(Sahabenin Dilinden)

Hz. Peygamberin Hayatı

(Kaynak)

Darul Kitap Ansiklopedisi

(Kitap Sitemiz)

*https://archive.org/details/@tevhid_sayfas_*

Orıgınal

(Yayınlıyan)

Tevhid Sayfasıı

İçindekiler

GİRİŞ

"El-Vefa Bı-Ahvalil-Mustafa" Kitabıyla İlgili Bir Değerlendirme.

Bize islam nimetini lütfeden Allah'a hamdolsun, peygamberimiz ve şefaatçimiz Muhammed'le âline, ashabına saîât ve selam olsun.

El-Vefö bi-Ahvâli'1-Mustafa kitabını, mütevazi bir gayret sarfettiğimiz yeni baskısıyla sunuyoruz. Onun hakkındaki sözü bu değerlendirmenin sonuna bırakıyoruz.

Bu, gerçekten* Hz. Peygamber'in güzel sîretini (hayatını) ihtiva eden etraflı bir kitaptır. İmam İbnül-Cevzi, bu kitabı mükemmel bir şekilde yazmış ve onda herşeyi toplamıştır. Nitekim O kitabının mukaddimesinde şöyle demiştir: "imamlarımızdan bazılarının O'nun (s.a.v.) gerçek faziletini bilmediklerini gördüm. Onun mertebesini göstereceğim, halini başından sonuna kadar açıklayacağım ve bu kitapta peygamberliğinin doğru ve bütün peygamberlerden üstün olduğuna dair delilleri getirebileceği şekilde yazmak istedim. Sonunda, gömüldüğü yeri ve toprağım, ona salâtın faziletini, ümmetinin amellerinin ona arzedilmesi, onun nasıl diriltileceği ve onun şefaat etme durumunu zikredip kıyamet günü yaratıcıya yakınlığını ve derecesini bildirdim."

Ibnü'l-Cevzi tâ Adem (a.s.) zamanından kıyamet günü diriltilmesine kadar peygamberimiz hakkında gelen haberleri rivayet etmiştir. Hadisleri senedinden ayırmıştır. Nitekim bu konuda şöyle demiştir: "O-kuyucuya bıkkınlık vermesi endişesiyle hadislerin senetlerini vermeyeceğim."

Fakat Îbnü'l-Cevzi sakınabileceği bir hataya düşmüştür. Çünkü o başından itibaren yalan hadisleri rivayet etmemek için kendi kendine söz vermişti. Bu konuda şöyle diyordu: "Çok rivayet

etmeyi gaye edinenlerin yaptığı gibi sahihe yalan karıştırmayacağım. Mesela; Hame İbn el-Heyyim'le Zureyb İbn Bersemli'nin hadisi gibi -ki bu hadis onun Mucalese'sinde geçmemiştir- Allah'ın hidayetini dilediği kimse için sahih rivayet yeterlidir."

Verdiği bu sözden sonra onun bizzat kendisinin yazdığı "el-Mevzuat" ve "el-Ileli'1-Mütenahiye fî'1-Ehadisi'l-Vahiye" kitaplarında zikrettiği birçok haberi rivayet ettiğini görüyoruz. Hatayı arttıran, onun, getirdiği hadislerin bazılarının zayıflığı hakkında konuşup adları geçen kitaplarında rivayet etmiş olmasına rağmen bazıları hakkında da ko-nuşmamasıdır. Bu, hadisin sıhhatli (sahih) olduğuna zimni bir muvafakat olmuştur. Bu, çok büyük bir hatadır.

Fakat Îbnül-Cevzi'nin, kitabının mukaddimesinde kendi kendisine verdiği söze itibar etmezsek onun kitabı çok güzel yazdığını ve bölümlere ayırma işini çok güzel yaptığını görüyoruz. Yine onun, İbn Kuteybe'nin bize ulaşmayan kitaplarından nakilde bulunan tek kişi olduğunu görüyoruz. Aynca kitap Hz. Peygamber'in sîreti hakkında yazılabilecek ko-nuların tamamını içine almıştır. Kitap, tam, mükemmel ve orjinal olarak çıkmıştır.

Bu arada, "el-Vefa"nın, bölümler ilave edilerek ve bazı değişikler yapılarak Îbnu'l-Cevzi'nin "el-Muntazam fî Tarihi'1-Mulûk ve'1-Umem" adlı kitabının Hz. peygamber'in sîretiyle ilgili bir özeti kabul edildiğine işaret etmemiz yerinde olur.1[1]

1[1] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 5-6.

Hz. Peygamberin Sireti Hakkında Yapılan Teliflerin Gelişmesi

Hz. Peygamber 'in sîreti hakkındaki telifleri inceleyen kimse bunun Hz. Muaviye zamanında başladığını görür. Muaviye, tarihi müstakil bir kitaba kaydettirmek ister ve bu işi Ubeyd ibn Şeriyye eI~Curhumî es-San'ani'ye emreder. Ubeyd ibn Şeriyye ona "Kitabu'l-Mulük ve Ahba-ru'l-Mazin"i yazar. Ondan sonra birçok alim gelir ve Hz. Peygamber'in sîretiyle ilgili rivayetleri toplarlar. Hz. Peygamber'in sîretini kitaplara geçiren birçok muhaddis vardır. Bunlar arasında; Urve ibnu'z-Zubeyr ibnu-Avvam (ö; hicri 92), Eban'ibn Usman ibn Affan (ö; hicri 105), Vehb ibn Munebbih (ö; hicri 110), Şurahbil ibn Sa'd (Ö; hicri 123), ibn Şihab ez-Zuhri (ö; hicri 124), Asım ibn Ömer ibn Katade (Ö; hicri 120), Abdullah ibn Ebi Bekr ibn Hazm (ö; hicri 135), Musa ibn Ukbe (ö; hicri 141), Ma'mer ibn Raşid (ö; hicri 150), Muhammed ibn İshak (Ö; hicri 152), Zi-yad el-Bekkai (ö; hicri 183), Muhammed ibn Ömer ibn Vakıd (ö; hicri 207), el-Vakidi'nin katibi Muhammed ibn Sa'd (ö; hicri 230) ve ibn Hişam (Ö; hicri 218) vardır.

Bundan sonra, yukarda sayılan kitaplardan iktibas eden alimler gelmişlerdir. Onlar bu kitapları yeni başka bölümlere ayırdılar; îbn Fa-ris el-Lugavi (ö; hicri 395), imam Ebi'l-Ferec Abdurrahman ibnu'l-Cevzi -bu kitabın müellifi- (ö; hicri 597), Muhammed ibn Ali ibn Yusuf eş-Şafîi eş-Şami (ö; hicri 600), ibn Ebi Tayy Yahya ibn Humeyd (ö; hicri 630), Zahiruddin Ali ibn Kazeruni (ö; hicri 794), Alauddin Ali ibn Muhammed el-Hallati el-Hanefî (ö; hicri 708), ibn Seyyidinnas el-Basri (ö; hicri 734), Şihabuddin el-Gırnati (ö; hicri 779), Ebu Abdillah Muhammed ibn Ah-med ibn Ali el-Endelusi (ö; hicri 780), imam Celaluddin es-Suyuti (ö; hicri 911), es-Salihi (Ö; hicri 975) ve Ali ibn

Burhanüddin (Ö; hicri 1044) bunlardandır. 2[2]

Hz. Peygamber'in sîreti hakkındaki telifler böyle gelişti ve nihayet devrimizde sîret yazmak bizden önce telif edenlerden ilmi bir madde o-larak nakledilmesi şekline dönüştü. 3[3]

İbnu'l-Cevzi Ve İlmî Hayatı

Adı Ve Soyu:

Abdurrahman ibn Ali Ebi'l-Hasen ibn Muhammed ibn Ali ibn U-beydillah ibn Abdillah ibn Hammadi ibn Ahmed ibn Muhammed ibn Cafer ibn Abdillah ibni'l-Kasim ibn Muhammed ibn Ebi Bekr es-Sıddik Abdillah ibn Ebi Kuhafe. Hafız allâme Cemaluddin, Ebu'1-Ferec Îbnu'l-Cevzi, el-Kureşi et-Teymi, el-Bekri, el-Bağdadi, el-Hanbeli vaizliğinin yanında, tefsir, hadis, fıkıh, va'z, zühd, tarih, tıp ve başka ilimlere dair ünlü kitapların sahibidir.

Meşhur olduğu "Îbnu'l-Cevzi" nisbeti atalarından birine dayanır. Bu, Cafer'dir. Ona Cafer el-Cevzi deniliyordu. Tarihçiler bu nisbetin ona nerden geldiğinde ihtilaf etmişlerdir. Onun, Basra'da bir nehir kenarındaki girintiye, Basra'da el-Cevzi denilen bir mahalleye nisbet olduğu söylenmiştir. Başkaları da Onun ceviz satmaya veya Bağdat şehrinin mahallelerinden birisi olan Meşraatu'l-Cevz'e nisbet olduğu görüşündedirler. Bu arada ailenin dedesinin Vasıfta avlusunda ceviz bulunan yegane evde oturmasından dolayı bu nisbetle meşhur olduğunu söyleyenler

---

2[2] İbn Hişam, Siretu'n-Nebevİyye'nin tahkikinin mukaddimesi, tahkik: Mustafa es-Saka ibrahim el-Ebyari ve Abdulhafiz Şelebi, I/5, 6, 7, 8 Mısır el-Halebi baskısı 1955 miladi (biraz tasarruf ederek).

3[3] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 6-7.

vardır. 4[4]

Doğumu:

İbnu'l-Cevzi, Bağdad'da "Derbu Hubeyb" te doğdu. Doğum yılında ihtilaf edilmiştir. Hicri 508 yılıyla 510 yılı arasında doğduğu kesindir.
İbnu'l-Cevzi kendisi doğum tarihini bilmemektedir. Ed-Dimyati, el-Mustefed min Zeyl-i Tarih-i Bağdad'ın 418. sayfasında, Ibnü'l-Cevzi'nin yazısından şu sözünü nakletmiştir.
"Doğumumu kesin olarak bilmiyorum ancak babam ondört yılında Öldü ve annem: Sen üç yaşlarındaydın, dedi."5[5]

Yetişmesi:

Îbnu'l-Cevzi, küçüklüğünden itibaren ilmi bir havada büyüdü. Babası öldüğünde, ilmi eğitimini ve kendilerinden ilim aldığı hocalarına gönderme işini halası üzerine aldı. Kendini, derse ve ilim meclislerine devama adadı. Akranlarının oynadıkları şeyleri bıraktı. Lefte-tu'l-Kebid, s. 81 de kendisinden şöyle bahsetmiştir.

4[4] Dr. Hasen Isa el-Hakim, Dirasetu'l-Muntazam li'bni'l-Cevzi, 42; Şunlardan naklen İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, Xllt/28; ibn Receb, Tabakatü'l-Hanabile, I/400; ibn İmad el-Hanbeli, Şezeratu'z-Zeheb: İV/330; Münzirî, Tekmile li-Vefayati'n-Nakaie, II/293; Ibnu'l-Verdi, Tarih, 11/170; Zehebî, Tezkiratu'l-Huffaz: İV/1342; Suyutî, Tabakatu'l-Huffaz, s. 478 ve İbn Receb, Ez-Zeyl li't-Tezkire, I/400.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 7.
5[5] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 7-8.

"Çocuklar Dicle'ye inip eğlenirlerdi. Bense çocuk olduğum halde bir cüz alır. Nehir kenarındaki insanlardan ayrı olarak oturur, ilimle uğraşırdım." 6[6]

Hocaları: 7[7]

ilk defa 516 yılında ders dinlemiştir. 520 ve daha sonra da denilmiştir.

Ebu'l-Hüsayn, Ali ibn Abdilvahid ed-Dîneveri, el-Huseyn ibn Muhammed el-Bari, Ebüs-Seâdat Ahmed ibn Ahmed el-Mutevekkili, müezzin Ebu Sa'd İsmail ibn Ebi Salih, fakih Ebu'l-Hasen Ali ibn ez-Zağvani, Ebu Galib ibn el-Benna ile kardeşi Yahya, Ebu Bekr Muham-med ibnu'l-Hüseyn, Hibetullah ibn et-Taberi, Ebu Galib Muhammed ibnu'l-Hasen el-Maverdi, Isbahan hatibi Ebu'l-Kasım Abdullah ibnu'r-Ravi, Ebu's-Suud Ahmed ibnu'l-Mucella, Ebu Mansur Abdurrahman ibn Muhammed el-Kazzaz, Ali ibn Ahmed el-Muvahhid, Ebu'l-Kasim ibnu's-Semerkandi, ibn Nasır ve Ebu'l-Vakt'ten ders dinlenmiştir.

Kendisinin 87 şeyhi olduğunu bildirmiştir. Kendi yazısıyla tarif e-dilemeyen şeyleri yazmıştır. Çok küçükten vaaz vermiştir. Şerif Ebu'l-Kasım Ali ibn Yala ibn Avz el-Alevi el-Herevi ve Ebu'l-Hasen ibnu'z-Zağveni'den vaaz okumuştur. Ebu Bekr ibn Muhammed ed-Dineveri'den fıkıh öğrenmiştir. Hadisi de ibn Nasır'dan almıştır. Edebiyatı Ebu Mansur Mevhub ibnu'l-Cevaliki'den okumuştur.

Ondan oğlu Muhyiddin Yusuf, torunu vaiz Şemseddin Yusuf,

6[6] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 8.

7[7] Bakınız: İbnu'l-Cevzi'nin, Abdulkadir Ata tarafından tahkik edilmiş. Saydı "I-H at ir kitabının tahkikinin mukaddimesi.

hafız Abdulğani, şeyh el-Muvaffak, el-Beha Abdurrahman, ez-Ziya Muhammed, ibn Halil, ed-Dubeysi, ibnu'n-Neccar, el-Buldani, ez-Zeyn ibn Ab-dilkerim, en-Necib Abdulmuttalib ve başka kimseler rivayet etmiştir.
İcazet yoluyla ondan rivayet edenler de şunlardır: Şeyh Şemsuddin Abdurrahman, Ahmed ibn Ebu'1-Hayr, el-Iz Abdulaziz ibn es-Saykal, Kutbuddin Ahmed ibn Abdi's-Selam el-Asruni, Takıyyuddin îsmail ibn ebi'1-Yusr, el-Hadir ibn Abdillah ibn Hamuye, el- Fahr Ali ibn el-Buhari, Hafız ibn Nasır, ona duyurmayı, ve ona öğretmeyi çok isterdi. Kıraatlari Ebu Muhammed Sibtıl-Hayyet'ten okumuştu.
Vaaz vermede eşi benzeri bulunmayan birisiydi. Ed-Dineveri ve el-Mutevekkilî'den rivayet edenlerin sonuncusudur. 8[8]

İlmî Derecesi:

Îbnul-Cevzi, zamanının imamı ve değişik ilimlerde devrinin alla-mesiydi. Halife, vezir ve büyük şahsiyetlerin toplantısında bulunur, onlar da onun vaaz meclislerine gelirlerdi. Onun meclisinde en az bin kişi bulunurdu.
Torunu Şemsuddin Ebu'l-Muzaffer şöyle demiştir: Hayatının so-nuna doğru bir gün minberde şöyle dediğini duydum: Şu iki parmağımla iki bin cilt yazdım. Benim vasıtamla yüz bin kişi tövbe etmiş, yirmi bin yahudi ve hıristiyan müslüman olmuştur.
Ibnu'l-Cevzi fakihti. tbn Receb onun ekolünün yani Hanbeli fıkıh ekolünün faydalı olduğunu belirtmiştir. Fıkıh ve akait konusundaki kitapları elli dörde ulaşmıştır.
Tarih konusunda orijinal eserleri bulunan bir tarihçiydi. Tarih,

8[8] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 8-9.

menkıbeler ve esma (isimler) konusundaki eserleri doksan ikiye ulaşmıştır. Vaaz vermede güçlü birisiydi. Öyle ki, hakkında: O, Irak'ın alimi, ülkelerin vaizi denilmişti. İbn Receb onun hakkında: Vaaz verdiğinde kalpleri yerinden oynatır ve insanların içi parçalanırdı, demiştir. Vaaz ve rekaikle [9[9]] ilgili eserleri de yüz kırk üçe ulaşmıştı.
Bütün bunlara ilaveten, Ibmı'l-Cevzi mükemmel bir müfessirdi. Kendisi hakkında şöyle demiştir: "Kur'an indiğinden beri vaaz meclisinde Kur'an'ın tamamını tefsir eden bir vaiz bilmiyorum. Lütuf sahibi olan Allah'a hamdolsun." Bunları meşhur tefsiri "Zadu'l-Mesir"de toplamıştır.
Yine onun, edebiyat ve dil konusunda geniş bir ilmi vardır. O konularda da onaltı kitabı vardır.
Böylece kendimizi, çok kitap yazan, türünde eşi benzeri olmayan ilmi bir ansiklopedinin önünde buluyoruz. Hatta şöyle denilmiştir: İbnu'l-Cevzi'nin yazdığı tomarlar toplanıp hayatındaki günlere bölünşe her bir güne dokuz tomar düşer. [10[10]]

İbnul-Cevzi’nin Çektiği Mihne (Çile, Bela)

tbnu'l-Cevzi hayatının sonunda bir mihneyle karşılaştı. Aslında farklı durumları olan bir meseleden dolayı onu halifeye jurnal ettiler. Yazın, evinin bodrumunda oturmuş yazı yazarken, ağır söz ve hakaretler yağdıran bir kişi geldi. Onun kitaplarıyla evini mühürledi. Çoluk çocuğunu dağıttı. İlk gece onu bir gemiye

---

[9[9]] Rekaik: iman ve ibadet duygusunu kuvvetlendiren, dünya ihtirasını zayıflatan.
[10[10]] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 9.

bindirip Vasıt'a götürdüler. Hiçbir şey yemeden orada beş gün kaldı. O sırada seksen yaşındaydı. Onu, Vasıfta bir eve hapsettiler. Oraya bir kapıcı bıraktılar. Kendi hizmetini kendisi yapıyordu. Çamaşırını yıkıyor, yemeğini yapıyor, kuyudan suyunu çıkarıyordu. Bu şekilde, beş yıl kaldı. Meselenin sebepleri arasında şu vardı. îbn Yunus onu yakalamış, Ibnu'l-Kassab da Ibn Yu-nus'un taraftarlarına uymuştu. İnancının bozuk olduğu söylenen er-Rukn Abdusselam ibn Abdilvehhab ibn Abdilkadir el-Cîli'nin, İbnu'l-Kassab'la arası çok iyiydi. Ona şöyle dedi: Ibnu'l-Cevzi'nin yanında sen nesin ki?
O Ibn Yunus'un en büyük arkadaşlarmdandır. O, Ona dedemin o-kulunu verdi. Onun görüşü sebebiyle benim kitaplarım yakıldı. O, Ebu Bekr'in çocuklarından bir haricidir. İbnu'l Kassab şii idi. Halifeye yazdı. Bazıları ona yardım ettiler ve halifeyi kandırdılar. O da onun er-Rukn Abdusselam'a teslimini emretti. Oğlu Muhyiddin Yusuf büyümüştü. Vaaz etmeyi öğrenmişti. O, zeki bir çocuktu. Vaaz yaptı, Halife'nin annesi, İbnu'l-Cevzi'nin kurtarılmasını söyledi. Bunun üzerine İbnu'l-Cevzi serbest bırakıldı ye Bağdad'a döndü. 11[11]

Kitapları:

Îbnu'l-Cevzi bize, sayısı yaklaşık dört yüz küsura varan çok miktarda eser bırakmıştır. Ona tenkidler yöneltilmiş ve bazıları hatalarını incelemiştir. Fakat o şöyle diyordu: "Ben mürettibim (tertipleyen sıraya koyan), Musannif (telif eden yazan) değilim."
Eserlerinden bazıları şunlardır:
1. Zadu'l-Mesir fi Îlmi't-Tefsir.

11[11] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 10.

2. Cami'ul-Mesanid
3. El-Mevzuat
4. Telbisu İblis
5. Zemmu'1-Heva
6. Tuhfetu'1-Va'z
7. Tebsıratu'l-Mübtedi
8. El-Mak'adu'l Mukim
9. Musîrul-Azmu's-Sakin ila Eşrefî'l-Emakin.
10. Safvetu's-SafVe
11. El-Muhtar fı'htiyari'l-Ahbar.
12. Nesimu's-Sihr
13. El-Müntehab
14. El-Yevakit fı'1-Hutabi'l-Vaziyye.
15. Ed-Delailu fi Meşhuri'l-Mesail
16. El-întisar fi Mesaili'1-Hılaf
17. El-Mezhebu fil-Mezheb
18. Menakıbu Bağdad.
19. Şuzûru'1-Ukud fi Tarihi'1-Yehud.
20. El-Muntezam fi Tarihi'1-Muîuk ve'1-Umem.[12][12]
21. Telkihu Fuhumi Ehli'1-Eser fi Uyuni't-Tarihi ve's-Siyer.
22. Ez-Zuafa
23. El-Ehadisu'r-Raika
24. Uyunu'l-Hıkayat
25. En-Nuzhe
26. Ei-Mucteba
27. Nefyu'n-Nakl
28. El^Hadaik

---

[12][12] Allah Tealâ bize o kitabın tam yazma bir nüshasını lütfetti. Ben kardeşim Muham-med Abdulkadir Ata ile birlikte bu kitabı tahkik ettim. Beyrut'ta Daru'l-Kutubi'l-llmiyye'de basıldı.

29. Nefyu't-Teşbih
30. Minhacu 1-Vusul ila Îlmil-Usûl.
31. En-Nasih ve'1-Mensuh
32. Uyunu Ulumi'l-Kıraat
33. Nuzhetu'n-Nevazır
34. El-Muğni fı'1-Kıraat
35. El-Humkave'1-Muğfelin
36. El-Menafıu fı't-Tıbbi
37. Eş-Şeybu ve'1-Hıdab Ravzatu'n-Nakil
38. Takvimu'l-Lisan
39. Muntehe'l-Muştehi
40. El-Mutrib
41. El-Mulhib
42. El-Muzic
43. SabaNecd
44. Mmhacu'l-Isabe fi Mahabbeti's-Sahabe
45. Fununul-Elbab
46. Es-Sebat Inde'i-Memat
47. Nesimu'r-Riyad
48. İkazu'l-Vesnan
49. EI-Muhadese
50. El-Mecalisu'1-Yusufiyye
51. El-Havatim
52. Vasıtatu'1-Ukud
53. Minhacu'l-Kasıdin
54. EI-Letaif
55. Selvetu'l-Ahzan
56. Esbabul-Hidaye li-Erbabi'1-Hidaye
57. El-Ilelu'1-Mütenahiye fı'1-Ehadisil-Vahiye
58. Takribu't-Tariki'1-Ebad fi Fazli Makberati Ahmed
59. Ez-Zurafa ve'1-Mutemacinin

60. Menakıbu Ebi Bekr
61. Menakıbu Ömer ibn Abdilaziz
62. Menakıbu Said ibnil-Museyyeb '
63. Menakıbu Hasen el-Basri.
64. Menakıbu ibrahim ibn Edhem
65. Menakıbu'l-Fuzayl
66. Menakıbu Ahmed
67. Menakıbu'ş-Şafii
68. Menakıbu Ma'ruf
69. Menakıbu's-Sevri
70. Menakıbu Bişr
71. Menakıbu Rabia
72. Saydu'l-Hâtır
73. Mevasimul-Umer
74. Kane ve Kane fı'1-Va'z
75. El-Uzle
76. Meramikul-Muvafik
77. Er-Riyaza
78. En-Nasr ala Mısr
79. Et-Tıbbu'r-Ruhani
80. El-Vefa bi-Ahvali'1-Mustafa
Bu, size takdim ettiğimiz (elinizdeki) kitaptır.
Onun, bunlardan başka birçok kitabı vardır. Uzatmamak için diğerlerini sayamıyoruz. [13][13]

Ölümü Ve Gömülmesi:

Torunu Ebul-Muzaffer şöyle demiştir: Ramazan'm yedisinde, cu-

[13][13] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 10-13.

martesi günü, Maruf el-Kerhi'nin bitişiğindeki Ummul halife türbesinin altına oturdu ve şu beyitleri okudu.
Allah'tan müddetimi uzatmasını,
Niyetimde olanı lütfetmesini dilerim.
Benim ilimde benzeri olmayan bir himmetim var.
Benim himmetim becerikli ve gayretli olmayanları geride bırakmıştır.
Benim o kadar çok meclisim vardı ki benzese benzese cennete benzerdi.

* * *

Oradan ayrıldı. Beş gün hasta yattı. 597 yılı, 13 Ramazan'da cuma günü, akşamla yastı arasında öldü. Zıyauddin ibn Sukeyne'yle Zıyaud-din ibnü'l-Habir seher vakti onu yıkamaya geldiler. Bağdad halkı toplandı. Dükkanlarını kapattılar. Halk onu Ahmed ibn Hanbel'in kabrinin yanma götürdü. Cenazesine kalabalık bir cemaat iştirak etti.
Kabrinin üzerine şöyle yazılmasını tavsiye etmişti: Ey günahı çok olana, katında, affı çok olan! Günahkar, bir günahı affetmem umarak sana geldi. Ben bir misafirim. Misafire verilecek karşılık, Ona iyilik etmektir.
Böylece zamanın sayfaları, eşi benzeri bulunmayan bir alimin üzerine dürüldü. İslam kütüphanesi orjinal eserlerle zenginleşti. Allah imam Ibnu'l-Cevzi'ye rahmet etsin. Onu Firdevs cennetlerine soksun. Bizim ve bütün müslümanlar adına ona en iyi mükafatı versin. 14[14]

Kitap Ve Tahkik Ederken Takip Edilen Yol

14[14] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 13.

Daha önce kitap, üstad Mustafa Abdulvahid'in tahkikiyle 1966 yılında Daru'l-Kutubi'l-Hadise'de basılmıştır.
Tahkik eden üstadın sarfettiği büyük gayrete rağmen o baskıda ilmi yönden bazı eksiklikler vardır. Bu eksiklikler şunlardır;
1. Matbaa hatalarının çokluğu. Kitabın içinde fazlaca bulunan bu hatalar onu ilmi yönden de bozuk hale getirmiştir.
2. Hadis-i şeriflerin ilmi tahriclerinin (kaynak tesbitinin) yapılmaması. Çok azmin ilmi tahrici vardır. Haberler de aynı durumdadır.
3. Kitapta gelen zayıf ve mevzu (uydurma) hadisler hakkında açıklama olmaması. Bunlara ne müellif ne de tahkik eden işaret etmiştir. Bu konuda da çok az miktarda açıklama vardır.
4. Kitabın teknik yapısının bozukluğu. Bu da, onun estetiğini bozmuştur. Bunun sebebi de, birden fazla matbaada basılmış olmasıdır.
işte bütün bunlar beni, kendisine ve ilmi şerefine yaraşacak bir şekilde baskıda meydana gelen hataları giderecek bir tarzda kitabı tekrar çıkarmaya şevketti. 15[15]

Kitabın Yazma Nüshaları

1. Daru'l-Kutubı'l-Mısriyye nüshası no ve dalı: 192 Teymur; 200 sayfadır. Hicri 1182 yılında yazılmıştır. Hata ve tahrif çoktur.
2. EI-Mektebetu'1-Ezheriyye (Ezher Kütüphanesi). No ve dalı: 36 tarih. 187 varaktır. Bir varakta 29 satır vardır. Bunda da tashif ve tahrif çoktur.
3. British Museum'daki OR 7709 numaralı nüsha. Berlin'de de 9573 ve 9574 numaralı bir başka nüsha, üçüncüsü de ez-

---

15[15] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 14.

Zeytune'dedir. (Brockelman'dan nakledilmiştir.) 16[16]

Kitabın Adının Tesbiti

Kitabın adı, yazma nüshalarda aşağıdaki şekillerdedir. Ezher'deki nüshada: El-Vefa fi Bazı Ahvali'1-Mustafa. Daru'l-Kutubi'l-Mısriyye nüshasında: El-Vefa bi-Ahvali11-Mustafa. Brockelman'da: El-Vefa fi Fazaili'l-Mustafa. Miratu'z-Zeman'da: El-Vefa bi-Fazaili'1-Mustafa.
Üstad Mustafa Abdulvahid, Daru'l-Kutub nüshasındaki ismi tercih etmiştir. Bizde değişiklik yapmadan o ismi aldık. 17[17]

Kitap Üzerindeki Çalışmam

1. Önce matbaa hatalarını düzeltmek ve tahriften kurtarmak için, Daru'l-Kutub ve Ezher kütüphanesindeki nüshalara baş vurdum.
2. İki nüsha arasındaki farklılıkları tesbit etmek istemedim. Çünkü bu türlü farklılıklar son derece az ve bunları tesbit etmenin herhangi bir faydası yoktu.
3. Hadis-i şeriflerle sahabe ve başkalarından gelen haberlerin tahricini (kaynaklarının tesbitini) yaptım. Bunu şu ana kadar basılmış hadis kitaplarından, hadisin şahinliği, zayıflığı, uydurma veya yalan olduğu hakkında söylenileni naklederek gücümün yettiği kadarım kaydederek yaptım.
4. Açıklanması gereken bazı kelimelerin açıklamasını yaptım.
5. Ustad Mustafa Abdulvahid'in metni tesbit ve düşen kelimeyi

---

16[16] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 14.
17[17] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 14.

tamamlamak için hadis kitaplarından yaptığı bazı ilaveleri olduğu gibi bıraktım. Bunu köşeli parantez arasında bırakmak ve kaynağım belirtmemek şeklinde yaptım. Çünkü bu dipnotların ağırlığını gidermek içindir. Değilse, faydası olmaz.

6. Hadis ve haberlere sonuna kadar devam eden numara verdim.

7. Açıklamak için bazı isimler ilave ettim. Onları köşeli parantez arasına koydum.

8. Bu basit mukaddimeyi ve imam İbnu'l-Cevzi'nin biyografisini yazıp kitap için sarfettiğim gayreti belirttim.

Allah'tan, bu çalışmayı kendi rızası için yapılmış saymasını, bize onun karşılığında sevap vermesini ve bizi zelil olma (hor ve hakir olma) şerrinden korumasını dilerim.

Mustafa Abdulkadir Ata

el-Ehram, 4 Aralık 1987 12 Rebiussani 1408[18][18]

Müellifin Önsözü

Peygamberimizi (s.a.v.) gönderdiği bütün peygamberlerden, kitabımızı indirdiği bütün kitaplardan üstün tutan, biz son ümmetini ilk yapan Allah'a hamdolsun. Onun, onunla ve onun için olduğuna inanan biri olarak şükür ona olsun.

Allah size rahmet etsin. Biliniz ki, efendimiz Rasulullah (s.a.v.) varlığın özüdür. O, Vahyin aktarıcısıdır. Onun şerefinin kapladığı sahaya ne beşer yaklaşabilir ne de melek. O, yürürse, makamının bulunduğu yere hiçbir mahluk giremez. Adem yaratılmadan önce O'nun adı belirtildi, peygamberlere, onun varlığını aleme bildirmeleri emredildi. Ondan önceki peygamberler sadece ümmetlerine gönderildiler. Davetinin umumi olması sebebiyle

---

[18][18] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 15.

herkesi teşrif etti. Peygamberlerin şeriat-lerinden birçoğu onun şeriatiyle kaldırıldı.
Ben imamlarımızdan bazılarının onun gerçek faziletini bilmedik-lerini gördüm. Onun mertebesini göstereceğim, başından sonuna kadar halini açıklayacağım ve bu kitapta peygamberliğinin doğru olduğuna ve derecesinin bütün peygamberlerden üstün olduğuna dair delilleri getirebileceğim bir kitap telif etmek istedim. Sonunda gömüldüğü yeri ve toprağını, ona salât getirmenin faziletini, ümmetin amellerinin ona ar-zedilmesi, onun nasıl diriltileceği ve onun şefaat etme durumunu zikredip kıyamet günü yaratıcıya yakınlığını ve derecesini bildirdim.
Dinleyene bıkkınlık vermesi endişesiyle hadislerin senetlerini vermeyeceğim. Çok rivayet etmeyi gaye edinenlerin yaptığı gibi sahihe yalan karıştırmayacağım. Mesela: Hame ibn el-Heyyim'le Zureyb ibn Bersemli'nin hadisi gibi -ki bu hadis onun Mucalese'sinde geçmemiştir-. Pek tabii, Allah'ın hidayetini dilediği kimse için sahih rivayet yeterlidir.
Bu kitapta beş yüzden fazla bölüm vardır. Allah, rahmetiyle mu-vaffak kılandır. [19][19]

BÎRINCI BOLÜM

PEYGAMBERİMİZİN YARATILIŞI

Peygamberimiz Hz. Muhammed'in, Hz. Adem'den İtibaren Adının Açıkça Belirtilmesi

1) El-Irbaz ibn Sariye, Allah'ın Rasulünün (s.a.v.) şöyle dediğini

[19][19] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 16.

rivayet etmiştir.

"Ben, Adem daha balçık halindeyken Allah katında hatemi'l-enbiyaydım (peygamberlerin sonuncusuydum)." 20[1]

2) Meyseratu'1-Fecr şunu rivayet etmiştir.

- Ya Rasulellah! Sen ne zaman paygamber oldun? dedim.

Rasulullah da şöyle buyurdu:

- "Adem (a.s.), daha ruhla ceset arasındayken." 21[2]

20[1] Bu hadis şu kaynaklarda geçmektedir. Hakim, Mustedrek 11/418, 600; Taberanî, Mucemu'l-Kebîr, XVIII/253; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/83; Ibn Asakir, Tarihu Dimeşk, I/38. Bunların hepsinde şu lafızla geçmiştir. "Ben, Adem daha balçık halindeyken, Ummu'l-Kitab'da Abdullah ve Haternu'l-Enbiyaydım."

Yukarıdaki metinde geçen lafzın kaynaklan şunlardır: Beyhakî, Delaüun-Nubuvve, I/ 81. Ibn Hibban, Sahih, 2093 (Mevaridu'z-Zaman); İmam Ahmed, Musned, İV/127, 128.

Hakim, Mustedrek'te (II600) şöyle demiştir "Bunun isnadı sahihtir" Zehebı de böyle söylemiştir

Heysemî bu hadisi, Mecmau'z-Zevaid'de (VIH/223) zikredip şöyle demiştir. "Bunu Ahmed, Taberani ve Bezzar rivayet-etmiştir. İmam Ahmed'ın senedlerinden birindeki raviler, Sa-hih'in ravileridır. Ancak Saıd ibn Suveyd müstesna İbn Hibban onu sika -güvenilir-saymıştır."

Zebıdî de bunu ithafu's-Sadetı'l-Muttakîn'de (VI1/144) rivayet etmiştir. İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye (11/321) de, Taberı Tefsır'ınde (I/435), Bağavî, Şerhu's-Sunne'de (Xlll/ 207), Tebrizi, Mişkatu'l-Mesabih'de (s. 5759), İbn Kesir, tefsirinde (I/268.VI/425), Suyutî, Durru'l-Mensur'da (329. hadiste), Sehavi, Makasıdu'l-Hasene'de (s, 737), Aclunî, Keşfu'l-Hafa'da (s, 2017), Karı, Esraru'l-Merfu'a'da (s. 352), Zerkeşi, Tezkiresinde (babu'l-fezaili, 16. hadiste) ve Hindi, Kenzu'l-Ummal'de (s. 3196 ve 32114) zikretmişlerdir.

21[2] Bu hadisin rivayet edildiği kaynaklar şunlardır: TırmİzÎ, Sünen, 3609; imam Ahmed, Musned, V/59; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 1/85, H/129,

3) Meysera şöyle der:
- Ya Rasulellah! Sen ne zaman peygamber oldun? diye sordum. Rasulullah da şu cevabı verdi:
- "Yüce Allah yeri yaratınca göğü yaratmaya niyet etti. Yedi kat o-larak göğü yarattı. Arşı da yaratıp arş'm bacağına: "Muhammed, Allah'ın elçisidir ve peygamberlerin sonuncusudur" diye yazdı. Yüce Allah, Adem'le Havva'yı yerleştirdiği cenneti yarattıktan sonra, kapılara, yapraklara, kubbelerin ve çadırların üzerine, Adem daha ruhla ceset arasındayken benim adımı yazdı. Yüce Allah Adem'e can verince o, Arş'a baktı ve benim adımı gördü. Allah ona, Muhammed'in, Adem oğlunun efendisi olduğunu söyledi. Şeytan, Adem'le Havva'yı aldattığında, onlar tövbe edip benim adımın Allah'a şefaatçi olmasını istediler." 22[3]
4) Ömer ibnu'l-Hattab rivayet etmiştir. Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Adem (a.s.) günah işlediğinde başını kaldırıp:
- Rabbim! Muhammed'in hakkı için beni bağışla, dedi. Bunun ü-zerine Allah Teala ona:
- Muhammed nedir? Muhammed kimdir? diye vahyetti. Adem şöyle cevap verdi:
- Rabbim! Benim yaratılışımı tamamladığında, başımı Arş'ma doğru kaldırdım. Bir de ne göreyim! Arşın üzerinde "La ilahe ü-lallah Muhammedu'r-Rasulullah" yazılı. Anladım ki o senin yarattıklarının en değerlisidir. Çünkü sen onun adıyla kendi adını yanyana getirdin. Yüce Allah:

Hakim, Müsîedrek, H/608, 609 Hakim şöyle demiştir: "Bu, Buharı ile Müslim'in rivayet etmedikleri, isnadı sahih bir hadistir." Zehebi de aynı şeyi söylemiştir. Yine Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evlıya (lX/53); Heysemî, Mecmau'z-Zevaıd, (Vlll/223); Suyutî, Durru'l-Mensur'da (V/184); Aclunî, Keşfu11-Hatada (11/187) ve Suyutî ayrıca Menahılu'z-Za'f'da, (S. 28) rivayet etmiştir.
22[3] 2 nolu dipnota bakınız.

- Evet seni bağışladım. O, senin zürriyetinden gelen peygamberlerin sonuncusudur. Eğer o olmasaydı, seni yaratmazdım" buyurdu, [23][4]

5) Said ibn Cubeyr, şöyle demiştir:

Adem oğulları; Allah katında en değerli yaratık hangisidir? diye tartışma yaptılar.

Bir kısmı; Adem'dir. Allah onu eliyle yaratıp meleklerini; ona secde ettirmiştir, dedi.

Diğer bir kısmı da; Allah'a isyan etmeyen meleklerdir, dedi.

Bunu kendisine söylediklerinde Adem: Bana ruh üfürüldüğünde, ayaklarıma ulaşmadan, oturmuş vaziyette doğruldum. Arş karşımda parladı. Oraya baktım, "Muhammed Resulullah" (Muhammed Allah'ın elçisidir) yazısını gördüm. îşte o Allah katında, yaratıkların en değerli-siydi, dedi.

6) Vehb şunu rivayet etmiştir:

Allah Teala Adem'e şöyle vahy etmiş tir: Ben Bekke'nin sahibi [24][5] Allah'ım. Oranın halkı benim seçtiğim kimselerdir. Ziyaretçileri benim heyetimdir ve onlar benim korumam altındadır. Orada benim beytim (evim=Ka'bem) vardır. Onu semadakiler ve yerdekilerle şenlendiririm. Onlar grup grup, saçları başları dağınık olarak ve toz toprak içinde ona gelirler. Onlar yüksek sesle tekbir getirirler (Allahu ekber derler). Tel-biyede bulunurlar (Lebbeyk Allahümme lebbeyk derler), sel gibi gözyaşı dökerek ağlarlar. Ondan başkasını kastedmeden ona dayanıp güvenen beni ziyaret etmiş, bana misafir olmuş, bana gelmiş ve benim evimde konaklamış demektir. Benim ona cömertliğimi göstermem, o beyti, adını, şerefini, izzetini ve yüceliğini senin oğullarından İbrahim adlı bir peygambere

---

[23][4] Bakınız- Tarihu't-Taberi, 1/160.

[24][5] Bekke: Mekke-i Mükerreme.

ayırmam gerekli oldu. Temellerini onun için yükseltirim ve onun vasıtasıyla imarım tamamlarım. Onun suyunu ona çıkarırım, onun helal olan yeriyle haram olan yerini ona gösteririm. Ona, oranın hac yapılan yerlerini öğretirim. Sonra orayı başka milletler şenlendirir. Sonunda senin oğullarından, Muhammed denilen bir peygamber gelir. O, peygamberlerin sonuncusudur. Onu, o beytin sakinlerinden, idarecilerinden, bakıcılarından ve suyunu temin edenlerinden yaparım. Kim o gün, beni sorarsa ben, saçı başı dağınık, üstü toz topraklı, adaklarını yerine getiren ve Rablerine gelenlerle birlikteyimdir."

7) îbn Abbas rivayet etmiştir: Allah Teala Hz. İsa'ya (a.s.) şöyle vahyetti:

Muhammed olmasaydı Adem'i yaratmazdım. Arş'ı yarattığımda sallandı. Üzerine "La ilahe illallah Muhammedün Rasulullah" yazdım, sakinleşti. 25[6]

Hz. Muhammedin Yaratıldığı Çamur

8) Ka'bu'l-Ahbar şöyle rivayet etmiştir: Allah Teala, Muhammed'i yaratmak istediğinde, Cebrail'e (a.s.), kendisine gelmesini emretti. Cebrail (a.s.), Rasulullah'm kabrinin bulunduğu yer olan kabza-i beyza'yı ona getirdi. O, Tesnim (cennette bir pınar) suyuyla yoğruldu. Sonra cennet nehirlerine daldırıldı, göklerde ve yerde dolaştırıldı. Melekler Adem'i tanımadan önce Muhanımed'i ve faziletini tamdılar. Daha sonra Muhammed'in nuru Adem'in alnında görülüyordu. Ona: Adem! Bu, senin soyundan olan peygamberlerin efendisidir, denildi.

Havva, Şife hamile kalınca, ö nur Adem'den Havva'ya geçti. O, her

---

25[6] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 17-19.

batında iki çocuk doğurmuştu. Ancak Şit böyle değildi. Çünkü Muhammed'in şerefine onu tek başına doğurdu.
O (nur), Rasulullah (s.a.v.) doğuncaya kadar devamlı temiz olandan temiz olana geçti.
9) İbn Abbas şöyle rivayet etmiştir:
- Ey Allah'ın elçisi! Adem cennetteyken neredeydin? dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Onun sulbündeydim (belkemiğindeydim). Ben onun sulbünde o-larak, dünyaya indim. Babam Nuh'un sulbünde gemiye bindim. Babam
İbrahim'in sulbünde ateşe atıldım. Benim anne ve babam asla zina yaparak birleşme dil er. Ben, Ademoğulları soylarının en hayırlı en temiz olanlarından, devirden devire, aileden aileye geçe geçe, sonunda, şu i-çinde bulunduğum aileden meydana getirildim. Allah, bana peygamberlik vaadetti. Beni Tevrat'ta müjdeledi. İncil'de de adımı ilan etti. Yer benim yüzümden gök de beni görmek için parlar" dedi. El-Abbas:
- Ya Rasulellah! Ben seni övmek istiyorum, dedi. Rasulullah ona:
- "Söyle, ağzma sağlık" dedi. El-Abbas şu şiiri söylemeğe başladı:
- "Daha önce gölgelerde ve yaprağın ayıp yerlerini örttüğü yerde iyi bir hayat sürüyordun.
Sonra dünyaya geldin. Ama ne insandın, ne et parçasıydm, ne pıhtıydın.
Nesr ve ona tapanlar sulara boğulurken sen gemilere binen meni daml asıydın.
Görünmeden Halil'in (İbrahim'in a.s.) atıldığı ateşe geldin. Yan-madan onun içinde dolaşıyordun.
Bir sulbten bir rahime geçiyorsun. Bir alem gidince, başka bir alem ortaya çıkıyor.
Hindif ten gelen faziletine şahit olan senin soyun çok şereflidir.
Sen doğunca yeryüzünü aydınlattın.

Senin nurunla ufuk aydınlandı.
Biz o ışıkta, nurda ve doğruluk yollarında yürüyoruz. 26[7]

İbrahim Halil Peygamberin Hz. Muhammedin Yaratılmasıyla İlgili Duası

10) Hz. İbrahim Kabe'yi inşa ettiğinde Mekke halkı için şöyle dua etti: "Ey Rabbimiz! Onlara kendi içlerinden bir elçi gönder." 27[8] Es-Suddi şeyhlerine dayanarak: O elçinin Muhammed (s.a.v.) olduğunu söylemiştir.
11) El-Irbaz b. Sariye şunu rivayet eder: Rasulullah (s.a.v.):
"Ben, Adem daha balçık halindeyken, Allah katında hatemu'l-enbiyaydım (peygamberlerin sonucusuydum). Bunun

---

26[7] 9 nolu hadis şu kaynaklarda geçmektedir: İbn Asakir, Tarih, 1/349, İbnu'l-Cevzi kendisi de el-Mevzuat'ta (1/281) rivayet etmiş ve şöyle demiştir: "Bu hadis uydurmadır. Bunu bazı hikayeciler uydurmuşlardır. Hennad'a güvenilmez. Belki bu hadis onun şeyhinin uydurmasıdır veya onun şeyhinin şeyhi Ali'nin uydurmasıdır. Ali İbn Asım onun hakkında Yezid İbn Harun'un yalancı olduğu bizim malumumuzdur. Yahya şöyle demiştir: İşe yaramaz, müta-ahhirin onu itham etmekte haklıdır. El-Abbas'ın güvenilirliğinde ihtilaf yoktur." Suyutî, el-Leali'l-Masnua'da (1/264) rivayet etmiş ve şöyle demiştir: "Derim ki: Mizan'da şöyle dedi: Ali ibn Muhammed İbn Bekran, Hennad en-Nesefi'nin bir şeyhidir. O, bozuk bir haber getirmiş, asılsız olarak güzel göstermişti.-. Halilî şöyle demiştir: Halef çok zayıftır. Bilinmeyen bazı metinleri rivayet etmiştir. Allahu a'lem." Hindi, Kenzu'l-Ummal'de (35489), İbn Kesir de el-Bidaye ve'n-Nİhaye'de (U/8) rivayet etmiştir.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi:19-20.

27[8] Bakara Suresi, 129.

başlangıcını size haber vereceğim.
Ben atam İbrahim'in duasıyım. İsa'nın kavmine geleceğini müjdelediği peygamberim. Annemin rüyasıyım. Zaten, peygamberlerin anneleri, böyle rüya görürler." 28[9]
Leys bunu Muaviye'den rivayet edip şunu ilave etmiştir. Annesi onu doğurduğunda, Şam köşklerini aydınlatan bir nur görmüştür. 29[10]

Hz. Peygamber Ve Ümmetinin Tevrat Ve İncil'de Zikredilmesi, Ehl-İ Kitap Alimlerinin Bunu İtiraf Etmeleri

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "Yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı buldukları o elçiye, o ümmi (okuma yazma bilmeyen) peygamber'e uyanlar (var ya)..." 30[11] Onlar onun sıfatını (tarifini) bulurlar manasına gelmektedir.
"İşte o peygamber onlara iyiliği emreder." 31[12]
Buradaki "iyilikten" maksat, güzel ahlak ve akrabayı gözetip onlardan ilgiyi kesmemektir.
"Onları kötülükten meneder." 32[13]
Bu ayetteki münkerden maksat da, şirktir. (Allah'a ortak koşmaktır.)
"Onlara temiz (ve güzel) şeyleri helal kılar." 33[14]

28[9] İbn Hişam, Siretu'n-Nebevİyye'nin tahkikinin mukaddimesi, tahkik: Mustafa es-Saka ibrahim el-Ebyari ve Abdulhafız Şelebi, I/5, 6, 7, 8 Mısır el-Halebi baskısı 1955 miladi (biraz tasarruf ederek).
29[10] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 21.
30[11] A'raf Suresi, 157.
31[12] A'raf Suresi, 157.
32[13] A'raf Suresi, 157.
33[14] A'raf Suresi, 157.

Bu ayetteki "teiniz şeyler"den maksat Arapların temiz ve iyi buldukları şeylerdir. Şöyle denilmiştir: Bunlar israil oğullarına haram olan yağlar, bahira, şaibe, vasile ve hamdır. 34[15]

"Pis (ve zararlı) şeyleri haram kılar." 35[16]

Buradaki "pis şeyler", Arapların pis buldukları şeyler ve helal gördükleri leş, kan ve domuz etidir.

"Ve üzerlerindeki ağırlıkları atar." 36[17]

Buradaki "ağırlıklar"dan maksat, İsrail oğullarının cumartesi gününü haram kılmak, yağlar ve damar gibi ağırlıklardır.

"Üzerlerindeki zincirleri atar." 37[18]

Ebu İshak ez-Zeccac bu konuda şöyle demiştir: Zincirlerin zikredilmesi temsildir (misal getirmedir). Onların katilde (öldürmede) diyet kabul etmemeleri, cumartesi günü çalışmamaları ve ellerine geçen parayı ödünç vermeleri gerekiyordu.

12) Ali îbn Ebi Talib "Hani Allah, peygamberlerden söz almıştı" 38[19] ayeti hakkında şöyle demiştir:

Yüce Allah Adem ve ondan sonra birisini peygamber olarak göndersin de, Muhammed hakkında ondan şu sözü almış olmasın.

34[15] islam öncesi arapların batıl inanç ve adetlerinden biri de bazı sebep ve bahanelerle birtakım hayvanları putlara kurban etmeleri, onları putlar adına serbest bırakmalarıydı. Bu cümleden olarak beş kere doğuran ve beşinci yavrusu dişi olan deveye "bahira" denir, kulağı çentilir, sağılmaz, sütü putlara bırakılırdı. Put namına serbest bırakılan ve sütünden yalnızca misafirlerin faydalandığı develere "şaibe" denirdi. Bîri erkek diğeri dişi olmak üzere ikiz doğuran koyun veya deveye "vasile" erkek yavruyu puta kurban ederlerdi. On nesli döl-leyen erkek deveye "ham" denir, o da serbest bırakılırdı. (Mütercimin notu).

35[16] A'raf Suresi, 157.

36[17] A'raf Suresi, 157.

37[18] A'raf Suresi, 157.

38[19] Al-i İmran Suresi, 81.

Eğer o peygamber sağken Muhammed gönderilirse, o Muhammed'e inanacak ve Ona yardım edecek, Allah o peygamberlere, kavimlerinden söz almalarını da emretti.

13) Katade: "Hani Allah, peygamberlerden söz almıştı" 39[20] ayeti hakkında şöyle demiştir. Bu Allah Teala'nın peygamberlerden, birbirlerini tasdik etmek üzere aldığı sözdür. Allah, peygamberlerinin kendilerine tebliğ ettiklerinden dolayı Muhammed'e inanmak ve onu tasdik etmek üzere ehl-i kitap'tan da söz almıştır.

14) Ata ibn Yesar şöyle demiştir: Abdullah ibn Amr ibn el-As'la (r.a.) karşılaştım ve ona:

- Bana Rasulullah'm (s.a.v.) Tevrat'taki vasfını söyle dedim. O:

- Evet, vallahi Rasulullah Kur'an'daki bazı vasfıyle Tevrat'ta tavsif edilmiştir ki, bu kesinlikle olacaktır. Şöyleki: "Ey peygamber! Biz seni hakikaten bir şahit, bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak gönderdik." 40[21] Ümmiler içinde koruyucu olarak gönderdik. Sen, elbette benim kulum ve peygamberimsin. Sana ben mütevekkil adını verdim. Bu peygamber, kötü huylu, katı kalpli, çarşılarda bağırıp çağıran birisi değildir. O kötülüğe kötülükle karşılık vermez, aksine affederek ve bağışlayarak karşılık verir.

Allah (şirke) sapan (Arap) kavmini, bu peygamberin irşadıyle la i-lahe illallah diyerek tevhit kıblesine doğrultmadıkça onun ruhunu almayacaktır. Allah, kör gözleri, sağır kulakları, kapalı gönülleri bu kelimenin büyüleyici etkisiyle açacaktır. 41[22]

39[20] Al-i İmran Suresi, 81.

40[21] Ahzab Suresi, 45.

41[22] Buharı bu hadisi Sahihinde 48. surenin tefsiri, kitabu'l-buyu, 50. babta rivayet etmiştir. Yine İmam Ahmed, Musned, 11/174, 448; VI/236, 246 da rivayet etmiştir. TırmizÎ de 'bu hadisin bir kısmı nı, Sünen, kitabu'l-birr, 69.

15) Abdullah ibn Selam; Rasulullah'ın vasfı Tevrat'ta vardır. "Biz seni şahit, müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik." 42[23] Ümmiler içinde koruyucu olarak gönderdik. O, kötü huylu, katı kalpli, çarşılarda bağırıp çağıran birisi değildir. O kötülüğe kötülükle karşılık vermez, aksine affederek ve bağışlayarak karşılık verir. Ben sapan kavmi bu peygamber vasıtasıyla la ilahe illallah diyerek doğrultmadıkça, sağır kulakları, kapalı gönülleri ve kör gözleri açmadıkça onun ruhunu almam, demiştir.

16) îbn Abbas'tan rivayet edilmiştir. Kab'a sordum:

- Rasulullah'ı (s.a.v.) Tevrat'ta nasıl buluyorsun? Ka'bda şöyle cevap verdi:

- Onu, Muhammed Allah'ın Rasulü'dür şeklinde buluyoruz. Mekke doğumludur. Hicret yeri Tabe'dir. Şam'a hakim olacak. Ahlaksız değildir. Çarşılarda bağırıp çağıran birisi değildir. Kötülüğe kötülükle karşılık vermez. Aksine affederek karşılık verir.

Ka'b şöyle de demiştir: Şunların yazılı olduğunu görüyoruz. Muhammed, Allah'ın elçisidir. O, kötü huylu, katı kalpli ve çarşılarda bağırıp çağıran birisi, değildir. Kötülüğe kötülükle karşılık vermez. Aksine aiîederek ve bağışlayarak karşılık verir. Onun ümmeti çok hamdeden kimselerdir. Her yüksek yerde Allah'a tekbir getirirler ve her mevkide O'na hanıdederler. Bellerine izar denilen kıyafeti (peştemal v.s.) tutarlar. Kol ve bacaklarını yıkayarak abdest alırlar. Ezanlarının sesleri gok boşluğunda duyulur. Savaşta saf oldukları gibi namazda saf olurlar. Ezanlarımn sesleri, geceleyin, gök boşluğunda arı uğultusu gibi ses çıkarır. Onun doğum yeri Mekke, hicret yeri de Tabe

---

babta rivayet etmiştir. Darımi, Sünen, mukaddime 2. babta, Bey haki, Delailu'n-Nubuvve, I/375 de rivayet etmiştir.

42[23] Feth Suresi, 8.

(Medine) dir.
17) Ka'b şöyle demiştir: İlk yansında şunlar vardır: Allah'ın elçisi olan Muhammed, benim seçkin kulumdur. O, kötü huylu, katı kalpli ve çarşılarda bağırıp çağıran birisi değildir. Kötülüğe kötülükle karşılık vermez fakat affeder ve bağışlar. Doğum yeri Mekke, hicret yeri Tabe'dir. Şam'a hakim olacaktır.
ikinci yarısında da şunlar vardır: Muhammed Allah'ın Rasulüdür. Onun Ümmeti çok hamdeden kimselerdir. İyi ve kötü günde Allah'a hamdederler. Her mevkide Allah'a hamdederler. Her yüksek yerde ona tekbir getirirler. Onlar güneşi gözetlerler. Vakti gelince, nerede olursa olsun, namaz kılarlar. Bellerine izar (peştemal, eteklik) bağlarlar, kol ve bacaklarını yıkayarak abdest alırlar, geceleyin gökteki sesleri an sesi gibidir, 43[24]
18) Ebu Hureyre şöyle rivayet etmiştir: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Musa, Tevrat inince okudu ve içinde bu ümmet hakkında zikredilenleri gördü. Bunun üzerine o:
- Rabbim! Ben levhalarda, sonuncu olan ama öne geçen ve kendilerine şefaat edilen bir ümmet görüyorum. Onu benim ümmetim yap, dedi. Allah Teala:
- O, Ahmed'in ümmetidir, buyurdu. Musa:
- Rabbim! Levhalarda, dua eden ve duaları kabul edilen bir ümmet görüyorum. Onu benim ümmetim yap, dedi. Allah Teala:
- O, Ahmed'in ümmetidir, dedi. Musa:
- Rabbim! Ben levhalarda, kitapları göğüslerinde olan ve onu açıktan okuyan bir ümmet görüyorum, onları benim ümmetim yap dedi. Allah Teala:
- O, Ahmed'in ümmetidir, dedi. Musa:
- Rabbim! Levhalarda sadakayı karınlarına koyan (sadaka yiyen)

43[24] Bu haber, İbn Sa'd'in Tabakat'ında birçok tarikten nakledilmiştir. 1/360; Beyhakî, Delaiiu'n-Nubuvve, 1/376

ve sadakadan dolayı kendilerine sevap verilen bir ümmet görüyorum, onları benim ümmetim yap, dedi. Allah Teala:
- O, Ahmed'in ümmetidir, cevabını verdi. Musa:
- Rabbim! Levhalarda birisi bir kötülüğe niyet eder yapmazsa, üzerine günah yazılmayan, eğer o kötülüğü yaparsa üzerine bir kötülük yazılan bir ümmet görüyorum, onları benim ümmetim yap, dedi. Allah Teala:
- O, Ahmed'in ümmetidir, dedi. Musa:
- Rabbim! Levhalarda, kendilerine ilk ve son ilmin verildiği ve sapıklığın boynuzu Mesih Deccal'ı öldüren bir ümmeti görüyorum, o ümmeti benim ümmetim yap, dedi. Allah Teala:
- O, Ahmed'in ümmetidir, dedi. Musa:
- Rabbim! Beni Ahmed'in ümmetinden yap ki bana o sırada iki özellik verilsin, dedi. Allah Teala:
- Musa! Sana risaletlerimi vermekle ve seninle konuşmakla, seni diğer insanlara tercih ettim. Sana verdiklerimi al ve şükredenl erden ol, buyurdu. Bunun üzerine Musa:
- Rabbim! Tamam razı oldum, dedi." 44[25]

19) Şöyle rivayet edildi: Ka'bul-Ahbar, bir yahudi aliminin ağladığını gördü. Ona:
- Niçin ağlıyorsun? diye sordu. Yahudi alimi:
- Sen bazı söyler söyledin, dedi. Ka'b:
- Allah aşkına! Ağlamana sebep olan şeyleri sana haber verirsem bana inanacak mısın? Yahudi alimi:
-Evet dedi. Ka'b:

44[25] Bu hadisi Ebu Nuaym, Delailu'n-Nübuvve'de rivayet edip şöyle dedi: "Bu hadis, Süheyl'in garib hadislerinden biridir. Bu vecihten hariç, hadisi merfru olarak rivayet eden hiç kimseyi bilmiyorum. Er-Rubi İbnu'n-Nu'man bu hadisi ve Süheyl'in diğer hadislerini rivayet eden tek kişidir. O, zayıftır."

Bu hadisi Suyuti de Ed-Dürru'l-Mensur'da rivayet etmiştir.

- Allah aşkına! Sen indirilen Allah'ın kitabında, Musa'nın fa.s.) Tevrat'a bakıp Rabbim! Ben insanlar için çıkarılan ümmetlerin en hayırlısı olan bir ümmet görüyorum. Onlar iyiliği emredip kötülükten men ediyorlar. İlk kitaba da inanıyorlar; son kitaba da. Dalalet ehliyle (doğru yoldan sapanlarla) savaşıyorlar. Hatta tek gözlü Deccal ile bile savaşıyorlar. Onları benim ümmetim yap dediğini, Allah Teala'mn da: O Ahmed'in ümmetidir, diye cevap verdiğini görüyor musun? dedi.

Yahudi alimi:

- Evet diye cevap verdi. Ka'b:

- Söyle Allah'ın aşkına! Allah'ın indirilen kitabında, Musa'nın Tevrat'a bakıp: Rabbim! Ben çok hamdeden, güneşin seyrini takip eden, ve münakaşa halinde kendilerine hakem tayin eden, bir şeyler yapmak istediklerinde, înşaallah biz onu yaparız diyen bir ümmet görüyorum, onları benim ümmetim yap dediğim, Allah Teala'mn da: Onlar Ahmed'in ümmetidir dediğini görüyor musun? dedi. Yahudi alim;

- Evet diye cevap verdi. Ka'b:

- Allah aşkına söyle: Allah'ın indirilen kitabında Musa'nın Tevrat'a bakıp: Rabbim! aralarından birininbir yüksek yere çıkınca Allahü Ekber dediğini, bir vadiye inince Allah'a hamdettiğini, toprağın onlar için temiz olduğunu, yeryüzünün neresinde olurlarsa olsun, onlara mescit olduğunu, cünüplükten temizlendiklerini, su bulamadıkları yerde toprakla temizlenmelerinin su ile temizlenme gibi olduğunu, abdest al-malarının eseri olarak alınları ve ayakları parlak bir ümmet görüyorum, onları benim ümmetim yap, deyince, Allah Teala'nın: Musa! Onlar Ah-med'in ümmetidir diye cevap verdiğini görüyor musun? dedi. Alim:

- Evet dedi. Ka'b:

- Allah aşkma söyle! Allah'ın indirilen kitabında Musa'nın Tev-

rat'a bakıp: Rabbim! Ben kendilerim seçtiğim alimlere mirasçı olan, bir kısmı kendine zulm eden, bir kısmı da orta yolda giden, bir kısmı da iyi işlerde öne geçen, merhamet edilen zayıf bir ümmet görüyorum. Onlardan hiç birine merhamet edilmediğini görmüyorum. Onları benim ümmetim yap dediğini, Yüce Allah'ın da: Onlar Ahmed'in ümmeti, Musa! dediğini görüyor musun? Alim:

- Evet diye cevap verdi. Ka'b:

- Allah aşkına söyle! Allah'ın inen kitabında Musa'nın, Tevrat'a bakıp: Rabbim! Ben Tevrat'ta mushaflan göğüslerinde saflarında meleklerin saf durdukları gibi, mescitlerinde arı uğultusu gibi ses çıkaran, hiç birinin cehenneme girmeyeceği, sadece ormanın ağaçsız olduğu gibi iyilikten uzak kimselerin cehenneme girdiği bir ümmeti görüyorum, bunları benim ümmetim yap deyince, Allah Teala'nın: Musa! Onlar, Ahmed'in ümmetidir, dediğini görüyor musun? Yahudi alimi:

- Evet, Musa Allah'ın Muhammed ve ümmetine verdiği iyiliğe şaşırmca, keşke ben de Muhammed'in ashabından olsaydım, dedi.

Allah, O'na razı olacağı üç ayet vahyetti:

"Ey Musa! Ben risaletlerimle ve seninle konuşmamla, seni insanların başına seçtim. Sana verdiğimi al ve şükredenlerden ol. Onun için, nasihat ve herşeyin açıklamasına dair ne varsa hepsini levhalarda yazdık." 45[26]

Allah Teala şöyle de buyurdu: "Musa'nın kavminden hak ile doğru yolu bulan ve onunla adil davranan bir topluluk vardır." 46[27]

Bunun üzerine Musa tamamen razı oldu.

20) Yine Ka'b'tan rivayet edilmiştir.

45[26] A'raf Suresi, 144-145

46[27] A'raf Suresi, 159

Ka'b bir adamın: Rüyamda insanların hesap için toplandıklarını, peygamberler çağınhnca her peygamberle birlikte ümmetinin de geldiğini, her peygamberin iki nuru olduğunu, ona tabi olanlardan her birinin, onun vasıtasıyla yürüdüğü bir nura sahip olduğunu, Muhammed (s.a.v.) çağrılınca, baktı ki onun her bir kılında, başında ve yüzünde bir nur olduğunu, ona tabi olan herkesin de, onlar vasıtasıyla yürüdüğü iki nura sahip olduklarını gördüğünü söyleyen bir adam dinledi. Ka'b:

- O, bunun bir rüya olduğunu bilmiyor mu? Bunu sana kim anlattı, dedi. Adam:

- Kendisinden başka ilah olmayan Allah'a yemin olsun ki, bu rüyayı ben gördüm, dedi. Ka'b:

- Kendisinden başka ilah olmayan Allah'a yemin olsun. Bunu rüyanda sen mi gördün? dedi. Adam:

- Evet diye cevap verdi. Ka'b:

- Ka'b'in canı elinde olan Allah'a yemin olsun veya Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin olsun. Bu gördüklerin Muhammed'le ümmetinin, diğer peygamberlerle ümmetlerinin Allah'ın kitabındaki vasıflandır. Sanki onu Tevrat'tan okudu.

21) İbn Ebi Nemle şöyle demiştir: Benu Kureyza yahudileri, Resu-lullah'm adını kitaplarında okuyorlar, çocuklara vasfını, adını, hicret e-deceği yerin Medine olduğunu bildiriyorlardı. O ortaya çıkınca hased edip kabul etmediler. 47[28]

22) Ebu Said El-Hudrî şöyle rivayet eder: Ebu Malik Ibn Sinan'ın şöyle dediğini duydum: Bir gün aralarında konuşmak için Abdül Eşhel oğullarına geldim, o sırada biz savaşı kesmiştik. Yahudi Yuşa'nın şöyle dediğini duydum:

-Harem'den çıkacak, adına Ahmed denilen bir peygamberin gelmesi yaklaştı.

47[28] Ebu Nuaym, Delailu'n-Nübuvve, 1/18, no: 40

Halife îbn Salebe El-Eşheli, onunla alay ederek:
- Sıfatı (özellikleri) nelerdir? dedi. Yuşa:
- Boyu ne uzun ne de kısa olan, gözlerinde kırmızılık olan, semle giyip, eşeğe binen bir adam. Burası da (Medine) onun hicret yeridir, dedi.
Ebu Said:
"O gün Yuşa'nın söylediklerinden dehşete kapılmış bir halde kavmim Hudre oğullarına döndüm."
Bizden birisinin: Bunu sadece Yuşa mı söylüyor?! Yesrib'teki bütün yahudiler söylüyorlar, dediğini duydum.
Ebu Malik îbn Sinan: Kureyza oğullarına kadar gittim. Hepsi de bunu kabul edip aralarında peygamberin (s.a.v.) durumunu görüştüler.
Ez-Zubeyir ibn Bata şöyle demiştir: Sadece bir peygamberin çık-masından dolayı doğan kırmızı yıldız doğmuştur. Artık Ahmed'den başkası kalmadı. Burası onun hicret yeridir.
Ebu Said- Resulu1lah (s.a.v.) Medine'ye gelince, babam ona, bu haberi anlattı. Resuluilah (s.a.v.; bunun üzerine: "Ez-Zübeyir ve yahu-dilerin reisi olan akrabaları müslüman olsalardı,.bütün yah udiler müs-lüman olurlardı. Ancak onlar, ez-Zübeyir'e tabi olmuşlardır buyurdu.48[29]
Muhammed İbn Mesleme şöyle demiştir: Abdül Eşhel oğulları a-rasında bir tek yahudi vardı, onun adı da Yuşa idi. Çocukken onun şöyle dediğini duydum. Size bu beytin yanından gönderilecek bir peygamberin gelmesi yaklaşmıştır. Sonra eliyle Beytullah'a işaret ederek: Kim ona yetişirse, onu tasdik etsin. Nihayet, Resuluilah (s.a.v.) gönderildi. Ve biz O (Yuşa) aramızda iken müslüman olduk. Yuşa hasedinden ve düşmanlığından

48[29] Ebu Nuaym, Delailü'n-Nübuvve, 1/18; İbn Kesir, el- Bidaye ve'n-Nihaye, U/297

müslüman olmadı.
23) Umara İbn Huzeyme Ibn Sabitten rivayet edilmiştir: Evs'le Hazrec kabileleri arasında Muhammed'i (s.a.v.) rahip Ebu Amir'den daha iyi tarif edeni yoktu. Onun yahudilerle tanışıklığı vardı. Onlara din konusunda sorular sorar, yahudüer de ona Resulullah'm (s.a.v.) özelliklerini ve oranın (Medine'nin) onun hicret yurdu olduğunu söylerlerdi. Daha sonra o Teyma yahudilenne gitti. Onlar. Ebu Amir'e aynı bilgileri verdiler. Bundan sonra da Şama gitti. Hıristiyanlar a sordu, onlar da peygamberin özelliklerini ve onun hicret yerinin Yesrib (Medine) olduğunu söylediler. Ebu Amir: Ben Haniflik dinindeyim diyerek döndü. Bir ibadetgah kurdu ve kendisi rahip oldu. Kendisinin İbrahim'in (a.s.) dininde olduğunu ve peygamberin gelmesini beklediğini iddia etti.
Resuluilah (s.a.v.) Mekke'de ortaya çıkınca, ona gitmeyip olduğu yerde kaldı. Peygamber (s.a.v.) Medine ye gelince, hased edip düşman oldu. İki yüzlülük yapmaya başladı. Peygamber'e (s.a.v.) gelip:
- Muhammed! Sen ne ile gönderildin? dedi. Peygamber (s.a.v.):
- "İbrahim'in dini Haniflik'le" diye cevap verdi. O:
- Ben de ondayım, dedi. Peygamber (s.a.v.):
- "Sen onda değilsin" dedi. O:
- Sen O'nu başkası ile karıştırıyorsun, dedi- Peygamber (s.a.v.):
- "Ben onu beyaz ve temiz olarak getirdim. Yahudi ve hınstiyan a-limlerinin sana daha önce benim Özelliklerim hakkında söyledikleri nerede ya?" dedi. O:
- Sen onların tarif ettikleri kimse değilsin, dedi. Resuluilah (s.a.v.): -Yalan söylüyorsun, dedi. O:
- Yalan söylemiyorum, dedi. Resuiullah fs.a.v.):
- "Yalancı olanı Allah tek başına ve kovulmuş olarak öldürsün" dedi. Ebu Amir:

- Amin, öyle olsun, dedi. 49[30]
Daha sonra Mekke'ye dönüp Kureyş'Hlerin dinine uyup onlarla birlikte yaşadı. Daha önceki dinini böylece bırakmış oldu.
Başka bir rivayette şöyle denilmektedir: Taifliler müslüman olunca Şam'a sığındı. Orada kovulmuş olarak, tek başına ve garip bir şekilde Ölmüştür.
24) İbn Abbas şöyle rivayet etmiştir: Yahudiler, Resuiullah (s.a.v.) gönderilmeden Önce onunla Evs'le Hnzrec'e karşı yardım istiyorlardı. Allah Muhammedi Arap'lardan gondenace onu ve daha önceki söylediklerini inkar ettiler.
Muaz İbn Cebelle Bişr Îbnül-Bera onlara:
Ey Yahudi topluluğu! Allah'tan korkun ve müslüman olun. Biz müşrikken, Muhammed'le bize karşı yardım istiyordunuz. Onun gönderileceğim söylüyor ve onun özelliklerini anlatıyordunuz, dediler.
v Selam, İbn Mişkem: O, size söylediğimiz kişi değildir. O, bize bildiğimiz birşey getirmemiştir.
Allah Teala onların sözleri hakkında şu ayeti indirmiştir: "Daha önce kafirlere karşı yardım isterlerken kendilerine Allah katından ellerindeki Tevrat'ı doğrulayan bir kitap gelipte Tevrat'tan bilip Öğrendikleri gerçekler karşılarına dikilince derhal inkar ettiler. İşte Allah'ın laneti böyle inkarcılaradır." 50[31]
Yani onlar Muhammed'in gelmesiyle müşrik Araplara karşı yardım istiyorlardı. Yardım isteyenler de ehl-i kitab'dı. Yüce Allah Muhammedi gönderip, onun kendilerinden olmadığını görünce, onu inkar ettiler ve onu çekemediler.
25) Katâde: "Daha önce kafirlere karşı yardım istiyorlardı" 51[32]

49[30] Ebu Nuaym, Delailu'n-Nübuvve, 1/18
50[31] Bakara Suresi, 89.
51[32] Bakara Suresi, 89.

ayetini şöyle tefsir etmiştir:
Yahudiler, Muhammed'le kafir Araplara karşı yardım istiyorlardı. Onlar şöyle diyorlardı: Allah'ım! Tevrat'ta gördüğümüz peygamberi gönder de onlara eziyet edelim ve onları öldürelim.
O peygamber, başkasından gonderilince Arapları çekemedikleri için onu inkar ettiler.
26) El-Muğire ibn Şube: Mukavkıs'ın huzuruna girdiğinde, Mukavkıs'm kendisine: Muhammed, gönderilmiş bir peygamberdir. Eğer o, kıbtilere ve rumlara gelseydi, ona tabi olurlardı, dediğini rivayet etmiştir.
El-Muğire şunu da anlattı: tskenderiyye'de kaldım. Bir kilise görür görmez oraya giriyor ve kıbti ve rum piskoposlarına, Muhammed'e dair buldukları özellikleri soruyordum. Kıbtilerin Ebu Yuhannes kilisesinin başı olan bir piskoposu vardı. Kıbtiler hastalarını ona getirirler, o da onlar için dua ederdi. O güne kadar beş vakit namazı kılmada ondan daha gayretli bir kimse görmemiştim. Ben;
- Söyle bana, gelecek bir peygamber kaldı mı? dedim. Şöyle cevap verdi:
- Evet, o gelecek peygamber peygamberlerin sonuncusudur. Onunla İsa İbn Meryem arasında başka bir peygamber yoktur. O, İsa'nın bize uymamızı emrettiği peygamberdir. O, ümmi (okuma yazma bilmeyen) Arap peygamberdir. Adı Ahmed'dir. Boyu ne uzundur, ne de kısa, gözlerinde kırmızılık vardır. Ne beyazdır ne de esmerdir. Kılıcı omzun-dadır. Karşılaştığı kimseden çekinmeyip doğrudan doğruya kendisi savaşa koşar. Yanında onun için canlarını feda eden arkadaşları vardır. Onlar onu çocuklarından ve babalarından daha çok severler. O, selem ağaçlı yerden çıkar, bir haremden başka bir hareme gelir. Çorak topraklı ve hurma ağaçları olan bir yere hicret eder. O,

İbrahim'in (a.s.) dini ü-zeredir. El-Muğire ibn Şube:
- Onun özelliklerinden biraz daha anlat, dedi. O şöyle devam etti:
- Beline izar sarar, kol ve bacaklarını (abdest almak için) yıkar. Daha önceki peygamberlerde olmayan özellikleri vardır. Daha önceki bir peygamber sadece kendi kavmine gönderiliyordu. O, bütün insanlara gönderilecek. Yeryüzü onun için mescit ve temiz kılınmıştır. Nerede namaz vakti gelirse, orada teyemmüm edip namaz kılabilir. Halbuki kendisinden Önceki peygamberler, bu hususta zora koşulmuştur.
El-Muğire gelip müslüman. oldu. Bütün bunları Rasulullah'a (s.a.v.) anlattı. Ashabının da onu dinlemesini istedi.
El-Muğire şöyle demiştir; iki veya üç gün onlara bunu anlatmıştım..52[33]
27) Yine şöyle anlatıldı: Varaka ibn Nevfel'le Zeyd İbn Said, dini (hanifliği) aramağa çıktılar. Sonunda, Musul'da bir rahibe vardılar. Rahip, Zeyd'e:
- Sen nereden geldin? diye sordu. Zeyd:
- İbrahim'in (a.s.) evinden, cevabım verdi. Rahip:
- Peki ne arıyorsun? dedi. Zeyd:
- Dini, diye cevap verdi. Rahip:
- Dön, senin aradığın kendi yurdunda zuhur etmek üzeredir, dedi. Zeyd:
- Hakkı kabul ederim, ona ibadet eder, onun kulu kölesi olurum, diyerek geri döndü.
28) Halife ibn Abde El-Minkari şunu rivayet etmiştir: Muhammed ibn Adiyy'e;
- Baban sana Muhammed adını nasıl koydu? Muhammed şu cevabı verdi:

52[33] Ebu Nuaym, Delaılu'n-Nubuvve, 1/20. Orada daha uzundur.

- Bana sorduğunu babama sordumda şu cevabı verdi: Temim oğullarından dört kişi olarak yola çıktık. Dört kişiden birisi bendim. Diğerleri Sufyan ibn Mücaşir ibn Darim, Yezid ibn Amr ibn Rabia, Usame ibn Malik ibn Cundeb'ti... Biz, İbn Cefne El-Gassani'yi arıyorduk.
Şam'a gelince, içinde ağaç fidanları bulunan bir gölün yanında konakladık. Gölün yakınında bir manastır, manastırda da iki rahip vardı. O bizimle ilgilenip:
- Bu dil, bu memleket halkının dili değil, dedi. Biz de:
- Evet, biz Muzar'danız. O da :
- îki Muzar'm hangisinden, dedi. Biz:
- Hındef ten dedik. Bunun üzerine o:
- Yakında sizin aranızdan bir peygamber gönderilecek, ona koşun, ondan nasibinizi alın ki doğruyu bulaşınız. Çünkü o, peygamberlerin sonuncusudur. Adı da Muhammed'dir, dedi.
îbn Cefne'nin yanından ayrılıp ailelerimizle bir olunca, hepimizin birer oğlu oldu ve adlarım Muhammed koyduk.
29) Seleme ibn Selame ibn Vakş anlatmıştır: Bizim Abduleşhel oğulları içinde yahudi bir komşumuz vardı.
Peygamber (s.a.v.) gönderilmeden az önce bir gün evinden çıkıp Abduleşhel oğullarının toplandıkları yere geldi.
. Ben o gün, oradakilerin en genciydim. Ailemin avlusunda, üzerime bir bürde bürünmüş olarak yatıyordum.
O yahudi, ba'sı (öldükten sonra dirilmeyi), kıyameti, hesabı, mizanı, cennet ve cehennemi anlattı.
Bunu, müşrik ve putları olan, öldükten sonra dirilmeye inanmayan bir topluluğa anlattı. Onlar:
-Kahrolasın be adam! Sen bunun olduğunu mu, insanların Öldükten sonra, orada cennet ve cehennemin bulunduğu ve istediklerinin karşılığının verileceği bir yurt olduğunu mu zannediyorsun? dediler. O yahudi:

- Evet, kendisine yemin edilene yemin ederim ki, ben inanıyorum. Oradaki cehennemde yakılacağım süre yerine, bu dünyada en büyük tandın ısıtıp beni de içine atıp sonra ağzını kapatıp sıvasalar, oradaki cehennem azabından kurtulmak için kabul ederdim, dedi. Onlar:
- Kahrolasıca! Peki, bu söylediklerinin delili nedir? dediler. Yahudi:
- Şu ülkeden çıkacak olan bir peygamber, dedi ve eliyle Mekke ve Yemen tarafına işaret etti. Onlar:
- Peki onu ne zaman göreceğiz? dediler.
Yahudi, bana baktı -ki ben oradakilerin yaşça en küçük olanıy-dım- ve:
- Şu çocuk sağ kalırsa onu görecektir, dedi.
Seleme şöyle der: Vallahi, uzun zaman geçmeden Allah, elçisi Mu-hammed'i gönderdi. O yahudi halâ aramızda yaşıyordu. Biz peygambere inandık. Ama yahudi çekememezliği ve düşmanlığı yüzünden inanmadı. Bunun üzerine biz ona:
- Yazıklar olsun sana! Bu peygamberin geleceğini bize anlatan sen değil miydin? dedik. O da:
- Evet, bendim ama bu o değildir, dedi. 53[34]

30) îbn Mesud şunu rivayet etti: Allah Teala bir adamı cennete sokmak üzere peygamberini gönderdi. Bu şöyle oldu: Peygamber (s.a.v.) kiliseye girdi. Bir de ne görsün, orada bir yahudi, diğerlerine Tevrat o-kumaktaydı. Peygamberlerin özelliklerine gelince okumayı kestiler. Kilisenin köşesinde hasta bir adam vardı. Peygamber (s.a.v.):
- Niye durdunuz? dedi. Hasta adam:

53[34] Ahmed İbn Hanbel, Musned, İÜ/468; İbn Hişam, es-Sire, 1/231; Beyhak', Delai-u n Nubuvve, H/78; Salihi, Sıretu'ş-Şamiyye, 1/135, Buhari'ninTarih'te, Hakim'inMustedrek'te nvayet ettiğini belirtmiştir,

- Çünkü onlar bir peygamberin özelliklerine geldiler ve okumayı kestiler. Nihayet hasta adam emekleye emekleye geldi. Tevrat'ı alıp o-kudu. Peygamberin (s.a.v.) tarifine gelince: Bunlar, senin ve ümmetinin özellikleridir. Ben Allah'tan başka ilah olmadığına ve senin Allah'ın elçisi olduğuna şehadet ediyorum, dedi. Daha sonra öldü. Peygamber .(s.a.v.) ashabına:
- "Kardeşinizi gömün" dedi. 54[35]
31) Ubeyy ibn Ka'b şöyle anlatmıştır: Tubba Medine'ye gelip Ka-nat'ta konakladığında yahudi alimlerini getirtip onlara: Yahudiliğin ortadan kalkması ve Arapların dinine dönülmesi için bu şehri yıkacağım, dedi.
O sırada en bilgilileri olan yahudi Samuk, Tubba'a:
- Ey Kral! Burası, İsmail'in oğullarından, Mekke doğumlu ve Ah-med adındaki bir peygamberin hicret edeceği şehirdir. O, buraya hicret edecektir. Senin yaptığın bu öldürme ve yaralamalar onun ashabı ve düşmanları arasında da çok olan birşeydir, dedi. Tubba:
- Peki, iddia ettiklerine göre bir peygamber olduğu halde, o gün o-nunla kimler savaşacak? dedi. Samuk:
- Kendi kavmi, Onun üzerine yürüyecek ve burada savaşacaklar. Tubba:
- Onun kabri nerede olacak? dedi. Samuk:
- Bu şehirde, diye cevap verdi. Tubba:
- Onunla savaşıldığında, kim yenilecek? dedi. Samuk:
- Bir defasında o, bir defasında da başkası yenilecek, senin bulunduğun bu yerde o yenilecek. Ashabı onun için, hiçbir yerde onu ÖIdüre-meyecekleri şekilde dövüşecekler. Sonuç onun

54[35] Ahmed İbn Hanbel, Musned, 1/416; Beyhaki, Delailu'n-Nubuvve, VII/273; İbn A-sakir, Tarih, I/342; İbn Kesir, el-Bıdayeve'n-Nıhaye, VI/20; Heysemî, Mecrnau'z-Zevaid Vlll/ 231.

lehine olacak. Daha sonra o üstün gelecek ve bu meseleyi onunla hiç kimse tartışamayacak, dedi. Tubba:
- Peki onun özellikleri nelerdir? Samuk:
- O, ne kısa ne de uzun boyludur. Gözlerinde kırmızılık vardır. Deveye biner, semle denen elbiseyi giyer. Kılıcı omuzundadır. Davasının galip gelmesi için, ne kardeş, ne amca oğlu, ne de amca, karşısına çıkan hiç kimseye aldırmaz, dedi. Tubba:
- Bu şehre girmenin çai'esi yok. Burayı harab etmek benim elimde değil, dedi.
Tubba, Yemen'e gitmek üzere yola çıktı. Abdullah ibn Selam şöyle demiştir. Tubba Yesrib yahudilerinin anlattıkları şeylerden dolayı pey-gamber'i tasdik etmeden ölmemiştir. Tubba müslüman olarak Ölmüştür. [55][36]
32) Yahudilerin en iyi alimi olan ez-Zubeyr ibn Bata şöyle der: Babamın bana yasakladığı bir sifr (büyük kitap, Tevrat'ın bölümlerinden biri) buldum. Onun içinde: Selem ağaçlı yerden çıkacak ve şöyle şöyle özellikleri olan peygamber Ahmed'den bahsediliyordu.
Ez-Zubeyr bunu daha peygamber gönderilmeden babasından sonra anlatmıştı.
O, peygamber'in (s.a.v.) Mekke'de ortaya çıktığını duyar duymaz, sifri yok etti.
Peygamber'in durumunu ve özelliklerini gizleyip: Öyle bir şey yok, dedi.
33) îbn Abbas şunu rivayet etmiştir: Kureyza, Nadir, Fedek ve Hayber yahudileri Hz. Peygamber daha gönderilmeden O'nun özelliklerini ve O'nun hicret yurdunun Medine olduğunu biliyorlardı.
Rasulullah (s.a.v.) doğunca yahudi bilginleri: Bu gece Ahmed

---

[55][36] Maverdİ, A'lamu'n-Nubuvve.

doğdu. Çünkü onun yıldızı doğdu. O, peygamber olunca, Ahmed, peygamber oldu. Çünkü yıldız doğmuştur, dediler.
Onlar, bunu biliyorlar, ikrar ediyorlar ve onun tarifini yapıyorlardı. Ancak ona haset edip düşman oldular!
34) Hz. Aişe (r.a.) şöyle anlattı: Mekke'de, Mina'da, ticaretle uğraşan bir yahudi oturuyordu. Rasulullah'm doğduğu gece, Kureyş'in toplantı yerlerinden birinde şöyle dedi:
- Bu gece sizin aranızda doğan birisi var mı? Onlar:
- Bilmiyoruz, dediler. Yahudi:
- Ey Kureyş topluluğu! Bakın! Size söylediklerimi iyi belleyin. Bu gece bu ümmetin peygamberi Ahmed doğdu. İki omuzunun arasında, üstünde kıllar bulunan bir beni vardır.
Topluluk, onun konuşmasına şaşırmış bir halde toplandıkları yerden ayrıldılar. Evlerine varınca bunu ailelerine anlattılar. Bazılarına şöyle denildi: Bu gece Abdullah ibn Abdümuttalib'in bir oğlu oldu ve a-dım Muhammed koydu.
Yahudinin evine gelip:
- Bizim aramızda bir çocuk doğduğunu öğrendik, dediler. O:
- Benim verdiğim haberden sonra mı yoksa önce mi? dedi. Onlar:
- Haberden önce. Adı da Ahmed, dediler. Yahudi:
- Bizi ona götürün, dedi.
Birlikte çıkıp Amine'nin yanma geldiler. Amine onu yanlarına gö-türdü. Sırtındaki beni görünce, yahudi bayıldı. Daha sonra ayıldı. Onlar:
- Neyin var? Kahrolasıca, dediler. Yahudi:
-israil oğullarından peygamberlik gitti, kitap ellerinden çıktı. Onun, yahudileri öldüreceği ve alimlerini yok edeceği yazılı, peygamberliği Araplar elde ettiler. Kureyş topluluğu buna mı sevindiniz? Vallahi onlar haberi doğudan batıya gidecek şekilde sizi yenecekler, dedi.
35) Ebu Hureyre (r.a.) şöyle rivayet etmiştir: Rasulullah (s.a.v.)

Beytulmedaris'e gelip:
- "Benim yanıma gelin ki size öğreteyim" dedi. Onlar:
- Abdullah ibn Surya (gelsin) dediler. Rasulullah (s.a.v.) onunla başbaşa kalınca,
- O'nun dini, Allah'ın onlara lütfettiği şey, onlara yedirdiği kudret helvası ve bıldırcınla onları gölgeleyen bulut aşkına söyle bakalım. Sen benim Allah'ın elçisi olduğumu biliyor musun? dedi. O (Abdullah):
- Evet, benim bildiklerimi onlar da biliyorlar. Senin özelliklerin, Tevrat'ta açıktır. Fakat onlar seni çekemediler. Peygamber (s.a.v.):
- "Peki, seni ne engelliyor?" diye sordu. Abdullah:
- "Ben kavmime aykırı hareket etmek istemiyorum. Belki onlar sana tabi olup müslüman olurlar" dedi ve kendisi müslüman oldu. 56[37]

36) Ömer ibnu'l-Hattab (r.a.) şunu anlattı: Ben, Tevrat'ı okurlar-ken yahudilerin yanına gelirdim. Tevrat'la Kur'an'm birbirine uygun olmasına şaşırırdım. Onlar:
- Ömer! Bize senden başka hiç kimse sevimli değildir. Çünkü sen bizim yanımıza geliyorsun, dediler. Ben de şöyle dedim:
- Ben sadece Allah'ın kitabının birbirini tasdik etmesine şaşırdığım için geliyorum.
Ben, bir gün onların yamndayken Rasulullah (s.a.v.) çıka geldi. Onlar şöyle dediler:
- Bu senin arkadaşındır. Ben de şöyle dedim:
- Allah ve size indirdiği kitap aşkına söyleyin! Siz onun Allah'ın elçisi olduğunu biliyor musunuz? Onların büyüğü:
- Allah aşkına, ona söyleyin, dedi. Onlar:

56[37] ibn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 1/1; ibn Asakir, Tarih, I/352; Suyutî, Durru'l-Mensur, 111/133.

- Sen büyüğümüzsün. Ona sen söyle, dediler. O:
- Biz onun Allah'ın elçisi olduğunu biliyoruz, dedi. Ben:
- Eğer onun Allah'ın elçisi olduğunu biliyor, ve ona uymuyorsanız, sizin haliniz ne kadar perişan! Onlar:
- Bizim melekler arasında bir düşmanımız bir de dostumuz var. Düşmanımız, ahlaksızlık ve düşmanlık meleği olan Cebrail'dir. Dostumuz da merhamet ve yumuşaklık meleği Mikail'dir, dediler. Ben:
- Cebrail'in, Mikail'in dostuna, düşman olması, Mikail'in de Cebrail'in düşmanına dost olmasının helal olmadığına şehadet ederim, dedim.
Daha sonra kalktım. Beni Rasulullah (s.a.v.) karşıladı ve:
- "Bana biraz önce nazil olan ayetleri okuyayım" dedi ve şu ayetleri okudu: 57[38] "De ki: Cebrail'e kim düşmansa şunu iyi bilsin ki, Alllah'ın izniyle Kur'an'ı senin kalbine bir hidayet rehberi, önce gelen kitapları doğrulayıcı ve müminler için de müjdeci olarak o indirmiştir." 58[39] Ben:
- Seni hak olanla gönderen Allah'a yemin ederim ki, sana sadece, yahudilerin dediklerini haber vermeye gelmiştim. Ama Latîf ve Habîr olan Allah beni geçti, dedim.
Ömer şöyle dedi: Allah'ın dini konusunda beni taştan daha sert bulursun.
37) Ebu Sufyan ibn Harb anlatmıştır: Umeyye ibn Ebi's-Salt'la birlikte ticaret yapmak için Şam'a gittim. Nerede konaklasak, o eşyaları arasından bir kitap çıkarıp bize onu okuyordu.
Yine hıristiyan köylerinden birine inmiştik. Köy halkı onu görünce, tanıyıp hediyeler verdiler. Onlarla birlikte kiliselerine gitti. Sonra günün ortasında dönüp geldi. Kendi elbiselerini

57[38] Tefsiru't-Taberi, I/334.
58[39] Bakara Suresi, 97.

çıkardı. İki siyah elbise getirdi ve onları giydi. Daha sonra:
- Ebu Sufyan! Aklına geleni sormak üzere kitaplardaki bütün i-limleri belleyen bir hıristiyan alimine gitmek ister misin? dedi. Ben:
- Hayır, diye cevap verdim.
Umeyye tek başına gitti ve gece yarısına doğru geri döndü. Elbiselerini çıkarıp yatağına yattı. Yarı uykulu yan uykusuz sabahı etti. Gamlı ve üzgündü. Ne o bizimle konuşuyor ne de biz onunla konuşabiliyorduk. O, üzgün bir haldeyken iki gece yürüdük. Ona:
- Arkadaşının yanından hiç böyle dönmemiştin, dedim. Umeyye:
- Bendeki değişiklikten dolayı, dedi. Ben:
- Sende değişiklik mi var? dedim. O:
- Evet, vallahi, ben mutlaka öleceğim ve hesaba çekileceğim/dedi. Ben:
- Sen bana güveniyor musun? dedim.
- Hangi konuda? dedi. Ben:
- Diriltilineyeceğin ve hesaba çekilmeyeceğin konusunda, dedim. O, gülüp:
- Hayır, vallahi, biz öldükten sonra mutlaka diriltileceğiz ve hesaba çekileceğiz. Bazıları cennete girecek, bazıları da cehenneme, dedi. Ben:
- Arkadaşın senin hangisine gireceğini söyledi, dedim. O:
- Arkadaşımın bu konuda, ne benim, ne de kendisi hakkında hiçbir bilgisi yok, dedi.
Geceyi böyle geçirdik. O, bize hayret ediyor, biz de onunla alay e-diyorduk. Nihayet, Dimeşk (Şam) havalisine geldik. Mallarımızı sattıktan sonra iki ay orada kaldık.
Tekrar yola koyulduk. Hıristiyan köylerinden birinde mola verdik. Onu görünce yine yanma geldiler, hediye verdiler. O da onlarla birlikte kiliselerine gitti. Gece yarısı bizim yanımıza geldi.

Siyah elbiselerini giydi. *Tekrar gitti. O günde gece yarısına doğru geldi. Elbiselerini çıkardı ve kendini yatağa attı. Yarı uykulu yarı uykusuz sabahı etti. Yine kederli ye üzgündü. Ne o bizimle konuşuyor, ne de biz onunla konuşuyorduk.
Yola çıktık. Birkaç gece yürüdük. Bir ara:
- Sahr! Bana Utbe ibn Rabia'dan bahset. O, haram olan şeylerden ve haksız davranışlardan sakınıyor mu? dedi. Ben:
- Evet, vallahi, dedim. O:
- Akrabayı koruyup gözetiyor mu? Onlara ilgi gösterilmesini emrediyor mu? dedi. Ben:
- Evet, dedim. O:
- Anne ve baba tarafından soylu ve sülale içinde şerefli birisi midir? dedi. Ben:
- Evet, dedim. O:
- Kureyş'i ondan daha şerefli mi biliyorsun? dedi. Ben:
- Hayır vallahi, dedim. O:
- O, muhtaç mıdır? dedi. Ben:
- Hayır, çok zengindir, dedim. O:
- Yaşı nerelerdedir? dedi.
- O, yetmişine yaklaşmıştır, dedim.
- Yaş ve şeref onu gururlandırdı mı? dedi.
- Hayır vallahi, aksine onu daha da iyileştirdi, dedim.
- Tamam işte, o bende gördüğün değişiklik sebebi de, o alime gidip beklenen bu adamı sormamdır, dedi.
Yine O: Arapların haccettiği Beyt'in (Kabe'nin) adamlarından birisidir, dedi. Ben de:
- Bizim Arapların haccettiği bir Beyt'imiz var, dedim. O:
- Sizin Kureyşli kardeşleriniz ve komşularınızdandır. Başıma, daha önce benzeriyle karşılaşmadığım birşey geldi. Dünya ve ahireti kazanma imkanı elimden gitti. Ben kendimin o kimse olacağını zannediyordum, dedi. Ben:

- Onu bana tarif etsene, dedim. O:
- Orta yaşa geldiğinde genç görünen bir adamdır. İlk başta o, haramlardan ve haksız davranışlardan- korunan birisidir. Akrabayı gözetir ve gözetilmesini ister. Muhtaçtır. Anne ve baba tarafından soylu bir aileye mensuptur. Sülale içinde şerefli birisidir. Askerlerinin çoğu melek-lerindendir, dedi. Ben:
- Peki, bunun delili nedir? dedim. O:
- Şam Meryem oğlu isa'nın göğe çekilmesinden beri herbirinde bir felaket meydana gelen seksen sarsıntı geçirdi. Beraberinde bir felaket daha getirecek genel bir sarsıntı kaldı. Bunun arkasından o gelecek, dedi. Ben:
- Bu asılsız. Allah bir elçi gönderirse, onu ancak eşraftan bir yaşlıya verir, dedim. Umeyye:
- Kendisiyle yemin edilene yemin olsun ki, o öyledir, dedi.
Yola çıktık, Mekke'ye iki gecelik mesafe kalınca, arkamızdan bize bir binitli yetişti ve hemen şöyle konuştu: Sizden sonra Şam halkı yerin dibine geçiren bir sarsıntı geçirdi ve onların başına büyük felaketler geldi. Umeyye:
- Ebu Sufyan! Ne dersin? dedi. Ben:
- Vallahi, arkadaşının sadece doğru olduğunu düşünüyorum, dedim.
Mekke'ye vardık. Tekrar yolculuğa çıktım. Ticaret için Habeşistan'a gittim. Orada beş ay kaldım. Mekke'ye döndüm. Hind, çocuklarıyla oynaşırken, en geride Muhammed olmak üzere halk, halimi hatırımı sormak için bana geldi. Muhammed, bana selam verdi, hoş geldin dedi. Yolculuğum ve dönüşüm hakkında bazı sorular sorduktan sonra ayrıldı.
Ben de şöyle dedim: Vallahi bu genç tuhaf! Bana bende mallan bulunan Kureyşlilerden gelipde onları ve ne olduklarını sormayan hiç kimse yok. Vallahi, bende onun da malı var. O, Kureyşlilerin mala en muhtaç olmayanı da değil ama o konuda

hiçbir şey sormadı.
Hind:
- Onunla ilgili meseleyi duymadın mı? dedi. Ben korkarak:
- Nedir onunla ilgili mesele? dedim. Hind:
- Allah'ın elçisi olduğunu iddia ediyor, dedi. Hıristiyanların sözünü hatırladım ve sustum.
Daha sonra Taife gittim. Umeyye'nin evinde kaldım ve:
- Hıristiyanların sözünü hatırlıyor musun? dedim. Umeyye:
- Evet, dedi. Ben:
- Oldu, dedim. Umeyye:
- Peki, kim? dedi. Ben:
- Abdullah'ın oğlu Muhammed, dedim. Yüzünden ter boşandı ve:
- Ben sağken, ortaya çıkarsa, ona yardım etme konusunda, Allah'a mazeret göstereceğim, yani ona yardım etmeyeceğim, dedi.
Yemen'den döndüm. Yine Umeyye'ye uğrayıp ona:
- O zatın durumunu öğrenmiş sindir. Ona nasıl davrandın? dedim. O şu cevabı verdi:
- Vallahi Sakif ten olmayan bir peygambere asla inanmam! 59[40]
38) Asım ibn Umer ibn Katade, kavminden bazı kişilerin şöyle dediğini rivayet etmiştir: Allah'ın rahmeti ve hidayetiyle birlikte bizi islam'a sevkeden şeyler arasında bir yahudiden duyduklarımız vardır:
Biz, müşrik ve puta tapan kimselerdik. Ehl-i kitap bizde olmayan bir ilme sahipti. Bizimle onlar arasında devamlı bir çekişme vardı. Onlara, hoşlanmadıkları bazı sözleri söylediğimizde bize: Şimdi, gönderilecek bir peygamberin zamanı yaklaştı. Biz ona uyarız. Ad'la irem'in öldürüldüğü gibi onunla bir olur, sizi

---

59[40] Beyhakî, DelailıTn-Nubuvve, 11/116; el-iktifa, I/244; Sebilu'r-Reşad, 1/135, 136.

öldürürüz, derlerdi.
Biz bunu onlardan çok duyardık. Allah, elçisini gönderip o bizi Allah'a, davet edince, ona icabet ettik. Onların da bize sözünü ettikleri şeyleri öğrendik. Bunu hemen onlara söyledik. Biz ona inandık, onlar i-nanmadılar.
Bizim ve onların hakkında şu ayetler indi: "Daha önce kafirlere karşı yardım isterlerken kendilerine Allah katından ellerindeki Tevrat'ı doğrulayan bir kitap gelip de Tevrat'tan bilip öğrendikleri gerçekler karşılarına dikilince derhal inkar ettiler, işte Allah'ın laneti böyle inkarcılaradır." 60[41]
39) Asım şöyle anlattı: Kureyza kabilesinden bir ihtiyar bana:
- Kureyza kabilesinin kardeşleri Hedel oğullarından olan Saye oğlu Salebe ile Esid ve Ubeyd oğlu Esed'in neden muslüman olduklarını biliyor musun? Onlar cahiliye devrinde Kureyza oğullarıyla birlikteydiler. Ama İslam'da, onların ileri gelenleri oldular.
Ben ihtiyara:
- Bilmiyorum, dedim. İhtiyar:
- İslam'dan önce Suriye yahudilerinden ibn Heyyeban adında bir adam buraya gelip aramıza yerleşti. Beş vakit namazı kılmayanlar arasında ondan daha iyisini görmemiştik. Yağmur yağmadığı zaman bizim için yağmur duasına çıkar. Bizde suya kavuşurduk. O, ölüm yatağına düşünce: Ey yahudi topluluğu! Benim açlık ve yoksulluk ülkesine gelişimin sebebini biliyor musunuz? dedi. Biz de:
- Sen daha iyi bilirsin, dedik. Bunun üzerine o:
- Ortaya çıkması yakın olan bir peygamberin gelmesini beklemek üzere bu şehre geldim. Bu şehir (Medine) Onun hicret edeceği

---

60[41] Bakara Suresi, 89. Bu haber, İbn Hişam, Siretu'n-Nebeviyye, 1/211 de geçmektedir.

yurt olacaktır. Onun daha evvel gönderilmesini, benim de kendisine uymamı isterdim. Onun geleceği yaklaştı. Ey yahudi topluluğu! Sakın sizden önce ona başka kimseler inanmış olmasınlar. O kendisine karşı gelecek olanların kanlarını akıtmağa, çocuk ve kadınlarını esir almağa gönderilecektir. Bu, sizin ona inanmanıza engel olmasın, dedi.

Allah peygamberini gönderip Kureyza kabilesini kuşattığı zaman bu üç genç o sırada genç delikanlılardı. Kabilelerinin halkına şöyle dediler:

- Ey Kureyza oğulları! Vallahi, o (peygamber) İbn Heyyeban'ın size tav., r% ettiği kimsedir. Kureyzalılar:

- i-Iayır, bu onun söylediği peygamber değildir, dediler. O üç genç:

- Vallahi, o peygamberin ta kendisidir, deyip aşağı indiler. Müslüman olup canlarım mallarını ve ırzlarını kurtardılar. 61[42]

40) Selman-ı Farisi'den rivayet edilmiştir: Selman din aramak için rahiplerin yanında bulunmuştu. Bu rahiplerden birisi ona şöyle demiştir: Yavrum! Vallahi, şu zamanda, insanlar arasında hareketleri bizim hareketlerimize benzeyen birini bilmiyorum ki onun yanına gitmeni tavsiye edeyim. Ancak Hz. İbrahim'in dini ile gönderilip Arap topraklarında ortaya çıkacak bir peygamberin zamanı yaklaşmıştır. Onun hicret edeceği yer hurma bahçeleri bulunan iki kara dağ (Harre) arasında bir yerdir. Onun gizli olmayan alametleri vardır: Verilen hediyeden yer, sadaka olandan yemez, iki omuzu arasında peygamberlik mührü vardır.62[43]

41) Talha ibn Ubeydillah anlatmıştır: Busra pazarına gitmiştim.

61[42] İbn Hışam, Sıretu'n-Nebevıyye, 1/214.

62[43] İbn Hışam, Sıretu'n-Nebevıyye, 1/214,222. Haber daha uzun olarak rivayet edilmiştir.

Orada, manastırına çekilmiş bir rahip:
- Gelenlere sorun, aralarında Harem halkından birisi var mı? diyordu. Talha:
- Evet, ben harem halkmdamm, dedim. Rahip bana:
- Ahmed Mekke'de halâ ortaya çıkmadı mı? dedi. Ben:
- A ımed kimdir? dedim. Rahip:
- Abdulmuttalib'in torunudur. Bu, onun çıkacağı aydır. O, peygamberlerin sonuncusudur. Onun çıkacağı yer Harem'dir. Hicret edeceği yer de hurma bahçeli, harreli (siyah dağlı) ve çorak topraklı yerdir, dedi.
Talha: Rahib'in söylediği beni etkilemişti. Yola çıktım ve Mekke'ye geldim.
- Yeni bir olay var mı? diye sordum. Bana:
- Evet, el-Emin Muhamnıed ibn Abdillah peygamber olduğunu ileri sürdü. Ebu Kuhafe'nin oğlu (Ebu Bekir) de ona uydu, dediler.
Ebu Bekr'e gelip ona duyduklarımı anlattım: Bu adama uydun mu? dedim.
Ebu Bekr: Evet, git sen de ona uy. Çünkü o, hakka davet ediyor, dedi ve onun yanına gitti.
Talha şöyle der: Rasulullah'a (s.a.v.) geldim. Rahib'in verdiği haberi ve bana söylediklerini ona anlattım.
42) Cubeyr ibn Mut'im şunu anlatmıştır: Allah Teala peygamberim (s.a.v.) gönderip o Mekke'de peygamberliğini ilan edince ben Şam'a gittim. Busra'da iken bir grup hıristiyan bana gelip:
- Sen harem halkından mısın? dediler. Ben:
- Evet diye cevap verdim. Onlar:
- Aranızda, peygamber olduğunu ileri süren kimseyi tanıyor musun? dediler. Ben:
- Evet deyince, elimden tutup beni içinde heykel ve resimlerin

bulunduğu bir manastıra götürdüler. Bana:
- Bak! Size gönderilen o peygamberin resmini görüyor musun? dediler. Ben baktım onun resmini göremedim. Ben:
- Onun resmini göremiyorum, dedim.
Beni ondan daha büyük bir manastıra götürdüler. Bu manastırda, öbüründekinden daha çok heykel ve resim vardı. Bana:
- Bak! Onun resmini görebiliyor musun? dediler. Baktım. Ben Rasulullah'ın (s.a.v.) özellikleri ve resminin karşısındayım. Yine baktım, Hz. peygamber'den sonra onun yerine geçecek olan Ebu Bekr'in özellikleri ve resmi karşısındayım. Bana: Onun Özelliklerini görüyor musun? dediler. Ben:
- Evet, deyip kendi kendime, söylediklerini öğreninceye kadar onlara söylemeyeyim diye düşündüm. Onlar:
- Bu o mudur? dediler. Ben:
- Evet dedim. Rasulullah'm özelliklerini gösterdiler. Ben: Tamam, ta kendisi olduğuna şehadet ederim, dedim. Onlar:
- Ondan sonra yerine geçecek olan şu şahsı tanıyor musun? dediler. Ben:
- Evet, dedim. Onlar:
- Bunun, sizin arkadaşınız olduğuna, şunun da ondan sonraki halife olduğuna şehadet ediyoruz, dediler. 63[44]

43) Cubeyr ibn Mut'im anlatmıştır: Kureyş'in Rasulullah'a eziyet etmesinden hoşlanmıyordum. Onların, onu öldüreceklerini sezince, manastırlardan birine girdim. Manastırdakiler başkanlarına gidip durumu haber verdiler. O:
- Üç gün ona, gereken şeyleri yerine getirin, dedi. Üç gün geçince, bana bir resim getirdiler. Ben:

63[44] Ebu Nuaym, Delaılu'n-Nubuvve, 18; Buhari, Tarıhu'l-Kebır, 1/179; Beyhakî, Dela-ilu'n-Nubuvve, I/384.

- Bu resim kadar benzeyen hiçbir şey görmedim, dedim. O:
- Onu öldürmelerinden mi korkuyorsun, dedi. Ben:
- Zannederim, onun işini bitirmişlerdir, dedim. O:
- Vallahi, onu öldüremezler o, kendisini Öldürmek isteyenleri öldürecek, dedi. O, bir peygamberdir. Allah Teala onu destekleyecektir, dedi.

44) Safıyye bint Huyey anlatmıştır: Allah'ın Rasulü Medine'ye gelip Küba'da kaldığında, babam Huyey ibn Ahtab'la amcam Ebu Yasir ibn Ahtab sabahleyin gün ağarmadan onun yanma gittiler.
Onlar güneş batmcaya kadar dönmediler, güneş battıktan sonra, yorgun ve bitkin bir halde yavaş yavaş yürüyerek geldiler. Onları neşeyle karşıladım ama onlar üzüntülerinden dönüp bana bakmadılar. Amcam Ebu Yasir'in babama şöyle dediğini duydum:
- Gerçekten bu o mu? Babam:
- Evet, vallahi o, dedi. Amcam:
- O olduğundan emin misin? Onu tanıyor musun? dedi. Babam:
- Evet, dedi. Amcam:
- Onun hakkında ne düşünüyorsun? dedi. Babam:
- Ona düşmanlık yapmayı düşünüyorum. Vallahi, asla böyle kalamam, dedi. 64[45]

45) Muhayrik birçok hurma bahçesine sahip bir alimdi. Rasulullah'm özelliklerini biliyordu. Kendi dininin tesiri altında kalarak Uhud savaşma kadar bunları açıklayamamıştı. Uhud savaşının yapıldığı gün cumartesiydi. Muhayrik:
- "Ey yahudi topluluğu, vallahi siz, Muhammed'e yardım etmenin üzerinize düşen bir hak olarak gerektiğini pekala bilirsiniz" dedi. Yahudiler:

64[45] Ebu Nuayrn, Delaılu'n-Nubuvve, 39; Beyhaki, Delailu'n-Nubuvve, 11/533, ibn Hi-şam, Siretu'n-Nebevıyye, H/140, 141.

- "Bugün cumartesidir" dediler. Muhayrik:
- "Sizin için cumartesi diye birşey yoktur" dedi.
Daha sonra Muhayrik silahını alıp yola düştü. Uhud'da peygamber'e (s.a.v.) geldi. O gün cumartesiydi. Kavminden, onun peşine düşen birisine: "Eğer bugün öldürülürsem, malım Muhammed'indir. O, malımda Allah'ın, kendisine gösterdiği şekilde dilediğini yapar" diyerek vasiyette bulundu.
Şehid düşünceye kadar çarpıştı. Benim duyduğuma göre: Rasulul-lah (s.a.v.) şöyle diyordu.
- "Muhayrik, yahudilerin en hayırlısıdır."
Rasulüllah (s.a.v.) Muhayrik'in mallarını aldı. Rasulullah'm vakıfları umumiyetle, Muhayrik'in mallarmdandz. 65[46]
46) İbn Abbas'tan rivayet edilmiştir: Aralarında ei-Velid ibnu'l-Muğire, el-As ibn Vail, Ebu Cehil, Halefin oğulları Umeyye ve Ubeyy, el-Esved ibn el-Muttalib ve başkaları olmak üzere Kureyşliler toplandılar. İçlerinden beş kişiyi, Rasulullah'ı, Özelliklerini ve peygamberliğini yahudilere sormaları için Medine'ye gönderdiler. Gönderilenlerin arasında Ukbe İbn Ebi Muayt'la en Nadr ibn el-Haris de vardı. Onlar şöyle dediler:
- "O, peygamber olduğunu iddia ediyor. Adı Muhammed'dir. Yetim ve fakirdir. Biz, onun Museylemetu'l-Kezzab'tan Öğrendiğini zannediyoruz." Yahudiler:
- "Biz, Tevrat'ta, onun vasıflarını ve iki omuzunun arasında peygamberlik mührü olduğunu okuyoruz" dediler.
Yahudiler şunu da ilave'ettiler:
"Eğer o, tarif ettiğiniz gibiyse, gönderilmiş bir peygamberdir. Davası haktır. Ona uyun, fakat ona üç soru sorun. Eğer

---

65[46] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 1/183; Tarihu ibn Asakir, IH/245; X/87; İbn Kesir, el-Bidayeve'n-Nihaye, IH/237; İV/36; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve 1/11.

peygamberse iki soruya cevap verir. Üçüncüsüne cevap veremez. Biz bu üç soruyu Mü-seylenıe'ye sorduk. Bunların ne olduğunu bilemedi. Halbuki siz O'nun Museyleme'den öğrendiğini ileri sürdünüz."

Elçiler, yahudilerin verdikleri haberleri Kureyş'e ilettiler. Bunun üzerine Kureyşliler Rasulullah'a gelip:

- "Muhammed! Bize şu üç sorunun cevabını ver: Zulkarneyn, ruh ve ashab-ı kehf (mağarada uzun yıllar kalanlar)." Muhammed:

- "Bunları size yarın anlatayım" dedi. Fakat "înşaallah" demedi. "înşaallah" demediği için Cebrail ona on beş gün gelmedi. Bu durum Rasulullah'ın zoruna gitti. Cebrail gelince Rasulüllah:

- "Bana gelmekte geciktin" dedi. Cebrail:

- "înşaallah demediğin için" dedi ve şu ayeti indirdi. "înşaallah demedikçe, hiçbir şey için, bunu yarın yapacağım, deme." 66[47]

Daha sonra ona; Zulkarneyn ve ashab-ı kehf le ilgili haberleri anlattı. Ruh hakkında da:

- "Ruh, Rabbimin emrindendir. Benim onun hakkında bilgim yok" dedi. 67[48]

Bunun üzerine Kureyşiuer:

- "Birbirleriyle yardımlaşan iki büyücü" dediler. Bu sözleriyle Tevrat ve Kur'an'ı kastediyorlardı.

47) Anır ibn Abese'den rivayet edilmiştir.

"Ben cahiliyede kavmimin ilahlarından yüz çevirdim. İlahların, asılsız, boş şeyler oldukları, kavmiminde zararı ve faydası olmayan taşlara taptıkları görüşündeydim. Ehl-i kitaptan birisiyle karşılaştım. Ona en iyi dinin hangisi olduğunu sordum.

66[47] Kehf Suresi, 23, 24.

67[48] Buharı, Sahih, kitabu'l-i'tisam, babu mayukrehumin kesrati's-sual, hadis no: 7297; Müslim, Sahih, kitabu sıfati'l-munafikin, babu r.uali'l-yehudi'n-nebiyye anir-ruhi, hadis: 32; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 11/270, 271; İbn Hışam, SıretuYı-Nebeviyye, 1/321, 323.

Bana şu cevabı verdi:
"Mekke'den bir adam çıkacak, Kavminin ilahlarından uzak duracak ve en iyi dini getirecek. Eğer onu duyarsan, ona tabi ol."
Mekke'ye gidip orada birşey olup olmadığını sormaktan başka bir-şey yapmıyordum. Onlar da:
- "Hayır, olmadı" diyorlardı.
Ailemin yanma dönünce hayvanlarıyla gidip gelenlerle karşılaşıyordum. Onlara da soruyor ve "hayır" cevabını alıyordum. Bir gün otururken bana, hayvamyla gelen birisi uğradı:
- "Nereden geliyorsun? dedim.
- "Mekke'den" cevabım verdi.
- "Orada yeni bir olay oldu mu?" dedim.
- "Evet, bir adam kavminin ilahlarına karşı çıkıp başkasına davet etti" dedi.
- "İşte bu, istediğim adam" dedim.
Bineğime binip geldim ve müslüman oldum. 68[49]
48) îbn Abbas anlatmaktadır: Necran piskoposlarından sekizi Ra-sulullah'a (s.a.v.) geldi. Aralarında es-Seyyid'le el-Akıp da vardı. Bunun üzerine Allah Teala şu ayeti indirdi: "Sana bu ilim geldikten sonra seninle bu konuda tartışanlara "geliniz, sizler ve bizler de dahil olmak üzere, karşılıklı olarak çocuklarımızı ve kadınlarımızı çağıralım, sonra dua edelim de Allah'tan yalancılar üzerine lanet diyelim" de." 69[50]
Necranlılar:

68[49] Daha uzun olarak Ebu Nuaym, Delaıİu'n-Nubuvve, s. 211, 212; Amr ibn Abe-se'nin müslüman oluşunu Ebu Umame'den birçok kışı rivayet etmiştir. Müslim, Şeddad ibn Ammar'la, Yahya İbn Ebi Kesir'in hadisinden Ebu Umame'den rivayet etmiştir. Bkz: Müslim, Sahih, kitabu salati'l-musafirin ve kısarına, babı islamı Amr İbn Abese, hadis no: 294; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 11/168, 169.
69[50] Al-i Imran Suresi, 61.

"Bize üç gün mühlet ver" deyip Kureyza, Nadir ve Kaynuka oğullarına gittiler. Onlara danıştılar. Danıştıkları kimseler onunla anlaşmalarını mulaane (iki kişinin birbirine lanet etmesi), etmemelerini tavsiye ettiler. O, bizim Tevrat ve încil'de bulduğumuz kişidir, dediler,.
Bunun üzerine Necranlılar peygamberle Safer ayında bin kat, Recep ayında da bin kat elbise ve her elbiseyle birlikte kırk dirhem cizye vermek üzere anlaştılar. ,

49) İkrime rivayet etmiştir: Ehl-i kitabtan bazıları Muhammed'e daha gönderilmeden önce iman etmişlerdi. Gönderilince de ona inanmadılar. Bunun delili şu ayettir: "Nice yüzlerin ağardığı, nice yüzlerin karardığı günü (düşün). İmdit yüzleri kararanlara, 'İnanmanızdan sonra kafir mi oldunuz? Öyleyse inkar etmiş olmanız yüzünden tadın azabı" denilir." 70[51]

50) Useyme'nin mevlası (azatlı kölesi) Sehl bir hıristiyandı ve babasıyla amcasının himayesinde yaşayan bir yetimdi. O, İncil okurdu.
Şöyle anlatmaktadır: "Amcama ait bir kitabı aldım ve onu okudum. Bir yaprak okuyup geçtim ama onun kalınlığını yadırgadım. Baktım ki iki ıprnk birbirine yapışmış. Onları birbirinden ayırdım. O bitişik olan yaprağın içinde Muhammed'in özelliklerini buldum. Şöyle yazıyordu; Onun boyu ne kısadır, ne de uzun, rengi beyazdır. İki omuzu arasında peygamberlik mührü vardır. İhtibayı çok yapar. 71[52] Sadaka kabul etmez. Eşek ve deveye biner. Koyun sağar. Yamalı elbise giyer. O, İsmail'in so-yundandır. Adı 4-hmed'dir."

70[51] Al-İ İmran Suresi, 106.
71[52] İhtiba: Elbiseye sarınıp bürünmek, tülbent ve kemer gibi şeylerle sırtı ve dizleri sarıp toplamak suretiyle oturmaktır. Bu, ellerini dizlerinin üzerine bağlamak suretiyle de olur. (Mütercimin notu).

Amcam geldi. Kağıt yaprağını gördü. Beni dövdü ve:
- "Niye bu yaprağı açtın" dedi. Ben:
- "Onda peygamber Ahmed'in özellikleri var" dedim. Amcam:
- "O, henüz gelmedi" dedi.

51) İyi ve seçkin insanlardan olan Ömer ibn Hafs anlatmıştır: Babam veya dedem islam'dan önce, bir süre miras yoluyla elde ettikleri bir kağıt yaprağa sahiptiler. Onda şunlar yazılıydı: Allah'ın adıyla. Onun sözü haktır. Zalimlerin sözü, zararlıdır. Bu söz, ahir zamanda gelecek bir millet hakkındadır. Bellerine izar (peştemal) tutarlar. Kol ve bacaklarını yıkarlar (abdest alırlar). Düşmanlarının peşinden giderlerken denize dalarlar. Onlarda namaz vardır. Eğer o namaz Nuh'un milletinde olsaydı, onlar tufan yüzündan helak olmazlardı veya Semud'da olsaydı, sayha (nara, çığlık) yüzünden onlar yok olmazlardı.

Bana, onların bunu Rasulullah'a (s.a.v.) getirdiklerini ve ona o-kuduklarını, bununla ilgili haberleri ona anlattıklarını, Rasulullah'm da onlara, bunun çoğaltılmasını emrettiğini haber verdiler.

52) İbn Abbas anlatmıştır: Allah Teala Hz. İsa'ya şöyle vahyetti: Muhammed'i tasdik et. Ümmetinden O'na yetişenlere, O'na inanmalarını emret. Muhammed olmasaydı, Adem'i yaratmazdım. Muhammed olmasaydı, cennet ve cehennemi yaratmazdım, Arş'ı yarattım, sallandı. Üzerine "La İlahe İllallah, Muhammedan Rasulullah" yazdım, durdu.

53) Vehb ibn Munebbih anlattı: Allah Teala Şa'ya'ya şöyle vahyetti: Ben, kendisiyle sağır kulakları, kapalı kalpleri açacağım, sekineti (kalp huzuru, temkin) elbisesi, doğruluğu parolası, takvayı vicdanı, hikmeti aklı, doğruluk ve vefakarlığı tabiatı, affetmeyi ve iyiliği huyu, adaleti haz ve davranışı, hakkı yürüdüğü yolu, hidayeti imanı, islam'ı milleti (dini), Ahmed'i adı yapacağım, dalaletten sonra kendisiyle hidayet vereceğim,

cehaletten sonra kendisiyle öğreteceğim, azlıktan sonra kendisiyle çoğaltacağım. (Fakirlikten sonra kendisiyle zenginleştireceğim), ayrılıktan sonra kendisiyle toplayacağım, farklı gönül ve arzularla değişik milletleri birleştireceğim, onun ümmetini en hayırlı ümmet yapacağım -ki onlar güneşin seyrini takip ederler, ne mutlu o kalplere-ümmî (okuma yazma bilmeyen) bir peygamber göndereceğim. 72[53]

54) Eş'iya İlya'ya şöyle dedi: Beytulmakdis'te bir köydür. Adı "Uraşilîm"dir: Uraşilîm'e müjdele. Şimdi sana eşeğe binen geliyor (yani İsa geliyor). Ondan sonra sana deveye binen gelecek (yani Muhammed gelecek).

55) Rivayet edildi ki, Şam halkından hıristiyan birisi Mekke'ye geldi. Kocaları işe gittikten sonra eğlence düzenlemek için toplanan kadınlara uğradı. Onlara şu konuşmayı yaptı:

"Ey Kureyş kadınları! Sizin aranızda Ahmed adında bir peygamber olacak. Hanginiz ona yatak olabilirse olsun (hanginiz onun hanımı olabilirse olsun)."

Adam gitti ve Hadice onun konuşmasını belledi. 73[54]

Hz. Peygamberin Tevrat'ta Bildirilmesi

56) Allah Teala'nın Tevrat'ın ilk sifrinde Hz. İbrahim'e söylediği şu söz, peygamberimizin, Allah'ın eski kitaplarında mevcut olan alametle-rindendir:

"Senin İsmail hakkındaki duanı kabul ettim. Onu mübarek kıldım. Onu çoğalttım ve onu pek çok yücelttim. O, oniki büyük doğurtacak ve ben onu büyük bir ümmete vereceğim."

72[53] Ebu Nuaym, Delaılü'n-Nubuvve

73[54] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 21-46.

Daha sonra Musa'ya bunun aynısını sifr'da (Tevrat'ta) haber verdi ve biraz daha ilave etti.
Şöyle anlatılmaktadır: Hacer, Sare'den ayrılınca Allah'ın meleği Hacer'e:
"Ey Sare'nin cariyesi Hacer! Hanımefendine dön ve ona boyun eğ! Ben senin soyunu ve çocuklarını sayılamayacak kadar çoğaltacağım. İşte sen hamile kalıp bir oğlan doğuracaksın. Adını da İsmail koyacaksın, çünkü Allah Teala senin gösterdiğin huşuyu duymuştur. Onun eli herkesin elinin üzerindedir. Herkesin eli de boynu bükük olarak ona a-çılmıştır" dedi.
İbn Kuteybe şöyle demiştir: Bu sözü düşün! Onda, kastedilenin Rasulullah (s.a.v.) olduğuna açık delil vardır.
Çünkü İsrail'in eli İshak'm elinin üzerinde değildi. İshak'ın eli. ona boynu bükük olarak açılmamıştır. Saltanat ve peygamberlik İsrail'le îyas'ın oğlundayken bu nasıl olabilirdi? O ikisi îshak'ın oğullarıydı. Rasulullah (s.a.v.) gönderilince peygamberlik İsmail'in oğluna geçti. Krallar ve milletler ona buyun eğdiler. Allah bütün şeriatları onunla kaldırdı. Peygamberleri onunla sona erdirdi. Ahir zamanda onlara halifelik ve saltanat verdi. Onların elleri herkesin elinin üstünde oldu. Herkesin eli arzu ve istekle, boynu bükük olarak onlara açıldı.
57) "Allah, Sina'dan geldi, Sair'den parladı ve Faran dağlarından göründü" demesi onun Tevrat'taki alam etler indendir.
Bunda, düşünüp inceleyene hiç bir gizlilik ve kapalılık yoktur. Çünkü Allah'ın Sina'dan gelmesi, Onun Tur-i Sina'da Musa'ya Tevrat'ı indirmesi demektir. Bu, Ehl-â Kitap ve bize göre böyledir. Yine onun Sair'den parlaması Mesih'e (İsa'ya) İncil'i indirmesidir. Mesih, Halil'in yurdu, Sair de, Nasıra demlen köyde oturuyordu. Onun müntesipleri, oranın adından dolayı Nasara (hıristiyanlar) diye adlandırılmıştır. Onun Sair'den parlamasının Mesih sebebiyle olması gerektiği gibi yine Faran dağlarından

görünmesinin, Faran dağlarında Muhammed'e (s.a.v.) Kur'an'ı indirmesi sebebiyle olması gerekir. Faran dağları, Mekke dağlarıdır. Müslümanlarla ehl-i kitab arasında Faran'm Mekke olduğunda ihtilaf yoktur. Oranın Mekke olmadığını -ki bunun, onların yaptığı bir tahrif ve iftira olduğu inkar edilemez- iddia ederlerse biz de Tevrat'ta İbrahim'in Hacer'le İsmail'i Faran'a yerleştirdiği yok mudur? deriz.

Şöyle de deriz: Allah'ın göründüğü, adı Faran olan, Mesih'ten sonra kendisine kitap indirdiği yeri bize gösterin. İslam gibi ortaya çıkan ve dünyanın her yerinde yayılan bir din biliyor musunuz?

58) Allah Teala'mn "Beşinci Sifr"de Musa'ya: "Ben, İsrail oğullarına senin gibi, kardeşlerinden olan bir peygamberi ikame ediyorum ve sözümü onun ağzına koyuyorum" demesi onun Tevrattaki alametlerin-dendir.

İsrail oğullarının kardeşlerinden olan kimse İsmail'in oğlundan başkası değildir. Nitekim şöyle dersin: Bekr ve Tağlip, Vaü'in oğullarıdır. Sonra da şöyle dersin: Tağlib, Bekr'in kardeşidir. Tağîib oğulları, Bekr oğullarının kardeşleridir. Bu konuda, iki babanın kardeş olmalarına dayanılır.

Eğer onlar: Allah'ın kendileri için ikame edeceğini vadettiği bu peygamberde İsrail oğullarmdandır. Çünkü İsrail oğulları, İsrail o-ğullarının kardeşleridir, deseler, onları Tevrat ve görüş (akıl) yalanlar. Çünkü Tevrat'ta Onun, İsrail oğulları içinde Musa gibisini ikame etmediği vardır.

Görüşe (akıla) gelince; eğer o, ben onlara Musa gibi İsrail oğulla-rından bir peygamber ikame edeceğim demek isteseydi. Ben onlara, Musa gibi kendilerinden ikame edeceğim, derdi. O, kardeşlerinden dememiştir. Nitekim bir adam elçisine, bana Tağlib ibni Vail oğullarından birini getir, dese, onun ona Bekr oğullarından birini getirmemesi gerekir.

tbn Kuteybe şunu anlatmıştır: Danyal zamanında peygamber geçinen Habkun şöyle demiştir. Allah, Teyemmun'den Kıddis de Faran dağlarından geldi. Ahmed'i tahmid ve takdisten yeryüzü doldu. Sağ e-liyle yeryüzüne ve milletlerin kölelerine sahip oldu.
Yine şöyle dediğini anlatmıştır: Onun nuru sebebiyle yeryüzü aydınlanır ve denizde onun atlarına binilir.
Ehl-i kitab'ın bir kısmında, Habkun'un sözü hakkında şöyle denildiği ilavesi vardır: Kıtlık senesinde dolduracaksın. Senin emrinle oklar bükülecek ey Muhammedi
Bu, onun adının ve özelliklerinin açıkça belirtilmesi demektir.
Onun, peygamberimiz olmadığını iddia ederlerse -bu, onların inkar ve tahriflerinden dolayı zor olan birşey değildir- onu tahmidden dolayı yeryüzünün dolduğu Ahmed ve Faran dağlarından gelip yeryüzüne ve milletlerin kölelerine sahip olan kişi kimdir?
îbn Kuteybe şöyle demiştir: Şu da, İsa'ya da Allah'ın (azze ve celle) onu nasıl zikrettiğine dair geçen şeylerdendir. Nefsimin kendisiyle sevindiği kulum.
Başka birisi bunu şöyle açıkladı: Kulum, seçtiğim kişi, gönlümün hoşnut olduğu, ruhumu ona akıttığım.
Başka biri onu şöyle tarif etti: Ona vahyimi indiririm de milletlerde onun adaleti görülür. Milletlere vasiyetlerde bulunur. Gülmez, sesini çarşılarda duyurmaz. Görmeyen gözleri açar, sağır kulakları duyar hale getirir, kapalı kalpleri canlandırır. Ona verdiğimi başkasına vermem. Ahmed, Allah'a yeni bir şekilde hamdeder. O, yeryüzünün en uzak yerinden gelir. İnsanları ve yeryüzünde oturanları sevindirir. Onlar, her yüksek yerde "la ilahe illallah" ve "Allahu ekber" derler.
Bir başkası onun tarifine şunları da ilave etti: Zayıf değildir. Yenilmez, Nefsinin arzu ve isteklerine meyletmez. Çarşılarda sesi duyulmaz. Zayıf parmak kemiği gibi olan salihleri (iyi kimseleri)

zelil kılmaz (alçaltmaz). Sıddıkları (doğruları) güçlendirir. O, mütevazilerin desteğidir. O, Allah'ın, yeryüzünde varlığımı isbat edinceye, onunla mazeret bulma kalkıncaya kadar, söndürülemeyen ve karşısında durulamayan nurudur. Tevrat'ına cinler de uyarlar.
Bu da onun adının ve vasıflarının açıkça belirtilmesi demektir.
Eğer: Hangi Tevrat onundur, derlerse, biz de: Size Tevrat'ın yerine geçecek bir kitap getirdiğini kastedmiştir, deriz.
59) Bunlardan birisi de Ka'b'ın sözüdür: Beytulmakdis (Kudüs) Allah Teala'ya, harab olduğundan yakındı. Ona şöyle denildi: Seni, yeni bir Tevrat ve yeni işçilerle değiştireceğim. Geceleyin, kartalların kanatlarım açtıkları gibidirler (kollarını açıp dua ederler). Güvercinin yumurtasını kırmamaya çalıştığı gibi onlarda sana dikkat ve itina ile davranırlar. Yanaklarını sürerek ve secde ederek seni doldururlar.
îbn Kuteybe şöyle demiştir: îş'aya'nm onun hakkında söylediği sözlerden biri de şudur: "Ben Allah'ım! Seni hak ile yücelttim. Körlerin gözlerini açman, esirleri karanlıklardan kurtarıp nura götürmen için seni milletlerin nuru ve Arapların ahdi yaptım."
İbn Kuteybe şunu ilave eder: O, beşinci bölümde de şöyle demiştir: "îlya, sultam (güç ve otoritesi) kürek kemiğinin üzerinde olandır."
Peygamberlik alametinin, kürek kemiği üzerinde olduğunu kastedmektedir. Bu, Süryani tefsirde geçmektedir. İbrani, dilindeki tefsirde de şöyle demektedir: Kürek kemiğinin üzerinde peygamberlik alameti vardır.
İbn Kuteybe şunu da söylemiştir: Şu da Davud'un Zebur'da onun hakkındaki sözüdür: "Rabbi yeniden teşbih edin. Şekli salihler olan kimseyi teşbih edin. İsrail, yaratıcısına ve Sahyun'un evlerine sevinsin. Allah, onun için, ümmetini seçtiğinden, ona zafer verdiğinden ve onun yüzünden salihlerin değerini artırdığı

için, yataklarında onu teşbih e-derler. Yüksek sesle "Allahu ekber" derler, kılıçları vardır. Allah'a ibadet etmeyen milletlerden (Allah için) intikam almak için ellerinde iki uçlu kılıçlar vardır. Onlar krallarını iplerle, eşraftan olan kimselerini zincirlerle bağlarlar."

îbn Kuteybe şöyle demiştir: îki uçlu kılıçları olan Araplardan başka hangi millettir?

O kılıçlarla Allah'a ibadet etmeyen milletlerden inkikam alan kimdir?

Peygamberler arasında kılıçla gönderilen bizim peygamberimizden başka kimdir?

Yine Îbn Kuteybe şöyle demiştir: Başka bir Mezmur'da da şöyledir: "Ey Cebbar (güçlü kuvvetli, kahredeci) kılıcı kuşan! Çünkü senin kanun ve şeriatlerin senin sağ elinin heybetine bağlıdır. Senin okların düzeltilmiştir. Milletler senin altına yıkılırlar."

Peygamberler arasında bizimkinden başka kılıç kuşanan var mıdır?

Milletlerin altına yıkıldıkları kimse, ondan başka kimdir?

Kanunları korkuya bağlı yani ya kabul etmek, ya cizye vermek yahut kılıca bağlı olan kimdir?

Rasulullah'ın (s.a.v.): "Bana (düşmana) korku vermekle yardım olundu" 74[55] sözü bunun benzeridir.

Yine şunu da söylemiştir: Başka bir Mezmur'da şu vardır: "Allah onu, peygamberliğin mahmud (övülen) bir tacı olarak çıkardı."

74[55] Buharî, Sahih, kitabu't-teyemmun, 1; es-Sala, 56; el-cıhad, 122; ta'birür-rüya,11, 22; el-İtisam bi's-Sünne, 1; Müslim, Sahih, kitabu'l-mesacid, 3, 5, 6, 7, 8; Tirmizİ, Sünen, kı-tabu's-siyer, 5; Nesai, Sünen, kitabu'l-gasl, 26; el-Cihad 1; Darımi, Sünen, kıtabu's-sala; 111; es-sıyer, 28; İmam Ahmed, Musned, 1/301; H/222,264, 268,314,396, 412, 455, 510; III/304; IV/416;V/162, 248, 256.

"Tac" kelimesini başkanlık ve imamlığa (önderliğe) Örnek olarak getirdi. Mahmud da: Muhammed'dir (s.a.v.).
Bir de şunu söylemiştir: Başka bir Mezmur'da şunlar vardır: "O denizden (nehire kadar), nehirlerin yanından (nehirlere kadar) toprağın kesildiği yere kadar sahiptir. Ehl-i Cezair Onun önünde dizleri üzere çöker. Düşmanları toprağı yalarlar. Hükümdarlar ona kurbanlarla gelirler ve ona secde ederler, milletler ona itaat edip boyun eğerler, çünkü o, yoksul mazlumu kendisinden daha güçlü olandan kurtarır. Yardımcısı olmayan zayıfı kurtarır, zayıf ve zavallılara acır. Ona Sebe ülkesinin altınından verilir. Her zaman ona salât getirilir, onun her günü mübarektir. Adı ebediyete kadar devam eder."
İbn Kuteybe şunu söyler: Denizle nehir arasındaki yere, toprağın kesildiği yere kadar Dicle'yle Fırat arasına sahip olan kimdir? Kendisine salât getirilen peygamberlerden her vakti mübarek olan ondan başa kimdir?!
Ibn Kuteybe şunu da nakletmiş tir: Zebur'un başka bir yerinde şu vardır: Davud şöyle demiştir: "Allah'ım! Sünneti taşıyanı gönder ki insanlar onun insan olduğunu bilsinler."
Bu, kendilerinden uzun yıllar önce Mesih'in ve Muhammed'în (s.a.v.) haber verilmesi demektir. Yani Muhammed'i gönder ki Mesih'in insan olduğunu insanlara bildirsin demektedir.
Davud'a, iddia ettiklerini Mesih için de iddia edeceklerini bildirmektedir.
Şunu da nakletmiştir: İş'aya da şöyledir: Bana şöyle denildi: îyi bir bakıcı olarak kalk! Gördüğün şeye bak. Ona benim şöyle dediğimi haber ver: Gelen iki binitli görüyorum. Birisi eşeğin üzerinde diğeri deve üzerindedir. Birisi diğerine şöyle der: "Babil ve marangozlar tarafından yapılmış putları yıkıldı."
Ibn Kuteybe şunu söylemiştir: Eşeğe binen kimse bize ve hıristiyanlara göre Mesih'tir. Eşeğe binen Mesih olduğuna göre,

Muhammed (s.a.v.) niye deveye binen kimse olmasın?!
Babil'le marangozlar tarafından yapılmış putların yıkılması onun ve onun vasıtasıyla olmamış mıdır? Mesih vasıtasıyla değildir. Halbuki, Babil yöresinde, Hz. İbrahim (a.s.) zamanından beri putlara tapan hükümdarlar vardı. Onun deveye binmesi Mesih'in eşeğe binmesinden daha meşhur değil midir? 75[56]

Hz. Peygamberin İncil'de Bildirilmesi

Ibn Kuteybe anlatmıştır: Peygamberin (s.a.v.) İncil'de bildirilmesi şöyledir:
Mesih havarilere: "Ben gidiyorum. Size, kendi tarafından konuşmayan hakkın ruhu Faraklit gelecek. O'nun sözü, ancak kendisine söylenildiği gibidir. O, benim hakkımda şehadet edecek. Siz de şehadet edeceksiniz, çünkü siz insanlardan önce olanla birliktesiniz. Allah'ın sizin için hazırladığı her şeyi o size haber verecek1' dedi. ,
îbn Kuteybe şunu da söylemiştir: Yuhanna Mesih'i anlatırken şöyle demiştir: "Ben gitmedikçe size Faraklit gelmez. O gelince, insanları günahlarından dolayı azarlayacak. O, kendi tarafından konuşmaz. Ancak size işittikleriyle konuşur. Sizi hak ile idare edecek. Size gaybtan ve olaylardan bahsedecek." Yine onu başka bir şekilde anlatmıştır: "Faraklit, babamın benim adımla gönderdiği Hakkın ruhudur. O, size her şeyi öğretecektir."
Şöyle de anlatmıştır: "Ben babamdan size başka bir Faraklit göndermesini istiyorum ki o, ebediyete kadar sizinle birlikte olsun ve size her şeyi öğretsin."
Şu şekilde de anlatılmıştır: "Müjdeci gidiyor. Ondan sonraki Fa-

75[56] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 47-51.

raklit size sırlar getiriyor ve size her şeyi açıklıyor. O, benim ona şehadet ettiğim gibi, bana şehadet ediyor. Ben size masallar getiriyorum. O, size tevil (yorum, açıklama) getiriyor."
İbn Kuteybe şöyle demiştir: Farklı olmalarına rağmen bunlar birbirine yakın şeylerdir.
İncil'i Mesih'ten nakledenler çok olduğu için farklıdır.
Hakkın ruhu olan kimdir ki sadece kendisine vahyedüeni konuşmaktadır.
Mesih'ten sonra gelen ve onun tebliğ ettiğine şehadet eden kimdir?
Deccal ve Dabbetul Arz'ın çıkması, güneşin batıdan doğması v.s. gibi çeşitli zamanlardaki hadiseleri, kıyamet, hesap, cennet, cehennem v.s. gibi Tevrat ve İncil'de zikredilmeyen gayble ilgili meşeleri bizim peygamberimizden başka haber veren kimdir?
îbn Kuteybe şöyle demiştir: Matta incil'inde şöyledir: Yahya ibn Zekeriya öldürülmek için hapsedildiğinde öğrencilerini Mesih'e gönderip: Ona şöyle söyleyin, gelecek olan o peygamber sen misin, yoksa bir başkasını mı bekleyelim, dedi.
Mesih ona şu cevabı verdi: Hak kesindir. Kadınlar, Yahya ibn Zekeriya'dan daha faziletli olanın yerine geçmedi. Tevrat ve peygamberlerin kitapları birbirlerini peygamberlik ve vahiyle takip ediyorlar.
Nihayet Yahya geldi. "Şimdi, isterseniz öldürün. Çünkü İlya'nın gelmesi kararlaştırılmıştır. Kimin onu duyan bir kulağı varsa dinlesin."
îbn Kuteybe şöyle der: Bu isimde bir bozukluk vardır.
"Ahmed'in gelmesi kararlaştırılmıştır" demiş olabilir. Onlar ismi değiştirmişlerdir.
Nitekim Allah Teala şöyle buyurmuştur: "Onlar kelimeleri yerle-

rinden sonrasına kaydırıp değiştirirler." 76[57] Böylece onu îlya yaptılar.
"İrin gelmesi kararlaştırılmıştır" demiş olabilir.
"İl" Aziz ve Celil olan Allah'tır. Allah'ın gelmesi demek, elçisinin onu getirmesi demektir. Nitekim Tevrat'ta şöyle demiştir: "Allah Sina'dan geldi." Burada Musa Sina'dan Allah'ın kitabını getirdi demek istemiştir. Mesih'ten sonra hiçbir kitap gelmemiş sadece Kur'an gelmiştir.
O, bu ismin verildiği peygamberi kasdetmiş olabilir. Bu onlara göre caiz değildir. Çünkü onlar Mesih'ten sonra peygamber olmadığında ittifak etmişlerdir. 77[58]

Mekke, Harem Ve Beytin Önceki Kitaplarda Bildirilmesi

îbn Kuteybe: Mekke, Harem ve Beyt'in önceki kitaplarda bildirildiğini söylemiştir.
"İş'aya kitabında şunlar vardır: "Çöller ve şehirleri Alu Kaydar'm sarayları dolduracak. Onlar teşbih ederler. Dağların tepelerinden seslenirler. Onlar, Allah'ı yüceltirler. Karada ve denizde onun teşbihini yayarlar."
"Uzaktan bütün milletler için bayrağı kaldırırım. Yeryüzünün en uzak yerlerinden onları çağırır ve onlar gelmek üzere acele ederler."
İbn Kuteybe: Kaydar oğulları Araplardır. Çünkü Kaydar, herkesin ittifakıyle İsmail'in oğludur.
Kaldırılan bayrak ise, peygamberliktir.
Onların çağırılması da: Onları, dünyanın en uzak yerlerinden

76[57] Maıde Suresi, 41.
77[58] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 51-52.

hacca davet etmesi ve onların da hemen gelmeleridir. Bu, yüce Allah'ın şu sözünde olduğu gibidir: 'İnsanlar arasında haccı ilan et ki, gerek, yaya olarak gerekse nice uzak yoldan gelen yorgun argın develer üzerinde kendilerine ait bir takım yararları yakinen görmeleri, Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği kurbanlık hayvanlar ü-zerine belli günlerde Allah'ın ismini anmaları (kurban kesmeleri için) sana (Ka'be'ye) gelsinler." 78[59]
Iş'aya kitabının başka bir yerinde: Saba1 dan bir kavim gönderilecek. Onlar doğudan, toprak öbekleri gibi grup grup telbiyeler getirerek, ayaklarıyla çamur çiğneyen gibi gelirler."
Saba doğudan gelir. Allah oradan, Horasanlıları ve çevresindekileri gönderecek.
Sabanın estiği gibi inen kimdir? Toprak Öbeği gibi kalabalık gruplar halinde gelenler, ayaklarıyla çamur çiğneyici gibi olan kimdir.
Onlardan bazılarının yumuşak kimseler olduğunu kasdediyor. Beyt'i tavaf ettiklerinde' herveleyi (koşmaya benzeyen yürümeyi) kas-detmiş olabilir.
Ibn Kuteybe şöyle söylemiştir: İstilam edilen (dokunularak saygı gösterilen) taş hakkında îş'aya şöyle der: "Efendi Rab: Ben Sahyun'u kuran kimseyim. O, mükerrem köşedeki (zaviyedeki) taş olarak Allah'ın beytidir, demiştir."
Taş, Beyt'in köşesindedir. Yücelik (mükerrem olma) onun istilam edilmesi ve öpülmesidir.
İş'aya Mekke hakkında şöyle demiştir: "Ey Akır (doğurmayan kadın) yürü ve sallan! Teşbih ederek konuş. Sevin çünkü sen hamile kalmadın. Senin ehlin (aile, akraba, halk) benimkinden daha çoktur.
Ehliyle Beytulmakdis'in (Kudüs'ün) israil oğullarından olan hal-

---

78[59] Hac Suresi, 27-28.

kını kasdetmektedir.
Mekke halkının, kendilerine gelen hacı ve umrecilerle Beytulmakdis halkından daha kalabalık olduğunu kasdetmiştir.
Mekke'yi doğurmayan kısır kadına benzetmiştir. Çünkü Rasulullah'tan (s.a.v.) önce orada sadece ismail vardı. Orada hiçbir kitap nazil olmamıştı.
Akır'la (kısır kadınla) Beytulmakdis'i kasdetmiş olmaz. Çünkü o peygamberlerin evi ve vahyin yatağıdır. O, kısır kadınlara benzetilemez.
Yine iş'aya da Mekke hakkında şu zikredilmiştir:
"Nuh'un günlerinde Tufanla yeryüzünü suya batırmaya yemin ettiğim gibi kendi kendime yemin ettim. Yine sana öfkelenmemeye seni terketmemeye yemin ettim. Dağlar gider, yelkenler iner. Sana olan nimetim gitmez."
Sonra şöyle dedi: "Ey miskine (zavallı)! Ey mazlume! Güzellikle senin taşlarını yapan, seni mücevherlerle süsleyen, tavanına inciden taç geçiren, kapılarını zebercedle yapan benim. Sen zulümden uzaksın, korkma, zayıflıktan da uzaksın. Zayıf olma, sana karşı yapılan hiçbir silah, kullanılamaz. Sana düşmanlık için kullanılan her dilin kötülüğünden sen kurtulursun."
Şunu da söyledi: "Allah sana yeni bir isim verecek."
Daha önce Ka'be denilmekteyken Mescid-i Haram denildiğini kasdetmektedir.
"Kalk, parla. Çünkü senin nurun ve Allah'ın senin üzerindeki vakarı yaklaşmıştır."
"Gözlerinle etrafına bak. Onlar toplanmışlar.
Sabah erkenden sana oğulların ve kızların geliyorlar. O zaman sen seviniyor ve parlıyorsun. Düşmanın korkuyor ve senin için rahatlıyor. Kaydar'm her sürüsü senin yanında toplanıyor. Benavat'm efendileri sana hizmet ediyorlar."
Benavat, ismail'in oğludur.

Kaydar, peygamber'in (s.a.v.) atasıdır. Benavat'm kardeşidir.
Daha sonra şöyle dedi: "Kapılarını gece gündüz daima açacaksın kapatmayacaksın, onlar seni kıble edinecekler. Bundan sonra sen Rab-bin .jehri diye çağrılacaksın."
Yani o, Beytullah'tır. (Allah'ın evidir). İş'aya'nm başka bir yerinde de şöyledir:
"Etrafındakilere gözünü kaldır. Denizin hazineleri sana geldiği, milletlerin askerleri sana yöneldiği, besili deve katarları seni süslediği, etrafında toplanan katarlardan yerin daraldığı, Medyen'in koçları sana doğru sürüldüğü, Sebe halkı sana geldiği, Kaydar'm sürüleri sana hizmet ettikleri için yüzün gülsün ve sen sevmesin." Yani Kabe'ye hizmeti kasdetmektedir. Ancak onlar, İsmail'in oğlu Benavat'ın çocuğundandır. 79[60]

Mekke Yolunun İşaya'dabildirilmesi

İbn Kuteybe: Mekke yolu, îş'aya'da şöyle zikredilmektedir, der.
Allah Teala îş'aya da şöyle buyurmaktadır: "Ben badiyeye (çöle) Lübnan'ın yüceliğini (şerefini) ve Kermal'in güzelliğini veriyorum."
Kermal ve Lübnan; Şam (Kuzey Arabistan) ve Beytulmakdis'tir.
Yani şunu kasdediyor: Kendisinde vahiyle ve peygamberlerin çıkmasıyla meydana gelen yüceliği (şerefi) hac ve peygamber (s.a.v.) sebebiyle Badiye'ye veriyorum.
"Badiye'de sular, çöl toprağında su kanalları ortaya çıkar. Geniş çöller ve susuz yerler, pınar ve su olur. Orası dosdoğru yol olur. Harem'in yolundan milletlerin pis ve günahkarları geçmez. Ondan habersiz olan oraya gelmez. Orada ne yırtıcı olur ne de

79[60] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 53-55.

aslan. Orası, ihlaslı ve samimi olanların geçidi olur."
"Hazkil", kitabında, israil oğullarının günahlarını zikredip onları, tek başına olan bir asma ağacına benzeterek şöyle der: "Çok geçmez bu asma öfkeyle sökülür, yere atılır ve sam yelleri onun meyvelerini yakar. Öyle olunca, Badiyenin susuz terkedilmiş toprağına ağaç dikilir. Onun güçlü dallarından meyvelerini yiyen bir ateş çıkar, böylece orada ne güçlü bir değnek ne de dal parçası kalır." 80[61]

İş'aya Kitabında Haremin Bildirilmesi

İbn Kuteybe: Îş'aya kitabında Harem zikredilmektedir, der.
Şöyle ki: "Kurtla deve orada birlikte otlanırlar." Yine bütün yırtıcılar Harem'in tamamında zarar vermezler ve kötülük yapmazlar. Daha sonra görürsün ki, bu vahşi hayvanlar Harem'den çıkınca korkmaya başlarlar ve diğer vahşi hayvanlardan kaçarlar. Yırtıcı hayvan av peşinde koşma konusunda Harem'e girmeden nasılsa, öyledir. 81[62]

Hz. Peygamberin Ashabının Ve Bedir Gününün Bildirilmesi

İbn Kuteybe: Hz. Peygamber'in ashabı ve Bedir günü îş'aya'da bildirilmektedir, der.
Bedir günündeki Araplar şöyle anlatılmaktadır; "Onlar milletleri, harman yerlerini çiğner gibi çiğnerler. Arap müşriklerinin başına bela iner ve onlar yenilirler."

80[61] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 55.
81[62] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 55.

Daha sonra İş'aya şöyle demiştir; "Onlar kınından sıyrılmış kılıçlar, intikamını alamadıkları taş gibi insanlar karşısında; savaşın şiddetinden dolayı yenilgiye uğrarlar."
îbn Kuteybe şöyle der: Bunlar, Allah'ın, ehl-i kitab'm elinde kalan daha önceki kitaplarındaki şeylerdir. Ehl-i kitab onları okur ve peygamberimizin adı hariç, zahirlerini inkar etmezler. Onlar, açıkça onun ikrar edilmesine müsaade etmezler. Onların bu yaptıkları önemli değildir. Çünkü onlara göre Hz. Peygamberin Süryani dilindeki adı "Muşak-kah"tır. Muşakkah hiç şüphesiz Muhammed'dir.
Onların "El-Hamdu lillah" demek istediklerinde "Şakha li-ilahina" dediklerine itibar ederek, "el-Hamdü" "Şakhan" olduğuna göre "Muşakkah" da "Muhammed" olur.
İkrar ettikleri sıfatlar onun hallerine, zamanına, çıkmasına, gönderilmesine ve yaşayışına uygun olduğu için, bize, kendisinde bu sıfatlar bulunan kimseyi, karşısında milletlerin yere yıkıldıkları, itaat ettikleri için boyun büktükleri ve davetine icabet ettikleri kimseyi, Babil'in ve putlarının onun yüzünden helak olduğu deveye binen kimseyi göstersinler. Dağların tepelerinden telbiye getirerek (Lebbeyk Allahumme lebbeyk diyerek) ve ezan okuyarak seslenen, karada ve denizde onun teşbihini yayan İsmail'in oğlu Kaydar'm evladından olan bu millet nerede? Hani? Bunu ancak Muhammed'le ümmetinde bulabilirler.
İbn Kuteybe şunu da söylemiştir; Eğer bu haberler, onların kitaplarında olmasaydı, Kur'an'da gelenlerin onların kendi kitaplarında da zikredildiğine dair hiç bir delil olmazdı.
Nitekim Allah Teala: "Yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı buldukları o elçiye, o ümmi peygamber'e uyanlar (varya)." 82[63]
"Ey Ehl-i kitap! (gerçeği) görüp bildiğiniz halde, niçin Allah'ın a-

82[63] A'raf Suresi, 157.

yetlerini inkar edersiniz." 83[64]

"Kendilerine kitap verdiklerimiz onu (o kitaptaki peygamberi) öz oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar. Buna rağmen onlardan bir grup bile bile gerçeği gizler." 84[65]

"Kafir olanlar "Sen Rasul olarak gönderilmiş bir kimse değilsin" derler. De ki: Benimle sizin aranıza şahit olarak Allah ve yanında kitap ilmi olan yeter" buyurmuştur. 85[66]

Rasulullah'm (s.a.v.), onlarda olmayanı onlara delil olarak getirmesi ve onlar bulmadıkları görmedikleri halde beni yanınızda yazılı o-larak bulmanız benim peygamberliğimin alametindendir, demesi nasıl caiz olabilir? Rasulullah'm (s.a.v.) onları hoşlanmadıkları şeye davet etmeye ihtiyacı yoktu.

Abdullah ibn Selam durumu iyice öğrenince müslüman oldu ve onlarda müslüman oldular.

Ben de derim ki: Ehl-i kitap her zaman Rasulullah'ı sıfatlarıyla (özellikleriyle) biliyor ve bunu ikrar ediyordu. Onlar onun çıkacağını (geleceğini) söylüyorlar, kendi halkından olanlara O'na iman etmelerini tavsiye ediyorlardı. Rasulullah (s.a.v.) çıkınca, akıllı olanları iman etti. Huyey ibn Ahtab, rahip Ebu Amir ve Ümeyye ibn Ebi's-Salt gibi diğer ehl-i kitabı inat ve çekememezlik aldı.

Ehl-i kitabın son devir alimlerinden bir kısmı müslüman olmuş ve onun Tevrat ve İncil'deki sıfatlarını anlatan kitaplar yazmışlardır.

Hakkın varlığını kesin olarak anlayıp da sonra, ebediyyen cehennemde yanmaya razı olarak kıskançlığı tutanlara hayret! 86[67]

83[64] Al-ı İmran Suresi, 70.

84[65] Bakara Suresi, 146.

85[66] Ra'd Suresi, 43.

86[67] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 56-57.

Ehl-i Kitaptan Duyduklarına Göre Ka'b İbn Luey İbn Ka'b İbn Galibin Hz. Peygamberin Gönderileceğini Bildirmesi

60) Abdurrahman ibn Avf anlattı: Ka'b ibn Luey ibn Galib ibn Fihr ibn Malik, cuma günü, kavmini toplar -Cuma gününe, Cuma ismini ilk defa o, vermişti. Araplar, daha önce, Cuma gününe Arube derlerdi- şu şekilde hitab ederdi:

"Dinleyiniz, öğreniniz, anlayınız, biliniz. Gece sakin, gündüz açıktır. Yeryüzü yatak gibidir. Gök bina gibidir. Dağlar kazıklar gibidir. Yıldızlar bayrak gibidir. Öncekiler sonrakiler gibidir. Kadın erkek ve eşler çürüyecekler. Akrabalarınızla görüşünüz ve görüşme hukukunu gözetiniz. Mallarınızı üretiniz.

Ölenin geri döndüğünü veya dirilmiş Ölü gördünüz mü? Yurt önünüzdedir. Zan, söylediğinizden başkadır. Hareminizi süsleyiniz, ona saygı gösteriniz ve sımsıkı sarılınız. Yakında onun hakkında büyük bir haber gelecek. Oradan kerim (değerli, yüce) bir peygamber çıkacak."

Sonra Ka'b şu şiiri söyler:

"Gündüzler ve geceler hep, yeni haber getirmektedir.
Haberin, gece veya gündüz gelmesi, bizim için birdir.
Onlar dönerlerken de hadiselerle ve korkuları
Üzerimizde artan nimetlerle dönerler.
Herkes gaflet üzereyken Muhammed gelecek.
Dosdoğru söyleyici ve en iyi bilici, haber verici olarak birçok haberler verecektir."

Sonra şöyle der:

"Vallahi, ben onun daveti esnasında işiten kulak, gören göz, tutan el, yürüyen ayak olsaydım (sağ olsaydım) devenin dimdik durduğu gibi durur, davasına aygır deve gibi hızla koşardım."

"Ne olurdu, onun gizlice davete başladığı ve kabilesinin, hakka

ve kendisine yardımı terkettikleri zaman bulunsaydım."
Ka'b ibn Luey'in ölümüyle Rasulullah'ın peygamber olarak gönderilişi arasında 560 yıl vardı. 87[68]

Nasr İbn Rabia El-Lahmînin Gördüğü Rüya Peygamberimizin Varlığına Delalet Eder

Siyerciler şöyle anlatırlar:
Nasr ibn Rabia korkunç*bir rüya gördü. O, gitmedik kahin ve müneccim bırakmadı. Onlara şöyle dedi:
- Ben korkunç bir rüya gördüm. Bana onun yorumunu yapar mısınız? dedi.
- Bize rüyanı anlat, dediler. Nasr:
- Onun yorumunu ancak ben anlatmadan önce bilen kimse yapabilir, dedi.
- Bunu istiyorsan, Satih'le Şıkk'a gelmeleri için haber gönder. Bunlar kahindir, dediler.
Nasr onlara haber gönderdi. Bunun üzerine Satih geldi. Ona:
*- Korkunç bir rüya gördüm. Rüyamın ne olduğunu bilirsen yorumunu da yapabilirsin, dedi. Satih:
- Sen rüyanda karanlıktan çıkıp sahile bakan topraklara düşerek orada bulunan canlıyı yiyen bir siyah kömür parçası gördün, dedi. Hükümdar Nasr:
- Satih! Rüyamı tamamen bildin. Peki yorumu hakkında ne diyeceksin, dedi. Satih:
- îki siyah tepe arasındaki hayvanlar üzerine yemin ederim ki, topraklarınıza Habeşliler inip Ebyen'le Cüreş arasındaki

---

87[68] Ebu Nuaym, Delaılu'n-Nubuvve.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 57-58.

bölgeleri ele geçirecekler, dedi. Hükümdar:
- Babana yemin ederim ki! Bu söylediklerin bizim için acı ve can sıkıcıdır. Bu olay ne zaman olacak? Benim zamanımda mı yoksa daha sonra mı? dedi. Satih:
- Hayır! Zamanımızdan atmış veya yetmiş yıl sonra olacak, dedi. Hükümdar:
- Habeşlilerin bizim ülkemizdeki hakimiyeti devam edip gictecek mi? Yoksa bir süre sonra sona erecek mi? dedi. Satih:
-Hayır! Doksan küsur sene içinde sona erecek. Oradan çıkarılacaklar, dedi. Hükümdar:
-Onları kim çıkaracak? diye^sordu. Satih:
-Bunu, İrem Zuyezen yapacak, irem, Adem'den gelecek. Yemen'de Habeşlilerden hiç kimseyi bırakmayacak" dedi. Hükümdar:
-irem'in hakimiyeti Yemen'de sürüp gidecek mi yoksa bir gün sona erecek mi? dedi. Satih:
-Hayır! Sürüp gitmeyecek, dedi. Hükümdar: -Onun hakimiyetini kim sona erdirecek? dedi. Satih:
-Bunu, kendisine yüce (Allah'tan) vahiy gelecek olan asil bir peygamber yapacak, dedi. Hükümdar;
- Kim bu peygamber? dedi. Satih:
- Nadr oğlu Malik oğlu Pihr oğlu Galib'in neslinden birisi. Hakimiyet, zamanın sona ermesine kadar onun kavminde olacak, dedi. Hükümdar:
- Zamanın sonu var mı ki? dedi. Satih:
- Evet! Var. O gün öncekiler ve sonrakilerin hepsi toplanacak, iyiler mesut, kötüler bedbaht olacaklar, dedi. Hükümdar:
- Bu anlattıkların doğru mu? dedi. Satih:
-Evet! Grup kızıllığına, tan yerine ve sabaha yemin ederimM, sana söylediklerim şüphesiz doğrudur, dedi.
Satih'le olan konuşma sona erince, Şikk geldi. Hükümdar ona:

- Bir rüya gördüm. Bana onu anlat, dedi.
Şikk da Satih'in anlattıklarını anlattı. Satih'in dediği şekilde memleketlerin yıkılışını haber verdi, sonunda şöyle dedi:
-Daha sonra hak ve adaleti getirecek bir peygamber gelir. Hakimiyet Fasl gününe (Kıyamet gününe) kadar bu peygamberin soyunda kalacak.
Hükümdar:
-Peki, bu Fasl günü de nedir? dedi. Şıkk:
- O gün idareciler cezalandırılacaklar ve hesap vakti için bütün insanlar bir araya toplanacaklar, dedi. 88[69]

Peygamberimiz Hz. Muhammed'in Nesebi

O, Adnan'ın oğlu Ma'ad'm oğlu, Nizar'ın oğlu, Mudar'm oğlu, II-yas'm oğlu, Mudrike'nin oğlu, Huzeyme'nin oğlu, Kinane'nin oğlu, Nadr'm oğlu, Malik'in oğlu, Fihr'in oğlu, Lueyy'in oğlu, Ka'b'm oğlu, Murre'nin oğlu, Kilab'ın oğlu, Kusayy'm oğlu, Abdumenafin oğlu, Ha-şim'in oğlu, Abdulmuttalib'in oğlu, Abdullah'ın oğlu Muhammed'dir.
Nesep bilginlerinin Adnan'a kadar ihtilafları yoktur.
Onlar Adnan'dan sonra ihtilaf ederler. Bir kısmı: İbrahim'in oğlu ismail, Kaydar'ın'oğlu Hamel, Humeysa'nm oğlu Udd, Udd'un oğlu Adnan, derler.
Bir kısmı da: Uded'in oğlu Udd'i zikretmeden Adnan derler. 89[70]

88[69] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 58-60.

89[70] İbn Hişam, Siretu'n-Nebevıyye; Beyhaki, Delailu'n-Nubuvve, 1/179, 80. Rasulul-lah'ın insanlığın babası Adem'e kadar nesebi (soyu).

Rasulullah'ın (s.a.v.) soyunun daha öteye geçmeden Adnan'a kadar sayılması uygundur. Hatta İbn Abbas'ın Adnan'a varınca, iki veya üç defa "soy bilginleri

62) Ummu Seleme'nin Hz. Peygamber'den rivayet ettiği hadiste şöyledir: "Adnan ibn Uded ibn Lueyy ibn A'rakussera." 90[71]
Ummu Seleme şöyle demiştir: Zeyd, Humeysa'dır. Yera, Nebt'tir. A'rakussera, İsmail'dir. Ez-Zubeyr ibn Bekkar böyle anlattı.
Yine A'rakussera'mn İbrahim olduğunu söyledi. Çünkü onlar, onun ateşte yamnadığını görünce: O, A'rakussera'dan başkası değildir, dediler.
Yine Zeyd olarak tesbit etti: Ebu Ahmed el-Askeri'den, Ebu Dulame'nin adı gibi onun Zeyd olduğunu rivayet etti
63) Urve'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir: Adnan'ın ötesindekini bilen birisini göremedik.
64) İbn Ebi Hayseme de şöyle demiştir:
Hiçbir alimin ilminde, hiçbir şairin şiirinde Adnan'ın oğlu Maad'ın ötesini sağlam olarak bilen hiçkimseyi göremedik. 91[72]

Rasulullah'ın Atalarının Temiz Ve Şerefli Olduğu

65) Vasile Ibnu'1-Eska Hz. Peygamberi şöyle dediğini rivayet etmiştir:

---

yalan söylediler" dediği rivayet edilmiştir.

Ayrıca İmam Malik ve bazı alimler, kişinin nesebinin (soyunun) Adem'e kadar çıkarılmasını kerih görmüşlerdir.
90[71] Tarihu't-Taberi, II/272; Hafız İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, JI/194; Suheyli, Ravdu'l-Unf, I/8; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/177, 178.

Delailu'n-Nubuvve ve başkalarında metni şöyledir: "A'rak'ın oğlu, Yera'nın oğlu, Zend'in oğlu, Uded'in oğlu, Adnan'ın oğlu Maad."

İbnu'l-Cevzi onu burada lafız yönünden muzdarıb olarak rivayet etmiştir.
91[72] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 60-61.

“Allah, İbrahim’in soyundan İsmail’i, İsmail’in oğullarından Kinane oğullarını, Kinane oğullarından Kureyş’i, Kureyş’ten Haşimoğullarını, Haşim oğullarından da beni seçti.”92[73]

66) Hz. Aişe (r.a.) Rasulullah’ın (s.a.v.) şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Cebrail şöyle dedi: Yeryüzünün doğu ve batısını alt üst ettim Muhammed'den (s.a.v.) daha üstün birisini bulamadım. Yine yeryüzü nün doğusuyla batısını tamamen dolaştım. Haşim oğullarının evindeı daha üstün olan bir ev bulamadım." 93[74]

67) Ebu Hureyre (r.a.) Rasulullah'm (s.a.v.) şöyle dediğini rivayeı etmiştir:

"Ben -devirden devre ve aileden aileye geçerek seçilen- Adem o> ğulları soylarının en temizinden naklolundum. Sonunda şu içinde bulunduğum (Haşimi) topluluğundan ortaya çıktım." 94[75]

68) El-Abbas İbn Abdümuttalib şöyle anlattı:

-Ya Rasulellah! Kureyş oturup haseplerini (atalardan gelen şerei ve soyluluklarını) saydılar. Seni de çöplükte biten bir hurma ağacı gibi saydılar, dedim.

92[73] Müslim, Sahih, kitabu'l-fezail, babu fazli nesebi'n-nebiyy (s.a.v.), hadis no: 1; Tir-mizî, Sünen, kitabu'l-menakıb, V/583. Tirmİzi hadis hakkında şöyle demiştir. "Bu hasen sahih bir hadistir." imam Ahmed, Musned, İV/107; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/165; Benzeri: İbn Sa'd, Tabakat, I/2; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, H/256; Tarihu'l-Buharİ, I/4; Tarihu'l-Hatib XIII/64; Bağavî, Şerhu's-Sunne, VII/297.

93[74] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/167; ibn Ebi Asım, Sunne, II/632; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, U/257; Tefsir, IH/325; Suyutî, el-Havi, II/370; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 111/319; Heysemı, Mecmau'z-Zevaid, VIII/217; Heysemî, Et-Taberani'nin Evsafta rivayet ettiğini ve şunu söylemiştir. "Bu hadisin ravileri arasında Musa İbn Ubeyde er-Rabezi vardır. O, zayıftır."

94[75] Buharî, Sahih, kitabu'l-menakıb, bab: 23, sıfatun nebiyyi (s.a.v.); Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/175; İmam Ahmed, Musned, H/373; Tefsiru İbn Kesir, IH/325.

Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
-Yüce Allah mahlukatı yarattı ve beni onların en hayırlılarının i-çinde bulundurdu. Onları fırkalara ayırdığında beni iki fırkanın en hayırlısında bulundurdu. Sonra onları kabilelere ayırdı ve beni, en hayırlı kabilenin içinde bulundurdu. Sonra onları ailelere ayırdı ve beni onların en hayırlısı içinde bulundurdu. Ben sizin, aile yönünden de, en hayırlı-mzım, nefis yönünden de en hayırlmızım." 95[76]

69) Rabia da şöyle demiştir: Ensar'dan bazıları Hz. Peygamber'e (s.a.v.):
- Kendi kabilenden bazılarının Muhammed çöplükte biten hurma ağacı gibidir, dediklerini duyuyoruz, dediler.
Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Yüce Allah mahlukatmı yarattı sonra onları iki fırkaya ayırdı. Beni en hayırlı fırkanın içinde bulundurdu. Daha sonra onları kabilelere ayırdı. Beni en hayırlı olan kabilenin içinde bulundurdu. Ben sizin aile yönünden en hayırlmızım, nefis yönündende en hayırlmızım" dedi. 96[77]

Bütün Arapların Rasulullah'la Akraba Oldukları

70) Ibn Abbas şöyle demiştir. Kureyş'ten bir batın yoktur ki Rasu-lullah'la bir akrabalığı bulunmasın. Bunun üzerine şu ayet-i kerime inmiştir: "De ki: Ben buna karşılık sizden akrabalık

---

95[76] İbn Mace, Sünen, Mukaddime, 11. bab, 1/50; Tİrmizî, Sünen, kitabu'l-menakıb.

96[77] Hakim, Mustedrek, III/247; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 1/168,169; İmam Ahmed, Musned, İV/166, 167; Suyutî, Durru'l-Mensur, IH/295.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 61-62.

sevgisinden başka bir ücret istemiyorum." 97[78]
Yani aramızdaki akrabalık hukukuna riayet etmenizi istiyorum.
71) Eş-Şa'bi şöyle demiştir: Halk bize: "De ki: Ben buna karşılık sizden akrabalık sevgisinden başka bir ücret istemiyorum" ayeti hakkında çok gelip gitti.
Yani aramızdaki akrabalık hukukuna riayet etmenizi istiyorum diye manâ verilmiştir.
Bunun üzerine Ibn Abbas'a bir mektup yazdım. O da bana şu cevabı verdi: Rasulullah (s.a.v.) Kureyş arasında soylu^ birisiydi. Kureyş boylarından hiçbiri yoktur ki onu kendi soylarından saymasınlar. Allah Teala şöyle buyurmuştur: "De ki: Ben buna karşılık sizden akrabalık sevgisinden başka bir ücret istemiyorum." 98[79]
Yani benim size akraba olmamı istersiniz ve beni bu konuda korursunuz demek istiyor.
72) İbn Abbas, Allah Teala'nm: "Size kendinizden bir peygamber gelmiştir" 99[80] ayeti hakkında şöyle demiştir: Araplardan hiçbir kabile yoktur ki, Mudarlılan, Rabilüeri ve Yemanhları Hz. Peygamber'in soyundan kabul etmesinler. 100[81]

Peygamberin "Ben Nikah Mahsulü Olarak Meydana Geldim. Zinadan Meydana Gelmedim" Demesi

---

97[78] Şura Suresi, 23. Hadisin kaynağı: Buharî, Sahih, kitabul-menakıb ve tefsin sure-tı'ş-Şura; Tirmizî, Sünen, tefsıru suretı'ş-Şura, V/377, Tırmizı hadis hakkında şöyle demiştir: hasen, sahih; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/175.
98[79] Şura Suresi, 23.
99[80] Tevbe Suresi, 128.
100[81] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 62-63.

73) Ali tbn Ebi Talib şöyle anlattı: Peygamber (s.a.v.): "Ben cahiliye devrinin kötülüklerinden hiçbir şey bulaşmadan, ana ve babamdan meydana geldim. Adem'den, babama ve anneme gelip ulaşıncaya kadar, hep nikah mahsulü olarak meydana geldim, zinadan meydana gelmedim" demiştir. 101[82]

74) Ibn Abbas, Rasulullah'm şöyle dediğim rivayet etmiştir: "Benim anne ve babam asla zina yaparak birleşmediler. Allah beni devamlı temiz sulblerden temiz rahimlere süzülmüş ve tertemiz olarak nakletti. Ben en temiz cinsi birleşmede ortaya çıktım.' 102[83]

Abdulmuttalib'in Gördüğü Rüya Rasulullah'ın Varlığına Delalet Eder.

75) Abdulmuttalib anlatmıştır: Hicr'da uyurken beni korkuta bir rüya gördüm. Bu rüya sebebiyle çok huzursuz oldum. Kureyş'in bir kadın kahinine geldim. Üzerimde boncuklu bir ipek elbise vardı. Saçımın topuzu da omzuma vuruyordu.

Bana bakınca yüzümdeki değişikliği anladı. O sırada ben kavmimin efendisi olduğumdan bana:

- Efendimiz bana niçin rengi değişik bir vaziyette geldi. Onu bir felaket mi korkuttu acaba? dedi. Ona:

- Evet, dedim. Herkes önce kahin kadının sağ elini öpüyor, sonra

---

101[82] Tarihu Ibn Asakir, I/349; Suyutî, Durru'l-Mensur, IH/294, V/98.

102[83] Beyhaki Sunenu'l-Kubra, VII/160; Ebu Nuaym, Delaıİu'n-Nubuvve 1/11; Tarihu Curcan, S. 361; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nıhaye, H/256; Ibn Sa'd, TabakatıTI-Kubra, I/32; Heysemı, Mecmau'z-Zevaıd, VIII/214; Ibn Hacer, Nasbu'r-Raye, S. 257; el-HÎndî, Kenzu'l-Ummal, 31871, 32016, 32017.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 63.

onun elini kendi başına koyuyor ve isteğini açıklıyordu. Ben öyle yapmadım, çünkü kavmimin büyüğüydüm.
Oturup anlattım: Gece uykumda şöyle bir rüya gördüm. Yerden bir ağaç bitti. Tepesi göğe değdi. Dallarıyla doğu ve batıyı kapladı. Ondan daha parlak bir nur görmemiştim. O, güneşin ışığından doksan kat daha büyüktü. Arap ve Arap olmayanların ona secde ettiklerini gördüm. Onun büyüklüğü, ışığı ve yüksekliği her an artıyordu. Bir süre kayboluyor, bir süre de parlıyordu. Kureyş'ten bazılarının onun dallarına takıldıklarını gördüm. Bazı Kureyşlilerin de onu kesmek istediklerini gördüm. Onlar ağaca yaklaşınca bir genç onları geriye itti. Şimdiye kadar, ondan daha güzel yüzlü ve ondan daha güzel kokulu hiç kimse görmemiştim. O genç, onların bellerini kırıyor ve gözlerini oyuyordu. O ağaçtan biraz almak için elimi kaldırdım. O bana:
- Senin onda payın yok, dedi. Ben de:
- Peki, kimin payı var? dedim. O:
- Ona tırmananların ve senden önce yetişenlerin onda payı vardır, dedi.
Korku ve ürpertiyle uyandım. Kahin kadının yüzünün değiştiğini gördüm. Sonra bana: Eğer rüyan doğruysa, senin sulbünden, doğu ve batıya sahip olacak ve insanların kendisine boyun eğecekleri birisi çıkacak, dedi.
Daha sonra Ebu Talib'e: Belki sen bu çocuğun amcasj olacaksın, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) peygamber olarak ortaya çıktığında Ebu Talib bu olayı anlatır ve şöyle derdi: Allahu a'lem, o ağaç Ebu'l-Kasım Emin (Muhammed) di.
Ebu Talib'e: Ona inanmayacak mısın? denildiğinde; "Ayıbıma gidiyor, utanıyorum," derdi. [103[84]]

[103[84]] Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve.

Halid İbn Said İbn Elasın Gördüğü Rüya Rasulullah'a Delalet Eder

76) Halid ibn Said şöyle anlatmıştır: Rasulullah (s.a.v.) peygamber olarak gönderilmeden Önce bir gece uykumda şu rüyayı gördüm: Mekke'yi bir karanlık kaplamış ve kimse gözünün önünü göremiyordu. Bu haldeyken, (zemzemden) bir ışık çıktı ve göğe yükseldi. Beyti aydınlattı. Sonra bütün Mekke aydınlandı. Oradan Yesrib'in hurmalarına kadar gitti ve orayı da aydınlattı. Öyleki ben hurmaların koruk-larmı bile görebilecek durumdaydım. Uyanınca rüyamı kardeşim Amr ibn Said'e anlattım. Görüşleri isabetli birisiydi. Bana: Kardeşim! Bu iş, Abdulmuttalib oğulları içinde olacak. Onun, babalarının kabrinden çıktığını görmüyor musun? dedi.
Allah beni (onun vasıtasıyla) islam'a hidayet edince, Halid'in annesi (Ummu Halid): İslam'a ilk giren oğlumdur. Çünkü o, rüyasını Ra-sulullah'a (s.a.v.) anlattı. Rasulullah da:
- "Halid! Vallahi, o nur benim. Ben Allah'ın elçisiyim" dedi.
Rasulullah (s.a.v.), Allah'ın kendisiyle gönderdiği şeyi (dini) Halid'e anlattı. Bunun üzerine Halid nıüslüman oldu. Ondan sonra da Amr müslüman oldu. 104[85]

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 63-64.
104[85] Tarihu İbn Asakir, V/48; el-Hındî, Kenzu'l-Ummal, 35, 36; Hatib, muvazzihu ev-hami-cem ve't-tefrık 1/20.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 64-65.

Amr İbn Murre'nin Gördüğü Rüyaallahın Rasultrne Delalet Eder

77) Amr ibn Murre el-Cuheni anlatır: Cahiliye devrinde kavmimden bazılarıyla, birlikte hacca gittim. Bir gün Mekke'de uyurken rüyamda, Ka'be'den çıkarak yayılan bir ışık gördüm. Öyle ki bu ışık bana Ka'be'den, ta Yesrib'in dağına ve Cuheynelilerin tırnak altındaki etine varıncaya kadar aydınlattı. Işığın içinde bir ses duydum: Karanlıklar dağılıp ışık yayıldı. Peygamberlerin sonuncusu gönderildi.

Daha sonra başka bir aydınlık meydana geldi. Öyle ki Hîre'nin saraylarını ve Medainlilerin tırnak diplerini bile gördüm, ışığın içinde hî^ ses duydum. Şöyle diyordu: îslam ortaya çıktı. Putlar kırıldı ve akrabalar haklarını gözettiler.

Korku ve dehşet içinde uyandım. Kavmime:

- Vallahi, Kureyş'in bu kabilesi içinde bir olay olacak, dedim ve gördüğüm rüyayı onlara anlattım.

Memleketimize varınca, bize Ahmed adında birisinin peygamber olarak gönderildiği haberi geldi. Çıkıp yanına geldim. Gördüğüm rüyayı ona da anlattım. Bana şöyle dedi:

- "Amr ibn Murre! Ben, Allah'ın bütün kullarına gönderilmiş bir peygamberim. Onları islam'a davet ediyorum. Onlara kan dökmemelerini, sıla-i rahmi ve Allah'a ibadeti, putları reddetmeyi, Beyt'i haccetmeyi, Ramazan'da oruç tutmayı emrediyorum -ramazan on iki aydan birisidir,- Kim icabet ederse, cennete girer. Kim isyan ederse, ona cehennem vardır. Amr ibn Murre! Allah'a iman et ki Allah seni cehennem

korkusundan emin kılsın." 105[86]
Ben de şöyle dedim:
- Ya Rasulallah! Her ne kadar birçok kimsenin hoşuna gitmese de senin getirdiğin bütün helal ve haramlara iman ettim.
Sonra, adını duyduğumda söylediğim beyitleri okudum. Bizim bir putumuz vardı. Babam, o putun reisiydi. Kalkıp onun yanma gittim ve onu kırdım. Sonra da peygamber'e (s.a.v.) geldim.
- Ben Allah'ın hak olduğuna ve kendimin, taştan ilahları ilk terkeden olduğuma şehadet ettim.
Kendisi ve babası insanların en hayırlısı, yıldızların üstünde, insanların hükümdarı olan Rasulle birlikte olmak için, engebeli yerlerden sonraki düz yerleri katetmek ve sana hicret etmek üzere paçaları sıvadım.
Peygamber (s.a.v.):
- "Hoş geldin, Amr ibn Murre!" dedi. Ben de:
- "Ey Allah'ın Rasulü! Anam, babam sana feda olsun! Beni kavmime gönder. Belki Aziz ve Celil olan Allah, senin vasıtanla bana iyilikte bulunduğu gibi, benim vasıtamla onlara iyilikte bulunur," dedim.
Peygamber beni onlara gönderip:
- "Yumuşak ve doğru sözlü olman gerekir. Kaba, kibirli ve kıskanç olma," dedi. Kavmime geldim ve şöyle dedim:
- "Ey Rifaa oğulları! Hayır, ey Cuheyne topluluğu! Ben Rasulullah'm size gönderdiği elçiyim. Sizi cennete davet ediyorum ve sizi cehennemden sakındırıyorum. Size kan dökmemeyi, akrabaya ilgi göstermeyi, Allah'a ibadeti, putlara tapmamayı, Beyti haccetmeyi, on iki aydan birisi olan Ramazan'da oruç tutmayı emrediyorum. Kim icabet ederse ona cennet vardır.

105[86] İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nınaye, 11/319,320,351, 353; Suyutî, Hasaisu'l-Kubra, S. 67; Camiu'l-Kebir, U/582.

îsyan edene de cehennem vardır. Ey Cüheyne topluluğu! Allah sizi -hamd onadır- içinde bulunduğunuz kimselerin en seçkinlerinden kıldı. Cahiliye devrinde, diğer Araplara sevdirdiği şeyleri size sevdirmedi. Onlar iki kız kardeşi bir erkeğe nikahlıyorlardı. Erkek, babası öldükten sonra hanımını alabiliyordu (babasının, başka hanımını). Haram ayda savaşıyorlardı. Lueyy ibn Galib oğullarından olan bu peygambere icabet edin ki, dünya ve ahiret şerefini elde edesiniz. Bu konuda acele edin ki Aziz ve Celil olan Allah'ın yanında sizin bir üstünlüğünüz olsun."
Bir kişi hariç onlar bu davete icebet ettiler. Kabul etmeyen o kişi, kalkıp şöyle dedi:
- "Amr ibn Murre! Allah senin hayatını zehir etti! Bize, ilahlarımızı terkedip topluluğumuzu dağıtmamızı, Tihame halkından olan, atalarımızın dinine karşı çıkıp bu Kureyşlinin davasını kabul etmeyi mi emrediyorsun?! Bunu kabul edemem."
Sonra pis herif şu şiiri söylemeğe başladı:
Bu tbn Murre, Öyle bir söz getirdi ki, bu söz salâh (iyilik) isteyen kimsenin sözü değildir.
Ben onun sözünün ve hareketlerinin, uzun zaman geçse de birgün rüzgar (gibi gelip geçici) olacağını zannediyorum.
Geçmişdeki büyükleri ve liderleri akılsız mı sayalım? Kim bunu isterse, felaha eremez. Ben de:
- "Hangimiz yalan söylüyorsa Allah onun hayatını zehir etsin. Dilsiz hale getirsin ve gözünü kör etsin" dedim.
Bu konuşmayı yapanın önce ağzı yerinden oynamıştı. Yediği yemeğin tadını anlayamazdı. Gözleri de kör olmuş ve konuşamaz hale gelmişti.
Amr ibn Murre'yle kavminden müslüman olanlar Rasulullah'a geldiler. Rasulullah (s.a.v.) onlara hoş geldin deyip hal hatırlarını sordu. Onlara, içinde şunların yazılı olduğu belgeyi verdi:

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adiyle.
Bu, Allah Teala'dan doğru bir hak ve konuşan bir kitabla gelen Rasulünün diliyle Cuheyne ibn Zeyd'e ait Amr ibn Murre'nin yanında bir eman belgesidir: Humusu (beşte bir vergiyi) kabul etmek ve beş vakti kılmak üzere yerin içindekiler ve üzerindekiler, vadilerin yamaçların-dakiler ve üstündekiler size aittir. O, vadilerin bitkilerini (hayvanlarınıza) otlatırsınız ve sularını içersiniz. Eğer bir arada bulunursa kırk koyun ve otuzdan az devede iki koyun (zekat) vardır. Eğer ayrı ayrı o-lurlarsa, birer koyun vardır. Erzak sahibine sadaka (zekat) yoktur. A-ramızda yaptığımız (şu anlaşmaya) Allah ve hazır olan müslümanlar şahittir."
Bu olay, Amr ibn Murre'nin şu şiiri söylediği sırada olmuştur.
Görmedin mi? Allah, dinini üstün getirdi ve Amir'e Kur'an'ın delilini açıkladı.
O, Rahman'dan gelen bir kitaptır. Hepimize ve bütün bedevi ve şehirli nesillerimize bir nurdur.
O (kitap), dünyanın çok karışık ve karanlık olduğu bir sırada, bü-tün yeryüzünde yürüyenlerin en hayırlısına ve en üstününe gelmiştir.
Düşmanların karınları ve böğürleri kılıç ve mızraklarla delik deşik olduğunda, biz Rasulullah'a itaat ettik.
Biz, savaşta, büyüklerin başları çekilip götürülürken, etrafımızda şerefin yükseldiği bir topluluğuz.
Biz savaşçı kimseleriz. Savaşı, cesur kimsenin avuçlarında parla-yan uzun ve beyaz şeylerle (kılıçlarla) karşılarız.
Etrafındaki Ensar'ın, onun göğsünü çeşitli mızraklarla koruduk-larını görürsün.
Harp başladığında o, her türlü tehlikenin içindedir. Aslanlarla birlikte savaşa devam ederken onun rengi açılır ve aslanlar arasındaki dolunayın ışığı gibi, yüzünün parlaklığı artar.

78) Yasir ibn Suveydi'den rivayet edildi: Rasulullah (s.a.v.) Yasir'i bir süvari birliği veya seriyye içinde yola çıkarmıştı. O sırada hanımı hamileydi. Onun bir çocuğu doğdu. Annesi çocuğu Rasulullah'a (s.a.v.) götürdü ve:
- Ya Rasulallah! Bu çocuğu, babası süvariler arasındayken doğurdum, dedi.
Peygamber (s.a.v.) elini çocuğun üzerinde gezdirdikten sonra şöyle buyurdu:
- "Allah'ım! Onların erkeklerini çoğalt! Kadınlarını azalt. Onları muhtaç ve yoksul yapma! Onların gençlerine fakirlik gösterme." Daha sonra şunu ilave etti: "Ona "Müsri=çabuk ve hızlı davranan" adını koy. Çünkü bu, islam'da çabuk ve hızlılıktır." 106[87]

Abdülmuttalib'in Ve Oğlu Abdullah'ın Zuhre Oğullarından Olan Hanımlarla Evlenmeleri

79) Abdulmuttalib, kendisi anlatmıştır:
"Kış seferinde Yemen'e gittim. Zebur okuyan bir yahudinin yanında konakladım. Yahudi bana:
- Abdulmuttalib! Vücudunun bazı yerlerine bakabilir miyini? dedi. Ben:
- Evet, ama avret olmayan yerlerine, dedim. Burun deliğimin birine baktı ve:
- Burun deliklerinden birinde hükümdarlık, diğerinde de

106[87] Suyutî, Camiu'l-Kebir, 10025; Heysemî, Mecmau'z-Zevaıd, VIII/246; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 33666.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 65-68.

peygamberlik görüyorum, dedi ve "Senin "şa'a"n var mı? diye sordu.
- Şa'a ne demektir? dedim
- Zevce demektir, dedi. Ben de:
- Şimdilik yok, dedim. Yahudi:
- Mekke'ye varınca evlen, dedi.
Abdulmuttalib gelip Hale bint Vehb ibn Abdimenaf ibn Zuhre ile evlendi. Hale: Hanıza ve Safıyye'yi doğurdu.
Abdulmuttalib'in oğlu Abdullah, Amine bint Vehb'le evlendi. Amine de Rasulullah'ı (s.a.v.) doğurdu.
Kureyş, Abdullah babasına üstün geldi, derdi. Başka bir rivayette; o yahudi şöyle demiştir:
"Burnunun öbür deliğinde peygamberlik var. Biz bunu, Zuhre oğullarında görüyoruz. Dönünce onlardan bir kadınla evlen." 107[88]

Peygamberimizin Babası Abdullah

Abdullah, Kbu Talib ve ez-Zubeyr, Fatıma Bint Amr isimli aynı annedendi.
Abdulmuttalib'e birisi, rüyasında Zemzem kuyusunu kaz, demiş, ve yerini ona tarif etmişti.
Kazmaya başladı. O sırada el-Haris'ten başka çocuğu yoktu. Kureyş ona muhalefet etti. Bunun üzerine şöyle bir adakta bulundu. Eğer on oğlu olur, onlar da kendilerini koruyacak çağa erişirlerse, içlerinden birini Ka'be'nin yanında Allah'a kurban

---

107[88] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/106; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, I/86; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, s. 88, 89; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, H/251; Suyutî, Hasaisu'l-Kubra, 1/40.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 68-69.

edecekti.
Abdulmuttalib oğullarının sayısı ona ulaşıp kendilerini koruyacak çağa geldiklerini görünce onlara yaptığı adağı söyledi. Çocuklar babalarına itaat ettiler. Her biri adını bir fal okuna yazdı. Onları toplayıp Hu-bel'in bakıcısına verdi ve ona; "Bunların (oğullarımın) oklarım çek bakalım" dedi.
Abdullah'ın adı yazılı olan ok çıktı. Abdulmuttalib, Abdullah'ın e-linden tuttu. Onu kesmek için bir bıçak aldı. Bunu gören Kureyşliler toplantı yerlerinden kalkıp Abdulmuttalib'in yanına gittiler ve ona:
- Bunu yapma. Yoksa bu konuda mazur sayılmazsın onu bir arra-feye (kahin kadına) götür, dediler.
Kahin kadın Abdulmuttalib'e:
- Sizde bir insanın diyeti ne kadardır? dedi Abdulmuttalib:
- On devedir, dedi. Kahin kadın:
- Adamınızı ve on deveyi ok çektiğiniz yere yaklaştırın. Her ikisi arasında ok çekin. Ok adamınıza çıkarsa Rabbinız kabul edinceye kadar develerin sayısını artırıp ok çekmeye devam edin. Ok develere çıktığı zaman, onları boğazlarsınız. Artık Rabbiniz razı olmuş, adamınız da kurtulmuş demektir, dedi.
Abdullah'ı ve on deveyi ok çekme yerine yaklaştırdılar. Ok, Ab-dullah'a çıktı. Bunun üzerine on deve daha artırdılar. Develerin sayısı yirmiyi buldu. Ok yine Abdullah'a çıktı. Yine artırdılar. Yüz deveye u-îaşmcaya kadar böyle yapmaya devam ettiler. Bu defa ok develere çıktı. Artık develer boğazlandı. Boğazlanan develerin etlerinden insan hayvan, kurt kuş hiçbir canlının yemesine, almasına engel olunmadı. 108[89]

108[89] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/85 ve devamı; İbn Hişam, Siretu'n-Nebeviyye, 1/ 108 ve devamı.

Abdullah'ın Amine Bint Vehble Evlenmesi

80) Abdullah'ın yerine develer kesilince, Abdullah babasıyla birlikte giderken Varaka'nın kız kardeşi olan Unımu Kattal bint Nevfel ibn Esed ibn Abdiluzza'ya rastladı, Ummu Kattal:
- Abdullah! Nereye gidiyorsun? dedi. Abdullah:
- Babama gidiyorum, dedi. Ummu Kattal:
- Gel, şimdi benimle münasebette bulun. Senin yerine boğazlanan develer kadar sana deve var, dedi. Abdullah:
- Ben babamla birlikteyim. Ondan ayrılamam, dedi.
Abdulmuttalib onu Vehb İbn Abdimenaf İbn Zuhre'ye götürdü. Ona Amine'yi istedi. Abdullah onunla gerdeğe girdi ve bulunduğu yerde münasebette bulundu. Böylece Amine, Rasulullah'a (s.a.v.) hamile kaldı.
Abdullah Amine'nin yanından çıkıp kendisini ona teklif eden kadına geldi. Ona:
- Dün bana teklif ettiğini, bugün niye bana teklif etmiyorsun? dedi. Kadın ona:
- Dün sende olan nur, senden ayrıldı. Bugün sana ihtiyacım yok, diye cevap verdi.
Kadın bunu hıristiyan dininde olan ve kitapları okuyan kardeşi Varaka ibn Nevfel'den duymuştu. Varaka, bu ümmet içinde İsmail'in soyundan bir peygamber çıkacağını bilenlerdendi. 109[90]

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 69.

109[90] Bu haberler uydurmadır. Asılları yoktur. Sahih hadislere aykırıdır. Bu haberler siyer kitaplarında nakledilmelerine rağmen biz şüphelendirme esası üzere nakledildikleri görüşündeyiz. Taberİ: Siyecılerın bunları şüphelendirme esası üzere naklettiklerini söylemiştir. Taberİ, tarihinde bunu rivayet ederken

81) İbn Abbas şunu anlattı: Abdulmuttalib evlendirmek için Abdullah'ı götürdüğünde, Tubalelilerden Fatıma Bint Murr isimli bir kahin kadının yanından geçirmişti. O kadın kitapları okumuştu. Abdullah'ın yüzünde bir nur görmüş ve şöyle demişti:
- Delikanlı! Sana yüz deve vereyim, benimle cinsi münasebet yapar mısın? Abdullah da ona:
- Ölmek haramı işlemekten daha kolaydır. Helal da, helal olmayan da açıktır.
Senin istediğin şey nasıl yerine getirilebilir? diyerek çekip gitmişti. 110[91]
82) Ebu'l-Feyyaz da şunu anlatmıştır:
Abdullah, Has'amlı Fatıma Bint Murr isimli bir kadının yanından geçti Fatıma, en güzel ve en namuslu kadınlardandı. Kitapları okumuştu. O, kureyş gençlerinin dilindeydi. Abdullah'ın yüzünde peygamberlik nurunu görünce:
- Delikanlı! Sen kimsin? diye sordu. Abdullah ona kim olduğunu anlattı. Fatıma:
- Yüz deve karşılığında benimle münasebette bulunur musun? dedi. Abdullah:
- Ölmek haramı işlemekten daha kolaydır. Helal de helal olmayan da açıktır.
Senin istediğin şey nasıl yerine getirilebilir? dedi ve hanımı Amine bint Vehb'in yanına gitti. Çünkü o, Amine'nin evinde

---

(11/243) "iddia ettiklerine göre" demiştir. Bu haberleri ne mantık ne de akıl teyit eder. Hz. Peygamberin soyu, bu yalan ve asılsız haberlerden uzaktır. Bu haberin bütün rivayetlerinin çelişkili ve karışık olduğu, metninin muzta-rib, karışık ve senetsiz olduğu görüşündeyiz. Senedi ne merfudi"- ne de muttasıldır. Bu da onun batıl bir haber olduğunu göstermektedir. Haberin kaynağı için bakınız: Beyhakİ, Delaı-lu'n-Nubuvve, 1/102; Ebu Nuaym, Delaılu'n-Nubuvve, S. 90.
110[91] Bir önceki dipnota bakınız.

kalıyordu. Daha sonra Has'amlı kadını, onun güzelliğini ve kendisine teklif ettiği şeyi hatırladı. Onun yanına gitti. İkinci gelişinde, ondan birinci defada gördüğü iltifatı görmedi. Abdullah:
- Söylediğin şeyi yine istiyor musun? dedi. Kadın:
- Bu, ilk defaydı. Şimdi değil, diye cevap verdi. Böylece o kadın darb-ı mesel oldu. Kadın:
- Benden sonra ne yaptın? dedi. Abdullah:
- Hanımım Amine Bint Vehb'le yattım, dedi. Kadın:
* Vallahi, ben töhmetli birisi değilim. Fakat senin yüzünde peygamberlik nurunu gördüm. Bunun bende olmasını istedim. Şu var ki Allah, onu vermek istediği yere verdi, dedi.
Kureyş gençleri, Fatıma'nm, Abdullah İbn Abdilmuttalib'e teklif ettiği şeyi ve Abdullah'ın da ondan uzak durmasını duyunca bunu Fatı-ma'ya hatırlattılar. Fatıma şu şiiri söylemeğe başladı:
"Ben onun yüzünde hayrın parıldadığını gördüm.
Onun ziyasıyla, parlamasıyla, yağmur yağdıran siyah bulutlar parladı.
Ben, göz ucuyle ona baktığım zaman
Bu nurun, onu ve çevresindekileri dolunayın dünyayı aydınlattığı gibi, aydınlatmakta olduğunu gördüm.
Ben, onu elde etmekle, her zaman, Övünebileceğim bir şeref kazanmak istemiştim.
Fakat, her çakmak taşım çakan, kıvılcım çıkaramaz ki.
Umeyne'nin Haşim oğullarından nuru ve aydınlığı çekip alması, Fitillerin, kandilin yağım çekmesine benzer!
Gencin elde ettiği her kıymetli şey bir azm mahsulü olmadığı gibi, Her kaybettiği de bir za'f eseri değildir. Sen birşey talep ettiğin zaman, usulünce, güzelce hareket et.
Seni, ya uyuşup buruşmuş olan el, ya da, parmak uçlarıyla birlikte açılmış olan el, ona kavuşturur.

Umeyne ondan nuru çekip alınca, gözüm onu görmez oldu ve dilimin gücü kalmadı. 111[92]

Rasulullah’a Hamileliği Sırasında Amine'nin Başına Gelenler

83) Vehb Ibn Rabia'mn halası anlatmıştır: Amine Bint Vehb'in Rasulullah'a hamileyken şöyle dediğini duymuştuk: Ona hamile olduğumu hissetmedim. Diğer kadınlar gibi onun ağırlığını duymadım. Hatta hayız görmemin kalktığını kabul etmedim. Uykuyla uyanıklık a-rasmdayken birisi bana gelip şöyle dedi: Sen hamile olduğunu biliyor musun? Ben de sanki şöyle diyordum: Bilmiyorum. Bunun üzerine o: Sen bu ümmetin seyyidine (efendisine) ve peygamberine hamilesin, dedi.
Bu olay pazartesi gunu olmuştu.
Bu bana, hamileliğin;i bildiren hallerden birisiydi. Aradan bir müddet geçti. Doğum yapma zamanım yaklaştı, daha önce gelen kimse yine geldi ve şöyle dedi:
- Her hasetçinin şerrinden onu, tek olana ısmarlanın, de.
Dilimle bunu tekrar edip duruyordum. Kadınlar, kollarına ve boynuna bir demir takın dediler
Dediklerini yaptım. Birkaç gun sonra onun kopmuş olduğunu görüyordum. Sanra onu takınmaktan vazgeçtim.
Amine şöyle de demiştir: Onu takındım. Doğuruncaya kadar hiçbir meşakkat çekmedim.
Amine'ye çocuğun adını Ahmed koyması emredilmişti. 112[93]

111[92] Bir önceki dipnota bakınız.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi:70-72.
112[93] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 72.

Abdullah İbn Abdilmuttalib'in Vefatı

Abdullah, Kisra Nuşirevan'm hükümdar oluşundan yirmidört yıl sonra doğdu. Sonra Amine ile evlendi. Amine, Rasulullah'a (s.a.v.) hamileyken Abdullah vefat etti.

84) Eyyub ibn Abdirrahman anlattı:

Abdullah ibn Abdilmuttalib, Kureyşlilerin ticaret mallarını taşıyan kafilelerden birine katılarak Şam'a gitti. Yüklerini boşaltıp geri dönmek üzere yola çıktılar. Medine'ye uğradılar.

Abdullah o sırada hastaydı. Arkadaşlarına:

- Ben burada, dayılarım Adiyy ibn Neccar oğullarının yanında biraz kalayım, dedi ve hasta olarak onların yanında bir ay kaldı. Kafile arkadaşları yollarına devam edip Mekke'ye geldiler.

Abduhnuttalib onlara Abdullah'ı sordu. Onlar:

- Onu, dayılarının yanında bıraktık. O, hastaydı, dediler.

Bunun üzerine, Abdulmuttalib en büyük oğlu, el-Haris'i, Medine'ye Abdullah'ın yanma gönderdi. El-Haris, Abdullah'ın vefat etmiş ve Adiyy ibnu'n-Neccar oğullarından birisi olan en-Nabiğa'nm evine gömülmüş olduğunu öğrendi.

El-Haris Mekke'ye dönüp durumu babasına haber verdi. Abdulmuttalib çok üzüldü.

Peygamber (s.a.v.) o sırada annesinden doğmamıştı. Abdullah vefat ettiğinde, yirmibeş yaşındaydı.

85) El-Vakıdi şöyle demiştir:

Abdullah miras olarak şunları bırakmıştır:

Ummu Eymen isimli bir cariye, beş deve, birkaç davar. Bunlara Rasulullah (s.a.v.) mirasçı olmuştur.

Abdullah'ın Rasulullah (s.a.v.) doğduktan sonra vefat ettiği de

söylenmiştir. Bu doğru değildir. 113[94]

Peygamberimizin Doğumu

Peygamber (s.a.v.) fîl yılında, rabiulevvel ayının onunda pazartesi günü doğmuştur.
Rabiulevvelin ikisinde ve onikisinde doğduğu da söylenmiştir. İbn Abbas: Fil yılında doğdu, demiştir.
Filin gelişi ve sahiplerinin helak oluşu, Muharrem ayının çıkmasına onüç gece kala, pazar günü olmuştu. O yıl Muharrem'in ilk günü cuma günüydü. Bu da Kisra Nuşirevan hükümdar olduktan kırk iki yıl sonra oldu.
Hz. Peygamberin Haccac'ın kardeşi Muhammed ibn Yusuf es-Sekafî'nin evi diye bilinen evde doğduğu söylenmiştir.
Yine Rasulullah'm (s.a.y.) o evi, Akil İbn Ebi Talib'e verdiği söylenmiştir. Ev, vefatına kadar Akil'de kaldı. Akil'in vefatından sonra oğlu, evi Muhammed ibn Yusuf a sattı. O da, ibn Yusuf konağı denen evi inşa etti. O evi kendi evine katmıştı. Sonunda Hayzuran hatun onu çıkarıp içinde namaz kılınan bir mescit haline getirdi.
86) Ebu Katade «öyle der:
Bir adam, Rasulullaha \t>.a.\.) pazartesi günü oruç tutmak hakkında sordu. Rasulullah (s.a.v.) şu cevabı verdi: "Bu, benim doğduğum ve bana Kur'an'ın indirildiği gündür." 114[95]
87) İbn îshak şöyle demiştir:
Rasulullah (s.a.v.), Fil yılında Rabiulevvel ayının onikisinde, pa-

---

113[94] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 72-73.
114[95] Müslim, Sahih, kıtabu's-sıyam, babu istihbabı siyam selaseti eyyam min külli şehr, no: 197; İmam Ahmed, Musned, V/297, 298, 299; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/72; Sü-nenu'l-Kubra, İV/293.

zartesi günü doğdu. 115[96]

88) Ez-Zuhri'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir: Filden on yıl sonra doğdu. Bu, doğru değildir.

89) El-Bera şöyle demiştir:

Rasulullah (s.a.v.), Rabiulevvelin sekizinde, nisanın onuncu gününde, pazartesi günü doğdu.

90) Hassan ibn Sabit şöyle demiştir:

Ben, yedi sekiz yaşlarında duyduklarımı kavrayabilecek vücudu gelişkin bir çocuktum, bin gün, bir yahudinin:

- Ey yahudi topluluğu! diye bağırdığını duydum. Yahudiler toplanınca:

- Kahrolasıca! Neyin var? dediler. Yahudi:

- Ahmed dünyaya geldiğinde doğacak olan yıldız bu gece doğdu, dedi. 116[97]

Yahudi O'na (Rasulullah'a) yetişti ama iman etmedi.

91) Yine Hassan şöyle anlattı:

Ben, sabah vakti, yüksek bir köşkteydim. O güne kadar daha etkilisini duymadığım bir ses işittim. Medine köşklerinden birinde, yanında bir meşale tutan bir yahudinin sesiydi bu. Halk onun etrafına toplanıp:

- Kahrolasıca! Neyin var? dedi. O da:

- Bu Ahmed'in yıldızıdır, doğdu. Bu sadece peygamberlik

115[96] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/74; İbn Hişam, Siretu'n-Nebeviyye, 1/171. Tirmi-zi'nin Sunen'inde geçen bir hadis onu desteklemektedir. (İV/579); Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, s. 101; Beyhakî, Delaüu'n-Nubuvve, I/77; İmam Ahmed, Musned, İV/215, Muhammed İbn İshak'ın Kays İbn Mahreme, onun da babasından, onun da dedesinden rivayet ettiği şu hadis "Ben ve Rasulullah (s.a.v.) Fil yılında doğduk." Tirmizi: Bu, ancak Muhammed ibn İshak'm hadisinden bildiğimiz hasen garib bir hadistir.

116[97] Hakim, Mustedrek, IH/486; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/110; İbn Hışam, Sıre-tu'n-Nebevıyye, 1/171.

sebebiyle doğan yıldızdır. Peygamberlerden de sadece Ahmed kaldı, dedi.
Halk onunla alay etmeğe ve yaptıklarını tuhaf görmeğe başladılar. 117[98]

Fil Olayı

Siyer alimlerinin bildirdiğine göre: Ebrehe benzeri görülmemiş bir kilise yaptırıp: "Arap hacılarının haclarını buraya çevirmedikçe geri durmayacağım" dedi.
Araplar bunu öğrenince, birisi gidip kilisenin içine pisledi.
Ebrehe buna çok kızdı ve Ka'be'ye gidip onu yıkacağına yemin etti.
Ebrehe yola çıktı. Fil de yanındaydı. Mekke'ye varınca malları yağmaladı. Arkadaşlarından birine Mekke halkının liderini ara bul ve ona:
-Biz sizinle çarpışmak için gelmedik. Ancak şu Beyt'i (Ka'be'yi) yıkmağa geldik de, dedi.
Ona Mekke halkının lideri olarak Abdulmuttalib gösterildi. Arkadaşı, Ebrehe'nin dediklerini Abdulmuttalib'e bildirdi. Abdulmuttalib de şu cevabı verdi:
-Vallahi, biz onunla çarpışmak istemeyiz. Zaten, bizde, buna yetecek güç de yoktur. Bu, Allah'ın Beyt-i haramıdır ve Halil'i (dostu) İbrahim'in Beyti'dir. Eğer, Allah Beyt'ini ondan korursa, o kendi Beyt'idir.
Daha sonra Abdulmuttalib Ebrehe'ye götürüldü. Ebrehe ona ikramda bulunup saygıda kusur etmedi. Ebrehe:
- Arzun nedir? diye sordu. Abdulmuttalib:

117[98] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 73-75.

- Dileğim: Ebrehe'nin ele geçirdiği ikiyüz devemin bana geri verilmesidir, dedi. Ebrehe tecrümanma:
- Ona şöyle söyle: Seni gördüğüm zaman hoşuma- gitmiştin. Benimle konuşunca gözümden düştün.
Çünkü sen, yıkmak için geldiğim, senin dinin ve atalarının dini olan Beyt'i bırakıp götürdüğüm ikiyüz deven hakkında benimle konuştun da, Beyt hakkında benimle hiç konuşmadın, dedi. Abdulmuttalib:
- Ben develerin sahibiyim, Beyt'in de sahibi yardır. Onu, koruyacak O'dur, dedi.
Abdulmuttalib Kureyş'in yanına gitti. Onlara, Ebrehe'nin askerlerinin zararlarından korunmak için Mekke'den çıkıp dağ başlarına ve kuytu yerlere dağılmalarını emretti. Sonra kalkıp Ka'be'nin halkasından tuttu ve şöyle dedi:
"Rabbim! Onlara karşı sadece seni istiyorum. Rabbim! onlardan yardımını esirge. Beyt'in düşmanı senin de düşmanındır. Onların;, avlunu ftaA.\~u "^melerine engel ol. Bir kul bile evini barkını sakınır, korur.
Sende buraya konanları, hürmeti tehlikeye uğramış olanları koru.
Onların haçları ve kuvvetleri, Yarın, senin kuvvetine asla üstün gelemeyecektir. Onlar beldelerinin topluluklarım ve bir de Fili çektiler, getirdiler, Iyaline hakaret etmek için.
Hileleriyle -cahillikleri yüzünden- senin koruna kasdettiler. Senin celalini ve büyüklüğünü gözetmediler. Eğer, sen onları Ka'bemizle başbaşa bırakacak olursan, O da senin bileceğin bir iştir."
Daha sonra Ebrehe Mekke'ye girmeye hazırlandı. Fili de hazırladı. Nafeyl ibn Habib el-Has'ami gelip filin kulağına: Mahmud! Çök! Geldiğin yerden dön. Çünkü sen, Allah'ın haram olan beldesindesin, dedi ve fil kendini yere attı.

Nufeyl koşarak dağa gitti. Kalkması için file vurdular. Fil ayağa kalkmadı. Filin yönünü Yemen'e doğru çevirdiklerinde hemen kalktı. Yönünü Mekke'ye çevirdiklerinde yere çöktü.
Yüce Allah, kırlangıçlara benzeyen kuşlar gönderdi. Her kuş biri gagasında, ikisi de ayaklarında olmak üzere, nohut ve mercimek büyüklüğünde üçer taş taşımaktaydı. Taşlar dokunduğu herkesi öldürüyordu.
Ebrehe'nin askerleri geldikleri yolu takip ederek kaçmaya başladılar. Nerede olsalar, dağlarda ve ovalarda ölüyorlardı.
Ebrehe'nin vücudu bir hastalığa yakalandı. Parmakları döküldü. Onu San'a'ya götürdüler. Vücudu civciv kadar kalmıştı. Kalbi parçala-nıncaya kadar ölmemişti.
İşte bu yılda, Rasulullah (s.a.v.) doğdu. 118[99]
tbn Kuteybe şöyle demiştir: Rasulullah'ın (s.a.v.) Fil yılında doğduğunda insanlar ittifak etmişlerdir.
Hakim ibn Hizam, Huveytıb ibn Abdiluzza ve Hassan ibn Sabit
bunu gözleriyle görmüşlerdir. Bunların hepsi altmış yıl cahiliye devrinde altmış yıl da islanıi devirde yaşamışlardır. Şairler bu konuda, gözle gördüklerim söylemişlerdir.
Bunlar arasında cahiliye devrinde yaşayan Nufeyl ibn Habib de vardı. Habeşistanlılar Mekke'ye giden yolu kendilerine göstermesi için onu tutmuşlar, o da bir yolunu bularak onlardan kaçmıştı.
Nufeyl bu arada şu şiiri söylemişti:
"Ey Rudeyne! Sana bizden selam söylenmedi mi?
Bu sabah, biz size: Gözleriniz aydın olsun dedik.
O Muhassab'ın çakıllı derenin yanında

118[99] İbn Hişam, Siretu'n-Nebeviyye, 1/49, 51; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, S.100, 108; İbn Kesir, el-Bidayeve'n-Nihaye, H/170, 176;Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/115.

Bizim gördüğümüzü görseydin,
Her halde beni mazur görürdün.
Bir takım kuşlar görüp üzerimize atılan taşlardan korktuğum zaman Allah'a hamdettim.
Sanki, üzerimde, Habeşlilere bir borcum varmış gibi,
Herkes Nufeyl'i sorup duruyordu."
Umeyye İbn Ebi's-Salt da şu beyitleri söylemişti:
Şüphe yok ki, Rabbimizin ayetleri apaçıktır.
Onlar hakkında, katı inkarcı olanlardan başkası tartışmaz.
Rab, Muğammis'te Fili tuttu yürütmedi.
Fil, böğründen vurulup yaralanmış,
Ayakları tutmaz olmuş gibi süründü.

92) Hz. Aişe (r.a.) şöyle demiştir:
"Ben filin sürücüsüyle seyisini Mekke'de her ikisinin de gözleri kör, kütürüm bir halde halktan yiyecek dilenirlerken gördüm." 119[100]

îbn Kuteybe şöyle demiştir: Fil olayında kuşları musallat eden ilaha delil vardır. İlah bunu, beğendiği kimseleri üstün kılmak, beğenmediklerini de helak etmek için yapmıştır. Bunu Kureyş'in galip gelmesi için yapmamıştır. Çünkü onlar, kitapları olmayan kafirlerdi. Habeşli-lerin ise kitapları vardı.
Bununla kastedilenin Muhammed'in tevhide davet eden birisi olduğu açıktır.

93) Yine Hz. Aişe'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir: "Ben, Mekke'de filin sürücüsüyle seyisini gözleri kör ve kütürüm bir vaziyette ek-mek parası dilenirlerken gördüm." 120[101]

119[100] Beyhakî, Delaıiu'n-Nubuvve, 1/125; ibn Hişam, Siretu'n-Nebeviyye, I/59; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 11/174.
120[101] Yukardaki dipnota bakınız.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 75-77.

Amine'nin Rasulullahı Doğurduğunda Meydana Gelen Olaylar

94) Amine şöyle demiştir; Muhammed'in doğduğu gece Şam-saraylarım aydınlatan bir ışık gördüm. Bu ışık sayesinde o sarayları gördüm. 121[102]

95) Amine şunu da anlatmıştır: Doğum sancısı tuttuğunda, yıldızlara bakmaya başladım. Yıldızların sarktıklarını görüyor ve üzerime düşecekler" diyordum. 122[103]

Amine, Rasulullah'ı (s.a.v.) doğurduğunda, ondan evin aydınlandığı bir ışık çıktı ve o ışıktan başka birşey göremez olmuştu.

96) Eş-Şifa Ummu Abdirrahman şöyle anlattı: Muhammed doğunca ellerini yere dayamış yüksek sesle bağırmıştı. Onun Rabbin sana merhamet etsin, dediğini duydum.

Es-Şifa şunu da anlattı:

Doğuyla batının arası benim için aydınlandı. Öyle ki Şam'ın bazı saraylarını gördüm.

Daha sonra yattım. Devamlı, karanlıkta kalma korkusu ve titreme hissediyordum. Sonra sağımda bir aydınlık oldu. Birisinin: Onu nereye götürdün? dediğini duydum.

O kişi: Onu batıya götürdüm, dedi. Korku, karanlıkta kalma ve titreme hissi bana tekrar geldi. Daha sonra solumda bir aydınlık oldu. Yine birinin: Onu nereye götürdün? dediğini duydum.

O kişi: Onu doğuya götürdüm, asla dönmeyecek diye cevap verdi. Bu anlattıklarım zihinlerden çıkmadan Allah Rasulünü gönderdi.

121[102] Hakim, Mustedrek'te daha uzun olarak rivayet etmiştir. 11/616, 617; İmam Ahmed, Musned, İV/184; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, H/8.

122[103] Beyhakî, Delaıiu'n-Nubuvve, 1/111; Heysemt, Mecmau'z-Zevaid, Vlll/220. Hey-semî, bu haberi, Taberanı'ye nısbet etmiş ve şöyle demiştir: "Bu haberin ravileri arasında Abdulazız İbn İmran vardır ve O, Metruktür."

Ben ilk müslümanlar arasındaydım.

97) Amine şöyle demiştir: Onu (Muhammed'i) dizleri üzere çökmüş, semaya bakar bir halde doğurdum. O, yerden bir avuç toprak aldı. Secde etmek üzere eğildi. Göbeği kesik olarak doğdu. Onun üzerine bir kap koymuştum. Süt getirmek için baş parmağım emerken kabın onun için yarılmış olduğunu gördüm. 123[104]

98) Rasulullah (s.a.v.) doğduğunda, Mekke'de bir yahudi vardı. Sabah olunca yahudi:

-Kureyşliler! Bu gece, sizlerden birisinin çocuğu doğdu mu? diye sordu. Kureyşliler:

-Bilmiyoruz, dediler. Yahudi:

-Bu gece Arapların peygamberi doğdu. Onun iki kürek kemiği arasında kırmızımtırak, üzerinde tüyler bulunan-bir ben vardır, dedi.

Kureyşliler evlerine döndüklerinde ailelerine: Abdulmuttalib'in oğlu oldu mu? diye sordular. Aileleri:

- Evet, dediler. Bunun üzerine yahudi:

- Peygamberlik İsrail oğullarından gitti, dedi. 124[105]

99) Ebu Umame'den rivayet edildiğine göre, Rasuluüah (s.a.v.) şöyle demiştir: Annem, kendisinden, Şam saraylarının aydınlandığı bir ışık çıktığım gördü. 125[106]

100) Ikrime'nin rivayet ettiğine göre: Annesi Rasulullah'ı doğurduğunda onu bir çanağın altına koydu. Çanak onun için yarıldı. Onun, çanağın yarığından gözünü semaya dikerek baktığını

123[104] Tafsilatlı olarak, Beyhakî, Delaıiu'n-Nubuvve, 1/113; İbn Kesir, el-Bıdaye ve'n-Nihaye, H/264; Tehzibu Tarihi İbn Asakır, I/282.

124[105] Bu haber daha önce geçmişti.

125[106] İbn Asakir, Tarihu Dimaşk, VI/131, Suyutî, Menahilu'z-Zaf S. 30; el-Hindî, Ken-zu'MJmmal, 31832, 31907.

gördüm. 126[107]

101) Vehb Ibn Zem'a'nın halası şunu anlatmıştır: Amine Rasulullah'ı (s.a.v.) doğurunca, Abdulmuttalib'e haber gönderdi. Müjdeci geldiğinde Abdulmuttalib, Hıcr'da oğlu ve kavminden bazı kimselerle birlikte oturuyordu. Ona Amine'nin bir erkek çocuğu doğurduğunu haber verdiler. Abdulmuttalib buna çok sevindi. Kendisi ve oradakiler hemen kalkıp Amine'yi görmeye geldiler. Amine gördüğü her şeyi kendisine söylenen ve emredilenleri ona anlattı. Abdulmuttalib çocuğu alıp Ka'be'nin içine götürdü. Orada Allah'a dua etmek ve bu ihsanından dolayı şükretmek üzere ayağa kalktı.

îbn Vakıd; Bana Abdulmuttalib'in n gün şu şiiri söylediği haber verildi demiştir.

"Bu, elbisesi hoş çocuğu bana veren Allah'a hamdolsun. O, daha beşikteyken çocuklara efendi olmuştur. (Hacer-i esved v.s. gibi) rükünleri olan Beyt (Kabe) onun sığınağı olsun.

Ta ki ben onu yetişmiş görünceye kadar kötülerin şerrinden korunsun.

Tutarsız hasetciden korunsun."

102) El-Abbas şöyle demiştir: Rasulullah (s.a.v.) sünnetli ve göbeği kesik olarak doğmuştur. Dedesi Abdulmuttaiib şaşırarak: Benim oğlumun önemli bir durumu ve şanı yüce olacak, dedi. 127[108]

126[107] İmam-Ahmed, Musned, V/262. Bu haberde az önce geçmiştir. İbn Sa'd, Taba-katu'l-Kubra 1/103; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, N/264,265; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/111, 12; ibn Asakir, Tarih, I/284 (Tehzıb) (Biraz farklı olarak).

127[108] Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 1/114; Tarıhu İbn Asakir. I/282 (tehzib); İbn Kesir, el-Bıdaye ve'n-NİHaye, I!'265; Tabakatu İbn Sa'cl, i/103, Bu rivayetin senedinde, Süleyman İbn Seleme el-Habaın vardır. Bu zat, metruktür.

103) Abdurrahman ibn Avf şöyle demiştir:
Rasulullah (s.a.v.) doğduğunda aslında mezarlık olan ve Kureyşlile-rin elbiselerini yıkadığı Hacun'da, Ebu Kubeys'in tepesinde cin şöyle dedi:
Yemin ederim! Zühre oğullarından övünç sahibi ve birçok şerefli kabile arasında Rabbiyle konuşanı doğurduğu gibi hiçbir insan dişisi onun gibi birisim doğurmamış tır.
O, insanların en hayırlısı Ahmed'i doğurmuştur. Bir çocuk ikram-da bulundu ve onun babasına ikramda bulunuldu.
Ebu Kubeys'teki şu şiirleri de söyledi:
Ey Mekke sakinleri, hata yapmayın! (Bu) işi, daha önceki hare-ketle ayırın.
Zuhre oğulları, geçen meselede, sizin ve bedevilerin en iyilerin-dendi.
O, sizden birisidir. Bize, daha önceki insanlar ve şimdikiler ara-sından, çocuğu Allah'tan korkan peygamber gibi olan ve onlara benzemeyen birisini getir. 128[109]

Rasulullah Göbeği Kesik Ve Sünnetli Olarak Doğmuştur

104) Enes'ten rivayet edildiğine göre, Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Benim sünnet edilmiş olarak doğmam ve hiçbir kimsenin ayıp yerlerimi görmemesi şerefli oluşumdandır," 129[110]
Eğer şöyle denilirse; Niye şeytanın nasibinden temiz kalpli

128[109] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 78-80.
129[110] Ebu Nuaym, Deiaılu'n-Nubuvve, I'46: İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nıhaye, H/265: Heysemî, Mecmau'z-Zevaıd, VIN/224; el-Hindî, Kenzu'l-Ummaİ, 31924, 32134; İbnu'l-Cevzı, eMlelu'İ-MütenahÎye, S. 171; Suyutf, Hasaısu'l-Kubra, 1/132; Zehebî, el-Mizan, ü/172.

olarak doğmadı da göğsü yarılıp kalbi çıkarıldı?
İbn Akil şu cevabı verdi: Çünkü Allah Teala, iki temizliğin en düşüğü olan, ebe ve doktorun yapmasıyla gerçekleşenini sakladı. Bunların en şereflisi olan kalp temizliğini açığa vurdu. Güzelleşme alametlerini ve vahiy yollarında masum olmaya (günahsız olmaya) gösterilen itinayı gösterdi. 130[111]

Rasulullah'ın Doğduğu Gece Meydana Gelen Olaylar

105) Mahzum ibn Hani, yüzelli yaşındaki babasından rivayet etmiştir:
Rasulullah'ın (s.a.v.) doğduğu gece Kisra'nm sarayı sarsıldı ve on~ dört şerefesi yıkıldı. Save gölünün suyu çekildi. İranlıların bin yıldan beri hiç sönmeden yanan ateşleri söndü.
İran'ın başkadısı ve din adamı Mubezan, aynı gece, rüyasında bazı serkeş develerin bazı arap atlarını Önlerine katarak Dicle nehrini geçtiklerini ve Iran topraklarına yayıldıklarını gördü.
Iran Kisrası sabah olunca, başına gelen hadiseden dolayı çok korktu. Bir süre cesaretli görünmeye çalıştıysa da sonra vezirlerinden ve ileri gelen kişilerden saklamamayı uygun gördü. Tacım giydi. Tahtına oturdu. Onları huzuruna, çağırıp topladı. Onlara:
-Benim size niye haber gönderdiğimi biliyor musunuz? dedi. Onlar:
- Hayır! Biz, hükümdarın, bu konuda, bize vereceği bilgiden başka bir şey bilmiyoruz, dediler.
O sırada, iranlıların ateşlerinin söndüğünü bildiren mektup geldi ve bu, Kisra'nm üzüntüsünü tamamen artırdı. Mubezan:

130[111] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 80.

-Allah, hükümdara iyilikler versin! Ben de bu gece, bir rüya gördüm diyerek develerin rüyasında yaptıklarını anlattı. Kisra:
-Mubezan! Acaba bu neye delalettir? dedi. Mubezan:
-Araplar tarafından önemli bir olay olacağına delalet olabilir, dedi.
Bunun üzerine Kisra şunları yazdı:
"Krallar kralı Kisra'dan en-Nu'man ibnu'l-Munzir'e,
îmdi sen bana bir ilim adamı gönder. Ona, bazı şeyler sormak istiyorum."
En-Nu'man ibnu'l-Munzir, Kisra'ya Abdulmesih ibn Amr ibn Hayyan ibn Bukayle el-Gassani'yi gönderdi.
Abdulmesih gelince, Kisra:
- Senden sormak istediklerim hakkında bilgin var mı? diye sordu. Abdulmesih:
- Hükümdar, soracaklarım bana bildirsin, eğer o konuda bir bilgim varsa, sorusunu cevaplandırırım. Cevaplandıramazsam, bunu cevaplayabilecek birisini haber veririm, dedi.
Kisra, gördüklerini Abdulmesih'e anlatınca, Abdulnıesih:
- Bunu Meşarif-i Şam'da oturan dayım Satih bilir, dedi. Kisra:
- Öyleyse hemen ona git, sana sorduklarımı ona sor ve cevabını bana getir, dedi.
Abdulmesih hayvanına atlayıp ölmek üzere olan Satih'e yetişti. Ona selam verdi. Hal ve hatırını sordu. Satih hiç cevap vermedi.
Bunun üzerine Abdulmesih şu şiiri söylemeğe başladı:
"Yemen diyarının ulu kişisi sağır mıdır?
Yoksa işitiyor da, aldırış mı etmiyor?
Yoksa ölüp gitti de, bizleri büsbütün ye's içinde mi bıraktı.
Ey mühim ve müşkil meselelerin çözümleyicisi şeyh!
Büyük ve sayılır cemaatin şeyhi olan hemşirezaden,
Iran şahı tarafından gönderilmekle,
Dağ ve ova, gündüz ve gece demeden ve yollardaki tehlikelere

Aldırış etmeden son süratle sana geldi.
Bütün bilginlerin aciz kaldığı büyük işleri,
Senden sorup öğrenmek ister."
Satih, Abdulmesih'in şiirini duyunca, başını kaldırdı ve:
- Abdulmesih, devesine binerek Satih'e geldi. Ama o şimdi, kabre girmek üzeredir. Seni Sasan oğullarının hükümdarı, sarayının sarsılması, ateşlerin sönmesi, Mubezan'ın rüyası sebebiyle gönderdi. Mube-zan rüyasında bazı arap atlarını önüne katan serkeş develerin Dicle nehrini geçip İran topraklarına yayıldıklarını gördü.
Abdulmesih! Ne zaman (ilahi vahyi) okuma çoğalır, asa sahibi gönderilir, Semave vadisi taşar, Save gölünün suyu çekilir, Farslılarm ateşleri sönerse, artık Şam, Satih'in Şam'ı değildir. Yıkılan şerefeleri sayısınca, onlardan kral ve kraliçe gelir ve artık olacak olur dedi ve olduğu yerde öldü.
Abdulmesih şu şiiri söyleyerek hayvanına atladı:
"Paçaları sıva! Çünkü sen yapmağa niyet ettiğini yapan tecrübeli birisin. Seni, ne tefrika ne de değişiklik korkutur.
Sasan oğullarının mülkü (saltanatı) giderse, bu dehir (zaman) denen şey halden hale geçer.
Belki bir gün onlar, aslanların bile saldırılarından korktukları derecede olabilirler.
Sarh'ın kardeşi Buhram, onun kardeşleri, Hürmüzan ve Sahurlar onlardandır.
İnsanlar bir babanın başka annelerden olan çocuklarıdır. Onun, azalttığını anlarlarsa, o hakir görülür ve terkedilir.
Onlar, aynı annenin oğullarıdır. Eğer bir savaş çıktığını görürlerse, (bilirler ki) o, gaybteki tarafından korunur ve muzaffer kılınır.
iyilik ve kötülük aynı ipe bağlanmışlardır. Ancak iyiliğe uyulur, kötülükten sakınılır."

Abdulmesih, Kisra'nın yanına gelince Satih'in söylediklerini ona haber verdi. Kisra:
-Bizden ondört hükümdar çıkıncaya kadar hakimiyetimiz sürüp gidecek, dedi.
Onlardan, dört yıl içinde on hükümdar gelip geçmiş,, kalan dördü de Osman ibn Affan'm halifeliğine kadar hüküm sürebilmiştir.
Satih et yığını halindeydi. Vücudunun kafatası ve elleri hariç hiç-bir yerinde kemik ve sinir yoktu. Elbise gibi, köprücük kemiğinin bulunması gereken yerden ayaklarına kadar durulurdu. Onun dilinden başka hiçbir şeyi hareket etmezdi. Bir tahta döşeme üzerinde taşınırdı. 131[112]

Rasulullahın Yaşadığı Yıllarda Meydana Gelen En Önemli Olaylar

Eyvanın çatlaması, Fil olayı ve Cebele günü, Rasulullah'm (s.a.v.) doğumunun ilk yılında meydana gelen en büyük olaylardandı.
106) Ebu Ubeyde şöyle demiştir:
Cebele günü, Arapların en büyük olaylarındandır. O, Rasulullah'm doğduğu yılda olmuştu. Amirle Abs'in lehine, Zibyan'la Temim'in aleyhine neticelenmişti.
Er-Razi şöyle demiştir: Abs'la Zibyan, zarardan çekindikleri için kafataslarını kılıçlarının üzerinde bıraktılar.

131[112] İbn Hişam, Siretu'n-Nebeviyye, 1/11, 14;Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 1/126,129; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, S. 96, 99; Suyutî, Hasaisu'l-Kubra, 1/51; Tarihu't-Taberi, İl/ 131, 132; ibn Manzur, Lisanu'l-Arab 111/312; el-Kulai, el-!ktifa, 1/120, 122; Kastalanî, Mevahi-bu'l-Ledunniye (Zurkani'yle birlikte) 1/121, el-Ezheri şöyle demiştir: Hadis, hasen garibtir. Bu kıssanın sıhhatten uzak olduğu görüşündeyiz.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 81-83.

* Yedi yaşındayken o, şiddetli bir göz ağrısına tutuldu. Mekke'de tedaviye çalışıldı ama tedavi fayda vermedi. Abdulmuttalib'e: Ukaz tarafında gözleri tedavi eden bir rahip var, denildi.
Abdulmuttalib hayvanına binip o rahibe gitti. Manastır kapalıydı. Rahib'e seslendi. Abdulmuttalib'e cevap vermedi. Rahib'in manastırı sallandı. Başına yıkılmasından korkup hemen dışarı çıktı ve:
-Abdulmuttalib! Bu çocuk bu ümmetin peygamberidir. Eğer ben senin yanına çıkmasaydım, manastırım tepeme çökerdi. Onu geri götür ve koru. Ehl-i kitaptan bazısı onu öldürebilir, dedi.
Sonra onu tedaviye başladı ve onu iyileştirecek ilacı verdi.
Allah Teala kavminin ve kendisini gören herkesin kalbine onun sevgisini verdi.
* Sekiz yaşındayken Abdulmuttalib öldü ve Ebu Talib onu himayesine aldı. Kisra Nuşirevan Öldü ve yerine oğlu Hürmüz geçti.
* On yaşındayken birinci Ficar oldu.
On yaşım geçtikten sonra amcası ez-Zubeyr'Ie birlikte bir yolculuğa çıktı. Geçmek isteyenlere engel olan aygır develerin bulunduğu bir vadiye uğradılar. Diğerleri dönmek istediler. Rasulullah (s.a.v.) da: Bu konuda ben size yardımcı olabilirim, dedi ve kafilenin önüne geçti. Deve onu görünce çöktü ve göğsünü yer& yapıştırdı. Rasulullah (s.a.v.) devesinden inip ona bindi. Vadiyi geçinceye kadar gitti. Daha sonra ondan indi. Yolculuklarından dönünce, yerden kaynayan sularla dolu bir vadiye uğradılar. Orada durdular. Rasulullah (s.a.v.):
-Beni takip edin, dedi ve ilerledi. Diğerleri de onu takip etti. Böylece Allah suyu kuruttu. Mekke'ye vardıklarında, bunu anlattılar. Halk bunun üzerine: Bu çocuğun Önemli bir durumu var, dedi.
Ka'be'nin gölgesinde Abdulmuttalib'e bir minder serilir, oğullan onun etrafında otururlardı. Rasulullah (s.a.v.), daha küçük çocukken, gelir dedesinin yerine otururdu. Amcaları onu, geri

çekmek için tuttuklarında, dedesi: Bırakın oğulumu, Vallahi onun önemli bir durumu var, derdi.
* Ondört yaşındayken sonuncu Ficar oldu.
* Onbeş yaşındayken Ukaz panayırı kuruldu.
* Ondokuz yaşındayken Kisra'nm oğlu Hürmüz öldü, yerine oğlu Perviz geçti.
* Yirmi yaşındayken Hilfu'l-fudul oldu.
* Otuzbeş yaşındayken Ka'be yıkılıp yeniden yapıldı.
* Kırk yaşına gelince peygamber oldu ve ona vahiy geldi.
* Peygamber olduktan yirmi gün sonra, şeytanlar alevden taşlarla taşlandı.
* Peygamberliğini üç yıl gizledikten sonra: "Sana emredileni açıkça şöyle" ayeti indi. 132[113].
Kureyş Önce ona karşı çıkmıyordu. Rasulullah onların ilahlarına hakaret edince, ona ve ashabına işkence ettiler.
* Peygamberliğinin beşinci senesinde, ashabına, Habeşistan'a hicret etmelerini emretti.
* Peygamberliğinin yedinci senesinde Buas vakası meydana geldi.
* Peygamberliğinin onuncu yılında Ebu Talib Öldü. Üç gün sonra da Hadice öldü.
* Onbirinci yılda kendisini kabilelere arzetmeye başladı.
* Onikinci yılda miraç oldu.
* Onüçüncü yılda, Akabe'de Ensar'la beyatleşti.
* Hicretin ilk yılında, mağaraya gitti. Orada Muhacirlerle Ensarı birbiriyle kardeş yaptı.
* Hicretin ikinci yılında kıble Ka'be'ye doğru çevrildi. Ramazan'da oruç tutmak farz kılındı. Bedir Savaşı oldu.
* Hicretin üçüncü yılında Uhud savaşı yedinci yılında Hayber sa-

132[113] Hicr Suresi, 94.

vaşı oldu.
*Sekizinci yılda Mekke fethedildi.
* Onuncu yılda Rasulullah (s.a.v.) haccetti.
* Onbirinci yılda da vefat etti. 133[114]

Peygamberimiz Hz. Muhammed'in İsimleri

107) Muhammed ibn Cubeyr ibn Mut'im babasından şunu rivayet etmiştir: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Benim beş adım vardır. Ben Muhammed'im, ben Ahmed'im, ben Manî'yim ki Allah küfrü benimle yok edecektir. Ben insanların benden hemen sonra haşrolacakları Haşir'im. Ben Akıb'ım." 134[115]

108) Yine Muhammed ibn Cubeyr ibn Mut'im babasından rivayet etmiştir: Rasulullah (s.a.v.): "Benim bazı isimlerim vardır: Ben Muhammed'im. Ben Ahmed'im. Ben, insanların benden hemen sonra haş-rolacağı Haşir'im. Ben, Allah'ın küfrü benimle yok edeceği Manî'yim. Ben, benden sonra peygamber olmayan Akıb'im" dedi. 135[116]
109) Ebu Musa şöyle dedi: Rasulullah bize, kendisine ait isimleri saydı. Biz onların bir kısmını belledik. Bir kısmını da

---

133[114] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 83-85.
134[115] Buharî, Sahih, kitabu'l-rnenakıb, bab: 17 macae esmai rasulillah (s.a.v.); Müslim, Sahih, kıtabu'l-fedaıl, babu esmai rasulillah (s.a.v.) hadis: 124; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-edeb, babu macae fi esmai'n-nebiyyi (s.a.v.), V/135; Daremi, Sünen, kitabu'r-rikak, babu fi esma-i'n-nebiyyi (s.a.v.), 11/317; Malık, Muvatta', fi esmaı'n-nebiyyı (s.a.v.), 11/1004; İmam Ahmed, Musned, İV/80, 81, 84; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 1/152; 153; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, S. 26.
135[116] Yukardaki dipnota bakınız.

ezberlemedik. Rasulullah şöyle buyurmuştu:
"Ben Muhammed'im. Ben Ahmed'im. Mukaffı'yim. Haşirim. Tövbe peygamberiyim (Nebiyyu't-Tevbe) ve Melah'ım (savaşlar) peygamberiyim (Nebiyyu'l-Melahım) 136[117]

110) Yine Ebu Musa şöyle demiştir:
Rasulullah bizim için, kendisine bir takım isimler verdi. Bizde onlardan bazılarım belledik. O, şöyle demişti:
"Ben Muhammed'im. Ben Ahmed'im. Ben Mukaffı'yim. Haşir'im. Nebiyyu't-Tevbe'yim ve Nebiyyu'l-Melhame'yim." 137[118]

111) Cabir, Rasulullah'm şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:
"Benim adımın bulunduğu bir sofrada yemek yenilir ve orada oturulursa iki defa yemek yenilecek kadar bereket verilir." 138[119]

112) Ali İbn Ebi Talib, Rasulullah'm (s.a.v.) şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Bir kavim birşeyi danışmak üzere toplanır ve aralarında Mu-hammed isminde biri bulunduğu halde onu danışmağa almazlarsa, ona danışmadan alınacak kararda kesinlikle hayır yoktur." 139[120]

113) İbn Farisu'l-luğavi şöyle demiştir: Peygamberimizin yirmi

---

136[117] Müslim,.Sahih, kitabu'î-fedaıl, babu esmaİ'n-nebiyyi, Delaİlu'n-Nubuvve, 1/156, 157; ed-Dulebİ, İl-kuna ve'l-esmai, I/2; Ebu Nuaym, Hılyetü'l-Evliya, V/100; Taberani, Mu-cemu's-Sağır, I/80; İbn Ebı Şeybe, Musannef X!/458; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, i/65; Tefsiru İbn Kesir, V/382; VI/425; VIII/135.

137[118] Yukarıdaki dipnota bakınız.

138[119] Suyutî, el-Leali'l-Masnua, i/52; el-Fetteni, Tezkiraîu'l-Mevzuat, S.89; İbn Hacer, lisanu'l-mizan, i/778; Zehebî, Mizanu'f-itidal, S.522. Bu, mevzu (uydurma) bir hadistir. Ravi-leri arasında Ahmed İbn Kinane vardır, ibn Adıyy de şöyle demiştir: Onun rivayet ettiği hadisler münkerdir.

139[120] Abdurrezzak, Musannef, 19788; İbnu'l-Cevzi, el-Mevzüat; el-llelu'l-Mutenahiye; 1/168; İbn Arrak, Tenzihu'ş-Şeria 11/173; Fetteni, Tezkiratu'l-Mevzuat S.88; Suyutî, el-leali-masnu'a, I/54; Zehebi, Mizanu'l-İ'tidal, S. 522.

üç adı vardır. Bunlar: Muhammed, Ahmed, Mahî, Haşir, Akıb, Mukaffî, Nebuyyu'r-rahme, Nebiyyu't-tevb'e, Nebiyyü'l-melahim, Şahid. Mübeş-şir, Bedr, Dahuk, Kattal, Mütevekkil, Fatih, Emîn, Hatem, Mustafa, Rasulj Nebi, Ummî, Kusem'dir. 140[121]
Haşir: insanların hemen onun arkasından haşrolduğu kimsedir. Mukaffî: Peygamberlerin sonuncusu demektir. Akıb da öyledir. Melahım: Savaşlar manasına gelir.
Dahuk: Onun Tevrat'taki adıdır. Güzel latife yaptığı için böyle denilmiştir.
Kuşem: Kasım kelimesinden türetilmiş bir kelimedir. Vermek manasına gelir. O insanların en cömerdi ve en iyisiydi.
Mahi isminde: Dininin saltanata üstün geleceğine, küfrü yok edeceğine ve çok fetihler yapacağına işaret vardır.
İbn Kuteybe: Allah'ın bu ismi koruyup muhafaza etmesi için daha önce hiç kimsenin bu ismi almaması onun peygamberliğinin alametle-rindendir. Nitekim yüce Allah Zekeriyya'nm oğlu Yahya'ya da öyle yapmıştır. Çünkü daha önce onunla aynı isimde olan birisini yaratmamıştı.
Allah, daha önceki kitaplarda onun adını zikretmiş ve peygamberler onunla müjdelenmişlerdi. Eğer Allah, ismi onun hakkında müşterek yapsaydı, davalar da müşterek olur ve şüphe ortaya çıkardı. Nitekim onun zamanı yaklaştığında ve ehl-i kitaba O'nun gelme zamanının yaklaştığı müjdelendiğinde, dört kişi 141[122] bir rahibe gitti. Rahip onlara onun adını ve zamanının yaklaştığını söyledi. Onlar başkalarının haberi olmadan çocuklarını böyle

---

140[121] Beyhakî, Delaİlu'n-Nubuvve (1/160) de bu isimlerden bazılarım zikretmiştir.
141[122] Bunlar: Muhammed İbn Adıyy, Muhammed İbn Yezid ibn Amr, Muhammed İbn Suîyan İbn Mucaşİ, Muhammed İbn Usame İbn Melik'tir.

isimlendirdiler. 142[123]

Rasulullah'ın Künyesi

Rasulullah'ın künyesi Ebu'l-Kasım'dı. Çünkü o, annesinin dünyaya getirdiği ilk çocuktu.

114) Enes İbn Malik şöyle anlatmıştır: Mariye'den Hz. Peygamber'in oğlu İbrahim doğduğunda, Rasulüllah bundan etkilenmek üzereydi ki Cebrail (a.s.) ona geldi ve Es-selamu aleyke Ebu İbrahim! dedi. Onun künyesinin takılmasını yasakladı,

115) Enes'ten rivayet edilmiştir: Rasulüllah (s.a.v.) Bakî'deydi. Bir adam başka birisine:

-Ebu'l-Kasım! diye seslendi.

Bunun üzerine peygamber (s.a.v.) döndü. Adam:

-Seni kasdetmedim ya Rasulallah! Ben falancayı kasdettim, dedi. Rasulüllah (s.a.v.):

- "Benim ismimi koyun ama künyemi koymayın" buyurdu. 143[124]

116) Cabir'den rivayet edilmiştir: Ensar'dan birisinin bir oğlu oldu. Ona Muhammed adım koymak istedi. Peygamber'e (s.a.v.)

142[123] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 85-87.

143[124] Buharî, Sahih, kitabul menakıb, bab: 20 kunyetu'n-nebi, Cabır'ın rivayet ettiği hadis; kitabu'l-edeb, bab: 106, Hz. Peygamberin (s.a.v.): "Benim adımı koyun..." hadisi. Müslim, Sahih, kitabu'l edeb 111/1682; İbn Mace, Sünen, kıtabu'l-edeb, bab: 33 el-cem'u beyne'smi'n-nebiyyivekünyetıhı;Tirmizî, Sünen, kitabu'l-edeb, V/136; Darimi, Sünen, II/294; İmam Ahmed, Musned, II/248, 260,270, 392, 457, 461, 470, 491, 499, 519; 111/114,121, 189, 298, 301, 313, 369, 370, 385; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, IX/308, 309; DeJailu'n-Nubuvve, \! 162, 163; Dulabİ, el-kuna ve'l esma, I/40; Buharî, Edebu'l-Mufred, S. 836, 837, 839; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, 29518; Tarihu'l-Hatıb, 111/127; XI/264; İbn Adiyy, el-Kamil, 1/281; Abdurrezzak, Musannef, 19866.

gelip bunda bir sakınca bulunup bulunmadığını sordu. Peygamber (s.a.v.):

- "Benim adımı koyun ona künyemi koymayın" cevabını verdi. 144[125]

117) Ebu'z-Zubeyr, Cabir'den şunu rivayet etti: Rasulullah (s!a.v.):

- "Kim benim adımı koyarsa, künyemi koymasın kim künyemi alırsa, adımı alamaz." 145[126]

Ahmed İbn Hanbel'den gelen rivayet farklıdır. Ondan, peygamber'in ismiyle künyesini birleştirmeyi kerih gördüğü rivayet edilmiştir.

Eğer sadece ismi konulursa, bunu kerih görmemiştir.

Ondan genel olarak, hem ismini hem künyesini koyma ve bunlardan sadece bir tanesini koyma konusunda rivayet vardır.

Ondan, genellikle kerih olmadığı hakkında rivayet vardır. Şöyleki: Hz. Aişe'nin rivayet ettiği bir hadiste: Bir kadın Rasulullah'a (s.a.v.) ge-lip:

-Ben bir oğlan doğurdum. Ona Muhammed adını ve Ebu'l-Kasım künyesini taktım, ama bana senin bunu kerih gördüğün söylendi, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):

- "Benim adımı helal, künyemi de haram kılan şey nedir?!" yahut "Benim künyemi haram, adımı helal kılan şey nedir?" dedi.

Ben de şöyle derim: Bu, Rasulullah'tan sonra doğacak bir çocuk hakkında Hz. Ali'ye cevap olmuştur.

Hz. Ali şöyle demiştir:

-Ya Rasulallah! Senden sonra, doğacak çocuğuma, senin adım ve

---

144[125] Yukarıdaki dipnotta geçti.

145[126] Ebu Davud, Sünen, 4966; İmam Ahmed, 11/313, 454; Beyhaki, Sunenu'l-Kubra İV/309; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, VIII/352; Zebîdî, İthaf, V/389; Tebrızı, Mişkatul-Mesabih; 4770; el-Hındî, Kenzu'l-Ummal, 45997, 45999; Heysemi, Mecmeu'z-Zevaid, VII/48

künyeni takmamı uygun görür müsün? Rasulullah (s.a.v.):
- "Evet" diye cevap verdi.
,Bu, Rasulullah'tan Hz Aliye bir ruhsattı.
Yine ben şöyle derim: Hadislerin incelenmesini gerektiren şey onun künyesini almayı kerih görmesidir. Çünkü başkasına aynı künyeyle hitap edilir. Onun ölümünden sonra künye kerih görülmez ve künyeyle isim bir araya getirilmez. 146[127]

Rasulullah'ı İlk Emzirenler 147[128]

* Rasulullah'ı (s.a.v.) ilk defa Ebu Leheb'in azatlı cariyesi Suveybe bir kaç gün emzirmiştir.
* Daha sonra Halime gelmiştir.
Abdulmuttalib kendisi aynı mecliste Hale bint Vehb ibn Abdimenafla evlenmiş, oğlu Abdullah'ı, Amine bint Vehb ibn Abdimenafla evlendirmişti. Önce kendi oğlu Hamza doğdu. Sonra torunu Rasulullah doğdu. Suveybe, oğlu Mesruh'la birlikte birkaç gün Rasululîah'ı emzirdi. Bu sebeble, Rasulullah'a Hamza'nın kızıyla evlenmesi teklif edildiğinde:
- "O, bana helal değildir. O, kardeşimin kızıdır. Suveybe beni ve onun babasını emzirmiştir." 148[129]
Suveybe, Rasulullah (s.a.v.) Hadice'yle evlendikten sonra, onun

---

146[127] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 87-88.
147[128] Hz. Peygamber'ın emzırıimesiyle ilgili haberler şu kaynaklarda geçmektedir: İbn Hışam, Sıretu'n-Nebeviyye, 1/173; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 1/131 ve devamı.
148[129] Buhari, Sahih, VII/14; Müslim, Sahih, kıtabu'r-nda 11, 12, 15; Ebu Davud, Sünen, 2056; Nesaı, Sünen, VI/96, 99, 100; İmam Ahmed, Musned, 11/291, 309; Beyhaki, Su-nenu'l-Kubra, VII/75, 452, 453; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evlıya, İV/366; İbn Ebi Şeybe, el-Musannef İV/288, 289, 290.

yanma gider, Rasulullah'la Hz. Hadice Suveybe'ye ikramda bulunurlardı. O sırada Suveybe cariyeydi. Daha sonra Ebu Leheb onu azat etmiştir,
Rasulullah (s.a.v.) Medine'ye hicret ettikten sonra ona elbise ve harçlık gönderirdi. O, Hayber'in fethinden sonra, Ölmüştür. Müslüman olup olmadığı bilinmemektedir.
Ebu Nuaym el-Isbehani şöyle demiştir: Bu alimler, onun Islama girip girmediğinde ihtilaf olduğunu söylemişlerdir.
118) Urve şunu söylemiştir: Suveybe, Ebu Leheb'in azatlı kölesiy-di. O, Peygamberi (s.a.v.) emzirmiştir. Ebu Leheb öldükten sonra, aile halkından biri onu rüyada gördü ve:
-Ebu Leheb! Ne ile karşılaştın? Sana ne oldu? diye sordu. Ebu Leheb:
-Sizden sonra, Suveybe'yi azat ettiğim için, sununla sulanmaktan başka bir rahatlık görmedim, diyerek baş parmağının üzerindeki bir deliği gösterdi.
Suveybe, Hz. Peygamberle (s.a.v.) Ebu Seleme'yi emzirmişti. 149[130]

Suveybe’den Sonra Hz. Peygamberi Emziren Halime

Halime, Ebu Zueyb'in kızıdır. Ebu Zueyb'in asıl adı, Abdullah ibnu'l-Haris ibn Sicne'dir. Hatimenin kocası ise, el-Haris ibn Abdiluzza ibn Rifaa'dır.
Hz. Peygamberin Halime'den olan süt kardeşleri şunlardır: Abdullah, Uneyse ve Hidame bintu'l-Haristir. Hıdame: Eş-Şeyma'dır. Bu isimle meşhur olmuştur ve ancak onunla tanınmaktadır. Eş-Şeyma'nın Huneyn savaşında esir edilip:

149[130] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 89.

Haberiniz olsun! Ben sizin peygamberinizin kız kardeşiyim, dediği, Hz. Peygamber'e (s.a.v.) getirildiğinde, Ra-sulullah (s.a.v.) onu tanıdığı ve ihtiyaçlarını temin ettiğini rivayet ederler.
Halime, Sa'd ibn Bekr oğullanndandı.
119) Halime şöyle anlatır: Ben zayıflığından dolayı kafiledekiler-den geride kalan kır bir merkeple yola çıktım. Kocam el-Haris ibn Ab-diluzza'yla birlikte hiçbir şey bırakmayan bir kuraklık ve kıtlık senesinde yola çıkmıştık.
Yanımızda yaşlı bir devemizde bulunuyordu. Vallahi, bize bir damla bile süt yermiyordu. Yanımda bebeğimiz de vardı. Vallahi, onun ağlamasından, geceleri uyuyamıyorduk. Mememde ona yetecek kadar süt yoktu. Yaşlı devemizde de onu besleyecek süt yoktu. Biz darlıktan kurtulmayı umut ediyorduk.
Mekke'ye gelince içimizde hiçbir kadın yoktu ki, Rasûlullah fs.a.v.) Ona teklif edilsin de onu almaktan kaçınmış olmasın. Çünkü, biz emzi-receğimiz çocuğun babasından bahşişe kavuşmayı umuyor ve onun hakkında: Yetimdir, annesi bize ne ihsan yapabilecek ki diyor ve onu emzirmek üzere almayı kabul etmiyorduk.
Arkadaşlarımdan emzirilecek çocuk almayan, benden başka kal-mamıştı. Hiç çocuk almadan döneyim, dedim. Ama bu hoşuma gitmedi. Arkadaşlarım almışlardı. Kocama: Vallahi, bu yetim çocuğu gidip alacağım dedim, ona geldim ve aldım. Sonra bindiğimiz hayvanların ve eşyalarımızın yanına çocukla birlikte döndüm. Kocam bana: Onu aldın mı? dedi. Ben de: Evet, başkasını bulamadığım için bunu aldım dedim. O da: Doğru karar verdin. Belki Allah onun yüzünden hayır ihsan eder, dedi.
Vallahi, onu kucağıma koyar koymaz, onun yüzünden memelerime dilediği kadar süt geldi. Bebejc ve kardeşi kanıncaya kadar süt emdiler. Kocam kalkıp o yaşlı ve sütsüz devemizin yanına vardığında memelerinin sütle dolu olduğunu

gördü. Deve bize dilediğimiz kadar süt verdi. Kocam doyasıya içti. Ben de aynı şekilde doyup kanıncaya kadar süt içtim.
Karnımız tok su ve süte ihtiyaç duymadığımız hayırlı bir gece geçirdik. Kocam: Halime! Senin pek mübarek bir çocuk almış olduğun görüşündeyim. Çocuklarımız da uyudu. Kendimiz de süte kandık, dedi.
Sonra yola çıktık. Vallahi merkebim kafıledekilerin hepsinin önüne geçti. Hiçbirisi ona yetişemiyordu. Hatta onlar şöyle diyorlardı: el-Haris'in kızı! Yazıklar olsun sana! Biraz durup bizi bekleşene! Hem bu, senin gelirken üzerine bindiğin merkep değil mi?
Ben de onlara: Evet, vallahi, diyordum. Onlar da: Bu eşeğin şaşılacak bir durumu var, diyorlardı.
Nihayet, Sa'd oğulları diyarındaki evlerimize geldik.
Allah'ın yarattığı yerlerin en kurağına gelmiştik. Halime'nin canı elinde olana yemin olsun! Sabahleyin herkes davarlarını otlatmaya gönderiyor ben de küçük sürümü otlatmaya gönderiyordum. Akşamleyin benim davarlarım, karnı dolu olarak, onların davarları ise aç ve bitkin bir halde dönüyorlardı. Onların içmek için hiç sütleri yoktu. Biz istediğimiz kadar süt içiyorduk. Halbuki, hiçbir kimse davarlarından sağıp i-çecek bir damla süt bulamıyordu. Sürü sahipleri çobanlarına: Yazıklar olsun size! Halîme'nin çobanı nerede otlatıyorsa, sizde onunla birlikte otlatsanıza, diyorlardı. Onlar, Halîmenin çobanının otlattığı yerlerde otlatıyorlar ama onların davarları, karınları aç, hiç sütsüz, benim davarlarım ise memeleri süt dolu olarak dönüyordu.
Çocuk, bir günde, bir aydaki kadar, bir ayda da bir senede büyüdüğü kadar büyüyordu.
Daha dört aylıkken iki yaşında gösteriyordu. Onu annesine getirdik. Ben ve kocam annesine şöyle dedik: Çocuğu bırak. Biz onu

geri getiririz. Çünkü Mekke'de çıkan vebanın ona zarar vermesinden korkuyoruz. Böylece, onun yüzünden gördüğümüz bereketten dolayı, onun bir süre daha yanımızda kalmasını çok istiyorduk.
Onu tekrar götürün deyinceye kadar yanından ayrılmadık. Çocuk iki ay daha yanımızda kaldı.
Bir gün, çocuk evin arkasında kardeşleriyle birlikteyken, süt kardeşi (Abdullah) koşarak geldi. Bana ve babasına: Kureyşli kardeşime yetişin.
İki adam gelip onu yere yatırdılar. Karnını yardılar, dedi. Babasıyla birlikte koşarak onun yanma gittik. Yanma vardığımızda onu yüzü sararmış bir halde bulduk. Bağrımıza bastık ve: Neyin var n'oldu yavrum? dedik. O da: Üzerlerinde beyaz elbiseler bulunan iki adam gelip beni yere yatırdılar ve karnımı yardılar. Vallahi ne yaptıklarını bilmiyorum.
Onu alıp geri döndük. Kocam: Halime! Ben, bu çocuğun başına bir felâket gelmesinden korkuyorum, git başına bir felaket gelmeden, onu annesine teslim edelim, dedi.
*Onu annesine götürdük. Annesi: Onu geri getirmenize sebep nedir? Halbuki onu yanınızda alakoymakta çok istekliydiniz. Biz de şöyle cevap verdik: Hayır, Vallahi, biz ona baktık, o konuda üzerimize düşeni yerine getirdik. Onun başına bazı hadiselerin gelmesinden korktuk ye anasının yanında olsun dedik.
Annesi: Vallahi; siz böyle değildiniz. Bana sizin ve onun başına gelenleri anlatın, dedi.
Vallahi, ona bütün olanları anlatmadan benden ayrılmadı.
Amine: Yoksa sen ona şeytan'ın mı musallat olacağından korktun? Hayır vallahi benim bu oğlumun önemli bir durumu vardır. Ben sana onun haberini bildireyim mi? Ona hamileliğimde, bana hamilelikten daha hafif, daha kolay gelen ve ondan daha bereketli olan birşey görmedim. Doğurduğum»

zaman o, başka çocukların yere düştükleri gibi düşmeyip ellerini yere koymuş, başım göğe kaldırmış olarak doğmuştur. Onu bırakıp doğruca gidebilirsiniz. 150[131]

Hz. Peygamberin Çocukken Göğsünün Yarılması 151[132]

120) Muhammed İbn Sa'd anlatmaktadır:

Rasûlullah (s.a.v.) Halîme'nin yanında dört yıl kaldı. O, süt kardeşleriyle mahallenin yakınında yayılan kuzuların arasında koşarken, orada ona iki melek gelip karnını yardılar, içinden siyah bir kan pıhtısını çıkarıp attılar, altın bir leğenin içinde kar suyuyla kalbini yıkadılar. Sonra ümmetinden bin kişiyle tarttılar ve onlardan ağır geldi.

Birisi diğerine: Artık onu tartmayı bırak! Onu bütün ümmetiyle tartsan, yine de o ağır gelir, dedi.

Erkek kardeşi (Abdullah): Anneciğim! Kureyşli kardeşime yetiş diye bağırarak geldi. Annesi ve babası koşarak gittiler. Yanma vardıklarında Rasûlullah'ı (s.a.v.) rengi soluk bir vaziyette gördüler. Onu, A-mine Bint Vehb'e götürüp olanları ona anlattılar. Halime; Biz onu kolay kolay vermeyiz, dedi.

Halime,onu tekrar götürdü. Halîme'nin yanında bir sene veya bir sene kadar kaldı. Onun uzak bir yere gitmesine müsaade

---

150[131] Ebu Nuaym, Delâilu'n-Nubuvve, s. 111-113; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/ 133-136; İbn Hişam, Siretu'n-Nebeviyye, 1/173-175; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, il/ 273.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 89-92.

151[132] Hz. Peygamber'in göğsünün yarılmasıyla ilgili haberlerin geçtiği yerler: Müslim, Sahih, kitabu'l-iman, babu'l-İsra bi-Rasûlillah (s.a.v.), 261; İmam Ahmed, Musned, 111/149; Beyhakî Delâilu'n-Nubuvve, II/5-7; Hakim, Müstedrek, 11/616, 617.

etmiyordu. Daha sonra Halime ona gölge yapan bir bulutu gördü. Çocuk durunca bulut da duruyor, yürüyünce o da yürüyordu. Bu, onun durumu hakkında Halîme'ye dehşet verdi. Beş yaşındayken teslim etmek için onu annesine götürdü.

121) Şöyle rivayet edildi: Bir adam Rasûlullah'a (s.a.v.): Allah'ın Rasûlü! Senin işinin (peygamberliğinin) başlangıcı nasıldı? diye sordu.

Rasûlullah (s.a.v.) da şu cevabı verdi:

"Benim dadım Sa'd Ibn Bekr oğullarındandı. Birgün süt kardeşimle kuzularımızın yanma gitmiştik. Yanımıza azık almamıştık. Ben: Kardeşim! Git, annemizden bize azık getir, dedim. Kardeşim gitti. Ben kuzuların yanında kaldım kartala benzeyen beyaz iki kuş geldi. Beni tutup ensemin üzerine yatırdılar. Karnımı yarıp kalbimi çıkardılar. Kalbimi de yarıp içinden iki siyah kan pıhtısı çıkardılar. Birisi öbürüne: Bana kar suyunu ver, dedi. Onunla içimi yıkadılar. Daha sonra o: Bana dolu suyunu ver dedi. Onunla da kalbimi yıkadılar. Bu defa da, Bana sekineti (iç huzuru, sükunet) ver, dedi, sekineti kalbimin içine serptiler. Birisi diğerine: Onu (kalbini) dik, dedi. O da kalbimi dikti ve onun üzerine peygamberlik mührünü bastı. Birisi diğerine; Onu terazinin bir kefesine koy, öbür kefeye de ümmetinden bin kişiyi koy, dedi. Üstümdeki bin kişiye baktım da bazılarının üzerime düşmelerine acıdım. O, bütün ümmeti onunla tartılsa, yine de onlara ağır gelir, dedi.

Daha sonra o ikisi beni kendi halime bırakarak çekip gittiler. Ben çok korktum. Anneme gittim. Başıma gelenleri ona anlattım. Benim birşeylere (cinlere) karışmış olmama acıdı ve seni Allah'ın korumasına havale ediyorum, dedi. Beni hayvana yerleştirdi. Kendisi de arkama bindi. Anneme gelip: Emanetimi ve sözümü yerine getirdim, deyip başıma gelenleri ona anlattı. Bu anneme garip gelmedi ona şöyle dedi: O, doğduğunda Şam

saraylarını aydınlatan bir nur gördüm.
122) Enes îbn Malik anlatmaktadır: Çocuklarla oynarken Rasûlullah'a (s.a.v.) Cebrail geldi. Onu tutup yere yıktı. Karnını yarıp kalbini çıkardı. Sonra kalbini yardı. Oradan bir kan pıhtısı çıkardı. Bu, şeytan'm sendeki payı, dedi. Onu zemzem suyuyla altın bir leğenin içinde yıkadı. Sonra alıp yerine koydu.
Çocuklar koşarak onun annesine -süt annesine- geldiler ve: Muhammed öldürüldü, dediler. Onu rengi soluk bir halde görmüşlerdi.
Enes şöyle derdi: Onun göğsündeki dikiş izini görürdüm.
123) Şeddad îbn Evs anlatmaktadır: Rasûlullah'm yanında otururken Amir oğullarından bir ihtiyar çıkageldi ve, Muhammed! Bana peygamberliğinin nasıl başladığını anlatsana dedi.
Rasûlullah (s.a.v.) şöyle anlattı:
- "Ben atam İbrahim'in duasıyım. Kardeşim İsa'nın geleceğini müjdelediği peygamberim. Annem'beni dünyaya getirince Sa'd İbn Bekr oğulları (kabilesi) arasında emzirildim. Bir gün ben, ailemden uzakta, vadinin ortasında yaşıtım olan çocuklarla birlikteyken, ansızın yanlarında kar dolu altın bir leğen bulunan üç kişi çıka geldi. Beni arkadaşlarımın arasından çekip aldılar. Arkadaşlarım vadinin kenarına kadar kaçtılar. Daha sonra adamların yanına gelip: Bu çocuktan ne istiyorsunuz? O bizden değildir. Kureyş'in efendisinin oğludur. Eğer onu mutlaka öldürücekseniz, bizden istediğiniz birini seçin ve onu öldürün, dediler.
Onlardan birisi gelip beni yere yatırdı, göğsümü yardı. Karnımın içindekileri çıkardı. Onları o karla iyice yıkadı. Sonra da onları yerlerine koydu. Daha sonra gelenlerin ikincisi kalkıp arkadaşına: Uzaklaş, dedi. Adam benden uzaklaştı. Elini karnıma soktu ve kalbimi çıkardı. Gözümün önünde onu yardı. İçinden siyah bir parça çıkarıp attı. Daha sonra, sanki birşey alıyorcasına

eliyle ondan bahsetti. Elinde, görenleri şaşırtan nurdan bir mühür vardı. Onunla kalbimi mühürledi ve kalbim nur doldu. Onu tekrar yerine koydu kalbimde uzun süre mührün soğukluğunu hissettim. Üçüncü kişi: Uzaklaş, dedi. Elini göğsümün en üst tarafından kasığıma kadar gezdirdi. Böylece yarık Allah Teâlâ1 nın izniyle bitişti. Daha sonra elimden tuttu. Nazik bir şekilde beni yerimden kaldırdı. Sonra beni bağırlarına bastılar. Alnımdan öptüler şöyle dediler: Ey Allah'ın sevgilisi! Niye korkuyorsun? Eğer sen hakkında murad edileni buseydin, çok sevinirdin.

Yine biz, evlerimizin yanındayken hepsi çıkageldi. Annem yani süt annem evin önünde, sesinin çıktığı kadar: Ah zavallı garibim! Sen ne i-yisin! Ne yücesin! diye bağırıyordu.

Benim önümde diz çöküp alnımdan öptüler ve: Bir zayıf olarak sen ne iyisin, dediler. Dadım: Sen ashabının arasında zayıf görülüp, zayıflığından dolayı öldürülecek birisi misin? dedi ve beni kucağına bastı.

Canım elinde olana yemin olsun! Ben onun kucağmdayken ve elim bazılarının elindeyken herkesin onları gördüğünü zannetmiştim. Halbuki onlar görmüyorlarmış.

insanlardan bazıları: Bu çocuğu cin çarpmış veya gözüne cinler görünüyor dediler.

Beni bir kahine götürüp durumumu ona anlattılar. Kahin: Bu çocuğu dinleyinceye kadar susun, çünkü durumunu o sizden daha iyi bilir, dedi.

Kahin bana sordu, ben de başımdan geçenleri ona anlattım. Hemen yanıma gelip beni kucağına bastı. Sonra avazı çıktığı kadar:

Arablar! Bu çocuğu öldürün, Onunla birlikte beni de öldürün, Lafla Uzza'ya yemin olsun! Eğer onu bırakırsanız ve o yetişirse, mutlaka dininizi değiştirecek diye bağırdı.

Daha sonra beni aldılar. İşte benim peygamberliğimin başlangıcı böyle oldu" dedi.

124) Zeyd İbn Eşlem babasından rivayet etmiştir:

Ukaz panayırı kurulduğunda Halime Rasûlullah'ı (s.a.v.) halkın çocuklarını gösterdiği Huzeyl'li bir arrafa (kâhin, müneccim) götürmüştü.

Arraf çocuğu görünce: Huzeylliler! Arap topluluğu! diyerek haykırdı.

Panayır halkı onun etrafında toplandı. Arraf:

- Bu çocuğu öldürün, dedi.

Bunun üzerine Halime, hemen oradan çocukla birlikte sıvıştı. Halk:

- Hangi çocuk? diye sormaya başladı. Arraf ise:

- Şu çocuğu, diyordu. Onlar hiçbir şeyi göremiyorlardı. Annesi (süt annesi) onu çoktan götürmüştü. Arraf a:

- Yok öyle bir çocuk! diyorlardı. Arraf:

- Bir çocuk görmüştüm. O sizin dininizden olanları öldürecek, putlarınızı kıracak ve onun davası sizi yenecektir, dedi.

Çocuk Ukaz'm her yerinde arandı ama bulunamadı.

125) Muhammed İbn Ömer anlatır: Huzeylli bir ihtiyar şöyle bağırmaya başladı: Ey Huzeyl ve putları! Şüphesiz bu, gökten bir emir bekliyor. O, peygambere (s.a.v.) (inanmağa) teşvik ediyordu. Çok sürmedi, o ihtiyar aklını kaybetti ve kafir olarak öldü.

126) İbn Abbas şunu rivayet etti:

Halime Peygamberi aramak üzere çıktı. Onu kız kardeşinin yanında buldu ve: Yavrum! Bu ne sıcak böyle! dedi. Kız kardeşi: Anneciğim! Kardeşim hiç sıcak görmedi. Ben ona gölge yapan bir bulut gördüm, kardeşim durunca bulut da duruyor, o yürüyünce bulut da onunla birlikte yürüyordu. Böylece buraya kadar geldi.

127) Bize şöyle rivayet edildi: Halime Mekke'de Rusûlullah'ın

yanma geldi. O sırada Hadice ile evliydi. Ona, memleketindeki kuraklıktan ve hayvanların kırıldığından dert yandı.
Rasûlullah (s.a.v.), bu hususta Hadice ile konuştu. Hadice ona, kırk koyun, binmek ve yüklerini taşımak için bir de deve verdi. O da ailesinin yanma gitti.
îslâm geldikten sonra Rasûlullah'ın yanma gelip kendisi ve kocası müslüman oldular ve Rasûlullah'a beyat ettiler.
128) Muhammed İbnu'l-Munkedir anlatmaktadır:
Rasûlullah'ı emzirmiş olan bir kadın yanma girmek için ondan izin istedi. Kadın yanına girince Rasûlullah (s.a.v.): Annem annem! dedi. Ridasını alıp onun oturması için yere serdi. Kadın da onun üzerine o-turdu.
Aynı kadının daha sonra Ebu Bekr'e ve Ömer'e de geldiği ve onlarında kadına ikramda bulundukları rivayet edilmiştir.
Rasûlullah'ın on yaşını tamamladıktan sonra göğsünün tekrar ya-rıldığı rivayet edilmiştir.
129) Ubeyy îbn Ka'b anlatmaktadır: Ebu Hureyre, başkalarının soramadığı bazı şeyler hakkında Rasûlullah'a (s.a.v.) soru sorma konusunda cesaretliydi. O şöyle sordu:
- Allah'ın Rasûlü! Peygamberlikle ilgili gördüğün ilk şey nedir? Rasûlullah oturur vaziyette doğruldu ve:
- "Ebu Hureyre! Sen sordun. Ben on yaşını bir kaç ay geçtiğim sı-ralarda birgün çöldeyken ansızın tepemde bir konuşma duydum. Bir adam başka bir adama: Bu, O mu? dedi. O ikisi beni o güne kadar hiç kimsede görmediğim yüzlerle karşıladılar. Yürüyerek yanıma geldiler Her ikiside pazumdan tuttular. Onların tutmalarından dolayı hiçbir dokunma hissi duymadım. Birisi diğerine. Onu yatır, dedi. Hırpalamadan beni yere yatırdılar. Birisi diğerine: Göğsünü yar, dedi. Öbürü göğsüme eğilip ben kan görmeden ve ağrı hissetmeden gösterdiğim yerden göğsümü yardı. Ona: Kin ve hasedi çıkar, dedi. Pıhtı şeklinde birşey çı-

kardı. Sonra onu attı. Ona: Rifet ve rahmeti (merhamet ve acımayı) koy, dedi. Göğsün içine koyduğu şey gümüşe benziyordu. Sonra sağ ayağımın baş parmağını salladı ve: Sağlıklı olarak git, dedi. Ben de küçüğe şefkat, büyüğe merhamet duyuyor olarak geri döndüm.[152][133]

Beş Yaşını Doldurduktan Sonra Rasûlullahın Başına Gelenler

130) Ka'b'tan rivayet edilmiştir: Halime şöyle anlattı: Eşeğime bindim. Götürmek üzere Muhammed'i önüme aldım. Mekke'nin giriş kapılarından büyük kapıya kadar geldim. Orada toplanmış bir topluluk vardı. İhtiyaç gidermek ve ustumü başımı düzeltmek için çocuğu orada bıraktım. Şiddetli bir gürültü işittim. Döndüm, baktım ki çocuğu orada göremedim:
- Ey insanlar! Çocuk nerede? diye bağırdım.
- Hangi çocuk? dediler. Ben:
- Muhammed îbn Abdullah tbn Abdulmuttalib. Allah, onunla benim yüzümü ağarttı ve açlığımı giderdi. Onu büyütüp yetiştirdim. Şo-' nunda, onu, annesine götürüp teslim ederek emanetimden çıkarıp sevincime kavuşacağım sırada, önümden kapıp kaçtılar. Lâfla Uzza'ya yemin olsun! Onu göremeyecek olursam, kendimi şu dağın tepesinden atacağım, dedim. İnsanlar:
- Biz hiçbir şey görmedik, dediler. Onlar, beni ümitsizliğe düşürünce, elimi başıma koyup:
- Vah Muhammed'im! Vah yavrum! dedim. Ben ağlamamla genç kızları bile ağlattım. Orda bulunan insanlar da, benimle birlikte

---

[152][133] Bakınız: 107 Dipnot.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 92-96.

feryat ederek ağlaştılar.
Hemen Abdulmuttalib'in yanına gittim. Durumu ona anlattım. Kılıcını çekip: Ey Al-i Galib! dedi. Cahiliye devrinde davet parolası böyleydi. Kureyş Abdulmuttalib'in yaptığı davete icabet etti. Abdulmuttalib:
- Oğlum Muhammed kayboldu, dedi. Kureyşliler:
- Hayvanına bin, biz de seninle birlikte binelim, dediler. Sen denize dalarsan, biz de seninle birlikte dalarız, dediler.
Böylece Abdulmuttalib hayvanına bindi, onlar da bindiler. Mekke'nin yukarı tarafına vardılar. Oradan da Mekke'nin aşağısına indiler. Abdulmuttalib hiçbir şey göremedi. Halktan ayrılıp Beyt-i Haram'a geldi. Yedi kere tavaf ettikten sonra şöyle demeğe başladı:
- Ya Rab Muhammed'i aramak için hayvana bindirdiğim kimseleri ona doğru gönder.
Onu bana geri döndür. Onu, benim yanımda bir el edin.
Havadan birisinin şöyle seslendiğini duydular: Ey cemaat! Feryat etmeyin. Muhammed'in Rabbi vardır. Onu yardımsız bırakmaz ve zayi etmez.
Abdulmuttalib: Ey seslenenkimse! Bize, onunnerde olduğunu dabil-dir? dedi. Seslenen: O, Tihame vadisinde, sağdaki ağacın yanındadır, dedi.
Abdulmuttalib gitti, gerçektenRasûlullah(s.a.v.) bir ağacın altında, ağacın dallarını çekiyor ve yapraklarıyla oynuyordu. Abdulmuttalib onu Mekke'ye getirdi. Halîme'yi en güzel şekilde (geri dönmeye) hazırladı.
131) Bir başka rivayette de şöyledir:
Halime, onu -Rasûlullah'ı (s.a.v.)- getirdiğinde, çocuk topluluğun arasında kayboldu. Durumu Abdulmuttalib'e haber verdi. O da Kâ'be'ye gelip şöyle dedi.
Rabbim! (Muhammed'i aramak için hayvanlara) binenleri Mu-

hammed'e gönder.
Rabbim! Onu geri ver! (Onu) benim yanımda bir el edin.   a Onu bana bir pazı (destek) yapan sensin.
Bir başka rivayette de şöyledir: Abdulmuttalib onu bir ihtiyacı için göndermiş ve bu sözü söylemiştir.
132) Ebu Hazim anlatmıştır:
Rasûlullah (s.a.v.) beş yaşındayken Mekke'ye bir kâhin geldi. Süt annesi onu Abdulmuttalib'e getirmişti. Kahin:
- Ey Kureyş topluluğu! Şu çocuğu öldürün. Çünkü o sizi tefrikaya düşürecek ve sizi öldürecek dedi. Bunun üzerine Abdulmuttalib onu hemen kaçırdı.
Kâhinin bu uyarısı Kureyşlileri devamlı, Rasûlullah'm durumundan korkutmuştur. 153[134]

Rasûlullahın Annesi Amine'nin Vefatı

133) İbn Abbas anlatmaktadır: Rasûlullah (s.a.v.) annesi Amine Bint Vehb'le beraberdi. Altı yaşma erişince, Medine'deki dayıları Adiyy Ibnu'n-Neccar oğullarına ziyarete götürdü. Onun yanında dadısı Ümmü Eymen de vardı. Onlar iki deveyle gitmişlerdi. Amine onu en-Nabiğa'nm evine indirdi ve orada çocuğuyla birlikte bir ay kaldı. 154[135]
Rasûlullah (s.a.v.), bu ikameti esnasındaki bazı şeyleri hatırlardı.
Rasûlullah (s.a.v.), Adiyy Îbnu'n-Neccar oğullarının köşklerini görünce tamdı ve şöyle dedi: Bu köşklerde ikamet eden Ensar'a mensup Uneyse isimli bir cariyeyle oynardım. Dayılarımın oğullarıyla birlikte köşkün üzerine konan kuşları uçururduk.

153[134] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 96-97.
154[135] Bak: Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/188.

Bir eve bakıp: îşte, annem beni bu eve indirdi. Bu evde, babam Abdullah îbnu Abdülmuttalib'in kabri vardır. Adiyy Îbnu'n-Neccar o-ğullarının kuyusunda yüzmeyi ilerletmiştim, dedi.
Bir grup yahudi ona bakarak münakaşa ediyorlardı. Ummu Ey-men şunu anlattı: Onlardan birisinin şöyle dediğini duydum: O, bu ümmetin peygamberidir. Burası, onun hicret yurdudur. Bunu belledim.
Ummu Eymen onu Mekke'ye götürdü. Onun dadılığını da o yapı-yordu.
Rasûlullah (s.a.v.) Hudeybiye umresine giderken Ebva köyüne uğradığında:
"Allah, Muhammed'e annesinin kabrini ziyaret için izin verdi" dedi. Rasûlullah (s.a.v.) kabre geldi. Kabrin üzerini eliyle düzeltti. Orada ağladı ve müslümanları da ağlattı. Ona niçin ağladığı sorulunca:
"Rahmet duygusu beni rikkate getirdi de ağladım" buyurdu. 155[136]

134) Ebu Mersed anlatmıştır:
Rasûlullah (s.a.v.) Mekke'yi fethedince, bir kabire doğru gitti, Onun yanma oturdu. Cemaat da onun etrafına oturdu. Konuşma yapacakmış gibi durdu ve sonra ağlayarak ayağa kalktı. Onu Ömer karşıladı, -Çünkü cemaatteküerin Ona karşı en cesuru o idi- Ömer: Anam babam feda olsun! Allah'ın Rasûlü! Seni ağlatan nedir? dedi. Rasûlullah (s.a.v.) "Bu, annemin kabridir. Rabbime, onu ziyaret edip edemeyeceğimi sordum. Ziyaret için bana izin verdi. Yine Rabbime af dileyip dileyemeye-ceğimi sordum. Bana

155[136] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, I/73.

o konuda izin vermedi. Onu hatırladım da durup ağladım." 156[137]
Rasûlullah'm (s.a.v.) o günkünden daha çok ağladığı görülmedi.
İbn Sa'd: Bu, yanlıştır. Annesinin kabri Mekke'de değil, Ebva'dadır, der.

135) Ebu Hureyre anlatmaktadır: Rasûlullah (s.a.v.), arinesinin kabrim ziyaret etti. Kendisi ağladı ve etrafmdakileri de ağlattı.
Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: '
"Aziz ve Celü olan Rabbimden ona (anneme) mağfiret dilemem için izin istedim. Bana izin verilmedi. Kabrini ziyaret etme konusunda ondan izin istedim. Bana izin verildi. Kabirleri ziyaret edin. Çünkü kabir ziyareti size ölümü hatırlatır." 157[138]

136) Ebu Bureyde babasından şunu rivayet etmiştir:
Peygamberle (s.a.v.) birlikte gittim. Usfanda durdu. Sağa sola baktı ve annesinin kabrim gördü. Su getirildi. Abdest alıp iki rekat namaz kıldı. Ansızın ağlamağa başladı.
Rasûlullah ağladığı için biz de ağladık. Sonra bizim yanımıza gelip:
- "Sizi ağlatan nedir?" dedi.
- Sen ağladın, biz de ağladık ya Rasûlallah! dediler. Rasûlullah:
- "Peki ne zannettiniz?" dedi.
- Üzerimize azap inecek zannettik, dediler. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Öyle birşey olmadı" dedi.
- Ümmetine, güçlerinin yetmeyeceği ameller yüklendiğini zannettik, dediler. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Öyle birşey de olmadı. Fakat ben annemin kabrine uğradım, iki

---

156[137] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, I/74; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/189; Zebîdî, el-lthaf, VI/300, X/351,352; Müslim, Sahih, kitabu'l-cenaiz, bab: 36 muhtasar olarak yakında gelecek.
157[138] Müslim, Sahih, kitabu'l-cenaiz, bab: 36; Nesaî, Sünen, kitabu'l-cenaiz, babu zi-yarati'l-kubur, İV/90; İbn Mace, Sünen, kitabu'l-cenaiz, babu ma cae fi ziyarati kuburi'l-müşrikîn, hadis: 1572; Beyhakî, Delâilu'n-Nubuvve, 1/190.

rekat namaz kıldım. Rabbimden ona af dilemem konusunda izin istedim ve yasaklandım. Bunun üzerine ağladım. Sonra tekrar iki rekat namaz kıldım. Rabbimden ona af dilemem konusunda izin istedim ve yine me-nedildim. Bunun üzerine ağlama sesim yükseldi" dedi. 158[139]

Daha sonra hayvanını getirtip ona bindi. Biraz yürüdükten sonra, vahyin ağırlığından dolayı hayvan durdu. Allah Teâlâ şu ayet-i indirdi: "(Kafir olarak Ölüp) cehennem ehli oldukları onlara açıkça belli olduktan sonra, akraba dahi olsalar (Allah'a) ortak koşanlar için af dilemek ne Peygambere yaraşır ne de inananlara." 159[140]

Peygamber (s.a.v.) de hemen şöyle dedi:

- "İbrahim'in babasından berî olduğu gibi, ben de Amine'den berî olduğuma sizi şahit kılıyorum." 160[141]

137) El-Hasen tbn Cabir'den rivayet edilmiştir: O, Mekke'deki mücavirlerdendi (kendi vatanını terkedip Kabe'de ibadet edenlerdendi). Memun'a sel sularının, Rasûlullah'ın (s.a.v.) annesinin kabri olarak bilinen yere girdiği bildirildi.

Me'mun onun s ağlaml aş tinim asını emretti.

Îbnu'1-Berâ, Onun nerede olduğu bana tarif edildi. Ben Mek-ke'deyken onu yaptı, demiştir.

Rasûlullah'ın annesi, Ebva'da vefat etmiş sonra Mekke'ye taşınmış ve orada defnedilmiş olabilir. 161[142]

158[139] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/189; Tef sim İbn Kesir, VH/378; Suyutî, Durru'l-Mensur,lll/284.

159[140] Tevbe Suresi, 113.

160[141] Berî: Kayıt ve hüküm altında olmayan. Zimmeti bulunmayan adam.

161[142] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 99-100.

Annesi Aminenin Vefatından Sonra, Rasûlullah'a Abdulmuttalib'in Bakması[162[143]]

138) Nafî Ibn Cubeyr anlatmaktadır:
Rasûlullah (s.a.v.) annesi Amine Bint Vehb'in yanında kalıyordu. Annesi vefat edince onu dedesi Abdulmuttalib yanma aldı. Onu bağrına basıp hiçbir oğluna göstermediği şefkati ona gösterdi. Onu kendine yaklaştırır, yalnızken ve uyurken onu odasına alır. Minderinin üzerine oturturdu. Abdulmuttalib, onun minderinin üzerine oturduğunu görünce de şöyle derdi: Oğlumu bırakın. Ona mutlaka mülk verilecek, derdi.
Mudiin oğullarından bir grup Abdulmuttalib1 e: Ona dikkat et, biz makamdaki ayağa ondan daha çok benzeyen ayak görmedik, dedi. Bunun üzerine Abdulmuttalib Ebu Talib'e: Bunların dediklerini dinle, dedi. Ebu Talib ona dikkat eder ve onu korurdu.
Abdulmuttalib Rasûlullah'ın dadısı Ummu Eymen'e şöyle demişti: Bereke! Oğlumu ihmal etme, ona karşı dikkatli ol. Çünkü ehl-i kitap, oğlumun, bu ümmetin peygamberi olduğunu söylüyorlar.
Abdulmuttalib onu yanına almadıkça yemek yemezdi. Oğlumu yanıma getirin, der, o da yanma getirilirdi,
Abdulmuttalib ölüm döşeğindeyken Ebu Talib'e Rasûluîah'ı koruyup gözetmelerini vasiyet etmişti.
139) îbn Abbas anlatmaktadır; Babamın şöyle dediğini duydum:
Abdulmuttalib'in, Hıcr'da üzerine kendisinden başkasının otur-madığı bir minderi vardı. Harb Ibn Umeyyeyle ondan daha aşağı

162[143] Bakınız: Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, H/20, 21,22.

seviyede kimseler, minderin önünde, onun çevresinde otururlardı. Rasû-lullah (s.a.v.) bir gün, daha buluğa erişmemiş küçük çocukken gelip minderin üstüne oturdu. Birisi onu çekti. Rasûlullah (s.a.v.) ağlayınca Abdulmuttalib: Oğlum ne için ağlıyor? diye sordu. -O sırada gözleri kör olmuştu- Ona: Mindere oturmak istedi. îsteğine engel oldular, dediler. Abdulmuttalib, oğlumu bırakın, minderin üzerine otursun. O, kendisinde bir şeref duyuyor. Onun, ne kendinden önceki, ne de kendinden sonraki hiçbir Arab'ın erişemeyeceği bir şerefe ulaşacağım umuyorum, dedi. 163[144]

Abdulmuttalibin, Rukaykanın Rüyasında Yağmur İstemeğe Rasûlullah'la Birlikte Çıkması

140) Abdulmuttalib'in yaşıtı olan Rukayka anlatmaktadır:
Peşpeşe gelen kuraklık ve kıtlık yılları, Kureyşlilerin mallarını alıp götürmüş, kemikleri inceltmişti. Uyurken veya dalgınken, birisinin boğuk bir sesle: Ey Kureyş topluluğu! O gönderilecek olan peygamber, sizin aranızdan çıkacaktır. Onun ortaya çıkma zamanının gölgesi, üzerinize düşmüştür. Bu, onun yıldızlarının başlangıcıdır. O, size yağmur ve bolluk getirecektir. Dikkat edin! Sizin soyca en üstününüz ve şerefliniz olan, uzun boylu, iri kemikli, ak tenli, kaşları ve kirpikleri uzun, yanakları düz, kalkık burunlu, iyi bir şöhreti ve kendisine ait bir sünneti olan kişiye bakan. O ve oğlu gitsir Sizden de her kabileden bir adam gitsin. Yıkansınlar, koku sürünsünler. Rüknü (Hacer-i esvedi) istilam etsinler. Sonra Ebu Kubeys'e çıksınlar. O adam yağmur duası yapsın ve cemaat de amin desin. O zaman istediğiniz yağmura,

---

163[144] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 100-101.

geçim bolluğuna kavuşursunuz.
Allah biliyor, çok korkmuş, tüylerim diken diken olmuş ve aklım karışmış bir halde sabahı ettim. Rüyamı anlattım. Harem'e yemin olsun! Mekke vadisindeki herkes: Bu, ancak, Şeybetulhamd'dir, Şeybe'dir, dedi.
Kureyşlilerin hepsi onun başına toplandı. Aynı zamanda her kabileden birer adam gitti. Yıkandılar, koku süründüler, Hacer-i esved'i istilam edip Ebu Kubeys dağının çıkabildikleri kısmına kadar çıktılar.
Hepsi dağın zirvesinde yerlerini alınca, Abdulmuttalib, yanında henüz buluğa ermemiş veya ermek üzere olan Rasûlullah (s.a.v.) olduğu halde ayağa kalktı ve şöyle dedi: Ey ihtiyaçları gideren, gam ve kederleri kaldıran Allah'ım, sen Öğretilmeden bilensin. Nimet ve ihsanları esirgenmeyen, karşılıksız istenilensin. Bunlar, senin erkek ve kadın kullarındır. Bunlar, senin Harem'inin yanında barınıyorlar, (kurak geçen) yıllarını sana şikâyet ediyorlar. Kurak geçen yıl, deve ve davarları gibi hayvanlarını yok etti. Allah'ım! Bize, bereket, bolluk ve ucuzluk getiren yağmur yağdır.
Kâ'be'ye yemin olsun! Çok geçmeden, gök yarılıp yağmur boşanmış, vadi sel sularıyla dolmuştu. Kureyş'in yaşlılarından ve büyüklerinden Abdullah Ibn Cud'ân, Harb İbn Unıeyye ve Hişam Ibnu'l-Muğire'nin Abdulmuttalib'e şöyle dediklerini duydum: Batha halkı (Mekke halkı) senin sayende yaşadı.
Bu konuda Rukayka, yüce Allah'ın kendilerine Abdulmuttalib sayesinde yağmur ihsan ettiğini açıklayan dört beyitlik bir şiir söylemiştir. [164[145]]

[164[145]] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 11/15-19; Ibn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, I/90; Maverdi, Alamu'n-Nubuvve.

Yağmur ve bereketi kaybettiğimizde, Allah, Şeyhe tul-hamd vasıtasıyla, memleketimizi hemen yağmurla suladı.
Yağmur getiren bir bulut gökten cömertçe su verdi. Onun sayesinde hayvanlar ve ağaçlar canlı kaldı.
Onun işi mübarektir. Onun vasıtasıyla bulutlardan yağmur istenir. Halbuki insanlar arasında onun hiçbir değeri yoktur.
O, Allah'ın, uğurlu bir lutfudur. Muzar'ın birgün müjde ettiği kimselerin en hayırhsıdır. 165[146]

Abdulmuttalibin Seyf İbn Ziyezen'in Hükümdarlığını Tebriğe Gitmesi Ve Seyfin Abdulmuttalib'e Rasûlullah'ın Onun Soyundan Çıkacağını Müjdelemesi

141) İbnu'l-Kelbi anlatmıştır:
Seyf İbn Ziyezen Yemen hükümdarı olduktan ve Habeşlileri öldürüp ortadan kaldırınca, Allah'ın kendisine lütfettiği zaferi kutlamak için Arap eşraf ve liderleri heyetler halinde ona geldiler.
Kureyş heyeti de yola çıktı. Bunlar, Kureyş eşrafından beş kişiydi: Abdulmuttalib Ibn Haşim, Ümeyye İbn Abdişems, Abdullah îbn Cud'an, Huveylid îbn Useyd, Vehb îbn Abdimenaf İbn Zuhre.
Heyet San'a şehrine vardı. Seyf îbn Ziyezen Gumdan isimli bir sarayda kalıyordu. Bu, Süleyman'ın emriyle Belkıs için şeytanların yaptığı saraylardan birisiydi. Abdulmuttalib ve arkadaşları develerini çöktürüp Seyf in huzuruna girmek için izin istediler. Seyf içeri girmelerine izin verdi. Altından bir taht üzerinde otururken içeri girdiler. Etrafında, altın sandalyeler üzerinde

165[146] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 101-102.

Yemen'in eşrafı oturuyordu. Anber sürünmüş-tü. Miskin parlaklığı da başındaki saç ayrım yerinden belli oluyordu. Onu hükümdarlara mahsus selamla selâmladılar. Onlar için de altından sandalyeler konuldu. Abdulmuttalib'in dışında hepsi sandalyelere oturdu. Abdulmuttalib temsilci olarak hükümdarın önünde ayakta durdu. O, konuşmak için hükümdardan izin istedi.

Ona, eğer hükümdarlar önünde konuşabilen kimseİerdense, konuş bakalım! denildi. Abdulmuttalib şöyle konuştu:

- Ey hükümdar! Allah seni, yüksek, üstün ve muhkem bir yere getirdi. Seni, kökü iyi bir bitki ve toprağı değerli bir bitki gibi yetiştirdi. Kökünü en iyi fidanlıkta veren tatlı bahçede sabit kılıp dalını yükseltti. Ey hükümdar! Sen Arapların kendisine sığındıkları baharlarısın ve kendisine döndükleri güllerisin! Senin selefin (baban) en iyi seleftir. Sen bizim için onlardan kalan en iyi halefsin. Allah halefi sen olanı helak etmeyecektir. Selefi sen olan kimseyi de adını sanını silmeyecektir.

Ey hükümdar! Biz Allah'ın Harem'inin halkıyız ve Onun Beyt'inin hizmetçileriyiz. Bizi üzerimize ağır gelen kötü durumdan kurtararak sevindiren kişi olarak sana geldik. Biz tebrik heyetiyiz. Ziyaretçi heyet değiliz. Seyf:

- Demek siz Kureyşulebatıh (Mekke halkının Kureyş kabileyisiniz) dedi. Onlar:

- Evet, diye cevap verdiler. Hükümdar:

- Hoş geldiniz, safa geldiniz. Sizler yanında emniyet ve huzur bulacağınız, bol bol lütuf ve ihsanda bulunan bir hükümdarın yanına geldiniz. Hükümdar sizin sözlerinizi dinledi ve faziletinizi anladı. Siz, şerefli, övgüye lâyık kimselersiniz. Siz burada kaldığınız sürece ikram edilmeğe, ayrılıp giderken de ihsan olunmağa lâyık kimselersiniz, dedi. Sonra Abdulmuttalib'e: Sen kimsin ya? dedi. O:

- Ben Abdulmuttalib îbn Haşim'im diye cevap verdi. Hükümdar:
- Sadece seni istedim ve senin için toplantı yaptım. Çünkü sen insanların baharısın ve milletlerin efendisisin. Sizler gidin ve sizi çağırın-caya kadar kalın, dedi.
Daha sonra onların barındırılma] arı ve onlara ikram edilmesi için adamlarına emir verdi.
Bir ay kaldılar. Hükümdar onları çağırmadı. Bir gün hükümdar Kureyş heyetini hatırladı. Abdulmuttalib'e: Arkadaşlarının arasından, sadece sen, benim yanıma gel, dedi.
Abdulmuttalib hükümdarın huzuruna vardığında, onu tek basma buldu. Yanında hiç kimse yoktu.
Hükümdar, Abdulmuttalib'i yanma yaklaştırdı. Onu yanma, tahtının üzerine oturttu. Sonra şöyle dedi:
- Abdulmuttalib! Ben sana bildiğim bir sırrı vereceğim. Başkası olsaydı, bu sırrı açmazdım. Ancak seni onun madeni olarak gördüm. Allah bu hususta izin verinceye kadar sende mahfuz kalsın. Çünkü Allah emrini yerine getirir, dedi. Abduhnuttalib:
- Allah seni doğrudan ayırmasın, dedi. Seyf şöyle konuştu:
- Ben doğru kitaplarda ve kendimizden başkasına kapalı tuttuğumuz ilimlerde; yaşamanın şerefi, ölmenin fazileti bulunan, umumiyetle bütün Arapları ve heyetteki arkadaşları, özellikle de, seni ilgilendiren çok büyük ve önemli bir haber buluyorum. Abdulmuttalib:
- Ey hükümdar! Bir elçinin umduğunun en iyisini gördüm. Eğer hükümdarlık makamının heybeti ve yüceliği olmasaydı, sevincimi artıracak olan şeyi biraz daha açıklamanı isterdim, dedi. Seyf:
- Senin soyundan bir nebi, senin yakınlarından bir resul gönderilecek. Onun adı Ahmed ve Muhammed'dir. Bu onun doğacağı zamandır. Hatta belki de doğmuştur. Babası ve annesi Ölecek. Onun bakımını dedesi ve amcası üstlenecek (bizden niceleri

doğdu). Allah onu açıkça tebligat yapan peygamber olarak gönderecek. Bizden ona Ensar (yardımcılar) yapacak. Dostlarını onlarla aziz, düşmanlarını da onlarla zelil kılacak. Onun doğumu esnasında ateşler sönecek, Mennan (çok iyilik yapan) olan tek Allah'a ibadet edilecek. Küfür ve taşkınlıklar yasaklanacak. Lat ve diğer putlar kırılacak. Onun sözü, hak ile batılı birbirinden ayırıcı, hükmü ise adalettir. O iyiliği emredecek ve işleyecek, kötülükten sakındıracak ve onu ortadan kaldıracaktır, dedi. Abdulmuttalib:

- Şan ve şerefin yüce olsun! Saltanatın devamlı, ömrün de uzun olsun. Acaba, hükümdar, bu konuda beni sevindirecek bazı açıklamalar daha yapabilir mi? dedi. Seyf:

- Örtülerle örtülü Beyt'e, mucizelere ve kitaplara yemin olsun! Abdulmuttalib! Sen, kesinlikle onun atasısm, bunda yalan yok, dedi.

Abdulmuttalib (sevincinden) yere kapandı.

Seyf: Başını kaldır, için rahatladı, ömrün uzadı. îşin yükseldi. Sana anlattıklarımdan birşey hissettin mi? dedi. Abdulmuttalib:

- Evet, hükümdar! Benim çok sevdiğim bir oğlum vardı. Onu, kavmimin şerefli kişilerinden birinin kızı olan Amine Bint Vehb'le evlendirdim. Amine bir oğlan dünyaya getirdi. Onun adını Muhammed ve Ahmed koydum. Onun babası ve annesi öldü. Onun bakımını da, ben ve amcası üstlenmiş bulunuyoruz. Bunun üzerine hükümdar:

- Tamam işte, onun hakkında düşmanlarından sakın. Gerçi Allah onlara, bu konuda yol ve fırsat vermeyecektir. Eğer onun peygamber o-larak gönderilmeden Önce ölmeyeceğimi bilseydim, süvarilerim ve piyadelerimle birlikte gider, Yesrib'i devletime başkent yapardım. Ben, atalarımın kitaplarında, onun işinin Yesrib'te muhkemleşeceğini, Yes-rib'lilerin onun davet ettiği ve kendisine yardım eden kimseler olduğunu, kabrinin de

orada bulunacağını buluyorum. Eğer Onun üstün makamlara, ulaştığını ve afetlerden korunduğunu görmeseydim, onun adını açıklar ve onun peşindeki Arapları perişan ederdim. Eğer yaşarsam bunu ona yapacağım. Kalk, yanındaki arkadaşlarınla birlikte git. Kureyş heyetinden her bir kişiye ikiyüzer deve, onar Habeşli köle, onar rıtıl altın, yemen elbiselerinden ikişer kat elbise verilmesini emretti. Abdulnıuttalib'e ise bütün bunların iki mislinin verilmesini emretti. Ayrıca Abdulmuttalib'e: Abdulmuttalib! Muhammed büyüyüp yetişince, bana onunla ilgili haberleri getir, dedi.

Daha sonra Kureyş heyeti ona veda edip Mekke'ye döndüler.

Abduhnmuttalib şöyle derdi: İçinizden hiç kimse, hükümdarın, bana olan bol ihsanına gıbta ve kıskançlık etmesin. Asıl siz beni, onun bana ve benden sonra soyumdan geleceklerle ilgili söylediği, şeref konusunda kıskanın.

Abdulmuttalib'e: O nedir? diye soruyorlar, O da: Kısa bir süre sonra onu öğreneceksiniz, derdi.

Seyf, Yemen'de birkaç yıl hükümdar olarak kaldı. Bir gün ava çıkıyormuş gibi hayvanına bindi. Siyahlardan, mızraklarıyla savaşa hazırlanan bazı kimseleri hizmetçi edinmişti. O gün onlar ona saldırıp öldürdüler. Kisra Nuşirevan'a haber verildi. Nuşirevan onlara Hürmüz'ü gönderip öldürülmedik hiç bir siyah bırakılmamasını emretti.166[147]

142) İbn Abbas anlatmıştır:

Peygamber'in (s.a.v.) doğumundan sonra İbn Ziyezen Habeşlileri yenince Arap heyetleri ve şairleri onu tebrik etmeye ve övmeye geldiler. Gelen heyetler arasında Kureyş heyeti de vardı. Kureyş

166[147] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 11/9-14; Ebu Nuaym, Delaİlu'n-Nubuvve, s. 52-60; ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, H/330; el-Kulaî, el-lktıfa.

heyetinde Abdulmuttalib İbn Haşim, Umeyye ibn Abdişems, Abdullah ibn Cud'an, Huveylid İbn Esed ve başkaları vardı. San'a'daki îbn Ziyezen'e gittiler. İbn Ziyezen, Umeyye ibn Ebi's-Salt'ın dediği gibi o, Re's-i Gum-dan'daydı.
Re's-i Gumdan'daki evine oturup, başına da tacı geçirerek afiyetle iç.
Ondan içeri girmesi için izin istendi. Onların yerlerini ona haber verdi ve kendilerine müsaade etti.
Abdulmuttalib yaklaşıp konuşmak için ondan izin istedi. Seyf İbn Ziyezen ona:
- Hükümdarlar karşısında konuşabilecek kimselerdensen sana izin veririz, dedi. Abdulmuttalib:
- Ey hükümdar! Allah seni, yüksek, zorlu, muhkem, üstün ve yüce bir mevkiye getirdi. Seni, koku iyi ve toprağı değerli bir bitki gibi yetiştirdi. En kıymetli yurt ve yerde o bitkinin kökünü sabit kılıp dalını yükseltti. Sen Arapların hükümdarısın ve onlara bolluk veren baharlarısın, sen Arapların kendisine uyup itaat ettikleri emirisin. Direğin ü-zerine konduğu sütıjr>larj(gma kulların kendisine sığındıkları kale ve sığmağısın. Senin selefin hayırlı seleftir ve sen bizim için onlardan kalan en hayırlı halefsin. Selen"sen olan kimsenin adı sanı batmayacaktır. Halefi de sen olan kimse de helak, (yok) olmayacaktır. Ey hükümdar! Biz, Allah'ın Harem'inin halkıyız ve onun Beyt'inin hizmetçileriyiz. Bizi, üzerimize ağır gelen sıkıntıdan kurtararak sevindiren kişi olarak sana geldik. Biz tebrik heyetiyiz, ziyaretçi heyet değiliz. Hükümdar:
- Konuşan! Sen kimsin ya! dedi. O:
- Ben, Abdulmuttalib İbn Haşim'im, dedi. Hükümdar:
- Sen kız kardeşimizin oğlu musun? Yani Ensar'dan mısın?
- Evet, dedi. Hükümdar:
- Yaklaştır onu, dedi. Muhafız onu yaklaştırdı. Daha sonra kendisi

ona ve heyettekilere yaklaşıp: Hoş geldiniz, safa geldiniz. Sizler, yanında güven ve huzur bulacağınız, bol bol ihsanlar veren bir hükümdarın yanma geldiniz. Hükümdar sizin sözlerinizi dinledi. Sizin akraba olduğunuzu anladı ve ziyaret vesilenizi kabul etti. Sizler, burada oturduğunuz sürece gece gündüz sohbet edilmeye, ağırlanmağa ve ayrılıp giderken de ihsan olunmağa layık kimselersiniz.

Onlar, misafirhaneye götürüldüler. Bir ay orada kaldılar. Ne hükümdarla görüşebildiler, ne de yurtlarına dönüp gitmelerine izin verildi. Bir gün hükümdar onları hatırladı. Abdulmuttalib'e gelmesi için haber gönderdi. Abdulmuttalib'i yanma yaklaştırdı. İkisi başbaşa kalarak:

- Abdulmuttalib! Ben sana, bildiğim bir sırrı vereceğim. O sırrı, senden başkası olsaydı, açmazdım. Fakat seni onun madeni gördüm. Bundan dolayı, onu sana açıklayacağım. Allah o konuda izin verinceye kadar, sende gizli kalsın çünkü Allah, emrini yerine getirir. Ben gizli kitapta ve kendimize ayırıp başkasına kapalı tuttuğumuz ilimde; yaşamanın şerefi, ölmenin fazileti bulunan umumiyetle bütün insanları ve heyettekileri, özelliklede, seni ilgilendiren büyük ve önemli bir haber buldum, dedi. Abdulmuttalib:

- Ey kral! Sen yüce birisisin! O nedir. Bütün göçebe halkı peşpeşe sana feda olsun! dedi. Kral:

- Tihame'de bir çocuk doğacak, alâmet olarak iki küreği arasında bir ben bulunacak. Kıyamet gününe kadar, imamlık (önderlik) onda, liderlik de sizde olacak, dedi. Abdulmuttalib:

- Senden laneti gerektirecek haller sadır olmasın! Ben bir elçinin umduğunun en iyisini gördüm. Eğer hükümdarlık makamının heybeti ve yüceliği olmasaydı, sevincimi artıracak olan şeyi biraz daha açıklamanı isterdim, dedi. İbn Ziyezen:

- Bu, onun doğacağı zamandır. Hatta belki de doğmuştur. Onun

adı Muhammed'dir. Onun annesi ve babası ölecek. Onun bakımını dedesi ve amcası üstlenecek. Bizden niceleri doğdu. Allah onu açıkça tebligat yapan peygamber olarak gönderecek. Bizden ona Ensar (yardımcılar) yapacak. Dostlarını onlarla aziz, düşmanlarını da onlarla zelîl kılacak, insanlar onlara değer verecek. O, dünyanın en kıymetli yerlerini fethe-, decek, putları kıracak, ateşleri söndürecek. Rahman'a ibadet edilecek, şeytan kovulacak. Onun sözü, hak ile batılın arasını ayırıcıdır. Hükmü adalettir. O, iyiliği emreder ve onu yapar, kötülükten sakındırır ve onu ortadan kaldırır, dedi. Abdülmuttalib:

- Şan ve şerefin yüce olsun! Saltanatın devamlı ve ömrün uzun olsun. Acaba, hükümdar, bu hususta beni sevindirecek bazı açıklamalar yapabilir mi? dedi. Ibn Zîyezen:

- Örtülerle örtülü Beyt'e ve yol gösterici alâmetlere yemin olsun! Sen onun dedesisin, Abdülmuttalib! Bunda yalan yok, dedi.

Abdülmuttalib (sevincinden) yere kapandı. Hükümdar ona: Başını kaldır için rahatladı. İşin yükseldi. Sana anlattıklarımdan dolayı birşey hissettin mi? dedi. Abdülmuttalib:

- Ey hükümdar! Benim bir oğlum vardı. Onu çok sever ve üzerine titrerdim. Onu kavmimin şereflilerinden birinin kızı olan Amine Bint Vehb'le evlendirdim. Amine bir oğlan dünyaya getirdi. Ona Muhammed adını koydum. Babası ve annesi öldü. Onun bakımını ben ve amcası üstlendik, dedi. İbn Ziyezen:

- Sana söylediklerim, senin söylediğin gibidir. Oğlunu, iyi koru, onun hakkında yahudilerden sakın. Çünkü onlar onun düşmanıdırlar. Ancak! Allah, onlara bu konuda yol ve fırsat vermeyecektir. Sana söylediğim şeyleri yanındaki heyet arkadaşlarından da gizli tut. Sizde bulunacak reisliği, onların ve oğullarının da kıskanıp senin basma gaileler (dertler) açmayacaklarından ve sana tuzaklar kurmayacaklarından emin değilim, eğer, onun peygamber olarak gönderilmeden Önce

ölmeyeceğimi bilseydim süvarilerim ve piyadelerimle birlikte gider, Yesrib'i, devletime başkent yapardım. Ben, natık kitapta ve sabık (daha önceki) ilimde, onun işinin Yesrib'de muhkemleşeceğini, yardımcılarının ve kabrinin orada olacağını buluyorum. Eğer ona afet ve belelardan kork-masaydım, yaşının küçüklüğüne rağmen onun işini açıklar ve onun peşindeki Arapları perişan ederdim. Fakat ben, bu işi, eksiksiz sana bırakıyorum.

Heyettekilerden her birine on erkek köle, on kadın köle, yüz deve, ikişer kat çizgili aba kumaştan elbise, beş rıtıl alim, on rıtıl gümüş ve içi anber dolu birer kutu verilmesini emretti. Abdülmuttalib'e de, bunlar-

dan onar kat verilmesini emretti. Abdulmuttalib'e: Bir yıl geçince, bana gel, dedi. İbn Ziyezen bir yılı doldurmadan öldü.

Abdulmuttalib sık sık şöyle derdi: Ey Kureyş topluluğu! İçinizden hiç kimse, kralın bana ?^n bol ihsanını kıskanmasın. Çok olsa bile, o (bir gün) tükenecektir. Fakat bant*.,_ «enden sonra gelecek, neslime kalacak şan ve şereften dolayı beni kıskanın. Abdulmuttalib'e: Bu ne zaman o-lacak diye sorulduğunda: Bir süre sonra olsa bile o bilinecek, öğrenilecek, diye cevap verirdi.

Umuyye İbn Abdişems bu konuda şu şiiri söylemektedir.

Develer yüklerini derin bir vadiden San'a'ya hızla götürürlerken, biz de develerin sırtlarında taşıdığı kadar nasihat getirdik.

İbn Ziyezen bizim başımıza geçiyor ve ona yol üzerindeki obalarda oturanlara ikramda bulunuyor.

"San'a" uygun görünce, saltanat ve köklü şeref yurduna yerleşi-yor. 167[148]

167[148] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 102-108.

Abdulmuttalib'in Ölümü

Anlatırlar ki: Abdulmuttalib ölüm döşeğine düşünce, Ebu Talib'e, Rasûlüllah'ı iyi korumasını vasiyet etti. Kızlarına da: Bana ağlayın da sizleri dinleyeyim, dedi. Her bir kızı söyledikleri birer şiirle babalarına ağıt yaktılar.
Umeyme'nin mersiyesini dinlerken, Abdulmuttalib'in dili tutuldu. Başını: Doğru söyledin, ben böyleydim, manasında hareket ettirmeye başladı. Umeyme şunları söylemişti:
Ey gözlerim! Ahlâkı güzel ve cömert olana,
Dedesi şerefli, çakmağı parlamış, yüzü güzel ve değeri büyük olana, İyi hasletler sahibi, şeref, izzet ve övünç sahibi Şeybetu'l-hamd'e, Yine, belâ ve sıkıntılarda şeref ve fazilet sahibi,
iyilikleri ve öğünülecek şeyleri çok olana inci gibi gözyaşlarını e-sirgeme.
Ölümler ona geldi ama gecelerin ve kaderin getirdiği olaylarda onu öldürmedi.
Birisi şöyle dedi:
Abdulmuttalib seksen iki yaşındayken öldü yüz on ve yüz yirmi yaşlarında öldüğü de söylenmektedir.
143) Rasûlullah'a (s.a.v.):
- Abdulmuttalib'in Ölümünü hatırlayabiliyor musunuz? diye soruldu. Rasulullah (s.a.v.):
- "Evet. O zaman, ben sekiz yaşlarındaydım," buyurdu. 168[149]
144) Ummu Eymen: Ben, Rasûlüllah'ı (s.a.v.) Abdulmuttalib'in tabutunun arkasında ağlarken gördüm, demiştir.
145) İbn Cureyc'den rivayet edilmiştir:
Ata Ibn Ebî Rabah'la, Mescid-i Haram'da oturuyorduk. îbn Ab-

168[149] Ebu Nuaym, Delaılu'n-Nubuvve, 1/51.

bas'la faziletini ve onun arkasında tavaf eden Ali İbn Abdillah konuştuk onların boylarının mükemmelliğine ve yüzlerinin güzelliğine hayret ettik.
Ata şöyle dedi: Abdullah îbn Abbas'm güzelliği yanında onların güzelliği nedir ki! Ayın, ondördüncü gecesinde, Mescid-i Haram'da Ebu Kubeys dağından doğduğunu görür görmez, Abdullah tbn Abbas'm yüzünü hatırladım. Sen bizi Hıcr'da onunla birlikte otururken gördüm. Tam o sırada bastonuna dayanarak Huzeylli yaşlı bir şeyh geldi. Ona bir meseleyi sordu. O da ona cevap verdi. Şeyh, mesciddeküerden bazısına: Kim bu genç? dedi.
Onlar: Bu, Abdullah İbn Abbas İbn Abdilmuttalib'tir, dediler.
Şeyh: Subhanellah! Abdullah îbn Abbas îbn Abdümuttalib'in güzelliği şu gördüğüm şekle çevrilmiş, dedi.
146) Ata anlatmıştır:
îbn Abbas'm şöyle dediğini duydum: Babamdan işittiğime göre: Abdulmuttalib, halkın en boylu boslusu, en güzel yüzlüsüydü. Onu görüp de sevmeyen kimse yoktu. Hıcr'da onun bir minderi vardı. Onun ü-zerine kendisinden, başkası oturmazdı. Kureyş'in danışma meclisi sayılan Darun-nedve üyesi Harb îbn Umeyye ile ondan aşağı seviyede olanlar, minderlerden dış kısmında otururlardı. Rasûlüllah (s.a.v.) daha buluğa ermemiş bir çocukken, bir gün gelip minderlerin üzerine oturdu. Bir adam onu çekti. Rasûlüllah (s.a.v.) ağladı, -gözleri kör olan- Abdulmuttalib: Oğlum niye ağlıyor? dedi.
Minderlerin üzerine oturmak istedi ve onu menettiler diye cevap verdi.
Abdulmuttalib: Oğlumu bırakın, minderin üzerine otursun. O, kendisinde bir şeref duyuyor. Onun, ne kendinden önce geçmiş, ne de sonradan gelecek hiçbir Arab'ın erişemeyeceği bir şerefe ereceğini u-muyorum, dedi.

Abdulmuttalib, Peygamber (s.a.v.) sekiz yaşındayken ölmüştür. Peygamber (s.a.v.), Abdulmuttalib'in cenazesini Hacun kabristanına gömülünceye kadar ağlayarak, takip etmişti.
Abdulmuttalib Hacun'a defnedilmiş tir.
Abdulmuttalib, Rasûlullahı (s.a.v.) Ebu Talib'e vasiyet etmiştir. Çünkü Ebu Talib'le Abdullah ana bir kardeşlerdi. Ez-Zübeyr de aynı annedendi. Ancak Ebu Talib'i tercih etmesinin sebebi hakkında üç görüş vardır:
1. Abdulmuttalib'in ona vasiyette bulunması,
2. İki kardeşin aralarında, kura çekmeleri ve kur'anm Ebu Talib'e çıkması, '
3. Rasûlüllah'ın (s.a.v.) onu seçmesi, 169[150]

Rasûlüllah'ın Bakımını Ebu Talib'in Üstlenmesi'

147) İbn Abbas anlatmaktadır:
Abdulmuttalib vefat edince, Rasûlüllah'ı (s.a.v.) Ebu Talib yanına aldı. Rasûlüllah onun yanında kalıyordu. Ebu Talib'in malı yoktu. Rasûlullah'ı (s.a.v.) çok severdi. Kendi çocuklarını onu sevdiği kadar sevmezdi. Onu yanma almadıkça uyumazdı. Bir yere giderse onu da yanında götürürdü. Ebu Talib onun üzerine düştüğü kadar hiçbir şeyin ü-zerine düşmezdi. Ona ayrı sofra kurdurduğu olurdu. Ebu Talib'in aile efradı, toplu veya tek olarak yemek yedikleri zaman doymazlardı. Peygamber (s.a.v.) onlarla birlikte yediği zaman doyarlardı. Ebu Talib, onlara yemek yedirmek istediği zaman: Durun! Sizin gibi, oğlum da gelsin hazır olsun derdi. Rasûlüllah (s.a.v.) gelip onlarla birlikte yemek yerdi. Onun bulunduğu sofrada yemeklerini artırırlardı.

169[150] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 108-110.

Eğer o, yemekte onlarla birlikte bulunmazsa, doymazlardı. Ebu Talib Ona: Şüphesiz, sen mübareksin! derdi.
Ebu Talib'in çocukları, sabahleyin yataklarından gözleri çapaklı ve saçları dağınık olarak kalkarlardı. Rasûlüllah (s.a.v.) ise sabahleyin parlak yüzlü, sürmeli gözlü olarak kalkardı.
148) Amr İbn Sa'id şöyle demiştir:
Ebu Talib için, üzerine oturacağı bir minder konulurdu. Peygamber (s.a.v.) çocukken, o minderin üzerine oturmağa geldi. Bunun üzerine Ebu Talib'i Rabianın ilahına yemin olsun! Kardeşimin oğlu büyük bir saadet hissediyor (onun için büyük bir şeref vardır), dedi.
149) Amr îbn Saîd, Ebu Talib'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: Zulmecazdaydım. Yanımda yeğenim de yani Peygamber (s.a.v.) de vardı. Susamıştım. Ona: Yeğenim! Ben susadım, dedim. Onun yanında karın doyuracak birşeyler olduğunu zannederek acıktığımı söylememiştim. Dizini büktü. Sonra indi: Amca! Susadın mı? dedi. Ben de: Evet, dedim. Topuğunu yere eğdi. Baktım ki su akıyor. Bana: Amca! İç dedi. Ben de içtim. 170[151]

Rasûlüllah'ın Amcası Ebu Talib'le Birlikte Şam'a (Kuzey Arabistan'a) Gitmesi Ve Bahîra İle Karşılaşması

150) Davud İbnu'l-Huseyn anlatmıştır:
Ebu Talib Şam'a gittiğinde, yanında ilk defa, oniki yaşındayken, Rasûlüllah'ı (s.a.v.) da götürdü. Kafile Şam'daki Busra'da konakladı. 0-rada bir rahip vardı. O rahibin, içinde kaldığı bir manastın vardı. Hris-tiyan alimleri büyükten büyüğe geçerek gelen bir kitabı incelemek üzere bu manastırda bulunurlardı.

170[151] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 110.

Kureyşliler çoğunlukla Bahîra'ya uğrarlardı.
Bu yıl da onlar, Bahîra'nın manastırına yakın bir yerde konaklamışlardı. Daha önceki yıllarda defalarca gelip uğradıkları halde, Bahîra, onlarla hiç konuşmazdı. Bu defa onlara yemek hazırlamış ve onları manastırına davet etmişti. Onları şunun için davet etmişti. Bahîra, manastırında bulunduğu sırada, kafile ilerlerken, bir bulutun, kervan-dakiler arasında Rasûlüllah'ı (s.a.v.) gölgelediğini, sonra gelip manastırın yakınında bir ağacın gölgesine indikleri zaman, bulutun, ağacı gölgelediğini, ağacın dallarının da, Rasûlüllah'm üzerine eğildiğini ve onu, gölgesinin altına aldığını görmüştü. Bahîra, bütün bunları görünce, manastırından indi. Yemek yapılmasını emretti. Kafiledekilere de şu haberi gönderdi. Ey Kureyş topluluğu! Ben sizin için yemek yaptım. Sizin, küçük, büyük, köle, hür hepinizin yemekte hazır bulunmanızı arzu ediyorum. Bu beni şereflendireceğiniz birşeydir. Birisi ona:
- Bahîra! Bugün senin şaşılacak bir halin var. Sen böyle yapmazdın. Bugün sendeki bu hal nedir? dedi. Bahîra:
- Ben sizi ağırlamayı arzu ediyorum. Ağırlanmağa lâyıksınız, dedi.
Hepsi gelip toplandılar. Rasûlüllah yaşça onların en küçüğü olduğu için, ağacın altındaki yüklerinin yanında bekçi olarak geride kalmıştı.
Bahîra, gelenlere bakıp bildiği ve kitapta bulduğu sıfatları hiçbirinde göremeyince, bakınmağa başladı. Bulutu, gelenlerden hiçbirinin üzerinde göremiyordu, Onun, Rasûlüllah'm (s.a.v.) üzerinde kaldığını görüyordu. Bahîra:
- Ey Kureyş topluluğu! Sizden, bu yemekte hazır bulunmayan geride kalan birisi var mı? diye sordu.
- Bir çocuktan başka, kimse geride kalmadı. O da, bizim yaşça en küçüğümüz olduğundan yük ve eşyalarımızın yanında kaldı,

dediler. Bahîra:
- Onu da çağırın. Yemekte O da hazır olsun. Sizin bulunup da, kendisini sizden saydığım bir tek kişinin bulunmaması ne kadar çirkin bir şey, dedi. Topluluk:
- Vallahi O, bizim en soylumuzdur. Ebu Talib'i kastederek, bu a-damm yeğinidir. O, Abdulmuttalib'in soyundandır, dediler. El-Harîs tbn Abdulmuttalib:
- Vallahi, aramızdan, Abdulmuttalib'in oğlunun geride kalması bizim için kınanacak bir tutumdur, dedi. Sonra kalkıp onun yanma gitti ve kucaklayıp getirdi. Onu sofraya oturttu. Bulut onun başının üzerinde yürüyordu.
Bahîra, dikkatle ona bakmağa ve vücudunun bazı organlarını in-celemeğe başladı. Ona baktıkça, sıfatlarım onda buluyordu.
Topluluk yemeklerini yeyip dağılınca, Bahîra Rasûlüllah'm (s.a.v.) yanma geldi ve:
-Çocuk, Lat ve Uzza hakkı için, sana soracağım sorulara cevap ver, dedi. Rasûlüllah (s.a.v.):
- "Lât ve Uzza adına yemin vererek, bana birşey sorma. Vallahi, ben, onlardan nefret ettiğim kadar, hiçbir şeyden nefret etmem" dedi. Bahîra:
- Öyleyse, Allah için, sana soracağım şeylerin cevabını ver.
- Bana, istediğim sor, dedi.
Rasûlüllah (s.a.v.) ona cevap vermeye başladı.
Rahip de aldığı cevapları edindiği bilgilere uygun buluyordu. Daha sonra, gözlerinin arasına bakmağa başladı. Sırtını açtı. iki omzu arasındaki peygamberlik mührünün de, bildiği şekilde, yerli yerinde olduğunu gördü.
Kureyşliler: Muhammed'in, rahip yanında büyük bir değeri var, dediler.
Ebu Talib, rahipden gördüğü şeyler sebebiyle yeğenine bir zarar gelmesinden korkmağa başladı. Rahip, Ebu Talib'e:

- Bu çocuk senin neyin olur? dedi. Ebu Talip:
- Oğlumdur, dedi. Rahip:
- Bu, senin oğlun değildir. Bu çocuğun babasının sağ olmaması lâzım, dedi. Ebu Talib:
- Yeğenimdir, dedi. Rahip:
- Babasına ne oldu? dedi. Ebu Talib:
- Annesi buna hamileyken öldü diye cevap verdi. Rahip:
- Annesi ne oldu? dedi. Ebu Talib:
' - Yakın zaman önce, öldü. dedi. Rahip:
- Doğru söyledin. Yeğenini hemen memleketine götür, yahudilerin ona zarar vermelerinden sakın. Vallahi yahudiler onu görür ve benim onda olduğunu bildiğim şeylerin onda bulunduğunu anlayacak olurlarsa, onu mutlaka öldürmeğe kalkışırlar. Senin bu yeğeninin çok Önemli bir durumu olacak. Biz onu, kitabımızda ve atalarımızda bize yapılan rivayetlerde bulduk. Benim sana karşı öğüt vazifesini yerine getirmiş olduğumu bil.
Kureyşliler alışverişlerini bitirince Ebu Talib onu hemen götürdü. Bazı yahudiler, Rasûlüllah'ı görüp özelliklerini tanıdılar. Onu öldürmek istediler. Bahîra'ya gidip meseleyi'onunla görüştüler. Bahîra onları kesin bir şekilde menetti. Onlara: Onun özelliklerini (kitapta) buluyor musunuz? dedi. Onlar: Evet, buluyoruz, dediler.
Bahîra: Öyleyse, sizin, onu öldürme imkânınız yoktur, dedi. Yahudiler ona inanıp bırakıp gittiler.
Ebu Talib geri döndü ve zarar geleceği endişesiyle bir daha onu yolculuğa çıkarmadı. 171[152]
151) Ebu Bekr Ibn Ebî Musa anlatmıştır:

171[152] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, il/26, 27, 28, 29.

Ebu Talib Şam'a gitti. Beraber gittiği Kureyş'in bazı şeyhleri a-rasında Rasulullah'ı da götürdü. Yokuştayken Rahibi gördüler. Daha önce ona uğrarlar kendilerinin yanına gelmez ve ilgi göstermezdi. Onlar yük ve eşyalarını indirirken, rahip yanlarına geldi. Aralarında dolaşmağa başladı ve nihayet geldi, Rasulullah'ın (s.a.v.) elinden tutup:,

- Bu alemlerin efendisidir. Bu alemlerin Rabbi'nin elçisidir. nunu Allah alemlere rahmet olarak göndermiştir, dedi, Kureyş'in bazı büyükleri:

- Nerden biliyorsun? dediler. Rahip:

- Siz yokuştayken, ona secde etmedik hiçbir ağaç ve taş kalmadı. Onlar sâdece bir Peygambere secde ederler. Omuzundaki kıkırdağın (en altında) elma gibi peygamberlik mührünün olduğunu biliyorum, dedi.

Sonra dönüp onlara yemek yaptı. Onlara yemeği getirdiğinde, a-deta deve sürüsünün ortasmdaymış gibiydi. Ona haber gönderin de, gelsin dedi. O, üzerindeki bir bulut kendisine gölge yapar bir halde geldi. Topluluğa yaklaşınca, hemen onlar ağacın gölgelerine geçtiler. Oturunca, ağacın gölgesi onun üzerine sarktı. Rahip: Ağacın gölgesine bakın, O'nun üzerine sarktı, dedi.

Rahip onların yanındayken, ısrarla, onu rumlarm (Bizanslıların) yanlarına götürmemelerini istedi. Çünkü rumlar onu görürlerse onu sıfatlarıyla birlikte tanırlar ve öldürürlerdi. Döndü baktı ki Bizanstan gelen yedi kişiyi gördü, onları karşıladıktan sonra:

- Sizin gelmenize sebep nedir? dedi. Bizanslılar:

- O, Peygamberin bu ayda çıkacağını öğrendik. İnsan gönderilme-dik hiçbir yol kalmadı. Bize haber verildi ve biz de senin bulunduğun bu yola gönderildik, dediler. Rahip:

- Arkanızda sizden daha hayırlı birisi var mı? dedi. Onlar:

- Hayır, dediler. Rahip:

- Allah'ın takdir ettiği birşeyi mi düşünüyorsunuz? Onu, insanlar-

dan birisi geri çevirebilir mi? dedi. Onlar:

- Hayır, dediler. (Ona beyat edip onunla birlikte kaldılar). Daha sonra rahip:

- Allah'ınızın aşkına! Hanginiz onun velisidir? dedi. Ebu Talib:

- Benim, dedi. Ona devamlı soru sordu ve o da cevabını verdi. Rahip ona yol azığı olarak pasta da verdi. 172[153]

172[153] Tirmizî, Sünen, kitabu'l-menakıb, babu ma cae îî bed'İ nubuvveti'n-nebiyyi (s.a.v.) hadis: 3620. Tırmızî şöyle demiştir: "Bu, hasen garîb bir hadistir. Onu sadece bu ve-cihten biliyoruz."

Beyhakî, Delaİlu'n-Nubuvve, M/24, 25, 26. Şöyle demiştir: Kıssa mağazi ehlince meşhurdur.

Hakim, Mustedrek, 11/615, 616, 617. O da: "Bu, Buhari'yle Müslim'in şartlarına göre sahihtir. Fakat onlar rivayet etmemişlerdir" demişti'-. Zehebî: "Bunun mevzu (uydurma) olduğunu zannediyorum. Bir kısmı da batıldır (asılsızdır}" demiştir. İbn Kesir, el-Bİdaye ve'n-Nİhaye, II/285-286. İbn Kesîr de, bunu, Beyhakî, Hakim, Tirmizî ve İbn Asakir'e nisbet edip şöyle demiştir: "Onda garib şeyler vardır ki sahabenin mürsellerindendir. Çünkü Ebu Musa el-Eş'arî Hayber yılında gelmiştir. İbn İshak'ın onun Mekke'den Habeşistan'a hicret ettiği görüşüne itibar edilmez. Her değerlendirmeye göre, mürseldir. Bu olay, Rasûlullah (s.a.v.) oniki yaşındayken olmuştur. Belki Ebu Musa onu Peygamber'den (s.a.v.) aldı ki bu en uygunudur veya bazı büyük sahabeden aldı yahut İstifaza yoluyla alındığı zikredilen meşhurdur. Onun hakkında bulutun bundan daha sahih hadiste zikredilmediği görüşü vardır."

Ebu Nuaym, Delailun-Nubuvve, s. 125; Suyutî, Hasaisu'l-Kubra, I/85; Ibn Hişam, Si-retu'n-Nebeviyye, 1/203.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 111-114.

Rasûlüllah'ın Ficar Savaşında Bulunması

Ficar ikidir: Birinci Ficar, İkinci Ficar.
Birinci Ficar'da Rasûlullah (s.a.v.) on yaşındaydı. Ficar'da savaş üç defa oldu.
îlkinin sebebi şudur: Bedir İbn Muaşşir el-Gıfarî insanlara Övünürdü. Bir gün ayağını uzatıp: "Ben Arapların en şereflisiyim. Benden daha şerefli olduğunu iddia eden varsa ayağıma kılıçla vursun bakalım," dedi.
Nasr Ibn Muaviye oğullarından eJ-Ahmer İbn Mazin atlayıp onun dizine vurdu. Bunun üzerine birbirleriyle söz düellosu yapmışlar ve sonra dövüşmüşlerdir.
İkincisinin sebebi de şöyledir. Amir oğullanndan bir kadın Ukaz panayırında oturuyordu. Kureyş'ten Kinane oğulları kabilesinden birkaç genç, kadını döndürüp ondan yüzünü açmasını istediler. Kadın bunu kabul etmedi, gençlerden birisi arkasına oturup elbisesinin ucunu bir dikenle yukarı iliştirdi. Kadın kalkınca arkası açılıp göründü. Bunun ü-zerine gençler: "Sen, bizi yüzüne baktırmadın. Arkana bakmamıza müsaade ettin" dikerek gülüştüler.
Kadın da: Ey Al-i Amir! diyerek bağırdı. Amir oğulları kılıçlarını sıyırdılar ye Kinane oğullarıyla çarpıştılar. Aralarında kan döküldü. Harb Ibn Ümeyye aracı oldu ve onları barıştırdı.
Üçüncüsünün sebebi de şöyledir: Cuşem İbn Amir oğullarından birisinin Kinane oğullarından birinde alacağı vardı. Borçlu, borcunu vaktinde ödemeyince aralarında düşmanlık başlamıştı. İki taraf bir bir-leriyle çarpışınca, îbn Cud'an borcu, kendi cebinden ödemişti.
Rasûlüllah (s.a.v.) bunlarda bulunmamıştı.
İkinci Ficar Hevazin'le Kureyş arasında olmuştur. Kinane oğulla-

rıyla Hevazinliler haram ayı helâl sayıp savaşmak suretiyle günah işlediklerinden dolayı Ficar (günah işlemek) adı verilmişti.

152) Rasûlüllah (s.a.v,) gelip şöyle buyurdu:

"Ben Ficar gününde amcalarımın yanında bulunarak, düşman tarafından atılan okları toplayıp amcalarıma veriyordum." 173[154]

Rasûlüllah o sırada ondört yaşındaydı. Yirmi yaşındaydı da denilmektedir. 174[155]

Rasûlullah'ın Hılfu'l-Fudul'da Bulunması

Bu hılf in (andın) sebebi, Kureyş'in, Harem'de zulüm ve haksızlık yapmasıydı.

Abdullah İbn Cud'an la ez-Zubeyr İbn Abdilmuttalib birbirlerine, mazlumu zalimden kurtarma konusunda yardımlaşmak için andlaşma-ya çağırdılar. Bu çağrıyı kabul edip İbn Cud'an'm evinde andlaştılar.

153) Ebu Ubeyde anlatmıştır:

Hılfulfudul'un sebebi şuydu: Yemenli birisi satmak üzere Mekke'ye bir mal getirmişti. Bu malı Sehm oğullarından birisi satın almıştı. Adam satıcının hakkını, vaktinde ödemedi. ^Satıcı malın bedelini istedi. Öbürü ödemeye yanaşmadı. Satan adam malını istedi, alan malı da geri vermedi. Bunun üzerine Hıcr'da şöyle söyledi:

Ey Fihr hanedanı! Yurdundan ve kavminden uzaktayken Mekke'de malıyla zulme uğrayana yardım edin. Sözlerini yerine getirecekler mi? Sehm oğulları yoksa, umre yapanın malının

---

173[154] İbn Kesîr, el-Bidaye ve'n-Nihaye, H/290.

174[155] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 114-115.

kaybolup gitmesi görüşünde midir?
Bazı alimler de şöyle demiştir: Kays îbn Şebbe es-Sulemî, Ubeyy Ibn Haleften bir mal satın aldı. Kays borcunu erteledikçe erteledi ve hakkını vermedi. Cumah'tan birisinin himayesini istedi... Cumahlı kişi, onu himaye etmedi. Kays şöyle dedi:
- Ey Kusayy! Harem'de, bu nasıl olur? Beyt'e hürmet ve iyi ahlâk'm benden mahrum edilmesi, zulümden daha zalimcedir.
El-Abbas'la Ebu Sufyan kalkıp onun hakkını geri verdiler.
Kays'tan bazı kişiler Abdullah îbn Cud'an'm evinde toplandılar. Mekke'de zulmü önlemek, hiçbir kimseye zulmedilmemesi, zulmedenlere engel olunması ve zulme uğrayanın hakkının alınması için andlaştı-lar. Andlaşma Abdullah İbn Cüd'an'ın evinde yapıldı.
154) Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- "Ben Ibn Cud'an'm evindeki Hılf te (andlaşmada) bulundum. Benim o andı bozup da, kızıl tüylü develere (dünyanın en iyi nimetlerine) nail olmam, bana ondan daha sevgili değildir. Ben ona, Islâmî devirde bile, çağırılsam, hemen icabet ederdim." 175[156]

Kureyş'ten bazıları: Vallahi, bu, hılftan gelen, bir faaldir (lütuftur) dediler ve böylece: Hüfulfudul adı verildi.
155) Ez-Zubeyr şöyle demiştir. Bir başkası da şöyle demiştir: Bu meselede, Curhüm kabilesinden bazı kişilerin yaptıkları gibi Mekke'de zulmü barındırmamak ve onu adalete çevirmek üzere andlaştılar, Cur-hümlu bu kişilerin adları el-Fadl îbn Şira'a, el-Fadl İbn Bida'a ve el-Fadl îbn Kudaâ'ydı.
156) Ez-Zubeyr şunu anlatmıştır: Bana Abdulaziz İbn Ömer el-Ansî şöyle dedi. Hılfulfudulda bulunanlar şunlardır: Haşim

---

175[156] Beyhakî, Sûnenu'l-Kubra, VI/167; Tefsîrü'l-Kurtubî, VI/33; X/169; İbn Kesir, el-Bıdaye ve'n-Nıhaye H/291.

oğulları, el-Muttalib oğulları, Esed îbn Abdihızza oğulları, Zuhre oğulları, Teym o-ğullarıdır. Bunlar, hiçbir kimseye zulmedilmemesi için ister güçlü ister zayıf olsun zulmedenden mazlumun hakkını alıncaya kadar zalime karşı hep birlikte mazlumun yanında olacağız diye Allah'a yemin ettiler.

157) Ez-Zubeyr anlattı: İbrahim İbn Hamza bana, dedem Abdullah îbn Mu&'ab'dan o da babasından şunu rivayet etti: Hılfulfudul adının verilmesi şöyledir: Cürhümlüler içinde yapılan haksızlıkları geri çeviren, hakları sahiplerine iade eden bazı kimseler vardı. Onlara, Fudayl, fudâl, mifdal ve fadl denilirdi. Bundan dolayı Hılfulfudul adı verilmiştir.

158) Şöyle dedi: Bana Muhammed Ibn Huseyn, Nevfel îbn U-mara'dan o da İshak Îbnu'l-Fadl'dan şunu rivayet etti: Kureyş, bu andı

Hılfulfudul diye adlandırdı, çünkü cürhüm kabilesinden el-fadl, fudal ve el-fadl isimli bazı kişiler, bu kabilelerin anlaştığına benzer şey üzere andlaşmışlardı.

159) Ma'ruf îbn Hırbuz şunu rivayet etmiştir: Haşim oğulları, el-Muttalib oğulları, Esed ve Teym birbirlerine çağrıda bulunup Mekke'nin tamamında ve Ehabîş içinde birbirlerini yardımına çağırıp da kurtarmadıkları ve hakkını geri vermedikleri mazlum bırakmamak veya bu konuda hiçbir mazeret göstermemek üzere andlaştılar. Mutayyebunun ve müttefiklerin hepsi bundan hoşlanmadılar ve onu ayıplamak için Hılfulfudul (lüzumsuzların andlaşması) adını koydular. Onlar: Bu, kavmin fıdulünden (haksızhklarındandır) dediler. Bunun üzerine Hılfulfudul denildi.

160) Hakim Ibn Hizam şöyle demiştir:

Hılfulfudul Kureyş'in ficar'dan çekilmesiydi. Rasûlüllah (s.a.v.) o sırada yirmi yaşındaydı.

161) Ed-Dahhak'tan başka birisi bana şöyle rivayet etti: Picar, şevval aynıdaydı. Bu mlf (and) zulki'de'de olmuştur, o güne

kadar yapılmış en şerefli andlaşmaydı. Böyle bir andlaşma yapma çağrısında bulunan ilk kişi ez-Zubeyr Ibn Abdilmuttalib'ti. Haşim oğulları, Zuhre ve Teym oğulları Abdullah ibn Cud'an'm evinde toplandılar. Abdullah onlara yemek hazırladı. Denizin bir kıl parçasını ıslatacak kadar suyu bulundukça, mazlumun hakkını alıncaya kadar onunla birlikte olmak ve yardımlaşmak üzere akid ve andlaşma yaptılar. Böylece Kur'eyş bu andlaşmayı Hılfulfudul diye adlandırmıştır.

162) Cubeyr Ibn Mut'im şöyle demiştir. Rasûlüllah (s.a.v.): "îbn Cud'an'm evinde şahid olduğum andı bozup da kızıl tüylü develere nail olmam bana ondan daha sevgili değildir. Eğer ben ona çağrılsaydım, i-cabet ederdim" buyurdu. 176[157]

Bu, hılfulfuduldur.

Muhammed İbn Amr şöyle demiştir: Bu hılfı (andlaşmayı) Haşim oğullarından daha önce yapan birisi bilinmemektedir.

163) Abdurrahman Ibn Avf Rasûlüllah'm şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: "Çocukken amcalarımla birlikte Hılfulfudul'da bulundum. O andı bozup da kızıl tüylü develere nail olmam, bana ondan daha sevgili değildir."177[158]

Muhammed Ibn Habîb el-Haşimî bu andlaşmanm Rasûlüllah'a (s.a.v.) vahiy gelmeden beş yıl önce olduğunu zikretmiştir. 178[159]

Rasûlüllah, Peygamber Olmadan Önce Nasıl İbadet Ederdi?

Rasûliülah (s.a.v.) çocukluğunda, putlardan nefret ederdi. Onlara dönüp bakmazdı. Akrabaları, kendileriyle birlikte onların yanma

---

176[157] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, I/82.

177[158] İmam Ahmed Ibn Hanbel, Musned, 1/190.

178[159] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 115-117.

gitmesini isterler, O da bunu yapmaz, putlara yaklaşmaz ve onları kınardı.

164) Ibn Abbas şunu rivayet etti:

Ummu Eymen bana şöyle anlattı: Buvane Kureyşlilerin gelip saygı gösterdikleri ve taptıkları bir puttu. Onun yanında başlarım traş ederler yine onun yanında bir gün, gece oluncaya kadar kalırlardı. Senede bir gün böyle yaparlardı. Ebu Talib de kavmiyle birlikte oraya gelir. Rasû-lüllah'a, bu bayrama, kavmiyle birlikte gelmesini söylerdi. Hatta Ebu Talib'in ona kızdığını, halalarının da çok kızdıklarını ve ona: İlâhlarımızdan uzak durduğun için sana bir zarar gelmesinden korkuyoruz, Mahammed! Sen kavminin bayramına gelmek ve onların topluluğunu kalabalıklaştırmak istemiyorsun, deyip durduklarını gördüm.

Ona devamlı ısrar ettiler, nihayet gitti. Biraz onların, gözlerinin önünden kayboldu. Sonra korku ve dehşet içinde döndü. Halaları ona:

- Neyin var? diye sordular. Rasûlüllah (s.a.v.):

- "Bana, birşeyler olmasından (cin veya şeytan çarpmasından) korkuyorum" dedi. Halaları:

- Allah, seni asla şeytanla denemez. Sende, iyi hasletler var. Gör-düğün şey nedir? dediler. Rasûlüllah (s.a.v.):

- Putlardan birine yaklaşır yaklaşmaz karşıma uzun boylu beyaz bir adam çıkıp: "Geri çekil Muhammedi Ona dokunma diye bağırıyor", dedi. 179[160]

Ummu Eymen: Onların bayramına gider gitmez ona (s.a.v.) bildi-rildi, dedi.

165) Muhammed tbn Aînr'ın şeyhleri şunu söylediler:

179[160] Ebu Nuaym, Detaılu'n-Nubuvve, I/58, 59; Ibn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 1/103.

Rasûlüllah (s.a.v.) Bahîra'ya: Bana, Lât ve Uzza'ya yemin ederek sorma. Vallahi, on-lardannefret ettiğim kadar hiçbir şeyden nefret etmedim" demiştir. 180[161]

166) Ahmed Ibn Hanbel şöyle rivayet etmiştir. Rasûlüllah (s.a.v.) kavminin dini üzereydi diyen kötü söz söylemiş olur. O, dikili taşlar a-dına kesilenleri yemeyen birisi değil miydi?

167) Ebu'1-Vefa Ali İbn Akü şöyle demiştir: Rasûlüllah (s.a.v.), peygamberlik gelmeden ve kendisene vahiy inmeden önce, ona göre İbrahim'in şeriatinden olması uygun olanları yaşıyordu.

Peygamberlik gelmeden önce, kendinden öncekinin şeriatiyle mi ibadet ediyordu?

Bu konuda iki rivayet vardır:

Birincisi: O, kendisine vahyedilmek yoluyla, onların cihetlerinden, onların ilimleriyle ve onların indirilmiş kitaplarıyla değil, kendisine vahiy gelmesi şekliyle kendinden önceki sahih şeriatlerle ibadet ediyordu. Ebu'l-Hasen et-Temîmî bu görüşü tercih etmiştir. Bu, Ebu Hanife taraftarlarının da görüşüdür.

İkincisi: O, kendi şeriatinde kendisine vahyedilenin dışında hiçbir şeriatle ibadet etmiyordu. Bu da, Mutezile ve Eşariyye'nin görüşüdür.

Şafii taraftarlarının da iki görüşü vardır: Onun kendinden öncekinin şeriatiyle ibadet ettiğini söyleyenler şunda ihtilâf etmişlerdi: Hangi şeriatle' ibadet ediyordu. Bazıları: Özellikle İbrahim'in şeriatiyle demektedir ve Şafii de bu görüştedir.

Onlardan bir kısmı, onun bizim şeriatimizde kaldırılanı hariç Musa'nın şeriatiyle ibadet ettiği görüşündedirler.

Ahmed İbn Hanbel'in sözünden anlaşılanda şudur: O, kendinden önceki peygamberin şeriatinde neshedildiği sabit olmayan sahih

---

180[161] 120 nolu dipnotta kaynağı belirtilmiştir.

her şeyle ibadet ediyordu. Yüce Allah'ın şu sözü buna delâlet eder: "İşte o Peygamberler Allah'ın hidayet ettiği kimselerdir. Sen de onların yoluna uy." 181[162]

İbn Kuteybe: Araplar daima İsmail'in dininin kalıntıları üzerindeydiler.

Bu kalıntılardan bazıları şunlardır: Beyti haccetmek, sünnet ol-. inak, üç defa olduğunda talakın düşmesi (boşanmanın gerçekleşmesi), bir ve iki defa boşamada, kocanın ricat (dönme) hakkı olması. Bir kişinin diyetinin yüz deve olması, cünüplükten dolayı gusül abdesti almak, kan akrabalığı ve evlilik yoluyla meydana gelen akrabalık sebebiyle mahrem olanlarla evlenmenin haram kılınması.

Rasûlüllah (s.a.v.), Hz. İsmail'in dinindekiler gibi Allah'a iman ediyor, sünnet olma, gusletme ve haccetme konusunda onların esaslarıyla amel ediyordu.

Allah Teâlâ "Sen kitap nedir, iman nedir, bilmezdin" 182[163] sözüyle: Sen İslâm'ın esaslarını bilmezdin manasını kasdetmektedir. Bununla Allah'ı ikrar demek olan imanı kasdetmemiştir. Çünkü müşrik olarak ölen ataları Allah'a iman ediyorlar, müşrik olmalarına rağmen onun için haccediyorlardı. 183[164]

Yirmi Yaşındayken Rasûlüllah'a Meleklerin Gelmesi Ve Bunu Amcası Ebu Talib'e Söylemesi

168) Abdullah İbnu'z-Zubeyr; Ubeyd İbn Umeyr'e Rasûlüllah'ın

181[162] En'am Suresi, 90.

182[163] Şura Suresi, 52.

183[164] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 118-119.

(s.a.v.) Peygamber olarak gönderilmesi konusunda bir soru sordu. O da şöyle cevap verdi: Sana Rasûlüllah'm ashabından ve zevcelerinden anlatıyorum, Rasûlüllah (s.a.v.) yirmi yaşlarındayken amcası Ebu Talib'e şöyle diyerek yakındı:

- "Amca! Bir kaç geceden beri, yanıma, iki arkadaşıyla birlikte birisi geliyor. Bana bakıp birbirlerine: Bu, odur. Fakat daha davet zamanına erişmedi. Eğer senin görüşün onlardan susan birinin görüşü gibiyse, bu durum beni korkutuyor." Ebu Talib:

- Yeğenim! Korkulacak birşey yok. Herhalde sen rüya gördün, dedi. Rasûlüllah (s.a.v.) tekrar Ebu Talib'in yanına gelip:

- "Amca! Sana anlatmış olduğum adam beni yakalayıp elini karnımın içine soktu. Hatta şu anda bile onun elinin soğukluğunu hissediyorum" dedi.

Amcası onu, Mekke'de doktorluk yapan ehli kitaptan birisine götürdü. Yeğeninin başından geçenleri ona anlattı ve: Bunu iyileştir, dedi.

Doktor onu yatırdı, kaldırdı, ayaklarını kontrol etti, iki omzunun arasına baktı ve şöyle dedi: Abdulmenaf in oğlu! Senin bu oğlun, tertemiz ve sağlamdır. Onda, hayır alâmetleri vardır. Yahudiler bunu ele geçirirlerse, Öldürürler. Bunun gördükleri, şeytan değil, fakat peygamberlik için kalpleri araştıran meleklerdendir.

Döndükten sonra Rasûlüllah (s.a.v.): "Bir süre hiçbir şey hissetmedim. Sonunda rüyamda bir adam gördüm. Elini omuzlarımın üzerine koydu. Sonra elini sokup kalbimi çıkardı. Sonra şöyle dedi: Temiz bir bedende temiz bir kalp. Onu tekrar yerine koydu ve ben de uyandım" dedi.

Daha sonra şöyle dedi: "Uyurken, rüyamda, içinde bulunduğum evin tavanının tahtasını söktüm, gümüş bir merdiven getirdim. O merdivenden benim yanıma iki adam indi. Birisi bir tarafıma, diğeri de öbür tarafıma oturdu. Yandan kaburga kemiğimi açtı. Kalbimi çıkardı ve: Kalbi ne iyi kalp, salih bir adamın ve tebliğ

edici bir peygamberin kalbi, dedikten sonra kalbimle kaburga kemiğimi tekrar yerine koydular. Sonra merdivenden yukarı çıktılar. Uyandığımda tavan eski halindeydi. Hadi-ce'ye yakındığımda: Allah sana hayırdan başkasını yapmaz, dedi." 184[165]

Rasûlullah'ın Koyun Gütmesi

169) Ebu Hureyre, Rasûlüîlah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu riva-yet etmiştir:
- "Koyun gütmeyen hiçbir peygamber yoktur." Ashab:
- Sen de mi güttün? diye sorunca:
- "Evet. Kararit'ta Mekke'lilerin koyunlarını güderdim" diye cevap vermiştir. 185[166]

Suveyd îbn Saîd: Kırat karşılığında her koyunu güderdim mana-sına gelir, demiştir.
îbrahim el-Harbî: Kararit, bir yer adıdır. Bununla gümüş kıratları kasdetmemiştir.

184[165] Bu haber doğru değildir. Kastalani buna şu sözüyle işaret etmiştir: Denildiğine göre, yirmi yaşındayken beşinci defa göğsünün yarıldığı rivayet edilmiştir. Sabit değildir. Ancak sabit olmaya yakın olarak zikredilmiştir. (EI-Mevahİb, 1/153) Basılanın dipnotundan. Şakk-ı Sadr (göğsün yarılması) olayı şuralarda geçmektedir: Tabakatu ibn Sa'd, 1/112; Bey-hakî, Delâilu'n-Nubuvve, 1/153; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, s. 111; ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, H/275; İbn Hişam, Siretu'n-Nebeviyye, 1/176; Suyutî, Hasaısu'l-Kubra, I/54.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 120.

185[166] Buharî, Sahih, 111/116; İbn Sa'd, Tabakatul-Kubra, 1/80; İbn Kesir, el-Btdaye ve'n-NÎhaye, M/295; Ebu Nuaym, Delaılu'n-Nubuvve, 1/55; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 11/65; Ibn Mace, Sünen, hadis: 2149.

îbn Akıl de şöyle demiştir: Çobanın idare etmek için halka karşı müsamahakâr ve rahat olması gerektiğine ve peygamberlerde milletleri ıslaha müsait olduklarına göre, bu onlar hakkında güzel birşeydir. 186[167]

Rasûlüllah'în Peygamber Olmadan Önce Ticaretle Meşgul Olması

170) Rasûlüllah'a (s.a.v.), îslâm gelmeden önce es-Saib onun ticarî ortağıydı.
Mekke'nin fethi günü, Rasûlüllah'm (s.a.v.) yanma geldi. Peygamber (s.a.v.):
- "Merhaba kardeşime ve ortağıma! Sen, ne fitne ve fesat yollarına sapar, ne de boş yere münakaşa ederdin" demiştir. 187[168]

Rasûlüllah'ın, Hz. Hadice'nin Ticaret Kervanıyla Tekrar Şama Gitmesi

171) Ya'la îbnMunye'nin kızkardeşiNefîse Bint Munye anlatmıştır:
Rasûlüllah (s.a.v.) yirmibeş yaşma gelince, Ebu Talib ona: Ben malı olmayan bir adamım. Zamanın, üzerimize çöken sıkıntısı son noktaya ulaştı. îşte, kavminin ticaret kervanı, Şam'a gitmeye

186[167] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 121.
187[168] imam Ahmed İbn Hanbel, Musned, IH/425; Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, VII/165; İbn Ebî Şeybe, Musannef, XIV/505; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 1/194.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 121.

hazırlanmış bulunuyor. Hadîce Bint Huveylid, mallarının başında kavminden bazı adamlar gönderecek. Gidip dileğini ona arzedecek olursan, seni mutlaka kabul eder.
Hadice, Ebu Talib'le yeğeni arasında geçen konuşmayı duyduğunda, bu hususta ona haber gönderip: Sana, kavminden hiç kimseye vermediğim ücretin iki katını vereceğim, dedi.
Ebu Talib: Bu, Allah'ın sana gönderdiği bir rızıktır, dedi.
Rasûlüllah (s.a.v.), Hatice'nin kölesi Meysere'yle birlikte yola çıktı. Rasûlüllah'm amcaları, kervandakilere, onunla ilgilenmelerini tavsiye ettiler.
Nihayet onlar Şam topraklarındaki Busra'ya vardılar. Rasûlüllah'la Meysere bir ağacın gölgesine indiler. Rahip Nastura:
- Şimdiye kadar, bu ağacın altına, Peygamberden başkası inmemiştir, dedi. Meysere'ye: Onun gözlerinde hiç gitmeyen bir kırmızılık var mı? diye sordu. Meysere:
- Evet, dedi. Rahip Nastura:
- Bu bir peygamberdir. O, peygamberlerin sonuncusudur, dedi.
Daha sonra mallarını sattı. Rasûlüllah'm (s.a.v.) alış-veriş yaptığı adamla aralarında anlaşmazlık çıktı. Adam ona: Lât ve Uzza adına yemin et dedi.
Rasûlüllah (s.a.v.): "Ben, şimdiye kadar onlar adına hiç yemin etmedim. Onların'yanından da yüzümü çevirerek geçerim" dedi.
Adam: "Doğrusu senin söylediğin sözdür, dedi. Daha sonra Meysere'ye: Vallahi, bu zat Peygamberdir. Bizim alimlerimiz kitaplarında onun vasıflarını buluyorlar, dedi.
Meysere, öğle sıcağının arttığı zamanlarda, Rasûlüllah'ı iki meleğin, güneşten gölgelediklerini gördü ve bunların hepsini aklında tuttu.
Mallarını sattılar ve daha önceki satışlarından bir kat daha fazla kazandılar.
Rasûlüllah (s.a.v.) öğlenin en sıcak saatinde Mekke'ye girdi.

Hadice oturdukları evin üst katmdaydı. Devesinin üzerindeki Rasûlüllah'a (s.a.v.) iki meleğin gölge yaptıkların gördü. Onu kadın, arkadaşlarınada gösterdi. Hepsi de hayret içinde kaldılar.
Peygamber (s.a.v.), Hazreti Hadice'nin yanma gitti. Malların satışından ne kazandıklarını ona haber verdi. Hadice buna sevindi.
Meysere Hz. Hadice'nin yanma gelince gördüklerini ona anlattı ve: Şam'dan çıkışımızdan itibaren onu seyrettim dedi. Ayrıca Rahip Nastura1 mn ve alış-veriş yaparken münakaşa yaptığı kimseye söylediklerini de Hadice'ye anlattı. 188[169]

Rasûlüllah'ın Hadîce'yle Evlenmesi

172) Nefise Bint Munye anlatmaktadır:
Rasûlüllah (s.a.v.) Şam dönüşünde, Hadîce, evinin en üst katmdayken Mekke'ye girdi. Ona gölge yapan iki meleği gördü. O, sağlam karekterli bir kadındı, Hadîce, o sırada, Kureyş kadınlarının soyca en üstünü, onların en zenginiydi. Kavminin her erkeği elinden gelse onunla evlenmek isterdi. Kavminin erkekleri ona dünür olmuşlar ve onun, uğrunda mallarını sarfetmişlerdi.
Muhammed, Şam'dan döndükten sonra (kendisiyle evlenip evlenmeyeceğini) anlamak için beni ona gönderdi. Ben:
- Muhammed! Seni, evlenmekten alakoyan nedir? diye sordum.
- "Elimde evlenecek param yok" dedi. Ben:
- Madem öyle, sen güzelliğe, mala, şerefe ve denkliğe davet olunsan icabet etmez misin? dedim. Peygamber:

188[169] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, I/83, 101; Ebu Nuaym, Delaılu'n-Nubuvve, I/54; Tarıhu İbn Asakır, I/274.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 121-122.

- Kim bu kadın? dedi.
- Hadîce, dedim
- Peki, bu, benim için nasıl olabilir? dedi. Ben:
- Orası benim üzerime vazifedir, dedim. Peygamber:
- O halde ben de dediğini yapmağa, hazırım, dedi.

Gidip durumu Hadice'ye haber verdim. Şu saatte gel diye Rasûlüllah'a (s.a.v.) haber gönderdim. Hadice'nin amcası Amr İbn Esed'e de onun nikâhım kıyması için haber gönderdim.

Amr Ibn Esed geldi. Rasûlüllah (s.a.v.) amcalarının arasında olduğu halde gerdeğe girdi. Rasûlüllah Hadice'yle kendisi yirmibeş, Ha-dice'de kırk yaşındayken evlendi.
3

Hadice'yi babasının evlendirdiği rivayet edilmiştir. Bu doğru değildir. Çünkü Hadice'nin babası Ficar'dan önce ölmüştü.

Ebu'l-Huseyn İbn Faris, Ebu Talib'in o gün şöyle bir konuşma yaptığını söylemiştir:

Bizi, îbrahim'in zürriyetinden, İsmail'in neslinden, Maadd'in madeninden ve Mudar'ın aslından yaratan Allah'a hamdolsun! O, bizi Beyt'inin bakıcısı, Harem'inin idarecisi yaptı. Bize haccedilecek bir Beyt ve içinde emniyet ve huzur duyulacak bir Harem verdi. Bizi, böylece, halkın idarecileri yaptı.

Bu yeğenim Muhammed İbn Abdullah'la kim tartılsa Muhammed ona üstün gelir. Malı az olsa da, mal nedir ki? Mal, geçici bir gölgedir. Eğreti birşeydir. Muhammed, akrabalık (soyluluk) derecesini bildiğiniz kimsedir. O, şimdi kızınız Hadice Bint Huveylid'le evlenmeyi arzu etmektedir. Ona, benim malımdan şu kadar mehir vermiştir.

Vallahi, bundan sonra onun büyük bir haberi ve çok önemli bir durumu olacaktır.

Böylece Rasûlüllah (s.a.v.) Hadice'yle evlendi.

Hadice'nin Varaka İbn Nevfel'le adı çıkmıştı. Fakat aralarında

nikâh akdedilmemişti. Daha önce onunla Ebu Hale evlenmişti. Onun adı Hind'di. Onun Malik Îbnu'n-Nebbaş olduğu da söylenmiştir. Hadice'nin Ebu Hale'den Hind ve Hale adında iki erkek çocuğu olmuştur. Hadice, Ebu Hale'den sonra Atık îbn Aiz el-Mahzumi'yle evlenmiş ondanda Hind isimli bir kız çocuğu olmuştur.
Bazıları Atık, Ebu Hale'den öncedir der. Daha sonra da onunla Rasûlüllah (s.a.v.) evlenmiştir. Rasûlüllah'ın (s.a.v.) îbrahim hariç bütün çocukları Hz. Hadîce'dendir. [189][170]

Rasûlüllah'ın Kabe'nin Yapılışında (Tamirinde) Bulunması Ve Hacer-i Esved'i Eliyle Koyması

Beyt'in ilk yapılışı şöyledir: Allah Teâlâ Beyt-i Mamur'u indirdi. Onu Kabe'nin yerine koydu. O, kırmızı yakuttu. Daha sonra yükseltildi. Adem, onun yerine Beyt'i bina etti. Daha sonra onu Adem'in çocukları çamur ve taşla yaptılar. Nuh (a.s.), zamanında su altında kaldı. Onun yeri Halil (İbrahim) yapıncaya kadar sellerin ulaşamadığı bir tepe olarak kaldı. Ondan'sonra Amalika yaptı. Arkasından onu Curhum yaptı. Sonra da Kureyş yaptı.
173) Talha şöyle anlattı: îlk yıkılışında Beyt'te üzerine yazı yazılmış bir taş bulundu. Bir adam çağırıldı. Adem taştaki yazıyı okudu Şunlar yazılıydı: Sevgili, şanı yüce, sebatkâr, hakikati delille isbat eden seçkin kulun. O, Mekke'de doğacak, Taybe'ye hicret edecek. Eğri olan milleti düzgün hale getirmedikçe O gitmez. O, Allah'tan başka ilâh olmadığına şehadet edecek. Onun ümmeti çok hamdedenlerdir. Onlar, her tepede Allah Teâlâ'ya hamdederler. Bellerine izar sararlar. Kol ve bacaklarını

[189][170] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 123-124.

temizlerler (abdest alırlar).
Rasûlüllah (s.a.v.) otuzbeş yaşma erişince, Kureyş Kabe'yi yıkıp yeniden yaptı. Çünkü seller yüzünden tahrib olmuştu.
Rasûlüllah (s.a.v.) da onlarla birl^te taş taşımıştı. Duvarlar örü-lüp Hacer-i Esved'in konulacağı yere ulaşıldığında, Kureyş kalibeleri a-rasında anlaşmazlık çıktı. Her kabile onu biz koyacağız diyordu. Nihayet çarpışma için hazırlık yaptılar. Abduddar oğulları, ortaya içi kan dolu bir çanak getirdiler. Ellerini, içi kan dolu çanağa hatırdılar. Ölünceye kadar çarpışmak üzere andlaştılar. Bundan dolayı onlara "Kan yalayı-cıları" adı verildi.
Kureyşliler birkaç gece bu halde kaldıktan sonra oturup aralarında konuştular. Kureyş'in başı olarak Ebu Umeyye İbnu'l-Muğire: Bu mescidin kapısından ilk girecek olanı, aranızda hakem yapın, dedi.
İçeriye ilk giren Rasûlüllah (s.a.v.) oldu.
O'nu görünce: işte bu el-Emîn, razıyız ona, dediler.
Rasûlüllah (s.a.v.) yanlarına gelince, meseleyi ona anlattılar. O da: "Bir örtü getirin" dedi. Örtü getirildi. Hacer-i Esved'i alıp eliyle örtünün içine koydu. Sonra: "Her kalibe, örtünün birer ucundan tutsun ve hep birden, onu, yukarı doğru kaldırın" dedi. 190[171] Hacer-i Esved'in konulacağı yerin hizasına geldiklerinde, onu eliyle yerleştirip üzerine duvar örmeğe devam etti.
Peygamberlik gelmeden önce Rasûlüllah'a (s.a.v.) el-Emîn adını vermişlerdi. 191[172]

190[171] Tefsîru İbn Kesir, I/263.
191[172] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 124-125.

İKİNCİ BÖLÜM

RASULULLAH’IN PEYGAMBER OLUŞU

Görülmeyen Kimselerin Çıkardıkları Sesler

174) En-Nadr İbn Sufyan el-Huzelî babasının şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Şam'a gitmek üzere yola çıktık. Geceleyin Ez-Zerka'yla Maân arasında, mola verdiğimiz esnada, ansızın (gökle yer arasındaki) bir süvari: Ey uyuyanlar! Acele edin. Şimdi uyuma vakti değil, Ahmed çıktı. Cinleri tamamen kovdu, dedi.
Biz, bir arkadaş grubu olarak, korktuk. Hepsi de bunu duymuştu. Bizler ailelerimizin yanma döndük. Onlar da bize Mekke'de Kureyş'le, adı Ahmed olan, Abdulmuttalib oğullarından çıkan bir peygamber arasında çıkan anlaşmazlıktan bahsediyordu.
175) Muhammed İbn Ka'b el-Kurazî şunu anlattı:
Ömer Ibnu'l-Hattab, mescidde otururken, birisi onun yanından mescidin gerisine gitti. Bir adam:
- Müminlerin emiri! Geçeni tanıyor musun? dedi. Ömer:
- Kim o? dedi. (O adam şöyle dedi:)
- (Bu), Sevad îbn Kârib'tir. Şeref ve mevkisi olan Yemenli birisidir. Peygamberin ortaya çıkışım haber vermek üzere kendisine cin gelen kimsedir. Ömer:
- Onu bana getir, dedi. Onu çağırdı ve: Sen Sevad îbn Kârib misin? dedi.
- Evet diye cevap verdi. Ömer:
- Sen, cinin sana, Rasûlüllah'm ortaya çıkacağı haberini getirdiği kimse misin? dedi. Sevad:
- Evet, dedi. Ömer:
- Sen, hâlâ kahin misin? dedi. Sevad çok kızdı ve:

- Müminlerin emiri! Müslüman olduğumdan beri hiç kimse beni kahin olarak görmedi, dedi. Ömer:
- Subhanellah! Vallahi, bizim daha önce şirk üzerinde olmamız senin daha Önce kahin olmandan daha büyüktür. Sen bana cinin Peygam-ber'in (s.a.v.) zuhur edeceği haberini getirip getirmediğini söyle, dedi. Sevad:
- Müminlerin emîri! Cin bana o haberi getirdi. Bir gece uyurken, ansızın birisi bana gelip ayağıyla vurdu ve şöyle dedi:
Kalk! Sevad îbn Kârib! Düşün ve anla! Eğer düşünüyorsan! Luey îbn Galib'in soyundan Allah'a ve ona ibadet etmeğe davet eden bir peygamber gönderilmiştir. Sonra şu şiiri söylemeğe başladı:
Cinlerin haber araştırmalarına ve develere palan vurmalarına şaştım.
Onlar doğruyu aramak üzere hızlı Mekke'ye giderler. Cinlerin i-yileri kötüleri gibi değildir.
Sen Haşim (oğullarının) iyisine git gözlerinle başına kadar yük-sel.
Onun söylediklerine aldırmayıp: Bırak da uyuyayım. Akşama ka-dar uykusuz bir halde dolaştım.
ikinci gün yine gelip ayağıyla bana vurduktan sonra: Ey Sevad îbn Kârib! Ben sana, kalk! Düşün ve anla! Eğer düşünüyorsan! Luey îbn Galib'in soyundan Allah'a ve ona ibadete çağıran bir peygamber gönderilmiştir, dedi. Sonra cin şu şiiri söylemeğe başladı:
Cinlerin araştırıcılıklarına ve develere palan vurmalarına şaştım. Onlar doğruyu aramak üzere hızla Mekke'ye giderler. Cinlerin doğru o-lanları yalancıları gibi değildir. Sen, Haşim oğullarının hayırlısına git. Onların öncekileri sonrakileri gibi değildir.
Söylediklerine hiç aldırmadan: Bırak da uyuyayım, gündüz, akşa-ma kadar uykusuz bir halde dolaştım.
Üçüncü gece, yine gelip ayağıyla bana vurduktan sonra: Ey Sevad

îbn Kârib! Ben sana demedim mi? Kalk, düşün ve anla! Eğer düşünü-vorsan! Luev İbn Galib'in soyundan, Allah'a ve ona ibadete çağıran bir peygamber gönderildi, dedi ve cin şu şiiri söylemeğe başladı:
Cinlerin haberlerine ve develere palan vurmalarına şaştım.
Onlar, doğruyu aramak üzere hızla Mekke'ye giderler. Cinlerin i-nananları kâfirleri gibi değildir.
Hâşim oğullarının, tepeleriyle taşları arasında olan hayırlı kişiye git:
Kalbime İslâmm sevgisi düştü ve onu arzu ettim. Sabah olunca yolculuk için hazırlık yaptım ve Mekke'ye gitmek üzere yola düştüm.
Daha yoldayken, bana Peygamber'in (s.a.v.) Medine'ye hicret ettiği haber verildi.
Medine'ye geldim. Peygamber'in nerede olduğunu sordum. Bana, mescidde olduğunu söylediler. Mescide vardım. Devemi bağladım. Rasûlüllah'ın (s.a.v.) etrafının cemaatla sarılmış olduğunu gördüm ve: Sen, benim söyleyeceklerimi dinler misin? ey Allah'ın elçisi! dedim. Ebu Bekr'e:
- "Onu yaklaştır, yaklaştır" dedi. Tam önüne gelip:
- Konuşmamı dinle, ya Rasûlellah! dedim. O:
- Gel. Sana cin gelme meselesini bana da anlat, dedi. Ben de şu şiiri söyledim:
- Bana, biraz yatıp uyuduktan sonra bir cin geldi. Başımdan geçenleri anlatırken yalan söylemiyordum.
Üç gece, hep o konuşup durdu. Sana Luey İbn Galib (soyundan) bir elçi geldi.
Paçaları sıvayıp hemen işe giriştim. Güçlü deve, beni çöllerde do-laştırdı.
Allah'tan başka Rab olmadığına ve senin her gaib hakkında güve-nilen birisi olduğuna şehadet ederim.

Yine senin gönderilenler arasında Allah'a yakın vasıta olduğuna şehadet ederim. Ey en kerîmlerin ve en iyilerin oğlu!
Ey en hayırlı Peygamber! Sana geleni bize emret. Gelenler saçların beyazlığından bahsetse bile. Sevad İbn Karib'e senden başka, fayda verecek şefaatçinin bulunmadığı günde bana şefaatçi ol.
Rasûlüllah (s.a.v.) ve ashabı benim müslüman oluşuma çok sevindiler. Onların sevinçleri yüzlerinden okunuyordu.
Ömer atlayıp yanıma geldi ve:
- Ben senden bunu dinlemek istiyordum. (Senin cinin, bugün de gelecek mi?) dedi. O:
- Kur'an okuduğumdan beri hiç gelmedi, Çin'in yerine Allah'ın kitabı ne iyi bedeldir, dedi. (135),
176) Oabir şöyle anlattı:
Medine'ye gelen ilk haber şudur; Bir kadının kuş suretinde cinden bir tabisi vardı, O, duvarın üzerine düştü, Kadın: Niçin gelmedin? Sen bize haber veriyordun, biz de aana haber veriyorduk, dedi. Cin; Bize şimdiki yaptıklarımızı meneden ve zinayı haram kılan kimse çıkmış, dedi,
177) Ali îbn Huseyn anlattı;
Neccar oğullan kabilesinden, Fatıma Bintu'n-Nu'man adlı bir kadmm, cinden bir tabii vardı.
Cin daha önce o kadına gelirdi. Peygamber (s.a.v.) hicret ettiğinde, duvarın üzerine düştü, Kadın: Ne oldu? Daha önceki gibi niye gelmedin? dedi.
Cin; Zina ve şarabı yasak eden geldi, diye cevap verdi.
178) Ebu Hureyre şunu rivayet etti;
Hureym tbn Fatik, Ömer Îbnu'l-Hattab'a: Nasıl müslüman olduğumu sana anlatayım mı? dedi.
Ben, bazı develerimi ararken, ansızın buluttan gök gürlemesi sesi duyulması ve şimşek çakmasıyla birlikte gecenin karanlığına

burundum. Avazımın çıktığı kadar şöyle bağırdım;
- Bu vadinin sefihlerinden, azizine sığınıyorum. Birden bire, görünmeyen birisi bana şöyle seslendi:
- Ey genç! Celal, şeref, iyilik ve lütuf sahibi olan Allah'a sığın! Enfal'dan bazı ayetleri oku. Bir Allah'a inan, övünme. Ben de şöyle söyledim;
- Ey seslenen! Söylediğin şey, sana göre, doğru olan yoksa saptırıcı birşey midir? Bize, Senin gittiğin yolun hangisi olduğunu açıkla.
O ses, şöyle dedi;
- Bu, hayırlar sahibi Allah'ın Rasûlü'dür. O, cennetlere ve kurtuluşa davet ediyor. O, oruç ve namazı emrediyor ve insanları kötü şeylerden çekip çıkarıyor.
179) Abdullah el-Umanî şöyle anlatmıştır;
Aramızda Mazin tbnu'l-Gadûbe adlı bir adam vardı, (Uman'ın semaya adlı köyünde) bir puta hizmet ediyordu. Bazı kabileler de ona saygı gösteriyorlardı. Bir gün putun yanında, kurban olarak bir koyun kestik, Arkasından puttan bir ses duydum. Şöyle diyordu:
Mazin! Dinle de sevmesin. Hayır ortaya çıktı, Şer de gizlendi. Mudar'dan bir peygamber (Allah'ın en büyük diniyle) gönderildi. Taştan yontulan şeyi bırak ki, cehennemin ateşinden kurtulasm.
Bundan çok korktum. Birkaç gün sonra bir koyun daha kestik. Bu defa da puttan gelen şu sözleri işittim. Bana gel, bana gel de, bilmediğin şeyleri duy, Bu, bir peygamberdir. İndirilen hakkı getirmiştir. Yakıtı taşlar olan yakıcı ateşin sıcaklığından kurtulman için ona inan.
Kendi kendime; Bu, çok tuhaf ve benim için bir iyilik kastediliyor, dedim. Yanımıza Hicazh birisi geldi. Ona:
- Oralarda ne var ne yok? dedim. O:
- Muhammed adlı birisi çıktı. Yanma gelene: "Allah'a davet eden

kimseye icabet edin" diyor, dedi. Ben:
- İşte bu duyduğum şeyin haberi, dedim.
Puta koşup kırdım. Hayvanıma bindim, Nihayet Rasûlüllah'a (s.a.v.) geldim. Bana İslâm'ı açıkladı ve ben de müslüman oldum. 192[1]

180) Has'amh birisi anlattı: Araplar putları aralarında hakem yaparlardı. Biz, bir gece bir putun yanmdaydık. Aramızda anlaşamadığımız bir mesele hakkında o puta başvurmuştuk. Ansızın birisi şöyle seslendi:
Ey beden sahibi insanlar! Hüküm vermesi için putlara baş vuranlar! Hayallerinizi darmadağın edenle aranız nasıl? Bu, yaratıkların efendisi olan peygamberdir. O, hüküm vermede hakimlerden daha adildir. O, nurdan ve islâm'dan bahseder. İnsanları günahlardan çekip çıkarır. O, haram olan beldede ortaya çıkar.
Ondan korkup yanından ayrıldık. Bu şiir söz haline geldi. Nihayet, bize Peygamber'in (s.a.v.) Mekke'den çıkıp Medine'ye geldiği haberi u-laştı. Bunun üzerine ben de gelip müslüman oldum.
181) Temim ed-Darî anlatmaktadır:
Rasûlüllah (s.a.v.) gönderildiğinde, ben Şam'daydım. Bir ihtiyacımı teinin etmek için yola çıktım. Yolda gece oldu. Kendi kendime: geceleyin, bu vadide büyük bir himayedeyim, dedim.
Yatağıma girer girmez, kendisini görmediğim birisi bana şöyle seslendi: Allah'a sığın! Cinler, Allah'ın himayesinde olan birisim himaye edemez. Allah'ın Rasûlü Emin elçi çıkmıştır. Biz Hacun'da onun arkasında namaz kıldık, müslüman olduk ve ona tabi olduk. Artık cinlerin tuzak ve hileljeri gitti. Onlara yakıcı

192[1] Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, H/255, 256. Bundan daha uzundur.

taşlar atıldı. Sen, alemlerin Rabbi-nin elçisi Muhammed'e git ve müslüman ol.

Sabah olunca, Eyyub manastırına gittim. Bir rahibi sordum: Ona başımdan geçenleri anlattım. Rahip: Onlar seni tasdik ettiler. O, Ha-rem'den çıkacak ve peygamberlerin en hayırlısıdır. Onun önüne kimse geçemez, dedi.

Yolda bir takım zorluklara katlanarak Rasûlüllah'a (s.a.v.) geldim. 193[2]

182) Huveylid ed-Damrî'den şöyle rivayet edilmiştir:

Bir putun yanında oturuyorduk. Ansızın putun içinde birinin şöyle haykırdığını duyduk: Vahye kulak hırsızlığı yapmak kalktı. Mekke'nin peygamber'i sebebiyle ateşten taşlar atılmıştır. O peygamber'in adı Ah-med'dir. Hicret edeceği yer Yesrib'tir. O, namazı, orucu, iyiliği ve akrabalara ilgi göstermeyi emreder.

Hemen putun yanından kalktık. Sorduk, soruşturduk. Bize: Adı Ahmed olan Mekke'deki peygamber çıktı diye cevap verdiler.

183) Cubeyr İbn Mut'im'den rivayet edilmiştir:

Rasûlüllah (s.a.v.) Peygamber olarak gönderilmeden bir ay önce Buvane'de bir putun yanında oturuyorduk. Bir deve kestik. Birden bire, putun içinden birisi şöyle haykırmağa başladı: Şu garip şeyleri dinleyin: Vahye kulak hırsızlığı yapmak gitti. Adı Ahmed olan Mekke'deki bir peygamber için ateşten taşlar atıldı. O, peygamber Yesrib'e hicret edecek. Biz merakla bekledik. Nihayet Rasûlüllah (s.a.v.) çıktı.

184) El-Abbas ibn Mirdas anlattı:

Babam ölüm döşeğindeyken bana "Damar" adlı bir putu saklamamı vasiyet etti. Onu bir eve getirip koydum. Her gün bir defa ona gelip ziyaret/e diyordum.

193[2] Temim ed-Darî'nin musluman olması başka bir rivayetle şöyledir: Beyhakî, Delâilu'n-Nubuvve, V/416-417. Yine Müslim, Sahih, İV/2265.

Peygamber (s.a.v.) çıkınca, gece yarısı beni korkutan bir ses duydum. Yardım dilemek üzere "Damar"a koştum. Birden bire onun içinden birisinin şöyle seslendiğini duydum:
Suleym kabilesinin tamamına söyle: İnsanlar helak oldu. Camide-kiler sağ kaldı.
Damarda helak oldu. Bir zamanlar Peygamber Muhammed'e kitap gelmeden önce ona ibadet ediliyordu.
Meryem'in oğlundan sonra, peygamberlik ve hidayet kendisine geçen kişi hidayettedir.
Bunu halktan sakladım. İnsanlar Ahzab'tan (Hendek savaşından) dönünce rüyamda şunları söyleyen bir ses duydum: Salı günü düşen nur, kulağı yarık devenin sahibiyle birliktedir.
Bunun üzerine Rasûlüllah'a (s.a.v.) gittim ve müslüman oldum. 194[3]

185) Raşid İbn Abdi Rabbih'ten rivayet edilmiştir:
Suva' denilen put Muallat'taydı. Huzeyl'lilerle, Suleym kabilesine bağlı Zufer oğullan ona taparlardı.
Zufer oğulları, Raşid îbn Abdi Rabbih'i Suleymlilerin hediyesini götürmesi için Suva'a gönderdiler.
Raşid anlatır: Onu getirip sabahleyin Suva'dan önce bir putun önüne attım. Ansızın putun içinden birisi şöyle haykırdı: Abdulmutta-lib'in soyundan bir peygamber çıkmasına büyük hayret! O, zinayı, ribayı (faizi) ve putlara kurban kesmeyi haram ediyor. Sema beklenip korunmaya başladı. Bize ateşler atıldı.
Daha sonra başka bir putun içinden şu sesler geldi: Önceleri kendisine tapılan Damar putu terkedildi. Artık peygamber Muhammed çıktı. O, namaz kılan, zekâtı, orucu, iyilik etmeyi ve akrabaları gözetmeyi emreden bir peygamberdir.
Daha başka bir putun içinden şu sözler geldi:

194[3] İbn Hişam, Sîretu'n-Nebeviyye.

Meryem'in oğlundan sonra:
Peygamberlik ve hidayet kendisine geçen Kureyşli hidayettedir.
O, geçmiştekiler! ve yarın olacakları haber veren peygamberdir.
Sabahleyin, Suva1 putunun çevresindeki şeyleri yalayan ve hediye edilenleri yiyen ve sonra işemek üzere putun üzerine çıkan iki tilki gördüm. Bunun üzerine şu şiiri söyledim:
Tepesine tilkilerin işediği şey Rab olur mu?
Tilkilerin üzerine işediği kimse zelil ve aşağılıktır.
İşte o sıralarda Rasûlüllah (s.a.v.) peygamberliğini ilân etmişti. 195[4]

Vahşi Hayvanların Rasulullah'ın Peygamberliğini Bildirmeleri

186) Ibu Amr el=Hu&eli anlatmaktadır:
Kabileme mensup bazı kimselerle birlikte, Suva' adlı bir puta geldik. Ona sunmak ugere kurbanlıklar da getirmiştik.
En enee, puta, semiz bir ineği yaklaştırıp onun üzerinde boğazla* dım, Futun İçinden bir ses duyduk. Şöyle diyordu: Ayak takımı arağında bir peygamberin çıkması ne tuhaf. O* ginayı ve putlara kurban kesmeyi haram kılar» Artık gök beklenir oldu ve bize alevler atıldı.
Biz dağılıp Mekke'ye geldik, Sorup soruşturduk. Bize Muhammed'in peygamber olarak çıktığım haber veren birisini bulamadık. Nihayet Ibu Bekir es-Sıddik ile karşılaştık, Ben:
Ebu Bekri Mekke'de, Ahmed isimli» Allah Teâlâ'ya ibadete davet eden birisi çıktı mı? dedim. Ebu Bekr:
• Ne var? Ne oluyor? dedi. Ö'na olanları anlattım,

195[4] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 127-133.

Ebu Bekr: Evet çıktı. O, Allah'ın elçisidir, dedi,
Daha sonra bizi İslâm'a davet etti. Biz:
- Kavmimizin yapacağı şeyi bekleyeceğiz, dedik.
Keşke o gün muslüman olsaydık. Daha sonra muslüman olduk.
187) Müeahîd anlatmıştır: Cahüiye devrini gören îbn Anbes adlı bir ihtiyar Rod^s savaşı sırasında bana şunları anlattı:
Bizim aileye ait bir ineği sürerek götürüyordum, Onun içinden şöyle bir ses işittim: Ey AM Zureyh! Bir adam şöyle açık bir sözü haykı» rıyor; Lâ ilahe illallah,
Mekke'ye geldik, Peygamber'in (s.a.v.) Mekke'de çıkmış olduğunu öğrendik.
188) Ebu Hureyre anlâtmıştır:
Bir kurt» Ur sürünün çobanına geldi ve sürüden bir koyun aldı, Çoban onun peşine dupup koyunu geri aldı. Kurt bir tepenin üzerine çıktı, Çömelip ağamı açtı ve şunları söyledi; Ben, Allah'ın bana verdiği ruak için geldim, Ama sen enu benden aldın.
Çoban: Vallahi şimdiye kadar konuşan bir kurt görmemiştim» dedi.
Kurt da şöyle dedi: Bundan daha aaayibi iki siyah taşlı yer ara= Binda bulunan hurma bahçelerindeki bir adam size geçmişte olanlardan ve sizden sonra olacaklardan haber veriyor.
Adam yahudiydi. Peygamber'e (s.a.v.) gelip başından geçenleri anlattı. Peygamber (s,a<v.) onu tasdik etti ve şöyle dedi:
"Bu, kıyamet alametlerinden biridir. Adam çıkmak üzereyken, a= yakkabıları ve kırbacı ailesinin kendisinden gonra ne yatıklarını

anlattı. 196[5]

Râsûlüllâh'îk Peygamber Olmadan Önce Gördüğü Peygamberlik Alâmetleri

189) İbn Âbbâs şöyle der;
Peygamber (s,a.v.) Mekke'de enbeş yıl kaldı, Bunun yedi yılında ışık ve nur görüp §e§ işitti. Sekiz yıl da kendisine vahiy geldi.
190) Hz, Aişe anlatmıştın
tasûlüllah'â (s.a,v.) vahyiö başlanjpeı; uykuda sadık rüyaydı, O, hiçbir rüya görmeydi ki, sabahın aydınlığı gibi âçıkea çıkmasın. Daha sonra kendisine halvet (yalnızlık) sevdirildi, Hıra'ya gider, orada ibadet ederdi, Nihayet kendisine hakkın emri ve melek gelineeye kadar bu böyle devam etti,
191) Ebu Meysere'den rivayet edilmiştir;
Peygamber (s.a>v.) dışarı çıkfağında, birisinin kendisine! Ey Muhammed! diye seslendiğini duydu. Bunun üzerine koşa koşa Hadîde'ye geldi. Durumu Hadîee'ye anlatıp şöyle dedii
-- "Hadîee! Aklıma birleyin karışmış olmasından korktum. Ben dışarı çıkınca, seslenen birşey duduyorum ama hiçbir şey göremiyorum, Bunun üaerine hemen koşa koşa oradan ayrıhyerum,'1 Hadîee;
= Allahs katiyen sana böyle birşey (kötü birşey) yapmam dedi.
Hadîce bunu ğMiee Ebu Bekr'e anlattı. Çünkü Ibu lekr Oahiliye devrinde Ha. Peygamberin arkadaşıydı. Ebu Bekr onun elinden

196[5] Ebu Nuâym, Delâriu'n=Nubuv^e, §. 133; Miverâf, Âllâmulfi=NLJfeuwei §= 64.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 134-135.

tutup i Haydi Varaka'ya gidelim, dedi, Peygamber (s.a.v.)i Ne ölüyor? Ne var? dedi. Ebu Bekr, Hadîee'niö anlattıklarım ena anlattı. Varaka'ya geldi. Ona da anlattı, Varaka ona!
* Birşey görüyor musun? dîye sordu. Peygamber (s.a.v.);
- "Hayır. Ancak yahuz kaldığımda seşlenüdiğini duyuyorum, Hiç= bir şey göremiyorum, Hemen oradan ayrılıyorum, Bîr de bakıyorum, yine yanımda sesleniyor" dedL Varaka:
= Öyle yapma. Sesi duyunda sana söyleyeeeği şeyi dialeyincey© ka= dar orada kal, dedi,
Yine yalfiia kalınaa:
- Ey Muhammed! denildiğini duydu, Peygamber (s.a.v.)i
- "RuVîır"
- "Eşhedu enlâ ilahe illallah ve eşhedu enne Muhammeden Abduhu ve Rasûluh" de. "El-hamdu lillahi Rabbil-âlemin" de, dedi ve Fatihayı sonuna kadar söyletti.
Daha sonra Rasûlüllah (s.a.v.), Varaka1 ya geldi. Bunu ona anlattı. Varaka:
- Müjde! müjde! müjde! Senin Ahmed olduğuna şehadet ederim. Yine senin, Muhammed olduğuna şehadet ederim. Senin, Allah'ın Rasûlü olduğuna şehadet ederim. Sana savaşma emrinin verilmesi çok yakındır. Eğer, ben sağken sana savaşma emri verilirse, seninle birlikte mutlaka savaşırım.
Varaka öldükten sonra Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Kass'i (Varaka'yı) üzerinde yeşil elbiseler olduğu halde cennette gördüm." 197[6]

Taş Ve Ağaçların Rasûlüllah'a Selâm Vermeleri

197[6] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 135-136.

192) Cabir İbn Semure'den rivayet edilmiştir: Rasûlüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
Pev ,amberlik gelmeden önce bana selâm veren Mekke'deki taşı şimdi çok iyi hatırlıyorum."198[7]
193) Ali İbn Ebî Talib anlattı:
Mekke'de Peygamberle (s.a.v.) birlikteydim. Mekke'nin dışına, dağlar ve ağaçlar arasında dolaşmak için bazı yerlere gittik. O, bir ağaç ve taşa rastladın da onlar: "Es-Selâmu aleyke ya Rasûlellah!" demesinler. 199[8]
194) Cabir İbn Semare'den rivayet edilmiştir: Rasûlüllah'ın şöyle dediğini duydum:
"Peygamber olarak gönderildiğim geceler gelince, hangi ağaç ve taşa uğraşanı, bana: Es-Selâmu aleyke ya Rasûlellah! diyorlardı. 200[9]
195) Berre şunu anlattı:
Allah Teâlâ, Muhanımed'e peygamberlik verince, o, ihtiyacı için, hiçbir evi görmeyeceği, dere ve vadilere ulaşıncaya kadar en uzak yerlere giderdi. Rasladığı her taş ve ağaç ona: Es-Selâmu

---

198[7] Müslim, Sahih, kıtabu'İ-fedaıl, 2; Tırmızî, Sünen, kitabu'l-menakıb, V/593; Darımı, Sünen, 1/12; imam Ahmed, Musned, V/89, 95; Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, H/257; Mu'cemu's-Sağır, I/62; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, H/146, 153; Ebu Nuaym, Delaılu'n-Nubuvve, s. 142;Tarıhu İbn Asakır, M/84; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nıhaye, 513, 16, VI/153, 210; İbn Ebî Şeybe, Musannef, Xİ/464; Ebu Nuaym, Tarîhu Isfehan, I/...; Zebîdî, Ithafu's-SadetN-Muttekîn, VII/192.
199[8] Tırnızî, Sünen, kitabu'l-menakıb, hadis no: 3626. Tirmizî hadis hakkında: "Bu, garip bir hadistir" d u-niştir. Beyhakî, Delâılu'n-Nubuvve, H/153, 154.
200[9] Önceki dipnota bakınız.

aleyke ya Rasûlellah! diyordu. O, sağına, soluna ve arkasına döner ama hiç kimseyi göremezdi. 201[10]

Vahyin Başlangıcı

196) Hz. Aişe şöyle demiştir: Hz. Peygamber'e (s.a.v.) vahiy, uykuda sadık rüyayla başlamıştır. O, hiçbir rüya görmezdi ki, sabahın aydınlığı gibi açıkça çıkmasın. Sonra ona yalnızlık sevdirildi. Hıra mağarasına gelir, orada sayısı belli günlerin gecelerinde ibadetle meşgul olurdu. Oraya giderken azığını da yanında götürürdü. Azığı tükenince Hadîce'nin yanma döner, bir o kadar zaman için daha azık alır giderdi.

Nihayet Hakkın emri ona mağaradayken geldi. Rasûlüllah (s.a.v.) kendisi anlatır: Melek mağaranın içinde onun yanma gelip:

- Oku, dedi.
- "Ben okuma bilmem" dedim.

Beni tutup takatim kesilinceye kadar sıktı, sonra serbest bıraktı ve tekrar:

- Oku, dedi. Ben de:
- Ben okuma bilmem, dedim.

Beni, ikinci defa tutup takatim kesilinceye kadar sıktı, sonra da beni serbest bıraktı ve:

- Oku, dedi. Ben de:
- Ben okuma bilmem, dedim.

Beni tutup üçüncü defa takatim kesilinceye kadar sıktı, sonra serbest bırakıp:

- Yaratan Rabbinin adiyle oku! diye başlayarak, Alak suresinin başındaki beş ayeti okudu.

201[10] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 136-137.

Rasûlüllah (s.a.v.) titreyerek Hadîce'nin yanma geldi ve:
- "Beni sarıp örtün. Beni sarıp örtün" dedi.
Korkusu gidinceye kadar onu sarıp örttüler. Daha sonra: "Hadice! Bana ne oluyor?" deyip, başından geçenleri ona anlattı ve şunu ilâve etti: "Kendim hakkında korktum" dedi.
Hadice, Rasûlüllah'a (s.a.v.):
- "Bu, senin için olamaz. Vallahi, Allah seni asla utandırmaz. Çünkü sen akrabayı gözetirsin, Doğruyu konuşursun. Zayıf ve acizlerin işlerini yüklenirsin. Misafiri ağırlarsın ve hak yolunda karşılaştıkları musibetler anında insanlara yardım edersin, dedi.
Daha sonra Hadice onu, amcasının oğlu Varaka İbn Nevfel'e götürdü. Varaka, cahiliye devrinde hıristiyanhğa girmiş ve arapça yazı yazabilirdi. Çok yaşlanmış ve gökleri kör olmuştu Hadiee Varâka'ya; = Amca oğlu! Kardeşinin oğlu ne söylüyor, dinle, dedi.
Varaka; = Kardeşim! Ne görüyorsun^ diye sordu,
Rayûlüllah (g.a.v.) olanları ona anlattı, Varaka; Bu, Musa'ya (a. indirilen Namustur. Keşke, e «aman genç olsaydım, Keşke, geni dundan çıkardıklarında sağ olsaydım, dedi.
Rasûlüllalı(s.a.v.):
- "Onlar, beni çıkaracaklar mı?" dedi, Varaka:
= Evet, Senin gibi, birşey getirmiş bir kimse yoktur ki, düşmanlığa ve işkenceye uğramasın, Eğer, genin davet günlerine yetişirsem, sana, çok yardım ederini;
Çok geçmeden Varaka vefat etti.
Vahiy bir sûre kesildi. Rasûlüllah (ö.a.v.) buna çok üzüldü, Öyle ki, bir kaç defa, dağların tepesinden kendini atmaya gitti»
Peygamber her defa kendini atmak için bir dağ tepesine geldiğinde, Cebrail O'na görünüp;
- Muhattımed! Sen gerçekten Allah'ın Rasûlüsünî diyordu. Böylece, onun içi rahatlıyor ve geri dönüyordu.
Vahiy uzun süre gelmeyince, yine aynısı oldu. O, bir dağın tanı

zirvesindeyken5 Cebrail ona tekrar görünüp aynı sözü söyledi: 202[11]

197) Cabir îbn Abdillah anlatmıştır*

Rasûlullah'ın (s.a.v.) fetret-i vahiyden (vahyin kesilmesinden) bahsederken şöyle dediğini duydum:

Ben bir gün yürürken birdenbire gökyüzünden bir ses işittim, Ba= şınu kaldırdim. Bir de ne göreyim Hira'da bana gelen melek gökle yer arasındaki bir kürsî üzerine oturmuş halde. Korkumdan olduğum yere çöktüm, Daha sonra dönüp: Beni örtün, dedim. Beni örttüler. Bunun ü= gerine Allah Teâlâ; "Ey örtüye bürünen...11 ayetlerini indirdi. 203[12]

198) Hz. Aişe (r.a.) şöyle anlatmıştır; Hadiee Varaka'ya, kendisine Cebrail'in zikredildiğim söyleyince: Sebbuh Sebbuh! Putlara tapılan bü yerde Cebrail zikredileniez. Cebrail Allah'ın kendisiyle peygamberleri arasındaki emmidir. Onu, Cebrail'i gördüğü yere götür. Cebrail ona gelince, başını aç. Eğer o, Allah tarafmdansa, Muhammet! onu göremez Haâiee kendisi anlatır; Ben başımı açınca» Cebrail kayboldu ve Pey-ganıber (g.a.v.) onu göremedi, Hadice dönüp bunu Varaka'ya haber verdi. Bunun ürerine Varaka1 Öna gelen Namusu ekber'dir. israil oğulları §au

---

202[11] Buharı, Sahih, I/3; VI/âO2(215,216, Müslim, Sahih, kıtabu'l-îman, 3â, nö: ggg; İmam Âhm§d, Müshed* 111/377, VI/2S3; Böyhâkî, Sühen, VII/51; İX/6; Ebu Nuaym, D§lâılu'fı-Nubuwe, I/69, Tarîhu Isbehah, H/311; Ebü ÂVafiS, Musned, î/111, 112; Beyhâkî, S@laı!u'h-Nubü\A/6,11/135,136, Suyutî^DufhU'l-Metıfeür V1/56B, Irâkî.îâhhieu'l-lhya, Ill/Ö&;lbft Haegr, Kâtı'ş-Şafî, s. 178; Ibn Hacer, Fgthul-Bârî, i/22, VIİI/175, 729

203[12] Buharı, SâHıh, I/4, İV/141, Vl/201, 2Ö2, VIII/51, Musİım, Sahîh, Kıtabu'l-fman, 255, Ebü Avane, Musried, 1/112, Beyhakî, D&lâılu'n-NubuW6, 11/138, Tırmizî, Suneh, t&fsîrU

lggifj Ahffied ibn Hanbel, Musn^d, HI/&2S; M Haeef, F&thu'i-âarî, W-, Suyuiî, r, Vl/366; el-Hmdît Kengü'l-Ummal, 971 â, 32158.

çoeuklawna aıeak para karşılığında öğretirler;
Daha sonra Varaka, daveti beklemeye başladı. 204[13]

199) Hadice şöyle anlatmıştır; Hadiee, Rasûlullah'a (g.a.v.):
= Amcanını oğlu! Şu, saha geleni (meleği) geldiği gaman, bana ha= ber"verebilir misin? dedi. Peygamber (s,a.v.)s
- "Evet11 dedi. Hadiee:
<■ öyleyse bana haber ver, dedi. Hadice kendisi anlatmaktadır; Bir gün ben önün yanmdayken Cebrail geldi. Peygamber:
* Hadice t Şu bana gelen (melek) şimdi yine geldi. Ben;
- Kalkj dizimin üzerine otur, dedim.
Rasûluİlah (S.a.v,) dizimin üzerine oturdu. Ben: Onü gorüynrmu= sun? dedim. Rasûluİlah fs.a.v.);
- "Evet" dedi. Beni •
= Kalk, sol dizimin üzerine ötür, dedim. O da sol dizimin üzerine oturdu. "Şimdi görüyor musun?" dedim,
• "Evet" diye cevap verdi. Başörtümü çıkardım ve;
- Onu görüyor musun? dedim. Peygamber (s.a.v.): = "Hayırj göremiyorum" diye cevap verdi. Ben de:
- Vallahi, bu, yüee bir melektir. Şeytan değildir. 205[14]

200) Hz. Aişe anlatmıştır:
Ragûlullah (s.a.v.), Hıra'da bir ay itikâfa çekilme adağında bulun= muştu. Bu, Ramazan ayına tesadüf etm.is.ti Peygamber (s.a.v.) bir geee çıktı ve: Es-Selamu aleyke sözünü duydu. Rasûluİlah (s.a.v.) bu konuda şöyle der:
"Birden bire> bunun ein olduğunu zannettim. Hızla gelip Hadi= ce'nin yanına girdim. Hadice beni bir örtüyle örttükten sonra;

204[13] §kz. İbri Hlşsm, H/238, B&yh&kî, Delâılu'n-Nubuvve, Iİ/14B, 149.
205[14] Öeyhakî, öglâılü'fi-Nubuvs/ö, H/152, Ebu Nuayffl, Delâllu'n-Nübutfve, S 172, 174; Ibfi Kg&ır. el-Bioâyg ve'n-Nıhâye, IH/1 S; Suyutî, Ğamiu'l-Kebir, 11/721.

Neyin var? diye- sordu- Ona, olanları anlattım. Hadıde de: Müjdeler olsun, çünkü selâm hayır demektir, dedi,

Daha sonra tekrar çıktım. Cebrail'in güneşin üzerinde durduğunu gördüm. Bir kanadı doğuda, bir kanadı da batıdaydı. Ondan korkup hemen geldim. Bir de baktım ki o, kapıyla benim aramda. Benimle konuşunca, ona alıştım. Daha sonra bana, buluşmak için bir saat verdi. Kararlaştırılan saatte ben geldim. O gecikince dönmeyi düşündüm. Ben o haldeyken Mîkaîl ufku kapattı. Cebrail indi. Beni ensemin üzerine (sırt üstü) yatırdı. Kalbimin üstüne gelen yeri yardı ve kalbimi çıkardı. Kalbimden çıkarmak istediğini çıkardı. Onu, altın bir leğenin içinde, zemzem suyuyla yıkadı. Sonra onu yerine koydu. Yaranın yerini sarıp bağladı. Bundan sonra sırtıma mühür vurdu. Rabbinin adiyle oku, dedi. Karşılaştığım bütün taş ve ağaçlar bana: Es-Selamu aleyke ya Rasû-lellah! demeğe başladılar. Nihayet Hadice'nin yanma geldim. O da: Es-Selâmu aleyke ya Rasûlellah! dedi" 206[15]

201) Ubeyd'den rivayet edilmiştir:

Cebrail gelinceye kadar, Allah'ın, Rasûlüne (s.a.v.) Peygamberliği göndermesinin başlangıcı nasıl oldu?

Ubeyd şöyle cevap verdi: Rasûlullah (s.a.v.) her yıl, bir ay Hıra'da itikafa girerdi. Bu, Cahiliye devrinde Kureyş'in tahannüs ettiği (ibadet ettiği) şeylerdendi.

Rasûlullah (s.a.v.), her yılın bir ayında itikâfa girer, yanına gelen yoksulları doyururdu. Rasûlullah (s.a.v.), o aydaki itikaftan çıkınca ilk yaptığı şey, evine girmeden önce Kabe'ye gidip onu, yedi defa veya yapabildiği kadar tavaf etmek ve evine dönmekti. Öyleki Allah'ın Peygamberlik vermeyi dilediği ay -ki o ay Ramazan ayıydı- ve onu Peygamber olarak gönderdiği sene

---

206[15] Ebu Nuaym, en-Nubuvve, I/69; İbn Hacer, Metalıbu'l-Alıye, 4273; Suyutî, Dur-ru'l-Mensur, VI/369.

gelince, ailesiyle birlikte, itikâfa gittiği gibi Hira'ya gitti. Yine Allah'ın peygamberlik vereceği gece olunca da, Allah tarafından ona Cebrail geldi.
İbni îshak şöyle rivayet eder: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Cebrail, ben uyurken içinde bir kitap bulunan bir bohçayla, bana gelip: Oku dedi. Ben: Neyi okuyayım? dedim. Beni sıktı öyle ki öleceğimi zannettim. Bunu (oku sözünü) üç defa söyledikten sonra beni serbest bıraktı. Yine: Oku, dedi. Ben de: Neyi okuyayım? dedim. Bunu sadece, onun tekrar sıkmasından kurtulmak için söylüyordum. O da: "Yaratan Rabbinin adiyle oku" dedi 207[16]

202) İbnu'1-Bera şöyle anlattı:
Allah Teâlâ Muhammed'e kırk yaşındayken Peygamberlik verdi. Cebrail ona, cumartesi ve pazar günü geldi. Ramazan'ın onyedisinde pazartesi günü, Hıra mağarasında ona Peygamberlik geldi. Bu, Kur'-an'ın indiği ilk yerdir. Alak suresinin şu ayetleri orada inmişti: "Yaratan Rabbinin adiyle oku. O insanı bir kan pıhtısından yarattı. Oku ve öğren! insana bilmediklerini Öğreten ve kalemle yazdıran Rabbîn ekremdir (en cömerttir). Daha sonra Cebrail, yeri ökçesiyle eşti. Oradan bir su kaynadı. Rasûlullah'a (s.a.v.) abdest almayı ve iki rekat namaz kılmayı öğretti. 208[17]

Cebrail'in Rasûlullahâabdest Ve Namazı Öğretmesi

203) Usame İbn Zeyd anlatmaktadır: Cebrail ilk vahyi getirdiğin-

207[16] Ibn Hışam, Sıretu'n-Nebevıyye, I/252, 253; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra 1/157; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 11/147. Ayet, Alak Suresinin İlk ayetidir.

208[17] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 137-141.

de, Rasûlullah'a abdest ve namazı da öğretti. Abdesti bitirince, bir avuç su alıp onu edep yerine serpti. 209[18]

Ben de şöyle derim: Bu hadiste namaz'ın nasıl kılındığı zikredilmemiştir. İbnul-Bera'mn "iki rekat" dediğini belirtmiştik.

204) Mukatil İbn Süleyman anlatmıştır: Allah İslâm'ın başında müslümanlara sabahleyin iki rekat, akşamleyin de iki rekat namaz kılmayı farz kılmıştı. Daha sonra, Miraç gecesinde beş vakit namazı farz kıldı.

Bir hadiste: Rasûlullah'ın (s.a.v.), Peygamberliğinin başında güneşin zevali esnasında namaz kıldığı geçmektedir.

205) Tefsir alimleri şöyle demişlerdir: Müzzemnıil suresi Mekke'de nazil olmuştur. O sırada gece namazı kılmak ona farzdı. Rasûllah (s.a.v.) bazı müminlerle birlikte namaz kılıyordu. Bu, kendisine ve müminlere zor geldi. Böylece aşağıdaki ayetle ondan ve öbürlerinden kaldırıldı: "Senin, gecenin üçte ikisine yakın kısmını, (bazen) yarısını, (bazen de) üçte birini yatmadan (ibadetle) geçirdiğini ve beraberinde bulunan bir topluluğun da (böyle yaptığını) Rabbin elbette biliyor..." 210[19]

206) Ata İbn Yesar'la Mukatil îbn Süleyman Müzzemmil suresinin 20. ayetinin Medine'de nazil olduğunu söylemişlerdir. Birinci görüş daha doğrudur.

Bazıları şöyle demiştir. Onun hakkındaki gece namazı şu ayet-i kerimeyle neshedilmiştir: "Gecenin bir kısmında uyanarak, sana mahsus bir fazlalık olmak üzere namaz kıl" 211[20] Müminler hakkındaki de beş vakit namazla neshedildi.

209[18] Suheylî'nın "Ravzatu'l-Unf" daki sözlerine ve İbn Hişam'ın Siretu'n-Nebeviyye'sindeki sözlerini açıklama sadedinde bu hadisle ilgili tailıkına bakınız.

210[19] Müzzemmil Suresi, 20.

211[20] Isra Suresi, 79.

Şöyle de denilmiştir: Ümmetten neshedildi. Onun üzerinde farz olarak kaldı.
Diğerlerine değil, sadece ona farz kılınmıştı, diyenler de vardır,
207) îbn Abbas şöyle demiştir; Müzzemmil suresinin başıyla sonunun inmesi arasında bir sene vardır, 212[21]

Rasûlullah'ın Peygamberliğinin Başlangıcında Hadîce Ve Ali'ye Namaz Kıldırması

208) İbn Afif el-Kindi, babasından o da dedesinden rivayet etmiştir;
Ben» tîceretle uğraşan birisiydim. Hac için Mekke'ye gittim. Mal satın almak için el-Abbas îbn Abdilmuttalib'in yanına geldim.
Vallahi, Mina'da el-Abbas'm yarımdayken, ona yakın bir çadırdan, güneşe bakarak bir kişi çıktı. Ona baktıktan sonra namaz kılmaya durdu. Sonra o adamın çıktığı çadırdan bir kadın çıktı ve onun arkasında namaz kılmaya durdu. Daha sonra o çadırdan ergenlik çağına gelmiş bir genç çıktı ve oda öbür adamla birlikte namaz kılmağa başladı. El-Abbas'a:
- Abbas! Bu ne böyle? dedim,
- Bu, yeğenim Muhammed îbn Abdillah îbn Abdilmuttalib'tir, dedi. Ben:
- O kadın kim ya? dedim.
- Hanımı, Hadice Bint Huveylid'dir, dedi. Ben: - Peki, şu genç kim? dedim.
- Amcasının oğlu Ebu TaKb'in oğlu Ali'dir, dedi. Ben:
- Onun bu yaptığı şey nedir? dedim. El-Abbas:
- Namaz kılıyor, Peygamber olduğunu söylüyor. Onun bu duru-

212[21] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 141-142.

muna, hamım ve amcasının oğlu o gençten başka hiç kimse uymadı. O, Kisra ve Kayser'in hazinelerinin fetih yoluyla kendisine verileceğini iddia ediyor, dedi.
El-Eş'as İbnKays'm amcasının oğlu olan Afif şöyle derdi: Eğer Allah o gün bana îslâm'a girmeyi nasip etseydi, Ali îbn Ebi Talib'in yanında ikinci olurdum. Aslında Afîf, daha sonra îslâm'a girmiş ve çok iyi bir müslüman olmuştur.213[22]

Rasûlullah'a Vahyin Geliş Tarzı

209) Ha. Ajşe.anlatmaktadır; El-Haris Jbn Hışam, Kasûlullah'a:
- EyAllah'ın elçisi! Sana, vahiy nasıl gelir? diye sordu. Rasûlullah (s.a.v.) Şöyle cevap verdi:
- "Vahiy bazan bana, çıngırak sesi gibi gelir, işte bu, vahyin bana en ağır gelenidir. Vahiy hali gidince, meleğin bana söylemiş olduklarını bellemiş olurum. Bazan da adam şeklinde bir melek gelir. Benimle konuşur ve ben de onun söylediklerini bellerim."
Hz» Aişe şunu söylemiştir;
1 Rasûîullah'ı (s.a.v.) çok soğuk bir gtinde kendisine vahiy nazil

213[22] Buharı, Tarîhu'l-Kebir, Ali İbnu'l-Medînî'den.

Hakim, Mustedrek. Hakim şöyle demiştir;

"Bu, isnadı sahih bir hadistir. Buharı ile Müslim rivayet etmemişlerdir. Zehebi de bunu ikrar etmiştir."

Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, IX/103, Heysemî şöyle demiştir: "Ahmed'le, Ebu Ya'la aynısını, Taberani ise bazı ısnadlarla rivayet etmiştir. Ahmed'in ravıleri sıka (güvenilir) dir."

Beyhakî, Delâilu'n-Nubuvve, H/162, 163.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 142.

o-lurken gördüm, (O kadar soğuk olduğu halde) ondan vahiy hali geçtiğinde, alnından terler damlıyordu. 214[23]

210) Ya'la îbn Umeyye, Ömer Ibnu'l-Hattab'a: Allah'ın Peygamberini (s.a.v.), kendisine vahiy indirilirken bir görsem, derdi, Ci'rane'de Peygamber'e örtüden bîr gölgelik yapılmıştı. Ömer'in de aralarında bulunduğu bazı sahabiler Rasûlullah'ın yanındaydı. O sırada ona, üzerinde, koku sürülmüş bir cübbe bulunan bir adam geldi ve; Ya Rasûlallah! Kokuya bul andıktan sonra bir cübbe içinde umreye niyet eden bir adam haklımda ne buyurursun? dedi.

Peygamber (s.a.v.) bir süre ona baktıktan sonra sustu ve ona vahiy geldi. Ömer, Ya'la'ya: Gel diye işaret etti.

Ya'la geldi ve onu Örtünün içine soktu. Bir de baktı ki, Peygam-ber'in (s.a.v.) yüzü kıpkırmızı olmuş ve horlama sesi çıkarıyor. Bir süre böyle kaldıktan sonra, açılıp kendine geldi ve: ;

- "Biraz önce, bana umreyi soran kişi nerede?" dedi.

O zat arandı ve huzuruna getirildi. Rasulullah (s.a.v.) şöyle bu-yurdu.

-"Üzerindeki kokuyu üç defa yıka, cüppeyi de çıkar .Haccederken yaptıklarını umre ederken de yap." 215[24]

211) "Harice İbn Zeyd, Zeyd İbn Sabit'in şöyle dediğini rivayet etmiştir.

Birgün vahiy geldiği sırada Peygamberin (s.a.v.) yanında oturu-yordum. Rasûîullah'ı (s.a.v.) durgunluk bürüdü ve Rasûlullah'ın (s.a.v.) dizi dizimin üzerini düştü. Vallahi Rasulullah'm dizinden

---

214[23] Buharî, Sahih, kıtabu bed'i'l-vahyi, bab. 2; Müslim, Sahih, kiîabu'l-fedail, hadis no: 87; Malık, Muvatta, kitabu'l-Kur'an, babu ma cae fi'l-Kur'an, I/202; Beyhakî, Delâilu'n-Nubuvve, H/52.

215[24] Buharî, Sahih, 11/167; Müslim, Sahih, kıîabu'l-hac, 8; imam Ahmed, Musned, İV/222; Beyhakî, Sünenü'l-Kübra, V/50; İbn Hacer, Fethu'l-Barî, VIII/47.

daha ağır bir şey görmemiştim.
Daha sonra Rasulullah eğildi ve: "Zeyd! yaz!"dedi. 216[25]

212) Zeyd İbn Sabit anlatmaktadır.
Rasulullah'a (s.a.v.) ağır bir sure nazil olduğunda onu bir ağırlık alırdı, eğer hafif bir sure nazil olursa, hafiflik hissederdi.

213) Zeyd İbn Sabit şunu da anlatmaktadır.
Rasulullah'a (s.a.v.) vahiy indiğinde, ağır bir sıkıntı hisseder, hava soğuk olsa bile, alnından inci taneleri gibi terler dökerdi.

214) Ömer İbnu'l-Hattab şöyle demektedir:
Rasulullah'a (s.a.v.) vahiy inerken, yüzünün etrafında arı vızıltısına benzeyen sesler duyulurdu. 217[26]

215) Abdullah İbn Ömer anlatır: Peygamber'e (s.a.v.):
- Ya Rasûlellah! Vahyin gelişini sezer misin? diye sordu. Peygamber (s.a.v.):
- "Sesi duyar ve susarım. Bana hiçbir defa, (bu tarzda) vahyedilmemiştir ki, ruhum almıyor olduğunu sanmış bulunmayayım" buyurdu. 218[27]

216) Abdullah îbn Abbas anlatmıştır:
Rasulullah (s.a.v.), Mekke'de evinin avlusunda otururken, yanma Osman İbn Maz'un geldi. Dişleri gözükecek şekilde Rasûlullah'a (s.a.v.) güldü. Rasulullah (s.a.v.) ona:
- "Oturmaz mısın?" dedi. Osman:
- Tamam, oturayım, dedi.

216[25] Bkz: Tefsiru İbn Kesir, H/340; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, İV/155; Ebu Nuaym, Tarihu Isbehan, 11/251.

217[26] Hakim, Mustedrek, 1/535; İmam Ahmed, Musned, I/34, daha uzun olarak; Tir-mizî, Sünen, İV/151; Beyhakî, Delâılu'n-Nubuvve, VII/55; İbn Kesir, el-Bıdaye ve'n-Nihaye, 111/21; Tefsiru ibn Kesir, H/6.

218[27] İmam Ahmed, Musned, H/222; Tefsiru İbn Kesir, VIII/277; Suyutî, Durru'l-Mensur VI/278; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 3215.

Rasulullah (s.a.v.) onun karşısına oturdu. Onunla konuşurken, ansızın Rasulullah (s.a.v.) gözünü göğe dikip bir süre baktı. Bakışım biraz yere, sağa çevirdi. Rasulullah yönü sohbette bulunduğu Osman'dan gözünü eğdiği tarafa çevirdi. Sanki kendisine söyleneni anlıyorcasma başını sallıyordu. İbn Maz'un da bakıyordu.

İşini bitirince ve kendisine söyleneni anlayınca, Rasûlullah'ın (s.a.v.) gözü, daha önceki gibi göğe dikildi ve gökte kayboluncaya kadar gözü onu takip etti.

İlk geldiğinde oturduğu şekilde Osman'a yöneldi. Osman:

- Muhammedi Seninle niye beraber oturuyorduk? Sana niye gelmiştim. Senin, bu sabah ki gibi davrandığını hiç görmedim, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "De ki, benim hangi hareketimi gördün?" dedi. Osman:

- Senin, gözünü semaya dikip, sonra sağ tarafına baktığım, Ona doğru meylettiğini ve benimle ilgilenmediğini gördüm. Bu arada, sana söylenen birşeyi anlıyormuşcasma başını sallamağa başladın, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Bunu anladın mı?" dedi. Osman:

- Evet, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Az önce, sen otururken bana Allah'ın elçisi geldi" dedi. 219[28]

- Allah'ın elçisi mi? Rasûlullah (s.a.v.):

- "Evet" diye cevap verdi. Osman:

- Sana ne dedi?

- "Şüphesiz Allah, adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder, çirkin işleri, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp

---

219[28] Taberanî, Mu'cemu'l-Kebîr IX/228; Buharı, el-Edebu'l-Müfred, Hadis no: 893; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 1/115; İmam Ahmed, Musned, 1/318, Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, VII/48.

tutasınız diye size öğüt veriyor" dedi. 220[29]
Osman şöyle demiştir: Bu, iman kalbime yerleşip Muhammed'i sevdiğim zaman olmuştu.

217) Esma Bint Yezîd anlatır:
Rasûlullah'm devesi Adba'nın yularını tutarken, ona Maide suresinin tamamı nazil oldu. Vahyin verdiği sıkıntının ağırlığından nerdeyse devenin bacağı kırılıyordu.

218) Ubade İbnu's-Samit şunu rivayet etti:'
Vahiy geldiğinde, Peygamber'i (s.a.v.) bir sıkıntı basar ve yüzünün rengi bomboz olurdu. 221[30]

219) Ebu Erva ed-Devsî şöyle anlatır:
Rasûlullah'a (s.a.v.), devesinin üzerindeyken vahiy nazil olduğunu gördüm. Deve böğürüyor ve ön ayaklarını büküyordu. Hatta ben hayvanın ayağı kırılacak zannettim. Hayvan kâh çöküyor, kâh ön ayakları bükük vaziyette ayakta duruyordu. Vahyin sıkıntısı Rasûlullah'tan (s.a.v.) gidinceye kadar, bu böyle devam etti. Bu arada Rasûlullah'tan inci tanesi gibi ter akıyordu.

220) Ikrime şöyle der:
Rasûlullah (s.a.v.) kendisine vahiy geldiği için bir müddet, kendinden geçercesine yatardı 222[31]

221) Ebu Hureyre şöyle rivayet etmiştir:
Rasûlullah'a vahiy nazil olduğunda başı ağrır ve bu yüzden başına kına sarardı 223[32]

220[29] Nahl Suresi, 90.

221[30] Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, 88; kitabu'l-hudud, 13; İmam Ahmed, Musned, V/317, 318, 331,337.

222[31] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 1/131.

223[32] ibn Kesir, el-Bıdaye ve'n-Nihaye, IH/22, İbn Kesir, bu konuda şöyle demiştir. Bu çok zayıf bir hadistir.

Zehebî, et-Tıbbu'n-Nebevî, s. 122; Suyutî, el-Hâvî, H/44; Heysemi, Mecmeu'z-

İbn Akil şunları anlatmıştır:
Meleğin gelmesi esnasında Rasûlullah (s.a.v.) geçirdiği iğma (baygınlık) ve sıkıntı sebebiyle ona cinnet isnad etmişlerdir.
Sonra bu şeklin ardındaki anlamdan gafil kaldılar. O delilik baygınlığının aksine doğruyu ve hakkı açıklıyordu.
Bu, Hadice'nin daha önce söylediğinin aynısıdır. Hz. Hadice şöyle demişti:
Vallahi, Allah seni asla utandırmaz, üzüntüye düşürmez. Çünkü 'sen, sözü doğru söylersin. Hak yolunda karşılaştıkları musibetlerde insanlara yardım edersin.
Birisi şöyle dese:
Vahiy geldiği anda onun geçirdiği sıkıntı abdestini bozar mı?
Şu cevap verilir:
Hayır. Çünkü O, uykusunda bile korunuyordu. Onun gözleri uyur kalbi uyumazdı.
Dübür bağının çözüldüğü uyku durumu onun abdestini bozmadığına göre, kendisiyle gizlice konuşulan ve kalbine hidayetin bırakıldığı yüce vahiy hali, böyle nahoş şeylerden korunmuş olmasına daha elverişlidir, onun tabiat ve şahsiyetine daha layıktır. 224[33]

Zevaid, V/95; Et-Kehhal, Ahkamu'n-Nebeviyye, I/83; Irakî, Tahricu'l-İhya, İV/277. Irakî, bu hadisi, Bezzar'a ve ibn Adiyy'e (el-Kamil'deki Ebu Hureyre hadisine) nispet etmiştir. İsna-dındakı el-Ahvas ibn Hakîm hakkında ihtilâf vardır.

Zebîdî, Ithafu's-Sadeti'l-Muttekîn, IX/518. Ayrıca onu İbnu's-Sinni'ye nisbet etmiştir. Ebu Nuaym da "Tıbbu'n-Nebev?1 de rivayet etmiştir.
224[33] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 143-146.

Peygamberliği Esnasında, Rasulullah'a Gelip Giden Melekler Hakkındaki İhtilâf

222) Âmir şöyle demiştir:
Rasûîullah'a (s.a.v.) peygamberlik kırk yaşındayken geldi. Peygamber olması sebebiyle, İsrafil üç sene onunla birlikte bulundu. İsrafil ona kelime ve eşyayı öğretiyordu. Kur'an'dan hiçbir ayet İsrafil'in diliyle inmemiştir.
Üç sene geçtikten sonra; Cebrail Peygamber'e gelip gitmiştir. Kur'an Cebrail'in diliyle inmiştir.
223) Amir'den rivayet edilmiştir:
Rasûlullah'a (s.a.v.) peygamberlik kırk yaşındayken indirilmiştir. Üç yıl, İsrafil onunla birlikte olmuştur. Daha sonra İsrafil ondan ayrılmıştır. Cebrail (a.s.) on yıl Mekke'de, on yıl da hicret yurdu olan Medine'de onunla birlikte olmuştur.
İbn Sa'd da şöyle demiştir:
Bu hadisi Muhammed İbn Ömer'e söyledim o da şu cevabı verdi:
Bizim memleketimizdeki alimler İsrafil'in Peygamber'e gelip gittiğini bilmezler. Onların alimlerinden ve siyercilerinden bazıları, onunla (Rasulullah'la), kendisine vahiy indirildiği andan vefat edinceye kadar sadece Cebrail birlikte olmuştur, derler. 225[34]

Rasulullah'ın Rabbinden Kendisinde Bulunanı (Peygamberliğini) Takviye Edecek Bir Delil Göstermesini İstemesi

225[34] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 147.

224) Hz. Ömer şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v.) Hacun'dayken şöyle dedi:
"Allah'ım! Bana, bundan sonra Kureyşlilerden beni yalanyanlara aldırmayacağım bir delil göster."
Ona: Şu ağacı çağır, denildi.
Rasûlullah (s.a.v.) ağacı çağırdı. Ağaç kökleriyle çıktı geldi. Rasûlullah kökleri kesti. Daha sonra ağaç yere çukur kazarak yürüdü. Rasûlullah'm (s.a.v.) karşısına gelince:
- Ne dilersen dile? dedi. Rasûlullah:
- "Yerine dön" dedi. Ağaç yerine döndükten sonra: "Vallahi, artık Kureyşlilerden beni yalanlayanlara aldırmam" dedi. 226[35]
225) Enes İbn Malik anlattı:
Cebrail bir gün, bazı Mekke'liler dövdüğü için, eli yüzü kana bulanmış ve üzgün bir halde oturan Rasûlullah'm yanma geldi. Ona sordu:
- Bu ne hal? Ne oldu sana?
- "Bana falanca kişiler, şöyle şöyle yaptılar." Cebrail ona:
- "Sana (şeref ve derecene dair) bir delil göstermemi ister misin?" dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Evet, göster" dedi. Cebrail vadinin gerisindeki bir ağaca baktı ve:
- Şu ağacı çağır, dedi. Rasûlullah (s.a.v.) ağacı çağırdı. Ağaç yürüyerek geldi ve onun karşısında durdu. Cebrail Rasülullah'a: Ona emret, geri gitsin, dedi.
Rasûlullah (s.a.v.) ağaca emretti ve ağaç yerine döndü. Buriun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):

226[35] Ebu Nuaym, Delâilu'n-Nubuvve, s. 138; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, IX/1O; İbn Hacer, Metalibu'l-AlİYe, 3838; Kadî lyad, eş-Şakk, 1/579.

- "Bu bana yeter" dedi. 227[36]

Peygamber Gönderildiğinde Şeytanların Üzerine Alev Atılması Ve Putların Devrilmesi

226) İbn Abbas anlatmaktadır:
Rasûlullah (s.a.v.), bazı sahabileriyle birlikte Ukaz panayırına gitmek üzere yola çıktı. Şeytanların gökten haber almaları engellendi. Onların üzerine alevler gönderildi. Şeytanlar kavimlerine dönünce onlara:
Neyiniz var? diye sordular.
Onlar: Biz, gökten haber almaktan engellendik ve üzerimize alev gönderildi, dediler.
Diğerleri: Sizin gökten haber almanıza ancak yeni meydana gelen bir olay engel olabilir. Bütün yeryüzünü gezin, dolaşın ve bu yeni meydana gelen olayın ne olduğunu görün, dediler.,
Öbürleri yola çıkıp kendilerinin gökten haber almalarına engel olan bu olayın ne olduğunu görmek üzere bütün yeryüzünü dolaştılar. Tihame tarafına gidenler, Ukaz panayırına gitmekte olan Peygamber'in. (s.a.v.) Nahle denilen yerde ashabına sabah namazı kıldırırken yanına vardılar. Okunmakta olan Kur'an'ı dinledikten sonra: Bizim gökten haber almamıza engel olan işte budur, dediler. Arkasından kavimlerine dönüp: Ey kavmimiz! "Biz, gerçekten, doğru yola ileten harikulade güzel bir Kur1 an dinledik. Biz de ona îman ettik. Artık kimseyi Rabbimize asla

---

227[36] İbn Mace, Sünen, no: 4028; İmam Ahmed, Musned, 111/113; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/142; Zebîdî, el-ithaf, VII/182. Zubeydi, hadisi, İmam Ahmed'e (Mus-ned'de) ve Darımî'ye (Sünen'de) nisbet etmiştir.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 147-148.

ortak koşmayacağız." 228[37]

Allah Teâlâ, Peygamberine şunu indirdi: "De ki, cinlerden, bir topluluğun (benim okuduğum Kur'an'ı) dinleyip de şöyle söyledikleri bana vahyolunmuştur." 229[38]

227) Yine îbn Abbas anlatmaktadır:

Muhammed (s.a.v.) Peygamber olarak gönderilinee, cinler kovuldu ve onların üzerine yıldızlar atıldı. Bundan önce onlar gökten haber dinlerlerdi. Her bir cin topluluğunun, dinleme yeri vardı. Bundan dolayı ilk korkan Taif halkı oldu. Putlarına kurban kesmeye başladılar. Deve veya koyunu olanlar her gün kurban kesiyordu. Nihayet, malları bitmeye yaklaştı. Daha sonra birbirlerini bundan menedip aralarında şöyle konuştular: Gökteki yıldızların nasıl olduğunu görmüyor musunuz? Onların hiçbiri gitmedi! İblis de şöyle dedi: Bu, yeryüzünde, yeni meydana gelen birşeydir. Bana, yeryüzünün her tarafından toprak getirin. İblis'e toprak getiriliyor, o da toprağı koklayıp atıyordu. Nihayet, Tiha-nıe toprağı getirildi ve onu koklaymca: İşte yeni olay buradadır, dedi. 230[39]

228) Ya'kub Îbnu'l-Ahnes şunu rivayet etti:

Yıldızların atılmasından dolayı korku ve telâşa kapılan ilk Arap kabilesi Sakif tir. Sakifliler, Amr îbn Umeyye'ye gelip: Sen ne olduğunu görmedin mi? Bu ne demektir? dediler.

Amr: Bakın, eğer onlar, kendileriyle yol bulunan ve yaz ve kışın durumu bilinen yıldızlarsa, onların düşmesi dünyanın yok olması ve bu dünyadaki yaratıkların gitmesi demektir. Eğer bunlar o yıldızlar değilse, o zaman bu Allah'ın yaratıklarına

---

228[37] Cin Suresi, 1-2.

229[38] Cin Suresi, 1. Haberin kaynağı: Buharı, Sahîh, kitabu't-tefsir, tefsiru suretı'l-cin; Müslim, Sahîh, kitabu's-salâh, 149; Beyhakî, Delâilu'n-Nubuvve, II/225-227.

230[39] Beyhakî, Delâilu'n-Nubuvve, s. 240, 241.

dilediği bir olay ve Araplar içinde gönderilecek bir Peygamberdir. Böylece anlattı.

229) Ubeyy îbn Ka'b şunu anlattı:

İsa îbn Meryem'in göğe kaldırılmasından Rasûlullah'm Peygamber olmasına kadar, hiç yıldız atılmadı. Rasûlullah (s.a.v.) Peygamber olunca, yıldızlar atıldı. Kureyş böylece görmediğini görmüş oldu. Bunua üzerine, artık bunun dünyanın sonu olduğunu zannederek hayvanlarını salıvermeğe, kölelerini serbest bırakmağa başladılar.

Onların bu hareketini duyan Taif liler de aynısını yaptılar. Sakif in yaptığı şeyi duyan Abduyaleyl îbn Amr onlara: Niye böyle yaptınız? diye sordu.

Onlar: Yıldızlar atıldı. Biz onların gökyüzünden düştüklerini gördük, dediler.

O da: Gittikten sonra mal kazanmak zordur. Acele etmeyin. Bakın. Eğer onlar, bilinen yıldızlarsa, işte bu, insanların yok olduğu sırada oîur.

Eğer bilinmeyen yıldızlarsa, bu da yeni ortaya çıkan bir olay sırasında olur.

Baktılar, Onların bilinmeyen yıldızlar olduğunu gördüler. Bunu ona haber verdiler. O da: Buna daha vakit var. Bu bir Peygamberin zuhuru anında olur.

Kısa bir süre sonra, Ebu Sufyan İbn Harb mallarını Taife götürdü. Abduyaleyl geldi. Yıldızların durumunu tartıştılar. Ebu Sufyan: Mu-hammed ibn Abdülah zuhur etti. Kendisinin Peygamber olarak gönderildiğini iddia ediyor, dedi.

Abduyaleyl de: İşte o sırada yıldızlar atıldı diye cevap verdi.

230) İbn Abbas şunu anlattı:

Hz. İsa ile Hz. Muhammed arasındaki dönemde göğün bekçileri yoktu. Cinlerin gökte, haber dinleme yerleri vardı.

Allah Teâlâ Muhammed'i gönderince, gök sıkı bir şekilde beklen-

meye başladı. Şeytanlar taşlandı. Şeytanlar bunu yadırgayıp şöyle dediler: "Bilmiyoruz, yeryüzündekilere kötülük mü murad edildi, yoksa Rableri onlara bir hayır mı diledi." 231[40]
İblis de şöyle dedi: Yeryüzünde yeni bir olay oldu. Cinler onun yanında toplandılar. İblis: yeryüzüne dağılın ve bana, gökte yeni ortaya çıkan şeyin ne olduğunu haber verin, dedi.
İlk kafile Nusaybin'den gönderilenlerdi. Bunlar cinlerin eşrafıydılar. İblis onları Tihame'ye gönderdi. Onlar hemen fırlayıp Nahle vadisine vardılar. Allah'ın Peygamberini Batn-ı Nahle'de sabah namazını kılarken buldular. Onun Kur'an okuduğunu işitince: Susun dinleyelim, dediler. 232[41]
231) Vehb İbn Munebbih şunu rivayet elti:
İblîs, bütün göklere çıkar, oralarda dilediği gibi haraket ederdi. Hz. Adem'in cennetten çıkarılmasından Hz. İsa'nın göğe çekilmesine kadar bunlardan menedilmemişti. Hz. İsa göğe çekildikten sonra dört semadan menedildi. Öyle olunca üç semada gidip gelir oldu. Peygamber'imiz (s.a.v.) gönderilince, o üç semadan da menedildi. Bu defa da İblis ve askerleri kulak hırsızlığı yapıyorlar ve kendilerine de yıldızlar atılıyordu.
232) Ebu Hureyre anlatmıştır:
Rasûlullah (s.a.v.) Peygamber olarak gönderildiğinde bütün putlar başaşağı devrildi. Şeytanlar îblîs'e gelip: Yeryüzünde hiçbir put yok ki devrilmiş olmasın, dediler. İblîs: Bu, gönderilmiş bir Peygamberdir. Onu, kırsal kesimin köylerinde arayın, dedi. onu aradıktan sonra: Bulamadık, dediler. İblîs: Onu ben arayacağım, dedi.
İblîs onu aramağa başladı. Ona:

231[40] Cin Suresi, 10.
232[41] Beyhakî, Delâilu'n-Nubuvve, 11/241, 242; İbn Kesir, e!-Bidaye ve'n-Nihaye, İV/ 19, 20; İbn HİŞam, Sîretu'n-Nebeviyye, 11/31.

Merkez ve ana durumunda olan Mekke'den ayrılma, diye seslenildi. İblîs onu aradı ve Karnu's-Sealib'in yanında buldu. Şeytanların yanma gidip: Onu, Cebrail'le birlikteyken buldum. Sizin neyiniz var? diye sordu.
Onlar: Şehvetleri (aşırı istekleri) onun ashabının gözlerine süslü gösteriyoruz ve o şehvetleri ashabına sevdiriyoruz, dediler.
İblîs: Öyleyse üzülmüyorum, dedi. 233[42]

Peygamberimiz Gönderilînce Pervîz İsimli Kisra'nın Hallerinde Meydana Gelen Değişiklik

Dicle, eskiden, İran denizine dokülünceye kadar Huca toprağında, muhafaza altındaki kanallarda akıyordu. Sonra nehrin yatağı derinleş-tirilip Vasıt'a doğru aktı. Kisralar, onun önüne sed çekmek ve onu tekrar eski yatağına döndürmek için çok para harcadılar ama sed durmadı.
Kubaz İbn Fîruz iş başına geçince, Kesker'in aşağılarında büyük bir yarık açıldı. Suların kabarmasıyla birçok bina su altında kaldı. Nu-şirevari tahta geçince, bir takım barajlar yaptırdı. Bazı binalar eski haline döndüler ve Pervîz İbn Hürmüz îbn Nuşirevan hükümdar oluncaya kadar o şekilde kaldı. O çok güçlü ve cesur bir kimseydi. Başkaları için hazırlanmayanlar onun için hazırlandı. Dicletu'l-Avra'ya sed yaptı. Bunun için çok para harcadı. Oturduğu yere tak yaptırdı. O taka tacını asardı. Başının üzerindeki taç, başında hiçbir ağırlık olmadan a-sılı bir vaziyette yerinde otururdu. 234[43]
233) Vehb İbn Münebbih şöyle anlattı: Onun yanında üçyüz

233[42] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 148-151.
234[43] Bakınız: İbnu'l-Esîr, el-Kamil fı't-Tarih.

altmış hazî yani kahin, büyücü ve müneccim arası alim vardı. Onların arasında Saib denilen bir adam vardı. Araplar gibi kuş uçurarak kehanette bulunur ve çok az hata yapardı. [Onu] ona Yemen'den "Bâzân" göndermişti.

Kisra, başına bir iş geldiğinde kahinlerini, büyücülerini ve müneccimlerini toplar: Bunun ne olduğunu inceleyin, derdi.

Allah Teâlâ, Muhammedi Peygamber olarak gönderince, ertesi sabah Kisra'nın hükümdarlık takı ortadan koptu. Bu durum onu üzdü ve şöyle dedi: Hükümdarlık tâk'ım koptu. Dicletu'1-Avra yarıldı. "Şahbi-şikest" (Hükümdar kırıldı).

Daha sonra kâhinlerini, büyücülerini ve müneccimlerini çağırdı. Ayrıca onlarla birlikte Saib'i de çağırdı. Durumu onlara anlattıktan sonra:

- Bu meseleyi araştırın, dedi.

Araştırdılar, dünya onlara zindan oldu. Mevcut bilgileriyle ne yapacaklarını bilemediler. Büyücünün büyüsü, kahinin kehaneti ve müneccimin de ilm-i nücunıu fayda vermedi.

Saib, karanlık bir gecede yüksek bir yerde, Hicaz'dan ortaya çıkan, sonra doğuya ulaşıncaya kadar uçan bir şimşek gördü.

Sabahleyin, ayaklarının altındaki yere bakmağa gitti. Bir de ne görsün, orası yeşil bir bahçe. Kehaneti hakkında şöyle dedi: Eğer gördüğüm doğruysa, Hicaz'dan, doğu ve batıya ulaşan bir sultan (idareci) çıkacak. Orası, ondan dolayı, daha önceki hükümdarın getirdiği bolluk ve ucuzluktan daha fazla bolluk ve ucuzluğa kavuşacak.

Hazîler toplanınca, birbirlerine: Vallahi, sizin ilminiz ancak semadan gelen birşey sebebiyle engellendi, dediler. O, gönderilmiş veya gönderilecek bir Peygamberdir. O, bu saltanatı ele geçirip parçalayacak. Eğer Kisra'ya saltanatının parçalanacağını haber verirseniz sizi mutlaka öldürür. O zaman siz aranızda ona söyleceğiniz birşey kararlaştırm.

Kisra'ya geldiler ve ona:
- Biz bu meseleyi, araştırdık: Senin saltanat takını ve Dicletu'l-Avra bendini kendilerinin plân ve hesaplarına göre yaptırdığın uzmanlarının bilgisizce hareket ettiklerim gördük. Biz senin için, inşaatım ona göre yapacağın ve o inşaatın asla yıkılmayacağı bir plân ve hesap yapacağız, dediler. Kisra:
- Haydi bakalım, plân ve hesap yapın dedi. Onlar plân ve hesaplarım yaptılar ve ona:
- Böyle jap, dediler. O da o şekilde yaptırdı.
Dicle için sekiz ay çalışıldı. Kisra oraya sayılamayacak kadar para harcadı. Çalışma bitince, Kisra onlara:
- Onun duvarı üzerine oturayım, dedi. Onlar:
- Tamam, otur dediler.
Halı, yaygı ve çiçekler getirilmesini emretti. Bunlar, Dicle'ye yapılan şeddin duvarı üzerine konuldu. Devletin bütün yüksek mevkilerdeki görevlilerinin gelmesini emretti. Hepsi toplandı. Oyuncular da geldi. Kendi de gelip şeddin duvarına oturdu. Tam üstündeyken, Dicle, şeddi altından yıktı. Kisra ölmek üzereyken çıkarıldı. Kurtarıldıktan sonra yüze yakın hâzîyi öldürtüp:
- Benimle oyun mu oynuyorsunuz? dedi. Onlar:
- Hükümdar! Bizden öncekiler gibi biz de hata ettik, ancak biz senin için yıkılmayacak bir şeddin hesap ve plânını yapacağız, dediler. Kisra:
- Söylediğinizi iyi düşünün taşının, dedi. Onlar:
- Tamam, öyle yapacağız, dediler.
Bir hesap ve plân yapıp ona: Onu böyle yap, dediler. Şeddi yaptı. Sekiz ay, ne kadar olduğu bilinmeyen bir harcama yaptı. Daha sonra:
- Gidip üzerine oturayım mı? dedi. Onlar:
- Tamam, otur, dediler. Kendisine ait bir ata bindi. Onun üzerinde yürümeğe başladı. Anîden, Dicle yapıyı yıktı. Yine son

nefesinde yetişi-lebildi. Onları çağırdı ve:
- Vallahi, ya sizi son neferinize kadar fillerin önüne atarım ya da bana bir türlü anlatamadığınız bu meselenin ne olduğunu dosdoğru anlatırsınız, dedi. Onlar:
- Ey hükümdar! Sana yalan söylemeyeceğiz! Dicle senin üzerine yıkıldığında ve makamına kurduğun taht koptuğunda bizim bilgilerimizi yoklamamızı emretmiştin. Biz bilgilerimizi yokladık ve dünya bize zindan oldu. Sema tarafından tutulduk. Alimimize ilmi fayda vermedi. Anladık ki bu iş semadan gelen bir olaydır, bir peygamber ya gönderilmiştir ya da gönderilecektir. Bundan dolayı bizim ilmimiz engellendi.
Saltanatın yıkılacağını' sana haber verdiğimiz takdirde bizi öldüreceğinden korktuk ve bu yaptıklarımızla kendimizi kurtarmanın çaresini aradık, dediler.
Kisra, artık onlarla ve Dicle'yle uğraşmayı bıraktı. Çünkü Dicle onu yenmişti.
234) Îbn îshak şöyle anlattı:
Bana ulaştığına göre, Rasulullah'm (s.a.v.) mektubu kendisine gelmeden önce Kisra, Diclet'ül Avra'ya bend yapmış ve bu iş için miktarı bilinmeyecek kadar para harcamıştı. Daha önceki rivayet ettiğimizin aynısını anlattı.
235) Ibn İshak şunu söyledi: Bana itham da bulunmadığını (yalancılıkla suçlamadığım) birisi Hasan el- Basri'den şunu nakletti.
Rasulullah'm ashabı:
- Ya Rasulellah! Allah'ın senin hakkında, Kisra'ya karşı delili nedir? diye sordular. Rasulullah (s.a.v.):
- "Allah ona bir melek gönderdi. O, içinde bulunduğu evinin duvarından bir ışık saçarak elini çıkardı. Kisra onu görünce korktu.
Bunun üzerine melek:
"Kisra! Niye korkuyorsun? Allah bir peygamber gönderdi ve bir kitap indirdi. Ona uy ki, dünya ve ahiretin kurtula" dedi. Kisra

da:
- "Düşüneceğim, dedi." 235[44]
236) İbn Ishak şöyle rivayet etti:
Allah Teala, yanma başkalarının girmesi yasak olan saray odalarından birindeyken Kisra'ya bir melek gönderdi. Melek, bir de ne görsün! Kisra öğlenin sıcağında uyku saatinde elinde bir asa ile yatağının üzerinde dikilmektedir. Melek:
- Kisra! Müslüman mı olacaksın yoksa şu asayı kırayım mı? dedi. Kisra:
-Defol, defol! dedi.
Çekip gittikten sonramuhafız ve kapıcılarını çağırdı. Onlara bağırıp çağırdıktan sonra: Bu adamı, benim yanıma kim soktu? dedi. Onlarda:
- Onu senin yanma hiç kimse sokmadı. Üstelik görmedik de, dediler.
Ertesi yıl olunca, yine aynı saatte gelip daha önceki söylediğini tekrarladı ve:
- Müslüman olacak mısın yoksa şu asayı kırayım mı? dedi. Kisra yine:
- Defol defol, dedi.
Melek Kisra'nm yanından ayrıldı. Kisra, kapıcıları ve odacıları çağırdı. Onlara bağırıp çağırdı ve ilk defasında söylediklerini yine söyledi. Onlar:
- Biz senin yanma giren hiç kimse görmedik, dediler.
Üçüncü sene olunca yine aynı saatte geldi. Daha önce söylediklerini söyledikten sonra şu sözünü yine tekrarladı.
- Müslüman olacak mısın! Yoksa şu asayı kırayım mı? O da: -Defol, defol, dedi.
Melek asayı kırıp çıktı. Çok geçmedi onun saltanatı da yıkıldı.

235[44] el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 31800, 35418

237) Ez-Zuhri şöyle rivayet etti:
Bu olayı, Ebu Seleme'den Ömer İbn Abdil-Aziz'e anlattım. O şöyle dedi: Bana: meleğin onun yanına ellerindeki iki şişeyle girdiğini sonra ona: Müslüman ol dediğini, Kisra'nm bunu yapmadığını, bunun üzerine şişeleri birbirine vurup kırdığını ve çıkıp gittiğini ve bunun, onun helak olmasına sebep olduğunu anlattı.
238) Halid İbn Veyde'den -ki mecusilerin başıydı, sonra müslüman olduğu- rivayet edilmiştir.
Kisra ata bindiğinde, iki süvari onun önüne geçer ve her saat ona: Sen kulsun, Rab değilsin, derlerdi. O da başıyla: "Evet" manasında işaret ederdi.
Kisra bir gün hayvanına bindi. Süvariler aynı sözü söylediler.
Ama Kisra başıyla işaret etmedi. Güvenlik görevlisi bunu öğrendi. Kınamak için onun yanma geldi. Kisra uyumuştu. Hayvanların ayak sesini duyunca uyandı. Güvenlik görevlisi onun yanına girdi. Kisra: "Beni uyandırdınız, uyumama müsaade etmediniz. Rüyamda birisi beni yedi kat göğün üstüne çıkardı. Yüce Allah'ın huzurunda durdum. Ansızm onun huzuruna üzerinde izar (eteklik, peştemal) ve rida (bir çeşit cübbe) bulunan bir adam geldi. Bana: Arzımın tüm hazinelerinin anahtarlarını buna teslim et. Sana böyle yapman emredilmiş değil midir? dedi.
Üzerinde izar ve rida bulunandan maksat Peygamber (s.a.v.)'dir.
239) İbn Kuteybe rivayet etmiştir.
Perviz şunu anlattı: Rüyamda birisi bana: Siz değiştirdiniz ve o da sizdekileri değiştirdi ve yeri Aiımed'e taşıdı, dedi.
Onlar meydana gelecek bir hadiseyi bekliyorlardı. Hatta Nu'man ona şöyle yazdı: Tihame'de biri türedi. Kendisinin gök ve yerin ilahı olduğunu söylüyor.
Perviz bundan rahatsız oldu ve onun beklediği kimse olduğunu anladı.

İbn Kuteybe şöyle demiştir:
Rasulullah (s.a.v.) peygamber olarak geldiği sırada Bizans hariç bütün imparatorluklar sona erdi. Bizans imparatorluğunun sona er-memesinin sebebi, daha önce İshak dua ettiği içindir. Daha Önce Yakup oğlu îshak için dua ettiğinden peygamberlik onun neslinde oldu. îshak, soyunun çoğalıp artması için dua etti. Bütün Bizanslılar onun neslin-dendir.
Fars imparatorluğu çöktü. Onun çökmesi Şireveyh'in babasını Öİ-dürmesiyle başladı. Daha sonra hükümdarlığı sırasında taun (veba) salgını oldu ve o taunda kendisi de öldü. Böylece saltanatı ondan ona aktardılar ve kendileri de kalmadılar, Yemenlilerin saltanatı da çöktü'. Bu da Habeşistanlıların Seyf îbn Ziyezen'i Öldürmeleriyle başladı. Ondan sonra iş yaygınlaştı. Her köşe bucağın halkı, birisini hükümdar yaptı. En-Nu'nıan İbnü'l-Münzir'den sonra Hire hükümdarlığı çöktü. Nihayet İslam geldi.
Ebu Cefne saltanatı da çöktü. Onların en son hükümdarı da, Hz. Ömer'in halifeliği devrinde hristiyan olan Cebele îbnü'l Eyhem'di. 236[45]

Rasulullah’ın İnsanları İslama Çağırması

Rasulullah (s.a.v.) peygamberliğinin başında insanları gizlice İs-lama davet ediyordu.
Ebu Bekr de kavminden güvendiği kimseleri davet ediyordu. Rasulullah (s.a.v.) peygamber olduktan üç yıl sonra: "Sana emroİtinanı açıkça söyle" 237[46] ayeti indi ve artık daveti açıktan yapmağa başladı.

236[45] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 151-155.
237[46] Hıcr Suresi, 94.

240) Ebu Abdirrahman şöyle demiştir:
Rasulullah (s.a.v.), peygamber olduktan sonra üç yıl, Allah'ın katından kendisine geleni açıkça söylemesi ve daveti açığa çıkarması em-redilinceye kadar gizlice davette bulunmuştu.
241) Ez-Zuhrî anlatmıştır:
Rasulullah (s.a.v.) İslam'a gizliden ve açıktan davet etmiştir. Allah'ın dilediği genç erkek ve zayıf insanlar Allah'a icabet etmişlerdir. Nihayet ona inanan kimseler çoğalmıştır. Kureyş kafirleri, onun söylediklerini inkar etmiyorlardı. Rasulullah (s.a.v.) toplantı yerlerinde onların yanma uğradığında, onu gösterip: Abdulmuttalib oğullarının çocuğu semadan haber veriyor, derlerdi.
Bu onun taptıkları ilahlarını ayıplayıncaya ve küfür üzere Ölen atalarınm yok olup gittiklerini spyleyinceye kadar böyle devam edip gitti. En sonunda Rasulullah'a hasım ve düşman oldular.
242) Hz. Aişe şöyle anlatmıştır: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Ben en kötü iki komşunun arasmdaydım. Ebu Leheb'le Ukbe îbn ebi Muayt'm arasmdaydım. Onlar işkembe pisliklerini getirip atarlardı.
Rasulullah (s.a.v.) çıkar:
"Abdu menaf oğulları! Bu ne biçim komşuluk!" derdi ve pislikleri yola atardı. 238[47]

Rasulullah'în Toplantı Yerlerinde Uyarılarda Bulunması

243) Tarik îbn Abdillah el-Muharibi şöyle anlattı:

238[47] İbn Sa'd, Tabakatul-Kubra, 1/134; el-Hındi, Kenzu'l-Ummal, 4900. Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 155-156.

Rasulullah'ı (s.a.v.) iki defa gördüm: Bir defa alıp sattığım mallarımla başındayken el-Mecaz panayırında, O, üzerinde kırmızı bir hülle (bir çeşit elbise) olduğu halde, en yüksek sesiyle: "Ey insanlar! Lâ ilahe illallah deyin ki kurtuluşa eresiniz" diyerek geçmişti.
Elinde taşlarla bir adam onun peşine düşerek ayaklarını kan içinde bırakmıştı. O adam bir taraftan şöyle diyordu: "Ey insanlar! ona itaat etmeyin çünkü o yalancıdır." Ben:
- Bu kim? diye sordum.
- Bu Abdulmuttalib oğullarından bir çocuk, dediler.
- Peki, taş atarak peşinden giden kim ya? dedim.
O da, amcası Abduluzza yani Ebu Leheb'tir, diye cevap verdiler.239[48]
244) Cabir anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) on yıl Mekke'de kaldı. Bu süre içinde Ukaz ve Mecenne'de konakladıkları yerlerde, hac zamanında Mina'da halkın a-rasma girer:
"Beni kim yanına alır? Karşılığında kendisine cennet olmak üzere, Rabbimin risaletini (gönderdiği mesajını) tebliğ etmem için bana kim yardım eder?" derdi. Sonunda, Yemen'den veya Mudar'dan birisi çıkar, kavmi o kişinin hemen yanma gelir:
Kureyşli çocuktan sakın ki seni aldatıp dininden döndürmesin, derdi. 240[49]

239[48] İmam Ahmet, Müsned, 3/492, İV/34}, V/371; Beyhaki, Delailu'n-Nubuvve, W 380; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, V/56, VII/376; Darekulni, Sünen, İÜ/54; İbn Hibban, Sahih, 682 (Mevaridu'z-Zaman); Tefsiru İbn Kesir, VIII/534; Tefsiru'l-Kurtubi; el-Hindi, Kenzu'l-Ummal, 35538, 35541; Heysemi, Mecmau'z-Zevaid, VI/21, 22; Ukayli, ez-Zuafa, 1/106.
240[49] İmam Ahmed, Müsned, 3/2, 3,139
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 156-157.

Rasulullah'în En Yakın Akrabaları Uyarması

245) Ebu Hüreyre anlatmaktadır:
Rasulullah (s.a.v.) "Sen Önce, en yakın akrabalarını uyar" 241[50] ayeti indirilince ayağa kalkıp:
"Ey Kureyş topluluğu! Kendinizi Allah Teala'dan satın alın. Yoksa ben Allah'ın azabından kurtarmak için size, hiçbir fayda veremem. Ey Abdulmuttalib oğulları! Allah'ın azabından kurtarmak için size hiçbir fayda veremem. Ey Abbas İbn Abdilmuttalib! Ben Allah'ın azabından kurtarmak için sana hiçbir fayda veremem. Ey Allah'ın Rasulünün halası Safıyye! Ben Allah'ın azabından kurtarmak için sana hiçbir fayda, veremem. Ey Fatıma Bint Muhammedi Benden dilediğini iste! Ancak Allah'ın azabından kurtarmak için sana hiçbir fayda veremem" dedi.242[51]
246) Ibn Abbas şöyle rivayet etmiştir:
Allah Teala: "Sen, önce en yakın akrabalarını uyar" ayetini indirince, Peygamber (s.a.v.) Safa'ya gelip üzerine çıktı. Sonra:
- "Ya Sabahah!" diye bağırdı. 243[52]
Halk onun yanında toplandı. Kimisi bizzat kendisi gelmiş, kimisi de a-dammı göndermişti. Rasulullah (s.a.v.) şöyle konuştu:
- "Ey Abdulmuttalib oğulları! Ey Fihr oğulları! Ey falan oğulları!

241[50] Şuara Suresi, 214.
242[51] İmam Buharı, İV/7, VI/140; Müslim, Sahih, kitabu'l-iman, 351; Nesai, Sünen, VI/249; Darimi, Sünen, U/305; Beyhaki, Sunenu'l-Kubra, VI/280; Ebu Avane, Müsned, I/95; Beyhaki, Delailu'n-Nubuvve, 11/176; Tefsiru't-Taberi, IH/365; el-Hİndi, Kenzu'l-Ummal, 43754; İbnu'l-Cevzi, Zadu'l-Mesir, VI/147; Bağavi, Şerhu's-Sunne, XIII/329
243[52] Ya Sabahah! "Düşman tarafından kuşatıldık, sarıldık! Sabah vakti gelip çattı. Hemen çarpışmaya hazırlanın" demektir. (Mütercimin notu).

Ey falan oğulları! Ne dersiniz? Size şu dağın eteğinden bazı atlıların çıkıp baskın yapacaklarını söylesem, bana inanır mısınız?"
- Evet, sana inanırız, dediler. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Öyleyse ben sizi, şiddetli bir azap karşısında uyarmağa memurum" dedi. 244[53]
Ebu Leheb hemen:
- Yuh sana! Bizi, bugünde mi bunun için topladan? dedi. Bunun üzerine Allah Teala Tebbet suresini indirdi.
247) Kabisa İbn Muharik'la Zuheyr İbn Ömer şöyle anlattılar: '
"En yakın akrabalarını uyar" 245[54] ayeti nazil olunca, Rasulullah (s.a.v.) dağın tepesine gidip en yüksek taşın üzerine çıktı. Sonra şöyle seslenmeğe başladı.
- "Ey Abdumenafoğulları! Ben bir uyarıcıyım. Benimle siz, düşmanı görüp kendi adamlarını uyarmağa giden ve düşmanın kendini geçeceğinden korkarak, baskın var diye bağıran kimseler gibiyiz." 246[55]
248) îbn Abbas şunu anlattı:
"En yakın akrabalarını uyar" .ayeti nazil olunca, Rasulullah (s.a.v.) Safa'ya çıkıp:
- "Ey Kureyş topluluğu!" dedi. "
Kureyşliler kendi aralarında, Muhammed Safa'da konuşuyor, dediler ve gidip onun karşısında toplandılar.

244[53] Buhari, Sahih, VI/153, 221; Müslim, Sahih, kitabu'l-iman, 355, 356; İmam Ah-med, Musned, 1/281; İbn Kesir, VI/513, VİII/534; Bağavi, Şerhu's-Sunne, V/128, VII/317; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, VIII/503; Suyuti, Durru'l-Mensur, VI/408; İbnu'l-Cevzi, Zadu'l-Mesir, Vl/ 465, IX/258
245[54] Şuara Suresi, 214
246[55] Müslim, Sahih, kitabü'l-iman 353; İmam Ahmed, Müsned, 5/60; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 5/313; Tefsirü'l Kurtubi, 8/12; 14/312; 20/234; Beyhakî, Delailü'n-Nubuvve, 2/178

-Muhammed! Ne var? Ne diyorsun? dediler. Peygamber (s.a.v.):
- "Size şu dağın eteğinde (düşman) atlıları var desem, bana inanır mıydınız?" dedi. Onlar:
- "Evet, sen bize göre, herhangi bir suçla itham edilmiş birisi değilsin. Seni denedik ve sende hiçbir yalana rastlamadık" dediler. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ben sizi, şiddetli bir azap karşısında uyarmağa memurum. Ey Abdulmuttalib oğulları! Ey Abdumenaf oğulları! Ey Zuhre oğulları! (Kureyşin bütün kabilelerini saydı.) Aziz ve Celil olan Allah bana, en yakın akrabalarımı uyarmamı emretti. Siz "La ilahe illallah, demedikçe, ben size ne dünyada bir yarar, ne de ahirette bir nasip sağlayabilirim" dedi. 247[56] EbuLeheb:
- Yuh sana! Bizi, bugün de mi bunun için topladm? dedi. Bunun üzerine Allah Teala, Tebbet süresini indirdi.
249) Ali îbn Ebi Talib şunu anlattı:
Rasulullah'a (s.a.v.) "En yakın akrabalarını uyar" ayeti inince, Rasulullah (s.a.v.) şöyle dedi:
"Bu emir bana çok ağır geldi. Anladım ki, ben onlara bunu açtığımda, onlardan hoşuma gitmeyen şeyler görecektim. Bunun üzerine bir süre sustum. Cebrail bana geldi ve "Muhammed! Sen Rabbinin sana emrettiğini yapmayacak olursan, Rabbin sana azap edecektir, dedi."
Ali! Benim için bir sa' (2. 917 kğ.) yemek yap. O yemeğin üzerine et olarak bir koyun budu koy. Bize bir kap da süt hazırla. Sonra Abdulnıutalib oğullarını benim için topla. Böylece ben onlarla konuşayım ve emrolunduğum şeyi onlara tebliğ edeyim.
Ben Rasulullah'm bana emrettiği şeyi yaptım. Abdulmuttalib oğullarını, Rasulullah'm namına davet etim. Onlar kırk kişiydiler veya kırk kişiden ya bir eksik ya da bir fazlaydılar. Gelenlerin

---

247[56] Tefsirüibn Kesir 4/237.

arasında, Rasulullah'm amcaları Ebu Talib, Hamza, el-Abbas ve Ebu Talib de vardı.
Onlar toplanınca, Rasulullah (s.a.v.) benim yaptığım yemeği getirmemi istedi. Ben de getirdim. Yemeği sofraya koyunca Rasulullah eti parçalayarak tabağın kenarlarına koydu. "Haydi yeyin, bismillah" dedi. Hepsi yedi ve tamamıyla doydular. Artık sadece parmak izlerini görüyordum. Ali'nin canı elinde olan Allah'a yemin ederim ki, onların tümüne sunduğum yemeği onlardan, bir tek adam bile, yalnız başına yiyebilirdi.
Daha sonra Rasulullah (s.a.v.):
- "Davetlilere süt ver" dedi. Süt kabını getirdim. Ondan da hepsi kanmcaya kadar içtiler. Allah'a yemin ederim ki, o kaptaki süt kadarını, onlardan bir adam bile yalnız başına içebilirdi.
Rasulullah (s.a.v.) onlara hitab etmek istediği sırada Ebu Leheb söze başlayıp:
-Adamınız sizi büyülemiş, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) onlarla konuşmadan topluluk dağıldı. Ertesi gün Rasulullah (s.a.v.):
- "Ali! Şu adam, duyduğum sözlerle, benden önce davranıp önüme geçti. Dolayısıyle ben konuşamadım. Sen önceki akşam bizim için yaptığın kadar yemek hazırla. Sonra onları yanıma topla" dedi.
Yemeği yaptım. Onları topladım. Hepsi yeyip içtiler. Daha sonra Rasulullah (s.a.v.) şu konuşmayı yaptı:
- "Ey Abdilmuttalib oğulları! Vallahi, araplar içinde, benim size getirdiğimden daha üstününü kavmine getirmiş bir genç bilmiyorum. Ben size, dünya ve ahiretin en hayırlısını getirdim. Rabbim bana, sizi buna davet etmemi emretti. Hanginiz kardeşim olmak üzere, üzerinde bulunduğum şeyde bana yardımcı olmayı kabul eder?" dedi.
Kimseden ses çıkmadı. Oradakilerden yaşça en küçüğü olarak:

- Ben, ey Allah'ın peygamberi! dedim. Davteliler gülüşerek ayağa kalktılar.248[57]

Rasulullah'ın Risaletinin (Peygamberliğinin) Umumîliği

250) Cabir İbn Abdiüah şöyle demiştir: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- "Ben özel olarak size, genel olarak da bütün insanlara peygamber olarak gönderildim." 249[58].

Rasulullah'ın Cinlere De Gönderilmesi

251) Cabir anlatmıştır:
Rasulullah (s.a.v.) bize Rahman suresini okudu. Bitirdikten sonra:
- "Niçin sizi suskun görüyorum? Halbuki cinler sizden daha iyi cevap veriyorlardı. Onlara: "Öyleyse Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz" ayetini okur okumaz: Rabbimiz! Biz senin hiçbir nimetini yalanlamıyoruz. Hamd sanadır dediler."

248[57] Tefsiru't-Taberi 19/75; Tefsiru İbn Kesir 6/179; el-Bidaye ve'n-Nihaye, 3/39; Tarihu't-Taberi, 2/320; Suyutî, Durru'l-Mensur, 5/97; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 36419.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 157-160.
249[58] Buharî, Sahih, 1/92, 119; Beyhakî, Sünenu'i-Kubra, 1/212; 2/433; Tefsiru ibn Kesir, 2/20, 112, 281, 3/490, 4/34, 397, 6/101, 506. Bkz: İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, X/488, 489; Fethu'l Bari, 1/436, 439, 533.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 160.

250[59]

252) îbn Mes'ud anlatmıştır:
Peygamber (s.a.v.) yola çıktı. Yanma beni de aldı. Nihayet beni geniş bir araziye getirdi. Sonra benim için bir çizgi çekti ve:
- "Senin yanına dönünceye kadar, buradan ayrılma" dedi. Ancak seher vakti gelebildi ve: "Ben cinlere gönderildim" dedi. Ben:
- Duyduğum bu sesler neydi? dedim. Rasulullah:
- "Onların beni uğurlarken ve bana selam verirlerken çıkardıkları seslerdi" dedi. 251[60]

Rasulullah Hatemennebiyyin'dir (Peygamberlerin Sonuncusudur)

253) Ebu Hüreyre şunu rivayet etti: Rasululullah (s.a.v.): "Peygamberler benimle sona erdirildi" buyurmuştur. 252[61]
254) Sa'd îbn Ebi Vakkas şöyle anlattı:
Tebuk gazasında Rasulullah, Ali İbn Ebi Talib'i yerine bıraktı. Ali:
- Ey Allah'ın Rasulü! Beni kadınlarla çocukların arasında mı bırakıyorsun? dedi. Rasulullah (s.a.v.):

250[59] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/17, 232, 473; İbn Ebi'd-Dünya, Kitabu'ş-Şükr s. 37; Tarihu İbn Asakir, 2/204; 5/397; Ebu Nuaym, Tarihu İsîehan, 1/181 Tefsiru İbn Kesir, II 285; Suyutî, Durru'l-Mensur, 6/140; el-Hindî, Kenzu'l ummal, 2823, 4146; Zehebi, Mizanu'l-İ'tidal, 2918; Ibnu'l-Cevzi, Zad'ül-Mesir, 8/112.

251[60] Ebu Nuaym, Deiailu'n-Nubuvve, 1/13, Bkz: Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, 2/433, 434; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra 1/128.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 160-161.

252[61] Müslim, Sahih, kitabu'l-mesacid, 5; İmam Ahmed, Musned, 2/412; Ebu Avane, Musned, 1/395; Tefsiru İbn Kesir, 6/424; Tefsirü'l-Kurtubi 10/49; 16/217; ibn Hacer, Fethü'l-Bari, 1/439

- "Benden Musa'ya nisbetle Harun yerinde olmaya razı değil misin? Ancak, benden sonra peygamber yoktur" dedi. 253[62]

255) Sevban şunu rivayet etti. Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Ben, peygamberlerin sonuncusuyum. Benden sonra peygamber yoktur." 254[63]

Rasulullahın Kafirlerden Gördüğü Eziyet Ve İşkencelerle, Bunlar Karşısındaki Sabır Ve Tahammülü

256) İbn Abbas'tan rivayet edilmiştir:

Kureyşli topluluk Hıcr'da toplanıp Lât, Uzza ve Menat'a yemin e-derek üçüncü defa şöyle sözleştiler:

Eğer Muhammed'i görürsek, ona bir tek adam gibi hareket edeceğiz ve öldürmeden onun yanından ayrılmayacağız.

Fatıma ağlayarak geldi ve babasının yanma girdi:

- Hıcr'da Kureyşli bir topluluk, seni görünce yanma gelip öldürmek üzere sözleştiler. Seni öldürmeye hepsi katılacak, dedi. Rasulullah

---

253[62] Müslim, Sahih, kitabu fedaili's-sahabe, 31; Buharı, Sahih, 5/42; Tirmizî, Sünen, 3724; İmarn Ahmed, Musned, 1/173, 175, 182, 184, 331, 3/338; Beyhaki, Sunenu'l-Kubra, 11/40; Hakim, Müstedrek, 2/317; Ebu Nuaym, Hılyetül-Evliya, 7/195, 196; Tarihül-Hatib, 4/ 204; 11/432; İbn Hıbban, Sahih, 2201 (Mevaridu'z-zaman), Abdurrezzak, Musannef, 9645, 20390; İbn Ebi Asim, Sunne, 2/600, 610; Taberani, Mu'cemü'l-Kebir, 11/76; 12/99; 19/291; Beyhakî, Deiailu'n-Nubuvve, 5/220; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 12/60; 14/545; İbn Adiyy, el-Kamil, 6/2378; Humeydi, Musned, 717

254[63] Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, 22; Tirmizî, Sünen, 2219; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-fiten, 1; İmam Ahmed, Musned, 2/398; Taberani, Mucemu'l-Kebir, 6/252; Heysemî, Mecmaü'z-Zevaid, 9/269; Suyutî, Durru'l-Mensur, 5/204.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 161.

- "Kızım! Sen bana abdest suyunu göster" dedi. Abdest aldıktan sonra mescide onların yanma girdi. Kureyşliler onu görünce:
-İşte bu, o! İşte bu o, dediler.
Gözlerini indirip oturdukları yerde çakılıp kaldılar. Gözlerini kaldırıp ona bakamadılar. Hiçbiri kalkamadı. Rasulullah (s.a.v.) gelip tepelerinde dikildi. Bir avuç toprak aldı ve:
- "Yüzleri çirkin olsun" diyerek üzerlerine saçtı.
Onların arasında, Rasulullah'm saçtığı toprağın isabet edip de Bedir savaşında kafir olarak öldürülmeyenini görmedim. 255[64]
257) İbn Abbas'tan rivayet edilmiştir. Ebu Cehil:
- Muhammed'i Ka'be'nin yanında namaz kılarken görürsem, boynuna basıp ayağımın altına almak için on ,. yanma gideceğim, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Eğer o, bunu yapmış olsaydı, Melekler onu açık açık kaparlardı" buyurdu. 256[65]
258) Abdullah İbn Amr İbni'l As'tan rivayet edildi:
Abdullah İbn Amr'a: Kureyş'in Rasulullah'a gösterdiği düşmanlık yaptığı ve kötülükler arasında gördüklerinin en fazlası hangisiydi? diye sorulunca şöyle cevap verdi:
Bir gün Hicr'da toplanan Kureyş eşrafının yanma geldim. Rasulullah hakkında konuşmağa başladılar.
- Bu adama sabrettiğimiz kadar hiçbir şeye sabrettiğimizi görmedik. O, akıllarımızı akılsızlık saydı. Atalarımıza sövdü. Dinimizi kötü-ledi. Topluluğumuzu darmadağın etti.

255[64] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/277; Hakim, Müstedrek, 1/163; İbn Hıbban, Sahih, 1691;€bu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 1/61;Tefsiru İbn Kesir, 3/586.
256[65] Buharı, Sahih, kıtabu't-tefsir, tefsiru suretil alak; İmam Ahmed, Müsned, 1/248; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/192; Tirmizî, Sünen, 3348; Tefsirü't-Taberi, 3/43, 44; Hey-semî, Mecmau'z-Zevaid, 6/314; Suyutî, Durrul-Mensur, 6/369

ilahlarımıza hakaret etti. Biz onun bu yaptıklarına büyük sabır gösterdik.
Tam su sırada, Rasulullah göründü. Yürüyerek geldi. Hacer-i esved'i istilam ettikten sonra, Kâ'be'yi tavaf ederken, yanlarından geçti. Yanlarından geçerken daha önceki bazı sözlerini söyleyerek ona sataştılar.
Rasulullah'm (s.a.v.) kızdığını yüzünden anladım. Rasulullah (s.a.v.) Kabe'yi tavafa devam etti. Üçüncü defa onların yanından geçti. Yine aynı şekilde ona sataştılar. Bunun üzerine Rasulullah:
- "Ey Kureş topluluğu! Dinliyor musunuz? Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin ederim ki, size helak olacağınız (boğazlanacağınız) haberini getirdim" dedi. 257[66]
Hepsi tutulup kaldı. Başlarına kuş konmuş gibi yerlerinde çakılıp kaldılar. Hatta daha önce ona en katı davrananı bile, bulabildiği en güzel, en yumuşak sözleri kullanarak.
-Ebu'l Kasım! Geç git! Doğru yolda olarak git. Vallahi sen, cahil bir kimse değilsin, dedi.
Böylece Rasulullah, onların yanından ayrıldı. Ertesi gün, Kureyşliler yine Hıcr'da toplandılar. Ben de onların arasındaydım. Birbirlerine:
-Sizin, ona, ne dediğinizi, onun da size ne söylediğini hatırladınız mı? Size hoşlanmadığınız şekilde karşılık verdiği halde, onu serbest bıraktınız, dediler!
Onlar böyle konuşurlarken yine Rasulullah çıkageldi. Bir tek adam gibi, hep birden onun üzerine atladılar ve etrafını sardılar. İlahları ve dinleri aleyhinde söylediği sözleri tekrarlayarak:
- Sen böyle böyle mi söylüyorsun? dediler. Rasulullah (s.a.v.) da:
- "Evet, öyle söyleyen benim" diyordu
Onlardan birisinin, Rasulullah'm yakasına geçtiğini gördüm. Ebu

257[66] İmam Ahmed, Müsned, 2/218

Bekr hemen kalkıp ağlayarak Rasulullah'm önüne geçti:
- Rabbım Allah'tır dediği için birisini mi öldüreceksiniz? dedi. Daha sonra, onun yanından ayrıldılar.
işte bu, Kureyş'in ona yaptıkları arasında benim gördüğüm en şiddetlisiydi.
259) Anar, Osman İbn Affan'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:
Osman'a, Kureyş'in Rasulullah'a yaptığı hakaretlerin en ağırı hangisiydi? diye soruldu.
Amr şöyle der: Bunu hatırlayınca Osman'ın gözlerinden yaşlar boşandığım gördüm.
Osman (r.a.) olayı şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) eli Ebu Bekr'in elinde olduğu halde Kabe'yi ta-vaf ediyordu. Hıcr'da da üç kişi oturuyordu. Bunlar; Ukbe Ibn Muayt, Ebu Cehil tbn Hişam ve Umeyye îbn Halefti.
Rasulullah (s.a.v.) geçti. Onların hizasına gelince, ona hoşuna gitmeyecek bazı sözler söylediler. Bunu, Peygamber'in (s.a.v.) yüzünden anladım. O'na yaklaştım. Benimle Ebu Bekr'in arasındayken parmaklarını parmaklanma geçirdim ve hep birlikte tavaf ettik.
Onların hizasına gelince, Ebu Cehil:
- Vallahi, sen bizi atalarımızın taptığına tapmaktan menederken, denizin bir kıl parçasını ıslatacak kadar suyu bulundukça seninle barışmayız, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ben de öyle" dedi ve onların yanından ayrıldı. Üçüncü şavtta (Kabe'nin etrafındaki her bir dönüşün adı şavttır) ona, aynısını yaptılar.
Dördüncü şavtta, ona saldırıya geçtiler. Ebu Cehil, yakasından tutmak isteyerek üstüne atladı. Ben onu göğsüne vurarak ittim ve ma-kadının üstüne düştü. Ebu Bekr, Umeyye Ibn Halefi itti. Rasulullah da Ukbe İbn Muayt'ı itti. Sonra onlar ayakta durmakta olan Rasulul-lah'm yanından çekildiler. Rasulullah (s.a.v.) onlara:

- "Eğer Vallahi, vazgeçmezseniz, hemen onun cezası gelecek" dedi.
Vallahi, onlardan kurkuya kapılmamış ve titremeğe başlamamış kimse kalmamıştı. Rasulullah (s.a.v.) şöyle diyordu:
- "Siz, peygamberinize karşı ne kötü kavimsiniz."
Rasulullah (s.a.v.) evine gitti. Biz de evinin kapısına varıncaya kadar onu takip ettik. Kapıda durdu, sonra bize doğru geldi ve:
- "Size müjdeler olsun! Yüce Allah, dinini üstün kılacak, kelimesini tamamlayacak ve peygamberine yardım edecektir. Sizin bu gördükleriniz Allah'ın hemen sizin ellerinizle boğazlayacağı (helak edeceği) şeylerdendir."
Sonra evlerimize gittik.
Vallahi, Allah'ın onları bizim ellerimizle helak ettiğini gördüm! 258[67]

260) Esma Bint Ebi Bekr anlattı: Ez-Zubeyr îbnu'l Avvam bana şöyle dedi: Bugün garip bir şey gördüm.
Başkanları Ebu Cehil İbn Hişam olmak üzere Ka'be'nin etrafında bazı müşrikler gördüm. Onlar, Rasulullah'a (s.a.v.) bir komplo hazırlarken o çıkageldi ve tepelerine dikikip:
- Size ve arkadaşınıza lanet olsun" dedi.
Sanki onlar dilsiz gibi, ne konuşabildiler ne de yerlerinden kımıldayabildiler.
Onların, en pis olanının özür dilemek için peşinden koştuğunu ve:
- Bizden vazgeç, biz de senden vazgeçelim, dediğini gördüm. Rasu-Iullah (s.a.v.) da şöyle diyordu:
- "Allah'a iman etmedikçe veya seni öldürmedikçe senden vazgeçmem." O da:
- Sen beni öldürebilir misin, diyordu. Peygamber (s.a.v.): '

258[67] Suyutî, Camiü'l-Kebir, 2/16; Ibn Hacer, Fethü'l-Bari, 7/168

- "Seni ve bunları Allah öldürür" diyordu.
Ebu Cehille diğerleri perişan bir vaziyete oradan ayrıldılar. 259[68]

261) Urve Ibnü'z-Zubeyr anlattı:

Abdullah tbn Amr îbn El-As'a: Bana, müşriklerin Rasulullah'a (s.a.v.) yaptığı en ağır şeyi anlatabilir misin? dedim.

Rasulullah (s.a.v.) Ka'be'nin avlusundayken Ukbe tbn Ebi Muayt çıkageldi. Rasulullah'ın (s.a.v.) omuzundan tutup elbisesini boynuna sardı ve sıkıca boğazını boğdu. Hemen Ebu Bekr geldi, Ukbe'nin o-muzundan tutup Rasulullah'tan (s.a.v.) uzaklaştırdı. Ebu Bekr şöyle dedi:

- Bir adamı, Rabbim Allah'tır dediği için mi öldüreceksiniz? Halbuki o size Rabbinizden deliller getirmiştir.

262) Abdullah şöyle demiştir:

Rasulullah'm Kureyş'e sadece bir gün beddua ettiğini gördüm.

Rasulullah (s.a.v.) namaz kılarken, bir grup Kureyşli de etrafında oturuyordu. Biraz ilerisinde de kesilmiş bir devenin döl yatağı vardı: Kureyşliler:

-Kim bu döl yatağını alıp onun sırtına atabilir? dediler. Ukbe îbn Ebi Muayt:

- Ben, dedi.

Ukbe onu alıp Rasulullah'ın (s.a.v.) sırtına koydu.

Rasulullah (s.a.v,) secdeden ayrılmadı. Sonunda Fatıma gelip devenin döl yatağını sırdından alıp attı. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):

- "Allah'ım! Kureyş'ten bu cemaat, sana havale! Allah'ım Ukbe, sana havale! Allah'ım! Şeybe, sana havale! Allah'ım! Ebu Cehil

---

259[68] Heysemî, Mecmaü'z-Zevaid, 8/228, 229. Heysemi şöyle demiştir. "Bunu, Bez-zar, şeyhi Ali İbn Şebib ten rivayet etti. Ben onu tanımıyorum. Onun diğer ravileri sika (güvenilir) dırlar."
Bezzar, Müsned, 2405 (Keşfü'l-Estar).

îbni Hi-şam, sana havale! Allah'ım! Ukbe İbn Ebi Muayt, sana havale! Allah'ım Ubey İbn Halef (veya Umeyye İbn Halef) sana havale" dedi. 260[69]
Abdullah şunu ilave etti:
Bunların hepsinin Bedir savaşında Öldürülüp kuyuya sürüklendiklerini gördüm. Yalnız Ubeyy yahut Umeyye iri bir adamdı. O kesilerek parçalandı.
263) İbni îshak'tan rivayet edilmiştir:
Müşrikler, Rasuhıllah'a karşı çıkma konusunda ittifak edince, amcası Ebu Talib onu korudu. Kureyş eşrafından Ukbe, Şeybe, Ebu Cehil gibi bir grup Ebu Talib'e gitti veşöyle dedi:
- Yeğenin, ilahlarımıza dil uzattı. Dinimizi yerdi. Akıllarımızı, hafif akıllılık ve akılsızlık saydı. Atalarımızın sapıklık içinde ölüp gittiklerini ileri sürdü. Ya sen onu bizimle uğraşmaktan alakoyarsm, ya da aramızdan çekilirsin. Zaten sen de bizim gibi ona karşısın. Biz onun hakkından geliriz.
Ebu Talib onları, güzellikle, yumuşak ve tatlı sözlerle savuşturdu. Onlar da çekip gittiler.
Rasulullaîı (s.a.v.) eskisi gibi işine devam etti. Onunla müşrikler arasında iş büyüdü. Birbirlerini onunla Savaşmağa kışkırttılar. Daha sonra tekrar Ebu Talib'in yanına gelip:
- Artık buna dayanamayacağız, dediler. » Ebu Talib, Rasulullah'a (s.a.v.):
-Yeğenim! Kavmin bana geldi ve şöyle şöyle söyledi. Güç yetiremeyeceğim bir işi bana yükleme, dedi.
Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Amca! Vallahi, bu işi bırakmam için, güneşi sağ elime, ayı da

260[69] Buharî, Sahih, 4/127; 5/57; Müslim, Sahih, kitabu'l-cihad, 108; İmam Ahmed, Musned 1/417; İbn Huzeyme, Sahih, 785; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 2/278; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 1/349; 6/282, 283

sol elime koyacak olsalar, Allah onu izhar etmedikçe bırakmam. Yada o1 yolda ölür giderim" dedi. 261[70]

Rasulullah (s.a.v.) ağlayarak ayağa kalktı. Gitmek için geri dönünce, Ebu Talib ona:

-Yanıma gel yeğenim! diye seslendi, O da amcasının yanma geldi. Ebu Talib:

- Git, istediğini söyle. Vallahi, seni hiçbir zaman teslim etmem, dedi.

Böylece kavga başladı. Her kabile, işkence etmek ve dinlerinden döndürmek üzere, aralarında bulunan müslümanlarm üzerine atıldılar. Ebu Talib Haşimoğulları ve Abdülmüttalip oğullan arasında kalkıp onları Rasulullah'ı koruyup himaye etmeğe çağırdı.

Müslümanlar namaz kılacakları zaman Mekke vadilerine gider, namaz kıldıklarını kavimlerinden gizlemek isterlerdi. Onlar müslü-manların yaptıkları ibadetlerini ayıplamağa kalkışınca aralarında kavga çıktı. O sırada, Sa'd İbn Ebi Vakkas, yerde bulduğu bir deve çene kemiğiyle müşriklerden birinin başını yardı.

Bu, İslamda akıtılan ilk kan oldu.

264) İbn Abbas anlatmıştır:

Ebu Talib hastalandı. Rasulullah (s.a.v.) onu ziyarete geldi. Başının yakınında birisinin oturağı vardı. Ebu Cehil kalkıp oraya oturdu.

-Yeğenin ilahlarımıza dil uzatıyor, dediler. Ebu Talib:

- Kavmin neden senden şikayet ediyor? dedi. Rasulullah:

- "Amca! Onların bir tek kelime söylemelerini istedim ki, o kelime sayesinde Araplar onlara boyun eğsinler. Arap

---

261[70] Taberani, Mucemu's-Sağır, 2/104; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nıhaye, 3/48; Hey-semî, Mecmau'z-Zevaid

olmayanlar da onlara cizye versinler" dedi. Ebu Talib:
- Nedir o kelime? dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Lâ ilahe illallah^Allah'tan başka ilah yok" dedi. 262[71] Onlar:
- O, bütün ilahları, bir tek ilah mı yapmış? dediler.
Bunun üzerine: Sa'd: O şanlı Kur'an'a yemin ederim ki "İndi ve doğrusu bu tuhaf bir şeydir" ayetine kadar okudu. 263[72]

Rasulullah Ortaya Çıktığında Eksem İbn Sayfi'nin Ona Îman Etmesi Hakkında Rivayet Edilenler

265) îbn Umeyr anlattı:
Eksem ibn Sayfî Rasulullah'm (s.a.v.) çıktığını duydu. Eksem, ona gitmek istedi. Kavmi ondan ayrı kalmak istemedi. O:
- Kim ona, benim hakkımda bana da onun hakkında bilgi götürür? dedi. iki adam seçildi. Onlar peygamber'e (s.a.v.) gidip:
- Biz Eksem îbn Sayfî'nin adamlarıyız. O, senin kim olduğunu, nasıl olduğunu ve ne getirdiğini soruyor? dediler. Peygamber (s.a.v.):
- "Ben, Abdullah'ın oğlu Muhammed'im. Allah'ın kulu ve elçisiyim" dedikten sonra "Şüphesiz Allah, adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder, çirkin işleri, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tu-tasmız diye size öğüt veriyor" ayetini okudu. 264[73]
Bu sözü bize tekrar et, dediler. Rasuluüah (s.a.v.) onlar ezberle-

---

262[71] İmam Ahmed, Musned, 1/227: Beyhakî, Sünenu'l- Kubra, 9/188; Tefsırut-Taberi, 23/79.

263[72] Sad Suresi, 1-5.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 162-167.
264[73] Nahl Suresi, 90

yinceye kadar ayeti tekrar etti.
Adamları Eksem'e gelip:
- Ona nesebim sorduk. Onu, Mudar'm nesebi şereflisi olarak gördük. Bize bazı kelimeler söyledi. Eksem o kelimeleri duyunca:
- Ey kavmim! görüyorum ki o, güzel ahlakı emrediyor. Kötü ahlakı menediyor. Bu işte baş olun. Kuyruk olmayın, lk olun, son olmayın, dedi. Çok geçmedi ^lüm yatağına düştü.
Eksem şöyle demişti:
Yazıklar olsun soyuma! Erişemediğim ve kaçırdığım birşeyden dolayı kendime yazıklar olsun. Sana üzülmüyorum aksine umuma üzülüyorum. Malik! Hak üstün olursa, batılı defeder.
Yüz kişi ona tabi oldu. Rasulullah'a gitmek üzere yola çıktı. Daha yolun yarısmdayken Hubeyş, onların develerini ele geçirip kesti. Yanlarındaki su torbalannı parçalayıp kaçtı. Susuzluk Eksem'i güçsüz ve takatsiz hale getirdi ve öldü. Ölmeden önce beraberindekilere Rasulullah'a (s.a.v.) tabi olmalarını vasiyet etti. Ve onlara müslünıan olduğunu gösterdi.
Onun hakkında şu ayet indirildi:
"Kim, Allah ve Rasülü uğrunda hicret ederek evinden çıkar da sonra kendisine ölüm yetişirse, artık onun mükafatı Allah'a düşer." 265[74]

Rasulullah'ın Ashabına, Habeşistan'a Hicret Etmelerini Emretmesi

266) Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- "Orada, ülkesindeki insanlara zulmedilmeyen bir kral vardır.

265[74] Nisa Suresi, 100.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 168.

Allah size içinde bulunduğunuz sıkıntılardan bir çıkış ve kurtuluş yolu açmcaya kadar orada korunup sakının."

Bazıları gitti. Bazıları da müslüman olduğunu gizledi. Habeşistan'a gidenler, onbir erkek, dört kadındı.

Onların gidişi, Rasuhıllah'a (s.a.v.) peygamberlik verilişinin beşinci yılı, Receb aymdaydı.

Kureyşliler hemen müslümanların peşine düştüler ama onlara yetişemediler.

Rasulullah (s.a.v.) Necm Suresini okuyup müşrikler; "Bunlar o yüce ak kuğulardır" sözünü duyunca ki, bu Rasululîah'm dilinden çıkmadığı halde bazı şeytanlar tarafından söylenmişti..266[75]

Surede secde ayeti geçtiği için Rasulullah (s.a.v.) secde edince müşrikler de onunla birlikte secde ettiler. El-Velid de bir avuç toprağı alnına kaldırıp sürdü.

Bu haber Habeşistandakilere ulaşınca, onlar:

- Madem ki bunlar iman ettiler, biz de kavim ve kabilelerimize dönelim, dediler.

Döndüler. Bir kafileyle karşılaştılar. Onlara sordular ve şu cevabı aldılar:

- Muhammed ilahlarınızı zikretti ve onlar ona beyat ettiler. Daha sonra Muhammed söylediğinden vazgeçti. Onlar da ona düşman oldular.

İbn Mes'ud hariç, herkes ancak birinin himayesine sığınarak Mekke'ye girebildi. O, biraz bekledikten sonra Habeşistan'a geri döndü.

Müslümanları kendi kabilelerinin adamları yakalayıp onlara işkence ve eziyet ettiler. Rasulullah (s.a.v.) onların tekrar

266[75] Garanİk olayı asılsızdır. Sahih bir temele dayanmamaktadır. Nitekim Kadı İyad bunu "Eş-Şıfa" adlı kitabında ez-Zürkanı de "Şerhu'l-Mevahım" de açıklamışlardır. (Matbu o-lanın dipnotu)

gitmelerine izin verdi. Onlar, bu defa beraberlerinde birçok kişiyle birlikte gittiler.

267) îbn Ishak şöyle demiştir:

Beraberlerinde küçük olarak götürdükleri çocukları veya orada doğanlar hariç, Habeşistan'a ulaşanların tamamı, Ammar İbn Yasir onlar arasındaysa seksen erkektir.

268) El-Vakidî şöyle demiştir:

Hicret edenler seksen üç erkekti. Kadınlar arasında onbir Kureyşli ve yedi bilinmeyen vardı.

269) Amr Îbnu'1-As anlattı:

Biz kabilelerle birlikte Hendek'ten dönünce, daha önce benim du-rumuTBu gören ve benimle konuşan bazı Kureyşlileri topladım ve onlara:

-Vallahi, biliyorsunuz benim görüşüm, Muhammed'in durumunun garip bir şekilde büyüdüğüdür. Benim yeni bir görüşüm var. O konuda siz ne dersiniz? dedi. Onlar:

-Peki, senin görüşün nedir? dediler. Amr:

- Necaşi'ye gidip onun yanında olmamızı düşünüyorum. Eğer Muhammed, bizim kavmimimize üs' "n ge' -e, biz Necaşî'nin yanında oluruz. Onun elinin altında olmamız, bize Muhammed'in eli altında olmamızdan daha sevimlidir. Eğer kavmimiz üstün gelirse, biz bildiğimiz kimselerdeniz ve bize onlardan ancak iyilik gelir, dedi.

- Bu, makbul bir görüş, dediler. Ben:

- Haydi ona vereceğimiz hediyeleri toplayın, dedim. Onun bizim memleketten en çok sevdiği hediye, tabaklanmış deriydi. Onun için bir çok deri topladık.

Sonra çıktık. Necaşi'ye geldik. Vallahi, biz tam onun yanındayken Amr tbn Umeyye ed-Damri çıkageldi. Rasulullah (s.a.v.) Ca'fer'le ashabının durumları için Amr'ı ona göndermişti. Necaşi'nin yanına girdi ve sonra çıktı.

Arkadaşlarıma:
- Bu, Amr İbn Umeyye. Ben, Necaşi'nin huzuruna girip ondan Amr'ı istemiş olsam, bana onu verir, ben de Amr'ın boynunu vururum. Eğer bunu yaparsam, Kureyş benim üzerime düşeni yerine getirmiş olduğum kanaatine varır, dedim.
Necaşi'nin huzuruna vardım. Daha önce yaptığım gibi, ona secde ettim. Bana:
- Hoşgeldin dostum! Memleketinden bana hediyelik birşey getirdin mi? dedi.
- Evet hükümdar! Sana bir çok tabaklanmış deri getirdim, dedim.
Daha sonra hediyeleri ona verdim. Necaşi hediyeleri beğendi. Daha sonra:
- Ey hükümdar! Demin senin yanından çıkan bir adam gördüm. O, bizim düşmanımız olan bir adamın elçisidir. Onu bana ver ki öldüreyim. Düşmanımız olan o adam bizim eşrafımızın ve seçkin kişilerimizin başına bela olmuştur, dedim.
Necaşi öfkelendi. Sonra elini uzatıp burnuna öyle bir vurdu ki sanki onu kırdı. O anda yer yarılsaydı, ondan koktuğum için yerin dibine girerdim.
- Ey Hükümdar! Vallahi, senin bundan hoşlanmadığını bilseydim, senden onu istemezdim, dedim. Necaşi:
- Benden kendisine, Musa'ya gelen Namus-u ekber'in (Cebrail'in) geldiği bir adamın elçisini Öldürmen için sana vermemi mi istiyorsun? dedi. Ben:
- Ey hükümdar! O öyle midir? dedim.
- Yazıklar olsun sana, Amr! Beni dinle ve bana uy. Vallahi, o, kesinlikle hak üzeredir. Musa'nın, firavunla askerlerine galip geldiği gibi o, kendisine karşı gelenlere mutlaka galip gelecek, dedi. Ben:
- Müslüman olduğuma dair ona olan beyatimi kabul eder misin? dedim.

Elini uzattı. Ben de müslüman olduğuma dair ona beyat ettim.
Daha sonra, önceki görüşümden vazgeçmiş olarak arkadaşlarımın yanına çıktım. Arkadaşlarımdan müslüman olduğumu gizledim. Daha sora Rasulullah'a gitmek niyetiyle yola çıktım ve müslüman oldum. 267[76]

270) İbn Mes'ud anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) yaklaşık seksen kişi olarak bizi Necaşi'ye gönderdi. Kureyş de hediyelerle birlikte Amr İbnu'l-As'la Umara İbnu'l-Velid'i gönderdi. Amr'la Umara Necaşi'nin huzuruna girince secde ettiler ve:
- Bizim amca oğullarımızdan bir grup senin yurduna indiler. Bizden ve milletimizden yüzçevirdiler, dediler. Necaşi:
- Nerede onlar? dedi. Amr'la Umara:
- Senin yurdundalar, dediler.
Necaşi onlara gelmeleri için haber gönderdi. Ca'fer:
- Bugün sözcünüz benim, dedi. Diğerleri ona uydular. Ca'fer selam verdi. Fakat secde etmedi. Cafer'e:
- Hükümdara niye secde etmiyorsun? dediler. Cafer:
- Biz ancak Aziz ve Celil olan Allah'a secde ederiz. Allah Teala, bize elçisini gönderdi. O, bize Aziz ve Celil olan Allah'tan başkasına secde etmememizi emretti. Ayrıca bize namaz kılıp zekat vermemizi emretti, dedi.
Amr İbnu'l As:
- Onlar, İsa İbn Meryem hakkında sana muhalefet ediyorlar, dedi. Necaşi:
- Isa îbn Meryem'le annesi hakkında ne diyorsunuz? dedi. Onlar:
- Biz Allah'ın dediği şekilde söylüyoruz: O, Allah'ın hiç beşerin dokunmadığı ve hiçbir erkeğin başvurmadığı namuslu bakire Meryem'e ilka ettiği (attığı) kelimesi ve ruhudur, dediler.

267[76] İbn Hişam, Siretu'n-Nebeviyye.

Necaşi yerden bir çöp alıp:
- Ey Habeşistanlılar! Piskoposlar ve rahipler! Vallahi siz, bu adamın Isa hakkında söylediklerinden bu çöp kadar fazla birşey söylemiyorsunuz, dedi.
Size ve onun yanından gelenlere merhaba, hoşgeldiniz. Ben onun, Allah'ın Rasulü olduğuna şehadet ediyorum. O, bizim incil'de bulduğumuz kişidir. O, Isa ibn Meryem'in müjdelediği kişidir. Dilediğiniz şekilde kaim. Vallahi, eğer hükümdar olmasaydım, ayakkabılarının taşıyıcısı olmak için O'na giderdim. Öbürlerinin hediyelerinin geri verilmesini emretti ve hediyeler geri verildi. 268[77]

Müşriklerin, Haşim Oğulları Ve Muttalib Oğullarını Boykot Etmek İçin Yazdıkları Yazı

Haşimoğulları ve Muttalib oğulları Rasulullah'ı (s.a.v.) korumağa karar verince, Kureyşliler toplanıp içinde, Haşimoğullarma kız vermemek, onlardan kız almamak, onlara birşey satmamak ve onlardan birşey satın almamak üzere andlaştıkları bir belge yazdılar.
Bu olay, Rasululîah'ın peygamberliğinin yedinci yılında oldu.
işi sağlama bağlamak için o belgeyi Ka'be'nin içine astılar. Onlar böyle yapınca, Haşimoğull arıyla Muttalib oğullan toplanıp Ebu Talib'e gittiler ve onun Şı'bına (mahallesine) girdiler. Ebu Leheb onların arasından çıkıp müşriklere destek oldu.
Üç yıl bu halde kaldılar. Müşrikler onlardan erzak ve katığı kestiler. Onlar oradan ancak hac mevsiminden hac mevsimine

---

268[77] İmam Ahmed, Musned; ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 169-172.

çıkabiliyor-lardı. Artık dayanacak güçleri kalmamıştı.
Hişam ibn Amr tbn Rabia yiyecek yüklerini onların yanına sokuyor ve bunu gizliyordu.
Daha sonra yazılan sayfanın hükmü bozuldu.
Hükmün bozulma sebebi hakkında iki görüş vardır:
1. Yüce Allah Peygamberine sayfanın durumunu bildirdi. Güve, o sayfada zulüm ve haksızlık ifade eden şeyleri yemiş, Allah'ı zikirle ilgili olan yerler kalmıştı. Bunu Rasulullah (s.a.v.) Ebu Talib'e söyledi. Ebu Talib:
- Yeğenim! Bana haber verdiğin şey, gerçek midir? diye sordu. Rasulullah (s.a.v.):
- Evet, Vallahi gerçektir, amca! dedi. Ebu Talib bunu kardeşlerine anlattı ve:
- Vallahi, o bana, hiçbir zaman yalan söylememiştir, dedi. Onlar:
- Peki senin bu husustaki görüşün nedir? dediler. Ebu Talib:
- En güzel elbiselerinizi giyip Kureyşlilerin yanma gitmenizi ve bu haber onlara ulaşmadan önce bu meseleyi onlara hatırlatmayı uygun görüyorum, dedi.
Gidip mescide girdiler. Ebu Talib:
- Biz kabul edeceğiniz bir iş için gelmiş bulunuyoruz, dedi. Kureyşliler:
- Hoşgeldiniz, safa geldiniz, dediler. Ebu Talib:
- Hiçbir zaman yalan söylememiş olan yeğenim bana haber verdi ki: Sizin yazmış olduğunuz sayfaya Allah güve musallat etmiş o da sayfanın içindeki, zulüm, haksızlık ve akrabalarla ilişkiyi kesme gibi her-şeyi yemiştir. Onda, Allah Teala'nın zikredildiği herşey kalmıştır. Eğer yeğenim doğru söylüyorsa, artık sizde kötü görüşünüzden vazgeçersiniz. Eğer o, yalan söylüyorsa onu size teslim ederim. Siz de onu, ister öldürürsünüz, ister sağ bırakırsınız, dedi. Kureyşliler:
- Sen bize insaflı davrandın, dediler.

Sayfayı getirmek üzere adam gönderdiler. Sayfayı açınca, onu Rasulullah'm dediği gibi buldular. Hepsi de şaşırdılar. Bildiklerinden vazgeçtiler. Ebu Talib:

- Asıl zulmedenin ve akrabayla ilgiyi kesenin kendiniz olduğunu anladınız mı? dedi.

Hiçbir kimse ona cevap vermedi.

Bunu, Muhammed Ibn Sa'd bazı şeyhlerinden rivayet etmiştir.

2. Hişam îbn Amr îbn el-Haris el-Amri, Zuheyr İbn Ebi Umeyye ibn el-Mugire'ye gidip şöyle dedi:

- Zuheyr! Sen dayılarının; birşey satmaktan, birşey almaktan, evlenmekten ve evlendirmekten mahrum edildiklerini bildiğin halde, kendin, istediğini yemeğe, giymeğe ve istediğin kadınla evlenmeğe mi razı oluyorsun, yani gönlün nasıl razı oluyor? Allah'a yemin ederim! Ebu'l-Hakem îbn Hişam'ın seni dayıların aleyhinde andlaşmaya davet ettiği gibi, sen de onu, kendi aleyhinde böyle bir andlaşmaya davet etmiş olsaydın, senin davetine, hiçbir zaman icabet etmezdi. Zuheyr:

- Yazıklar olsun sana Hişam! Ben ne yapayım! Ben, bir tek kişiyim. Vallahi, yanımda başka bir kişi daha olsaydı, o andlaşma sayfasını

bozmaya kalkardım, dedi. Hişam:

-Ben birisini buldum, dedi. Zuheyr:

- Kimmiş o? dedi. Hişam:

- Ben, dedi. Zuheyr:

- Bize üçüncü bir adam ara, dedi. Hişam, El-Mut'ım İbn Adiyy'e gidip:

- Mut'ım! Abdumenaf oğullarında iki batnın (Haşimoğullarıyla Muttalib oğullarının) helak olmasına gönlün razı oluyor mu? Bu konuda, sen de Kureyş'i tasvip ediyor musun? dedi. Mut'ım:

- Yazık sana! Ben ne yapabilirim. Ben, tek kişiyim, dedi. Hişam:

- Ben üçüncü kişiyi buldum, dedi. Mut'ım:

- Kim o? dedi. Hişam:
- Zuheyr İbn Umeyye, dedi. Mut'ım:
- Bize dördüncü bir kişi ara, dedi.
Hişam, Ebu'l-Bahteri tbn Hişam'ın yanma gitti. El-Mut'ım İbn A-diyy'e söylediklerinin aynısını ona da söyledi. Ebu'l-Bahteri:
- Bu hususta, yardım edecek birisi var mı? dedi. Hişam:
- Evet var. Zuheyr, Mut'un... Ben de yanındayım, dedi. Bunun ü-zerine Ebu'l-Bahteri:
- Bize beşinci bir adam ara, dedi.
Hişam, Zem'a İbnu'l Esved'e gidip onunla konuştu. Zem'a:
- Bu iş üzerinde duran kimseler var mı? diye sordu. Hişam:
- Evet var, dedi ve diğerlerinin adlarını saydı.
Sözleşip toplandılar. Hükmünü bozuncaya kadar sahife mesele-siyle uğraşmak üzere andlaştılar.
Ertesi gün sabahleyin Zuheyr gidip Ka'be'yi tavaf ettikten sonra:
- Ey Mekke halkı! Biz istediğimiz gibi yeyip içelim, giyinip kuşa-nalım da, Haşim oğulları ise açlıktan helak olsunlar, bu doğru mudur? Vallahi, akrabalık bağlarını kesen şu zalim sayfa yırtılmcaya kadar yerime oturmayacağım, dedi. Ebu Cehil:
- Sen yalan söylüyorsun. Vallahi, o sayfa yırtılamaz, dedi. Zem'a:
- Asıl sen yalan söylüyorsun. Yazıldığı sırada, biz onun yazılmasına razı değildik, dedi. Ebu'l-Bahteri:
- Zem'a doğru soyuyor. Biz onda yazılı olan şeyleri ne kabul edi-yoruz, ne de ikrar ediyoruz, dedi. El-Mut'ım:
- Her ikiniz de doğru söylüyorsunuz, bunun aksini söyleyen yalan söyler. Biz o sayfadan ve içinde yazılı olanlardan Allah'a sığınırız.
Hişam İbn Amr da el-Mut'ını'inkine yakın sözler söyledi. Ebu Cehil:
- Bu, buradan başka bir yerde, geceleyin konuşulup üzerinde ka-rara varılmış bir iş? dedi.

El-Mut'ım kalkıp yırtmak için sayfanın yanına gitti. Güvenin, "Bismike'llahumme" sözü dışındaki bütün yazıları yediğini gördü.
Sayfanın yazıcısı, Mansur İbn Ikrime İbn Haşim'di. Sonra onun eli çolak oldu.
271) Ebu Hureyre şöyle söyledi: Rasulullah (s.a.v.) Nahr günü (kurban kesme günü), Mina'dayken şöyle dedi:
"Yarın biz Kinane oğullarının Hayfına, küfür üzere sözleşip yemin ettikleri yere ineceğiz." 269[78]
Hayf dan maksat; El-Muhassab denilen yerdir. Kureyş'le Kinane, Haşim oğulları ve Muttalib oğulları, Rasulullah'ı (s.a.v.) kendilerine teslim etmedikçe kız alıp vermemek ve ahş-verişte bulunmamak üzere orada andlaştılar. 270[79]

Rasulullahın, Elçi Dımad El-Ezdiyle Aralarında Geçenler

272) îbn Abbas anlatmıştır:
Dımad Mekke'ye geldi. O, Ezduşenue kabilesindendi. O, delilere okurdu. Mekkeli sefihlerin (beyinsizlerin): Muhammed delidir, dediklerini duyunca şöyle dedi:
- O zatı görseydim, belki Allah ona benim vasıtamla şifa verirdi.
Dımad kendisi şöyle anlatır: Peygambere gelip:
- Muhammed! Ben deliliği tedavi ederim. Allah, benim vasıtamla

---

269[78] Buharı, Sahih 2/186; İbn Mace, Sünen, 2942; Ebu Davud, Sünen, 2011; İmam Ahmed, Musned, 2/237; L^eyhakî, Sünenu'i-Kubra, 5/160, 6/218; İbn Huzeyme, Sahih, 2981, 2985; Abdurrezzak, S ı ,n, 9851, Tarihu'l-Hatib, 9/93; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye 5/ 204
270[79] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi:
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 172-175.

dilediğine şifa verir. İster misin? dedim.
Rasulullah ona şu cevabı verdi:
- "Hamd Allah'adır. Biz O'na hamdeder ve O'ndan yardım isteriz. Allah'ın doğru yola eriştirdiğini, saptıracak yoktur. Saptırdığını da doğru yola eriştirecek yoktur. Ben, tek ve ortaksız olan Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammnıed'in de O'nun kulu ve elçisi olduğuna şe-hadet ederim, dedi. Dımad:
- Şu sözlerini bana tekrarlar mısın? dedi.
Rasulullah (s.a.v.) sözlerini ona, üç defa tekrarladı. Dımad:
- Ben kahinlerin, sihirbazların ve şairlerin sözlerini dinledim. Ama, senin şu sözlerin gibisini duymadım. Bunlar, denizin dibine kadar varmıştır. Ver elini, sana, müslüman olmak üzere beyat edeyim, dedi ve Rasulullah'a beyat etti. Rasulullah (s.a.v.):
- "Bu beyat kavmin adına da mı? dedi. Dımad:
- Kavmim adana da, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) bir seriyye gönderdi. Bunlar Dımad'm kavmine uğraâılar. Seriyyenin komutanı:
- Bunlardan birşey aldınız mı? dedi. Birisi:
- Ben onlardan bir matara aldım, dedi. Komutan:
- Onu geri ver, çünkü bunlar Dımad'ın kavmidir, dedi. 271[80]

Rasulullah İle Utbe İbn Rabia Arasında Geçenler

273) Cabir İbn Abdillah anlatmıştır: Kureyşliler bir gün toplanıp: Sihirde, kahinlikte ve şiirde en bilgiliniz kimse, araştırsanız da, topluluğumuzu dağıtan, işimizi karıştıran, dinimizi ayıplayan şu

---

271[80] Müslim, Sahih, kitabu'l-cumua, 46; Beyhakî, Delailu'n-Nübuvve, 2/223, 224; Ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 3/214 (Beyhakî'den naklen) Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 175-176.

adama gidip konuşsa ve ona vereceği cevabın ne olduğunu düşünse, dediler. .Sonunda:

- Bu işe uygun, Utbe Ibn Rabia'dan başka hiç kimseyi bilmiyoruz, dediler.

- Ebu'l-Velid! Onun yanma sen git, dediler. Utbe, Rasulullah'ın yanma gelip:

- Muhammed! Sen mi daha hayırlısın? Yoksa Abdullah mı? dedi. Rasulullah cevap vermedi. Utbe: Sen mi daha hayırlısın? Yoksa Abdul-muttalib mi? dedi.

Rasululllah (s.a.v.) cevap vermeyip sustu. Utbe: Eğer, bunların senden daha hayırlı olduklarını söylüyorsan, onlar, senin, ayıplamakta olduğun ilahlara tapıyorlardı. Eğer, kendinin onlardan, daha hayırlı olduğunu iddia ediyorsan, konuş! Sözünü dinleyelim. Biz, kavmine senden daha uğursuz olan (birşey) görmedik. Sen bizim topluluğumuzu dağıttın. İşimizi karıştırdın. Araplar içinde bizi rezil ettin. Kureyşliler içinde bir büyücü, bir kahin türemiş dedirttin. Vallahi, biz, kılıçlarımızla birbirimizi yok etmeğe kalkacağımız hamilenin attığı çığlık anından başkasını beklemiyoruz. Ey adam! Eğer kadına düşkünsen, Kureyş kadınlarından dilediğini seç. Sana on tane hanım alalım. Eğer mala ihtiyacın varsa, Kureyş'in en zengini oluncaya kadar, sana, mallarımızdan toplayalım, dedi. Rasulullah (s.a.v.):

- Söyleyeceklerin bitti mi? dedi. Utbe:

- Evet, bitti, dedi. Rasulullah (s.a.v.):

- Hâ, mîm, (Kur'an) Rahman ve Rahim olan Allah katından peyderpey indirilmiştir. (Bu,) Ayetleri, bilen bir kavim için a-rapça bir okunuşla açıklanmış bir kitaptır. (Onu getiren elçi) müjdeleyici ve uyarıcıdır" dedi ve "Eğer onlar yüz çevirirlerse de ki: işte sizi, Ad ve Semud'un başına gelen kasırgaya benzer bir

kasırgayla uyardım" ayetine kadar Fussilet suresini okudu. 272[81]
Utbe ona:
-Yeter. Sende olan bundan başkası mıdır? dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- Hayır, dedi. Utbe, Kureyş'in yanma dönünce, Kureyşliler:
- Geride ne var? Ne haber getirdin? dediler. Utbe:
- Hiçbir şey yok. Sizin kendisiyle konuşmanızı uygun görüyorum. Yoksa onunla ben konuşurum, dedi. Kureyşliler:
- Sana cevap verdi mi? dediler. Utbe:
- Evet, dedi. Hayır, Ka'be'yi diken kimseye yemin olsun! Onun söylediklerinden sadece şunu anladım:
"îşte sizi Ad ve Semud'un başına gelen kasırgaya benzer bir kasırgayla uyardım" dedi. Onlar:
- Yazıklar olsun sana! Seninle arapça konuşuyor ve sen onun dediğini anlamıyorsun! dediler. Utbe:
- Vallahi, söyledikleri arasında kasırga lafından başka birşey anlamadım, dedi. 273[82]

El-Velid'in Rasulullahın Durumu Hakkında Kureyşe Yaptığı Tavsiyeler

274) Said İbn Cubeyr'den rivayet edilmiştir:
Kureyşli bir grup el-Velid'in yanında toplandı. El-Velid, onların

---

272[81] Fussilet Suresi, 1-13.
273[82] Taberani, Mucemu'l-Kebir, 9/160; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 1/75; Hey«-semî, Mecmau'z-Zevaid, 6/20. Heysem? şöyle demişdır: "Bunu, Ebu Ya'la rivayet etti. Ravüeri arasında el-Eclah el-Kindi vardır. İbn Main ve başkaları onu sika (güvenilir) kabul etmiştir. Nesaî ile başkaları İse zayıf saymıştır. Diğer ravileri sika (güvenilir) dir."
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 176-177.

arasında yaşlı birisiydi. Hac zamanı gelmişti. El-Velid Kureyşlilere:

- Ey Kureyş topluluğu! İşte hac zamanı geldi. Bu yılda Arap heyetleri sizin yanınıza gelecekler. Onlar, şu adamınızın meselesini işitmiş durumdalar. Siz onun hakkında bir tek görüşte birleşin. Birbirinizi yalanlayıp birbirinizin sözünü reddedip de anlaşmazlığa düşmeyin, dedi. Onlar:

- Ey Ebu Abdişems! Sen, bizim için birşey söyle ve bir görüş ileri sür, biz de onu söyleyelim, dediler. El-Velid:

- Hayır, siz söyleyin, ben dinleyeyim, dedi. Kureyşliler:

- Onun kahin olduğunu söyleyelim, dediler. El-Velid:

-Hayır, o bir kahin değildir. Biz kahinleri gördük. Onun okuduğu şeyler, ne kahin mırıldanışıdır ne de kahinin sesidir, dedi. Kureyşliler:

- Onun deli olduğunu söyleyelim, dediler. El-Velid:

- Hayır, o bir deli değildir. Biz deliliği gördük ve onu öğrendik. Onun, ne boğulması, ne çırpınıp titremesi ve ne de evhamlanması vardır, dedi. Kureyşliler:

- Büyücü diyelim, dediler. El-Velid:

- Hayır, o bir büyücü değildir. Biz büyücüleri ve yaptıkları büyüleri gördük. Onun okudukları, ne büyücülerin okuyup üfledikleridir ne de düğümleyip bağladıklarıdır, dedi. Kureyşliler:

- Peki ne diyelim? dediler. El-Velid:

- Vallahi, onun sözünde bir tatlılık var. Onun kökü hurma ağacıdır. Dalı ise toplanmış meyvelerdir.

Siz onun hakkında, bu söylediklerinizden hangisini söyleseniz, boş ve yersiz olduğu anlaşılır. Onun hakkında: Büyücü, demeniz akla en yakın olandır. Çünkü onun sözü babayla oğulun arasım açıyor, kardeşlerin arasını açıyor, karıyla kocanın arasını açıyor ve kişinin kabilesiyle arasını açıyor.

El-Velid'in yanından bu şekilde ayrıldılar. [274[83]]

275) Amr'dan rivayet edilmiştir. El-Velid Îbnu'l-Mugire:

- Ben şiirin her çeşidini, Recezini ve Karidasını dinledim. Ama bunun gibisini yani Kur1 an gibisini dinlemedim. Onun okudukları şiir değildir. Onda bir güzellik ve parlaklık var. Onun bir nuru var. O, her şeye üstün gelir fakat ona, hiç üstün gelinemez.

276) îkrime anlatmıştır:

El-Velid Îbnu'l-Mugire, peygamber'in (s.a.v.) yanına gitti. Peygamber (s.a.v.) ona Kur'an okuyunca, el-Velid yumuşar gibi olmuştu. Ebu Cehil bunu duyunca, el-Velid'in yanına geldi ve:

- Amca! Kavmin senin için mal toplamak istiyor, dedi. El-Velid:
- Niye? dedi. Ebu Cehil:
- Sana vermek için. Çünkü sen, bizim söylediklerimize aldırmayıp Muhammed'e gitmişsin, dedi. El-Velid:
- Kureyşliler, benim onlardan daha zengin olduğumu bilirler, dedi. Ebu Cehil:
- Öyleyse, ona öyle bir söz söyle ki, onun söylediğini inkar ettiğin ve onu sevmediğin kavmine ulaşsın, dedi. El-Velid:
- Onun hakkında ne söyleyeyim? Vallahi aranızda şiirleri benden daha iyi bileniniz yoktur. Vallahi, onun söyledikleri, bunlardan hiçbirine benzemiyor. Vallahi', onun sözünde bir tatlılık ve parlaklık vardır. Sanki, o tepesi meyveli, dibi sulak bir hurma ağacı gibidir. O, altındakini ezer. O, her şeye üstün gelir, fakat ona hiç üstün gelinemez, dedi. Ebu Cehil:
- Vallahi, sen onun hakkında birşey söylemedikçe, kavmin hoşnut olmayacak, dedi. El-Velid:

-Öyleyse, bırak beni de bu konuda birşeyler düşüneyim, dedi. El-

---

[274[83]] İbn Hışam, Siretu'n-Nebeviyye; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 2/199, 200, 201. Bundan daha uzun olarak.

Velid düşündükten sonra:
- Bu, (sihirbazlardan öğrenilip) nakledilen bir sihirdir, dedi ve onun hakkında: "Tek olarak yaratıp, kendisine geniş servet ve gözü ö-nünde duran oğullar verdiğim, kendisi için (nimetleri) ayaklar altına serdiğim o kimseyi bana bırak" 275[84] ayeti indi. 276[85]

Rasulullahla Tufeyl İbn Amr Arasında Geçenler

277) Muhammed tbn İshak anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) kavminden gördüğü he türlü kötülük v.s. ye rağmen onlara öğüt vermekten, içinde bulundukları şeyden (delaletten) kurtuluşa davet etmekten geri durmuyordu. Allah, Rasulullah'ı Ku-reyşlilerden koruduğunda, onlar halkı ve yanlarına gelen Arapları Peygamberden sakmdırmağa çalıştılar.
Tufeyl îbn Amr ed-Devsi şunu anlatırdı:
-Tufeyl, Rasulullah (s.a.v.) Mekke'deyken oraya gelmişti. Kureyşli bazı kimseler onun yanma geldiler. Tufeyl, şerefli, şair ve akıllı bir kimseydi. Kureyşliler ona:
-Tufeyl! Sen bizim memleketimize geldin. Ama aramızdaki şu adam bizi sıkıntıya soktu. O, bizim topluluğumuzu dağıttı. Onun sözü büyü gibi. Kişinin babasıyle, kardeşiyle ve hanımıyla

---

275[84] Müddessir Suresi, 11-14.
276[85] Hakim, Mustedrek, 2/506. Hakim şöyle demiştir: "Bu Buhari'nin şartına göre İsnadı sahih bir hadistir. Ancak Buhari ile Müslim rivayet etmemişlerdir."
Beyhaki, Delailu'n-Nubuvve, 2/198,199; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 3/61.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 178-179.

arasım açıyor. Bizim başımıza gelenin, senin ve kavminin başına gelmesinden korkuyoruz. Sakın onunla konuşma ve ondan birşey dinleme, dediler.
Tufeyl kendisi şöyle der:
- Vallahi, onlar bunu bana o kadar çok söylediler ki, nihayet kendi kendime, ondan hiçbir şey dinlememeğe ve onunla konuşmamağa karar verdim. Hatta, ertesi gün sabah Mescid'e gittiğimde, onun söylediklerini duymayayım diye kulaklarıma pamuk tıkadım. Onu, dinlemek de istemiyordum.
Ertesi gün sabah Mescid'e gittim. Rasulullah'ı Ka'be'nin yanında ayakta namaz kılarken gördüm. Ona yakın bir yerde durdum. Allah nasip etti. Onun bazı sözlerini duydum. Güzel bir söz işitmiştim. Kendi kendime şöyle dedim: Anam çocuğunu kaybetsin! Vallahi, ben akıllı ve şair bir adamım. Bana, sözün güzel olanı da çirkin olanı da gizli değildir. Şu adamın söylediğini dinlememe engel olan ne var? Eğer onun getirdiği şey, güzelse, onu kabul ederim, çirkinse onu bırakırım.
Rasulullah (s.a.v.) evine donünceye kadar orada kaldım. Evine girinceye kadar onu takip ettim. Evine girince ben de girdim ve:
- Muhamed! Kavmin bana şöyle şöyle dedi. Vallahi, senin işinden, beni o kadar korkuttular ki, sözünü duymayayım diye kulaklarıma pamuk bile tıkadım. Sonra Allah'tan olacak senden birşeyler duydum. Hem de güzel bir söz duydum. Bana işini (dinini) arzet, dedim.
Rasulullah (s.a.v.) bana, İslam'ı arzetti. Bana Kur'an^ okudu. Vallahi, hiçbir zaman ondan daha güzel bir söz, ondan (İslamdan) da daha adil bir iş duymamıştım.
Hemen müslüman oldum. Kelime-i Şehadeti getirdim.
- Ey Allah'ın peygamberi! Ben kavmim içinde sözü dinlenilir birisiyim. Ben yanlarına döneceğim ve onları İslam'a davet edeceğim. Allah'a dua et de, davetimde, bana yardımcı olacak bir

keramet versin. Rasulullah (s.a.v.):
- "Allah'ım! Ona bir keramet ihsan et" diye dua etti.
Kavmime gitmek üzere yola çıktım. Kavmimin oturduğu yere bakan yokuştayken iki gözümün arasında (alnımda) lamba gibi bir, ışık belirdi.
- Allah'ım! Bu yüzümden başka bir yerde olsun! Çünkü dinlerinden ayrıldığım için, kabile halkımın, onu, benim yüzümde meydana gelen bir cezanın eseri gibi zannetmelerinden korkuyorum, dedim.
Bunun üzerine ışık, yer değiştirip kırbacımın ucuna geldi.
Ben yokuştan inerken, orada bulunanlar kırbacımın ucundaki bu ışığı asılı kandil gibi görüyorlardı. Yanlarına vardım ve onların arasına katıldım.
Oraya varınca, babam yanıma geldi. Kendisi çok yaşlıydı,
- Baba! Benden uzak dur! Be" artık senden değilim, sen de benden değilsin, dedim. Babam:
- Niye yavrum? dedi.
- Ben müslüman oldum ve Muhammed'e beyat ettim, dedim. -.Yavrum! Senin dinin, benim de dinimdir, dedi.
- (Öyleyse, git, yıkan ve elbiselerim temizle, gel. Böylece, öğrendiklerimi sana öğreteyim, dedim. Babam gidip) yıkandı, elbiselerini temizledi. Gelince ona İslam'ı anlattım. O da müslüman oldu.
Daha sonra yanıma hanımım geldi. Ona:
- Benden uzak dur. Artık ben senden değilim, sen de benden değilsin, dedim. Hanımım:
- Niye? Babam, anam sana feda olsun! dedi.
- İslam, bizi ayırdı, dedim. O da müslüman oldu.
Daha sonra Devs kabilesini İslam'a davet ettim. Onlar davetime hemen icabet etmeyip ağırdan aldılar. Bunun üzerine Mekke'ye Rasu-lullah'a gidip:

- Ey Allah'ın Peygamberi! Devs kabilesi bana üstün geldi. Onlar için beddua et, dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Allah'ım Devs'e hidayet ihsan et! diyerek dua etti. Bana da:
- "Kavminin yanına dön. Onları, İslam'a davete devam et. Onlara yumuşak davran" dedi.
Kavmimin yanına döndüm. Rasulullah Medine'ye hjcret edinceye kadar Devs toprağından ayrılmaksızm, onları devamlı İslam'a davet ettim. Bedir, Ühud ve Hendek savaşları geçtikten sonra, Rasulullah (s.a.v.) Hayber'deyken, kavmimden müslüman olan kimselerle birlikte Medine'ye geldim. Medine'ye yetmiş veya seksen hane Devs'li getirmiş oldum. 277[86]

Ebu Talibin Ölürken, Rasulullah'la Aralarında Geçenler

278) Saîd tbnu'l Museyyeb anlattı:
Ebu Talib'in ölümü yaklaştığında, Rasulullah (s.a.v.) onun yanına geldi. Abdullah İbn Ebi Umeyye'yle Ebu Cehil İbn Hişam, Ebu Talib'in yanındaydı. Peygamber (s.a.v.) ona:
- "Amcacığım! Üzerimde en çok hakkı olan ve bana yardım elini, en güzel şekilde uzatan insan sensin. Şüphesiz üzerimde, babamdan daha çok hakkı olan sensin. Sen bir kelime söyle ki, kıyamet gününde sana, onunla, şefaatim gerekli olsun. La ilahe illallah, de" dedi.
Abdullah İbn Ebi Umeyye'yle Ebu Cehil:
- Sen, Abdulmuttalib'in dininden dönmek mi istiyorsun? dediler.

277[86] Devslilerin ve Tufeyl İbn Amr'ın hikayesi aşağıdaki kaynaklarda geçmektedir: Tarihu Ibn Asakır, 7/65; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 5/361; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 4/76; ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 2/24; Salihı, Sirelu'ş-Şamiyye, 6/511.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 179-181.

Ebu Talib:
- Ben, Abdulmuttalib'in dini üzereyim, dedi ve öldü. Rasulullah (s.a.v.):
- "Vallahi, senin hakkında dua etmekten mene dilmediğim sürece, senin için istiğfar edecek, bağışlanmanı dileyeceğim, dedi.
Bunun üzerine Allah Teala: "(Kafir olarak ölüp) cehennem ehli oldukları onlara açıkça belli olduktan sonra, akraba dahi olsalar (Allah'a) ortak koşanlar için af dilemek ne peygambere yaraşır ne de inananlara. Çünkü Allah müşrikleri bağışlamaz). İbrahim'in babası için af dilemesi, sadece ona verdiği sözden dolayı idi. Yoksa onun Allah'ın düşmanı olduğu kendisine belli olunca, (af dilemekten vazgeçip) ondan uzaklaştı. Şüphesiz ki ibrahim çok yumuşak huylu ve pek sabırlıydı" 278[87] ayetlerini indirdi. 279[88]

(279) Ebu Hüreyre anlattı: Rasulullah (s.a.v.) amcasına:
- "La ilahe illallah, de. Kıyamet gününde, Allah katında, onunla senin lehine şehadet edeyim" dedi.280[89] Ebu Talib de:
- Kureyşlilerin beni ayıplayarak: Ebu Talib'i buna ancak korku şevketti denıeseler seni mutlaka memnun ederdim, dedi.
Bunun üzerine Aziz ve Celü olan Allah: "Sen sevdiğini hidayete erdiremezsin" ayetini indirdi. 281[90]
Böylece bize (el-ceze'u)=korku rivayet edildi. Dilciler bunu

278[87] Tevbe Suresi, 113-114
279[88] Buharı, Sahih, kitabu't-tefsir, tefsiru surati'l-Kasas, babu; inneke la tehdi men ahbebte;-Müslim, Sahih, kıtabu'l-ıman, 39; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 1 /77; Tefsiru İbn Kesir, 6/256; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/342, 343; Ebu Avane, Musned, 1/15; Tefsiru'l-Kurtubi, 8/27^
280[89] Yukardaki dipnota bakınız Ayrıca Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/344; Müslim, Sah*1,;, kitabu'l-iman, 39
281[90] Kasas Suresi, 56.

inkar etmektedirler. Sa'leb: O, (el-hara'u) dir. Bu da zayıflık ve gevşeklik anlamlarına gelir.

280) Abdullah İbn Salebe îbn Su'ayr el-Uzrî şunu anlattı: Ebu Talib şöyle dedi:

- Yeğenim! Benden sonra sana ve senin babanın oğullarına sövüleceği ve Kureyşlilerin, bunu, benim ölümden korkarak söylediğimi sanmaları korkusu olmasaydı, söylediğini yapar ve teşekkürüne, bana olan sevgine ve bana yaptığın nasihata karşılık seni memnun ederdim.

Daha sonra Ebu Talib, Abdulmuttalib oğullarını çağırdı ve:

- Muhammed'den dinlediğiniz ve onun işine (dinine) uyduğunuz sürece daima iyi olacaksınız. Ona uyun ve yardım edin ki doğru yolda olasınız, dedi. Rasululllah (s.a.v.):

- "Kendin için terkettiğin halde, niye onlara bu şeyleri emrediyorsun!" dedi. Ebu Talib:

- Ö kelimeyi benden sağlamken isteseydin, söylediğin şey üzere sana beyat ederdim. Fakat ölüm anında korkmaktan hoşlanmıyorum. Çünkü Kureyşliler, sağlamken reddettiğim halde şimdi korktuğum için o kelimeyi kabul ettiğimi zannederler, dedi. 282[91]

281) Hz. Ali şöyle dedi:

Rasulullah'a (s.a.v.) Ebu Talib'in ölümünü haber verince ağladı. Sonra:

- "Git, onu yıka, kefenle ve defnet. Allah onu bağışlasın ve ona rahmet etsin" dedi. 283[92]

Ben de dediğini yaptım.

Rasulullah (s.a.v.), evinden çıkmaksızın, birkaç gün, onun için af

---

282[91] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/346; İbn Hışam, Sıretu'n-Nebevıyye, 2/27; İbn Kesir, el-Bıdaye ve'n-Nihaye, 3/123

283[92] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 1/78; ibn Hacer, Nasbu'r-Raye, 2/281

diledi. Sonunda Cebrail ona şu ayeti indirdi: "(Kafir olarak ölüp) Cehennem ehli oldukları onlara açıkça belli olduktan sonra, akraba dahi olsalar (Allah'a) ortak koşanlar için af dilemek ne peygambere yaraşır ne de inananlara. (Çünkü Allah müşrikleri bağışlamaz)."284[93]

Hz. Ali şöyle der: Rasulullah (s.a.v.) bana emretti, yıkadım.

282) Hz. Ali anlatmıştır: Peygamber'e (s.a.v.) gelip:

- Dalalet (sapıklık) içindeki yaşlı amcan öldü, dedim. Rasulullah (s.a.v.): ,

- "Git, onu göm ve dönüp yanıma gelinceye kadar hiçbir şey yapma" dedi. 285[94]

283) İbn Abbas şöyle dedi:

Rasulullah (s.a.v.) Ebu TaUb'in cenazesine katıldı ve:

- "Amca! Akrabalığımızın hakkı sana ulaştı. Allah sana iyilik ver-sin" dedi. 286[95]

284) El-Abbas İbn Abdilmuttalib anlattı: Rasulullah'a gidip:

- Ya Rasulallah! Amcan Ebu Talib, senin namına (düşmanlarına) kızar ve seni korurdu. Bu davranışı ona fayda verir mi? dedim. Rasu-lullah (s.a.v.):

- "Evet. O, cehennemin sığ bir yerindedir. Eğer ben olmasaydım, cehennemin en derin yerinde olurdu" dedi. 287[96]

284[93] Tevbe Suresı, 113

285[94] Nesaî, Sünen, 4/79; Ebu Davud, Sünen, 3214; Abdurrezzak, 9936, Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/348, 349; Tefsıru İbn Kesir 4/161: İmam Ahmed, Musned, 1/130, 304, 305; 3/358, 398; 7/67

286[95] Tarihu'l-Hatib, 8/116; İbn Kesir,'el-Bidaye ve'n-Nihaye, 3/125; el-Hindî, Ken-zu'l-Ümmal, 3443; İbnu'l-Cevzi, el-llelu'l-Mutenahıye, 2/422

287[96] İmam Ahmed, Musned, 1/206, 210; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 10/592, İbn Sa'd, Tab.-katu'l-Kubra, 1/79; Buharî, Sahih, 5/65, 8/57 ("Evet" lafzı olmaksızın); Müslim, Sahih, kıtal j'l-tman 357; Abdurrezak, Musanneî, 9939;

285) Muhammed İbn Ka'b El-Kurazî anlattı:
Ben şunu duydum: Ebu Talih ölmeden önce hastalandığında Kureyşliler şöyle dediler:
- Ebu Talib! Yeğenine haber gönder de sana söylediği şu cennetten, şifa verecek birşeyler göndersin.
Kureyşlilerin adamı gitti ve Rasulullah'ı Ebu Bekr'le birlikte otururken buldu. Şöyle dedi:
- Muhammed! Amcan sana şöyle diyor: Yeğenim! Ben yaşlıyım, zayıfım ve hastayım. Bahsettiğin şu cennetinin yiyecek ve içeceklerinden bana, şifa verecek birşeyler gönder. Ebu Bekr:
- Allah onlan kafirlere haram kıldı, dedi. Adam Kureyşlilere dönüp:
- Beni kendisine gönderdiğiniz Muhammed'e haberi ulaştırdım. Bana hiçbir şey vermedi. Ebu Bekr Allah onları kafirlere haram kıldı, dedi. Muhammed ise sustu.
Ebu Talib'i kendi tarafından bir adam göndermeğe teşvik ettiler. Ebu Talib'in adamı Rasulullah'ı (s.a.v.) oturduğu yerde buldu.
- "Allah cennetin yiyecek ve içeceklerini kafirlere haram kıldı" cevabını verdi. 288[97]
Rasulullah (s.a.v.) gelen adamın arkasından hemen kalktı. 0-nunla birlikte eve girdi. Evin insan dolu olduğunu görünce:
- "Amcamın yanından çekilin" dedi.
- Biz birşey yapmıyoruz. Sen ona bizden daha -çok hak sahibi değilsin. Eğer senin onunla akrabalığın varsa bizim de senin kadar akrabalığımız var, dediler.
Rasulullah (s.a.v.) amcasının yanma oturup:
- "Amca! Sana iyilikle mukabele edilsin. Küçükken bana bakıp

Ebu Avane, Musned, 1/96; İbn Asakir, Tarih, 3/1C7; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye'3/125; el-Hindî, Kenzul-Ummal, 34093
288[97] Vahidi, Esbabu'n-Nuzul s. 178

besledin. Büyüyünce de beni koruyup gözettin. Amcacığım! Benim namıma sana iyilikle mukabele edilsin. Kendine karşı bir tek kelimeyle bana yardımcı ol ki, kıyamet gününde, Allah katında, onunla, senin lehine şefaatçi olayım" dedi. Ebu Talib:

- Yeğenim! O kelime nedir? dedi. Rasulullah (s.a.v.):

- "La ilahe illallahu vahdehu la şerike leh=Allah'tan başka ilah yoktur. O tektir ve ortağı yoktur, de" dedi. Ebu Talib:

- Sen bana öğüt veriyorsun. Vallahi, sen benden sonra bununla ayıplanın asaydın ve ölüm anında amcan korktu denilmeseydi, seni bunu söyleyerek memnun ederdim, dedi. Oradakiler:

- Ebu Talib! Sen, şeyhlerin dini olan Hanifliğin başısın diye haykırdılar. Ebu Talib:

- Ben şeyhlerin dinindeyim, Kureyş, amcan ölüm anında korktu demesin, dedi. Rasulullah (s.a.v.):

- "Beni menetmedikçe, Rabbime devamlı senin için istiğfarda bulunacağım" dedi.

Rasulullah (s.a.v.) Ebu Talib öldükten sonra onun için istiğfarda bulundu. Müslümanlar: ibrahim (a.s.) babası için istiğfarda bulunmuşken, Muhammed (s.a.v.) amcası için istiğfarda bulunurken, bizi, atalarımız ve akrabalarımız için istiğfarda bulunmaktan engelleyen nedir? dediler ve müşrikler için istiğfarda bulundular. Sonunda: "(Kafir olarak Ölüp) cehennem ehli oldukları onlara açıkça belli olduktan sonra, akraba dahi olsalar, (Allah'a) ortak koşanlar için af dilemek ne peygambere yaraşır ne de inananlara. (Çünkü Allah müşrikleri bağışlamaz)" ayeti geldi. [289][98]

---

[289][98] Tevbe Suresi, 113.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 183-185.

Ebu Talible Hadice'nın Ölümünden Sonra Rasulullahın Başından Geçenler

286) (Abdullah İbn) Sa'lebe İbn Sukayr anlattı:
Ebu Talib'le Hadice vefat ettiğinde -ki ikisinin vefatı arasında bir ay beş gün vardı- Rasulullah'ın üzerinde iki musibet bir araya gelmişti. Bundan dolayı evine çekildi ve pek az dışarı çıktı. Kureyşliler ona, yapamadıkları ve istedikleri hakaretleri yaptılar. Ebu Leheb bunu duyunca, Rasulullah'm yanına geldi ve:
-Muhammedi Git, ne istiyorsan, Ebu Talib'in sağlığında ne yapar idiysen, yine yap. Lafa yemin olsun! Ben ölünceye kadar sana kimse dokunamaz, dedi.
İbnu'l-Gaytala, Peygamber'e (s.a.v.) sövdü. Ebu Leheb peygamber'in yanma geldi ve İbnu'l-Gaytala1 ya hakaret etti. Îbnu'l-Gaytala:
- Ey Kureyş topluluğu! Ebu Utbe dininden döndü, diye bağırarak geri gitti.
Kureyşliler gelip Ebu Leheb'in tepesine dikildiler. Ebu Leheb:
- Ben Abdulmuttalib'in dininden ayrılmadım. Fakat ben yeğenime, yapmak istediğini yapıncaya kadar haksızlık edilmesini Önlüyorum, dedi. Kureyşliler:
- îyi ettin, sen akrabalık hakkını gözettin, dediler.
Rasulullah (s.a.v.) Ebu Leheb'ten korkulduğu için kendisine Kureyş'ten hiç kimse sataşamadan birkaç gün böyle gider gelir oldu. Bir gün, Ukbe tbn Ebi Muayt'la Ebu Cehil, Ebu Leheb'in yanına geldiler. Ona:
- Yeğenin sana, babanın nereye girdiğini haber verdi mi? dediler.
Ebu Leheb Rasulullah'a (s.a.v.):
- Muhammed! Abdulmuttalib'in girdiği yer neresidir? diye sordu.
Rasulullah (s.a.v.):
- "Kavmiyle birliktedir" dedi. Ebu Leheb onların yanma gidip:

- Ona sordum. Kavmiyle birliktedir diye cevap verdi, dedi. O ikisi:
- Onun cehennemde olduğunu iddia ediyor, dediler. Ebu Leheb:
- Muhammed! Abdulmuttalib cehenneme girecek mi? dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Evet. Abdulmuttalib gibi Ölen herkes cehenneme girer" dedi. 290[99]

Bunun üzerine Ebu Leheb: ı
- Demek- sen Abdulnıuttalib'in ateşte olduğunu iddia ediyorsun, öyle mi, vallahi, artık sana ebediyyen düşmanlık yapacağım, dedi.
Böylece Ebu Leheb'in ve diğer Kureyşlilerin Rasulullah'a düşmanlık ve zulümleri arttı.
287) Muhammed îbn Cubeyr îbn Mut'un şöyle dedi:
Ebu Talib ölünce Kureyşlüer Rasulullah'a hakaret ettiler. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) Taife gitti. 291[100]

Taif'e Gittiğinde Rasulullah'ın Başına Gelenler

288) Muhammed îbn Cubeyr İbn Mut'ım anlatmaktadır:
Rasulullah (s.a.v.) Ebu Talib'in ölümünden sonra, Zeyd Ibıı Harise'yle birlikte Taife gitti. Bu nübüvvetin onuncu yılında Şevval ayının (bitmesine) birkaç gece kala olmuştu. 292[101].
289) Muhammed îbn Ömer, bundan başka bir isnadla şöyle rivayet etti.
Rasulullah (s.a.v.) Taifte on gün kaldı. -Bir başkası: Bir ay kaldı demiştir.- Taif eşrafından yanına varıp konuşmadığı bir kimse

290[99] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 1/41; ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 3/134
291[100] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 186-187.
292[101] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra.

bırakmadı.
Taif liler, Resulullah'ın (s.a.v.) teklifini kabul etmediler. Gençlerinin, müslüman olmalarından korktular ve:
- Muhammed! Memleketimizden çık git. Seni seven, seni kurtaracak yerlere sığın, dediler. Serserileri ona karşı kışkırtıp onu taşlattırdılar. Öyle ki, ayakları kan içinde kaldı. Zeyd îbn Harise onu kendi vücuduyla korumağa çalışıyordu. Atılan taşlarla Rasulullah'ın başı pek fena yarılmıştı.
Rasulullah (s.a.v.) üzgün bir halde Mekke'ye döndü. Rasulullah (s.a.v.) Taif ten Mekke'ye dönerken Nahle'de konakladı. Geceleyin namaz kılmak üzere kalktı. O sırada Nasibin cinlerinden yedisi gelip onu dinlediler. Rasulullah (s.a.v.) Nahle'de birkaç gün kaldıktan sonra Mekke'ye girmek istedi. Zeyd O'na:
- Onlar seni Mekke'den çıkardıkları halde, şimdi onların yanına nasıl gireceksin? dedi.
Rasulullah (s.a.v.): Huzaa kabilesinden birisiyle Mut'ım îbn Adiyy'e şu haberi gönderdi:
- "Senin himayene gireyim mi? Mut'ım da:
- Evet, dedi. [293[102]]
290) Muhammed Ibn Ka'b el-Kurazî anlattı.
Rasulullah (s.a.v.) Taife varınca, o sırada Sakîf in ileri gelenlerinden ve eşrafından olan bazı kimselere gitti. Bunlar Amr İbn-Umeyr'in çocukları olan uç kardeşti ki adları Abduyaleyl, Mes'ud ve Habîb'ti.
Rasulullah (s.a.v.) oturup bunları Allah'a davet etti. İslamı yaymasına yardımcı olmalarını ve kavminden muhalefet edenlere karşı, kendisiyle birlikte hareket etmelerini istemek üzere, onların yanına geldiğini söyledi.

[293[102]] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra.

Onlardan birisi:
- Eğer seni, Allah gondermişse, Ka'be'nin örtüsünü yırtsın, dedi. Öbürü;
- Allah senden başka gönderecek birisini bulamadı mı? dedi. Üçüncüsü:
- Vallahi, seninle asla konuşmayacağım. Eğer sen, dediğin gibi Allah tarafından gönderilmiş bir elçiysen, sen benim, sana cevap vermemden çok yüksek bir mertebede bulunuyorsun, demektir. Eğer Allah'a karşı yalan söylüyorsan, zaten seninle konuşmam bana yakışmaz, dedi.

Rasulullah (s.a.v.) Sakiften gelecek hayırdan ümidini keserek yanlarından kalktı. Sakifliler serseri ve kölelerden ona sövmelerini ve bağırmalarını istediler. Halk etrafında toplandı. Onu, Utbe İbn Rabi-a'yla (Şeybe İbn Rabia'mn) bahçesine sığınıncaya kadar takip ettiler. Utbe'yle Şeybe bahçedeydiler. Onu takip eden Sakifli serseriler dönüp gittiler.

Rasulullah (s.a.v.) bir asmanın yanına gidip gölgesine oturdu. Utbe'yle Şeybe onu seyrediyorlardı. Sakifli serserilerin ona yaptıklarını görmüşlerdi.

Rasulullah (s.a.v.) dinlenip rahatladıktan sonra -bana zikredildiğine göre- şunları söyledi:

- "Allah'ım! Gücümün zayıflığını, tedbirimin azlığını, halkın yanında hakir görülüşümü, sana şikayet ediyorum.

Ey merhametlilerin en merhametlisi! Sen zayıfların Rabbisin. Sen benim Rabbimsin. Beni, kime bırakıyorsun? Bana suratını asan uzak-takine mi? Yoksa işimi, eline verdiğin düşmana mı bırakıyorsun? Eğer senin bana bir kızgınlığın yoksa, hiç aldırmam. Fakat senin affın benim için daha geniştir.

Bana gazabım indirmenden veya gazabının üzerime yerleşmesinden, kendisiyle karanlıkların aydınlandığı ve onun üzerine dünya ve a-hiret işlerinin düzeldiği, vechinin (zatının)

nuruna sığınırım. Her şey senin hoşnutluğun içindir. Bütün güç ve kuvvet senin elindedir."

Utbe ve Şeybe İbn Rabia, Rasulullah'm başına gelenleri görünce, Addas isimli hristiyan kölelerini çağırıp:

- Bu ü2ümden birkaç salkım al, şu tabağın içine koy, sonra da şu adama götür ve ona üzümden yemesini söyle, dediler.

Addas dediklerini yaptı. Üzümü götürdükten sonra Rasulullah'm önüne koydu. Rasulullah elini uzatıp:

- Bismillah dedi ve yedi. Addas onun yüzüne bakıp: -Vallahi, bu sözü bu memleketin halkı söylemez, dedi. Rasulullah ona:

- "Addas! Senhangi memlekettensin? Dinin nedir? diye sordu. Addas:

-Ben hıristiyanım.Ninovahalkmdanbirisiyim, dedi. Rasulullah ona:

- "Demek sen, Salih kişi Yunus İbn Metta'nm köyündensin" dedi. Addas:

- Sen Yunus ibn Metta'yı nereden biliyorsun? dedi. Rasulullah:

- "O kardeşimdir. O, bir peygamberdi. Ben de bir peygamberim" dedi.

Bunun üzerine Addas, Rasulullah'm üzerine kapanıp başını, elle-rini ve ayaklarım öptü,

Utbe'yle Şeybe birbirlerine şöyle diyorlardı:

- O sana karsı köleni de bozdu, yoldan çıkardı. Addas onların yanma gelince:

- Yazıklar olsun sana! Addas! Niye, o adamın başını, ellerini ve a-yaklarını Öpüyorsun?! dediler. Addas:

-Efendim! Yeryüzünde, bu adamdan daha hayırlısı yoktur. O bana ancak bir peygamberin bilebileceği bir şeyi (dini) haber

vedi, dedi. 294[103]

291) Enes rivayet etti: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: i
"Allah yolunda korkutulduğum kadar hiç kimse korkutulmadı ve Allah yolunda bana eziyet edildiği kadar hiç kimseye eziyet edilmedi. Üzerimden gecesi ve gündüzüyle otuz gün geçmiştir ki, bana ve Bilal'a, Bilal'in koltuğunun örttüğü şeyden başka ciğeri bulunan bir yaratığın yiyebileceği bir yiyecek yoktur." 295[104]

Tirmizi: Bu, sahih bir hadistir demiştir.

Hadisin manâsı şudur: Peygamber (s.a.v.) Bilal'le birlikte Mekke'den kaçarken, Bilal'in yanında, yiyecek olarak koltuğunun altında taşıdığı şey vardı. 296[105]

Taif'ten Dönünce Rasulullah'ın Mekke'ye Girişi

292) Rasulullah (s.a.v.) Taiften dönünce, el-Ahnes İbn Şerik'e şu haberi gönderdi:

- "Rabbimin bana verdiği peygamberlik görevini tebliğ edip yerine getirinceye kadar, beni himayene alır mısın?" El-Ahnes şöyle dedi:

-Halif, Sarih'i himayeye alamaz. 297[106] Rasulullah (s.a.v.) elçilik

---

294[103] İbn Hişam, Siretu'n-Nebeviyye; Tefsiru'l-Kurtubi, 16/211; Bağavi, Mesabihu's-Sunne, 16/167; Heysemî, Mecmau'z-Zevaıd, 6/35-36

295[104] TirmizT, Sünen, 2590; İmam Ahmed, Musned, 3/286; İbni Hıbban, Sahih, 2528 (Mevarİdu'z-zaman; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, 1/150; Tirmizî, Şemail, 74; Tarihu İbn A-sakir, 3/308; Munzirî, Tergib ve't-Terhıb, 4/189

296[105] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 187-190.

297[106] Halıf: Abduddar, Cumah, Mahzun, Adiyy, Ka'b ve Sehm oğullarından olana denir. Hz. İsmail'in (a.s.) halis ve saf soyundan gelen oğullarına Sarih denir. (Mütercimin notu).

yapan kişiye:
- Süheyl ibn Amr'a git ve ona: Muhammed: "Rabbimin bana verdiği peygamberlik görevini tebliğ edip yerine getirinceye kadar, beni himayene alır mısın diyor, de."
Elçi Süheyl'e gidip Rasulullah'm söylediği şeyi aktardı. (Süheyl şöyle dedi):
- Amir İbn Lueyy oğulları, Ka'b oğullarını himaye edemezler. Elçi geri geldi ve bunu Rasulullah'a söyledi. Rasulullah:
- "El-Mut'ım ibn Adiyy'e git ve ona şöyle söyle: "Muhammed sana: Rabbimin bana verdiği peygamberlik görevini tebliğ edip yerine getirinceye kadar, beni himayene alır mısın?" diyor de, buyurdu. El-Mut'ım:
- Evet, himayeme girsin, dedi.
Elçi geri geldi ve Peygamber'e haber verdi.
El-Mut'ım îbn Adiyy sabahleyin, kendisi ve oğulları silahlarını kuşanmış olarak Mescid'e girdiler. Ebu Cehil, el-Mut'ım'i görünce:
- Himayeci misin? Yoksa tâbi misin? dedi. El-Mut'ım:
- Himayeciyim, dedi. Ebu Cehil:
- Senin himayene aldığını biz de himayemize aldık, dedi.
Peygamber (s.a.v.) de girdi. Hacer-i esved'e vardı. Ona istilamda bulundu, iki rekat namaz kılıp evine gitti. Bu sırada el-Mut'ım'le çocukları onun etrafında dolaşıyorlardı. 298[107]
293) Muhammed İbn Cübeyr İbn Mut'ım'in babası şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"El-Mut'ım İbn Adiyy sağ olsaydı da, şu kokmuşlar hakkında (yani Bedir esirleri hakkında), benimle konuşsaydı, onlan, onun

---

298[107] Tarıhu't-Taberi, 2/361, Bakınız: Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 2/455.

hatırı için (fidye almadan) bağışlar, serbest bırakırdım." 299[108]

Rasulullahınmevsimlerde (Hac, Panayır v.s. Gibi Toplantılarda) Kendisini Kabilelere Arzetmesi

294) Rasulullah (s.a.v.) herhangi bir mevsimde kabilelerin yanına gider:

- "Ey falanoğulları! Ben, Allah tarafından size gönderilmiş elçiyim. O, sike kendisine tapmanızı ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmamanızı emrediyor" derdi. 300[109]

Ebu Leheb de onun peşinden gelir:

- Onu dinlemeyin, ona itaat etmeyin, derdi.

, Rasulullah (s.a.v.) Kinde kabilesinin konaklama yerlerine gitti. Onun teklifini kabul etmediler.

Yine Rasulullah Beni Hanife kabilesinin konaklama yerlerine gitti. Ancak onlar, Rasulullah'ı (s.a.v.) çok çirkin bir şekilde reddettiler.

Rasulullah (s.a.v.) davette bulunduğu, kendisinde olanı (İslam'ı) arz ve teklif etmediği, adı ve sanı olan hiçbir Arab'ı bırakmamıştı.

295) Cabir İbn Abdillah anlattı:

Rasulullah (s.a.v.) Hacc mevsimlerinde, halkın, Ukaz ve Mecenne panayırlarındaki konaklama yerlerine varıp: Beni kim barındırır? Bana kim yardım eder, diyerek Mekke'de on yıl kaldı.

299[108] Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-cihad, 129; Beyhakî, Sünenul-Kubra, 6/319; 9/67; Humeydi, Musned, 558; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 2/119; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/ 359; Bağavî, Şerhu's-Sunne, 9/82.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 190-191.

300[109] İmam Ahmed, Musned, 3/492; Taberani, Mu'cemu'l Kebir, 5/58; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 3/138; Tarihu't-Taberi, 2/348; Heysemî, Mecmaü'z-Zevaid, 4/35.

301[110]

296) Cabir İbn Abdillah anlattı:
Peygamber (s.a.v.) hac mevsiminde kendisini arzediyor ve şöyle diyordu:
- "Beni kavmine götürecek birisi yok mu? Çünkü Kureyş beni, Rabbimin kelamım tebliğ etmekten engellemek istemişlerdi." 302[111]

Bir.dinsizin veya imam az birisinin aklına gelip şöyle diyebilir: Peygamberin bir kafirin himayesine girmeye ve mevsimlerde: Beni kim barındırır? demeye ihtiyaç duymasının sebebi nedir?
Davası haksa, onu peygamber olarak gönderen kendisine yardım ederdi.
Ona şöyle denilir; Sabit olmuştur ki, herşeye kadir olan ilah, birşeyi ancak bir hikmetten dolayı yapar.
Eğer yaptığının hikmeti bizden saklı kalıyorsa, bizim, ona teslim olmamız gerekir.
Rasul'ün başından geçenler ancak külliyyat kanunlarını düzenleyen, hiç aksama olmayan, sağlam bir tedbirle felekleri döndüren, suları akıtan, rüzgarları estiren Hakim'den sadır olmuştur.
Onun Rasulünün açlıktan beline taş bağladığını, kendisinin küçük görüldüğünü ve ona eziyet edildiğini görünce anlarız ki, bunun altında bazı hikmetler vardır. Onlardan bazılarına işaret edersek bela (musibet) perdelerinin arasından iki hikmet ortaya çıkar.
1- Belaya uğrayanın, kalbinin belaya razı olmaya kanaat getirmesidir ki kalp bundan üzerine düşeni yerine getirir.

301[110] Kaynağı daha önce belirtildi.
302[111] Tirmizî, Sünen, 2925; Ebu Davud, Sünen 4734; ibn Mace, Sünen, 201; Beyhakî, el-Esmave's-Sıfat, 187; Şuabu'l İman 168.

2- Şüpheleri giderme konusunda gayret gösteren kimseye sevap verilmesi için delillere dayanarak şüpheyi dağıtmak. 303[112]

Peygamberliğinin Onbirincı Yılında Rasulullah'ın Ensarla Arasında Geçenler

Rasulullah (s.a.v.) her mevsimde yaptığı gibi (onbirinci yılın) mevsiminde kendini kabilelere arzetmek üzere çıktı.
Rasulullah (s.a.v.) Akabe'de bazı Hazreclilerle karşılaştı. Onlara:
- "Siz kimsiniz?" dedi. Onlar:
- Biz Hazrec kabilesindeniz, dediler
- Sizinle konuşmam için oturmaz mısınız? dedi.
- Olur, dediler.
Hazrecliler onun yanına oturdular. Rasulullah (s.a.v.) onları Allah Teala'ya imana davet etti. Onlara İslamı arzetti ve Kur'an okudu.
Onların eskileri Galib oğullarından bir peygamber çıkacağını duyarlardı.
297) îbn Cumey anlattı:
Evs Ibn Harise İbn Salebe îbn Amr îbn Amir ölüm yatağına düştüğünde ona:
- Biz sana, gençliğinde evlenmeni tavsiye ediyorduk sen de karşı çıkıyordun. İşte bu, kardeşin Hazrec, onun beş oğlu vardır. Senin ise sadece Malik var, dediler. O da şöyle cevap verdi:
- Hiç kimse Malik'i terkedenin helak olduğu gibi helak oİmaz. Bir de şu şiiri söyledi:
"Allah'ın, saadet ve iyilik ehlinin kendisiyle kurtulduğu bir daveti olduğu kavmime gelmedi mi?

303[112] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 191-192.

Mekke'de Zemzemle Hıcr arasında Alu Galib'den elçi gönderildiği zaman.
Bu arada onun memleketiniz deki Amir oğullarına karşı zafer kazanmasını isteyin. Çünkü saadet zaferdedir."
Rasulullah'm (s.a.v.) kendisini arzettiği bu kişiler bir peygamberin zamanının gölgesinin düştüğünü yahudilerden duyuyorlardı.
Rasulullah (s.a.v.) onlarla konuşunca birbirlerine:
- Vallahi, bu, yahudilerin kendisiyle sizi korkuttuğu peygamberdir. Yahudiler (ona inanmak ve tabi olmakta) sizi geçmesinler, dediler.
Onlar, Rasulullah'm davet ettiği şeyi kabul edip iman etmiş olarak memleketlerine geri-döndüler.
Bunlar altı kişiydiler: Es'ad İbn Zurare, Avf îbn Afra, Rafı îbn Malik, Kutbe İbn Amir, (Ukbe İbn Amir) ve Cabir İbn Abdülah İbn Riab.
Bunlar Medine'ye kavimlerinin yanma varınca, onlara Rasulullah'tan bahsettiler. Onları İslam'a davet ettiler. Böylece İslam onların arasında yayıldı.
Ertesi yıl, Ensar'dan oniki kişi geldi. Rasulullah'la Akabe'de görüştüler. Altısı Cabir hariç, daha önce adları geçen kimselerdi. Diğerleri de şunlardı: Muaz İbn Afra, Zekvan îbn Abdikays, Ubade Îbnu's-Samit, Yezid İbn Sa'lebe, Abbas İbn Ubade, Uveym İbn Saide ve Ebu'l Heysem İbnu't-Teyyihan.
Rasulullah (s.a.v.) onlardan beyat aldı. 304[113]

298) Ubade Îbnu's-Samit anlattı:
Biz Akabe gecesinde Rasulullah'a beyat ettik. Birisi de ben olmak üzere oniki kişi idik. Biz de, kadınların yaptığı beyat gibi, ona,

304[113] İbn Hişam, Siretu'n-Nebeviyye; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 1/339 (Daha uzun olarak).

Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacağımıza, çalmayacağımıza, zina yapmayacağımıza, çocuklarımızı öldürmeyeceğimize, önden ve arkadan birbirimize iftira etmeyeceğimize, bir maruf konusunda ona isyan etmeyeceğimize dair beyat ettik. Bu, savaş farz kılınmadan önce olmuştu. Eğer bunları yerine getirirseniz, size cennet vardır. Eğer bir şeyi örterseniz (yapmazsanız), onun işi Allah'a kalmıştır. O, dilerse affeder, dilerse azabeder. 305[114]
Onlar Rasulullah'm (s.a.v.) yanından ayrılırken, halka dinini öğretmek ve Kur'an okutmak üzere Mus'ab İbn Umeyr'i yanlarında Medine'ye gönderdi.
Böylece birçok kimse müslüman oldu. 306[115]

Rasulullahın Miracı (Göğe Çıkması)

299) El-Vakidî, adamlarından rivayet etti:
Isra (miraç) nübüvetin onikincî yılı, hicretten onsekiz ay önce, Ra-mazan'm onyedisinde, cumartesi günü meydana gelmiştir.
300) Yine el-Vakidî şeyhlerinden şunu rivayet etmiştir:
Rasulullah (s.a.v.) hicretten bir yıl önce, Rabiü'l-evvel ayının onyedinci gecesinde geceleyin götürüldü.
Bu, ibn Abbas'la Aişe'nin görüşüdür.
301) Şeyhimiz Ebu'1-Fadl ibn Nasr'm şöyle dediğini duydum:
Bazıları: tsra, hicretten bir yıl önce olmuştur, dediler. Bazıları da: Hicretten altı ay önce oldu, dediler.
Bir sene önce oldu diyenlere göre, Rabiu'l-evvel ayındadır. Sekiz ay önce oldu diyenlere göre, Recep ayındadır. Altı ay Önce oldu

---

305[114] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/436, 437, Bu hadisin benzeri şu kaynaklarda geçmektedir. Buharı, Sahih, kitabu menakibi'l-ensar, babu vufudul-ensar, 3894; Müslim, Sahih, kitabu'l-hudud, 44
306[115] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 192-194.

diyenlere göre, Ramazan ayındadır.
Bana göre de: Recep ayının yirmiyedînci gecesindedir. 307[116]
302) Enes îbn Malik'e, Malik İbn Sa'sa'a şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) kendisinin götürüldüğü geceyi (İsra ve Miracı) onlara şöyle anlattı:
"Ben hatim'de -Katade Hicr'de diye rivayet etmiştir- yatıyordum. O sırada bana gelen (Cebrail) geldi. Arkadaşına şöyle demeğe başladı: Üçün arasında, en ortada olan." Şöyle de demiştir.
"Bana geldi ve (göğsümü) yardı.
(Katade'nin şöyle dediğini duydum: "Şuradan buraya kadar yardı."
Katade şöyle dedi: Yanmadayken Carud'a: Bununla neyi kasdediyor? dedim.
O da: Boğaz çukurundan kıl bittiği yere kadar, yani ön mahallidir, dedi.
Yine onun şöyle dediğini duydum: Göğüs başında kıl biten yere kadar olan mahaldır.)
"Kalbimi çıkardı. Sonra içi iman ve hikmet dolu bir tas getirildi. Daha sonra katırdan küçük, merkepten büyük beyaz bir hayvan getirildi.
(Carud:
- Ebu Hamze! O, Burak mıdır? dedi. O da:
- Evet. O, adımını gözünün erişebildiği yerin son noktasına atardı, demiştir.)
"Ben onun üzerine bindirildim. Cebrail de benimle birlikte gitti. Nihayet dünya semasına vardı. Cebrail gök kapısını çaldı.
- Kim o? denildi. Cebrail:
- Ben Cebrail'im, dedi.

307[116] İsra'nın ay ve gününün belirlenmesinde İhtilaf vardır. Hicretten Önce olduğunda ittifak vardır.

-Yanındaki kimdir? diye soruldu. Cebrail: r Muhammed- diye cevap verdi.
- Ona (göğe çıkmak için) vahiy ve miraç daveti gönderildi mi? diye soruldu.
-Evet, gönderildi, dedi.
-Merhaba gelen zata! Bu gelen kişi ne güzel yolcu, denildi. Hemen gök kapısı açıldı. Ben birinci semaya varınca, orada, Adem'le karşılaştım. Cebrail bana:
-Bu, baban Adem'dir. Ona selam ver, dedi. Ben de selam verdim. Adem selamı aldı. Sonra:
- Merhaba iyi, hayırlı oğul ve salih peygambere, dedi.
Sonra yükselip ikinci semaya geldi. Yine gök kapısının açılmasını istedi.
-Kim o? denildi. Cebrail:
- Ben Cebrail'im, dedi. -Yanındaki kimdir? denildi. Cebrail: -Muhammed diye cevap verdi.
-Ona (göğe çıkmak için), vahiy ve miraç daveti gönderildi mi? -Evet diye cevap verdi.
-Merhaba gelen zata! Bu gelen kişi ne güzel yolcu, denildi ve hemen gök kapısı açıldı.
Ben ikinci semaya varınca orada Yahya ve İsa ile karşılaştım. Yahya ile İsa teyze oğullarıdır. Cebrail:
- Bunlar, Yahya ile İsa'dır. Onlara selam ver. Onlara selam ver-dim. Selamımı aldılar. Sonra:
-Merhaba hayırlı kardeş, salih peygamber! dediler.
Sonra Cebrail yükseldi. Üçüncü semaya geldi. Gök kapısının a-çılmasını istedi.
-Kim O? denildi. Cebrail;
- Cebrail'im, dedi.
-Peki, yanındaki kimdir? denildi. -Mühammed diye cevap verdi.
- Ona (göğe çıkmak için), vahiy ve miraç daveti gönderildi mi?

denildi.
-Evet, dedi.
-Merhaba gelen zata! Bu gelen kişi ne güzel yolcu! denildi. Hemen gök kapısı açıldı.
Vardığımda Yusuf la karşılaştım. Cebrail:
-Bu, Yusuf tur O'na selam ver, dedi. Yusuf a selam verdim. Selamımı aldı. Sonra:
-Merhaba hayırlı kardeş, salih peygamber! dedi.
Cebrail yükseldi ve dördüncü semaya geldi. Gök kapısının açılmasını istedi.
-Kim o? denildi.
-Ben, Cebrail'im, dedi.
-Yanındaki kimdir? denildi.
-Muhammed diye cevap verdi.
-Ona (göğe çıkmak için vahiy ve miraç daveti) gönderildi mi? denildi. Cebrail:
-Evet, dedi.
-Merhaba gelen zata! Bu gelen kişi ne güzel yolcu! denildi. Hemen gök kapısı açıldı.
Oraya vardığımda İdris'le (a.s.) karşılaştım. Cebrail:
-Bu, îdris'tir. Ona selam ver, dedi. İdris'e selam verdim. Selamımı aldıktan sonra:
-Merhaba salih kardeş, salih peygamber! dedi.
Sonra Cebrail yükseldi. Beşinci semaya geldi. Gök kapısının açılmasını istedi.
-Kim O? denildi. Cebrail: -Ben Cebrail'im, dedi. -Yanındaki kimdir? denildi. -Muhammed diye cevap verdi.
-Ona (göğe çıkmak için vahiy ve miraç daveti) gönderildi mi? denildi.
-Evet diye cevap verdi.
-Merhaba ona! Bu gelen zat ne güzel yolcu! denildi. Hemen gök

kapısı açıldı. Oraya vardığımda, Harun'la karşılaştım. Cebrail:
-Bu, Harun'dur. Ona selam ver, dedi. Ben de Harun'a selam verdim. O, selamımı alıp:
-Merhaba salih peygamber, iyi kardeş! dedi.
Sonra Cebrail yükseldi ve altıncı semaya geldi. Gök kapısının açılmasım istedi.
- Kim O? denildi.
- Ben Cebrail'im, dedi.
- Yanındaki kim? denildi.
- Muhammed diye cevap verdi.
- Ona (göğe çıkmak için vahiy ve miraç daveti) gönderildi mi? denildi.
-Evet, dedi.
-Merhaba ona! Bu gelen zat ne güzel yolcu! denildi.
Oraya vardığımda Musa ile (a.s.) karşılaştım.
-Bu, Musa'dır. Ona selam ver, dedi. Musa'ya selam verdim. O, selamımı alıp:
-Merhaba salih peygamber, salih kardeş! dedi. ı
Ben Musa'yı bırakıp geçince, ağlamağa başladı. Musa'ya: -Niye ağlıyorsun? denildi. O da:
-Benden sonra bir genç peygamber olarak gönderildi. Onun ümmetinden cennete girenler benim ümmetimden girenlerden çoktur da ona ağlıyorum, dedi.
Sonra Cebrail yükseldi ve yedinci semaya geldi. Gök kapısını çaldı.
-Kim O? denildi. Cebrail: -Ben, Cebrail'im, dedi. -Yanında kim var? denildi. '
-Muhammed, dedi.
-Ona (göğe çıkmak için vahiy ve miraç daveti) gönderildi mi? denildi.
-Evet diye cevap verdi.

-Merhaba ona! Bu gelen zat ne güzel yolcu! denildi. Hemen gök kapısı açıldı.
Yedinci gökte, ibrahim'le (a.s.) karşılaştım. Cebrail:
-Bu, İbrahim'dir. Ona selam ver, dedi. Ona selam verdim. Selamımı aldıktan sonra:
-Merhaba hayırlı oğul ve salih peygamber! dedi.
Daha sonra Sidretulmunteha'ya götürüldüm. Sidr ağacının meyveleri (Yemen'in) Hecer (kasabası) testilerine benzemekteydi. (Onlar kadar büyüktü). Yaprakları da fillerin kulakları gibidir. Cebrail:
-îşte, bu Sidretuhnunteha'dır, dedi.
Bu ağacın aslından dört nehir kaynıyordu. îki nehir zahir, iki nehir batındı. Ben:
- Cebaril! Bu ikisi nedir? dedim. O da şu cevabı verdi:
-Batinî nehirler, cennette iki nehirdir, zahiri olan nehirler Nil'le Fırat nehirleridir, dedi.
Daha sonra, bana Beyt-i Mamur gösterildi.
(Katade şöyle demiştir: El-Hasen bize, Ebu Hureyre'den şunu rivayet etti: Rasulullah Beyt-i Ma'mur'a her gün yetmişbin melek girdiğini ve çıktıktan sonra bir daha oraya dönmediklerini görmüştür.)
Enes'in hadisine dönüp şöyle dedi:
"Bana biri şarap, diğeri süt dolu iki kap getirdiler. Ben süt dolu olanı aldım. Bunun üzerine Cebrail:
-Bu fıtrattır. Sen ve ümmetin o fıtrat üzeresiniz, dedi. *
Sonra benim (le ümmetim) üzerine her gün elli vakit namaz farz kılındı. Dönüp Musa'ya uğradığımda:
-Sana ne emredildi? diye sordu. Ben:
-Hergün elli vakit namaz kılmakla emrolundum diye cevap verdim. Musa:
-Her gün, elli vakit namaza ümmetinin gücü yetmez. Ben

insanları senden önce denedim. İsrail oğullarıyla çok uğraştım. Sen Rabbine dön, ümmetin için bunu indirmesini iste. Rabbime döndüm. Benden on vakit namaz indirildi. Musa'ya tekrar döndüm. Musa:
-Sana ne emredildi? dedi. Ben:
-Hergün kırk vakit namaz emredildi, dedim. Musa:.
- Ümmetinin her gün kırk vakit namaza gücü yetmez. Ben senden önce insanları denedim, israil oğullarıyla çok uğraştım. Rabbine dön, Ümmetinden indirmesini iste, dedi.
Ben döndüm. Benden bir on daha kaldırdı. Musa'ya geldim.
-Sana ne emredildi? diye sordu. Ben:
-Her gün otuz vakit namaz emredildi, dedim. Musa:
-Senin ümmetin, her gün otuz vakit namaza tahammül edemez. Ben, senden önce insanları denedim. İsrail oğullarıyla çok uğraştım. Rabbine dön, ümmetin için indirmesini iste, dedi.
Döndüm. Benden bir on daha indirildi. Musa'ya tekrar geldim. Musa:
-Sana ne emredildi? dedi. Ben:
-Bana her gün yirmi vakit namaz emredildi, dedim. Musa:
-Senin ümmetin, her gün yirmi vakit namaza güç yetiremez. Ben, senden önce insanları denedim. îsrail oğullarıyla çok uğraştım. Rabbine dön, Ondan indirmesini iste, dedi.
Döndüm. Bana her gün on vakit namaz emredildi. Musa:
-Senin ümmetin, her gün on vakit namaza güç yetiremez. Ben senden önce insanları denedim. îsrail oğullarıyla çok uğraştım. Rabbine dön. Ondan, ümmetin için indirmesini iste, dedi.
Döndüm. Bana her gün beş vakit namaz emredildi. Musa'ya döndüm. Musa:
-Sana, ne emredildi? diye sordu. Ben:
-Bana, her gün, beş vakit namaz emredildi, dedim. Musa:
-Ümmetin, her gün, beş vakit namaza güç yetiremez. Ben senden

önce, insanları denedim. İsrail oğullarıyla çok uğraştım. Rabbine dön, O'ndan ümmetin için indirmesini iste, dedi. Ben:
-Rabbimden (çok) istedim? Öyleki artık utanır oldum. Böylece ona razı olup kabul edeceğim, dedim.
Ben Musa'nın yanından geçince, birisi şöyle seslendi:
-Ben farizamı tamamladım ve kullarımdan (fazlasını) indirdim. 308[117]

303) Cabir anlattı: Rasulullah şöyle buyurdu:
"Mirac'a çıktığım zaman Kureyş beni yalanlayınca (Hıcr'da ayağa kalktım. Allah bana Beytulmakdis'i tecelli ettirdi (gösterdi). Bunun ü-zerine ona bakarak onlara (Kureyşlilere) alametlerini haber vermeğe başladım." 309[118]
304- İbn Abbas anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Geceleyin Mirac'a çıkarıldıktan sonra, sabahleyin Mekke'de du-rumumu önemli görüp halkın beni yalanlayacağım anladım. Üzgün bir şekilde bir köşeye çekilip oturdum."
Ebu Cehil ona uğradı. Yanma gelip oturdu. Alaylı bir tavırla:
- Birşey var mı? dedi. Rasulullah (s.a.v.): -"Evet" dedi. Ebu Cehil:
- Neymiş o? dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Geceleyin götürüldüm" dedi. Ebu Cehil:
- Nereye? diye sordu. Rasulullah (s.a.v.):
- "Beytülmakdis'e" diye cevap verdi. Ebu Cehil:
- "Sonra da aramızda sabahladın Öyle mi? dedi. Rasulullah

308[117] Buharî, Sahih, kitabu menakibi'l-ensar, babu'l-mirac 3887; kıtabu bed'i'l-halk, babu zİkrı'l-melaıke; Müslim, Sahih, kıtabıTl-İman, 265; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 2/373-377
309[118] Buhari, Sahih, 5/66; Müslim, Sahih, kitabu'l-iman, 279; Tirmizî, Sünen, 3133; İman Ahmed, Musned, 3/377; Beyhakı, Delailu'n-Nubuvve, 2/359,360; Ebu Avane, Müsned, 1/1 'c>, 131; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 3/115; İbn Hacer, Fethu'1-Barı, 8/391; Bağavi, Şerhu's-Sunne,'8/353; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 31844

(s.a.v.)
- "Evet" dedi.
Ebu Cehil, Rasulullah'm (s.a.v.) söylediği sözü, inkar eder korkusuyla, kavmini yanma çağırmak istedi ve onu yalanladığını belli etmeyerek:
-Bana söylediğin sözü, onlara da söylemen için kavmini, yanma çağırmamı uygun görür müsün? dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- Evet, dedi. Ebu Cehil:
- Ey Ka'b îbn Luey oğulları! diye bağırdı.
Toplantı yerlerindekiler ona doğru hareket ettiler. Gelip Rasulullah'la (s.a.v.) Ebu Cehil'in yanma oturdular. Ebu Cehil:
- Haydi, bana söydediğîni kavmine de söyle, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ben, geceleyin götürüldüm" dedi.
- Nereye? dediler. Rasulullah (s.a.v.):
- "Beytülmaktis'e" dedi.
-Sonra da bizim aramızda sabahladın. Öyle mi? dediler. Rasulullah (s.a.v.):
- "Evet" dedi.
Rasulullah'ın (s.a.v.) sözünü yalanlamak için, hayret ve inkarlarından, kimisi ellerini çırptılar, kimisi de ellerini başlarına koydular. Daha sonra:
-Sen, Beytulmakdis mescidini bize tarif edebilir misin? Buradakilerin arasında o beldeye gidenler ve Mescid'i görenler var, dediler.
Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Ben devamlı tarif ediyordum. Hatta bazılarım karıştırıp tereddüt ettim. Hemen mescid gözümün önüne getirildi. Öyleki Ukayl (veya Ikal'in) evinin önüne konuldu. Ona bakarak tarifini

yaptım." 310[119] Kureyşliler:
- Vallahi, doğru tarif etti, dediler.

305) Miraç ve îsra hadisini Rasulullah'tan birçok kişi rivayet etmiştir. Rivayet edenlerden bazıları şunlardır: İbn Mes'ud, Ali, Ebu Zerr, Ubeyy, Huzeyfe, Ebu Said, Cabir, Ebu Hureyre, İbn Abbas ve Ummu Hani. 311[120]

Şerîk'in ondan rivayet ettiği Enes İbn Malik hadisinde, Hammad İbn Seleme'nin Sabit'ten onun da Enes'ten rivayetinde Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Rabbime döndüm. Benden beş vakit indirdi. Rabbimle Musa arasında devamlı gidip geliyor, o da benden beşer beşer indiriyordu."

Bu Müslim'in fert hadislerindendir. Birincisi daha sahihtir. Çünkü Buhari'yle Müslim, Enes îbn Malik'in hadisinde ve Enes'in kendi hadisinden, on vakit indirdiğinde ittifak etmişlerdir. "Beşer, beşer indirdi" tabirinin bulunduğu bu rivayet, ravinin hatasıdır.

306) Enes şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Miraca çıktığım gece, Cebrail, bana Burak'ı eğerli ve gemlenmiş olarak getirdi. Ona binmeğe gittim. Bana zorluk çıkardı. Bunun üzerine Cebrail: Bunu Muhammed'e mi yapıyorsun? Vallahi, sana, Allah'a ondan daha değerli bir peygamber binmemiştir, dedi. Burak ter dökmeye başladı." 312[121]

310[119] İmam Ahmed, Musned, 1/309; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/363; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 8/392.

311[120] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve. 2/354-408

312[121] Tİrmizî, Sünen, tefsiru suretı'l-isra. Tİrmizî: "Bu hadis, hasen garibtir." Onu yalnız Abdurrezzak'ın rivayetinden bilmekteyiz. Yine Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/362, 363

Peygamberliğinin (Nübüvvetin) Onüçüncü Yılında Rasulullahın Ensar'la İkinci Akabe'de Buluşması

307) Ka'b İbn Malik anlattı:
Biz, kavmimizin hacılanyla birlikte yola çıktık ve Mekke'ye geldik.
Rasulullah'la (s.a.v.) teşrik günlerinin ortasında, Akabe'de buluşmak üzere sözleştik. Ebu Cabir Abdullah İbn Amr İbn Haram yanımızdaydı.
Halbuki, kavmimizin yanımızda bulunan ye müşrik olan kimselerinden işimizi gizli tutuyorduk. Fakat Abdullah İbn Amr İbn Haramla konuştuk. Ona:
-Ebu Cabir! Sen bizim efendilerimizden ve eşrafımızdan birisin. Biz seni, içinde bulunduğun şey (şirk) yüzünden, yarın cehennemin o-dunu olmaktan kurtarmak istiyoruz, dedik.
Daha sonra onu, İslam'a davet ettik. Buluşmak üzere Rasulullah'la sözleştiğimizi de bildirdik. Müslüman oldu ve bizimle birlikte A-kabe'de bulundu. Nakib (temsilci) de oldu.
O gece, kavmimizle birlikte yüklerimizin yanında yattık. Gecenin üçte biri geçince Rasulullah'la buluşmak için, bağırtlak kuşunun sıyrıldığı gibi yüklerimizin yanından gizlice sıyrıldık.
Akabe'nin yanındaki vadide toplandık. Biz yetmiş üç erkektik. Yanımızda iki kadın vardı. Birisi Ummu Umara Nuseybe Bint Kab, diğeri de Esma Bint Amr İbn Adiyy'di.
Rasulullah'ı beklemek üzere vadide toplandık. Yanında amcası

Tirmizi'de: "Allah'a ondan daha değerli bir kimse binmemiştir" şeklinde geçmektedir. (Mütercimin notu).
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi:194-201.

el-Abbaş olduğu halde, Rasulullah bizim yanımıza geldi. O sıra da amcası kavminin dinindeydi. Ancak, yeğeninin işinde hazır bulunmayı ve onun işini sağlama bağlamayı istiyordu.
Oturulunca, el-Abbas:
-Ey Hazrec topluluğu! dedi, (Araplar Ensar kabilelerine Hazrec derlerdi.) Siz de bilirsiniz ki, Muhammmed, bizdendir. Kendisinde gördüğümüz şu mükemmeliyetten dolayı o, kavmi arasında şerefli bir yere sahip ve onlar arasında korunmaktadır. Fakat o, buradan ayrılmak, size katılmak arzusundadır. Eğer, siz, kendisine vaadederek davette bulunduğunuz yardım ve ona karşı çıkanlardan koruma gibi şeyleri yerine getirebileceğiniz görüşündeyseniz ve bunları kaldırabilecekteniz ne âlâ. Eğer yanınıza vardıktan sonra yardımsız bırakıp ona karşı çıkanlara teslim edecekseniz, şimdiden bırakın, o kendi kavminin içinde ve kendi beldesinde şerefiyle yaşamağa ve korunmağa devam etsin.
Biz de:
-Senin söylediğini dinledik. Sen konuş, ey Allah'ın Rasulü! Bizden, kendin için dilediğin teminatı al. Rabbin için de istediğin şartı koş, dedik.
Rasulullah (s.a.v.) Kur'an okuyup İslam'a davet etti. Sonra:
- "Kadınlarınızı ve çocuklarınızı, savunup koruduğunuz şeylerden, beni de savunup koruyacağınız hakkında sizinle beyat yapayını" dedi. 313[122]
El-Bera îbn Ma'rur Rasuîullah'm elinden tutup:
- Seni hak dinle peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, çoluk çocuklarımızı savunup koruduğumuz şeylerden seni de koruyacağız. Bizimle beyatleş ya Rasulellah! Biz savaşçı

313[122] İmam Ahmed, Musned, 3/461; Taberanî, Mucemu'l-Kebîr, 19/89; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 1/66; 7/221; Hindi, Kenzu'l-Ummal, 21722; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 6/44

ve silahı iyi kullanmasını bilen kimseleriz. Bu bize ecdadımızdan miras kalmıştır, dedi. Ebu'l Heysem İbnu't-Teyyihan araya girip:

- Ey Allah'ın Rasulü! Bizlerle o adamlar (yahudiler) arasında sözleşmeler var. Biz onları, sana yapacağımız bu beyatla, kesip atıyoruz.

Biz bunları yaptıktan, seni de Allah galip getirdikten sonra bizi bırakıp kavminin yanma dönme umudunda mısın? dedi.

Rasulullah (s.a.v.) gülümseyerek:

- "Hayır! Benim kanım, sizin kanınızdır. Benim zararım sizin zararımzdır. Ben sizdenim, siz de bendensiniz. Sizin savaştığınız kimselerle ben de savaşırım. Sizin barıştığınız kimselerle ben de barışırım" dedi. Daha sonra şöyle devam etti: "Aranızdan bana on iki nakib çıkarınız ki onlar kavimlerinin vekili, temsilcisi olsunlar."

Bunun üzerine Medineliler, dokuzu Hazrec'ten, üçü de Evs'ten olmak üzere oniki nakib çıkardılar.

İbn İshak şöyle demiştir: "Ma'bed babası Ka'b'tan rivayet ettiği hadisinde bana şunu anlattı: Rasuîullah'm (s.a.v.) eline ilk dokunan el-Bera îbn Ma'rur'du. Öbürleri onu takip ettiler.

Biz Rasulullah'a (s.a.v.) beyat ettiğimizde Şeytan Akabe'nin üzerine çıkıp, o güne kadar duyduğum en uzun bir sesle şöyle bağırdı:

-Ey konaklama yerlerindekilerî Müzemmem'le yanında bulunan dinlerini değiştirmiş olanların, sizinle savaşmak üzere toplandıklarından haberiniz yok mu? Rasulullah (s.a.v.):

- "Bu, Akabe'nin şeytanı -Allah'ın düşmanıdır.- Vallahi, senin de işini bitireceğim" dedi. Daha sonra Rasulullah (s.a.v.): "Yüklerinizin yanma dönün" dedi. El-Abbas îbn Ubade ona:

-Seni hak dinle gönderen Allah'a yemin ederim ki, sen istersen, yarın Mina halkını kılıçtan geçiririz, dedi. Rasulullah (s.a.v.):

- "Bize bu emredilmedi" dedi.
Dönüp sabaha kadar uyuduk. Sabah olunca, bazı Kureyşliler bizim konak yerlerine gelerek:
-Ey Hazrec topululuğu: Duyduğumuza göre siz bizim adamımıza gelip onu aramızdan çıkarıp yanınıza götürmek istiyor muşsunuz.
Bizimle savaşmak üzere ona beyat etmişsiniz. Vallahi, Araplardan , aramızda savaşacağımız ve size olduğu kadar kin bağlayacağımız hiçbir kabile yoktur, dediler.
Oradaki Medineli müşrikler! Hemen Allah'a yemin ederek:
-Böyle bir şey olmadı, biz böyle birşey bilmiyoruz diyerek atıldılar.
Onlar doğru söylemişlerdi. Çünkü onların olup bitenlerden haberleri yoktu. Biz müslümanlar ise biribirimize bakıştık.
308) Cabir anlatmıştır:
Rasulullah (s.a.v.) hac mevsiminde şöyle diyordu:
"Beni kim barındırır?"
Nihayet Allah, Yesrib'ten bizi gönderdi de onu barındırdık va ona iman ettik. Sonra şöyle dedik:
- Rasulullah'ı, daha ne zamana kadar, Mekke dağlarında, kovulur, korkutulur ve korkar bir halde bırakacağız?!
Bunun üzerine, hac mevsiminde, bizden yetmiş kişi onun yanma gitti. Akabe vadisinde buluşmak üzere sözleştik. Onun yanında toplandığımızda:
-Ey Allah'ın Rasulü! Sana ne üzerine ve nasıl beyat edelim, dedik.
Rasulullah (s.a.v.):
- "İsteklilikte ve isteksizlikte dinlemek ve itaat etmek, darlıkta ve varlıkta geçimlik sağlamak üzere, iyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak, Allah hakkında, hiçbir kmayıcmm kınamasından çekinmeksizin konuşmak üzere, bana yardım etmek, yanınıza geldiğimde, kendinizi, kadınlarınızı ve çocuklarınızı

koruduğunuz şeylerden beni de korumak üzere, bana beyat edin. Size, cennet var" dedi.
Hemen kalkıp ona beyat ettik.
En küçüklerinden olan Es'ad İbn Zurare, onun elinden tutup:
-Yavaş olun Yesribliler! Biz ancak onun Allah'ın elçisi olduğunu bilerek buraya geldik. Bugün onu alıp Medine'ye götürmek, bütün A-raplardan ayrılmak, sizin iyilerinizin öldürülmesi ve kılıçlarla biçüme-niz demektir. Siz buna dayanabilecek bir kavinıseniz, ecriniz Al-lah'a aittir. Eğer siz canınızdan korkan korkak bir kavimseniz açıkça belirtin. Böyle yapmanız, Allah katında sizin için daha mazurdur, dedi. Medineliler:
-Es'ad Aradan çekil! Vallahi, biz bu beyati asla terk ve ibtal etme-yeceğiz, dediler. Kalkıp ona beyat ettik. Bize cennet verileceğine dair taahhütte bulundu. 314[123]

Kureyşlilerin Ensarev Yaptıklarını Öğrenmeleri Ve Bu Konuda Ne Yapacaklarını Görüşmeleri

309) Ka'b İbn Malik şöyle anlattı:
Arap hacıları Mina'dan ayrıldılar. Kureyş müşrikleri Mekke'de A-kabe beyati meselesini soruşturdular. Beyat meselesinin doğru olduğunu anladılar.
Medineli müslümanları aramağa çıktılar. Ezahır'da Sa'd İbn U-bade'yle, el-Munzir îbn Amr'a yetiştiler. El-Munzir'i yakalayamadılar. Ama Sa'd'ı yakaladılar. Onun ellerim boynunu bağlayıp Mekke'ye götürdüler. Cubeyr ibn Mut'ım'le el-Haris İbn Umeyye gelip:

314[123] İmam Ahmed, Musned, 3/322, 339
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 202-205.

-O, bizim ticaret yapmamıza müsaade ediyordu, dediler ve onu kurtardılar.

310) İbn İshak anlattı:

Rasulullah (s.a.v.) ashabına Medine'ye gitmelerini emretti. Onlar bölük bölük yola çıktılar. Rasulullah (s.a.v.) kendisine izin verilmesini beklemeğe başladı. Mekke'de müşrikler tarafından yakalanan zorla dinlerinden döndürülenler ve Ebu Bekr'le Ali'den başka muhacir kalmamıştı.

Ebu Bekr hicret için ondan izin istedikçe Rasulullah (s.a.v.) ona: -Acele etme! diyordu.

Müşrikler Rasuluîlah'm ashabının korunan bir yurtta konakladıklarım Öğrenince Rasulullah'ın onların yanma gideceğini anladılar.

Onunla ilgili durumu görüşmek üzere Daru'n-Nedve'de toplandılar. Daru'n-Nedve, Kusayy İbn Kilab'in evidir. Kureyşliler bir meseleyi ancak orada karara bağlarlardı. Yapacakları şeyi görüşmek üzere oraya girerlerdi. 315[124]

311) İbn İshak anlattı:

Bana, (yalancılıkla itham etmediğim arkadaşlarım, Abdullah) İbn Ebi Necîh'ten, o da Mücahid'den o da İbn Abbas'tan anlattı:

Kureyş müşrikleri, Rasulullah'ın durumunu görüşmek için toplandıklarında İblis, büyük bir şeyh kılığında onların karşısına çıkıp Dar'un-Nedve'nin kapısında durdu. Onlar:

-Kim bu şeyh? dediler. İblis:

-Necid halkından bir şeyh, onun için hazırlandığınızı duydu da sizin yanınıza geldi. Kendisinin görüş ve öğütlerini sizden esirgemeyeceği umulur, dedi. Onlar:

- İçeri gir, dediler. İblis onlarla birlikte içeri girdi. Kureyş'in her kabileden olan eşrafı bir araya geldi. Birbirlerine:

315[124] İbn Hişam, Siretu'n-Nebeviyye.

-Bu, adamın işi yaygın hale gelmiştir. Vallahi, biz, onun, kendisine tabi olanlarla birlikte üzerimize yürümeyeceğinden emin değiliz. Onun hakkındaki görüşünüzü birleştirin, dediler. İçlerinden birisi:
-Onu zincire vurarak hapsedin ve üzerinden kapıyı kilitleyin. Şairlerin başlarına gelen akibet gibi bir akibetin, bunun da başına gelmesini bekleyin, dedi. Necidli şeyh:
-Hayır, vallahi, bu yerinde bir görüş değil. Vallahi, onu hapsederseniz, kendisinin işi kilitlediğimiz kapının arkasına çıkar, ashabına u-laşır. Onlar da hemen üzerinize yürüyüp onu, elinizden çeker, alırlar, dedi. Birisi de:
- Onu aramızdan çıkarıp atalım, dedi. Necidli:
-Vallahi, bu da yerinde bir görüş değil. Siz, onun sözünün güzel, konuşmasının tatlı olduğunu, getirdiği şeylerle, insanların kalplerine hakim olduğunu görmediniz mi? Bunu yaparsanız onun Araplardan bir kabilenin yanında yerleşmeyeceğinden, sözüyle onları hükmü altına alıp kendisine tabi kılmayacağından ve onlarla birlikte üzerinize yürümeyeceğinden emin olamam, dedi. Ebu Cehil:
-Vallahi, benim onun hakkında henüz dile getirmediğiniz bir görüşüm var, dedi.
-Nedir o? dediler.
-Benim görüşüm şu: Her kabileden, güçlü kuvvetli, gözü pek, şerefli, soylu birer delikanlı alalım. Sonra onlardan, her birine keskin birer kılıç verelim. Onlar gidip hepsi birden tek adamın vurduğu gibi vurup onu öldürsünler. Böylece ondan kurtulup rahata kavuşalım. Delikanlılar böyle yapınca, onun kanı bütün kabilelerle savaşamaz, bizden diyet almağa razı olurlar. Biz de Abdumenaf oğullarına onun diyetini öderiz, dedi. Necidli şeyh:
-Yerinde söz bu adamın sözüdür. Sizin için ondan başka, yerinde bir görüş yoktur, dedi.

Müşrikler, Ebu Cehü'in görüşü üzerinde birleşmiş olarak dağıldılar. Cebrail Rasulullah'a (s.a.v.) gelip:
-Bu gece, her zaman ki yattığın yatakta yatma, dedi.
Gecenin üçte biri geçince, Rasulullah'ın kapısında toplandılar. Uyuduğu zaman, Rasulullah'ın üzerine saldırmayı beklemeğe başladılar.
Rasulullah (s.a.v.) onların yerini görünce, Ali ibn Ebi Talib'e:
- "Yatağımda yat uyu! Hadramevt işi yeşil abama bürün! Sana, onlardan hoşuna gitmeyecek birşey gelmeyecektir" dedi. Rasulullah (s.a.v.) o abasına bürünerek yatardı. 316[125]
312) İbnAbbas:
"Hatırla ki, kafirler seni tutup bağlamaları veya Öldürmeleri yahut seni (yurdundan) çıkarmaları için sana tuzak kuruyorlardı. Onlar (sana) tuzak kurarlarken Allah da (onlara) tuzak kuruyordu. Çünkü Allah, tuzak kuranların en iyisidir" 317[126] ayeti hakkında şunları söylemiştir:
Kureyşliler bir gece Mekke'de aralarında görüşme yaptılar. Bazıları: Sabah olunca onu iplerle bağlayın, dediler.
Bazıları: Onu öldürün, dediler. Bazıları da: Onu çıkarın, dediler.
Allah Teala peygamberine bunları bildirdi. O gece, Rasulullah'ın (s.a.v.) yatağında Ali (r.a.) yattı. Peygamber (s.a.v.) çıkıp mağaraya ulaştı. Müşrikler geceyi peygamberin yattığını sandıkları için Ali'yi bekleyerek geçirdiler.
Sabah olunca, ona saldırdılar. Onun, Ali olduğunu gördüklerinde -Allah, tuzaklarını geri çevirmiş oldu- şöyle dediler:
-Adamın nerde? Hz. Ali: -Bilmiyorum, dedi.
Onun izini takip ettiler. Dağa vardıklarında şaşırdılar. Dağa çıktılar. Mağaraya uğradılar. Mağaranın kapısında örümcek ağını

316[125] ibn Hişam, Siretu'n-Nebeviyye.
317[126] Enfal Suresi, 30

görünce:
-Buraya girmiş olsaydı, örümcek ağı olmazdı, dediler.
Rasulullah orada üç gece kaldı.
313) Muhammed İbn Ka'b el-Kurazî anlattı:
Müşrikler onun kapısının önünde toplandılar. Rasulullah dışarı çıktı. Bir avuç toprak aldı ve toprağı onların başlarına saçtı. Müşrikler onu göremediler. Rasulullah (s.a.v.) şu ayeti okudu: "Önlerinden bir sed ve arkalarından bir sed çektik de onları kapattık, artık görmezler." 318[127]
Daha sonra gitmek istediği yere gitti.
Müşriklerle birlikte olmayanlardan birisi onların yanına gelip:
-Burada neyi bekliyorsunuz? dedi.
-Muhammed'i, dediler. Adam:
-Vallahi, Muhammed yanınızdan çıkıp gitmiş, dedi.
Sonra içeriye baktılar. Ali'nin Rasulullah'ın (s.a.v.) abasına bürünmüş olduğunu görünce:
-işte bu Muhammed! Abasının içinde, dediler. Ali, sabaha kadar orada kaldı.
Ali anlatır:
Yataktan kalkınca beni gördüler (benim olduğumu anladılar.)
314) El-Vakidî, şeyhlerinden şöyle rivayet etti, Rasulullah'ı bekleyen kimseler şunlardı:
Ebu Cehil, el-Hakem İbn Ebil-As, Ukbe İbn Ebi Muayt, en-Nadr İbnu'l-Haris, Umeyye İbn Halef, İbnu'l-Gaytala, Zem'a İbnu'l-Esved, Tuayma, İbn Adiyy, Ebu Leheb, Ubeyy İbn Halef, Nubeyh îbnul Haccac ve Munebbih Îbnu'l-Haccac. 319[128]

318[127] Yasin Suresi, 9
319[128] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 205-208.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

RASULULLAH'IN HICRETIYLE İLGİLİ BÖLÜMLER

Rasulullahın Mağaraya Gidişi

315) Hz. Aişe (r. a.) anlattı:
Biz, öğle vaktinin sıcağında Ebu Bekr'in evinde (evimizde) otururken birisi Ebu Bekr'e:
-İşte bu Rasulullah (s.a.v.) bize, hiç gelmediği bir saatte başı örtülü olarak geliyor, dedi. Ebu Bekr:
-Anam, babam ona feda olsun. Onun bu saatte gelmesi, ancak bir meseleden dolayıdır, dedi.
Rasulullah geldi. İçeri girmek için izin istedi. İzin verildi ve içeri girdi. Ebu Bekr'e:
-Yanındakileri dışarı çıkar, dedi. Ebu Bekr:
-Ya Rasulallah! Onlar senin ailen ve mahremindir, dedi.
Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Benim buradan çıkmama izin verildi" dedi. Ebu Bekr:
-Ya Rasulellah! Babam sana feda olsun! Sana arkadaşlık etmem de var mı? dedi. Rasulullah (s.a.v.):
-Evet, var, dedi. Ebu Bekr:
-Şu iki deveden birisini al, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
-"Ancak bedelini Ödeyerek alırım" dedi.
Rasulullah'la (s.a.v.) Ebu Bekr'in yolculuk esnasında ihtiyaç duyacakları şeyleri çabucak hazırladık. Onlar için bir torbaya azık koyduk. Esma Bint Ebi Bekr kemerinden bir parça koparıp onunla tor-banm ağzını bağladı. Bu yüzden Esma "iki kemerli"

diye adlandırıldı. 320[1]

Daha sonra Rasulullah'la Ebu Bekr, Sevr dağındaki bir mağaraya ulaştılar. Orada üç gece kaldılar. Abdullah İbn Ebi Bekr (Ebu Bekr'in oğlu Abdullah) geceleyin onların yanlarında kalıyordu. Abdullah çok anlayışlı ve becerikli bir gençti. Seher vakti onların yanından ayrılır, geceleyin Mekke'de kalmış gibi, sabahleyin Kureyşlilerin yanında olurdu.

Rasulullah'la (s.a.v.) Ebu Bekr'e karşı hazırlanan hile ve tuzaklardan duyduklarını hemen beller, karanlık çökünce gelir onlara haber verirdi.

Ebu Bekr'in azatlı kölesi Amir İbn Fuheyre o civarda bol sütlü, sağmal koyun otlatır, akşamdan bir müddet geçince Rasulullah'la Ebu Bekr'e getirirdi. Onlar da (sağıp) taze süt içerek gecelerlerdi. O süt kendi sağmal koyunlarının sütüydü. Nihayet, gecenin sonunda Amir İbn Fuheyre (mağaranın Önüne gelir) sağmal koyuna seslenirdi. (Alır yaymağa götürürdü). Her üç gece bunu yapmıştı.

Rasulullah'la Ebu Bekr, ed-DÜ oğullarından birisini kiralamışlardı. O, hâlâ Kureyş kafirlerinin dini üzereydi. Fakat onun doğruluğuna itimat ederek develerini ona teslim etmişler, üç gece sonra develeriyle birlikte Sevr mağarasında buluşmak üzere sözleşmişlerdi. 321[2]

316) Bize Aişe'den rivayet edildi:

Rasulullah çıkmak (hicret etmek) istediğinde Ebu Bekr'e geldi.

320[1] Aslında Rasulullah Esma'ya: "Allah sana cennette, bu kemerin yerine iki kemer versin" dediği içindir. Metindeki ifadeden bu anlaşılmamaktadır. (Mütercimin notu).

321[2] Buharî, Sahih, kitabu menakib'l-ensar, babu hicreti'n-nebi (daha uzun olarak); kitabu's-sala, babul-mescid yekunu fi't-tarik; kitabu'l-İcara, babu istica'ri'l-müşrikin inde'z-zarure; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 473, 474, 475. (Daha uzun olarak)

Ebu Bekr'in evinin arkasındaki bir pencere deliğinden çıkıp Sevr dağına gittiler.
317) El-Vakidî, şeyhlerinden şunu rivayet etti: Rasulullah (s.a.v.) Ebu Bekr'in evinde gece oluncaya kadar kaldı. Çıkışları, safer ayının bitmesine üç gece kala olmuştu. 322[3]

Mağarada Meydana Gelen Olaylar

318) Ebu Bekr, Enes'e şunu anlattı: Mağaradayken Rasulullah'a:
- Onlardan birisi, ayaklarına bakacak olsa mutlaka bizi görecek, dedim.
Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Ebu Bekr! Üçüncüsü Allah plan iki kişiyi sen ne zannediyorsun" buyurdu. 323[4]
319) Enes anlattı: Mağaraya vardıkları gece, Ebu Bekr:
-Ya Rasulellah! Bırak, ben senden önce gireyim. Orada (birşey} varsa, senden önce bana gelsin, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
-"Gir bakalım" dedi.
Ebu Bekr mağaraya girdi. Eliyle yoklamağa başladı. Bir delik olduğunu farkedince, elbisesini yırtıp deliği tıkadı. Bunu o kıyafetin ta-mamıyle yapmıştı. Bir delik (yılan deliği) kalınca oraya da Ökçesini koymuştu.
Daha sonra Rasulullah (s.a.v.) mağaraya inmişti. Sabah olunca,

---

322[3] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 209-210.
323[4] Buharı, kitabu fezaili's-sahabe, kitabu menakıbi'l-ensar, 45; Tirmizî, Sünen, kİ-tabu't-teîsir, tefsıru sureti't-tevbe, hadis no: 3096; İmam Ahmed, Musned, 1/4. Yine Müslim, Sahih, -bazı lafız farklılıklarıyla- kitabu fedaili's-sahabe, babu min fedaü-i Ebi Bekr; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/470, 471; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 3/123; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 3/182; İbn Ebi Asım, Sunne, 2/576; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 12/7

Rasulullah' (s.a.v.) ona:
- "Ebu Bekr! Elbisen nerede?" dedi.
Ebu Bekr yaptığım ona anlattı. Peygamber (s.a.v.) ellerini kaldırıp:
- "Allah'ım! Kıyamet gününde, Ebu Bekr'i benim yanımda benim derecemde yap" dedi. Allah Teala ona: Senin duanı kabul ettim, diye vahyetti. 324[5]
320) Ömer Îbnu'l-Hattab'm şöyle dediği rivayet edilmiştir:
-Vallahi, Ebu Bekr'in o gece ve o günü Ömer'in âl'inden (Ömer'in bütün ailesinden) daha hayırlıdır.
Sana, onun o gece ve gününü anlatmamı ister misin? Ben de:
- Müminlerin emiri! Bana anlat, dedim. Ömer:
- Gecesi şudur: Rasulullah (s.a.v.) Mekke halkından gizli olarak çıktığında gece gitti. Ebu Bekr de ona uydu. O, bazen Rasulullah'm ö-nünde bazan arkasında, bazan sağında, bazan da solunda yürüyordu. Rasulullah (s.a.v.) ona:
- "Ebu Bekr! Bu ne hal böyle? Bu hareketinin ne demek olduğunu anlayamıyorum" dedi. Ebu Bekr:
- Ya Rasulellah! Gözetlendiğini hatırlıyorum. Önünde yürüyorum. Arandığını hatırladıkça da arkanda yürüyorum. Sağından ve solundan gelecekleri düşünüyorum da bir türlü sana zarar gelmeyeceğinden emin olamıyorum, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) o geĞe parmaklarının ucuna basarak yürümüş ve sonunda ayakları ağrımıştı. Ebu Bekr, Rasulullah'm ayaklarının rahatsızlandığını görünce onu sırtına aldı. Taşımakta güçlük çekti ama mağaraya kadar götürdü ve orada sırtından indirdi. Ebu Bekr:

324[5] Ebu Nuaym, Hılyetul-Evlİya, 1/33; Zebîdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttekîn, 7/68; Su-yutî, Durru'l-Mensur, 3/242; Camiu'l-Kebİr, 9938; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 32625.

- Seni hak dinle gönderen Allah'a yemin olsun! Oraya ben girmeden sen girmemelisin. Eğer orada birşey (zarar, musibet) varsa, senden önce bana gelsin, dedi ve önce o girdi. Hiçbir şey göremeyince, Rasulul-lah'ı taşıyıp oraya soktu.
Mağarada içinde çeşitli yılanların bulunduğu delikler vardı. Ebu Bekr, o deliklerden bir yılanın çıkıp da Rasulullah'a zarar vermesinden korktu. Deliklerden birine ayağını tıkadı. Yılanlar ona dokunmağa ve onu sokmağa başladılar. Ebu Bekr'den yaşlar akarken, Rasulullah da:
- "Ebu Bekr! Üzülme, Allah bizimledir" diyordu.
Allah Ebu Bekr'e sükunetini ye metanetini indirdi. İşte bu, onun gecesidir. 325[6]
321) El-Vakidî, şeyhlerinden anlattı: Kureyşliler, Rasulullah'ı çok sıkı bir şekilde aradıktan sonra mağaranın kapısına geldiler ve:
-Üzerinde, Muhammed'in doğumundan öncesine ait bir örümcek (ağı) var, deyip çekti gittiler.
322) Esma Bint Ebi Bekr anlattı:
Biz durumu (Rasulullah'la "Ebu Bekr'in nerede olduklarını) bilmiyorduk. Derken, Mekke'nin aşağısından Araplar gibi şarkı söyleyen bir cin geldi. Halk onun peşine düşmüştü. Sesini duyuyorlar ama kendini göremiyorlardı. Sonunda şiiri söyleyerek Mekke'nin yukarısından çıkıp gitti:
İnsanların Rabbi olan Allah, Ummu Ma'bed'in çadırlarında kalan iki arkadaşa en iyi karşılığı vermiştir.
İnşaallah bu kıssa yakında anlatılacak. 326[7]

325[6] Beyhaki, Delailu'n-Nubuvve, 2/476,477; Zebîdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttekîn, 7/67; Suyutî, Durru'l-Mensur, 2/241; el-Hındî, Kenzu'l-Ummal, 35615
326[7] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 211-212.

Medineye Giderken, Rasulullahın Başından Geçenler

323) Ebu'l-Hasen el-Bera şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) mağaradan, Rabiulevvel ayının başında, perşembe gecesi çıktı.
324) Muhammed Ibn Sa'd: Rasulullah'm mağaradan, Rabiulevvel ayının dördünde, pazartesi gecesi çıktığını söylemiştir.
Ben de şöyle derim: Rasulullab (s.a.v.) mağarada üç gün kaldı. Yanında Ebu Bekr, Amir tbn Fuheyre ve halâ kendi kavminin dininde olan, kılavuzları Abdullah İbn Uraykıt el-Leysi olduğu halde yola çıktı. Kılavuz, onları sahil yolundan götürdü.
325) El-Bera îbn Azib anlattı:
Ebu Bekr, Azib'ten bir eğer satın alıp:
- Bera'ya, onu evime götürmesini söyle, dedi. Azib:
-Hayır! Sen hicrette Rasulullah'la birlikte yola çıktığınızda nasıl yaptığım anlatman şartıyle, dedi.
Ebu Bekr şöyle anlattı:
Geceleyin yola çıktık ve öğleye kadar yola devam ettik. Gölgesine sığınabileceğim bir yer var mı diye göz gezdirirken bir kaya gördüm. Onun yanına gittim. Hâlâ gölgesi vardı. Kayanın gölgesinde, Rasulullah için bir yeri düzelttikten sonra bir post serdim ve:
-Ya Rasuîellah! Sen yat, uyu! dedim ve Rasulullah yatıp uyudu.
Sonra, arayan birisi var mı diye bakınmağa başladım. Bir davar çobanı gördüm.
-Sen, kimin çobanısın çocuk? diye sordum.
-Kureyşlilerden birisinin diye cevap verdi.
Adamın adını söyleyince kim olduğunu tanıdım. Çobana:
-Davarında süt var mı? dedim

-Evet, diye cevap verdi.
-Benim için süt sağar mısın? dedim.
Ona bir koyun tutmasını söyledim. Daha sonra da koyunun memesindeki tozu toprağı temizlemesini söyledim. Arkasından, ellerinin tozunu toprağını temizlemesini söyledim. Yanımda, ağzında bir bez parçası olan bir tulum vardı. Çoban bana biraz süt sağdı. Sütü çanağa döktüm. Nihayet sütün alt kısmı soğudu. Sonra Rasulullah'm (s.a.v.) yanma geldim.
-İç, ya Rasulellah! dedim. Rasulullah sütü içince benim de içim rahatladı. Daha sonra:
-Artık yolculuk vakti geldi, dedim.
Biz yola koyulduk. Müşrikler de bizi arıyorlardı. Bize onlardan sadece atının üzerindeki Suraka İbn Malik İbn Cu'şum yetişebildi. Ben:
-Ya Rasulellah! Bu bizi arıyor. Bize yetişti, dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Üzülme! Allah bizimledir" dedi.
Suraka bize yaklaşıp aramızda bir, iki veya üç mızrak boyu mesafe kalınca:
-Ya Rasulellah! Bu bizi arıyor. Bize yetişti, dedim ve ağladım.
- "Niye ağlıyorsun? dedi.
- Vallahi, ben kendim için ağlamıyorum. Senin için ağlıyorum, dedim.
Rasulullah (s.a.v.) Suraka hakkında şu bedduayı yaptı:
- "Allah'ım! Ona karşı dilediğin şeyle, bize kafi ol."
Düz arazide atının ayakları karnına kadar yere gömüldü. Kendisi de atın üzerinden yere yuvarlandı. Suraka:
-Muhammedi Anladım ki bu senin işindir. Dua et de, Allah beni, şu içinde bulunduğum durumdan, kurtarsın. Vallahi, aramak için arkamdan gelenleri şaşırtıp sizin halinizi gizleyeceğim, dedi. İşte bu benim ok torbam. Ondan bir ok al. Sen falan falan yerde,

develerimin ve davarlarımın yanına uğrayacaksın, onlardan neye ihtiyacın varsa, al, dedi. Rasulullah (s.a.v,):
- "Benim onlara ihtiyacım yok" dedi. Onun ve atının kurtulması için Allah'a dua etti. Suraka arkadaşlarının yanma dönmek üzere hareket etti. 327[8]
326) Abdurrahman İbn Malik el-Mudlucî'den rivayet edildi. (Babasının söylediğine göre) Suraka'yı şunları anlatırken dinlemiş:
Kureyş kafirlerinin elçileri, Rasulullah'la (s.a.v.) Ebu Bekr'den her birini öldüren veya esir eden kimseye mükafat olarak birer diyet (yüzer deve) verileceğini duyurmağa geldiler.
Ben kavmimin (Mudlic oğullarının) meclislerinden birinde otururken, onlardan birisi gelip tepemize dikildi ve:
-Suraka! Ben biraz önce sahile doğru giden karartılar gördüm. Sanırım o karaltılar Muhammed'le arkadaşlarıdır, dedi.
Onların, Muhammed'le ashabı olduğunu anladım. Aı^a: Senin gördüğün karaltılar, onlar değil. Fakat sen falan falanı gördün (kaybettiklerini aramak üzere) onlar gözümüzün önünden geçip gittiler, dedim. Toplantı yerinde bir süre oyalandıktan sonra kalkıp evime girdim.
Cariyeme atımı çıkarmasını ve tepenin arkasında beklemesini emrettim. Mızrağımı aldım ve evin arka tarafından çıkardım. Mızrağın alt tarafını, yerde sürükleyerek üst tarafını da, aşağıya doğru tutarak atımın yanına vardım. Ona bindim. Bir an Önce yaklaştırması için atı dört nala kaldırdım. Sonunda ona yaklaştım. At tökezledi. Ben de atın üzerinden yere yuvarlandım. Kalktım. Elimi fal oku torbasına uzattım. Ondan fal oklarını çıkardım. Şunlara, zarar verir miyim? Yoksa vermez miyim? diye onlarla fal çektim. Hoşlanmadığım (zarar veremeyeceğim) ok

327[8] Buharî, Sahih, 2/153 (kısa olarak), Müslim, Sahih; İmam Ahmed, Musned, 1/2, 3; Bayhakî, Delaılü'n-Nubuvve, 2/483, 484

çıktı. Atıma bindim fal oklarına inanmadım. Rasulullah'm okuduğunu duyacak kadar yaklaştım. Rasulullah (s.a.v.) arkasına dönüp bakmıyor, Ebu Bekr ise sık sık bakıyordu. Atımın iki ön ayağı yere gömüldü.

Öyle ki dizlerine kadar gömülmüştü. Ben de attan yere yuvarlandım. Atı kalkmağa zorladım. Kalkmağa çalıştı ama ayaklarını gömüldüğü yerden çıkaramadı. Hayvanın bir ayağı doğrulur doğrulmaz, yere gömülen ön ayaklarının izlerinden göğe doğru, duman gibi bir toz bulutu yükselip dağıldı. Fal oklarını çektim. Hoşlanmadığım ok çıktı. Onlara: El-eman diye seslendim. Onlar durdular, atıma bindim.

Onların böyle korunduğunu görünce, Rasulullah'm (s.a.v.) işininin (İslam'ın) üstün geleceğine kanaat getirdim. Ona:

-Kavmin senin başına diyet (yüz deve) koydu, dedim.

Onlara Kureyşlilerin ne yapmak istediklerini haber verdim. Yol azığını ve eşyalarımı onlara takdim ettim. Benim hiçbir şeyimi almadılar ve benden hiçbir (şey) istemediler. Sadece şunu söyledi: Bizim durumumuzu gizle.

Ondan benim için bir emanname yazmasını istedim. Amir Ibn Fuheyre'ye yazmasını emretti. O da bir deri parçasına yazdı. Sonra Rasulullah gitti. 328[9]

327) Ez-Zuhri şöyle dedi:

Bana Urve İbnu'z-Zubeyr şunu haber verdi:

Rasulullah (s.a.v.) Şam'dan dönmekte olan bir müslüman tacirler kafilesi arasında ez-Zubeyr'le karşılaştı. Ez-Zubeyr, Rasulullah'a ve Ebu Bekr'e beyaz elbiseler giydirdi. 329[10]

328[9] Buharı, Sahih, kitabu menakibi'l-ensar, babu hicreti'n-nebi (s.a.v.) ve ashabihi ila Medineti, hadis no: 3906 (Bazı lafızlar farklı olarak) Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/486, 487

329[10] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/498.

Ummu Ma'bed Hadisi

328) Ebu Ma'bed el-Huza'î anlatmaktadır. Rasulullah (s.a.v.) Ebu Bekr, Amir Ibn Fuheyre ve kılavuzları Abdullah îbn Uraykıt Mekke'den Medine'ye hicret ederken Ummu Ma'bed el-Huza'ıyye'nin çadırına uğradılar. Ummu Ma'bed, akıllı, iffetli ve güçlü bir kadındı. Çadırın önüne oturur, yolcuların yiyecek ve içecek ihtiyaçlarını sağlardı.
Onlar, Ummu Ma'bed'den hurma ve et satın almak istediler. Ummu Ma'bed1 de bu istediklerinden hiçbirini bulamadılar. Çünkü a-zığı bitenler ve kuraklıktan dolayı hiçbir şeyi olmayanlar onda hiç birşey bırakmamışlardı. Ummu Ma'bed:
-Vallahi, yanımızda birşey olsaydı, ikram etmekten çekinmezdim, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) çadırın yanında duran bir koyun gördü ve:
- Ummu Ma'bed! Şu koyun nedir? dedi. Ummu Ma'bed:
- O, bitkinlik ve dermansızlıktan dolayı sürüden geri kalmış bir koyundur, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- Onun sütü var mı? diye sordu. Ummu Ma'bed:
- O bundan tamamıyle mahrumdur. Rasulullah (s.a.v.):
- Onu sağmama müsaade eder misin? dedi. Ummu Ma'bed:
-Evet! Babam, anam sana feda olsun. Eğer onda, süt bulabileceğini sanıyorsan, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) koyunu getirtti. Memesini sıvazladı. Allah'ın adını andıktan sonra:
- "Allah'ım! Ona, koyununu bereketli kıl" diye dua etti.
Koyunun memesi sütle dolup taştı. Beş on kişiyi kandıracak

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 213-215.

kadar büyüklükte bir kap getirtti. İçine süt sağdı, kabı ağzına kadar doldurdu,
Ummu Ma'bed'e verdi, o kanıncaya kadar içti. Arkadaşlarına verdi, onlar da kana kana içtiler. En son Rasulullah (s.a.v.) içti. Hepsi susadıktan sonra tekrar içtiler ve süte kandılar.
Rasulullah (s.a.v.) tekrar süt sağıp doldurdu ve onu Ummu Ma'bed'de bıraktı. Onun yanından ayrıldılar.
Az sonra Ummu Ma'bed'in kocası Ebu Ma'bed zayıflıklarından yürüyemeyen, beyinleri az, kemiklerinin içinde ilik kalmamış zayıf koyunları sürerek geldi. Sütü görünce şaşırdı ve:
- Bu süt size nerden geldi? Koyunlar kısır ve uzaktalar. Çadırda süt yağılır hayvan yok, dedi. Ummu Ma'bed:
- Hayır Vallahi, bize mübarek bir kişi uğradı. Şöyle şöyle söyledi, dedi. Ebu Ma'bed:
-Vallahi, onun, Kureyşlilerin aradıkları adamları olduğunu zannediyorum. Ummu Ma'bed! Onu bana tarif etsene, dedi. Ummu Ma'bed:
- Öyle birisini gördüm ki güzelliği besbelliydi, yüzü parlaktı. Güzel huyluydu. Ne karnı büyük, ne de başı küçüktü. Çok güzeldi. Gözleri siyahtı, kirpikleri çoktu. Sesi nazik, gözünün akı çok, siyahı da çok siyahtı. Doğuştan sürmeliydi. Kaşlarının ucu ince ve çatık kaşlıydı. Saçları koyu siyahtı. Boynu uzun ve yüksekti. Sakalı sıktı. Sustuğunda kendisinde bir vakar ve ağırbaşlılık vardı. Sözleri sanki dizilmiş birer inci gibi ağzından tatlı tatlı akmaktaydı. Sözü açık ve hak ile batıl arasını ayırıcı olup ne acizlik sayılacak derecede az, ne de boş gereksiz sayılacak derecede çoktu. Uzaktan bakılınca, insanların en heybetlisiydi. Yakınma gelince, herkesten taha tatlı ve çekiciydi. Kendisi orta boylu olup boyu ne hoşa gitmeyecek derecede uzun, ne de kısaydı. Sanki o, bir fidandı, iki fidan arasında bitmiş, parlaklığı ve yeşilliği, onlara üstün gelmişti. Onun yanında

arkadaşları vardı, o bir şey söylediği zaman onlar dinlerler, onun verdiği emri yerine getirmek için koşuşurlardı. Asık suratlı değil güleçti. Bunak da değildir, dedi.
Ebu Ma'bed:
-Vallahi, bu kişi, Mekke'deki işi bize anlatılan Kureyşlilerin adamıdır. Eğer ben ona rastlasaydım, ona arkadaş olmak isterdim. Yine de bir yolunu bulursam, bunu yapacağım, dedi.
Mekke'de gökle yer arasında bir ses yükseldi. Halk onu duyuyor ama söyleyen kişiyi göremiyorlardı. Şu beyitleri söylüyordu:
insanların Rabbi olan Allah, Ummu Ma'bed'in çadırında kalan iki arakadaşa en iyi mükafatı verdi.
O ikisi, iyilikle konup iyilikle kalktılar. Muhammed'in yol arkadaşı olan kimse felah buldu.
Ey Al-i Kusayy (Kusayy ailesi)! Onda bulunan, karşılığı verilemeyen hareketler ve şeref sebebiyle Allah sizi terketmedi.
Kız kardeşinize koyununu ve kabını sorun. Eğer siz koyunu sorarsanız o, şuna şehadet eder:
O, ona, kısır bir koyun getirtti. Koyunun memesi ona halis ve köpüklü süt verdi.
O, onu (sütü), gelip gidenlerin bol süt içmeleri için onun (Ummu Mabed'in) yanında rehin olarak bıraktı.
Onlar peygamberlerini kaybetmişlerdi. Ummu Ma'bed'in çadırında (bulmaya) çalıştılar.
Hassan îbn Sabit şu şiiriyle cevap verdi:
Artık peygamberleri aralarında olmayan kavim hüsrana uğramıştır. Gece ve gündüz ona giden kimse mübarek kılınmıştır.
O, bir kavmin yanından ayrıldı da akılları gitti. O, başka bir kavmin yanma, yeni bir nurla yerleşti. Bir kavmin, bilmedikleri için sefih-leşen sapıklarıyla, doğru yolda olan birisine uyarak hidayete erenleri bir olur mu?

Etrafındaki insanların görmediği şeyleri gören ve her yerde Allah'ın Kitabını okuyan bir peygamberdir o.
O, bir gün, Gaib olanın sözünü söylerse, o söz bugün veya yarın erkenden tasdik edilir.
Onunla sohbetinden dolayı, dedesinin saadeti, Ebu Bekr'e hayırlı mübarek olsun! Allah kimi mübarek kılarsa, o mübarek olur.
Ka'b oğullarına ufak tefeklerinin mevkisi ve müslümanlar için onların bir gözetleme yerinde oturmaları hayırlı mübarek olsun.
329) Ummu Ma'bed anlatmıştır:
Bizim yanımıza iki deve üzerinde dört kişi geldi. Benim yanıma indiler. Rasulullah'a (s.a.v.) onun için kesmek istediğim bir koyunu getirdim. Onun sağmal, sütlü olduğunu gördü. Koyunu onun yanma yaklaştırdım. Memesini sıvazladıktan sonra:
-Bunu kesme, dedi.
Onu götürdüm. Bir başkasını getirip kesti ve etini onlar için pişirdim. Rasulullah (s.a.v.) kendisi ve arkadaşları ondan yediler. Yolda yiyecekleri kadar da torbalarına koydum. Etten bize de veya etin büyük kısmı bize kaldı.
Rasulullah'm memesini sıvazladığı koyun, Hz. Ömer zamanındaki (Hicretin 18. yılma) Ramade yılı (bir kuraklık yılının adı) denen yıla kadar kaldı. Kuraklıktan, yeryüzünde az ve çok birşey kalmamışken biz ondan, sabah akşam süt sağardık. 330[11]

330[11] Hakim, Mustedrek, 3/10. Hakim bu hadis hakkında şöyle demiştir: "Bu, isnadı sahih bir hadistir. Buhari ile Müslim onu rivayet etmemişlerdir. Zehebî'de şöyle demiştir: "Bu tariklerde Sahihin şartına göre birşey yoktur. Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/276-284; Ebu Nuaym, Deailu'n-Nubuvve, 283-287; İbn Asakir, Tarih, 1/326 (Tehzib); Jbn Kesir, el-Bidaye ve"n-Nıhaye3/191; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 1/230; İbn Hişam, Siretu'n-Nebeviyye, 2/100.

Ebu Bekrin Medine'ye Giderken Rasulullah'ın Kim Olduğunu Belirtmemesi

330) Enes anlatmıştır:

Rasulullah (s.a.v.) hicret ederken, Ebu Bekr onun terkisine binmişti. Ebu Bekr Şam'a gidip geldiği için tanınıyordu. Bazı kimselerle karşılaşıyorlar ve onlar:

-Ebu Bekr! Şu önündeki zat kimdir? diyorlardı. Ebu Bekr de tevriyeli [331[12]] bir şekilde;

- Bana hayır yolunu gösteren bir yol gösterici, diyordu.

Medine'ye yaklaşınca, Ensar'dan müslüman olanlara, Ebu Umame'yle arkadaşlarına haber gönderdi. Onlar:

-Emniyetle ve itaat edilmiş, kabul edilmiş olarak girin, dediler. (Rasulullah'la Ebu Bekr girdiler.)

Enes şöyle demiştir:

O güne kadar Rasulullah'la Ebu Bekr'in Medine'ye girdikleri günden daha parlak ve daha güzel bir gün görmemiştim.

Onu vefatına da şahit olmuştum. O güne kadar Rasulullah'm (s.a.v.) vefat ettiği günden daha karanlık ve daha çirkin bir gün görmemiştim. [332[13]]

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 216-218.

[331[12]] Tevriye: Sözlükte örtüp gizlemek, sözünü veya bir haberi izah etmeyip gizlemek, anlamak manalarına gelir. Edebi terim olarak manası ise şöyledir. Birkaç manası olan bir kelimenin en uzak manasını kasdetmek.

[332[13]] İmam Ahmed, Musned.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 218-219.

Rasulullah’ın Medine'ye Giderken Bureyde El-Eslemi'yle Karşılaşması, Bureyde'nin Adıyla İyi Yorumlarda Bulunması

331) Abdullah İbn Bureyde babasından aktarmaktadır.
Peygamber (s.a.v.) uğurlu, uğursuz yorumu yapmazdı. O sadece iyiye yorardı. Kureyşliler, Medine'ye giderken Allah'ın peygamberini yakalayıp kendilerine getirene yüz deve mükafat koymuşlardı.
Bureyde, Sehm oğulları kabilesine mensup olan ailesinden yetmiş kişi içinde hayvanına bindi. Allah'ın Rasuluyle görüştü. Rasulullah (s.a.v.) ona:
- "Sen kimsin?" dedi. Bureyde:
- Ben Bureyde'yim.
Bunun üzerine Rasulullah Ebu Bekr es-Sıddîk'e:
- "Ebu Bekr! İşimiz kolay 333[14] ve düzgün oldu, dedi. Rasulullah daha sonra: "Sen kimdensin?" diye sordu. Bureyde:
- Eslem'den, dedi. Rasulullah (s.a.v.) Ebu Bekr'e:
- "Selametteyiz, 334[15] zarar görmedik" dedi.
Rasulullah yine: "Kimlerdensin, Eslem'in hangi kolundan" dedi. Bureyde:
- Sehm oğullarından, dedi. Rasulullah bu defa da:
- "Senin okun 335[16] çıktı (Sen şanslısın) (Ebu Bekr!) dedi.

333[14] Rasulullah burada Arapça'da Bureyde kelimesinin kökü olan "Berede" yi kullanmıştır ki "kolay oldu" manasına gelmektedir. İşte başlıkta kastedilen tefaul (iyiye yorma) budur. (Mütercimin notu).
334[15] Rasulullah (s.a.v.) burada da Eslem'in kökü "Selime" yi kullanmıştır. (Mütercimin notu).
335[16] Sehm oğulları ıfadesındeki "Sehm" kelimesi Türkçe'de "ök" manasına gelmektedir. Rasulullah (s.a.v.) "Senin okun çıktı" İfadesinde Sehm kelimesini kullanmıştır.

Bureyde, Rasulullah'a (s.a.v.):
- Sen kimsin? dedi. Rasulullah da
- "Ben, Allah'ın Rasulü Muhammed İbn Abdillah'ım" dedi. Bureyde:
-Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in de onun kulu ve elçisi olduğuna şehadet ederim, dedi.
Bureyde 'yle yanındakilerin hepsi müslüman oldular. Sabah olunca, Rasulullah (s.a.v.):
- "Sancağın olmadıkça Medine'ye giremezsin" dedi. O da sarığını çözüp bir mızrağa bağladı ve Rasulullah'm önünde yürüdü. Rasulullah'a:
-Ey Allah'ın Peygamberi! Benim evime ineceksin, dedi. Peygamber (s.a.v.):
- "Şu deveme (nereye çökeceği) emredilmiştir" dedi. Bureyde şöyle demiştir:
-Sehm oğullarını, boyun eğerek zorlamaksızın (savaşsız) müslüman eden Allah'a hamdolsun. 336[17]

Medine Halkının Rasulullah'ı Karşılaması Ve Rasulullahın Oraya Girişi

332) Hz. Aişe (r. a.) anlattı:
Müslümanlar, Rasulullah'm Mekke'den çıktığını duyduklarında her gün Öğle sıcağı basıncaya kadar beklemek üzere Harre denilen yere giderlerdi.
Bir gün uzun süre bekledikten sonra evlerine dönünce yahudiler-den birisi, bir işi için kulelerinden birine çıkıp

336[17] Ahlaku'n-Nubuvve, 949, 969.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 219-220.

bakarken Rasulullah'la ashabının beyazlara bürünmüş halde ve serapları yara yara gelmekte olduklarını gördü.
Yahudi yüksek sesle:
-Ey Arap topluluğu! îşte beklediğiniz büyük kişi! demekten kendini alamadı.
Müslümanlar hemen silaha sarıldılar. Rasulullah'ı Harre'de karşıladılar. Medine'nin sağ tarafına doğru yöneldiler ve Amr İbn Avf o-ğullanna indiler.
Ebu Bekr ayakta duruyor, Rasulullah da susuyordu.337[18]

Rasulullah'ın Medine'ye Geldiği Gün

333) Ez-Zuhri anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) oniki Rabîu'l-evvel, pazartesi günü Medine'ye geldi. 338[19]
334) Haneş es-San'anî, İbn Abbas'tan şunu rivayet etti:
Rasulullah (s.a.v.) pazartesi günü doğdu. Pazartesi günü peygamber oldu. Hacer-i Esved'i pazartesi günü kaldırıp yerine koydu. Mekke'den Medine'ye hicret ederken pazartesi günü yola çıktı. Medine'ye pazartesi günü geldi. Pazartesi günü vefat etti. 339[20]

337[18] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/498 (uzun olarak); Buharı, Sahih, kitabu fedaili'l Medine, 8; kıtabu'l-mezalım. 25; kitabu'l-fıten, 4; menakıb, 25; Müslim, Sahih, kitaburl-fiten 9; imam Ahmed, Musned, 7/200
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 220-221.
338[19] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/511, Asım İbn Adiyy'den
339[20] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 221.

Rasulullah'ın Medine'ye Girdiğinde Konakladığı Yer

335) Ebu Bekr es-Sıddîk anlatmıştır:
Rasulullah (s.a.v.) benimle birlikte yola çıktı. Medine'ye geldiğimizde halk karşıladı. Develerine binerek yollara döküldüler. Hizmetçiler ve çocuklar yolları doldurarak şöyle diyorlardı: Allahu ekber, Rasulullah geldi, Muhammed geldi.
Medineliler Rasulullah'ı evlerinde ağırlama konusunda birbirleriyle münakaşa ediyorlardı.
Rasulullah (s.a.v.) bunun üzerine:
"Ben bu gece Abdulmuttalib'in dayıları olan Neccar oğullarına ineceğim, bunu onlara ikram edeceğim" dedi. 340[21]
Ertesi gün olunca kendisine emredilen yere gitti. Ben de derim ki:
Neccar oğullarının, Rasulullah'ın (s.a.v.) dayıları olmaları şöyledir: Haşim, Adiyy Ibnu'n-Neccar oğullarından bir kadınla evlenmişti. O kadın, Abdulmuttalib'i doğurdu.
Az önce Aişe'nin rivayet ettiği hadiste, Rasulullah (s.a.v.) Küba halkından da Amr îbn Avf oğullarına indi. 341[22]
336) Ibn İshak anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) Amr İbn Avf oğullarının kardeşi Kulsüm îbnu'l Hidm'e inmişti. Şu da rivayet edildi: Rasulullah (s.a.v.) Sa'd İbn Hay-seme'ye indi. Çünkü Sa'd bekardı, ailesi yoktu.
Rasulullah (s.a.v.) Küba'da Amr İbn Avf oğullarında pazartesi, salı, çarşama ve perşembe günü kaldı. Onların mescidini yaptı ve Cuma günü oradan ayrıldı.
Onların arasında on günden fazla kaldığı da söylenmiştir.

340[21] İmam Ahmed, Musned, 1/3; ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nıhaye, 3/188; Suyutî, Durrul-Mensur, 3/240; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 46286
341[22] 332 nolu haber.

Sonra devesine bindi. Yularını salıverdi. Devenin önünden geçtiği Ensaf evlerinin sahiplerinden Rasulullah'ı yanlarında kalmaya davet etmeyen kimse yoktu. Onlar şöyle diyorlardı:

-Ya Rasulellah! Sayıca çokluğa, mal ve silahça hazırlığa buyur. Rasulullah da onlara:

- "Devenin yularını serbest bırakın. Çünkü ona (nereye çökeceği) emredilmiştir" diyordu.

Nihayet Rasulullah (s.a.v.) bugünkü Mescidin bulunduğu yere vardı. Deve, mescid'in kapısı önünde çöktü. Burası, o sırada hurma kurutma yeri idi. Rasulullah deveden inmedi. Deve kalkıp biraz yürüdü. Sonra ilk çöktüğü yere dönüp yeniden çöktü. Boynunu yere koydu. Rasulullah (s.a.v.) deveden indi ve Ebu Eyyub, Rasulullah'm eşyalarını alıp götürdü.

' Böylece Rasulullah (s.a.v.) Ebu Eyyub'a inmiş oldu. Mescidini ve odalarını yapıncaya kadar orada kaldı.342[23]

337) El-Vakidî şeyhlerinden aktardı:

Rasulullah (s.a.v.) gelince, Amr îbn Avf oğullarında kaldı. Cuma günü güneş yükselince, hayvanını getirtti ve ona bindi. Halk da sağında ve solunda olmak üzere onunla birlikteydi. Ensar karşısına dikilip o geçerken:

Ey Allah'ın peygamberi! Kuvvete ve korunmağa gel, diyorlardı. Rasulullah da onlar için hayır dua ediyor ve şöyle diyordu:

- "Ona (deveye) nereye çökeceği emredilmiştir." Deve Rasululiah'ın mescidinin yanına çöktü.

Ebu Eyyub geldi. Rasulullah'ın yükünü indirdi. Onu evine götür-dü. Peygamber (s.a.v.):

- "Kişi yüküyle (eşyasıyla) beraberdir" buyurdu.

Es'ad îbn Zurare gelip devesinin yularından tuttu. Hayvan onda kaldı:

342[23] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/503, 504, 505 (uzun olarak).

Malik Îbnu'n-Neccar oğullarından nöbetleşe Rasulullah'ın kapısı-na üç dört yerden yemek taşınmadığı bir gece yoktu. Bu, yedi ay kaldığı Ebu Eyyub'un evinden ayrılıp kendi evine taşımncaya kadar devam etti.
Rasulullah (s.a.v.) Zeyd İbn Harise'yle Ebu Rafî'i Mekke'ye gön-derdi. O ikisine beşyüz dirhemle iki deve verdi. Onlar, Rasulullah'ın kızları Fatıma'yla Ümmu Kulsum'u, hanımı Sevde'yi ve Usame Ibn Zeyd'i getirdiler.
Abdullah İbn Ebî Bekr, aralarında Aişe'nin de bulunduğu Ebu Bekr'in ailesini onlarla birliktç getirdi.
Medine'ye geldiklerinde onları Cariye Îbnu'n-Nu'man'm evine yerleştirdi. 343[24]
338) Muhammed İbn Habib el-Haşimî anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) geldiğinde, Küba'da Kulsum'e indi. Sa'd İbn Hayseme'nin evinde de (müslümanlarla) konuşuyordu. Sa'd İbn Hay-seme'nin evine "Bekârlar evi" denilirdi. Cuma günü, Medine'ye gitmek üzere Küba'dan devesine bindi. Salim oğullarında Cuma namazı kıldı. Bu, O'nun İslamda kıldığı ilk cuma idi. 344[25]

Medinelilerin Rasulullahın Gelişine Sevinmeleri

339) Enes anlatmıştır:
Rasulullah (s.a.v.) Medine'ye geldiğinde, Habeşliler sevinçlerinden mızraklarıyla oyun oynuyorlardı.
340) Enes şöyle demiştir:
Peygamber (s.a.v.) Ensar'm küçük kızlarının yanından geçerken

---

343[24] Bakınız: Yukarda adı geçen kaynak.
344[25] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 221-223.

onlar şöyle terennüm ediyorlardı:
"Biz Neccar oğullarının kızlarıyız. Muhammed ne hoş komşudur." Rasulullah (s.a.v.):
- "Sizi sevdiğimi Allah biliyor" buyurdu. 345[26]

341) Hz. Aişe şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) Medine'ye gelince, kadınlar ve çocuklar şöyle diyorlardı:
"Veda yokuşundan, bize dolunay doğdu.
Allah'a yalvaran oldukça şükretme gerekir halimize." 346[27]

Medine'ye Gelince Rasulullahın Abdullah İbn Selamla Görüşmesi

342) Abdullah îbn Selam anlattı:
Peygamber (s.a.v.) Medine'ye gelince, halk onun basma üşüştü. Ben de onların arasmdaydım. Rasulullah'ın (s.a.v.) yüzünü görünce anladım ki; O'nun yüzü, yalancı yüzü değildir. O'nun şöyle dediğini duydum:
- "Ey insanlar! Selamı yayın! Akrabalık haklarım gözetin. Yemek yedirin. Halk uyurken siz namaz kılın ki selametle cennete giresiniz." 347[28]

345[26] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/508; İbn Kesir, el-BİDaye ve'n-Nihaye, 3/199, 200; Suyutî, Hasatsu'l-Kubra, 1/190

346[27] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/506, 507
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 223-224.

347[28] Tirmizî, Sünen, 2485; Darİmî, Sünen, 2/275; Munzirî, Terğib ve't-Terhib, 1/423. Tirmizi şöyle demiştir: "Bu, sahih bir hadistir." Suyuti, Camiu'l-Kebir, 9613; Şeceri, el-Emalİ, 1/217.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal

Medine'nin Fazileti

343) Enes şunu rivayet etti: Rasulullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum:
"Allah'ım! Dünya bereketlerinden Mekke'ye verdiğinin iki katını Medine'ye ver." 348[29]
344) Müslim'in ferd hadisleri arasında şu vardır:
Said, Peygamberin (s.a.v.) şöyle dediğini rivayet etmiştir:
"Bir kimse Medine'nin sıkıntılarına katlansın da, ben ona, kıyamet gününde şefaatçi olmayayım." 349[30]
345) İbn Ömer şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.):
"Kim, Medine'de ölebilirse, orada ölsün, Medine'de ölen kimseye kıyamet günü şefaatçi olurum" buyurdu. 350[31]
346) İbn Ömer şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) buyurdu:
"Ramazan ayında Medine'de oruç tutmak, Medine dışında bin ay oruç tutmak gibidir. Medine'de cuma namazı kılmak, Medine dışında bin namaz kılmak gibidir." 351[32]
347) Ebu Sabit, Rasulullahın (s.a.v.) şöyle dediğini rivayet etmiş-

---

Kitabevi: 224.

348[29] Buharî, Sahih, 3/29; Müslim, 994; İmam Ahmed, Musned, 3/142; Munziri, Tergib ve't-Terhib, 2/27; Suyuti, Durrul-Mensur 1/122; Tebrizi, Mişkatul-Mesabih, 2754; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 34844; Suyuti, Camiu'l-Kebir, 9683; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 4/97
349[30] İmam Ahmed, Musned, 1/181; Munziri, Tergib ve't-Terhib, 2/220; Müsüm, Sahih, kitabu'l-hacc, 481; Zebidi, İthafu's-Sadeti'l-Müttekin, 4/285.
350[31] İbn Mace, Sünen, 3114; İmam Ahmed, Musned, 2/74; Ebu Nuaym, Tarihu İs-behan, 2/103; Munzirî, Terğib ve't-Terhib, 2/223; İbn Hıbban, Sahih, 1031 (Mevaridu'z-zaman) Heysemı, Mecmau'z-Zevaid, 3/306; ibn Hacer, Metalıbu'l-Alİye, 1247; Bağavî, Şer-hu's-Sunne, 7/324
351[32] İbnu'l-Cevzi, el-llelu'l-Mutenahiye.

tir: "Medine'nin tozu cüzzama şifadır." 352[33]
348) Ebu Hüreyre şunu söyledi: Rasulullah (s.a.v.):
"Medine, İslam'ın kubbesi, imanın kalbi ve helalle haram arasında olan şeydir" buyurdu. 353[34]

Peygamber Mescidinin Yapılışı

349) Hz. Aişe anlatmaktadır:
Rasulullah (s.a.v.) Amr îbn Avf oğullarında on geceden fazla kaldı ve takva üzere yapılan mescidi yaptı. Rasulullah orada namaz kıldı. Sonra devesine bindi. Halk da onunla birlikte yürüyordu. Deve, Medine'deki Rasulullah mescidinin yanında çöktü. Daha önce bazı müslü-manlar orada namaz kılıyorlardı. Devenin çöktüğü yer, Sehl ve Süheyl adlarında, Es'ad İbn Zurare'nin himayesindeki iki yetim çocuğun hurma kurutma yeriydi. Deve oraya çöktüğünde, Rasulullah (s.a.v.).
- "înşaallah, menzilimiz burasıdır" demişti. Rasulullah 's.a.v.) iki çocuğu çağırdı. Mescid yapmak için hurma kurutma yerini onlardan satın almak istedi. Onlar:
-Ya Rasulellah! Biz onu sana bağışlarız dediler. Daha sonra orayı mescid yaptı. înşaat esnasında, onlarla birlikte kerpiç taşıyor ve şöyle diyordu:
Taşıdığımız şu yük, ey Rabbimiz! Hayber'in yükünden daha hayırlı, daha temiz. Allah'ım! Hayır, ancak ahiret hayrı!

352[33] Aclunî, Keşfu'l-Hafa, 2/101; el-Hındî, Kenzu'l-Ummal, 34828, 34829
353[34] Munziri, Terğib ve't-Terhıb, 2/28; Heysemî, Mecmau'z-Zevaİd, 3/498; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 3480; Elbanî, Sılsiletu'z-Zaıfe, 761.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi:224-225.

Muhacirlerle Ensar'a acı. 354[35]

350) Enes anlattı:

Rasulullah (s.a.v.) (Medine'ye) geldi. Kendilerine Amr tbn Avf denilen mahallede konakladı.

Peygamber (s.a.v.) onların arasında ondört gece kaldı. Daha sonra Neccar oğullarına haber gönderdi. Onlar kılıçlarını kuşanarak geldiler. Devesinin üzerinde Rasulullah'ı, terkisinde Ebu Bekr'i ve etrafında Neccar oğullarının ileri gelenlerini hâlâ görür gibiyim. Nihayet yükünü Ebu Eyyub'un avlusuna indirdi. Rasulullah nerede namaz vakti gelirse orada namaz kılmayı severdi.

Koyun ağıllarında bile namaz kılardı. Sonradan mescidin yapılmasını emretti. Neccar oğullarına haber gönderdi. Onlara:

- "Neccar oğulları! Şu bahçenizin değerini bana söyleyin" dedi. Onlar:

-Vallahi, olmaz. Biz onun kıymetini ancak Allah'tan isteriz, dediler. Enes şöyle der:

Bu bahçe hakkında size şu söyleceklerim var: Onun içinde müşriklere ait kabirlerle bir viranelik bir de hurmalık vardı. Peygamber (s.a.v.) müşriklerin kabirlerinin başka yere nakledilmesini, viraneliğin düzlenmesini, hurma ağaçlarının da kesilmesini emretti ve bunlar yerine getirildi. Hurmaları, mescid'in kıble tarafına dizdiler. Kapının iki tarafını taştan ördüler. Ashab recez 355[36] söyleyerek taş taşıyordu. Peygamber (s.a.v.) onlarla birlikte şunu söylüyordu:

, "Allah'ım! Hayır, ancak ahiret hayrı! Muhacirlerle Ensar'a acı!"

354[35] Buharî, Sahih, kitabu menakibi'l-ensar, babu hicrati'n-nebi (s.a.v.) ve ashabihi ila'l-Medıneti; Beyhakî, Delaİlu'n-Nubuvve, 2/538, 539.

355[36] Recez: Adına Türkçedeki "mâni" diyebileceğimiz basit şiirdir. (Mütercimin notu).

356[37]

351) İbn Ömer anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) zamanında mescid kerpiçle yapılmıştı. Tavanı hurma dalmdandı. Direkleri hurma kereste sindendi. Ebu Bekr ona hiçbir şey ilave etmedi. Ömer ise ilavede bulundu. Onu, Rasulullah'ın zamanında olduğu gibi kerpiçle ve hurma kerestesiyle, enini boyunu artırarak genişletti. Osman onu değiştirip birçok ilavede bulundu. Duvarım yontma, nakışlı taşlarla ve kireç harçla yaptırdı. Direklerini de yontma, nakışlı taşlardan tavanını da sac ağacı ile yaptı. 357[38]

Peygamber Mescidinin Üstünlüğü (Fazileti)

352) Ebu Hureyre, Hz. Peygamberin şöyle dediğim söyledi:
"Ancak şu üç mescide gidilir. Mescid-i haram, benim mescidim ve Mescid-i aksa. Benim mescidimde kılınan namaz, mescid-i haram hariç diğer mescidlerde kılman bin namazdan daha üstündür. 358[39]

353) Cubeyr İbn Mut'ım şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.):

356[37] Buharî, Sahih, kitabu menakibu'l-ensar, babu makdemi'n-nebiyyi ve ashabihi ei-Medinete; kitabu's-sala, babu tunbeşu kuburi muşriki'l-cahiliyye; Müslim, Sahih, kitabu'l-mesacid, babu ibtinai mescidi'n-nebiyyİ (s.a.v.); Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/539,540; Ebu Davud, Sünen, kitabu's-salâ

357[38] Buhari, Sahih, kitabu's-salâ, babu'l-mesacid; Beyhaki, Delailu'n-Nubuvve, 2/ 540, 541
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 225-226.

358[39] Tirmizî, Sünen, 326; İmam Ahmed, Musned, 2/234; 3/7, 51, 53, 71, 77, 78, 6/7, 397; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 5/244; 10/82; Taberani, Mu'cem'ul-Kebir, 2/310; Ebu Davud, Sünen, 233; Nesaî, Sünen, 2/73; İbn Mace, Sünen 1409, 1,410; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 4/65, 66.

"Benim şu mescidimde kılman namaz Mescid'i haram hariç, diğer mescitlerde kılman bin namazdan daha üstündür" buyurdu." 359[40]

İbn Akıl şöyle demiştir: "Benim mescidimde kılman namaz" ifadesi, sonradan mescide yapılan ilaveye değil, onun zamanındaki mescid olan kısma işarettir.

354) Ebu Saîd şöyle anlattı:

İki kişi, ilk günden itibaren takva üzere kurulan mescidin hangisi olduğu hakkında tartıştılar.

Birisi: Küba mescididir, dedi. Diğeri de: Rasulullah'm (s.a.v.) mescidi, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):

- "O, benim mescidimdir" dedi. 360[41]

Rasulullah'ın Eviyle Minberi Arasındaki Yer

355) Abdullah İbn Zeyd, Rasulullah'm (s.a.v.) şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"Evimle minberimin arası cennetbahçelerinden bir bahçedir." 361[42]

359[40] Nesaî, Sünen, 5/213; İmam Ahmed, Musned, 2/16, Munzirî, Terğib ve't-Terhib, 2/214; Taberani, M uce mu'I-Kebir, 2/151; Humeydi, Musned, 940; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 2/371; Buharî, Tarih, 4/29

360[41] Müslim, Sahih, kİtabu'l-hac, 514; Tirmizî, Sünen, 3099; Nesaî, 2/36; İmam Ahmed, Musned, 3/8, 89, 91, 5/116, 331, 335; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, 5/246; Hakim, 5/145; 6/254; İbn Hıbban, Sahih, 1037; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 5/246; İbn Kesir el-Bidaye ve'n-Nihaye, 3/220.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 227.

361[42] Buharı, Sahih, 2/77; 3/129; 4/151; 9/129; Müslim, Sahih, kitabu'l-hac, 500, 502; Tirmizî, Sünen, 3915, 3916; Nesaî, Sünen, 2/53: İmam Ahmed, Musned, 2/236, 376, 438, 466, 533; 3/454; 4/39, 40; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 5/247; Abdurrezzak 5243; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 1/12; Taberani,

356) Ebu Hureyre'yle Ebu Sa'id, Rasulullah'm (s.a.v.) şu sözünü rivayet ettiler:
"Evimle minberimin arası cennet bahçelerinden bir bahçedir. Minberim de havzımın üzerindedir." 362[43]

357) Cabir İbn Abdillah, Rasulullah'm şöyle dediğini rivayet etti: "Odamla minberimin arası, cennet bahçelerinden bir bahçedir. Minberim, cennetin yüksek bahçelerinin birisi üzerindedir. Minberle Aişe'nin odasının arası cennet bahçelerinden biridir." 363[44]

Rasulullah'ın Evleri Ve Hanımlarının Odaları

358) Muhammed İbn Umer anlattı:
Malik İbn Ebî'r-Reca'ya* Peygamberin (s.a.v.) hanımlarının *o-daları neredeydi? diye sordum.
O, bana babasından, o da annesinden rivayet etti: Onların hepsi, sol taraftaydı. İmamın bulunduğu tarafa doğru namaz kıldığında, minber yönündedir. Bu, onun en uzak olan taraf] ydı.
Zeyneb Bint Huzeyme vefat edince, onun odasına Ummu Seleme'yi yerleştirdi.
Muhammed İbn Umer şöyle dedi:
Harise İbnu'n-Nu'man'ın, Mescid'in yakınında ve etrafında evleri vardı. Rasulullah (s.a.v.) her yeni hanım alışında Harise onun için evinden vazgeçiyordu. Sonunda onun bütün evleri, Rasulullah'la

---

Mu'cemu's-Sağir, 2/122; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/ 564; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, 3/26, 264; 4/341, 347; Tarihu'l-Hatib 9/390; ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 3/220

362[43] Yukardaki dipnota bakınız.

363[44] Bundan bir önceki dipnota bakınız.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 227-228.

hanımlarının oldu.
359) İbn Sa'd anlattı:
Şevde odasının Aişe'ye verilmesini vasiyet etmiştir.
Safîyye Bint Huyey'in velileri onun evini Muaviye'den yüzseksen-bin dirheme satın aldılar. Muaviye, Aişe'den odasını yüzseksenbine satın aldı. Seksenbin de denilmiştir. Ona, hayatı boyunca oturması şartını koydu. Ona mal (para) gönderildi. O da daha yerinden kalkmadan paralan fakirlere dağıttı.
Şöyle de denilmiştir:
Odasını Aişe'den İbnu'z-Zubeyr almış, ona mal yüklü beş deve gönderdi. Ona yaşadığı sürece orada kalması şartını koydu. Aişe malı hemen dağıttı. Aişe'ye: o paradan bir dirhem saklasaydın? denildi. Bunun üzerine Aişe: Bana hatırlats aydınız öyle yapardım, dedi.
Hafsa evini bıraktı. İbn Ömer, ona mirasçı oldu. Ondan hiçbir karşılık almaksızın, mescide dahil etti.364[45]
360) İbn Sa'd anlattı: Abdullah İbn Yezid el-Huzeli şöyle demiştir:
El-Velîd İbn Abdilnıelik'in zamanında Medine emiri olan Ömer İbn Abdulaziz'in Rasulullah'm hanımlarına ait evleri yıkıp Mescid'e i-lave ettiğini gördüm. Onlar, kerpiçle yapılmışlardı. Bu evlerin hurma ağacından direklerle bölünmüş odaları vardı. Ben odalarıyla birlikte dokuz ev saydım. Ummu Seleme'nin evinin ve odasının kerpiçten yapılmış olduğunu gördüm. 365[46]
361) İbn Şihab şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) Dumetelcendel'de savaştığı sırada Ummu Sele-me kerpiçle odasını yaptı. Rasulullah (s.a.v.) gelince:
- Bu bina ne böyle? dedi. Ummu Seleme:

364[45] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kübra,
365[46] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kübra.

- İnsanların gözlerini engellemek istedim, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Müslüman kişinin malının harcandığı en kötü şey bina yapmaktır" dedi. 366[47]

362) Ata el-Horasanî şöyle anlattı:
Rasulullah'm hanımlarının hurma ağaçlarından yapılmış döşemelerden ve kapılarının üzerinde siyah kıldan çullar bulunan odalarını gördüm. El-Velid'in mektubu okunurken oradaydım. Mektupta, Rasulullah'm hanımlarının odalarının Mescide katılması emrediliyordu. O günkü kadar, çok kimsenin ağladığı birgün görmedim!
O gün, Said İbnu'l-Museyyeb'in şöyle dediğini duydum:
Vallahi, Medine halkından bazı insanların ortaya çıkıp olan oluncaya kadar, odaları olduğu gibi bırakmalarını çok istedim. Bu, insanların övünmelerine en iyi engeldir! 367[48]

Rasulullah'ın Ashabına Medine'yi Sevdirmesi İçin Yaptığı Dua

363) Hz. Aişe şöyle anlattı:
Peygamber (s.a.v.) Medine'ye veba salgını olduğu bir sırada geldi. Ebu Bekr hastalandı. O sıtmaya yakalandığında şu beyti söylüyordu:
(Yesrib diyarında) her kişi ailesi içinde mesut olarak sabahlamışken, bir de ölüm ansızın yakalar, akşama diri bırakmaz.
Bilal de sıtmaya yakalandığında şu beyitleri söylüyordu:
Şunu bilmek isterim ki; Mekke vadisinde izhir ve celîl otları sara-

---

366[47] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kübra.
367[48] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 228-229.

rak bir gece olsun geceler miyim? Bir gün gelip de Mecenne sularının başına varır mıyım? Mekke'nin Şame ve Tufeyl dağları acaba bir kere daha bana görünürler mi?
Allah'ım! Utbe îbn Rabia'ya, Şeybe îbn Rabia'ya ve Umeyye İbn Halefe lanet et (rahmet etme). Nasıl ki onlar zulmedip bizi ana yurdumuzdan çıkardılar.
Rasulullah (s.a.v.) bunları görüp duyduktan sonra:
"Allah'ım! Mekke'yi bize sevdirdiğin gibi Medine'yi de sevdir. Veya onu daha fazla sevdir. Allah'ım! onu (havasını) sağlam ve selim kıl. Sıtmasını da (Mekke'deki) Cuhfe'ye naklet" diye dua etti. 368[49]

Rasulullah'ın Beytulmakdis'e Doğru Namaz Kılması Ve Kıblenin Değiştirilmesi

364) El-Bera şöyle dedi:
Biz Rasulullah'la (s.a.v.) birlikte onaltı veya onyedi ay Beytul-makdis'e doğru namaz kıldık. Daha sonra Ka'be'ye çevrildik. 369[50]

368[49] Buharî, Sahih, 3/30, 5/84; 7/151, 158; 8/99; Müslim, Sahih, kıtabu'l-hacc, 480; İmam Ahmed, Musned, 6/56; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, 3/332; Delaılu'n-Nubuvve, 2/283, 284, 285, 566; ibn Kesir, el-Bıdaye ve'n-Nıhaye, 3/221, 222, 223; Tarıhu İbn Asakır, 3/309, 10/320.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 229-230.

369[50] Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 2/571 (Daha uzun olarak). Yine bakınız: Sahıhu'l-Buharı, kıtabu's-sala, babu't-teveccüh nahve'l-kıble.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 230.

Kıblenin Değiştirildiği Vakit

365) Muhammed îbn Habib el-Haşimî anlattı:
Rasulullah, Selîme oğulları mahallesinde, Bişr İbn Bera îbn Ma'rur'un annesini ziyarete gitmişti. Bu, Şaban'ın ortasında, salı günü olmuştu. Rasulullah'la (s.a.v.) ashabı öğle yemeğini yediler. Öğle vakti girdi. Orada ashabıyle öğlenin iki rekatını Şam'a doğru kıldı. Namaz içinde Ka'be'ye yönelmesi emredildi. Arkasındaki cemaat da döndü. Namazı tamamladı ve o mescide "iki kıbleli mescid" denildi.
366) El-Vakıdî şöyle demiştir:
Bu (kıble değişikliği) onyedinci ayın başında, Receb'in ortalarına doğru, pazartesi günü olmuştu.
367) Es-Suddi de şöyle demiştir: Onsekizinci ayın başında değiştirildi. 370[51]

Ramazan Orucunun Farz Kılınması

368) Ebu Said el-Hudri şunu söyledi:
Kıble, Ka'be'ye doğru değiştirildikten bir ay sonra Ramazan'da oruç tutmak farz kılındı. Rasulullah'a (s.a.v.) malın zekatını vermek farz kılınmadan önce sadaka-i fıtır emredildi. 371[52]

Rasulullah'ın Medine'de Korunması

370[51] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 230.
371[52] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 231.

369) Hz. Aişe anlatmıştır:
Bir gece Rasulullah'm uykusu kaçtı. Bunun üzerine o şöyle dua etti:
- "Allah'ım geceleyin beni koruyacak, ashabımdan iyi bir kimse ver bana" derken silah sesi duydum. Rasulullah (s.a.v.):
- "Kim o?" dedi. Sa'd İbn Ebi Vakkas:
- Benim ya Rasulellah! Seni korumağa geldim, dedi. Hz. Aişe anlatmağa devam eder:
Rasulullah fs.a.v.) uyudu. Öyle ki onun hırıltısını duydum. Hz. Aişe'den gelen başka bir rivayette:
"Allah seni insanlardan koruyacaktır" ayeti nazil oldu.. 372[53]
Rasulullah (s.a.v.) başım deri çadırdan çıkarıp:
- "Ey cemaat! Gidin, Allah Teala beni korumuştur" dedi. 373[54]

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

RASULULLAH'IN MUCİZELERİ

Peygamberimizin şekli, hali ve özelliği, akıllılara, onun hak ve doğru olduğunu gösterir.
Bundan dolayı, Abdullah İbn Selam:
- Onun yüzünü görünce yalancı bir yüz olmadığını anladım.
Sözünü dinleyen ve âdabını gören kimsenin şüphesi kalmaz.
Daha küçükken emin olmak (güvenilen birisi olmak) la, doğru dürüst olmakla ve güzel ahlaklı olmakla meşhurdu.
Ebu Sufyan'm rivayet ettiği hadiste Kayser şöyle demişti:

372[53] Maıde Suresi, 67
373[54] Neseî, Sünen, 8/34, Tefsiru'l-Kurtubi, 6/244; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 35444.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 231.

Önceden halka karşı asla yalan söylememişken sonradan Allah'a karşı yalan söylemeğe cesaret edemezdi.
înşaallah büyük mucizelerini anlatacağız. 374[1]

Rasulullah'ın En Büyük Mucizesi Kuranı Kerimdir

Hz. Musa (a.s.) zamanında büyücülük yaygın olunca, Hz. Musa halka o tür mucizeler getirmiştir. Mesela: Denizi yarmış ve sopasını
atmıştır.
Hz. İsa (a.s,) zamanında tıp yaygın olduğundan, o da halka o tür mucizeler getirmiştir. Mesela: Ölüleri diriltmiş ve anadan doğma körü iyileştirmiştir.
Bizim Peygamberimizin zamanında fesahat, şiir ve nesir olarak söz söyleme yaygın olduğu için, insanlara Kur'an'ı getirmiştir.
Kur'an çeşitli yönlerden mucizdir: (Karşısındakini benzerini getirmekten aciz bırakır.)
1. Onun vecîz ve uzun söz söyleme konusunda fesahat ve belagata sahip olması. Bazan kıssayı uzun lafızla getirir. Sonra onu veciz lafızla tekrar eder. Birincide kastedileni bozmaz.
2. Onun, kelam uslûblarından ye şiir vezinlerinden farklı olması,
Araplar bu iki manâ ile konuştular. Kur'an karşısında aciz kalıp şaşırdılar ve onun üstünlüğünü itiraf ettiler. Hatta el-Velîd İbnu'l-Mugire şöyle demişti:
Vallahi O'nda bir tatlılık ve parlaklık, güzellik var. 370) îbn Abbas anlatmıştır:
El-Velid İbnu'l Muğire, bazı Kureyşlilerle biraraya geldi. El-Velid, onların arasında yaşlı birisiydi. Hac zamanı gelmişti. el-Velid:

374[1] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 233.

-Arap heyetleri sizin yanınıza gelecekler, onlar şu adamınızın meselesini işitmiş durumdalar. Siz onun hakkında bir tek görüşte birleşin. Birbirinizi yalanlayıp birbirinizin sözünü reddedip de anlaşmazlığa düşmeyin, dedi. Onlar:
-Sen bizim için bir görüş ileri sür, biz de onu söyleyelim, dediler. El-Velid:
-Hayır, siz söyleyin, ben dinleyeyim, dedi. Kureyşliler: -Onun kâhin olduğunu söyleyelim, dediler. El-Velid:
-Hayır, o bir kâhin değildir. Ben kâhinleri gördüm. Onun okuduğu şeyler, kahin mırıldanması ve büyüsü değildir, dedi. Kureyşliler:
-Deli olduğunu söyleyelim, dediler. El-Velid:
- O, bir deli değildir. Biz deliliği gördük ve öğrendik. Onun ne boğulması, ne de çarpmıp titremesi ve ne de evhamlanması vardır, dedi. Kureyşliler:
-Onun şair olduğunu söyleyelim, dediler. El-Velid:
-Hayır, o bir şair değildir. Biz şiirin her çeşidini, recezini, hezecini, kandaşım, makbudasmı ve mebsutasmı biliriz. Onun okudukları şiir değildir, dedi. Kureyşliler:
-Onun büyücü olduğunu söyleyelim dediler. El-Velid:
-O, büyücü de değildir. Biz büyücüleri ve yaptıkları büyüleri gördük. Onun okudukları, ne büyücülerin okuyup üfledikleridir, ne de dü-ğümleyip bağladıklarıdır, dedi. Kureyşliler:
-Ebu Abdişems! Peki, sen ne diyorsun? dediler. El-Velid:
-Vallahi, onun sözünde bir tatlılık var. Öyle ki (sanki) kökü sulak, dalı meyveli (bir hurma ağacı) dır. Siz, bundan b'aşka bir şey olduğunu söylerseniz, o sözün yersiz boş olduğu derhal anlaşılır. Onun hakkında söylenecek akla en yakın söz büyücü olduğudur. Onun büyücü olduğunu söyleyin. O, kişininjıanımıyla ve kardeşiyle arasını açıyor.
Böylece el-Velid'in yanından ayrıldılar.

371) En-Nadr İbnu'l Haris îbn Kelde şöyle diyordu:
-Ey Kureyş topluluğu! Başınıza, benzeriyle karşılaşmadığınız bir iş geldi. Vallahi, o ne büyücüdür, ne kahindir, ne şairdir, ne de delidir.
Utbe İbn Rabia, Rasulullah'ın (s.a.v.) yanına gelince ona: "Ha, Mim. Kur'an Rahman ve Rahim olan Allah katından peyderpey indirilmiştir" ayetinden başlayarak: "Eğer onlar yüz çevirirlerse de ki: İşte sizi, Ad ve Semud'un başına gelen kasırgaya benzer bir kasırgayla uyardım" 375[2] ayetine kadar okudu. Utbe, onun ağzından tutup Rahîm aşkına vazgeçmesini istedi ve arkadaşlarına da:
-Size azap inmesinden korktum, dedi. Musannif (Rahimehullah) şöyle demiştir:
Onlar Kur'an'ı dinleyip de hayret ve dehşet içinde kalarak konuşamayınca, kendilerine benzerini getirmekten aciz oldukları için yüce Allah şöyle seslenmiştir:
"Haydi onun benzeri bir sure getirin." 376[3] Daha sonra da şöyle buyurmuştur: "Bunu yapamazsınız ve elbette yapamayacaksınız." 377[4]
Malumdur ki, gururlu ve şerefli kimselere böyle birşey teklif edilse, ellerinden gelen gayreti sarfederler.
Savaşa meyledip çoluk çocuklarının esir edilmesine ve mallarının ellerinden çıkmasına rıza gösterince ona benzer getirme hususunda acizlikleri ortaya çıktı. Oysa onlar belagat ve fesahat ehliydiler ve Kur'an da onların diliyle inmişti.
(Birisi Kur'an'a karşı çakmağa kalksa, kısa surelere bakar ve onlarla yarışıp onları taklit eder. Çünkü o, uzun surelerin telifinde,

375[2] Fussilet Suresinin başından 13. ayetine kadar.
376[3] Bakara Suresi, 23.
377[4] Bakara Suresi, 24.

haddinden fazla fesahat olduğunu anlar.
O, (Museylime) Fil suresini taklid edip şöyle dedi:
"Fil nedir? Filin ne olduğunu sana ne bildirdi? Onun ip gibi kuyruğu ve uzun hortumu vardı. Bu Rabbimizin yarattıklarının az bir kısmıdır. Ey Kurbağa kızı kurbağa! Vak vak et! Ne kadar da vak vak ediyorsun! Üstün suda, altın çamurda. Sen ne suyu bulandırabilirsin. Ne de içene engel olabilirsin."
Şöyle de demiştir:
"Kara koyundan ak süt sağılması tuhaf şeylerdendir."
Onların ayıpları böyle ortaya çıkmıştır. Eğer sussalardı, onlar için daha uygun olurdu.
Ebu'l Alâ el-Ma'arri de kalbi kör olanlardan biridir. Adına: "El-Fusûl ve'1-Gayat" dediği lafları toplayarak, aklı sıra sure ve ayetleri taklit etmiştir. Kitabım gördüm ama ondan daha soğuk ve daha çirkin olanım görmedim.
Bu kitabını kelimelerinin sonundaki alfabe harflerine göre yazmıştır. Şu sözler elif harfîndekilerdendir.378[5]
Bu tür şeylerin hepsi soğuktur.
İbn Akıl şöyle demiştir: Bana, Ebu Muhammed İbn Müslim en-Nahvî şunu anlattı:
Kur'an'm mucize oluşunu aramızda konuşuyorduk. Orada, büyük fazileti olan bir şeyh vardı. O şeyh:
-Faziletli kimseler ondan aciz değillerdir, dedi.
Sonra bir kağıt ve kalem alarak odasına çekildi.
Üç gün sonra onlara Kur'an'a denk gördüğü şeyleri okuyacağını söyledi.
Üç gün geçince birisi onun odasına girdi, onu eli kalemin üzerinde donmuş olarak buldu.

378[5] Turkçeye çevrildiğinde imkansız cümleler çıkan ve daha çok Arapçası örnek verilmek istenen bu cümleleri tercüme etmedik. (Mütercimin notu).

Ben de şöyle derim:
El-Murteza el-Alevi, bunun sarfe olduğunu söylüyordu. Yani Allah Teala Arapları, aciz olmadıkları halde, onun benzerini getirmekten başka yöne çevirmiştir.
îbn Akıl de şöyle demiştir:
Kur'an'a benzer getirmekten sarfedilmeleri (benzer getirmekten başka yöne çevrilmiş olmaları), haddizatında, Kur'an'a benzer getirmek hususunda güçlerinin var olduğunu gösterir. Fakat Sarfe'de bir nevi İ'caz varsa da, Kur'an'm kendisinde var olan bir sebepten dolayı benzerinin getirilmesinin bizatihi imkan dışı oluşu onun büyüklüğünü ve değerinin üstünlüğünü daha çok ortaya koyar.
Sarfe diyenlerin görüşü, ancak şöyle diyenierinkine benzer: Musa'nın asasına bakanların gözleri onun bir yılan olduğunu zannetti. Aslında o (asa) değişmemişti.
O şunu da söylemiştir: Birşeyden masrufa (çevrilene) meydan o-kuma iyi değildir. Nitekim Arap olmayanlara arapçayla meydan okunmayacağı gibi. Bu, İbn Akîl'in görüşüdür.
Ben de şöyle derim: Onlar birşeyden ancak geldiği anda, tabiatle-rinin değiştirilmesi suretiyle benzerini yapabilmekten çevrilirler. Araplar var olduğundan beri, sarfeden önce onlar arasında birisinin, fesahatlarına güvendikleri halde ona yakın bir sözü var mıydı?
Kur'an'ın muciz (mucize) olmasının üçüncü yönü şudur: Kur'an getiricisi okuma yazma bilmeyen birisi olduğu ve alim ve kahinlerle sohbette bulunduğu bilinmediği halde geçmiş önceki milletlerin haberlerini ve ehl-i kitabın tanıdığı peygamberlerin hayat hikayelerini ihtiva etmektedir. Ayrıca okuyup yazma bilen ve alimlerle sohbette bulunan Araplar da Kur'an'ın haber verdiği şeylere yetişmemişlerdir.
Dördüncüsü: Haber verdiği şekilde meydana gelmesi, Kur'an'ın

kesinlikle doğruluğuna delalet eden gelecekle ilgili haberler vermesidir. Mesela Kur'an'daki şu ayetler böyledir:
"Haydi ölümü temenni edin."
"Onlar hiçbir zaman ölümü temenni etmeyeceklerdir." 379[6]
"Haydi onun benzeri bir sure getirin."
"Bunu yapamayacaksınız." 380[7] Gerçekten bunu yapamamışlar-dır.
"înkar edenlere de ki: Yakında mağlub olacaksınız." 381[8] Ger-çekten inkar edenler mağlub olmuşlardır.
"înşaallah siz güven içinde Mescid-i Haram'a gireceksiniz." 382[9] Gerçekten onlar Mescid-i Haram'a girmişlerdir.
Ebu Leheb hakkında şu ayet indirilmiştir: "O alevli bir ateşe gire-cek. Odun taşıyıcı olarak ve boynunda hurma lifinden bükülmüş bir ip olduğu halde karısı da ateşe girecek." 383[10] Bu, onların kafir olarak ö-leceklerine delildir. Nitekim öyle olmuştur.
Beşincisi: Kur'an tutarsızlık ve çelişkiden korunmuştur. Yani tu-tarsız ve çelişkili ifadeler yoktur.
Eğer o, Allah'tan başkası tarafından olsaydı, onda birçok karışıklık bulurlardı. Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "Kur'an'ı kesinlik-le biz indirdik, elbette onu yine biz koruyacağız." 384[11]
İbn Akıl şöyle demiştir:
Onun tamamım, hiçbir değişikliğe uğramayan ayet ve surelerini, yaratıkları bunların benzerini getirmede aciz bırakma bakımından korumuştur. Kur'an yaratıkların onun benzerini getirmede aciz olmaları yönünden de kendi kendini

379[6] Bakara Suresi, 94, 95
380[7] Bakara Suresi 23-21
381[8] Al-imran Suresi, 12
382[9] Fetih Suresi, 27.
383[10] Mesed Suresi.
384[11] Hıcr Suresi, 9

korumaktadır.
372) Ebu Hureyre anlatmıştır: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Hiçbir peygamber yoktur ki, kendisine mucizeler verilsin de onlarm etkisiyle, insanlar o peygambere inanmış olmasın. Ancak o (mucize) bana Aziz ve Celil olan Allah'ın vahyettiği bir vahiy olarak verildi. Ben onların Kıyamet gününde tabii (ümmeti) en çok olanı olacağımı u-muyorum." 385[12]
Ebu'1-Vefa Ali İbn Akıl şöyle dedi:
Kur'anm Rasulullah'ın (s.a.v.) sözü olmadığını ve ona vahyedilen birşey olduğunu öğrenmek istersen onun sözüne bak, Kur'andan nasıl farklıdır. İki sözle iki uslüp arasındaki fark nasıl anlaşılmaktadır? Bilinmektedir ki, insan sözü birbirine benzer. Peygamber'in (s.a.v.) Kur'an'm üslubuna benzeyen hiçbir kelimesi yoktur.
İbn Akıl şöyle demiştir:
Şu da Kur'an'ın mucize olduğunu gösterir: Hiçbir kimsenin, ondan (Kur'an'dan) manâsı daha önce geçmiş bir sözden alınmış bir ayet çıkarması mümkün değildir. Halbuki insanlar halâ birbirlerinden aktarmaktadırlar. Mesela: Mutenebbî Buhturî'den almıştır, denilir.
Ali İbn İsa'ya şöyle soruldu:
- Bu aziz kitap, kendisine uygun olan ismi (başlığı) bulsaydı? O da şöyle cevap verdi:
- O'na, bizim kelamımızdan olan birşeyle değil, onun bir ayetiyle başlık bulunması uygun olurdu.
Diğerleri şöyle sordular:
- Kendisiyle isim bulunan (başlık konulan) bu ayet hangisidir? O şu cevabı verdi:

385[12] Kadı lyad, eş-Şifa, 1/179 Başka bir lafızla: İmam Ahmed, Musned, 2/451

- Ayet şudur: "İşte bu (Kur'an), tehlikelere karşı uyarılsmlar, Allah'ın ancak bir tek ilah olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri iyice düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara (gönderilmiş) bir bildiridir." 386[13]
İbn Akîl şöyle demiştir: Bana göre, Ibn İsa yanılmıştır. Çünkü o, bir kitabın başka bir kitapla karışmaması ve Kitabı tarif etmek için isim koyuyor. Eğer bu kitap, benzersiz ise, başkasıyla karıştırmadan hakkında inceleme yapılıp düşünülecektir. Niye isim koysun ki?
Kitapların kimin sözü ve kimin telifi olduğu bilinsin diye, başlık konularak tanıtıldığı gibi onun, mu'ciz olduğunu ve başka kitaplardan farklı olduğunu belirtmek için tanıtılması caiz olsaydı, at ve deve gibi hayvanların alnıyla her insanın alnına: Bu Allah'ın sa'natı (yarattığı bir şey) dir diye yazılması caiz olurdu.
Açıkladığım sebepten dolayı, bu iyi bir şey olmadığına göre isim koymak batıl ve boş olur. Ben onun için bir isim konulmasını caiz görmüyorum.
Biz bu aziz Mushaf ı hiç kimse tarafından getirilmeden bir çöle atılmış olarak bulsaydık, o, içindeki delille kendisinin Allah katından olduğunu haber verirdi. ,
Masum olan (peygamber), mucizelerle desteklenerek onu getirmiş olduğuna göre, durum nasıl olur?
Musannif (Allah ona rahmet etsin) şöyle demiştir: Ben iki önemli mânâ çıkardım.
Birincisi şöyledir: Peygamberlerin mucizeleri ölmeleri üzerine kaybolmuştur. Bugün bir dinsiz şöyle dese:
- Muhammed'le Musa'nın doğruluğunu gösterecek hangi delil vardır? Ona şöyle cevap verilir:
- Muhammed için ay ortadan bölünmüş, Musa için de deniz yarıl-

386[13] İbrahim Suresi, 52

mıştır. O dinsiz de:
- Bu, imkansızdır, der.
Yüce Allah, bu Kur'an ı vefatından sonra doğruluğuna ait delilin açık ve zahir olması için yapmıştır. Onu, diğer peygamberlerin de doğru olduğuna dair bir delil yapmıştır. Çünkü, Kur'an onları tasdik etmekte ve onların durumunu haber vermektedir.
İkincisi de şöyledir: Kur'an Ehl-i Kitab'a, Muhammed'in özellikle-rinin, yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı olduklarını haber vermiştir.
Hatıb'ın mümin olduğu, Hz. Aişe'nin de suçsuz, temiz olduğuna şehadet etmiştir. Bunlar, gaybî şehadetlerdir.
Eğer onun özellikleri Tevrat ve incil'de olmasaydı, onları (Ehl-i kitab'ı) ona iman etmekten alakoyardı. Hatıb'la Aişe içlerinden kendileri için yapılan şehadedin aksini bilselerdi, iman etmekten kaçınırlardı. 387[14]

Rasulullah'ın Şakk-ı Kamer (Ayın İkiye Bölünmesi) Mucizesi

373) İbn Abbas şunu anlattı:
Müşrikler toplanıp Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanma geldiler ve: -Sen doğruysan (gerçekten peygambersen), bizim için ayı ikiye ayır, dediler. Rasulullah da (s.a.v.) onlara:
- "Bunu yaparsam, inanır mısınız?" dedi. Onlar:
- Evet iman ederiz, dediler.
Rasulullah (s.a.v.) onların söylediği şeyi kendisine vermesini Rab-binden diledi.
Ay (dolunay) ikiye bölündü. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) şöyle sesleniyordu:

387[14] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 234-240.

- "Ey falanca! Ey falanca! şahit olun." 388[15]
Bu olay, hicretten önce Mekke'de meydana gelmişti,

374) Mücahid şöyle demiştir:

Ay (dolunay) bölündü. Bir parçası dağın tepesinde oldu, bir parçası da dağın gerisine gitti.

375) İbn Zeyd şöyle demiştir: Ay ikiye ayrıldığında yarısı Kuaykıan dağı üzerinde, diğer yarısı da Ebu Kubeys dağı üzerinde görünüyordu.

376) ibn Mes'ud da şöyle demiştir:

Rasulullah (s.a.v.) zamanında ay ikiye ayrıldı. Öyle ki onu gördü-ler. Rasulullah da (s.a.v.):

- "Şahit olun" dedi. Başka bir lafızda şöyledir:

Ay ikiye bölündü. Bir parçası dağın üzerinde oldu, Öbür parçasını da dağ Örttü. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):

- "Şahit olun" dedi. 389[16]

377) Enes îbn Malik anlattı:

Mekke halkı, Rasûlullah'tan (s.a.v.) bir mucize göstermesini istedi. Rasulullah onlara ayı ikiye bölünmüş olarak gösterdi. Onlar Hıra'yı o iki parçanın arasında gördüler. 390[17]

388[15] Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 1/95; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 3/120; Tefsiru İbn Kesir, 3/309; Tefsiru't-Taberi, 7/210;Tefsiru1-Kurtubi, 17/127; İbnu'i-Cevzi, Zadu'l-Mesir, 8/87; Suyuti, Durru'l-Mensur, 6/133

389[16] Buharı, Sahih, kitabu't-tefsir, babu ve'nşakka'l-kamer, hadis no: 4864; kita-bu'l-menaktb, babu sualı'l-müşrikin en yuriyehum ayete..., hadis no: 3626; kitabu menaki-bi'l-ensar, babu İnşikaki'l-kamer, hadis no: 3869

390[17] Buharî, Sahih, kitabu'l-menakib, babu suali'l-müşrikin en yuriyehumu'n-nebiyye (s.a.v.) ayeten, hadis no: 3627, kitabu menakibi'l-ensar, babu inşikaki'l-kamer, hadis no: 3868; Müslim, Sahih, kitabu'l-munafikin, babu inşikaki'l-kamer, hadis no: 43, 47, 48; İmam Ahmed, Musned, 1/377, 413, 447, 3/275, 278, 4/82; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/262.

Buhari, îbn Abbas'tan şunu rivayet etmiştir: Peygamber zamanında ay ikiye bölündü. 391[18]

378) Abdullah şöyle demiştir:

Rasulullah (s.a.v.) zamanında ay ikiye bölündü. Bazıları:

-Bu Ebu Kebşe'nin oğlunun onlara yaptığı bir büyüdür, yanınıza gelecek olan kimselere sorun bakalım. Eğer onlar sizin gördüğünüz şeyin tıpkısını gördüklerini söylerlerse, doğru demektir. Yoksa o, bir büyüdür, dediler. Yolcular geldiler ve onlara sordular:

-Evet, biz ayı ikiye yarılmış olarak gördük, dediler. 392[19]

379) îbn Ömer: "Kıyamet yaklaştı ve ay yarıldı" ayeti hakkında şunu söylemiştir: Rasulullah (s.a.v.) zamanında ay ikiye yarılmıştır. 393[20]

391[18] Buharî, Sahih, kitabu't-tefsir, babu ve'nşakka'l-kamer, hadis no: 4866; Müslim, Sahih, kitabu'l-munafikin, babu İnşikaku'l-kamer, hadis no: 48; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/267

392[19] Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, S. 234; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/266; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 3/121.

393[20] Müslim, Sahih, Şu'be'den çeşitli lafızlarla, 4/2159; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/267.

Ayın ikiye bölünmesi hakkında bkz: Taberani, Mucemu'l-Kebir 10/94; Musnedu'l-Humeydi, 85; İbn Hacer, el-Kafi'ş-Şafi, s. 161; İthafu's-Sadeti'l-Muttekîn, 7/166; Suyutî, Dur-ru'l-Mensur, 6/133 Tefsiru İbn Kesir, 7/449, Sunenu't-Tirmizİ, 2182, 3287, 3288; Tebrizi, Mişkatu'l-Mesabih, 5855, Beyhakî, Delailun-Nubuvve, 2/262-268, babu suali'l-müşrikin Rasulullah (s.a.s.) bi-mekkete en yuriyehum ayeten fe-erahum inşikaka'l-kamer.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 240-241.

Rasulullah'ın Yemeği Çoğaltma Konusundaki Mucizelerinin Açıklanması

380) Cabir îbn Abdillah anlattı:

Hendek kazarken Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikte çalıştık. Benim besili bir oğlağım vardı. Kendi kendime onu Rasulullah (s.a.v.) için pişirip hazırlasak, dedim.

Hanımıma emrettim. Bizim için biraz arpa Öğüttü ve ondan bize ekmek yaptı. O oğlağı da kestim. Rasulullah (s.a.v.) için onu kızarttık. Akşam olup Rasûlullah (s.a.v.) hendekten aynhnak isteyince -gündüz orada beraber çalışıyor, akşam olunca da ailelerimizin yanına dönüyorduk-:

- Ya Rasulellah! Ben, oğlağımızı senin için kızarttım. Onunla birlikte biraz da arpa ekmeği pişirdik. Allah'ın Rasulu'nün benimle birlikte evime gitmesini arzu ediyorum. Ancak Rasulullah'm tek başına benimle birlikte gitmesini istiyorum, dedim.

- "Tamam" dedi. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.): Allah'ın Rasulu'yle birlikte Cabir'in evine gidin, diye bağırdı. Bunun üzerine ben:

- înna lillahi ve inna ileyhi râci'ûn (yani rezil olacağım) dedim. Rasûlullah (s.a.v.) ve onunla birlikte sahabiler geldiler. Hazırladıklarımızı Rasûlullah'a (s.a.v.) getirdik. Rasûlullah (s.a.v.) bereket duası yapıp besmele çekti ve yedi. Gruplar halinde de sahabiler gelip ondan yediler. Her bir grup doyup kalkınca, başka bir grup geldi. Böylece Hendek'te çalışanlar o yemekten yiyerek doydular. 394[21]

394[21] Müslim, Sahih, kitabu'l-eşribe, U1, Buharî, Sahih, 1/336; İmam Ahmed, Mus-ned, 3/377

381) Cabir Ibn AbdiUah anlattı:
(Babam) Abdullah tbn Amr tbn Haram , borçlu olarak vefat etti veya şehit oldu.
Alacaklıların alacaklarından vezgeçmeleri için Rasûlullah'dan (s.a.v.) yardım etmesini istedim. Peygamber (s.a.v.) onlardan bunu istedi ama alacaklılar kabul etmediler.
Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) bana:
- "Haydi (bahçene git). Hurmanı toplayıp tasnif et: Acve (denilen kaliteliyi) bir boy, Azk'ı (îbn) Zeyd (denileni) de bir boy yap. Sonra bana haber gönder" dedi.
Ben Rasulullah'm (s.a.v.) emrini yerine getirdim. Rasûlullah (s.a.v.) geldi. Hurma harmanının başına (veya ortasına) oturdu. Sonra:
- "Haydi şu bekleyenlerin istediklerini ölç" dedi. Ben de Ölçüp alacaklıların haklarını tamamen verdim.
Geri kalan hurmanın aslından sanki hiçbir şey eksilmemişti. 395[22]

382) Abdurrahman Ibn Ebi Amre, babasından şunu rivayet etmiştir:
Bir gazada Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikteydik. Ashab acıkınca Rasûlullah'dan (s.a.v.) yük develerinin bazılarını kesmek için izin istediler. Onlar:
-Allah, bize bunu tebliğ ediyor, dediler.
Ömer İbnu'l-Hattab Rasûlullah'ın (s.a.v.) onlara yük develerini kesme konusunda izin vermeye niyetlendiğini görünce:
-Ey Allah'ın Rasulü! Yarın biz düşmanla aç ve yaya olarak karşılaştığımızda ne yaparız?! Ya Rasulellah! Eğer uygun görürsen orduda bulunanların azıklarından ne kaldıysa getirmelerini

---

395[22] Buharî, Sahih, 3/88; Nesaî, Sünen, kitabu'l-vasaya, 4; İmam Ahmed, Musned, 3/313; Ibn Ebi Şeybe, Musannef, 11/469.

söylesek ve getirdiklerini toplasak, sonra sen, bereketlendirmesi için Allah'a dua etsen. Böylece yüce Allah, senin yaptığın dua sebebiyle bizi gayemize ulaştıracaktır, (veya şöyle demiştir: Senin duanla bize bereket verecektir), dedi.
Rasûlullah (s.a.v.) onların azıklarının kalanlarını getirtti. Topluluk, yiyeceklerin kırıntılarını ve bundan fazla olan şeyleri getirmeğe başladılar. En fazla getiren bir sa' hurma getirmişti.
Rasûlullah (s.a.v.) onları toplayıp bir süre dua etti. Sonra askerlerin kaplarını getirmelerini istedi. Onlara kaplarını doldurmalarını emretti. Orduda doldurulmayan hiçbir kap kalmadı. Toplanan yiyecek de aynen kaldı.
Rasûlullah (s.a.v.) dişleri görülecek şekilde güldükten sonra:
"Ben, Allah'tan başka ilah olmadığına ve benim Allah'ın Rasulü olduğuma şehadet ediyorum. Eğer bir kul iki şehadete inanarak Allah'a kavuşursa, kıyamet günü mutlaka ateş ondan engellenir" dedi. 396[23]

383) Ömer Îbnu'l-Hattab anlatmıştır.
Tebuk savaşında Resuhıllah'la birlikte çıktık. Şöyle dedim;
- Allah'ın Resulü! Rumlar (Bizanslılar) bize karşı çıktılar. Ancak onların karnı tok, bizim de karnımız aç. Onun için Ensar, su için kullandıkları hayvanlarını kesmek istediler.
Rasûlullah'ın tellalı askerlerin arasında:
- "Kimin yanında fazla yiyecek varsa, bize getirsin" diye seslendi. Onların getirdiklerinin tamamını tahmin ettik. Yirmiyedi sa' olduğunu gördüler.
Rasûlullah (s.a.v.) getirdikleri fazla yiyeceklerin yanına oturdu

---

396[23] Buharî, Sahih, 3/180; İmam Ahmed, Musned, 3/2, 418; Hakim, Müstedrek, 2/ 618; İbnu'l-Mubarek, Zuhd, 321; Tanhu ibn Asakır, 4/147; Ibnu's-Sınnı, Amelu'l-yevmi ve'l-leyle, 548; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 5/226, 230; 4/120; Ebu Nuaym, Delaılu'n-Nubuvve, 149; Ebu Avane, Musned, 1/9

ve onun hakkında dua etti. Sonra:
- "Ey cemaat! Alın ama yağmalamayın" dedi.
Askerler onu, çanta ve torbaların içine koydular. Hatta birisi gömleğini yırtıp (torba gibi yaparak) içine doldurmağa başladı. Böylece hepsi doydular. O, halâ tahmin ettikleri kadardı. 397[24]
384) Ebu îyas anlattı:
Bir gazaya Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikte çıktık. Biz kıtlığa uğramıştık. Hatta bindiğimiz develerin bir kısmını kesmeyi düşündük. Bunun üzerine Rasülullah (s.a.v.) yiyecek kaplarımızı toplamamızı emretti. Rasûlullah'm (s.a.v.) emrini yerine getirdik. Yere bir yaygı serdi. Cemaatin yiyecekleri yaygının üzerinde toplandı. Toplananın ne kadar olduğunu tahmin etmek için uzandım. Tamamının keçi ağılı kadar olduğunu tahmin ettim. Halbuki biz yüzondört kişi kadardık.
. Hepimiz doyuncaya kadar yedik. Sonra azık çantalarımızı doldurduk.
385) Enes İbn Malik anlatmıştır: Ebu Talha, Ummu Süleym'e:
- Ben, Rasûlullah'm (s.a.v.) sesinin biraz zayıf çıktığını farkettim. Onun aç olduğunu biliyorum. Sende (yiyecek) birşey var mı? diye sordum. Ummu Suleym:
-Evet, var, dedi.
Ummu Suleym birkaç parça arpa ekmeği çıkardı. Sonra kendisine ait başörtüsünün bir kısmına ekmeği sardı. Onu elbisemin altına sakladı. Bir kısmıyla da beni sardı. Daha sonra beni Rasûlullah'a (s.a.v.) gönderdi.
Ben ekmeği götürdüm. Rasûlullah'ı (s.a.v.) mescidde cemaatle birlikte otururken buldum, gidip tepelerine dikildim. Rasülullah

---

397[24] Müslim, Sahih, kıtabu'n-nikah, 88; İmam Ahmed, Musned, 3/195; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 9/56; 7/259; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 8/88; Heysemı, Mecmau'z-Zevaİd, 8/304; İbn Hacer, Metalibu'l-Alİye, 4375

(s.a.v.):
- "Seni Ebu Talha mı gönderdi?" dedi.
- Evet, dedim.
- "Yemek için mi?" dedi.
- Evet dedim. Rasülullah (s.a.v.) yanındakilere:
- "Haydi kalkın" dedi.
Rasülullah (s.a.v.) yola çıktı. Ben de onların önünde yürüdüm. Ebu Talha'ya gelip durumu haber verdim. Ebu Talha:
-Ummu Suleym! Rasülullah (s.a.v.) cemaatle birlikte geldi. Halbuki bizim onları doyuracak kadar yiyeceğimiz yoktur, dedi. Ummu Suleym:
-Allah ve Rasulü daha iyi bilir, dedi.
Ebu Talha gidip Rasûlullah'la (s.a.v.) görüştü. Ebu Talha, Rasûlullah'la birlikte gelip içeri girdiler. Rasülullah (s.a.v.):
- "Ummu Suleym! Neyin varsa getir" dedi.
Ummu Suleym o ekmeği getirdi. Rasülullah (s.a.v.) ekmeğin ufalanmasını emretti ve ekmek ufalandı. Ummu Suleym tulumundan yağ sıkıp ekmeği katıklanmış hale getirdi. Sonra Rasülullah (s.a.v.) bu ekmek hakkında, Allah ne dilediyse onu söyledi. Daha sonra da:
- "On kişiye izin ver" dedi.
Ebu Talha da onlara izin verdi. Doyuncaya kadar yediler sonra çıktılar. Başka bir grup yedi, onlar da doydular. Bu cemaat seksen kişiydi. 398[25]

386) Enes İbn Malik anlattı:
Rasûlullah (s.a.v.) evlenerek ailesinin yanma girdi.

398[25] Buharı, Sahih, 4/235; 7/89; 8/174, Müslim, Sahih, kftabu'l-eşrıbe, 142, Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/89; Bağavî, Şerhu's-Sunne, 8/30; Tirmizi, Sünen, 5/595, 596; Zebîdî, Ithafu's-Sadeti'l-Muttekîn, 7/169; Ibn Hacer, Fethu'l-Bari, 7/273, 11/570

Annem Ummu Suleym hays (çekirdeksiz hurma, sade yağ, keş ve undan yapılan bir yemek) yaparak onu bir kaba koydu ve:
-Enes! Bunu, Rasûlullah'a (s.a.v.) götür ve şöyle de: Bunu sana annem gönderdi. Sana selam ediyor ve bu, sana bizden azdır ya, diyor.
Ben yemeği Rasûlullah'a götürdüm ve:
- Annem sana selam ediyor ve sana: Bu, sana bizden azdır ya, diyor, dedim. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Bırak onu" dedi. Sonra: "Git, falan falanı veya rastladığın kimseleri çağır" diyerek, bazı kimselerin adlarım saydı.
Ben de adlarını saydığı kimselerle rastladıklarımı çağırdım. (RaviEbu Usman, Enes'e: -Kaç kişilerdi? diye sordu. Enes: -Üçyüz kadardı, diye cevap vermişti.) Rasûlullah (s.a.v.):
- "Enes! Kabı getir" dedi. Davetliler içeriye girdiler. Hatta sofa ve oda doldu. Rasûlullah (s.a.v.): "Herkes, onar onar halka olsun ve Önüne konan yemekten yesin" dedi.
Herkes doyuncaya kadar yedi. Bir grup çıkınca, diğer bir grup girdi. Böylece herkes yemek yedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Enes sofrayı kaldır!" dedi. Kaldırdım ama kaptaki yemek sofraya koyarken mi daha çoktu, yoksa kaldırırken mi bilemiyorum?" 399[26]
387) Abdurrahman îbn Ebi Bekr anlattı:
Yüzotuz kişi, Rasûlullah'm (s.a.v.) yanmdaydık. Rasûlullah (s.a.v.):
- Sizden birinizin yanında yiyecek var mı? dedi. Bir adamda bir sa'lık veya o civarda bir un olduğunu gördük. Bunun üzerine hemen hamur yoğuruldu.
Daha sonra saçları dağınık, uzun boylu müşrik bir adam güttüğü bir davar sürüsüyle geldi. Peygamber (s.a.v.);

399[26] Müslim, Sahih, kitabu'n-nikah, 94; Tirmizî, Sünen, 3218

- "Satılık mı? Hediyye mi (veya hibe mi?) diye sordu. Adam:
- "Satılık, dedi. Rasûlullah (s.a.v.) ondan bir koyun satın aldı. Koyun yüzülüp hazırlandı. Peygamber (s.a.v.) ciğerinin kızartılmasını emretti.
Allah'a yemin ederim! Yüzotuz kişiden hiçbiri yoktur ki, Rasûlullah ona, o koyunun ciğerinden bir parça vermemiş olsun. Orada varsa kendisine verdi. Yoksa onun için sakladı.
Ondan iki kap dolduruldu. Biz hepimiz yedik ve doyduk. Kaplarda yemek arttı. Onu bir deveye yükledik. Yahut dediği gibidir. 400[27]

388) Hz. Ali (r.a.) şöyle anlattı:
Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikte çıktık. O, Abdulmuttalib oğullarını çağırdı. Daha sonra bir su bardağı getirtti. Hepsi kanıncaya kadar ondan içti. îçilen şey sanki içmek için hiç dokunmamış gibi kaldı. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Ey Abdulmuttalib oğulları! Ben Özel olarak size genel olarak bütün insanlara gönderildim. Benden bu mucizeyi gördünüz. Şimdi hanginiz kardeşim ve arkadaşım olmak üzere bana beyat edecek?" dedi.
Kimse kalkıp on$ cevap vermedi. Ben kalkıp onun yanma gittim. Oradakilerin en küçüğüydüm. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Sen otur" dedi. Bunu üç defa tekrar etti. Ben de her defasında kalkıp onun yanma gidiyordum. O da:
- "Otur" diyordu. Hatta üçüncü defada eliyle elime vurdu. 401[28]
389) Semura tbn Cundub anlatmıştır:

400[27] Buharî, Sahih, 3/14, 7/90; Müslim, Sahih, kitabu'l-eşribe, 175; imam Ahmed, Musned, 1/197, 198; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 9/215; Delailu'n-Nubuvve, 6/95; Ibn Hacer, Fethu'l-Bari, 5/230; 9/527; Ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 6/130
401[28] İmam Ahmed, Musned, 1/159; Suyutî, Hasaisu'l-Kubra, 34; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 36520

Peygamber (s.a.v.) yanında otururken içi tirit dolu bir tabak getirildi.

Rasûlullah (s.a.v.) ve oradakiler ondan yediler. Öğleye yakın bir zamana kadar devamlı onu elden ele dolaştırdılar ve herkes gelip ondan yedi. Bir adam Rasulullah'a:

-Ona yemek mi ilave ediliyordu? dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Yerden birşey yoktu, ama gökten dolduruluyor muydu, onu bilmem?" dedi. 402[29]

390) Ebu Eyyub el-Ensarî anlattı:

Rasûlullah'la (s.a.v.) Ebu Bekr'e yetecek kadar bir yemek hazırladım. Yemeği onlara getirdim. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Git, bana Ensar'ın eşrafından otuz kişiyi çağır" dedi.

Fazla yemeğim olmadığı için bu bana zor geldi. Sanki yerimden kalkamaz hale geldim. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Git bana, Ensar'ın eşrafından otuz kişi çağır" dedi.

Onları çağırdım ve geldiler. Doyuncaya kadar o yemekten yediler. Sonra onun Allah'ın Rasulü olduğuna şehadet ettiler, gitmeden önce de ona beyat ettiler. Daha sonra Rasûlullah (s.a.v.):

- "Git, bana Ensar'dan doksan kişi çağır" dedi.

Otuz kişiden korkarken başıma altmış ve doksan kişi çıkmıştı. Onları da çağırdım. Doyuncaya kadar onlar da yediler. Sonra onun Rasûlullah olduğuna şehadet ettiler ve gitmeden önce ona beyat ettiler. Benim o yemeğimden yüzseksen kişi yedi. Hepsi de Ensar'dandı. 403[30]

391) Ebu Hureyre şunu anlattı.

402[29] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/93 (Semura İbn Cundeb'ten farklı lafızla). Bu, sahih bir İsnaddır. imam Ahmed, Musned, 5/12,18

403[30] Beyhakî, Delaİlu'n-Nubuvve, 6/94; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 6/111. Ibn Kosir: Metin ve isnad yönünden gariptir, demiştir.

Rasûlullah'a (s.a.v.) bir misafir geldi. Ona yedirecek birşey aradı. Hiç bir şey bulamadı. Sonra bir lokma buldu. Onu birkaç parçaya ayırdı ve ona getirdi.
- "Besmele çek ve ye" dedi. Adam yedi ve lokma arttı. Peygamber'e:
-Sen salih bir adamsın, dedi. 404[31]

Rasulullahın Yağı Çoğaltma Konusundaki Mucizesi

392) Enes Ibn Malik'in annesi şunu anlattı:
Benim bir koyunum vardı. Bir tulum dolduracak kadar onun yağından biriktirdim.
-Zubeybe! Ekmeğine katık yapması için bu tulumu Rasûlullah'a götür, dedim. Zubeybe tulumu Rasulullah'a götürüp:
-Ya Rasulellah! Ekmeğine katık yapman için Ummu Suleym bu yağ tulumunu sana gönderdi, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
-"Yağ tulumunu alıp boşaltın ve Ummu Suleym'e geri gönderin" dedi.
Zubeybe, Ummu Suleym evde yokken yağ tulumunu getirip duvardaki bir çiviye astı. Ummu Suleym dönünce, tulumun yağ dolu ve ondan damla damla yağ aktığını gördü.
-Zubeybe! Sana, tulumu Rasulullah'a götürmeni söylemedim mi? dedi. Zubeybe:
-Onu götürdüm. Bana inanmıyorsan, Rasulullah'a (s.a.v.) sor, dedi. Ummu Suleym gidip:
-Ya Rasulellah! Ekmeğine katık yapman için sana bir yağ tulumu göndermiştim, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Geldi" dedi. Ummu Suleym:

404[31] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 241-247.

-Seni hidayet ve Hak dinle gönderen Allah'a yemin ederim! O tulumu yağ dolu ve ondan damla damla yağ akar halde buldum, dedi. Rasûlullah da (s.a.v.) şöyle buyurdu:

- "Senin, peygamberini doyurduğun gibi, Allah'ın da seni doyurmasına mı şaşıyorsun? Git, onu ye ve yedir."

Yanından ayrıldım. Ondan bize ait bir tuluma boşalttım. Bir veya iki ay ekmeğimize katık yapacak kadarım bıraktım. 405[32]

393) Cabir şunu anlattı:

Ummu Malik el-Fihriyye, kendisine ait bir tulumunda, Rasulullah'a bir miktar yağ hediye etmişti. Çocukları gelip katık istedikleri zaman başka birşey bulamadıkları için, gidip Rasulullah'a hediye ettikleri o tulumun yağından yerlerdi. Çünkü onda daima yağ bulunurdu. Ummu Suleym onu sıkmcaya kadar evinin katığı hiç eksilmemişti. Sıkıp bitirdikten sonra Peygamber'e geldi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Onu (tulumu) sıktın mı?" dedi. Ummu Suleym:

- Evet, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Eğer olduğu gibi bırakıp sıkmasaydın, o yağ bitmezdi" buyurdu. 406[33]

Rasulullahın Hurmayı Çoğaltma Konusundaki Mucizesi

394) Ebu Hureyre anlattı:

Bir gün Rasulullah'a (s.a.v.) birkaç hurma getirdim ve:

- Onlara bereket vermesi için, benim namıma Allah'a dua et, dedim.

405[32] Yağın çoğaltılmasıyla ilgili mucizeyi anlatan hadisleri Müslim değişik lafızlarla Sah h'inde (3/1614) rivayet etmiştir. Ayrıca Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve (6/91) de rivayet etmiştir.

406[33] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 247-248.

Rasûlullah (s.a.v.) hurmaları önüne dizip dua ettikten sonra bana:
- "Bunları torbana koy ve torbanın içine elini sok, ancak torbayı silkeleme" dedi.
O hurmadan Allah yolunda şu kadar şu kadar vesk taşıdım. Ondan hem yiyor hem de yediriyordum. Torba belimden ayrılmıyordu. Osman şehit edilince, kemerim koptu ve yere düştü. 407[34]
395) Ebu Hureyre anlatmıştır:
Ben üç tane musibete uğradım. Birincisi: Rasûlullah'm (s.a.v.) ölümüdür. Çünkü ben onun basit bir arkadaşı ve hizmet çişiydim. İkincisi Osman'ın öldürülmesidir. Üçüncüsü ise: Torbadır.
Dinleyenler:
-Torba da ne oluyor? dediler. Ebu Hureyre:
-Rasulullahla birlikteydik. Cemaatin karnı acıktı. Rasûlullah (s.a.v.) bana:
-"Ebu Hureyre! Birşeyler var mı? diye sordu. Ben:
-Evet, bir torbada biraz hurma var, dedim. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Bana, onu getir" dedi.
Onu hemen getirdim. Elini soktu. Bir avuç çıkarıp onu yaydı. Daha sonra:
- "Bana on kişi çağır" dedi.
Ona on kişi çağırıp getirdim. Onlar da doyuncaya kadar yediler. Bütün orduya yedirip doyuruncaya kadar devamlı böyle yaptı. Sonra bana:
- "Getirdiğini al. Elini içine sok. Onunla yetin. Onu ters çevirme" dedi.

407[34] Tirmizî, Sünen 5/585. Tırmİzi şöyle demiştir: "Bu, hasen garib bir hadistir." Başka vecihten de Ebu Hureyre'den rivayet edilmiştir. Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 6/109

Getirdiğimden daha fazlasını elde ettim.
Rasûlullah, Ebu Bekr, Ömer ve Osman'ın sağlığında yedim ve yedirdim. Osman ölünce evim yağmalandı ve torba gitti. 408[35]

396) Ebu Hureyre anlattı:
Rasûlullah (s.a.v.) bir gazadaydı. Yiyecek sıkıntısı çekmeğe başladılar. Bunun üzerine Rasûlullah:
- "Ebu Hureyre! Yanında yiyecek birşey var mı? dedi. Ben: -Evet, torbamda, biraz hurma var, dedim. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Onu getir" dedi.
Bir sergi üzerinde onu getirdim ve onu yaydım. Elini soktu ve hurmayı avuçladı. Bir de ne göreyim o, yirmibir hurma oldu. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Bismillah=Allah'm adiyle" dedi ve her hurmayı koymağa ve ona besmele çekmeğe başladı. Hurmaları bitirinceye kadar hepsjne bismillah dedi. Ve onları topladı. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Falancayı ve arkadaşlarını çağır" dedi. Ben falancayı ve arkadaşlarım çağırdım. Hepsi yeyip doydular ve gittiler. Daha sonra:
- "Falancayı ve arkadaşlarını çağır" dedi. Onlar da doyuncaya kadar yeyip gittiler. Hurma artmıştı. Bana:
- "Otur" dedi. Oturdum:
- "Ye" dedi. Ben de yedim, O da yedi. Hurma yine arttı. Onu torbaya koyup:
- "Ebu Hureyreî Eğer birşey istersen, elini ona sok. Onu tersine çevirme, yoksa aleyhine olur" dedi.
Hurma istediğimde hemen elimi sokar, alırdım. Ondan Allah yolunda elli vesek hazırladım. O, devemin arkasında asılıydı.

408[35] Beyhakî, Dealılu'n-Nubuvve, 6/110,111; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 6/117

Osman zamanında düşüp gitti. 409[36]

397) En-Nu'man Ibn Beşir'in kızkardeşi ve Beşir îbn Sa'd'ın kızı şunu anlattı:

Annem Amra Bint Ravaha, bana, elbisemin arasında hurma vererek babama ve dayıma gönderdi. Giderken:

-Kızım! Babanla dayın Abdulah îbn Ravaha'ya yiyeceklerini götür, dedi.

Bunlarla birlikte yola çıktım. Babamla dayımı ararken Rasûlullah'a (s,a.v.) rastladım. Rasûlullah:

- "Kızım! gel. Şu yanında olan nedir?" diye sordu. Ben de:

- Ey Allah'ın Rasulü! Bu, annemin, babam Beşir îbn Sa'd'la dayım Abdullah îbn Ravaha'ya yemeleri için gönderdiği hurmadır, dedim. Rasûlullah (s.a.v.):

-"Onu ver" dedi.

Hurmaları, Rasulullah'm avuçlarının içine döktüm. Avuçlarım doldurmadı. Rasûlullah (s.a.v.) bir örtü getirilmesini emretti. Onu yaydı. Hurmaları onun üzerine yaydı. Sonra birisine:

- "Hendek kazanlara bağır: Yemeğe gelin" dedi.

Hendek kazmak için çalışanlar toplandı. Ondan yemeye başladılar. Hurma fazlalaşıyordu. Nihayet hendek kazmak için çalışanlar doydular. Hurmalar, serilen örtünün uçlarından yere dökülüyordu. 410[37]

Suyu Çoğaltma Mucizesi

398) İmran îbn Husayn şunu anlattı:

409[36] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/109,110; Îbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nıhaye, 6/117

410[37] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 248-250.

Bir yolculuk esnasında Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikteydik. Gece yürüdük. Sabaha doğru öyle bir uyuduk ki, bir yolcu için bundan daha tatlısı olamaz. Öyle bir dalmışız ki, bizi güneşin sıcağından başka u-yandıran olmadı. îlk uyanan falanca, sonra falanca oldu. (Ravi Ebu Reca onların adını sayıyordu. Avf ise onları unuttu). Ömer Îbnu'l-Hattab ise uyananların dördüncüsüydü.
Rasûlullah (s.a.v.) uyuduğu zaman, kendiliğinden uyanmadıkça uyandırılmazdı. Çünkü biz, uyku esnasında kendisine ne olacağını bilemezdik.
Ömer -ki sert bir zattı- uyanıp topluluğun başına geleni görünce) yüksek sesle tekbir getirdi. Nihayet onun sesinden Rasûlullah (s.a.v.) uyandı.
Rasûlullah (s.a.v.) uyanınca, sahabe başlarına geleni ona şikayet ettiler. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Zararı yok, buradan gidin" dedi.
Oradan ayrıldılar. Uzak olmayan bir yere gidip orada konakladı. Abdest suyu getirtti. Abdest aldı. Namaz için ezan okundu. Cemaate namazı kıldırdı. Namazı bitirince baktı ki, biri kenara çekilmiş cemaatle birlikte namazını kılmamış. Bunun üzerine:
- "Ey falanca! Cemaatle birlikte namaz kılmana ne engel oldu?" dedi. Adam:
-Ya Rasulellah! Cünüp oldum. Suyum da yok, dedi. Rasûlullah (s.a.v.): '
- "Toprağa bak, o sana yeter" dedi.
Daha sonra Rasûlullah yola çıktı. İnsanlar bu defa da susuzluktan şikayet ettiler. Rasûlullah (s.a.v.) mola verip falancayı çağırdı. (Ebu Reca onun adını veriyordu. Avf ise onu unuttu.) Ali'yi de çağırdı ve:
- "Haydi gidin, bize su arayın" dedi.
O ikisi gittiler. Devesi üstünde iki kırba (su kabı) arasına oturmuş bir kadına rastladılar. Kadına:

- Su nerede? diye sordular. Kadın:
- Dün bu saatte suyun basındaydım. Adamlarımız (halâ orada) duruyorlar, dedi.
- Öyleyse yürü, dediler. Kadın:
- Nereye? dedi.
- Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanma aediler. Kadın:
- Şu kendisine sabii (dinden çıkan) denilen adamın yanına mı? dedi.
- İşte, kastettiğin zatın yanma yürü! dediler.
Kadını, Rasûlullah'ın (s.a.v.) yanma getirdiler. Ona olanları anlattılar. Kadını devesinden indirdiler. Rasûlullah (s.a.v.) bir kap istedi. Her iki kırbanın ağızlarından oraya biraz su boşaltıp ağızlarını bağladı. Öteki taraflardaki ağızlarını açtı. Halka şöyle seslenildi: Gelin hayvanlarınızı sulayın, kendiniz için de su alın.
Dileyen hayvanı için, dileyen de kendisi için su aldı. En sonunda Peygamber (s.a.v.)'cünüp olan birisine bir kap su verip:
- "Git, üstüne dök" buyurdu.
Kadın, ayakta, suyunu nasıl kullandıklarına bakıyordu.
Allah'a yemin ederim! Artık su almaktan vazgeçildi ama halâ kırbalar bize işe başlamadan önceki zamandan daha dolu görünüyordu. Peygamber (s.a.v.):
- "Onun için birşeyler toplayın" dedi.
Onun için kaliteli hurma, un ve kavut gibi birçok yiyecek toplayıp bir torbaya doldurdular ve onu devesine yüklediler. Torbayı da önüne koydular. Rasûlullah (s.a.v.) ona:
- "Vallahi, senin suyundan hiç eksiltmediğimizi biliyorsun. Fakat bize su veren Aziz ve Celil olan Allah'tır" dedi.
Kadın kendi kabilesinin yanma gecikmiş olarak gitti. Onlar: -Ey falan kadın! Seni alakoyan nedir? dediler. Kadın:
-Hayret! Bana iki kişi rastladı. Beni, sabii denilen o adamın yanına götürdüler. O, benim suyumla şöyle şöyle etti. Vallahi o, -

şehadet ve orta parmaklarını göğe kaldırarak ve gökle yeri kasdederek- ya sununla bunun arasmdakilerin en iyi büyü yapanıdır, ya da gerçekten Rasulul-lah'tır, dedi.
Müslümanlar, o kadının bulunduğu yerin etrafındaki müşriklere baskın yaptıkları zamanlarda o kadının mensup olduğu topluluğa dokunmazlardı. O kadın bir gün kavmine:
-Benim anladığım kadarıyla bunlar size kasden dokunmuyorlar. Müslüman olmak ister misiniz? dedi.
Onlar kadının görüşünü kabul edip islam'a girdiler. 411[38]
399) El-Berâ anlattı:
Hudeybiye'ye vardık. O, suyu çekilmiş bir kuyuydu. Biz de bin-dörtyüz kişiydik. O kuyudan bir kova çekildi. Peygamber (s.a.v.) ondan mazmaza yaptı (suyu ağzına alıp çalkaladı). Sonra onun içine püskürttü ve dua etti. Hepimiz kana kana içtik ve hayvanlara içirdik. 412[39]
400) El-Misver İbn Mahreme'yle Mervan îbnu'l Hakem şunu an-lattılar:
Hudeybiye sırasında Rasûlullah (s.a.v.) bin küsur ashabıyla çıktı. Zulhuleyfe'deyken Rasûlullah (s.a.v.) kurbanlık hayvanın boynuna kurbanlık nişanı taktı ve üzerine çul örttü. Umre için ihrama girdi. Ashabı dosdoğru yürüterek, Hudeybiye'nin en uzak yeri olan suyu az Semed çukuru yanında konakladı, insanlar ondan azar azar su alıyorlardı. Çok geçmeden onun suyunu tamamen çektiler.
Rasulullah'a susuz kaldığımızdan şikayet ettik. Ok çantasından

---

411[38] Buharî, Sahih, 1/94, 95; Müslim, Sahih, kiîabu'l-mesacıd, 312; Taberani, Mu'cemu'l-Kebır, 18/132; İbn Huzeyme, Sahih, 987; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 146; imam Ahmed, Musned, 4/434
412[39] Buharî, Sahih, kitabu'l-mağazi, babu gazveti'l-Hudeybiye, 4150; Müslim, Sahih (uzun olarak) kitabu'l-cıhad ve's-siyer, babu gazveti Zîkaded; Beyhaki, Delailu'n-Nubuvve, 4/110, 111, 112 (değişik lafızlarla).

bir ok çekip onu çukurun dibine saplamalarını emretti.
Müslümanlar ordan ayrılıncaya kadar onları suya kandırmak için su fışkırdı durdu. 413[40]

401) El-Bera anlattı:

Bir yürüyüşte Rasulullah'la birlikteydik. Suyu az bir kuyuya rastladık. Altı kişi kuyuya indi. Altı kişiden birisi de bendim. Bize, kuyunun ağzındaki Rasuhıllah'ın kovası sarkıtıldı. Kovanın yarısını veya üçte birine yakınım kuyunun içine soktuk. Kova Rasulullah'a kadar çıkarıldı. O, elini kovanın içine batırdı ve Allah'ın söylemesini dilediği şeyi söyledi. Kova bize içindeki suyla birlikte geri geldi.
Arkadaşlardan birisinin boğulacağı korkusuyla üstündeki kıyafetinden birisini çıkardığını gördüm.
Sonra kuyunun suyu bir ırmak olarak aktı. ı

402) Ziyad îbnu'l Haris es-Sudaî anlattı:

Rasulullah'a (s.a.v.) gelip müslüman olarak ona beyat ettim. Daha sonra müslüman oldukları için kavmimden bir heyet geldi. Onlar:
-Ey Allah'ın elçisi! Bizim bir kuyumuz var. Kış gelince suyu artar biz de onun yanında toplanırız. Yaz gelince de suyu azalır. Biz de çevremizdeki suların yanına dağılırız. Bugün artık dağılma imkanımız yok. Etrafımızdaki herkes bize düşmandır. Suyunun fazlalaşması için Allah'a dua et, dediler. Rasûlullah (s.a.v.) yedi çakıl taşı getirtti. Onları e-linin içine ayırıp dua ettikten sonra:
- "O kuyuya gittiğinizde bunları birer birer atın ve Allah'ın adını zikredin (besmele çekin)" dedi.
Bunu yaptıktan sonra kuyunun dibine bakamaz oldular. 414[41]

413[40] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, (daha uzun olarak) 4/101

414[41] Tirmizî, Sünen, kitabu's-sala, babu ma cae ennemen ez-zene fehuve yukimu (kısa olarak) 1/383; Ibn Mace, Sünen, kitabu'1-ezan, babu's-sunne

403) Ebu lyas şunu anlattı:
Bir adam içinde biraz su bulunan bir matara getirdi. Rasûlullah (s.a.v.) o suyu bir bardağa boşalttı. Hepimiz abdest aldık. Bindörtyüz kişi onu şarıl şarıl döküyorduk. Daha sonra sekiz kişi geldi. Onlarr
-Abdest suyu var mı? diye sordular. Rasûlullah (s.a,v,):
- "Abdest suyu bitti" dedi. 415[42]
404) Ebu Katade şunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v.) bize şöyle hitab etti:
"Siz bugün öğleden sonra ve bu gece yürüyecek ve yarın inşaallah suya ulaşacaksınız."
Bunun üzerine herkes birbirinin yüzüne bile bakmadan yola devam etti. Rasûlullah (s.a.v.) ben yanında olduğum halde yoluna devam ederken gece yarısı oldu.-Jlasûlullah (s.a.v.) uyukladı. Hayvanının üzerinden yana sarktı. Ben hemen yetişip kendisini uyandırmadan hayvanının üzerinde dimdik oturuncaya kadar doğrulttum.
Sonra yoluna devam etti. Gecenin çoğu gidince hayvanının üzerinde yine yana sarktı. Ben yine kendisini uyandırmadan, hayvanının üzerinde iyice doğruluncaya kadar doğrulttum.
Sonra tekrar yola devam etti. Seher vaktinin sonu gelince, öncekilerden daha fazla olarak yana sarktı, Nerdeyse düşecekti. Ben hemen yanma varıp kendisini doğrulttum. Başını kaldırarak:
- Kim o? dedi. Ben:
- Ebu Katade, dedim.

---

fi'l-ezan, 1/237; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 1/381, 399; Ebu Davud, Sünen, kctabu's-sala, babu'r-racul yuezzinu ve yukimu ahar 1 /142 (kısa olarak): imam Ahmed, Musned, 4/169; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 4/125-127; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 5/204
415[42] Müslim, Sahih, kitabu'l-lukata, 19; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 4/118,119

- Benimle birlikte ne zamandan beri yürüyorsun? dedi.
- Bu gece, devamlı senin yanında yürüdüm, dedim.
- "Peygamberini koruduğundan dolayı Allah da seni korusun" deyip şunu ilave etti: "insanların gözünden kaybolduk mu acaba? Kimseyi görebiliyor musun?" Ben:
- işte bir binitli, dedim. Sonra: işte bir daha, dedim. Nihayet toplanarak yedi kişilik bir kafile olduk. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) yoldan saparak uyumak için başını koydu. (Sonra) bize:
- "Namazınızı geciktirmeyin" dedi.
ilk uyanan Rasûlullah (s.a.v.) oldu. Güneş sırtına vurmuştu. Biz telaşla kalktık. Sonra Rasûlullah (s.a.v.):
- "Binin dedi. Hemen hayvanlarımıza bindik ve yola koyulduk. Güneş yükselince, Rasûlullah (hayvanından) indi ve benim yanımdaki içinde biraz su bulunan su kabını istedi. Ondan abdest aldı. Kapta biraz su kaldı. Sonra Ebu Katade'ye (bana):
- "Su kabını bizim için muhafaza et. Az sonra onunla ilgili bir haber çıkacak" dedi.
Sonra Bilal, namaz için ezan okudu. Rasûlullah (s.a.v.) iki rekat namaz kıldı. Daha sonra Sabah namazını kıldırdı. Yani her gün yaptığı gibi yaptı. Hayvanına bindi. Biz onunla birlikte hayvanlarımıza bindik.
Biz, birbirimizle şöyle fisıldaşmağa başladık.
-Acaba namazımızda yaptığımız bu kusurun keffareti ne olacak?
- "Dikkat edin! Sizin için bende bir örnek vardır" dedi. Sonra: "Dikkat edin! Uyku yüzünden namazı kaçırmada bir kusur yoktur. Kusur, ancak başka namazın vakti gelinceye kadar namazını kılmayan kimsededir. Kim uyuyup kalırsa, uyandığında o namazı kılsın" dedi.
Cemaatin yanma vardık. Onlar şöyle diyorlardı:
-Ey Allah'ın elçisi! Helak olduk, susadık. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Size helak yoktur" dedi. Sonra şunu ilave etti: "Bana küçük

bardağımı getirin." Su kabım da istedi. Rasûlullah (s.a.v.) dökmeğe, Ebu Katade de onlara su vermeğe başladı. Cemaat kabın içinde su olduğunu görür görmez üzerine üşüştüler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):

- "Terbiyeli olun! Hepiniz kana kana su içeceksiniz" buyurdu.

Rasûlullah (s.a.v.) su dökmeğe, ben de cemaata su vermeğe devam ettik. Sonunda Rasûlullah'la (s.a.v.) ikimizden başka kimse kalmayınca suyu dökerek bana:

- "iç" dedi. Ben:

- Rasûlullah içmedikçe ben içemem, dedim. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Bir kavmin sakisi (sucusu) suyu en son içendir" buyurdu.

Bunun üzerine ben içtim. Rasûlullah (s.a.v.) da içti. Artık cemaat suya kanmış ve rahat bir şekilde suya geldiler.416[43]

Rasulullah'ın Parmaklarının Arasından Su Fışkırması

405) Enes Ibn Malik anlattı:

Peygamber (s.a.v.) Zevra'daydı. 417[44] İçinde, parmaklarım örtmeyecek kadar su bulunan bir kap getirildi. Rasûlullah (s.a.v.) ashabına abdest almalarım emretti. Avucunu suyun içine koydu. Su parmaklarının arasından ve uçlarından kaynamağa başladı. Böylece orada bulunanlar abdest aldılar. Enes'e sordum:

-Kaç kişiydiniz? Enes:

416[43] Müslim, Sahih, kitabu'l-mesacid, 311; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 4/282-285.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 251-255.

417[44] Zevra Medine'de çarşıyla mescidin yanında bir yerdir. (Mütercimin notu).

-Üçyüz kişiydik cevabını .erdi. 418[45]

406) Abdullah anlattı:

Biz Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikteydik, yanımızda hiç su yoktu. Rasûlullah (s.a.v.) bize:

. - "Yanında su bulunan birisini arayın" dedi.

Dediğini yaptık. Su getirildi. Rasûlullah (s.a.v.) onu kabın içine döktü. Sonra avucunu onun içine soktu. Su, parmaklarının arasından çıkmağa başladı. Sonra:

- "Haydi temiz ve mübarek suya gelin. Suyun artışı ise Allah'tandır" buyurdu. O sudan karnımı doldurdum. İnsanlar da su ihtiyaçlarını giderdi.

407) İbn Abbas şöyle anlattı:

Rasûlullah (s.a.v.) askerler arasında geceyi susuz olarak geçirdi. Sabahleyin birisi ona gelip:

-Ey Allah'ın elçisi! Askerler arasında hiç su yok, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- Senin yanında biraz suvar mı? dedi. Adam: ;

- Evet var, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Onu bana getir" dedi.

Adam içinde biraz su bulunan bir kabı O'na getirdi. Rasûlullah (s.a.v.) parmaklarını kabın ağzına koyup parmaklarını açtı. Parmaklarından pınarlar fişkırdı. Bilal'e:

- "Askerlere temiz ve mübarek suya gelmelerini söyle" dedi. 419[46]

408) Abdullah anlatmıştır:

418[45] Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, 7; Buharı, Sahih, kitabu'l-menakib, babu alama-tu'n-nubuvve fi'l-islam, 3572; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 5/124,125

419[46] İmam Ahmed, Musned, 1/251; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 4/128; ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye 6/97. İbn Kesir şöyle demiştir: Bunu sadece Ahmed rivayet etmiştir. Taberanİ bunu Amir eş-Şa'bi'nin ibn Abbas'tan naklettiği hadisten rivayet etmiştir.

Bir yolculukta Rasulullah'la birlikteydik. Ashap su bulamadı. Bir su kabı getirildi. Peygamber (s.a.v.) elini onun içine koydu ve parmaklarını açtı. Böylece Rasulullah'm parmaklarının arasından suyun fışkırdığını gördüm. Rasûlullah (s.a.v.):
"Haydi temiz suya gelin. Suyun artışı Allah Teala'dandır" buyurdu. 420[47]
El-A'mes: Bana Salim İbn Ebi'l Ca'd şunu haber verdi: Cabir Ibn Abdillah'a:
- O gün kaç kişi vardı? diye sordum. O da:
- Binbeşyüz kişiydik, dedi.
409) Cabir şunu anlattı:
Hudeybiye günü insanlar susadılar. Rasulullah'm önünde bir su kabı vardı. Ondan abdest aldı. Sonra insanların yanma geldi ve :
- Neyiniz var? dedi.
- Ey Allah'ın Rasulü! Senin su kabmdakinden başka ne abdest alacak ne de içecek suyumuz var, dediler.
Peygamber (s.a.v.) elini su kabına koydu. Pınar gibi parmaklarının arasından su fışkırmağa başladı.
Biz o sudan içtik ve abdest aldık. Cabir'e:
- O gün kaç kişiydiniz? diye sordum. O da:
- Yüz (bin) olsaydık da bize yeterdi ama biz binbeşyüz kişiydik, dedi. 421[48]
410) Cabir şöyle anlattı:
Biz askerlerin yanma geldik. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Cabir! abdest alın, diye seslen" dedi. Ayrıca: Abdest suyu, abdest suyu yok mu? dedi. Ben:

420[47] Tırmızî, Sünen, no; 3633 (hasen, sahih demiştir}; Darımî, Sünen, 1/15; Bey-hakî. Delaıiu'n-Nubuvve, 4/130, İbn Kesir, el-BİdayE ve'n-Nıhaye, 6/98.
421[48] Buharî, Sahih, kıtabu'l-mağazı, babu alamatu'n-nubuvvetı fı'l-İslam; Müslim, Sahih, kıtabu'l-mağazı; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 4/115, 116

- Allah'ın Rasulü! Kafilede bir damla su bulamadım" dedim.
Ensar'dan birisi, Rasûlullah için, kendisine ait bir tulumda su soğuturdu. Baha:
- "Ona git" dedi.
Ona gittim. Tulumun ağzındaki bir damladan başkasını bulamadım. Onu boşaltacak olsam, tulumun kuru tarafı onu emecek, Rasûlullah (s.a.v.):
- "Git, bana onu getir" dedi. Onu eline alıp ne olduğunu anlamadığım birşey söylemeğe başladı. Aynı zamanda onu eliyle sıkıyordu. Daha sonra onu bana verdi ve:
- "Cabir! Büyük bir çanak diye seslen" dedi. Ben:
- Ey kafilenin çanak sahibi! diye seslendim. Hemen onu yüklenip bana getirdiler. Çanağı Rasûlullah'ın (s.a.v.) önüne koydum. Rasûlullah (s.a.v.) eliyle, çanağın içine şöyle yaptı, elini açtı. Parmaklarının arasını ayırdı. Sonra elini çanağın dibine koydu ve:
- "Cabir! Elimin üzerine dök ve bismillah de" buyurdu. Ben elinin üzerine döküp: Bismillah dedim.
Böylece suyun Rasûlullah'ın parmaklarının arasından fışkırdığını gördüm. Sonra çanak kaynadı, döndü, sonunda doldu. Bunun üzerine:
- "Cabir suya ihtiyacı olanlara seslen" dedi.
Cemaat gelip kanıncaya kadar su içti. Rasûlullah (s.a.v.) ellerini çanaktan kaldırdı. 422[49]

422[49] Müslim, Sahih, kıtabu'z-zuhd, 74; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 6/113; İbn Hacer, Fethul-Bari, 9/620; Zebîdî, İthaftı1 s-Sadetı'l-Muttekîn, 2/207.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 256-258.

Rasulullah1n Sütü Çoğaltma Konusundaki Mucizesi

411) Ebu Hüreyre anlatmıştır:
Vallahi, açlıktan yere, ciğerimin üzerine dayanıyordum. Ashabın geçtiği yola oturdum. Ebu Bekr geçti. Ona, Allah'ın kitabından bir ayeti sordum. Bunu sadece beni peşine düşürüp götürmesi için sormuştum ama beni götürmedi. Ömer geçti. Ona da sordum. O da götürmedi.
Ebu'l-Kasım (s.a.v.) geçti. O, yüzümdekini ve içimdekini anlayıp:
- Ebu Hüreyre! dedi. Ben:
- Buyur ya Rasulallah! dedim. O:
- "Gel" dedi. Onun peşine düştüm. îçeri girmek için izin istedim. Girmeme izin verdi. Bir bardağın içinde süt gördü.
- "Bu süt size nerden geldi?" diye sordu.
- Onu falanca ve falancanın ailesi hediye etti, dediler. Rasûlullah .):
- "Ebu Hirr!" dedi. Ben:
- Buyur, ya Rasulellah! dedim. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Ehli Suffe'ye git" dedi.
Ehl-i Suffe, İslam'ın misafirleriydi. Onların ne aileleri ne de para ve malları vardı. Rasulullah'a bir hediye geldiğinde, onun bir kısmını onlara gönderirdi. Sadaka geldiğinde hiç dokunmadan onlara gönderirdi.
Bu, benim hoşuma gitmedi. Ben, günümün ve gecemin geri kalan zamanında güçlü kalacak bir şekilde sütten içmek istiyordum. Kendi kendime şöyle düşündüm: Ben elçiyim, topluluk gelince onlara veren (ikram eden) ben olurum. O zaman bu sütten bana ne kalır?
Allah'a ve Rasulüne itaat etmek gerekiyordu. Gidip onları davet ettim. Gelip içeri girmek için izin istediler. Girmelerine izin verildi. Evdeki yerlerini aldılar. Rasulullah:

- "Ebu Hirr! Al, onlara ver! dedi. Ben bardağı aldım. Onlara vermeğe başladım. Adam bardağı alıyor, kanıncaya kadar içiyor, sonra bardağı
geri veriyordu. Onu bir başkasına veriyorum, o da kanıncaya kadar içiyor, sonra bardağı geri veriyordu. Nihayet sonuncularına geldim.
Bardağı Rasulullah'a verdim ve onu alıp eline koydu. İçinde fazlalık (artık) kaldı. Sonra başını kaldırdı. Bakıp gülümsedikten sonra:
- "Ebu Hirr!" dedi. Ben de:
- Buyur, ya Rasulallah, dedim. Rasulullah:
- İkimiz kaldık, dedi. Ben:
- Doğrusun ya Rasulallah, dedim. Rasulullah:
- "Otur ve iç" dedi. Oturup içtim. Daha sonra bana:
- İç, dedi. İçtim. Devamlı bana "İç" diyor, ben de içiyordum. Nihayet:
- Seni hak ile gönderene yemin olsun! Artık boğazımdan geçmiyor, dedim. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Bardağı bana ver" dedi. Bardağı O'na verdim, geri kalanı da O içti. 423[50]

412) Rasulullah'la sohbeti bulunan (sahabî olan) Nafi anlattı: Bir yolculukta Rasûhıllah'la (s.a.v.) birlikteydik. Yaklaşık dörtyüz kişiydik. Suyu bulunmayan bir yerde konakladık. Ashabı susuzluğa dayanamadı ve:
-Ya Rasulellah! Susadık, dediler.
İki boynuzu olan bir koyun gelip Rasulullah'ın karşısında durdu. Rasulullah (s.a.v.) onu sağdı. Kanıncaya kadar içti ve kanıncaya kadar ashabına içirdi. Sonra da:

423[50] Buharî, Ebu Nuaym'den, kitabu'r-rikak, 6452; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve 6/ 137; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 360.

- "NafV! Bu gece ona sahip ol! Ama ona-sahip olabileceğini zannetmiyorum" dedi.
Onu götürdüm ve onun için bir kazık çaktım. Sonra koyunu kazığa bir iple bağladım. Gece yarısı kalktım. Koyunu göremedim. İpin çözülmüş olduğunu gördüm. Peygamber'e gelip daha bana sormadan durumu ona bildirdim. Bana:
- "Nafi1! Onu getiren tekrar götürdü" dedi. 424[51]

Rasulullaha Ağaç Gelme Mucizesi

413) Yala İbn Murre es-Sekafî anlattı:
Rasulullah'la birlikte yürürken, bir yerde konakladık. Rasulullah kalktı. Bir ağaç yeri yararak gelip onu gölgeledi. Daha sonra yerine döndü.
Uyanınca bunu O'na anlattım. O da şöyle dedi:
"Bu, bana selam vermek için Aziz ve Celil olan Rabbinden izin isteyen ve kendisine izin verilen bir ağaçtır" buyurdu. 425[52]
414) Ya'la İbn Murre anlattı:
Bir gün, Rasulullah'la birlikte Cebane'ye çıktım. Sonunda yürümeğe karar verdik. Rasulullah (s.a.v.):
- "Haydi baksana! Beni örtecek birşey görebiliyor musun?" dedi. Ben:

424[51] Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 6/137; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 1/191; İbn Kes", el-Bıdaye ve'n-Nıhaye, İbn Kesir: "Bu, metin ve senet yönünden çok garip bir hadistir" demiştir.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 258-260.
425[52] İmam Ahmed, Musned, 4/173; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve (daha uzun olarak) 6/23,24, Ebu Nuaym, Delaılu'n-Mubuvve, 139; İbn Kesir, el-Bıdaye ve'n-Nihaye, 6/158; Te-brızı, MİşkatuI-Mesabıh, 5922; Zebİdî, İthafu's-Sadetı'l-Muttekîn, 7/193; Heysemî, Mec-mau'z-Zevasd, 619

-Bir ağaçtan başka seni örtecek birşey göremiyorum ama seni örteceğini zannetmiyorum, dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Onun yakınında ne var?" dedi. Ben:
- Onun aynısı veya ona yakın bir ağaç, dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Onların yanına git ve şöyle söyle. Rasulullah sizin, Allah Teala'nm izniyle birleşmenizi emrediyor" dedi.
Ağaçlar birleşti. Rasulullah (s.a.v.) defi hacetine çıktı ve sonra döndü. Bana:
- "Onların yanma git ve şöyle de: Rasulullah (s.a.v.) sizin herbirinrzin yerine dönmesini emrediyor" dedi. Ben de tekrar döndüm. 426[53]

415) Cabir îbn Abdillaİı anlatmıştır:.
Rasûlullah'Ia (s.a.v.) birlikte yürüdük. Sonunda geniş bir vadiye indik. Rasûlullah (s.a.v.) def-i hacete gitti. Ben de bîr su kabıyla kendisini takip ettim, Rasûlullah (s.a.v.) etrafına baktı fakat kendisini gizleyecek birşey göremedi. Birden vadinin kenarında iki ağaç gördü. Rasûlullah (s.a.v.) hemen bunlardan birine giderek dallarından birini tuttu ve:
- "Allah'ın izniyle.bana itaat et" dedi.
Dal, sürücüsüne uyan gemli deve gibi Rasulullah'a itaat etti. Öteki ağaca da gidip dallarından birini tutarak:
- "Allah'ın izniyle bana uy" dedi. O da aynı şekilde Rasulullah'a itaat etti. İkisinin ortasına varınca aralarını birleştirip:
- "Allah'ın izniyle benim üzerime kapanın" dedi. Onlar da hemen kapandılar.
Cabir şöyle demiştir:

426[53] Ebu Nuaym, Tarihu Curcan, 526; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 9/5 (daha uzun olarak) Heysemî: "Bunu Ahmed iki ısnadia, Taberanı de benzerini rivayet etmişlerdir. Ah-med'in ıkı isnadından biri, kendi ravilerı ve Sahıh'ın ravılerıdır" ı niştir.

Rasûlullah (s.a.v.) yakınında olduğumu hissederse uzaklaşır korkusuyla oradan çıkarak koştum, oturdum. Bir de ne göreyim, Rasûlullah (s.a.v.) geliyor, o iki ağaç da birbirinden ayrılmış ve her biri gövdesinin üzerine doğrulmuştu. 427[54]

416) Cabir anlattı:

Rasûlullah'Ia birlikte çıktık. Ağaç bulunmayan bir yere gelip konakladık. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Cabir! Benim peşimden su getir" dedi.

Onun peşine düştüm. Ağaçlık bir yere vardık. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Cabir! şu iki ağaca git, onlara: Rasûlullah size "Birleşin" diyor, de" buyurdu.

îki ağaç yeri kazarak gelip birleştiler. Rasûlullah (s.a.v.) abdest alıp:

- "Cabir! Onlara git ve yerlerine dönmelerini söyle" dedi. 428[55]

417) îbn Bureyde'nin babası şöyle anlattı: Bir bedevi, Peygamber'e (s.a.v.) gelip:

-Ya Rasulellah! Ben, müslüman oldum. Bana birşey göster ki, onunla imanım artsın, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Ne istiyorsun?" dedi. Bedevi:

- Şu ağacı çağır da sana gelsin, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Git, onu çağır" dedi. Bedevi onun yanma gidip:

- Rasulullah'a icabet et, dedi. Ağaç bir tarafına eğildi. Kökleri koptu. Sonra başka tarafa eğildi. Yine kökleri koptu. Sonun da Pey-gamber'e gelip:

427[54] Müslim, Sahih, kitabu'z-zuhd, 74; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 1/94; Delailu'n-Nubuvve, 6/8; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 139; Tefsiru'l-Kurtubi, 8/143; İbn Kesir,, eI-Bidaye ve'n-Nihaye, 6/110, 141, Zebîdî, İthaf, 7/182; Kadı lyad, eş-Şifa, 1/575; Tebrizi, Mişkatu'l-Mesabİh, 5885

428[55] Ebu Davud, Sünen, 1/1; İbn Mace, Sünen, 1/121; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, (daha uzun olarak) 6/18, 19; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 9/7, 8 (Bazı lafız farklılıklarıyla)

- Es-Selamu aleyke, ya Rasulellah! dedi. Bedevi:

- Bana yeter, yeter, dedi. Peygamber (s.a.v.) ağaca:

- "Dön" dedi. Ağaç yerine döndü. Köklerinin üzerine oturdu. 429[56]

418) Ibn Ömer şunu anlattı:

Bir yolculukta Rasulullah'la birlikteydik. Bir bedevi geldi. O'na yaklaşınca, Rasûlullah (s.a.v.):

- Nereye gitmek istiyorsun? dedi. Bedevi:

- Ailemin yanma, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- Sana faydası olacak hayırlı bir haber vereyim mi? dedi. Bedevi:

- Nedir o, faydalı haber? dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Tek ve ortağı olmayan Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şehadet edersin" dedi. Bedevi:

- Senin bu söylediğine şehadet edecek bir delilin var mı? dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Şu ağaç" dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) vadinin kenarındaki ağacı çağırdı. Ağaç yeri kazarak gelip Rasulullah'm karşısında durdu. Rasûlullah (s.a.v.) ondan üç defa şehadet getirmesini istedi. Ağaç da üç defa şehadet getirdi. Sonra daha Önceki yerine döndü. Bedevi kavmine dönüp:

-Eğer onlar bana uyarlarsa, onları sana getiririm. Değilse döner, seninle birlikte olurum, dedi. 430[57]

429[56] Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 138; Bezzar, Musned, (Bureyde'den), 2409 (Keşfu'l-Estar), Bezzar şöyle dedi: "Bunu Salih'ten Hibban'dan başkasının rivayet ettiğini bilmiyoruz. Başı öpme konusunda sadece bunun rivayet ettiğini biliyoruz."

430[57] Ibn Hıbban, Sahih, 2110 (Mevarİdu'z-Zam'an); Taberam, Mu'cemu'l-Kebir, 12/ 432; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/14,15; Tefsiru İbn Kesir, 1/431; Tefsiru'l-Kurtubi, 19/5; Ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 6/311.

419) îbn Abbas anlattı: Bir bedevi Rasulullah'a (s.a.v.) gelip:
- Ya Rasulellah! Senin Allah'ın Rasulü olduğunu nasıl bileyim? dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Şu hurma ağacından şu salkımı çağırsam gelirse, ne dersin? Benim Allah'ın Rasulü olduğuma şehadet eder misin? dedi. Bedevi:
-Evet, şehadet ederim, dedi.
Peygamber (s.a.v.) onu çağırdı. Hurma salkımı ağaçtan inmeğe başladı ve sonunda yere düştü. Sonra da zıplamağa başladı ve Peygam-ber'in (s.a.v.) yanına geldi. Rasûlullah (s.a.v.) ona:
- "Dön" dedi ve yerine döndü. Bedevi:
- Senin Allah'ın Rasulü olduğuna şehadet ediyorum, diyerek iman etti. 431[58]
420) Ebu Ubeyde İbn AbdiUah şunu anlattı:
Mesruk bana şunu söyledi: Baban bana, bir ağacın Peygamber'i (s.a.v.) cinlerden sakındırdığını söyledi.
Dinsizler, bu bir büyüdür, derlerse, biz de sihir, hayal ve göz bağ-cılıktır, gerçek değildir, deriz.
Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "Bir de baktı ki büyüleri sayesinde ipleri ve sopaları gerçekten koşuyor gibi görünüyor." 432[59]

îbn Akü şöyle demiştir: Eğer sihir, eşyanın aynım değiştirseydi i'caza denk olurdu ve bizim onu Peygamber'in mucizelerinden ayırdet-memiz mümkün olmazdı. Çünkü Allah bizler için mucizenin Peygamber'in peygamberliğini ispata dair bir yol bırakmamıştır. Eğer biz sihirbazın -tıpkı peygamber'in

431[58] Hakim, Mustedrek, 2/620 (Hakim: Bu, Müslim'in şartına göre sahih bir hadistir. Ancak Buhari'yle Müslim bu hadisi rivayet etmemişlerdir demiştir); Beyhaki, Delailu'n-Nubuvve, 6/15; İbn Kesir, (Musannef'ten)el-Bidayeve'n-NİHaye, 6/125
432[59] Taha Suresi, 66.

mucizesinde olduğu gibi- eşyanın hakikatini değiştirdiğini kabul edersek o zaman geriye Peygamber'i sihirbazdan ayırdedecek bir özellik kalmaz ve meseleyi tahkik etme yolu kapanmış olur.
Birisi şöyle dese: Yüce Allah, öldürülenin başkası olduğunu bildirmişken, Allah'ın "Onu ne öldürdüler ne de astılar, fakat (öldürdükleri) onlara Isa gibi gösterildi" 433[60] ayetinde bizim için akıllara ne derece güvenilir?
Cevap şudur: Kadir olan (Allah) o sırada en uygun olana göre, hikmeti, onun korunmasını ve kafirleri niyet ettiklerinden aciz bırakmalarını gerektirdiği için çekip almıştır. Akıllara güvenilmeseydi balın tatlı olduğuna güvenmemek caiz olurdu. Çünkü yiyeceklerin ve mizaçların durumuna göre başka bir durumda onun acı olduğu anlaşılır.
Birisi: Mucizeyle aynı cinsten olan sihir, kehanet ve başka şeylerin vaki olmasının yararı nedir? derse, şöyle cevap verilir: Maksat mucizeyi gözbağcılığından ayırma mükellefiyeti getirmektir. Bunları birbirinden ayırdeden içtihat sevabına nail olur. Peygamberler birbirlerini desteklerlerken büyücüler ise daima birbirlerini tenkit ederler. 434[61]

Dağın Rasulullah İçin Hareket Etmesi Ve Onun Emriyle Durjvfası

421) Said İbn Zeyd şunu anlattı:
Rasûlullah (s.a.v.) Hıra'dayken, dağ hareket etti. Peygamber (s.a.v.) ayağıyla ona vurarak:
- "Sakin ol Hıra! Senin üzerinde ancak bir peygamber veya bir

---

433[60] Nisa Suresi, 157.
434[61] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 260-263.

sıddîk yahut bir şehit bulunmaktadır" dedi.
Peygamberin {s.a.v.) yanında Ebu Bekr, Ömer, Osman, Ali, Talha, ez-Zubeyr, Sa'd, Abdurrahman vardı. Dokuzuncunun adım vermemi isteseydin, onun da adını verirdim, dedi. O'na, onun kim olduğunu bize söyle diye çok ısrar ettiler. Bunun üzerine "ben" diye cevap verdi. 435[62]

Hayvanların Rasulullah'a Şikayette Bulunması Ve Huysuzluk Yapan Hayvanların Ona Boyun Eğmesi

422) (Abdullah İbn) Cafer şunu anlattı:
Rasûlullah (s.a.v.) bir gün Ensar bahçelerinden birine girdi. Karşısına bir deve çıktı. Rasûlullah (s.a.v.) onun inlediğini ve gözyaşı döktüğünü gördü, Rasûlullah (s.a.v.) onun boynunu ve kulağım okşadıktan sonra deve sakinleşti. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Devenin sahibi kim?" dedi. Enaar'dan bir genç gelip:
- O deve bana aittir, Ya Rasulellah! dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Allah'ın seni sahibi yaptığı bu hayvan hakkında Allah'tan korkmuyor musun? Bana senin onu aç bıraktığını ve ona sert davrandığını şikayet ediyor" dedi. 436[63]
423) Yala İbn Murre anlatmıştır:

435[62] Müslim, fedailu's-sahabe, 49; Nesaî, kıtabu'İ-ahbas, 4; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 1/16; Ebu Nuaym, Delailu'n-IMubuvve, 154; İbn Ebı Asım, Sunne, 2/618, 621; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, 6/167; Darekutni, Sünen, 4/198; İmam Ahmed, Musned, 1/88, 59; Buharî, Tarih, 8/105; Tarihu ibn Asakir, 5/363, 7/80, 435, 6/102.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 264.
436[63] Musıım, Sahih, kitabu'l-hayd, babu mayusteru bini li kadai'l-hace, Ebu Davud, Sür -i, -lafız farklılığıyla- kitabu'l-cihad,'3/23 İbn Mace, Sünen, 1/122, 123; Beyhakî, Delai-lu'n-^ubuvve, 6/26, 27

Bir gün Peygamber (s.a.v.)'m yanında oturuyordum. Ansızın bir deve gelip hemen boynunu onun önüne uzattı. Sonra ağladı. Bunun ü-zerine Rasûlullah (s.a.v.):
- "Yazık sana! Şu devenin sahibine bak. Onun önemli bir durumu var" dedi.
Hemen devenin sahibini aramağa başladım. Onun, Ensardanbiri-sine ait olduğunu anladım. Adamın Peygamberin (s.a.v.) yanma gitmesini söyledim. Rasûlullah (s.a.v.):
- Bu devenin hali ne böyle? dedi. Adam:
- Vallahi durumunun ne oludğunu bilmiyorum. Su taşıyamaz du-ruma gelinceye kadar onu çalıştırdık. Dün gece-onu kesip etini taksim etmeyi kararlaştırdık, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Bunu yapma! Onu bana ver yahut bana sat" dedi. Adam:
- Tamam, senin olsun ya Rasulellah! dedi.
Deveye sadaka damgası vurup (onu) O'na gönderdi. 437[64]
424) Enes ahlattı:
Ensar'dan bir ailenin su taşıdıkları bir develeri vardı. Deve onlara zorluk çıkarmağa ve sırtına bindirmemeğe başlayınca Rasû-lullah'a (s.a.v.) gelip huysuzluğunu şikayet etmek üzere:
- Ekinlerimiz susadı, dediler. Rasûlullah (s.a.v.) ashabına:
- "Kalkın" dedi.
Sahabiler kalkıp bahçeye girdiler. Deve de bahçenin bir köşesinde duruyordu. Peygamber (s.a.v.) ona doğru yürüdü. Ensarlı aile:
-Ya Rasulellah! O köpek gibi oldu. Sana saldırmasından korkuyo-ruz, dedi. Peygamber (s.a.v.):

437[64] Heysemî, Mecmau'z-Zevaıd, 9/5, 6; Heysemî şöyle demiştir: Ahmed onu iki isnadla Taberani de benzeriyle rivayet etmiştir. Ahmed'in iki isnadından bin kendi adamları ve Sahıh'in adamlarıdır; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/20, 21 (uzun olarak).

- "Ondan bana bir zarar gelmez" dedi.
Deve Rasûlullah'ı (s.a.v.) görünce O'na doğru geldi ve önünde secde yapmak üzere eğildi. Rasûlullah (s.a.v.) onun alnından tuttu ve onu o güne kadar görülmemiş bir şekilde uysallaştirdi. Böylece deveyi çalışır hale getirdi. Ashabı Rasûlullah'a (s.a.v.):
-Ey Allah'ın nebisi! Bu, aklı olmayan bir hayvan olduğu halde sana secde ediyor. Bizim aklımız olduğuna göre, biz sana secde etmeye daha çok hak sahibiyiz, dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):
- "İnsanın insana secde etmesi doğru değildir. Eğer insanın insana secde etmesi doğru olsaydı, üzerindeki hakkının büyüklüğünden dolayı, kadının kocasına secde etmesini emrederdim" dedi. 438[65]
425) Cabir İbn Abdillah şunu anlattı:
Biz, Peygamberle (s.a.v.) birlikte bir seferden gelmiştik. Ensar'ın bahçelerinden birine vardık. Orada bahçeye hiç kimseyi sokmayan, huysuzluk yapan bir deve gördük.
Bunu, Rasûlullah'a (s.a.v.) söylediler. Rasulullah bahçeye kadar geldi.
Deve böğürdü, dudağını yere koyarak Rasulullah'm yanına geldi ve önünde çöktü. Rasulullah (s.a.v.):
- "Bir yular getirin" dedi. Yuları deveye takıp sahibine verdi. Daha sonra sahabilere dönüp: "Gökle yer arasında hiçbirşey

---

438[65] İmam Ahmed, Musned, 3/159; Münzırî, Terğıb ve't-Terhib, 3/55; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/29; Suyutî, Durru'l-Mensur, 2/154; Hasaısu'l-Kubra, 2/56; Zebıdİ, İtha-fu's-Sadeti'l-Muttekîn, 2/206; 5/403; el-Hindî/Kenzu'l-Ummal, 44777; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 9/4. Bunu, Ahmed'le Bezzar rivayet etmiştir. Onun ricali (ravileri) Enes'in kardeşinin oğlu Hafs hariç Sahih'in ricalidir. O da sıkadır (güvenilirdir).

yoktur ki benim Allah'ın Rasulü olduğumu bilmesin. Bundan cinlerin ve insanların asileri müstesnadır" dedi. 439[66]

426) Cabir şöyle anlattı:

Rasuîullah'la birlikte bir yolculuğa çıktım. Ansızın bir deve ortaya çıktı. Tam ortaya gelip onun önünde eğildi. Rasulullah (s.a.v.) oturup sahabilere:

- "Devenin sahibi kim?" dedi. Ensar'dan birkaç genç:

- Bizim ya Rasulellah! dedi. Rasulullah:

- Bu devenin hali ne böyle? dedi. Gençler:

- Biz onunla yirmi sene su taşıdık. Semiz ve yağlı olduğu için onu boğazlayıp çocuklarımız arasında taksim etmek istedik. Ama bizim elimizden kurtuldu, dediler. Rasulullah (s.a.v.):

- Onu bana satar mısınız? dedi. Onlar:

- Hayır, o senin olsun, ya Rasulellah! dediler. Rasulullah (s.a.v.):

- "Değilse eceli gelinceye kadar ona güzel davranın" dedi. , Müslümanlar o sırada:

-Ya Rasulellah! Sana secde etmeğe bizim hayvanlardan daha çok hakkımız var dediler. Rasulullah (s.a.v.):

- "Birşeye secde edilmesi uygun değildir. Eğer böyle birşey olsaydı, kadınların kocalarına secde etmeleri gerekirdi" dedi.

Başka bir rivayette şöyledir:

"Sizin bu deveniz sizden yakınıyor ve sizin gençken onu

439[66] Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 325, 326; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/30; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 9/4 (Heysemî şöyle demiştir: "Bunu Taberani rivayet etmiştir. Raviieri sikadır, (güvenilirdir), bazıları hakkında zayıflık iddia edilmiştir); İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 6/136 (Taberani'nin rivayetinden) İbn Kesir de şöyle demiştir: "Bu, bu vecihten yani ibn Abbas'tan gelen (bu rivayet) çok garibtir. En sağlamı, İmam Ahmed'in Cabir'den rivayet ettiğidir. el-Eclah'ın, ez-Zeyyal'den onun da Cabir'den, Cabir'ın de ibn Abbas'tan rivayet ettiği İmam Ahmed'inkinden daha sağlamdır."

kullandığınızı, yaşlanınca da onu kesmek istediğinizi iddia ediyor,"440[67]

Rasulullah'ın Bindiği Hayvanda Ortaya Çıkan Mucizesi

427) Enes îbn Malik anlattı:
Bir gece Medine halkı korktu. Rasûlullah (s.a.v.) Ebu Talha'ya ait çıplak bir at üzerinde sesin geldiği tarafa gitti ve:
- "Artık korkmayacaksınız" dedi.
Enes şunu ilave etti: At daha önce geride kalıyordu. Ancak bu o-laydan sonra onun önüne geçilemedi. 441[68]
428) Cabir şunu anlattı:
Bir devenin üzerinde gidiyordum. Deve çok yorulup yürüyemez hale geldi. Onu salıvermek istedim. RasuLullah bana yetişip ayağıyla ona vurdu ve onun için dua etti. Bundan sonra deve benzeri görülmedik bir şekilde yürür oldu. 442[69]

Rasulullahın Müşriklerin Yüzlerine Bir Avuç Toprak Atması Ve Toprağın Onların Gözlerini Doldurması

429) Enes şunu anlattı:

440[67] Üç dipnot önce bu hadisin kaynakları belirtilmiştir.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 264-266.
441[68] Buharı, Sahih, kitabu'l-cihad, babu mu bade ratil-imam inde'l-fezai; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/152, 153
442[69] Buharî, Sahih, kitabu'ş-şurut, babu iza'ştera'l-bai'u zahra'd-dabbeti; Müslim, Sahih, kitabul-musakat, babu, bey'il-ba'ıri ve'stisnai rukubihi; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/151.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 267.

Müslümanlar Huneyn'de bozguna uğradılar. Rasûlullah (s.a.v.) de Düldül adını koyduğu boz katırın üzerindeydi. Rasûlullah (s.a.v.) katıra:

- "Düldül! Yere yapış" dedi. Düldül karnını yere yapıştırdı. Rasûlullah da bir avuç toprak alıp onu yüzlerine attı ve:

"Hamim, Size yardım edilmeyecek" dedi.

Biz hiç ok atmadan ve mızrakla yaralamadan düşman yenildi. 443[70]

Başka bir rivayette şöyledir: Allah, onların arasında gözünü toprağın doldurmadığı hiçbir insan yaratmamıştır.

Bu hadisin tariklerini (senedlerini) İnşaalahu Teala Huneyn savaşında anlatacağız. 444[71]

Rasulullah İşaret Edince Putların Yıkılması

430) Abdullah İbn Mes'ud anlattı:

Peygamber (s.a.v.) (Fetih günü, Mekke'ye) girdi. Kabe'nin etrafında 360 put vardı. Elindeki bir değnekle:v

- "Hak geldi, batıl yıkılıp gitti. Batıl, zaten yıkılmağa mahkumdur" diyerek putları dürtmeye başladı. 445[72]

443[70] Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 6/183 (Heysemî şöyle demiştir: "Taberani bunu Evsafta rivayet etmiştir. Bu rivayetin senedinde Ahmed İbnMuharnmedibn El-Kasim vardır. O, zayıftır."

444[71] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 267.

445[72] Buharî, Sahih, 3/178,108; Müslim, Sahih, kitabu't-cihad, 84-87; Tirmizi, Sünen, 3138; İmam Ahmed, Musned, 1/377; Beyhakî, Sünenü'l-Kübra, 6/101, 9/117; İbn Hıbban, Sahih, 1702 (Mevaridu'z-Zaman); Humeydi, Musned, 86; Taberani, M'u'cemu'l-Kebir, 10/ 236, 274, 339, 12/452; Taberani, Mu'cemu's-Sağir, 1/78; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 5/70, 72; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 2/99; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 16/472,487,488; İbn Asakir, Tarih, 5/609; İbn

431) îbn Abbas şunu anlattı.
Rasûlullah (s.a.v.) Fetih günü Mekke'ye, Ka'be'nin etrafında 360 put olduğu halde girdi. Rasulullah'ın elinde bir değnek vardı. Onlara i-şaret etmeğe ve şöyle demeğe başladı:
"Hak geldi, batıl yıkılıp gitti. Zaten, batıl yıkılmağa mahkumdur. Hak geldi, artık batıl ne bir şey ortaya çıkarabilir ne de geri getirebilir.1' Bunun hemen arkasından putlar, dokunmadığı halde sırt üstü gelmeğe başladılar. 446[73]

Rasulullahın Gaib Olan Şeylerden Haber Vermesi

Kitabın yazarı (Allah ona rahmet etsin) şöyle dedi:
Bunlardan bazıları daha önce geçti. O, müşriklerin Haşimoğulla-rına boykot için yazdıkları sayfada bulunan haksızlık ve zulümle ilgili yerleri güvenin (bir böcek) yediğini haber vermiştir.
432) Cabir İbn Semura şöyle demiştir: Ben Rasûlullah1 m:
- "Müslümanlardan bir topluluk beyaz saraydaki Kisra haneda-nının hazinesini mutlaka ele geçirecektir" dediğini duydum. 447[74]
433) Ebu Hureyre şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v.):

Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 4/301; Heysemî, Mecmau'z-Zevaİd, 6/176; 7/51; Suyutî, Durru'l-Mensur, 4/199; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 5/121, 8/16, 400

446[73] Müslim, Sahih, kitabu'l-cihad, 87; İmam Ahmed, Musned, 1/377; Beyhakî, Su-nenu'l-Kubra, 6/101; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 10/236; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 5/71; Suyutî, Durru'l-Mensur, 4/199.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 268.
447[74] Müslim, Sahih, kitabu'l-fiten, 78; İmam Ahmed, Musned, 5/100; Beyhaki, Delailu'n-Nubuvve, 4/388; İbn Kesir, el-Bıdaye ve'n-Nihaye, 4/272.

- "Kisra ölünce, artık ondan sonra kisra yoktur. Kayser ölünce ondan sonra da Kayser yoktur, Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin ederim ki, onların hazineleri Allah yolunda, mutlaka size verilecektir" buyurdu. 448[75]

434) Cabir İbn. Semura şunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v.):

- "Kisra öldükten sonra Kisra yoktur. Kayser öldükten sonra Kayser yoktur. Allah'a yemin ederim ki onların hazineleri Allah yolunda verilecektir" buyurdu. 449[76]

Yazar (Allah ona rahmet etsin) şöyle demiştir: Bu hadiste şöyle bir kapalılık vardır. Birisi şöyle diyebilir: Kisra ve Kay^er'densonra bu adlarla anılan bazı kimseler hükümdarlık yapmıştır. Çünkü İran'ın her hükümdarına da Kayser deniliyordu.

Cevap şöyledir: Mülkiyetin bir gerekçesi ve subutu yoksa, kişi o şeye malik sayılmaz zaten saltanatları devamlı sallanıyordu ve sonunda yok olup gittiler.

435) Enes şunu anlattı:

Mekke'yle Medine arasında Ömer'le birlikteydik. Hilali görmeğe çalıştık. Ben keskin gözlü birisiydim. Onu gördüm. Ömer'e

- Onu göremiyor musun? demeye başladım. Ömer:

- Ben onu yatağımın üzerinde sırt üstü yatarken göreceğim, dedi. Daha sonra bize Bedir ehlinden bahsetmeye başladı.

Rasûlullah (s.a.v.) bir gün önce bize onların yıkıldıkları yerleri göstermişti. O şöyle diyordu:

"Burası, yarın inşaallah falancanın yıkılacağı yerdir. Şurası da

448[75] Müslim, Sahih, kitabu'l-fiten, 77; Beyhakî, Delaüu'rvNubuvve, 4/393, 394; Bu-harî, Sahih, kİtabu'l-iman, 31, kitabu'l-menakib, 25; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-fiten, 41; İmam Ahmed, Musned, 2/233, 240, 5/92, 99

449[76] Bu hadisin kaynakları bundan önceki dipnotta açıklanmıştır.

inşaallah, yarın falancanın yıkılacağı yerdir. 450[77]
O kişiler o yerlerde yıkılıp ölmeye başladılar.
Ben de şöyle dedim: Seni hak ile gönderen Allah'a yemin ederim ki, onlar bunda isabet ettiler yani Rasulullah'ın söylediği yerlere yıkıldılar.
436) Ebu Hureyre şunu anlattı:
Hayber'de Rasulullah'la birlikte bulunduk. Rasûlullah (s.a.v.) müslüman olduğunu iddia eden birisi hakkında:
- "Bu cehennemliklerdendir" dedi.
Çarpışma esnasında o adam çok iyi savaştı sonunda yaralandı. Rasulullah'a:
- Ya Rasulellah! Senin cehennemliklerden olduğunu söylediğin adam, bugün çok iyi savaştı ve öldü, denildi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "O, cehenneme (gitmiştir)" dedi.
Bazı kimseler şüphe ve zanna düşmek üzereyken onun ölmediği fakat ağır bir yarası olduğu söylendi. Gece olunca, adam yaranın acısına dayanamayıp intihar etti. Bu, Peygamber'e haber verildi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Allahu ekber, benim Allah'ın kulu ve elçisi olduğuma şehadet e-derim" dedi. Sonra Bilâl'e şunu herkese duyurmasını emretti:
- "Cennete ancak müslüman bir nefis (kişi) girebilir. Allah bu dini, facir kişiyle de destekler. 451[78]

450[77] Müslim, Sahih, kitabu'l-cenne ve sıfatu naımiha ve ehlıha, 76; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-cıhad, 124; Nesaî, Sünen, 5/109; İmam Ahmed, Musned, 3/219, 258; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 14/378; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 3/47, 48; Sunenu'l-Kubra, 9/148; el-Esmave's-Sıfat, 167, 168; imam Ahmed, Musned, 1/2R, 3/219, 258
451[78] Buharî, Sahih, 4/88, 5/169, 8/154, Müslim, Sahih, kitabu'l-iman, 187; İmam Ahmed, Musned 2/309; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 8/198; Ebu Avane, Musned, 1/46; Ab-durrezzak, Musanneî, 9573; Buharî, Tarih, 5/307; İbn Kesir, el-BİDaye ve'n-Nihaye, 4/36,

437) Ebu Humeyd es-Saîdî anlattı: Tebuk yılında Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikte çıktık. Rasûlullah şöyle dedi:
"Sizin üzerinize şiddetli bir rüzgar esecek. O rüzgarda sizden kimse . ayağa kalkmasın. Kimin devesi varsa ipini sağlam bağlasın. 452[79]
Ebu Humeyd: Develeri bağladık. Gece olunca üzerimize şiddetli bir rüzgar esti. Bir adam o rüzgarda ayağa kalktı ve rüzgar onu Tayyi1 dağına attı.
438) Sevban anlattı: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Aziz ve Celil olan Allah, benim için yeri topladı. Böylece onun doğusunu ve batısını gördüm. Ümmetimin mülkü benim için toplanan yere ulaşacaktır. Bana kırmızı ve beyaz iki definede verildi." 453[80]
Yazar (Ebu'l-Ferec Îbnu'l-Cevzi) şöyle demiştir:
Bunu, zayıfken ve hiçbir belde üzerinde otoritesi yokken söylemiştir. Dediği gibi olmuştur. Ümmetinin mülkü, doğunun başlangıcı olan Türk illerinden, batının sonu olan berberi ülkeleri ve İspanya kıyılarına kadar ulaşmıştır.
439) Ebu Sa'id el-Hudri şunu söyledi: Ebu Katade bana: Rasûlullah'ın (s.a.v.) Ammar'a:
- "Seni azgın grup öldürecek" dediğini haber verdi. 454[81]

452[79] Buharî, Sahih, 2/155; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, 11; Beyhakı, Delaılun-Nubuvve, 5/238; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 16/540.
453[80] Müslim, Sahih, kitabu'l-fiten, 19; Ebu Davud, Sünen, 4252; Tİrmizî, Sünen, 2176; İmam Ahmed, Musned, 4/123,5/278, 284; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 9/458; ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 1/152, 4/102; Suyutî, Camiu'l-Kebİr, 4856; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 7/221; İbnu'l-Cevzi, Zadu'l-Mesir, 3/427, 6/59
454[81] Müslim, Sahih, kitabu'l-fiten, 73 (hadisi değişik lafız ve tariklerle rivayet etmiştir). İmam Ahmed, Musned, 5/214, 215; Hakim, Mustedrek, 2/155, 387; Taberani, Mu'cem'ul-Kebir, 4/198, 200; ibn Adiy,

440) Ebu Zerr anlattı:
Mescidde yatarken yanıma Rasulullah geldi. Ayağıyla bana dokununca oturarak doğruldum'. Bana:
- "Ebu Zerr! Oradan çıkarıldığında ne yapacaksın?" dedi. Ben de:
-Allah'ın Rasulünün mescidine ve evime dönerim, dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Peki o, ikisinden de çıkarıldığında ne yapacaksın?" dedi. Ben:
- O zaman kılıcımı alır, onunla beni çıkaranlara vururum, dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "At bakalım! Siyah bir köle olsa bile, onların seni çekip götürdükleri yere sen de onlarla birlikte götürülürsün" dedi.
Ebu Zerr şöyle der: Rabeze'ye sürüldüğümde, namaza kalktım. Sadaka devesi üzerinde bulunan siyah bir adama geldi. Beni görünce dönmeğe beni öne geçirmeğe kalktı. Ben de: Olduğun yerde kal, ben Rasulullah'ın emrine uyuyorum! dedim. 455[82]
441) Ebu Hüreyre anlattı: Bir gün Rasulullah bize:
- "Kim, ben hadisimi bitirinceye kadar elbisesini yayar ve sonra onu toplarsa, şüphesiz o, benden işittiği birşeyi asla unutmayacaktır" dedi.
Ben de hemen elbisemi yaydım, (veya çizgili kumaşımı demiştir) daha sonra bize konuşma yaptı. Elbisemi toplayıp yanıma aldım. Vallahi, ondan duyduğum hiçbir şeyi unutmadım. 456[83]
442) Abdullah îbn Rafi', Ali'nin şöyle anlattığım duydu: Rasulullah (s.a.v.) beni, ez-Zubeyr ve el-Mikdad'ı yola çıkarıp:
- "Hah bahçesine gidin, Orada bir cariye var. Yanında da bir

---

el-Kamil, 4/495; 7/2511; Tarihu'l-Hatîb, 3/243, 9/718; Tefsiru'l-Kurtubi, 16/317; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 8/181; Tarihu İbn Asakir, 4/153
455[82] İbn Ebi Asım, Kitabu's-Sunne, 2/501
456[83] Müslim, Sahih, kitabu fedaili's-sahabe, 159; Buharı, Sahih, 9/133; imam Ahmed, Musned, 2/240, 274; Humeydi, Musned, 1142; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 4/56; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/201

mektup var. O mektubu ondan alın" dedi. Hemen atlarımızı koşturarak yola koyulduk. Nihayet bahçeye geldik. Ansızın kadınla karşılaştık.
-Mektubu çıkar, dedik. Kadın: -Bende mektup filan yok, dedi. Biz:
-Ya mektubu çıkarırsın ya da elbiseleri üzerinden atarsın, dedik.
Kadın mektubu çıkardı. Onu, Rasulullah'a getirdik. Mektupta: Hatıb İbn Ebi Beltea, Mekke'li müşriklerden bazı kimselere, Rasû-lullah'ın (s.a.v.) bazı işlerini haber veriyordu. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Hatıb! Bu ne böyle? dedi. Hatıb:
- Ya Rasulellah! Benim hakkımda karar vermekte acele etme! Ben, Kureyşliler içinde yanaşma bir kişiyim. Asıl Kureyşlilerden değilim. Muhacirlerin Mekke'deki ailelerini koruyacak akrabaları var. Benim nesep yönünden onların arasında yakınım olmayınca, onlardan dost e-dinip onunla akrabamı korumalarını istedim. Bunu küfre saptığım veya dinimden döndüğüm veyaislamdan sonra küfre rıza gösterdiğim içn yapmış değilim, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "O size doğru söyledi" dedi. Ömer:
- Bırak beni de şu münafığın boynunu vurayım, dedi. Peygamber (s.a.v.):
- "O Bedir savaşında bulunmuştu. Ne biliyorsun? Belki de Allah, Bedir savaşına katılmış olanlara: "Siz istediğinizi yapın. Ben sizi bağış-ladam" demiştir" buyurdu, 457[84]

443) Ebu Bekre şunu anlattı:
Rasûlullah (s.a.v.) namaz kılıyordu. Ali'nin oğlu Hasan Rasûlullah (s.a.v.) secde yaptığında sırtına atlıyordu. Rasûlullah (s.a.v.)

457[84] Buharî, Sahih, 4/72, 5/184, 9/24; Müslim, Sahih, kitabu fedaılı's-sahabe, 161; İmam Ahmed, Musned, 9/79,105; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 4/284.

şöyle buyurmuştur:
- "Benim bu oğlum (torunum) efendidir. Allah, onun vasıtasıyla, yakında müslümanlardan iki fırkanın (grubun) arasını düzeltecek." 458[85]

444) Cabir şunu anlattı:
Rasûlullah (s.a.v.) bir seferden geldi, Medine'ye yaklaşınca, nerdeyse devenin üzerindeki kimseyi sürükleyecek hızda bir rüzgar esti. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- "Bu rüzgâr Medine'de ölen bir münafık yüzünden esti."
Medine'ye geldi. Gerçeken o gün büyük münafıklardan birisi ölmüştü.

445) Adiyy İbn Hatem şunu anlattı.
Peygamberin yamndayken ona bir adam gelip yoksulluktan şikayet etti. Sonra başka bir adam gelip yolların kesildiğinden yakındı. Rasûlullah (s.a.v.):
- Adiyy! Sen, Hire'yi gördün mü? dedi. Ben:
- Orayı görmedim. Ama hakkında bilgim var dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Eğer Ömrün uzun olursa, sen bir kadının Hire'den, Allah'tan başka kimseden korkmadan, Ka'be'yi tavaf etmeye gittiğini göreceksin" dedi. Kendi kendime:
- Memleketi kasıp kavuran Tayyi'in kötü adamları (o sırada) nerede olurlar? dedim. Rasulullah (s.a.v.):

458[85] Buharî, Sahih, 3/244, 9/71; İmam Ahmed, Musned 5/38; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 3/21, 22; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/442; Tarihu'l-Hatıb, 8/27; Tanhu İbn Asakır,

4/214.

Bakınız: Fethu'l-Bari, 5/307; Tefsıru'l-Kurtubı, 4/77", el-Bıdaye ve'n-Nihaye, 8/108; Kenzu'l-Ummal, 34301,342263

- "Eğer ömrün uzun olursa, Kisra'mn hazineleri ele geçirilecek" dedi. Ben:
- Hürmüz'ün oğlu Kisra'nın mı? dedim. O şunu ilave etti:
- "Eğer ömrün uzun olursa, bir adamın avuç dolusu altın ve gümüş çıkarıp onu kabul edecek birisini aradığını ve onu kabul edecek birisini bulamadığını göreceksin" dedi.
Ben bir kadının, Allah'tan başka hiç kimseden korkmadan, Ka'be'yi tavaf için Hîre'den çıktığını gördüm. Hürmüz'ün oğlu Kisra'nın hazinelerini ele geçirenler arasında ben de vardım.
Eğer uzun bir Ömür sürerseniz, Ebu'l-Kasım'ın dediği gibi, kişinin avucu dolu olarak çıktığını göreceksiniz. 459[86]

446) Ebu Musa şöyle anlattı:
Kendisi (Ebu Musa) Medine bahçelerinden birinde Rasulullah'la birlikteyken bir adam gelip kapının açılmasını istedi. Peygamber (s.a.v.):
- "Ona kapıyı aç ve onu cennetle müjdele" dedi.
Bir de baktık ki gelen Ebu Bekr (r.a.). Sonra başka birisi kapının açılmasını istedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ona kapıyı aç ve onu cennetle müjdele" dedi.
Bunun da Ömer olduğunu gördük. Ona kapıyı açtım ve onu cennetle müjdeledim. Daha sonra bir başkası kapının açılmasını 'istedi. Rasulullah (s.a.v.) bir yere yaslanmıştı, doğrulup oturdu ve:
- "Ona kapıyı aç ve onu, başa gelecek bir bela şartıyla cennetle müjdele" buyurdu. Bir de baktım gelen Osman'dır. Ona kapıyı açtım ve onu cennetle müjdeledim. Rasulullah'm dediğini de

---

459[86] Buharî, Sahih, 4/239; kitabu'l-menakıb, babu alamatİ'n-nubuvveti fi'l-islam; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, 5/225; 9/177; Delailu'n-Nubuvve, 5/343; 6/323; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 17/94; İbn Kesir, el-Bidayeve'n-Nihaye, 5/66;Tarihu'l-Hatib, 1/190

haber verdim. Osman;
-Yardım dilenecek sadece Allah'tır, dedi. 460[87]

447) Ebu Hureyre şunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Siz, ayakkabıları çarık olan bir kavimle savaşmadıkça yine, gözleri küçük (yüzleri kırmızı) burunları basık sanki yüzleri deri üstüne, deri kaplanmış kalkanlar gibi (kalın) olan Türklerle savaşmadıkça kıyamet kopmaz."461[88]

448) Ebu Said el-Hudri şunu anlattı:
Bir defasında, biz Rasûlullah'm (s.a.v.) yanındaydık. Bir malın taksimini yapıyordu. O sırada, Teinim oğullarından birisi olan Zulhu-vey'e sıra geldi ve:
- Ya Rasulalllah! Adil ol, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- Yazık sana! Ben adil olmazsam, kim adil olur? Adil olmazsam, ben istek ve emelime kavuşamamışım demektir, dedi. Ömer:
-îzin ver, onun boynunu vurayım, dedi. Peygamber (s.a.v.):
- Onu bırak. Çünkü onun öyle arkadaşları var ki kıldıkları namazın yanında, sizden birisi kendi namazını küçümser, oruçlarının yanında kendi orucunu küçümser. Bunlar Kur'an okurlar, fakat okudukları Kur'an boğazlarını geçmez. Dinden, okun avı delip geçtiği gibi çıkarlar. Böyle bir okun demirinde nasıl (kan olarak) birşey bulunmaz, sonra giriş yerine bakılır, yine birşey bulunmaz, sonra ağaç kısmına bakılır, orada da birşey bulunmaz,

---

460[87] Buharî, Sahih, 5/16, 8/59; Müslim, Sahih, kitabu fedaili's-sahabe, 28; Tirmizî, Sünen, 3710; İmam Ahmed, Musned, 4/406; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, 1/57; İbn Hacer, Fethu'l-Barİ, 7/43,10/597; Zebîdî, Jthafu's-Sadeti'l-Muttekîn, 7/178

461[88] Buharı, Sahih, 4/52; İmam Ahmed, Musned, 2/319, 530; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, 9/175, 176; Hakim, Müstedrek, 4/474, 475; Ebu Davud, Sünen, 4304

tüy kısmına bakılır, orada da birşey bulunmaz. Halbuki ok avın işkembesini ve kanı delip geçmiştir. Onların alameti siyah bir adamdır. Bu adamın pazılarından biri, kadın memesi veya sallanan et parçası gibidir. Bunlar, insanların tefrikaya düştükleri zaman çıkar" buyurdu. 462[89]

Ebu Said sözüne şöyle devam eder: Ben, bu sözü Rasulullah'tan i-şittiğime şehadet ederim. Yine şehadet ederim ki, Ali İbn Ebi Talib ben de onunla birlikteyken, bu adamlarla savaştı. O, siyah adamın aranmasını emretti ve adam aranıp bulundu. Getirildiğinde ona baktım. Tıpkı Easûlullah'm (s.a.v.) tarif ettiği gibiydi.

449) Cabir şunu anlattı:

Hayber günü, Rasülullah'a (s.a.v.) Safıyye, onun kocası ve kardeşi getirildiler. Rasûlullah (s.a.v.), hiçbir şeyi gizlememeleri şartıyle onlara eman vermişti. Eğer birşeyi gizlerlerse kanlarının dökülmesi helal olacaktı. Birisi doğruyu söylemiş, gizlememişti. Ama Safıyye'nin kocası Kinane ondan hazine tulumlarım gizlemişti. Onların içinde birçok zinet vardı. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Kinane! Sen bana, benden hiçbir şeyi gizlememek üzere söz vermiştin. Hazine tulumları nerede?" dedi. Kinane:

- Senden hiçbir şeyi gizlemedim, dedi.

Cebrail, Rasûlullah'a (s.a.v.) gelip hazinenin yerini bildirdi. Rasûlullah (s.a.v.) ashabına:

- "Gidin, o falan falan yerdedir" dedi.

Kinane Rasûlullah'a getirilince onların boyunlarının vurulmasını

462[89] Buharı, Sahih, 4/243, 8/47; Müslim, Sahih, kitabu'z-zekat, 148; İbn Mace, Sünen, 172; İmam Ahmed, Musned, 3/56, 353, 354, 355; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 5/185, 187; Said İbn Mansur, Sünen, 2902; ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 4/363,' 7/300; İbn Hacer, Fethul-Barı, 10/552, 12/290; Suyutî, Durrul-Mensur, 3/250; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 30940,31223,31589

emretti ve onların boyunları vuruldu. Rasûlullah (s.a.v.) Bilal'e:
- "Safıyye'yi getir" dedi.
Bilal, Safıyye'yi getirirken iki cesedin yanından geçirdi. Rasûlullah (s.a.v.) bundan hoşlanmadı. Bu yüzündeki ifadeden anlaşıldı. Rasûlullah (s.a.v.) Safiyye'nin yanına gitti ve onu azat edip kalan akra-balalarının yanma dönmek veya müslüman olup kendisine eş yapmak arasında muhayyer bıraktı. Safîyye:
-Ben, Allah'ı ve Rasulünü seçiyorum, dedi. Rasûlullah müslümanlara:
- "Annenizden uzak durun" dedi. Hayber'den altı mil uzaktayken onunla gerdeğe girmek isteyerek mola verdi. Safıyye kabul etmedi. Rasûlullah (s.a.v.) onun bu davranışına bozuldu. Sahba denilen yere gelince yine mola verdi. Safîyye orada Rasulullah'ın arzusunu kabul etti. Rasûlullah (s.a.v.):
- "İlk defada gerdeğe girmekten kaçınmana sebep neydi?" dedi. Safıyye:
-Yahudilere yakın olmamız sebebiyle, sana bir kötülük yapmalarından korktum, dedi.
Rasûlullah (s.a.v.) onunla gerdeğe girdi. Ebu Eyyub geceyi, Rasulullah'ı korumak üzere çadırının etrafında dolaşarak geçirdi. Peygamber (s.a.v.) attığı adımlarının sesini duyunca:
- "Kim o? dedi. O da:
- Halid îbn Zeyd, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Ne var? Ne oluyor?" dedi. Halid:
- Bu kadının sana bir kötülük etmesinden korktuğum için bu gece hiç uyumadım, dedi.
Rasûlullah (s.a.v.) ona dönmesini emretti ve o da döndü gitti.
450) Abdullah İbn Abbas şunu anlattı:
Rasûlullah (s.a.v.) tavaf esnasında Ebu Sufyan'a yetişip:
- "Ebu Sufyan! Seninle Hind arasında şöyle şöyle olmadı mı?" dedi.

Ebu Sufyan içinden: Hind benim sırrımı başkasına açtı. Ben ona şunu şunu yapacağım diye geçirdi.
Rasûlullah (s.a.v.) tavafını bitirince, yine Ebu Sufyan'a varıp:
- "Ebu Sufyan! Hind'e haksızlık etme. O bana, senin hiçbir sırrını açmadı" dedi. Ebu Sufyan:
- Senin Allah'ın Rasulü olduğuna şehadet ediyorum. Benim içimden geçeni sana kim haber verdi? dedi. 463[90]
451) Asım İbn Kuleyb şöyle rivayet etti.
Babam bana şunu anlattı: Bana da Ensar'dan birisi anlattı: Çocukken, babamın yanında, Rasulullah'la birlikte çıktık. Karşımıza bir adam.geldi ve:
-Ey Allah'ın Rasulü! Falanca kadın seninle ashabını yemeğe davet ediyor, dedi.
Peygamber ve beraberindekiler gittiler. Biz babalarımızdan ayrı olarak çocukların oturduğu yerlere oturduk. Yemek getirildi. Rasûlullah (s.a.v.) elini yemeğe uzattı, onlar da uzattılar. Ashabı Rasulul-lah'm lokmayı yutmayıp ağzında döndürdüğünü görünce yemekten ellerini çekiler. Lokmayı ağzında geveledikten sonra çıkardı ve:
- Bu, sahibinden izinsiz alınmış bir koyun etidir. 464[91] Kadın kalkıp:
- Ey Allah'ın Rasulü! Seni ve ashabını yemekte bir araya getirmek istedim. Baki'a adam gönderdim. Satılık hiçbir şey bulamadım. Kardeşime bana koyununu göndermesi için adam gönderdim.

463[90] Ukaylî, Duafau'l-Kebır, 3/57. Abdulvahıd el-Hucubı'nın biyografisinde şöyle demiştir: "Bunu naklettiği için Abdulaziz eleştırılemez. O sıkadır güvenilirdir."

el-Hındî, Kenzu'l-Ummal, 35416
464[91] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 1/3; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 6/310; Suyutî, Hasais, 2/104.

Kardeşim orada olmadığı için ailesi koyunu bana verdi.

452) Enes anlatmıştır:

Peygamber (s.a.v.), Mu'te'ye katılanların şehid oluşlarını minber-deyken haber vermiştir. Önce Zeyd'in sonra Ca'fer'in sonra da İbn Ra-vaha'nm şehit oluşlarını anlatmış daha sonra:

- Şimdi sancağı Allah'ın kılıçlarından birisi olan Halid Îbnu'l-Velid aldı, demiştir.

453) Hz. Aişe anlatmıştır: Peygamber (s.a.v.) Aişe'yi bir kadına göndermişti. Aişe:

- Önemli bir şey görmedim, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Yanağında bir ben gördün de tepeden tırnağa kadar ürperdin" dedi. Aişe de:

- Senin için sır diye birşey yoktur. Kim, senden saklayabilir ki! 465[92]

454) Süleyman Ibn Surad şunu anlattı: -Hendek savaşında Rasûlullah (s.a.v.):

- "Artık bundan böyle biz onlara (müşriklere) karşı savaşacağız. Onlar bizimle savaşamayacaklar (bizonlara doğru yüreyeceğiz)"buyurdu.

Ebu Nuaym: Allah bunu gerçekleştirmiştir. Rasûluîlah (s.a.v.) kendisine savaş açılmadan onlarla savaştı. 466[93]

455) El-Abbas îbn Abdilmuttalib şunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Din üstün gelecek, hatta denizleri aşacak ve Allah yolundaki at-larla denizlere dalınacak."467[94]

465[92] İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, 8/115; Ebu Nuaym, Tarihu İsbehan, 2/188; Tari-hu'l-Hatib, 1/301

466[93] Buharı, Sahih, 5/48; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 3/457. Bakınız: ibn Hacer, Fethu'l-Bari, 7/405

467[94] İbnu'l-Mubarek, kitabu'z-zuhd, 192; Tefsiru'l-Kurtubi, 1/18, 4/22; el-

456) Osman İbn Suheyb'in babası Rasulullah'm bir gün Ali'ye şunu söylediğini anlattı:
- "İnsanların en azgını kimdir?" Ali:
- Deveyi boğazlayan kimsedir, ya Rasulellah! dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Doğru söyledin. Diğerlerinin en azgını kimdir?" dedi. Ali:
- Bilmiyorum, ya Rasulellah! dedi. Rasûlullah:
- "Buna vuran kimsedir" deyip başının tepesine (bıngıldağına) işe-ret etti.
Ali (r.a.) Irak halkına:
-Vallahi, onların en azgınının ayaklanmasını ve bunu sakalım bundan boyamasını isterdim, derdi ve elini başının ön tarafına koyardı. 468[95]
457) Abdullah İbn ömer anlatmıştır:
Rasulullah'la birlikte Taife giderken bir kabre uğradık. Rasulullah'ın şöyle dediğini duydum:
- "Bu, Sakiflüerin atası olan Ebu Riğal'in kabridir. O, Semud'dan-dı. Harem'de bulunduğu için korunuyordu. Harem'den çıkınca, kavminin başına gelen bela, onun da başına gelmişti. Oraya defnedildi. Bunun delili onun yanma altın bir çubuğun gömülmüş olmasıdır. Eğer kabrini kazarsanız, o altın çubuğu orada bulursunuz." 469[96]
Cemaat hemen oradan altın çubuğu çıkardı.

Hindî, Ken-zu'l-Ummal, 29121; Şeceri, el-Emali, 1/73, 83

468[95] İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, 3/22; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 8/45; Tarihu'l-Hatib, 1/135; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 7/325, 326; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 9/ 136; Ibn Hacer, Fethu'l-Bari, 7/74.
469[96] Ebu Davud, Sünen, 3088; Beyhakî, Şunenu'l-Kubra 4/156; Delailu'n-Nubuve, 6/297, 7/297; Abdurrezzak, Musannef, 20989; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye 3/439; Suyutî, Hasaisu'l-Kubra, 1/272

458) Ibn Ömer şunu anlattı:

El-Esvedu'1-Ansî'nin öldürüldüğü gece, bize müjdelemesi için Rasûlullah'a (s.a.v.) semadan haber geldi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Dün gece el-Esved öldürüldü. Onu mübarek bir adam öldürdü" dedi. -Kim? diye soruldu. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Feyruz kazandı, Feyruz" dedi. 470[97]

459) Ummu Zerr anlattı:

Ebu Zerr'in vefatı yaklaşınca, ağladım. Ebu Zerr:

-Ağlama! canını sıkma! Bir gün, Rasulullah'm, benim de aralarında bulunduğu bir gruba:

- "Sizden birisi, kır bir yerde vefat edecek. Onun cenazesinde müminlerden küçük bir topluluk bulunacak" dediğini duydum. Orada benimle birlikte bulunanların hepsi, topluluklar içinde ve köylerde vefat ettiler] Şimdi kırda ölecek olan benim. Vallahi, ben şimdiye kadar ne yalan söyledim, ne.de yalanlandım. Yolu gözet, dedi. Ben:

-Hacılar gitti. Yoldan el ayak kesildi, dedim. Ben, sık sık tepeye kadar gidiyor, sonra yanma dönüp ona bakıyordum. Ansızın hayvanlarına binmiş bazı insanlar gördüm. Elbisemle işaret ettim. Süratle gelip:

-Neyin var? dediler.

-Müslümanlardan birisi ölüyor, dedim.

-O kimdir? dediler. Ben de: ı

-Ebu Zerr, dedim. Onlar:

-Allah'ın Rasulü'nün sahabisidir, dediler. Ben:

-Evet, dedim. Onlar da onun için babalarımız ve analarımız feda olsun dediler. Birisi Ebu Zerr'i kefenledi ve onu gömdüler. 471[98]

470[97] el-Hındî, Kenzu'l-Ummal, 37472, 37473; Jbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye.

471[98] İmam Ahmed, Musned, 5/155; Hakim, Mustedrek, 3/354; İbn Sa'd,

460) Ebu Hüreyre şunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v.):
- "Cehennemliklerden görmediğim iki sınıf vardı: Birisi, yanlarında sığır kuyrukları gibi kamçılar bulunup onlarla insanları döven bir kavim. Diğeri de giyinmiş çıplak, sallanarak yürümeyi öğreten, kırıtkan, başları Horasan develerinin eğik hörgüçleri gibi olan bazı kadınlar. Bunlar cennete giremeyecek, onun kokusunu da duyamacaklardır. Halbuki onun kokusu şu kadar ve şu kadar uzaktan duyulacaktır" buyurdu. 472[99]
461) Ebu Nevfel şunu söyledi:
Îbnu'z-Zubeyr öldürülünce, Haccac onun annesi, Esma'ya adam gönderdi. Esma ona:
-Rasûlullah (s.a.v.) bize şöyle buyurmuştu: "Sakif kabilesinde bir yalancı ve bir can alıcı vardır." Yalancıyı gördük. Can alıcının da, senden başkası olacağını zannetmiyorum, dedi. 473[100]
462) Ebu Harun el-Abdi şunu anlattı:
Ebu Said el-Hudri'nin yanma girmiştik. Şöyle dedi: Rasulullah'ın vasiyetine hoş geldiniz. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştu:
- "Size dünyanın çeşitli yerlerinden ilim öğrenmek için bazı kem-seler gelecek. Onlar size geldiklerinde iyi davranınız."

Tabakatü'l-

Kubra, 4/171,172; İbn Hıbban, Sahih, 2260 (Mevarid), Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 9/401, 402; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evlıya, 1/170; Munzıri, Terğib ve'î-Terhib, 4/220; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 6/235
472[99] Müslim, Sahih, kitabu'l-übas, 125; kitabu'İ-cenne, İmam Ahmed, Musned, 2/356: 440; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, 2/234, 247; Münzirî, Terğıb ve't-Terhib 3/95; Tefsiru'l-Kurtubi, 7/125; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 6?277
473[100] Müslim, Sahih, kitabu fedaili's-sahabe, 229; İmam Ahmed, Musned, 2/87, 91, 92; TÎrmizî, Sünen, kitabu'l-fiten, 44; kitabu'l-menakıb, 73.

474[101]

463) İbn Abbas şunu söylemiştir: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

- "Siz dinliyorsunuz ve sizden dinlenecek, sizden dinleyen kimselerden de dinlenecek." 475[102]

464) Ummu Varaka Bint Abdillah İbn el-Haris'ten rivayet edilmiştir.

Rasûlullah (s.a.v.) Ummu Varaka'yı, her cuma ziyaret ederdi. Bedir savaşında o:

-Seninle birlikte (savaşa) gitmem için bana izin verir misin? Hastalarınıza bakar, yaralılarınızı tedavi ederim. Belki Allah bana şehitlik nasib eder, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Sen evinde kal, çünkü Allah sana şehitliği verir" dedi.

O, kendisinin ölümünden sonra, kölesiyle cariyesinin azat edilmelerini emretmişti. Ölümü gecikince cariyeyle köle onu bir kadife örtünün içine sarıp boğdular. O ölünce kaçtılar.

Ömer geldi. Ona:

Ummu Varaka'yı kölesiyle cariyesi öldürüp kaçtılar, denildi.

Ömer topluluğun içinde kalkıp şunu söyledi:

-Rasûlullah (s.a.v.) Ummu Varaka'yi ziyaret eder ve:

- "Haydi şehid hanımı ziyarete gidelim" derdi. Köleyle cariye yakalanıp getirildiler ve asıldılar.

465) İbn Abbas anlatmıştır:

El-Abbas esir edilince ondan fidye (kurtulmaparası) istendi. O

474[101] Tarihu İbn Asakir, 2/247;'Bağavî, Şerhu's-Sunne, 1/286; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 295, 35

475[102] Ebu Davud, Sünen, 3659; İmam Ahmed, Musned, 1/321; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 10/250; Hakim, Müetedrek, l/95;Taberani, Mu'cemul-Kebir, 2/63; İbn Hibban, Sahih, 77 (Mevarid); Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 1/137; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 29176

da:
-Benim param yok, dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.) şu cevabı verdi:
- "Mekke'den çıkarken, Ummu'1-Fadl'a bıraktığın para ne oldu? Yanınızda hiç kimse yoktu. Sen şöyle dedin: Bu yolculuğumda başıma bir şey gelirse, şu kadarı el-Fadl'm, şu kadarı da Abdullah'ın olsun dedin." El-Abbas:
-Seni hak ile gönderene yemin olsun! Bunu insanlardan seninle benden başka hiç kimse bilmiyor, Senin Allah'ın Rasulu olduğunu iyi biliyorum, dedi. 476[103].
466) Muhammed İbn İshak şunu anlattı:
Umeyr îfcn Vehb, Bedir savaşına katılanların yenilgiye uğramalarından biraz sonra, Safvan İbn Umeyye'yle birlikte, Hıcr'da oturdu.
Umeyr, Kureyş'in cin fıkirlilerindendi. Mekke'deyken Rasulullah'a ve ashabına eziyet ederdi. Oğlu Vehb îbn Umeyr Bedir'de esir edilenler arasındaydı. Umeyr, kuyuya atılanların başlarına gelenleri anlattı. Safvan:
-Vallahi, bundan sonra yaşamanın tadı yok, dedi. Umeyr de ona:
-Doğru söyledin, Vallahi, borcum olmasaydı ki, borcumu ödeyecek birşeyim de yok ve benden sonra çoluk çocuğumun perişan olmalarından korkmasaydım, hayvanıma biner, Muhammed'e gider ve onu öldürürdüm. Hem, benim, onlar tarafından kabul edilmem için bir sebep de var. Oğlum, ellerinde esirdir, dedi. SarVan:
-Borcunu üzerime alıyorum. Onu senin namına ben öderim, Çoluk çocuğuna da kendi çoluk çocuğumla birlikte bakarım, dedi.

476[103] Beyhakî, Sünenü'l-Kübra, 6/322; Delaılu'n-Nubuvve, 3/142; Tanhu İbn Asakir, 7/ 233; Tefsiru'l-Kurtubı, 8/52; İbn Kesir, el-BİDaye ve'n-Nihaye, 3/299; Tefsiru İbn Kesir, 4/36

Umeyr:
-Öyleyse, benim durumumu ve kendi durumunu gizli tut, dedi.
Safvan:
-Tamam, öyle yaparım, dedi.
Sonra Umeyr kılıcınm bilenip zehirlenmesini emretti ve emri yerine getirildi. Kalkıp Medine'ye geldi. Ömer, onun mescidin kapısında kılıcını kuşanmış bir halde devesini ıhtırdığını görüp:
-Bu, Allah'ın düşmanı Umeyr'dir. O, kötülükten başka bir maksatla gelmemiştir. Aramızı bozan ve Bedir günü müşrikler hesabına bizim sayımızı tahmin eden de odur, dedi.
Ömer, Rasûlullah'm (s.a.v.) yanına girip:
-Ya Rasulellah! İşte bu Allah'ın düşmanı Umeyr! Kılıcını kuşanmış olarak gelmiş, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Onu yanıma al" dedi. Ömer Umeyr'in yanına geldi. Boynundaki kılıcının bağını tuttu ve çekip boynuna geçirdi. Ensar'dan bazılarına:
-Siz de Rasûlullah'm (s.a.v.) yanma girin ve oturun. Bu pisin O'na bir zarar vermemesi için dikkatli olun. Çünkü o, güvenilir bir kimse değildir, dedi.
Ömer, onunla birlikte Rasulullah'ın huzuruna girdi. Rasûlullah (s.a.v.) Ömer'in, Umeyr'in boynundaki kılıç bağını sımsıkı tuttuğunu görünce:
- "Ömer! Onu serbest bırak! Yaklaş Umeyr! " dedi. Umeyr yaklaşınca:
-Hayırlı sabahlar, dedi.
Cahiliye devri adamları arasındaki selâm böyleydi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Umeyr! Allah bize senin verdiğin selamdan daha hayırlı bir selamı, cennetliklerinin selamını lütfetti. Hem sen buraya niçin geldin? dedi. Umeyr:
-Elinizdeki esirimi kurtarmak için geldim. Ona iyilik edin, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.):
- Peki boynundaki şu kılıç ne? dedi. Umeyr:
-Allah, kılıçların belasını versin. Onlar bir fayda verdi mi? dedi. Peygamber (s.a.v.):
- "Doğru söyle! Sen buraya niçin geldin?" dedi. Umeyr:
- Sadece bunun için (anlattığım şey için) geldim, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Sen Safvan Ibn Umeyye'yle birlikte Hıcr'da oturdun. Kureyş'in kuyuya atılanlarından bahsettiniz. Sonra sen: Eğer borcum ve çoluk çocuğum olmasaydı gider Muhammed'i Öldürürdüm, dedin. Safvan İbn Umeyye de beni Öldürmene karşılık, borcunu ödemeyi ve çoluk çocuğunun geçimini üzerine aldı. Allah ikimizin arasına girip bana yapacağın şeye engel oldu" buyurdu. Umeyr:
- "Şehadet ederim ki, sen Allah'ın Rasulüsün! Biz seni yalanlar dururduk. Bu mesele, ancak benimle Safvan arasında geçmişti. Vallahi, anladım ki, bunu sana ancak Allah haber vermiştir. Bana İslam'ı gösteren, beni o doğru yola sevkeden Allah'a hamdolsun deyip kelime-i şehadet getirdi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Kardeşinize dinini öğretin ve ona Kur'an okutun. Esirini de serbest bırakın" dedi.
Rasulullah'm emrini yerine getirdiler. Daha sonra Umeyr:
- "Ey Allah'ın Rasulü! Ben, Allah'ın nurunu söndürmeye çalışır, Allah'ın dininde bulunanlara ağır işkencelerde bulunur dururdum. Benim Mekke'ye gidip Mekke'lileri Allah'a ve İslam dinine davet etmeme izin vermeni istiyorum. Belki Allah onlara doğru yolu gösterir de nıüs-lüman olurlar, yoksa, daha önce senin ashabına dinlerinden dolayı yaptığım işkence gibi, onlara da dinlerinden dolayı işkence yapmak istiyorum, dedi.
Rasûlullah (s.a.v.) onun gitmesine izin verince Mekke'ye gitti. Safvan, Umeyr Mekke'den ayrıldıktan sonra Kureyş

müşriklerine:
- Yakında size, Bedir savaşım unutturacak önemli bir olayla karşılaşacağınızı şimdiden müjdelerim, derdi.'
Safvan gelen yolculara Umeyr'i Sorardı. Nihayet bir yolcu gelip ona, Umeyr'in müslüman olduğunu haber verince, Umeyr'le asla konuşmamağa ve ona yardımcı olmamağa yemin etti.
Umeyr Mekke'ye gelince, halkı İslam'a davet etmeye ve kendisine karşı çıkanlara da eziyet etmeğe başladı. Bazı kimseler onun vasıtasıyla müslüman oldular. 477[104]
Yazar şöyle demiştir:
Ebu'1-Vefa îbn Akîl şunu söylemiştir: Rasulullah'ın gaib ve geleceğe dair olan şeyleri bildirmeye girişmesinde büyük bir tehlike vardır. Çünkü el-Esved'le Museylime'yi yaptıkları tahminler utandırmıştı. Haber, o ikisinin söylediğinin zıddına çıkmıştı.
Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurur: "O, alevli bir ateşe girecek." 478[105]. Eğer o müslüman olsaydı, olan olurdu. Ancak Rasûlullah (s.a.v.) neticeleri gözeterek konuşuyordu. Bu, onun çok güvenilir, olduğuna bir delildir. Onu bu halde durduran Allah'a hamdolsun. O, ithamı gerektirecek şeylerle yıkılmasından korkulmayacal^ şekilde delille hareket edendir. Bu da ancak gerçekleştirmeye kadir olandan sadır olur. 479[106]

Kayanın Rasulullaha Yumuşatılması

467) Cabir anlatmıştır: Peygamberle (s.a.v.) ashabı, hendeği kazarken üç gün hiçbir şey yemeden durdular. Sahabiler:

477[104] Taberanı, Mu'cemu'i-Kebır, 17/59, İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nıhaye, 3/314; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 3745.
478[105] Mesed Suresi, 3
479[106] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 268-282.

-Ya Rasulellah! Burada çok sert bir yer var, dediler. Rasûlullah (s.a.v.):

"Orayı su ile ıslatın'1 dedi. Daha sonra balyozu alıp: "Bismillah" dedi. Ona üç defa vurdu ve orası darmadağın olan bir kum yığını haline geldi.

Bir ara baktığımda Rasûlullah'm (s.a.v.) karnına taş bağladığını gördüm. 480[107]

468) El-Bera îbn Azib şunu anlattı:

Rasûlullah (s.a.v.) bize Hendeğin kazılmasını emretti. Hendeğin bir yerinde balyozların işlemediği bir kaya parçasıyla karşılaştık. Bunu Rasulullah'a söyledik. Rasûlullah geldi, balyozu aldı ve:

- "Bismillah" dedi. Bir vuruşta kayanın üçte birini kırdı. Sonra: "Allahu ekber! Bana, Şam'ın anahtarları verildi. Vallahi, şu bulunduğum yerden oranın kırmızı köşklerini görüyorum" dedi. Daha sonra yine: "Bismillah" deyip tekrar vurdu. Kayanın üçte birini daha kırdı ve: "Allahu ekber! Bana Fars'ın anahtarları verildi. Vallahi, şu bulunduğum yerden, Medain'i ve onun beyaz köşkünü görüyorum" dedi. Sonra: "Bismillah" deyip tekrar vurdu ve kayanın geri kalanını parçaladı. Yine: "Allahu ekber! Bana, Yemen'in anahtarları verildi. Vallahi, şu bulunduğum yerden, San'a'daki sarayı görüyorum" dedi. 481[108]

480[107] Buharî, Sahih, kıtabu'i-meğazi, babu gazvetu'l-hendek, 5/395; Beyhakî, Delaj-tu'n-Nubuvve, 3/416; İmam Ahmed, Musned, 3/300; Darimî, Sünen, Mukaddime 7; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 14/418. Bakınız: İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 5/316; İbn Hişam, Sıretu'n-Nebeviyye, 3/171, 172

481[108] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 3/421; Tarıhu'i-Hatîb, 1/131, 4/131; İmam Ahmed, Musned, 4/303; İbn Hacer, Fethu'İ-Bari, 7/397; Suyutî, Camİu'l-Kebir, 9667. El-Mizzî, Tuhfe-tu'l-Eşraf'da (2/65) bunu Nesaî'ye nisbet etmiştir.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 283.

Hurma Kütüğünün Rasulullaha Hasretinden Ağlaması

469) Cabir şöyle dedi:
Rasûlullah (s.a.v.) bir hurma kütüğünün üzerinde hutbe okurdu. Marangoz bir kölesi olan Ensarlı bir kadın:
-Ya Rasulellah! Benim marangoz bir kölem var. Ona senin için, üzerinde hutbe okuyacağın bir minber yaptırsam olmaz mı? dedi. Rasûlullah da:
- "Olur" dedi.
Rasulullah için minber yapıldı. -Cuma günü olunca, o minberin üzerinde hutbe okumağa başladı.
Daha önce üzerinde durduğu kütük bebek gibi inlemeye başladı. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Bu, yanında yapılan zikri dinlemekten uzak kaldığı için ağladı" dedi. [482[109]]
470) Et-Tufeyl İbn Ka'b, babasının şunu anlattığını söyledi.
-Ya Rasulellah! Sana, cuma günü üzerinde duracağın, cemaatin seni görebileceği ve hutbelerini işitebileceği bir minber yapmamı ister misin? dedi. Rasulullah da:
- "Olur" diye cevap verdi.
Minbere üç basamak yapıldı. Minber getirilip yerine konulunca ve Rasulullah (s.a.v.) minbere çıkmak isteyince hurma kütüğünün yanından geçti. Kütük, çatlayıp parçalamncaya kadar öküz gibi böğürdü. Rasulullah (s.a.v.) minberden inip eliyle onu okşadı ve kütük sustu. Sonra tekrar minbere çıktı. Mescid yıkılıp değiştirilince (Hz. Osman devrinde), bu kütüğü Übeyy İbn Ka'b aldı. Çürüyüp güve yeyinceye ve toz toprak haline gelinceye

---

482[109] İmam Ahmed, Musned, 3/300; İbn Kesir, el-Bıdaye ve'n-Nihaye, 6/146; Ebu-Nuaym, Delaılu'n-Nubuvve, s. 142

kadar, Ubeyy'in yanında kaldı. 483[110]

471) Enes anlatmıştır:

Rasulullah (s.a.v.) cuma günü, sırtını dayadığı bir kütüğün yanında hutbe okurdu. Cemaat çoğalınca:

- "Bana bir minber yapın" dedi.

Rasulullah (s.a.v.) için iki basamaklı bir minber yapıldı. Rasulullah hutbe okumak üzere minberin üzerine çıkınca, kütük Rasulullah'a (s.a.v.) olan özleminden dolayı ağladı.

Ben mesciddeyken, kütüğün özlem duyarak inleyip ağladığını duydum. Rasulullah (s.a.v.) minberden ininceye kadar durmadan ağladı. İnip kütüğü okşadıktan sonra sustu.

Hasen bu hadisi anlattığında ağlamış ve şöyle demişti: Allah'ın kulları! Aziz ve Celil olan Allah'ın yanındaki derecesinden dolayı kütük, Rasûlullah'a (s.a.v,) özlem duyarak ağlayıp inlediğine göre, siz onunla karşılaşıp buluşmak için özlem duymaya daha çok hak sahibisiniz. 484[111]

472) İbn Ömer anlatmıştır:

Rasûlullah (s.a.v.) bir hurma kütüğüne dayanarak hutbe okudu. Minber edindikten sonra hurma kütüğüne dayanmaktan vazgeçti. Hurma kütüğü ağladı. Peygamber (s.a.v.) gelip ona elini sürdü. 485[112]

473) İbn Abbas şunu anlattı:

Rasûlullah (s.a.v.) bir hurma kütüğüne dayanarak hutbe okurdu.

483[110] İbn Mace, Sünen, kitabu İkameli's-sala, babu ma caefi bed'i şe'ni'l-minber, 1/ 454; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/67, 98.

484[111] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/559 (Enes'ten); İmam Ahmed, Musned, 3/226; İbn Huzeyme, Sahih, 776; İbn Hıbban, Sahih, 574 (Mevarid); Tarihu'l-Hatib, 12/486; İbnu'l-Mubarek.Zuhd, 361

485[112] Buharî, Sahih, kitabu'l-menakıb, babu alamati'n-nubuvveti fi'l-islam; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/557; Tirmİzî, Sünen, kitabu salatı'l-cumua, babu ma cae fi'l-hutbeti ale'l-minberi, 2/379

Rumlardan (Bizanslılardan) birisi ona geldi: Rasûlullah (s.a.v.):
- "Bana bir minber yap da onun üzerinde hutbe okuyayım" dedi. 486[113]

O adam Rasûlullah için gördüğünüz şu minberini yaptı. Rasulullah hutbe okumak üzere minberin üzerine çıkınca, hurma kütüğü, yavrusundan ayrılan devenin inlemesine benzer sesler çıkarmağa başladı. Rasûlullah (s.a.v.) minberden inip onu kucaklayınca sustu. Rasûlullah (s.a.v.) bir çukur kazılarak kütüğün oraya gömülmesini emretti.

474) İbn Bureyde'nin babası şunu anlattı:

Peygamber (s.a.v.) hutbe okuduğu zaman ayağa kalkar ve nızun süre ayakta kalırdı. Ayakta durmak onu yoruyordu. Bir hurma kütüğü getirilip bir ucu yere gömülmek suretiyle dikildi. Peygamber (s.a.v.) hutbe okurken uzun süre ayakta durursa arkasını bu hurma kütüğüne dayardı. Medine'ye gelen birisi onun bu durumunu gördü. Yanında bulunan kişilerden birisine:

- Muhammed'in memnun kalacağını bilsem, kendisi için üzerinde oturmak istedikçe oturmasına, ayakta durmak istedikçe ayakta durmasına elverişli bir oturma yeri yapardım, dedi.

Peygamber (s.a.v.) bunu duyunca:

- "Onu bana-getirin" dedi. Adam Rasulullah'a getirildi. Rasûlullah (s.a.v.) ona, kendisi için bu basamakların yapılmasını emretti. Peygamber (s.a.v.), bunda bir rahatlık hissetti.

Peygamber (s.a.v.) hurma kütüğünü bırakıp kendisi için yapılan minbere gidince, hurma kütüğü üzüldü. Peygamber (s.a.v.) onun yanından ayrıldığı zaman devenin inlediği gibi inledi.

Bureyde babasının şöyle dediğini duydu: Peygamber (s.a.v.) hurma kütüğünün inlediğini duyunca, onun yanına döndü ve

486[113] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/558. Bakınız: Fethu'l-Bari, 2/397

elini üzerine koyup şöyle dedi:
- "İstersen, yüce Allah'a dua edeyim. Seni, eskiden bittiğin yere geri çevireyim. Oraya dikeyim de, orada eskiden olduğun gibi ol. İstersen, senLcennete dikeyim de cennet ırmaklarından ve pınarlarından sulan. Orada güzelce yetiş ve meyve ver de Allah'ın sevgili kulları senin meyvenden yesinler. Nasıl istersen öyle yapayım" dedi.
O, Rasulullah'm "olur, öyle yapayım, olur öyle yapayım" sözünü duyduğunu söyledi: Bunun üzerine Rasûlullah'a (s.a.v.) soruldu: "Cennete dikmemi istedi" dedi. 487[114]

475) Et-Tufeyl tbn Ubeyy Ibn Ka'b'm babası şunu anlattı:
Peygamber (s.a.v.) gölgelik vazifesi gören bir hurma kütüğünün yanında namaz kılar ve o kütüğün yanında hutbe okurdu.
Ashabından birisi:
-Sana cuma günü üzerinde duracağın, cemaatin seni görebileceği ve hutbelerini işitebileceği birşey yapsak olmaz mı? dedi. Rasulullah da:
- "Olur" dedi.
Onun için üç basamak yapıldı. Eskiden yaptığı gibi onun, üzerine çıktı. Hurma kütüğü ona doğru eğildi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Sakin ol" dedi. Daha sonra dönüp: "Dilersen seni cennete dikeyim, senden salihler yesinler. Dilersen, eskiden olduğu gibi tekrar seni taze ve yeşil hale getireyim" dedi. Hurma kütüğü ahireti dünyaya tercih etti. Peygamber (s.a.v.) vefat edince o babama verildi. Güve yeyinceye kadar devamlı onun yanında kaldı. 488[115]
İbn Akil şöyle demiştir:

487[114] Darımı, Sünen, 1/16
488[115] İmam Ahmed, Musned, 5/139

Hurma kütüğünün ağlamasının ve Rasûlullah'a (s.a.v.) ağaçların gelmesine şaşırılmaması gerekir. Mıknatısta demiri kendisine çeken bir özellik yaratan, Rasulullah'da da ona çeken bir özellik yaratabilir. 489[116]

Rasulullah'ın Elindeki Taşların Allah'ı Teşbih Etmesi (Subhanellah Demesi) ,

476) Ebu Zerr anlatmıştır:
Rasulullah (s.a.v.) yanında Ebu Bekr, Ömer ve Osman'la birlikte bir yerde oturdu. Peygamber (s.a.v.), eline yedi çakıl taşı aldı. Taşlar teşbih ettiler. Öyle ki onların an vızıltısına benzer sesler çıkardıklarını duydum? Daha sonra Rasulullah onları koydu. Taşlar sesi kestiler. Sonra Rasulullah onları alıp Ebu Bekr'in eline koydu. Taşlar yine Allah'ı teşbih ettiler ve arı vızıltısına benzer sesler çıkardıklarını duydum. Onları koyunca seslerini kestiler.
Daha sonra onları alıp Ömer'in eline koydu. O da onların arı vızıltısına benzer ,sesler çıkardıklarını duydu. Onları koyunca seslerim kestiler.
En son alıp Osman'ın eline koydu. Taşların Allah'ı teşbih ettiklerini ve arı vızıltısına benzer sesler çıkardıklarını duydum. Osman onları koyunca seslerini kestiler. 490[117]

489[116] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 283-286.
490[117] Beyhakı, Delailu'n-Nubuvve, 6/64, 65 {Bu hadisin senedinde Salih İbn Ebi'l-Ahdar vardır. Onun hakkında İbn Maİn: BİrŞey değildir, demiştir); İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 6/132; Suyutî, Hasaisu'l-Kubra, 2/74 (Bunu, Bezzar, Evsafta Taberani'ye ve Delail'de Ebu Nuaym'a nısbeî etmiştir).
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 286-287.

Rasulullahınkendisine Kötülük Etmek İsteyen Müşriklerden Gizlenmesi

477) İbn Abbas şunu anlattı:

Tebbet süresi inince, Ebu Leheb'in karısı, Ebu Bekr'le birlikteyken Rasûlullah'm (s.a.v.) yanma geldi. Ebu Bekr kadını görünce:

-Ya Rasulellah! Bu, ağzı bozuk bir kadındır. Sana bir kötülük de bulunmadan kalksan iyi olurdu, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "O beni göremeyecek" dedi. Kadın gelip:

- Ebu Bekr! Arkadaşın beni şiiriyle hicvetti (yerdi), dedi. Ebu Bekr de:

-Hayır! O, şiir1 söylemez, dedi. Kadın:

-Bana göre sen inanılacak birisisin, deyip çekti gitti. Ebu Bekr:

-Ya Rasulellah! O, seni görmedi, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Hayır! Bir melek, devamlı, kanadıyla beni saklıyordu" dedi. 491[118]

Ebu Leheb'in karısı; Ebu Sufyan'm kızkardeşi-Ummu Cemil Bint Harb'dir. 492[119]

Rasulullah'a Kötülük Yapmak İsteyen İnsanların Engellenmesi

478) Cabir İbn Abdillah şunu anlattı:

491[118] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/195 (Esma Bınt Ebi Bekr'den); İbn Hıbban, Sahih, 2102 (Mevarıd); Tefsiru İbn Kesir, 5/79; Humeydİ, Musned, 323; Hakim, Müstedrek, 2/361; Suyuti, Durru'İ-Mensur, 4/186; İbn Hacer, Metalıbu'l-Aliye, 3813, 3814

492[119] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 287.

Rasulullah'la birlikte Necid tarafına savaşa gittik. Rasûlullah (s.a.v.) dönünce ben de onlarla birlikte döndüm. Ot ve ağaçları bol bir vadide Rasûlullah'm (s.a.v.) uykusu geldi. Rasulullah'ın ashabı ağaçların altına indiler. Rasûlullah da bir muğaylan ağacının altına indi. A-ğaca kılıcını astı.
Biraz uyuduk. Sonra ansızın Rasulullah bizi çağırdı. Ona geldik. Yanında bir bedevinin oturduğunu gördük. Rasulullah (s.a.v.) şöyle dedi.
"Bu, ben uyurken kılıcımı aldı. Elinde kılıç parlarken uyandım. Bana:
- Seni benden kim korur? dedi. Ben de:
- Allah, dedim. İşte o şimdi oturmaktadır." Rasulullah (s.a.v.) onu cezalandırmadı. 493[120]
479) Cabir İbn Abdillah şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) Benî Muharib'lerle savaştan dönünce oria, Gavres Îbnu'l-Haris adlı bir adanı geldi. Rasulullah'ın tepesine dikilip:
- Seni benden kim korur? dedi. Rasulullah da:
- "Allah" diye cevap verdi. Kılıç elinden düştü. Rasulullah alıp:
- "Peki seni benden kim korur? Sen en iyi alıcı ol" dedi ve ilave etti: "Allah'tan başka ilah olmadığına şehadet eder misin?" Adam:
-Hayır! Ama, seninle savaşmamak ve seninle savaşanlarla beraber olmamak üzere sana söz veriyorum, dedi. Rasulullah (s.a.v.) onu serbest bıraktı." 494[121]

493[120] Buharı, Sahih, kitabu'l-cihad, 84, 87; kitabu'l-meğazi, 31, 32; Müslim, Sahih, ki-tabu'l-musafirin, 311; imam Ahmed, Musned, 3/311, 364, 5/42; Hakim, Müstedrek, 3913; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 3/168, 169, 376; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 7/426; Bağavî, Şe-rhu's-Sunne, 4/287; Tebrizi, Mişkatu'l-Mesabih, 5305
494[121] Yukardaki dipnota bakınız.

480) Ebu Hüreyre şunu anlattı: Ebu Cehil:
- Muhammed, sizin aranızda halâ yüzünü toprağa sürtüyor mu? dedi.
-Evet, diye cevap verildi. Ebu Cehil:
-Lat ve Uzza'ya yemin olsun! Onu, böyle yaparken görürsem, mutlaka boynuna basar ve yüzünü toprağa sürterim, dedi.
Namaz kılmakta olan Rasulullah'ın yanına geldi. Boynuna basmağa niyet etti. Fakat hemen, geri dönerek ve elleriyle korunarak oradakilerin yanına geldi.
-Neyin var? Ne oldu? diye sordular. Ebu Cehil:
- Benimle onun arasında ateşten bir hendek, korkunç birşey ve bazı kanatlar vardı, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Eğer bana yaklaşsaydı, melekler onun organlarını birer birer koparırlardı" dedi. 495[122]
481) El-Vakıdî şeyhlerinden şunu anlattı:
Fetih günü öğle olunca, Rasûlullah (s.a.v.) Bilal'e Ka'be'nin damında öğle ezanı okumasını emretti. Kureyş dağlara çıkmış ileri gelenleri de ortadan kaybolmuşlardı.
Bilal, "Eşhedu enne Muhammeden Rasûlullah" deyince Ebu CehÜ'in kızı Cuveyriye:
-Hayatıma yemin ederim ki! Senin adın, sanın yükseldi. Namazı kılarız amma, vallahi, sevdiklerimizi öldürenleri sevmeyiz, dedi.
482) Halid İbn Esid de şöyle dedi:
-Allah'a hamdolsun! Babam Esid'i öldürdü de ona, bu günde şu sesi işittirmemek lutfunda bulundu.
483) El-Haris îbn Hişam da şöyle demiştir:

495[122] Müslim, Sahih, kitabu sıfati'l-munafikin, 38; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/189; Tefsiru't-Taberı, 30/65; Tefsiru İbn Kesir, 8/461; el-Bidaye ve'n-Nihaye, 3/44.

Bakınız: Fethu'l-Bari, 8/724; Durru'l-Mensur, 6/370

-Vay benim başıma gelenlere! Keşke ben, daha önce ölseydim de, Ka'be'nin üzerinde, Bilal'in anırdığım işitme şeydim.
484) EI-Hakem bin Ebi'l-As ise:
-Lat'a yemin olsun! Bu, büyük bir hadisedir. Cumah oğullarının kölesi çıksın da Ebu Talhaîara ait Beytullah üzerinde anırsm! demiştir.
485) Süheyl tbn Amr:
-Eğer Allah, buna gazaplanırsa, mutlaka onu değiştirir, eledi.
486) Ebu Sufyan tbn Harb:
-Ben birşey söylemeyeceğim. Eğer birşey söyleyecek olursam, şu çakıllar söylediğim şeyi Muhammed'e haber verirler, dedi.
Cebrail, Peygamber'e (s.a.v.) gelip onların söylediklerini birer bıı :r haber verdi. Rasûlullah onların yanma varıp tepelerine dikildi ve:
- "Ey falanca! Sen şöyle söyledin! Ey falanca! Sen şöyle söyledin. Ey falanca! Sen de şöyle şöyle söyledin" dedi. Ebu Sufyan:
-Ya Rasulellah! Ben hiçbir şey söylemedim, dedi. Rasûlullah (s.a.v.) güldü. 496[123]
487) îkrime rivayet etti:- Şeybe îbn Osman şunu anlattı:
Peygamber (s.a.v.) Huneyn'de savaştığında, babamla amcamı Ali'yle Hamza'mn öldürdüklerini hatırladım. Kendi kendime: Bugün, Muhammed'deı öcümü alacağım" dedim.
Ona, ark£- ^rafından geldim ve yaklaştım. O kadar yaklaştım ki, kılıçla sadece bir sıçrayışlık mesafe kalmıştı. Şimşek gibi bir ateş alevi karşıma dikildi. Geri geri çekildim. Peygamber (s.a.v.) bana dönüp:
- "Gel Şeybe! dedi. Elini göğsüme koydu ve Allah, Şeytan'ı kalbimden çıkardı. Gözümü ona diktim. Artık o, bana, kulağımdan

496[123] Vakidi, Meğazi, 1/198

ve gözümden daha sevimliydi. 497[124]

488) El-Mu'temire İbn Süleyman'ın babası anlattı:

Manzum oğullarından birisi, Rasulullah'a atmak üzere elinde taşıdığı bir taşla secde yaparken Rasulullah'ın yanma geldi. Taşı, Rasulullah'a (s.a.v.) atmak için elini kaldırdı ama eli kurudu. Arkadaşlarının yanma döndü. Onlar:

-Adamdan korktun?! dediler. O da:

-Hayır! Ama elimdeki taşı atamıyordum. Buna şaşırdılar ve parmaklarının taşın üzerinde kurumuş olduğunu gördüler. Parmaklarını kurtarıncaya kadar uğraştılar ve: Bu, maksatlı (tesadüfi olmayan) bir-şey, dediler.

489) El-Hakem'in söyledikleri hakkında, Ebu Bekr tbn Ebi'd-Dünya şunu rivayet etti. El-Hakem'e:

-Rasulullah'ın meselesinde senden daha acizini görmedik, dediler. El-Hakem:

-Ona kötülük yapmak için sözleşmiştik. Yanma yaklaştık. Arkamızda bir ses duyduk. Zannettik ki Tihame'de yerle bir edilmedik dağ kalmadı. Daha sonra başka bir gece sözleştik. Bu defa da Safa ile Mer-ve'nin birleşip bizimle onun arasına girdiğini gördüm, dedi. 498[125]

Rasulullah'a Kötülük Eden Bazılarının Nasıl Öldükleri

490) Enes şöyle anlattı:

Hıristiyan birisi vardı. Müslüman oldu. O, Bakara ve Al-i îmran surelerini okuyordu ve Peygamber (s.a.v.) için yazıyordu. Tekrar

---

497[124] Taberanı, Mu'cemu'l-Kebır, 7/357, Heysemî, Mecmau'z-Zevaıd, 6/184 (daha uzun olarak.) Heysem? bunu, Taberanı'ye nisbet etmiştir. Senedinde Ebu Bekir el-Huzeli vardır. O, zayıftır.

498[125] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 287-290.

hristi-yan oldu. O şöyle diyordu: Muhammed sadece benim için yazdıklarımı biliyor.
Allah o adamın canını aldı. Onu gömdüler. Sabaha kadar toprak onu dışarı fırlattı.
-Bu Muhammed'le ashabının işidir. O onlardan kaçınca bizim a-damımızm kabrini kazıp dışarı çıkardılar, dediler. Onun için derin bir mezar kazdılar. Sabaha kadar toprak onu, yine dışarı fırlattı.
-Bu, Muhammed'le ashabının işidir. Adamımızın kabrini kazıp dışarı çıkardılar, dediler. Bu defa güçlerinin yettiği kadar derin bir kabir kazdılar. Sabaha kadar toprak onu yine dışarı fırlattı. Anladılar ki bu, insanların işi değildir. Onlar da onu attılar.
"(Seninle) alay edenlere karşı biz sana destek olmaktayız" 499[126] ayeti müfessirler tarafından şöyle tefsir edilmiştir: Onlar, Rasu-lullah'la ve Kur'an'la alay eden kimselerdi. Cebrail bir gün Rasû-lullah'a (s.a.v.) geldi. Alaycılar da Ka'be'yi tavaf ediyorlardı. El-Velid îbnu'l-Mugire onların yanından geçti. Cebrail:
-Bunu nasıl buluyorsun? dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- Allah'ın ne kötü kuludur! dedi. Cebrail: -Bu sana yeter, dedi.
Cebrail onun bacağına işaret etti. O, okuna tüy takan bir adama rastladı. Oktan bir kıymık onun elbisesine takıldı. Kibri, eğilip onu çıkarmasına engel oldu. Hastalandı ve öldü.
El-As îbn Vail geçti. Cebrail: -Bunu nasıl buluyorsun? dedi. Rasûlullah (s.a.v.): -Allah'ın ne kötü kuludur! dedi. Ayağının altına işaret etti ve öldü. El-Esved îbn Abdiyeğus geçti. Cebrail: -Bunu nasıl buluyorsun? dedi.
-Allah'ın ne kötü kuludur! diye cevap verdi. Karnına işaret etti. Karnında su toplandığı için öldü. El-Haris îbn Kays geçti: -Bunu nasıl buluyorsun? dedi.

499[126] Hıcr Suresi, 95

O, Allah'ın ne kötü kuludur! dedi. Başına işaret etti ve başı büyüyüp öldü. 500[127]
îkrime şöyle demiştir: Alay edenler Bedir savaşından önce ölüp gittiler.
Îbnu's-Saib: Onlar aynı gün ve gecede ölmüşlerdir, dedi. 501[128]

Rasulullahın Kendisine Kötülük Etmek İsteyen Şeytanlardan Korunması

491) Ebu Hureyre şunu anlattı: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- "Cinlerden bir ifrit dün gece namazımı bozdurmak için bana ansızın hücum etti. Fakat Allah Teala (beni galip getirip) ona istediğimi yapmaya fırsat verdi ve onun boğazını sıktım. Sabah olunca hepinizin onu görmesi için mescid'in direklerinden birine bağlamak istedim, ama kardeşim Süleyman'ın:
"Rabbim! Bana, benden sonra kimsenin ulaşamayacağı bir hükümranlık ver" 502[129] dediğini hatırladım ve o ifriti köpek gibi kovdum." 503[130]
492) Ebu't-Teyyah şunu anlattı: Abdurrahman Ibn Hubeyş'e:
-Şeytanların kendisine yaklaştığı gece Rasûlullah (s.a.v.) ne yaptı? dedim.

500[127] Buharı, Sahih, kitabu'l-menakib, 25
501[128] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 290-291.
502[129] Sad Suresi, 35
503[130] İmam Ahmed, Musned, 2/298; Buharî, Sahih, 1/124, 4/156; Bağavî, Şerhu's-Sunne, 3/269; Müslim, Sahih, kitabu'l-mesacid, 39; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 130; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye 1/64, 2/28, 6/327; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 1/554; 8/546; Zebidi, İthafu's-Sadetil-Muttekîn, 7/286.

-O gece dağlardan ve vadilerden onun üzerine şeytanlar indiler. Onların arasında elinde ateşten bir meşale tutulan bir şeytan vardı ki meşaleyle Rasulullah'm yüzünü yakmak istiyordu. Cebrail ona gelip:
-Muhammedi Söyle! dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Ne söyleyeyim?" dedi. Cebrail:
"Şöyle de: Allah'ın yarattığı şeylerin şerrinden, semadan inen şeylerin şerrinden, ortaya çıkan şeylerin şerrinden, gece ve gündüzün fitnelerinin şerrinden, iyilikle gelen hariç her gece gelenin şerrinden, Allah'ın bütün tam kelimelerine sığınırım, Ya Rahman!" dedi. 504[131]
Onların ateşleri söndü ve Allah onları bozguna uğrattı. 505[132]

Rasulullahın Da Şeytanı Vardır

493) Hz. Aişe anlattı: Bir gece Rasûlullah (s.a.v.) çıktı. Onu kıskandım. Biraz sonra gelip benim ne yaptığımı gördü ve:
- Neyin var? Aişe! Kıskandın mı? dedi. Ben:
-Neyim olsun! Benim gibisi, senin gibi birisini kıskanmaz mı? dedim. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Sana şeytanın mı geldi?" dedi. Ben: -Benim yanımda şeytan mı var? dedim.
- "Evet" dedi. Ben:
-Her insanın yanında da mı? dedim.
- "Evet" cevabını verdi. -Senin yanında da mı? dedim.
- "Evet, fakat Rabbim ona karşı bana yardım etti de o müslüman

---

504[131] İmam Ahmed, Musned, 6/6, 3/419; İbn Ebi Asım, Sunne, 1/164; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 7/95. Bakınız: Fethu'l-Bari, 12/371
505[132] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 291-292.

oldu, dedi. 506[133]
Müslim rivayet etmiştir. 507[134] Buhari rivayet etmemiştir.
Ravüerin çoğu: "Esleme=müslüman oldu" derler. Sufyan Ibn Uyeyne ise: "Eslemu=Ben ondan kurtuluyorum" der. İkinci görüş doğru değildir. Çünkü bazı lafızlarda şöyle demiştir: "Artık bana hayırdan başka birşey emretmiyor."
494) îbn Ömer şunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- "Ben Adem'den iki özellik sebebiyle üstün oldum: Benim şeytanım kafirdi. Allah bana ona karşı yardım etti de o müslüman oldu. Eşlerim benim, iyiliğim için çalışıyorlardı. Adem'in şeytanı da kafirdi, eşi onun aleyhinde olanlara yardımcıydı. 508[135]

Rasulullahın Haşerelerin Zararlarından Korunması

495) Ebu Umame şunu anlattı:
Rasûlullah (s.a.v.) giymek için ayakkabılarını getirtti. Tekini giydi. Sonra bir karga geldi. Diğerini aldı ve attı. Ondan bir yılan çıktı. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.):
- "Kim Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsa, içini boşaltmadan

---

506[133] Müslim, Sahih, kitabu sifati'l-munafikin, 70; imam Ahmed, Musned, 6/273; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 5/422; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 7/102; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 1/67.
507[134] Aslında: Buhari rivayet etmiştir. Bu hadis kitaplarında bulduklarımıza aykırıdır. Beyhakrnin Deiail ve Sünen'de dediği gibi Harun ibn Said el-Eyli'den sadece Müslim rivayet etmiştir.
508[135] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 5/488; Tarihu'l-Hatib, 3/331; Ibnu'l-Cevzi, el-llelu'l-Mutenan iye, 1/176; Suyutî, Durru'l-Mensur, 1/54; Iraki, Tahricu'l-lhya, 2/32 (Senedinde Muhammed İbnu'l-Velid İbn Eban vardır. O, Beyhakfnin Delalil'de dediği gibi hadis uyduranlar arasındadır. Zehebi, Mizanu'l-İtidal'de (4/59) onun biyografisinde anlatmıştır.)
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 292-293.

(silkelemeden) ayakkabılarını giymesin" dedi. 509[136]

Rasulullah'ın Ashabından Birinin Çıkmış Olan Gözünü Tekrar Yerine Koyması

496) El-Heysem îbn Adiyy'in babası anlattı:
Katâde Ibnu'n-Nu'man ez-Zufri, Uhud günü gözünden vuruldu. Çıkan gözünü eline alarak Peygamber'e (s.a.v.) geldi. Peygamber (s.a.v.):
- "Katâde! Bu ne? dedi. Katâde:
-Ne olduğunu görüyorsun ya Rasulellah! dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "istersen sabredersin. Senin için cennet hazırlanır, istersen gözünü yerine koyar, senin için Allah'a yalvarırım. Ondan hiçbir şey eksik olmaz, eski haline döner" dedi. 510[137]. Katâde de:
- Ya Rasulellah! Cennet büyük bir mükafat ve yüksek bir lutuftur. Fakat ben kadınları seven biriyim. Eğer onlar kör deyip beni istemezlerse ben ne yaparım. 511[138] Hem gözümü yerine koyup eski haline getirsen, hem de benim için Allah'tan cennet dilesen

509[136] Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 8/162; Heysemi, Mecmau'z-Zevaid, 5/140 (Hey-semî, Taberani'ye nisbet edip şöyle demiştir: "Senedinde Haşim İbn Amr vardır. Onu bilmiyorum. Ancak İbn Hıbban, Sikat'ta ve Tabaka'sında Haşİm ibn Amr'ı zikretmiştir. Zahir olan odur. Ancak İsmail İbn Ayyaş'tan rivayetini zikretmemiştir. İsmail'in bu hadisteki şeyhi Şamlıdır. Onun ravileri sikadır. İnşaallah bu, sahihtir." Bakınız: Ithafu's-Sadeti'l-Muttekîn, 6/423; Tahricu'l-İhya, 2/157.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 293.
510[137] İmam Ahmed, Musned, 1/347; Suyutî, Durru'l-Mensur, 4/129.
511[138] Burada "kadınları seven birisiyim" tabirinden maksat, "hanımlarımı seviyorum, onlar beni beğenmezlerse" manası anlaşılmalıdır. Zaten başka rivayetlerde "çok sevdiğim bir hanımım var, beni beğenmezse" ifadesi vardır. (Mütercimin notu).

olmaz mı? dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Olur, yapayım Katâde! dedi. Rasûlullah (s.a.v.) çıkan gözünü eline aldı. Tekrar yerine koydu. Ölünceye kadar o gözü daha güzel oldu. Rasûlullah (s.a.v.) Katâde'nin cennetlik olması için de dua etti.
Oğlu, Ömer Ibn Abdilaziz'in huzuruna girmişti. Ömer Ona: -Sen kimsin delikanlı? dedi. O da şu şiirle cevap verdi:
- Ben gözü yanağının üzerine akan ve Mustafa'nın eliyle en güzel şekilde yerine tekrar konan kimsenin oğluyum.
O göz, eskiden olduğu gibi en güzel haline geri döndü. Ey güzel gözlü! Ey eli iyi olan!
Ömer:
-Bize tevessül edenler, böylesiyle tevessül etsinler, dedi ve şunu da ilave etti:
Bu iyilikler su ile karıştırılmış süt kapları gibi değildir. Artık onlar idrara dönüşmüştür. 512[139]

Duvarın Rasulullah'ın Huzurunda Konuşması

497) Ebu Useyd (es-Sa'idi) el-Bedri şunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v.) el-Abbas Ibn Abdilmuttalib'e:
- "Ebul Fadl! Yarın çocuklarınla birlikte evden ayrılma! Çünkü benim sizinle bir işim var" dedi.
Onu beklediler. Geldi ve:
- "Esselamu aleykum" dedi.
-Ve aleykumu's-selamu ve rahmetullahi ve berekatuhu, dediler. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Geceyi nasıl geçirdiniz, nasılsınız? dedi.

512[139] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 293-294.

- iyiyiz dediler. Onlar:
- Peki sen nasılsın? Ya Rasulellah! dediler.
- "İyiyim, Allah'a hamdolsun" dedi. Rasulullah üç defa: "Birbirinize yaklaşın, yürüyün" dedi.
Durum müsait hale gelince, onları cübbesinin altına alıp:
- "Bu, el-Abbas amcamdır. Babamın Öz kardeşidir. Bunlar benim ehl-i beytimdir. Allah'ım benim şu cübbemle onları saklayıp koruduğum gibi onları ateşten koru" dedi. Kapının eşiği ve evin duvarları üç defa amin dedi. 513[140]

Geyiğin Rasulullah La Konuşması

498) Ebu Said el-Hudri anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) bir çadıra bağlı bir geyiğin yanından geçti. Geyik şöyle konuştu:
-Ya Rasuleîlah! Benim bağımı çözüver de gidip yavrumu emzireyim ve döneyim. Sen beni yine bağlarsın.
Rasulullah (s.a.v.) şöyle dedi:
- "Sen insanlar tarafından avlanıp bağlandın" dedi. Rasulullah (s.a.v.) ondan geri döneceğine'dair söz vermesini istedi, o da yemin ederek söz verdi. Bunun üzerine onun bağını çözdü. Geyik çok geçmeden, memesindeki süt emilmiş olarak geldi. Rasulullah (s.a.v.) onu tekrar yerine bağladı. Sonra, o geyiğin sahiplerinin

---

513[140] Beyhakî, Delaİlu'n-Nubuvve, 6/71, 72 (şöyle demiştir: "Herevî'nin hadisinin lafzında, bu Abdullah -İbn Osman- el-Vakkasî tek kalmıştır. O, Osman Darimî'nin Yahya Ibn Main'e sorduğu ve onun da: Tanımıyorum, dediği kimselerdendir. Ben de şöyle diyorum: Bu hadisin senedinde Muhammed ibn Yunus Kadimi vardır, o hadis uydurucu birisidir); Ebu NuaymDelailu'n-Nubuvve, 370; Suyutî, Hasaisu'l-Kubra, 2/77.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 294-295.

bulunduğu çadıra gitti. Hayvanı kendisine vermelerini istedi. Onlar geyiği Rasulullah'a verdiler. Rasulullah (s.a.v.) de onun bağını çözüp serbest bıraktı. 514[141]

499) îbn Abbas şunu anlattı:

Bir gün Rasulullah (s.a.v.) bir mesele için bir yere gitti. Bir topluluğun konaklama yerinde bir geyik gördü. Geyik Rasulullah'a:

- Ya Rasulellah! diye seslendi, Rasulullah durup:

- "Neyin var? dedi. Geyik:

- Benim iki yavrum var. Karınları aç. Beni serbest bırak. Gidip onların karnını doyurayım ve sana geri döneyim. Böylece sen beni tekrar bağlarsın, dedi. Rasulullah:

- "Sözünde duracak mısın?" dedi. Geyik:

-Evet yoksa Allah bana öşürleri toplayan kimseye yolsuzluk yaptığında verdiği cezaya verir, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) geyiğin ipini çözüp serbest bıraktı ve yerine oturdu. Kısa süre sonra geyik, memesindeki süt boşalmış olarak geldi. Rasûlullah (s.a.v.) ona acıdı. Sahibinden onu istedi. Adam da verdi ve Rasûlullah (s.a.v.) geyiği serbest bıraktı.

500) Ummu Seleme anlattı: Rasûlullah (s.a.v.) çöldeydi. Birisi:

-Ya Rasulellah! diye seslendi. Dönüp baktı hiç birşey göremedi. Tekrar dönüp baktı, bağlı bir geyik gördü. Geyik:

-Ya Rasulellah! Bana yaklaş! dedi. Rasûlullah (s.a.v.) geyiğe yaklaşıp:

-Bir isteğin mi var? dedi. Geyik:

-Evet! Benim bu dağda iki yavrum var. Benim iplerimi çöz. Gidip onları emzireyim ve yanma geri geleyim, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

514[141] Beyhaki, Delailu'n-Nubuvve, 6/34 (Beyhakî başka bir zayıf vecihten rivayet edilmiştir, dedi.) Suyutî, Hasaisu'l-Kubra, 2/61; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye 6/148.

- "Peki bu dediklerini yerine getirecek misin? " dedi. Geyik:
- Eğer yapmazsam Allah bana görevini iyi yapmayan öşür memuruna vereceği cezayı verir, dedi.
Rasûlullah (s.a.v.) geyiği salıverdi. Geyik gitti. Yavrularım emzirdi. Sonra döndü. Peygamber (s.a.v.} onu tekrar bağladı, Bedevi uyandı ve:
-Ya Rasulellah! bir isteğin mi var? dedi. Rasûlullah;
- "Evet, bunu serbest bırakalım" dedi. Bedevi onu serbest bıraktı. Geyik de koşarak ve:
- Eşhedu en la ilahe illallah ve enneke Rasûlullah diyerek gitti. 515[142]

Kertenkelenin Rasulullahla Konuşması

501) îbn Ömer şunu anlattı:
Bir bedevi, bir kertenkele avlamıştı. Onu cebine koydu. Ailesine götürüp kesmek, kızartmak ve yemek istiyordu. Karşısına bir topluluk çıktı.
-Bu topluluk nedir? Niçin toplanmışlar? diye sordu.
-Kendisinin peygamber olduğunu söyleyen bir adamın etrafında toplanmışlar. O adam, Abdullah'ın oğlu Muhammed'dir, dediler.
Topluluğu yara yara Rasûlullah (s.a.v.) 'in yanma geldi ve:
~Lat ve Uzza'ya yemin olsun! Ben, senden daha çok kızgın olduğum hiç kimseye selam vermedim. Eğer kavmim bana çok aceleci adını vermese sana karşı çok acele eder, seni öldürür ve seni öldürmekle siyah beyaz herkesi sevindirir, Haşim oğullarını

515[142] Ebu Nuaym, Delaılu'n-Nubuvve, s. 320; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 6/ 146-149; Suyutî, Hasaısu'l-Kubra, 2/60, 61.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 295-296.

ve başkalarını da rahatlatırdım. Çünkü sen bizim ilahlarımıza hakaret ediyorsun, dedi. Peygamber (s.a.v.) onu tanıdı ve:
- "Ey Suleym oğullarının kardeşi! Seni, söylediğin şekilde hareket etmeye sevkeden nedir? Benim meclisimde, bana niçin ikramda bulunuyorsun" dedi. Adam:
-Yine Lat ve Uzza'ya yemin olsun! Bu kertenkele sana iman et-medikçe sana iman etmeni, deyip kertenkeleyi Rasûlullah (s.a.v.) 'in ö-nüne attı. Ömer:
-Bana izin ver, boynunu vurayım, dedi. Rasûlullah:
- "Bilmiyor musun? Halım (yumuşak kimse) peygamber olayazdı" dedi ve kertenkelenin yanına geldi. Kertenkeleye:
- "Ey Kertenkele!" dedi. Kertenkele:
-Buyur! Saadetler dilerim, dedi. Bunu herkesin anladığı açık bir arapçayla söylüyordu. Rasûlullah ona:
- "Kertenkele! kime ibadet ediyorsun?" dedi. 516[143] Kertenkele şöyle dedi:
-Ben gökteki Arş'm sahibi, yeryüzünün sultanı, denizlerde yol gösterici, cennette rahmeti cehennemde azabı olan zata ibadet ediyorum. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Ben kimim? dedi. Kertenkele:
- Sen alemlerin Rabbinin Rasulü ve peygamberlerin sonuncusu-sun. Sana iman eden dilediğine kavuşur. Seni yalanlayan Allah'ın rahmetinden mahrum kalır, dedi. Bunun üzerine Bedevi:
-Ben bir hiç olmak istemiyorum. Tek olan, ortağı olmayan Al-

516[143] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/37; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 134; Ibn Kesir, el-Bıdaye ve'n-NİhayE, 6/171,149, (Suyutî, bunu Hasaisu'l-Kubra'da (2/65) el-Evsat ve es-Sağir'inde Taberani'ye, ibn Adİyy'e el-Mu'cizat'ta Hakim'e, Beyhakîye, Ebu Nuaym'a ve İbn Asakir'e nisbet etmiştir); Zebidi, ithaf, 2/206, 7/194; Kadi lyad, eş-Şifa, 1/595; Suyuti, Camiu'l-Kebir, 1/1124. El-Mizzî: İsnad ve metin yönünden sahih değildir, demiştir.

lah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in onun kulu ve elçisi olduğuna, kıllarımla ve derimle herşeyimle gizlide ve açıkta şehadet ediyorum. Vallahi, sana geldiğimde yeryüzünde senden daha çok kızdığım birisi yoktu. Ama şu anda sen bana, kulağımdan, gözümden, ebeveynimden ve çocuğumdan daha sevimlisin, dedi. Rasûlullah:

- "Seni benim vasıtamla hidayete erdiren Allah'a hamdolsun, dedi. 517[144]

502) İbn Abbas şunu anlatı:

Suleym oğullarından çölde yaşayan» bir bedevi ava çıktı. Bir kertenkeleyle karşılaştı. Onu avlayıp cebine koydu. Rasulullah'a gelip:

-Muhammedi Sen büyücüsün. Kavmimin bana aceleci lakabanı takmalarından korkmasaydım, şu kılıcımla senin boynunu vururdum, dedi.

Yakalamak için Ömer onun üzerine atıldı. Peygamber (s.a.v.):

- "Otur! Ebu Hafs! Halım (yumuşak) kişi nerdeyse peygamber olacaktı" dedi.

Daha sonra peygamber bedeviye dönüp:

- "Müslüman ol, ateşten kurtul" dedi. Bedevi:

-Lat ve Uzza'ya yemin olsun! Şu kertenkele sana iman etmedikçe iman etmem, dedi ve cebinden kertenkeleyi çıkanp attı. Kertenkele gerisin geri kaçtı. Rasulullah ona:

"Kertenkele! Gel" dedi. Kertenkele gelince:

- "Ben kimim? dedi. Kertenkele:

-Sen, Abdulmuttalib'in oğlu Abdullah'ın oğlu Muhammed'sin deyip şu şiiri söylemeye başladı:

Ey Allah'ın Rasulü! Sen doğrusun. Hidayet verilmiş olarak da mübareksin. Hidayet edici olarak da mübareksin.

517[144] Bundan önceki dipnota bakınız.

Biz azgın eşekler gibi taptıktan sonra sen bize doğruluk dinini (İslam dinini) açıkladın.
Ey en hayırlı davet edilen! Ey cinlere ve insanlara gönderilen en hayırlı peygamber! Buyur emrindeyim ey davetçi!
Allah'tan açık bir burhan (delil) getirdin. Aramızda sözü doğru ve anlayışlı birisi oldun.
Sağken de ölüyken de halleri mübarek olansın. Çocukken de gençken de mübarek olansın.
Daha sonra kertenkele sustu. Bedevi:
-Ne tuhaf! Çölden avlayıp cebimde getirdiğim bir kertenkele Muhammed'e bu sözleri söylüyor ve onun hakkında bu şehadeti yapıyor. Ben bir hiç olmak istemiyorum. Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammedin onun kulu ve elçisi olduğuna şehadet ediyorum, dedi. Bedevi müslüman oldu hem de iyi bir müslüman oldu. Rasulullah ashabına:
- "Bedeviye bazı Kur'an surelerini öğretin" dedi. 518[145]
Birisi, rivayet ettiğiniz mucizeler mütevatir olarak nakledümemiştir, dese; Biz de şöyle cevap veririz. Olayların hepsi, Ali'nin cesareti ve Hatem'in cömertliği gibi zorunlu bir bilgi olarak aktarılmaktadır.
Sonra bizim kendisinden şüphe edilmeyen Kur'an'ımız var. O, ebedi bir mucize olarak mevcuttur. Meydan okuma kürsüsünde şöyle seslenmektedir: "Onun gibi bir sure getirin." 519[146]
Ayrıca, fakirlik ve zayıflığına rağmen hükümdarın peygamberimize itaati, Ehl-i Kitab'ında onun özelliklerini ikrar etmesi en büyük delillerdendir. 520[147]

518[145] Bundan bir önceki dipnota bakınız.

519[146] Bakara Suresi, 23

520[147] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 296-299.

Rasulullahın Sadece Peygamberlerin Bileceği Sorular Hakkında Yahudilere Cevap Vermesi

503) Enes şunu anlattı:
Rasûlullah (s.a.v.) Medine'ye hicret edince, Abdullah İbn Selam onun yanına geldi ve:
-Ey Allah'ın Rasulü! Sana üç soru soracağım ki, bu soruların cevabını ancak peygamber olan bilir, dedi. Peygamber (s.a.v.):
- "Sor" dedi. Abdullah Ibn Selam:
-Kıyamet alametlerinin ilki nedir? Cennetlikler ilk önce hangi yemeği yiyecekler? Çocuk niçin baba ve annesine benzer? dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Biraz önce bunları Cebrail bana haber verdi" dedi. Abdullah tbn Selam:
-O (Cebrail), yahudilerin düşmanı olan meleklerdendir, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Kıyametin alametlerinin ilki, insanları doğudan batıya toplayan bir ateştir. Cennetliklerin yiyeceği ilk yemek de balık ciğerinin sarkmış olan fazlasıdır.
Çocuğun baba ve annesine gelince, erkeğin suyu kadınınkinin önüne geçerse, çocuk babaya benzer. Kadının suyu erkeğinkinin önüne geçerse, çocuk anaya benzer" dedi. Bunun üzerine Abdullah tbn Selam:
-Allah'tan başka ilah olmadığına ve senin Allah'ın Rasulü olduğuna şehadet ederim, dedi.
Daha sonra Abdullah îbn Selam şunu söyledi:
-Ya Rasulellah! Yahudiler iftiracı bir millettir. Eğer onlar benim müslüman olduğumu duyar öğrenirlerse, senin yanında bana iftiralarda
bulunurlar. Onlara adam gönder gelsinler ve aranızdaki İbn

Selam denen adam nasıldır diye sor.
Rasûlullah (s.a.v.) onlara adam gönderip getirtti ve:
- "Aranızdaki tbn Selam nasıl bir adamdır?" diye sordu. Yahudiler:
- O, bizim en hayırlımızdır ve en hayırlımızın oğludur. O, bizim alimimizdir ve alimimizin oğludur. Bizim en derin alimimizdir ve en derin alimimizin oğludur, dediler. Rasûlullah (s.a.v.):
- "O müslüman olduysa ne dersiniz? dedi. Yahudiler: -Allah, onu böyle birşeyden korusun! dediler. îbn Selam çıkıp:
-Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şehadet ederim, dedi. Bu defa yahudiler:
-O, bizim en kötümüzdür ve en kötümüzün oğludur, o bizim en cahilimiz ve en cahilimizin oğludur, dediler. Abdullah Ibn Selam:
-Ya Rasulellah! Zaten korktuğum buydu, dedi. 521[148]
504) îbn Abbas şunu anlattı: Bazı yahudiler Rasûlullah'a gelip:
-Ebu'l-Kasım! Biz sana beş şeyi soracağız. Eğer bunların cevabını verebilirsen, senin peygamber olduğunu kabul edip sana tabi olacağız, dediler. Rasûlullah (s.a.v.), İsrail'in oğullarından aldığı şekilde yahudi-lerden söz aldı. Çünkü onlar şöyle demişlerdi: "Söylediklerimize Allah vekildir." 522[149] Yahudiler:
-Bize Peygamberin alametini anlat, dediler. Peygamber (s.a.v.):
- "Onun gözleri uyur, kalbi uyumaz" dedi. Yahudiler:
-Bize çocuğun niçin kız olduğunu niçin de erkek olduğunu söyle, dediler. Rasûlullah (s.a.v.):
- "iki su birleşir. Kadının suyu erkeğinkine üstün gelirse, çocuk kız olur. Eğer erkeğin suyu kadınmkine üstün gelirse, çocuk

---

521[148] Buharî, Sahih, 4/160, 5/88, 6/23; İmam Ahmed, Musned, 3/108, 189; Beyhakî, Dölailu'n-Nubuvve, 2/251, 6/261; Ibn Ebi Asım, el-Evail, 193; Tarihu İbn Asakir, 5/66, 7/447; Suyutî, Cami', 4303; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 7/272, 8/165, 11/378; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-NİhayeM, 3/211,6/95
522[149] Kasas Suresi, 28

erkek olur" dedi. Yahudiler:
-Doğru söyledin, dediler ve: israil kendisine neyi haram kılmıştı? dediler. Rasûlullah (s.a.v.):
-" O, siyatikten rahatsızdı. Develerin etlerinden ve sütlerinden başka kendine uygun birşey bulamadı ve bundan dolayı onları haram kıldı" dedi. Yahudiler:
-Doğru söyledin, dediler ve: Bize Ra'd'ın ne olduğunu söyle, dediler. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Ra'd, meleklerden bulutlarla görevli olanıdır. Elinde ateşten kamçılar vardı. Onlarla bulutlan Allah'ın dilediği yere sürer" dedi. Yahudiler:
- O halde bu işittiğimiz ses nedir? diye sordular. Rasûlullah da (s.a.v.):
- "Onun sesidir" dedi. Yahudiler:
- Doğru söyledin. Ancak bir tanesi kaldı ki, eğer onu da cevaplandırırsan, sana tabi oluruz. Hiçbir peygamber yoktur ki ona bir melek semadan haber getirmesin. Sana Allah'tan kim haber getiriyor? dediler. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Cebrail" diye cevap verdi. Onlar:
- Cebrail mi? O, savaş ve çarpışmayı indiren melektir. O, bizim düşmanımız olan meleklerdendir. Keşke rahmeti, nebatı ve yağmuru indiren Mikaü'in adını söyleseydin, dediler. Bunun üzerine yüce Allah:
"De ki: Cebrail'e kim düşmansa, şunu iyi bilsin ki Allah'ın izniyle Kur'an'ı senin kalbine bir hidayet rehberi, önce gelen kitapları doğrulayıcı ve müminler için de müjdeci olarak o indirmiştir" 523[150] ayetini indirdi.524[151]

523[150] Bakara Suresi, 97

505) Abdullah anlattı:
Ashabıyla konuşurken bir yahudi Rasûlullah'a (s.a.v.) uğradı. Kureyşliler:
-Ey Yahudi! Bu, peygamber olduğunu iddia ediyor, dediler. Yahudi:
-Ona peygamber olandan başkasının bilemeyeceği birşeyi soracağım, dedi. Gelip oturdu ve: Muhammedi insan neden yaratılıyor? dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Ey yahudi, hepsinden yaratılır. Erkeğin nutfesinden ve kadının nutfesinden. Erkeğin nutfesi kalındır. Kemik ve sinirler ondandır. Kadının nutfesi incedir. Kan ve et de ondandır" dedi. 525[152]
Yahudi kalkıp:
-Senden önceki de böyle söylüyordu, dedi.
506) Rasulullah'ın azatlı kölesi Sevban şöyle anlattı:
Rasûlullah'm (s.a.v.) yanında ayakta duruyordum. Yahudi alimlerinden biri gelip:
-Es-Selamu aleyke, Muhammedi dedi. Bunun üzerine onu öyle bir ittim ki az daha yere yuvarlanıyordu. Yahudi alimi:
- Beni niçin itiyorsun? dedi. Ben:
- Ya Rasulellah! desene, dedim. Yahudi:
- Biz onu sadece ailesinin verdiği adla çağırırız, dedi. Peygamber (s.a.v.):
- "Gerçekten ailemin bana verdiği adMuhammed'dir" dedi. Yahudi:
- Sana bazı şeyler sormaya geldim, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):

524[151] İmam Ahmed, Musned, 1/274; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, 4/305; Ibn Kesir, Tefsir, 1/186, 2/62,269; el-Bidayeve'n-Nihaye, 6/173; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/266, 267.
525[152] İmam Ahmed, Musned, 1/465

- "Söylersem sana bir faydası olacak mı? dedi. Yahudi: -Kulaklarımla dinlerim, dedi.
Rasûlullah (s.a.v.) elindeki bir değnekle yere bazı çizgiler çizerek:
- "Sor" dedi. Yahudi:
-Yerle göklerin başka bir şekle çevrileceği gün insanlar nerede olacaklar? dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Köprünün yanında karanlık içinde" dedi. Yahudi:
-insanlardan köprüyü ilk geçen kim olacak? diye sordu. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Fakir muhacirler" buyurdu. Yahudi:
- Cennete girerken onlara verilecek hediye nedir? dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Balık ciğerinin ziyadesi" dedi. Yahudi:
-Onun arkasından yiyecekleri ne olacak? dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Onlara cennetin etrafında otlayan cennet öküzü kesilecek" dedi. Yahudi:
-Onun üstüne ne içecekler? dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Orada, selsebil denilen bir pınardan içecekler, dedi. Yahudi:
-Doğru söyledin, dedi ve şunu ilave etti: Ben sana yeryüzünde yaşayanların bir peygamberden yahut bir veya iki kişiden başka hiçbirinin bilemeyeceği birşeyi sormaya geldim. Rasûlullah (s.a.v.):
- Söylersem sana faydası olur mu? dedi. Yahudi:
-Kulaklarımla dinlerim. Sana çocuğun nasıl meydana geldiğini sormaya geldim. Rasûlullah (s.a.v.):
-" Erkeğin menisi beyaz, kadının menisi sandır. Bunlar bir araya gelir de, erkeğin menisi kadınınkine üstün gelirse, Allah'ın izniyle çocuk erkek olur. Kadının menisi erkeğinkine üstün gelirse, Allah'ın izniyle çocuk, kız olur" buyurdu. Yahudi:
-Doğru söyledin, sen gerçekten bir peygambersin, deyip çekip

gitti.
Arkasından Rasûlullah (s.a.v,):
- "Bu adam bana sormak istedilerini sordu. Ben onun sordukları hakkında hiçbir şey bilmiyordum. Allah onları bana bildirdi" dedi. 526[153]

Rasûlullah Gerîsîndekî Şeyleri De Görürdü

507) Enes şunu anlattı:
Rasûlullah (s.a.v.) tekbir almadan önce yüzünü bize dönerek: Birbirinize sımsıkı yapışıp aranızda boşluk bırakmayın, doğrulun. Çünkü ben sizi arkamdan da görüyorum" derdi. 527[154]
508) Ebu Hureyre şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v.):
.- "Siz benim kıblemi bu tarafa doğru mu zannediyorsunuz? Vallahi, bana sizin ne huşunuz ne de rükünüz gizli kalıyor. Ben sizi arkamdan çok iyi görüyorum" buyurdu. 528[155]
509) Enes şu hadisi rivayet etti: Rasûlullah şöyle buyurdu: "Safları düzeltin. Çünkü ben sizi arkamdan da görüyorum."

526[153] Müslim, Sahih, kitab'ul-hayd, 34; Taberanİ, Mucemu'l-Kebir, 2/88; Tefsiru'l-Kurtubi, 4/7; Tefsiru İbn Kesir, 4/437; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/264.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 299-303.
527[154] İmam Ahmed, Musned, 3/125,182; İbn Adiyy, ©I-Kamil, 7/2673; Müslim, Sahih, (Enes'ten başka bir lafızla) kitabu's-sala, bab: 25. Bakınız: Sahih'ul-Buhari, 1/184, 185 (şu lafızla: Saflarınızı düzeltin, birbirinize sımsıkı yapışın.)
528[155] Buharî, Sahih, kitabu's-sala, babınzatu'l-imami'n-nasefi itmami's-sala; Müslim, Sahih, kitabu's-sala, babu'l-emri bi-tahsıni's-salati ve itmamına ve'l-huşu fıha, 1 /319; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/73

529[156]

Rasûlullah Aydınlıkta Gördüğü Gibi Karanlıkta Da Görürdü

510) Aişe (r.a.) şöyle dedi:
Rasûlullah aydınlıkta gördüğü gibi karanlıkta da görürdü. 530[157]

Rasulull/ Hin Duasının Makbul Olduğu

511) Sehl îbn S^'d şunu anlattı: Peygamber Hayber günü:
- "Ali Ibn Ebi Talib nerde?" dedi.
-O, gözlerinden rahatsızdır, dediler. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Hemen ona haber gönderin" dedi. Ali getirilince Rasûlullah (s.a.v.) onun gözlerine tükürdü ve onun için Allah'a dua etti. Ali hemen iyileşti. Sanki hiç ağrısı yokmuş gibi oldu. 531[158]
512) Abdurrahman îbn Ebi Leyla şunu anlattı:
Babam Yesmur, Ali'yle birlikteydi. Ali, kışın, yazlık elbise, yazın

---

529[156] Bakınız: Sahihu'l-Buhari, 1/184,185; Sunenu'n-Nesai, 2/92; Musnedu Ahmed, 3/103, 182; Sünenu'l-Kubra, 2/1; Hı'yetu'l-B'liya, 6/309; Fethu'l-Bari, 2/211; Tarihu Bağdad, 8/88.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 303.
530[157] Ebu'l-Ferec İbnu'l-Cevzi, el-llelu'l-Mutenahiye, 1/1678 (Ibnu'l-Cevzi, sahih değildir, demiştir); İbn Adîyy, el-Kamil, 4/534; Tarihu'l-Hatib 4/272. Bakınız: Munavi, Feydu'l-Kadir, 5/215; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/75.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 303.
531[158] Buharî, Sahih, 4/58, 73; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail'is-sahabe, 34; İmam Ah-med, Musned, 1/331, 5/333; Beyhakî, Sünenü'l-Kübra, 9/107; Delailu'n-Nubuvve, 4/205; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 12/69; Said Ibn Mansur, Sünen, 2472; Taberani, Mu'cern'ul-Kebir, 6/ 187, 205, 244; ibn Hacer, Fethu'l-Bari, 7/70; Zebîdî, İthaf, 7/188

da kışlık elbise giyerdi. Ali'den bunun sebebini sorsan denildi. O da Ali'den böyle giyinmesinin sebebini sordu. Ali:
-Hayber günü gözlerim ağrıyorken Rasûlullah bana haber gönderdi. Ben de:
-Ya Rasulellah! Gözlerim ağrıyor, dedim. Bunun üzerine Rasûlullah, gözlerime tükürüp:
- "Allah'ım bundan sıcağı ve soğuğu gider" dedi. O günden beri ne sıcak hissettim ne de soğuk. 532[159]
513) Yala Ibn Murre şunu anlattı:
Rasûlullah'la (s.a.v.) birlikte bir yolculuğa çıktım. Biraz yol aldıktan sonra, yanındaki çocuğuyla birlikte oturan bir kadına rastladık. Kadın:
- Ya Rasulellah! Bu çocuk, uykuda gelen bir hastalığa tutuldu. Hastalığın kaç defa geldiğini bilmiyorum, dedi. Rasûlullah (s.a.v.):
- Onu, bana ver, dedi. Kadın çocuğu O'na verdi. Rasûlullah (s.a.v.) çocuğu kendisiyle deve palanının arasına koydu. Sonra ağzını açıp içine üç defa tükürdü ve:
- "Bismillah! Ey Allah'ın kulu! Kaybol! Allah'ın düşmanı! dedi. Daha sonra kadına çocuğunu verip:
"Dönüşte bizimle, burada buluş ve bize olanları anlat" dedi. Gittik ve geri döndük. Kadını üç koyunla birlikte aynı yerde bulduk. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Çocuğun nasıl oldu? dedi. Kadın:
-Seni hak dinle gönderen Allah'a yemin ederim ki şu ana kadar ondan rahatsızlığıyla ilgili hiçbir şikayet duymadık. Şu koyunları götür, dedi. Peygamber (s.a.v.) bana:

532[159] İbn Mace, Sünen, 117; İmam Ahmed, Musned,'1/99, 133; ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 7/340; ibn Hacer, Fethu'l-Bari, 7/477; Suyutî, Hasaisu'l-Kubra, 71

- "în, bir tanesini al, diğerlerini geri ver" dedi. 533[160]

514) İbn Abbas şunu anlattı: Bir kadın, Rasulullah'a çocuğunu getirip:

-Ya Rasulallah! Bunda biraz şuur kaybı var. Yemek yediğimiz sırada ona bir hal arız oluyor, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) çocuğun göğsüne elini sürdü ve dua etti. Çocuk bir defa kustu. Ağzından siyah eriğe benzer bir şey çıktı ve çocuk iyileşerek koşup gitti. 534[161]

515) Enes İbn Malik şunu anlattı:

Rasûlullah (s.a.v.) zamanında halk bir kıtlık geçirdi.

Peygamber (s.a.v.) cuma günü, minberde hutbe okurken, birdenbire bedevinin biri ayağa kalkarak:

-Ya Rasulallah! Mallar helak oldu. Çoluk çocuk aç kaldı. Dua et de, Allah bize yağmur versin, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) ellerini kaldırdı. Gökte hiç bulut yokken, dağlar gibi bulutlar ortaya çıktı. Rasûlullah (s.a.v.) minberinden iner inmez yağmurun sakalının üzerine düştüğünü gördük.

O gün, ertesi gün, daha ertesi gün ve öbür cumaya kadar yağmur yağdı. O bedevi veya bir başkası kalkıp:

-Ya Rasulellah! Binalar yıkıldı, mallar sel sularında boğuldu. Allah'a (yağmuru dindirmesi için) dua et, dedi.

Rasûlullah (s.a.v.) elini kaldırıp:

- "Allah'ım! Üzerimize değil, etrafımıza" dedi.

Elleriyle göğün hangi tarafını işaret ediyorsa o taraf hemen açılıyordu. Öyleki Medine üstü açık bir alan gibi oldu. Kanat vadisinde bir ay sel aktı.

533[160] İmam Ahmed, Musned, 4/70; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 7/413, 9/489; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye 6/159

534[161] İmam Ahmed,' Musned, 1/254, 268; Darimî, Sünen, Mukaddime, 4 (Bunun senedinde Ferkad es-Sebehİ vardır. O, Seyyi'u'l-Hıfz'dır. -Hafızası zayıftır-}.

Etraftan gelen herkes bol bol yağmur yağdığından bahsediyordu. 535[162]

516) Enes İbn Malike:

- Rasûlullah (s.a.v.) dua ederken ellerini kaldırır mıydı? diye soruldu. Enes de şu cevabı verdi:

- Evet, bir cuma günü cemaata hutbe okurken:

-Ya Rasulellah! Yağmur yağmaz oldu. Toprak da kuraklıktan çatladı. Aziz ve Celil olan Allah'a dua et, denildi.

Peygamber (s.a.v.) ellerini kaldırdı. Öyleki koltuk altlarının beyazlığını gördük. Yağmur yağması için dua etti. Gökyüzünde hiç bulut yoktu. Namazı kılar kılmaz (öyle yağmur yağdı ki) evi yakın olan bir genç ailesinin yanına nasıl döneceğini düşünüyordu. Yağmur o cuma günü başlayıp öbür cuma gününe kadar devam etti. Ertesi cuma olunca:

-Ya Rasulellah! Yağıştan evler yıkıldı, yolcular yola çıkamayıp yerlerinde kaldılar, mallar da helak oldu, dediler.

Rasûlullah (s.a.v.) gülümsedi, eliyle, karşısındaki bulutların dağılması için işaret ederek şöyle dedi:

- "Allah'ım! etrafımıza, üzerimize değil."

Rasûlullah'm (s.a.v.) bu duasının hemen arkasından, bulutlar Medine'den dağıldılar. 536[163]

535[162] Buharî, Sahih, kitabu'I-istiska, men temattare fi'l-matarİ hatta yetehaderu aia iıhyetihi; Müsüm, Sahih, kitabu salatı'l-istiska, babu'dua fi'İ-istiskai; İmam Ahmed, Musned, 3/104, 187, 261, 271; 4/236; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 3/353, 354, 355, 356; 4/221; İbn Hu-zeyme, Sahih, 423, 1789; Abdurrezzak, Musannef, 4910, 4911; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 160; Beyhaki, Delailu'n-Nubuvve, 2/89, 6/139, 144; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 1/ 18,42; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 10/346; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 1 /219,346,11/481; İbn Kesir, e!-Bidaye ve'n-Nihaye, 3/107, 5/189; 6/102, 106

536[163] Hadis yukardakİ dipnotta geçti.

517) Aişe Bint Sa'd'e babası şunu anlattı:
Rasûlullah (s.a.v.), suyu bulunmayan kumsal bir vadiye indi. Müşrikler ondan önce varıp kuyuların bulunduğu yerlere indiler. Müslümanlar susadılar. Durumu Rasulullah'a arzettiler. Nifak çıktı. Bazı münafıklar:
- "Eğer o, iddia ettiği gibi bîr peygamber olsaydı, Musa'nın yağmur duasına çıktığı gibi kavmi için yağmur duasına çıkardı, dediler.
Rasûlullah (s.a.v.) bunu duyunca:
- "Demek bunu da mı dediler! Belki Allah size su verir" dedi. Sonra ellerini açtı: "Allah'ım üstümüze bol, bereketli bir bulut gönder de onun vasıtasıyla etraf gülsün. Bize, kovadan dökülür gibi olmayan toz gibi ince ve yumuşak yağan yamur ver! Ey Celal ve İkram Sahibi!" dedi. 537[164]
Ellerini ridasmdan çeker çekmez, Rasûlullah'm tarif ettiği bulut vasıflarından herbirini okuyabileceğiniz bir bulut bizi gölgeledi.
Daha sonra bize, Rasûlullah'm söylediği yağmur çeşidini yağdırdı. Vadi su ile doldu. İnsanlar kana kana su içtiler.
518) Enes şöyle anlattı: '
Hudeybiye gününde, Mekke halkından silahlı seksen kişi Rasulullah'ı yakalamak maksadıyla Tenim dağı tarafından Rasûlullah'la (s.a.v.) ashabının etrafını sardılar. Rasulullah onlara beddua etti.
Onlar Affa'nın malını aldılar. Bu defa da onları affetti. Bunun üzerine şu ayet nazil oldu: "O, sizi onlara karşı muzaffer kıldıktan sonra, Mekke'nin göbeğinde, onların ellerini sizden, sizin ellerinizi de onlardan çekendir." 538[165]

537[164] Suyutî, Camiu'l-Kebir, 10022; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 21606,23547; San'ani, Subulu's-Selam, 485.
538[165] Fetih Suresi, 24

519) Amr İbn Ahtab şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) kendisine su verilmesini istedi. Ona bir bardak su getirdim. İçinde bir saç kılı vardı. Hemen onu aldım. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Allah'ım! Onu güzelleştir" dedi. Ravi şöyle der:
Ben onu, doksandört yaşındayken gördüm. Sakalında bir tek beyaz kıl yoktu. 539[166]
520) Enes şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) benim için şu duayı yaptı:
- "Allah'ım! Onun malını ve çocuğunu çoğalt! Ona uzun ömür ver."
Allah bana çok mal verdi. Öyle ki mallarım yılda iki defa dağıtıl-mak üzere hayvanlara yükleniyordu. Soyumdan gelen çocuk sayısı yü-zaltmıştı. 540[167]
521) Nevfel'in babası şunu anlattı:
Ebu Leheb'in Utbe isimli oğlu Rasulullah'a sövüp hakaret ederdi. Peygamber (s.a.v.):
- "Allah'ım! Köpeklerinden birini ona musallat et (başına bela et)" dedi.
Utbe, bir kafilede arkadaşlarıyla birlikte Şam'a gitmek üzere yola

---

539[166] İmam Ahmed, Musned, 5/77, 340; Hakim, Mustedrek, 4/139; Abdurrezzak, Musannef, 19462; İbn Hıbban, Sahih, 2273 (Mevarid); ibnu's-SÎnni, Amelu'l-yevm ve'l-leyle, 471,480; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 8/457,10/430,11/493,494; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/212; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 164; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 17/28; ibn Ebi'd-Dünya, Kitabu Mucabı'd-Dave. 18

540[167] Buharî, Sahih, 8/91, 93, 101; Müslim, Sahih, hadis no: 458, 1928; Tirmizî, Sünen, 3829; İmam Ahmed, 3/194, 248, 9/430; Beyhakî, Sünenü'l-Kübra, 3/96; Delailu'n-Nubuvve, 6/194,195; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 1/221; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, 7/12; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 6/332, 11/89.

çıktı. Bir yerde konakladılar. O:
-Vallahi, Muhanımed'in duasından çok korkuyorum, dedi. Arkadaşları:
-Hiç korkma, dediler. Eşyaları indirip onu korumak üzere etrafına oturdular.
Bir yırtıcı hayvan gelip onu kapıp götürdü. 541[168]
522) Cabir, Bilal'in şu konuşmasını nakletti:
Soğuk bir gece, sabah namazı için ezan okudum. Hiç kimse gelmedi. Sonra tekrar ezan okudum. Yine hiç kimse gelmedi. Peygamber
(s.a.v.):
- "Bilal! Onların neyi var?" dedi. Ben de;
- Soğuk onları zor duruma düşürdü, dedim. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Allah'ım! Onlardan soğuğu uzaklaştır (onları üşütme)" dedi.542[169]
Bu duadan sonra cemaatin yolda yürüdüklerini gördüm.
523) Enes anlattı:
Ebu Talib hastalandı. Peygamber (s.a.v.) onu ziyarete gitti. Ebu Talib ona:
-Yeğenim! Taptığın Rabbine, beni iyileştirmesi için dua et, dedi. Peygamber (s.a.v.):
- "Allah'ım! Amcama şifa ver!" diye dua etti.
Ebu Talib, genç dişi deveden daha zindeymişcesine ayağa kalkıp:
-Yeğenim! Taptığın Rabbin, sana mutlaka itaat ediyor, dedi.

541[168] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 2/96; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 163; Tef-siru'l-Kurtubi, 17/82; İbn Hacer, Fethu'l-Barı, 3914; Kadı lyad, eş-Şifa, 1/632
542[169] Ebu'l-Ferec İbnu'l-Cevzı, kitabu'l-mevzu at, 2/94 (İbnu'l-Cevzi şöyle der: "Ukaylî: Bunun İsnadının aslı yoktur. İsnadı ve metni mahfuz değildir. Eyyub hakkındaki ta'nı -tenkidi- açıklamıştık)." Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, 1/349; İbn Arrak, Tenzihu'ş-Şeria, 2/79

Rasûlullah (s.a.v.):
- "Amca! Eğer sen Allah'a itaat edersen, o da mutlaka sana itaat eder" dedi. 543[170]
*   *   *
Rasulullah'ın mucizeleri meydana gelince, müminler taklit için değil delille amel etmek için ona tabi oluyorlardı.
Bundan dolayı, sebebi öğrenmek için itiraz ederler ve "geldin bizi menettin ve... böyle yaptın" derler, böylece O da onlara bunun sebebini açıklardı.
Kalpler O'na itaat edince ve İslam yayılınca, onu yalanlayanların ve çekemeyenlerin de kalpleri zayıflar.
Yahudiler, O'nun Allah'ın Rasulü olduğunu bilmelerine rağmen çekemedikleri için cehennemde ebediyyen kalmaya razı olmuşlardır.
Bazı kimseler güya Kur'an'ın benzeriyle konuşmağa başladılar. Mesela Museyleme şöyle diyordu: Ey kurbağa öt! Ne kadar çok ötüyorsun.
Museyleme, Rasulullah'm bir çocuğun başına elini sürdükten sonra, saçının bittiğini duydu ve o da bir çocuğun babına elini sürdü ama çocuğun saçları döküldü.
Yine Museyleme, Rasûlullah'm (s.a.\ ) bir kuyuya tükürdüğünü ve kuyudan su fışkırdığını duydu ve o da h . kuyuya tükürdü ama onun suyu kurudu.
Rasulullah'tan sonra İslam yayılıp ülkeler fethedilince bazı kafir-ler toplanıp: Müslümanlarla uğraşacak gücümüz yok, gelin İslam'a karşı çıkalım ve onu bazı afet ve belalarla karşılaştıralım,

---

543[170] Hakim, Mustedrek, 1/542; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 6/184; Tarihu'l-Hatib, 8/377 (Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve'de şöyle der: "Heysem ibn Cemmaz, Sabit İbnu'l-Benani'den tek başına rivayette bulunmuştur. Heysem, alimlere göre hadiste zayıftır.") Biyografisi için bakınız: El-Mizan, 4/319

dediler.
Bunlar Batınilerdir. Onlar İslam'a ve taabbüde karşı çıkarlar. Maksatları cahiller ve onları avlamaktır. Böylelerini ele geçirince, dinsizliklerini açığa vurdular.
İbn Akıl şöyle der: Ben Batıniye reisiyle biraraya gelsem, onun aklına ve ona tabi olanların aklına göre, ben de onunla birlikte hafife alma yolunu tutmuş olurum.
Ben şöyle diyordum. Emellerin birtakım yol ve yönleri vardır. Emelin ümitsizlik yönünde bulundurulması ahmaklıktır.
İslam şeriatı dünyayı kaplamış ve artık yerleşmiştir.
İslam'ın he yıl Arafat'ta, her hafta cumada ve mescitlerde toplantıları vardır.
Her gün, yüzbinlerce minarede bu peygamber'in adıyla ezan okunurken, siz ne zamana kadar bu coşkun denizi bulandırarak ve bu açık durumu ufuklarda belirsiz hale getirerek konuşacaksınız?
Sizin bu yaptığınız tek başına yapılan bir konuşmadan ibarettir. Ortaya çıksa, söyleyenin sağ kalıp kalmayacağından emin olunamaz.
Sizden daha ahmağını tanımıyorum! Gelelim meselenin tartışmasına. Musannif (Yazar) şöyle der:
Ebu'1-Ala el-Ma'arri ve ondan önce İbnu'r-Ravendi gibi bazı inkarcılar müslümanlara çamur atmışlardır. Bu iki inkarcı en çirkin vasıfla ölmüşlerdir.
Bunlardan bazıları da muhaddislere (hadiscilere) iftira etmişlerdir. Kasıtlı olarak şeriatın eksik ve çelişkiler içinde olduğunu anlatan hadisler uydurmuşlardır.
Allah, onların alçaklıklarını ve edepsizliklerini açıklayan ve doğruyu yanlıştan ayıran alimler ortaya çıkarmıştır.
Bazı kimseler kahinlik gösterisi yaparak gaypten haber vermeye başlamışlardır. Bazıları da kalplerde olanlar hakkında

konuşmaya, müneccimler de yarın olacak şeylerden bahsetmeye başlamışlardır.
Bunların hepsi, îslam dininin mucize getirmediğini göstermek içindir.
Allah, nurunu, mutlaka tamamlayacaktır.
tbn Akıl şöyle demiştir:
Allah Teala'nın yalancıya biraz mühlet tanıyıp sonra onu azabla kökten yok etmesi, peygamberimizin (s.a.v.) doğruluğu hakkında en büyük delillerdendir.
Rasûlullah (s.a.v.) kendisinden önce gönderilmiş iki şeriatı neshetmiş, cumartesi günü çalışmayı serbest bırakmışken Allah'ın 'diğer ümmetlere karşı onun ümmetine yardım ederek ve icazla hikmetini destekleyerek, Rasûlullah'ı (s.a.v.) yalanlayan kimseye yıllarca mühlet vermesi ondan sonra da şeriatını sağlamlaştırması caiz olur mu?
Onun bunu yapması mümkün değildi. Zira bunu yapsaydı doğru, doğru olmayandan ayırd edilemezdi.
Sen yüce Allah'ın şu sözünü duymadın mı?
"Eğer (Peygamber) bize atfen bazı sözler uydurmuş olsaydı, elbette onu kuvvetle yakalardık." 544[171].
Bir kimsenin doğruluğu tenkit edilirse, Allah'ın adaleti ve hikmeti de tenkit edilmiş olur. Çünkü tenkit, esnasında kaynak ve asıl durumunda olanadır.
Onun mucizelerinin ışıkları ashabına da yayılmıştır. Ömer Mısjr'daki Nil nehrine hitaben yazmış, Sariye'ye seslenmiş ve ona duyurmuştur. Kisra'nın hazineleri getirilip Rasûlullah'm (s.a.v.) mescidinde taksim edilmiştir.545[172]

544[171] Hakka Suresi, 44,45
545[172] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 303-310.

BEŞİNCİ BÖLÜM

RASULÜLLAH'A HAS BAZI ÖZELLİKLER

Rasulüllahın Diğer Peygamberlere Üstünlüğü

Şunu bil ki, Allah Teala ruhları farklı farklı yaratmıştır. Bazıları en iyi ruhlardandır. Bazıları da bulanıktır. Her rütbede birtakım dereceler vardır.

Peygamberler son noktadırlar. Bedenleri kusursuz yaratılmıştır. Bedenleri kamil (mükemmel) ruhların hululüne (yerleşmesine) uygun ve elverişlidir. Daha sonra onlar farklı hale gelirler.

Peygamberimiz (s.a.v.) peygamberlerin mizacı en sağlam, bedeni en mükemmel ve ruhu en temiz olanıydı.

Onun saydığımız, huy ve Özelliklerini öğrenmekle bunlar ortaya çıkar.

işte bunlardan dolayı Aziz ve Celil Allah onu herkesten üstün kılmıştır.

Bundan dolayıdır ki, onun ruhunun yaratılması öbürlerininkinin yaratılmasından öncedir.

524) Ebu Hureyre anlattı: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Ben, yaratılış yönünden peygamberlerin ilkiyim. Ba's (diriltilme) yönünden de onların sonuncusuyum." 546[1]

Kitabın başında onun nasıl yaratıldığını belirtmiştik. 547[2]

546[1] Ebu Nuaym, Delaılu'n-Nubuvve, 1 /6; İbn Adiyy, el-Kamil, 3/1209; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 2/307, 321; Kari. Esraru'l-Merfua, 272: Fetteni, Tezkiratu'l-Mevzuat, 86; Suyuîî, Dureru'l-Muntesira, 335; Eibani, Zaife, 661: Sehavi, Mekasİdu'l-Hasene, 837; Aclunî, Keşfu'l-Hafa, 2007; Suyutî, Camiu'l-Kebir, 1/630; Camiu's-Sağir, 6406

547[2] Bakınız: 8 ve 9 nolu metin.

Allah'ın onun için peygamberlerden söz alması bunlardan birisidir.
Yüce Allah şöyle buyurdu: "Hani Allah, peygamberlerden, size, kitap ve hikmet verdikten sonra nezdimizdekileri tasdik eden bir peygamber geldiğinde ona mutlaka inanıp yardım edeceksiniz dîye söz almıştı."548[3]
Allah Teala peygamberleri ona uymuş gibi yarattı. Onlara mkıyad etmeyi (boyun eğip uymayı) ilham etti. Eğer peygamberler ona yetişse-lerdi, onların Rasulullah'a uymaları gerekirdi.
525) Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Musa sağ olsaydı, bana uymaktan başka çaresi olmazdı." 549[4]
Allah Teala onun adım diğer peygamberlerden önce zikretmiştir. Şöyle buyurur: "Biz Nuh'a ve ondan sonraki peygamberlere vahyettiği-miz gibi sana da vahyettik." 550[5]
Allah, her peygambere adıyla hitabetmiştir: "Ey Adem! Sen ve eşin beraberce cennete yerleşin." 551[6] "Ey Nuh! İn!" 552[7] "Ey İbrahim! Bundan vazgeç!" 553[8]. "Ey Musa! Ben seni insanların başına seçtim." "Ey Davud! Biz seni yeryüzünde halife yaptık." 554[9] "Ey Meryem oğlu İsa! Sana ve annene verdiğim nimetimi

---

548[3] Al-i İmran Suresi, 81
549[4] İmam Ahmed, Musned, 3/338; Kari, Esraru'l-Merfua, 83, 292; Suyutî, Durru'l-Mensur, 2/48; 5/147; Tefsiru'l-Kurtubi, 8/355
550[5] Nisa Suresi, 163. ayette geçen "(ileyke) sana" tabiri, "Nuh ve ondan sonraki peygamberler" tabirinden öncedir. Tabir, mealde bunu görmek mümkün olmamaktadır. (Mütercimin notu).
551[6] Bakara Suresi, 35
552[7] Hud Suresi, 48
553[8] Hud Suresi, 76
554[9] Sad Suresi, 26

hatırla." 555[10] "Ey Zekeriyya!' Biz sana bir oğul müjdeleriz." 556[11] "Ey Yahya: Kitab'a (Tevrat'a) kuvvetle sarıl." 557[12]

Yüce Allah, peygamberimize tazim için adıyla hitabetmemiş, şöyle demiştir: "Ey Nebi" 558[13] "Ey Rasül." 559[14]

Allah Teala tarif etmek için onun adını zikredince risaleti de (peygamberliği) hemen onunla birlikte zikreder. Allah şöyle buyurmuş.tur: "Muhammed ancak, bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir." 560[15] "Muhammed Allah'ın Rasulüdür." 561[16] "Muhammed'e indirilene inananlar..." 562[17]

Onu, Halil'le birlikte zikredince, Halil'i kendi adıyla, onu da lakapla birlikte zikretti. Şöyle buyurdu: "İnsanların İbrahim'e en yakın olanı ona uyanlar, şu peygamber ve ona iman edenlerdir." 563[18].

Yüce Allah, milletlerin peygamberlerine adlarıyla hitabetti ki erini haber vermiştir: Mesala, şu ayetlerde olduğu gibi: "Ey Hud! Sen bize açık bir mucize getirmedin." 564[19] "Ey Salih! Sen bundan önce, içimizde ümit beslenen birisiydin." 565[20] "Ey Musa! Onlara ait tanrılar gibi bizim için de bir tanrı yap, dediler."

555[10] Maide Suresi, 110
556[11] Meryem Suresi, 7
557[12] Meryem Suresi, 12
558[13] Ahzab Suresi, 1
559[14] Maide Suresi, 67
560[15] Al-i İmran Suresi, 144
561[16] Feth Suresi, 29
562[17] Muhammed Suresi, 2
563[18] Al-i İmran Suresi, 68
564[19] Hud Suresi, 53
565[20] Hud Suresi, 62

566[21] "Ey Meryem oğlu İsa! Rabbin bize gökten, donatılmış bir sofra indirebilir mi?" 567[22]
Allah Teala, şu sözüyle Rasulullah'm ümmetini, ona adıyla hi-tab etmelerini yasaklamıştır: "Peygamberi kendi aranızda birbirinizi çağırır gibi çağırmayın." 568[23]
526) İbn Abbas: "Peygamber'i kendi aranızda birbirinizi çağırır gibi çağırmayın" 569[24] ayeti hakkında şöyle demiştir:
Ey Muhammed! demeyin, Ya Rasulellah! deyin.
Diğer peygamberler kendileri hakkında milletleriyle münakaşa ediyorlardı.
Nuh'un kavmi: "Biz seni apaçık bir sapıklık içinde görüyoruz" 570[25] dedi. Nuh da kendini müdafa etmek üzere: "Bende herhangi bir sapıklık yok" 571[26] demişti.
Hud'un kavmi: "Biz seni bir beyinsizlik içinde görüyoruz" 572[27] dedi. Hud da: "Bende beyinsizlik yoktur" 573[28] diye cevap verdi.
Firavun Musa'ya: "Ey Musa! Senin büyülenmiş olduğunu sanıyorum" 574[29] dedi.
Musa ise şöyle cevap verdi: "Ey Firavun! Ben de senin hakikaten mahvolduğunu sanıyorum." 575[30]
Allah Teala, Peygamberi (s.a.v.) namına mücadeleyi kendi üzerine almıştır.

566[21] A'raf Suresi, 138
567[22] Maide Suresi, 112
568[23] Nur Suresi, 63
569[24] Nur Suresi, 63
570[25] A'raf Suresi, 60
571[26] A'raf Suresi, 61
572[27] A'raf Suresi, 66
573[28] A'raf Suresi, 67
574[29] İsra Suresi, 101
575[30] İsra Suresi, 102

Rasulullah'a şair dediklerinde, Allah Teala: "Biz O'na şiir öğretmedik" diye buyurmuştur. 576[31]
Rasulullah'a kahin dediklerinde, Allah Teala: "O bir kahin sözü değildir." 577[32]
O'na sapık dediklerinde, Allah Teala: "Arkadaşınız sapmadı" diye cevap vermiştir. 578[33].
O'na mecnun (deli) dediklerinde de Allah Teala; "Sen, Rabbinin nimeti sayesinde mecnun değilsin" demiştir.
- Hak Teala, onun hayatına yemin etmiştir. Yemin ancak tazim edilene olur.
527) İbn Abbas şunu anlattı:
Allah Teala Muhammed'den (s.a.v.) daha üstün ve değerli bir nefis (ruh) yaratmamıştır.
Allah'ın ondan başka hiç kimsenin hayatına yemin ettiğini duymadım. Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "Hayatın hakkı için onlar, sarhoşluklar içinde bocalıyorlardı. 579[34]
İbn Akıl şöyle demiştir:
Allah'ın Musa'ya söylediği: "Seni, kendim için seçtim" 580[35] sözünden daha büyüğü: "Şüphesiz sana biat edenler ancak Allah'a biat etmektedirler" 581[36] sözüyle: "Hayır! Bu beldeye (Mekke'ye) senin bu beldeye girişine yemin ederim" sözüdür. 582[37]
Son ayetlerin manası şöyledir: Yemin ediyorum beldeye değil, eğer beldeye (Mekke'ye) yemin edersem, bu, sen orada olduğun içindir.

576[31] Yasin Suresi, 69
577[32] Hakka Suresi, 42
578[33] Necm Suresi, 2
579[34] Hıcr Suresi, 72
580[35] Taha Suresi, 41
581[36] Feth Suresi, 10
582[37] Beled Suresi, 1-2

Ey Musa! Nalınlarını hemen çıkar. Sadece yürüyerek gel. Ey Muhammed! Burak'a bin. Ancak binmiş olarak gel.
Allah Teala, peygamberlerin durumlarına işaret ettikten sonra onların tövbelerini kabul ettiğini söyledi.
Yüce Allah: "Adem Rabbine asi olup şaşırdı. Sonra Rabbi onu seçkin kıldı. Tövbesini kabul etti ve doğru yola yöneltti" buyurdu. 583[38]
Musa hakkında da: "Ben onlardan birini öldürmüştüm" 584[39] deyip sonra da: "Rabbim! Beni bağışla" buyurdu. Onu bağışladı.
Davud hakkında da: "Senin koyununu kendi koyunlarına katmak istemekle sana haksızlıkta bulunmuştur. Doğrusu ortakçıların çoğu, birbirlerinin haklarına tecavüz ederler" 585[40] deyip sonra: "Böylece onu bağışladık" buyurmuştur. 586[41]
Yüce Allah: "Biz Süleyman'ı imtihan ettik" dedi. 587[42] Ve sonra: "O, yine eski haline döndü" buyurdu.
Yüce Allah, hiçbir günahını zikretmeden Peygamberimizin (s.a.v.) günahının bağışlandığını bildirmiştir: "Böylece Allah, senin geçmiş ve gelecek günahım bağışlar." 588[43]
- Şunlar da O'nun diğer peygamberlerden üstün oduğunu açıklayan şeylerdir. Daha önce zikrettiğimiz üzere, Adem, Rabbinden, Mu-hammed'in hürmetine kendisinin tövbesini kabul etmesini istemişti.
Nuh, kavmine beddua etmiş, bizim peygamberimiz ise şöyle de-

583[38] Taha Suresi, 121, 122
584[39] Kasas Suresi, 33
585[40] Sâd Suresi, 24 (491)Sâd Suresi, 25
586[41] Sâd Suresi, 34
587[42] Feth Suresi, 2
588[43] İmam Ahmed, Musned, 1/441; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 3/215; Taberanı, Mu'cemu'l-Kebir, 6/146, 201; Kadi lyad, eş-Şifa, 1/22; Iraki, Tahricu'l-İhya, 1/313; 3/68, 283; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 6/117

mişti: "Allah'ım! Kavmimi bağışla! Çünkü onlar bilmiyorlar." 589[44]

Daha sonra Allah, ibrahim'i edindiği gibi, onu Halil (dost) edindi. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Fakat sahibiniz (arkadaşınız) Allah'ın halilidir (dostudur)." 590[45]

528) İbn Abbas şunu anlattı: Rasûlullah'm (s.a.v.) şöyle dediğini duydum:
"Arkadaşınız, Allah'ın halilidir (dostudur)." (496). Rasûlullah (s.a.v.) bu sözüyle kendisim kasdediyordu.
Daha sonra onu habib (sevgili) yapmıştır. Bu, sadece ona ait bir durumdur.
529) Ebu Hureyre anlattı: Rabbi Rasûlullah'a şöyle buyurdu:
"Seni halil (dost) edindim. Bu Tevrat'ta şöyle yazılıdır: Muhamnıed Allah'ın sevgilisidir." 591[46]
530) Ebu Hureyre şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v.):
"Allah, ibrahim'i halil, Musa'yı Neciyy (konuşulan kimse, sırdaş) edindi. Beni de Habib (sevgili) edindi." Sonra şöyle buyurdu: "İzzetime yemin olsun! Habibimi, Halil ve Neciyyime tercih

---

589[44] Müslim, Sahih, kİtabu'İ-fedaıl, 7; İbn Mace, Sünen, 93; İmam Ahmed, Musned, 1/377, 389, 395, 409, 410, 433; 4/212; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 10/175, 277; Ibnu's-Sinni, Amelu'l-yevmi ve'l-leyle, 407, 436
590[45] Müslim, Sahih, kİtabu'İ-fedaıl, 7; İbn Mace, Sünen, 93; İmam Ahmed, Musned, 1/377, 389, 395, 409, 410, 433; 4/212; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 10/175, 277; Ibnu's-Sinni, Amelu'l-yevmi ve'l-leyle, 407, 436
591[46] Müslim, Sahih, kİtabu'İ-fedaıl, 7; İbn Mace, Sünen, 93; İmam Ahmed, Musned, 1/377, 389, 395, 409, 410, 433; 4/212; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 10/175, 277; Ibnu's-Sinni, Amelu'l-yevmi ve'l-leyle, 407, 436

edeceğim" buyurdu. 592[47]
Musannif (Allah ona rahmet etsin) şöyle der:
İbrahim (a.s.) putları kırmıştı. Peygamberimiz (s.a.v.) Hubel'i Kabe'nin tepesinden atmıştır. Sonra Fetih günü üçyüz altmış puta işaret etmiş ve hepsi yıkılmıştır. Hud'a (a.s.) kavmine karşı batı rüzgarıyla yardım edilmişse, peygamberimize de sabâ rüzgarıyla yardım edilmiştir. Saba rüzgarı Hendek günü düşmanlarını darmadağın etmiştir.
Eğer Salih'in (a.s.) devesi varsa, develer bizim peygamberimiz'e secde etmiştir.
Eğer Yusuf (a.s.) güzel yüzlüyse bizim Peygamberimiz de ayın ondordündeki dolunay gibiydi.
Musa için taştan su fışkırdıysa, bizim peygamberimizin parmaklarının arasından su fışkırmıştır. Bu daha şaşırtıcıdır, çünkü su daima taştan çıkar.
Hurma kütüğünün, böğürmesi ve peygamberimize olan hasret ve sevgisinden ağlaması Musa'nın asasının hallerinden daha şaşırtıcıdır. Peygamberimiz ağacı çağırmış, oda yeri yara yara onun yanına gelmiştir.
Dağlar, Davud'la birlikte Allah'ı teşbih etmişlerse, bizim" Peygam-ber'İmizin elindeki çakıllar Allah'ı teşbih etmişlerdir.
Demir, Davud için yumuşaksa, kaya da Peygamber'imize yumuşamıştır.
531) Ebu Nuaym el-Isbehani şunu anlattı:
Rasûlullah (s.a.v.) mağaraya girince, kendini düşmanlardan gizlemek için başım dağa doğru eğdi. Bunun üzerine Allah dağı yumuşattı ve başını onun içine soktu. Dağdaki sert bir taşa

592[47] Müslim, Sahih, kİtabu'İ-fedaıl, 7; İbn Mace, Sünen, 93; İmam Ahmed, Musned, 1/377, 389, 395, 409, 410, 433; 4/212; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, 10/175, 277; Ibnu's-Sinni, Amelu'l-yevmi ve'l-leyle, 407, 436

yaslanmak istedi. Taş onun için yumuşadı. Öyle ki ona kol ve bileğinin izi geçti.
Bu, meşhurdur. Hacılar gittiklerinde onu görürler. Beytulmakdis-teki kaya hamur gibi oldu. Rasûlullah hayvanını ona bağladı. İnsanlar günümüze kadar o yeri aramış durmuşlardır.
Yazar (Allah rahmet etsin) şöyle demiştir: Süleyman'a (a.s.) dünya mülkü verilmişse, bizim Peygamber'imize yeryüzünün hazinelerinin a-nahtarları verilmiştir. Ama takvasından dolayı onları kabul etmemiştir.
Gidişi bir ay, gelişi bir ay süren rüzgar Süleyman'ın emrine verilmişse, bizim Peygamber'imiz bir aylık mesafede bulunan Beytulmak-dis'e gecenin az bir kısmında gitmiştir.
Korku (düşmanın kalbine verilen korku) bir aylık mesafeye gidip etki yapmıştır.
O (Rasulullah) elli bin senelik mesafedeki Arş'a yükseltilmiştir.
Süleyman kuşların konuşmasını anlanıışsa, Peygamberimiz develerin, kurtların, ağaçların ve taşların konuşmasını anlamıştır.
Cinler Süleyman'ın emrine verilmişse, kendisine iman eden bazı cinler Peygamber'imize gelmişlerdir.
Süleyman kendisine isyan eden cinleri zincire vurmuşsa, ifrit Peygamberimize (s.a.v.) hücum edince (onu yakalayıp) esir etmiştir.
Cinler, Süleyman'a (a.s.) hizmet eden yardımcılarsa, bizim Peygamberimizin yardımcıları meleklerdir. Onlar, Rasûlullah'm (s.a.v.) ö-nünde dövüşürler ve düşmanlarını defederlerdi.
Daha önce de anlattık, Ebu Cehil, namaz kılarken boynuna basmak için Rasûlullah'm yanma geldiğinde hemen gerisin geriye dönmüş ve: "Benimle onun arasında ateşten bir hendek, korkunç birşey ve bazı kanatlar vardı" demişti.

Hz. İsa gaybten haber vernıişse, bizim Peygamberimiz de aynı şeyi yapmıştır.
Allah Teala, itaat ve isyandan söz ederken kendi adiyle, Peygamberimizin adını yanyana getirmiştir. Mesela: Allah Teala şunları buyurmuştur: "Allah'a itaat edin, Peygambere ve sizden olan emir sahiplerine (idarecilere) de itaat edin." 593[48]
"Onlar Allah ve Rasulü'ne itaat ederler." 594[49]
"Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz, onu Allah'a ve Rasul'e götürün." 595[50]
"Ganimet olarak aldığınız herhangi birşeyin beşte biri Allah'a ve Rasulü'ne aittir." 596[51]
"Sırf Allah ve Rasulü kendi lutuflarından onları zenginleştirdiği için öç almaya kalkıştılar." 597[52]
"Allah ve Rasulü'nü incitenlere Allah, dünyada ve ahirette lanet etmiş ve onlar için horlayıcı bir azap hazırlamıştır." 598[53]
"Halâ bilmediler mi ki: Kim Allah ve Rasulu'ne karşı koyarsa, elbette onun için içinde ebedi kalacağı cehennem ateşi vardır." 599[54]
"...Allah ve Rasulünün haram kıldığını haram saymayan..." 600[55]
Allah Teala'mn peygamberimize: "Benim her anılışımda sen de benimle birlikte anılırsın" dediğini belirtmiştik.
Gelelim, Rasulullah'm diğer peygamberlerden üstün olduğuna dair nakledilen hadislere:

593[48] Nisa Suresi, 59
594[49] Tevbe Suresi, 71
595[50] Nisa Suresi, 59
596[51] Enfal Suresi, 41
597[52] Tevbe Suresi, 74
598[53] Ahzab Suresi, 57.
599[54] Tevbe Suresi, 63.
600[55] Tevbe Suresi, 29

532) Cabir îbn Abdillah anlattı: Peygamber şöyle buyurdu:
"Bana, benden önceki peygamberlerden hiçbirine verilmeyen beş şey verildi: Bir aylık yoldan (düşmanımın kalbine) korku vererek muzaffer oldum. Benim için yer mescid ve temiz kılındı. Ümmetimden biri, nerede namaz vakti gelirse orada namaz kılsın. Ganimetler bana helal kılında. Halbuki benden önce hiç kimseye helal kılınmamıştı. Bana şefaat verildi. Diğer peygamberler özellikle kendi kavmine gönderiliyordu. Ben ise bütün insanlara gönderildim. 601[56]
533) Ebu Hureyre şunu anlattı: Peygamber (s.a.v.):
"Ben cevami-i kelimle gönderildim. (Düşmanlarıma) korku vermekle muzaffer oldum. Bir defasında ben uyurken, yer hazinelerinin a-nahtarları getirilerek önüme konuldu" buyurdu. 602[57]

Cevami-i kelim: Az sözle çok mâna ifade etmektir.
534) Ebu Zerr şunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Bana benden önce hiç kimseye verilmeyen beş şey (özellik) verildi.
1- Kırmızı ve siyaha (herkese) gönderildim.
2- Yer, benim için temiz ve mescit kılındı.
3- Ganimetler bana helal kılındı. Halbuki benden önce hiç kimseye helal kılınmamıştı.
4- (Düşmanlarıma) korku vermek suretiyle muzaffer kılındım.

601[56] Buharî, Sahih, 1/119; Müslim, Sahih, kitabu'l-mesacid, 3; Neasi, Sünen, kita-bu'n-nuhl, bab: 46; İmam Ahmed, Musned, 3/304, 5/148; Darımı, Sünen, 2/224; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, 1/212, 2/329, 433, 6/291, 9/4; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evlıya, 8/316; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 11/433; Humeydi, Musned, 945; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 6/291
602[57] Müslim, Sahih, kitabu'l-mesacid, 6; Nesaî, Sünen, 6/3, 4; İmam Ahmed, Musned, 2/264, 455; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 12/391,401; 13/247; Iraki, Tahricu'l-lhya, 2/365; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 4/102; 6/48

Düşmanla aramda bir aylık mesafe olduğu halde korkar.

5- Bana: iste, istediğin şey sana verilecektir, denildi. Duamı, şefaat etmek için, kıyamet gününde ümmetime sakladım. İnşaallah Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayan şefaatime nail olacaktır." 603[58]

535) Ebu Musa şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v.): "Bana beş şey verildi:

1- Kırmızıya ve siyaha gönderildim.

2- Yer, benim için mescit ve temiz kılındı.

3- Ganimetler bana helal kılındı. Halbuki benden Öncekilere helal kılınmamıştı.

4- Bir ay mesafeden düşmanıma korku vermekle muzaffer oldum.

5- Bana şefaat verildi. Hiçbir peygamber yoktur ki şefaati istenmesin. Ben şefaatimi sakladım. Sonra onu, ümmetimden, Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayana ayırdım" buyurdu. 604[59]

536) Ebu Umame şunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v.):

"Dört şeyle üstün kılındım: Yer, ümmetim için mescit ve temiz kılındı. Bana ganimetler helal kılındı..." 605[60]

537) İbnu'l-Hanefıyye, Ali Ibn Talib'i şöyle derken duyduğunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v.):

- "Bana peygamberlerden hiçbirine verilmeyen şeyler verildi"

603[58] Müslim, Sahih, kitabu'l-mesacid, 6; Nesaî, Sünen, 6/3, 4; İmam Ahmed, Musned, 2/264, 455; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 12/391,401; 13/247; Iraki, Tahricu'l-lhya, 2/365; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 4/102; 6/48

604[59] İmam Ahmed, Musned, 4/416; Heysemi, Mecmau'z-Zevaid, 8/258.

605[60] İmam Ahmed, Musned, 5/416; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 8/259; Suyuîî, Durru'l-Mensur, 1/212, 434; el-Hindî. Kenzu'l-Ummal, 3934, 31946, 32077. Musannif (yazar) hadisi eksik bırakmıştır. Tamamı şöyledir "Ben, bütün insanlara gönderildim. Bir aylık mesafede bulunan düşmanıma korku vermek suretiyle muzaffer oldum. Ganimetler ümmetime helal kılındı."

dedi. Biz de:
-Ya Rasulallah! Nedir bunlar? dedik. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Korku vermek suretiyle ben muzaffer oldum. Bana, yerin a-nahtarları verildi. Ahmed diye adlandırıldım. Toprak benim için temiz kılındı. Ümmetim, en hayırlı ümmet kılındı" diye cevap verdi. 606[61]

538) Amr îbn Şuayb babası vasıtasıyla dedesinden şunu anlattı:
Rasûlullah (s.a.v.), Tebuk savaşında, gece namazını kılmak için kalktı. Onu beklemek üzere ashabından bazıları onun gerisinde toplandılar. Rasûlullah (s.a.v.) namazı kılıp onların yanına geldi ve:
"Bana geceleyin, benden Önce hiç kimseye verilmeyen beş şey verildi.
1- Benden önce, her peygamber, sadece kendi kavmine gönderilirken, ben bntün insanlara gönderildim.
2- Ben, bir aylık uzak yerdeki düşmanlarımın kalplerine korku vererek yardım gördüm.
3- Bana bütün ganimetler helal kılındı. Benden öncekiler onları yemeyi büyük bir şey kabul edip yakıyorlardı.
4- Yer bana mescid ve temiz kılındı. Namaz vakti bana nerede gelirse, teyemmüm eder, namazımı orada kılarım. Benden öncekiler bundan çekinip namazlarını ancak kilise ve havralarında kılıyorlardı
Beşincisi de: Çok önemlidir. Bana: iste, çünkü her peygamber bir-şey istemiştir, denildi. Ben isteğimi kıyamet gününe bıraktım, istediğim şey size ve Allah'tan başka ilah olmadığına şehadet

---

606[61] İmam Ahmed, Musned, 1/98; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 1/213; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 11/434; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 1/260; Tefsiru İbn Kesir, 2/78; Suyutî, Durru'l-Mensur, 6/214

edenleredir" buyurdu.607[62]

539) Cabir îbn Abdillah şunu anlattı:

Ömer İbnu'l-Hattab (r.a.), Ehl-i kitap olan birisinden aldığı bir kitabı Peygamber'e (s.a.v.) getirdi. Onu Rasûlullah'a (s.a.v.) okudu. Rasûlullah (s.a.v.) kızarak:

"Yazıklar olsun sana! îbnu'l Hattab! Canım elimde olan Allah'a yemin ederim ki! Ben size bu dini tertemiz olarak getirdim. Onlara bir-şey sormayın. Eğer size doğru olanı haber verirlerse, onu yalanlamayın. Batıl olanı haber verirlerse onu da tasdik etmeyin. Canım elinde olana yemin ederim ki! Musa (a.s.) sağ olsaydı, bana uymaktan başka çaresi kalmazdı" buyurdu. 608[63]

540) Cabir Ibn Abdillah şunu söyledi: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Musa, size, (Peygamber olarak) gelseydi, ona uyar, beni terkederdiniz. Mutlaka doğru ve düzgün olan yoldan sapardınız. Musa sağ olsaydı da sonra benim peygamberliğime erişseydi, mutlaka bana u-yardı.609[64]

541) Huzeyfe anlattı: Rasûlullah (s.a.v.): "Biz diğer insanlara üç şeyle üstün kılındık:

1- Saflarımız, meleklerin safları gibi yapıldı.

2- Yeryüzünün her tarafı bizim içim mescit yapıldı.

3- Yerin toprağı su bulamadığımızda bize temizleyici bir vasıta kılındı" dedi. 610[65]

607[62] imam Ahmed, Musned, 2/222; Tefsiru İbn Kesir, 3/489; Munzırî, Terğıb, 4/432; Heysemı, Mecmau'z-Zevaıd, 10/367.

608[63] Daha önce kaynaklan belirtildi.

609[64] Daha önce kaynakları belirtildi.

610[65] Müslim, Sahih, kitabıTİ-mesacid, 4; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 1/213, 223; ibn Ebi Şeybe, Musannef, 11/435; İbn Huzeyme, Sahih, 264; Ebu

542) Ebu Hureyre şunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v.): "Diğer peygamberlere altı şeyle üstün kılındık.

1- Bana cevami-i kelim verildi.

2- Bana düşmanların kalplerin korku salmakla yardım edildi.

3- Bize genimetler helal kılındı.

4- Yeryüzü bana temizlik aracı ve mescit kılındı.

5- Ben bütün insanlara peygamber olarak gönderildim.

6- Peygamberler benle sona erdirildi" buyurdu. 611[66]

543) Ubeyy îbn Ka'b şunu anlattı:

Mesciddeydim. Birisi namaz kılmak için içeri girdi. Bilmediğim bir kıraatle okudu. Sonra başka biri girdi. O da arkadaşının okuduğundan, başka bir kıraatle okudu.

Namazı bitirdiğimizde hep birlikte Rasûlullah'in (s.a.v.) yanına girdik. Ben:

-Bu benim bilmediğim bir kıraatle okudu. Sonra öbürü girdi. O da arkadaşının okuduğundan başka bir kıraatla okudu" dedim.

Rasûlullah her ikisine okuttu. Onlar okudular ve Rasûlullah (s.a.v.) onların okuyuşlarını beğendi. Rasûlullah'ı (s.a.v.) yalanlamayı düşündüm. Halbuki cahiliye devrinde bile bunu düşünmemiştim.

Rasûlullah (s.a.v.) beni saran bu hali görünce göğsüme vurdu. Benden bir ter boşandı. Sanki korkudan yüce Allah'ı görüyor gibiydim. Rasûlullah (s.a.v.):

- "Ubeyy! Bana, Kur'an-ı bir harf üzere oku diye (Cebrail) gönderildi. Ona: Ümmetime hafiflet diye müracaat ettim.

Avane, Musned, 1/303; ibn Kesir, Tefsir, 1/506; 2/279, 282; 7/3, 39; İbnu'l-Cevzi, Zadu'l-Mesir, 7/93; Tefsiru'l-Kurtubi, 5/ 231

611[66] Muslirn, Sahih, kitabu'l-mesacid, 5; Tİrmİzî, Sünen, 1553; imam Ahmed, Musned, 2/412; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 2/432, 9/5; Delailu'n-Nubuvve, 5/472; Bağavî, Şe-rhu's-Sunne, 13/198; Ebu Avane, Musned, 1/395; Tefsiru İbn Kesir, 6/424.

O da bana ikincide: Onu iki harf üzere oku diye cevap verdi. Ben tekrar: Ümmetime hafiflet diye müracat ettim.
Üçüncüde bana: Onu yedi harf üzere oku! Hem sana verdiğim her cevapla birlikte benden isteyeceğin bir isteğin de verilecektir, dedi. Bunun üzerine ben:
- "Allah'ım! Ümmetimi bağışla! Allah'ım! Ümmetimi bağışla, dedim. Üçüncü isteğimi de bütün yaratıkların hatta İbrahim'in (salavatullahi aleyh) beni isteyecekleri güne bıraktım."612[67]
544) Ebu Umame Rasûlullah'm şöyle buyurduğunu anlattı:
"Allah beni diğer peygamberlere üstün kıldı. Ümmetimi de diğer ümmetlere üstün kıldı. Beni bütün insanlara (peygamber olarak) gönderdi. Bana uzaktaki düşmanlarımın kalplerine attığı, korku ile yardım olundu. Bütün yer bana, mescit (namazgah) ve temizleyici kılındı. Kul, namaz vaktine nerede erişirse, orası onun mescidi ve temizleyicisidir. (Teyemmüm yapabilir). Ganimetler bana helal kılındı." 613[68]
545) îbn Abbas şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Bana, benden önceki peygamberlerden hiçbirine verilmeyen beş şey verildi.
1- Yer, benim için, mescid ve temizlik vasıtası kılındı. Yani mihrabına varmadan hiçbir peygamber namaz kılanuyordu.
2- Bana bir aylık mesafeden düşmanıma korku vermek suretiyle yardım olundu. Yani benimle düşman arasında bir ayda alınabilecek bir mesafe vardır. Ama Allah onların kaplerine korku verir.
3- Diğer peygamberler sadece kendi kavimlerine gönderiliyordu.

612[67] Müslim, Sahih, kitabu salaîı'l-musafirin, 273. Bakınız: Fethu'l-Bari, 2/24; Mişka-tu'l-Mesabıh, 2213; Tefsiru't-Taberı, 1/12; Tefsıru'l-Kurtubı, 1/48.
613[68] Tırmizî, Sünen, 1553

Ben ise bütün cinlere ve insanlara gönderildim.
4- Öbür peygamberler humus'u (ganimetlerin beşte birini) bir tarafa ayırıyorlardı. Ateş gelip onu yiyordu. Bana, onu ümmetim içinde taksim etmem emredildi.
5- Hiçbir peygamber yoktur ki, istediği verilmiş olmasın. Ben şefaati ümmetime bıraktım."614[69]
Birisi şöyle dese: Hz. Süleyman'ın cariyeleri vardı. Bilinmektedir ki, köle ve cariyeler ganimetin eseridir. Peki Rasûlullah'm (s.a.v.): "Bana ganimetler helal kılındı" sözünün vechi nedir?
Buna şöyle cevap verilir: Peygamberler savaşıp bazı eşya, yiyecek ve mallardan ibaret olan ganimetlerle karşılaştıklarında bir ateş iner, onların hepsini yani o peygamberin payı olan humusu (beşte biri) ve milletin payına düşenleri yerdi. Buhari ve Müslim'in sahihlerinde yer alan, Ebu Hureyre tarafından rivayet edilen şu hadis buna delalet eder. Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Peygamberlerden birisi savaşa çıktı. Aldıkları ganimetleri topladılar. Aldıkları ganimetleri yemek için ateş geldi. Fakat onları yemekten çekindi. Peygamber: Sizin içinizde ganimete hıyanet var. inek başı kadarını çıkardılar ve onu malın içine koydular. Arkasından ateş gelerek o malı yedi.
-îşte ganimetler bizden önce hiç kimseye helal olmamıştır. Çünkü Allah Teala, bizim zaafımızı ve aczimizi bildi de onu bize tertemiz helal kıldı. 615[70]
Köleler, cariyeler ve hayvanlar, peygamberler hariç ganimet alanların mülkü olurlar. Bunlardan birşey almak peygamberlere,

---

614[69] Bu hadisin kaynakları daha önce geçti.

615[70] Buharî, Sahih, 4/27; Müslim, Sahih, kitabu'l-cihad, 32; İmam Ahmed, Musned, 2/318; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 6/290; Abdurrezzak, Musannef, 9392; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 9/223; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 6/319; Tebrizi, Mişkatu'l-Mesabih, 4033

ganimet yoluyla caiz değildir. Satın almak, hediye ve bunlara benzer yollarla caiz olur. Hz. Süleyman'ın cariye edinmesi de bu yollardan olmuştur.
Bizim peygamberimiz için ganimet almak caizdi. O, humus ve fey'i (harbedilmeden alınan ganimet, haraç) alıyor ve onu kullanıyordu. Bu ikisi onun diğer peygamberlere verilmeyen özelliklerindendi.
Şöyle denilse: Köle ve cariyeler de mi ganimettir?
Biz de: Evet, ama bu, özellikle diğer peygamberlere haram kılınmış, bizim Peygamberimize helal kılınmıştır. O, diğer peygamberlerden bu özelliğiyle farklıdır, deriz.
546) Ebu Hureyre şunu anlattı: Rasulullah şöyle buyurmuştur:
"Kıyamet gününde insanların efendisi benim. Bu niye biliyor musunuz? Allah gelmiş geçmiş bütün insanları düz bir yerde toplayacak. Güneş yaklaşacak. İnsanların gam ve kederi dayanamayacakları dereceyi bulacak. însanlar birbirlerine: Başınıza geleni görmüyor musunuz? Aziz ve Celil olan Rabbinizin huzurunda kendinize şefaat edecek bir zat arasanıza, diyecekler. Adem'e gelirler" 616[71]
Şefaat hadisini ve insanlara şefaat edecek olanın kendisi olduğunu anlattı:
Bu hadis inşallah şefaat bölümünde gelecek, oradaki hadislerde bütün insanların ona muhtaç olduğu ve onun bütün insanlardan üstün olduğu anlatılacak.
547) Enes İbn Malik şunu anlattı: Rasulullah şöyle buyurdu:
"insanlar mahşere kaldırıldıkları vakit kabrinden ilk çıkan ben o-

---

616[71] Buharî, Sahih, 4/163; 6/605; Müslim, Sahih, kitabu'l-iman, 327; Tirmizî, Sünen, 2434; İmam Ahmed, Musned, 2/435, 436; 3/144; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 5/477; Hakim, Müstedrek, 4/573; 6/30; Münzirî, Terğib, 4/442; İbn Ebi Şeybe, Musannef 11/444.

lacağım. İnsanların, Allah'a vardıkları zaman hatipleri ben olacağım. Yine onlar ümitlerini kestikleri zaman müjdecileri ben olacağım. Adem oğlunun Allah katında en değerlisi benim. Bunda övünme yok."

Enes'in Peygamber'den (s.a.v.) başka rivayetinde de şöyledir: "Ben gelmiş geçmiş bütün insanların Allah katında en değerlisiyim, bunda övünme yok." 617[72]

548) Enes anlattı: Rasûhıllah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"İnsanlar, mahşere kaldırıldıklarında kabrinden ilk çıkacak olan benim. Allah'a vardıklarında ilk varan ben olacağım. Sustuklarında konuşmacıları (hatipleri) ben olacağım. Hapsedildiklerinde şefaatçılan ben olacağım. Ümitlerini kestiklerinde müjdecileri ben olacağım. O gün, anahtarlar benim elimdedir. Rabbimin katında Adem oğlunun en de-ğerlisiyim. Sanki örtülü yumurta veya dağılmış inci gibi olan bin hizmetçi benim etrafımda dolaşırlar." 618[73]

549) îbn Abbas şunu anlattı:

Peygamberin (s.a.v.) ashabından bazıları kendisini beklemek ü-zere oturmuşlardı. Rasulullah çıktı ve onlara yaklaşınca aralarında bazı şeyleri konuştuklarını duydu. Birisi:

-Allah'ın kendi yaratıklarından bir dost edinmesi şaşılacak şey doğrusu. îbrahim'i dost edinmiş, dedi. Bir başkası:

-Allah'ın Musa ile konuşmasından daha hayret verici ne var? dedi. Başka biri de:

-Isa da Allah'ın kelimesi ve ruhu! dedi. Bir diğeri de:

- Allah, Adem'i seçmiş, dedi.

617[72] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 5/484; Tirmizi, Sünen, 3610; İbn Kesir, Tefsir, 7/12; Iraki, Tahricu'l-İhya, 4/512; Zebîdî, İthaf, 10/496; Suyutî, Menahılu'z-Za'f, 82.

618[73] Ebu Nuaym, Delaılu'n-Nubuvve, 1/13; Bağavi, Mesabıhu's-Sunne, 4/178; Da-rimî, Sünen, 1/26.

Rasulullah (s.a.v.) onların yanma geldi» selam verdikten sonra: "Konuşmalarınızı ve hayretlerinizi duydum. İbrahim, Allah'ın dostudur ve bu bir gerçektir. Musa, Allah'ın sırdaşıdır (konuştuğu kimse) ve bu bir gerçektir, îsa, Allah'ın ruhu ve kelimesidir ve bu bir gerçektir. Haberiniz olsun! Ben Allah'ın habibiyim (sevgilisiyim), övünmeye gerek yok! Kıyamet gününde Hamd sancağının taşıyıcısı benim. Övünmeye gerek yok. Cennet kapısının halkasını ilk harekete geçirecek benim -övünmeye gerek yok- ki Allah bana cennet kapısını açacak ve beraberimde müminlerin fakirleri olduğu halde beni cennete sokacaktır. Ben, gelmiş geçmiş, bütün insanların Allah katında en değerli olanıyım. Övünmeye gerek yok."619[74]

550) Îbn Abbas şöyle demiştir:

"Allah, Muhammed'den daha çok sevdiği başka bir mahluk yaratmamıştır."

551) Huzeyfe şunu anlattı: Rasulullah'ın ashabı:

-Ya Rasulallah! İbrahim, Allah'ın dostudur. Musa ile de konuşmuştur. İsa da Allah'ın kelimesi ve ruhudur. Peki sana ne verildi? dediler. Rasulullah (s.a.v.):

- "Adem oğullarının hepsi benim sancağımın altındadır. Ben kendisine cennet kapısının ilk açılacağı kimseyim" dedi. 620[75]

552) Enes şunu anlattı: Rasulullah şöyle buyurdu:

"Ben şöyle dedim. Rabbim! Hiçbir peygamber yok ki kendisine ikramda bulunmayasm. İbrahim'i dost yaptın. Musa ile konuştun. Dağları Davud'un emrine, rüzgar ve şeytanları Süleyman'ın emrine verdin. İsa için ölüleri dirittin. Bana ne

---

619[74] Tırmızî, Sünen, 3616; Darimî, Sünen, 1/26; Zebîdî, İthaf, 10/496; Tefsiru Îbn Kesir, 2/357; el-Bıdaye ve'n-Nıhaye, 1/169,170

620[75] Munziri, Terğib, 3/349; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 8/162; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 10/436

verdin?"
Allah Teala şöyle buyurdu:
"Sana, bütün bunlardan daha üstününü vermedim mi? Ben her anıldığımda, sen de benimle birlikte anılıyorsun. Ümmetinin göğüslerini Kur'an'ı açıktan okuyan, mushafîar haline getirdim. Bunları hiç bir ümmete vermedim."621[76]

553) Ebu Said şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Miraca çıktığımda: Rabbim! İbrahim'i dost edindin. Musa ile konuştun. İdris'i yüksek bir yere çıkardın. Davud'a Zebur'u verdin. Süleyman'a bir mülk verdin ki ondan sonra hiç kimseye uygun düşmez. Bana ne var? Rabbim! dedim.
Yüce Allah şöyle buyurdu:
"Muhammed! İbrahim'i dost edindiğim gibi seni de dost edindim. Musa ile konuştuğum gibi seninle de konuştum. Sana, Fatihatu'l-Kitab'ı ve Bakara suresinin Havatimini verdim. Onları senden önce hiç bir peygambere vermemiştim. Seni, yeryüzündekilerin siyahına ve kırmızısına insanlarına ve cinlerine gönderdim. Senden öncekilerin tamamına peygamber göndermemiştim. Yeri, senin ve ümmetin için mescit ve temizleme vasıtası kıldım. Ümmetine ganimeti yedirdim. Onu senden önce hiçbir ümmete helal kılmamıştım. Sana, korku ile yardım ettim ki düşmanın senden korkar, sana, kitapların efendisini indirdim. -Arapça bir Kur'an demiştir- Senin adını, sanını yücelttim ki ne zaman zikredilsenı sen de benimle zikrediliyorsun." 622[77]

621[76] Bakınız: Suyutî, Durru'l-Mensur, 6/364

622[77] Yazar (İbnu'i-Cevzi) "EI-lle!u'l-Mutenahiye (1/178) adlı kitabında zikretmiş ve şöyle demiştir: Bu, sahih olmayan bir hadistir. Senedinde Umare İbn Cuveyn Ebu Harun vardır. HammadİbnZeyd: Yalancıydı, demiştir. Şube de şöyle demiştir. "Çok cüretkar olduğu için boynumun vurulması, ondan

554) Cabir İbn Abdillah şunu söyledi: Rasûlullah (s.a.v,):
"Allah nebiler ve mürseller (peygamberler) alemlerine beni tercih etti" buyurdu. 623[78]
555) Cabir İbn Abdillah rivayet etti: Rasûlullah şöyle buyurdu:
"Allah beni bütün nebiler ve mürseller alemine tercih etti." 624[79]
556) Cabir tbn Abdillah anlattı: Rasûlullah şöyle buyurdu:
"Allah Musa'ya konuşmayı verdi, bana da görmeyi, makam-ı mahmud ve havz-ı mevrud'la beni üstün kıldı." 625[80]
557) İbn Ömer şunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v.):
"Ben Adem'e iki özellikle üstün tutuldum: Benim şeytanım kafirdi. Allah, ona karşı bana yardım etti ve o müslüman oldu. Hanımlarım benim yardımcılarımdı. Adem'in şeytanı kafirdi. Hanımı ise, onun hata yapması için ona yardımcıydı" buyurdu.

---

hadis rivayet etmemden daha iyidir. Ahmed: "Leyse bişey=birşey değildir" demiştir, ibn Hıbban: O, Ebu Said'den ona ait olmayan hadisleri rivayet ediyordu, Onun hadisini ancak taaccüp için yazmak helaldir, demiştir. er-Rabi ibn Bedr'e gelince: Ebu Hatim er-Razi: Onunla uğraşılmaz, çünkü o zahibu'l-hadistir (hadisi alınmayandır) demiştir. Neseî, O, metrukü'l-hadistir (hadisi terkedilen), demiştir. Ravh İbn Musafir'e gelince, Yahya, onun hakkında, leyse bişey demiştir. İbn Hıbban da: Sebt (güvenilir, sağlam) raviler adına uydurulanları rivayet ediyor, ondan rivayet etmek helal değildir. Abdullah İbn Salih hakkında Ahmed: Leyse bişey, demiştir. Nesaî de: Sika (güvenilir) değil demiştir.
623[78] Bakınız: Mecmau'z-Zevaid, 10/16; Tefsiru'l-Kurtubi, 13/305; Tarihu Bağdad, 3/ 162; Mizanu'l-l'tidal, 4383; eş-Şifa, 2/119; Kenzu'l-Ummal, 36708.
624[79] Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 7/134; ibn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, 1/2; Suyutî, Camiu'l-Kebir, 4924.
625[80] İbnu'l-Cevzi, Mevzuat, 1/290; İbn Arrak, Tenzihu'ş-Şeria, 1/325; Suyutî, Ca-miu'l-Kebİr, 4638.

626[81]

Birisi şöyle dese: O, nasıl "Ben, bütün insanlara gönderildim, demiştir. Halbuki, bilinmektedir ki, Musa, İsrail oğullarına gönderildiğinde, Allah'tan getirdiklerini tebliğ etmesini, istemek üzere başka milletler ona gelseydi, onun bunu gizlemesi caiz olur muydu yoksa onun bunu onlara açıklaması mı gerekirdi?

Ayrıca, Nuh zamanında insanlar helak olmuştu. Bu, ancak onun risaletinin umumi oluşundan mıydı?

Buna tbn Akîl şöyle cevap vermiştir. "Peygamberimizin şeriatı, kendinden önceki bütün şeriatleri neshetmek üzere gelmişti. Aynı asırda herbirinin kendine has bir şeriate davet ettiği iki üç peygamber bi-rarada bulunuyordu. Başka peygamberler o şeriate davette bulunmuyor ve onu neshetmiyorlardı.

Ama bizim Peygamberimiz hepsine davet etmiş ve neshetmiştir. Şöyle buyurmuştur: "Musa sağ olsaydı, bana uymaktan başka çaresi olmazdı." 627[82] Hz. İsa'nın Musa hakkında bunu söylemesi mümkün değildi.

Hz. Nuh'a gelince, zaten onun zamanda, dinine davet edecek başka peygamber yoktu.628[83]

626[81] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 5/488; Tarihul-Hatib, 3/331, İbnu'l-Cevzi, el-jlelu'l-Mutenahiye; 1/181; Iraki, Tahricu'l-İhya, 2/32; Suyutî, Durru'l-Mensur, 1/54; Zebîdî, İthaf, 5/313; Zehebî, Mizanu'l-ltİdal, 4/59, (Ibnu'l-Cevzi, el-1 le I u'l-M üten ah iye (1/169) de bu hadisi rivayet ettikten sonra şöyle demiştir: "Bu, Rasulullah'tan gelen, sahih bir hadis değildir. İbn Adiyy: Muhammed İbnu'l-Velid hadis uydurur ve onu naklederdi. Senet ve metinleri alır, karıştırırdı. Huseyn İbn Ebi Ma'şerln: O, yalancıdır, dediğini duydum, demiştir).

627[82] Kaynakları daha önce belirtilmişti.

628[83] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 311-327.

Rasulullah'a Has Olan Şeyler

Peygamber'e (s.a.v.) ait bazı vacibat (yapmakla yükümlü olduğu şeyler), mahzurat (yasaklar), mubahat ve tekerrümat vardır.
Vacip olanlar şunlardır: Misvak kullanmak, vitir kılmak, kurban kesmek, sabahleyin iki rekat namaz kılmak, gece namazında ihtilaf vardır.
Mahzurat (yasaklar) da şunlardır: Gözle işaret etmek, farz olan sadakayı (zekatı) yemek, cariyelerle evlenmek, düşmanla karşılaşmadan savaştan çekilmek.
Şiir söylemek ve kehanette bulunmak da mahzurat arasında zikredilmiştir. Bunlardan sadece menedilmiştir. Ona haram kılınmamıştır.
Mubah olanlar da şunlardır: Visal orucu (birbirine ekleyerek bütün yıl oruç tutmak) ona mubah olan şeylerdendir. Başkaları bundan menedilmiştir. Susuzdan su almak, humusun (beşte biri) humusu, ganimetin bir kısmını kendine ayırma, (Safiy), istediği sayıda kadınla evlenmek, mehirsiz, velisiz, hibe sözüyle nikah yapmak.
Tekerrümat da şunlardır: Hanımlarının dünyada başkalarına haram kılınması, hanımlarının cennetlik olması.
O, bütün insanlara gönderilmiştir, O'ndan sonra peygamber yoktur. , *
Şeriatı ebedîdir. Neshedilmemiştir. Mucizesi (Kur'an) Kıyamet gününe kadar kalacak ve onunla meydan okunacaktır.
558) Enes îbn Malik şu hadisi rivayet etti: Rasûlullah (s.a.v.):
- "Ben dört şeyle insanlara üstün kılındım: Cömertlikle, cesaretle, çok cima (cinsî münasebet) yapmakla ve kıskıvrak yakalamakla"

buyurdu. 629[84]

Cennetten Ona Meyve Getirildiği

559) Knes îbn Malik şunu anlattı: Cebrail, Peygamber'e gelip: "Allah sana selam söylüyor, beni bu meyveyle sana gönderdi" dedi ve Rasulullah onu aldı. 630[85]

Dünyanın Anahtarları Rasulullah'a Verilmiştir

560) Cabir şöyle demiştir:
- "Rasûlullah'm (s.a.v.) sırtında ipekten bir kadife (örtü) bulunan alacalı bir atın üzerinde bana dünyanın anahtarları verildi" dediğini duydum. 631[86]

629[84] Tarihu'l-Hatib, 8/70; İbn Asakir, 4/347; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 8/269; 9/13; Kadi lyad, eş-Şifa, 1/198; Suyutî, Menahilu'z-Za'f, 14; İbnu'l-Cevzi, el-llelu'l-Mutenahiye, 1/ 169. İbnu'l-Cevzi, el-llelu'l-Mutenahiye'de (1/169): Bu, Rasulullah'tan gelen sahih bir hadis değildir, ibn Hıbban: Mervan İbn Muhammed, münkerleri rivayet eder, onunla ihticac (deli! getirmek) helal değildir, demiştir. Darekutni: Zahibu'l-Hadis (hadisi hiçbir surette kabul edilmeyen) demiştir. Nahai'l-Balgamİ: Onun aleyhinde konuşmaz.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 327.
630[85] İbn Hıbban, el-Mecruhun; Suyutî, el-Lealil-Masnu'a 1/276; Îbnu'l-Cevzi, Mevzuat. (İbnU'İ-Cevzi şöyle demiştir: İbn Hıbban: Bunun, başvurulacak bir aslı yoktur. Hafş İbn-Ömer'le hiçbir durumda ihticac etmek caiz değildir. Ben de derim ki: Bu Hafs, onu, Enes'in hadisinden rivayet etmiştir, demiştir).
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 328.
631[86] İbnu'l-Cevzi, el-llelu'!-Mutenahiye, 1/179 (İbnu'l-Cevzi: "Bu, sahih olmayan bir hadistir. Ali İbnu'l-Huseyn de meçhuldür" demiştir.) İmam

Rasulullahın Adının Yüceltildiği

561) Ebu Said el-Hudri şunu anlattı: Rasulullah: "Cebrail bana gelip:
"Aziz ve Celil olan Allah sana şöyle diyor: Senin adını nasıl yü-celttiğimi biliyorsun. Ben anıldığım zaman, benimle, birlikte sen de a-nılıyorsun" buyurdu. 632[87]

Rasulullah'la Diğer Peygamberlerin Misali

562) Ebu Hureyre şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Benimle benden Önce geçen peygamberlerin misali, birtakım evler inşa eden, onları iyi, güzel ve mükemmel yapan, ancak köşelerinden birinde bir kerpiç yeri bırakan bir adamın misali gibidir ki, insanlar dolaşmaya ve binayı beğenmeye başlarlar ve şuraya bir kerpiç koysan da binan tamam olsa derler.
îşte o kerpiç benim." 633[88]
563) Et-Tufeyl İbn Ubeyy îbn Ka'b'm babası şunu anlattı:

Ahmed, Musned, 3/326 (başka bir isnadla) Heysemî, Mecmau'z-Zevaid'de* Ahmed'in ricali (ravileri) sahih'in ricalidir, demiştir.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 328.
632[87] İbn Hibban, Sahih, 1772 (Mevarid); Tefsiru't-Taberi, 30/151; Tefsiru ibn Kesir, 8/452; Acurri, eş-Şeria, 426; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 8/254.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 328.
633[88] Buharî, Sahih, kitabu'l-menakib, 18 hadis no: 3534; Müslim, Sahih, kita-bu'l-fedail, 7, hadis no: 23; Beyhakî, Sünenü'l-Kübra, 9/5; Delailu'n-Nubuvve, 1/365, 366; İmam Ahmed, Musned, 3/361

Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Benim peygamberler arasındaki durumum, güzel ve iyi bir ev yapıp da o evde koymadığı bir kerpicin yerini bırakan kimsenin durumu gibidir. İnsanlar binayı dolaşırlar, onu beğenirler ve bu kerpiç niye konulmamış derler. îşte ben, peygamberler arasında o kerpicin yeriyim." 634[89]

Rasulüllah'ın Ve Kendisiyle Gönderilenin Misali

564) Bureyd, Ebu Musa'dan şunu nakletti: Ebu Musa, Rasû-hıllah'm (s.a.v.) şöyle dediğini anlattı:
"Benim ve Allah'ın benimle gönderdiği şeyin misali, şöyle bir adamın misali gibidir: O adam kavmine gelir: Ey kavmim! Ben orduyu gözlerimle gördüm. Ben çıplak bir uyarıcıyım. 635[90] Hemen kurtulmaya bakın! der.
Kavminden bazıları ona itaat eder, geceleyin yola düşüp yavaş yavaş giderler ve kurtulurlar. Bazılarıda onu yalanlar, kaldıkları yerde sabahı ederler. Sabahleyin ordu onlara baskın yapar, onları helak eder ve köklerini kurutur, işte bana itaat edip getirdiğime tabi olanlarla bana isyan edip getirdiğim hakkı

634[89] Bundan önceki dipnota bakınız.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 328-329.
635[90] Alimlere göre: Çıplak uyarıcının aslı şudur:

Bir adam kavmini uyarmak isteyip korkmalarını gerektiren şeyi onlara haber vermek istediğinde elbisesini çıkarır. Başlarına gelecek olanı onlara haber vermek için, uzaktaysa, çıkardığı elbiseyle kendi adamlarına işaret ederdi. Çoğunlukta bunu, topluluğun, öncüsü durumunda olanlar ve gözcüleri yapardı.

yalanlayanların misali budur." 636[91]

Rasulullahın Ümmetinin Diğer Ümmetlere Üstünlüğü

565} Ebu Hureyre şunu anlattı: Rasûlullah şöyle buyurdu:
Bizler en sonra gelenler olduğumuz halde Kıyamet gününde (faziletçe) en başa geçecek olanlarız. Ancak Kitap onlara, bizden önce, bize de onlardan sonra verildi. İşte bu, onlara farz kılınıp da, hakkında ihtilafa düştükleri gündür. Allah, bizi bu güne hidayet etti. İnsanlar bu hususta bize tabidirler. Yarın yahudilerin, ertesi günde hıri s tiy ani arındır." 637[92]

566) Ebu Said şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v.):
"Vallahi, ben sizin cennetliklerin dörtte biri olmanızı istiyorum. Vallahi, ben sizin cennetliklerin üçte biri olmanızı istiyorum. Vallahi, ben sizin cennetliklerin yarısı olmanızı istiyorum" buyurdu. 638[93]

567) İbn Ömer şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v.):
-"Sizin, yahudilerin ve hırıstiyanlarm durumu işçi çalıştıran bir

---

636[91] Buharî, Sahih, kitabu'l-itisam bi's-sunne, babu'l-İktidai bi-süneni Rasulillah; ki-tabu'r-rikak, babu'İ-intihai ami'l-maasi; Müslim, Sahih, kitabu'l-fadil, babu şefekatihi (s.a.v.) elaummetihi.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 329.

637[92] Buhari, Sahih, kitabu'l-enbiya, babu haddesana Ebu'l-Yeman; Müslim, Sahih, k ıbu'l-cuma, babu hidayeti hazihi'l-umme, 2/575; imam Ahmed, Musned, 2/249, 274, 312, i ', 342, 473, 502, 504; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 1/9; Darekutni, Sünen, 2/3; Beyhaki, Delailu'n-Nubuvve, 5/475; İbnu'l-Mubarek, Zuhd, 2/114; Tarihu'l-Hatib, 2/160; Bağavî, Hiihu's-Sunne, 4/200; 10/69.

638[93] Müslim, Sahih, kitabu'l-iman, 376; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-cenne, 13; îefsiru sure 22; ibn Mace, Sünen, kitabu'z-zuhd, 34; İmam Ahmed, Musned, 4/160. Bakınız: Fe-thu'l-Bari, 9/387; Tefsiru ibn Kesir, 5/386

kimsenin haline benzer. Bu kişi (işveren): Birer, kırat karşılığında gündüzün yarısına kadar kim benim için çalışır, demiştir ve yahudiler o fiyata çalışmışlardır. Sonra: Birer kırat karşılığında günün yarısında sonra ikindi namazına kadar kim benim için çalışır? demiş ve hınsti-yanlar birer kırat karşılığında çalışmışlardır. Daha sonra da: îki kîrat karşılığında ikindi namazından sonra güneş batmcaya kadar kira benim için çalışır demiştir ve işte siz bu ücret karşılığında çalıştınız. Bunun üzerine yahudilerle hıristiyanlar öfkelenip: -Bizim işimiz daha çok, ücretimiz daha az, dediler. İşveren: -Sizin hakkınızdan vermediğim oldu mu? dedi. Onlar: -Hayır, dediler. İşveren: -Bu ancak benim ikramımdır. Onu dilediğime veririm, dedi. 639[94]

568) Behz îbn Hakim İbn Ma'une'nin dedesi şöyle anlattı: "Rasulüllah'm şöyle dediğini duydum:

"Siz yetmiş millet olacaksınız. Bunların Allah katında en hayırlısı 've en değerlisi siz olacaksınız." 640[95]

569) Enes îbn Malik şunu anlattı: Rasûlullah şöyle buyurdu:

"Mi'raca çıktığımda, Yüce Rabb'im beni (kendisine) yaklaştırdı ki aramızdaki mesafe iki yay kadar yahut daha yakın olduğunda:

-Habibim! Muhammedi dedi. Ben de:

-Buyur Ya Rabbi! dedim. O da:

-Seni, peygamberlerin sonuncusu yapmama üzüldün mü? dedi. Ben:

-Hayır! Rabbim! dedim. Şöyle dedi:

-Ümmetine benden selam söyle! Onları diğer milletlerin yanında utandırmak için değil, diğer milletleri onların yanında

---

639[94] Buharı, Sahih, (değişik lafızlarla) 3/117; imam Ahmed, Musned, 2/6; İbn Kesir, Tefsir, 8. cilt.

640[95] İmam Ahmed, Musned, 5/3; Tefsiru't-Taberi, 1/209; 4/30; Tarİhu İbn Asakir, 4/ 175; İbnu'l-Cevzi, Mevzuat, 1/30.

utandırmamak için ümmetlerin sonuncusu yaptığımı onlara haber ver." 641[96]

Rasulullah'la Ümmetinin Misali

570) Ebu Hureyre şunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v.):
"Benim durumum ateş yakan bir adamın durumu gibidir. Ateş etrafını aydınlatınca, kelebekler ve şu ateşteki hayvanlar içine düşmeye başlarlar. Adam, onları engellemeğe çalışır ama onlar adamı dinlemeyip ateşe atılırlar" buyurdu. 642[97]
571) İbn Abbas şunu anlattı:
Rasulullah'a rüyasında iki melek geldi. Birisi ayaklarının ucuna, diğeri de baş ucuna oturdu. Ayak ucunda oturan: Bununla ümmetim misal ver, dedi.
O şöyle dedi: Bununla ümmetinin durumu, bir çölün başına varmış yolcuların durumu gibidir. Yanlarında çölü geçip geri dönünceye kadar yetecek bir azık da yoktur. Onlar bu durumdayken yanlarına, yeni ve güzel bir elbiseyle yola çıkmış birisi gelip:
-Ne dersiniz? Sizi yeşil çimenleri bulunan bahçelere ve içi su dolu havuzlara götürsem, beni takip eder misiniz? dedi. Onlar:
-Evet, dediler. Öbürü de şöyle dedi:
-Sizin karşınızda bundan daha güzel ve yeşil bahçeler, bundan

---

641[96] Tarİhu'l-Hatib, 5/130; İbnu'l-Cevzi, el-llelu'l-Mutenahiye, 1/176; Suyutî, Durru'l-Mensur, 4/158 (İbnu'l-Cevzi, el-llelu'l-Mutenahiye'de şöyle demiştir: "Bu, sahih olmayan bir hadistir. Nezeli el-Ensari ve Sahibu'ş-Şame meçhul kişilerdendir.")
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 329-330.
642[97] Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, 18; Buhari, Sahih, kitabu'r-rikak, babu'l-intiha ani'l-maasi; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve 9,1/367, 368.

daha bol sulu havuzlar var, beni takip edin, dedi. Bir grup:
-Vallahi, doğru söyledi. Biz ona tabi olacağız dedi. Bir başka grup da:
-Biz bunu beğendik, burada kalacağız, dedi. 643[98]

Rasulullahın Getirdiğini Kabul Edenle Etmeyenin Misali

572) Ebu Musa şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v.):
"Allah'ın benim vasıtamla gönderdiği hidayet ve ilim, bol yağmura' benzer. Bu yağmur öyle bir toprağa düşer ki onun bir kısmı suyu kabul eder de çayır ve bol ot yetiştirir. Bir kısmı da kurak olur, suyu üstünde tutar da Allah Teala insanlara onunla fayda verir. Ondan hem kendileri içerler, hem hayvanlarını sularlar, ayrıca ekin de ekerler. Bu yağmur başka bir çeşit toprağa rastlar ki o düz ve kaygandır. Ne suyu üstünde tutar, ne çayır bitirir.
işte Allah'ın dinini anlayıp da, Allah'ın benim vasıtamla gönderdiği hidayet ve ilimden faydalanan ve bunu bilip başkasına bildiren kimseyle bunu duyduğunda kibrinden başım bile kaldırmayan ve Allah'ın benimle gönderilen hidayetini kabul etmeyen kimse böyledir" buyurdu. 644[99]
573) Ebu Osman en-Nehdî şunu anlattı:
Rasûlullah (s.a.v.) îbn Mes'ud'la birlikte Batha'ya çıktı. îbn Mes'ud'u oraya oturttuktan sonra çevresine bir çizgi çizerek:
- "Sakın bu çizgiden ileri gitme. Çünkü sana bazı kişiler gelecek, onlarla konuşma, onlar zaten seninle konuşmayacaklar" dedi.

643[98] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 331.
644[99] Buharı, Sahih, 1730; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, 15; Nesaî, Sünen; Bağavî, ŞerhıTs-Sunne, 1/287; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, 1/175; Beyhakî, Delaiİu'n-Nubuvve, 1/368.

Sonra Rasûlullah istediği yere gitti. Onlar (dediği kişiler) çizgiye kadar geldiler? Onu geçmiyorlardı. Rasûlullah'a (s.a.v.) doğru gidiyorlardı.
Nihayet gecenin son kısmj olunca, Rasûlullah (s.a.v.) yanıma gelip dizime yattı. Rasûlullah (s.a.v.) uyurken üfler gibi solurdu.
Rasûlullah (s.a.v.) başı benim dizimde uyurken, yanıma sanki deveye benzeyen ve üstlerinde beyaz elbiseîer bulunan bazı kişiler geldiler. Artık onların güzelliğini Allah bilir. Bir kısmı başucuma, bir kısmı da ayak ucuma oturdu. Aralarında şöyle konuştular:
-Bu peygambere verilenin benzeri kendisine verilen hiç bir kul görmedik. Onun gözleri uyur kalbi uyanıktır. Ona bir misal getirin: Bir seyyid (efendi) bir köşk yaptırmış, sonra da bir ziyafet hazırlamış, verdiği ziyafete halkı davet etmiş.
Daha sonra kalkıp gittiler. O sırada Rasûlullah (s.a.v.) uyanıp bana:
- "Bunların kim olduğunu biliyor musun?" dedi. Ben:
- Allah ve Rasulü daha iyi bilir! dedim. Rasûlullah (s.a.v.):
- "Onlar meleklerdir" dedi ve ilave etti: "Verdikleri misal nedir? Biliyor musun?" dedi. Ben:
- Allah ve Rasulü daha iyi bilir, dedim. O:
- "Rahman cenneti yaptı ve kullarını cennete davet etti. Kim, Rahman'm çağrısına icabet ederse, onun cennetine girer, kim ona icabet etmezse, Rahman onu cezalandırır veya ona azab eder" buyurdu. 645[100]

Hasulullah'a İtaat Etmenin Gerekli Olduğu

645[100] Tirmizî, Sünen, 3861; Darimî, Sünen, 1/7.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 331-332.

Allah Teala şöyle buyurmuştur: "Allah'a ve Rasulüne itaat edin," 646[101] Yine: "Kim Rasul'e itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur" buyurdu. 647[102]

574) Urve İbnu'z-Zubeyr şunu anlattı:

Ez-Zubeyr, kendisinin, Bedir'de bulunmuş bir Ensar'hyı -her ikisinin de hurmalıklarını sulayan Harre su yolu hakkında- Peygamber'e (s.a.v.) şikayet ettiğini anlatırdı. Bu şikayet üzerine Rasûîullah (s.a.v.):

- "Sen sula, sonra komşuna gönder" dedi. Ensarlı zat kızıp:

- Ya Rasulallah! Bu adam halanın oğlu diye mi böyle yapıyorsun? dedi. Bunun üzerine Rasulullah'ın yüzünün rengi değişti ve:

- "Sula! Sonra duvara dönünceye kadar suyu salıverme (hurma a-ğaçlarımn köklerine eriştirmedikçe bırakma)" dedi.

Böylece Peygamber (s.a.v.) ez-Zubeyr'e açık bir hükümle su hakkını tamamıyla kullanma hakkını vermişti. Peygamber (s.a.v.), bundan önce, hem ez-Zubeyr'e hem de Ensari'ye kolaylık tanıyan bir görüşle ez-Zubeyr'e işarette bulunmuştu. Ama ensari Rasulullah'ı kızdırınca, Rasûîullah (s.a.V.) açık bir hükümle tam hakkını vermiştir. 648[103]

Urve şöyle der: Ez-Zubeyr, şu ayetin sadece bu konuda nazil olduğunu zannediyorum derdi.

, "Hayır Rafcbine andolsun ki aralarında çıkan anlaşmazlık hususunda seni hakem kılıp sonra da verdiğin hükümden içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manâsıyla kabullen-

---

646[101] Nisa Suresi, 59

647[102] Nisa Suresi, 80

648[103] Buharî, Sahih, 3/154, 146; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, 129; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-akdiye, bab: 31; Tirmizi, Sünen, 1363, 3027; Nesaî, Sünen, kitabu adabi'l-kadai, bab: 18, 26; îbn Mace, Sünen, 2480; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 6/153; 10/106; imam Ahmed, Musned, 1/165

medikçe iman etmiş olmazlar." 649[104]

Rasulullaha Duyulan Sevginin Baba, Çocuk Ve Kendi Sevgisinden Önce Geldiği

575) Knes şöyle anlattı: Rasûlullah (s.a.v.):
"Ben size babanızdan çocuğunuzdan ve bütün insanlardan daha sevgili olmadıkça (tam manasıyla) iman etmiş olmazsınız" buyurdu. 650[105]
576) Abdullah îbn Hişam şunu anlattı:
Peygamber'le (s.a.v.) beraberdik. Rasûlullah, Ömer îbmı'l-Hattab'm elinden tutuyordu. Ömer O'na:
- Ya Rasulallah! Sen bana nefsimden (kendimden) başka herşeyden daha sevgilisin, dedi. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):
- "Hayır! Canım elinde olan Allah'a yemin olsun! Ben sana, nefsinden de daha sevgili olmalıyım" dedi. Ömer:
-Vallahi, Şimdi sen bana nefsimden de sevgilisin, dedi. Peygamber (s.a.v.) şöyle dedi:
- "Ömer! işte şimdi oldu" buyurdu. 651[106]
Bu hadis Buhari'nin Sahih'inde mevcut olup Müslim'in Sahih'inde yoktur. Bu hadisten önceki, hem Buhari'nin hem de

---

649[104] Nisa Suresi, 65.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 333.
650[105] Buhari, Sahih, 1/10; Müslim, Sahih, kitabu'l-iman, 70; Nesaî, Sünen, 8/114; İbn Mace, Sünen, 67; İmam Ahmed, Musned, 3/207, 275, 278; Hakim, Mustedrek, 2/486.
651[106] Buhari, Sahih, 8/169; Tırmızî, Sünen, 3047; İmam Ahmed, Musned, 5/293; Ta-rıhu Îbn Asakır, 5/389; Zubeydİ, İthaf, 9/547

Müslim'in sahihlerinde vardır.652[107]

Onun Adını Önce Zikretmenin Şart Olduğu

577) Cabir îbn Abdillah şunu anlattı: Rasûlullah (s.a.v.) şöyle derdi: "Beni yolcunun bardağı gibi yapmayın." 653[108]
Şöyle de demiştir: "Kişi, eşyasını hayvanının üzerine kaldırır. Bardağında su arar, onu tekrar matarasına götürür." Şöyle de demiştir: "Beni sözün başına, ortasına ve sonuna koyun." Musannif: Musa îbn Ubeyde "Leyse bişeyin" demiştir. Yahya: Bu hadisin tefsiri onda zikredilmiştir.
Şöyle de denilmiştir: Yolcu eşyasını doldurduktan sonra bardağı geriye bırakır.
Diğer manâ şöyledir: Zikrederken (adımı anarken) beni geriye bırakmayın. Bu ilk manaya gider.654[109]

ALTINCI BOLUM

RASULULLAH'IN BEDENİ ÖZELLİKLERİ

Rasulullahtn Başının Özelliği

578) El-Hasen Ibn Ali, dayısı Hind îbn Ebi Hale'nin şu sözünü rivayet etti:

652[107] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 333-334.
653[108] Bezzar, Musned, (Cabir'den) 3156 (Keşfu'l-Estar); Heysemi, Mecmau'z-Zevaid, 10/155 (Heysemî, bunu Bezzar"a nısbet edip şöyle demiştir: "Bunun senedinde Musa Îbn Ubeyde vardır, zayıftır.")
654[109] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 334.

"Rasulullah'm (s.a.v.) başı büyüktü." 655[1]

579) Nafî Ibn Cübeyr şöyle dedi:

Ali îbn Ebî Talib, bize, Peygamber'i (s.a.v.) tarif ederken şöyle dedi: "Onun başı büyüktü." 656[2]

Rasulullah'ın Alnı

580) El-Hasen Ibn (Ali), dayısı Hind'in şöyle dediğini nakletti: "Rasulullah (s.a.v.) geniş alınlıydı." 657[3]

Rasulullah'ın Kaşları

581) El-Hasen îbn AH îbn Ebi Talib, dayısı Hind Ibn Ebi Hale'den şunu anlattı:

"Rasulullah'ın (s.a.v.) kaşları uzun, ince ve araları çok yakındı. İki kaşı arasında öfkeli zamanında kabaran bir damar vardı." 658[4]

655[1] İmam Ahmed, Müsned, 1/116; Ibn EbiŞeybe, Musannef,XI/514; Tirmizî, Şemail, no: 6 (Elbanî: "İsnadı çok zayıftır" demiştir.); İbn Kesir, el-BİdayE ve'n-Nihaye, Vİ/37.

656[2] Beyhakî, Deiâilu'n-Nubuvve, 1/216.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 335.

657[3] İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/20; Zebîdî, IthafıTs-Sadetil-Muttakîn, Vll/ 150, 156; Tirmizî, Şemail, no: 6 (Elbani zayıf olduğunu söylemiştir).

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 335.

658[4] Beyhakî, Delâilu'n-Nubuvve, i/214, 125; Tirmizî, Şemail, no: 6.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 336.

Rasulullah'ın Gözleri Ve Kirpikleri

582) El-Hasen îbn Ali, dayısı Hind Ibn Ebi Hale'nin şöyle dediğini nakletmiş tir:
"Rasulullah'ın (s.a.v.) göz bebeklerinin siyahı çok siyahtı. Kaşlarının uçları ince, aralan çok yakındı. Kirpikleri uzundu." 659[5]
583) Cabir İbn Semura şöyle dedi:
"Rasulullah'm (s.a.v.) gözlerinin beyazında kırmızılık vardı." Ebu Davud bunu, Şu'be'den rivayet edip şöyle dedi: "Onun gözleri elaydı." 660[6]
584) Cabir İbn Semura şöyle dedi:
"Rasulullah'a (s.a.v.) baktığım zaman iki gözü sürmeli derdim. Oysa gözlerine sürme çekmiş değildi." 661[7]

Rassulullah'ın Yanakları

585) El-Haşen îbn Ali, dayısı Hind îbn Ebi Hale'den şunu aktardı:

659[5] İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/33; Benzeri, Beyhakî'nin farklı bir rivayetiyle, Deİâilu'n-Nubuvve, 1/215.
660[6] İmam Ahmed, Musned, V/86, 97; Hakim, Müstedrek, H/602, 606; Beyhakî, Delâüu'n-Nubuvve, 1/211; Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, U/243; Tarihu'l-Hatib, V/347; Tirmizî, Sünen, 3646,3647; İbn Kesir, ei-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/20; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, 97 (Cabir İbn Semura'dan şu lafızla: "Peygamber (s.a.v.) geniş ağızlı, gözünün beyazı kırmızılı, topuğu az etliydi.")
661[7] Tirmizî, Sünen, kitabu'l-rnenakıb, fi sıfati'n-nebiyy, 3645; imam Ahmed, Musned, V/97, 105; Beyhakî, Delâüu'n-Nubuvve, 1/212.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 336.

"Rasulullah'm (s.a.v.) yanakları düzdü." 662[8]

Rasulullah'ın Burnu

586) Hind îbn Ebi Hale şöyle dedi:
"Rasulullah'm (s.a.v.) burun kemiğinin ortasında bir kavis vardı. Burnunda, ona güzellik veren bir parlaklık vardı. Dikkat etmeyen kimse onun burun kemiğinin uzun olduğunu zannederdi." 663[9]

Rasulullah'ın Ağzı Ve Dişleri

587) Cabir îbn Semura şöyle dedi: "Rasulullah (s.a.v.) geniş ağızlıydı." 664[10]
588) Cumey' şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) geniş ağızlı ve seyrek dişliydi." 665[11]
589) İbn Abbas şöyle dedi: Rasuhıllah'm (s.a.v.) Ön dişleri

662[8] Ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/20, 21; ZebİdÎ, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, VII/155 (Zebidî, bunu uzun bir hadisle Delaılu'n-Nubuvve'sİnde Ebu Nuaym'a nisbet etmiştir. Senedinde Sabih ibn Abdillah el-Ferğanî vardır. Bu, Beyhakî'nin Delailu'n-Nubuvve'sinde (I/ 215) rivayet ettiği bir hadisin parçasıdır).
663[9] İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/37; Zebidî, Ithafu's-Sadeti'l-Muttakîn, Vü/ 150 (Zebidî şöyle demiştir: Tirmizî, Şemail; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve'de Taberani, Hind ibn Ebi Hale'nin hadisinden uzun olarak rivayet etmişlerdir.); Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/286 (Hind İbn Ebİ Hale'nin hadisinden uzun olarak).
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 337.
664[10] Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 27, no: 97; İmam Ahmed, Musned, V/103; Tirmizî, Sünen, 3647; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/210, 254; Bağavî, Şerhu's-Sunne, Xlll/ 222.
665[11] İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/37.

seyrekti. 666[12]

590) Hind şöyle demiştir:

"Rasulullah (s.a.v.) gülümsediğinde dişleri dolu taneleri gibi görünürdü." 667[13]

591) Ebu Hureyre şöyle demiştir: "Rasulullah (s.a.v.) güzel ağızlıydı."668[14]

Rasulullahtv Kokusu

592) Enes İbn Malik şunu söyledi:

"Rasulullah'm (s.a.v.) yanında on yıl kaldım. Bütün kokuları kokladım. Onun kokusundan daha güzel bitfkoku koklamadım." 669[15]

Rasulullah'ın Yüzü

593) El-Hasen, dayısı Hind'in şöyle dediğini rivayet etti:

"Her türlü büyüklük Rasulullah'ta (s.a.v.) toplanmıştı. Onun

666[12] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/215; Tirmizî, Şemail, 14; Bağavî, Şerhu's-Sunne, XIII/223; Tebrizî, Mişkatü'l-Mesabih; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 17819; Heysemi, Mecmau'z-Zevaid, VIII/279 (Heysemî, bunu Taberani'ye (Evsafta) nisbet etmiştir ve şöyle demiştir: Ab-dülaziz İbn Ebu Sabik zayıftır.)

667[13] Hind İbn Ebi Hale'nin hadisinden bir parça. Bkz: Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/ 288.

668[14] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 337.

669[15] Buharî, Sahih, kitabu'l-menakıb, babu sıfati'n-nebiyy (s.a.v.); Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, 81; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/254; İmam Ahmed, Musned, 111/107, 200.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 337.

yüzü, ayın ondördü gibi parlardı." 670[16]

594) Hz. Ali şöyle demiştir: "Rasulullah'm (s.a.v.) yüzü yuvarlakçaydı."

595) Cabir tbn Semura:

"Rasulullah'ın (s.a.v.) yüzü yuvarlaktı, dedi." 671[17]

596) Ummu Ma'bed, Rasulullah'ı (s.a.v.) tarif ederken şöyle demiştir:

"Ben güzelliği besbelli ve parlak yüzlü bir zat gördüm." 672[18]

Rasulullah'ın Mübarek Sakalı

597) El-Hasen îbn Ali, dayısı Hind'in şu sözünü söyledi: "Rasulullah'ın (s.a.v.) sakalı sıktı." 673[19]

598) Ali îbn Ebi Talib şunu söyledi: "Rasulullah'm (s.a.v.) sakalı sıktı." 674[20]

599) Ummu Ma'bed:

670[16] Hind jbn Ebi Hale'nin hadisinden bir bölüm. Kaynağı daha önce belirtilmişti.

671[17] Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 29, hadis no: 209; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-menakıb, babu fi hatemi'n-nubuvve, hadis no: 3644; İmam Ahmed, Musned, H/226, V/90, 95, 98,104,107.

672[18] Hakim, Müstedrek, İM/10; Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, s. 283-287; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/276-284; İbn Sa'd, Tabakat, I/230; îbn Asakir, Tarih, I/326 (Daha önce bundan söz edildi).

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 338.

673[19] Hind ibn Ebi Hale'nin hadisinden bir bölüm. Daha önce kaynakları geçti. Nesâî, başka bir tarikten benzerini rivayet etti (Vlll/183); imam Ahmed, Musned, 1/89,101.

674[20] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/216 (Nafİ1 İbn Cubeyr'den).

"Rasulullah'm (s.a.v.) sakalı sıktı" demiştir, 675[21]

600) Amr îbn Şuayb'm dedesi:

"Rasulullah (s.a.v.), sakalından, enine ve boyuna eşit olarak ahrdı" demiştir. 676[22]

Rasulullah'ın Saçları

601)E1-Bera:

"Rasulullah'm (s.a.v.) büyük bir saç demeti vardı. O, kulaklardan yumuşağına kadar inerdi" demiştir. 677[23]

602) El-Bera şunu da söylemiştir:

"Rasulullah'm (s.a.v.) omuzlarına sarkan bir saçı vardı." 678[24]

603) Enes İbn Malik şöyle dedi:

"Rasulullah'm saçı, orta bir saçtı, ne kıvırcık ne de düzdü." 679[25]

604) El-Hasen, dayısı Hind'in şu sözünü aktardı:

"Rasulullah'ın (s.a.v.) saçı ne dümdüzdü, ne de kıvırcıktı (hareli idi). Saçı, kendiliğinden ikiye ayrılıp yanlarına dökülürse, onları

675[21] Ummu Ma'bed'in hadisinden bir bölüm. Kaynağı daha önce belirtildi. Onda "sakalında sıklık vardır" şeklindedir.

676[22] Tirmizî, Sünen, 2762; Tefsiru'l-Kurtubi, 11/105; İbn Hacer, Fethu'l-Barî, X/350; Tebrizî, Mişkatu'l-Mesabih, 4439.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 338.

677[23] Bakınız: Sahihu'l-Buhari, kitabu'I-menakıb, babu sıfatı'n-nebiyy (s.a.v.); Sahih-u Müslim, kitabu'l-fedail, babu sıfatı'n-nebiyy (s.a.v.); Ebu Davud, Sünen, kitabu'MİbasİV/54, 81; Sunenut-Tirmizi, V/598; Nesâî, VIH/183.

678[24] Bundan önceki dipnota bakınız.

679[25] Kaynakları aşağıda belirtilen hadisten bir bölüm: Buharî, Sahih, kitabu'l-menakıb, bab: 23; kitabu'l-libas, bab: 28; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 31; Malik, Mu-vatta, kitabu's-sıfatı'n-nebiyy (s.a.v.), babu ma cae fi sıfatı'n-nebiyy (s.a.v.); Beyhakî, Delai-Iu'n-Nubuwe, 1/202; 219; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-menakıb, babu fi meb'asi'n-nebiyyi.

birleş-tirmezdi. Birleştikleri zamanda da onları ayırmaz, oldukları gibi bırakırdı. Saçını uzattığında, kulaklarının memesini aşardı." 680[26]

605) Enes şöyle dedi:

"Rasulullah'm (s.a.v.) saçları kulaklarının yarışma kadardı." 681[27]

606) Hz. Aişe şöyle dedi:

"Rasulullah'm (s.a.v.) saçları kulak memesinden aşağıdaydı, fakat omuza dökülecek kadar uzun değildi." 682[28]

607) Ummu Hani şunu söyledi:

"Rasulullah Mekke'ye geldiğinde saçında dört örgü vardı." 683[29]

608) Ummu Hani Bint Ebi Talih şöyle demiştir:

"Rasulullah (s.a.v.) Mekke'ye bizim yanımıza saçlarında dört örgü olduğu halde geldi." 684[30]

Başka bir rivayette şöyledir: O'nu, saçlarında .dört örgü olduğu halde gördüm.

609) Hz. Aişe şöyle demiştir:

"Peygamber (s.a.v.) tarakla saçlarını taradığında sanki kumlan

680[26] Hind İbn Ebi Hale'nin hadisinden bir bölüm. Kaynakları daha önce geçti.

681[27] Buharî, Sahih, kitabu'l-I i bas, bab: 68; Müslim, Sahih, el-fedail, bab: 26.

682[28] Ebu Davud, Sünen, İV/81, 82; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-libas, IV/233 (Tirmizî şöyle demiştir: Bu, bu vecihten, hasen sahih garip bir hadistir); ibn Mace, Sünen, krtabu'l-libas, babu ittihazi'i-cumme ve'z-zevaib; Beyhakî, Delaİlu'n-Nubuvve, I/224.

683[29] Ebu Davud, Sünen, kitabu't-teraccul, bab: 12, hadis no: 4191; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-libas, bab: 39 (Tirmizî şöyle demiştir: "Bu hasen garib bir hadistir. Muhammed şöyle demiştir: Mücahidin Ummu Hani'den hadis dinlediğini bilmiyorum.); Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/224; İbn Mace, Sünen, kitabu'l-libas, bab: 36.

684[30] Yukarıdaki dipnota bakınız.

kazırcasma tarardı."

610) îbn Abbas şunu söylemiştir:

"Rasuhıllah (s.a.v.) Ehl-i kitap gibi saçlarım alnına sarkıtıyordu, daha sonra Araplar gibi ayırdı." 685[31]

611) Enes şunu söyledi:

"Peygamber (s.a.v.) bir süre, saçlarını alnına sarkıttı. Daha sonra ayırdı."686[32]

Rasulullah'ın Boynu

612) Ummu Ma'bed Rasulullah'ı tarif ederken şöyle demiştir: "Onun boynunda uzunluk vardı." 687[33]

613) El-Hasen İbn Ali, dayısı Hind'den şunu rivayet etti: "Rasulullah'm (s.a.v.) boynu uzundu. Gümüş gibi parlaktı." 688[34]

614) Osman îbn Abdülmelik: Bana -Sıffîn savaşında Hz. Ali'nin arkadaşlarından olan- dayım, Ali'nin şöyle dediğini haber verdi: "Rasulullah'm (s.a.v.) boynu gümüş gibi parlaktı." 689[35]

685[31] Buharı, Sahih, kitabu'l-libas, babu'l-fark; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 24; Ebu Davud, Sünen, kitabu't-teraccul, babu ma cae fi'l-fark, İV/82; İbn Mace, Sünen, kitabu'l-libas, babu ittihazİ'l-cumme, hadis no: 3632; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/225.

686[32] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/224 (Enes'den).

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 339-340.

687[33] Daha önce geçen Ummu Ma'bed hadisinden bir bölüm.

688[34] Daha önce geçen Hind ibn Ebi Hale hadisinden bir bölüm.

689[35] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/241 (Ebu Hureyre'den).

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 340.

Rasulullah'ın Omuzlarının Genişliği

615) El-Bera İbn Azib şunu söyledi: "Rasulullah'm (s.a.v.) omuzları genişti." 690[36]

Rasulullah'ın Kürek Kemikleri Arasının Enli Olduğu

616) Hz. Ali (r.a.) şöyle demiştir:
"Rasulullah'm (s.a.v.) kürek kemiklerinin arası enliydi." 691[37]

Rasulullah'ın Göğsü

617) El-Hasen, dayısı Hind'in şöyle dediğini anlattı:
"Rasulullah'ın (s.a.v.) göğsü enli, göğsü ve karnı bir seviyedeydi, çıkık değildi." 692[38]

Rasulullah'ın Karnı

618) Ummu Ma'bed, Rasulullah'ı tarif ederken şöyle demiştir:

690[36] Buharî, Sahih, kitabu'l-menakıb, bab: 23; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 25; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/240.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 340.

691[37] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/304; Zebîdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, VII/157 (Bu, Hind İbn Ebi Hale'nin hadisinden bir bölümdür).
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 340.

692[38] Hind Ibn Ebi Hale'nin hadisinden bir bölüm. Daha önce kaynakları geçmişti. Bakınız: İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, VII/151,157.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 341.

"Onda karın büyüklüğü ve sarkıklığı yoktu." 693[39]
619) Ummu Hani şöyle dedi:
"Rasulullah'm (s.a.v.) karnını görür görmez, (yazı yazmak için kullanılan) kırışık derileri hatırladım."
620) Muharriş el-Ka'bi şunu söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.) bir gece Ci'rane'den umreye gitti. Sırtına baktım. Sanki bir gümüş külçesiydi." 694[40]

Rasulullahın Göbeği

621) Hz. Ali şöyle demiştir:
"Rasulullah'm vücudu (belirli yerler dışında) kılsızdı. Göğsünden göbeğine kadar bir çizgi halinde uzanan ince kıllar vardı." 695[41]
622) El-Hasen, dayısı Hind'in şöyle dediğini anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) soyunduğu zaman vücudundan nur saçılırdı. Göğsünden göbeğine kadar bir çizgi halinde uzanan ince kıllar vardı. Pazıları, omuzları ve göğsünün üst kısımları biraz kıllıydı." 696[42]

Rasulullah'ın Parmakları

693[39] Kaynakları daha önce belirtilen Ummu Ma'bed hadisinden bir bölüm.
694[40] Nesaî, Sünen, kitabu'l-hac, bab: 104; İmam Ahmed, Musned, İli/426, İV/69, V/ 380; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/207.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 341.
695[41] Kaynakları daha önce geçti.
696[42] Hind İbn Ebi Hale'nin hadisinden bir bölüm. Daha önce kaynakları geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 341.

623) Hz. Ali şunu anlattı:
"Rasulullah'ın (s.a.v.) avuç ve ayaklan dolgundu, parmaklan uzundu." 697[43]

Rasulullah'ın Elleri

624) Hz. Ali şunu söylemiştir:
"Rasulullah'm (s.a.v.) elleri iriydi." 698[44]
625- El-Hasen, dayısı Hind'in şöyle dediğini rivayet etti:
"Rasulullah'ın (s.a.v.) avuçlarının içi genişti." 699[45]
626) Enes şöyle demiştir:
"Ben, Rasulullah'ın (s.a.v.) avucunun yumuşaklığını atlasta ve i-pekte görmedim." 700[46]
627) Mariye şunu söyledi:
"Peygamber'e (s.a.v.) beyat ettiğimde, o güne kadar onun elinden daha yumuşak bir ele dokunmamış tim."
628) Avn Ibn Ebi Cuhayfe'nin babası şunu anlattı:
"Rasulullah Abtah'a çıktı. Bir asayı dikip onun gerisinde namaz kıldı. Ashabı, elini tuttuktan sonra yüzlerinde gezdirmeğe başladılar. Ben de geldim. Elini tuttum, yüzümde gezdirdim. Elinin kardan daha soğuk ve miskten daha hoş kokulu olduğunu

---

697[43] Sahihu'l-Buhari, V/208; imam Ahmed, Musned, I/96; İbn Sa'd, Tabakat, 1/124; el-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/2; Tarihu İbn Asakir, I/320.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 341.
698[44] Yukarıdaki dipnota bakınız.
699[45] Hind İbn Ebi Hale'nin hadisinden bir bölüm. Kaynakları daha önce belirtildi.
700[46] Bakınız: Sahihu'l-Buhari, kitabu'l-menakıb, bab: 23, sıfatu'n-nebiyy, hadis: 3566; Sahihu Müslim, kitabu'l-fedail, hadis: 81; İmam Ahmed, Musned, 111/107, 200; Beyhakî, De-lailu'n-Nubuvve, I/254.

hissettim." 701[47]

Rasulullah'ın Bilekleri

629) Hind şöyle demiştir:
"Rasulullah'm (s.a.v.) bilekleri uzun, mafsalları kalındı." 702[48]
630) et-Teveme'nin mevlâsı (azatlı kölesi) salih şöyle dedi: Ebu Hureyre, Rasuhıllah'ı (s.a.v.) tarif ederken şöyle dedi: "Rasulullah'm (s.a.v.) pazıları enliydi." 703[49]

Rasülullah'ın Bacakları

631) Cabir İbn Semura şöyle demiştir: "Rasulullah'ın (s.a.v.) bacakları inceydi.' 704[50]
632) Abdurrahman îbn Malik İbn Cüşem'in babası, kardeşi Sura-ka'mn kendisine şunu haber verdiğini söyledi:
"Devesinin üzerindeyken Rasulullah'a (s.a.v.) yaklaştım. Üzengi-sinin içindeki bacaklarını sanki hurma ağacının göbeğindeki beyazlık gibi gördüm." 705[51]

701[47] Yukarıdaki dipnota bakınız.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 342.
702[48] Hind İbn Ebi Hale'nin hadisinden bir bölüm. Daha önce kaynakları geçti.

703[49] İmam Ahmed, Musned, H/328,448; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/244.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 342.

704[50] Tirmizî, Sünen, kitabu'l-menakıb, bab: fi sıfeti'n-nebiyy, hadis: 3645 (Tirmizî şöyle demiştir: Bu hadis bu vecihten hasen-garib-sahihtir).
705[51] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/247, 248.

633) Edebiyatçılardan biri şu şiiri söyledi:
"Ya Rabbi! En büyük makamın yakınından yürüttüğün ayak hatırına, risalette (peygamberlikte) yaratıkların omuzunu ona merdiven yaptığın ayak hürmetine lütuf olsun diye ayağımı Sırat'ta sabit kıl. Benim için kurtarıcı ol.
O ikisini ilerisi için hazırlık malzemesi yap. Onlar kime ait olursa, azaptan emin olur ve Cehennem'den korkmaz."706[52]

Rasulullah'ın Topuğu

634) Cabir İbn Semura şöyle dedi: "Rasulullah'ın (s.a.v.) topuğu az etliydi." 707[53]

Rasulullah'ın Ayakları

635) el-Hasen, dayısı Hind'den şunu anlattı:
"Rasulullah'ın (s.a.v.) ayaklarının altı düz değil, çukurdu. Ayakları hafif etliydi. Ayaklarının üzerine su döküldüğü zaman etrafa yayılırdı." 708[54]
636) Osman îbn Abdilmelik şöyle dedi: Hz. Ali'nin arkadaşlarından olan dayım, bana, Hz. Ali'nin şöyle dediğini anlattı:

706[52] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 342-343.
707[53] Müslim, kitabu'l-fedail, hadis: 97; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-menakıb, bab: 12; İmam Ahmed, Musned, V/86, 88, 97,103; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/245.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 343.
708[54] Hind İbn Ebi Hale'nin hadisinden bir bölüm. Kaynakları daha önce geçti.

"Rasulullah'ın (s.a.v.) el ve ayakları dolgundu (kalındı)." 709[55]

Rasulullah'ın Mafsalları İriydi

637) Hz. Ali: "Rasulullah'ın(s.a.v.)mafsalları iriydi" demiştir. 710[56]

638) îbrahim îbn Muhammed, Hz. Ali'nin oğlunun şöyle dediğini nakletti:
"Rasulullah'ın (s.a.v.) mafsalları iriydi." 711[57]

Rasulullah'ın Bütün Organları Düzgündü

639) el-Hasen, dayısı Hind'in şu sözünü rivayet etti:
"Rasulullah'm (s.a.v.), bütün organları düzgündü. O, ne şişman ne de zayıftı." 712[58]

Rasulullah'ın Boyu

640) Rabia, Enes tbn Malik'i, Rasulullah'ı şöyle tarif ederken

---

709[55] Kaynaklan daha önce geçti. Bakınız: Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/244.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 343.

710[56] Yukarıdaki hadisten bir bölüm. Kaynakları daha Önce geçti.

711[57] İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-NİhayeVI/33.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 343.

712[58] Hind İbn Ebi Hale'nin hadisinden bir bölüm. Kaynakları daha önce geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 344.

duydu:
"Rasulullah (s.a.v.) orta boyluydu. Ne fazla uzundu, ne de kısa." 713[59]

641) el-Bera şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) ne kısaydı ne de uzundu." 714[60]
642) el-Bera şunu da söylemiştir: "Rasulullah (s.a.v.) orta boylu birisiydi." 715[61]
Yukarıdaki üç hadis Buhari ve Müslim'in Sahihlerinde mevcuttur.
643) Âli tbn Ebi Talib'in soyundan İbrahim İbn Muhammed şunu anlattı:
Ali (r.a.) Rasulullah'ı (s.a.v.) tarif ederken şöyle dedi: "Rasulullah ne çok uzundu ne kısaydı. O, orta boyluydu." 716[62]
644) el-Hasen, dayısı Hind'in şu sözünü nakletti:
"Rasulullah (s.a.v.) normalden daha uzun, çok uzun olandan kısaydı, yani uzuna yakın orta boyluydu." 717[63]
645) Hz. Aişe şunu anlattı:
"Rasulullah'm (s.a.v.) şöyle bir özelliği vardı: Yanma uzun boylu kimse gelse, kendisi ondan daha uzun görünürdü. Çok defa, iki

---

713[59] Buharı, Sahih, kitabu'l-menakıb, bab: 23; kitabu'l-libas, bab: 68; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 1; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-menakıb, hadis: 3623 (Tjrmızî: Bu hasen sahih bir hadistir, demiştir); Malik, Muvatta, kitabu sıfetı'n-nebiyy, bab: 1; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/201,202,250.
714[60] Buharı, Sahih, kitabu'l-menakıb, bab: 23; Müslim, Sahih, kitabu 1-îedaiI, bab: 25; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/194, 250.
715[61] Müslim, Sahih, kıtabu'l-fedail, bab: 25, hadis no: 91; Buharî, Sahih, İV/228; İmam Ahmed, Musned, İV/281; Tirmizî, Şemail, hadis no: 6; İbn Asakir, Tarih, İ/322.
716[62] Müslim, Sahih, kitabu '(-fedai I, bab: 31; Tirmizî, Şemail, 4, 200; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, VII/236.
717[63] İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/37; Zebîdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, Vll/ 145.

uzun boylu kimseyle birlikte yürüdüğünde onlardan daha uzun görünürdü.
Onlardan ayrılınca, kendisi orta boylu haline döner, o iki kişi de uzun boylu hallerine dönerlerdi." 718[64]

Rasulullah'ın Cildinin Yumuşaklığı

646) Enes Ibn Malik şunu söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.), insanların eli en yumuşak olanıydı. O'nun e-linden daha yumuşak ne yün ne de ipeğe dokundum." 719[65]
647) Osman Ibn Abdilmelik şöyle dedi:
Sıffîn'de Ali tbn Ebi TalİDİn arkadaşlarından olan dayım bana Hz. Ali'nin:
"Rasulullah'ın (s.a.v.) derisinin yumuşak olduğunu" anlattı. 720[66]

Rasulullah'ın Rengi

648) Enes Ibn Malik şunu söyledi:
"Rasulullah'ın (s.a.v.) rengi parlaktı. O, ne esmerdi, ne de çok be-yazdı." 721[67]
649) Ebu Hureyre şöyle söyledi:

718[64] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/298; Tarihu ibn Asakir, I/333; Suyutî, Hasaisu'l-Kubra, I/68.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 344-345.
719[65] 626 ve 628 nolu metinlerin dipnotlarına bakınız.
720[66] Bakınız: SalÎhi, Subulu'l-Huda er-Reşad, 11/103.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 345.
721[67] Bu haberin kaynakları az Önce geçti.

"Rasulullah (s.a.v.) beyazdı. Sanki gümüşten dökülmüştü." 722[68]
650) Hz. Ali şunu söyledi:
"Rasulullah'ın (s.a.v.) rengi, kırmızılığı bulunan beyazdı." 723[69]
651) Enes: "Rasulullah'ın rengi esmerdi" demiştir. 724[70]
652) Enes İbn Malik:
"Rasulullah (s.a.v.), insanların en güzel renklisiydi" demiştir. 725[71]

Rasulullah'ın Güzelliği

653) El-Bera: "Rasulullah'tan daha güzel hiçbir şey görmedim." 726[72]

654) Ebu Ishak, el-Bera'ya:
-Rasulullah'm (s.a.v.) yüzü kılıç gibi miydi? diye sordu. El-Bera: -

---

722[68] Tirmizî, Şemail, 12; Zebîdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, VII/146,148,149.
723[69] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/212, 218; Tarihu Ibn Asakir, I/323; İbn Sa'd, Taba-kat, 1/126; Ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/21; Zebîdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, Vll/ 146.
724[70] el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 18552; Tarihu'l-Hatib, V/197; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/203. Müslim bunu Humeyd et-Tavîl'e nisbet etmiştir, (kitabu'l-fedail, 28). Irakî, Şerhu'ş-Şemail'de (1/16): Bu lafızla Humeyd, Enes'ten yaptığı rivayetle tek kalmıştır. Başkası bunu ondan "rengi parlak" diye rivayet etmiştir.
725[71] İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/23.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 345.
726[72] Buharî, Sahih, kitabul-menakıb, bab: 23; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 25.

Hayır, ay gibiydi, dedi. 727[73]

655) Ebu Hureyre:

"Ben Rasulullah'tan (s.a.v.) daha^-güzelini görmedim. Güneşin ışığı sanki yüzünden akıyordu" dedi.

656) Cabir tbn Semura şunu söyledi:

"Peygamber'i (s.a.v.) kırmızı bir hülle (elbise) giymiş olarak gördüm. O'na ve aya bakmağa başladım. O, benim gözlerimde aydan daha güzeldi." 728[74]

657) el-Bera:

"Nakışlı kırmızı bir hülle giymiş olarak, Rasulullah'tan (s.a.v.) daha güzel hiç kimseyi görmedim. O'nun, omuzlarına yakın saçları vardı" demiştir. 729[75]

658) Said el-Cureyrî şöyle dedi:

Ebut-Tufeyl'in: Peygamber'i (s.a.v.) gördüm. Yeryüzünde benden başka onu gören kimse kalmadı, dediğini duydum.

-O'nu bana tarif etsene, dedim. Ebu't-Tufeyl: -Beyaz, güzel ve orta boyluydu, diye cevap verdi.

659) Ummu Ma'bed, Rasulullah'ı tarif ederken şöyle dedi:

"Uzaktan, insanların en tatlısı ve en güzeli, yakından da en açığı ve en güzeliydi." 730[76]

660) Enes tbn Malik: "Rasulullah (s.a.v.), sanki gümüşten dökül-

---

727[73] Buharî, Sahih, kitabu'l-menakıb, bab: 23; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-menakıb, bab: 8 hadis no: 3636; imam Ahmed, Musned, İV/281, V/102; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/195.

728[74] Tirmizî, Sünen, kitabu'l-edeb, babu ma cae fi'r-ruhsati fi lubsi'l-humraîi li'r-rical hadis no: 2811; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/196.

729[75] Buharî, Sahih, kitabu'l-menakıb, bab: 23; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, babu sı fetİ'n-nebiyy (s.a.v.); Ebu Davud, libas, hadis: 4072; Tirmizî, el-istİ'zan, hadis: 3635; Nesâ> Sünen, kitabu'z-zîne, babu İttihazi'l-cumme (Bera'mn hadisinde).

730[76] Ummu Ma'bed'in hadisinden bir bölüm. Kaynakları daha önce geçmişti.

müştü" demiştir. 731[77].

661) Hz. Aişe şöyle dedi: "Rasulullah (s.a.v.), insanların en güzel yüzlüsü ve rengi en parlak olanıydı." 732[78]

662) Hz. Ebu Bekr (r.a.): "Rasulullah'ın (s.a.v.) yüzü ayın halesi gibiydi" demiştir. 733[79]

663) Muhammed Ibn Ammar, er-Rubeyyi' Bint Muavviz'e:

- Bana Rasulullah'ı (s.a.v.) tarif etsene dedim. er-Rubeyyi':

- Yavrum! O'nu görseydin, güneşi doğuyor zannederdin, dedi. 734[80]

664) Ibn Abbas şöyle dedi;

"Rasulullah'ın (s.a.v.) bir gölgesi vardı. Güneşe çıktığında, O'nun ışığı güneşin ışığını bastırırdı. Bir lâmbanın yanmdayken de ışığı, lâmbanın ışığını bastırırdı." 735[81]

Rasulullah'ın Teri

665) Enes İbn Malik şunu anlattı:

Peygamber (s.a.v.), Ummu Suleym'in evine gelir, o yokken yatağında uyurdu.

731[77] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/241; Tarihu'l-Hatib, X/298; Ibn Kesir, el-Biday ve'n-Nihaye, VI/22.

732[78] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/300 (bu lafızla): Buharı, Sahih, İV/27,47, 80, 228; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 25, 11; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/250 (Rasulullah (s.a.v.) İnsanların en güzel yüzlüsü, ifadesiyle).

733[79] el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 18526.

734[80] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/200; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, Vlll/280 (Hey-semîonu Mu'cemu'l-Kebir'inde ve Evsafında Taberani'ye nisbet etmiştir).

735[81] Daha önce kaynakları geçti.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 346-347.

Yine bir gün gelerek onun yatağında uyudu. Hemen Ummu Suleym'e gidip: îşte Peygamber (s.a.v.), senin yatağında uyudu, dediler. Ummu Suleym geldi. Peygamber (s.a.v.) terlemiş, teri yatağın üzerindeki bir deri parçasına toplanmıştı. Hemen çantasını açarak bu teri kurulamağa ve onu şişesine sıkmağa başladı. Bu arada Rasulullah (s.a.v.) uyanıp:

- "Ne yapıyorsun?" dedi. Ummu Suleym:

- Çocuklarımız için bunun bereketini umuyoruz, dedi. Rasulullah (s.a.v.):

- "İsabet ettin, dedi." 736[82]

666) Enes (r.a.): "Rasulullah (s.a.v.) parlak beyaz renkliydi. Teri sanki inci gibiydi" demiştir. 737[83]

667) Hz. Aişe şöyle demiştir:

"Rasulullah'ın (s.a.v.) yüzündeki ter, yaş, inci gibiydi. En keskin miskten daha güzel kokardı." 738[84]

668) Hz. Ali şöyle demiştir: "Peygamber'in (s.a.v.) teri, sanki inci, terinin kokusu da misk gibiydi." 739[85]

669) Habib Ibn Ebi Harde şunu rivayet etti: Ben-i Kureyş'ten bir zat bana şöyle anlattı:

"Rasulullah (s.a.v.) Mâiz Ibn Malik'i recmettiğinde (taşladığında) ben babamın yanındaydım. Taşlar ona isabet edince ben korktum. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) beni kucağına aldı. Koltuğunun altından misk kokusuna benzer bir ter akmıştı."

736[82] Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 22, hadis no: 83; imam Ahmed, Musned, 111/177, 290; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/257, 258.

737[83] Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, 82; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/255, 256.

738[84] Zebîdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, Vll/147 (Zebîdî, bunu, Ali'nin şu hadisinden Beyhakfye nisbet etmiştir: "Onun terinin kokusu en keskin miskten daha güzeldi." Senedinde meçhul biri vardır).

739[85] Yukarıdaki dipnota bakınız.

740[86]

670) Ebu Hureyre şunu anlattı: Bir adam:

-Ya Rasulellah! Ben kızımı evlendirdim. Bana yardım etmeni istiyorum, dedi. Rasulullah (s.a.v.):

- "Şimdi yanımda hiçbir şey yok. Fakat yarın benimle görüş, yanında geniş ağızlı bir şişe ve bir ağaç çubuk getir" dedi.

Adam geldi. Kollarından teri sıyırmaya başladı. Şişeyi doldurduktan sonra:

- "Bunu al. Ailene söyle, koku sürünmek istediğinde bu çubuğu şişenin içine sokup sürünsün" dedi.

Hanımı ondan süründüğünde Medine halkı da güzel bir koku duyardı. Böylece onlar Mutayyebun (kokulananlar) diye adlandırıldılar. 741[87]

Peygamberlik Mührü

671) (el-Ca'd Ibn) Abdirrahman şunu anlattı: es-Saib Ibn Yezid'i şöyle derken duydum: Teyzem beni Rasulullah'a (s.a.v.) götürdü ve:

-Ya Rasulellah! Kızkardeşimin oğlu rahatsız, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) başımı sıvazladı. Bana, bereket duasında bulundu. Sonra abdest aldı. Ben onun abdest suyundan içtim. Sonra arkasında ayakta durdum. îki omzunun arasındaki çadır

---

740[86] Ibn Asakir, Tarih, 1/319.

741[87] Ebu'l-Ferec İbnu'l-Cevzî, kitabu'l-mevzuat, 1/291, 292 (İbnu'l-Cevzî şöyle demiştir: "Bu mev2u (uydurma) bir hadistir. Hulbus'un uydurduklarındandır. Darekutnî: "O metruktür" demiştir. Ezdî de: "Zayıf ve bozuktur" demiştir, ibn Hibban: "Hiçbir durumda o-nunla ihticac olunmaz" demiştir); Suyutî, el-Leâli'l-Masnu'a, I/274.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 347-348.

düğmesine benzeyen mührü gördüm. 742[88]

672) Cabir îbn Semura şunu söyledi:

"Ben, Rasulullah'ın (s.a. v.) kürek kemikleri arasındaki mührü, deve kuşu yumurtasına benzeyen kırmızı bir ben olarak gördüm." 743[89]

673) Amr Ibn Ahtab şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) bana: - "Ebu Zeyd! Yaklaş bana! Sırtıma elini sür" dedi.

Ben de sırtına elimi sürdüm. Parmaklarım mühre dokundu. -Peki mühür nasıldır? dedim. (Bunu ravi sormaktadır.) -Biraraya gelmiş kıllardı, dedi." 744[90]

674) Ebu Nadre şöyle dedi:

Ebu Said el-Hudrî'ye Rasulullah'm (s.a.v.) mührünü yani Peygamberlik mührünü sordum. O da şu cevabı verdi:

-Sırtında, çıkıntı halinde bir et parçası vardı. 745[91]

675) Abdullah îbn Sercis şöyle anlattı:

"Ashabından bazılarının arasındayken Rasulullah'ın (s.a.v.) yanına geldim. Arkasından dolaştım. Maksadımı anladı. Sırtından ridayı attı. Kürek kemiğinin üzerinde yumruk gibi, mührün

---

742[88] Buharî, Sahih, kitabu'l-vudu1, bab: 40, kitabu'l-menakıb, bab: 22; babu hate-mi'n-nubuvve, kitabu'l-merde, bab: 17; Daavat, bab: 31; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 30, hadis: 30; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-menakıb, bab: 11; Beyhakî, Delaifu'n-Nubuvve, I/259.

743[89] Peygamberlik mührünün deve kuşu yumurtası gibi olduğunu söyleyen başka birisine rastlamadım. Belki bu bir tashiftir (kelime hatasıdır). Doğru olan, Müslim'in Sahih'inde olduğu gibi, güvercin yumurtası şeklinde olduğudur. Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 29; Sunenu't-Tirmizî, kitabu'l-menakıb, bab: fi hatemi'n-nubuvve, hadis: 3644; imam Ahmed, Musned, H/226; V/90, 95, 98,104, 107; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/261, 262.

744[90] Hakim, Müstedrek, II/606; İmam Ahmed, Musned, V/341; Tirmizî, Şemail, 16.

745[91] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/265.

yerini gördüm. Etrafında siğillere benzeyen benler vardı." 746[92]

676) Abdullah îbn Sercis şöyle dedi:

Rasulullah'a (s.a.v.) geldim. Onunla ekmek ve et yedim. (Veya tirit dedi).

Sonra dolaşıp arkasına geçtim. Omuzlarının arasındaki peygamberlik mührüne baktım. O, sol kürek kemiğinin başında, üzerinde benler bulunan yumruk gibiydi. 747[93]

677) Ebu Muaviye îbn Kurre şunu anlattı:

Rasulullah'a (s.a.v.) gelip ondan, bana dua etsin diye, elimi gömleğinin yakasına sokmak için izin istedim. Ona dokunmam benim için dua etmesine engel olmadı.

Onun kürek kemiğinin başında et çıkıntısı gibi birşey buldum. 748[94]

YEDİNCİ BÖLUM

RASULULLAH'IN MANEVİ ÖZELLİKLERİ

Rasulullah'ın Güzel Ahlaklı Olduğu

678) Enes İbn Malik şunu anlattı:

Rasulullah (s.a.v.) Medine'ye geldiğinde, Ebu Talha elimden tutup beni O'na götürdü ve:

-Ya Rasulellahî Enes zeki bir çocuktur. Sana hizmet etsin, dedi

---

746[92] Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 30, hadis no: 112; İmam Ahmed, Musned, V/82, 83; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/263, 264.

747[93] Yukarıdaki dipnota bakınız.

748[94] İmam Ahmed, Musned, 111/434; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 1/264. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 348-350.

Ben kendisine seferde ve hazarda hizmet ettim. Vallahi, yaptığım birşeyden dolayı bana: "Bunu niçin böyle yaptın?" Yapmadığım birşey-den dolayı da: "Bunu niçin şöyle yapmadın" demedi. 749[1]

679) Ebu Abdillah el-Cedeli şunu anlattı: Aişe'ye:

-Rasulullah'ın (s.a.v.) ailesi arasındaki ahlâkı nasıldı? diye sordum. Aişe:

- O, ahlâkça insanların en güzeliydi. Çirkin konuşmaz, çirkin şeye özenmezdi. O, çarşı ve pazarlarda bağırıp çağırmazdı. Kötülüğe kötülükle karşılık vermez, affederdi, diye cevap verdi. 750[2]

680) Enes îbn Malik şöyle demiştir:

"Peygamber (s.a.v.) kimseye sövmez ve lanet etmezdi. Lüzumundan fazla konuşmazdı. Bizden birine darıldiğında: "Alnı toprak olasıca!" derdi."751[3]

681) Abdullah Ibn Mes'ud şunu anlattı:

Biz hepsi Kureyşli ve son derece yakışıklı olan seksen kadar kişi Rasulullah'm (s.a.v.) yannıdayken kadınları hatırladık ve onlar hakkında konuştuk, O da konuşmamıza katıldı. Öyle ki O'nun susmasını arzu ettim.

682) Simak şunu anlattı: Cabir İbn Semura'ya: -Rasulullah'la birlikte oturur muydun? diye sordum. Cabir:

-Evet! O, çok susan ve az gülen birisiydi. Ashabı onun yanında şiir söylerler, bazı işlerini konuşurlar, gülerler ve gülümserlerdi,

---

749[1] Müslim, Sahih, kftabu'l-fedaij, bab: 13; Buharı, Sahih; kitabu'l-edeb, bab: 39, Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/412.

750[2] Buharî, Sahih, VIII/55; Müslim, Sahih, kitabu'l-mesacid, bab: 48; kitabu'l-edeb, bab: 5; kitabu'l-fedail, bab: 13; İmam Ahmed, Musned, 111/212, 270, VI/236; Beyhakî, Süne-nu'l-Kubra, II/436, IH/66, V/203, IX/310; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/313; İbn Ebi Şeybe, VIII/322; İbn Sa'd, i/90.

751[3] Buharî, Sahih, kıtabu'l-edeb, bab: 44; İmam Ahmed, Musned, 111/144; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/314.

diye cevap verdi. 752[4]

683) Hz. Aişe'den nakledildi:

Mina günlerinde yanında iki cariye def çalarlarken Ebu Bekr Aişe'nin odasına girdi. Rasulullah da (s.a.v.) örtüsüne bürünmüş haldeydi. Ebu Bekr cariyeleri azarladı. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) yüzünü açarak:

- "Bırak onları, Ebu Bekr! Çünkü bunlar bayram günleridir" dedi.

Aişe şöyle der:

-Ben mescidde oynayan Habeşlileri seyrettikten sonra usanıp kendiliğimden oturuncaya kadar, Rasulullah'm (s.a.v.) beni elbisesiyle örttüğünü gördüm. Sız oyunu seven bir genç kızın durumunu takdir edin. 753[5]

684) Harice îbn Zeyd Ibn Sabit anlattı: Bazı kimseler Zeyd Ibn Sabit'in yanına gelip: -Bize Rasulullah'ın (s.a.v.) hadislerini anlat, dediler. O da şu cevabı verdi:

-Biz dünyalık şeylerden konuşurduk, o da bizimle dünyalık şeylerden konuşurdu. Biz yemekten bahsettiğimiz zaman o da bizimle birlikte ondan bahsederdi. 754[6]

685) Enes îbn Malik şunu söyledi:

"Rasulullah (s.a.v.), insanların ahlakı en güzel olanıydı." 755[7]

686) Hz. Aişe şunu söyledi:

"Rasulullah'tan (s.a.v.) daha güzel ahlaklı hiç kimse yoktu. Ashabından ve ailesinden hiç kimse O'na buyur demeden

---

752[4] Müslim, Sahih, kıîabu'l-mesacid ve mevadı'ı's-sala, bab: 25; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/323, 324.

753[5] Buharî, Sahih, II/20, 29, İV/47,225; Müslim, Sahih, kıtabu'l-îdeyn, bab: 4; Nesâî, Sünen, 111/197; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, VII/92, X/224; İmam Ahmed, Musned, VI/84: İbn Asakır, Tarih, 11/412.

754[6] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/324, Tırmızî, Şemail.

755[7] Daha önce kaynakları geçti.

seslenmezdi. Allah Teâlâ şu ayeti indirmiştir:
"Sen yüce bir ahlâk üzeresin." 756[8]

687) Hz. Aişe şunu anlattı:
"Ben Rasululîah'ın (s.a.v.) evindeyken kızlarla oynardım. Arkadaşlarım bana gelirler fakat Rasulullah'ı (s.a.v.) görünce utanarak saklanırlardı. Rasulullah (s.a.v.) benimle oyanamaları için onları benim yanıma gönderirdi." 757[9]

688) Enes İbn Malik şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) ashabından birisiyle görüştüğü zaman, onunla birlikte ayakta dururdu. Adam onun yanından ayrılmak isteyinceye kadar o ayrılmazdı." 758[10]

689) Enes şöyle dedi:
"Peygamber (s.a.v.) çocukların yanından geçti ve onlara selam verdi." 759[11]

690) Enes İbn Malik şunu anlattı:
Çocukken Rasulullah (s.a.v.) bizim yanımızdan geçti ve: "Es-Selamu aleykum, çocuklar!" dedi. 760[12]

Rasulullah'ın Hilmi (Yumuşaklığı) Ve Müsamahakârlığı

756[8] Kalem Suresi, 4.

757[9] Müslim, Sahih, kitabu fedaili's-sahabe, hadis no: 81; İmam Ahmed, Musned, VI/234.

758[10] Nesaî, Sünen, kitabu'î-tahare, bab: 169; İbn Hacer, Fethu'l-BarT, XI/56; İbn Sa'd, Tabakat, I/99; Zebîdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, VIİ/109.

759[11] İmam Ahmed, Musned, 111/183; İbnu's-Sinni, Amelu'l-yevm ve'l-leyle, 223; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, VIII/378; ibn Hacer, Fethu'l-Bari, XI/33; Zebîdî; İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, VI/277.

760[12] Yukarıdaki dipnota bakınız.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 351-353.

691) îbn Abbas şunu anlattı:
Mekke halkı, Rasulullah'tan (s.a.v.), Safa tepesini onlar için altına çevirmesini ve ekin ekebilmeleri için dağları etraflarından uzaklaştırmasını istediler.
Ona şöyle denildi: Onlara acımak ve yumuşak davranmak isteyebilirsin. Eğer istediklerini onlara vermeyi dilersen ve onlar da inkar e-derlerse kendilerinden öncekilerin helak edildiği gibi onları da helak ederim.
Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Hayır! Ben onlara acıyor ve yumuşak davranmak istiyorum" dedi. 761[13]
692) Ebu Hureyre şöyle anlattı:
et-Tufeyl Ibn Amr ed-Devsî Rasulullah'a (s.a.v.) gelip:
-Devs kabilesi isyankâr davranarak iman etmekten çekinmiştir. Sen de onlara beddua et, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) kıbleye dönüp ellerim kaldırdı. Bu arada oradakiler:
- Devs kabilesi helak oldu! dediler. Rasulullah (s.a.v.) ise:
- "Allah'ım! Devs'e hidayet ver! Onları getir" diye dua etti. 762[14]
693) Urve'nin haber verdiğine göre Usame ona şunu anlatmıştır:
Peygamber (s.a.v.) üzerinde semer bulunan bir eşeğe bindi. Altında da bir Fedek kadifesi vardı. Arkasına Usame'yi bindirmişti. Rasulullah (s.a.v.) kendisi de Sa'd îbn Ubade'yi ziyarete gidiyordu. Bu olay Bedir savaşından önce olmuştu.
Rasulullah (s.a.v.) sonunda, Müslümanlardan, puta tapan müşriklerden ve Yahudiler'den müteşekkil karma bir toplantıya

---

761[13] İmam Ahmed, Musned, 1/258; İbn Kesir, el-Bıdaye ve'n-Nıhaye, III/52.
762[14] Buharı, Sahih, İV/54; V7250; VIII/105; Müslim, Sahih, kitabu fedaıli's-sahabe, 197; imam Ahmed, Musned, II/243, 448, 502; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, V/359, 362; Ebu Nuaym, DelaıluYı-Nubuvve, I/79; İbn Sa'd, Tabakat, İV/176; İbn Asakir, Tarih, VH/65, 66.

rastlamıştı. Yahudiler arasında Abdullah Ibn Ubeyy de vardı. Toplantıya Abdullah îbn Revaha da katılmıştı. Hayvanın kaldırdığı toz toplantı yerini kaplayınca, Abdullah îbn Ubeyy, elbisesiyle burnunu kapattı ve sonra: Ü-zerimize toz kaldırmayın! dedi.
Peygamber (s.a.v.) onlara selâm verip durdu ve hayvanından indi. Onları, Allah'a imana davet etti ve onlara Kur'an okudu. Bunun üzerine Abdullah İbn Ubeyy:
-Bundan daha güzel bir şey yok. Eğer söylediklerin hak ise, bizi toplantılarımızda rahatsız etme (ve evine dön. Bizden sana kim gelirse ona anlat.
Abdullah Ibn Revaha da:
-Toplantılarımızda bize gel.) Çünkü biz bunu arzu ediyoruz, dedi. Müslümanlar, müşrikler ve Yahudiler birbirlerine sövüp hakarette bulundular. Hatta nerdeyse birbirlerinin üzerine atılacaklardı. Peygamber (s.a.v.) devamlı onları yatıştırmağa çalıştı ve sonunda sakinleş-tiler.
Rasulullah (s.a.v.) daha sonra hayvanına binip Sa'd Ibn Ubade'nin yanına gitti ve şunu söyledi:
- "Sa'd! Ebu Hubab'ın (Abdullah tbn Ubeyy'in) söylediklerini duymadın mı? O, şöyle şöyle dedi" dedi.
Sa'd da şunları söyledi:
-Ya Rasulellah! Onu affet! Vallahi, Allah sana verdiğini vermiştir. Buranın halkı ona taç giydirmeğe, sarık sarmağa karar vermişlerdi. Allah sana verdiği hak ile bunu reddedince bu onun boğazına durdu.
Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) onu affetti." 763[15]

763[15] Buharî, Sahih, kitabu't-tefsir, sure: 3; kitabu'l-maraz, bab: 115, kitabu'l-edeb, bab: 115; kitabu'l-isti'zan, bab: 2; Müslim, Sahih, kitabu'l-cihad, hadis: 116, imam Ahmed, Musned, V7203.

694) Abdullah îbn Abbas şunu anlattı: Ömer İbnu'l-Hattab'm şöyle dediğini duydum:

Abdullah îbn Ubeyy öldüğünde Rasulullah (s.a.v.) onun cenaze namazına çağırıldı. Peygamber (s.a.v.) kalkıp ona gitti. Rasulullah (s.a.v.) namaz kılmak maksadıyla cenazeye karşı durduğunda, yerimden kalkarak göğsünün önüne dikildim ve:

-Ya Rasulellah! -Onun günlerini sayarak- şu, şu, şu, şu günlerde şöyle şöyle diyen Allah'ın düşmanı İbn Ubbeyy'e mi cenaze namazı kılacaksın, dedim.

Rasulullah (s.a.v.) ise gülümsüyordu. Nihayet lafı uzatınca:

- "Ömer! Benden uzak dur! Ben iki şey arasında muhayyer kılındım ve bunlardan birini seçtim. Bana: Onlar için ister istiğfar et, ister etme. Onlar için yetmiş defa istiğfar etsen de Allah (c.c.) onları affetmeyecektir. Bilsem ki, yetmişi aşarsam onları bağışlayacaktır, mutlaka aşardım!" dedi.

Daha sonra Rasulullah (s.a.v.) onun cenaze namazını kıldı. Cenazesiyle birlikte kabrine kadar yürüdü ve defin işini tamamladı.

Allah ve Peygamberi daha iyi biliyor ki kendime ve Rasulullah'a (s.a.v.) karşı cüretime şaştım.

Vallahi onu gömdükten kısa bir süre sonra, şu ayet indi: "Onlardan ölen birisine asla namaz kılma, kabri başında da durma çünkü onlar, Allah ve Ra sulu1 nü inkar ettiler de fasık olarak öldüler." 764[16]

Rasulullah (s.a.v.) ondan sonra vefat edinceye kadar, hiçbir münafığın namazını kılmadı ve kabri başında durmadı. 765[17]

695) Enes anlatmıştır:

764[16] Tevbe Suresi, 84.

765[17] Buharı, Sahih, kitabu'l-cenaiz, bab: 84; kitabu't-tefsir, sure 9; Tirmızî, Sünen, ki-tabu't-tefsir, sure: 9; Nesâî, Sünen, kitabu'l-cenaiz, bab: 69; Darimî, Sünen, Mukaddime, bab: 14;lmamAhmed, Musned, 1/16; II/488; VI/263.

Mekke'lilerden seksen kişi, Peygamberle ashabını yakalamak için silahlı olarak, Rasulullah'm (s.a.v.) peşine düştüler. Rasulullah Onları çarpışmaya girmeden yakaladı ve Öldürmedi. Bunun üzerine Allah Taâlâ şu ayeti indirdi: "O, sizi, onlara karşı muzaffer kıldıktan sonra, Mekke'nin göbeğinde, onların ellerini sizden, sizin ellerinizi de onlardan çekendir." 766[18]

696) Hz. Aişe şunu anlattı:

Rasulullah (s.a.v.) erkek ve kadın hiçbir hizmetçisine vurmadı. Allah yolunda cihat etmesi dışında eliyle hiçbir şeye vurmadı. Ona hiçbir şey isabet etmemiştir -ki, sahibinden intikam alsın. Meğer ki, Allah'ın haramlarından birşeyi çiğnemiş olsun. Bu takdirde Aziz ve Celil olan Allah için intikam alırdı, iki şey arasında muhayyer bırakılırsa, günah olmamak şartıyla onların en kolayını seçerdi. Şayet o günahsa, insanların ondan en uzak olanıydı. 767[19]

697) el-Hasen îbn Ali'nin dayısı Hind şunu anlattı:

"Rasulullah (s.a.v.) dünya ve dünya işleri için Öfkelenmez di. Fakat bir hak çiğnenmek istendiğinde onun öcünü almadıkça, hiçbir şey öfkesinin önüne geçemezdi. Kendi şahsı için asla kızmaz ve intikam almazdı." 768[20]

698) Hz. Aişe şunu anlattı: Hz. Aişe kendisi Rasulullah'a (s.a.v.):

-Başına, Uhud gününden daha şiddetli bir gün geldi mi? diye sor-du. Rasulullah (s.a.v.):

- "Senin kavminden başıma neler geldi! Onlardan başıma gelenin

---

766[18] Fetih Suresi, 24.

767[19] Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 20, hadis: 79; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/311.

768[20] Zebîdî, İthafu's-Sadetı'l-Muttakîn, VII/100; Irakî, Tahricu'l-ihya, H/355 (Iraki şöyle demiştir: Bunu Tırmizî, Şemail'de Hind Ibn Ebi Hale'nın hadisinde rivayet etmiş sonra onu serdederek şöyle demiştir: "Bunda ismi belirtilmeyen vardır.").

en şiddetlisi Akabe günü gelmiştir. Kendimi Abdü Kulâl oğullarına ar-zettiğimde, istediğim hususta bana icabet etmediler. Ben de üzgün olarak gözümün gördüğü tarafa yürüdüm. Ancak Karnusseâlib'te kendime gelebildim. Başımı kaldırdım. Bir de ne göreyim! Bir bulut, beni gölgelemiş. Baktım, bulutun içinde Cebrail! Bana şöyle seslendi:
-Allah, kavminin sana söylediklerini ve sana verdikleri red cevabını işitti de onlar hakkında dilediğini kendisine emretmen için sana dağlar meleğini gönderdi.
Dağlar meleği bana seslendi ve selam verdi. Sonra:
-Şüphesiz Allah kavminin sana söylediklerini duydu. Ben dağlar meleğiyim. Rabb'in beni sana dilediğini emretmen için gönderdi, Mu-hammed! Şimdi ne dilersen dile! Eğer üzerlerine iki Ahşeb'i (Ebu Kubeys dağıyla Kuaykıan dağını) kapamamı dilersen kaparım, dedi. Ben:
-Hayır! Allah'ın onların sulplerinden, sadece Allah'a ibadet edecek, O'na hiçbir şeyi ortak koşmayacak kimseler çıkarmasını dilerim, dedim" dedi. 769[21]
699) Enes îbn Malik anlattı:
Rasulullah'la (s.a.v.) yürüyordum. Üzerinde Necran kumaşından mamul kalın kenarlı bir cübbe vardı. Ona bir bedevi yetişerek, cübbe-sinden şiddetle çekti. Rasululîah'm (s.a.v.) omzunun yanına baktım. Bedevinin şiddetle çekmesinden cübbenin kenarı iz bırakmıştı. Sonra bedevi:
-Ey Muhammed! Allah'ın sende bulunan malından birşeyler verilmesini emret, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) ona bakıp güldü ve sonra iyilikte bulunulmasını emretti.

769[21] Buharî, Sahih, kitabu bed'il-halk, bab: 7; Müslim, Sahih, kitabu'l-cihad, hadis: 111.

el-Buhari şöyle demiştir:
Huneyn savaşından sonra Peygamber (s.a.v.), ganimetleri taksim ederken bazılarına fazla vermişti. el-Akra îbn Habisle Huneyn'e yüzer deve vermişti. Yine o gün Arap eşrafından bazılarına ganimet taksimi esnasında farklı davranmıştı.
Bunun üzerine birisi:
-Vallahi, bu taksimde adil davranılmadı. Allah'ın rızası gözetilmedi, dedi. Ben de:
-Vallahi, tounu mutlaka Rasulullah'a söyleyeceğim, dedim ve gelip Rasulullah'a (s.a.v.) haber verdim. Rasulullah da şöyle buyurdu:
- "Allah ve Rasulu adil olmazsa, kim adil olur? Allah Musa'ya rahmet etsin! Ona bundan daha fazlasıyla eziyet edilmişti ama o sabret-mişti." 770[22]
700) Ebu Hureyre şunu anlattı:
-Ya Rasulellah! Müşriklere beddua et, denildi.
Rasulullah (s.a.v.) şu cevabı verdi:
- "Ben lanet edici olarak gönderilmedim. Ancak rahmet için gönderildim." 771[23]
701) Ebu Hureyre anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) Mekke'yi fethedince, Ka'be'yi tavaf etti. îçinde iki rekat namaz kıldı. Daha sonra Ka'be'ye geldi ve kapının iki yanından tutup:
- "Ne dersiniz? Şimdi hakkınızda ne yapacağımı sanırsınız?" dedi.
Kureyşliler üç defa:

770[22] Buharî, Sahih, kiîabu'l-libas, bab: 7, 18; kitabu'l-edeb, bab: 68; Müslim, Sahih, kitabu'z-zekâ, hadis; 128; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-edeb, bab: 1; Nesaî, Sünen, kitabu'l-kasame, bab: 64; İmam Ahmed, Musned, 111/153, 210, 224.
771[23] Müslim, 2007; Taberanî, Mu'c&nu'l-Kebir, XIX/189; BağavT, Şerhu's-Sunns, Xlll/240; ibn Kesir, Tefsir, V/380.

-Sen bir kardeşsin, bir amca oğlusun. Sen halimsin (yumuşaksın) ve merhametlisin, dediler.
Rasulullah da (s.a.v.) şöyle dedi:
- "Ben de Yusufun (a.s.) dediği gibi diyeceğim: Size bugün, hiçbir başa kakma ve ayıplama yok! Allah, sizi bağışlasın. O, merhamet edenlerin en merhametlisidir." 772[24]
Bunun üzerine onlar, sanki kabirlerden çıkarümışcasına gelip islam'a girdiler. 773[25]

702) Ömer Îbnu'l-Hattab şöyle anlattı:
Mekke'nin fethinde, Rasulullah'ın (s.a.v.) Savfan Ibn Ebi Umeyye, Ebu Sufyan Ibn Harb ve el-Haris tbn Hişam'a eman verdiğine dair haber gönderdi. Ben de:
-Allah Teâlâ bana onlara hakim olma firsatı verdi, dedim. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Benim halimle, sizin haliniz, Yusufun kardeşlerine dediği gibi olacaktır: Sizlere bugün, hiçbir başa kakma ve ayıplama yoktur! Allah, sizi bağışlasın" dedi. 774[26]
Rasulullah'tan (s.a.v.) utandığım için ağladım. .

703) Cabir tbn Abdillah şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) Huneyn günü insanlara Bilal'ın elbisesi içindeki gümüşten vermeğe başladı. Bir adam O'na:
-Ey Allah'ın peygamberi! Adil ol, dedi. Peygamber (s.a.v.):
-Yazıklar olsun sana! Ben adil olmazsam kim adil olur. Ben adil olmasaydım, umduğuma eremez, kaybederdim, dedi. Ömer:
-Onun boynunu vursam, çünkü o münafıktır, dedi. Rasulullah:
-İnsanların benim ashabımı öldürdüğümü bahsetmelerinden Al-

772[24] Yusuf Suresi, 92.
773[25] Ibnu's-Sinni, Amelu'l-yevmı ve'l-leyle, 308; Ebu Davud, ba's, 24; Suyutî, Durru'l-Mensur, İV/34; Ibn Hacer, Fethu'l-Bari, VI1/211.
774[26] İbn Sa'd, Tabakat, İl/102; tbn Asakir, Tarih, VI/431; Suyutî, Menahilu'z-Zal, 18.

lah'a sığırım" dedi. 775[27]

704) îbn Ömer anlattı:

"Rasulullah'a (s.a.v.) biraz altın ve gümüş getirildi. Onu ashabı a-rasmda bölüştürmeğe başladı. Bedevilerden birisi kalkıp:

-Muhammed! Vallahi Allah sana adaletli olmanı emretti. Ama ben senin adil davrandığını görmüyorum, dedi. Rasulullah (s.a.v.):

' - 'Yazıklar olsun sana! Benden sonra, sana kim adaletli davranır" dedi. 776[28]

O geri dönünce: "Yavaşça onu bana gönderin," dedi.

705) Behz Ibn Hakim dedesinden şunu anlattı: "Behz'in dedesinin kardeşi Peygamber'e (s.a.v.) gelip: -Benim ortaklarım niçin yakalandılar? dedi. Peygamber (s.a.v.) ondan yüzünü çevirince:

-insanlar senin zulüm yapmaktan men edildiğini iddia ediyorlar ama sen onu bırakmıyorsun, dedi.

Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):

-Eğer bunu yapsaydım sizin aleyhinize değil, benim aleyhime o-lurdu. Ortaklarım buna geri verin" dedi.

706) Hz. Aişe şöyle anlattı:

"Rasulullah (s.a.v.) bir bedeviden ambarda saklanan bir vesak hurma karşılığında bir deve satın aldı. Onu, evine getirdi. Depodaki hurmaya baktı ama bulamadı. Bedevinin yanma gidip:

-Ky Allah'ın kulu! Senden şu deveni ambarda var zannederek bir vesak hurma karşılığında satın aldık, dedi. Bedevi:

-Ne kalleşlik! dedi. Sahabiler ona koşup:

-Bunu Rasulullah'a mı (s.a.v.) söylüyorsun? dediler. Rasulullah:

775[27] Kaynakları daha önce geçti.

776[28] Kaynakları daha önce geçti.

-Bırakın onu, dedi" 777[29]

707) Ebu Hureyre şunu anlattı:

Bir bedevi, kendisine yardım etmesini istemek üzere Peygamber'e (s.a.v.) geldi. Peygamber (s.a.v.) ona birşey verdikten sonra:

-Sana iyilik ettim mi? dedi. Bedevi:

-Hayır iyilik etmedin, dedi.

Müslümanlar kızıp onun yanına gittiler. Peygamber (s.a.v.) onlara, birşey yapmamaları için işaret etti. Sonra kalkıp evine gitti. Bedeviye haber gönderip evine getirtti. (Biraz daha verdi). Bedevi memnun oldu. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):

-Sen bize geldin. Bizden istedin. Biz de sana verdik. Söylediklerini söyledin. Müslümanların zihinlerinde şimdi bu söylediklerinin tesiri var. istersen, benim karşımda söylediklerini, onların karşısında da söyle. Böylece, senin aleyhindeki düşünceleri zihinlerinden gider, dedi. Bedevi:

-Tamam, dedi.

Ertesi gün sabah (veya akşam) olunca bedevi geldi. Rasulullah:

-Bu arkadaşınızın karnı açtı. Bizden istedi. Biz de ona verdik. Söylediklerim söyledi. Biz onu eve davet ettik, biraz daha verdik. O da memnun kaldığını söyledi. Öyle mi? dedi. Bedevi:

-Evet! Allah aile ve akrabalarından dolayı sana hayırla mukabele etsin, dedi. Peygamber (s.a.v.):

- "Dikkat edin! Benimle bu bedevinin misali, sahip olduğu devesi ürküp kaçan adam gibidir, insanlar o devenin peşine düşerler ama daha fazla ürkütmekten başka bir şey yapmazlar. Bunun üzerine deve sahibi onlara: Benimle devemin arasından çekilin!

777[29] İmam Ahmed, Musned, VI/268; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, İV/139 (Heysemî şöyle demiştir: Bunu Ahmed'le Bezzar rivayet etmiştir. Ahmed'in isnadı sahihtir.)

Ben ona, daha yumuşak davranırım, der. Deve sahibi ona yönelir. Ona vermek için yerdeki süp-rüntüden alır. Deve gelir çöker. Onu yolculuğa hazırlar. Üzerine yerleşir. işte ben de o bedevi söylediklerini söylediğinde sizi kendi halinize bırak-saydım ve siz de onu öldürseydiniz Cehennem'e girerdi" buyurdu. 778[30]

708) Zeyd Ibn Erkam anlattı:

"Yahudiler1 den biri, Rasulullah'a (s.a.v.) büyü yaptı. Bir kaç gün bundan rahatsız oldu. Cebrail O'na gelip: Yahudiler'den birisi sana büyü yaptı. Bunun için bazı düğümler bağladı, dedi.

Rasulullah (s.a.v.), Ali'yi gönderdi. Ali düğümleri çıkarıp getirdi. Her düğümü çözdükçe bir hafiflik hissetmeye başladı. Rasulullah (s.a.v.) sanki zincirlerden kurtulmuş gibi ayağa kalktı.

Peygaber (s.a.v.) bunu Yahudi'ye söylemedi ve hiç bir zaman yüzüne vurmadı."

709) Enes şöyle anlattı:

"Rasulullah'a (s.a.v.) on yıl hizmet ettim. Bana ne hakaret etti ne vurdu ne de beni azarladı. Bana suratını da asmadı. Bana, ihmal ettiğim için beni azarladığı bir şeyi de emretmedi. Ailesinden birisi beni azarladığında:

-Bırakın onu, eğer bir şey takdir edilseydi olurdu, derdi." 779[31]

710) Abdullah İbn Selam şunu anlattı:

Aziz ve Celil olan Allah Zeyd İbn Sa'ye'nin hidayetini dilediğinde, Zeyd şöyle dedi:

"Muhammed'in yüzüne bakınca, kendisinde peygamberlik alâmetlerinden iki şeyden başka zuhur etmedik bir şey kalmadığını anladım. Kendisindeki hilm sıfatı, karşılaştığı

778[30] Irakî, Tahrıcu'l-lhya, 11/379; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, IX/15 (Heysemî şöyle demiştir: Bunu, Bezzar rivayet etmiştir. Senedinde İbrahim İbnu'l-Hakem ibn Eban vardır ve o metruktür.)

779[31] Kaynakları daha önce geçti.

cahillik ve kabalığı geçiyor mu, geçmiyor mu? Kendisine karşı en ağır cahilce ve kabaca davranışlar, hilmini artırıyor mu, artırmıyor mu?
Onunla birarada bulunmak ve hilmini tanımak için yanma giderdim. Bir gün O, Ali îbn Ebi Talib'le birlikte dışarı çıktı. O'na bedevi gibi bir adam gelip:
-Ya Rasulellah! Falan kabilenin köyü müslüman oldu. Ben de onlara eğer müslüman olurlarsa, rızıklarmın onlara bol bol geleceğini söyledim. Aksine onlar kıtlığa uğradılar. Ben onların İslam'dan çıkmalarından korkuyordum. Eğer yardım olarak onlara birşey göndermeyi düşünürsen götürürüm, dedi. Ben de:
-Ben sizden şu kadar vesak şunu satın alıyorum, dedim ve ona seksen dinar verdim Onları adama verdi ve:
-Çabuk onlara bunu götür ve ihtiyaçlarını gider, dedi.
Kurbandan bir, iki veya üçgün önce Rasulullah (s.a.v.) ashabından bazılarıyla birlikte bir cenazeye çıktı. Cübbesini öyle bir çektim ki omzundan düşürdüm. Daha sonra asık bir suratla geldim ve:
-Muhammedi Bana halâ ödemeyecek misin? Vallahi ben, siz Abdülmuttalipoğullarmı böyle bilmiyordum.
Ömer Îbnu'l-Hattab kızgın bir şekilde bana baktı ve:
-Ey Allah'ın düşmanı! Sen Rasulullah'a (s.a.v.) böyle mi söylüyorsun? O'na bu gördüğümü mü yapıyorsun? Bu duyduğum şeyi mi söylüyorsun? O'nu hak dinle gönderen Allah'a yemin olsun, kendisinden çekinmeseydim başını çoktan koparırdım, dedi.
Rasulullah sükûnetle Ömer'e bakıyordu. Sonra gülümsedi ve:
-Ben (ve o) senden, bu türlü davranıştan başkasını görmek ihtiya-cmdaydık. Seni borcumu güzellikle ödemeyi bana tavsiye, alacağım güzellikle istemesini de ona tavsiye edecektin. Ömer! Git! Hakkını ver. Ona, fazladan da yirmi sa1 hurma ver! dedi. Ben:

-Bu nedir? dedim. Ömer:
-Rasulullah (s.a.v.) bana, sana hiddet ve şiddet göstermiş olmamın yerine bu fazlayı vermemi emretti, dedi. Ben:
-Ömer! Beni tanımıyor musun? dedim.
-Hayır! Sen kimsin?
-Ben Zeyd Ibn Sa'ye'yim, dedim.
-Alim olan mı? dedi.
-Evet, alim olan, dedim. Ömer:
-Seni, yaptığını Rasulullah'a (s.a.v.) yapmağa, söylediğini de ona söylemeğe ne şevketti? dedi. Ben de:
-Ömer! Muhammed'in yüzüne bakınca, kendisinde peygamberlik alâmetlerinden iki şeyden başka bir şey kalmadığını anladım, Hilm sıfatı, karşılaşacağı cahillik ve kabalığı geçiyor mu, geçmiyor mu? Kendisine karşı en ağır cahilce ve kabaca davranışlar, Mimini artırıyor mu, artırmıyor mu? Bu hususta henüz bir denemede bulunmamıştım. Bunu kendisinden deneyerek öğrendim. Ömer! Seni şahit tutuyorum. Ben Rab olarak Allah'a, din olarak İslam'a ve peygamber olarak Muhammed'e (s.a.v.) razı oldum. Yine, seni şahit tutuyorum. Malımın yarısı, Allah'a aittir. Çünkü benim malım pek çoktur. O mallarım, Muhammed (s.a,v.) ümmetine sadakadır, dedim. Ömer:
-Yahut onların bir kısmına. Çünkü onların hepsine gücün yetmez, dedi. Ben de:
-Yahut onların bir kısmına, dedim.
Ömer'le Zeyd Ibn Sa'ye Rasulullah'a (s.a.v.) döndüler. Zeyd Kelime-i Şehadeti getirdi. Ona iman etti, onu tasdik etti. Ona beyat etti ve birçok savaşta Rasulullah'ın (s.a.v.) yanında yer aldı.780[32]

780[32] Kadî lyaz, eş-Şifa, s. 84.

711) ez-Zuhrî şunu anlattı: Bir Yahudi şöyle dedi:
"Rasulullah'ın (s.a.v.), Tevrat'ta görmediğim bir özelliği kaldı. O da hilmdir.
Belirli bir süreye kadar O'na, otuz dinar borç para verdim. Sürenin dolmasına bir gün kalıncaya kadar bekledim ve ona geldim:
-Muhammed! Bana hakkımı öde. Çünkü siz Abdulmuttalipoğulları borcun vadesini geciktiren kimselersiniz, dedim. Ömer:
-Yahudi! Sen delirdin mi? Vallahi onun yeri olmasaydı, senin kafanı vururdum, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
-Allah sana mağfiret etsin Ebu Hafs! Biz senden bundan daha çok borcum olanı ödemeyi emretmeni isterdik. O da alacağım ödemede ona yardım etmiş olmanı daha çok isterdi, dedi.
Benim onu bilmemezlikten gelmem, O'nun sadece hilmini artırmıştı. O:
-Yahudi! Yarın senin alacağın ödenecek, dedi. Ömer'e de:
-Ebu Hafs! İlk gün istemiş olduğu bahçeye git. Eğer ona razı olursa şu kadar şu kadar sa' ver. Onun söylediğine şu kadar şu kadar ilave et. Eğer ona razı olmazsa, şu şu bahçeden ona şunu ver, dedi.
Ömer onu bahçeye götürdü. Yahudi razı oldu. Rasulullah'ın (s.a.v.) söylediğim ve emrettiği ilaveyi ona verdi.
Yahudi, hurmasını alınca:
-Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Rasulü olduğuna şehadet ederim Vallahi Ömer! Bu gördüklerini yapmağa sev-keden şey şudur: Ben Tevrat'ta Rasulullah'ın (s.a.v.) hilm dışında bütün sıfatlarını görmüştüm. Bugün, O'nun hilmini de denedim ve O'nu Tevrat'ta tarif edildiği şekilde buldum. Şahit ol! Bu hurma ve malımın yarısı, fakir müslümanlar içindir, dedi. Ömer:

-Yahut bazıları içindir, dedi. Yahudi de: -Yahut bazıları içindir, dedi.
Yüz yaşındaki bir ihtiyar müstesna, Yahudi'nin bütün akrabaları müslüman oldu. O ihtiyar kafir olarak kaldı. 781[33]

Rasulullah'ın Doğru Olmayan Şeyi Tebliğ Etmeyi Menettiği

712) Abdullah İbn Mes'ud şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
-Hıçkimse, ashabımdan birisi hakkında bana kötü birşey ulaştırmasın. Çünkü ben içim rahat ve huzurlu olarak onların yanına çıkmayı isterim.
Peygamber'e (s.a.v.) bir mal geldi ve onu taksim etti. Sohbet eden iki kişinin yanına vardım. Birisi diğerine şöyle diyordu:
-Vallahi Muhammed yaptığı taksimde ne Allah'ın rızasını, ne de ahireti gözetmiştir.
Bunu duyunca koşup Rasulullah'a (s.a.v.) geldim ve O'na anlattım. Sonra:
-Sen şöyle demiştin: Hiç kimse, ashabımdan birisi hakkında bana kötü birşey ulaştırmasın. Ama ben falancayla falancanın şöyle şöyle dediklerini duydum, dedim.
Rasuluilah'm (s.a.v.) öfkeden yüzü kızardı ve:
-Bizi kendi halimize bırak. Musa'ya bundan daha çok eziyet edildi ama sabretti! dedi. 782[34]

781[33] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, I/88; Suyutî, Durru'l-Mensur, 111/133.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 353-363.
782[34] Tirmizî, Sünen, no: 3896; İmam Ahmed, Musned, I/396; Beyhakî, Sünen; Irakî, Tahricu'l-İhya, MI/394.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 363.

Rasulullah'ın Şefkati Ve Müdarası 783[35]

713) Enes şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.):
"Ben uzatmak niyetiyle namaza duruyorum. Fakat bir çocuğun ağlama sesini duyuyorum. Annesinin çocuğun ağlamasından dolayı çok üzüleceğini bildiğimden namazımda hafifletme (kısaltma) yapıyorum" buyurdu. 784[36]
714) Ebu Katade şunu anlattı: Peygamber şöyle buyurdu:
"Ben namaza duruyorum ve onu uzatmak istiyorum. Bir çocuğun ağlama sesini duyuyorum. Annesine güçlük vermek istemediğimden . namazımda hafifletme yapıyorum." 785[37]
715) Zeyd îbn Sabit şunu anlattı:
Peygamber (s.a.v.), mescitte hasırdan bir hücre yaptı ve orada geceleri namaz kıldı. Nihayet bazıları orada toplandılar. Daha sonra Ra-sulullah'm (s.a.v.) sesi kayboldu. Onun uyuyup kaldığım zannedip yanlarına çıkması için öksürmeğe başladılar. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Gördüğüm bu hareketinizi (benimle birlikte namaz kılmayı) devamlı yapar oldunuz ki bunun size farz olacağından korktum. Eğer o, size îarz "kı\msaydı, ouu yapamazdınız. Bu namazı evlerinizde kılın. Çünkü farz namaz dışında, kişinin en hayırlı

783[35] Müdara: Sulh ve salâh üzere bulunmak manasına gelir. Meşru bir surette ve iyi bir netice için yapılan müdara makbuldür. Fena bir netice İçinse kötüdür. (Mütercimin notu).
784[36] Buharî, Sahih, kitabu'l-ezan, bab: 65; Müslim, Sahih, kitabu's-saiâ, hadis: 191; imam Ahmed, Musned, 111/109.
785[37] Buharı, Sahih, kitabu'l-ezan, bab: 165, 163; Ebu Davud, Sünen, kitabu's-salâ, bab: 123; ibn Mace, Sünen, kitabu'l-ikame, bab: 49; Nesaî, imame, bab: 35; imam Ahmed, Musned, IH/240, V/305.

namazı evinde kıldığı namazdır" buyurdu. 786[38]

716) Enes şunu anlattı: Bir adam Peygamber'e (s.a.v.):

-Balata nerede? diye sordu. Rasulullah (s.a.v.):

-Cehennem'de, diye cevap verdi.

Rasulullah (s.a.v.) onun yüzündeki ifadeyi görünce:

-Benim babam da, senin baban da Cehennem'dedir, buyurdu. 787[39]

717) îbn Abbas şunu anlattı: Kureyşliler Peygamber'e (s.a.v.):

-Bizim için Rabb'ine dua et de Safa'yı bizim için altın yapsın biz de sana iman edelim, dediler. Peygamber (s.a.v.):

-Gerçekten bunu yapacak mısınız? dedi. Kureyşliler:

-Evet, dediler.

Peygamber (s.a.v.) dua etti. Cebrail ona geldi ve şöyle dedi:

-Aziz ve Celil olan Rabb'in sana selam ediyor ve sana: İstersen, Safa, onlar için altın olur. Ama bundan sonra onlar kim kafir olursa, ona, aîemlerdeki hiç kimseye azab etmediğim şekilde azab ederim. İstersen onlara tövbe ve rahmet kapısını açarım, diyor. (Peygamber:

-Ben tövbe ve rahmeti diliyorum, dedi.) 788[40]

718) Ebu Umame anlattı: Bir genç Peygamber'e (s.a.v.) gelip: -Muhammedi Zina konusunda bana izin ver, dedi. Sahabiler onun üzerine yürüyüp azarladılar ve:

-Yeter, bırak artık, dediler. Rasulullah (s.a.v.):

-Yaklaş, dedi. Genç ona yaklaştı ve oturdu. Rasulullah (s.a.v.):

786[38] Buharî, Sahih, VI11/34; Müslim, Sahih, kitabu salati'l-müsafirin, bab: 29; İmam Ahmed, Musned, V/187.

787[39] Müslim, Sahih, kitabu'l-iman, 347; Ebu Davud, Sünen, kitabu's-sunne, bab: 17; İmam Ahmed, Musned, 111/119, 268; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, VII/190; Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, IV/32; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve. 1/148.

788[40] İmam Ahmed, Musned, 1/242.

Bunu annen için ister misin? dedi. Genç:
-Hayır, vallahi! Allah beni sana feda kılsın, dedi. Rasulullah:
-insanlar da, bunu anneleri için istemezler. Bunu kızın için de ister misin? dedi. Genç yine:
-Hayır, vallahi! Ya Rasulellah! Allah beni sana feda kılsın, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
-insanlar da bunu kızları için istemezler. Bunu kız kardeşin için de ister misin? dedi. Genç:
- Hayır, vallahi! Ya Rasulellah! Allah beni sana feda kılsın, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- İnsanlar da bunu kızkardeşleri için istemezler. Bunu halan için ister misin? dedi. Genç:
-Hayır, vallahi! Ya Rasulellah! Allah beni sana feda kılsın, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
-İnsanlar da bunu halaları için istemezler. Bunu teyzen için ister misin? dedi. Genç:
-Hayır, vallahi! Ya Rasulellah! Allah beni sana feda kılsın, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
-insanlar bunu teyzeleri için de istemezler, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) elini onun üzerine koyduktan sonra: Allah'ım! Bunun günahlarını affet, kalbini temizle ve namusunu (zina yapmaktan) koru, buyurdu. 789[41]
O genç bu olaydan sonra hiçbir kötü şeye yönelmedi. .
719) Abdullah İbn Amr îbn el-Âs anlattı:
Peygamber (s.a.v.) Allah Teâlâ'nm (İbrahim (a.s.) hakkındaki) şu ayetini okudu: "Rabbim! Onlar, insanlardan birçoğunu saptırdılar. Artık kim bana uyarsa, o bendendir. Kim de bana

789[41] İmam Ahmed, Musned, V/256, 257; Taberânî, Mu'cemu'l-Kebir, VIII/190, 215; İbn Kesir, Tefsir, V/69; Zebîdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, VİI/51.

karşı gelirse, şüphesiz sen çok bağışlayan pek esirgeyensin." 790[42]

Hz. îsa ile ilgili şu ayeti de: "Eğer kendilerine azab edersen şüphesiz onlar senin kullarındır (dilediğini yaparsın). Eğer onları bağışlarsan şüphesiz sen izzet ve hikmet sahibisin" 791[43] okuyarak ellerini kaldırdı:

- "Allah'ım! Ümmetimi, ümmetimi..." dedi ve ağladı. Bunun üzerine Aziz ve Celiî olan Allah:

-Ey Cebrail! Muhammed'e git -Rabb'in pekâla bilir ya- niye ağladığını sor, dedi.

Cebrail (a.s.) O'na gelerek sordu, Rasulullah (s.a.v.) da ona bildirdi.

Aziz ve Celil olan Allah şöyle buyurdu:

-Cebrail! Muhammed'e git ve O'na: Biz seni ümmetin hakkında hoşnut edeceğiz ve seni üzmeyeceğiz, de. 792[44]

720) Enes İbn Malik anlattı:

Bir defasında biz, Rasulullah'la (s.a.v.) birlikte mescidde otururken bir bedevi çıkageldi. Mescidin içine işemeğe kalktı. Rasulullah'ın (s.a.v.) ashabı:

-Yapma, yapma, dediler. Rasulullah (s.a.v.):

- "Onun idrarını kesmeyin, bırakın onu" dedi. Ashab da idrarını bitirinceye kadar onu bıraktılar. Sonra onu çağırıp şunları söyledi:

- "Şüphesiz mescitler idrarın ve pisliğin hiçbirine uygun değillerdir. Ancak bunlar» Allah Teâlâ'yı anmak, namaz kılmak ve Kur'an

---

790[42] ibrahim Suresi, 36.

791[43] Maide Suresi, 118.

792[44] Müslim, Sahih, kitabu'1-iman, hadis no: 346; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, VII/205; Tefsi-ru't-Taberi, XlIl/151; Beyhakî, el-Esmave's-sıfat, 214; İbn Ebi'd-Dunya, Husnu'z-zan billah, 61.

okumak için yapılmışlardır."
Arkasından bir adama emretti, o da bir kova su getirerek idrarın üzerine serpti. 793[45]

721) Hz. Aişe anlattı:
Bir adam Peygamber'in yanma girmek için izin istedi. O da:
- "Ona izin verin. Bu aşiretin kardeşi çok fenadır" dedi.
Adam yanına girince Rasulullah (s.a.v.) onunla yumuşak bir şekilde konuştu. Ben:
-Ya Rasulellah! Onun hakkında söylediğini söyledin. Sonra da yumuşak bir şekilde konuştun, dedim. Rasulullah (s.a.v.) da:
- "Aişe! Kıyamet gününde, Allah katında insanların en kötü mertebelisi, insanların fuhşundan korktukları için kendisini terkettikleri kimsedir" dedi. 794[46]

722) Mes'ud Ibnu'l-Hakem şunu anlattı:
Peygamberle (s.a.v.) namaz kıldım. Cemaatten biri aksırdı. Ben de: Rahimekellah (Allah sana merhamet etsin), dedim. Cemaat, bana göz atıp ellerini dizlerine vurdular. Onların beni susturduklarım görünce sustum.
Peygamber (s.a.v.) beni çağırdı.
Babam anam feda olsun! Ondan daha güzel öğreten muallim (öğretici) görmemiştim.
Bana ne vurdu ne de hakaret etti. Daha sonra şöyle dedi:
- "Bu namazda âdemilerin (insanların) sözünden hiçbiri uygun değildir. Ancak bu teşbihtir, tahmiddir ve tekbirdir (bunlardan

---

793[45] Buharı, Sahih, VIII/14; Müslim, Sahih, kitabu't-tahare, bab: 3; Nesaî, Sünen, 1/175; İbn Mace, Sünen, 527; Ahmed, Musned, 111/191; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, U/413,428, X/103; İbn Huzeyme, Sahih, 293,296.
794[46] Müslim, Sahih, kitabu'l-birr ve's-sıle, 73; Beyhakî, Sünenul-Kubra, X/245; Hu-meydî, Musned, 249; Zebîdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, VI/228.

ibarettir)." 795[47]

723) Malik tbnu'l-Huveyris anlattı:

Rasulullah (s.a.v.) çok merhametli ve nazikti. Onun yanında yirmi gece kaldık. Ailelerimizi özlediğimizi anlayınca bize, ailelerimizden kimleri bıraktığımızı sordu. Biz de ona haber verdik. Bunun üzerine:

- "Ailelerinizin yanına dönün ve onların arasında kalın" dedi. 796[48]

724) Enes şunu anlattı:

"Rasulullah (s.a.v,), bir kişi, kardeşlerinden üç gün ayrı kalırsa onu sorardı. Eğer ortadan kaybolmuşsa onun için dua ederdi. Eğer varsa, onu ziyaret ederdi. Hasta ise, hasta ziyaretine giderdi."797[49]

Rasulullah'ın Hayası (Utanması)

725) Ebu Said el-Hudrî şöyle demiştir:

"Rasulullah (s.a.v.), perdesi içindeki bakireden daha utangaçtı. Birşeyden hoşlanmıyorsa, onu yüzünden anlardık." 798[50]

726) Enes (r.a.) şunu anlattı:

Peygamber (s.a.v.) bir adamın üzerinde sanlık gördü. Bu hoşuna

---

795[47] Müslim, Sahih, 381; Nesaî, Sünen, I/259; Ahmed, Musned, V/447,448; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, H/360; Taberanî, Mu'cemu'l-Kebİr, XIX/403; İbn Ebi Şeybe, Musannef, İl/ 432; Ebu Davud, Sünen, 930.

796[48] Buharî, Sahih, IX/107; Müslim, Sahih, kitabu'l-mesacid, 292; Nesaî, azan, bab: 1; Darimî, Sünen, I/286; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 11/17; Darakutnî, Sünen, I/273; İbn Hu-zeyme, Sahih, 397.

797[49] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 364-367.

798[50] Buharî, Sahih, kıtabu'l-menakıb, bab: 23; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedaıl, bab: 16 İbn Mace, Sünen, kitabu'z-zuhd; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 1/316.

gitmedi ve:
- "Buna emretseniz de bu sarılığı yıkasa" dedi. 799[51] Rasulullah (s.a.v.) hoşlanmadığı birşeyi kişinin yüzüne vurmazdı.
727) Hz. Aişe (r.a.) şöyle dedi:
"Rasulullah'a (s.a.v.), birisi hakkında birşey (aleyhinde konuştuğu bir söz) ulaştığında, ona: Sen şöyle şöyle söylemişsin demezdi." 800[52]
728) Sehl İbn Said şunu söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.) çok utangaçtı. Kendisinden birşey istenirse mutlaka verirdi." 801[53]

Rasulullah'ın Tevazusu

729) Ebu Hureyre (r.a.) şunu anlattı:
Bir müslümanla bir yahudi münakaşa ettiler. Müslüman: Muhammedi (s.a.v.) alemlere tercih edene yemin olsun, dedi. Yahudi de: Musa'yı alemlere tercih edene yemin olsun, dedi.
Müslüman Yahudi'ye kızıp onu tokatladı. Yahudi Rasulullah'a (s.a.v.) geldi ve olanları ona anlattı. Rasulullah (s.a.v.) Müslümanı çağırdı ve ona sordu. Müslüman yaptığını itiraf etti.
Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Beni, Musa'ya tercih etmeyin. Çünkü kıyamet gününde, insanlar bayılırlar. Ben onların ilk ayılanı olurum ve Musa'yı Arş'in ucuna tutunmuş olarak görürüm. Bilmiyorum, o, bayılıp

---

799[51] Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, V/317; Ebu Davud, Sonen, kitabu't-teraccul, 9; ki tabu'l-edeb; Tirmızî, Şemail; ibn Hacer bunu, Tehzib'de (İV/135) zayıf görmüştür.
800[52] Ebu Davud, Sünen, IV/250; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/318.
801[53] Hakim, Mustedrek, İV/16, 17.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 368.

da benden önce ayılan kimseler arasında mıdır? Yoksa Allah Teâlâ'mn istisna kıldığı kimselerden biri midir?" dedi. 802[54]

730) Ebu Hureyre şöyle dedi: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Bir kimsenin, benim Yunus Ibn Metta'dan daha hayırlı olduğumu söylemesi uygun değildir." 803[55]

731) Hz. Ömer şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Hristiyanların îsa Ibn Meryem'i övdükleri gibi beni övmeyin. Ben sadece bir kulum. Siz: Allah'ın kulu ve Rasül'ü deyin." 804[56]

732- Ebu Hureyre (r.a.): "Ona ellerini kesen o kadınların zoru neydi? diye sor" 805[57] ayeti hakkında Rasululiah'ın (s.a.v.) şu sözünü rivayet etmiştir:
- "Ben olsaydım hemen cevap verir, bahane aramazdım." 806[58]

733) Hz. Aişe'ye (r.a.) şöyle soruldu:
- Rasulullah (s.a.v.) evine girdiğinde ne yapardı? Hz. Aişe şu cevabı verdi:
- "Ailesinin hizmetlerinde bulunur, namaz vakti geldiği zaman da kalkıp namaz kılardı."

734) Enes şunu rivayet etti: Bir adam:
-Muhammed! Efendimiz! Efendimizin oğlu! Bizim en hayırlımız! En hayırlımızın oğlu! dedi.

802[54] Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, V/492; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nıhaye, I/248 Kadı lyad, eş-Şifa, 1/439.

803[55] Buharî, Sahih, İV/193, VI/71, 92; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, 167; Ebu Davud, Sünen, kitabu's-sunne, bab: 13; Ahmed, Musned, H/405; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, V7 495.

804[56] Buharî, Sahih, İV/204, VIII/210; Müslim, Sahih, kitabu'l-kader, bab: 7; Abdur-rezzak Musannef, 19757, Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, V/498; Ahmed, Musned, I/23, 24; Tir-mizî, Şemail, 172.

805[57] Yusuf Suresi, 50.

806[58] Ahmed, Musned, N/346, 389; Suyutî, Durru'l-Mensur, İV/23; İbn Kesir, Tefsir, İV/319.

Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Ey cemaat! Her zaman nasıl konuşuyorsanız, öyle konuşun! Şeytan sizi saptırmasın! Ben, Abdullah'ın oğlu Muhammed'im. Ben Allah'ın kulu ve Rasulü'yüm. Vallahi! Sizin beni bulunduğum derecenin üzerine çıkarmanızı sevmem" dedi. 807[59]

735) Hz. Aişe'ye (r.a.):
-Rasulullah (s.a.v.) evinde ne yapardı? diye soruldu. O da şu cevabı verdi:
- "Rasulullah (s.a.v.) da bir insandı. Elbisesini temizler, koyununu sağar ve kendi işlerini kendisi görürdü."
Bir başka rivayette de şöyledir;
- "Sizden biri evinde ne yapıyorsa O da evinde aynı şeyleri yapardı. Ayakkabısını diker, elbisesini yamardı."

736) el-Bera şöyle dedi:
"Rasulullah'ı (s.a.v.) Hendek gününde toprak taşırken gördüm. Toprak, karnının beyazını örtmüştü."

737) Enes (r.a.) şunn anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.), hastalan ziyaret eder, cenazelerde bulunur, kölenin davetine gelir ve eşeğe binerdi. Birgün onu, yuları liften olan bir eşeğin üzerinde gördüm."

738) Yine Enes şöyle anlattı:
Yahudi bir çocuk Rasulullah'a (s.a.v.) hizmet ediyordu. Hasta oldu ve Rasulullah onun ziyaretine gitti ve:
- "Allah'tan başka ilah olmadığına ve benim Allah'ın Rasul'ü olduğuma şehadet eder misin?" dedi. Çocuk babasına baktı. Babası:
-Muhammed'in sana emrettiğini söyle, dedi. Çocuk kelime-i

807[59] İmam Ahmed, Musned, II/99, 111/241; Hakim, Müstedrek, 1/15; Abdurrezzak, Musannef, 20522; İbn Hıbban, Sahih, 2228; İbn Huzeyme, Sahih, 109; Ebu Nuaym, Hılye-tu'l-Evliya, VI/252.

şeha-deti getirdikten sonra öldü. Peygamber (s.a.v.):

- "Kardeşinizin cenaze namazını kılın ve bunu gömün" dedi. 808[60]

739) Ebu Hureyre, Rasulullah'ın (s.a.v.) şu sözünü nakletti:

"Eğer ben bir koyun paçası ziyafetine çağrılsam, mutlaka icabet e-derdim. Yine bana bir parça hediye edilse, onu da mutlaka kabul e-derdim." 809[61]

740) Enes şunu söyledi:

"Hiçbir şahıs onlara Rasulullah1 tan (s.a.v.) daha sevgili değildi. O'nu gördükleri zaman, ayağa kalkılmasından hoşlanmadığını bildikleri için, ayağa kalkmazlardı."

741) el-Hasen, Rasulullah'ı (s.a.v.) anlatırken şöyle dedi:

"Hayır vallahi! O'nun için kapılar kapanmaz, karşısında kapıcılar dikilmez, sabah akşam ona kazanlarla yemek götürülmezdi. Fakat O, gizlisi olmayan açık birisiydi. Allah'ın Rasulü'yle görüşmek isteyen birisi O'nunla görüşebilirdi. Yere oturur, yemeği yere konulurdu. Kalın ve kaba şeyler giyer, eşeğe biner, hayvanının terkisine adam alır ve vallahi elini yalardı."

742) Kays îbn Hazim şunu anlattı:

Bir adam Peygamber'e (s.a.v.) geldi. O'nun karşısında durunca adam korkudan titremeğe başladı. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):

"Korkma rahat ol. Ben kral değilim. Beri ancak Küreyş'ten kuru et yiyen bir kadının oğluyum" dedi. 810[62]

808[60] İmam Ahmed, Musned, 111/260; Hakim, Mustedrek, 1/363; Buharı, Tarih, Vlll/ 432.

809[61] Buharı, 111/201, Vll/32; Taberanî, Mu'cemul-Kebır, XI/120; İbn Hıbban, Sahih, 1064; İbn Sa'd, Tabakatul-Kubra, 1/95,107; İbn Adıyy, el-Kamıl, İV/1352, V/1688, 1937.

810[62] Hakim, Müstedrek, H/466; Hatib, Tarih, VI/277, 279; Zebîdî,- İthafu's-Sadeti1!-Muttakîn, VI1/142; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, IX/20.

743) Enes (r.a.) şunu anlattı: Aklından zoru olan bir kadın:
-Ya Rasulellah! Benim seninle bir işim var, dedi. Rasulullah:
- "Ey falanca kadın! İstediğin herhangi bir yolu seç. Seninle görüşebilmem için orada bekle" dedi. Rasulullah (s.a.v.) O'nun için birşeyler okuyarak yanında kaldı. Böylece kadın ihtiyacını yerine getirdi.
744) Yine Enes anlattı:
Bazan Medine'deki çocuklar gelip Rasulullah'm (s.a.v.) elini tutarlardı. Rasulullah (s.a.v.) elini çocuğun elinden çeker çekmez, O'nu istedikler yere götürürlerdi (Rasulullah (s.a.v.) çocukların gittiği yere giderdi)."
745) îbn Ebî Evfa şöyle dedi:
"Rasulullah(s.a.v.)dul ve yoksullarla birlikte yürümekten çekinmez ve onlara karşı kibirlenmezdi. Onların ihtiyaçlarını yerine getirirdi."
746) Kudame İbn Abdillah şunu anlattı:
"Rasulullah'ın (s.a.v.) boz bir deve üzerinde taş attığım gördüm. Ne başkasına vuruyor, ne kovuyor ne de "çekil, çekil" diyordu."
747) Nasr îbn Vehb el-Huzarî şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) sırtına Curiye kadifesi konulmuş, eğersiz ve yularlı bir eşeğe bindi. Daha sonra Muaz'ı çağırıp terkisine bindirdi."
748) Esma Bint Yezid şunu söyledi:
"Peygamber (s.a.v.) bazı kadınların yanından geçti ve onlara selam verdi."
Çocuklara selam verdiği daha önce geçti.
749) Ebu Hureyre'yle Ebu Zerr şunu anlattılar:
"Rasulullah (s.a.v.), ashabının arasında otururdu. O sırada yabancı birisi gelir, soru sormak için, oradakilerin hangisinin Peygamber (s.a.v.) olduğunu bilemezdi."
Biz Rasulullah'tan (s.a.v.) gelen yabancının onu tanıyacağı bir o-

turma yeri yapmasını istedik. Rasulullah (s.a.v.) orada biz de etrafında otururduk.

750) Hz. Aişe şöyle anlattı:

-Ya Rasulellah! Allah beni sana feda kılsın. Birşeye yaslanarak yemek ye, çünkü bu senin için daha rahat olur, dedim. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):

- "Hayır! Ben kulun yemek yediği gibi yer, kulun oturduğu gibi o-tururum" dedi. 811[63]

751) Yine Hz. Aişe (r.a.) şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Melek bana gelip: Rabb'in sana selam edip: Dilersen kul nebisi, dilersen mülk nebisi ol, diyor, dedi. Cebrail'e baktım. Bana: Alçak gönüllü ol, dedi. Ben de:

"Kul nebisi olmak istiyorum, dedim." 812[64]

752) Abdullah Ibn Ebi Evfa şunu anlattı:

"Rasulullah (s.a.v.) çok zikir yapar, az konuşurdu. Namazı uzatır, hutbeyi kısaltırdı. ihtiyaçlarını yerine getirmek için, dul ve yoksullarla yürümekten çekinmezdi."

753) Ebu Said el-Hudrî şunu anlattı:

"Bir grup Muhacirle oturuyordum. Bizden birisi Kur'an okurken onlardan bazıları çıplak oldukları için birbirlerinden gizleniyorlardı. Biz de Allah'ın Kitab'mı dinliyorduk. Peygamber (s.a.v.):

- "Ümmetimden, kendime onlarla birlikte sabretmeyi emrettiğim kimseleri yaratan Allah'a hamdolsun" dedi.

Daha sonra Rasulullah (s.a.v.), bize eşit davranmak için ortamıza

---

811[63] Bağavî, Şerhu's-Sunne, XI/287.

812[64] Bağavî, Şerhu's-Sunne, XII/249; imam Ahmed, Musned, 11/231; İbn Hibban, Sahih, 2137 (Mevarid); Munzirî, Terğıb ve't-Terhib, İV/196; Zebidî, Ithafu's-Sadetİ'l-Muttakîn, VII/116.

oturdu ve:
- "Muhacirlerin fakir olanları! Kıyamet günündeki tam nura sevinin. Size müjdeler olsun! Siz Cennet'e zenginlerden yarım gün yani beşyüz yıl önce gireceksiniz" buyurdu. 813[65]

Rasulullah'ın Rahmet İçin Gönderildiği

754) Ebu Hureyre (r.a.) şunu anlattı:
-Ya Rasulellah! Müşriklere beddua et, denildi. Peygamber (s.a.v.):
- "Ben lanet edici olarak gönderilnıedim. Ancak rahmet için gönderildim" buyurdu. 814[66]
755) Yine Ebu Hureyre anlattı: Rasulullah (s.a.v.): "Ben ancak hidayete ermiş rahmetim" dedi.
Ben de derim ki: Bu hasr Yüce Allah'ın şu sözünü te'yid etmektedir: "Biz seni ancak alemlere rahmet olarak gönderdik." 815[67]

813[65] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/352; Tirmizî, kitabu'z-zuhd, bab: 37 (Tirmizî: Bu hadis hasen sahihtir, demiştir.); Ibn Mace, Sünen, kitabu'z-zuhd, bab: 6; Darimî, Sünen, ki-tabu'r-rikak, bab: 118; İmam Ahmed, Musned, il/296, 343, 451, 513, 519, V/366.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 368-372.
814[66] Daha önce kaynakları geçti.
815[67] Bağavî, Şerhu's-Sunne, XMI/213; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/158; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, 1/128; Tarıhu İbn Asakir, I/66; İbn Ebi Şeybe, Musannef, XI/504; Ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/299; Suyutî, Durru'l-Mensur, İV/342; Zehebî, Mizanu'l-I'tidal, 7211. Ayet: Enbiya Suresi, 107.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 372-373.

Peygamberin Müslümanlardan Birine Hak Etmediği Halde Hakaret Etmesi Halinde Bunun O Müslüman İçin Ecir Olmasını Rabb'ine Şart Koşması

756) Ebu Hureyre anlattı: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Allah'ım! Ben senden söz aldım. Sen onu bozmazsın. Ben ancak bir beşerim. Hangi mü'mine eziyet ettiysem veya hakaret ettiysem veya dayak attıysam, bunu, o mü'min için namaz, zekat ve kıyamet gününde kendisiyle sana yaklaştıracağın bir ibadet kıl." 816[68]

757) Enes (r.a.) şunu anlattı:

Ummu Suleym'in yanında yetim bir kız vardı. Rasulullah (s.a.v.) bu yetim kızı görünce:

- "O sen misin? Gerçekten büyümüşsün! Yaşın büyümesin!"ftledi. Bunun üzerine yetim kız ağlayarak Ummu Suleym'e döndü. Ummu Suleym:

-Neyin var yavrum? dedi. Yetim kız:

-Peygamber (s.a.v.) bana, yaşın büyümesin di^e beddua etti. Şimdi artık benim yaşım ebediyen büyümeyecek, dedi.'Ummu Suleym hemen baş Örtüsünü sarınarak çıktı. Rasulullah'la (s.a.v.) karşılaştı. Rasulullah (s.a.v.) ona:

- "Neyin var Ummu Suleym?" dedi. Ummu Suleym:

-Sen benim yetim kızıma, yaşının büyümemesi için beddua mı et-tin? dedi. Rasulullah (s.a.v.) güldükten sonra:

- "Ummu Suleym! Benim Rabb'ime şartım olduğunu bilmiyor musun? Ben Aziz ve Celil olan Allah'a şart koştuğumda şöyle

---

816[68] Müslim, Sahih, kitabu'l-birrve's-sıle, 91,94; İmam Ahmed, Musned, H/390, i M/33; Abdurrezzak, Musannef, 20293; İbn Hacer, Fethu'l-Barî, Xl/171; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, VIII/266; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, VII/61.

dedim: Ben ancak bir beşerim. Beşerin razı olduğu gibi razı olur, beşerin kızdığı gibi kızarım. Ümmetimden herhangi birinin aleyhinde haketmediği halde dua edersem (beddua edersem) bunu onun için bir temizlik suyu, bir zekat ve kıyamet gününde onu kendisiyle Allah'a yaklaştıracak bir ibadet yapmalısın" dedi. 817[69]

îbn Akil şöyle demiştir: Onun, içki hakkında lanette bulunması, içkiden caydırmak için konulmuş bir hükümdür. Bu içkiden caydırmak için konulmuş ise ve sonra bunun bir rahmet olduğunu açıklamışsa gayesinden uzaklaşır ve bu günaha teşvik olur.
Bu da Sari için caiz değildir.
Olsa olsa bunu, netice itibariyle rahmet olması açısından kasted-miş olabilir. Çünkü Peygamber'in (s.a.v.) lanet ettiği kimseye lanet etmiş olması, lanet ettiği kimse için lanet edilen suçu işlemekten tamamen engelleyici ve tövbeye sevkedici birşey olur. Dolayısıyla, peygamber (s.a.v.) bu laneti rahmete sebep olması açısından rahmet diye isimlendirmiş oluyor.
Bu da birşeyi neticede ne olacağına bakarak isimlendirme kabi-lindendir.818[70]

Rasulullah'ın Cömertliği

758) Cabir (r.a.) şöyle dedi:
"Rasulullah'tan (s.a.v.) birşey istenirse asla yok demezdi."
759) îbn Abbas {r.a.) şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) insanların en cömertiydi. Ramazan'da, Cebra-

817[69] Müslim, Sahih, kitabu'l-birr ve's-sıle, bab: 95.
818[70] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 373-374.

il'le (a.s.) görüştüğünde daha cömert olurdu. Ramazan'm her gecesinde Cebrail onunla görüşür ve ona Kur'an'ı okurdu.
Rasulullah (s.a.v.) hayır konusunda esen rüzgardan daha cömert olurdu." 819[71]

760) Enes (r.a.) şöyle dedi:
"Rasulullah'tan (s.a.v.), İslâm devrinde bir şey istendiyse onu mutlaka vermiştir."
Kendisine bir adam geldi. Ona, sadaka koyunlarından iki dağ a-rası koyun verilmesini emretti. Adam kavmine döndükten sonra:
-Ey kavmim! Müslüman olun! Çünkü Muhammed, fakirlikten korkmadan ihsanda bulunuyor, dedi.

761) Cubeyr îbn Mut'im (r.a.) şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) ashabıyla birlikte Huneyn'den dönerken ondan birşeyler istemek üzere bedeviler peşine düştüler. Öyleki onu, dikenli bir ağacm yanma gitmeğe zorladılar ve ridası ağaca takılıp kaldı.
Kasulullah (s.a.v.) ayağa kalkıp şöyle dedi:
- "Ridami bana geri verin. Siz benim cimriliğimden mi korkuyor-sunuz? Eğer benim şu ağaçların sayısınca altınım olsaydı, onları aranızda paylaştırırdnn. Siz beni cimri, yalancı ve korkak olarak göremezsiniz." 820[72]

762) Ebu Hureyre (r.a.) şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) Bilal'in yanına girdi. Onun evinde bir yığın

---

819[71] Bakınız: Sahİhu'l-Buharî, I/5, IJI/33, İV/137; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 50; Musnedu'I-İmam Ahmed, I/288, 363; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, İV/305; İbn Sa'd, Taba-katu'l-Kubra, I/93; Tirmizî, Şemail, 190; Sunenu'n-Nesaî, kitabu's-sıyam, bab: 2; Musanneîu İbn Ebi Şeybe, IX/102; Münzirî, Terğib ve't-Terhib, 1523,1748.

820[72] imam Ahmed, Musned, İV/84; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, VII/18, IX/102; Tabe-ranî, Mu'cemu'l-Kebir, 11/135; Abdurrezzak, Musannef, 9497, 20049.

hurma vardı. Bilal'e:
- "Bu ne Bilal?" dedi. Bilal:
- Onu saklıyorum ya Rasulellah! dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Onun cehennem'de yakıcı birşey olmasından korkmuyor musun Bilal? Infak et (sadaka olarak ver). Fakir düşmekten korkma" dedi. 821[73]

763) Enes (r.a.) şunu söyledi:
"Peygamber (s.a.v.), yarm için hiçbir şey saklamazdı."

764) Harun îbn Riab şunu anlattı:
Peygamber'e (s.a.v,) yetmiş bin dirhem geldi. Bu, o güne kadar ona getirilen en büyük paraydı. Bir hasırın üzerine koydu. Sonra kalkıp onu taksim etti. Onu bitirinceye kadar hiçbir isteyiciyi geri çevirmedi.822[74]

Rasulullahtn Şecaati (Cesareti)

765) Enes (r.a.) şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) insanların en güzeli, en cesuru ve en cömertiy-di. Medine'de korkutucu bir ses oldu. Halk sesin geldiği tarafa gitti. Rasulullah (s.a.v.) onlara karşı geldi. Sesin geldiği tarafa onlardan önce gitmişti. Ebu Talha'nm üzerinde eğer bulunmayan çıplak atıyla o korkutucu sesi araştırmıştı. Boynunda da kılıç vardı. Rasulullah (s.a.v.) halka:
- "Korkmayın" diyordu. 823[75]
At hakkında da:
- "Biz onu derya bulduk veya o gerçekten derya imiş" dedi.

821[73] Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, I/325; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, 1/149; Munzirî, Terğib ve't-terhib, 11/51.
822[74] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 374-375.
823[75] Daha önce kaynağı geçmişti.

766) el-Bera'ya Kays kabilesinden birisi:
-Siz Huneyn günü, Rasulullah'tan (s.a.v,.) kaçtınız mı? diye sordt el-Berâ şu cevabı verdi:
-Fakat Rasulullah (s.a.v.) kaçmadı. O gün Hevazin kabilesi ok at yordu. Biz onların üzerine hücum edince bozuldular. Biz de ganimetleri üzerine kapandık. Bu defa da bizi oklarla karşıladılar. Rasulullah (s.a.v.) beyaz katırının üzerinde gördüm. Ebu Sufyan Ibnu'l-Haris kat rm geminden tutuyordu. Peygamber (s.a.v.) de şöyle diyordu:
"Peygamber benim yalan yok! Abdulmuttalib'in oğlu benim."
767) Hz. Ali (r.a.) şöyle dedi:
"Bedir günü Rasulullah'a (s.a.v.) sığındığımızı gördüm. Düşman; en yakın olanımız Rasulullah'tı (s.a.v.). O gün Rasulullah (s.a.v.), in sanların en çetinlerindendi."
768) Yine Hz. Ali şöyle dedi:
"Savaş kızışıp iki taraf birbiriyle karşılaştığında biz, Rasulullah'U korunduk. Hiç kimse düşmana O'ndan daha yakın değildi."
769) el-Bera (r.a.) şöyle dedi:
"Vallahi, savaş kızıştığında biz onunla yani Peygamberle (s.a.v.^ korunuyorduk. Bizim cesurumuz onunla bir hizada durandı."824[76]

Rasulullah'ın Şakacılığı Ve Onun Ancak Gerçeği Söylediği

770) Enes (r.a.) şunu anlatmıştır:
Zahir adlı bir bedevi çölden Peygamber'e (s.a.v.) hediye gönderirdi. Rasulullah (s.a.v.) da, gitmek istediği zaman onun yol ihtiyaçlarını temin ederdi. Rasulullah (s.a.v.):

824[76] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 375-376.

- "Zahir bizim bedevimizdir. Biz de onun şehirlileriyiz" demiştir. O, çirkin birisiydi. Peygamber (s.a.v.) bir gün mallarını satarken gelip arkasından onu kucakladı. Bedevi onu göremediği için:
-Bırak beni! Kim o? dedi.
Dönüp baktı ve Rasulullah'ı (s.a.v.) tanıyınca sırtını Rasulullah'ın (s.a.v.) göğsüne sürebildiği kadar sürdü. Rasulullah (s.a.v.):
-"Köleyi kim satın alacak?" dedi. O da:
- "Ya Rasulellah! Vallahi, o zaman beni, revaçta olmayan birisi o-larak görürsün, diye cevap verdi. Peygamber (s.a.v.):
- "Fakat sen Allah katında revaçta olmayan birisi değilsin (yahut fakat sen Allah katında pahalısın)" dedi. 825[77]

771) Hz. Aişe (r.a.) anlattı;
Seferlerinden birine, Rasulullah'la (s.a.v.) çıktım. Ben o zaman, şişman değildim. Rasulullah (s.a.v.) sahabilere:
- "İlerleyin" dedi. Onlar da ilerlediler. Daha sonra:
- "Gel, seninle yarışalım" dedi. Onunla koşu yarışına girdim ve onu geçtim. Bana bu konuda birşey demedi. Zamanla şişmanladım ve geçmişteki durumumu unuttum. Yine seferlerden birine Rasulullah'la (s.a.v.) birlikte çıktım. O, sahabilere yine:
- "ilerleyin" dedi. Onlar da ilerlediler. Bana:
- "Haydi gel yarışalım" dedi. O'nunla koşu yarışma girdim. Ama bu defa da o beni geçti. Gülmeğe başladı ve:
- "Bunu sen hakettin" dedi. 826[78]

772) Enes'e (r.a.), Peygamber (s.a.v.): "iki kulaklı!" derdi. 827[79]

825[77] İmam Ahmed, Musned, 111/161, Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, VI/169; Abdurrezzak, Musannef, 9688; Tirmizî, Şemail, 121; Bağavî, Şerhu's-Sunne, Xlll/181.

826[78] Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, X/18; İmam Ahmed, Musnsd, VI/264.

827[79] Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-edeb, bab: 91; Tirmizî, Sünen, 192, 1992, 3828; İmam Ahmed, Musned, 111/127, 260; Beyhakî, Sünenu'l-

Ebu Usame: Onunla şakalaşırdı, demiştir.
773) Ebu Hureyre (r.a.) şunu söyledi:
"Rasulullah (s.a.v,), Hz. Ali'nin oğlu Hüseyin'e dilini çıkarır, çocuk onun dilinin kırmızılığını görünce sevincinden çırpınırdı."
774) Abdullah Ibnu'l-Haris Ibn Cez' (r.a.) şöyle dedi: "Rasulullah1 tan (s.a.v.) daha şakacı birisini görmedim."
775) Hz. Aişe şunu söyledi: Rasulullah (s.a.v.):
"Ben şaka yaparım ama ancak hakkı söylerim" buyurdu. 828[80]
776) Enes (r.a.) anlattı: Bir adam Peygamber'e (s.a.v.) geldi ve: -Beni taşı (bana deve ver), dedi. Rasulullah (s.a.v.):
"-Biz seni, nâkâ (deve) yavrusunun üzerinde taşırız" dedi. Adam:
-Ben nâkâ yavrusunu ne yapayım? dedi. Peygamber (s.a.v.):
- "Büyük develer de, develerin yavruları değil midir?" dedi. 829[81]
777) Rasulullah (s.a.v.):
"Yaşlı kadın Cennet'e girmez" dedi. 830[82]
Yaşlı bir kadın, Rasuhıllah'ın (s.a.v.) yanma geldi ve O'na bir şey sordu. Rasulullah (s.a.v.) şakayla:
- "Yaşlı kadın Cennet'e giremez" dedi.
Namaz vakti geldi. Peygamber (s.a.v.) namaza gitti. Kadın hüngür hüngür ağladı. Nihayet Rasulullah (s.a.v.) namazdan döndü. Hz. Aişe:
-Ya Rasulellah! Bu kadına: Yaşlı kadm Cennet'e giremez" dediğin için ağlıyor, dedi. Rasulullah (s.a.v.) gülerek:

Kubra, X/248; Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, 1/211; Tirmizî, Şemail, 118; Ibn Asakir, Tarih, VI/363.
828[80] Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, Xll/391; Heysemî, Mecmau'z-Zevaıd, IX/17; Aclunî, Keşfu'l-Hafa, I/572.
829[81] Ebu Davud, Sünen, 4998; İmam Ahmed, Musned, İH/267; Ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, Vl/53.
830[82] Irakî, Tahricu'l-İhya, 111/125; Zebîdî, İthafu's-Sadetil-Muttakîn, VII/499. İbn Ha-cer bunu, Şerhu'ş-Şemail'de reddetmiştir.

- 'Yaşlı kadın Cennet'e giremez, ama Allah Teâlâ şöyle buyurdu: "Gerçekten biz hurileri yepyeni bir yaratılışla yarattık. Onları bakireler kıldık. Eşlerine düşkün ve yaşıttırlar." 831[83] Halbuki o bakire kılınanlar gözleri çapaklı kocakarılardı" buyurdu.

778) Enes anlattı:

Rasulullah (s.a.v.) Ummu Suleym'in yanma girdi. Ebu Umeyr'in üzgün olduğunu gördü ve:

- "Ummu Suleym! Ebu Umeyr niye üzgün?" dedi. Ummu Suleym:

-Ya Rasulellah! Onun kuşu öldü, dedi. Peygamber (s.a.v.):

- "Ebu Umeyr! Kuşuna ne oldu?" diye takıldı. 832[84]

779) İbn Abbas şöyle demiştir: "Peygamber'in (s.a.v.) şakacılığı vardı."

780) Enes (r.a.):

"Peygamber (s.a.v.), insanların en şakacı ve nüktedanlarmdandı" demiştir.

781) Hz. Aişe:

"Peygamber (s.a.v.) çok şakacıydı. O: "Allah doğru şakacıyı, şakasından dolayı hesaba çekmez" derdi." 833[85]

782) Abdullah îbn Amr (r.a.) şunu anlattı:

Ben ezberlemek maksadıyla Rasulullah'tan (s.a.v.) duyduğum her şeyi yazardım. Kureyş beni bundan men edip: Sen Rasulullah'tan (s.a.v.) duyduğun her şeyi yazıyorsun. Halbuki Rasulullah (s.a.v.) öfkeliyken de konuşabilir, dediler. Yazmaktan vazgeçtim. Bunu Rasulullah'a (s.a.v.) söyleyince:

831[83] Vakıa Suresi, 34, 35, 36.

832[84] Buharı, Sahih, VIII/37; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-edeb, bab: 76; Tirmizî, Sünen, 3248; ibnMace, Sünen, 273, 372; İmam Ahmed, Musned, 111/115, 176, 190,223,278; Beyhakî,,, Sünenu'l-Kubra, V/203, X/248; İbn Ebİ Şeybe, Musannef, I/400, IX/14; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/313; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, VII/162, 310; İbn Asakir, Tarih, İli/ 142.

833[85] Suyutî, Camiu'l-Kebir, 142.

"Yaz! Canım elinde olana yemin olsun! Benim ağzımdan ancak hak çıkar" diye cevap verdi. 834[86]

783) Havvat îbn Cubeyr şunu anlattı:

Rasulullah'la (s.a.v.) birlikte Merruzzahran'da konakladım. Çadırımdan çıktım. Bir de ne göreyim! Kadınlar sohbet ediyorlar. Beni beğendiler. Ben de geri döndüm. Yemen işi elbisemi çıkarıp onu giydim. Daha sonra onların yanma oturdum. Rasulullah (s.a.v.) çadırından çıkıp:

- "Ebu Abdillah! Niye onların yanma oturdun?" dedi. Rasulullah'tan (s.a.v.) korkup:

-Ya Rasulellah! Benim ürküp kaçan bir devem var, onun için bir bukağı arıyorum, dedim.

Rasulullah (s.a.v.) gitti, ben de peşine düştüm. Ridasını yere atıp ağaçların araşma girdi, ihtiyacım giderip abdest aldı ve sonra geldi:

- "Ebu Abdillah! Senin devenin ürküp kaçması ne oldu?" dedi.

Daha sonra oradan ayrıldık. Bir konaklama yerinde benimle karşılaşır karşılaşmaz bana:

- "Es-Selamu aleyke, Ebu Abdillah! Senin devenin ürküp kaçması ne oldu?!" demeğe başladı.

Hemen Medine'ye gittim. Mescidi ve Rasulullah'la (s.a.v.) oturup kalkmayı terkettim. Bu uzun sürünce, mescidde yalnız kalacağım bir vakit denk getirip o zaman, namaz kılmağa başladım. Rasulullah (s.a.v.) odalarının birinden çıkıp namaz kılmağa geldi. Kısa iki rekat namaz kıldıktan sonra yanıma gelip oturdu. Onun beni bırakıp gideceği ümidiyle namazı uzattım. Bunun üzerine:

- "Ebu Abdillah istediğin kadar uzat! Sen gidinceye kadar kalkacak değilim" dedi.

834[86] İmam Ahmed, Musned, M/162, 192; Hakim, Müstedrek, 1/106; Ebu Davud, Sünen, 3646; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 1/125.

Kendi kendime: Vallahi, Rasulullah'tan (s.a.v.) özür dileyeceğim ve onun içini rahatlatacağım, dedim. Namazı bitirince o:
- "Es-Selamu aleyke, Ebu Abdillah! Senin devenin ürküp kaçması ne oldu?!" dedi.
-Seni hak ile gönderen Allah'a yemin ederim ki, müslüman olduğumdanberi, o ürküp kaçmadı, dedim. Rasulullah (s.a.v.) iki veya üç defa:
- "Allah sana merhamet etsin" dedi ve bana takılmaktan vazgeçip bir daha o sözü söylemedi. 835[87]

SEKİZİNCİ BOLUM

RASULULLAH'IN EDEP VE DAVRANIŞLARI

Rasulullah'ın Sag Elini Temizliğe, Sol Elini De Pisliği Gidermeye Ayırdığı

784) Hz. Aişe şöyle demiştir:
"Peygamber'in (s.a.v.) sağ eli temizlik ve yemek yemek içindi. Sol eli de, tuvalet ve oradaki pislikler içindi."f836[1]

835[87] Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, İV/243; el-Hindî, Kenzu'l-Ummai, 18664.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 376-379.

836[1] Bakınız: Sahihu'l-Buharî, kitabu'l-libas, bab: 38; kitabu's-salah, bab: 48; et'ıme, bab: 5; Sahihu Müslim, kitabu't-îahare, hadis: 66, 67; Sunenu Ebi Davud, kitabu'l-libas, bab: 41; Sunenu't-Tirmizî, kitabu'l-cumu'a, bab: 75; Sunenu'n-Nesai, kitabu't-tahare, bab: 89.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 381.

Rasulullahtn Aksırma Esnasında Yaptığı Hareket

785) Ebu Hureyre şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) aksırdığı zaman sesini alçaltır, aksırığı elbisesinin bir tarafıyla karşılar ve yüzünü örterdi." 837[2]
786) Yine Ebu Hureyre şunu söyledi:
"Peygamber (s.a.v.) aksırdığında, yüzünü kapatır ve aksırığım gizlerdi." 838[3]

Rasulullah Hareket Ve Davranışlarında Sağdan Başlamayı Severdi

787) Hz. Aişe şunu söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.) birşey aldığında onu sağ eliyle alırdı. Bir şey verdiğinde de, sağ eliyle verirdi. Her şeye sağıyla başlardı." 839[4]

Rasulullah'ın Oturuşu

788) Kayle Bint Mahreme: Rasulullah'ın (s.a.v.) mescidde,

837[2] İbnu's-Sinnİ, Amelu'l-yevmİ ve'l-leyleti, 259;Humeydî, Musned, 1157; Beyhakî, SDnenul-Kubra, 11/290; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, VIII/389; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, 1/ 104; Bağavî, Şerhu's-Sunne, Xlll/314; Tirmizî, Sünen, 2745; Hakim, Müstedrek, İV/293; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-edeb, bab: 97; Taberânî, Mu'cemu's-Sağîr, I/42.
838[3] Yukarıdaki dipnota bakınız.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 381.
839[4] 784 nolu hadisin dipnotuna bakınız.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 382.

dizlerini dikip elleri kemer gibi inciklerinden geçirerek oturduğunu gördüm. Rasulullah'ı celsede (oturuş-da) huşu içinde görünce korkudan titredim, demiştir.840[5]

Rasulüllahın İhtirası

789) Ebu Saîd şöyle demiştir: "Rasulullah (s.a.v.) bir meclisde oturduğunda elleriyle ihtiba yapardı." 841[6]

Rasulullah'ın Dayanması

790) Cabir îbn Semura (r.a.) şöyle dedi:
"Rasulullah1 m (s.a.v.) sol tarafındaki bir yastığa dayandığını gördüm."842[7]

Rasulullah'ın Sırtüstü Yattığı

791) Abbad îbn Temim, amcasının Rasulullah'ı (s.a.v.) ayağını a-yağınm üzerine atmış olarak mescidde sırt üstü yatarken

---

840[5] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 382.

841[6] Ebu Davud, Sünen, 4846; Îbn Hacer, Fethu'l-Barî, XI/66; Irakî, Tahricü'l-İhya, 11/362; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/47.
İntiba: Elbiseye sarınıp bürünmek, tülbent ve kemer gibi şeylerle sırtı ve dizleri sarıp toplamak suretiyle oturmak demektir. (Mütercimin notu).

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 382.

842[7] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 382.

gördüğünü söylemiştir.843[8]

Rasulullah'ın Konuşması Ve Lafızları

792) Enes şöyle demiştir:
"Rasulullah (s.a.v.) sözü üç defa tekrarlardı." 844[9]
793) Yine Enes şunu söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.), bir söz söylediğinde onu üç defa tekrarlardı. Bir kavme uğradığında onlara üç defa selam verirdi."
794) Hz. Aişe şunu söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.) sizin konuştuğunuz gibi konuşmazdı. O, açık açık ve tane tane konuşurdu. Öyle ki onu işiten ezberlerdi." 845[10]
Başka bir rivayette Hz. Aişe şöyle demiştir: "Rasulullah (s.a.v.) konuştuğunda, birisi sözünü saymak isterse sayardı."
795) el-Hasen îbn Ali şöyle demiştir: Dayım Hind'e:
-Bana Rasulullah'ın (s.a.v.) konuşmasını tarif et, dedim. O da şunları söyledi:
"-Rasulullah (s.a.v.) icap etmedikçe konuşmazdı, çok sükût e-derdi, söze avurtlarıyla başlar ve onlarla bitirirdi (bütün ağzını kullanırdı, bu Araplarca makbul olan birşeydi). Cevami-i kelimle konuşurdu. Sözleri hak ve doğruydu. Onlarda ne fazlalık ne de eksiklik vardı." 846[11]
796) Ummu Ma"bed şöyle demiştir:
"Rasulullah (s.a.v.) sustuğunda, kendisinde bir vakar ve

843[8] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 382.
844[9] Tirmızî, Sünen, 3640; Şemail, 113; Hatıb, Tarih, 111/416; İbn Hacer, Fethu'l-Barî, 11/197; Bakınız: Sahıhu'l-Buharî, I/35.
845[10] Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, MI/207; ibn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, I/97; İmam Ah-med, Musned, VI/257; İbn Ebi'd-Dünya, kitabu's-samt, 683.
846[11] İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/37.

ağırbaşlılık vardı. Sözleri, sanki dizilmiş birer inci gibi ağzından tatlı tatlı dökülmekteydi. Sözü, ne acizlik sayılacak derecede az, ne de boş ve gereksiz sayılacak derecede çoktu."

797) İbn Abbas şunu söyledi: "Rasulullah konuştuğunda, dişleri nur gibi görünürdü." 847[12]

Rasulullah Konuşurken Ellerini Hareket Ettirirdi

798) el-Hasen İbn Ali, dayısı Hind'den şunu nakletti:

"Rasulullah (s.a.v.) işaret ettiğinde bütün eliyle işaret ederdi, hayret ettiğinde elini ters çevirirdi, (konuştuğu) zaman, parmaklarını bitiştirir, sağ avucuyla, sol elinin baş parmağının içine vururdu. Kızdığı zaman, kızgınlığından hemen vazgeçer ve kızgınlığını belli etmezdi." 848[13]

Rasulullah'ın Minberi

799) Sehl İbn Sa'd şunu anlattı:

Sehl'e, minberin hangi ağaçtan yapıldığı soruldu.

O da şöyle dedi: Vallahi, ben onun hangi ağaçtan yapıldığını bil-miyorum, onun yapılışını ve hangi gün yapıldığını biliyorum. Peygam-ber'in (s.a.v.) onun üzerine ne zaman oturduğunu gördüm.

Peygamber (s.a.v.), marangoz bir köleye sahip olan bir kadına şu

---

847[12] Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, VIII/279; Suyutî, Menahilu'z-Za'f, 6.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 382-383.

848[13] Bakınız: İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-lslıhaye, VI/37; Tirmizî, Şemail, 11/16.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 383.

haberi gönderdi:
"Marangoz kölene benim için cemaate konuştuğumda, üzerine o-turacağım tahtalar yapmasını emret."
Kadın kölesine emretti. Köle, Gabe denilen ağaçlığa gitti ve oradan ılgın ağacı keserek minberi üç basamaklı olarak yaptı. Kadın minberi Peygambere gönderdi. Peygamber (s.a.v.) onu gördüğünüz yere koydu, îlk gün onun üzerine oturup onun üzerindeyken tekbir getirdi. Daha sonra rüku yaptı. Arkasından geri geri giderek indi ve secde yaptı. Cemaat de onunla birlikte secde yaptı. Sonra dönüp hutbesini bitirdi. Minberden ayrılınca:
- "Ey cemaat! Bunu ancak bana uymanız ve namazımı öğrenmeniz için yaptım" dedi. 849[14]

Rasulullah'ın Fesahati (Konuşmasının Güzelliği)

800) Rasulullah (s.a.v.) Araplar'ın en fasihiydi. O şöyle derdi:
"Beni Allah te'dîp etti (edeplendirdi) ve beni güzel te'dîp etti. Ayrıca ben Beni Sa'd kabilesinde yetiştim." 850[15] Rasulullah (s.a.v.) şöyle de buyurmuştur:
"Ben cevami-i kelimle gönderildim." 851[16]
801) Ömer Îbnu'l-Hattab (r.a.), Rasulullah'a (s.a.v.):
-Ya Rasulellah! Aramızdan çıkmadığın (bir tarafa gitmediğin) halde, niye sen bizim en fasihimizsin? diye sordu. Peygamber (s.a.v.):
- "İsmail'in dili kaybolup gitti. Cebrail onu (tekrar) getirdi. Ben

---

849[14] Daha önce kaynakları belirtildi.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 384.
850[15] Bakınız: Kenzu'l-Ummal, 18673.
851[16] Müslim, Sahih, kitabu'l-mesacid, hadis: 6; İmam Ahmed, Musned, H/264, 455. Hadis daha önce geçti.

de onu belledim" cevabını verdi. 852[17]

802) Bureyde anlattı:

"Rasulullah (s.a.v.) insanların en fasihiydi. Onlara (çok edebî olduğu için) açıklamasını duymadan, anlayamadıkları bazı konuşmalar yapardı."

803) Hz. Ali şöyle söyledi:

"Araplardan garip bir kelime duyayım da onu Rasulullah'tan (s.a.v.) duymuş olmayayım. Rasulullah'ın (s.a.v.):

"Eceliyle (tabii olarak) öldü" dediğini duydum. Onu, daha önce hiçbir Arap'tan duymamıştım.

Müellif (Ebu'l-Ferec İbnu'l-Cevzî) -Allah ona rahmet etsin- Rasulullah'ın (s.a.v.) bütün sözleri hikmet ve fesahattir, demiştir.

Şunlar orjinal sözlerindendir:

"Çöplükte biten gülden sakının. (Soyu bozuk kadından sakının)."

"Baharın yetiştirdiği bitki, karnı şişirdiği için (hayvanı) ya öldürür ya da ölüme yaklaştırır." 853[18]

"Mü'min bir delikten iki defa ısırılmaz."

"İnsanlar, tarağın dişleri gibi (eşittirler)."

"Kişi, kardeşiyle çoktur."

Rasulullah (s.a.v.) Ensar'a şöyle demiştir:

"Siz, isteme anında azalıyor, korku anında çoğahyorsunuz."

"Malın hayırlısı ziraatle (ekip dikerek) elde edilendir."

"Malın hayırlısı devamlı olan, kesilmeyendir."

"Kimi ameli geciktirirse, nesebi onu hızlandırmaz."

"Birşeye olan sevgin seni, kör ve sağır eder." 854[19]

"Kanaat tükenmeyen maldır." 855[20]

852[17] Irakî, Tahricu'l-İhya, H/364; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 35462.

853[18] Mal toplamada ölçülü olma konusunda verilmiş bir misaldir. (Mütercimin notu).

854[19] Bunu Türkçedeki "Aşkın gözü kör ve sağırdır" atasözüyle karşılamak mümkün dür. (Mütercimin notu).

Bunların benzeri çoktur.856[21]

Rasulullah'ın Farsça Konuşması

804) Cabir şunu anlattı: Peygamber (s.a.v.) ashabına: "Kalkın! Cabir size "sur" hazırladı" dedi. 857[22] Ebu'l-Abbas Sa'leb şu açıklamayı yaptı:

Bundan maksat: Peygamber'in (s.a.v.) Farsça yemek yaptı demesi ve o yemeğe cemaati çağırmasıdır.

805) Mucahid, Ebu Hureyre'den şunu nakletti: Ebu Hureyre şöyle demiştir:

-Ben karnımdan rahatsız bir haldeyken Rasulullah (s.a.v.) bana uğradı ve:

- "Ebu Hureyre! Senin bir derdin var, senin bir sıkıntın var. Namaza sarıl! Çünkü o, her hastalığın şifasıdır" buyurdu. 858[23]

Müellif (Ebu'l-Ferec tbnu'l-Cevzî) şöyle demiştir: Bu hadis nakil alimlerine göre sabit değildir. Onlar: Ebu Hureyre, Farisî (İranlı) değildi. Ancak Mucahid, İranlıdır. Bunu söyleyen Ebu Hureyre'dir ve bunu Mucahid'e anlatmıştır. Rasulullah'a (s.a.v.) refeden (nisbet eden) kimse hata etmiştir, demişlerdir.

Bu hadisi, İbrahim lbnu'1-Bera, Ebu'd-Derda tarikıyla Rasulullah'ın (s.a.v.) ona böyle söylediği şeklinde rivayet etmiştir. İbrahim sika (güvenilir) raviler namına mevzu

---

855[20] Bu hadis için bakınız: Suyutî, Dureru'l-Muntesıra; Sehavî, Makasıdu'l-Hasene; Aclunî, Keşfu'l-Hafa; Zerkeşî, Tezkirafi'l-EhadÎsi'l-Muştehira.

856[21] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 384-385.

857[22] Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, VII/274.

858[23] Ibn Adiyy, el-Kamıl, 111/985; imam Ahmed, Musned, M/403; Ebu'l-Ferec İbnu'l-Cevzî, el-llelu'l-Mutenahiye, 1/171.

(uydurma) hadisler rivayet eden birisidir.859[24]

Rasulullah'ın Misal Getirdiği Şiirler

806) el-Bera şöyle anlattı:
Rasulullah'ın (s.a.v.) Hendek günü toprak taşıdığını ve toprağın onun koltuk altlarının beyazlığını örttüğünü gördüm. Bu arada Rasulullah (s.a.v.) şu şiiri okuyordu:
"Allah'ım sen olmasan, hidayet yolunu bulamaz, sadaka vermez, namaz kılmazdık.
Üzerimize bir huzur indir! Karşılaştığımız zaman ayaklarımızı sabit kıl!
Düşmanlar bize karşı saldırıya geçtiler. Onlar fitne çıkarmak istediklerinde biz çekindik katılmadık.
807) Yine el-Bera, Rasulullah'ın (s.a.v.) Huneyn günü şöyle dediğini söylemiştir:
"Ben Peygamberim, yalan yok. Ben Abduhnuttalib'in oğluyum."
808- Cundub îbn Sufyan el-Becelî şunu anlattı:
Rasulullah'ın (s.a.v.) parmağına bir taş dokunmuş ve parmağı kanamıştı. Bunun üzerine Rasululîah (s.a.v.):
"Sen nihayet kanayan bir parmak değil misin? Başına gelen de Allah yolunda gelmiştir" demiştir.
809) Hz. Aişe'ye (r.a.) Rasulullah'm (s.a.v.) şiirden misal getirdiği olur muydu? diye soruldu. O da şöyle cevap verdi:
-îbn Revaha'nın şiirini ve şu sözünü misal olarak getirirdi: Kendisine azık vermediğin kimse sana haber getirir.860[25]

859[24] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 385-386.
860[25] Aslında bu şiir Ibn Revaha'nın değil, Tarafe İbnu'l-Abd'in'dir. Rivayette bir yanlışlık vardır. (Mütercimin notu).

810- Ebu Hureyre şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.):
"Lebid'in: Dikkat et! Allah'tan başka, var olan her şey batıldır (fanidir), sözü, şairin söylediği en doğru sözdür" demiştir. 861[26]
Umeyye Ibn Ebi's-Salt'ın şiiri az kalsın müslüman olacakmış, demiştir.862[27]

Rasulullah'ın Dinlediği Şiirler

811) Amr İbnu'ş-Şerid'in babası şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) beni, hayvanının arkasına bindirdi ve:
- "Senin ezberinde Umeyye îbn Ebi's-Salt'ın şiirinden biraz var mı?" dedi. Ben de:
-Evet, var, ya Rasulellah! dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Haydi, onları bana oku" dedi. Ben de ona yüz beyt okudum.
812) Nabiğa anlattı: -Peygamber'e (s.a.v.) şu şiiri okudum:
Biz göğe ulaştık. Şerefimiz ve derecelerimiz de göğe ulaştı. Biz, bunun üstünde zuhur etme yeri umuyoruz. Peygamber (s.a.v.):
- "Ebu Leyla! Zuhur etme yeri neresi?" dedi. Ben de: -Cennet, dedim. O da:
- "Evet, inşaallah!" dedi. Sonra ben de şu iki beyti söyledim:
"Hilmin, duruluğunu bulandırmaktan koruyan kusurları yoksa onda hayır yoktur.
Halim kimse de yoksa, cehalette hayır yoktur. O, birşeyi getirirse, onu yapar. Peygamber (s.a.v.):

861[26] Müslim, Sahih, kitabu'ş-şiir, hadis: 6; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, VIII/217; Tir-mizî, Şemail, 123, 125; İbn Akasir, Tarih, 111/123. Bakınız: el-Bidaye ve'n-Nihaye, II/228; Ta-rihu Isbehan, I/270.
862[27] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 386-387.

- "Ağzına sağlık" dedi. 863[28]

813) Said İbnu'l-Museyyeb şunu anlattı:

Ka'b tbn Zuheyr, kendisine, Rasulullah'm (s.a.v.) tehdidi ulaştığında durumunu tamamen değiştirerek Ebu Bekr'e geldi. Ebu Bekr sabah namazım kılınca, Ka'bı, yüzü sarığıyla kapalı olarak Rasulullah'a (s.a.v.) getirdi ve:

-Birisi müslüman olmak için sanabeyat edecek dedi ve elini uzattı. Ka'b yüzünü açtı ve:

-Babam, anam sana feda olsun, ya Rasulellah! Burası sana sığınma yeridir. Ben, Ka'b İbn Zuheyr'im, dedi.

Ensar üzerine hücum edip Peygamber'in (s.a.v.) aleyhinde söylediği sözlerden dolayı ona ağır hakaretlerde bulundular. Kureyşliler ona karşı yumuşayıp müslüman olmasına sevindiler.

Peygamber (s.a.v.) ona eman verdi. O da içinde aşağıdaki beytin bulunduğu övgü dolu şiirini okudu:

"Suad benden uzaklaştı; bugün kalbim hasta, kırık, onun izinde, kurtulması imkansız, ayağı bağlı bir esir."

Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) ona bir bürde (hırka) giydirdi. Ka'b'tan sonra, Muaviye İbn Ebi Sufyan büyük miktarda bir para vererek onu, oğullarından satın aldı.

Bu,bayramlarda halifelerin giydiği hürdeydi. Bunu Eban iddia etti.

Musannif (Ebu'l-Ferec Îbnu'l-Cevzî) şöyle dedi: Aralarında, el-Abbas, Abdullah İbn Revaha, Hasan, Dımar ve Esed îbn Zenîm ve Aişe'nin bulunduğu bazı kişiler ona, birçok kişinin içinde şiir okumuşlardır. Onları Kitabu'l-Eş'ar'da belirttim.864[29]

863[28] Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, 4065; Beyhakî, Delâilu'n-Nubuvve, V/251; Tarihu Ibn Asakir, 350; Ebu Nuaym, Tarihu Isbehan, J/74. Bakınız: el-Bidaye ve'n-Nihaye, V/17.

864[29] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 387-388.

Rasulullah'ın Yürüyüşü

814) Enes şöyle dedi:
"Peygamber (s.a.v.) sallanmadan yürürdü." 865[30]
815) Lakit îbn Sabre babasından şunu aktardı:
O ve bir arkadaşı Peygamber'i (s.a.v.) aramak üzere Hz. Aişe'ye geldiler. Fakat onu bulamadılar. Çok geçmedi, Peygamber (s.a.v.) orta bir yürüyüşle (ne aceleci, ne de yavaş) ve ayaklarını sürümeden adımlarını canlı ve uzun atarak geldi.
816) Hz. Ali şöyle demiştir:
"Peygamber (s.a.v.) yürürken, ayaklarım sürümez, adımlarım canlı ve uzun atar, sanki yüksekten iner gibi önüne eğilirdi. Ne ondan önce ne de ondan sonra onun gibisini görmedim." 866[31]
817) (el-Hasen) dayısı Hind'den şunu nakletti:
"Rasulullah (s.a.v.) ürürken, yüksek bir yerden iner gibi yürürdü. Bakmak istediği zaman, bakacağı tarafa tamamıyla dönerek bakardı. Etrafa gelişi güzel bakmazdı. Yeryüzüne bakışı, semaya bakışından daha çoktu. Bakışının çoğu, göz ucuyla bakmaktı. Yürürken ashabının gerisinde yürürdü. Birisiyle karşılaştığında önce kendisi selam verirdi."
818) Ebu Hureyre şunu anlattı:
"Bir cenazede Rasulullah'la (s.a.v.) birlikteydim. Yürürken beni geçti. Koşunca ben onu geçtim. Kendi kendime: Herhalde yeryüzü ona duruluyor, dedim."
819) Ebu Hureyre şöyle dedi:
"Ben Rasulullah'tan (s.a.v.) daha hızlı yürüyön birini görmedim. Sanki yeryüzü ona duruluyordu. Biz kendimizi zorluyorduk. O

865[30] Bu hadisin kaynakları, bedeni özellikleriyle ilgili bölümde geçti.
866[31] Bu hadisin kaynaklan, bedeni özellikleriyle ilgili bölümde geçti.

ise, aldırmıyordu."
820) Ömer Îbnu'l-Hattab şöyle demiştir:
"Ben Rasulullah'ın (s.a.v.) ayaklarını bastığım görmedim."
821) Cabir şunu söyledi:
"Rasulullah'ın (s.a.v.) ashabı, O'nun sırtını meleklere bırakarak, Önünde yürürlerdi."
822) Ibn Abbas şunu anlattı:
"Rasulullah'ı denemek ve arkasında yürümemden hoşlanıp hoşlanmayacağım anlamak için, onun gerisinde yürüdüm. Eliyle bana dokunup beni kendisinin yanma çekti. Anladım ki bundan hoşlanmıyordu."867[32]

Rasulullah'ın Gülmesi Ve Gülümsemesi

823) Hz. Aişe şöyle demiştir:
"Ben şimdiye kadar Rasulullah'ın (s.a.v.) aşırı neşelendiğini ve küçük dilini görünceye kadar güldüğünü görmedim. O, yalnız gülümserdi." 868[33]
824) Abdullah Ibnu'l-Haris Ibn Cez' şunu söyledi:
"Rasulullah'tan (s.a.v.) daha çok gülümseyen hiç kimseyi görmedim."
825) Suheyb şunu söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.) azı dişleri görününceye kadar güldü." 869[34]
826) Ebu Hureyre şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) azı dişleri görününceye kadar güldü."
827) Huseyn îbn Zeyd el-Kelbî şunu söyledi:

867[32] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 388-389.
868[33] Bakınız: Sahihu'l-Buhari, kitabu'l-cihad, bab: 162; edeb, bab: 68; Müslim, kitabu fezaili's-sahabe, hadis: 135; Ahmed, İV/358, 359, 362, 365.
869[34] Kaynakları daha önce geçti.

"Rasulullah1 in (s.a.v.) güldüğünü görmedim. O'nun gülmesi tebessüm etmekten başka birşey değildi."

828) el-Huseyn îbn Ali şöyle demiştir:

"Dayım Hind'e, Rasulullah'm (s.a.v.) nasıl güldüğünü sordum. O da şu cevabı verdi: Çoğunlukla onun gülüşü tebessüm etmekti, o anda dişleri dolu taneleri gibi görünürdü."

829) Hişam îbn Urve'nin babası şunu anlattı:

Bir bedevi, devesinin üzerinde geldi ve mescidin Önüne devesini çöktürüp Rasulullah'm (s.a.v.) yanma girdi. Hamza îbn Abdulmuttalib, muhacir ve ensar'a mensup bazılarıyla birlikte oturuyordu. Onların a-rasında eh-Nuayman da vardı. Hamza, en-Nuayman'a: -Yazıklar olsun sana! Onun devesi semizdir. Onu kessen iyi olur. Çünkü bizim canımız et yemek istiyor. Eğer bunu yaparsan, Rasulullah'a (s.a.v.) ödetiriz ve biz de et yemiş oluruz, en~Nuayman: -Eğer bunu yaparsam ve siz ona söylerseniz bana darılır, dedi. Onlar:

-Tamam, söylemeyiz, dediler. en-Nuayman:

-Mikdad! Beni şu çukurda sakla, üzerime bir şey ört ve beni hiç kimseye gösterme, çünkü ben, yeni birşeyler yaptım, dedi ve dediğini yaptı.

Bedevi, devesinin kesilmiş olduğunu görünce bağırdı. Peygamber (s.a.v.) dışarı çıktı ve:

- "Bunu kim yaptı?" dedi. Onlar:

-Nuayman, diye cevap verdiler. Rasulullah (s.a.v.):

- "Nereye gitti o?" dedi. Onlar: -îşte burada! dediler.

Rasulullah (s.a.v.) yanında Hamza ve arkadaşları olduğu halde onu takibe çıktı. Nihayet Mikdad'ın yanına geldi. Rasulullah ona:

- "Nuayman'ı gördün mü?" diye sordu. el-M;kdad sustu. Peygamber (s.a.v.): "Bana onun nerede olduğunu mutlaka söyleyeceksin" dedi. el-Mikdad:

-Ondan haberim yok, dedi ve eliyle onun bulunduğu yere işaret

etti. Rasulullah (s.a.v.) onu bulup:
- "Hain! Bunu niçin yaptın?" dedi. O da:
-Seni hak ile gönderene yemin olsun! Bunu bana Hamza'yla arkadaşları söylediler, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) bedeviyi razı etti ve: . -
- "Haydi ona buyurun" dedi ve deveyi yediler.
Rasulullah (s.a.v.) onun yaptığım hatırlayınca, azı dişleri görününceye kadar gülerdi.
830) Cerir İbn Abdillah şöyle demiştir:
"Müslüman olduğumdan beri Rasulullah (s.a.v.) beni yanına girmekten menetmemiştir ve beni gördüğü zaman da mutlaka gülmüştür."
831) Sahih'te şu rivayet vardır:
Rasulullah (s.a.v.), Cehennem'den çıkarılan bir adamı anlattı. Ona:
-Ne dilersen dile, denilecek. O da dileyecek. Ona:
-Dilediğin senin. Dünyanın on misli de senin, denilecek. Bunun üzerine o:
-Melik ancak sen olduğun halde benimle alay mı ediyorsun? diyecek. Rasulullah (s.a.v.) azı dişleri görününceye kadar güldü. 870[35] Bu konuda pek çok hadis vardır.
832) Ali tbn Ebi Talib'den bu hadislere aykırı bir hadis rivayet edilmiştir. Hz. Ali şunu anlattı:
Peygamber (s.a.v.) beni Yemen'e gönderdiğinde, yanıma aynı temizlik içinde hepsinin, cinsi münasebette bulunduğu bir kadından meydana gelen çocuk hakkında anlaşamayan üç kişi geldi. Her üçü de çocuğun kendisine ait olduğunu iddia ediyordu. Aralarında kur'a çektim ve onu kur'a çıkana verdim. Diğer iki

870[35] Müslim, Sahih, kitabu'l-îman, hadis: 309; Tirmizî, Sünen, kitabu siîeti cehennem, bab: 10; İmam Ahmed, Musned, I/379.

kişiye de diyetin üçten ikisini vermekle hükmettim.
Rasulullah'm (s.a.v.) yanına gelince, bunu ona anlattım. Rasulullah (s.a.v.) ayağıyla yere vuruncaya kadar güldükten sonra:
- "Öyleyse onlar hakkında Allah'ın hükmüyle hükmettin" dedi. (Yahut şöyle dedi: "Allah, senin onlar hakkındaki hükmünü beğendi.")
Bu hadis sabit değildir. Senedinde cerhe uğramış (tenkide uğramış) kişiler vardır.
Rasulullah'ın tebessümü aşacak şekilde güldüğü doğru değildir. 871[36]

Rasulullah Fe'li (Güzel Sözü) Sever

833) Enes şunu söyledi: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Hastalık bulaşması ve teşe'üm (uğursuzluğa yorma) yoktur. Ancak fe'l hoşuma gider." Sahabiler şöyle dediler:
-Ya Rasulellah! Fe'l nedir? dediler.
- "Güzel sözdür" diye cevap verdi. 872[37]
834) Ibn Ömer şunu söyledi: Peygamber Âsiye adını değiştirip:
- "Sen Cemîle'sin" dedi. 873[38]
835) Enes (r.a.) şöyle demiştir: "Peygamber (s.a.v.) bir ihtiyacı için çıktığında:
Ey Raşid (doğru yolu bulan), ey Necih (başarılı olan) sesini duymaktan hoşlanırdı."
836) Ibn Abbas şunu söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.), tefaul yapar (iyiye yorar) tetayyur yapmazdı

871[36] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 389-391.
872[37] Buharî, Sahih, Vll/180, 175; Müslim, Sahih, kitabu's-selam, 112; Ebu Davud, Sünen, 3916; İbn Mace, Sünen, 3537.
873[38] Ebu Davud, Sünen, 4952; İmam Ahmed, Musned, H/18.

(uğursuzluğa, kötüye yormazdı). Rasulullah (s.a.v.) güzel ismi severdi.

837) Ibn Ömer şöyle demiştir:

Rasulullah (s.a.v.) bir söz duydu. Hoşuna gitti ve: "Güzel sözünü senin ağzından aldık" dedi. 874[39]

Rasülullah'ın Hoşa Gitmeyen İsmi Değiştirmesi

838) Ebu Hureyre şunu söyledi:

"Rasulullah (s.a.v.), hoş olmayan (kötü) ismi, güzel isimle değiştirirdi." 875[40]

839) Ibn Ömer şunu anlattı1: "Peygamber (s.a.v.) Asiye adını değiştirip:

- "Sen Cemîle'sin" dedi. 876[41]

Rasülullah'ın Hediyeyi Kabul Etmesi Ve Ona Karşılık Vermesi

840) Hz. Aişe şöyle demiştir:

"Rasulullah (s.a.v.) hediyeyi kabul ederdi ve onun karşılığım ve-

---

874[39] Ebu Davud, Sünen, 2917; İbnu's-Sinnî, Amelu'l-Yevmi ve'l-leyle, 285; Aclunî, Keşfu'l-Hafa, H/68.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 391-392.

875[40] Tirmizî, Sünen, 2839; Münzırı, Terğib ve't-Terhib, 111/71; Bağavî, Şernu's-Sunoe, XII/342.

876[41] Daha önce kaynakları geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 392.

rirdi (hediyeye hediyeyle karşılık verirdi)." 877[42]

841) Hz. Aişe şöyle dedi:

-Vallahi, Muhammedin (s.a.v.) ailesinin üzerinden bir ay geçer de hiç ekmek pişirmezlerdi.

Ravi şöyle der: Ben:

-Mü'minlerin annesi! Peki Rasulullah (s.a.v.) ne yerdi? dedim. Aişe şu cevabı verdi:

-Ensar'dan bazı komşularımız vardı. Allah onlardan razı olsun. Onların Rasulullah'a (s.a.v.) hediye ettikleri bir miktar sütleri vardı."

842) Ebu Hureyre şunu söyledi: Rasulullah buyurmuştur:

"Bana bir paça bile hediye edilse onu kabul ederim. Ben paça yemeğe davet edilsem bile ona icabet ederim." 878[43]

Rasulullah'ın Ashabıyla Çok İstişarede Bulunması

843) Hz. Aişe şöyle dedi:

"Başkalarıyla, Rasulullah'tan (s.a.v.) daha çok istişarede bulunan birisini görmedim." 879[44]

Yağan İlk Yağmurda Rasulullah İn Yaptığı Hareket

844) Enes (r.a.) şunu anlattı:

877[42] Buharî, Sahih, IH/206; Ebu Davud, Sünen, 3536; Tirmizî, Sünen, 1953; İmam Ahmed, Musned, VI/90; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, VI/180; Ibn Ebi Şeybö, VI/551; Tirmizî, Şemail, 192.

878[43] Daha önce kaynaklan geçti.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 392-393.

879[44] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 393.

Bir defasında Rasulullah'la (s.a.v.) beraberken yağmura tutulduk. Rasulullah (s.a.v.) başını açtı ve yağmurdan ıslandı. Ben O'na:
-Ya Rasulellah! Neden böyle yaptın? dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Bu yağmur, Aziz ve Celil olan Rabbim tarafından yeni geliyor da onun için" dedi. 880[45]
845) Ebu Hureyre anlattı:
Rasulullah'la (s.a.v.) ashabı, o yıl ilk yağan yağmurda başlarını açarlar ve Rasulullah (s.a.v.) şöyle derdi:
"Bu Rabbimiz'in en yeni yağmuru ve O'nun en büyük bereketidir." 881[46]

Rasulullahtn Kendisi Hakkında Sui Zanna Sebep Olmama Konusunda İhtiyatlı Davranması

846) Safiyye bint Huyeyy şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) itikafdaydı. Bir gece onu ziyarete geldim. O'nunla görüştükten sonra ayağa kalktım. Rasulullah da (s.a.v.) beni geçirmek üzere kalktı. Onun odası Usame İbn Zeyd'in evindeydi. O sırada Ensar'dan iki adam geçti. Onlar Rasulullah'ı görünce hızlandılar. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.):
- "Acele etmeyin, durun! Yanımdaki kadın Safiyye bint Huyeyy'dir" dedi. O iki sahabi:
-Subhanellah! Ya Rasulellah! (Biz böyle bir şeyden seni tenzih ederiz) dediler.

880[45] İmam Ahmed, Musned, 111/267; Hakim, Müstedrek, İV/285; Bağavî, Şerhu's-Sunne, İV/424; Ebu Nuaym, Hıiyetu'l-Evliya, VI/292; İbn Ebi Şeybe, Musannef, VHI/555; Ze-hebî, Mizanu'l-İ'tidal, 1505.
881[46] Bakınız: KenzuUJmmal, 4939;Tarihu ibn Asakir, 111/214.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 393.

Rasulullah (s.a.v.) da onlara:
- "Şeytan insan vücudunda dolaşan kan gibidir. Ben, sizin gönüllerinize şeytanın kötü bir şüphe atmasından korktum" dedi. 882[47]

847) Enes şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) hanımlarından birisiyle birlikteydi. Yanlarından bir adam geçti. Peygamber (s.a.v.):
- "Ey falanca! Bu, benim hanımımdır" dedi. Adam:
. -Ya Rasulellah! Ben öyle bir zanda bulunsam bile, senin hakkında bulunmam, dedi. Peygamber (s.a.v.):
- "Şeytan kan gibi, insanın vücudundaki damarlarda dolaşır" dedi. 883[48]

Rasulullah'ın Neşeli Ve Kızgın Olduğunu Gösteren Belirtiler

848) Ka'b îbn Malik şöyle dedi:
"Rasulullah'ı (s.a.v.) birşey sevindirdiğinde, yüzü ayın halesi gibi parlardı." 884[49]
849) Ummu Seleme şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) öfkelendiğinde, yüzü kızarırdı." 885[50]
850) Imran İbn Husayn şunu söyledi:

882[47] Buharî, Sahih, IH/64, İV/100, 150, VIII/60, lX/87; Müslim, Sahih, kitabu'd-dem, hadis: 24; Ebu Davud, Sünen, kitabu's-sıyam, bab: 78;Tirmizî, Sünen, 1172; İbn Mace, Sünen, 1780.
883[48] Bu hadisin kaynaklan daha Önce geçti.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 394.
884[49] Buharî, Sahih, İV/229; Müslim, Sahih, kitabu't-tevbe, hadis: 53; imam Ahmed, Musned, III/459, VI/90; Hakim, Müstedrek, M/605; Bağavî, Şerhu's-Sunne, 111/163.
885[50] Heysemî, Mecmau'z-Zevaİd, VII/278; Buharı, Tarihu's-Sağir, 1/227.

"Peygamber (s.a.v.) birşeyden hoşlanmadığında bu, yüzünden anlaşılırdı." 886[51]

851) Hz. Aişe şunu söyledi:

"Rasulullah (s.a.v.) fazla üzüldüğünde, sık sık sakalını sıvazlardı." 887[52]

Rasulullah'ın Halkla Olan Münasebetleri

852) el-Hasen Ibn Ali anlattı:

Dayım Hind Ibn Ebî Hale'ye, Rasulullah'ın (s.a.v.) evden çıktığında ne yaptığını sordum. O da şu cevabı verdi:

"Rasulullah (s.a.v.), ancak kendisini ilgilendiren, müslümanlan birbirine ısındıracak, aralarındaki soğukluğu kaldıracak konularda konuşurdu. Her kavmin yüksek hasletli kişisine ikram eder ve ona kavminin işlerinin idaresini verirdi. Halkı sakındırır ve onlardan da sakmırdı. Hiç kimseden güler yüzünü ve güzel huyunu esirgemezdi. Ashabını arar ve aralarında olup bitenleri sorardı. İyiyi över ve pekiştirir, kötüyü de yerer ve zayıflatırdı. Onun işleri itidalliydi. İhtilafsızdı. Gaflete düşerler korkusuyla müslümanlan uyarmayı ihmal etmezdi. Her hali normaldi. (Hakkı ne tecavüz, ne de onu yerine getirmekte kusur ederdi.) Kendisine yakın olanlar, insanların en hayırlılarıydı. Onun katında ashabın en üstünü, nasihati en umumî ve mertebesi en büyük o-lanı da, yardımı ve iyiliği en güzel olandır. O, Allah'ı zikretmedikçe ne kalkar, ne de otururdu. Nerede olursa olsun, oturan bir topluluğun yanına vardığında, meclisin sonuna oturur

---

886[51] İmam Ahmed, Musned, 111/79; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, XVHI/206; Tirmizî, Şemail, 192.

887[52] Zebidî, Ithafu's-SadetİI-Muttakîn, Vll/137; Irakî, Tahricu'l-lhya, H/102. . Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 394-395.

ve müslümanlara böyle yapmalarını emrederdi. Kendisiyle birlikte oturan herkese nasibini verir, öyle ikram ederdi ki, herkes Rasulullah'ın (s.a.v.) yanında, kendisinden daha kerim (üstün) birisi yok sanırdı. Kendisiyle oturan (veya gelip ihtiyacını arzeden kimseye dönüp gidinceye kadar katlanırdı). Bir kimse, kendisinden bir istekte bulununca onu reddetmez verir, yahut tatlı ve yumuşak bir dille geri çevirirdi. Onun minderi ve güzel ahlâkı, bütün insanları, içine alacak kadar genişti. Onlara bir baba oldu. Hak konusunda herkes, onun yanında eşitti. Onun meclisi, hilm, haya, sabır ve emanet meclisiydi. O'nun meclisinde ne sesler yükselir, ne bir kimse suçlanır, ne de işlenmiş bir kusur ve hata açığa vurulurdu. O'nun meclisinde bulunanlar birbirlerinin dengi olup birbirlerine karşı üstünlükleri, ancak takva yönündendi. Onlar alçak gönüllüydüler. O mecliste büyüklere saygı gösterirler, küçüklere merhamet ederler, ihtiyaç sahiplerini başkalarına tercih edip ihtiyaçlarını karşılamağa çalışırlar, garibi de (yabancıyı) korurlardı."
Ben:
-Meclisindekilere karşı tutum ve davranışı nasıldı? dedim. O da şunları söyledi:
- "Daima güleryüzlüydü. Yumuşak huyluydu. Katı kalpli değildi. Hiç kimseyi ayıplamaz ve övmezdi. Hoşlanmadığı şeye göz yumardı. Uman kimseyi umutsuzluğa düşünmezdi.
Kendisim üç şeyden alakoymuştu: insanlarla çekişmekten, çok konuşmaktan, yararsız ve boş şeylerle uğraşmaktan, (insanları, üç şeyde kendi hallerine bırakırdı: Hiçbir kimseyi kötülemez ve ayıplamazdı.) Hiç kimsenin ayıbını ve kusurunu araştırmazdı. Ancak sevabım umduğu konuda konuşurdu. O, konuşurken, meclisinde bulu-nanlar başlarına kuş konmuş gibi, sessiz ve hareketsiz dururlar, sözünü bitirip susunca, konuşurlar, yalnız onunla tartışmazlardı. Onun yanında birisi konuşurken, diğerleri

onun konuşması bitinceye kadar susarlardı. (O'nun yanında en sonrakinin sözü ile en öncekinin sözü farksızdı.) Diğerlerinin güldüğü şeye O da güler, onlar birşeye hayret ederlerse, O da onlar gibi hayret ederdi. Meclisine gelen yabancıların sözlerinde ve sorularında kabalık ve kırıcılığa katlanırdı ki, ashabı da kendisi gibi davransınlar. Şöyle derdi: "Bir ihtiyaç sahibini gördüğünüzde ona yardım edin.1 Hakk'a tecavüz etmedikçe hiç kimsenin sözünü kesmezdi. Hakk'a tecavüz ettiğinde de ya onu menederek [sözünü keser] ya da meclisten kalkıp giderdi.888[53]

el-Hasen şöyle der:

Bir- süre bunları el-Huseyn'den gizledim. Sonra ona anlattım Onun bu konuda benden önce davrandığını gördüm. Ona benim sor duklarımı sormuştu. Babasına, onun giriş ve çıkışını da sormuştu. •

el-Huseyn şöyle demiştir:

Babama, Rasulullah'ın (s.a.v.) eve girişini sordum. O da şunlar söyledi:

"O, evine girdiğinde vaktini üçe ayırırdı: Bir kısmım Allah'a, bi kısmını ailesine, bir kısmını da kendisine. Şahsına ayırdığı vakti d kendisiyle insanlar arasında boluşturmuştu. Havassın bilgilerini avam ulaştıracağına güvenirdi. Halkı ilgilendiren hiçbir şeyi yanında tutma: biriktirmezdi.

Ümmetine ait vakti, fazilet sahiplerine dindeki üstünlük derecelerine göre bölüştürüp kendilerini ona göre huzuruna çağırmak adetiydi.

Onlardan kimisinin bir ihtiyacı, kimisinin iki ihtiyacı, kimisinin de daha çok ihtiyacı vardı. Rasulullah (s.a.v.) onlarla meşgul olur, sorularına gerekli cevapları verir ve: "Burada bulunan bulunmayana tebliğ etsin. Bana kendisi gelip ihtiyacını arz

888[53] Zebidî, İthafu's-Sadeti'i-Muttakîn, VII/107; Tirmizî, Şemail, ü/145.

edemeyen kimsenin ihtiyacını da siz bana arzedin. Şüphesiz sultana ihtiyacım arz edemeyenin ihtiyacını arzedenin ayaklarını kıyamet gününde Allah sabit kılar" derdi. O'nun yanma girenler talip olarak girerler, en büyük ilim zevkini tatmış ve hayra delalet edici olarak çıkarlardı."

853) Hz. Ali şöyle demiştir:

"Rasulullah (s.a.v.), insanların göğsü en cömert olanı, en doğru hüccetlisi, en yumuşak ve uysalı, en iyi arkadaşlık edeniydi. Onu birdenbire görenler, onun manevî vakar ve heybetinden sarsılırlar kendini yakından tanıyınca da O'na sevgiyle bağlanırlardı. O'nun özelliklerini ve meziyetlerini anlatmak isteyen kimse: Ben, ne O'ndan önce, ne de sonra O'nun bir benzerini görmedim, der." 889[54]

Rasulullah'ın Yemini

854) îbn Ömer (r.a.) şöyle dedi: Rasulullah'm yemini şöyleydi: "Kalpleri (halden hale) değiştiren hakkı için, hayır!" 890[55]

855) Ebu Zerr şunu söyledi: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

1 "Canım elinde olan Allah'a yemin olsun! Havuzun kapları, karanlık ve bulutsuz bir gecede göğün irili ufaklı yıldızlarının sayısından daha çoktur." 891[56]

856) Ebu Hureyre şöyle dedi: Rasulullah'm yemini şöyleydi:

889[54] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 395-397.

890[55] Buharı, Sahih, VII1/157,160; !X/145; Ebu Davud, Sünen, 3263; Tirmizî, Sünen, 1540; Nesaî, Sünen, VII/2; İmam Ahmed, Musned, H/25, 26,27, 67, 68, 127; Darimî, Sünen, H/187; Beyhakî, Sünenü'l-Kübra, X/27; Taberanî, Mu'cemul-Kebir, X!l/296, 297; îbn Ebi Asım, Sunne, i/105.

891[56] Bu hadisin kaynakları daha önce geçti/

"Hayır! Allah'tan mağfiret dilerim." 892[57]

Oturduğu Yerden Kalktığında Rasulullah'ın Söyledikleri

857) Rafı' îbn Hadic şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) ashabıyla oturup da kalkmak istediği zaman şöyle derdi:
"Subhaneke'llahumme ve bi-hamdike, eşhedu en lâ ilahi illâ ente. Estağfîruke ve etubu ileyke (Allah'ım! Seni her türlü kusur ve noksanlıktan tenzih ederim. Sana hamd ederim. Senden başka ilah olmadığına şehadet ederim. Senden affetmem ve bağışlamanı dilerim. Sana tövbe ederim). " 893[58]
858) Ebu Berze şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) oturumun sonunda, kalkmak istediğinde şöyle derdi:
"Subhaneke'llahumme ve bi-hamdike, eşhedu en lâ ilahe illâ ente. Estağfîruke ve etubu ileyke (Allah'ım! Seni her türlü kusur ve noksanlıktan tenzih ederim. Sana hamd ederim. Senden başka ilah olmadığına şehadet ederim. Senden affetmeni ve bağışlamanı dilerim. Sana tövbe ederim)." 894[59]
Şöyle dediler:

892[57] Ebu Davud, Sünen, 3560,3775; Nesaî, Sünen, VİİI/33; İbn Mace, Sünen, 2093; imam Ahmed, Musned, V/288; Tebrizî. Mişkât, 3423; e!-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 18709.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 397.
893[58] İmam Ahmed, Musned, İH/450, İV/420, 425; Darımî, Sünen, H/283; Abdurrez-zak, Musannef, H/283; Taberanî, Mu'cemu's-Sağır, I/222; İbn Sa'd, Tabakatû'l-Kübra, 11/1; ibn Ebî Şeybe, Musannef, X/256; Bağavî, Şerhu's-Sunne, VI/254; İbnu's-Sınni, Arnelu'l-yevm ve'l-leyle, 28.
894[59] Yukarıdaki dipnota bakınız.

-Ya Rasulellah! Sen şimdi, daha önce söylemediğin bir söz söylüyorsun. Bunun üzerine Rasuîullah (s.a.v.):
- "Bu mecliste olanların keffaretidir" dedi. 895[60]

DOKUZUNCU BÖLÜM

RASULULLAH'IN ZÜHDÜ

Rasulullah'ın Dünyaya Önem Vermemesi

859) Abdullah şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) bir hasırın üzerine yatıp uyumuş, hasır böğründe iz yapmıştı. Ben:
-Ya Rasulellah! Keşke bize bildirseydin de, altına ondan daha yumuşak birşey serseydik, dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Dünyalık şeyler, benim neme gerek? Benimle dünya arasındaki durum: Sıcak bir günde yola çıkıp bir ağacın altında dinlendikten sonra onu bırakıp yola koyulan yolcunun durumu gibidir." 896[1]
860) Ebu Umame şöyle demiştir: Rasulullah şöyle buyurdu:
"Rabbim bana Mekke vadisini altın yapmayı teklif etti. Ben de: Hayır! Rabbim! Ben bir gün aç olayım, bir gün de tok olayım. Tok olduğum zaman, sana hamdedeyim, şükredeyim. Aç olduğum zaman da, sana dua ve niyazda bulunayım, dedim." 897[2]

895[60] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 397-398.
896[1] Buharî, Sahih, 111/213; İmam Ahmed, Musned, 1/301, 441; Hakim, Müstedrek, İV/310; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, J/338; İbn Sa'd, Tabakalü'l-Kübra, 1/159; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, İV/234.
897[2] Tirmizî, Sünen, 2347; imam Ahmed, Musned, V/254; Taberanî, Mucemu'l-Kebir, VİN/245; İbnu'l-Mübarek, Zuhd, N/54; Bağavî, Şerhu's-

861) Hz. Aişe şunu anlattı:
Ben içine lif ve izhir otu doldurulmuş iki yatak edindim. Bunun ü-zerine Rasulullah (s.a.v,):
- "Aişe! Dünyalık şeyler benim neme gerek? Dünya ile benim a-ramdaki durum, bir ağacın altına inip onun dibinde öğle uykusuna yatan ve gölge döndüğünde tekrar yola koyulup oraya bir daha dönmeyen birisinin durumu gibidir." 898[3]

Rasulullah'ın Dünyalık Az Birşeyle Yetinmesi

862) Ebu Hureyre şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.):
"Allah'ım! Al-i Muhammed'in (Muhammed'in ev halkının) rızkını ölmeyecek kadar ver" dedi. 899[4]
863) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) asla akşam yemeğini sabaha, sabah yemeğini de akşama kaldırmadı. Birşeyden çift edinmedi, ne çift gömlek, ne çift rida, ne çift izar, ne de ayakkabılar edindi. Evinde, hiç boş durduğu görülmedi. Ya yoksul birinin ayakkabısını tamir eder, ya da dullar için elbise dikerdi." 900[5]

Sunne, İV/246; Munziri, Terğıb ve't-Terhib, İV/154, 189; Ibn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, 1/101; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, XI/292.

898[3] 783 no!u dipnota bakınız.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 399-400.
899[4] Musüm, Sahih, 730, 2281; Buharî, Sahih, kitabu'r-rikate, bab: 17; Ibn Mace, Sünen, 4139; Beyhakî, Sünenü'l-Kübra, il/150, Vll/46; Miinzirî, Terğib veVTerhib, İV/170; İmam Ahmed, Musned, H/446, 481; İbn Ebi Şeybe, Musannef, Xltl/24; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/339, İV/87.
900[5] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 400.

Rasulullah'ın Hiçbir Şeyi Saklamadığı

864) Enes şunu söyledi:
"Peygamber (s.a.v.) hiçbirşeyi saklamazdı." 901[6]

Rasulullah1n İlerisi İçin Mal Biriktirip Sakladığı Konusundaki Rivayetler

865) Hz. Ömer şunu rivayet etti:
"Ben-i Nadir kabilesinin malları, Allah'ın, Rasulü'ne fey olarak verdiği şeylerden olup müslümanlar bunların üzerine at ve deve koş-turmamışlardı. Bunlar yalnız Peygamber'e (s.a.v.) .mahsustular. O da ailesinin senelik nafakasını ayırır, kalanını Allah yolunda bir hazırlık olmak üzere hayvan ve silaha sarfederdİ."
866) îbn Uyeyne şunu anlattı:
Ma'mer bana şöyle dedi: Bana es-Sevrî: Kişinin, ailesi için bir yıllık veya bir yıllıktan daha az yiyeceğini toplaması hakkında birşey duydun mu? dedi. Ma'mer:
Bana gelmedi, dedi. Daha sonra ez-Zuhrî'nin, bize Malik îbn Evs tarikiyla, Ömer'den rivayet ettiği şu hadisi zikrettim:
"Peygamber (s.a.v.) Ben-i Nadir kabilesinin hurmalıklarım satıyor ve ailesinin bir yıllık yiyeceklerini saklıyordu."
Bu ve birincisi aynı hadistir ve müttefakun aleyhtir.
Birisi: Bununla, yarın için hiçbir şey saklamadığını bildiren riva-

---

901[6] Tirmizî, Şemail, 190; Tarihu'l-Hatib, VII/98; Bağavî, Şerhu's-Sunne, XM/253; Tarihu İbn Asakır, M/290, X/256; Suyutî, Menahılu'z-Za'f, 19; Zebidî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, VII/98.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 400.

yeti birbiriyle nasıl telif edilecektir? diye sorsa şöyle cevap verilir:
O, ailesinin nafakalarını temin için yarına saklıyordu. Kendisi için saklamıyordu. 902[7]

Rasulullah'ın Yiyecek Ve İçeceği

867) Zeyd îbn Selâm'dan rivayet edilmiştir:
Bana Abdullah el-Hevazinî yani Ebu Amir şunu anlattı: Rasulullah'm (s.a.v.) müezzini Bilal'le karşılaştım ve:
-Bilal! Bana Rasulullah'm (s.a.v.) yiyecek ve içeceğinin neler olduğunu anlatır mısın? dedim. Bilal:
-O'nun azıcık bir malı vardı ki, Aziz ve Celil olan Allah O'nu peygamber olarak gönderdiğinden beri, şu gününe kadar, o malın idarecisi bendim.
Müslüman birisi O'na gelip de, O'nu çıplak olarak görünce, bana borç para bulmamı emreder, ben de bir burde satın alır, onu o fakire giydirir, ayrıca onu doyururdum.
Bir defasında müşriklerden birisiyle karşılaştım. O:
-Bilal! Benim maddi gücüm yerinde. Ancak benden borç alabilirsin, dedi ve ondan borç para aldım.
Bir gün, abdest alıp ezan okumağa kalkınca, bir grup tüccarın arasındaki o müşrik beni görüp:
-Ey Habeşli! dedi. Ben de:
-Buyur, dedim. Asık bir suratla karşıma çıkıp kaba bir şekilde: -Ne kadar süren kaldığını biliyor musun? dedi. Ben de: -Kısa bir zaman var, dedim. O:
-Sadece dört gecen var. Sendeki paramı alacağım. Çünkü ben

902[7] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 400-401.

sana verdiğimi, senin ve arkadaşının üstünlüğünden dolayı vermedim. Fakat sana, benim kölem olman ve bundan önceki gibi sürüyü otlatman için verdim, dedi.
Başka insanlar gibi benimde canım sıkıldı. Namaz için ezan o-kudum. Yatsıyı kıldığımda, Peygamber (s.a.v.) ailesinin yanma döndü. Yanına girmek için izin istedim. Girmeme izin verdi. Şöyle dedim:
-Ya Rasulellah! Babam ve annem sana feda olsun! Sana, kendi-sinden borç aldığımı söylediğim müşrik şöyle şöyle dedi. Sende benim namıma ödeyeceğin birşey yok. Bu, yüz kızartıcı birşey. Benim, müslü-man olan bazı mahallelere gitmeme izin ver. Belki, Allah, Rasulü'ne benim namıma ödeyeceği bir şeyi lütfeder.
Çıktım ve evime geldim. Kılıcımı, mızrağımı ve ayakkabımı başı-mın yanma koydum. Yüzümü ufka yönelttim. Devamlı uyuyup uyanıyordum. (Geceleyin borçlu olduğumu düşününce uyanıyordum.) Nihayet sabahın ilk aydınlığı belirdi. Kalkıp gitmek istedim. Koşan bir insan:
-Bilal! Rasulullah'a (s.a.v.) icabet et diye sesleniyordu.
Yola koyuldum ve O'na geldim. Bir de ne göreyim! Üzerinde yük-leriyle birlikte dört deve. Bana:
- "Müjde! Allah sana ödeyeceğin borcu gönderdi" dedi. Allah Ta'âla'ya hamdettim.
- "Çöktürülmüş dört deveye rastlamadın mı?" dedi. Ben: -Rastladım, dedim.
- "Develerin hem kendileri hem üzerindekiler senindir. Develerin üzerindekiler Fedek büyüğünün hediye ettiği giyecek ve yiyeceklerdir. Kalk, borcunu öde" dedi.
Dediğini yaptım. Develerin üzerindeki yüklerin bir kısmını indir-dim. Daha sonra onları bağlayıp sabah ezanını okumağa gittim. Rasu-lullah (s.a.v.) namazı kılıdınnca, Baki'a gittim. Parmağımı kulağıma koyup: Rasulullah'tan (s.a.v.) borç isteyen varsa gelsin,

diye seslendim.

Devamlı satıyor ve ödüyordum. Nihayet, Rasulullah'm yeryüzünde hiç borcu kalmadı. Yanımda iki veya bir buçuk okıyye arttı.

Gündüzün çoğu geçtikten sonra mescide gittim. Bir de baktım ki, Rasulullah mescidde tek başına oturuyor. Ona selam verdim. Bana:

- "Yanındakiler ne oldu?" dedi. Ben:

-Aziz ve Celil olan Allah, Rasulullah'm (s.a.v.) borcu olan herşeyi ödedi. Geriye hiçbirşey kalmadı, dedim. Rasulullah (s.a.v.):

- "Biraz arttı mı?" dedi. Ben:

-Evet, iki dinar arttı, dedim. Rasulullah (s.a.v.):

- "Beni o iki dinardan kurtarmaya bak. Sen, beni o iki dinardan kurtarmadıkça, ailemden hiçbirinin yanına girmeyeceğim" dedi.

Bizim yanımıza hiç kimse gelmedi. O, sabah oluncaya kadar mescidde kaldı, ikinci günde devamlı mescidde kaldı. Günün sonuna doğru, iki yolcu geldi. Onları götürüp üzerlerine elbise giydirdim ve karınlarını doyurdum. Yatsıyı kıldıktan sonra bana:

- "Yanındaki ne oldu?" diye seslendi. Ben de:

-Allah seni ondan kurtardı, dedim. Bunun üzerine tekbir getirip kendisinin ölmesinden korktuğu için -ki bu onda devamlı vardı- Allah'a hamdetti. Daha sonra onu takip ettim. Hanımlarına geldi, tek tek onlara selam verdi. Sonunda geceyi geçireceği odaya girdi.

İşte senin bana sorduğun şey budur. 903[8]

903[8] ibn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, Vl/55; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, 1/350.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 401-403.

Rasulullahın Dünyadaki Yaşayışı

868) Ebu Hazim şunu anlattı:
Ebu Hureyre'nin, parmağıyla birkaç defa işaret ederek şöyle dediğini gördüm:
-Ebu Hureyre'nin canı elinde olan Allah'a yemin olsun! Rasuluilah'la (s.a.v.) ailesi, dünyadan ayrılıncaya kadar üç gün arka arkaya buğday ekmeğinden doya doya yememiştir." 904[9]
869) Simak Ibn Harb şöyle demiştir:
en-Nu'man Ibn Beşir'in (Ömer Ibnu'l-Hattab'ı hutbe okurken dinledim dediğini duydum), Ömer insanların dünyadan elde ettiklerini andıktan sonra:
Rasulullah'ın bütün gün kıvranıp karnını doyuracak kötü hurma bulamadağım gördüm, dedi. 905[10]
870) Urve, Hz. Aişe'nin şu sözünü aktardı:
Muhammed'i (s.a.v.) hak ile gönderene yemin olsun. O, Allah'ın kendisini peygamber olarak gönderdiğinden itibaren vefat edinceye kadar ne elek gördü ne de elenmiş un ekmeği yedi. Ben: Peki arpayı nasıl yiyordunuz? dedim. O: Öf, öf diyorduk, diye cevap verdi.
871) Cabir şunu anlattı:
Rasulullah'la (s.a.v.) arkadaşları hendek kazarlarken üç gün hiçbir yiyeceğin tadına bakmadan kaldılar.
-Ya Rasulellah! Burada, çok sert bir damar var, dediler. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):

904[9] Buharî, Sahih, kitabu'l-eyman, bab: 22, kitabu'l-et'ime, bab: 23, kitabu'r-rikak, bab: 17; Müslim, Sahih, kitabu'z-zuhd, hadis: 20,25,33; Nesaî, Sünen, kitabu'z-zehaya, bab: 37; İbn Mace, Sünen, kıtabu'l-ef ime, bab: 48, 49; İmam Ahmed, Musned, l!/98, 434, İV/442; 6/128, 156, 187,255,277.
905[10] Müslim, Sahih, kitabu'z-zuhd, 36.

- "Orayı su ile ıslatın" dedi ve orayı su ile ıslattılar. Daha sonra Peygamber (s.a.v.) balyoz veya kazmayı eline aldı ve:
- "Bismillah" diyerek oraya üç defa vurdu. Böylece orası kumlan savrulan bir yığın haline geldi.
Bir aralık göz attığımda, Rasulullah'm (s.a.v.) karnına taş bağladığını gördüm. 906[11]
872) Urve, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini duymuştur:
- "Aylar gelir geçerdi de, Rasulullah'm (s.a.v.) evlerinden herhangi birinde ateş yanmazdı." Ben de:
-Teyze! Peki siz ne yiyip içerek yaşıyordunuz? diye sordum. O da şu cevabı verdi:
-îki siyahla yani hurma ve su ile yaşıyorduk.
873) Hz. Aişe şöyle dedi:
-Yeğenim! Vallahi! Biz üç defa hilali görürdükde Rasulullah'm (s.a.v.) odalarmda ateş yakümazdı. Ben de:
-Teyzeciğim! Bu süre içinde sizin hayatınızı devam ettiren neydi? dedim. O da: '
-İki siyahla yani hurma ve su ile yaşıyorduk. Ancak Rasulullah'ın (s.a.v.) Ensarh komşuları vardı. Onlar ne iyi komşulardı. Onların sütü için besledikleri koyunları vardı. Rasulullah'a (s.a.v.) onların sütünden verirlerdi.
874) Nevfel İbn îyas el-Huzelî şöyle(söyledi:
Abdurrahman tbn Avf m evine, içinde ekmek ve et bulunan bir tabak getirdik. Tabak Önüne konulunca Abdurrahman ağladı. Ben:
-Niye ağlıyorsun? dedim. O da:
-Rasulullah'la (s.a.v.) ailesi arpa ekmeğiyle doymadan öldüler. Bizim için hayırlı olan şeyden dolayı geciktirildiğimizi

---

906[11] Bu hadisin kaynakları, Rasulullah'm mucizeleri bölümünde geçti.

zannetmiyorum, diye cevap verdi,

875) Heffan îbn Kahil'e, Hz. Aişe şunu anlattı:

Bize bir gece, Ebu Bekr'in evinden bir koyun budu hediye edildi. Vallahi, onu parçalamak için Rasulullah'la adeta yarışıyorduk.

- Mü'minlerin annesi! Lambasız mı? dedim. O da:

- "Eğer lambamız olsaydı, onu yerdik. Muhammed'in (s.a.v.) ailesinin üzerinden ay gelir geçer de evde ne ekmek pişirilir ne de tencere kaynatılırdı.

876) Enes ibn Malik şunu anlattı:

Bir arpa ekmeği ve kokusu değişmiş bir miktar iç yağıyla Rasulullah'ın (s.a.v.) yanma gittim. O'nun şöyle dediğini duydum: "Muhammed'in ailesinin sabah akşam bir sa'dan başka yiyeceği olmadı." Halbuki onlar o sırada dokuz haneydiler. 907[12]

877) Ebu Hureyre şöyle anlattı:

Oturarak namaz kılarken Rasulullah'ın (s.a.v.) yanına girdim: -Ya Rasulelîah! Neyin var? dedim. Rasulullah (s.a.v.):

- "Açlık" dedi. Bunun üzerine ağladım. Rasulullah (s.a.v.):

- "Ebu Hureyre! Ağlama! Çünkü dünyada sevabı beklenirse kıyamet gününde, açlığın şiddeti acikana isabet etmez" dedi. 908[13]

878) Enes îbn Malik şöyle dedi:

Fatıma Peygamber'e (s.a.v.) bir ekmek parçası getirdi. Peygamber
(s.a.v.):

- "Fatıma! Bu parça nedir?" dedi. Fatıma:

-Bir somun yaptım. Bu parçayı sana getirmeden içim rahat etmedi, diye cevap verdi. Peygamber (s.a.v.):

907[12] Buharî, Sahih, 111/186; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, VI/280; ibn Hacer, Fethu'l-Bari, V/140, 141.

908[13] Hatib, Tarih, 111/15; İbn Asakir, Tarih, VI/329; el-Hindî, Kenzu'l-Umrnal, 16643, 16628.

- "Bu, üç günden beri babanın ağzına giren ilk yiyecektir" dedi.[909[14]].

879) İbn Abbas şunu anlattı:

Rasulullah (s.a.v.), zırhı, ailesine yedirmek için aldığı otuz sa' arpa karşılığında bir yahudide rehinken vefat etti.

880) Hz. Aişe şunu söyledi:

Rasulullah, zırhı, yahudi Ebu Şahme'de rehindeyken vefat etti.

881) Enes şöyle anlattı:

Rasulullah (s.a.v.) bana gelmem için haber gönderdi. Rasulullah (s.a.v.) hizmetçisini, buğday satın almak üzere bir yahudiye göndermişti. Şöyle dedi: Söyle ona, bize iki elbise versin. Bize birşey gelince onu ödeyelim.

Adam, halka satış yaparken benimle oyalanmağa başladı. Sonra bana dönüp:

-Vallahi, Muhammed'in (s.a.v.) ne ekini var, ne sağılır hayvanı. Bana nerden ödeyecek? dedi.

Gelip Peygamber'e (s.a.v.) bildirdim. Peygamber (s.a.v.):

- "Allah'ın düşmanı yalan söyledi. Eğer bana verseydi, borcumu ona öderdim. Ben ona, onlardan daha hayırlıyım" dedi. Daha sonra şunu ilave etti:

- "Kişinin yamalı elbise giymesi, onun için, emanet olan şeyi yemesinden daha hayırlıdır." [910[15]]

909[14] İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, 1/114; Zebİdî, İthafu's-Sadetil-Muttakîn, VII/391.

910[15] İmam Ahmed, Musned, 111/244; Hakim, Müstedrek, ltl/572; Ibn Hıbban, Sahih 1628; Tarihu'l-Hatib, 111/155; Ebu'l-Ferec İbnu'l-Cevzî, Kitabu'l-Mevzuat, i/55, 56; Kart, Esra-ru'l-Mertua.15.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 403-406.

ONUNCU BÖLÜM

RASULULLAHIN İBADETİ

I- TEMİZLİĞİ

Rasulullah'ın Tuvalete Girerken Okuduğu Dua

882) Enes şunu rivayet etti:
Rasulullah (s.a.v.) tuvalete girerken şöyle derdi:
"Allah'ım! Hubs ve habaisten (kötü nesne ve kötü işlerden) sana sığınının." 911[1]

Rasulullahın Tuvaletten Çıkarken Okuduğu Dua

883) Hz. Aişe şöyle demiştir: Rasulullah (s.a.v.) tuvaletten çıkarken: "Ğufranek-Senin affına sığınırım" derdi. 912[2]

Yerin, Rasulullah'ın Hadesini (Necasetini, Pisliğini) Yuttuğu

884) Hz. Aişe şunu anlattı:

911[1] Buharî, Sahih, 1/48, VIII/88; Tirmizı, Sünen, 5, 6; Ebu Davud, Sünen, 4; İmam Ahmed, Musned, 111/99, İV/369, 373; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 1/95; Darimî, Sünen, 1/171; Ibnu's-SInni, Amelu'l-yevm ve'l-leyle, 16.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 407.

912[2] Tirmizî, Sünen, 7; İbn Mace, Sünen, 300; imam Ahmed, Musned, VI/155; Ha-kim, Müstedrek, 1/158; İbnu's-Sinni, Ametu'l-yevmİ ve'l-leyle, 22; İbn Ebî Şeybe, Musannef, I/2, X/454.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 407.

-Ya Rasulellah! Ben senin tuvalete girdiğini görüyorum ve senden sonra giren kimse, senden çıkan şeye ait hiçbir eser göremiyor? dedim. Rasulullah (s.a.v,):

- "Aişe! Bilmiyor musun? Allah, yeryüzüne peygamberlerden çıkan şeyleri yutmasını emretti" dedi. 913[3]

885) Hz. Aişe şöyle dedi:

Rasulullah (s.a.v.), büyük ihtiyacını yaptıktan sonra, hemen arkasından tuvalete girdim ve hiçbir eser göremedim. Bunu O'na söyledim. O da şöyle cevap verdi:

- "Aişe! Bizim bedenlerimizin Cennet halkının ruhları üzerinde bittiğini bilmiyor musun? Bizden birşey çıkınca, yer onu hemen yutar." 914[4]

886) İbn Abbas şöyle dedi:

Rasulullah (s.a.v.) bir yerde def-i hacet yapar yapmaz yer, onu yutardı. 915[5]

Rasulullah'ın Abdest Ve Guslü

887) Enes şöyle dedi:

913[3] Tarihu'l-Hatib, VIII/62; İbn Hıbban, Mecruhun, 1/240; Suyutî, Hasaisu'l-Kubra, 1/ 175; Zehebî, Mizanu'l-İ'tidal, I/543. Ebu'l-Ferec lbnu'l-Cevzî, el-llelu'l-Mutenahiye, s. 187 de iki tarikten getirmiş ve şöyle demiştir: "Bu, sahih değildir. Birinci tarikte Hasen İbn Ulvan vardır. Ahmed ve Yahya yalancı olduğunu söylemişlerdir. Nesaî, Ebu Hatim, Darekutnî: Metrukü11-had is (hadisi kabul edilmeyen) dir, demişlerdir. İbn Adiyy: O hadis uyduruyordu, demiştir. İkinci tarike gelince: Darekutnî: Muhammed İbn Hassan onu tek başına rivayet etmiştir. Ebu Hatim er-Razî: O, kezzabtı (yalancıydı) demiştir.

914[4] Yukarıdaki dipnota bakınız.

915[5] Bundan bir önceki dipnota bakınız.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 408.

"Rasulullah (s.a.v.) iki ntıl olan bir kapla üç defa abdest alır, bir sa' ile de guslederdi" 916[6]
888) Cabir îbn Abdillah şöyle demiştir:
"Rasulullah (s.a.v.) bir sa1 ile gusleder ve bir müdd ile de abdest ahrdı." 917[7]

Rasulullah'ın Her Namaz İçin Abdest Aldığı

889) Amr İbn Amir şöyle dedi: [Enes'in] şöyle dediğini duydum:
"Rasulullah (s.a.v.), her namazda abdest alırdı. Siz nasıl yapıyordunuz?"
-Biz, abdest bozmadığımız sürece, bir abdestle bütün namazları kılıyorduk, dedi. 918[8]

Rasulullah'ın Namazları Bir Abdestle Kılması

890) Süleyman İbn Bureyde'nin babası şunu anlattı:
"Peygamber (s.a.v.), her namazda abdest alırdı. Mekke'nin fethi günü, abdest alıp ayaklarına meshetti. Namazların hepsini aynı abdestle kıldı. Ömer O'na:
-Ya Rasuleilah! Sen bugün, daha önce yapmadığın birşeyi yaptın, dedi. Buna Rasulullah (s.a.v.):

916[6] Ebu Davud, Sünen, 95; imam Ahmed, Musned, 111/179.
917[7] Ebu Davud, Sünen, 92; İmam Ahmed, Musned, 111/219, 303, İV/234, 249, 280; İbn Adiyy, ei-Kamil, İV/1568, V/1860.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 408.
918[8] Buharî, Sahih, 1/64.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 409.

- "Ömer! Bunu bilerek yaptım" dedi. 919[9]

Rasulullah'ın Mestlerle Mehetmesi

891) el-Muğire İbn Şu'be şunu anlattı:
"Bir yolculuğunda Rasulullah'la (s.a.v.) birlikteydim. O, ihtiyacını yaptıktan sonra namaz için abdest aldı. Mestlerin üzerine meshetti. Sonra da namaz kıldı." 920[10]

Rasulullah'ın Misvak Kullanması

892) ibn Abbas şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.):
"Bana misvak kullanmam emredildi. Öyle ki, ben, onun hakkında bana ayet inecek zannettim (veya bana ayet ineceğinden korktum)" buyurdu. 921[11]
893) Huzeyfe şöyle dedi:
"Peygamber ağzını (dişlerini) misvakla fırçalıyordu." 922[12]

919[9] Müslim, Sahih, kitabu'i-vudu, VII/160 (lafız farklılığıyla).
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 409.
920[10] Buharî, Sahih, kitabu'l-vudu, bab: 35, 48; kitabu's-salah, bab: 7, 25; Müslim, Sahih, kitabu't-tahare, 72, 73, 75, 77, 78, 80, 89; kitabu's-salah, 105.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 409.
921[11] İmam Ahmed, Musned, I/237, 285, 307, 315, 337, 340, IH/490.
922[12] Tarihu'l-Hatib, 111/147 (bu lafızla). Bir de şu lafızla rivayet edilmiştir: "Geceleyin kalktığında, misvakla ağzını (dişlerini) fırçalıyordu." Buharî, Sahih, kitabu'l-vudu1, bab: 73, ki-tabu'l-cumu'a, bab: 8, kitabu't-teheccud, bab: 9, Müslim, tahare, hadis : 46, 47; Ebu Davud, Sünen, kitabu't-tahare, bab: 30; Nesaî, Sünen, kitabu't-tahare, bab: 1; İmam Ahmed, Musned, V/382, 390, 397, 402, 407.

Rasulullahın Nasıl Guslettiği

894) îbn Abbas'tan rivayet edildi: Bize Meymune şunu anlattı: Rasulullah'a (s.a.v.) gusletmesi için su hazırladım. Suyu sağ eliyle sol eline boşalttı ve ikisini de yıkadı. Daha sonra avret mahallini yıkadı. Sonra yere eğilip elini toprakla ovdu. Arkasından onu yıkadı. Sonra ağzını su ile çalkaladı. Sonra burnuna su çekti. Daha sonra yüzünü yıkadı. Sonra başına su döktü. Sonra kenara çekilerek ayaklarını yıkadı. 923[13]

ONBİRİNCİ BÖLÜM

II- RASULULLAHIN NAMAZI

Rasulullah'ın Nasıl Namaz Kıldığı

895) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) namazına şöyle başlardı:
Subhaneke'llahumme ve bi-hamdik ve tebâreke'smuk ve teâla cedduk velâ ilahe ğayruk. "Ey Allah'ım! Seni teşbih ve tenzih eder, sana hamd ederim. Senin ismin mübarektir ve senin azamet ve celalin pek yüksektir. Senden başka ilah yoktur." 924[1]

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 409.

923[13] Buharı ve Müslim rivayet etmişlerdir. Kaynakları daha önce geçti. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 410.

924[1] Tirmizî, Sünen, kitabu's-salah, bab: 65, kitabu'l-vitr, bab: 19; Nesaî, Sünen, bab: 18, tftitahu's-salah; Ibn Mace, Sünen, bab: 1; ikame; Darimî,

896) Ata şunu anlattı:
Bazı sahabileriyle birlikte otururken, Rasulullah'ın (s.a.v.) namazını andık. Ebu Humeyd es-Saîdî şöyle dedi:
Ben aranızda Rasulullah'm namazını en iyi belleyen kişiyim. Tekbir alırken onun ellerini omzunun hizasına getirdiğini gördüm. Rükû yaparken ellerini dizlerine koyar, sonra sırtını eğerdi. Başını kaldırınca, bütün omurları yerine oturuncaya kadar doğrulurdu. Secde ettiğinde, kollarını yaymadan ve yummadan yere koyardı, ayak parmaklarının uçlanyla kıbleye yönelirdi. İki rekatte oturduğunda, sol ayağının üzerine otururdu. Sağ ayağım dikerdi ve otururdu. 925[2]
897) Enes şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) namazı hafifletir (kısaltır) ve onu tamamlardı." 926[3]
898) Salim'in babası şunu söyledi:
"Rasulullah'm namazda iftitah tekbiri alıp rükû yapmak istediğinde ve rükûdan başım kaldırdıktan sonra ellerini omuzlan hizasına kaldırdığını gördüm. Secdeler arasında ellerini

---

Sünen, kıtabu's-salah, bab: 33; İmam Ahmed, Musned, IH/50, 69; Darekutnî, I/299.

925[2] Buharî, Sahih, kitabu'l-ezan, bab: 83, 84, 85, 141, 145; Müslim, 116, 119; kıta-bu'l-vitr, bab: 23: Tirmızî, Sünen, kitabu'l-mevakit, bab: 76, 110; kitabu's-sehv, bab: 32; Nesaî, Sünen, kıtabu iftitahi's-salah, bab: 1, 2, 3, 86, kitabu's-sehv, bab: 2, 3; İbn Mace, Sünen, kitabu'l-ikame, bab: 15, 72; Malık, Muvatta, kitabu'n-nida, hadis: 16, 20; Darimî, Sünen, kitabu's-salah,bab:41!71,92;İmam Ahmed, Musned, 11/8,18,100, 106,132,134,147, IV/ 316.V/337.

926[3] Buharî, Sahih, 1/181; Müslim, Sahih, kitabu's-salah, bab: 37; imam Ahmed, Musned, 111/101; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, IH/115; İbn Ebi Şeybe, Musannef, II/54; İbn Mace, Sünen, 985 (bir başka lafızla).

kaldırmıyordu." 927[4]

899) Abdullah Îbnul-Kasim şunu anlattı:

Abdurrahman İbn Ebza'nın yanında oturduk. Size; Rasulullah'm (s.a.v.) namazım göstereyim mi? dedi. Biz de:

-Tamam, göster, dedik.

O, tekbir getirdi, kıraatte bulundu (okudu), sonra rükû yaptı. Her kemik normal şeklini alacak şekilde ellerini dizlerinin üzerine koydu. Sonra her kemik mormal şeklini alacak şekilde ellerini kaldırdı. Daha sonra yine, her kemik yerini bulacak şekilde secde etti. Daha sonra kalktı. Birinci rekatte yaptığı gibi ikinci rekatte de (aynı şeyleri) yaptı.

Daha sonra:

-İşte bu, Rasulullah'ın (s.a.v.) namazıydı, dedi. 928[5]

Rasulullah'ın Farz Namazlarda Ne Kadar Okuduğu

900) Ebu Berze şunu söyledi:

"Rasulullah (s.a.v.) sabah namazında altmıştan yüze kadar ayet

---

927[4] Buharî, Sahih, kitabu'l-ezan, bab: 83; Müslim, Sahih, kıtabu's-salah, bab: 2; Ebu Davud, Sünen, kıtabu's-salah, bab: 115,116,117; Tırmizî, Sünen, kitabu'l-mevakit, bab: 176; Nesai, Sünen, kıtabu iftitahi's-salah, bab: 3, 4, 5, 86; kıtabu't-tatbik, bab: 17, 37, 85, 97; kitabu's-sehv, bab: 29; İbn Mace, Sünen, kitabu ikametı's-salah, bab: 15; Darimî, Sünen, kitabu's-salah, bab: 71; Malik, Muvatta, hadis: 16, 20, en-nıda; İmam Ahmed, Musned, H/8,18, İV/3, 82, 301,316.

928[5] Darimî, Sünen, kitabu's-salah, bab: 78. Bakınız: 896 nolu metnin dipnotuna.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 411-412.

okurdu." 929[6]

901) Ebu Said el-Hudrî şöyle demiştir:

Biz, Rasulullah'm (s.a.v.) öğle ve ikindi namazlarmdaki kıyamım tahmin ederdik. Öğle namazının ilk iki rekatindeki kıyamını otuz ayet kadar tahmin ettik. Son rekatlerindeki kıyamını de bunun yarısı kadar tahmin ettik. İkindinin ilk rekatindeki kıyamını, öğlenin son iki rekatindeki kıyamı kadar, ikindinin son rekatindeki kıyamını da bunun yarısı kadar tahmin ettik. 930[7]

902) Ibn Abbas şöyle dedi:

Umrau'1-Fadl, onun Murselat suresini okuduğunu duyunca şöyle dedi:

-Yavrum! Bu sure bana Rasulullah'tan (s.a.v.) duyduğum en son şeyin o olduğunu hatırlattı. Onu akşam namazında okurdu."

903) el-Bera şöyle dedi:

"Rasulullah'la (s.a.v.) birlikte yatsı namazım kıldım. O, Tin suresini okudu." 931[8]

Rasulullahın Namazı Bitirdikten Sonra Okuduğu Dua

904) el-Muğire'nin katibi Verrad şunu anlattı: Muaviye, el-Muğire İbn Şu'be'ye şöyle yazdı: Bana, Rasulullah'tan (s.a.v.)

929[6] Müslim, Sahih, kitabu's-salah, bab: 35; Nesaî, Sünen, bab: 41 (iftitah); İmam Ahmed, Musned, 4/419; İbn EbîŞeybe, Musannef, 2/140; Ebu Nuaym, Hilyetü'l-Evliya, Vll/ 181.

930[7] Ebu Davud, Sünen, kitabü's-salâh, bab: 126; kitabü't-tatavvu", bab: 26; Nesaî, Sünen, kitabü's-salah, bab: 156; Müslim, Sahih, kitabü's-salah, hadis: 156; İmam Ahmed, Müsned,1/366, 3/2.

931[8] Bakınız: Sahihul-Buhari, kitabu fedaili'l-Kuran, bab: 5, 27; Sunenu't-Tirmizî, ki-tabu'l-kur'an, bab: 9; Musnedu'l-İmam Ahmed, 1/43, 716, 101.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 412-413.

duyduklarını yaz. el-Muğire beni çağırıp ona şunu yazdı: -
Rasulullah'm (s.a.v.), namazdan çıktıktan sonra şöyle dediğini duydum: "Allah'tan başka ilâh yoktur. O, tektir. Ortağı yoktur. Mülk O'nundur. Hamd O'nadır. O, her şeye kadirdir. Allah'ım! Senin verdiğine engel olacak yoktur. Vermediğini de verecek yoktur. Senin katında hiçbir varlık sahibine, varlığı fayda verecek değildir." 932[9]

905) Rasulullah'm (s.a.v.) mevlâsı (azatlı kölesi) şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) namazdan çıktığı zaman, üç defa istiğfar eder (estağfurullah der) ve:
"Allah'ım! Sen selâmsın. Selâmet de ancak sendendir. Sen, mübareksin, ey celal ve ikram sahibi" derdi. 933[10]

Rasulullah'ın Gündüz Kıldığı Nafile Namazlar

906) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Peygamber (s.a.v.) nafile namazlardan hiçbirine sabah

932[9] Buharı, Sahih, 1/214, II/67, lil/8, İV/69, 153, VIII/90, 102, 106, 124, IX/118; Müslim, Sahih, kitabul-mesacid, bab: 26; kitabu'l-hacc, bab: 86; kitabu'z-zıkr ve'd-dua, bab: 10; Ebu Davud, Sünen, 1505, 1506, 1507, 2770; Tirmizî, Sünen, 299, 3468, 3774, 3534; Nesaî, Sünen, IH/69, 70, 71, İV/240, 243, 244; İbn Mace, Sünen, 3553, 3798, 3799, 3867; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, H/185; Bağavî, Şerhu's-Sunne, İV/71, V/149, VII/134, 136; İbn Hıbban, Sahih, 2342 (Mevarid).
933[10] Müslim. Sahih, 414; Nesaî, Sünen, IH/69; İmam Ahmed, Musned, V/275, 279, VI/62, 184, 235; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, H/183, V/73; Abdurrezzak, Musannef, 3197; Ba-ğavî, Şerhu's-Sunne, VII/14; İbnu's-Sinni, Amelu'l-yevmi ve'i-leyle, 107, 144; Ibn Huzeyme, Sahih, 737; İbn Ebi Şeybe, Musannef, I/302, 303, X/232; Beyhakî, Esma ve's-Sıfat, 36,135; Nevevî, Ezkâr, 67; Zebidî, İthafu's-Sadeti'i-Muttakîn, V/97.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 413-414.

namazının iki rekat sünnetine dikkat ettiği kadar dikkat etmezdi." 934[11]

907) Ebu Umame el-Bahilî'den rivayet edildi: Ebu Eyyub el-Ensarî şöyle dedi:

Rasulullah (s.a.v.) benim evimde bir ay kaldı. O'nun zevalden sonra, elinde bir dünya işi varsa, onu bıraktığını, uyuyorsa, adeta uykusundan kaldırılıp gusül abdesti aldığını sonra namaz abdesti aldığını ve dört rekat güzel bir namaz kıldığını, gördüm. Bunu kendisine sorduğumda şöyle dedi:

"Göğün kapıları ve Cennet kapıları o saatte açılır ve bu namaz kılmmcaya kadar kapanmaz. Salih amelimin Rabbime o saatte yükselmesini arzu ederim." 935[12]

908) Hz. Aişe şunu söyledi:

"Rasulullah (s.a.v.), öğle namazının farzından önceki dört rekatlik namazı ve sabah namazının farzından Önceki iki rekatlik namazı kesinlikle terketmezdi."936[13]

909) Abdullah Ibn Şakik şunu anlattı:

Hz. Aişe'ye, Rasulullah'm (s.a.v.) nafile namazım sordum. Şu cevabı verdi:,

"Rasulullah benim evimde öğleden önce dört rekat (nafile) kılar, sonra mescide gider, cemaate namaz kıldırır, tekrar benim

---

934[11] Müslim, Sahih, kıtabu's-salatîl-mu safirin, hadis: 94; Buharı, Sahih, kitabu't-teheccud, bab; 27; Ebu Davud, tatavvu, babı 2; İmam Ahmed, Musned, VI/43, 54,170.

935[12] Farklı lalızterdaki hadise bakınız: Musnedu'l-lmam Ahmed, V/417, 420; Tabe-ranî, Mu'cemu'i-Kebir, İV/141; İbn Ebî Şeybe, Musannef, U/199; Şemailu't-Tırmizî, 151,153; Sunenu İbn-ı Mace, 1157; Musnedu Humeydî, 385; Hakim, Müstedrek, 111/461.

936[13] Buharı, Sahih, H/74; Ebu Davud, Sünen, 2353; İmam Ahmed, Musned, İH/63, 147; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, II/472; Bağavî, Şerhu's-Sunne, IH/447; Ebu Nuaym, Hılye-tu'l-Evliya, X/29. Bakınız: Subulu's-Selam, 333.

evime gelir, iki rekat nafile kılardı. Akşam namazının farzını camide kılar, sonra benim evime döner ve iki rekat nafile kılardı. Cemaate yatsıyı kıldırır, sonra benim evime girer iki rekat nafile kılardı."937[14]

Rasulullah'ın Cuma Günü Sabah Namazında Ne Okuduğu

910) Ebu Hureyre şöyle dedi:
"Peygamber (s.a.v.), cuma günü, sabah namazında: "Elif-lâm-mîm", "Tenzil" le "Hel Eta" yi okurdu."938[15].

Rasulullahın Namazdan Sonra Mescidden Ayrılmadığı

911) Cabir Ibn Abdillah şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) sabah namazını kılınca, güneş doğuncaya kadar namaz kıldığı yerden ayrılmazdı."939[16].

Rasulullahın Kuşluk Namazı

912) Ebu Leylâ şunu anlattı:

937[14] Müslim, Sahih, kitabu salati'l-musafirin, bab: 16.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 414-415.
938[15] Buharî, Sahih, H/5; Müslim, Sahih, kitabu'l-cumu'a, bab: 17; İbn Ebî Şeybe, Mu-sannef, 1İ/141; Abdurrezzak, Musannef, 2731.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 415.
939[16] Müslim, Sahih, kitabu'!-mesacid, bab: 52; Nesaî, Sünen, kiîabu's-sehv, bab: 98.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 415.

Bana hiç kimse Rasulullah'ı (s.a.v.) kuşluk namazı kılarken gördüğünü haber vermedi. Yalnız Ummu Hani1 müstesna, O: Mekke'nin fethedildiği gün, Rasulullah'm (s.a.v.) onun evine geldiğim gusül abdesti alıp sekiz rekat namaz kıldığını söyledi.
Ayrıca Ummu Hani' şunu ilave etti: O'nun bu namazdan daha hafif bir namaz kıldığım görmedim. Ancak rükû ve secdeyi tam olarak yapıyordu."940[17].

913) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) duha (kuşluk) namazım dört rekat kılar, Allah'ın dilediği kadar da ziyade ederdi."941[18].

914) Enes İbn Malik şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) ashabından birisinin evinde iki rekat namaz kıldı. Enes'e şöyle denildi:
-Peygamber (s.a.v.) kuşluk namazı kılar mıydı?
-O'nun bu namazı sadece o gün kıldığını gördüm, diye cevap verdi.942[19]

915) Ebu Said şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) kuşluk namazını, biz artık onu kılmayı terkedecek deyinceye kadar kılar; artık onu kılmayacak deyinceye kadar da onu kılmayı bırakırdı."943[20]

940[17] Buharî, Sahih, kitabu't-taksir, bab: 12, kitabu'î-teheccud, bab: 31; Müslim, Sahih, salatu'l-musafirin, hadis: 180; Tirmİzî, Sünen, kitabu'l-vitr, bab: 15; Nesaî, Sünen, kitabu'l-iftitah, bab: 61; Darimî, Sünen, kitabu's-salah, bab: 151; İmam Ahmed, Musned, VI/342.
941[18] Müslim, Sahih, kitabu sal ati1 l-mu safirin, bab: 13; imam Ahmed, Musned, VI/154, 265; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, Hl/50. Bakınız: Subuiu's-Selam, 363.
942[19] İmam Ahmed, Musned, 111/131.
943[20] İmam Ahmed, Musned, 111/21,36; Tirmizî, Şemail, 153; Bağavî, Şerhu's-Sunne, İV/159; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 23443.

Rasulullah'ın Geceleyin Kıldığı Namaz

916) Mesruk şöyle dedi: Aişe'ye (r.a.):
"-Hangi amel, Rasulullah'a (s.a.v.) daha sevimliydi? diye sordum. Aişe (r.a.):
-Devamlı olan diye cevap verdi. Ben:
-O, ne zaman kalkardı? dedim. Aişe (r.a.):
"-Sarih'i duyduğu zaman kalkardı" diye cevap verdi.944[21]
Bize îbn Naşir: Sarih horoz demektir ve onun ilk öttüğü zaman da, gecenin yansıdır, demiştir.
917) Huzeyfe şöyle demiştir:
"Rasulullah (s.a.v.) geceleyin (namaza) kalktığında ağzını (dişlerini) misvakla fırçalardı."945[22]
918) Hz. Aişe şöyle anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.), geceleyin kalktığında namaz kılardı. Namazına hafif (kısa) iki rekatle başlardı."946[23]
919) Halid îbn Ma'dan'dan rivayet edildi. Bana Rabıta tul-Cureşî anlattı:

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 415-416.
944[21] Buharı, Sahih, 11/63, Vlll/122; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 111/17; Zebidî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, V/203; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 17993.
945[22] Buharî, Sahih, 1/70, H/5; Müslim, Sahih, kitabu't-tahare, bab: 15; Ebu Davud, Sünen, kitabu'Mahare, bab; 30; Nesaî, kitabu't-tahare, bab: 2, kitabu kıyarm'Ueyl, bab: 10; İmam Ahmed Musned, V/382, 397, 407; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, I/38; Bağavî, Şerhu's-Sunne, 1/395; Ebu Avane, Musned, 1/193; Humeydî, Musned, 441; İbn Ebî Şeybe, Musannef, 1/169; İbn Asakir, Tarih, İV/289.
946[23] Müslim, Sahih, kiîabu salati'l-musaîfirin, bab: 26; ibn EbîŞeybe, Musannef, H/272.

Aişe'ye şöyle sordum: Rasulullah (s.a.v.) geceleyin kalktığında ne derdi: Ne ile başlardı? Aişe şu cevabı verdi:
"On defa Allahuekber der, on defa elhamdülillah der, on defa sub-hanellah der, on defa lâ ilahe illallah der, on defa da "estağfirullah" derdi. On defa da: "Allahumma'ğfir lî ve'hdinî ve'rzuknî: Allah'ım! Bana mağfiret et, beni hidayet et ve bana nzık ver" derdi. On defa da: "Alla-humme! Innî eûzü bike mine'ddîki yevme'l-hısab: Allah'ım! Hesap günündeki darlıktan (sıkışıklıktan) sana sığınırım" derdi.947[24]

920) Alkame şunu söyledi:
Aişe'ye (r.a.): Rasulullah'm (s.a.v.) günlerden birine tahsis ettiği birşey var mıydı? diye sordum. Aişe (r.a.) şöyle cevap verdi:
- "Hayır, O'nun ameli devamlıydı. O'nun gücünün yettiği şeye hanginizin gücü yeter ki" dedi.948[25].

921) Ebu Seleme şöyle dedi:
Aişe'ye (r.a.) Rasulullah'm (s.a.v.) Ramazan'daki namazım sor-dum. Hz. Aişe (r.a) şu cevabı verdi:
Rasulullah (s.a.v.) onbir rekati geçirmezdi. Önce dört rekat kılardı. Artık o rekatlerin güzelliğini ve uzunluğunu sorma. Daha sonra dört rekat daha kılardı. Yine, o rekatlerin güzelliğini ve uzunluğunu sorma. Sonra üç rekat kılardı." Ben:
-Ya Rasulellah! Sen vitir kılmadan önce mi yatıyorsun? dedim. O:
- "Aişe! Benim, gözlerim uyur, kalbim uyumaz" diye cevap verdi.949[26]

922) Abdullah îbn Şakik şöyle dedi:

947[24] Nesaî, Sünen, bab; 9 (kıyamu'l-leyi), bab: 63 (istiaze); İbn Mace, Sünen, 1356; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid.
948[25] Buharı, Sahih, ill/55, VIII/122; Müslim, Sahih, salatu'l-musafirin, bab: 30; Ebu Da-vud, Sünen, kitabu't-tatavvu", bab: 29; İmam Ahmed, Musned, VI/43, 55, 189; Beyhakî, Sü-nenu'l-Kubra, İV/299; Tirmizî, Şemail, 160.
949[26] İmam Ahmed, Musned, Vi/36.

Aişe'ye, Rasutullah'm namazını sordum. O da şu cevabı verdi: "Rasuluilah (s.a.v.) geceleyin, içlerinde vitir de dahil olmak üzere dokuz rekat namaz kılardı. Bazı geceler, namazı ayakta, uzun kılar, bazı gecelerde de oturarak uzun kılardı. Ayakta kılarken okursa, ayaktayken rükû ve secde eder, otururken okursa, oturduğu yelden rükû ve secde ederdi."950[27]

923) Hz. Aişe (r.a.) şöyle dedi:

"Rasulullah (s.a.v.) kilo alıp ağırlanınca, oturarak Allah'ın dilediğini okur oldu. Sureden, otuz veya kırk ayet kalınca ayağa kalkar, onları okur ve secde ederdi."951[28]

924) Ibn Abbas şunu rivayet etti:

"Peygamber (s.a.v.) geceleyin kalkınca teheccüd namazı kılar ve şöyle derdi:

"Allah'ım! Hamd sanadır. Göklerin, yerin ve onlardakilerin nuru sensin. Hamd sanadır. Göklerin, yerin ve onlardakilerin Rabbi sensin. Hamd sanadır. Hakk sensin. Senin va'din haktır. Sana kavuşmak haktır. Cennet haktır. Cehennem haktır. Kıyamet haktır. Peygamberler haktır., Muhammed haktır. Allah'ım! Ben sana teslim oldum. Sana tevekkül ettim. Sana iman ettim. Tövbe edip sana rücu ettim. Ben hasmıma karşı ancak senin (burhanın) ile muhasama ettim (karşı çıktım). Düşmanınla aramızda ancak senin hakemliğine müracaat ettim. Benim gerek önceden, gerek

---

950[27] Müslim, Sahih, kitabu salati'l-musafirın, bab: 16; Ebu Davud, Sünen, kitabu't-tatavvu', bab: 1; Tirmizî, Sünen, 443; İbn Mace, Sünen, 1361; Nesaî, Sünen, kitabu kıya-mi'l-leyl, bab: 43; İmam Ahmed, Musned, VI/30,100, 253; Beyhakî, Sünenü'l-Kübra, II/472.

951[28] Müslim, Sahih, salatu'l-musafirin, 117; Buharı, Sahih, kitabu'l-vudu', bab: 45; kıtabu'l-âzan, bab: 39, 68; kitabu'l-hibe, bab: 14; kitabu'l-hums, bab: 4; kitabu'l-mağazî, bab: 83; kıtabu't-tıb, bab: 22; Nesaî, Sünen, kitabu'I-imame, bab: 40; İbn Mace, Sünen, kitabu'l-cenaiz, bab: 64; İmam Ahmed, Musned, V/269, İV/46, 47, 227, 257.

sonradan işlediğim günahlarımla, gizli ve aşikar yaptıklarımı bana bağışla! Sen mukaddimsin (Öne alansın) ve muahirsin (geriye bırakansın). Senden başka ilah yoktur, ilah ancak sensin."952[29]

925) Kureyb'ten rivayet edildi: îbn Abbas ona, şunu haber verdi: Bir gece, teyzesi ve Hz. Peygamberin (s.a.v.) hanımı Meymune'nin yanında kalmıştı.

Ben, yatağın enine doğru yattım. Rasulullah da (s.a.v.) boyuna yattı. Rasulullah (s.a.v.) gece yarısına (veya biraz öncesine, yahut biraz sonrasına) kadar yattı. Uyanınca, eliyle gözlerini oğuşturmağa başladı. Daha sonra Al-i îmran suresinin son on ayetini okudu. Sonra kalkıp asılı duran bir su tulumundan güzel bir abdet aldı ve namaz kılmağa başadı.

Ben de kalkıp onun yaptığı gibi yaptım. Sonra gidip yanına durdum. Rasulullah (s.a.v.) sağ elini başımın üzerine koydu. Sağ kulağımı bükmeğe başladı. Daha sonra iki rekat, ondan sonra iki rekat, sonra iki rekat, sonra iki rekat, sonra iki rekat, sonra iki rekat namaz kıldı. Sonra vitrini kıldı. Sonra müezzin kendisine gelinceye kadar yattı. Kalktı, hafif iki rekat kıldı. Sonra çıkıp sabah namazım kıldı.

Başka bir rivayette şöyle demiştir:

"Allah'ım! Kalbime nur, kulağıma nur, gözüme nur, sağıma nur, soluma nur, önüme nur, arkama nur. ver. Bana nur ver."953[30].

952[29] Buharı, Sahih, VIII/86; Müslim, Sahih, salatu'l-musafirin, 199; Tirmizî, Sünen, 3418; imam Ahmed, Musned, I/298, 308; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, I11/4, 5; İbnu's-Sınni, A-melu'l-yevmi ve'l-leyle, 756; Abdurrezzak, Musannef, 2574; İbn Huzayme, Sahih, 1151, 1152; Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, XI/43, 45; İbn Şeybe, Musannef, X/259.

953[30] Nesaî, Sünen, 11/218; Ebu Davud, Sünen, 1349; İmam Ahmed, Musned, I/352; Hakim, Müstedrek, IH/535; İbnu's-Sınnî, Amelu'l-yevm ve'l-leyle, 760; Abdurrezzak, Musan-nef, 3862; Bağavî, Şerhu's-Sunne, İV/12.

926) SafVan İbn Muattıl şöyle anlattı:
"Bir yolculukta Rasulullah'la (s.a.v.) birlikteydim. Geceleyin O'nun namaz kılışım seyrettim. Yatsı namazını kıldıktan sonra uyudu. Gece yarısı olunca uyandı. Al-i înıran suresinin sonundan on ayet okudu. Sonra misvakla dişlerini fırçaladı. Abdest alıp iki rekat namaz kıldı. Kıyamı mı, rükûu mu yoksa secdesi mi hangisi daha uzundu bilmiyorum. Namazı bitirince yattı. Sonra uyandı. Ayetler okudu. Misvakla dişlerini fırçaladı. Daha sonra abdest aldı. Namaz kıldıktan sonra yattı. Sonra uyanıp bunu yaptı. Sonra ilk defa yaptığı gibi yapmadı. Böylece onbir rekat kılmış oldu.954[31]

927) Zeyd tbn Halid el-Cuhenî şunu anlattı:
"Bu gece Rasulullah'ın (s.a.v.) namazım takip edeceğim, dedim. E-şiğini veya çadırını yastık edindim. Rasulullah (s.a.v.) hafif iki rekat namaz kıldı. Sonra uzun iki rekat namaz kıldı. Sonra, öncekilerden daha kısa iki rekat namaz kıldı. Sonra, öncekilerden daha kısa iki rekat namaz kıldı. Sonra, öncekilerden daha kısa iki rekat namaz kıldı. Sonra, öncekilerden daha kısa iki rekat namaz kıldı. Sonra vitir namazını kıldı, îşte bu namazların tamamı onüç rekat oldu."955[32]

Musannif (Ebu'l-Ferec Îbnu'l-Cevzî) şöyle demiştir:
Rasulullah'ın (s.a.v.) geceleyin kıldığı namazların rekatlarının sayısı hakkındaki rivayetler farklıdır. Yedi, dokuz, onbir ve onüç sayıları rivayet edilmiştir. Görünen odur ki sayı eksilip artmaktadır.956[33]

954[31] Daha Önce kaynakları geçti.

955[32] Müslim, Sahih, kitabu salati'l-musafirin, 195; Ebu Davud, Sünen, saiatu'l-tatavvu1, 26; İbn Mace, Sünen, el-ikame, 181; Malik, Muvatta", salaîu'l-leyl, hadis: 12, İmam Ahmed, Musned, V/193.

956[33] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 416-419.

Rasulullahın Geceleyin Kıldığı Namazın Uzunluğu

928) Huzeyfe (r.a.) şunu anlattı:
"Bir gece, Rasulullah'la (s.a.v.) birlikte namaz kıldım. Bakara suresine başladı. içimden, yüz ayeti tamamlayınca rükû eder dedim. O, devam etti. Ben, içimden: Bütün sureyi bir rekatte okuyacak dedim. O, yine devam etti. Ben, bu sure ile rükû yapar dedim. Sonra Nisa suresine başladı. Onu da okudu. Sonra Al-i Imran suresine başladı. Onu da okudu. Ağır, ağır okuyor, içinde teşbih bulunan bir ayete gelince, teşbih e-diyor, istek ayetine gelince, istiyor, sığınma ayetine gelince, Allah'a sığınıyordu. Sonra rükua gitti ve: Subhane Rabbiye'1-azim (Büyük Rab-bim'i teşbih ve tenzih ederim) demeğe başladı. Rasulullahm (s.a.v.) rükûu da kıyamı kadardı. Sonra: Semiallahu limen hamiden (Allah kendisine hamdedenin hamdini işitir, kabul eder) dedi. Sonra rükuuna yakın uzun müddet ayakta durdu. Sonra secde etti ve secdede: Subhane Rabbiye'1-a'la (Yüce Rabbim'i teşbih ve tenzih ederim) dedi. Secdeleri kıyamına (ayakta durmasına) yakındı."957[34]
929) Ebu Vail, Abdullah'ın şu sözünü rivayet etti:
Bir gece Rasulullah'la (s.a.v.) birlikte namaz kıldım. Ayakta dur-maktan vazgeçmeyince (kıraati çok uzatınca) ben bir edepsizlik yapmayı düşündüm.
-Ne yapmak istedin? diye sordu. Abdullah:
-Oturup onu yalnız bırakmayı düşündüm, dedi.958[35]
930) Hz. Aişe şöyle dedi:

957[34] Nesaî, Sünen, kıyamu'l-leyl, bab: 15.
958[35] Müslim, Sahih, salatu1 l-rrtusafirin, 204; İbn Mace, Sünen, kitabu'l-ikame, bab: 200; İmam Ahmed, Musned, 1/385, 396, 415, 440.

Rasulullah (s.a.v.) namaz kıldığında ayakları yarıhncaya kadar a-yakta dururdu. Aişe şöyle dedi:
-Ya Rasulellah! Senin geçmişceki ve gelecekteki günahların bağışlanmış bulunduğu halde, niçin böyle yapıyorsun? Rasulullah:
- "Aişe! Ben şükredici bir kul olmayayım mı?" dedi.959[36]
931) el-Muğire îbn Şu'be şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) ayakları şişinceye kadar namaz kılardı. O'na:
-Allah, senin geçmişteki ve gelecekteki günahlarını bağışlamadı mı? denildi. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Ben şükredici bir kul olmayayım mı?" dedi.960[37]
932) îbn Abbas şunu anlattı: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Allah Ta'âlâ, her peygambere bir şehvet verdi. Benim şehvetim, bu gecede kıyam etmektir (namaz kılmaktır)!."961[38]
933) Enes şunu anlattı:
RasuluIIah'a (s.a.v.), biraz sıkıntı geldi. O'na:
-Sende solgun bir hal görüyoruz, denildi. Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- "Bende gördüğünüz solgunluk, dün gece seb-i tıvalı (yedi uzun sureyi) okudum da onun için."
934) Enes şunu söyledi:
Rasulullah (s.a.v.) yıpranmış su tulumu gibi oluncaya kadar

959[36] Müslim, Sahih, kitabu sıfati'l-munafıkin, hadis: 18; İmam Ahmed, Musned, Vi/ 115; İbn Kesir, Tefsir, VI1/310.
960[37] Buharî, Sahih, U/63, Vl/169, VII1/124; Musüm, Sahih, sıfatu'l-munafikin, 79, 80, 81;Tirmizî, Sünen, 412; Nesaî, Sünen, 111/219; İbn Mace, Sünen, 1419,1420; İmam Ahmed, Musned, İV/251, 255, VII/115; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, II/497, 111/16, VII/39; Taberanî, Mu'cemu's-Sağîr, i/71,118; ibn Huzeyme, Sahih, 1182,1183, 1184; Bağavî, Şerhu's-Sunne, İV/45.
961[38] Taberanî, Mu'cem, XIt/84; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 11/271; Suyutî, Cami-u'l-Kebır, 4765; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 21401.

ibadet etti."962[39]

Rasulullahın Kıyamda Gece Boyunca Bir Ayeti Tekrar Etmesi

935) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.), bir gece kıyamda Kur'an'ın bir ayetini tekrar etti durdu."
936) Ebu Zerr şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) bir gece namaz kıldı. Sabaha kadar, hem rükûda hem secdede şu ayeti okudu:
"Eğer kendilerine azabedersen, şüphe yok ki, onlar senin kullarındır. Onları bağışlarsan kudretiyle herşeye üstün gelen Aziz, hikme-tiyle her yaptığım yerli yerince yapan Hakîm sensin." 963[40]
Sabah olunca:
-Ya Rasulellah! Sabaha kadar rükuda ve secdede hep bu ayeti okudunuz, dedim. O da şu cevabı verdi:
- "Aziz ve Gelil olan Allah'tan ümmetime şefaat dileğinde bulundum. Allah, bunu bana lütfetti. Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayanlar, inşaallah bu şefaata nail olacaklar."964[41]

962[39] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 419-421.
963[40] Maide Suresi, 118.
964[41] İmam Ahmed, Musned, V/141; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 111/13; Îbn Ebî Şeybe, Musannef, XI/498; Suyutî, Durru'l-Mensur, II/350; İbn Kesir, Tefsir, IH/229.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 421.

Rasulullahın Kur’an Okuyuşu

937) Ummu Hani1 şöyle dedi:
"Ben geceleyin yatağımdan Rasulullah'm (s.a.v.) Kur'an okuduğunu duyardım." 965[42].
938) İbn Ebî Muleyke, Ummu Seleme'nin şu sözünü rivayet etti:
"Peygamber (s.a.v,) ayetlerin sonunda durarak okurdu. Yani:
"Elhamdülillah" der durur. Daha sonra: "Er-Rahmani'r-Rahim" der tekrar dururdu."966[43].
939) Hafsa şöyle dedi:
"Rasulullah, nafile namazını oturarak kılardı. Sureyi tertil ederek okurdu. O sure, ondan daha uzun surelerden olurdu."967[44]
940) Yala Ibn Memlek, Ummu Seleme'ye Rasulullah'm (s.a.v.) kıraatini (Kur'an okuyuşunu) ve namaz kılışını sordu. Ummu Seleme şu cevabı verdi:
-O'nun namazından size ne? O, kalkar, namaz kılar ve kıldığı namaz kadar da uyurdu. Sonra uyuduğu kadar namaz kılardı. Sonra kıldığı namaz kadar uyurdu. Sabaha kadar böyle devam ederdi."968[45]
Daha sonra onun Kur'an okuyuşunu tarif etti. O'nun, harf harf tefsir edilen (açıklanan) bir kıraati tarif ettiği görüldü.
941) îbn Abbas şunu söyledi:
11 Rasulullah1 m (s.a.v.) kıraati, odadakilerin ve evdekilerin

965[42] Nesaî, Sünen, iftitahu's-salah, bab: 81; İbn Mace, Sünen, bab: 179; İmam Ah-med, Musned, VI/3^2, 343, 424.
966[43] Tirmizî, Sünen, 2949; Şemail, 162.
967[44] Müslim, Sahih, salatu'l-musafırin, bab: 16; Tirmizî, Sünen, 373; Beyhakî, Sü-nenu'l-Kubra, il/490; Tirmizî, Şemail, 148.
968[45] Ebu Davud, Sünen, kitabu''l-vitr,«bab: 20; Nesaî, Sünen, kıyarnu'l-leyl, bab: 13; Tirmizî, Sünen, 2923; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 111/13.

işitebileceği kadardı."969[46]

942) Ebu Hureyre şöyle söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.) geceleyin Kur'an okurken, sesini bazan yükseltir, bazan alçaltırdı."970[47]

Rasulullah'ın Sesinin Güzelliği

943) Katâde şöyle dedi:
"Allah, ancak güzel sesli peygamber göndermiştir. Sizin peygamberiniz güzel yüzlü ve güzel sesliydi."971[48].

Rasulullahın Kuranı Ne Kadar Zamanda Okuduğu

944) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) Kur'an'ı üç (gün) den daha az süre içinde hatmetmezdi." 972[49]

Rasulullah'ın Kur'an'ı Hatmettiği Zaman

945) Ebu Hureyre şunu rivayet etti:

969[46] Bakınız: Ahlaku'n-Nebi, 183.
970[47] Bağavî, Şerhu's-Sunne, İV/29.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 422.
971[48] Daha önce kaynaklan geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 422.
972[49] İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, 1/98; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 1791.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 423.

Rasulullah Kur'an'ı hatmettiğinde, ayakta dua ederdi."973[50]

Rasulullahın Vitir Namazı

946) Hz. Aişe şunu söylemiştir:
"Rasulullah. (s.a.v.), gecenin her bölümünde vitir namazı kılmıştır. Böylece onun vitri seherde son bulmuştur."974[51]
947) Said îbn Abdirrahman îbn Ebza'nın babası şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) vitir namazım "Sebbihı'sme Rabike'1-ala", "Kul ya eyyuhe'l-kâfîrun" ve "Kul huvellahu ehad" la vitir namazı kılardı. Vitiri bitirmek istediğinde üç defa: "Subhane'l-meliki'l-kuddus" derdi. Üçüncüde sesini yükseltirdi."975[52].
948) Ebu Abdirrahman İbn Ebza şunu söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.) vitir namazını, "Sebbihı'sme Rabike'1-ala", "Kul ya eyyuhe'l-kâfîrun11 ve "Kul huvellahu ehad" la kılardı. Selam verdiğinde: "Subhane'l-meliki'l-kuddus", "Subhane'l-meliki'l-kuddus" derdi ve üçüncüyü uzatırdı."976[53]
949) Ebu Abdirrahman îbn Ebza şöyle söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.) vitir namazını "Sebbihı'sme Rabike'1-a'la",

---

973[50] Suyutî, Durru'l-Mensur, VI/422.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 423.
974[51] Buharı, Sahih, kitabu'l-vitr, bab: 2; Musüm, Sahih, salatu'l-mu saf irin, 136; Tir-rnizî, Sünen, kitabu'l-vitr, bab: 4; İbn Mace, Sünen, ikame, bab: 121; Darimî, es-salah, bab: 211; İmam Ahmed, Musned, I/85, 86, 104, 127, 147, İV/46,100, 107, 129, 204, 405.
975[52] imam Ahmed, Musned, IIt/406, 407, 123; Hakim, Müstedrek, VI/257; İbn Ebi Şeybe, Musannef, H/289, 299, XIV/263; Darekutnî, Sünen, 11/131; Taberânî, Mu'cemu's-Sağîr, 11/71; Abdurrezzak, Musannef, 4695, 4696; Tarihu'l-Hatib, I/254.
976[53] Yukarıdaki dipnota bakınız.

"Kul ya eyyuhe'l-kâfirun" ve "Kul huvellahu ehad ve muavvizeteyn'le (Felâk ve Nâs sureleri ile) kılardı."977[54]

950) Imran tbn Husayn şöyle dedi:

"Peygamber (s.a.v.) vitiri üç rekat kılardı. Birincide "Sebbihı'sme Rabbiye'1-a'la", ikincide "Kul ya eyyuhe'l-kâftrun"u, üçüncüde "kul huvellahu ehad" ı okurdu."978[55]

951) îbn Ömer şöyle dedi:

"Rasulullah (s.a.v.) geceleyin namazı ikişer rekat olarak kılar, bir rekatte de vitir yapardı."979[56]

Rasulullah Geceleyin Devamlı Kıldığı Namazlarını Kılamazsa Ne Yapardı?

952) Hz. Aişe şöyle demiştir:

"Rasulullah (s.a.v.), uyku, ağrı veya hastalık sebebiyle gece namazım VaVamazaa, gütvdüz orûki rekat falardı."980[57]

Rasulullahın Teravih Namazı

953) İbn Abbas şunu söyledi:

977[54] Btr Önceki dipnota bakınız.

978[55] İmam Ahmed, Musned, I/305, 316, 372; Darekutnî, Sünen, M/35.

979[56] Buharı, Sahih, 11/31; Müslim, Sahih, musafirin, bab: 20; TİrmizÎ, Sünen, 461; İbr Mace, Sünen, 174,1318; Tarihu İbn Asakir, 11/138; Bağavî, Şerhu's-Sunne, İV/75.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 423-424.

980[57] Nesaî, Sünen, kıyamu'Meyl, bab: 2; İmam Ahmed, Musned, VI/54; Beyhakî Sünenu'l-Kubra, İH/30.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 424.

"Peygamber (s.a.v.) Ramazan ayında vitirin dışında yirmi rekat namaz kılardı."981[58]

Rasulullah'ın Farz Kabul Edilmesi Korkusuyla Teravih Namazını Kesmesi

954) Enes şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) Ramazan'da namaz kılardı. Ben de gelip arkasına dururdum. Birisi gelip o da benim yanıma dururdu. Sonra bir başkası geldi. Nihayet bir grup olduk. Rasulullah (s.a.v.), bizim arkasında durduğumuzu hissedince namazını hafifletti (kısalttı). Sonra kalkıp e-vine girdi ve bizim yanımızda kılmadığı bir namazı kıldı."
Sabah olunca:
-Ya Rasulellah! Geceleyin bizim olduğumuzu anladın mı? dedik,
Rasulullah (s.a.v.):
- "Evet, beni öyle davranmağa sevkeden de oydu" diye cevap verdi.982[59]
955) Hz. Aişe şöyle anlattı:
Rasulullah (s,a.v.) bir gece evden çıkarak mescidde namaz kıldı. Bazıları da onun namazına uyarak namazı kıldılar. Derken halk bunu konuşmağa başladılar. Bu defa daha öncekilerden daha çok cemaat toplandı.
Rasulullah (s.a.v.) ikinci gece de mescide gitti. Cemaat de O'na u-yarak namaz kıldı. Cemaat yine bunu konuşmağa başladı. Üçüncü gece mescidde cemaati çoğaldı. Rasulullah (s.a.v.) yine

---

981[58] Kaynaklan daha önce geçti.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 424.
982[59] İmam Ahmed, Musned, 111/193.

çıkıp namaz kıldı. Dördüncü gece olunca artık mescit cemaati almaz oldu. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) cemaatin yanına çıkmadı. Böyle olunca bazı kimseler: Namaza! diyerek bağırmağa başladılar. Rasulullah (s.a.v.) yine onların yanına çıkmadı. Nihayet sabah namazına çıktı. Sabah namazını eda e-dince, cemaate döndü, şehadet getirdi ve şöyle dedi:
"Bilesiniz ki, geceki haliniz bana gizli kalmış değildir. Fakat ben, gece namazı size farz kılınır da, onu kılamazsınız diye endişe ettim."
Rasulullah (s.a.v.) ashabına, azimetle emretmeksizin Ramazan'da gece manazma teşvik eder ve:
"Her kim Ramazan'da iman ve ihtisabla (sevabını bekleyerek) gece namazı kılarsa, o kimsenin geçmiş günahları affolunur" buyurdu. 983[60]

Rasulullah'ın Şükür Secdesi

956) Ebu Bekre şöyle dedi:
"Rasulullah'a (s.a.v.), kendisini sevindirecek birşey geldiği zaman Allah'a şükür için secdeye kapanırdı."984[61]

ONİKİNCI BÖLÜM

983[60] Buharî, Sahih, 11/13, IH/79; Müslim, Sahih, salatu'l-musafirin, hadis: 178; İmam Ahmed, Musned, VI/169; Abdurrezzak, Musannef, 4723; İbn Huzeyme, Sahih, 1128.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 424-425.
984[61] Tarihu'l-Hatib, İV/157.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 425.

III- RASULULLÂH'IN ORUCU

Rasulullah'ın Bir Ayda Ne Kadar Oruç Tuttuğu Ve Ne Kadar Tutmadığı

957) Enes şöyle demiştir:
"Rasulullah (s.a.v.) o derece oruç tutardı ki, artık o orucu hiç bırakmayacak denilirdi, bazan da, orucu öyle bırakırdı ki, artık hiç oruç tutmayacak denilirdi."985[1]
958) Said İbn Cubeyr, îbn Abbas'ın şu sözünü nakletti:
"Rasulullah (s.a.v.), Artık orucu hiç bırakmayacak deninceye kadar oruç tutardı. Bazan da, artık o oruç tutmak istemiyor deyinceye kadar orucu bırakırdı. Medine'ye göç ettikten sonra O, Ramazan'dan başka hiçbir ayı tam olarak oruçlu geçirmemiştir."986[2]
959) Enes'e, Peygamber'in orucu sorulduğunda şöyle derdi:
"Peygamber (s.a.v.), aydan (günlerce) oruç tutardı ki, o ayın orucunu bozmak istemediği zannedilirdi ve (günlerce) yerdi ki, o aydan hiçbir gün oruç tutmayacağı zannedilirdi. O'nu, geceleyin namazda görmek istesen mutlaka namazda görürdün. Uykuda görmek istesen mutlaka uykuda görürdün."987[3]

985[1] Ebu Davud, Sünen, 2430; Nesaî, Sünen, kitabu's-sıyam, bab: 33, 69; İmam Ahmed, Musned, 1/227, 231, 326. Ut/179, VS/107, 143, 153, 165, 242; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, İV/291, 292, 299; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 111/103; İbn Adıyy, el-Kamıl, V/1823.
986[2] Nesaî, Sünen, kitabu's-sıyam, bab: 69; İmam Ahmed, Musned, VI/8, 122, 189; Tirmizî, Şemail, 156. Bakınız: Mecmau'z-Zevaid, H/272.
987[3] Tirmizî, Sünen, 765; Şemail, 156; imam Ahmed, Musned, 111/104, 236, 264; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 111/17.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 427.

Rasulullahın Her Ay Üç Gün Oruç Tuttuğu

960) Abdullah şunu anlattı:
"Rasulullah her ayın başından üç gün oruç tutardı."988[4]
961) Muaze şunu anlattı: Aişe'ye:
-Rasulullah'ın (s.a.v.) her aydan üç gün oruç tutması adeti miydi? diye sordum. Aişe:
-Evet, dedi. Ben
-Bu üç gün, ayın neresinde idi? dedim. Aişe:
-Ayın neresinde (hangi günlerinde) olduğuna önem vermezdi.989[5]
962) İbn Ömer şöyle anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) her aydan, üç gün oruç tutardı: Ayın başındaki pazartesi ve onu takip eden perşembe ve ondan sonra gelen perşembe.990[6]

Rasulullahın Pazartesi Ve Perşembe Günü Oruç Tutması

963) Hz. Aişe'ye Rasulullah'ın (s.a.v.) (nafile) orucu hakkında soruldu. O da şöyle cevap verdi:
"Rasulullah (s.a.v.) pazartesi ve perşembe günlerini taharri

988[4] Ebu Davud, Sünen, 2450; Tirmizî, Sünen, 742; Şemail, 157; Bağavî, Şerhu's-Sunne, VI/358.
989[5] Tirmizî, Şemail, 159.
990[6] Müslim, Sahih, kitabu's-styam, bab: 36; Nesaî, Sünen, kitabu's-sıyam, bab: 69; İbnAsakır, Tarih, Vl/419.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 428.

ederdi (arardı).' 991[7]

964) Usam9 îbn Zeyd şunu anlattı:

"Rasulullah (s.a.v.), günlerce peşpeşe oruç tutar, artık orucu hiç bırakmayacak denilir. Günlerce oruç tutmaz, o zaman da neredeyse hiç oruç tutmayacak denilirdi. Ancak, cuma günü de olmak üzere, oruç tuttuğu günler arasında ister yer alsın, ister yer almasın, o iki günde orucunu tutardı.992[8] Ben:

-Ya Rasulellah! Sen, hiç bırakmayacakmış gibi oruç tutuyorsun, iki gün hariç, hiç oruç tutmayacakmış gibi oruç tutuyorsun. Sen, o iki gün, devamlı oruçlu olduğun günler arasında olsa da, olmasa da o günlerde oruç tutuyorsun, dedim. Rasulullah (s.a.v.):

- "O iki gün hangi günlerdir?" dedi. Ben:

- Pazartesi ve perşembe, dedim. Rasulullah (s.a.v.):

- "Bu iki gün, amellerin alemlerin Rabbi'ne arzedildiği gündür. Ben, amelimin oruçluyken arzedilmesini severim" dedi.

965) Ebu Hureyre rivayet etti: Peygamber şöyle buyurdu:

"Ameller, pazartesi ve perşembe günleri arzedilir. Ben amelimi, o-ruçluyken arzedilmesini severim."993[9]

966) Hafsa şöyle dedi:

"Peygamber (s.a.v.) pazartesi ve perşembe günleri oruç tutardı."994[10]

991[7] Tirmizî, Sünen, kitabu's-savm, bab: 44; Nesaî, Sünen, kitabu's-sıyam, bab: 36, 70; İbn Mace, kitabu's-sıyam, bab: 42; İmam Ahmed, Musned, VI/80, 89,106.

992[8] İmam Ahmed, Musned, V/201; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, IX/18; Munzirî, Terğib, 11/125.

993[9] Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, 1/131; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, VIİI/66; İbn Ebî Hatim, llelu'l-hadis, 2046; Aclunî, Keşfu't-Hafa, İ/365.

994[10] Ebu Davud, Sünen, kitabu's-sıyam, bab: 59; Nesaî, Sünen, bab: 69; ibn Mace, Sünen, 1740; imam Ahmed, Musned, V/206, 209, VI/278; Darimî, Sünen, M/20; Taberanî, Mu'cemu'İ-Kebir, X/19; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra,

Rasulullahen Şaban Ayında Tuttuğu Oruç

967) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasulullah senenin hiçbir ayında Şaban ayındakinden daha fazla oruç tutmaz, Şaban ayını tamamen oruçlu geçirirdi."995[11]
968) Hz. Aişe şunu söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.) Şaban aynıda oruç tutardı."996[12]
969) Usame îbn Zeyd şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.), Şaban ayında tuttuğu oruç kadar hiçbir ayda oruç tutmazdı.
-Ya Rasulellah! Şaban'da tuttuğunuz kadar hiçbir ayda oruç tut-muyorsun? dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Bu, Receb'le Şaban arasında, halkın faziletinden gafil olduğu ve amellerin alemlerin Rabbi'ne onda yükseltildiği (arzedildiği) bir aydır. Ben amelimin oruçluyken arzedilmesini istiyorum" cevabım verdi.997[13]
970) Ummu Seleme şöyle dedi:
"Rasulullah'm (s.a.v.) peşpeşe iki ay oruç tuttuğunu görmedim.

1/105; ibn Ebî Şeybe, Musannef, İÜ/42; Munzirî, Terğib vel-Terhib, 11/124, 125.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 428-429.
995[11] Buharı, Sahih, kitabu's-savm, bab: 52; Müslim, Sahih, kitabu's-sıyam, hadis: 176; Ebu Davud, Sünen, kitabu's-savm, bab: 31; İbn Mace, Sünen, kitabu's-sıyam, bab: 30; Malik, Muvatta, kitabu's-sıyam, hadis: 56; İmam Ahmed, Musned, VI/39, 84, 107, 128, 143, 153, 165,188, 189, 233, 249, 268.
996[12] Bakınız: Sahihu'l-Buhari, IH/50; Musnedu'l-Imam Ahmed, VI/128,143,189, 249; Sünenu'l-Kubra, İV/10, 292; Sunenu İbn Mace, 1645; Fethu'l-Bari, İV/213.
997[13] İmam Ahmed, Musned, V/201; Munzirî, Terğib ve't-Terhib, 11/116; İbn Adiyy, el-Kamil, 11/519: İbn Hacer, Fethu'l-Bari, İV/215.

Ancak Şaban'ı Ramazan'a eklerdi."998[14]

Rasulullahın Visal Orucu999[15]

971) Enes şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) visal orucu tutmağa başladı. Bu, ayın sonuna rastlamıştı. Ashabından bazıları da visal orucuna başladılar. Bunun ü-zerine Rasulullah (s.a.v.):
"Bazılarına ne oluyor da, visal orucu tutuyorlar. Şüphesiz, siz be-nim gibi değilsiniz. Vallahi, eğer ay uzamış olsaydı, size öyle bir visal o-rucu tuttururdum ki, bu işin derinliğine dalanlar ondan vazgeçerlerdi" dedi.1000[16]
972) Enes şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) visal orucu tuttu. Bazıları da visal orucu tuttu-lar. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ben sizin gibi değilim. Çünkü ben, Rabbi'min beni doyurup su-suzluğumu giderdiği halde olurum" dedi.1001[17]

998[14] Tirmizî, Sünen, kitabu's-savm, bab: 36; Nesaî, Sünen, kitabu's-sıyam, bab: 33, 70; imam Ahmed, Musned, VI/300.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 429-430.
999[15] Visal: iftar etmeden arka arkaya birkaç gün oruç tutmak. (Mütercimin notu)
1000[16] Müslim, Sahih, kitabu's-sıyam, bab: 11; İmam Ahmed, Musned, 111/193.
1001[17] İmam Ahmed, Musned, H/253, 377, 496, H/102, 143; İbn Ebİ Şeybe, Musannef, IH/82; İmam Müslim, Sahih, 774; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, İV/282; İbn Ebi Şeybe, Musannef, IH/82 (değişik lafızlarla).
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 430.

Rasulullah Orucunu Ne İle Açardı?

973) Enes şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) orucunu namazdan önce bir kaç rutab (yaş hurma) ile, rutab bulunmazsa birkaç hurmayla ve hurma da bulunmazsa, birkaç yudum su içerek açardı."1002[18]

Rasulullahın Bir Topluluğun Yanında İftar Edince Okuduğu Dua

974) Enes şunu anlattı:
Peygamber (s.a.v.), bir ailenin yanında iftar ettiğinde onlara şöyle derdi:
- "Sizin evinizde oruçlular, oruçlarını açsınlar, yemeğinizi ebrar (iyiler) yesinler, melekler size salât etsinler."1003[19]

Ramazanın Son On Gününde Rasulullah'ın (İbadete Daha Fazla) Gayret Göstermesi

---

1002[18] Ebu Davud, Sünen, 2356; İmam Ahmed, Musned, 111/146; Darekutnî, Sünen, 11/185; Tirmizî, Sünen, 696; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, IX/227; Munzirî, Terğib, H/142.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 430.

1003[19] Ebu Davud, Sünen, 3854; ibn Mace, Sünen, 1747; İmam Ahmed, Musned, ili/ 118, 201; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, İV/239,240; Abdurrezzak, Musannef, 7907; İbn Hıbban, Sahih, 1353 (Mevarıd); İbnu's-Sınni, Amelu'l-yevm ve'l-leyle, 476; İbn Ebİ Şeybe, Musannef, 111/100; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, IH/72.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 431.

975) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasulullan (s.a.v.), vefat edinceye kadar, Ramazan'm son on gününde gayret gösterir, geceleri ihya eder, ailesini uyandırır ve paçaları sıvardı."1004[20]
976) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) Ramazan'dan on gün kaldığında, paçaları sıvar (daha fazla gayret gösterir) ve ailesinden ayrılırdı."1005[21]

Rasulullahın Ramazanın Son On Gününde İtikafa Girmesi

977) Hz. Aişe şunu rivayet etti:
"Peygamber (s.a.v.) Allah Ta'âlâ ruhunu alıncaya kadar (ölünceye kadar), Ramazan'm son on gününde itikafa girerdi."1006[22]

Rasulullahın Ramazan Bayramında Dışarı Çıkmadan Önce Bir Şey Yemesi

978) Abdullah İbn Zeyd'in babası şunu söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.), Ramazan Bayramı günü, birşey yemeden

1004[20] Müslim, i'tıkaf, bab: 3; Tirmızî, Sünen, 796; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, İV/314.
1005[21] İmam Ahmed, Musned, VI/76; İbn Kesir, Tefsir, VİİI/432.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 431.
1006[22] Ebu Davud, Sünen, 2462; İbn Mace, Sünen, 1770; Tirmizî, Sünen, 790, 803; İmam Ahmed, Musned, 11/133,281,336,401, İV/92,169, 232, 279; Beyhakî, Sünenül-Kübra, İV/314, 320; Darimî, Sünen, il/27;
Abdurrezzak, Musannef, 7682; Bağavî, Şerhu's-Sunne, VI/391.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 431.

dışan çıkmazdı. Kurban bayramında ise, kurbanı kesmeden yemezdi."1007[23]

979) Enes şunu anlattı:

"Rasulullah (s.a.v.) Ramazan bayramı günü, birer birer yediği hurmaları yemeden dışarı çıkmazdı."1008[24]

Bayram Günü, Rasulullah'ın Önünde Harbenin (Kısa Mızrağın) Taşınması

980) Necaşî, ez-Zubeyr Ibnu'l-Avvam'a bir harbe vermişti. Bu harbe, bayramlarda Rasulullah'm (s.a.v.) Önünde taşınırdı.1009[25]

Rasulullahın Bayram Namazında Getirdiği Tekbirlerin Sayısı

981) Amr îbn Şuayb'm dedesi şöyle dedi:

"Peygamber (s.a.v.), bir bayramda, on iki tekbir getirdi, birinci rekatta yedi, ikincide beş. Onlardan ne önce ne de sonra namaz kıldı."1010[26]

1007[23] îbn Mace, Sünen, kitabu's-sıyam, bab: 49.

1008[24] imam Ahmed, Musned, 111/126, V/360.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 431-432.

1009[25] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 432.

1010[26] Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, X/357. Benzeri: İmam Ahmed, Musned, VI/65, 70; Beyhakî, Sunenu'i-Kubra, III/286; İbn Asakir, Tarih, VI/168.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 432.

Rasulullah'ın Bayram Günü Yolunu Değiştirmesi

982) Ebu Hureyre şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.), bayram (namazına) çıktığında, daha Önce çıktığı yoldan değil de, başxa bir yoldan çıkardı."1011[27]
983- Ibn Ömer şunu söyledi:
"Peygamber (s.a.v.), bayramda bir yoldan gitti, başka bir yoldan döndü."1012[28]

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

IV- RASULULLAH'IN HAC VE UMRESİ

Peygamberin (s.a.v.), hicretten önce birçok haccı vardır. Hicretten sonra sadece bir defa haccetmiştir ki o da:
Veda haccı denilen hacadır.1013[1]

Rasulullahın İhrama Girmesi

1011[27] Buhari şu lafızla rivayet etmiştir: "O bayrama çıktığında, gittiği yoldan değil de başka bir yoldan dönerdi."

İmam Ahmed, Musned, ü/338; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, IH/308, 309; İbn Hacer, Föthul-Bari, 11/472 (Buhari'nın aşağıdadki rivayetiyle birlikte).

Buhari'nin rivayeti, Cabir'den şu lafızladır: "O, bayram günü, yolu değiştirirdi." Sahi-hu'l-Buhari, 11/29.
1012[28] Bakınız: Şerhu's-Sunne, İV/313.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 432.
1013[1] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 433.

984) îbn Ömer şunu söyledi:
"Hayvanı gitmek üzere kalkıştığında Rasulullah (s.a.v.) Zulhuleyfe mescidi tarafından telbiye getirdi (Lebbeyk! Âllahumme Lebbeyk! dedi)."1014[2]

Rasulullahın Telbîyesi

985) İbri Ömer şöyle dedi:
Rasulullah'm (s.a.v.) teîbiyesi şuydu: Lebbeyk! Âllahumme Lebbeyk! Lebbeyk! Lebbeyk lâ şerike leke lebbeyk, innel-hamde ve'n-ni'mete leke ve'1-mulke, lâ şerike leke = Buyur Allah'ım! Buyur! Buyur, senin ortağın yoktur, buyur! Hamd sanadır. Nimet senindir, mülk de senindir. Senin ortağın yoktur"?1015[3]

Rasulullah'ın Arefe Günü Yaptığı Dua

986) Âmr îbn Şuayb'm dedesi şöyle dedi: Peygamber (s.a.v.):
"En hayırlı dua, Arefe gününde yapılandır. Benim ve benden ön-

---

1014[2] Buharî, Sahih, kitabu'l-hac, bab:23,24,28, kitabu'l-cihad, bab: 53; Müslim, Sahih, kitabu'1-hac, hadis: 20,21,28; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-menasik, bab: 14,21; Nesaî, Sünen, kitabu'i-menasik, bab: 54, 56, 64, 67, 143; Darımî, Sünen, kitabu'l-menasik, bab: 82; Malik, Muvatta, kitabu'l-hac, hadis: 29,33; İmam Ahmed, Musned, !/260,11/18,36, İli/320,378.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 433.
1015[3] Buharî, Sahih, İl/170, VII/209; Müslim, Sahih, kitabu'l-hac, bab:3,19; Ebu Davud, Sünen, 1812,181 ?,Tirmizî, Sünen, 825; Nesaî, Sünen, kıiabu'l-hac, bab: 54: ibn Mace, Sünen, 2915,2918,3074; İmam Ahmed, Musned, I/267,401, U/77,401; Beyhakî, Sünenu'l-Kuhra, W 44,45, VII/48, Darekutnî, Sünen, II/225; Tarihu'l-Hatib, lil/73, V/55,282, VI/45.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 433.

ceki peygamberlerin söylediklerinin en hayırlısı: Lâ ilâlıe illa'llahu vah-dehu lâ şerike lehu, lehul-mulku ve lehu'l-hamdu ve huve âlâ külli şey'in kadir"dir, dedi.1016[4]

987) Ibn Abbas, Ibn Mirdas'tan şunu nakletti:

Peygamber (s.a.v.), Arefe akşamı ümmetini bağışlaması için Allah'a dua etti. Ona şöyle cevap verildi:

"Zulmeden kimse hariç ben sizi bağışladım. Çünkü ben mazlumun hakkım ondan alırım." Peygamber (s.a.v.):

"Rabb'im! Sen dilersen, mazluma hayır ihsan eder, zalimi bağışlarsın" dedi.

O akşam Peygamber'e cevap vermedi. Sabah olunca Rasulullah (s.a.v.) Muzdelife'de o duayı tekrarladı. İstediği şey kabul edildi. Rasu-lulîah (s.a.v.) güldü (veya gülümsedi).

Ebu Bekr (veya Ömer) şöyle dedi:

-Bu, senin gülmediğin bir vakittir. Seni güldüren nedir? Allah'ın seni güldürmesinin sebebi nedir? Peygamber (s.a.v.):

"Allah'ın düşmanı İblis, Allah'ın benim duamı kabul edip ümmetimi bağışladığını öğrenince, toprak alıp başıma saçmaya ve yazıklar olsun diye sızlanmağa başladı. Ben de onun hareketine güldüm" diye cevap verdi.1017[5]

1016[4] Tirmizî, Sünen, 3585; Munzirî, Terğib ve't-Terhib, 11/419; Zebidî, hhafu's-Sadetı'l-Muttakîn, İV/373; Tebrizî, 2598, 2599; Nevevî, Ezkâr, 157.

1017[5] İbn Mace, Sünen, 3013; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, V/113; Munzirî, Terğib ve't-Terhib, li/202; Suyutî, Durru'l-Mensur, I/230; Tebrizî, Mişkatu'l-Mesabih, 2603; Suyutî, ei-LeâlÎl-Masnu'a, 11/122, 123 (Suyutî bunu, Ebu'l-Ferec İbnu'l-Cevzi'nin Mevzuat'ına göre rivayet etti ve bu konuda onu tenkit etti).

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 434.

Rasulullah'ın Kurbanını Kendi Eliyle Kesmesi

988) Enes şöyle rivayet etti:
"Rasulullah, kurbanım kendi eliyle kesti ve ona tekbir getirdi."
989) Enes şunu söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.) iki beyaz ve boynuzlu koçu kurban ediyordu. Besmele çekiyor ve tekbir getiriyordu, Onu, ayağını, her birinin boynunun üzerine koyarak eliyle onları keserken gördüm." 1018[6].
990) Cabir şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.), beyaz, boynuzlu ve burulmuş iki koçu kurban etti. Birisini getirip:
- "Bismillahi va'llahu ekber. Allahumme minke ve ileyke (Allah'ım! Senden ve sana), ümmetim namına, senin bir olduğuna şehadet eden kimseler, benim tebliğci olduğuma (peygamberliğime) şehadet eden kimseler namına" dedi. Sonra öbürünü getirip:
- "Bismillahi va'llahu ekber. Allah'ım Muhammed ve Al-u Muhammed (Muhammed'in ailesi) namına, senden ve sana" dedi.1019[7]

1018[6] Buharî, Sahih, kitabu'l-hac, bab: 117, 119; kitabu'f-edahi, bab: 7, 13, 14; Müslim, Sahih, kitabu'l-edahi, bab: 17, 18; TİrmİzT, Sünen, kitabu'l-edahi, bab: 2, Nesaî, Sünen, kita-bu'd-dahaya, bab: 14, 28, 29, 30, 31; İbn Mace, Sünen, kitabu'l-edahi, bab: 1; İmam Ahmed, Musned, IH/99,115,183,189; 211, 214,222, 255, 258,268,272,279, VI/137, 220,225,391.
1019[7] İmam Ahmed, Musned, IU/375.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 434-435.

Rasulullah'ın Kâbevi Tavafı Ve Haceri Esved'î Îstilam Etmesi (El Sürmesi, El Süremezse El İşaretiyle Öpek Gibi Yapması, Okşaması)

991) îbn Abbas anlattı;
Rasulullah (s.a.v.) Beyt'i (Kabe'yi) tavaf etti. Bastonuyla Hacer-i Esved'i istilam etti. Daha sonra, su çıkarılan yere geldi. Amca oğullan oradan su çıkarıyorlardı:
- "Bana su verin" dedi. Kova ona verildi ve suyu içtikten sonra: "Halk bunu bir ibadet edinmeseydi ve bu konuda size üstün gelmeseydi, ben de sizinle birlikte su çıkarırdım" dedi. Daha sonra gidip Safa ile Merve arasında sa'y yaptı.1020[8]

Rasulullahınrükn-İyemanî'yi1021[9] İstilam Etmesi

992) îbn Abbas şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) Rükn-i Yemanî'yi Öper ve yanağını onun üzerine koyardı."1022[10]

Rasulullahtv Safa İle Merve Arasında Sayetmesi

993) Habibe Bint Ebu Tecrah şunu anlattı: Rasulullah'ı sa'yederken seyrettim. Ashabına şöyle diyordu:

1020[8] imam Ahmed, Musned, I/24S.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 435.
1021[9] Rükn-i Yemani: Hacer-İ Esved'in bulunduğu köşeyle ondan sonraki köşenin a-dıdır. (Mütercimin notu).
1022[10] Darekutnî, Sünen, II/290; Heysemî, Mecmau'z-Zevaİd, IİIY241.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 435.

'Sa'yedin! Çünkü Allah sa'yi size farz kıldı. Çok hızlı koştuğu için, izann, karnının etrafına dolaştığını gördüm. Hatta, koltuk altının beyazlığını ve uyluğunu da gördüm."1023[11].

Rasulullahın Cemre Atması

994) el-Fadl Ibn Abbas şunu söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.), Akabe'de cemre atarken telbiyede bulundu."
Ayrıca şunu söyledi:
"Yedi çakıl attı ve her çakıl atışında tekbir getirdi."1024[12].

Rasulullahın Kabe'ye Girmesi

995) îbn Abbas şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) Beyt'e girdiğinde, her tarafında dua etti. Ama çıkıncaya kadar namaz kılmadı, Dışarı çıkınca, Kâ'be'nin önünde iki rekat namaz kıldı ve:
'İşte kıble budur" buyurdu.
996) İbn Ömer şöyle anlattı:

1023[11] Hakim, Müstedrek, İV/70; Bağavî, Şerhu's-Sunne, Vil/141; Ebu Nuaym, Hılye-tu'l-Evliya, IX/159; İbn Adiyy, el-Kamü, İV/1456; Ibn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, VIII/180; İmam Ahmed, Musned, VI/422.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 436.
1024[12] Buharî, Sahih, İ/110; Musiım, Sahih, kitabu'l-hac, hadis: 395; Nesaî, Sünen, MI 220; İmam Ahmed, Musned, V/209, 210; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, il/329, 330; Hakim, MOs-tedrek, i/479; Abdurrezzak, Musannef, 9056; Taberanı, Mu'cemu'l-Kebir, XI/303, Xi!/20; Da-rekutnî, Sünen, il/52; İbn Huzeyme, Sahih, 432,3004,3015; Bağavî, Şerhu's-Sunne, il/334.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 436.

"Rasulullah, beraberinde Usame, Bilal vo Osman îbn Ebî Talha olduğu halde Beyt'e girdi. Kapıyı uzun süre üzerlerine kapattıktan sonra açıldı. İçeriye ilk giren ben oldum. Bilal'la karşılaştım ve:
-Rasulullah (s.a.v.) nerede namaz kıldı? dedim. Bilal:
-İki ön direk arasında cevabım verdi. Fakat kaç rekat namaz kıldığını ona sormayı unuttum.1025[13]

Rasulullah'ın Veda Haccındaki Hutbesi

997) İbn Abbas şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle sordu:
- "Ey insanlar! Bu, hangi gündür?" Ashab:
- Haram gündür diye cevap verdiler.
- "Bu, hangi beldedir?"
- Haram beldedir,
- "Bu hangi aydır?"
- Haram aydır. Rasulullah (s.a.v,):
- "Sizin mallarınız, kanlarınız, ırzlarınız, birbirinize şu beldenizde, şu ayınızda, şu gününüzün haram olduğu gibi haramdır" dedi.
Bunu birkaç defa tekrar ettikten sonra başını göğe kaldırıp üç defa:
"Allah'ım! Tebliğ ettim mi?" dedi. Sonra şunu da ilave etti:
"Burada bulunan bulunmayana tebliğ etsin. Sakın benden sonra birbirinizin boyunlarını vuran kafirlere dönmeyin."1026[14]

1025[13] Buharî, Sahih, kttabu's-salah, bab: 96; Müslim, Sahih, kitabul-hac, haaıs: 391; imam Ahmed, Musned, 11/33. 55.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 436.
1026[14] Buharı, Sahih, 1/26, 11/215, V/224, VII/130; Müslim, Sahih, kitabu'l-kasame, hadis: 29, 30, 31; Tirmizî, Sünen, 2159; Ebu Davud, Sünen, krtabu'l-

998) Ebu Şureyh el-Adevî şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) Mekke fethinin ertesi günü kalkıp Allah'a hamd ve senada bulunduktan sonra şöyle dedi:
"Mekke'yi Allah, haram etti. Onu insanlar haram etmemiştir. Bundan dolayı Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimsenin, orada kan dökülmesi ve ağaç kesmesi helal değildir. Eğer, Rasulullah (s.a.v.) (Mekke'de) savaştı diye ruhsat tarafına kaçan birisi olursa ona: Aziz ve Celil olan Allah, Rasûlü'ne izin vermiştir. Size izin vermemiştir, deyin. Bana da ancak bir günün bir saati içinde izin verdi. Ondan sonra bu-günjrii haramîığı dünkü haramhğı derecesine döndü. (Bu söylediklerimi) burada hazır olanlar, olmayanlara tebliğ etsin."1027[15]
999) Ebu Nadre, Mina'da Eyyam-ı teşrikin (Kurban kesme gü-. nünden sonra üç gün) ortasında, Rasulullah'in (s.a.v.) bir deve üzerinde verdiği hutbe esnasında bulunan kimse, bana Rasululiah'ın (s.a.v.) şunları söylediğini anlattı:
"Ey insanlar! Dikkat edin! Sizin Rabbi'niz birdir. Dikkat edin! Sizin babanız birdir. Dikkat edin! Hiçbir Arab'ın Arap olmayana üstünlüğü yoktur. Dikkat edin! Siyahın kırmızıya üstünlüğü ancak takva iledir. Dikkat edin! Tebliğ ettim mi?
-Evet, dediler. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Burada bulunanlar, bulunmayanlara tebliğ etsinler" dedi.1028[16]
1000) Ebu Umame şöyle dedi:

---

menasik, bab: 70; İbn Mace, Sünen, 3058; İmam Ahmed, Musned, V/37, 40; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, V/442; Sünenu'l-Kubra, V/139; Hakim, Müsîedrek, 11/331.
1027[15] Buharı, Sahih, krtabu'l-ilm, bab: 37; cenaiz, bab: 76; hac, 43, sayd, bab: 8-10; buyu', 28; İmam Ahmed, Musned, İV/31, İV/385; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, VII/60, IX/212; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, l/l 67, İV/47, Vlll/20.
1028[16] imam Ahmed, Musned, V/411; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, 111/100.

Rasulullah'ın Veda haccı hutbesinde şöyle dediğini duydum:
- "Allah'tan korkun, beş vakit namazınızı kılın, Ramazan ayındaki orucunuzu tutun, mallarınızın zekatını verin, ulul-emrinize (idarecilerinize) itaat edin ki Rabbi'nizin Cennet'ine giresiniz.[1029[17]]".

Rasulullah1n Haccının Toplu Olarak İfadesi

1001) Ca'fer Ibn Muhammed'in babası şunu nakletti: Cabir îbn Abdillah'a: Bana, Rasulullah'ın haccmı haber ver, dedim. O da şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) dokuz sene haccetmeden bekledi. Onuncu sene: Rasulullah (s.a.v.) hacca gidecek diye ilan edildi. Medine'ye pek çok insan geldi. Herkes Rasulullah'a (s.a.v.) uymak istiyor, O'nun gibi amel etmek (hareket etmek) istiyordu.
O'nunla birlikte çıktık ve nihayet Zulhuleyfe'ye geldik. Rasulullah (s.a.v.) mescidde namaz kıldı ve devesi Kasva'ya bindi.
Devesinin üzerinde Bey da düzlüğüne çıktığında gözümün alabildiği kadar uzaklara baktım ki, O'nun önünde, sağında, solunda ve arkasında binitli ve yaya insanların akıp gittiği görülüyordu.
Kelime-i tevhidle birlikte:
"Lebbeyk Allahumme! Lebbeyk, lebbeyk, lâ şerike leke,1 lebbeyk! înne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'1-mulke, lâ şerike" diyerek telbiye getirdi.
Rasulullah (s.a.v.) telbiyesine devam etti. O'nunla birlikte Beyt'e (Kâbe'ye) varınca, rüknü istilam etti. Üç tur hızlı, dört de adi

---

1029[17] İmam Ahmed, Musned, V7251; Zebidî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, İV/187.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 437-438.

yürüyüşle tavaf yaptı. Sonra ibrahim'in (a.S.) makamına vardı ve: "İbrahim'in makamından namazgah edinin"1030[18] ayetini okudu, iki rekat namaz kıldı. Sonra rükne döndü ve onu istilâm etti.

Sonra, kapıdan Safa'ya çıktı. Safa'ya yaklaşınca:

- "Safa ile Merve Allah'ın şeairindendir"1031[19] ayetini okudu ve:

- "Allah'ın başladığından başlıyorum" diyerek Safa'dan başladı, onun üzerine çıktı. Beyt'i görünce Kıble'ye yöneldi ve:

"Lâ ilahe illallahu vahdehu, lâ şerike lehu (Allah'tan başka ilah yoktur. O, tektir, ortağı yoktur) va'dini yerine getirdi. Kulunu muzaffer kıldı. Tek başına bütün kabileleri yendi" dedi.

Sonra Merve'ye indi. Ayakları vadinin ortasına indiğinde hızlıca yürüdü. Ayakları vadiden çıkınca mutad olan yürüyüşüne devam etti.

Nihayet Merve'ye geldi. Merve'de de Safa'da yaptığı gibi hareket etti. Merve'de son tavafını yaparken:

- "Arkamda bıraktığım iş tekrar karşıma çıksaydı, hedyi (kurbanlığı) getirmez, bu haccı umre yapardım" dedi.

-Bunun üzerine Suraka îbn Malik Ibn Cu'şum ayağa kalkarak:

-Ya Rasulellah! Bu iş, bu senemize mi mahsus, yoksa ilelebet devam edecek mi? diye sordu. Rasulullah (s.a.v.) parmaklarını birbirine kenetleyerek iki defa:

- "Umre, hacca dahil olmuştur. Hayır, ebedî olarak devam edecektir" buyurdu.

Hz. Ali, Yemen'den, Rasulullah'm develerini getirdi. Fatıme'yi de ihramdan çıkanlar arasında buldu. O, boyalı elbise giymiş ve sürme çekinmişti. Hz. Ali, Fatıme:nin yaptığını beğenmedi ama Fatıme:

1030[18] Bakara Suresi, 125.

1031[19] Bakara Suresi, 158.

-Bunu bana babam emretti, dedi. Peygamber (s.a.v.) Ali'ye: -"Sen hacca niyetlenirken ne dedin?" dedi. Hz, Ali:
-Ben: Allah'ım! Rasulü neye niyetlendiyse ben de ona niyet ettim, cevabım verdi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Benim yanımda hedyim var. Sen ihramdan çıkma" buyurduk
Hz. Ali'nin Yemen'den getirdigiyle (kurbanlıklarla) Rasulullah'ın (s.a.v.) getirdiğinin sayısı yüzdü.
Bütün cemaat ihramdan çıkıp saçlarını kısalttılar. Yalnız Peygamber ile yanlarmda hedy bulunanlar müstesnaydı.
Terviye günü gelince, Mina'ya doğru yöneldiler ve hacca yöneldiler. Rasulullah (s.a.v.) inip onlara, öğle, ikindi, akşam, yatsı ve sabah na-ınazlarmı kıldırdı.
Sonra güneş doğuncaya kadar biraz bekledi. Kıldan bir çadır kurulmasını emretti. Nemira denilen yerde, ona kıldan bir çadır kuruldu. Rasulullah (s.a.v.) yola çıktı. Kureyşliler, kendilerinin cahiliye devrinde yaptıkları gibi, onun da Meş'ar-i Haram'da duracağında şüphe etmiyorlardı. Halbuki Rasulullah (s.a.v.) o yeri geçerek Arafat'a vardı. Nemira denilen yerde çadırının kurulduğunu gördü ve oraya indi. Güneş zevale yönelince, Kasva'nın hazırlanmasını emretti ve hayvana semer vuruldu.
Urane vadisine geldi ve cemaata şöyle hitab etti:
- "Şüphesiz, kanlarınız ve mallarınız, şu beldenizde, şu ayınızda, şu gününüzün haram olduğu gibi birbirinize haramdır.
Dikkat edin! Cahiliye devrine ait her şey ayaklarımın altına konulmuştur. Cahiliye devri kan davaları kaldırılmıştır. Bize ait olan kan davalarından ilk kaldırdığım dava, tbn Rabîa İbnu'l-Haris'in kan davasıdır. O (İbn Rabîa), Benî Sa'd kabilesinde süt anadaydı. Onu Huzeyl kabilesi öldürdü. Cahiliye devrinin ribası kaldırılmıştır. îlk kaldırdığım riba (faiz), bizim (yani) Abbas îbn Abdilmuttalib'in ribasıdır. Bu ribanm tamami kaldırılmıştır.
Kadınlar hakkında Allah'tan korkun. Çünkü siz onları Allah'ın e-

maneti olarak aldınız ve Allah'ın kelimesiyle kendinize helal kıldınız. Sizin, onlar üzerindeki hakkınız; döşeklerinizi, istemediğiniz kimseye çiğnetmemeleridir. Bunu yaparlarsa, onları zarar vermemek şartıyla dövün. Onların sizin üzerinizdeki hakkı da, yiyeceklerini ve giyeceklerini örfe uygun olarak vermenizdir.

Size öyle birşey bıraktım ki, ona sımsıkı sarılırsamz bir daha asla sapmazsınız. Bu, Allah'ın kitabıdır. Size, ben sorulacağım, acaba ne diyeceksiniz?

Sahabiler:

-Risaleti tebliğ edip vazifeni yaptığına ve nasihatta bulunduğuna şehadet ederiz, dediler.

Bunun üzerine, şehadet parmağını semaya kaldırıp onunla insanlara işaret ederek, üç defa:

- "Allah'ım Şahid ol!" dedi. Sonra ezan okuyup kamet getirdi. Öğle ve ikindi namazını kıldı. Bu ikisi arasında başka namaz kılmadı.

Sonra Rasulullah (s.a.v.) hayvanına binerek vakfe yerine geldi. Devesi Kasva'nın göğsünü kayalara çevirdi. Yayaların toplandığı yeri önüne aldı ve kıbleye döndü. Güneş batmcaya kadar vakfe halinde kaldı. Güneşin sarılığı biraz gitti. Nihayet güneş tamamıyla battı. Usame'yi hayvanın arkasına aldı.

Rasulullah (s.a.v.) yola çıktı. Kasva'nın yularını o kadar kaşınıştı ki, nerdeyse onun başı, semerinin altındaki deriye çarpıyordu. Sağ eliyle de:

- "Ey cemaat! Sükûneti muhafaza edin, sükûneti" diye işaret e diyordu.

Kum tepeciklerinden birine geldikçe, hayvanın dizginini düze çı-kıncaya kadar biraz gevşetiyordu. Nihayet Müzdelife'ye geldi. Orada akşamla yatsıyı bir ezan, iki kametle kıldı. Aralarında hiçbir nafile namaz kılmadı.

Daha sonra Rasulullah (s.â.v.) fecir doğuncaya kadar yattı. Sabah aydınlanınca, bir ezan ve bir kametle sabah namazını kıldı.
Daha sonra Kasva'ya binip Meş'ar-i Haram'a geldi. Kıbleye dönerek Allah'a dua etti. Tekbir getirdi. "Lâ ilahe illallah" ve "Lâ ilahe illa'llahu vahdehu lâ şerike leh" dedi. Ortalık tamamen aydınlanmcaya kadar vakfeye devam etti.
Güneş doğmadan yola çıktı. Terkisine el-Padl Ibn Abbas'ı aldı. Batn-ı Muhassir'e geldi. Hayvanı biraz sürdü. Sonra büyük cemreye çı-' kan orta yolu tuttu. Nihayet ağacın yanındaki cemreye vardı. Orada yedi ufak taş attı. Her birini atarken tekbir getiriyordu. Bunlar, atılan ufak taşlar gibiydi. Onları vadinin içinden attı. Sonra kurban kesme yerine giderek, kendi eliyle altmışüç deve kesti. Sonra (bıçağı) Ali'ye verdi. Geri kalanını da o boğazladı. Ali'yi hedyine ortak etti. Sonra her deveden bir parça alınmasını emretti. Bunlar bir çömleğe konulup pişirildi. İkisi de develerin etinden yeyip çorbasından içtiler.
Ondan sonra Rasulullah (s.a.v.) devesine bindi ve Beyt'e gitti. Mekke'de öğle namazını kıldı.
Zemzem şakiliği (dağıtıcılığı) yapan Abdulmuttalib oğullarına gitti ve onlara:
- "Abdulmuttalib oğulları! Suyu çıkarın! Su çıkarmanız konusunda, başka kimselerin size üstün gelmeleri olmasaydı, bende sizinle birlikte çıkarırdım" dedi. Ona bir kova su yerdiler. Rasulullah da (s.a.v.) bu sudan içti.1032[20]

1032[20] Buharı, Sahih, V/142; Müslim, Sahih, kitabu'z-zikrve'cl-dua, bab: 18; İmam Ahmed, Musned, M/307,341; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, İM/456; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, VII/244, IX/224. Lafız Müslim'e aittir. (Sahih, kitabu'z-zikr veJd-dua, bab: 18).
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 438-441.

Rasulullah'ın Umrelerinin Sayısı

1002) Enes şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) bir defa haccetmiş, dört defa umre yapmıştır. Bir umresi, Hudeybiye sırasındadır. Bir umresi, Medine'den, Zilkade1033[21] ayındadır. Bir umresi, Cirane'den, Huneyn ganimetleri taksim e-dildiğindedir. Bir umresi de haccıyla birliktedir.1034[22]

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

V- RASULULLAHIN KORKMASI, TAZARRUU (YALVARIP YAKARMASI), ÜZÜLMESİ, DÜŞÜNMESİ, TAKVASI, EMELİNİN KISALIĞI, İSTİĞFARI VE TÖVBESİ,

Rasulullahın Korkması Ve Tazarruu (Yalvarıp Yakarması)

1003) Ebu Hureyre şunu anlattı: Rasulullah şöyle buyurdu:
- "Hiçbirinizi ameli, Cennet'e sokmayacak." Bunun üzerine:
- Seni de mi ya Rasulellah! dediler. Rasulullah (s.a.v.):
- "(Evet) Beni dei Meğer ki, Allah kendinden bir rahmet ve fadl (lütuf, iyilik) ile beni örtmüş ola" dedi.1035[1]

1033[21] Aslında: Zilhİcce'dir. Bu haladır.
1034[22] Buharî, mağazi, bab: 35; MusÜm, hac, hadis: 217, 220; Ebu Davud, menasik, bab: 79; Tirmizî, hac, bab: 6,7; İbn Mace, menasik, bab: 50; Darimî, menasik, bab: 39; İmam Ahmed, Musned, !/24 ., 321, H/139, 111/134, 256, İV/298.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 441.
1035[1] Buharı, Sahih, VII/157; Müslim, Sahih, sıfatu'l-munafikin, bab: 17; İmam Ahmed, Musned, M/264. Bakınız: Taberanî, Mu'cemu'l-Kebİr,

1004) Ebu Hureyre şöyle dedi: Rasuhıllah (s.a.v.):
- "Sizden hiç kimse yoktur ki, kendisini ameli kurtarsın" buyurdu. Sahabiler:
- Seni de mi ya Rasulellah! dedi.
- "(Evet) Beni de! Meğer ki, Allah kendisinden bir mağfiret ve rahmetle beni sarmış ola" buyurdu ve elini başının üzerine koydu.1036[2]

1005) Mutarrif îbn Abdillah'ın babası şöyle dedi:
"Rasulullah'ı namaz kılarken gördüm. Göğsünden, tencere veya kazanın kaynarken çıkardığı sese benzer bir ses duyuluyordu."1037[3]

1006) Hz. Aişe şunu anlattı:
Rasulullah'ın (s.a.v.) benim yanımda kaldığı bir gece, onu paçavraya benzer bir halde secde ederken gördüm. O'nun şöyle dediğini duydum:
"Karaltım ve hayalim (bile) sana secde etti. Kalbim sana inandı. Rabbim! İşte bunlar, benim ellerim ve onlarla kendi aleyhime işlediğim (suç ve günahlar). Ey Azîm (büyük) olan! Her büyükten umulur. Büyük günahı affet."
Daha sonra şöyle dedi:
"Cebrail bana, duyduğun bu kelimeleri söylememi emretti. Secde ederken onları söyle. Çünkü bu kelimeleri söyleyen secdeden başını kaldırır kaldırmaz bağışlanır."1038[4]

VII/369, Mecmau'z-Zevaİd, X/357; Sü-nenu'l-Kubra, IH/377, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, IX/96, 97.

1036[2] Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 111/18; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, VII/129.

1037[3] Bakınız: Sunenu Ebu Davud, kitabu's-salah, bab: 157; Sunenu'n-Nesaî, kıta-bu's-sehv, bab: 18; Ahmed Îbn Hanbeİ, Musned, İV/25, 26.

1038[4] Ukaylî, Zuafa, 1/116; Zebıdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, IH/75, İV/482, V/96; Hey-semî, Mecmau'z-Zevaid, 11/128; Suyutî, Durru'l-Mensur, VI/27;el-

1007) Hz. Aişe şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) bir işe ruhsat verdi de, insanlardan bazıları ondan çekindiler. Peygamber (s.a.v.) bunu duydu ve kızdı. Kızgınlığı yüzünden belli oldu. Daha sonra şöyle buyurdu:
- "Bazı kimselere ne oluyor? Bana ruhsat verilen şeyden yüz çeviriyorlar. Vallahi, ben onların Allah'ı en iyi bileni ve ondan en çok korkanıyım."1039[5]

Rasulullahın Bulut Ve Rüzgardan Rahatsız Olması

1008) Hz. Aişe şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.), bir bulut veya rüzgar gördüğünde bu. yüzünden anlaşılırdı. Ben ona şöyle dedim:
-Ya Rasulellahî insanlar, bulutu gördüklerinde onda yağmur vardır ümidiyle seviniyorlar. Halbuki bunu sen gördüğün zaman, yüzünde bir hoşnutsuzluk görüyorum. Bunun üzerine Rasülullah:
- "Aişe! Bunda bir azap bulunmadığına bana kim teminat verebilir? Gerçekten bir millete rüzgarla azab edilmiştir. Bir millet azabı görüp: Bu gördüğünüz, bize yağmur yağdıracak bir buluttur demişti" buyurdu.1040[6]

Hİndî, Kenzu'l-Ummal,ll/198.

Yazar, farklı lafızla, el-llelu'i-Mutenahiye adlı eserinde (917 nolu hadis olarak) getirmiş ve şöyle demiştir: "Bu sahih olmayan bir hadistir, ibn Adiyy: Süleyman İbn Ebi Kerime'nin hadisleri, münker hadislerdir" demiştir.
1039[5] Müslim, Sahih, kİtabu'l-fedail, bab: 35.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 443-444.
1040[6] Buharı, Sahih, l/l 67; Musiim, Sahih, kitabu'l-istiska, 16; Ebu Davud, Sünenr 5098; İmam Ahmed, Musned, VI/66; Bağavî, Şsrnu's-Sunne, İV/388;

Rasulullah'ın Gök Gürültüsünü Duyduğunda, Şimşek Ve Yıldırımı Gördüğünde Okuduğu Dua

1009) Salim Ibn Abdillah'ın babası şunu söyledi:
Peygamber (s.a.v.), gök gürültüsünü duyduğunda ve şimşek çaktığım gördüğünde şöyle derdi:
"Allah'ım! Bizi gazabınla öldürme ve azabınla helak etme. Bize bundan Önce afiyet ver."1041[7]

Rasulullah'ın Korkması Ve Düşünmesi

1010) el-Hasen İbn Ali, dayısı Hind'in şu sözünü söyledi:
"Rasülullah (s.a.v.), daima düşünceliydi. Aşırı neşe ve sevinmesi yoktu."1042[8]

Rasulullah'ın Ağlaması

Buhar?, Edebu'l-Mufred, 251; ibn Kesir, Tefsir, VIt/270; ei-Bidaye ve'n-Nihaye, 1/130.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 444-445.
1041[7] Tirmizî, Sünen, 3450; İmam Ahmet;, Musned, 11/10; Beyhakî, Sünonu'İ-Kubra, ili/362; Hakim, Müstedrak, İV/28S; Ibnu's-Sınni, Ameiu'l-yevm ve'Neyle, 29P; Dulabi, el-Kuna ve'l-Esma, il/117; ibn Ebi Şeybe, Musannef, X/216; Bağavî, Şerhu's-Sunne.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 445.
1042[8] Beyhakî, Dölaüu'n-Nub.jvve, I/287; Tirmizî, Şemail, 113; İbn Asakir, Tarih, I/330. İbn Ebi Haİe'nin hadisinden bir bölüm. Daha önce geçmişti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 445.

Musannif (yazar) şöyîe dedi: Rasulullah'ın (s.a.v.) şefkatini anlatırken onun, ümmeti için istekte bulunup ağladığını, Alîah'm da ona: "Ümmetin hakkında seni memnun edeceğim" diye vahyettiğini belirtmiştik.

1011) Abdullah İbn Mes'ud şöyle dedi: Rasuiullah (s.a.v.):

- "Bana Kur'an oku" dedi. Ben de:

-Ya Rasuîeîiah! Kur'an sana indirildiği halde onu sana ben mi o-kuyayım? dedim. Rasuiullah (s.a.v.):

- "Evet. Ben onu başkasından dinlemeyi severim" dedi. Nisa suresini okumağa başladım ve:

"Her türlü ümmetten bir şahit getirdiğimiz ve seni de onlara şahit olarak gösterdiğimiz zaman durumları nasıl olacak"1043[9] ayetine geldiğimde:

- "Yeter" dedi. Baktım ki, Easulullah (s.a.v.) ağlıyordu.1044[10]

1012) Mutarrif in babası şöyle dedi:

"Namaz kılarken Peygamber'i gördüm. Ağlamaktan dolayı içinden, tencerenin kaynama sesine benzer bir ses geliyordu."1045[11]

1013) Ata anlattı:

Ben, Abdullah îbn Ömer ve Ubeyd îbn Umeyr Hz. Aişe'nin yanma girdik. îbn Ömer şöyle sordu:

-Rasulullah'tan (s.a.v.) gördüklerinin en hayret verici olanını bana anlat. Hz. Aişe ağladı. Sonra:

-O'nun her işi hayret vericiydi. Benim gece nöbetimde yanıma geldi. Yorganın altında yanıma girip derisi derime

---

1043[9] NisaSurssi,4l.

1044[10] Buharı, Sahih, VI/57, 241, 243; Müslim, Sahih, Vftabu salati'l-nıusafirin, hadis. 247, 248; Tirmızî, Sünen, 3025; ibn Mace, Sünen, 4194; 'mam Ahmed, Musned, I/380; Beyhakı, 3ünenü'l-KubraıX/231;lbnuıl-MubarekIZuhdı 36; Tirmizî, Şemail, 159,165.

1045[11] Daha önce kaynakları geçti.

dokunduğunda:
- "Aişe! Rabbime itaat etmeme izin verir misin?" dedi. Ben de: - Ben senin yakınlığım ve sevgini isterim, dedim.
Kalkıp evdeki bir su tulumunu aldı. Fazla su dökmedi. Daha sonra kalkıp Kur an okudu. Sonra da ağladı. Gözyaşlarının önünü ıslattığın: gördüm. Sonra sağ .tarafına yaslandı. Sağ elini yanağının altına koydu. Sonra yine ağladı. Öyle ki, gözyaşlarının yeri ıslattığını gördüm.
Bilâl, namaz vaktini duyurmak üzere ona geldi. Onun ağladığını görünce:
-Ya Rasulellah! Allah senin önceki ve sonraki günahlarını affetmiş olduğu halde sen de mi ağlıyorsun? dedi. Rasuhıllah (s.a.v.):
- "Şükreden bir kul olmayayım un?' dedi. Daha sonra şunu ilave etti:
- "Allah, gece hakkında: "Göklerin ve yerin yaratılışında, gece iîe gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde akl-ı selim sahipleri için gerçekten açık ibretler vardır"1046[12] ayetini indirmişken ben niye ağlamayayım?"
Ayrıca şöyle dedi:
- "Bunu okuyup da düşünmeyenlere yazıklar olsun "1047[13]

1046[12] Al-i imran Suresi, 190.
1047[13] Suyutî, DiTPJ'l-Monsur, Vl/27, 11/111: Zebidî, İthafu's-Sadeti'l-Muıtakîn, lX/47, 119, X/163 (Zebidî şunları söylemiştir: Irakî şöyle demiştir: Bunu, Etu'ş-Şeyh İbn^riıbban Ahlaku Resulıüah (s.r.v.) kitabında İbnu'l-Cevzî'nın tarikinden rivayet etmiştir. Onda İbn Geri ab vardır. Onun adı Yahya İbn Ebi Hsyye'dır. Cumhur onu zayıf görmüştür. İbn Hıbban Sahih'ınde, Abduteeıik İbn Süleyman'ın Ata'dan rivayetinden şu soz olmadan nakletmiştir: "Onun hangi düftümu hayret veric1 değildi." Bu U've'nin Aişs'den Hadisin sonunu kısaltaıak yaptığı rivayetten Müslim'de mevcut'ur." Şöyle de demiştir: "Bunu, Abd İbn Humeyd, İbnu'l- Munzİr, İbn Murdeveyh

1014) AH (r.a.) şunu anlattı:
"Ben, içimizden, sadece birisinin ayakta olduğunu gördüm. O da, sabaha kadar, bîr ağacın altında namaz kılan ve ağlayan Rasulullah'tı." O gece, Bedir gecesiydi.
1015) Ebu Hureyre şunu anlattı:
"Bir gece, Rasulullah'la (s.a.v.) birlikte yolculuk yaptım. O:
- "Bismillahirrahmanirrahim" dedi. Yere yıkümcaya kadar ağladı. O'nu yirmi defa okudu. Her defasında yere yıkılmcaya kadar ağlıyordu. Sonunda bana şöyle dedi:
- "Rahman ve Rahım'in acımadığı kimse hüsrana uğramıştır. (İstediğine nail olamamıştır)."1048[14]
1016) Seleme el-Mahzumî şöyle anlattı:
Zeyd Ibn Harise şehit edilince, Rasulullah (s.a.v.) onun ailesine gitti. Zeyd'in kızmm yüzünde ağlama belirtileri görünce, Rasulullah (s.a.v.) da ağladı. Ashabından bazıları O'na:
-Bu nedir ya Rasulellah! dediler. Rasulullah (s.a.v.):
- "Buj sevgilinin sevgiliye özlemidir" dedi. 1049[15]
1017) Enes şöyle dedi:
Biz, Rasulullah'la (s.a.v.) birlikte, can vermekte olan İbrahim'in

---

ve İbn Ebi'd-Dunya "et-Tefekkur" de İhrac etmiştir." ibn Hıbban, Sahih'indeki ve ibn Asakir'inki, bunların hepsi, Ata tarikiyiedir."

1048[14] Zebidî, İthafu's-SadetH-Muttakîn, İV/505 (Zebîdî şöyle demiştir: Irakî çunları söylemiştir: Bunu, Ebu Zerr el-Herevî, zayıf bir isnadîa Ebu Hureyre'nin hadisinden Mu'cern'inde rivayet etmiştir. Ben de derim ki; Sanki o, kendisinin Ebu'ş-Şeyh el-lsbehani'nin tarikinde Ahlaku'n-Nebi kitabında, Ravh İbn Musafif'den, o, Muhammed İbn el-Melaİ'den, o da babasından.... tarikiyle ihrac ettiğine İşaret etmektedir." Sonra şöyle demiştir "Ravha Buharı ve başkalarını Ebu Beşer künyesini vermiştir. Levin onu Ebu'l-Muaîtıl diye künyelen-dirmiştir. O, metruklardan birisidir. İbnu'l-Mubarek, Ahmed ve İbn Main onu t e rketm işlerdir. İbn Hıbban şöyle demiştir: Ondan rivayet helal değildir."

1049[15] İbn Sa'd, Tabakatül-Kübra, 111/32; İbn Asakir, Tarih.. V/462.

yanına girdik. Rasulullah'm (s.a.v.) gözleri yaş dökmeğe başladı ve şöyle dedi:
- "Göz ağîar, kalp üzülür. Biz, ancak Rabb'imizi hoşnut edecek şeyi söyleriz (üzüntümüzü öyle gösteririz), İbrahim! Biz, senin ayrılmandan dolayı çok üzgünüz."1050[16]
1018) Usame İbn Zeyd şunu anlattı: Rasulullah'm kızı (Zeynep):
- Oğlum ölmek üzere diye Rasulullah'a (s.a.v.) haber gönderdi. Rasuîulîah da (s.a.v.) ona şu cevabı gönderdi:
- "Aldığı da, verdiği de Allah'a aittir. Her şeyin, ilm-i ilahide belirli bir süresi vardır." Bu defa kızı, Rasulullah'a (s.a.v.) and vererek yanma mutlaka gelmesi için haber gönderdi. Beraberinde bazı kişiler olduğu halde Rasulullah (s.a.v.) kalktı. Çocuk Rasulullah'ın (s.a.v.) kucağına verildi. Artık o, son anlarını yaşıyordu. Rasulullah'uı (s.a.v.) gözleri yaş döküyordu. Sa'd İbn Ubade:
-Ya Rasulellah! Bu nedir? Niye ağlıyorsun? dedi. Rasululiah:
- "Bu Allah'ın kullarının gönüllerine koyduğu rahmetidir. Allah, bu rahmeti kullarından şefkatli olanlara ihsan eder" buyurdu.1051[17]
1019) Abdullah İbn Ömer şunu anlattı:
Sa'd îbn Ubade hastalandı. Rasulullah (s.a.v.) onun yanma geldi, tçeri girince, onu, ailesi ve ziyaretçileri arasında buldu:
-"Öldü mü?" dedi.
-Hayır, dediler. Rasulullah (s.a.v.) ağladı.
1020) Hz. Aişe şöyle dedi:

1050[16] Buharı, Sahih, 11/105: Bağavî, Şerbu's-Sunne, V7429; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, I/289; Nevevî, Ezkâr, 134.
1051[17] Buharî, Sahih, li/100, VII/152; Nesaî, Sünen, kiîabu'l-cenaız, bab. 21, İmam Ahmed, Musned, V/204, Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, İV/65- Abdurrezzak, Musannef, 6670; Bağavî, Şerhu's-Sunne, V/426; Buharı, Edebu'İ-Mufred, 512.

Osman îbn Maz'un vefat edince, Peygamber (s.a.v.) yüzündeki örtüyü açıp alnından öptü. Sonra uzun süre ağladı. Daha sonra o tabutun üzerine kondu. Peygamber (s.a.v.):
- "Ne mutlu sana, Osman! Dünya sana karışmadı, sen de dünyaya karışmadın" dedi.
1021) Meysere îbn Ma'bed şunu anlattı: Bir adam Peygamber'e (s.a.v.) gelip:
-Ya RasuleUah! Biz cahiliye devri adamları ve puta tapıcıîardık. Çocukları öldürürdük. Benim bir kızım vardı. Öna seslendiğimde sevinirdi. Bir gün onu çağırdım. "Beni takip etti. Gittim, gittim. Uzakta olmayan, aileme ait bir kuyuya geldim. Kj zımm elinden tuttum ve onu kuyunun içine attım. Ondan duyduğum son söz: Babacığını! Babacığım! oldu.
Bunun üzerine Rasuîullah gözyaşları akıncaya kadar ağladı. Rasulullah'ın (s.a.v.) yanında oturanlardan birisi ona: - Rasulullah'ı (s.a.v.) üzdün, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Bırak! O, kendisini ilgilendiren şeyi soruyor" dedi ve şunu ilave etti: "Konuşmanı bana tekrar et."
Adam ona tekrar anlattı. Gözyaşları sakalını ıslatmcaya kadar ağladı. Sonra:
- "Allah, cahil iyede işlenenlerin (günahım) kaldırdı. Ameline yeni-den başla" dedi. 1052[18]
1022) Sabit îbn Şerh şunu söyledi:
Şu Rasulullah'm (s.a.v.) du alarmdandı:
"Allah'ım! Bana, hiç durmadan ağlayan ve yaş döken, yaslar kan haline, dişler kor haline gelmeden önce haşyetinden korkan gözler ver."1053[19]

1052[18] Darımî Sünen, İ/4.
1053[19] Elimdeki kaynaklatın hiçbirinde buna rastlamadım.

Rasulullahın Takvası

1023) Enes şunu söyledi:
Rasulullah (s.a.v.) bir hurmaya rastladı da şöyle dedi:
"Bunun sadaka hurması olmasından korkmasaydıra, onu alır yerdim."1054[20]
1024) Amr İbn Şuayb'm dedesi şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) uyuyordu. Yan tarafında bir hurma buldu ve onu alıp yedi. Gecenin sonunda bağırıp çağırmağa başladı. Bundan dolayı bazı hanımları korktular. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ben yan tarafımda bir hurma buldum. Onu yedim. Ama sadaka hurması olmasından korktum" dedi.1055[21]

Rasulullahın Emelinin Kısalığı

1025) Ebu Said el-Hudrî şöyle anlattı:
Usame îbn Zeyd, yüz dinara bir aylığına bir hizmetçi satın aldı. Bunun üzerine Rasulullah'm (s.a.v.) şöyle dediğini duydum.
- "Usame'nin bir aylığına birşey satın almasına şaşırmıyor musunuz?"
"Usame uzun emellidir. Canım elinde olan Allah'a yemin ederim

---

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 445-449.
1054[20] İmam Ahrned, Musned, İÜ/184; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, VI/195; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, V/21, Buharı, Sahih, İli/164; Ebu Davud, kitabu'z-zekat, bab: 30; Abdurrez-zak, Musannef, hadis: 18642.
1055[21] Hakim, Müstedrek, 11/14; İmam Ahmed, Musned, 11/183, 193; İbn Sa'd, Taba-katül-Kübra, 1/107.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 449.

ki ben, gözlerimi açar açmaz kabzediîinceye kadar, göz kapaklarının birleş-meyeceğini zannederim. Gözümü kaldırınca kabzediîinceye kadar onu koyamayacağımı zannederim. Ağzıma bir lokma aldığımda, Ölümden dolayı tıkanıp kaldığım için boğazımdan geçiremeyeceğimi zannederim."
Rasulullah (s.a.v.) daha sonra şunu ilave etti:
- "Adem oğullan! Eğer düşünüyorsanız, kendinizi ölülerden sayın. Canım elinde olana yemin olsun! Size vaadedilen şey mutlaka gelecektir."1056[22]
1026) Ibn Abbas şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) suyu harcıyor ve toprak sürünüyordu. Ben;
-Ya Rasuleilah! Su senin yakınındadır, diyordum. O da şöyle cevap veriyordu:
"Kimbilir? Belki ona ulaşamayacağım."1057[23]

Rasullulah1n Tövbe Ve İstiğfarı

1027) İbn Ömer, Rasulullah'm şu sözünü duyduğunu söyledi:
"Ey insanlar! Rabb'inize tövbe edin. Çünkü ben O'na, günde yüz defa tövbe ediyorum."1058[24]
1028) İbn Ömer şöyle dedi:

1056[22] İbn Asakir, Tarih, M/399; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, VI/91; Munzirî, Terğib, İV/242; Zebidî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, X/238; Suyutî, Durru'i-Mensur, HI/47.
1057[23] İmam Ahmed, Musned, 1/288; İbn Hacer, Metalibu'l-Aliye, 169. (Bu hadisin manası hakkında iyi düşünülmelidir. Bu şekliyle bu hadis sahih görünmemektedir. ^Mütercimin notu).
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 449-450.
1058[24] Bağavî, Şerhu's-Sunne, V/71; Zebîdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, VI H/506, 517.

Biz Rasulullah'm (s.a.v.) bir mecliste yüz defa:
"Rabbiğfîrlî ve tub aleyye. Inneke ente't-tevvabu'r-rahîm: Rabb'im! Beni bağışla ve benim tövbemi kabul et. Sen tövbeyi kabul edensin ve çok merhametlisin" dediğini saydık.1059[25]

1029) Hz. Aişe şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) kuşluk namazı kılıp:
"Allahumme'ğfir lî ve tub aleyye. înneke ente't-tevvabur-rahîm" dedi. Hatta bunu yüze tamamladı. 1060[26]

1030) Ebu Musa şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.):
"Ben, günde yüz defa Allah'tan mağfiret (af) diliyorum ve O'na tövbe ediyorum" buyurdu.1061[27]

1031) Said îbn Ebi Burde'nin dedesi şunu söyledi:
Biz otururken Rasulullah (s.a.v.) yanımıza gelip şöyle dedi:
"Yüz defa, Allah'a istiğfarda bulunmadığım hiçbir sabah vakti geçmemiştir." 1062[28]

1059[25] Beyhakî, Sünenü'l-Kübra, H/58; İbnu's-Sınnî, Amelu'l-yevmi ve'l-leyle, 364, 442; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evlİya, V/12; Tirmizî, Şemail, 45; Zebidî, Hhafu's-Sadeti'l-Muttakîn, IH/ 304, İV/491; Suyutî, Durru'l-Mensur, 1/16, VI/63.

1060[26] Kaynakları yukarıdaki dipnotta geçti.

1061[27] İbn Mace, Sünen> 3815; İbn Ebi Şeybe, Musannet, X/297, Xill/461; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, VI/69; Tefsir, İV/160.

1062[28] İbn Ebi Şeybe, Musannef, Xlll/462; Ebu Nuaym, Tarihu isbehan, î/60; Suyutî, Durru'l-Mensur, VI/63; Ukaylî, Zu'afa, İV/175; Zehebî, Mizanul-İfıdal, 8706.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 450.

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

VI- RASULULLAH'IN DUALARI

Rasulullah'în Dua Esnasında Ellerini Açması

1032) el-Huseyn'in kızı şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.), dua ve niyazda bulunurken yoksulun yiyecek istediği gibi ellerini kaldırırdı."1063[1]

Rasulullahın Sabah Ve Akşam Kaptığı Dua

1033) İbn Ömer şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) sabah-akşam şu duaları bırakmazdı:
"Allah'ım! Dinim, dünyam, ehlim ve malım hakkında senden af ve afiyet isterim. Allah'ım! Ayıplarımı ört. Korktuğum şeylerden beni emin kıl. Allah'ım! Önümden, arkamdan, sağımdan, solumdan ve üstümden (gelecek belâlardan) beni koru. Altımdan gelecek ani afet ve beladan senin-azametine sığınırım."
Alttan gelecek afet ve bela ile, yere batmayı kastediyordu. 1064[2]
1034) Abdurrahman îbn Ebza'nm babası şöyle dedi: Peygamber (s.a.v.) sabah ve akşam olunca şöyle derdi:
"İslam fıtratı ve ihlas kelimesi üzere, Peygamberimiz Muhammed'in (s.a.v.) dini üzere, Hanif olan ve müşriklerden

---

1063[1] Tarıhu'l-Haîib, VIII/63; Ibn Ebı Hakim, el-He'l, 291, 374; Kari, Esraru'l-Merfu'a, 494.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 451.
1064[2] Ebu Davud, Sünen, 5358; İmam Ahmed, Musned, II/25; Hakim, Mustedrek, I/ 517; Beyhakî, Esma ve's-Sıfat, 138; Taberanî, Mucemu'l-Kebir, XII/343.

olmayan, atamız İbrahim'in milleti (dini) üzere sabahladık."1065[3]

1035) Ebu Hureyre şunu söyledi: Rasulullah (s.a.v.), sabah olunca şöyle derdi:

"Allah'ım! Sen'in varlığın sebebiyle sabaha çıktık. Senin varlığın sebebiyle akşama ulaştık. Senin varlığınla yaşarız. Senin varlığınla ö-lürüz. Dönüş sanadır." 1066[4]

1036) Abdullah şunu anlattı:

Rasulullah (s.a.v.), akşama ulaştığında şöyle derdi:

"Akşama ulaştık. Mülk de Allah'a ait olarak akşamladı. Hamd, Allah'a mahsustur. Allah'tan başka ilâh yoktur. O, tektir. O'nun ortağı yoktur. Mülk O'nundur. Hamd da O'na aittir. O, her şeye kadirdir. Rabb'im! Senden bu gecenin hayrını ve ondan sonrakinin hayrını dilerim. Bu gece ve ondan sonrakilerin şerrinden sana sığınırım. Rabb'im! Tembellikten ve ihtiyarlığın kötülüğünden sana sığınırım. Rabb'im! Ben Cehennem'deki ve kabirdeki azaptan sana sığınırım."

Sabaha ulaşınca da: Yine bu duayı söyler, şöyle değiştirirdi: "Biz sabaha ulaştık. Mülk de Allah'a ait olarak sabahladı."1067[5]

1065[3] İmam Ahmed, Musned, 111/406,407; İbn Ebı Şeybe, Musannef, iX/77; Heysemî, Mecmau'z-Zevaıd, X/115; Suyutî, Durru'l-Mensur, IH/66; Zebıdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, V/111.

1066[4] Tirmizî, Sünen, 3391; Ebu Dayud, Sünen, kıtabu'1-edeb, bab: 109; ibn Mace, Sünen, İmam Ahmed, Musned, H/354, 255; İbn Ebı Şeybe, Musannef, X/244.

1067[5] Müslim, Sahih, kıtabu'z-zıkr ve'd-dua, hadis: 74, 76, Ebu Davud, Sünen, kıla-bu'l-edeb, bab: 109; Tirmizî, Sünen, 3390; imam Ahmed, Musned, I/440; İbnu's-Sınnı, Ame-lu'l-yevmı ve'l-leyle, 34, 64.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 451-452.

Rasulullahın Sıkıntı Esnasındaki Duası

1037) İbn Abbas şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) sıkıntı esnasında şöyle derdi:
"Azîm ve Halîm olan Allah'tan başka ilah yoktur. Büyük Arş'm sahibi olan Allah'tan başka ilah yoktur. Göklerin Rabb'i, yerin Rabb'i ve Kerim (yüce) Arş'm Rabb'i olan Allah'tan başka ilah yoktur."1068[6]

Rasulullahın Genel Olarak Kaptığı Dua

1038) Ebu Musa'nın babası şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şu duayı yapardı:
"Allah'ım! Bana günahımı, cehlimi, isimdeki aşırılığı ve benden daha iyi bildiğin kusurlarımı bağışla. Allah'ım! Bana ciddiliğimi, şakacılığımı» hatamı ve kasden yaptığımı bağışla. Bunların hepsi bende vardır. Allah'ım! Peşin yaptığım ve sonraya bıraktığım, gizlediğim ve açıkça yaptığım ve senin benden daha iyi bildiğin bütün kusurlarımı bana bağışla. Öne alan ve geri bırakan sensin. Sen her şeye kadirsin."1069[7]
1039) Hz. Aişe şunu anlattı: Rasulullah şu duaları yapardı:
"Allah'ım! Cehennem'in fitnesinden ve Cehennem azabından, kabrin fitnesinden ve kabir azabından, fakirlik fitnesinin şerrinden sana sığınırım. Mesih Deccal'den sana sığınırım.

1068[6] Buharî, Sahih, Vill/93,1X/154, 155; Müslim, Sahih, kıtabu'z-zikr ve'd-dua, bab: 21; İmam Ahmed, Musned, I/228, 259, 280, 284,339. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 452.
1069[7] Buharı, Sahih, Vlll/105; Müslim, Sahih, 536; Tırmizî, Sünen, 3421, 3422, 3423; Ebu Davud, Sünen, 757,1514; İmam Ahmed, Musned, I/94, 95,102,103,11/291, 514, 526.

Allah'ım! Benim günahlarımı, kar ve dolu suyuyla yıka. Kalbimi, beyaz elbiseyi kirden temizlediğin gibi, günahlardan temizle. Benimle günahlarımın arasını doğuyla batının arasını uzaklaştırdığın gibi uzaklaştır. Allah'ım! Ben sana, tembellik, ihtiyarlık, günah ve borçtan da sığınının."1070[8]

1040) Zeyd îbn Erkam şunu anlattı: Rasulullah şöyle derdi:
"Allah'ım! Acizlikten, tembellikten, korkaklıktan, ihtiyarlıktan, cimrilikten ve kabir azabından sana sığınırım. Allah'ım! Nefsime takvasını ver ve onu temizle. Onu temizleyecek olanların en hayırlısı sensin. Onun (nefsin) velisi ve mevlası sensin. Allah'ım! Korkmayan kalpten, doymayan nefisten, fayda vermeyen ilimden ve kabul olunmayan duadan sana sığınırım."1071[9]

1041) Enes şunu söyledi: Rasulullah (s.a.v.) şöyle derdi:
"Allah'ım! Abraşlıktan (alaca hastalığından), delilikten, cüzzamdan ve kötü hastalıklardan sana sığınırım."1072[10]

1042) Enes şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) şunu çok söylerdi:
-"Ey Mukallibe'l-kulub (kalpleri çeviren)! Kalbimi senin dininin ü-zerinde sabit kıl." Biz şöyle dedik:
-Ya Rasulellah! Biz sana ve senin getirdiğine inandık. Bizim hakkımızda mı endişe ediyorsun? dedik. Rasulullah ela (s.a.v.):
- "Evet. Kalpler Allah'ın parmaklarının ikisi arasındadır. Yüce

---

1070[8] Buharı, Sahih, Vlll/100; Müslim, Sahih, 2078, 2079; Nesaî, Sünen, Vlll/262; Tirmizî, Sünen, 3495; İbn Mace, Sünen, 3838; Ebu Davud, Sünen, 1548; İmam Ahmed, Musned, Vl/57; Abdurrezzak, Musannef, 9631.
1071[9] Buharî, Sahih, İV/28, VIII/98; Müslim, Sahih, 2079; Nesaî, Sünen, VH1/257, 258; Ebu Davud, Sünen, 1545; Tirmizî, Sünen, 3572; İmam Ahmed, Musned, 111/113, 117, 208, 114, İV/371; Hakim, Müstedrek, I/530; Taberanî, Mu'cemu's-Sağir, 1/114; Mu'cemu'l-Kebir, V/227, 228; İbn Ebi Şeybe, Musannef, M/374, X/1S6.
1072[10] Ebu Davud, Sünen, 1559; İmam Ahmed, Musned, 111/192; İbn Ebi Şeybe, Musannef, X/188; ibn Adıyy, el-Kamil, II/68.

Allah onları (dilediği yere) çevirir" buyurdu. 1073[11]

1043) Abdullah İbn Arar şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.):
"Allah'ım! Bizim günahlarımızı, zulmümüzü, şakamızı, ciddiliğimizi ve kasden yaptığımızı bağışla. Bunların hepsi bizde vardır. Allah'ım! Borç altında kalmaktan düşmana yenik düşmekten ve düşmanların sevinmesinden sana sığınırım" dedi.1074[12]

1044) Abdullah İbn Ebi Evfa şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle dua ederdi:
"Allah'ım! Beni, kar, dolu ve soğuk suyla temizle. Allah'ım! Kalbimi, günahlardan, beyaz elbiseyi kirden temizlediğin gibi temizle. Benimle günahlarımın arasını, doğuyla batının arasım uzaklaştırdığın gibi uzaklaştır. Allah'ım! Korkmayan kalpten, doymayan nefisten, kabul o-hmmayan duadan ve fayda vermeyen ilimden sana sığınırım."1075[13]

1045) Ebu'1-Yusr şöyle dedi: Rasulullah şu yedi duayı yapardı:
"Allah'ım! ihtiyarlıktan sana sığınırım. Yüksekten düşmekten sana sığınırım. Gam ve kederden, yangından ve enkaz altında kalmaktan sana sığınırım. Son nefesimde şeytanın beni aldatıp imansız ve tövbesin öldürmesinden sana sığınırım. Yolunda savaşırken düşmandan kaçarken ölmekten sana sığınırım. Yılan veya akrep sokması sebebiyle ölmekten sana sığınırım."1076[14]

1073[11] İmam Ahmed, Musned, İV/82; İbn Hıbban, Sahih, 2419; Dulabî, el-Kuna ve'l-Esma, 11/91; İbn Asakir, Tarih, X/16; Tefsiru't-Taberİ, 111/125.

1074[12] İmam Ahmed, Musned, 11/173; Hakim, Müstedrek, I/522; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, İÜ/296; Ibnu's-Sinni, Amelu'l-yeymi ve'l-teyle, 87; Buharî, Edebu'l-Mufred, 1148.

1075[13] Müslim, Sahih, kitabu's-salah, hadis: 204; Nesaî, Sünen, 1/198, 199; İmam Ahmed, Musned, İV/38; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, I/5; Buharî, Edebu'l-Mufred, 676; İbn Ebi Şeybe, Musannef, X/213.

1076[14] Nesaî, Sünen, VIII/274,283; imam Ahmed, Musned, IH/427; Hakim, Müstedrek, 1/531; Saîd İbn Mensur, 111/174.

1046) Kays îbn Abbad şunu anlattı:
Âmmar bize-bir namaz kıldırdı ama çok kısa kesti. Bunu beğenmediler. O da:
-Rükû ve secdeyi tamamlamadım mı? dedi. Onlar da:
-Tamamladın, diye cevap verdiler; O da:
-O namazda Rasulullah'ın yaptığı şu duayı da yaptım, dedi:
"Allah'ım! Gaybı bilmen ve yaratıklara gücünün yetmesi sebebiyle, benim için yaşamak hayırlıysa beni yaşat, benim için ölmek hayırlıysa beni vefat ettir. Senden gaybte ve şehadette senin haşyetini, gazabta ve rızada kelime-i hakkı, fakirlikte ve zenginlikte tutumluluğu, yüzüne bakma tadını, seninle görüşme özlemini istiyorum. Senden tükenmeyen naimini (nimetini), kesilmeyen kurret-i aynini (daima sevindiren şeyini) istiyorum. Zarar veren her sıkıntıdan ve saptıran fitneden sana sığınırım. Allah'ım! Bizi iman süsüyle süsle. Bizi, hidayete ermiş hidayetçiler kıl."[1077[15]]
1047) îbn Abbas şöyle dedi: Peygamber (s.a.v.) şöyle dua ederdi: "Rabb'im! Bana yardım et. Aleyhime yardım etme. Bana zafer ver. Aleyhime zafer verme. Lehime tertip kur, aleyhime tertip kurma. Beni hidayet et ve hidayeti kolaylaştır. Bana saldırana karşı, bana yardım et. Rabb'im! Beni sana şükreden, şeni zikreden, senden çok korkan, sana çok itaakâr, sana huşu duyan ve sana dönerek yalvarıp yakaran birisi yap. Rabb'im! Tövbemi kabul et. Günahlarımı yıka. Duamı kabul et. Delilimi sabit kıl. Dilimi doğru yap, kalbimi hidayet et. Kalbimin kin ve hasedini

---

[1077[15]] Nesaî, Sünen, ill/55; İmam Ahmed, Musned, İV/264; Hakim, Müstedrek, 1/524; ibn Hıbban, Sahih, 509; İbn Ebi Şeybe, Musannef, X/265; Beyhakî, el-Esma vö's-Sıfat, 120.

çıkar."1078[16]

1048) Urve îbn Nevfel şöyle dedi:

Aişe'ye, Rasuluîlah'ın (s.a.v.) nasıl dua ettiğini sordum. O da şu cevabı verdi. Rasulullah (s.a.v.) şöyle dua ederdi:

"Allah'ım! Yaptığımın şerrinden de yapmadığımın şerrinden de sana sığınırım."1079[17]

1049) Ebu Hureyre rivayet etti: Rasulullah (s.a.v.) şöyle derdi:

"Allah'ım! işimin temeli kıldığın dinimi düzelt. İçinde geçimimi kıldığın dünyamı düzelt. Dönüşümü kendisine yaptığın ahiretimi benim için düzelt. Hayatı, her türlü hayırda bana fazlalık kıl. Ölümü her türlü serden, benim için rahatlık et."1080[18]

1050) Abdullah îbn Ömer şöyle dedi: Rasuluîlah'ın (s.a.v.) dualarından biri de şöyleydi:

"Allah'ım! Nimetinin zevalinden (yok olmasından) verdiğin afiyetin değişmesinden, hemen ceza vermenden ve her türlü kızgınlık ve öfkenden sana sığınırım."1081[19]

1051) Enes şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) şöyle derdi:

"Allah'ım! Sıkıntı ve üzüntüden, acizlikten, tembellikten körkakhktan, cimrilikten, borcun yükünden ve kişilerin

---

1078[16] Ebu Davud, Sünen, kitabu'd-dua, bab: 3; Tirtnizî, Sünen, 3551; ibn Mace, Sünen, 3830; imam Ahrned, Musned, I/227; İbn Hıbban, Sahih, 2414; İbn Ebı Şeybe, Musannef, X/280; Bağavî, Şerhu's-Sunne, V/176.

1079[17] Müslim, Sahih, 2085, 2086; Nesaî, Sünen, lil/56, İM/280; Ebu DaVud, Sünen, 1555; İbn Mace, Sünen, 3840; İmam Ahmed, Musned, VI/31,100, 213, 239, 257, 278, 310, 315; Bağavî, Şerhu's-Sunne, V/169; İbn Ebi Şeybe, Musannef, X/187.

1080[18] imam Ahmed, Musned, İV/399; Ebu Nuaym, Hılyetu'i-Evliya, VI/46; İbn Hıbban, Sahih, 541; Buharî, Edebu'İ-Mufred, 668; Taberanî, Mucemu's-Sağir, N/48; Ibnu's-Sinnı, A-melu'l-yevmi ve'l-leyle, 124, 44, 509.

1081[19] Müslim, Sahih, 2097; Ebu Davud, Sünen, 1550, Hakim, Müstedrek, 1/531. Bakınız: Zebîdî, İthafu's-Sadeti'l-Mutîakîn, IX/148, Nevevî, Ezkâr, 346.

tahakkümünden sana sığınırım."1082[20]

1052) Ebu Hureyre şöyle anlattı: Rasulullah'ın (s.a.v.) dualarından biri de şöyleydi:

"Allah'ım! Benim öne aldığımı, ertelediğimi, gizlide ve açıkta yaptığımı, benden daha iyi bildiğini bağışla. Öne alan ancak sensin. Erteleyen de ancak sensin. Senden başka ilah yoktur."1083[21]

1053) Ebu Hureyre şunu söyledi: Peygamber (s.a.v.) şöyle derdi:

"Allah'ım! Fakirlikten, illet ve zilletten (hastalık ve aşağılık duruma düşmekten) zulmetmekten ve zulmedilmekten sana sığınırım."1084[22]

1054) Enes şöyle anlattı: Rasulullah şu duayı çok yapardı:

"Allah'ım! Bize, dünyada ve ahirette iyilik ver, bizi 'Cehennem a-zamndan koru."1085[23]

1055) Ebu Hureyre, Rasulullah'ın (s.a.v.):

"Kötü halden, şekavet erişmesinden (her çeşit kötülüğün gelmesinden) kötü hükümden ve düşmanların sevinmesinden Allah'a

---

1082[20] Buharı, Sahih, İV/23, VU/99, VU1/97, 98; Nesaî, Sünen» VUU257, 258; Tirmizî, Sünen, 3484, 3503; Ebu Davud, Sünen, 1541, 1546; imam Ahmed, Musned, İM/159, 220, 226, 240; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, VI/304, IX/125; Hakim, Müstedrek, I/533; Beyhakî, De-laılu'n-Nubuvve, IV/228.

1083[21] Buharî, Sahih, Vlll/105; Müslim, Sahih, 536; Ttrmizî, Sünen, 3421,3422,3423; Ebu Davud, Sünen, 757,1014; İmam Ahmed, Müsned 1/94, 95, 102,103; 2/291, 514, 526; Beyhakî Sunenu'l-Kübrâ, 2/32,185; Darekutnî, Sünen, 1/297; Ibn Huzeyme, Sahih, 743.

1084[22] Nesaî, Sünen, VIII/261; imam Ahmed, Musned, II/305, 325, 354; Hakim, Müstedrek, U540; BeyhaM, Sünenü'l-Kübra, VU/12; Taberanî, Mu'cemu't-Kebir, IX/5Q

1085[23] Müslim, Sahih, 2068, 2069; Tirmizî, Sünen, 3487; İmam Ahmed, Musned, IH/ 107, 208, 209, 277; Ibn Ebi Şeybe, Musannef, X/261; Buharî, Edebu'l-Mufred, 682; ibnu's-Sınni, Amelu'l-yevmi ve'Meyie, 200; İbn Adiyy, el-Kamil, 111/1055.

sığındığım" söylemiştir.1086[24]

ONALTINCI BÖLÜM

RASULALLLAH'IN EV EŞYALARI

Rasulullahın Şeriri (Divanı)

1056) Enes şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) şeririnde yatarken yanına girdim. Şeririn üzerine hurma dallarından yapılmış bir hasır örtülmüştü. Başının altında da, yüzü deriden, içi hurma lifi dolu bir yastık vardı. Yanma ashabından bazıları geldiler. Ömer de geldi. Rasulullah (s.a.v.) yana döndü. Ömer, böğrüyle hasır arasında hiçbir örtü göremedi. Hasır, Rasulullah'm (s.a.v.) böğründe iz yapmıştı. Ömer ağladı. Rasulullah (s.a.v.) ona:
- "Seni ağlatan nedir?" dedi. Ömer:
-Vallahi, ağlamamın sebebi, senin, Allah katında Kisra ve Kayser'den daha değerli olduğunu bilmemdir. Kisra ile Kayser, dünyada nasıl yaşıyorlar, sen ise, Allah'ın Rasûlü olduğun halde bilip gördüğün yerdesin, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Dünyanın onların, ahiretin de bizim olmasına razı olmaz mısın?" dedi. Ömer:
-Tamam, razı olurum, dedi. Rasulullah (s.a.v.):,
- "Bu, mutlaka böyledir" dedi.1087[1]

1086[24] Humeydi, Musned, 972; Bağavî, Şerhu's-Sunne, V/160; Ibn Ebi Asfm, Sünne, 1/167 Bakınız: Kenzu'l-Ummal, 18036; lthafu's-Sadeli'l-Muttakîn, V/84; Fethu'l-Bari, IX/148.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 452-456.

1057) Amr Ibn Muhacir şunu anlattı:
Rasuhıllah'm (s.a.v.) eşyası, bir evde, Ömer Ibn Abdilaziz'in yanındaydı. Ömer, her gün onlara bakardı. Kureyş yanında toplanınca, onları o eve götürüp Rasulullah'ın (s.a.v.) eşyasını tekrar gözden geçirdi. O şöyle diyordu:
-Bu, Allah'ın size ikram ettiği, sizi aziz ve şerefli hale getirdiği kimsenin mirasıdır.
Onun mirası: Hasırla kaplı bir şerir, yüzü deıiden ve içi lif dolu bir yastık, bir çanak, bir bardak, bir elbise, bir değirmen, içinde okların bulunduğu bir ok torbası, kadifede, başının terinden biraz nem vardı ki o, misk kokusundan daha güzeldi. Bir adam hastalandı. Bu nemin birazım yıkamak suretiyle burnuna çektirmek istediler. Durumu Ömer'e anlattılar. Adamın burnuna çektirildi ve adam iyileşti.1088[2]

Rasulullah'în Hasırı

1058) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasululah, geceleyin odasına bir hasın alır, onun üzerinde namaz kılardı. Gündüz de serip üzerinde halk ile otururdu."1089[3]

1087[1] Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, 1/337; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, 1/158; İmam Ahmed, Musned, 111/140; İbn Kesir, el-BİdayE ve'n-Nıhaye, VI/57; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, X/326. Bu manada Ömer'den de rivayet edilmiştir: Müslim, Sahih, kıtabu't-talak, bab: 5; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, İ/335.

1088[2] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 457-458.

1089[3] Buharı, Sahih, VII/200; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 111/110. Bakınız: Feîhu'l-Bari, X/314,XI/300.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 458.

Rasulullahın Sandalyesi

1059) Ebu Rifa'a şöyle dedi:
"Hurma lifinden yapılmış ve ayakları demirden bir sandalye üzerinde otururken Rasulullah'ın (s.a.v.) yanma geldim."
1060) Ebu Rifa'a [el-Uzrî] şunu anlattı:
Hutbe okuduğu sırada Rasulullah'm (s.a.v.) yanma geldim ve:
-Dinini soran yabancı birisi, dedim. Bunun üzerine RasuluUah (s.a.v.) hutbesini bırakıp benim yanıma geldi. O'na, hulbten (hurma lifinden yapılmış) ayaklan demirden bir sandalye getirildi. Rasulullah (s.a.v.) onun üzerine oturdu. Sonra bana, Allah'ın kendisine öğrettiği şeylerden öğretmeğe başladı.
Ebu Abdirrahman, hadisinde şöyle demiştir:
Humeyd: Zannederim o, siyah bir ağaç gördü ve onu demir zannetti, dedi.1090[4]
îbn Kuteybe bunu zikredip: Hulb'ten (hurma lifinden) bir sandalye getirildi.
Hulb, lif demektir.
Musannif şöyle demiştir: Humeyd'den naklettiğimiz olmasaydı, onun, ayakları cerid (yapraklı hurma dalı)ndan bir liften olması daha uygun olurdu. "1091[5]

Rasulullahın Yatağı

1061) Hz. Aişe şöyle dedi: "Rasulullah'm (s.a.v.) yatağının yüzü

1090[4] Müslim, Sahih, kitabu'l-cumu'a, hadis; 60; Ebu Davud, Sünen, kitabu't-tahare, bab: 51; Nesaî, Sünen, kıtabut-tahare, bab: 75, kitabu'z-zine, bab: 121; İmam Ahmed, Musned, 1/122,139, V/80.
1091[5] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 458-459.

deriden, içi liftendi."

1062) Hz. Aişe şöyle dedi:

"fîasulullah'm (s.a.v.), gece üzerinde yattığı yatağın yüzü deriden, ici lifti."1092[6]

1063) Hz. Aişe şöyle anlattı:

"Yanıma Ensar'dan bir kadın geldi, iki abadan ibaret olan, Rasulullah'm (s.a.v.) yatağını gördü. Gitti. Bana içi yün dolu bir yatak gönderdi.

Rasulullah (s.a.v.) yanıma gelip: -"Bu nedir?" dedi. Bende:

-Ensar'dan falanca kadın yanıma gelmişti. Yatağını görünce bunu sana gönderdi, dedim. Rasulullah (s.a.v.):

- "Bunu geri ver" dedi. Ben de geri vermedim. Onun evimde bulunması hoşuma gitmişti. Rasulullah bunu üç defa söyledi. Sonunda:

- "Aişe! Bu yatağı geri ver. Vallahi, isteseydim, Allah, altın ve gümüş dağlarım benim yanımda yürütürdü" dedi.

Sonunda o yatağı, getiren kadırga geri verdim.1093[7]

1064) er-Rabî' îbn Ziyad el-Harisî şunu anlattı:

Irak heyeti içinde, Ömer Îbnu'l-Hattab'a geldim. O, bizim her birimize bir aba verilmesini emretti. Hafsa ona şöyle haber gönderdi:

-Ey mü'minlerin emiri! Irakhlar'm büyük zatlarına dikkat et. Onlara daha iyi davran. Hz. Ömer:

-Hafsa! Onlara abadan başka birşey veremem. Bana, Rasulullah'm altına serdiğin en yumuşak yatağı tarif etsene, dedi. Hafsa:

1092[6] Buharî, rikak, bab: 17; Müslim, Sahih, libas, hadis: 38; Tırmizî, Sünen, tibas, bab: 27

1093[7] Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, f/345; Munzirî, Terğib ve't-Terhib, İV/202; Tari-hu'l-Haîib, XI/1020. Bakınız: Fethu'l-Ban, X!/292; e!-Bidayeve'n-Nıhaye, I/692.

-Bizim, Hayber'de aldığımız şu keçeden bir örtümüz vardı. Her gece onu, Rasulullah'm (s.a.v.) altına seriyordum. Ancak, bir gece onu dümdüz yaptım. Bunun üzerine şöyle dedi:
- "Hafsa! Onu, ilk defaki gibi yap. Çünkü dün gece, onun düz ve rahat oluşu beni namazdan alakoydu."1094[8]
Ömer ağlamağa başladı ve:
-Vallahi onlara bir abadan fazlasını veremem, dedi.
1065) Ca'fer Ibn Muhammed'in babası şöyle anlattı: Aişe'ye sordum:
-Rasulullah'ın (s.a.v.) yatağı nasıldı? Aişe:
-îki kat yaparak altına serdiğimiz bir keçeydi. Rasuluilah (s.a.v.) onun üzerinde yatardı. Bir gece, dört kat edip altına sersek daha yumuşak olur diye düşündüm ve onu dört kat edip altına serdim. Sabah olunca:
- "Bu gece, altıma ne serdiniz?" diye sordu. Biz de:
-îşte şu yatağını, daha yumuşak olur diye dört kat edip altına serdik, dedik. Bunun üzerine:
- "Onu eski haline getirin. Çünkü yumuşaklığı, gece namaza kalkmama mani oldu" dedi.1095[9]

Rasulullahın Yorganı (Örtündüğü Şey)

1066) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasuluilah (s.a.v.), yorgan olarak örtündüğü örtünün bir ucu kendi üzerinde, öbür ucu da Aişe'nin üzerinde olduğu halde namaz kılardı."1096[10]

1094[8] Ebu'sj-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 157.
1095[9] Tirmızî, Şemail, 162; Ibn Kesir, el-Bıday© ve'n-Nihaye, VV62. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 459-460.
1096[10] İmam Ahrned, Musned, VI/67; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 158.

1067) Ibn Abbas şunu anlattı:
Teyzem Meymune'ye misafir oldum. O, bir Örtü getirip Peygamber (s.a.v.) için yere serdi. Sonra Meymune bir bez parçası getirip yatağın basma koydu. Rasuluilah (s.a.v.) gelip yatsıyı kıldı. Yatağa varıp başına konulmuş olan bez parçasını alıp izar (peştemal gibi) yaptı. Diğer iki elbisesini çıkarıp astı. Daha sonra teyzemle birlikte, onun yorganının altına girdi.1097[11]

Rasulullah'ın Yastığı

1068) Enes şöyle anlattı:
"Başının altında içi lif dolu deri bir yastık varken Rasulullah'm (s.a.v.) yanına girdim."1098[12]
1069) Hz. Ömer, Rasulullah'ın (s.a.v.) huzuruna girdi de, O'nun, yan tarafında izleri bulunan bir hasırın üzerinde yattığını ve başının altında da, içi lif dolu deri bir yastık olduğunu gördü.1099[13]

Rasulullah'ın Yastığa Dayanması

1070) Cabir îbn Semura şunu söyledi:
"Rasulullah'ı (s.a.v.), sol tarafına, yastığına dayanmış olarak gör-

---

1097[11] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 460.
1098[12] Müslim, Sahih, kitabu'l-libas, hadis: 37; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-libas, bab: 42; Tirmızî, kıyame, bab: 32.
1099[13] Buharî, Sahih, kitabu'l-libas, bab: 31; Datımî, Sünen, kitabu'n-nikah, bab: 39; İmam Ahmed, Musned, VI/295.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 460-461.

düm."1100[14]

1071) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasulullah'ın (s.a.v.), içinde resimler bulunan bir yastığa dayandığını gördüm."1101[15]

Rasulullah'ın Kadifesi

1072) Enes şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.), eski bir palan ve dört dirhem değerinde olmayan bir kadife (örtü üstünde) hacc yolculuğu yaptı."1102[16]

Rasulullahîn Çadırı

1073) Abdurrahman îbn Abdillah'm babası şöyle demiştir:
"Deriden bir çadırın içindeyken Peygamber1 e geldim."1103[17]

1100[14] Bakınız: Buharî, Sahih, kitabu'l-mezaiim, bab': 25, nikah, bab: 83; Sunenu Ebi Davud, kitabu'l-libas, bab: 42; Tirmızî, Sünen, kıtabu'l-edeb, bab: 23; İmam Ahmed, Musned, 11/146, V/86, 87, 102.

1101[15] Bakiniz; İmam Ahmed, Musned, VI/247.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 461.

1102[16] İbn Mace, Sünen, kitabu'l-menasık, bab: 4. Kadife: Kadife, manasına geldiği gibi, örtü manasına da gelir. Deve palanının, üstüne konulan örtü de olabilir. (Mütercimin notu).
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 461.

1103[17] Bakınız: Buharî, Sahih, kitabu's-salah, bab: 17, cizye, bab: 16, menakıb, bab: 23, libas, bab: 42; Müslim, Sahih, kitabu's-salah, hadis: 249, 250; Sunenu Ebu Davudr kitabu's-salah, bab: 34; edeb, bab: 84, 112;Sunenu't-Tirmizî salah, bab: 30.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 461.

ONYEDINCI BOLUM

RASULULLAHIN- GİYDİĞİ ELBİSELER

Rasulullahın Kamışı (Gömleği)

1074) Ummu Seleme şöyle dedi:
"Rasulullah'ın (s.a.v.) en sevdiği elbisesi kamisiydi (gömleğiydi)."1104[1]
1075) Enes îbn Malik şöyle dedi:
"Rasulullah'ın, boyu ve kolları kısa, pamuktan bir gömleği vardı."1105[2]
1076) îbn Abbas şöyle dedi:
"Peygamber (s.a.v.), topukların üzerine kadar uzanan, kolları parmak uçlarında olan bir gömlek giyerdi."1106[3]
1077) îbn Ömer şunu söyledi:
"Rasulullah'ın (s.a.v.), düğmesi olan bir gölmeği olmadı."1107[4]
1078) Hz. Aişe şunu anlattı:
"Rasuluüah'm üzerinde, sert ve kaba iki elbise vardı. Ben:
-Ya Rasulellah! Senin bu iki elbisen sert ve kabadırlar. Onların içinde terliyorsun ve sana ağırlık yapıyorlar, dedim."1108[5]
1079) Katade şöyle dedi: Enes'e:
-Hangi elbise, Rasulullah'ın (s.a.v.) daha çok hoşuna giderdi?

1104[1] Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-libas, bab:h3;Tirmizî, Sünen, 1762, 1763. Bakınız: İthaf u's-Sadeti'l-Muttakîn, VII/126.
1105[2] Bakınız: İbn Hacer, Metalibu'i-Aiiye, 2172.
1106[3] EbU'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebî, 101. Bakınız: Ithafu's-Sadeti'l-Muttakîn, VI/127; Kenzu'l-Ummal, 18283.
1107[4] İbn Mace, Sünen, krtabu'l-libas, bab: 11
1108[5] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 103.

diye sordum. Enes:
-Hıbere[1109[6]] diye cevap verdi.[1110[7]]
1080) Katade'den rivayet edildi: Enes'e
-Hangi elbise Rasulullah'ın (s.a.v.) daha çok hoşuna giderdi? dedim. O da:
-Hıbere diye cevap verdi.[1111[8]]

Rasulullahın Cübbesi

1081) el-Muğire ftm Şu'be şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) yüzünü yıkadı. Sonra üzerinde kol ağızları dar Şam işi bir cübbe olduğu halde kollarım sıvayarak gitti. Elini, o cübbenin altından çıkardı."
1082) Yezid îbn Harun şöyle anlattı:
Esma, bize ipekle çevre kıvrıntısı yapılmış bir cübbe çıkardı ve şöyle dedi:
"Rasulullah, üzerinde bu varken düşmanla karşılaşıyordu."
1083) Dıhyetu'l-Kelbî: "Kendisinin, Peygamber'e (s.a.v.) Şam'dan bir cübbeyle bir çift mest getirip hediye ettiğini ve Rasulullah'ın (s.a.v.) mestleri yırtılmcaya kadar giydiğini" anlattı.
1084) Sehl îbn Sa'd şunu anlattı:
Rasuhıllah'a is.a.v.) Enmar yününden bir cübbe dikildi ve Rasulullah (s.a.v.) onu giydi. Onu beğendiği kadar hiçbir elbiseyi

---

[1109[6]] Hibere: Pamuk ve keten ipliğinden dokunan çizgili, yollu Yemen kumaşına denir. (Mütercimin notu).
[1110[7]] Müslim, Sahih, kiîabu'Mibas, bab: 18; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-tibas, bab: 11; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-İibas, bab: 43, 45; Nesaî, Sünen, kitabu'z-zine, bab: 94; İmam Ah-med, Musned, 111/134, 184, 251, 291.
[1111[8]] Yukarıdaki dipnota bakiniz.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 463-464.

beğenmemişti. Eliyle ona dokunup:
- "Bakın! Ne kadar güzel!" demeğe başladı. Cemaatin içinde bir bedevi vardı. O:
-Ya Rasuleüah! Onu, bana ver, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) onu çıkarıp bedevinin eline verdi.1112[9]

Rasulullahın İzarı Ve Elbisesi

1085) Hz. Aişe şöyle demiştir:
Peygamber (s.a.v.), üzerinde bulunan çizgili bir elbiseyle namaz kıldı. Onun çizgilerine gözü takıldı. Namazı bitirince:
- "Bu hamisayı (çizgili elbiseyi), Ebu Cehm'e götürün ve bana onun enbicanîsini (hamisadan daha kalın bir kumaş) getirin. Çünkü bu ha-misabeni namazımdan alakoydu" dedi.1113[10]
Hamisa: Yünden, desenli bir ridadır.
Enbicanî: Yünden, desenleri olmayan tüylü kalın elbisedir.
1086) Ebu Burde şöyle dedi:
Aişe bize, keçeleşmiş bir örtüyle kalın bir izar çıkarıp.
- "Rasulullah bu ikisinin içinde dünyadan gitti" dedi.1114[11]

1112[9] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 121; Zebidî, İthafu's-Sadetil-Muttakîn, !X/355 (Bunu, Ebu Davud et-Tayalisi'ye ve Sehl ibn Sa'd'ın hadisinden Taberani'ye nisbet etti. Onun senedinde Zem'a İbn Salih vardır ve zayıftır.) Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 464.
1113[10] Buharî, Sahih, kitabu's-salah, bab: 14, libas, bab:19; azan, 93; menakıbu'l-ensar, bab: 37; Müslim, Sahih, mesacid, 61-63; Ebu Davud, Sünen, kitabu's-salah, bab: 63, libas, bab: 2, 30; Nesaî, kıble, bab: 20; İmam Ahmed, Musned, VI/37, 46, 177, 199, 208; Malik, Muvatta, kitabu'n-nida, hadis, 67, 68.
1114[11] Buharî, Sahih, hums, bab: 5; Müslim, Sahih, libas, hadis: 35; Tirmizî, libas, bab: 10; İmam Ahmed, Musned, VI/32.

1087) Hz. Aişe şunu anlattı:
"Peygamber (s.a.v.) bir sabah, üzerinde siyah kıldan mamul çizgili bir örtü olduğu halde mescide çıktı."1115[12]
1088) Seleme Ibnu'l-Ekva'nın babası anlattı.
Peygamber (s.a.v.), Osman'ı Mekke'ye gönderdi. Onu Eban Ibn Sa'd himayesine aldı. O şöyle dedi:
-Amcaoğlu! Seni, mütevazi bir halde görmeyeyim mi? Kavmin izan ne kadar uzatıyorsa, sen de o kadar uzat.
Bizim sahibimiz izan böyle bacağının yansına kadar uzatıyor.
1089) el-Eş'as îbn Suleym şöyle anlattı:
Halam amcasından şunu duydu: Ben yürürken, arkamdan birisi:
- "Izarım yukarı kaldır. Eğer böyle yaparsan daha temiz ve daha uzun ömürlü olur" dedi. Bir de baktım ki, bunu söyleyen Rasulullah'tı (s.a.v.). Ben de:
-Ya Rasulellah! Bu, bir bürde-i melha (alacalı) değildir, dedim, Rasulullah (s.a.v.):
- "Bana uymak, beni örnek almak istemiyor musun?" dedi. Baktım ki, izarının uzunluğu bacağının yarısına kadardı.1116[13]

Rasulullahın Hüllesi1117[14]

1090) Abdullah Îbnu'l-Haris şunu anlattı:

1115[12] Müslim, Sahih, fedailu's-sahabe, hadis: 61, tibas, hadis: 36; Ebu Davud, edeb, bab: 49; İmam Ahmed, Musned, VI/162.
1116[13] İmam Ahmed, Musned, V/364; Tirmizî, Şemail, 58. Bakınız: Ithafu's-Sadeti'l-Muttakîn, X/311.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 465.
1117[14] Bir kumaştan altlı üstlü, aynı cinsten rida iie izardan meydana gelen iki parça elbiseye hülle denir. Tek elbiseye huile denmez. (Mütercimin notu).

Peygamber (s.a.v.), yirmi yedi deve karşılığında bir hülle satın alıp onu giydi.

1091) Cabir îbn Abdillah şöyle dedi:

"Kırmızı hülle içinde, Rasulullah'dan (s.a.v.) daha güzelini görmedim."1118[15]

Rasulullah'ın Bürdesı

1092) Suleym İbn Cabir anlattı:

"Ashabı arasında otururken Peygamber'e (s.a.v.) geldim. O'nun, etekleri ayaklarının üzerine düşmüş bir bürde (hırka) içinde ihtiba ettiğini1119[16] gördüm.1120[17]

1093) Hz. Aişe'den rivayet edildi:

Peygamber (s.a.v.) siyah bir burde (hırka) giydi. Aişe şöyle dedi:

- "Bunu, senin üzerinde beğenmiyorum. Beyazlığın onun siyahlığına, onun siyahlığı senin beyazlığına karışıyor."

1094) Enes şunu söyledi:

"Üzerinde döküntüsü kalın, Necran işi bir elbise olduğu halde Ra-sulullah'la (s.a.v.) birlikte yürürdüm."1121[18]

1118[15] Bakınız: Buharı, Sahih, kitabu's-salah, bab: 17, menakıb, bab: 23, libas, 35, 68; Müslim, Sahih, kitabu's-salah, hadis: 249, fedail, hadis: 52. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 466.

1119[16] İhtiba: Elbiseye sarınıp bürünmek, kemer gibi şeylerle sırtı ve dizleri sarıp toplamak suretiyle oturmak demektir. Bu türlü oturuşta, elbiseyle bağlamak yerine elleri bağlamak da olur. (Mütercimin notu).

1120[17] Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-libas, bab: 20; İmam Ahmed, Musned, V/63, 64.

1121[18] Buharı, Sahih, liöas, bab: 18, edeb, bab: 68, hurns, bab: 19; İbn Mace, menasik, bab: 30, libas, bab: 1; İmam Ahmed, Musned, IH/153, 210, 223, 224.

1095) Cabir İbn Abdillah şöyle dedi:
"Peygamber'in (s.a.v.), bayramlarda giydiği kırmızı abası vardı."1122[19]
1096) Ebu Rimse şöyle dedi:
"Rasulullah'ı (s.a.v.), üzerinde iki yeşil aba olduğu halde gördüm."1123[20]

Rasulullah'ın Sarığı

1097) Cabir şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.), fetih günü Mekke'ye başında siyah bir sarıkla girdi."1124[21]
1098) Halid el-Hazza şunu anlattı:
Bana Ebu Abdisselam şöyle dedi: İbn Ömer'e: -Rasulullah (s.a.v.) nasıl sarık sarmırdı? diye sordum.
-"Sarığın ucunu başının üzerinde döndürür, onu, gerisinden tutturur ve bir ucunu iki omuzu arasına sarkıtırdı."
1099) Nafı, İbn Ömer'den şunu nakletti:
Rasulullah (s.a.v.) sarık sardığında, Sarığının ucunu iki omzu arasında sarkıtırdı.

1122[19] Bakınız: Sunenu Ebu Davud, kitabu'l-libas, bab: 18; İmam Ahmed, Musned, İÜ/477.
1123[20] Tirmizî, Sünen, kitabu'l-edeb, bab: 48; Ebu Davud. teraccul, bab: 18, libas, bab: 16; Nesaî, el-îdeyn, bab: 16; İmam Ahmed, Musned, H/227, 228, İV/163.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 466.
1124[21] Bakınız: Musiim, Sahih, kitabu'l-hac, hadis: 451, 454; Sunenu Ebu Davud, ki-tabu'l-libas, bab: 6, 20, 21; Sunenu't-Tirmizî, kitabu'l-libas, bab: 11; cihad, bab: 9.

Nafı: İbn Ömer de böyle yapardı, demiştir.1125[22]

Rasulullahın Külahı

1100) İbn Ömer şöyle demiştir:
"Rasulullah (s.a.v.) beyaz bir külah giyerdi."1126[23]
1101) Ebu Hureyre şöyle dedi:
"Rasulullah'in (s.a.v.) başında Şam işi beyaz bir külah gördüm."
1102) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) kulaklı külahlarını seferde, Şam işi olanları da hazarda (seferde olmadığı zaman) giyerdi."1127[24]
1103) îbn Abbas şöyle dedi:
"Rasulullah1 in üç külahı vardı: Beyaz, Mısır işi külah, çizgili kumaştan yapılan külah, seferde giydiği kulaklı külah."1128[25]
1104) Abdullah İbn Busr şöyle dedi:
"Rasulullah'ı (s.a.v.), külahlarıyla gördüm. Bunlar: Mısır işi külahı, kulaklı külahı ve Şam işi külahıydı."1129[26]

1125[22] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 467.
1126[23] Bakına: Mecmau'z-Zevaidt V/12; İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, VII/129; Metali-bu'l-Aliye, 2197; Kenzu'l-Ummal, 18284, 18285; Tahricu'l-İhya, M/375.
1127[24] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 119.
1128[25] Ebu'ş-Şeyh, Ahiaku'n-Nebi, 119: Fettenî, Tezkİratu'l-Mevzuat, 155; Irakî, Tahricu'l-İhya, II/375; Şevkanî, Fevaİdu'i-Mecmu'a, 187.
1129[26] Bakınız: Musnedu Ebu Haniîe, 1/198.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 467.

Rasulullahın Ridası[1130[27]]

1105) Urve Îbnu'z-Zubeyr şöyle dedi:
"Rasulullah'm (s.a.v.) ridasımn uzunluğu dört arşın, eni iki buçuk arşındı. Rengi yeşil olup gelen heyetlerin karşısına onu giyerek çıkardı."[1131[28]]
1106) Urve şöyle dedi:
"Rasulullah'm (s.a.v.) heyetlerin karşısına çıkarken giydiği elbisesi, yeşil renkli elbisesiydi. Onun uzunluğu dört arşın, eni iki arşın bir karıştı. Bugün o, halifelerin yanındadır. Eskimiştir ve bir bohça içine konulmuştur. Halifeler onu bayram günlerinde giyerlerdi."
1107) Ebu Hureyre şöyle dedi:
"Peygamber (s.a.v.) bir defasında kalktı, mescidin ortasına varınca, bir bedevi ona yetişti. Arkasından ridasım çekti. Rida sertti. Boynunu kızarttı."[1132[29]]
1108) Abdullah îbn Cafer'in babası şunu anlattı:
"Rasulullah'ı (s.a.v.) üzerinde zaferanla boyanmış iki elbise, rida ve sarık varken gördüm."
1109) Abdullah îbn Bureyde'nin babası şunu anlattı: "Necaşi, Peygamber'e (s.a.v.) şöyle yazdı:
"Seni kendi dinindeki ve kendi kavminden olan bir kadınla, Ummu Habibe Bint Ebi Sufyan'la evlendirdim. Sana Cami (birarada olan) bir hediye de bulundum: Gömlek, don, ıtaf ve bir çift basit mest.
Peygamber (s.a.v.) abdest alıp o mestlerin üzerine meshetmiştir. Süleyman şöyle dedi: el-Heysem'e: Itaf m ne olduğunu sordum. O

[1130[27]] Rıda: Beden yukarısına tutulan atkıdır. (Mütercimin notu).
[1131[28]] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebı, 110.
[1132[29]] Ebu'ş-Şeyh, Ahtaku'n-Nebi, 110.

da: -Teylesandır diye cevap verdi.1133[30]

1110) Enes İbn Malik şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) tülbenti çok kullanırdı. Sanki elbisesi kokucunun bezi gibiydi."1134[31]

Rasulullahın İç Donu

1111) Kays şunu anlattı:
Mahreme el-Abdiye'yle ben, Hecer'den Mekke'ye bir miktar satılık elbise getirdik. Rasulullah (s.a.v.) yanımıza geldi ve bir tane uzun iç donu satın aldı. Orada, ücretle tartan bir tartıcı vardı. Rasulullah (s.a.v.) bu tartıcıya:
- "Tarttığın zaman, tartını ağır yap" dedi.1135[32]

Rasulullahın Yün Elbise Giydiği

1112) Enes şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) yün elbise ve yamalı ayakkabı giydi. Sert de giydi, "beşi"1 de yedi. el-Hasen'e sordук:
-"Beşi111 nedir? O da:

1133[30] Teylesan: Şal gibi boyna örtülen örtü. (Mütercimin notu).
1134[31] Tırmizî, Şemail, hadis: 26 (Muhtasarda). Bu hadis zayıftır. Bakınız: Fethu'l-Bari, X/274; Kenzu'l-Ummal, 18278; Tabakatu'l-Kubra, 1/154, Ehadısu'z-Zaıfe, 2356. Haberde er-Rabi İbn Subeyh vardır, ibn Hıbban, bu haberi, onun münkerlerından saydı.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 468.
1135[32] Bağavî, Şerhu's-Sunne, Xll/6; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 120; Keşfu'l-Hafa, 1/107; Dureru'l-Muntasıra, hadis: 72.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 469.

-Arpanın iri öğütülmüş olanıdır. Onu ancak bir yudum su ile yutabiliyordu.[1136[33]]

1113) Ebu Eyyub şöyle rivayet etti:

"Rasulullah (s.a.v.), yün elbise ve (takunya şeklinde) ayakkabı giyerdi. Gömleği yamardı. Eşeğe binerdi ve şöyle derdi:

"Kim sünnetimden yüz çevirirse, benden değildir."[1137[34]]

1114) Enes îbn Malik şöyle dedi:

"Rasulullah (s.a.v.), yünlü kumaştan yapılmış bir cübbeyi üç gün giydi. Terleyip ondan çirkin bir koku duyunca onu attı."[1138[35]]

Rasulullahın Uygun Olan Kıyafetleri Giydiği

1115) Celis îbn Eyyub şöyle dedi:

es-Salt îbn Raşid, üzerinde yünlü kumaştan yapılmış bir cübbe ve izar olduğu halde, Muhammed îbn Sîrîn'in yanma girdi. Muhammed ondan tiksinerek:

-Zannediyorum, bazı milletler yünlü giyip onu Meryem oğlu İsa'nın giydiğini söylüyorlar, dedi.

Yalan söylediğini zannetmediğim (yalan söylemekle itham edilmemiş) birisi bana, Rasulullah'm (s.a.v.) keten, pamuk ve Yemen işi elbise giydiğini anlattı. Peygamberimiz1 in (s.a.v.) sünneti uyulmağa daha layıktır.[1139[36]]

[1136[33]] Îbn Mace, et'ime, bab: 49, libas, bab: 1.

[1137[34]] Zebidî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, IX/531 (bu lafızla). Bunu Ebu Eyyub'un hadisinden İbn Asakir"e nisbet etmiştir.

[1138[35]] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 469.

[1139[36]] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 469-470.

Rasulullahın Yeni Elbiseyi Giydiği Vakit

1116) Enes îbn Malik şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) yeni elbisesini Cuma günü giyerdi."1140[37]

Rasulullah'ın Yeni Elbîseyi Giyerken Ne Derdi?

1117) Ebu Said şöyle anlattı:
"Rasuluüah (s.a.v.) yeni bir elbise giydiğinde onun adını zikrederek (yani sarık, gömlek veya rida diyerek):
"Allah'ım! Sana hamdolsun. Bunu bana giydirdiğin gibi, senden elbisenin ve yapılış maksadının hayrını dilerim. Bu elbisenin ve yapılış maksadının şerrinden sana sığınırım." 1141[38]

Rasulullahın Mestleri

1118) îbn Bureyde'nin babası şöyle dedi:
Necaşî, Peygambere (s.a.v.) bir çift siyah, sade (nakışsız) mest hediye etti. Rasuluîlah(s.a.v.) onları giyip üzerlerine meshetti ve

---

1140[37] Bağavî, Şerhu's-Sunne, XII/43; Zebidî, Ithafu's-Sadeti'l-Muttakîn, VII/130; Ebu'i-Ferec İbnu'l-Cevzî, el-llelu'l-Mutenahtye, hadis: 1134. (Şöyle demiştir: Bu sahih olmayan bir hadistir. Anbese mecruhtur (tenkit edilmiştir). İbn Hıbban da şöyle demiştir: el-Ensarî, sika ravilerden rivayet etmedikleri hadisleri rivayet eder ve onunla ihtıcac caiz değildir); Tarih u'l-Hatib, İV/137. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 470.

1141[38] Ebu Davud, Sünen, 4020; İmam Ahmed, Musned, IH/50; Ibnu's-SınnÎ, Ame-lu'l-yevmi ve'l-leyle, 201, 265; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kübra, İ/154; Tirmizî, Şemail, 34. Bakınız: Fethu'l-Bari, X/267; İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, V/101.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi:470.

namaz kıldı.1142[39]

Rasulullah'ın Ayakkabısı

1119) Enes şöyle dedi:
"Peygamber'in (s.a.v.) ayakkabılarının iki kayişı vardı."1143[40]
1120) Mutarrif İbn Abdillah eş-Şihhir şöyle dedi: Bir bedevi bana:
Sizin Peygamberiniz'in (s.a.v.) ayakkabısını dikilmiş olarak gördüm" dedi.1144[41]
1121) îbn Abbas şöyle dedi:
"Rasulullah'ın (s.a.v.), iki kayışı olan ayakkabıları vardı."
1122) Ubeyd îbn Cureyh, Abdullah İbn Ömer'e şöyle dedi:
-Senin sebtiyye denilen ayakkabı (tabaklanmış sığır derisinden yapılmış ayakkabı) giydiğini görüyorum.
îbn Ömer şu cevabı verdi:
-"Ben, Rasulullah'ın (s.a.v.) üzerinde kıl bulunmayan ayakkabı giydiğini ve onlarla abdest aldığını gördüm."1145[42]
1123) Ebu Zerr şöyle dedi:
"Ben Rasulullah'ı (s.a.v.), sığır derisinden dikilmiş bir çift ayakkabıyla namaz kılarken gördüm."
1124) îbn Abbas şunu söyledi:

1142[39] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 470.
1143[40] Bağavî, Şerhu's-Sunne, Xll/74; ibn Ebi Şeybe, Musanneî, VIÜ/231; Ebu Nu-aym, Hılyetu'i-Evliya, VIH/376; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 134; Tirmizî, Sünen. 1773. Bakınız: Buharî, Sahih, kitabu'l-libas, bab: 41.
1144[41] İmam Ahmed, Musned, V/28,363.
1145[42] Buharı, Sahih, vudu, bab: 30, libas, bab: 37; Müslim, Sahih, hac, hadis: 25; Ebu Davud, menasik, bab: 21; Malik, Muvatîa, hac, hadis: 31; İmam Ahmed, Musned, H/66,

"Rasuîullah (s.a.v.), ayakkabılarını giyerken sağıyla başlar, çıkarırken de solunu çıkarırdı."1146[43]

ONSEKÎZÎNCÎ BÖLÜM

RASULULLAHIN BİNDİGİ HAYVANLAR

Rasulullahın Atları

1125) Enes şöyle demiştir:
"Rasulullah'm (s.a.v.), kadınlardan sonra, atlardan daha çok sevdiği bir şey yoktu."1147[1]
1126) Ebu Hureyre şöyle demiştir:
"Rasulullah'm (s.a.v.) en sevdiği atlar, doru renkli, burnunda beyazlık olan, iyi koşan, uysal, ayağının sağ tarafında beyaz benler bulunan atlardı."1148[2]
1127) îbn Abbas şunu söyledi: "Rasulullah'm (s.a.v.) "el-Mürteciz" denilen bir atı vardı.1149[3]
Musannif (yazar) şöyle demiştir: Rasulullah'ın (s.a.v.) sahip olduğu ilk at, "es-Sekb" denilen attı. el-Murteciz de O'na aitti. O, bir bedeviden satın aldığı ve buna Huzeyme İbn Sabit'in de şahit olduğu attı. "el-Lizaz" demlen at, "et-Tırf denilen at, "el-Verd"

1146[43] Bakınız: Buharı, Sahih, kitabu'l-libas, bab: 39; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 136.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 470-471.
1147[1] Nesaî, Sünen, kitabu'l-hayl, bab: 2; aşretu'n-nısa, bab: 1; İmam Ahmed, Mus-ned, V/27.
1148[2] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebı, 149.
1149[3] Ebu Hanife, 1/121; Ebu Nuaym, Tarıhu Isbehan, i/334; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebİ.

denilen at, "en-Nahif denilen at (ki bazıları "el-Lahîf' derler) da O'na aitti.
Bazı alimler, Rasulullah'm (s.a.v.) atlarından birisini, "el-Ya'sub" diye isimlendirirler.1150[4]

Rasulullah'ın Devesi

1128) Enes şunu anlattı:
Rasulullah'm (s.a.v.) devesinin adı "el-Adba" idi. Hiçbir deve onu geçemiyordu. Fakat bir bedevi, bir iş devesiyle gelip onu geçti. Bu, müslümanlarm zoruna gitti. Rasulullah (s.a.v.):
- "Neyiniz var?" diye sordu. Onlar:
- el-Adba yarışta kaybetti, dediler. Bunun üzerine Rasulullah:
- "Allah'ın kanunudur. Dünyada yükselen hiçbir şey yoktur ki, Allah onu aşağı indirmesin" buyurdu.1151[5]
1129) îbn Ömer şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.), fetih günü Mekke'ye devesi Kasva'nın üzerinde girdi."1152[6]
1130) Muaz şöyle dedi:
"Kırmızı bir devenin üzerinde Rasulullah'ın terkisindeydim."
1131) Hişam İbn Urve'nin babası şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) çıkıp Osman'ı, hasta olan kızının yanında bı-

---

1150[4] "el-Ya'sub" anbeyinin arapçasıdır. Rasulullah'm, atlarının adları için bakınız: İthafu's-Sadetı'l-Muttakîn, Vil/133, 134; Sünenu'l-Kubra, X/25; Kenzu'MJmmal, 18141; Buharı, Sahih.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 473-474.
1151[5] Buharî, Sahih, Vlll/131; Nesaî, Sünen, VI/227; Ebu Davud, Sünen, 4803; imam Ahmed, Musned, İM/103, 253; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, X/17, 25.
1152[6] Kaynaklan daha önce geçti.

raktığında, Usame'yi de bıraktığında onlar ansızın tekbir sesi duydular. Bu esnada Zeyd İbn Harise, Rasulullah'm (s.a.v.) devesi el-Ced'a üzerinde geldi. Zeyd: Falanca öldürüldü. Falanca esir edildi diye konuşuyordu.
el-Kasva'nın, o el-Adb ve el-Ced'a olduğunu bil.
1132) Said Îbnu'l-Museyyeb şöyle dedi: "Onun kulağının ucunda kesiklik vardı." el-Ced'a: Kulağı koparılan demektir. eî-Maksuwe kulağının bir kısmı kesilen demektir.
1133) Bize, şeyhimiz İbn Nasr, Sa'leb'den şunu anlattı:
Bunlar Rasulullah'm (s.a.v.) bir devesinin isimleriydi: O deve, ne Ced'a (kulağı kopuk), ne de Maksuvve (kulağının bir kısmı kesik) idi.1153[7]

Rasulullahın Katırı

1134) el-Abbas Ibn Abdilmuttalib şunu anlattı:
Huneyn savaşında Rasulullah'm (s.a.v.) yanındaydım. O'mın yanında, benimle Ebu Sufyan İbn'ul-Haris Ibn Abdilınuttalib'den başka hiç kimse kalmamıştı. Rasulullah (s.a.v.) ise Ferve İbn Nufase'nin hediye ettiği beyaz katırının üzerindeydi.1154[8]
1135) el-Asbağ İbn Nubate şunu anlattı:
Ali (îbn Ebi Talib), Nehrevan halkıyla savaştığında, Rasulullah'm (s.a.v.) boz katırına binmişti.
Musannif şöyle demiştir:
Onun katırına, eş-Şehba deniliyordu. Düldül de deniliyordu.1155[9]

1153[7] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 474.
1154[8] Bakınız: İmam Ahmed, Musned, I/98, 100, 158; Nesaî, Sünen, kitabu't-hayl, bab:10.
1155[9] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 475.

Rasulullahın Eşeği

1136) Muaz şöyle demiştir:
"Ufeyr denilen bir eşeğin üzerinde, Rasulullah'm (s.a.v.) terkisindeydim."
1137) Enes İbn Malik şöyle dedi:
"Rasulullah'ı (s.a.v.), üzerinde semer bulunan bir eşeğin üzerinde gördüm."
1138) Enes şöyle dedi:
"Peygamber'i (s.a.v.) Hayber savaşından ve Benî Nadir'le yapılan savaşta, semer vurulmuş ve hurma lifi ipinden yapılmış bir yular geçirilmiş bir eşeğin üzerinde gördüm."1156[10]

Rasulullahın Hayvanına Vurulan Eğer

1139) Ebu Abdirrahman el-Fihri şunu anlattı:
Çok sıcak bir yaz günü, Huneyn savaşında Rasulullah'm (s.a.v.) yanında bulundum. Rasuîullah (s.a.v.):
- "Bilal! Benim atımı eğerle" dedi.
Bilal, pek de ahım şahım olmayan, keçeden yapılmış ince bir eğer çıkardı.1157[11]

1156[10] Hakim, Müstedrek, II/466; İbn Mace, Sünen, 4178; Tirmizî, Sünen, 1017; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, İV/184; Suyutî, Durru'l-Mensur, VI/111.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 475.
1157[11] İmam Ahmed, Musned, V/286; Beyhakî, Deiailu'n-Nubuvve, V/141; İbn Ebi Şeybe, Musannef, XIV/530; ibn Sa'd, Tabakat, 11/113.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 475.

Rasulullah Hayvana Binerken Ne Derdi?

1140) Ali İbn Rabia şöyle derdi: '
Rasulullah'a (s.a.v.), binmesi için bir hayvanın getirildiğini gördüm. Rasulullah (s.a.v.) ayağını üzengiye koyunca:
- "Bismillah" dedi. Hayvanın üzerine yerleşince de:
- "Bunu bizim emrimize veren Allah'a hamdolsun. Biz ona güç yetiremezdik. Şüphesiz biz Rabbhniz'e döneceğiz" dedi.
Sonra üç defa Allah'a hamdetti. Üç defa da tekbir getirip:
"Seni her türlü noksanlık ve kusurdan tenzih ederim. Senden başka ilah yoktur. Ben kendime zulmettim, beni bağışla" dedi.
Daha sonra da güldü. Ben de: -Neden güldün ya Rasulellah? dedim. Rasulullah (s.a.v.) şöyle cevap verdi:
- "Kul: Beni bağışla dediğinde, Rab, kulundan hoşlanıyor ve: Kulum günahları ancak benim bağışlayabileciğimi biliyor, diyor."1158[12]

Rasulullah'ın Yürüyüşü

1141) Hişam anlattı:
Usame'ye, Veda haccmda Rasulullah'm (s.a.v.) yürüyüşü hakkında soruldu. O da:
"O'nun yürüyüşü anaktı (hayvanın bırakılarak kendi haline gitmesiydi). Meydan bulduğunda koştururdu."1159[13]

1158[12] İmam Ahmed, Musned, I/97; Suyutî, Durru'l-Mensur, VI/14.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 476.
1159[13] Daha önce kaynaklan geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 476.

ONDOKUZUNCU BÖLÜM

RASULULLAHIN MEVLALARI (AZATLI KÖLELERİ) VE HİZMETÇİLERİ

Şakran, Adı Salih'tir, Dumeyra İbn Ebî Dumeyra, Abdullah İbn Eşlem, Ubeyd îbn Abdilğaffar, Fadale ei-Yemanî, Keysan,
Mehran, Ebu Abdirrahman; İbrahim el-Harbî'nin görüşüne göre bu, Sefme'dir. Başkaları da: Sefme'nin adı, Rûman'dır demişlerdir.
Midam,
Nafı',
Künyesi Ebu Bekre olan Nufey,
Nubeyh,
Verdan,
Hişam,
Yesar Ebu Esile,
Ebu'l-Hamra,
el-Behiyy'in babası Ebu Rafi.',
Ebu's-Semh,
Ebu Damre,
Adı Sa'd olan Ebu Ubeyd. Bunun Ubeyd olduğu da söylenmiştir.
Ebu Muveyhebe, bu Muzeyne'dendir,
EbuVakıd,
Kerkeı*e,
Mabur,
Ebu Lubabe,
Ebu Lakit,

Ebu Hind Muvellidî.1160[1]

Rasulullah'ın Azatlı Cariyeleri

Ummu Eymen, adı Bereke'ydi,
Umeyme,
Hadre.
Reyhane,
Selma,
Mariye,
Meymune Bint Sa'd,
Meymune Bint Asib,
Ummu Dumeyre,
Ummu Ayyaş.1161[2]

Hür Olanlardan Rasulullah'a Hizmet Edenler

Hür olanlardan bazıları Rasuîullah'a (s.a.v.) hizmette bulunmuşlardır. İbn Mes'ud bunlardandır.

1142) el-Kasım îbn Abdirrahman şöyle demiştir:

"Abdullah, Rasulullah'ın (s.a.v.) ayakkabılarını giydirir ve önünde yürürdü. Toplantı yerine geldiğinde, ayakkabılarını çıkarır, onları koltuğunun arasına sokar, O'na asayı verirdi. Kalkmak istediğinde, ayakkabılarını giydirir, odaya girinceye kadar asayla onun önünde yürürdü."1162[3]

Musannif şöyle demiştir: Bilal, ona çok hizmet etmiştir. Beytul-

1160[1] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 477-478.

1161[2] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 478-479.

1162[3] Bakınız:JVIetalİbu'l-Alıye, 4099.

male (hazineye) de Bilal bakardı.
el-Muğire'yle sahabeden birçoğu O'na hizmet etmiştir. O'na hizmette, Enes İbn Malik'in özel bir yeri vardır. Rasulullah'a (s.a.v.) bazı yahudiler de hizmet etmişlerdir.
1143) Enes İbn Malik şöyle demiştir:
"Yahudi bir çocuk Peygamber'e (s.a.v.) hizmet ediyordu. Çocuk hastalanınca, Peygamber (s.a.v.) onun ziyaretine gitti."1163[4]

YİRMİNCİ BÖLÜM

RASULULLAHIN TUVALET TAKIMI

Rasulullahın Yüzüğü

1144) Enes şunu anlattı:
"Bir gün, Rasulullah'ın (s.a.v.) elinde gümüş bir yüzük gördüm. Halk da gümüş yüzük yaptırıp parmaklarına taktılar. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) yüzüğünü çıkarıp attı. Halk da yüzüklerini çıkarıp attılar."1164[1]
1145) ibn Abbas şöyle dedi:
Peygamber (s.a.v.) bir yüzük aldı ve onu parmağına taktı, sonra:
"Bu, bugün beni sizinle meşgul olmaktan alıkoydu. Bu yüzüğü ta-

---

1163[4] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 479.
1164[1] Buharı, libas, hadis; 45, 48, 50, 52, 54; ilm, bab; 7; cihad, bab. 101, ahkam, bafb: 15; Müslim, Sahih, libas, hadis: 56, 61; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-libas, bab: 10; ha-tem, 1, 2; Tirmizî, Sünen, kiîabu'l-lıbas, bab: 14,15; İbn Mace, Sünen, kitabu'l-libas, bab: 39; İmam Ahmed, Musned, H/18, 22, 68, 69, 127; IH/99, 160, 161, 169, 170, 187, 189, 198, 200, 206, 209, 223, 225, 266, 267, 275, 290.

kınca bir ona bakıyorum bir de size" deyip onu attı.1165[2]

1146) Ibn Ömer şöyle dedi:

"Peygamber'in (s.a.v.) bir yüzüğü vardı. Önün kaşlı tarafını avucunun içine doğru getirirdi."

"Bir gün onu çıkarıp attı. Halk da yüzüklerini çıkarıp attılar. Daha sonra gümüş bir yüzük edindi. Onu parmağına takmayıp mühür olarak kullanıyordu."1166[3]

1147) Enes İbn Malik şöyle dedi:

Rasulullah (s.a.v.) gümüş bir yüzük edinip üzerine "Muhammedün Rasulullah" kelimelerini nakşettirdi. Sonra;

"Ben bir gümüş yüzük yaptırdım ve ona "Muhammedün Rasulullah" kelimelerini kazdırdım. Siz bunun üzerine hiç bir şey kazdırmayın" dedi.1167[4]

1148) Enes şöyle dedi:

"Rasulullah (s.a.v.) yüzüğünü gümüşlettirdi. Kaşı da ondandı."1168[5]

1149) îbn Ömer şöyle anlattı:

"Rasulullah (s.a.v.) gümüş bir yüzük edindi. O, kendi elindeydi. Ondan sonra Ebu Bekir'e geçti. Daha sonra Ömer'e geçti. Ömer'den sonra da Osman'a geçti. Onun üzerine şöyle nakşedilmişti (kazdırılmış-tı): Muhammedün Rasulullah."

1165[2] Nesaî, Sünen, VIIJ/195; İmam Ahrned, Müsned, J/322; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, XI!/40; İbn Hıbban, Sahih, 1468; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 131- Zebidi, İthafu's-Sadeti'l-Muttekîn, I/385; IX/354.

eI-Vefa,F:31

1166[3] Buharı, Sahih, kıtabu'l-eyman, bab, 6; Ebu Davud, Sünen, lubsu'l-hatem, bab: S; Ahmed Îbn Hanbel, Musned, H/39; IH/U; İV/56

1167[4] Buharı, Sahih, Vll/203; Müslim, Sahih, 1656; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, X/128. Bakınız: Fethu'l-Barı, X/327.

1168[5] Buharî, Sahih, Vll/201.

Müslim şunu ilave etmiştir;
"Daha sonra Osman'a geçti. Sonunda Osman'dan Eriş kuyusuna düştü."1169[6]

1150) Enes îbn Malik şunu anlattı:
"Peygamber'in (s.a.v.) yüzüğü, gümüştendi. Kaşı habeş taşıydı." 1170[7]

1151) Enes şunu söyledi:
"Peygamber'in yüzüğüne şöyle nakşedilmişti: Bir satırda "Muhammed", bir satırda, "Rasul", bir satırda da "Allah."1171[8]
Rivayetler farklıdır: O, yüzüğü sağ eline mi yoksa soluna mı takardı?

1152) Cabir şöyle dedi:
"Peygamber (s.a.v.), yüzüğünü sağ eline takardı."1172[9]
Muhammed İbn Abbad, zayıftır. îbn Meynıun, "Leyse bişey"dir. Buharı şöyle demiştir. Q, "Zahibu'l-hadis"tir (hadisi kabul etmeyendir).
Sol'a (taktığı) daha doğrudur.

1169[6] Buharı, Sahih, kitabu'l-lıbas, bab: 52; Müslim, Sahih, kıtabu'l-lıbas, hadis: 57; İmam Ahmed, Musned, 111/181; Tırmizı, Şemail, 76 (Muhtasar'dan)

1170[7] Bakınız: Kenzu'l-Ummal, 18306.

1171[8] Buharî, Sahih, İV/101; Vll/203; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, VII/276; Tirmİzî, Sünen, 1747, bakınız: Fethu'l-Barı, VI/212.

1172[9] Haber, Enes, Ibn Ömer, Cabir, Ali, İbn Abbas ve Aişe'den, ilave ve farklılıklar bu şekilde rivayet edilmiştir. Hepsinde bu şekildedir.

Ebu Davud, Sünen, 4226; Tirmizî, Sünen, 1744; ibn Mace, Sünen, 3647; Nesei, Zine, bab: 45; Ahmed İbn Hanbel, Musned, I/204, 205; Taberani, Mü'cemu'i-Kebir, VIII/11; İbn Ebi Şeybe, Musannef, VIII/286; Tirmizî, Şemail 8; Ibn Sa'd, Tabakat, 1/166, Hadis tarikleri (rivayet yolları) için müellifin (Ebu'l-Ferec İbnu'l-Cevzi'nin el-ilelu'l-Mutenahiye, 1153-1160 hadisler.)

1153) Enes şöyle demiştir:
"Rasulullah'ın (s.a.v.), bize hitabederken, sol elindeki yüzüğün parıltısını hâlâ görür gibiyim."1173[10]
1154) Cafer Ibn Muhammed'in babası şöyle dedi:
"Rasulullah'ın (s.a.v.), Ebu Bekir, Ömer, el-Hasan ve el-Huseyn bunların hepsi yüzüğü sol ellerine takıyorlardı."1174[11]

Rasulullahın Saçlarını Kına İle Boyaması

1155) Osman Ibn Abdillah, İbn Mevhib şöyle dedi;
"Biz Ummu Seleme'nin yanma girdik. Bize, Rasulullah'm kına ve ketemle (boyamaya yarayan bir ot) boyanmış saçlarını çıkardı."1175[12]
1156- Ebu Rimse şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) saçlarını kına ve ketemle boyuyordu. Saçları, kürek kemiklerine yahut omuzlarına varıyordu."1176[13]
1157) Aişe şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) kına ve ketemle saçlarını boyardı." O şöyle derdi:
"Siz değiştirin, çünkü yahudiler değiştirmiyor."1177[14]. Onun

---

1173[10] Buharı, mevakit, bab: 25; ezan, bab: 36; libas, bab: 48; ahkam, bab: 15; Müslim, Sahih, mesacid, 222, 223; Nesaî, Sünen, kitabu's-sala, bab: 8; İmam Ahmed, Musned, 111/82,188,200,267.
1174[11] Bakınız; Fethu'l-Bari, X/325.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 481-483.
1175[12] Ibn Mace, Sünen, kitabu'l-iibas, bab: 32; imam Ahmed, Musned, VI/319.
1176[13] imam Ahmed, Musned, İli/223, 227, 262; İV/163; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/238; İbn Adiyy, el-Kamil, İV/1417; İbn Asakir, Tarih, VI/181.
1177[14] Bakınız: Ibn Ebi Hatim. Ilelu'l-Hadİs, 2479; Kenzu'l-Ummai, 18327.

sadece kına ile boyadığı rivayet edilmiştir.

1158) Ebu Rimse şöyle dedi:

"Peygamber'e geldim ve onun sakalını kma ile boyadığını gördüm."1178[15]

Sarıya boyadığı da rivayet edilmiştir.

1159) Abdullah îbn Cureyc, Abdullah îbn Ömer'e:

- Ebu Abdirrahman! Senin sarıya boyadığını görüyorum, dedi. Abdullan İbn Ömer de:

-Ben Rasulullah'm (s.a.v.) sarıya boyadığını gördüm. Onun için sarıya boyamayı severim" cevabını verdi.1179[16]

1160) îbn Ömer şöyle dedi:

"Rasulullah (s.a.v.) sakalını vers (yemen safranı denilen bir bitki) ve safranla sarıya boyardı."1180[17]

1161) Hz. Aişe şöyle dedi:

"Rasulullah'm başındaki ağarmanın çoğu yan taraflarmdaydı."1181[18]

"Sakalmdaki kararmanın çoğu çenenin etrafındaydı. Saçlarmdaki aklar, sanki gümüş iplikler gibi, saçların siyahları arasında parlardı. Saçlarını sarıya boyadığında -ki bunu çok yapardı- sanki altın ipliklere dönüşürlerdi."

Eğer bundaki farklılığın sebebi sorulursa, biz de: Bazen öyle boyuyor, bazen de böyle boyuyordu diye cevap veririz.

Eğer onun boyamadığı rivayet edilmiştir denilirse:

1178[15] 1045 nolu dipnota bakınız.

1179[16] Buharı, Sahih, kitabu'l-vudu, bab: 30: libas, bab: 37, Müslim, Sahih, kîtabu'l-hac, hadis: 25; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-menasık, bab: 21; libas, bab: 14: Malik, Muvatta, kitabu'l-hac, hadis: 31; Ahmed Îbn Hanbel, H/66,110.

1180[17] Nesaî, Sünen, kitabu'z-zine, bab: 65. Bakınız: el-Bidaye ve'n-Nihaye, Vl/25.

1181[18] Bakınız: İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, Vll/156.

1162) Sabit şöyle demiştir:
Enes'e Rasulullah'm saçını boyayıp boyamadığı soruldu. O da: "Boyamadı" diye cevap verdi.
1163) Sa'd'ın mevlâsı (azatlı kölesi) Ziyad şöyle dedi: Sa'dîbnEbîVakkas'a:
- Rasulullaiı (s.a.v.) saçını boyadı mı? diye sordum. O da:
- " Hayır! Ona niyet etmedi bile. Onun ağaran kılları, çenesinin üstünde ve akımdaydı. Onları saymak istesem sayabilirdim."
1164) El-Maziniler'in mevlası Beşir şunu söyledi. Cabir îbn Abdil-lah'a sordum:
- liasulullah (s.a.v.) saçlarım boyadı mı? Cabir:
- "Hayır; Onun ağaran kıllarının boyanması gerekmiyordu. Çene-sinde ve alnında ağarma vardı. Onları saymak istesek sayabilirdik."
Cevab şöyledir;
Enes'in rivayet ettiği hadis'in cevabı iki vecihten olur; Birincisi: Ondan gelen rivayet farklı farklıdır.
1165) Enes şöyle demiştir: "Rasulullah'm saçlarını-boyalı olarak gördüm."
1166) Muhammed İbn Akil, îbn Ebi Talib şöyle dedi: Enes îbn Malik'e sordum:
-Rasulullah (s.a.v.) saçını boyamış mıydı? Enes: -Zannetmiyorum, diye cevap verdi. Ben de;
-Biz de, onun saçlarından içinde sarılık bulunan bir saç vardı, de-dim. Enes:
-Rasulullah (s.a.v.) onlara sarı birşey dokundurmuştur, diye cevap verdi.
ikincisi: Onun "Zannetmiyorum" demesi bir zan ifade etmektedir. "Boyamadı" sözü ise bir olumsuzluğa şehadet etmektedir. îbn Ömer, Ebu Rimse, ezan sahibi Abdullah îbn Zeyd gibi diğer Sahabiîer kesin olarak onun boyadığım söylemişlerdir.

Olumluluk, olumsuzluğa tercih edilmiştir. Bu, Enes'in "Boyamadı" sözü kendisine söylediği anda Ahmed îbn Hanbel'in cevabıdır.
Sa'd'la Cabir'in hadislerine gelince, Onların ravileri, el-Vakıdî'dir. Ahmed îbn Hanbel onu yalancı saymıştır. Yahya da; güvenilir değildir, demiştir. Ebu Zur'a da şöyle demiştir; O hadis uyduruyordu. Sonra, o i-kisinin şehadetleri olumsuz olanadır. Halbuki olumlu olan tercih edilir.1182[19]

Rasulullahın Tarak Kullanması

1167) Enes şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) sakalım ve saçlarını sık sık su ile (ıslatarak) tarardı."1183[20]
1168) Enes şöyle demiştir:
"Rasulullah (s.a.v.), gece yatacağı yere miskavini, tahau «uyunu ve tarağım koyar, geceleyin uyanınca, dişlerini misvakler (fırçc), ab-dest alır ve tarardı."1184[21]

Rasulullahın Saçlarını Ayırması

1169) îbn Abbas şöyle demiştir:
"Ehl-i Kitab saçların? ayırmayıp tarardı. Müşrikler ise saçlarını

1182[19] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 483-485.
1183[20] Bağavı, Şerbu's-Sunne, XII/82; !bn Sa Tabakatu'l-Kubra, 1/170; Tirmizî, Şemail, 23; Ebu'ş-Şeyh, Ahlakun-Nebi, 173. Bakınız: İîh^us-Sadeti'l-Muttakîn, II/395, IX/353.
1184[21] Bakınız: Fethu'l-Bari, Xl/115,130;XHI/379.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 485.

ayırırlardı. Rasulullah kendisine hususi emir gelmeyen konularda Ehl-i Kitab'a uymayı tercih ederdi. Onun için saçlarını alnının üstüne salıyordu. Daha sonra saçlarım ayırmaya başlamıştır."1185[22]

Rasulullahın Gülyağı Kullanması

1170) Enes şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v,) başına sık sık gülyağı sürer ve sakalını tarardı."1186[23]

Rasulullahın Aynası

1171) Enes şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) aynada yüzüne baktığında şöyle derdi:
"Benim yaradılışımı ve huyumu güzelleştiren, başkasında kusur olanı bende süs yapan Allah'a hamdolsun." 1187[24]
1172) Enes şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) aynadan yüzüne baktığında şöyle derdi:
"Beni düzgün bir şekilde yaratan, yüzümün şeklini Kerim (yüce değerli) yapan ve onu güzelleştiren, beni müslûmanlardan kılan

---

1185[22] Bakınız: Fethu'l-Barı, X/286.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 485-486.
1186[23] Daha önce kaynaklan geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 486.
1187[24] Ibnu's-Sınnî, Ameiu'l-yevmi ve'l-leyle, 160, 162; Taberanî, Mu'cemu'l-Kebır, X/ 382; ibn Ebs'd-Dunya, Kitabu'ş-Şukr, 58. Bakınız: İthafu's-Sadetı'l-Muttakîn, V/113; VI1/91.

Allah'a hamdolsun." 1188[25]

1173) Hz. Aişe şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v,) aynaya baktığında: "Allah'ım! Beni güzel yarattığın gibi ahlakımı da güzelleştir" derdi. 1189[26]

1174) Hz. Aişe şöyle dedi:

"Savaşlar için, Rasulullah'm gülyağı tarağını, aynasını, iki makasını, sürmedanlığmı ve misvağını hazırlardım."

1175) Hz. Aişe şöyle demiştir:

"Rasulullah (s.a.v.), şu yedi şeyi ne seferde ne hazarda yanından ayırmazdı; gülyağı şişesi, tarak, ayna, sürmedanlık, misvak, iki makas, saç ayırma kemiği."1190[27]

Rasulullahın Sakalından Alması

1176) Amr îbn Şuayb'in dedesi şöyle derdi:

"Rasulullah (s.a.v.), sakalının boyundan ve yanlarından alırdı." 1191[28]

1188[25] İbnu's-Sınnî, Amelu'l-y6vmi ve'l-leyle, 162; İbn Ebı'd-Dunya, Kıtabu'ş-Şukr, 58, Heysemî, Mecrtıau'z-Zevaıd, X/138, 139; Zebîdî, İthalu's-Sadetı'l-Muttakîn, V/113; Vll/91; Nevevî, Ezkâr, 270.

1189[26] Ibnu's-Smnî, Amelu'l-yevmı ve'l-leyle, 160; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, I/98; ibn Hacer, Fethu'l-Barı, X/456; Zebîdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, V/113; Aclunî, t<eşfu"l-Hafa, 217.

1190[27] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 486.

1191[28] Tirmizî, Sünen, 2762; Ibn Hacer, Fethu'l-Bari, X/350; Kurtubı, Tefsir, 11/105; Tebrizi, Mişkatu'l-Mesabih, 4439.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 487.

Rasulullahın Bıyıklarını Kırpması

1177) îbn Abbas şöyle dedi: "Rasulullah (s.a.v.) bıyığını kırpardı." 1192[29]

1178) Ebu Abdillah el-Ağarr şöyle anlattı:

"Rasulullah (s.a.v.), cuma namazına gitmeden önce bıyığını kırpar ve tırnaklarının uzayanını keserdi." 1193[30]

Rasulullahın (Kılları Gidermek İçin) Hamam Otu V.S. Kullanması

1179) Ummu Seleme şöyle dedi:

"Rasulullah (s.a.v.) birşey süründüğünde, avret mahalline kendisi sürerdi." 1194[31]

1180) Habîb İbn Ebi Sabit şöyle dedi:

"Peygamber (s.a.v.), avret yerlerine temizlik maddelerini (hamam otu gibi) kendisi sürer ve kendisi temizlerdi, vücudunun diğer yerlerini ailesi temizlerdi." 1195[32]

1181) Ebu Maşer şöyle dedi:

"Temizlik maddesini Peygambere (s.a.v.) ailesinden biri sürerdi. Avret yerlerine ise Rasulullah kendisi eliyle sürer ve kendisi temizlerdi." 1196[33]

1192[29] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 259; Tahavi, Maâni'l-Asar, iV/230

1193[30] İmam Ahmed, Musned, 1/301; Bağavi, Şerhu's-Sunne XH<'113 Tarihu İbn A-sakir, 11/149; Ibn Hacer, Fethu'l-Bari, X/347.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 487.

1194[31] İbn Sa'cl, Tabakatu'l-Kubra, 1/142; İbn Ebi Şeybe, Musannef, 1/111; Abdurrez-zak, Musannef, 1127; Suyutî, Durru'l-Mensur, 1/114.

1195[32] Bakınız: Durru'l-Mensur, I/276.

1196[33] A.g.e.

1182) Ziyad îbn Kuleyb şöyle dedi:
"Bir adam Rasulullah'a temizlik maddesini (hamam otunu) sürdü. Karnın yumuşak yerlerine gelince adam vazgeçip Rasulullah kendisi gürdü." 1197[34]

1183) Enes İbn Malik şöyle dedi:
"Peygamber (s.a.v.), hamam otu kullanmazdı, onun kılları uzadığında, onları keserdi."
Bu konuda söylenenler de kına ve başka şeylerle boyama konusunda söylenenlerin aynısıdır.1198[35]

Rasulııllahın Koku Sürünmesi Ve Kokuya Karşı Sevgisi

1184) Enes şöyle dedi: Peygamber (s.a.v.):
"Bana, kadın ve koku sevdirildi. Gözümün nuru namazda kılındı" buyurmuştur.1199[36]

1185) Enes şöyle demiştir:
"Ben, Rasulullah'm kokusundan daha hoş ne misk ne de anber kokladım."1200[37]

1186) Enes şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) insanların en güzel kokulusuydu. Şimdiye kadar ondan daha hoş kokan ne misk kokladım ne de anber."1201[38]

1187) Cabir İbn Semura şöyle dedi:
"Rasulullah'm (s.a.v.) eline dokundum. Sanki o, bir kokucunun

---

1197[34] Bakınız: Durru'l-Mensur, I/276.
1198[35] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 487-488.
1199[36] Nesaî, Sünen, Vll/62; Ahmod ibn Hanbel, 111/199, 285; Hakim, Müstedrek, İl/ 160; Zebîdî, İthafu's-Sadetı'l-Muttakîn, IH/22, 131,138, V/311, Vlll/117, IX/552.
1200[37] Daha önce kaynakları geçti.
1201[38] Taberanı, Mu'cemuVKebır, XVII/134.

sepetiydi."1202[39]
1188) Enes şöyle dedi:
"Rasulullah'm (s.a.v.) güzel bir kokusu vardı. Ondan sürünürdü."
1189) Hz. Aişe şöyle demiştir:
"Rasulullah'm en sevdiği koku, ud kokuşuydu."1203[40]
1190) Muhammed İbn Ali şöyle dedi:
Aişe'ye; Rasulullah (s.a.v.) koku sürünür muydu? diye sordum. O da şöyle cevap verdi:
- "O, misk ve anber Bürünürdü."
1191) Enes şöyle rivayet etti;
"Rasulullah'm kendisine takdim edilen hiç bir kokuyu reddettiğini görmedim,"1204[41]

YİRMİBİRİNCİ BÖLÜM

RASULULLAH'IN YEMEK YEYİŞİ VE YEDİĞİ YİYECEKLER

Rasulullahın Sofrası

1192) El-Hasen Ibn Merhani şunu anlattı: Rasulullah'ın sahabisi Ferkad'm şöyle dediğini duydum:
"Rasulullah'ı (s.a.v.) gördüm ve onun sofrasında yemek yedim."1205[1]
1193) Enes şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) masada ve küçük çanaktan yemek yemedi.

1202[39] Daha önce kaynakları geçti.
1203[40] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, i/113; Ebu'ş-Şeyh, Ahlakun-Nebı, 99.
1204[41] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 488.
1205[1] Bu konuda bakınız: Sahihu'l-Buhari, kıtabu'l-atı'me, bab: 8; Musnedu Ahmed, I/255, 322, 329, 340, 347.

Kendisine saç ekmeği (pide) pişirilmedi."1206[2]
Bunun üzerine Katade'ye:
-Neyin üzerinde yemek yerlerdi? diye sordum. O da:
-Sufra'nın (yuvarlak den ı üzerinde, cevabını verdi.
1194) îbn Abbas şöyle dedi
"Rasulullah (s.a.v.) yere (toprağın üzerine) oturur ve yerde yemek yerdi."1207[3]

Rasulullahın Karavanası

1195) Abdullah Ibn Bişr şöyle dedi: "Rasulullah'ın dört kulplu bir karavanası vardı."1208[4]

Rasulullah1n Yediği Ekmek Nasıldı?

1196) İbn Abbas şöyle dedi:
"Rasulullah arka arkaya bir kaç geceyi aç olarak geçirirdi. Ailesi de akşam yemeği bulamazdı. Onların ekmeği çoğunlukla arpa

---

1206[2] Buharî, Sahih, kıtabu'l-at'ime, bab: 23; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-at'ime, bab: 1; Ibn Mace, Sünen, kıtabu'l-at'ime, bab: 20; İmam Ahmed, Musned, 111/130.
1207[3] Bağavî, Şerhu's-Sunne, 1277; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 64,197; Zebîdî, ithaf u's-Sadeti'l-Muttakîn, V/213, Vll/101, IX/351.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 489.
1208[4] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 200; İbn Ebi Hatim, İlelul-Hadis, 2683; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 18182.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 490.

unundan olurdu."1209[5].

1197) Ebu Umame şunu anlattı:

"Rasulullah'm (s.a.v.) Ehl-i beytinden (ailesinden) arpa ekmeği bile artmazdı."

1198) Sehl Ibn Sa'd şöyle anlattı:

Sehl'e; Rasulullah (s.a.v.), unu elenmiş yani beyaz ekmek yedi mi diye sorulduğunda şöyle dedi:

-Rasulullah (s.a.v.) Allah'a kavuşuncaya kadar beyaz ekmek görmedi. Bunun üzerine ona:

-Rasulullah (s.a.v.) zamanında elekleriniz var mıydı? diye soruldu. 0;

-Hayır eleklerimiz yoktu diye cevap verdi.

- O halde, arpayı ne yapıyordunuz? denildi. O da:

-Arpa ununu üflercük ve ondan (kepeğinden) uçan uçardı, sonra onu hamur yapardık, cevabını verdi.1210[6]

1199) Enes şöyle dedi:

''Rasulullah (s.a.v.), masada yemek yemedi, ölünceye kadar saç ekmeği (pide) de yemedi.1211[7]

Rasulullah'ın Sebzeyi Tercih Etmesi

1200) Enes şöyle dedi:

1209[5] Tirmizî, Sünen, 2360; Ibn Mace, Sünen, 3347; Ahmed, Musned, I/255, 374; Bağavî, Şerhu's-Sunne, VI/126; İbn Sa'd, Tabakatü'i-Kübra, 1/113; Tirmizî, Şemail, 87; Zebîdî, İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, VIII/121.

1210[6] Tirmizî, Sünen, kitabu'z-zuhd, hadis no: 2365. (Tirmizî: Bu, hasen sahih hadistir demiştir); Şemail, 126; Buharı, afime; İbn Mace, Sünen, 3375; İmam Ahmed, Musned, V/372; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, I/408.

1211[7] Daha önce kaynakları geçti.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 490.

"Rasulullah'm(s.a.v.)ensevdiğiyemeksebzeyemekleriydi."1212[8]

Rasulullahın Sirkeyi Katık Yapması

1201) İbn Abbas şöyle dedi:
"Rasulullah'm en sevdiği (sıvı) katık sirkeydi."1213[9]
1202) UmmuHani şöyle anlattı:Rasulullah(s.a.v.) evime geldi ve:
- "Yiyecek birşeyimiz var mı?" diye sordu. Ben de:
- Hayır! yanhz kuru ekmekle sirke var, dedim. Bunun üzerine Rasulullah(s.a.v.):
- "Getir sirkesi bulunan bir ev, katıksız sayılmaz" buyurdu. 1214[10]

Rasulullahın Acur (Hıyar) Yemesi

1203) Er-Rubeyyi Bint Muavviz ş yle dedi:
Muaz ibn Afra, beni bir sepet hur a ile gönderdi. Hurma sepetinin üzerinde, tüylü küçük bir acur vardı, Peygamber (s.a.v.) acuru severdi. Rasulullah'a bunları getirdiğimde, yanında kendisine Bahreyn'den gelmiş ziynetler vardı. Bunlardan avuçlayıp elini

---

1212[8] Bakmızı'İthafu's-Sadetı'l-Muttakîn, V/156.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 490.
1213[9] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 212; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 18166; Iraki, Tan-ricu'l-lhya, U/370; Zebîdî, Vll/121 (Zebîdî şöyle demiştir: Iraki; "Bunun isnadı zayıftır. Ebu Nuaym de et-Tıb'ta böyle rivayet etmiştir" demiştir.
1214[10] Tirmizî, Şemail, 89; Sunsn, hadis no: 1842; (Tirmizî şöyle demiştir: Bu hadis, bu vecihten hasen gariptir).
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 491.

doldurdu ve onu bana verdi.1215[11]

Rasulullahın Kabak Yediği

1204) Enes şöyle anlattı: „
"Bir terzi, Rasulullah'ı hazırladığı yemeğe davet etmişti.
Rasulullah'la (s.a.v.) birlikte o yemeğe gittim. Rasulullah'a (s.a.v.) arpa unundan yapılmış ekmek ve içinde, kabak, güneşte kurutulmuş et bulunan bir çorba getirdi.
Rasulullah'm (s.a.v.) (sevdiği için) tabağın içinde kabak aradığını gördüm. Ben de o günden itibaren kabağı daima sever oldum."1216[12]
1205) Ebu Talut şöyle dedi:
Enes İbn Malik kabak yerken yanma gittim. O: Ey bitki sana söylüyorum. Rasululllah (s.a.v.) seni sevdiği için, bana ne kadar sevimlisin diyordu.1217[13]

Rasulullah'ın Yağ Ve Keş Yediği

1206) îbn Abbas şöyle dedi:
Rasulullah'a (s.a.v.) sade yağ, keş ve kertenkele hediye edildi. Sade yağı ve keşi yedikten sonra; kertenkeleye:
- "Şimdiye kadar böylesini yemedim, kim onu yemek isterse

1215[11] Tirmizî, Şemail, 103. Bakınız: Mecmau'z-Zevaid VIII/13; Melalibu'l-Aliye, 3867; Kenzu'l-Ummal, 18206.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 491.
1216[12] Tirmizî, Şemail, 163; Sünen, hadis no: 1850; 1851. (Tirmizî: Bu hasen sahih hadistir. Enes'ten bir başka vecihten de rivayet edilmiştir).
1217[13] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 491.

yesin" dedi ve kertenkele onun masasında yenildi.1218[14]

Rasulullah'en Hays (Çekirdeksiz Hurma, Sade Yağ, Keş Ve Undan Yapılan Bir Yemek) Yediği

1207) îbn Abbas şöyle dedi:
"Rasulullah'm en sevdiği yemek hurmadan yapılan tiritti ki o da haysti."1219[15]

Rasulullahın Tiridi Sevdiği

1208) îkrime şöyle dedi:
Said îbn Cubeyr bir yemek yapıp îbn Abbas'a şu haberi gönderdi:
-Sevdiğin dostlarınla birlikte benim yanıma gel. îbn Abbas'la birlikte gittik. Hizmetçilerine;
-Bize tirit getirin. Çünkü Rasulullah'ın en sevdiği yemek ekmekten yapılmış tiritti" dedi.1220[16]

Rasulullahın İki Yiyeceği Birlikte Yemesi

1209) Sehl îbn Sa'd es-Saidî şöyle dedi:

1218[14] İmam Ahmed Musned, I/259; Tarihu'l-Hatib, IH/385, Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebt, 207.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 492.
1219[15] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 193,201,211. Bakınız: İthafu's-Sadeti'l-Muttakîn, V/266;VII/120.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 492.
1220[16] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 492.

"Rasulullah (s.a.v.), olgun hurmayla birlikte kavun yerdi."1221[17]

1210) Abdullah îbn Cafer şöyle dedi:

"Rasulullah'ı (s.a.v.) olgun hurmayla birlikte kavun yerken gördüm."1222[18]

1211) Hz. Aişe şunu anlattı;

"Rasulullah'm (s.a.v.) kavunla olgun hurmayı birlikte yemek hoşuna giderdi.1223[19]

1212) Enes şöyle dedi:

1lRasulullah(s.a.v.)îkavunsoleundeyken,olgunhurmal arı sağ eliyle yerdi. Hurmaları kavunlabirlikte yerdi. O, en sevdiği meyvaydı."1224[20]

1213) Aişe şöyle dedi:

"Peygamber (s.a.v.), kavunu olgun hurmalarla birlikte, acuru da tuzla birlikte yerdi."1225[21]

Rasulullah'ın Et Yediği Ve Hayvanın Etini Yemeyi Tercih Ettiği Uzuvları

1214) Abdullah İbn Cafer şunu anlattı:

Rasulullah'm (s.a.v.) yanaldaydık. Ona et getirildi. Oradakiler ona

---

1221[17] Ebu Davud, Sünen, kıtabu'l-at'ime, bab: 45; ÎÎrmizî, Sünen, 1843; İbn Mace, Sünen, 3326; Beyhakî, Sunenu'İ-Kubra, VII/281; İbn Ebi Şeybe, Musannef; 8; Tirmızî, Şemail, 101; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 215, 216, 617; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evlıya, VII/367.

1222[18] Yukarıdaki dipnota bakınız.

1223[19] Tarihu'l-Hatib, 111/41; Zebîdî, İthafu's-Sadetil-Muîtakîn, VII/101; iraki, Tahri-cu'l-ihya, H/368.

1224[20] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 216; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, V/38.

1225[21] 1209 nolu metnin dipnotuna bakınız.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 492-493.

et vermeye başladılar. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v,):
"Etin en iyisi, sırt etidir" dedi.1226[22]

1215) Ebu Hureyre şöyle dedi:
"Rasulullah'a (s.a.v,) et getirildi. Kol (but) ona verildi. O, Rasulullah'm (s.a.v.) hoşuna giderdi."1227[23]

1216) Ebu Ubeyd şöyle dedi:
, Peygamber (s.a.v,) için bir tencere yemek pişirdim. Onun, kol hoşuna giderdi. Bu sebeple ona kolu verdim. Daha sonra;
- "Bana bir kol daha ver" dedi. Yine verdim sonra tekrar;
- "Bana bir kol daha ver" dedi. Ben de;
-Ya Rasulallah! Bir koyunun kaç kolu vardn-? dedim. O da şu cevabı verdi.
- "Canım elinde olan Allah'a yemin olsun! Eğer susupta isteğimi yerine getirseydin, her istedikçe kol eti verebilirdin."1228[24]

1217) Ebu Hureyre şöyle dedi:
"Rasulullah'm, koyun etinin sadece kürek kemiğinin üzerindekiler hoşuna giderdi."1229[25]

Rasulullah'ın Güneşte Kurutulmuş Et Yediği

1226[22] İbn Mace, Sünen, 3308, İmam Ahrned, Musned, I/204, 205; Hakim, Müsted-rek, İV/111; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebs, 192, 100; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, IX/170; İbn Hacer, LİsanuʼI-Mizan, 1/1176; Zehebî, Mızanü'l-tîidal, 797; e!~Hindî, Kenzu'l-Ummal, 4097.
1227[23] Tirmizî, Sünen, kitabu'l-at'ime, hadis no: 1838; ibn Mace, Sünen, hadis no: 3307, Tirmizî, Şemail, hadis no: 141 (Muhtasaru'ş-Şemaü.)
1228[24] İmam Ahmed, Musned, ill/484, 485; Tirmizî, Şemail, ' 43 (Bbani, Muhtasa-ru'ş-Şema'i'de şöyle der: "Sahih bir hadistir. Ravilerı Setir İbn Huşeb dışında sikadır." Ayrıca onu takviye edici şahidler getirmiştir.)
1229[25] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 493-494.

1218) Cabir Ibn Abdillah şöyle dedi: "Rasulullah'la(s.a.v.)birlikte güneşte kurutulmuş et yedik."1230[26]

Rasulullahın Kebap Yediği

1219) Abdullah Îbnul-Haris şöyle dedi:
"Rasulullah'la (s.a.v.) birlikte mescidde kebap yedik."1231[27] .

Rasulullah'ın Tavuk Eti Yediği

1220) Zehdem el-Cermi şöyle anlattı:
Ebu Musa'nın yanındaydık. Yemeğe buyur etti. Yemekte tavuk eti vardı. Topluluğun arasında Benî Teymillah'tan birisi vardı. O sofraya yanaşmadı. Ebu Musa ona;
-Yaklaş. Ben, Rasulullah'm (s.a.v.) tavuk eti yediğini gördüm" dedi.1232[28]

Rasulullahın Toy Kuşunun Etini Yediği

1221) Amr îbn Şuayb'ın dtedeoi şöyle dedi:

1230[26] imam Ahmed, Musned, IH/327.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 494.
1231[27] İmam Ahmed, İV/190, 191.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 494.
1232[28] Buharî, Sahih, kıtabu'z-zebaıh, bab: 26; mağazi, bab: 73; Müslim, Sahih, kİta-bu'l-eyman, hadis: 9; Darımı, Sünen, kıtabu'l-at'ime, bab: 27
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 494.

"Peygamberle (s.a.v.) birlikte toy kuşunun etini yedim."1233[29]

Rasulullah'ın Tiksindiği Şeyleri Yememesi

1222) Halid İbnu'l-Velid'den rivayet edilmiştir:
Halid, Rasulullah'la birlikte teyzesi Meymune bintü'l-Haris'in yanına girdi. Meymune Rasulullah'a (s.a.v.) keler eti takdim etti. Rasu-îullah (s.a.v.) ne olduğunu bilmediği bir şeyi yemezdi. Bazı kadınlar;
-Rasulullah'a (s.a.v.) yediği şeyin ne olduğunu söylemeyecek misin? dediler.
Meymune ona yemeğin, keler eti olduğunu söyledi. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) onu yemedi.
Halid şöyle der: Rasulullah'a (s.a.v'):
- Bu haram mı? diye sordum. Rasulullah (s.a.v.);
- "Hayır ama bu kavmimin toprağında yoktu. Bana bir tiksinti geliyor" diye cevap verdi.
Ben onu çekerek bir güzel yedim. Rasulullah da (s.a.v.) bana'bakıyordu.1234[30]
1223) Ebu'ş-Şeyh şöyle dedi: Peygamber (s.a.v,) bize geldi ve şöyle dedi:
- "Ey Muharib topluluğu! Allah size yardım etsin! Bana bir kadın-

---

1233[29] Tırmızî, Sünen, hadis no: 1830 (Tirmizî şöyle demiştir: "garip hadistir"); Ebu Davud, Sünen, kıîabu'l-at'ime, hadis no: 3797; Tırmızî, Şemail, (isnadı zayıftır.)
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 494.
1234[30] Buharı, Sahih, kitabu'l-at'ime, bab: 14; Müslim, Sahih, kitabu's-sayd, bab: 7; Nesaî, Sünen, kitabus-sayd ve'z-zebaih, bab: 25, Ebu Davud, Sünen, 3794; ibn Mace, Sünen, 3241; Taberi, Mu'cemu'l-Kebır, İV/126; Bağavi, Şerhu's-Sunne, X!/237.

dan sağılan sütü içirmeyin."1235[31]
El-Askeri şöyle demiştir:
Araplara göre, kadınların sütünün sağılması, ayıplanan bir şeydi. Hatta bu konuda şiir bile söylemişlerdir.
Onun kadınlara arız olan hayız v.b. şeylerden dolayı ondan tiksinmiş olması mümkündür.
Buna Said îbn Cubeyr'inrivayet ettiği şu haber delalet etmektedir.
"Peygamber (s.a.v.) insanların en latifiydi. O haram kılmmadığı halde, mataranın oluğundan şu içmez ve necaset yiyen hayvanların etlerinden yemezdi."
1224) Ez-Zuhri'den şu rivayet edildi.
"Rasulullah (s.a.v.) hiç kâzûre yemez ve yem verilmedikçe tavuk (eti) yemezdi."
Kâzûre burada, bir şeyi mundar ve necis hale getiren şey demektir. Sanki o temiz (tahir) yem yemediği sürece, necaset yiyenlerden sakınıyordu.
Şöyle de denilmektedir: Kâzûre ile kabih (çirkin) fiil kastedilmiştir. Rasuîullah'ın (s.a.v.) şu sözü bundandır. "Kim bu kazurattan (kötü fiillerden) bir şey yaparsa..."1236[32]

Rasulullah'ın, Kokusu Rahatsız Eden Yiyeceği Yemediği

1225) Cabir îbn Semura şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) bir yemek yediğinde artanını Ebu Eyyub'a gönderirdi. Bir gün ona içinde sarımsak bulunan bir tabak

---

1235[31] İbn Sa'd, Tabakat, VI/28; Heysem?, Mecmau'z-Zevaid, V/83; el-Hindî, Kenzu'l-Umma!, 41506.
1236[32] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 494-495.

getirildi. Rasu-îullah (s.a.v.) onu Ebu Eyyub'a gönderdi.
Ebu Eyyub:
- Ya Rasulallah! Sarımsak haram mı? dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Hayır! Fakat ben onun kokusunu sevmiyorum" dedi. Ebu Eyyub da:
- Senin sevmediğim ben de sevmem dedi.1237[33]

Rasulullah'ın Cummar'ı (Hurma Özünü) Yediği

1226) Ibn Ömer şöyle dedi:
"Rasulullah'm (s.a.v.) hurma özünü yediğim gördüm."1238[34]

Rasulullah'ın Tatlı Ve Balı Sevmesi

1227) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) tatlı ve balı severdi."1239[35]

Rasulullahın Hurma Yediği

1237[33] Bakınız Sahıhu'l-Buhari, Kitabu'l-at'ıme, bab: 35; Ahmed, Musned, V/95, 106, 417; Müslim, Sahih, Maou'l-eşnbe, bab: 31; Tirmizî, Sünen 1708. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 496.
1238[34] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 496.
1239[35] Buharı, Sahih, Vll/140, IX/33; Ebu Davud, Sünen, kıt abu11 -esri be, bab: 11; Tirmizî, Sünen, hadis no 1831; Şemail, 85; Darımı, Sünen, 11/157; İbn Ebı Şeybe, Musannef, 11/157; İbn Sa'd, Tabakatul-Kubra, VHİ/59; Bağavi, Şerhu's-Sünne, X1/408.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 496.

1228) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasuluİlah (s.a.v.) günde ancak iki defa yerdi. Fakat birinde yediği mutlaka hurmaydı."
1229) îbn Abbas şöyle dedi:
"Rasulullah'm (s.a.v.) en sevdiği hurma, "acveydi" (Medine'nin en kalit ihurmasıydı)."[1240[36]]
1230) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasulullah fs.a.v.) yemeği önünden yerdi. Hurma gelince eli gezerdi (seçerdi)."[1241[37]]
1231) Abdullah İbn Busr anlattı:
"Rasululiah (s.a.v.) bize geldi. Babam ona hurma ve sevik (kavun) getirdi. O, hurmayı yemeğe ve çekirdeği iki parmağının arasına koyuyor sonra atıyordu."
Buradaki iki parmak şahadet parmağıyla orta parmağıdır.[1242[38]]

Rasulullahın Taze Üzüm Yediği

1232) îbn Abbas şöyle dedi:
"Rasulullah'm (s.a.v.), salkımı ağzıyla sıyırarak yaş üzüm yediğini gördüm."[1243[39]]

Rasulullahın Olgun Taze Hurma Yediği

1233) Enes şöyle dedi:

1240[36] Ebu'ş-Şeyh, Ahiaku'n-Nebi, 204; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 18217; Zebîdî, jt-hafu's-Sadetil-Muttakîn, VII/121: Iraki, Tahricu'l-ihya, U/370.
1241[37] Bakınız: Tahricu-t-lhya, İl/367.
1242[38] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 496-497.
1243[39] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 497.

"Rasulullah'a (s.a.v.) olgun taze hurma takdim ettim. Onları yeyip uçlarım bıraktı."

1234) Cabir İbn Abdillah şöyle dedi:

"Peygamber (s.a.v.), taze hurma zamanında, orucunu, olgun, taze hurma ile açmayı severdi. Taze hurma yoksa, kuru hurma ile açardı. Hurmaları, üç, beş, yedi şeklinde tek sayı sayılar haline getirirdi."[1244[40]]

Rasulullah, İlk Taze Hukma

1235) Ebu Hureyre şöyle dedi:

Peygamber'e (s.a.v.) turfanda hurma getirildiğinde;

"Allah'ım! Bize, Medine'mizde, meyvelerimizde, müddümüzde ve sa'ımızda bereket üstüne bereket ver" der ve onu orada bulunan çocukların en küçüğüne verirdi."[1245[41]]

Rasulullah'ın Habis (Hurma Ve Sade Yağdan 1apîlan Un Helvası) Yediği

1236) Abdullah İbn Selam şunu anlattı:

Rasuluilah (s.a.v.), hurma kurutulan yere gitti. Osman İbn Af-

---

1244[40] Ahmed, Musned, 111/164; Ebu Davud, Sünen, kitabu's-savm, bab: 21; Tirmizî, Sünen, kitabu's-savm, bab: 10.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 497.

1245[41] Müslim, Sahih, kıtabu'l-hacc, hadis: 474, 476; İbn Mace, Sünen, 3329; Bey-haki, Sünenu'i-Kubra, İV/128; V/201; İmam Ahmed, Musned, 11/124; Munzirı, Terğib vet-Terhib, Ü/227; Buharı, Edebu'l-Muîred, 392; Darımı, Sünen, İı/107; İbn Asakir, Tarih, I/340.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 497.

fan'ın üzerinde un, yağ ve bal yükü olan bir deveyi sürmekte olduğunu gördü. Rasuluilah (s.a.v.) ona:
- "Deveyi çoktur" dedi. Osman deveyi çöktürdü. Daha sonra bir çömlek getirdi. Onun içine yağ, bal ve un koydu. Çömleğin altına ateş yakılmasını emretti. Osman ateşi yaktı. Rasuluilah (s.a.v.):
- "Pişir" dedi. Piştikten sonra:
- 'Teyin" dedi ve kendisi ondan yedi. Daha sonra da:
- "Bu İranlıların "Habis"[1246[42]] dedikleri şeydir" dedi.[1247[43]]

Rasulullahın Yemeği Üç Parmağıyla Yemesi Ve Onları Yalaması

1237) Ka'b Ibn Ucre şöyle dedi:
"Rasulullah'm yemeği üç parmağıyla yani başparmak, şahadet parmağı ve orta parmakla yediğini gördüm. Sonra onun, orta parmakla yanmdakini, sonra da başparmağını yaladığım gördüm."[1248[44]]
1238) Ka'b îbn Malik şöyle dedi:
"Peygamber (s.a.v.) üç parmakla yemek yerdi. Onları

1246[42] Bu kelimenin sonundaki "s" Arapçadaki "Sad" dır. Türkçsde "pis" anlamına gelen "habis"in sonundaki "s" peltek "s"dir. (Mütercimin notu).
1247[43] Tarihu'l-Hatib, XI/369; Taberani, Mucemu's-Sağir, H/245 Beyhakî, eş-Şuab, s. 83; Ebu'l-Ferec Ibnu'l-Cevzi, Ilelu'l-Mutenahiye, hadis no: 1109; İbnu'l-Cevzi şöyle demiştir: Bu, Rasulullah (s.a.v.) hakkında sahih olmayan bir hadistir. el-Velid, bu hadiste teferrud etmiştir. O, zayıfları isnadden düşürür ve tedlis yapardı.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 498.
1248[44] Müslim, Sahih, kitabul-eşribe, hadis no: 130,131; Ahmed, Musned; II/7; İli/ 177,454.

yalamadıkça da elini silmezdi."1249[45]

Rasulullah'ın Yemek Yerken Önünden Yediği

1239) Abdulhakim şöyle dedi;
Ben çocukken, Abdullah İbn Cafer benim yemeğin orasından burasından (her yerden) yediğimi gördü de şöyle söyledi:
"Rasulullah (s.a.v.), yemek yerken eli, Önünden başka yere geçmezdi."1250[46]

Rasulullah'ın Açlıktan Çömelerek Yemek Yemesi

1240) Enes Ibn Malik şöyle dedi:
"Rasulullah'a (s.a.v.) hurma getirildi. Onun açlıktan çömelerek yemek yediğini gördüm."1251[47]

Rasulullah'ın Dayanarak Yemek Yemediği

1249[45] Müslim, Sahih, kitabu'l-eşribe, bab: 18; Ebu Davud, Sünen, 3848; Ahmed, Musned, VI/386; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, VII/278; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 195.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 498.
1250[46] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 192. Bakınız: İthafu's-Sadetil-Muîtakîn, VII/117; Kenzu'l-Ummal 18175.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 498-499.
1251[47] Tirmizî, Şemail, hadis: 122, Muhtasardan; Müslim, Sahih, kitabu'l-eşribe, hadis: 148; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-at'ime, bab: 16; Ahmed, Musned, İN/180.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 499.

1241) Ebu Cuheyfe şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) şöyle demiştir: "Ben bir yere (birşeye) dayanarak yemek yemem."1252[48]

Rasulullahın Hiçbir Yemeği Yermediği

1242) Ebu Hureyre şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) hiçbir yemeği hor görmemiş ve yermemiştir. Yemek getirildiğinde, canı istiyorsa onu yer, canı istemiyorsa, bırakırdı."1253[49]
1243) Ali îbn Ebi Talib şöyle demiştir:
"Rasulullah (s.a.v.) en ufak bir nimeti ne yerer ne de överdi."1254[50]

Rasulullahın Sadaka Yemediği

1244) Behz îbn Hakim'in dedesi anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle demiştir:
"Sadaka, Muhammed'e ve Muhammed'in ailesine helal

1252[48] Buharı, Sahih, kitabi'l-at'ime, VİI/93; Ebu Davud, Sünen, no: 3769; Tirmizî, Sünen, no: 1830; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra,VII/49; Tirmizî, Şemail, 64, 77, 79, 82; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 196; Ahmed, Musned, İV/308, 309; Darimî, Sünen, ü/106.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 499.
1253[49] Buharî, Sahih, kitabu'l-at'ime, bab: 21; menakıb, bab: 23; Müslim, Sahih, ki-tabu'l-eşribe hadis: 188, 187; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-at'ime, bab: 13; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-birr ve's-sıle, bab: 84; Ahmed, Musned, H/427, 474, 479, 481, 495.
1254[50] İbn Ebi Hale'nin hadisinden bir bölüm, daha önce kaynakları geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 499.

değildir."1255[51]

1245) Selman, Rasulullah'a birşey getirip:

-Bu, sadakadır, dedi. Rasulullah (s.a.v.) ashabına:

- "Yeyin" deyip kendisi yemedi. Selman kendisi anlatmaktadır: Başka bir defasında, ona birşey getirip:

-Senin sadaka yemediğini gördüm. Bu, hediyedir, dedim. Bunun üzerine, kendiside yedi. Ashabına yemelerini emretti. Onlar da yediler.1256[52]

1246) Ebu Rafı'den rivayet edilmiştir:

Rasulullah (s.a.v.) birisini zekat (sadaka) toplamaya gönderdi. O kişi Ebu Rafi'i (rasulullah'ın azatlı kölesi) zekattan pay alabilmesi için yanma almak istedi. Ebu Rafı bunu Rasulullah'a (s.a.v.) anlattı. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):

- "Sadaka, Muhammed'le Al-i Muhammed'e haramdır. Bir kavmin mevlası (azatlı kölesi) onların kendilerindendir (veya onlardandır)" dedi.1257[53]

1247) Ebu Hureyre şöyle dedi: Rasulullah'a (s.a.v.) bir yiyecek getirildiğinde:

- "Bu hediye mi yoksa sadaka mı?" diye sorar, eğer:

- Sadakadır, denilirse, ashabına:

- "Yeyin" der, kendisi yemezdi, şayet:

- Hediyedir, denilirse, elini vurup onlarla birlikte yerdi.1258[54]

1248) Ebu'1-Vefa îbn Akil şunları söylemiştir; Sadaka, Rasulullah'a (s.a.v.) haram kılınmış, hediye ise mubah kılınmıştır. Çünkü hediye bir tahiyyedir (selamdır) tahiyyeler kendilerinden daha

---

1255[51] Tirmizî, Sünen, kitabu'z-zekah, bab: 25; Nesaî, Sünen, kitabu'z-zekah, bab: 97; Ahmed, Musned, İV/186; Müslim, Sahih, kitabu'z-zekah, hadis: 167.

1256[52] lbn EbiŞeybe, Musannef, lil/215; Îbn Asakir, Tarih, VI/196.

1257[53] İmam Ahmed, Musned, Vl/8.

1258[54] Buharî, Sahih, IH/203; Nesaî, Sünen, Vl/279; Ahmed, Müsned, V/5. Bakınız: Fethu'l-Bari, V/203.

güzel olanıyla mukabele edilmeyi gerektirir. Nübüvvet evi (Peygamberin bulunduğu ev) mekarim (cömertlikler) evidir. Onlara gösterilen rağbetler, çok fazla vermelerindendlr.
Sadaka, meskeneti, (miskinliğin) bulunmasını gerektiren bir merhamettir. Nübüvvet evi, bundan ve başka bir elin onların ellerinin üstünde olmasından korunmuştur.1259[55]

Rasulullahın Yemeğini Yediğinde Allah'a Hamdettiğini Ve Elini Yıkadığı

1249) Ebu Umame şöyle anlattı:
Peygamber (s.a.v.) yemeğini yeyip sofra kaldırıldığında şu duayı yapardı:
"Ey Rabbimiz! Biz sana, pek çok içi bereket dolu, red ve terk olunmayan kendisinden müstağni kalınmayan hamdle hamdederiz."1260[56]
1250) Ebu Said el-Hudri şöyle demiştir;
Peygamber (s.a.v.) yemeğini yedikten sonra şöyle dua ederdi.
"Bize yediren, içiren ve bizi müslümanlardan kılan Allah'a hamdolsun."1261[57]
1251) Ebu Hureyre'yi Rasulullah (s.a.v.) bir yemeğe davet etti. Birlikte gittik, yemeğini yeyip ellerini yıkayınca şu duayı yaptı:
"Doyuran ama doyurulmayan, bize lutufta bulunan ve bizi doğru yola ileten, bize yediren ve içiren, bizi her türlü güzel imtihandan

1259[55] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 499-500.
1260[56] Buharî, Sahih, VII/106; Ebu Davud, Sünen, no: 3849; Tirmizî, Sünen, no: 3452; Ahmed, .Müsned, V/ 252, 256, 261, 267; Tirmizî, Şemail, no: 164 (Muhtasardan)
1261[57] Ebu Davud, Sünen, no: 3850; Tirmizî, Sünen, no: 3453; Şemail; no: 163 (muhtasardan) (Elbani isnadı zayıftır demiştir.)

geçiren Allah'a hamdolsun. Terk edilmeyecek, reddedilmeyecek, inkar e-dilmeyecek ve kendisinden müstağni kalınmayacak şekilde Allah'a hamdolsun. Rabbimiz! yediren,'içiren, çıplaklıktan kurtararak giydiren, delaletten hidayete götüren, körlükten kurtarıp görmeyi sağlayan Allah'a hamdolsun. Beni yarattıklarından bir çoğuna üstün kılan Allah'a hamdolsun. Hamd, alemlerin Rabbi Allah'adır." 1262[58]

1252) Ebu Eyyub el-Ensari şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) yeyip içtiğinde şöyle derdi:

"Bize yediren, içiren, yeyip içtiğimizi boğazımızdan geçiren ve çıkmasını sağlayan Allah'a hamdolsun."1263[59]

YİRMİİKİNCİ BÖLÜM

RASULULLAHIN NASIL İÇTİĞİ VE NELERİ İÇTİĞİ

Rasulullah İçin Tatlı Su Temin Edildiği

1253) Hz. Aişe şöyle demiştir:

"Rasulullah (s.a.v.) için Sukya'dan (Mekke ile Medine arasında bir yer) tatlı su getirilirdi."1264[1]

1262[58] İbn Hıbban, Sahih, 1352 (Mevaridu'z-Zaman), Ibnu's-Sınnî, Amelu'l-yevmi ve'l-leyle, 479; Ebu Nuaym, HİIyetu'l-Evliya, VI/242; Ibn Ebi'd-Dünya, eş-Şukr, 17; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 218.

1263[59] İbn Ebi'd-Dünya, Kitabu'ş-Şukr, no: 80.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 501.

1264[1] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 1/109; Ebu'ş-Şeyh, Ahiaku'n-Nebi, 227, 228; Teb-rizi, Mişkatul-Mesabıh, 4284; Zebîdî, İthatu's-Sadeti'l-Muttakîn, İV/427; V/255.

Rasulullahın Gecelemiş (Beklemiş) Suyu Tercih Etiği

1254) Cabir şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.), bir hastayı ziyaret etmek için Ensar'dan bazılarına geldi yakınında bir su arkı olduğu halde onlardan şöyle diyerek su istedi:
- "Eğer yanınızda, bir kırba (tulum) için gecelemiş su varsa (içeriz), yoksa şu sudan (bardaksız) dudağımızla
içeriz."1265[2]

Rasulullahın Soğuk Suyu Tercih Ettiği

1255) Ubade Îbnu'l-Velid, Cabir îbn Abdillah'ın şu sözünü nakletti:
Ensardan bir zat, Rasulullah (s.a.v.) için, hurma dalından bir askı üzerinde bulunan eski bir tulumunda su soğuturdu.1266[3]
1256) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Peygamberimiz (s.a.v.) soğuk ve tatlı içecekten hoşlanırdı."1267[4]

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 503.
1265[2] Buharî, Sahih, VII/142; Ebu Davüd, Sünen, 3724; İbn Mace, Sünen, 3442; Ahmed, Musned, IH/328; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, VII/284; Darimî, Sünen, 11/120.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 503.
1266[3] Bakınız: Kenzu'l-Ummal, 18222
1267[4] Tirmızî, Sünen, no: 1897 (Mursel olduğunu söylemiştir); Şemail, 175 (muhtasardan)

Rasulullah'ın İçinden Su İçtiği Kap

1257) İsa Ibn Tahman, Sabit'in şu sözünü nakletti:
Enes İbn Malik bize, ağaçtan yapılmış, demirden halkası bulunan kaim bir bardağı çıkarıp gösterdi ve:
-Sabit! Bu, Rasulullah'm bardağıdır, dedi.[1268[5]]
1258) Enes şöyle dedi:
"Bu bardakla Rasulullah'a (s.a.v.) bütün içecekleri; suyu, nebizi (kuru üzüm şırası) balı ve sütü verdim."[1269[6]]
1259) Muhammed îbn ismail şunu anlattı:
Enes'in yanma girdim. Evinde, tahtadan yapılmış bir bardak gördüm. O şöyle dedi:
"Peygamber (s.a.v.). ondan su içiyor ve abdest alıyordu."[1270[7]]
1260) îbn Abbas şöyle dedi:
İskenderiye'nin sahibi (kralı), Rasulullah'a (s.a.v.) billur bir su bardağı göndermişti. Rasulullah (s.a.v.) ondan su içerdi.[1271[8]]

Rasulullahın Süt İçtiği

1261) îbn Abbas şöyle dedi:

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 504.
[1268[5]] Buharı, Sahih (lafız farkıyla birlikte}, kıtabu'l-eşrıbe, Tirmızî, Şemail, no: 167 (muhtasardan)
[1269[6]] Müslim, Sahih, kitabu'l-eşrıbe, no: 2008; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebı, 222, Hakim, Müstedrek; İV/105; Tirmızî, Şemail, no: 168 (muhtasardan).
[1270[7]] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebı, 221.
[1271[8]] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 504.

"Rasulullah'm (s.a.v.) en sevdiği içecek süttür."1272[9]

1262) îbn Abbas şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Allah bir kimseye bir yiyecek yedirirse:

"Allah'ım! Bunu bize mübarek kıl ve bunu bize daha iyisiyle değiştir" desin. Allah her kime süt içirirse: Allah'ım! Bu sütü bize mübarek kıl v,e bunu bize artır, desin. Biz, sütten başka yiyecek ve içeceğin yerine geçecek bir şey bilmiyoruz."1273[10]

Rasulullah'ın Nebiz İçtiği Ve O Nebizin Özelliği

1263) Hz. Aişe anlattı:

Peygamberimiz (s.a.v.) için sabahleyin nebîz1274[11] (üzüm şırası) yapardık. O da yaptığımız nebîzi akşam içerdi. Onun için akşam nebîz yapardık. O da onu sabahleyin içerdi.1275[12]

Rasulullahın Arpa Ve Buğday Unu Çorbası İçtiği

1264) Enes şöyle dedi:

"Bu bardakla Rasulullah'a (s.a.v.), süt, bal, çorba, nebîz (şıra) ve

---

1272[9] Bakınız: Kenzu'l-Ummal, 18223.

1273[10] Tirmizî, Sünen, 3455; İbn Mace, Sünen, 3322; Ahmed, Musned, I/225; İbn Sa'd, Tabakat, I/3; Tirmizi, Şemail, 104,105; İbnu's-Sınnî, Amelu'l-yevrnİ ve'l-leyle, 468; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 208.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 504-505.

1274[11] Nebiz: kuru üzüm tulumlarda ıslatılıp bir süre bekletildikten sonra İçilen maddeye verilen addır. (Mütercimin notu).

1275[12] Bakınız: Sunenu'n-Nesai, kitabu'l-eşribe.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 505.

soğuk su veriyordum."1276[13]

Rasulullahın Nasıl İçtiği

1265) Rabia İbn Eksen şöyle anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.), misvağı, sağa ve sola doğru hareket ettirerek kullanır, içtiği şeyi de emerek içerdi ve şöyle derdi:
- "Bu daha hoş ve daha sıhhidir."1277[14]

Rasulullahın İçtiğini Üç Solukta İçmesi

1266) Enes şöyle dedi:
"Peygamber (s.a.v.) kaptan içerken üç solukta içerdi."1278[15]
1267) Ebu Katade'den Peygamber'iıı (s.a.v.) şöyle dediği rivayet e-dilmiştir:
"Biriniz (birşey) içtiği zaman kabın içine solumasın." 1279[16]
Söylediğimizin açıklaması şöyledir: Enes İbn Malik, Rasulullah'm (s.a.v.), bir yudum içip durduğunu, sonra besmele çekip bir

---

1276[13] Kaynaklan daha önce geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 505.
1277[14] Bakınız: Tahricul-İhya, 11/371; Ukayli, Zuafa, H/229; Kenzu'l-Ummal, 26974; İbnu'l-Kayserani, Mevzuat, 575; Mecmau'z-Zevaİd, 11/100.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 505.
1278[15] Buharî, Sahih, VJI/146, Müslim, Sahih, kitabu'l-eşnbe, bab: 16; Tırmizî, Sünen, 1884; İbn Mace, Sünen, 416, İmam Ahmed, Musned, 111/118, 119, 185, Hakim, Müstedrek, IV/138; Munzırı, Terğıb, II1/129, Tırmizî, Şemail, 109; İbn Ebı Şeybe, Musannef, VIII/31.
1279[16] Buharî, Sahih, I/50; VII/146; Tırmizî, Sünen, 1889; Nesaî, Sünen, I/43; İbn Mace, Sünen, 3429; Ahmed, Musned, İV/383; V/309; Bağavı, Şerhu's-Sunne, I/397, Xl/371.

yudum daha içtiğini, sonra durduğunu, tekrar besmele çekip bir yudum iç tiğini ve durduğunu, bitinceye kadar bunu üç defa yaptığını, bitince de AJlah'a hamdettiğini görmüştür.
1268) Ibn Mesud şöyle demiştir:
"Rasulullah (s.a.v.) bir şey içtiğinde, üç defa solur, her solukta Al-lah'a hamdeder, sonuncusunda da Allah'a şükrederdi."1280[17]

Rasulullahev Oturduğu Yerde Ve Ayakta Su İçtiği

1269) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Peygamber (s.a.v.) oturduğu yerde de, ayaktada su içmiştir. O yalın ayak da, ayakkabılı da, namaz kılmıştır. O, sağından da, sulundan da dönmüştür."1281[18]

Ashabına Su Verdiğinde Rasulullah'ın Hepsinden Sonra Su İçtiği

1270) Enes şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) ashabına su veriyordu. Ona:
-Ya Rasulallah! Kendin içseydin, denildi. Rasulullah (s.a.v.):

1280[17] İbnu's-Smnî, Amelu'l-yevmı ve'l-leyle, 465; el-Hındî, Kenzu'l-Ummal, 18226, 18227; Elbani, Sılsıletu's-Sahıha, ill/272.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 506.
1281[18] Bakınız. Sunenu'l-Tırmızı, kıtabu'l-eşribe, bab. 12; Sunenu'n-Nesaı, kitabu's-sehv, bab: 100; Ahmed ibn Hanbel, Musned, 1/101,104,114,134,136; 11/174,176,179,190 206, 215.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 506.

- "Cemaate su dağıtan, onların en son içenidir" dedi.1282[19]

Rasulullahın Sağına Verdiği

1271) Enes anlattı:
Rasuluüah (s.a.v.) bize geldi. Onun için evde beslediğimiz koyundan süt sağdık. Süte evdeki koyunun sütünden karıştırıldı. Rasulul-lah'm sağında bir bedevi, solunda Ebu Bekir, Ömer de karşısında duruyordu. Rasulullah sütü içti. Ömer:
- Ebu Bekir'e ver dedi. Rasulullah (s.a.v.) bedeviye vererek:
- Sağa, sağa dedi.1283[20]
1272) Seni îbn Sa'd şunu anlattı:
Rasulullah'a içecek bir şey getirildi ve ondan içti. Sağında bir çocuk, solunda ise yaşlılar bulunuyordu. Rasulullah (s.a.v.) çocuğa:
-Bunlara vermem için, bana izin verirmisin? diye sordu. Çocuk:
-Vallahi, senden gelen nasibime kimseyi tercih edemem, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) onu, çocuğun eline bıraktı.1284[21]

1282[19] Tirmizî, Sünen, 1894; Nesaî, Sünen, el-eşribe, bab: 19; İbn Mace, Sünen, 3434, Ahmed, Musned, İV/354,383; V/303; Darimî, Sünen, 11/122; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, Vll/, 286; Taberani, Mucemu's-Sağir, H/40; İbn Ebi Şeybe, Musannef, Vlll/23; İbn Sa'd, Ta-bakatu'l-Kubra, 1/155. Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 506-507.
1283[20] Buharî, Sahih, 111/144; Vll/142; Müslim, Sahih, kitabul-eşribe, no: 124,125; Ebu Davud, Sünen, 3726; Tirmizî, Sünen, 1893; İbn Mace, Sünen, 3425; Ahmed, Musned, 111/110, 113, 231; Abdurrezzak, Musannef, 19582; İbn Ebi Şeybe, Musannef, XI/38S; Ebu Nuaym, Hilyetu'l-Evliya, IH/374.
1284[21] Buharî, Sahih, lil/144, 147, 170, 211; VII/144; Müslim, Sahih, kitabu'l-eşribe, 127; Ahmed, Musned, V/333; Malık, Muvatta927; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, Vll/286.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

RASULULLAH'IN YATIŞI VE UYUYUŞU

Rasulullah'ın Geceleyin Hanımlarıyla Sohbet Ettiği

1273) Hz. Aişe şunu rivayet etti:
Rasulullah (s.a.v.), bir gün, hanımlarına bir hikaye anlattı. Hanımlardan birisi:
-Bu hikaye Hurefe'nin hikayesiydi, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Hurefe'nin ne olduğunu biyiyor musunuz? O, Cahiliye'de cinlerin esir ettiği, Uzre oğulları kabilesine mensup birisiydi, Hurefe, uzun süre onların arasında kaldı. Sonra onu insanların arasına tekrar gönderdiler. O da, onların arasındayken gördüğü tuhaf şeyleri insanlara anlatırdı. Halk da (tuhaf bir hikaye duysa), Bu Hurefe'nin hikayesi, derdi.1285[1]
Musannif şöyle demiştir: Ummu Zer hadisi bu türdendir.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 507.
1285[1] İmam Ahmed, Musned, VI/157; Bezzar, Musned, Ebu Ya''la;_Mecmau'z-Zevaid, İV/315; Ebu'l-Ferec İbnu'l-Cevzi, el-İlelu'l-Mutenâhiye, hadis: 48, 4D. İbnu'l-Cevzİ şöyle demiştir: Ahmed İbrı Hanbe!: Ebu Akil sikadır (güvenilir), adı, Abdullah ibn Akil es-Sekafi'dir. Mucelid "Leyse bişer" dir. İbn Hıbban: Mucalid, isnadları taklib ederdi. Mürselleri menli hale getirdi, onunla ihticacla caiz değildir demiştir. Aclunî, Keşfu'l-Hafa, i/452; Tirmizî, Şemail, no: 214 (muhtasardan) (İbn Kesir de şöyle söylemiştir: O, garip hadislerdendir. Onda nekrelik vardır.)

Meşhurdur.1286[2]

Rasulullah'ın, Cuma Gecesi Dışarı Çıktığı Ve İçeri Girdiği

1274) İbn Abbas şöyle dedi:
"Peygamber (s.a.v.), yaz gelince, cuma gecesi evden dışarı çıkardı. Kış gelince cuma gecesi eve çekilip orada kalırdı.1287[3]

Rasulullah'ın Uyumadan Önce Abdest Aldığı

1275) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.), cünüp olarak uyumak istediğinde, tenasül uzvunu yıkar, namaz abdesti gibi abdest alırdı."1288[4]

Rasulullah'ın Yatarken Gözlerine Sürme Çektiği

1276) îbn Abbas şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.), her gece yatmadan önce, gözlerine üçer defa

---

1286[2] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 509.
1287[3] Bakınız: Tağiiku't-Ta'lik, 365.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 510.
1288[4] Müslim, Sahih, kitabu't-îahare bab: 9; Ebu Davud, Sünen, 222; Nesaî, Sünen, kitabu't-tahare bab: 161,162,163; İbn Mace, Sünen, 584; İmam Ahmed, Musned, VI/36,102, 119, 200; Beyhakî, Sünenü'l-Kübra, I/200, 203; İbn Ebİ Şeybe, Musannef, I/60; Darekutni, Sünen, 1/126.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 510.

sürme çekerdi."1289[5]

Rasulullah'ın Geceleyin Üzerinde Yattığı Yatağı

1277) Hz. Aişe şöyle demiştir:
"Rasulullah'm (s.a.v.) geceleyin, üzerinde yattığı yatağı içi lif dolu deridendi."1290[6]

Rasulullah Yatağa Geldiğinde Ne Yapardı?

1278) Hz. Aişe şöyle dedi:
"Peygamber (s.a.v.), her gece, yatağına geldiğinde avuçlarım birleştirip sonra onlara üfleyerek içlerine İhlas, Felak ve Nas surelerini okur, ellerini vücudunun gücü yeten yerlerine sürer; önce başına, yüzüne ve vücudunun Ön kısmına sürerek başlar ve bunu üç defa tekrar ederdi."1291[7]
1279) Ebu Hureyre şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) yatağına girdiği zaman, şöyle derdi:

1289[5] İmam Ahmed, Musned, I/354; Hakim, Mustedrek, İV/408; İbn Ebi Şeybe, Musannef, VII/379; VIH/411. Bakınız: İrvau'l-Galil, 1/119; Tenzihu'ş-Şeria, H/354.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 510.
1290[6] Ahmed İbn Hanbel, Musned, VI/48, 207, 212; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, I/ 157; ibn Mace, Sünen, 4151. Bakınız: İthafu's-Sadeti'l-Mutîakîn, IX/364.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 510.
1291[7] Buharı, Sahih, kitabu fedaıli'l-kur'an, bab: 14; Musüm, Sahih, selam, hadis: 51; İbn Mace, Sünen, kitabu't-tıb, bab: 38; Ebu Davucl, îıb, bab: 19; edeb, bab: 98; Ahmed, Vl/ 104, 114, 124, 181,256, 263; Tirmİzî, dua, bab: 21.

"Yedi göğün ve dünyaların Rabbi, her şeyin Rabbi olan tohumu ve çekirdeği çatlatıp yeşerten, Tevrat'ı, İncil'i, Zebur'u ve Furkan'ı indiren Allah'ım! Ben her şeyin kötülüğünden sana sığınırım. Çünkü, onu alnından tutan sensin. Sen evvelsin. Senden önce ulan hiçbir şey yoktur. Sen, ahirsin. Senden sonra olan hiç bir şey yoktur. Sen batınsın. Senden ileri hiçbir şey yoktur. Benim borcumu kurtar ve beni fakirlikten kurtar."1292[8]

Rasulullah'ın Nasıl Yattığı Ve Yatacağı Sırada Söylediği Şeyler

1280) El-Bera îbn Azib şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) yatağına girdiğinde, sağ tarafına yatar ve şöyle derdi:
"Allah'ım! Kendimi sana teslim ettim. Yüzümü sana çevirdim. Sırtımı sana dayadım. Ben senin rahmetini umar, azabından korkarım. Ancak, senin rahmetine sığınılır ve ancak senin rahmetinle kurtulunur. Ben, senin indirmiş olduğun kitabına ve göndermiş olduğun Peygamberine inandım."
Ayrıca Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:
"Kim bu sözleri söyler ve o gece ölürse, islâm fıtratı üzere ölür."1293[9]

1292[8] Ahmed, Musned, M/404, 536; Ibnu's-Smnî, Ameiu'l-yevmi ve'l-leyle, 709,740; Hakim, Mustedrek, 111/157; İbn Hıbban, Sahih, 525, 1212 (Mevarid); Münziri, Terğib ve't-Terhib, 19313; Taberani, Mucemu'l-Kebir, X/18; Beyhakî, eİ-Esma ve's-Sıfat, 34, 226, Tir-rnizî, Sünen, 3523. Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 510-511.
1293[9] Buharı, Sahih, 1/71, VIII/84; Müslim, Sahih, 2081, 2082; Tirmizî, Sünen, 3394, 3395; Münzirî, Terğib ve't-Terhib, 1/410; İbn Ebi Hatim, Ilelu'l-Hadıs, 19966, 2057,2062.

1281) Huzeyfe Îbnu'l-Yeman şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) yatağına girdiğinde şöyle derdi:
"Bizi öldükten sonra dirilten Allah'a hamdolsun! Diriltmek ona mahsustur."1294[10]

Rasulullahın Uyandığında Söyledikleri

1282) Ebu Zer şöyle demiştir:
Rasulullah (s.a.v.) uyandığında: "Bizi öldükten sonra diriltti Allah'a hamdolsun. Diriltmek ona mahsustur."1295[11]
1283) Ibn Abbas, bir gece halası Meymune'nin yanında kaldığım, gece yarışma veya gece yansından biraz önce veya biraz sonrasına kadar yatıp sonra kalktığını eliyle uykusunu açmak için yüzünü oğuşturmaya başladığım, sonra Ali îmran suresinin son on ayetini okuduğunu, sonra abdest alıp namazını kılmaya başladığını anlattı.1296[12]
1284) Şimr îbn Atıyye şöyle dedi:
"Bir seferde Rasulullah'ı (s.a.v.) gördüm. Kendi kendime: Bu gece, Rasulullah'm (s.a.v.) nasıl namaz kıldığını görmeye çalışacağım, dedim. Rasulullah (s.a.v.) yatsı namazını kılınca

---

1294[10] İbnu's-Smnî, Amelu'l-yevmi ve'l-leyle, 717; Ebu Nuaym, Hilyetu'l-Evlıya, Vl/ 98.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 511.
1295[11] Buharı, Sahih, Vlll/85, 88; IX/146; Müslim, Sahih, kıtabu'z-zıkr ve'd-dua, 59; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-edeb. bab: 106; İbn Mace, Sünen, 3880, Ahrned !bn Hanbel, Mûsned, İV/294,302; V/154,385,397,407; Darımî, Sünen, 11/291, Ibn Eb. Şeybe, Musannef, IX/71, 73; X/247, 248; İbnu's-Sınnî, Amelu'l-yevmi ve'l-leyle 8, 701; Buharı, Edebu'l-Mufred, 1205; Tirmizî, Şemail, 137, Beyhakî, ei-Esmave's-Sıfat, Tarıhu'I-Hatıb, XII/254
1296[12] Kaynakları daha önce geçti

yatıp gecenin belli bir saatine kadar uyudu. Daha sonra uyanıp göğe baktı ve: Rabbimiz! Sen bunu boşuna yaratmadın. Seni teşbih ederiz. Bizi Cehennem azabından koru. Ey Rabbimiz! Doğrusu sen, kimi Cehenneme koyarsan, artık onu rüsvay edersin. Zalimlerin hiç yardımcıları yoktur. Ey Rabbimiz! Gerçek şu id biz, "Rabbinize iman edin" diye seslenen bir davetçiyi (Peygamber'i, Kur'ân'ı) işittik hemen iman ettik. Artık bizim günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört, ruhumuzu iyilerle birlikte al, ey Rabbimiz! Rabbimiz! Bize Peygamberin vasıtasıyla vadettikl erini de ikram et ve kıyamet günün de bizi perişan etme, şüphesiz sen vaadinden caymazsm"1297[13] ayetlerini okudu.1298[14]

Rasulullahın Gözlerinin Uyuyup Kalbinin Uyumadığı

1285) Hz. Aişe şunu anlattı: Ben:
-Ya Rasulallah! Vitiri kılmadan mı yatıyorsun? dedim. Rasulullah da (s.a.v.):
- "Aişe! Benim gözlerim uyur, kalbim uyumaz" dedi. 1299[15]
Birisi şöyle dese: Eğer onun uyuması, gözünü yumma ve duyma-mada bizim uyumamız gibiyse, uyuyup kalıp da namaza kalkamaması ve onu ancak üzerine doğan güneşin hararetinin uyandır-masındakı fark hangi yöndendir?

1297[13] Al-ıİmran, 191-194.
1298[14] Kaynakları daha önce geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 512.
1299[15] Buharı, Sahih, II/67; Müslim, Sahih, salatu'l-musafırin, 125; Tırmızî, Sünen, 439; Beyhakî, Delatlu'n-Nubuvve, !/372; Ibn Huzeyme, Sahih, 49; Beyhakî, Sunenu'l-Kubra, I/22; IH/6; VII/62; Nesaî, Sünen, kitabu kıyam ıl-leyl, 36; Bağavî, Şerhu's-Sunne, İV/5.

Ibn Akil buna şöyle cevap vermiştir:
Uyku iki şeyi ihtiva etmektedir.
Birincisi: Bedenin rahatlığı (dinlenmesi). Bu konuda o bizim gibidir.
İkincisi: Kalbin gafleti (dalgınlığı). Onun kalbi uyanıktı, rüyaya dalmazdı. Uyurken vahyi kabul ederdi. Uyanırken olduğu gibi işleri düşünürdü. Onun kalbi, uykudayken, kendisi için vazedilen (ortaya konan) şeyden gafil olamazdı. O, Vahiy esnasında, kendinden geçerdi. Bu hal, ümmetinden bazılarının başına gelse abdesti bozulurdu. Halbuki o, bu haldeyken, kendini koruyan ve tabii hallerin üstünlüklerinden ve hades (pislik) mahreçlerinin gevşemesinden uzaktı. O, bu haldeyken, bir başka durumla bizim karşımızda değildir. Allah Teala, dilediği şeyi ona müyesser kılacaktır.
Rasulullah'm (s.a.v.) güneş doğuncaya kadar uyumasının iki izah yolu vardır:
Birincisi: Bununla, ibadet edilecek şey hakkında bir yol çizmek istemektedir. Kişi unutabilir ve dalgın olabilir. Bu teyemmüm ibadetini göstermek için suyu yok edip teyemmüm etmesine benzer.
İkincisi: Bunun oluşu şundan dolayıdır. Hz. Peygamber'e has bir takım marifetlerin ortaya çıkıp onu zahir olan görevleri yerine getirmesinden alıkoymasıdır. Çünkü bâtında bir takım meşgaleleri vardır. Nitekim kendisini sevgilisinin hatırası saran kimse şöyle demiştir:
Vallahi onu (sevgiliyi) hatırladjğımda yatsıyı iki rekat mı yoksa sekiz rekat mı kıldım bilemiyorum.
Kalbi meşgul eden şeyler, daima amel ve rükünleri

bozarlar.1300[16]

Rasulullah'ın Bazı Rüyaları

1286) Semura İbn Cundeb şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) sabah namazını kılınca, yüzünü bize çevirir ve:
- "Sizden biriniz bu gece rüya gördü mü? diye sorardı. Rüya gören birisi varsa, ona rüyasını anlatır, o da, rüya hakkında, Allah'ın dilediği şeyi söylerdi.
Yine bir gün bize:
- "Sizden biriniz, bu gece rüya gördü mü?" diye sordu. Biz:
- Hayır, dedik. Bunun üzerine kendisi:
- "Fakat ben bu gece şöyle bir rüya gördüm: iki kişi bana gelip elimden tutup beni bir boşluğa veya düz bir araziye çıkardılar. Beni bir adamın yanından geçirdiler. Bir başkası, elinde demirden mahmuzla o, adamın tepesinde dikiliyordu. Mahmuzu avurduna sokuyor, ensesine varıncaya kadar avurdunu parçalıyordu. Sonra mahmuzu çıkarıyor, diğer avurduna sokuyor. O, avurt düzeliyordu. Devamlı böyle yapıyordu. Ben:
-Bu nedir? dedim. Beni götüren adamlar:
-Yürü dediler. Onlarla birlikte yürüdüm. Karşımıza, sırt üstü yatan birisi çıktı. Elinde taş veya kaya olan bir adam da onun tepesinde dikiliyordu. O taşı, başına vurup, parçalıyor, taş da yuvarlanıyordu. Onu almak için gittiğimde, başı eski haline dönüyordu. Aynı hareketi tekrar yapıyordu. Ben:
-Bu nedir? dedim. Bana: -Yürü, dediler.
Onlarla birlikte yürüdüm. Fırın şeklinde yapılmış, üstü dar, altı

1300[16] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 512-513.

geniş, bir eve geldik onun altında ateş yakılıyordu, içerde çıplak erkekler vardı. Ateş .yakılınca onlar yukarı çıktılar. Tam çıkmak üzereydiler ki ateş sönünce tekrar içeriye döndüler. Ben:
-Bu nedir? dedim. Onlar:
-Yürü, dediler. Yürüdüm. Kan akan bir nehre geldik. İçinde bir adam vardı. Nehrin kenarında, önünde taşlar bulunan bir adam daha vardı. Nehrin içindeki adam geliyor, tam çıkmak üzereyken, kıyıdaki adam, nehre bir taş atıyordu ve nehirdeki adam yerine dönüyordu. Devamlı böyle yapıyordu.
-Bu nedir? dedim. Adamlar:
-Yürü, dediler. Yürüdüm. îçînde büyük bir ağacın bulunduğu yeşil bir bahçeye geldik. Ağacın dibinde yaşlı bir adam, etrafında da çocuklar vardı. İhtiyarın yanında başka bir adam etrafında da ateşi artırmaya çalışan ve etrafında koşan bir adam vardı. Adamlar beni ağaca çıkarıp bir eve soktular. Sonra, daha güzel ve daha üstün bir eve soktular. Orada da bazı yaşlılar ve gençler vardı.
Onlara:
-Beni, bu gece dolaştırıp durdunuz gördüklerimi bana anlatın, dedim. Onlar da:
-Olur, anlatalım dediler: İlk gördüğün kişi, yalan söyleyen kişidir. Afaka ulaşıncaya kadar yalan ona yüklenir. Kıyamet gününe kadar, ona gördüğün şeyler yapılır. Sonra Allah ona dilediğini yapar.
Sırt üstü yatana gelince, Allah Tealanm kendisine Kur'anı verip de geceleyin onu okumayıp uyuyan, gündüz de Kur'anm içindekilerle amel etmeyen kişidir. Kıyamet gününe kadar, ona, gördüklerin yapılacaktır.
Fırında gördüklerine gelince, onlar, zina yapan erkek ve kadınlardır. Nehirde gördüğün de, riba (faiz) yiyen kimsedir.
Ağacın dibinde gördüğün ihtiyar da, ibrahim Halil'dir (a.s.). Etra-

fında gördüğün çocuklar da, insanların çocuklarıdır.
Ateş yakıp da onu artırmaya çalışan kimse de, cehennemin bekçisi Malik'tir. Ateş de cehennemdir.
îlkin girdiğin ev, müminlerin avamının evidir. Diğer ev de, şehitlerin evidir. Ben Cebrail'im. Bu da Mikail'dir.
Sonra bana şöyle dediler.
-Başım kaldır.
Bir de baktım, o, bulutun şekli gibiydi.
-îşte bu, senin evindir, dediler.
-Beni bırakın da evime gireyim, dedim.
-Senin, tamamlamadığın bir işin kaldı onu da tamamlarsan, evine girersin, dediler. 1301[17]

1287) Salimin babası rivayet etti: Rasulullah (s.a.v.) şunu anlattı: "Uykudayken bana bir bardak süt getirdiler. Kana kana süt içtim, sanki (şu anda) tırnaklarımdan süt sızıyor zannediyorum. İçtikten sonra artığımı, Ömer'e verdim"
-Ya Rasulallah! Bunu neye yordun? dediler, -"îlme" cevabını verdi.1302[18]

1288) Ebu Saîd el- Hudri şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
-"Uyurken halkın bana arzolunduğunu gördüm. Üstlerinde göm-

1301[17] Buharı, Sahih, IX/56; Müslim, Sahih, kitabuta'biri'r-rüya, 23; Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-edeb, bab: 95; Tirmizî, Sünen, kitabu'l-edeb, bab: 95; Tırmızî, Sünen, 229^; İmam Ahmed, Musned, 111/135; V/8, 14; Beyhakî, Sünenü'l-Kübra, İl/188; V/275; Hakim, Müstedrek, III/XI; İV/390, 397; İbn Huzeyme, Sahih, 942; Taberanı, Mucemu'l-Kebir, VII/286, 292; İbn Ebi Şeybe, Musannef, XI/63; Bağavî, Şerhu's-Sunne, VIH/50; TarıhıTl-Hatib, İV/9.

1302[18] Buharı, Sahih, 1/31, IX/45, 51, 52; Müslim, Sahih, kıtabu fedaıli's-sahabe, 16; Darimî, Sünen, 11/128; İbn Ebi Asım, Sunne, II/582; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, VIL/49.

lekler vardı. Bu gömleklerin bir kısmı memelere varıyor, bazıları da daha kısaydı. Ömer İbnü'l-Hattab da bana arzolundu. Üstünde (eteklerini yerde) sürüdüğü bir gömlek vardı.
-Bunu, neye yorumladın? dediler. Rasulullah da (s.a.v.): -"Dine" cevabını verdi.1303[19]

1289) Abdullah şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Bir defasında, rüyamda halkı bir meydanda toplu olarak gördüm. O sırada Ebu Bekir ilerledi. Halkı sulamak için, kuyudan bir veya iki kova su çekti. Fakat Ebu Bekir'in çekişinde bir zayıflık ve güçlük vardı. Allah, Ebu Bekir'i bağışlasın. Sonra kovaya dönüştü. Ben, halk içinde Ömer'in yaptığını yapabilecek güçte, güçlü ve olgun bir kişi göremedim. En sonunda halk, o meydanı develerin sulama yeri ve yatağı yaptılar."1304[20]

1290) Ebu Hureyre şöyle dedi: Peygamber (s.a.v.) şunu anlattı:
"Ben bir defasında, rüyamda, kendimi cennette gördüm. O sırada bir kadın, bir köşkün yanında abdest almaktaydı.
-Bu köşk kime aittir? dedim.
-Ömer'e aittir, dediler. Ömer'in kıskançlığını hatırladım da hemen geri döndüm"
Bunun üzerine Ömer ağladı ve:
-Ya Resulallah! Sana karşı mı kıskançlık edeceğim, dedi.1305[21]

1303[19] Buharı, Sahih, 1/12; V/15; IX/45,46; Müslim, Sahih, kitabufedaılı's-sahabe, 15; Nesaî, Sünen, kitabu'l-iman, bab: 18; İmam Ahmed, Musned, IH/86; V/374. Bakınız: Fet-hu'l-Bari, VII/43, Xll/396.
1304[20] Buharı, Sahih, İV/250; XI/49; Müslim, Sahih, kitabu fedailı's-sahabe, hadis: 17, 19; Tirmizî, Sünen, 2289; Ahmed, Musned, N/89, 104; Beyhakî, Sunenj'l-Kubra, VİÜ/654; Taberanı, Mu'cemu'l-Kebir, XI!/299; İmam Ahmed, Musned, H/28, 39, 104, 107, 319, 368, 450; V/455.
1305[21] Buharı, Sahih, İV/142; V/12; Vll/47; IX/50; ibn Mace, Sünen, 107; Bağavi, Şerhu's-Sunne, Xll/234; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, VII/40; Xll/415, 417.

1291- Ebu Hureyre şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Rüyamda, siyah bir koyun sürüsüyle beyaz bir koyun sürüsünün birbirine karışarak bana geldiği bir yere gittiğimi gördüm. Bu arada Ebu Bekir gelip bir kova veya iki kova çekti. Fakat onun çekişinde bir zayıflık vardı. Allah, Ebu Bekir'e mağfiret etsin. Ömer geldi. Kovayı aldı ve o kova büyük bir kovaya dönüştü. İnsanları suya kandırdı. Koyunlar da doya doya su içtiler. Ömer'in yaptığını yapabilecek güçte, güçlü ve olgun bir kişi görmedim.
Siyah sürüyü Araplara, beyaz sürüyü de onların kardeşleri olan şu Arap olmayanlara yorulmadım"1306[22].
1292- Enes şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle anlattı:
"Bir gece rüyamda, kendimi, Ukbe İbn Rafı'in evinde gördüm. Bana, îbn Tabn1307[23] hurmasından getirildi. Ben bunu, yükselmenin dünyada bizim için, ahiretle akıbetin de bize ait olduğuna ve dinimizin tamamlandığına yordum."1308[24]
1293- Cabir Ibn Abdillah şunu anlattı: RasuluHah (s.a.v.) şöyle bu-*yurdu:
- "Bana bir çok hurma getirildi. Onlardan birini yumuşak mı sert mi diye kontrol etmek için ağzıma aldım. Onun içinde, beni rahatsız eden bir çekirdek buldum ve ağzımdan çıkardım. Bir başkasını daha aldım. Ağzıma götürdüm. Onun içinde de bir çekirdek buldum ve onu da çıkarıp attım." Ebu Bekir
- Müsaade edin de onu ben yorumlayayım, dedi. RasuluHah (s.a.v.):

1306[22] Ebu Nuaym, Ahbaru İsbehan, I/8, 9; Ahmed, Musned, V/455; Beyhakî, Deiai-lu'n-Nubuvve, VI/345.
1307[23] İbn Tabn: Medine'li bir zattır.
1308[24] Müslim, Sahih, kitabu'r-ruya, bab: 4; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, VI/337; imam Ahmed, Musned, 111/213; Ebu Davud, Sünen, no: 5025.

- "Yorumla" dedi. Ebu Bekir:
- O, senin gönderdiğin ordudur ki, kendileri zarar görmeden ganimet alacaklar. Birisiyle-karşılaşacaklar, o, askerlere senin verdiğin sözü hatırlatacaklar, bunun üzerine onlar o adamı serbest bırakacaklar. Yine birisiyle karşılaşacaklar o da, askerlerine senin verdiğin sözü hatırlatacak böylece onu da berbest bırakacaklar. Daha sonra birisiyle daha karşılaşacaklar, o da senin verdiğin sözü hatırlatacak, onu da serbest bırakacaklar, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) şu cevabı verdi:
- "Melek de böyle dedi."[1309[25]].
1294- îbn Mes'ud şunu anlattı:
Bir gece, uzun bir süre Rasulullah'ın yanında konuştuk ve sabahleyin tekrar yanma gittik. Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Bu gece rüyamda, peygamberler bana ümmetleriyle birlikte arze-dildi. Bir peygamber üç kişiyle birlikte yanımdan geçmeye, bir başka peygamber bir kişiyle birlikte, başka bir peygamber de beraberinde hiç kimse bulunmaksızın yanımdan geçmeye başladı. Nihayet İmran'm oğlu Musa, beraberinde kalabalık bir topluluk bulunduğu halde benim yanımdan geçti. Onlar benim hoşuma gittiler. Ben:
-Bunlar kim? dedim.
-Kardeşim Musa ve yanındaki İsrail oğulları, dedi.
-Benim Ümmetim nerede dedim. Bana:
-Sağma bak, denildi. Baktım bir de ne göreyim karşımda insan yüzleriyle kapanmış bir tepe vardı.
-Memnun oldun mu? denildi. -Rabbinı! memnun oldum, dedim.
-Bunlarla birlikte yetmişbin kişi hesapsız olarak cennete girecek, denildi.

[1309[25]] İmam Ahmed, Musned, IH/399; Darımî, Sünen, kitabu'r-ruya, bab: 13.

Peygamber (s.a.v.):
- "Babam, annem size feda olsun! Eğer yetmiş bin kişiden olabiliyorsanız, olun gücünüz yetmiyorsa, tepeyi dolduranlardan olun. Ona da gücünüz yetmiyorsa ufuktakilerden olun. Ben, insanların karışıp birbirlerine girdiklerini gördüm.
Ukkaşe İbn Mıhsan şöyle dedi:
-Ya Rasulallah! Allah'a beni yetmiş bin kişiden biri yapması için dua et, dedi. Rasulullah (s.a.v.) onun için dua etti.
Daha sonra konuştuk. Rasulullah (s.a.v.):
- "Bu yetmişbinin kimler olduğunu biliyor musunuz? diye sordu.
-Müslüman olarak doğan, ölünceye kadar Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayan kimseler, (dedik).
Bunu duyan Rasulullah (s.a.v.):
- "Onlar, vücutlarını dağlatmayan, büyü yapmayan ve tatayyurda bulunmayanlar (uğursuzluğa yormayanlar)dır. Onlar ancak rablerine tevekkül ederler (tedbirini aldıktan sonra gerisini Allah'a bırakırlar)."1310[26]
1295- Ebu Hureyre şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Rüyamda bana, yerde gömülü hazineler getirildi. Avucuma iki altın bilezik konuldu. Bunlar bana ağır geldi ve beni üzüntüye şevketti. Bana, o bileziklere üflemem vahyolundu. Ben de onlara üfledim ve uçup gittiler. Ben bu iki bileziği iki yalancıya (peygambere) yorumladım ki, i-kisi arasında bulunduğum Sana'lı (Esved-i Ansi) ile Yemame'li (Musey-lime) dir."1311[27].

1310[26] İmam Ahmed, Musned, 1/401, 420; Hakim, Mustedrek, İV/577; Abdurrezzak, Mu-sannef, 19519;Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, X/6; Zebidİ, İthafu's-Sadeti'i-Muttakin, IX/387.
1311[27] Buharî, Sahih, kitabu ta'birir-ruya, bab: 38; menakıb, bab: 25; mağazi, bab: 70,71; Müslim, kitabu'r-ruya, hadis, 21; Tirmizî, Sünen, kitabu'r-ruya,

1296) Salim'in babası şunu anlattı: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Rüyamda, siyah ve saçı dağınık bir kadın Medine'den çıkarak ta Mehye'a'ya varıp orada karar kıldı. Ben bu rüyayı Medine Vebasının Mehye'a'ya (Cuhfe'ye) geçeceğine yordum"[1312[28]].
1297) Ebu Hureyre anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Rüyamda bana, dünya hazinelerinin anahtarları verilip avucuma konuldu"[1313[29]]
1298) Enes şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) (süt teyzesi olan) Ummu Haranı Bint Milhan'ın yanma gelirdi. Ummu Haram da ona yemek yedirirdi. Ummu Haram, Ubadeîbn es-Samit'in nikâhı altındaydı. Bir gün Rasulullah (s.a.v.) yine onun ziyaretine geldi. O da Rasulullah'a (s.a.v.) yemek yedirdi. Sonra Rasulullah'm (s.a.v.) başını taradı. Rasulullah (s.a.v.) bir süre uyudu. Daha sonra gülerek uyandı.
[Ummu Haram anlatmaktadır.]
-Ya Rasulailah! Seni güldüren nedir? diye sordum. Rasulullah (s.a.v.):
- "Rüyamda bana, ümmetimden bazı mücahitlerin şu deniz ortasında, padişahların tahtlarına kuruldukları gibi, gemilere binerek Allah yolunda deniz harbine gittikleri gösterildi de ona gülüyorum, dedi. Ben de:
-Ya Rasulailah! Beni de o deniz gazilerinden yapması için Allah a dua etseniz, dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Sen de onlardansın" dedi.

---

bab: 10; Ibn Mace, Sünen, kitabu'r-ruya, bab: 10; İmam Ahmed, Musned, I/263; H/319, 338, 344; 111/86.
[1312[28]] Buharî, Sahih, kıtabu't-ta'bir, bab: 41, 43; Tirmizî, Sünen, kitabu'r-ru'ya, bab: 10; Ibo Mace, Sünen, kitabu'r-ru'ya, bab: 10; İmam Ahmed, Musned, 11/107,117, 137
[1313[29]] Buharî, Sahih, IX/113.

Daha sonra başını koyup uyudu ve yine gülerek uyandı. Ben: -Ya Rasulailah! Seni güldüren nedir? dedim. Önce dediği gibi:

- Ümmetimden bazı mücahitlerin, Allah yolunda gazaya gittikleri gösterildi, dedi. Ben de:

-Ya Rasulailah! Beni onlardan yapması için Allah'a dua etseniz dedim. Rasulullah (s.a.v.):

- "Sen, Öncekilerdensin" dedi.

Ummu Haram, Muaviye zamanında, denizden karaya çıkıldığında (Kıbrıs'ta) bindiği hayvandan düşerek öldü.1314[30]

1299) Abdurrahman İbn Semura şunu anlattı:

Bir gün, biz, Medine mescidindeyken yanımıza Rasulullah (s.a.v.) geldi ve şöyle dedi:

- Bu gece, tuhaf bir rüya gördüm.

- Ne gördün? Ya Rasulailah! dediler. Rasulullah şunu anlattı:

- "Ümmetimden birini şeytanların sarıp aralarına aldığını ve Allah'ın zikrinin gelip onu şeytanların arasından kurtardığını gördüm.

Ümmetimden birinin etrafını azap meleklerinin sardığını ve namazının gelip o kişiyi onların ellerinden kurtardığını gördüm.

Ümmetimden, susuzluktan nefes nefese kalmış birinin havuza her geldiğinde su içmesine engel olunduğunu ve Ramazan orucunun gelip ona, kana kana su içirdiğini gördüm.

Ümmetimden birinin, halkalar halinde oturan Peygamberlerin yanma her yaklaştığında geri çevrildiğini, ama cünüplükten dolayı aldığı gusul abdestinin ona gelip elinden tuttuğunu ve benim yanıma o-turttuğunu gördüm.

1314[30] Buharı, Sahih, kitabu'l-cihad, bab; 3; istizan, bab: 41; ta'bir, bab: 12; Müslim, Sahih, kitabu'l-imare, hadis, 160, 161, 162; Tirmizî, Sünen, kitabu fedaili'l-cihad, bab: 15; Nesaî, Sünen, kitabu'l-cihad, bab: 40; Malik, Muvatta, kitabu'l-cihad, hadis: 39; İmam Ah-med, Musned,IH/240.

Ümmetimden, önünde, arkasında, sağında solunda, üstünde ve altında karanlık bulunan ve o karanlıkta yolunu şaşırmış birine, hac ve umresinin gelip onu karanlıktan kurtardığını ve aydınlığa soktuklarım gördüm.
Ümmetimden birinin müminlerle konuştuğunu, ama müminlerin onunla konuşmadıklarını, sıla-i rahim'in (akrabaya gösterilen ilginin) gelip: Ey müminler topluluğu! Onunla konuşun, çünkü o, akrabaya ilgi gösterirdi, dediğini, bunun üzerine müminlerin onunla konuştuklarını ve elini sıktıklarını gördüm.
Ümmetimden birinin ateşin hararetinden ve zararından eliyle yüzünü koruduğunu, sadakasının gelip başına örtü ve yüzüne gölge olduğunu gördüm.
Ümmetimden birinin zebanilerin her tarafından yakaladığım, emr-i bil marufunun (iyiliği emretmesinin) ve nehy-i ani'l munkerinin (kötülüğü yasaklamasının) gelip onu zebanilerin ellerinden kurtardığını, rahmet meleklerinin arasına soktuklarını ve onun onların yanında olduğunu gördüm.
Ümmetimden birinin, Allah'la kendisi arasında bir perde olduğu halde, iki dizinin üzerine çöktüğünü, güzel ahlakının gelip elinden tutup onu, Allah'ın huzuruna soktuğunu gördüm.
Ümmetimden birisinin, sayfasının sol tarafından indiğini, Allah'tan korkusunun gelip o sayfayı sağma koyduğunu gördüm.
Ümmetimden birinin mizanının (terazisinin) hafif geldiğini, küçük çocukların gelip mizanı, ağırlaştırdıklarını gördüm.
Ümmetimden birinin cehennemin uçurumunda olduğunu, Allah korkusunun gelip onu bu durumdan kurtardığını gördüm.
Ümmetimden birinin, sıratın üzerinde fırtınalı havada küçük çocuğun korktuğu gibi korkarak ve titreyerek durduğunu, Allah hakkındaki hüsnü zannının gelip korkusunu yatıştırdığını ve sıratın üzerinden geçtiğini gördüm.
Ümmetimden birinin, bazen emeklediğini bazan da

tutunduğunu, bana getirdiği salât'mın gelip elinden tuttuğunu, onu sıratın üzerinde ayakta durdurduğunu ve onun da geçip gittiğini gördüm.

Ümmetim den birisinin cennet kapılarına vardığını, kapıların onun önünde kapandığım, "Allahtan başka ilâh yoktur" diye şehadet getirmesinin gelip kapıları açtığını ve onu cennete soktuğunu gördüm.1315[31]

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BÖLUM

1315[31] Ebu Nuaym, Ahbaru isbahan, H/332; Suyutî, Camıu's-Sağir, 1/104. Suyutî bunu, Taberani ve Hakimu't-Tirmİzi'ye nisbet etmiştir.

Musannif (Ebu'l-Ferec İbnu'l-Cevzi) el-ilelu'l-Mutenahıye'de (hadis: 1165 ve 1166) şöyle demiştir: "Bu, sahih olmayan bir hadistir, birinci tarikte Hilal Ebu Cebele vardır ki o meçhuldür. Yine el-Ferec İbn Fudale vardır. İbn Hıbban şöyle demiştir. O, İsnadları îaklib eder, zayıf metinleri sahih isnadiara yapıştırdı. Onunla ihticac helal değildir. İkinci tarike gelince; onda da Ali İbn Zeyd vardır. Ahmed ve Yahya o "Leyse bişey"dir, demişlerdir. Ebu Zur'a şöyle demiştir: Onda vehim vardır, hata yapar. Terkedilmesi gereklidir. Onda Mahled ibn Abdulvahid vardır. İbn Hıbban şöyle demiştir: Gerçekten "rnunkeru'l-hadis"tir. Sikaların hadislerine benzemeyen münkerlerle infirad etmiştir (tek başına kalmıştır). İbnu'l-Kayyim, el-Vebilu's-Sayyibi'de (s. 711) bu hadisi getirerek şöyle demiştir: "Ebu Musa el-Medeni bunu, "Terğib" isimli kitapta rivayet edilmiştir. Kitabını bu hadis üzerine bina etmiş ve onu şerli haline getirmiştir. O şöyle demiştir: Bu gerçekten güzel bir hadistir. Bunu Said İbnu'l-Museyyib'ten Amr ibn Ezr, Ali İbn Zeyd, İbn Cüdan ve Hilal Ebu Cebele rivayet etmiştir. Şeyhülislam İbn Teymiye (kaddesallahu ruhahu) bu hadise çok önem verirdi. Bana onun şöyle dediği ulaştı: Bu hadisin sahih olduğuna dair şahitler (şevahİt) vardır. Daha sonra onun şahitlerini zikretti.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 513-520.

RASULULLAH NASIL TEDAVİ OLURDU?

Rasulullah'ın Birkaç Hastalığının Olduğu

1300) Hişam şöyle dedi: Urve, Aişe'ye:
-Senin fıkhına (İslam hukukuyla ilgili bilgine) hayret etmiyorum. Çünkü: O, hem Rasulullahm hanımı, hem de Ebu Bekir'in kızıdır (bu normal bir şeydir) diyorum. Ben, senin şiir bilgine ve insanların eyyamına ait (Arapların önemli gün ve savaşlarına ait) bilgine şaşmıyorum. Çünkü: O, Ebu Bekir'in kızıdır, diyorum. Ancak, senin tıbba dair bilgine şaşıyorum! dedi.
Hz. Aişe bunun üzerine:
-"Rasulullah (s.a.v.) Ömrünün sonunda hastaydı. Her taraftan ona Arap heyetleri geliyordu. Onlar bazı şeyleri (hastalıkları) tarif edip anlatıyorlar, ben de onları tedaviye çalışıyordum, işte bu sebepten (tıpla ilgili birçok şey biliyorum) dedi. 1316[1]

Rasulullaha Büyü Kapıldığı

1301) Hz. Aişe anlattı:
"Beni Zureyk yahudilerinden Lebid Ibn A'sam adlı birisi, Rasulullah'a (s.a.v.) büyü yaptı. Rasulullah'a (s.a.v.) yapmadığı birşey yapıyorum gibi geliyordu. Nihayet bir gün (yahut bir gece) Rasulullah (s.a.v.) dua etti. Sonra tekrar dua etti. Daha sonra da şöyle dedi:
- "Aişe! Anladın mı? Allah, bana, kendisinden fetvasını sorduğum şey hakkında fetva verdi. Bana iki adam geldi. Biri başucuma,

---

1316[1] Ahmed Ibn Hanbel, Musned, VI/67.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 521-522.

diğeri de ayak ucuma oturdu. Ayak ucumda oturan baş ucumda oturana:
-Bu zatın rahatsızlığı nedir? diye sordu. O da:
-Büyülüdür dedi. Öteki:
-Onu kim büyüledi? dedi. O da:
-Lebid İbn A'sam diye cevap verdi: Öteki tekrar sordu:
-Büyüyü neyin içine yaptı? Öbürü de:
-Bir tarakla tararken dökülen saçlara ve bir erkek hurma tomurcuğunun içine cevabını verdi. Adam tekrar sordu:
-O nerede? Öbürü de:
-Zervan kuyusunda cevabını verdi.
Arkasından Rasulullah (s.a.v.) ashabından bazılarıyla birlikte oraya gitti. Sonra gelip:
- "Aişe! Sanki kuyunun suyu kına ile ıslatılmış gibi, hurması daJ şeytanların başları gibiydi" dedi. Ben:
-Ya Rasulallah! Onu öldürseydik ya! dedim. -Hayır! Allah bana afiyet verdi, insanlara kötülük getirmekten çekindim" cevabını verdi, emir verip onu gömdürdü. 1317[2]

Rasulullah'ın Hacamatı (Kan Aldırması)

1302) îbn Abbas şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) ihramlıyken, başındaki ağrı veya başka birşeyden dolayı başından hacamat yaptırmıştır (kan aldırmıştır)."1318[3]

1317[2] Daha Önce kaynakları geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 522.

1318[3] Buharî, Sahih, kitabu's-savm, bab: 22, tıb, bab: 12, 14, 15; Müslim, Sahih, ki-tabu'l-hac, hadis: 87, 88; Tirmızî, hac, bab: 22; ibn Mace, tıb, bab: 21.

1303) Enes şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) üç yerinden kan aldırırdı: Birisi, iki kürek kemiği arasındaki damarından, diğerleri de, iki boyun damarından."1319[4].
1304) îbn Ömer şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) başından kan aldırırdı ve ona Ummu Muğis (en çok yardımı ve faydası olan) derdi."1320[5].
1305-Enes Îbn Malik'e hacamat yapanın (kan • alanın) kazancı hakkında soruldu. O da şunları söyledi:
-Rasulullah kan aldırdı, ondan Ebu Taybe kan aldı. Rasulullah (s.a.v.) ona iki sa1 (ölçek) zahire verilmesini emretti. Onun ailesiyle de konuştu. Onlar haracını (verdiği vergiyi) biraz düşürdüler. Rasulullah (s.a.v.) şöyle konuştu:
"Kendisiyle en iyi tedavi gördüğünüz şey hacamattır (kan aldırmaktır)."1321[6]
1306) Enes îbn Malik şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) Melel'de, ihramayken ayağından hacamat ettirdi."1322[7]
1307) Hz. Ali şunu anlattı:

1319[4] Tirmîzî, Sünen, 2051; Hakim, Mustedrek, İV/210; Îbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, I/54; Buharî, Tarih, I/268. Bakınız: Tirmizî, Şemail, 195; Şerhu's-Sunne, Xll/149.
1320[5] Tarihu'l-Hatıb, XIII/95. Bakınız: Ehadisu's-Sahiha, 753; Kenzu'l-Ummal, 18354.
1321[6] Tirmizî, Sünen, hadis no: 1278; Şemail, no: 309.(muhtasardan), Tirmizî, Su-nen'de şöyle demiştir: "Bu hadis sahih bir hadistir." Buharî, kitabu'l-tıb, no; 1065: Müslim, kitabu'l-musakat, no: 62; Ebu Davud, Sünen, no: 3224; Ahmed, Musned, 111/74,182; ibn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, I/443, 444.
1322[7] İmam Ahmed, Musned, IH/164; Ebu Davud, Sünen, 1837; Tirmizî, Şemail, no: 314 (muhtasar"dan) Elbani şöyle demiştir: "isnadı Buhari'yle Müslim'in şartına göre sahihtir."

"Rasulullah (s.a.v.) hacamat ettirdi ve bana hacamatçının ücretini ödememi emretti."1323[8]

1308) Enes şöyle dedi:

"Peygamber (s.a.v.) ayın onyedinci, ondokuzuncu ve yirmibirinci günleri hacamat ettirirdi."1324[9].

Rasulullahın Kına İle Tedavi Olduğu

1309) Selma anlatmaktadır:

" Ben Rasulullah'a (s.a.v.) hizmet ederdim. O bıçakla veya taş ve dikenle yaralandığında hemen onun üzerine kına koymamı emrederdi."1325[10]

YİRMİBEŞİNCİ BÖLÜM

RASULULLAHIN EVLİLİĞİ

1323[8] İbn Mace, Sünen, no: 2163: İmam Ahmed, Musned, I/90, 134, 135; Tirmizî, Şemail, no: 310 (muhtasar'dan), (Elbani şöyle demiştir: "Senedi zayıftır. Fakat önceki (Enes'in hadisi) ve sonraki (İbn Abbas'ın hadisi) sebebiyle sahih hale geliyor."

1324[9] Tirmizî, Sünen, 2055; Şemail, 195; (Tirmizî, Sünen'de: Bu hasen garip bir hadistir demiştir.) İbn Mace, Sünen no: 3486; Elbani, Silsiletu's-Sahiha, 11/610; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 258; Münzirî, Terğib ve't-Terhib, İV/314.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 522-523.

1325[10] İbn Mace, Sünen, kıtabu't-tıb, bab: 29; Tırmızî, Sünen, kitabu't-tıb, bab: 13.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 524.

Rasulullaha Kadınların Sevdirildıgi

1310) Enes şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle dedi:
"Bana dünyada, koku ve kadınlar sevdirildi. Gözümün nuru namazdadır.1326[1]
Ibn Akiî şöyle demiştir: Rasulullah (s.a.v.): "Bana dünyadan... sevdirildi" sözünü, mazeret ileri sürmek ve kendini, sırf kendi isteğiyle dünya sevgisine nisbet edilmekten uzak tutmak için söylemiştir.
"Gözümün nuru namazdadır" sözünü de namazla bazı kulluk (ibadet) alametlerinin zuhur etmesinden dolayı söylemiştir. Çünkü, namazla diğer ibadetlerde zuhur etmeyen şeyler ortaya çıkar.
Musannif (Ebu'l-Ferec İbnu'l-Cevzi) şöyle demiştir:
Ben bu sözü beğenmiyorum. Çünkü bu sözün ihtiyat ettiği manaya başkası daha uygundur. Çünkü benim bu konudaki görüşüm farklıdır.
Doğrusu, şöyle demlmesidir; Başkası onun durumunu aynen uygulasın diye, mümin kişilerin üremesine önem verdiğinden kadınlar ona sevdirilmiştir. Kokuya gelince ba da hakka hizmet ve insanlarla muaşerette uyulacak adabdandır. Namaz, ise dünyadayken kılındığına göre, dünyaya nisbet edilmiştir.1327[2]

Rasulullahın Hanımları Ve Sayıları

1- Rasulullah'm (s.a.v.) ilk eşi Hatice Bint Huveylid'dir.
Onunla nasıl evlendiğini daha önce anlattık. Hadice Rasulullah'a

1326[1] Daha önce kaynakları geçti.
1327[2] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 525.

(s.a.v.) Peygamberlik geldikten yedi yıl sonra -on yıl da denilmiştir- beş vakit namaz farz kılınmadan önce vefat etmiştir.
Rasulullah (s.a.v.), Hadice Ölünceye kadar başkasıyla evlenmemiştir. Hadice Rasulullah (s.a.v.) namına harcamada bulunurdu. Peygamber (s.a.v.) öldükten sonra da ona ikramda bulunur, arkadaşlarına hediye verirdi. Hadice'nin saçlarını tarayan ve ören Ummu Ezfer Rasu-lullah'm yanma geldiğinde ona ikramda bulunup:
"Bu, Hadice'nin zamanında bize gelirdi. Ahde vefa imandandır" demiştir.[1328[3]]
1311) Abdurahman Ibn Zeyd şunu söyledi: Adem (a.s.) Muhammedi hatırlayıp şöyle dedi:
"Deveye binen oğlumun benden üstün olması şöyledir: Onun hanımı, dini konusunda ona yardımcı oldu. Benim hanımım da günah işlemede bana yardımcı oldu."[1329[4]]
Musannif (Ebu'l-Ferec Îbnü'l-Cevzi) şöyle der. Adem (a.s.) Hz. Ha-dice'ye işaret etmektedir. Bu hadis, Rasulullah'm diğer peygamberlere üstünlüğü konusunda merfu olarak gelecektir.
2- Şevde Bint Zem'a:
Es-Sekran Ibn Amr'in nikahlısıydı. Müslüman olup Habeşistan'a hicret ettiler. Kocası ölünce onunla Rasulullah (s.a.v.) evlendi ve onu da hicret ettirdi. Şevde yaşlanınca Rasulullah (s.a.v.) ondan boşanmak istedi- Şevde, Rasulullah'tan kendisini boşamamasım istedi. Gece (Rasu-lullah'la olan nöbetini) Aişe'ye devretti.
3- Aîşe Bint Ebi Bekr:
Rasulullah (s.a.v.) onunla altı yaşındayken nikahlanmış, dokuz yaşındayken de zifafa girmiştir. Bakire olarak Sadece onunla evlenmiştir. Rasulullah'la dokuz yıl birlikte kalmıştır.

[1328[3]] Kaynakları daha önce geçti.
[1329[4]] Kaynaklan daha önce geçti.

4- Hafsa Bint Ömer:
Huneys İbn Huzafe'nin nikahlısıydı. Onunla birlikte Medineye hicret etti. Huneys, Hafsa'yla evliyken öldü. Rasulullah (s.a.v.) onunla evlendi. Daha sonra onu bir talakta boşadı. Cebrail ona gelip, "Allah sana Hafsa'ya dönmeni (geri almanı emrediyor. Çünkü o, çok oruç tutan ve namaz kılan bir kadındır" dedi. Rasulullah (s.a.v.) onu tekrar aldı.
Onu sadece boşamaya niyet ettiği ve bunu yapmadığı da söylenmiştir.
5- Ummu Seleme:
Kendi adı Hind Bint Ebi Umeyye'dir. Babasının adı da Sehl'dir. Ebu Seleme'nin nikahlısıydı. Kocasıyla Habeşistan'a hicret etti. Kocası dördüncü yılda vefat edince, onunla Rasulullah (s.a.v.) evlendi.
6- Ummu Habibe:
Adı, Ramle Bint Ebi Sufyan'dır. Ubeydullah îbn Cahş'm nikahlısıydı. Karı koca Habeşistan'a hicret ettiler. Ubeydullah hristiyan oldu. Rasulullah (s.a.v.) Amr îbn Umeyye ed-Damri'yi? Ummu Habibe'yi kendisiyle nikahlaması için Necaşi'ye gönderdi. Ummu Habibe de Halid îbn Said îbn el-As'ı vekil tayin etti. O da Ummu Habibe'yi Rasulullah'la ni-kaMadı.
7- Zeyneb Bint Cahş:
Zeynep, Zeyd îbn Harise'nin nikahlısıydı. Zeyd, Zeyneb'i boşayınca onunla Rasulullah (s.a.v.) evlendi.
8- Zeynep Bint Huzeyme:
Zeyneb, et Tufeyl Îbnu'l-Haris'in nikâblısıydı. Et-Tufeyl, Zeyneb'i boşayınca onu, kardeşi Abde İbnu'l-Haris aldı. Abde, Zeyneb'le evliyken, Bedir'de şehit edilince, onunla Rasulullah (s.a.v.) evlendi.
9- Cuveyriye Bintu'l-Haris:
Rasulullah (s.a.v.) onu, Beni Mustalik'la yapılan savaşta esir

almış ve o, Sabit îbn Kays'ın payına düşmüştü. Rasulullah (s.a.v.) onun fiyatını yazdırdı. Rasulullah (s.a.v.) bu parayı ödeyip onunla evlendi.

10- Safîyye Bint Huyeyy:

Onun kocası Kinaye Îbnur-Rabî, Hayber savaşında öldürüldü. Rasulullah (s.a.v.) Safryeyi esir alıp kendisine ayırdı. Safîye müslüman oldu. Rasulullah da onu azad etti. Onun hürriyete kavuşmasını (azad o-luşunu) menin yaptı.

11- Reyhane Bint Zeyd:

Rasulullah (s.a.v.) onu, Benî Nadir'den esir aldı. Azad edip onunla evlendi. Şöyle denilmektedir:

Rasulullah (s.a.v.) onunla, azat etmeksizin cariye olarak münasebette bulunuyordu.

12- Meymune Bintul-Haris:

Rasulullah (s.a.v.) onunla Serifde evlendi. Allah Teala'nm takdiriyle o, Rasulullah'm (s.a.v.) kendisiyle zifafa girdiği yerde ölmüştür.

Rasulullah (s.a.v.) başka kadınlarla da evlenmiş, fakat onlarla gerdeğe girmemiştir. El-Kilabiyye bunlardan birisidir. Bazıları ona Fatıma, bazıları Amre, bazıları da El-Aliye demişlerdir.

Yine bunlar arasında; Esma Bint en-Nu'man Katile Bint Kays, Melike Bint Ka'b, Urumu Şerîk, Havle, Şeraf, Leyla Bint el-Hatîm ve el-Gıfariyye vardır.

Bazılarıyla söz kesilmiş ama nikah gerçekleşmemiştir.

Anlattıklarımızda ihtilaf vardır. Bunu "Et-Telkih" kitabında belirttim. Rasulullah'a bazı kadınlar teklif edilmiş ama o, kabul etmemiştir.[1330][5]

[1330][5] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 526-528.

Rasulullahın Cariyeleri

Mariye el-Kıbtıyye: Bunu, Mukavkıs göndermiştir.
Reyhane Bint Zeyd: Bunu, eşleri arasında anlattık. Onun, cariye olduğu da söylenmiştir.
Ebu Ubeyde şöyle demiştir:
Rasulullah'm (s.a.v.) dört cariyesi vardı. Mariye, Reyhane, esirler a-rasmdan aldığı güzel bir cariye ve Zeynep Bint Cahş'm verdiği bir cariye.
Ebul-Vefa İbn Akil şöyle demiştir: Rasulullah'm (s.a.v.) hanımlarının çokluğunu ve ümmetine mubah kılmandan fazla oluşu, onun kendisi için bir ibadetgah meydana getirmediğine delildir. Eğer (kendisi için yeni) bir ibadetgah isteseydi, kadınlar yerine ibadetle meşgul olurdu.1331[6]

Rasulullahın Cinsi Münasebet Gücü

1312) Cabir İbn Abdillah şöyle dedi:
" Rasulullah'a (s.a.v.) küfye verildi."1332[7].
El-Hasen'e:
-Küfye nedir? dedim. O da:
-Çımadır (cinsi münasebettir) dedi.1333[8]

1331[6] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 528.
1332[7] Mecmau'z-Zevaid'de (İV/293) şöyle demiştir: "Ravİlerı Abdusselam İbn Asım er-Razİ hariç sahih'in ravilerıdır. Abdusseiam da sikadır."
1333[8] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 528.

Rasulullahın Cima Esnasında Örtündüğü Ve Gözünü Yumduğu

1313) Aişe'nin azatlı kölesi şöyle dedi: Hz. Aişe şöyle dedi:
"Rasulullah'ın(s.a.v,)avretim(ayıp yerlerini) hiç görmedim."1334[9]
1314) Enes şöyle dedi:
"Ben Rasulullah'ın (s.a.v.) avretini asla görmedim."
1315) Hz. Aişe şöyle anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.), hanımlarından her birine, başının üzerine örtü örterek ve bürünmüş olarak gelirdi. Ne ben Rasulullah'ın avret yerini ne de o benimkini gördü."
1316) Ummu Seleme şöyle dedi: '
Rasulullah (s.a.v.) hanımlarından birine geldiğinde gözlerini yumar ve başını örterdi. Altında olana şöyle derdi:
"Sakin ve ağır başlı davranman gerekir."1335[10]

1334[9] Taberani bunu Aışe'den rivayet etti. Ustad Abdulkadır Ata şöyle dedi: "Hafız İbn Hacer, onun senedindeki ravilerden birinin biyografisini anlatıldığında bir hadis ibîal etti. O biyografisi anlatılan kişi, Bereke İbn Muhammed ei-Halebı'dır. Bu hadisi ıbtal etmesinin sebebi; Bereketin kezzab (yalancı) ve veoda (uydurmacı) olmasıdır. Onun bazı isnatlarında, Ebu Salih Bazam vardır ki, o zayıftır. Yine Muhammed İbnu'l-Kasım el-Esedi vardır ki, o yalancıdır. Bu hadise hamledilen başka bir hadis-vardır. "Ne ben ondan (bırşey) gördüm, ne de o benden birşey gördü." Bunu Aişe rivayet etmiştir (Haza helal ve haza haram, S. 238, 239.)

1335[10] Ibn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, I/58; Tarıhu'i-Hatib, V/162; Zebîdî, İthafu's-Sadeti'i-Muttakîn, Heysemi, Mecmau'z-Zevaid, İV/295 (Heysemî bunu, Taberani'ye nisbet etmiş vs şöyle elemiştir: "Bunun senedinde Marif Ebu'i-Hatîab vardır ve o zayıftır.")
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 528-529.

Rasulullahın Bir Saatte Hanımlarının Hepsini Dolaştığı

1317) Enes şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.), bir günde bütün hanımlarını dolanmıştır."1336[11]
1318) Enes şöyle anlattı:
"Peygamber (s.a.v.) gece ve gündüz bir saat içinde hanımlarım -onbir kadım- dolaşırdı." Enes'e:
-Buna gücü yetiyor muydu? diye sordum. Enes:
-Biz aramızda O'na, otuz erkek gücü verildiğini konuşurduk" dedi.1337[12]

Rasulullahev Tek Gusul Abdestiyle Hanımlarını Dolaştığı

1319- Enes şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.), tek gusul abdestiyle hanımlarım dolaşıyordu."1338[13]
1320- Ebu Rafii şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) bir günde bütün hanımlarını dolaştı. Her birinde gusul abdesti alıyordu.
-Ya Rasulallah! Tek gusul abdestiyle halletsen olmaz mıydı? denildi. Rasulullah (s.a.v.):

1336[11] Buharı, nikah, bab: 102; Ebu Davud, tahare, bab: 84, 85; Nesei, Sünen, kita-buVahare, bab: 169; îbn Mace, tahare, bab: 102; Darımî, vuzu, bab. 71; imam Ahmed, Musned, VI/8, 9,391.
1337[12] Buharı, Sahih, I/76; Ahmed, Musned, 111/291; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, U/30; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 231,232; Bağavî, Şerhu's-Sunne, U/37.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 529.
1338[13] 1185 nolu dipnota bakınız.

- "Bu, daha temiz, daha iyi ve daha tanir'dir11 cevabını verdi.[1339[14]]

Rasulullahın Hanımlarına Hoş Ve Yumuşak Davrandığı

1321) Hz.Aişe anlattı:
Bir bayram günü bazı habeşliler gelerek mescidde oynamaya başladılar. Peygamber (s.a.v.) beni çağırdı, ben de gelip başımı onun omu-zuna dayadım. Habeşlilerin oyunlarına bakmaya başladım. Sonunda onlara bakmaktan ilk vazgeçen ben oldum." [1340[15]].

1322) Hz. Aişe şunu anlattı:
"Rasulullah balı ve helvayı severdi. İkindi namazını kılınca ha-nımlarını dolaşır ve onlara yaklaşırdı.
Bir defasında Hafsa'nm yanma girdi. Orada her zamankinden çok kaldı. Bunun sebebini soruşturdum. Bana şöyle denildi:
-Hafsa'ya akrabasından bir kadın, bir çömlek bal hediye etmişti. O da bu baldan şerbet yapıp Rasulullah'a içirmişti. Ben de kendi kendi-me:Vallahi ona bir hile yapacağız, dedim.
Bunu sevde'ye anlatıp şöyle dedim:
-Senin yanma geldiğinde, sana mutlaka yaklaşacaktır. O zaman ona:
-Ya Rasulallah meğafîr mi[1341[16]] yedin? de. O da sana:
-Hayır, der. Bunun üzerine sen de ona:

[1339[14]] Ebu Davud, Sünen, kitabu'l-îahare, bab: 86; Ahmed, Musned, VI/8; Beyhakî, Sünenü'l-Kübra, 1/204, VII/192; Taberani, Mu'cemu'l-Kebir, I/307. Bakınız: Fethu'l-Bari, I/ 376.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 529-530.
[1340[15]] Müslim, Sahih, kitabu'l-îdeyn, hadis: 20.
[1341[16]] Meğarip: Pis bir kokusu olan, urfud denilen ağacın zamkı.

-Bu koku ne böyle? de, O da sana tabii:
-Hafsa bal şerbeti içirmişti, diyecektir. Sen 'de ona:.
-Öyleyse o balın arısı, onu urfut ağacından toplamış, de. Bana geldiğinde, ben de böyle söyleyeceğim. Safıyye! Sen de böyle söyle dedim.
Rasulullah (s.a.v.) Sevde'nin yanma girdi.
Şevde olayı şöyle anlatır:
Kendinden başka ilah olmayan Allah'a yemin olsun! Senden korktuğum için, az kalsın, Rasulullah daha kapıdayken söze başlayarak bana öğrettiklerini O'na söyleyecektim. Rasulullah (s.a.v.) yaklaşınca:
-Ya Rasulallah! Sen meğafîr mi yedin? dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Hayır" dedi. Ben de:
- Peki bu koku ne ya? dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Hafsa bana bal şerbeti içirdi" dedi. Ben:
- Onun arıları urfut ağacından toplanmış dedim.
Rasulullah (s.a.v.) benim yanıma girdiğinde, ben de böyle söyle-dim. Sonra Safîyye'nin yanına girdi. Aynı şeyi ona Safıyye de söyledi.
Rasulullah (s.a.v.) Hafsa'nm yanma girince:
-Ya Rasulallah! Sana o şerbetten ikram edeyim mi? dedi. Rasulul-lah (s.a.v.)
- "Ona ihtiyacım yok" dedi. Şevde'nm azatlı cariyesi:
-Vallahi, Rasulullah'ı (s.a.v.) bal şerbetinden mahrum ettik, dedi. Ben de ona:
-Sen sus dedim.[1342][17]

[1342][17] Buharı Sahih, VII/140; IX/33; Ebu Davucl, Sünen, kİtabu'l-eşribe, bab:11; Tir-mizî, Sünen, no: 1831 ;İbnMace, Sünen, no: 3323; Darimî, N/157; İbn Ebi Şeybe, Musannef, İI/.157; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, VIII/59; Tirmizî, Şemail, 85; Tarihu'l-Hatıb, VII/432; Ba-ğavî, Şerhu's-Sunne, Xl/108.

1323) Hz. Aişe şunu anlattı:
Rasulullah'la benim aramda bir konuşma geçmişti. O:
- "Aramızda kimin hakem olmasına razı olursun? Ebu Ubeyde Îbnu'l-Cerrah'a razı olur musun?" dedi. Ben:
-Hayır. O ne senin lehine ne de benim aleyhimde hüküm verebilecek birisidir" dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ömer'e razı olur musun?" dedi. Ben:
-Hayır ben Ömer'den korkarım, dedim. Rasulullah (s.a.v.): -Şeytan, ondan korkar. Ebu Bekir'e razı olur musun?" dedi. Ben de:
- Evet, dedim.
Rasulullah (s.a.v.) ona gelmesi için haber gönderdi. Ebu Bekir geldi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Bizim aramızda hakemlik yap" dedi. Ebu Bekir:
- Ben mi ya Rasulallah? dedi. Rasulullah:
- "Evet" dedi.
Rasulullah (s.a.v.) konuşunca ben; -Adil ol ya Rasulallah! dedim, Ebu Bekr elini kaldırıp yüzüme bir tokat vurdu, hemen burnumdan kan boşandı. Ebu Bekr şöyle konuştu:
„ -Babasız kalasıca! Rasulullah (s.a.v.) adil olmazsa kim adil olur? Rasulullah (s.a.v,) da:
-"Böyle olmasını istememiştik" dedi. Kalkıp eliyle, yüzümden ve elbisemden kanı sildi.
1324) Hz. Aişe şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) ben öfkelendiğim zaman elini omzuma koyarak:
"Allah'ım! Onun günahlarını bağışla! Kalbinin kinini gider ve onu fitnelerden koru" derdi. 1343[18]

1343[18] İbnu's-Sınm Amelu'l-yevmı ve'l-leyle'de şöyledir "Aışe, kızdığı zaman, Rasulullah (s.a.v.) burnundan tutar' Aışecık' Şöyle de. Allah'ım' Peygamber

Rasulullah'ın Yaptıkları Hatadan Dolayı Hanımlarına Uğramamak Suretiyle Onlara Ders Vermesi Ve Onlardan Bir Ay Ayrı Kalması

Bunun hakkında üç görüş vardır:

1- Hanımlarının Rasulullah'tan (s.a.v.) elinde olmayan bazı harcamalarda bulunmasını istemeleridir.

2- Rasulullah'm (s.a.v.) Hafsa'nm evinde Mariye'yle yalnız kalması, Hafsabunu Öğrenince, Rasulullah (s.a.v.):

- "Bunu benim namıma gizle" dedi. Ama Hafsa Aişe'ye söyledi.

3- Peygamber'e (s.a.v.) bir hediye verildi. O da, Zeyneb'in hissesini kendisine gönderdi. Ama Zeynep kabul etmedi, ona ilâvede bulunup tekrar gönderdi, 2eynep yine kabul etmeyip:

-Sen hediyenin reddedildiği yere göz dikiyorsun dedi. Rasulullah da:

- "Bana karşı nankörlüğünüzü Allah'ın cezalandırması çok kolaydır. Bir ay sizin yanınıza girmiyeceğim."1344[19].

1325- Ömer İbnül-Hattab şöyle anlattı:

Bir gün hanımıma kızdım, bir de baktım, bana kafa tutuyor, bana karşı söz söylemesini menettim.

Hanımım:

-Benim sana karşılık vermemi neden menediyorsun? Vallahi, Peygamberin hanımları bile ona kafa tutuyorlar da bazen biri bütün gün akşama kadar onu terkediyor.

Muhammed'ın Rabbi' Benim günahımı bağışla, kalbimin kınını gider ve beni fitnelerin saptırıcı olanlarından koru" derdi.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 530-532.

1344[19] Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, IX/4O, İbn Sa'd, Tabakatul-Kubra, Vlll/137.

Bunun üzerine oradan ayrılıp Hafsa'nın yanına gittim ve! -Sen Rasulullah'a kafa mı tutuyorsun?dedim. Hafsa: -Evet diye cevap verdi. Ben:
-Sizden biriniz onu bütün gün akşama kadar terk mi ediyor? dedim. Hafsa:
-Evet dedi.Ben:
-Sizden bunu yapan kendine yazık etmiştir ve o zarardadır. Biriniz Peygamber'in (s.a.v.) .öfkesinden dolayı Allah'ın kendisine öfkelenmeyeceğinden emin midir? O halde böyle olan Helak olmuş demektir, dedim.
Daha sonra, ağlarken Hafsa'nın yanına girdim. -Rasulullah (s.a.v.) sizi boşadı mı? dedim. Hafsa:
-Bilmiyorum. O şuradaki meşrebe'de inzivaya çekilmiş bulunmaktadır, dedi. O (Rasulullah) hanımlarına çok kırıldığı için, bir ay yanlarına girmemeğe yemin etmişti. 1345[20]
1326- Cabir şöyle anlattı:
Ebu Bekr, Rasulullah'ın yanına girmek için izin istemeye geldi. Fakat birçok kişi kapıda oturuyorlardı. Onlara izin verilmemişti. Ebu Bekr ile Ömer'in girmelerine izin verildi. Onlar içeriye girdiler. Peygamber (s.a.v.) etrafında hanımları, kendisi de suskun bir halde oturuyordu.
Ömer kendi kendine: Rasululîah'a (s.a.v.) birşey söyleyeyim, belki güler, dedi. Sonra:
-Ya Rasulallah! Zeyd'in kızını bir görseydin. (Ömer kendi hanımım kastediyordu). Benden nafaka istedi. Ben de kalktım onun boğazını sıktım dedi.
Rasulullah (s.a.v.) dişleri görününceye kadar güldü ve: -"Bunlar da, etrafımda gördüğün gibi nafaka istiyorlar" dedi.

1345[20] Buharî, Sahih, kitabu'n-nikah, bab: 83; Müslim, talak, hadis: 34; Tirmizî, Sünen, kitabu't-tefsir, sure: 66.

Ebu Bekir, dövmek için kalkıp Aişe'nin yanına gitti. Ömer de kalkıp Hafsa'nın yanma gitti. Her ikisi de:
-Siz Rasulullah'tan (s.a.v.) kendisinde bulunmayan bir şeyi istiyorsunuz ha! dediler.
Rasulullah (s.a.v.) o ikisini dövmekten men etli. Hanımları:
-Vallahi! Buradan kalktıktan sonra, artık onda olmayan birşeyi istemeyeceğiz, dedi.
Allah Teala, tahyir (seçimi yapma) ayetim indirdi. Rasulullah (s.a.v.) bu ayeti açıklamağa Aişeden başladı ve:
- "Ben sana birşey anlatacağım. Ama, ebeveynine danışmadan hemen cevap vermeni istemiyorum dedi. Aişe;
-Nedir o? dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ey Peygamber! Hanımlarına söyle..." ayetini okudu.1346[21] Aişe:
-Senin hakkında ana ve babama mı danışacağını. Ben, Allah'ı ve onun Rasulünü tercih ediyorum. Ayrıca senden, seni tercih ettiğimi hanımlarından hiçbirine söylememeni istiyorum, dedi. Rasulullah:
- "Allah beni güçlük çıkarıcı olarak göndermedi. Ancak beni, öğretici ve kolaylaştırıcı olarak gönderdi. Onlardan, sorana mutlak haber vereceğim" dedi.1347[22]

Rasulullahın Çocukları Ve Sayıları

1327) îbn Abbas şöyle anlattı:
Rasulullah'm (s.a.v.), Peygamber olmadan önce Mekke'de doğan ilk çocuğu; El-Kasım'dır. Rasulullah (s.a.v.) onunla

---

1346[21] Ahzab Suresi, 28-29.
1347[22] Müslim, Sahih, krtabu'Malak, 29; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, Vll/38; Suyutî Camıu'l-Kebır, 4972; Durru'l-Mensur, V/194.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 532-534.

künyelenmiştir. Daha sonra, Zeyneb, Rukayye, Fatıma ve Ummu Kulsum doğmuştur.
îslâmi devirde, Abdullah doğmuştur. Ona et-Tayyib ve et-Tahir de denilmiştir.
Bu çocukların hepsinin annesi Hatice Bint Huveylid'dir.
Çocuklarından ilk Ölen, El-Kasun'dır. Daha sonra, Abdullah öldü, El-As îbn Vail şöyle demişti:
' Onun nesli kesildi O ebterdir (sonu kesik). Bunun üzerine Allat Teala "Asıl sonu kesik olan seni kötüleyendir" ayetini indirdi. 1348[23]

1328) Cubeyr îbn Mut'im'in babası şöyle dedi: El-Kasım iki yaşındayken öldü.
Muhammed îbn Umer şöyle anlattı:
Safîyye Bint Abdülmüttalib'in azatlı cariyesi Suleyma, Haticenin çocuklarına ebelik yapardı. O, erkek çocuk namına iki koyun, kız çocuk namına da bir koyun akika kurbanı keserdi. Hatice'nin iki çocuğu arasında bir yıl vardı. Çocuklar için süt anne tutar daha doğum yapmadan buna hazırlık yapılırdı.
Ebu Bekir El-Berki şöyle demiştir:
Et-Tayyib ile el-Mutayyeb, bir batında (ikiz olarak) doğmuşlardır. Et-Tahir'le el-Muttahher de bir batında doğmuşlardır. Doğrusu, bu lakapların Abdullah'a ait olduğudur. Çünkü o, İslâm geldikten sonra doğmuştur.
İbrahim ise, Mariye'dendir. O, onaltı ay yaşamıştır. On sekiz ay yaşadı diyenler de vardır.
Zeyneb, Rasulullah'm en büyük çocuğudur. Hicretin sekizinci yılında vefat etmiştir.
Rukayye'yle Osman (İbn Affan) evlendi. Hicretin on yedinci ayının başında vefat etti. Osman, Rukayye'den sonra Ummu

---

1348[23] Kevser Suresi,3.

Kulsum'la evlendi. Ummu Kulsum, hicretin dokuzuncu yılında vefat etti.

Fatıma, Peygamberlik gelmeden beş yıl önce doğdu. Doğrusu, onun, Rasulullah'm kızlarının en küçüğü olduğudur. Ez-Zube>r îbn Bekkar, Rasulullah'm kızlarının en küçüğünün Rukayye olduğunu, söylemiştir.1349[24]

YÎRMİALTINCI BÖLÜM

RASULULLAH’IN SEFERLERİ (YOLCULUKLARI)

Rasulullahın Yolculuğa Çıktığı Gün

1329) Abdurrahman İbn Ka'b'ın babası şöyle dedi:

Rasulullah'ın (s.a.v.), yolculuğa perşembe günü dışında çıktığı pek az olurdu.

1330) Ummu Seleme şöyle dedi:

"Rasulullah (s.a.v.) perşembe gününü severdi ve perşembe gününde yolculuğa çıkmak hoşuna giderdi."1350[1]

1331) Hz. Aişe şöyle dedi:

"Rasulullah (s.a.v.) pazartesi ve perşembe günü yolculuğa çıkmayı severdi."1351[2]

Rasulullabın Yolculuğa Çıktığında Söylediği (Yaptığı Dua)

1332) İbn Abbas şöyle dedi:

1349[24] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 534-535.

1350[1] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, Tarihu'l-Hatİb, XIV/219.

1351[2] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 537.

Rasulullah (s.a.v.) bir sefere (yolculuğa) çıkmak istediğinde şu duayı yapardı:
"Allah'ım! Yolculuk esnasında arkadaş olan, geride kalan aileyi koruyup gözeten sensin. Allah'ım! yolculuktaki fitneden, dönüşün tasasından sana sığınırım. Allah'ım! Yeryüzünü bizim için kabzet yolculuğu bize kolaylaştırır."1352[3]
1333) Abdullah îbn Sercis şunu anlattı:
Peygamber (s.a.v.) bir yolculuğa çıktığında şu duayı yapardı.
"Allah'ım! Yolculuğun meşakkatinden, dönüşün tasasından, iyi halden kötüye dönmekten, mazlumun bedduasından, aile ve malda kötü halden sana sığınırım."1353[4]
1334) Abdullah îbn Ömer şunu söyledi:
Peygamber (s.a.v.) hayvanına binince yani yolculuğa çıkınca üç defa tekbir getirip şöyle derdi:
"Bunu, bizim hizmetimize vereni teşbih ve takdis ederiz, yoksa biz bunlara güç yetiremezdik. Biz şüphesiz Rabbimize döneceğiz." 1354[5]
Daha sonra şöyle derdi:
"Allah'ım! Bu seferimde senden taatle takva ve amellerden rızana uygun olanı dilerim. Allah'ım! Yolculuğumuzu kolaylaştır, yerin uzaklığım bize yaklaştır. Allah'ım! Yolculukta arkadaşım ve

---

1352[3] İmam Ahmed, Masned,l/265; İt/144, 150, 401, 433; V/83; Hakim, Müstedrek, H/99; Beyhakî, Sunenu'i-Kubra, V/252; İbnu's-Sınnî, Amelu'l-yevmi ve'l-leyle, 486, 487, 525; İbn Hıbban, Sahih, 2350 (Mevand), Ibnu'i-Huzeyme, Sahih, 2533; Ibn Ebi Şeybe, Musannef, X/359; Xll/517; Nevevî, Ezkâr, 198; Zebîdî, İthaf, İV/326
1353[4] Müslim, Sahih, kitabul-hac, 425-427; Nesaî, VI! 1/282; İbn Mace, Sünen, 3888; Ahmed, Musned, 11/150, 433, V/82, 83; Darimî, Sünen, ti/287, İbnu's-Sınnı, Ameli'! yevmi ve'l-leyle, 486, 487. 492, Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, 111/122, İbn Asakır, Tarih, H/98
1354[5] Zuhruf Suresi. 13-14

ailemi koruyup gözeten sensin.
Allah'ım! Yolculuğumuzda bize arkadaş ol. Ailemiz için halef (koruyup gözeten) ol."1355[6]
1335) Ali îbn Rabia şunu anlattı:
Ali'ye binmesi için bir hayvan getirildi. Ayağını üzengiye koyunca:
-Bismillah, dedi. Üzerine oturup yerleşince; Allah'a hamdolsun! Bunu bizim hizmetimize vereni teşbih ve takdis ederiz, yoksa biz bunlara güç yetiremezdik. Biz, şüphesiz Rabbimize döneceğiz, dedi. Sonra üç defa Allah'a hamdetti. Üç defa da tekbir getirdikten sonra:
-Seni her türlü kusur ve noksanlıktan teşbih ederim. Senden başka ilah yoktur. Ben kendime zulmettim. Beni bağışla dedi.
Daha sonra güldü. Ben:
-Ey müminlerin emiri! Niçin gülüyorsun? dedim. O da şu cevabı verdi:
-Ben, Rasulullah'm (s.a.v.), bu yaptıklarımı yaptığını sonra güldüğünü gördüm! Neden güldün ya Rasulaliah! dedim. O da şu cevabı verdi.
"Rab, kulu; Rabbim! Beni bağışla, dediğinde ondan hoşlanır ve şöyle der; "Kulum, benden başka günahları bağışlayacak birisinin olmadığını bildi."1356[7]

Rasulullah Yolcuyu Nasıl Uğurlardı?

1336) Salim rivayet etti: İbn Ömer, yolculuğa çıkmak isteyen

1355[6] Tirmızi, Sünen, 3447; Ebu Davud, Sünen. 2902; İmam Ahmed, Musned, İl/ 144; Darımı, Sünen, H/287
1356[7] Ahmed İbn Hanbel, Musned, I/975 Suyutî, Durru'l-Menşur, VI/14. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 537-539.

kimseye:
-Yaklaş bana! Seni Rasulullah'm (s.a.v.) bizi uğurladığı gibi uğurlayayım, der ve şunları ilave ederdi:
"Dinini, emanetini ve işinin hatimelerini (sonuçlarını) Allah'a ısmarlıyorum."1357[8]
1337) îbn Ömer şöyle dedi:
Peygamber (s.a.v.) ashabından birini uğurladığında şöyle derdi:
"Allah sana, takvayı azık kılsın! Günahlarını bağışlasın! Nerede olursan ol, seni hayırla karşılaştırsın."1358[9]

Rasulullah'ın Yolculukta Yürüyüşü Nasıldı?

1338) Urve rivayet etti:
Ben yanmdayken Usame'ye, Veda haccmda Rasulullah'm (s.a.v.) nasıl yürüdüğü soruldu. Usame:
-O, hayvanı kendi haline bırakıyor ve o şekilde gidiyordu. îmkân bulduğunda koşturuyordu" cevabını verdi. 1359[10]

1357[8] Hakim, Mustedrek, İ/442; H/97; Ebu Davud, Sünen, kitabu'i-cıhad, bab: 80; Tırmızî, 3442, 3443; İbn Mace, Sünen, 2826. Bakınız: İthafu's-Sadetı'l-Muttakın, İV/325, Vİ/ 400, 401.
1358[9] Tirmizî, Sünen, 3444; ibnuVSınnî, Amelu'l-Yevmı ve'l-leyie, 496, 497, 500, 527. Bakınız-İthaîu's-Sadetri-Muttakîn, İV/325; VI/401, 402, Nevevî, Ezkâı, 116.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 539.
1359[10] Daha önce kaynakları geçti.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 539.

Rasulullahın Geceleyin Bir Yerde Konakladığında Yaptığı Dua

1339) Ibn Ömer şöyle dedi:
Rasulullah gazaya (savaşa) veya yolculuğa çıktığında karanlığın bastırdığı (gecenin olduğu) yerde (o yeri kastederek) şöyle derdi:
"Benim ve senin Rabbin Allah'tır. Senin şerrinden, senin içindekilerin şerrinden ve senin üzerinde yürüyenlerin şerrinden Allah'a sığınırım. Her aslanın ve siyah renkli olanın, her yılan ve akrebin-şerrinden, beldenin sakinlerinin şerrinden ve her babanın ve doğmasına sebep olduğu şeyin şerrinden Allah'a sığınırım."1360[11]

Rasulullah1n Seher Vakti Yaptığı Dua

1340) Ebu Hureyre şöyle dedi:
Peygamber (s.a.v.)bir yolculukta olduğu ve seher vakti kalktığında:
"Bir dinleyen (şu sözümü) başkalarına işittirsin. Biz, Allah'a nimetlerinden ve güzel imtihanından dolayı hamdederiz. Ey Rabbimiz! Bizi koru! Üzerimize bol nimetlerinin fazlasını ver. Bunu, Cehennemden Allah'a sığınarak söylüyorum" derdi.1361[12]

1360[11] Darimî, Sünen, H/4; İbnu's-Sınnî, Amelu'l-yevmı ve'Meyle, 638; Ebu Nuaym, Tarihu Isbehan, 1/64. Bakınız: Keşfu'l-Hafa, 1/512.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 539-540.
1361[12] Müslim, Sahih, kitabu'z-zıkr ve'd-dua, bab: 18; Ibnu's-Sınnî, Amelu'l-yevmi ve'l-leyle, 507; Nevevî, Ezkâr, 72; Tebrızi, Mışkatu'l-MesabÎh.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 540.

Rasulullahın Hayvan Üzerinde Nafile Namaz Kıldığı

1341) Enes şöyle anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.), hayvanı üzerinde namaz kılmak istediğinde, kıbleye yönelir, namaz için tekbir alır, hayvanı kendi haline bırakır ve hayvanın yöneldiği tarafa doğru namazını kılardı." 1362[13]

Rasulullahın Yolculuktan Döndüğünde Söyledikleri

1342) îbn Ömer şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.), bir savaş, hac veya umreden döndüğü zaman, yüksek bir yerde üç defa tekbir getirir sonra şöyle derdi:
"Allah'tan başka ilâh yoktur. O, tektir. Ortağı yoktur. Mülk O'nundur. Hamd da O'na mahsustur. O, her şeye kadirdir. Biz dönen, tövbe eden kimseleriz. Rabbimize ibadet eden ve hamdedenleriz. Allah, sözünde sadıktır. Kuluna yardım etti. O, tek başına hizipleri (kabile ve grupları) yenmiştir."1363[14]
1343) îbn Abbks şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) yolculuktan dönmek istediğinde şöyle derdi:
"Biz dönenleriz, tövbe edenleriz ve ancak Rabbımiza Hamdedenle-riz."

1362[13] İmam Ahmed, Musned, IH/203.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 540.
1363[14] Buharî, Sahih, IH/9, İV/9, VI/93, VII/219, Vlll/52,102,94; V/142; Müslim, Sahih, kitabu'l-hac, hadis: 428, 429; Tırmızî, Sünen, 3440; imam Ahmed, Musned, I/256,11/21, 38, 150; İV/281, 289,298; İbn Sa'd, Tabakatul-Kubra, H/57, VIIİ/89; Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, XI/280; Xll/369; Bağavî, Şerhu's-Sunne, Xl/31

Ailesinin yanma girdiğinde de:
-Biz Rabbimize dönüyoruz ve üzerimizde hiç bir günah bırakmayacak şekilde Ö'na tövbe ediyoruz" derdi.1364[15]

Seferden Geldiğinde Rasulullah'ın Yaptığı Şey

1344) Abdurrahman îbn Ka'b îbn Malik'in babası şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.) bir seferden ancak, gündüz kuşluk vakti gelirdi. Geldiği zaman (işe) mescid'den başlar; orada iki rek'at namaz kılar, sonra orada otururdu." 1365[16]
1345) Ka'b îbn Malik şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.), seferden geldiğinde, işe mescidden başlar ve orada iki rek'at namaz kılar sonra, cemaatin meselelerini halletmek ve onların hallerini hatırlarım sormak için bir süre otururdu." 1366[17]

Rasulullahın Evine Geceleyin Gelmediği

1346) Enes îbn Malik şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v,) ailesinin yanma (evine) geceleyin gelmezdi.

1364[15] Yukarıdaki dipnota bakınız.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 540-541.
1365[16] Müslim, Sahih, saiatu'i-musafırin, bab: 12; Ebu Davud, Sünen, 2781; Ahmed, Musned, M/455; VI/386; Beyhaki, Sünenu'l-Kubra, V/261; îbn Ebi Şeybe, Musannef, Ü/28; Abdurrezzak, Musannef, 4864; Ebu Avane, Musned, 1/417; Tarihu'l-Hatıbi Vili/205; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 44.
1366[17] Yukarıdaki dipnota bakınız.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 541.

Onların yanına ya sabah ya da akşamleyin gelirdi."1367[18]

YİRMIYEDINCİ BÖLÜM

RASULULLAHIN SAVAŞ ALETLERİ

Rasulullah'ın Kılıcı

1347) îbn Abbas şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) kılıcı Zülfıkar'ı, Bedir savaşında ganimet fazlası olarak aldı. Bu (Zülfîkar) Uhud savaşında, hakkında rüya gördüğü kılıçtır."
1348) Hz. Ali şöyle dedi:
"R&sulullah'm (s.a.v.) kılıcının adı Zülfıkar'dır."1368[1]
1349) Ibn Asım şöyle dedi:
Ali İbnu'l Huseyn bize, RasuluUah'm (s.a.v.) kılıcını çıkardı. Kabzasının başı, bağının halkaları ve zincirleri gümüştendi. Onu sıyırdığımda incecik olduğunu gördüm. Zülfîkar daha önce Münebbih fbnu'l Haccac es-Sehmi'nindi. Rasulullah (s.a.v.) onu, Bedir savaşında almıştı. 1369[2]
1350) Enes şöyle dedi:
"RasuluUah'm kılıcının kabzasının ucu, gümüştendi." 1370[3]

1367[18] Buhari, Sahih, III/9; Müslim, Sahih, kitabu’l-İmare, bab;56; İmam Ahmed, Müsned, III/125,204,240,. Bakınız: Fethul-Bari, IX/340. Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 541.
1368[1] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 139; İraki, Tahricu'l-İhya, H/376.
1369[2] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 142.
1370[3] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 140; !bn Ebı Hatim, Ilelul-Hadis, 938. Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 543.

Rasulullahın Zırhı

1351) Hz. Ali şöyle anlattı:
"Rasuhıllah'm zırhının adı Zulfudul'du." 1371[4]
1352- Cabir İbn Abdillah şunu anlattı:
Ali İbnul Huseynbize Rasulullah'ın zırhını çıkarıp gösterdi. O, iki halkası bulunan, ince, Yemen işi bir zırhtı. Halkalarından tutulursa kısalırdı. Sahverilirse yere değerdi.
1353) Cafer îbn Muhammed'in babası şöyle dedi: "Rasulullah'm (s.a.v.) zırhında iki gümüş halka vardı." 1372[5]
1354) Es-Saib îbn Yezid şöyle dedi:
"Uhud günü, Rasulullah'm üzerinde üst üste giyilmiş iki zırh vardı."1373[6]

Rasulullahın Miğferi

1355) Enes şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) fetih günü Mekke'ye başında demirden bir miğfer olduğu halde girdi." 1374[7]

1371[4] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebı, 141.

1372[5] 1216 no!ü dipnota bakınız.
1373[6] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 544.
1374[7] Musiim, Sahih, kıtabu'İ-hac, hadis: 450; Buharî, Sahih, kitabu's-seyd, 18; kita-bu'l-cıhad, bab./i 69: mağazi, bab: 48, Hbas, bab:17; Ebu Davud, cıhad, bab:117; Tirmizî, ci-had, bab: 18; Nesaî, menasik, bab: 107; İbn Mace, cıhad, bab:1B; Darımı, Menasik, bab:88; İmam Malik, hac, hadis: 247; Ahmed, Musned, İli/109, 164,180, 186, 224, 231, 232, 240. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 544.

Rasulullahın Yayı

1356) îbn Abbas şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) seferdeyken, cuma günü, onlara, ayakta bir yaya dayanarak hutbe okuyordu." 1375[8].

Rasulullâh'ın Kargısı

1357) Enes şöyle dedi:
"Peygamber'in (s.a.v.),önüne dikip, ona doğru yönelerek namaz .kıldığı bir mızrak veya asası (bastonu) vardı." 1376[9]

Rasulullahın Mızrağı

1358) İbn Ömer şöyle dedi:
"Peygamber'in (s.a.v.) mızrağı önüne dikilir. Kendisi ve cemaat onun arkasında namaz kılarlardı. Bunu seferde de yapardı. Bundan dolayı valiler de böyle yapmışlardır." 1377[10]
1359- ibn Yezid şöyle dedi:
Necdetül-Haruri beni Rasulullah'ın (s.a.v.) Önüne namaz kılarken mızrak dikilir miydi? diye sormak üzere îbn Abbas'a gönderdi. İbn Abbas da:

1375[8] Daha önce kaynaklan geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 544.
1376[9] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 139.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 544.
1377[10] Kaynaklan biraz ilerde gelecek.

-Evet Hayber'de, cevabını verdi.1378[11]

Rasulullahın Bayrağı Ve Sancağı

1360) Abdullah Ibn Bureyde'nin babası şöyle dedi: "Rasulullah'ın bayrağı siyah, sancağı beyazdı." 1379[12]

1361) Hz. Aişe'den rivayet edildi:

"Rasulullah'ın (s.a.v.) sancağı beyazdı. Bayrağı da Aişe'nin üzeri deve palanı şekilleriyle nakışlı peştemalından olup siyahtı." 1380[13]

1362) Muhammed İbnu'l-Kasım'ın azatlı kölesi Yunus İbn Ubeyd şöyle anlattı:

Muhammed Ibnu'l-Kasım beni el-Bera îbn Azib'e Rasulullah'ın bayrağının nasıl olduğunu sormak üzere gönderdi. El-Bera Ibn Azib:

"O, siyah, dört köşe nemireden (siyah-beyaz çizgili yün kumaştan) di" cevabını verdi. 1381[14]

1363) îbn Abbas şöyle dedi:

"Rasulullah'ın (s.a.v.) bayrağı siyahtı. Sancağı da beyazdı. Sancağının üzerinde "Lâ ilahe illallah, Muhammedun Rasulullah" yazılıydı." 1382[15]

1378[11] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 544-545.

1379[12] Kaynakları biraz ilerde gelecek.

1380[13] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 143,144,145, fbn Ebi Şeybe, Musannef, XII/514.

1381[14] Biraz ilerde kaynağı gelecek.

1382[15] Bağavi, Şerhu's-Sunne, X/4Û4; Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebı, 143,144,145; Ze-bıdı, İthafu's-Sadeti'l-Muttakin, VII/131 (Zebİdi bunu fbn Abbas'ın hadisinden Tirmizi, ibn Mace ve Hakim'e nisbeî eîti. Hakim, bunun

1364) El-Hasan şöyle dedi:
"Rasulullah'ın bayrağına Ukab denilirdi." 1383[16]

Rasulullah'ın Kadîb'i (Değneği)

1365) Ebu Said şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) urcunları (baston, dayanma değneklerini) severdi. Bir tanesi devamlı elinde olurdu. Bir gün elinde bir urcun olduğu halde mescide girdi. Kıble tarafında bir balgam gördü. Urcunla onu kazıdı."1384[17]
1366) Ebu'z-Zubeyr şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) elinde bir baston bulunduğu halde hutbe okuyordu."
1367) Ali İbn Ebi Talib şöyle dedi:
"Rasulullah (s.a.v.) Bakiulğarkad'daydı. Yanında baston bulunduğu halde oturdu, onu elinde evirip çevirmeğe başladı." (1229). 1385[18]

Musannif (Ebu'l-Ferec İbnu'l-Cevzî) şöyle dedi:
Rasulullah'a (ait) bir Kadib (değnek) bugün halifelerde bulun-

---

hakkında konuşmadı Senedindeki Yezid İbn Hıböarrın zayıf olması sebebiyle onu sahih saymadı.)
1383[16] Zebidi, İthatu's-Sadeti'l-Muttakin, VII/131 (Zebidı bunu zayıf bir senetle Ebu Hureyre'nin hadisinden Ibn Adİyy'e nisbet etmiştir); Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebı, Hasen'in hadisinden mursel olarak.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 545.
1384[17] Ebu Davud, Sünen, 480; İmam Ahmed, Musned, IH/9, İbn Ebi Şeybe, Musannef, '3, el-Hİndi, Kenzu'l-Ummal, 18463; Suyutî, el-Hebaik m i ne" I-M e laik, 80
1385[18] Ebu^ş-Şeyh, Ahiaku'n-Nebi, 147.

maktadır.[1386[19]]

Rasulullahın Asası

1368) İbn Abbas şöyle dedi:
"Asaya dayanmak Peygamberlerin ahlakmdandı. Rasulullah'm dayandığı bir asası vardı. Asaya dayanmayı da tavsiye ederdi." [1387[20]]

YİRMİSEKİZİNCİ BÖLÜM

RASULULLAH'IN GAZVELERİ

Rasulullah (s.a.v.) yirmi yedi gazve yaptı. Bunlardan yedisinde: Bedir, Uhud, Mureysi, Hendek, Kureyza, Hayber, Fetih (Mekke'nin Fethi), Huneyn ve Taif te savaştı.
Beni Nadir, Vadi'1-Kura ve Gabede de savaştığı söylenmiştir. İnşaallah biz O'nun gazvelerine kısa bir şekilde işaret edeceğiz.[1388[1]]

Rasulullahın Düşmanla Çarpışmağa Gittiğinde Söyledikleri

1369) Enes şöyle dedi:
Peygamber (s.a.v.) gazaya (düşmanla çarpışmağa) çıktığında

1386[19] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 546.
1387[20] Ebu'ş-Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 240; Etbani, Silsiletu'z-Zaife, 916. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 546.
1388[1] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 547.

şöyle derdi:
-"Allah'ım! Benim desteğim sensin. Benim yardımcın sensin. Ben, senin sayende savaşırım." 1389[2]

Rasulullahın Ebva Gazası

Ebva yani Veddan gazası, Rasuîullah'm bizzat katıldığı gazaların ilkidir.
Hicretin on ikinci ayının başlarında meydana gelmiştir.
Sancağı Hamza taşımıştır. Rasulullah (s.a.v.) muhacirler arasında yola çıkmıştı. İçlerinde Ensar'dan kimse yoktu. Kureyş'e ait bir kervanla karşılaşmak için Ebva'ya gitmişti. Hiçbir çarpışma olmamıştı. O sırada Damre oğullarının seyyidi (lideri) olan Mahşi ibn Amr ed-Damri ile, Peygamber (s.a.v.) onlarla çarpışmamak, onlar da Rasulullah'la (s.a.v.) çarpışmamak üzere bir anlaşma yaptı. Aralarında bir de yazı (belge) yazıldı.
Rasulullah (s.a.v.) Medine'ye döndü. Bu sefer onbeş gece sürdü.1390[3]

Rasulullah'ın Buvat Gazası

Rasulullah'm Medine'ye hicretinin onüçüncü ayının başlarında meydana geldi. Sancağı Sa'd îbn Ebi Vakkas taşıdı. Rasulullah (s.a.v.) Sa'd İbn Muaz'ı Medine'de yerine vekil bıraktı.
Rasulullah (s.a.v.) Kureyş kervamyla karşılaşmak üzere ikiyüz kişiyle birlikte yola çıktı. O kervanda Umeyye İbn Halef, yüz

---

1389[2] İmam Ahmed, Musned, 111/184; İbn Hıbban, Sahih, 1661 (Mevanid); Abdur-rezzak, Musannef, 9517. Bakınız: Ithafu's-Sadetı'l-Muttakin, V/105
1390[3] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 547-548.

Kureyşli ve beşyüz deve vardı.
Rasulullah (s.a.v.) Rudva nahiyesinde Heyyene dağlarından biri ve Medine'ye dört bürüd (otuzaltı mil) kadar uzaklıkta olan Bürüd'e vardı. Hiçbir çarpışma yapmadan Medine'ye döndü.1391[4]

Rasulullahev Kurz İbn Cabiri Aramak İçin Yaptığı Gaza

Bu da, hicretin onüçüncü ayının başlarında oldu. Kurz, Medine'nin yayılmakta olan hayvanlarına baskın düzenleyip onları sürüp götürmüştü. Rasulullah (s.a.v.) Bedrin bir nahiyesi olan Sefvan vadisine kadar giderek onu aradı. Kurz'u kaçırdığı için geri döndü.1392[5]

Rasulullahın Zuluşeyre Gazası

Bu, Rasulullah'm (s.a.v.) hicretinin onaltmcı ayının başında oldu. Rasulullah (s.a.v.) Ebu Seleme'yi Medine'de yerine vekil bıraktı. Rasulullah'la (s.a.v.) ashabı nöbetleşe binmek üzere otuz deveyle yola çıktılar. Kureyş'in mallarının, bulunduğu kervanla karşılaşmak üzere yola çıktı. Medine'ye dokuz bürüd uzaklıktaki Zuluşeyre'ye kadar vardı. Kureyşli-ler kaçtılar.
Şam'dan dönen kervanı, Kureyşliler korumağa çıktılar ve Bedir savaşı oldu.1393[6]

1391[4] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 548.
1392[5] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 548.
1393[6] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 548.

Rasulullah'ın Bedir Savaşı

Ebu Sufyan'm yanında, Kureyş'e ait ticaret malları vardı. Ebu Sufyan'm yanındaki adamları azdı.
Rasulullah ashabını çağırdı, onlar malları aramağa çıktılar.
Bu, Ebu Sufyan'a ulaştı. Bunun üzerine Ebu Sufyan, Damdam îbn Amr'ı mallarını korumak için Kureyş'i harbe çağırmak üzere Mekke'ye gönderdi. Damdam, devesinin burnu kesik, gömleği yırtık bir halde:
"Ey Kureyş topluluğu! Koku yüklü kervanınızı kurtarmağa koşun!
Koku yüklü kervanınızı kurtarmağa koşun! Ebu Sufyan'm yanındaki mallarınıza Muhammed'le ashabı saldırdılar. Ona erişebileceğinizi sanmıyorum, îmdat! îmdat" diye bağırdı. Kureyş'liler hemen hazırlanıp yola çıktıİar.
1370) Ibn Abbas şunu anlattı:
Damdam Mekke'ye gelmeden üç gece Önce, Atike Bint Abdılmuttalib bir rüya gördü ve ondan korktu. El-Abbas'a bunu anlatıp şöyle dedi:
Kavminin başına bir kötülük gelmesinden korktum. Şunu gördüm: Deveye binmiş bir adam gelip Ebtah'ta durduktan sonra avazı çıktığı kadar şöyle bağırdı: Ey vefasızlar! Üç gün içinde vurulup düşeceğiniz yerlere yetişin. Halk onun başına toplandı. Sonra o adam Mescid'e girdi. Halk da kendisini takip ediyordu. Devesi Kabe'nin arkasında durdu. O yine: Ey vefasızlar! Uç gün içinde vurulup düşeceğiniz yerlere yetişin diye bağırdı. Sonra devesi Ebu Kubeys dağının başında durdu. Orada da aynı şekilde bağırdı. Sonra bir kaya alıp yuvarladı. Kaya yukardan aşağıya yuvarlanarak dağın dibinde parçalandı. Mekke evlerinden, o parçaların girip isabet etmediği ne bir ev, ne bir mahal kaldı.

El-Abbas: Sen bu rüyayı gizle, dedi.
El-Abbas oradan ayrılınca Ebu Cehil'le karşılaştı ve Ebu Cehil:
- Ey Abdulmuttaliboğulları! Sizin şu kadın peygamberiniz de ne zaman türedi? dedi. Ben de:
- Nedir bu? dedim. Ebu Cehil:
- Atike'nin gördüğü rüya. Siz erkeklerinizin peygamberliklerine razı olmadınız da, kadınlarınız da mı peygamberliğe kalkıştı? Uç gün geçer, bundan birşey zuhur etmezse, hakkınızda, Araplar arasında, sizin kadınlarınızdan daha yalancısının bulunmadığını yazacağız.
El-Abbas: Onun herhangi birşey görmüş olduğunu inkar ettim. Akşamleyin Abdulmuttalib oğullan kadınlarından gelmedik hiçbir kadın kalmadı ve: Demek siz şu pis herifin erkeklerinize ve kadınlarınıza dil uzatmasını hoş gördünüz dediler.
Onunla karşılaşmak için dışarı çıktım. Ama beni görünce ortadan kayboldu. Ben de kendi kendime: Bu, hakaret edeceğimden korktu, dedim. Halbuki o, Damdam'm sesini duymuş ve o tarafa gitmişti.
Tefsirciler şöyle derler: Rasulullah (s.a.v.) Mekke'lilerin geldiğini duyunca, ashabıyla görüş alış-verisinde bulundu. Ebu Bekir güzel bir konuşma yaptı. Ömer de (güzel bir konuşma) yaptı.
El-Mikdad da şöyle konuştu:
- Ya Rasulallab! Allah sana emrettiyse onu yerine getir. Biz seninle birlikteyiz. Vallahi, biz israil oğullarının Musa'ya dediği gibi: Git, sen ve rabbin ikiniz onlarla çarpışın da biz de burada oturalım, demeyiz. Seni hak dinle gönderene yemin olsun! Sen bizi Berkulğımad'a kadar yürütecek olsan (yani Habeşistan'daki bir şehre), oraya kadar gider, senin peşinde olanlarla savaşırız.
Rasulullah (s.a.v.) ona hayır duada bulundu. Daha sonra Rasulullah (s.a.v.) Ensar'ı kastederek:
- Siz de bana yol gösterin, tavsiyelerde bulunun, dedi. Sa'd İbn

Muaz şöyle konuştu:
- Dilediğin şeyi yap. Seni hak dinle gönderen Allah'a yemin ederim ki, sen bize şu denizi gösterip dalarsan, biz' de seninle birlikte dalarız. Biz, harp esnasında dayanan ve sabreden kimseleriz. Allah'ın bereke-tiyle bizi yürüt. Rasulullah (s^a.v.):
- "Allah'ın bereketiyle yürüyün, size müjdeler olsun! Allah, bana iki grupdan birini vadetti. Vallahi, ben, şimdi sanki Kureyş kavminin harp meydanlarında vurulup düşecekleri yerlere bakıyor, oraları görüyorum" dedi.
Daha sonra yola çıktı ve Bedir'e yakın bir yerde konakladı.
Ebu Sufyan kervanı kurtarıp Kureyşlilere şu haberi göndermişti:
- Allah mallarınızı kurtardı, artık dönün. Ebu Cehil ise:
- Vallahi Bedr'e varır, -Bedir'de Arapların toplantı yerlerinden birisidir. Her yıl orada panayır kurulur ve toplanılırdı.- orada üç gün kalırız, develer boğazlayıp yemekler yeriz, şaraplar içeriz, cariyelere defler çaldırırız. Araplar bizi dinlerler. Bundan sonra bizden daima korkarlar, dedi.
Bu haber Ebu Sufyan'a ulaşınca;
-Yazık oldu kavmime! Bu Amr îbn Hişam'm işidir. Yani Ebu Cehil'm işidir, dedi. Daha sonra müşriklere yetişip onlarla birlikte gitti.
Rasulullah için bir gölgelik yapıldı. Rasulullah onun içine girdi. Umeyr îbn V ehb Rasulullah'm ashabına bakıp kendi arkadaşlarına:
- Beti, Yesribİn su taşıma develerinin ölümü taşıdıklarını görür gibiyim. Onların kılıçlarından başka sığınakları yok. Sizden birini öl-durmedikçe, onlardan birinin öldürüleceğini zannetmiyorum. Onlar kadar, adamınız öldürüldükten sonra yaşamanın ne kıymeti kalır? dedi.
Utbe dönmeğe niyet etti. Ebu Cehil ona: -Senin korkudan ciğerin şişmiş, dedi.

Rasulullah (s.a.v.) sancakları verdikten sonra, kıbleye yöneldi ve ellerini uzatarak:
-Allah'ım! Sen bu, sayıca az topluluğu helak edersen, artık sana yeryüzünde ibadet olunmaz, dedi,
Ridası düşünceye kadar, Allah'a dua etmeye ve yalvarmaya devam etti. Ebu Bekir yanma gelip ridasını aldı ve arkasından ayrılmadı. O şöyle dedi:
-Ey Allah'ın Peygamberi! Rabbine yalvardığın yeter artık! O, sana olan vadini yerine getirecektir.
Utbe, kardeşi Şeybe ve oğlu El-Velid'le birlikte çıktı. Mübarezeye (düelloya) çağırdı. Onların karşısına bazı ensarlı gençler çıktılar. Onlara:
-Biz sizi istemiyoruz, dediler. Sözcüleri:
-Muhammed! Bizim karşımıza, kavmimizden dengimiz olanları çıkar, dediler. Rasulullah (s.a.v.):
- Kalk Hamza! Kalk, Ubeyde! Kalk, Ali! dedi.
- Tamam sizler bizim şerefli denklerimizsiniz, dediler.[1394][7]
Ubeyde Utbe'yle, Hamza Şeybe'yle, Ali'de El-Velid'le düello etti.
Hamza, Şeybe'yi, Ali de El-Velid'i öldürdü. Ubeyde'yle Utbe karşılıklı olarak birbirlerine vurdular. Her ikisi de birbirlerini yaraladılar. Hamza'yla Ali, Utbe'ye saldırıp öldürdüler.
insanlar birbirlerinin üzerine yürüdüler. Rasulullah (s.a.v.), eline bir avuç ince kum alıp Kureyşlilere karşı durdu ve:
- "Yüzleri kara olsun" dedi. Ashabına da: "Saldırın" dedi.
Melekler indiler. Bir rüzgar geldi. Sonra o gitti. Başka bir rüzgar geldi. Daha sonra başka bir rüzgar geldi. Birincide, bin melekle birlikte Cebrail gelmişti. İkincide, bin melekle birlikte Mikail gelmişti. Üçüncüde, bin melekle birlikte İsrafil gelmişti. Meleklerin alâmeti, nurdan yeşil, sarı ve kırmızı sarıklardı. Onlar

---

[1394][7] Kenzu'l-Ummal, 36377.

alacalı atların üzerindeydi] er. Müşrikler atların kişneme seslerini duydular. Müslüman öldürmek için kafirin peşine düşüyor, kafirin başı, müslüman ona ulaşmadan önce önce düşüyordu.
Ve onlar hezimete uğradılar.
Kureyş ileri gelenlerinden yetmiş kişi öldürüldü. Yetmiş kişi de esir edildi. Rasulullah (s.a.v.) esirler hakkında ashabıyla istişarede bulundu. Ebu Bekir:
-Bunlar amcalarımızın oğulları ve kendi kabilemizdendir. Benim görüşüm onlardan fidye almamızdır. Bu fidyeler, kâfirlere karşı bize bir kuvvet olur. Belki onları [Allah] hidayete erdirir, dedi.
Ömer de şöyle dedi:
-Ben Ebu Bekir'in görüşüne katılmıyorum. Benim görüşüm şöyledir: Ömer'in akrabası olan falancanın boynunu vurmam için bana müsaade etmendir. Ali'ye de Akıl için müsaade et de onun boynunu vursun. Hamza'ya da kardeşi falanca için (Abbas için) müsaade et ki, onun boynunu vursun. Allah, müşriklere karşı kalplerimizde bir zayıflık ve yumuşaklık bulunmadığım bilsin. Bunlar, müşriklerin ileri gelenleri ve idarecileridir.
Rasulullah (s.a.v.) Ebu Bekir'in söylediğine meyletti ve onlardan fidye aldı.
1371) Abdurrahman şunu anlattı:
Bedir günü, ben harp safında durup sağıma ve soluma baktığımda, Ensar'dan iki delikanlının arasında olduğumu gördüm. Bunlardan savaşa en elverişli olanıyla birlikte bulunmayı istedim. Birisi gözleriyle beni süzerek:
-Amca! Ebu Cehil'i tanıyor musun? dedi. Ben de: -Evet. Ne yapacaksın onu? dedim.
-Duyduğuma göre o, Rasulullah'a sövmüş. Canım elinde olan Allah'a yemin olsun! Onu görürsem, ikimizden eceli gelen Ölmedikçe, şahsım onun şahsmdan ayrılmayacaktır, dedi.

Öbürü de, beni göz ucuyla süzerek, Öncekinin söylediğinin aynısını söyledi. Bu duruma hayret ettim. Bu sırada, gözlerim, hiçbir tarafa takılmadan müşriklerin içinde ileri geri dönüp duran Ebu CemTi görünce:
-Görüyor musunuz? îşte sorduğunuz kişi, dedim.
Ebu Cehil onlara doğru geldi. Gençler ona vurup öldürdüler. Sonra Rasulullah'a (s.a.v.) gidip durumu haber verdiler. Her ikisi de:
-Onu ben öldürdüm, dedi. Rasulullah (s.a.v.) kılıçlarına bakıp:
- "İkiniz de Öldürmüşsünüz" dedi. Ebu Cehil'in üzerindeki eşyanın Muaz bin Amr İbn El-Cemuh'a verilmesine karar verdi.
Bu iki zat Muaz İbn Amr'la, Muaz İbn Afra1 dır.1395[8]
1372) Ebu Ubeyde rivayet etti: Abdullah (îbn Mes'ud) anlattı:
O gün Ebu Cehil'in yanma vardım. Kılıcıyla, kendini insanlara karşı korurken yere yıkılarak ayağından vurulmuştu. O kılıcı aldım. Öldürünceye kadar ona vurdum. Öldürmeden önce:
-Ey Allah'ın düşmanı! Seni perişan ve rezil eden Allah'a hamdolsun, dedim. Ebu Cehil de:
-O, ancak kavminin öldürdüğü birisidir, dedi. -Kılıcımla ona vurmaya başladım, ama onu Öldüremedim. Elini yaraladım. Kalıcı düştü. Onu alıp Öldürünceye kadar ona vurdum.
Daha sonra Peygambere (s.a.v.) geldim. Sanki ayaklarım yere değmiyor, uçuyordum. Olanları Rasulullah'a (s.a.v.) anlattım:
- "Kendisinden başka ilah olmayan Allah'a yemin eder misin?" dedi. Bunu üç defa tekrar etti. Ben de:
- Kendisinden başka ilah olmayan Allah'a yemin olsun! Ben öldürdüm, dedim.
Yürümeğe başladı, Ebu Cehil'in (cesedinin) başına gelince:

1395[8] Buharî, humus, bab: 18; Müslim, cıhad, hadis: 42; Ahmed, Musned, 1/193.

- "Seni rezil ve perişan eden Allah'a hamdolsun. Allah'ın düşmanı! Bu, bu milletin firavunuydu" dedi.1396[9]

1373) Atıyye İbn Kays şunu rivayet etti:

Rasulullah (s.a.v.) Bedir'deki savaşı bitirince, Cebrail, başı toz toprak içinde, bir at üzerinde zırhlı ve mızraklı olarak onun yanına geldi ve:

-Muhammed! Aziz ve Celil olan Allah beni, sana gönderdi. Sen razı oluncaya kadar, senden ayrılmamamı da bana emretti. Razı oldun mu? dedi. Rasulullah (s.a.v.):

- Razı oldum, deyince dönüp gitti.1397[10]

Müşrik Reislerinin Kuyuya Atılması

1374) Ebu Talha şöyle anlattı:

Bedir günü (savaş sonunda) Peygamber (s.a.v.) Kureyş eşrafından yirmi dört kişinin cesetlerinin bir araya kaldırmasını emretti ve bunlar Bedir kuyularından pis bir kuyuya atıldılar. Böylece pis kuyu yeni pislikleri ihtiva ediyordu. Rasulullah düşman bir kavme galip gelince onun açık bir sahasında üç gün kalmak adetiydi. Bedir harbinin üçüncü günü olunca Rasulullah devesinin getirilmesini emretti. Eşyalar deveye yüklenip bağlandı. Sonra Rasulullah [yürüdü]. Ashabı da onu takip etti. Birbirlerine: Sanıyoruz ki Rasulullah (s.a.v.) bir ihtiyaç için gidiyor, dediler. Sonunda Rasulullah Ölülerin atıldığı kuyunun bir tarafında durdu ve ölülere kendi adlarıyla ve babalarının adlarıyla seslenmeye başladı:

1396[9] Taberanı.Mu'cemu'l-Kebır, IX/81; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, İV/208; İmam Ahmed, Musned, 1/444; İbn Ebı Şeybe, Musaıinef, XIV/374; Heysemi, Mecmau'z-Zevaid, VI/79

1397[10] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 548-553.

-Ey falancanın oğlu falanca! Ey falancanın oğlu falanca! Sizin Allah'a ve Resulüne itaat etmeniz sizi sevindirir miydi? Biz, Rabbimizin bize vadettiğini gerçek olarak gördük. Siz de Rabbinizin vadettiğini gerçek olarak gördünüz mü?

Ömer şöyle dedi:

-Ya Rasulallah! Kendilerinde hayat eseri bulunmayan şu cesetlere neler söylüyorsun?

Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):

- "Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin ederim ki, benim söylediğim sözleri siz onlardan daha iyi işitmezsiniz" dedi. -

Katade şöyle der:

Allah, ayıplamak, küçültmek, azab etmek ve pişman etmek için o ölülere, Rasulullah'ın sözünü duyuracak derecede hayat verir. 1398[11]

Beni Kaynuka Gazası

Bu, hicretten yirmi ay sonra, şevval ayının ortalarında oldu. Beni Kaynuka (Kaynuka oğullan) yahudi idi. Rasulullah'ın sancağını Hamza taşıdı. Rasulullah Medine'de yerine Ebu Lubabe'yi bıraktı.

Onlar (yahudiler) Rasulullah'la (s.a.v.) anlaşmışlardı. Sonra bu anlaşmayı bozmuşlardı.

Rasulullah (s.a.v.) onları kuşattı. Mallarım Rasulullah'a bırakarak", kadın ve çocuklarım da alarak gitmeleri şeklinde verilen

---

1398[11] Buharı, Sahih, V/97; İmam Ahmed, Musned, 111/145; İV/29; Taberanı, Mu'cemu'l-Kebır V/99; Bağavı, Şerhu's-Sunne, Xlll/384, Bakınız: Fethu'l-Bari, VII/301.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 553.

hükmü kabul ettiler.1399[12]

Sevik Gazası

Hicretten sonraki yirmiikincî ayın başında meydana gelmiştir. Rasulullah bunda da Medine de yerine Ebu Lubabe'yi bırakmıştır.
Bu gazanın sebebi şudur:
Ebu Sufyan Muhammed'le ashabından (Bedir'in) öcünü almadıkça kendisine, et yemeği yasaklamıştı. O, Medine civarına geiip iki kişiyi öldürdü. Bazı evleri yaktı. Böylece Ebu Sufyan yeminini yerine getirmiş oldu ve kaçtı.
Bunu duyan Rasulullah (s.a.v.) onların peşine düştü. Ebu Sufyan'la arkadaşları kaçarken, yüklerini hafifletebilmek için seviklerini (kavut, kavrulmuş buğday unu) torbalarıyle birlikte atmaya başladılar. Müslümanlarda onları topluyorlardı. Ebu Süfyan'a yetişemediler ve Peygamber geri döndü.1400[13]

Karkaratül-Kübr Gazası

Hicretin yirmiüçüncü ayının başında olmuştur.
Rasulullah'ın sancağım Ali îbn Ebi Talib taşıdı. Rasulullah (s.a.v.), Medine'de, yerine îbn Ummi Mektum'u bıraktı. Bu gazada, beşyüz deveye ulaşan ganimet elde edip döndü.1401[14]

1399[12] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 553-554.
1400[13] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 554.
1401[14] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 554.

Gatafan Gazası

Hicretin yirmibeşinci ayının başında oldu. Rasulullah (s.a.v.), Medine'de yerine, Osman îbn Affan'ı bıraktı.
Bu gazanın sebebi şöyledir:
Rasulullah (s.a.v.) bazı kimselerin toplandıklarım duydu. Rasulullah yola çıkınca kaçtılar. Gavres İbnu'l-Haris, Peygamber (s.a.v.) bir ağacın altındayken elinde kılıçla, gelip:
-Seni, benim elimden kim kurtarabilir? dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Allah" dedi. Bunun üzerine Gavres müslüman oldu. Rasulullah da (s.a.v.) geri döndü. 1402[15]

Beni Suleym'le (Süleym Oğullarıyla) Yapılan Gaza

Hicretin yirmiyedinci ayının başında, el-Furu' nahiyaseşinde olmuştur. Bunun sebebi şudur:
Rasulullah'a (s.a.v) el-Furu'da Süleym oğullarından bir topluluğun bulunduğu haberi geldi. Rasulullah (s.a.v.) onlarla karşılaşmak için yola çıktı ama Suleym oğulları dağıldılar.1403[16]

Uhud Gazası

Bedir'e katılan müşrikler Mekke'ye dönünce, Ebu Süfyan'm getirdiği kervan mallarının Darunnedve'ye konulmuş olduğunu gördüler. Kureyşin eşrafı Ebu Süfyan'a gidip:
-Biz, bu ticaret maliarıyle Muhammed'e karşı büyük bir ordunun

---

1402[15] Daha önce kaynakları geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 554.
1403[16] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 554.

hazırlanmasını canı gönülden arzu ediyoruz, dediler. Ebu Süfyan da:
-Ben bunu kabul edenlerin ilkiyim, Abdumenaf oğulları da, benimledir.
O malları satıp altına çevirdiler. Ticaret malı bin deve yüküydü. Sermayesi ellibin dinar altındı. Hissedarlara sermayeleri verildi. Kârı ayrılıp harbe çağrılmak üzere Araplara gönderdiler. Bedir savaşını kendilerine hatırlatmaları için yanlarına hanımları da çıkarmaya karar verdiler. Böylece şiddetli bir savaş olacaktı.
Kureyş, beraberlerinde Rahip Ebu Amir olduğu halde yola çıktı. Yediyüzü zırhlı olmak üzere üç bin kişiydiler. Yanlarında ikiyüz at, üç bin deve vardı. Yanlarında on beş de kadın vardı.
Yürüdüler ve Zulhuleyfe'de konakladılar.
Sa'd îbn Muaz, Sa'd İbn Ubade, Useyd îbn Hudayr ve birçok kişi Rasulullah'm kapısmdaydılar. Medine beklendi.
Rasulullah'm görüşü (Medine'den çıkmamaktı). Bedir de bulunmayan bazı gençler şehit olmak arzusu ile Medine dışına çıkmak istediler.
Rasulullah (s.a.v.) cuma namazını kıldıktan sonra muslümanlara vazetti. Onlara sabır ve sebat etmeyi emretti. Sonra ikindi namazını kıldırdı. Beraberinde Ebu Bekir ve Ömer olduğu halde evine girdi. Onlar, Rasulullah'm sarığını sarıp giydirdiler. Halk saf saf oldu. Rasulullah (s.a.v.)zırhını giymiş, silahlarını kuşanmış olarak evden çıktı. Üç tane sancak bağladı. Medine'de yerine, İbn Urnm-i Mektum'u bıraktı. Sonra atma bindi. Yayım omuzuna aldı. Mızrağını eline aldı. Müslümanlardan zırh giyen yüz kişiydi.
îbn Ubey üç yüz kişiyle birlikte müslümanlardan ayrıldı. Rasulullah'm (s.a.v.) askerleri yediyüz kişi kaldı. Elli kişide okçu olarak yerleştirildi. [Müşrikleri, sağ cenaha, Halid İbnu'l-Velid'i sol cenaha İkrime'yi, süvarilerinin başına da Safvan îbn Umeyye'yi verdiler.

Müşrik kadınları def çalmaya ve şu manileri söylemeye başladılar:
Biz, Tarık'ın kızlarıyız.
Biz, yastıklar üzerinde yürürüz.
Misk saçların içinde (sürülmüştür).
İlerlerseniz (sizi) kucaklarız. Gerilerseniz, nefret eder, ayrılırız.
Müslümanlar ilerlediler. Müşrikler dağıldılar. Müslümanlar ganimeti toplamağa başladılar. Bir grup okçu geldi.
Halid Ibnu'l-Velid, açıklığı gördü ve süvarilerle saldırdı. Onu Ikrime takip etti. Müslümanların safları bozuldu. İblis (Allah) ona lanet etsin): Muhammed öldürüldü diye bağırdı.
Bir grup ashabının arasındaki Rasulullah'a saldırıldı. Yan dişi kırıldı. İbn Kamie, Rasulullah'a bir taş atarak, burnunu ve Ön dişlerim kırdı. Yüzünde yara açtı.
Rasulullah (s.a.v.) Ubeyy îbn Halefe bir mızrak attı ve Ubeyy bu mızrak yarasından dolayı öldü.
1375) Sa'd îbn Ebî Vakkas şunu anlattı:
"Rasulullah1 m sağında ve solunda beyaz elbiseler giymiş iki adam gördüm. Onlar Rasulullah'ı korumak için, en ağır çarpışmayı yapıyorlardı. Onları daha önce görmediğim gibi sonra da göremedim."[1404[17]]
1376) Enes anlattı:
Uhud günü, Rasulullah'ın (s.a.v.) yan dişi kırılıp yüzü yaralandığında, hem yüzünden kanı siliyor hem de:
"Peygamberlerinin yüzünü kana boyayan bir kavim nasıl felah bulur? Halbuki o, onları Allah'a davet ediyordu" diyordu. Bunun üzerine "bu işte senin yapacağın bir şey yoktur. Yahut (müslüman olsunlar da) onların tövbesini kabul etsin, ya da

---
[1404[17]] Müslim, Sahih, kitabu'l-fedaii, hadis: 47; Buharî, Sahih, kitabu'l-kader, batr 5; İmam Ahmed, Musned, İV/135.

(ısrar ederlerse) onlara az ab et sin (diye Allah Bedir'de size yardım etti). Çünkü onlar zalimdirler" ayeti indi.1405[18]

1377) Ebu Birş el-Mazinî şöyle anlattı:

Ben çocukken Uhud savaşına geldim. îbn Kamie'nin, kılıcıyla Rasulullah'ın tepesinde dikildiğini gördüm. Rasulullah'ında (s.a.v.) önündeki bir çukurun içine yanı üzerine düştüğünü ve gözden kaybolduğunu gördüm. Çocuk olarak bağırmaya başladım. Sonunda askerlerin oraya geldiklerini gördüm. Talha İbn Ubeydülah'ın onu kucaklamaya başladığını ve Rasulullah'm da ayağa kalktığını gördüm.

1378) İbn Yusuf el-Firyâbi'den rivayet edilmiştir. Ben Peygamber'in dişini kıran kimselerin çocuklarının olmadığım ama onun dişinin geldiğini duydum.

1379) Ez-Zubeyr îbn Bekkar şunu anlattı:

Umeyye îbn Halef Bedir'de Öldürüldü. Kardeşi Ubeyy İbn Halef de o gün esir edildi. Fidye karşılığı kurtulunca, Rasulullah'a şöyle dedi:

-Benim bir atım var. Her gün ona onaltı ölçek darı yediriyorum. Bir gün seni, onun üzerinde öldüreceğim. Rasulullah da ona:

- Belki inşaallah, ben seni öldürürüm, dedi.1406[19]

Uhud savaşında müslümanlar, Uhud vadisinde toplanınca, Ubeyy îbn Halef Rasulullah'ı (s.a.v.) gördü. Rasululah'a doğru yönelip ona saldırdı. Ez-Zubeyr Îbnu'l-Avvam, mızrağıyla ona saldırdı, Rasulullah (s.a.v.) mızrağı alıp Ubeyy'in köprücük kemiğine vurdu. Ubeyy hemen yere yıkıldı. Müşrikler ona yetiştiler. Öküz gibi böğurür halde onu yerinde bıraktılar. Ona:

- Önemli birşeyin yok, diyorlardı. O da: '

1405[18] Al-i İmran Suresi, 128.

1406[19] İbn Sa'd, Tabakat, H/32; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nıhaye, IV/32,35; VI/308; Suyutî, Durru'l-Mensur, V/69; Kurtubi, Tefsir, VII/385.

- O (Muhammed) bana; seni öldüreceğim dememiş miydi? diye cevap veriyordu. Onu götürdüler. Gerçekten o, Mekke'ye bir kaç mil u-zakhktaki Merruzzahran'da öldü.

1380) Sa'd İbn Muaz, Umeyye'ye şöyle demişti: Rasulullah'ı; "O, senin katilindir" derken duydum.

Ben de şöyle derim: Rasulullah'ın (s.a.v.) Umeyye'yi Bedir savaşında öldürmüş, Ubeyy İbn Halefi de Uhud da öldürmüş olması muhtemeldir. Manânın; Ashabım seni Öldürecek şeklinde olması da muhtemeldir.

1381) El-Bera ibn Azib şöyle anlattı:

Rasullulah (s.a.v.), Uhud günü, okçuların -elli kişilerdi- başına Abdullah ibn Cubeyr'i vermiş ve:

"Kuşların bizi kaptıklarım görseniz de, ben size adam göndermedikçe, sakın yerinizden ayrılmayın. Düşmanları yendiğimizi görseniz de, ben size haber göndermedikçe, sakın yerinizden ayrılmayın" demişti.

Müslümanlar müşrikleri yendiler. Vallahi ben kadınların dağa koştuklarını gördüm. Koşarken, bileziklerini ve elbiselerini kaldırdıklarından halkalarım gördüm. Abdullah İbn Cubeyr'in arkadaşları (okçular):

-Ganimete koşun! Arkadaşlarınız galip geldi. Ne bekliyorsunuz dediler, ibn Cubeyr:

-Rasulullah'ın dediğini unuttunuz mu? dedi. Onlar:

-Biz mutlaka diğerlerinin yanına gidip ganimetten nasibimizi alacağız dediler.

Onların yanma gidince, yüzleri geriye çevrildi ve bozguna uğradılar. Rasulullah'ın yanında sadece oniki kişi kaldı. Onlardan yetmiş kişi öldürüldü. Rasulullah fs.a.v.) Bedir savaşında onlardan, yetmişi esir yetmişi de ölü olarak yüzkırk kişi ele geçirdi.

Ebu Süfyan üç defa:

-Müslümanlar arasında Muhammed var mı? diye sordu. Rasulullah onların cevap vermemelerini istedi. Ebu Sufyan üç defa da:
-Müslümanlar arasında Ebu Kuhafe'nin oğlu var mı? diye sordu. Sonra üç defa:
-Îbnü'l-Hattab var mı? diye sordu. Bunun üzerine arkadaşlarına dönerek: ı
-Bunların hepsi öldürülmüşler. Siz onların işini bitirdiniz, dedi. Ömer kendini tutamayıp:
-Allah'ın düşmanı! Vallahi, yalan söylüyorsun, saydığın kişilerin hepsi de sağdır. Senin için, sana kötülük yapacak şeyler kaldı, dedi. Ebu Sufyan:
-Onlar bana kötülük yapmadılar ki dedi ve şu maniyi ilave etti: -Yükselt, Hubel! Yükselt, Hubel! Rasulullah (s.a.v.): -Ona cevap vermeyecek misiniz? dedi.
-Ne diyelim, ya Rasulallah! dediler. Rasulullah da:
- "Allah bizim Mevlâmızdır, sizin Mevlanız yok, deyin" cevabını verdi.1407[20]

Hamraul-Esed Gazası

1382) Bu, hicretin otuzikinci ayının başında oldu. Şöyle gerçekleşti: Müslümanlar Uhud'dan dönünce, yaralarını tedavi etmeğe başladılar. Rasulullah (s.a.v.) sabah namazını kıldırdıktan sonra, Bilâl'e: "Rasulullah (s.a.v.) düşmanınızı takip etmenizi istiyor. Bizimle birlikte, sadece Uhud'da çarpışmada bulunanlar gelecektir" diye seslenmesini emretti.

1407[20] Buharı, Sahih, İV/79, Ebu Davud, Sünen, 2662, İmam Ahmed, Musned, İV/ / 293; ibn Sa'd, Tabakat, İt/33; Said İbn Mansur, Sünen, 2853; Bağavı, Şerhu's-Sunne, I/426.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 555-558.

Rasulullah (s.a.v.) yüzü ve dudağı yaralı olarak çıktı. Hamrau'l-Esed'de karargahını kurdu. Düşman gidince, Medine'ye geri döndü.1408[21]

Beni Nadir Gazası

1383) Hicretin otuzyedinci ayının başında olmuştur. Rasulullah kendisinin eman verip Amr îbn Umeyye'nin öldürdüğü iki kişinin davetini verme konusunda yardım etmeleri için (Beni) Nadîrlilerle konuştu. Onlar Tamam, dediler. Amr îbn Cahhaş:
- Bir evin damına çıkar, onun üzerine bir kaya atarım, dedi. Sellam Ibn Mişkem de:
- Bunu yapmayın. Vallahi! Niyet ettiğiniz şey O'na haber verilir, dedi.
Haber Rasulullah'a geldi. Hemen Medine yolunu tuttu. Onlara şu haberi gönderdi. "Yurdum'dan çıkıp gidin! Size on gün mühlet veriyorum hazırlanın."
Abdullah îbn Ubeyy de Beni Nadir'e şu haberi gönderdi: Çıkıp gitmeyin. Benim yanımda kavmimden ve başka Araplardan ilci bin kişi var. Kureyza oğulları ve Gatafanlı müttefikleriniz size yardım ederler.
Huyey îbn Ahtab da haris davranıp: Çıkıp gitmeyeceğiz, dedi. Rasulullah (s.a.v.) Beni Nadir'e gitti. Sancağını Hz. Ali taşıyordu. Yerine Medine'de îbn Ummi Mektum'u bıraktı. Beni Nadirliler ok ve taş atmak üzere kalelerine çekildiler. Kureyza oğulları onlardan uzak durdular. Abdullah îbn Ubeyy ve Gatafanlı müttefikleri onları yanlız ve yardımsız bıraktılar. Rasulullah onları *kuşatıp hurma ağaçlarını kesti. Bunun ü-zerine onlar:

1408[21] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 558.

Senin memleketinden çıkıp gideceğiz dediler. Eşyalarım altıyüz deveye yüklediler. Rasulullah:
- Kan dökülmeden çıkın, dedi. Develere sadece silahlar yüklenmedi Rasulullah (s.a.v.) onlardan, elli zırh, elli miğfer ve üçyüzkırk kılıç aldı. Bu sırf ona aitti. Bunları kimseye paylaştırmadı.[1409][22]

Bedrul-Mevid Gazası

Bu gaza şöyle olmuştur. Ebu Sufyan, LJhud'dan ayrılırken:
- Gelecek yılbaşında, Bedru's-Suğra'da buluşalım, demişti.
Buluşma günü yaklaşınca Ebu Sufyan çıkmak istemedi. Rasulullah (s.a.v.) bin beşyüz kişiyle birlikte yola çıktı. Rasulullah'ın (s.a.v.) sancağım Ali îbn Ebi Talib aldı. Müslümanlar, kendilerine ait ticaret mallarını da yanlarında götürdüler. Bedru's-suğra, Zilkade ayının başında kurulan bir pazardı. Oraya Zilkade ayının başında vardılar. Alışveriş yaptılar ve kâr ettiler.
Ebu Sufyan ise yola çıktı. Merruzzahran'a geldi, sonra: Bu yıl, kuraklık ve kıtlık yılıdır diyerek geri döndü.
Mücahid: "Bir kısım insanlar müminlere, düşmanlarınız size karşı toplandılar, aman sakının onlardan, dediklerinde, bu onların imanlarım bir kat daha artırmış ve "Allah bize yeter. O ne güzel vekildir, demişlerdir"[1410][23] ayetini tefsir ederken şöyle demişlir:
Bu, Ebu Sufyan'dır. O: Muhammed! Bizim arkadaşlarımızı öldürdüğünüz yer olan Bedir, sizinle buluşma yerimiz olsun, demişti.
Peygamber (s.a.v.) buluşma yerine gitti. Bedir'de konakladı,

[1409][22] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 558-559.
[1410][23] Al-i İmran suresi, 173.

pazara gidip satış yaptılar. Bu konuda Allah Teala şöyle buyurmuştur: "Bunun üzerine, kendilerine hiç bir fenalık dokunmadan Allah'ın nimet ve lutfuyla geri geldiler. Böylece Allah'ın rızasına uymuş oldular. Allah büyük kerem sahibidir."1411[24]

Burada lütuf, müslümanlarm Bedru's-Suğra'da ticaretten elde ettikleridir.1412[25]

Zaturrıka Gazası

Bu, hicretin onyedinci ayınm başında meydana geldi, şöyle oldu: Rasulullah'a (s.a.v.) Enmar kabilesinin Rasulullah'la çarpışmak için toplandıkları haber verildi. Rasulullah (s.a.v.) Medine'de yerine Hz. Osman'ı bıraktı ve yola çıktı. Onların Zaturrika - kırmızı, siyah ve beyaz bölgeleri bulunan bir dağdır- denilen yerlerine geldi.

Müşrikler dağa çekildiler. Müslümanlar, birkaç kadından başkasını bulamadılar. O kadınları esir alıp geri döndüler. Şöyle de denilmiştir: Rasulullah'a (s.a.v.) Seni şimdi, benden kim korur? diyen Gavres İbnu'l-Haris orada gelmişti.1413[26]

Dumetu'l-Cendel Gazası

Bu gaza hicretin kırkdokuzuncu ayının başında olmuştur. Rasulullah Dumetül-Cendel'de yanlarına uğrayanlara zulmeden büyük bir topluluk olduğunu haber aldı. Bin kişiyle birlikte çıktı.

1411[24] Al-i İmran suresi, 174.

1412[25] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 559-560.

1413[26] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 560.

Medine'de yerine Siba' îbn Urfuta'yı bıraktı. Rasulullah Dumetül-Cendel halkının deve, sığır ve davar gibi hayvanlarına ve çobanlarına saldırdı. Ölenler öldü kaçabilenler de kaçtılar. Rasulullah da Medine'ye döndü.1414[27]

El-Mureysî Gazası

Bu, Beni Mustalik'a ait bir kuyunun adıdır. Beni Mustalık'm reisi El-Haris îbn Ebi Dırar'dı. O, Rasulullah'la savaşmak için adam toplamıştı. Rasulullah (s.a.v.) onlara doğru yola çıktı, müslümanlar bir süre onlarla ok atarak savaştılar. Sonra Rasulullah (s.a.v.) ashabının hep birlikte hücuma geçmelerini emretti. Düşmandan on kişi Öldürüldü. Diğerleri esir edildi. Müslümanlardan sadece bir kişi öldürüldü. Rasulullah (s.a.v.) Beni Mustalık'ın bütün erkek, kadın ve çocuklarını esir etmiş ve bütün mallarını da ganimet olarak ele geçirmişti. İkibin deve, beşbin koyun ganimet alınmış, ikiyüz hane de esir edilmişti.
Cuveyriye Bintül-Haris, Sabit İbn Kays'la onun amcasının oğlu-nun hissesine düştü. Bu sahabeler, ona fidye (kurtulma parası) biçmişlerdi. Onun sadece Sabit îbn Kays'm hissesine düştüğü de söylenmiştir. Cuveyriye, fidyesini Ödeme konusunda yardım istemek üzere Rasulul-lah'a geldi. Rasulullah (s.a.v.) fidyesini Ödeyip onunla evlendi. Halk: Rasulullah'm hısımları (hanım tarafından akrabaları) köle olarak tutuluyorlar dedi. Bunun üzerine müslümanlar ellerindeki esirleri serbest bıraktılar.1415[28]

1414[27] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 360.
1415[28] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 560-561.

Hendek Gazası

Bu, Ahzab gazasıdır.

Rasulullah (s.a.v.) Beni Nadir'i sürgün edince onların eşrafından bazıları Mekke'ye gidip Kureyş'i Rasulullah'a (s.a.v.) çarpışmağa davet ottüer. O'nunla savaşma konusunda anlaştılar. Daha sonra oradan ayrılıp Gatafan ve Suleym oğullarına gittiler. Onların yanından da aynı şeyleri yapma konusunda anlaşarak ayrıldılar.

Kureyş hazırlanıp biraraya geldi. Onlar, dört bin kişiydiler. Darunnedve'de sancak bağladılar. Yanlarına üçyüz at, binbeşyüz deve aldılar. Komutanları Ebu Sufyan idi. Yediyüz kişilik bir orduyla Suleym oğullan Merruzzahran'da onlarla buluştu. Suleym oğullarıyla birlikte Esed oğulları da geldi. Bin kişilik Feraze de çıktı. Dörtyüz kişilik Eşca'da geldi. Yine dört yüz kişi olan Murre oğulları da çıktı. Hendek savaşına gelen kabilelerin adam sayısı onbindi.

Onların Mekke'den çıkıp Medine'ye doğru geldiklerini Rasulullah (s.a.v.) haber alınca, müslümanları toplantıya çağırdı. Selman, hendek kazılmasını teklif etti. Rasulullah Sel dağının eteğine Karargah kurdu. Müslümanların sayısı üçbindi. Altı günde hendeği kazıp bitirdiler. Rasulullah (s.a.v.) ashabıyla birlikte bizzat, eline kazma kürek alarak çalıştı.

1384) El-Bera İbn Azib şunu anlattı:

Rasulullah (s.a.v.) bize, hendek kazmamızı emrettiğinde, hendeğin, bir yerinde karşımıza büyük, sert ve kazmaların işlemediği bir kaya çıktı. Bunu Rasulullah'a (s.a.v.) anlattık. Rasulullah (s.a.v.) geldi. O kayayı görünce elbisesini çıkardı. Kazmayı eline aldı ve:

- "Bismillah" diyerek kayaya bir darbe indirdi. Kayanın üçte birini kırdı ve:

- "Allahü ekber! Bana Şam'ın anahtarları verildi. Vallahi, şu anda, oranın kızıl köşklerini görüyorum" dedi.
Sonra kayaya ikinci darbeyi indirdi. Üçte birini daha parçaladı ve:
- "Allahü ekber! Bana Fars'ın anahtarları verildi. Vallahi Medain'in beyaz köşkünü görüyorum" dedi. Sonra:
- "Bismillah" diyerek üçüncü darbeyi indirdi ve kayanın kalan üçte birici parçaladı ve şöyle dedi:
- "Allahü ekber! Vallahi, şu anda, bulunduğum yerden San'a'mn kapılarım görüyorum."
Siyer alimleri şöyle anlattılar:
Hendek savaşında çok fazla korku vardı. Halk endişe içindeydi. Çoluk çocuğa ve mallara bir baskın yapılmasından korkuluyordu. Müşrikler hendeğin atlarını geçirebilecekleri dar bir yerini aradılar ve bazıları geçti. Amr îbn Abdivudd bunlardan birisiydi. O, yetmiş yaşında olduğu halde kendisiyle düello için müslümanlara davette bulundu. Amr'la Ali düello etti ve onu öldürdü.
Sabah olunca, Halid Ibnu'l-Velid'inde aralarında bulunduğu büyük birlik toplanıp gece oluncaya kadar çarpıştılar. Rasulullah o gün ne öğle namazını ne de ikindi namazını kılabildi. Bunun üzerine şöyle dedi:
- "Onlar bizi öğle ve ikindi namazından alakoydular. Allah da onların evlerine veya kabirlerine ateş doldursun."1416[29]
Rasulullah la (s.a.v.) ashabı on geceden fazla kuşatıldı. Ondört gün kuşatıldı da denilmiştir.
Nu'aym îbn Mes'ud müslüman olmuştu. O, Kureyş'le, Kureyza arasında jurnalcilik (birbirine düşünmek için söz taşıma) yaptı. Onları birbirlerine düşürdü. Şiddetli bir rüzgar esti. Ebu Sufyan

1416[29] Kaynakları daha önce geçti.

adamlarına: Siz durulacak gibi bir yerde değilsiniz. Develer, atlar öldüler. Kureyza yahudileri de aksilik ettiler. Rüzgardan başımıza gelenleri gördünüz. Hemen çekip gidin. îşte ben gidiyorum, dedi.
O gün müşriklerden üç kişi, müslümanlardan altı kişi Öldürüldü.[1417[30]]

Beni Kureyza Gazası

Rasulullah (s.a.v.) Hendek'ten dönünce, Cebrail ona gelip:
"Allah, sana, Beni Kureyza üzerine yürümeni emrediyor. Şimdi ben onların yanma gidiyorum. Kalelerini darmadağın edeceğim" dedi.
1385) Hz. Aişe şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) Hendek'ten dönünce, yıkanmak için banyoya girdi. Cebrail ona geldi ve:
-Sen silahını çıkardın mı? Melekler daha silahlarını çıkarmadılar, işte ben, Benî Kureyza'ya saldırıyorum, dedi.
Aişe şöyle der: Ben sanki, kapının aralığından Cebrail'i görüyor gibiyim. Başına beyaz bir sarık sarmıştı.
Siyer alimleri şöyleanlatırlar:
[Rasulullah bir müezzin'e] halka şunu ilan etmesini emretti.
Rasulullah size ikindi namazını, Beni Kureyza yurdundan başka bir yerde kılmamanızı emrediyor. Rasulullah Medine'de yerine ibn Ummi Mektum'u vekil bıraktı.
Üçbin kişiyle birlikte hareket etti. Onları sıkı bir kuşatma altına aldı. Rasulullah'a (s.a.v.) bize Ebu Lubabe İbn Abdi'l Munzir'i gönder diye haber yolladılar, Ra'sulullah (s.a.v.) Ebu

[1417[30]] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 561-562.

Lubabe'yigönderdi. Yahudiler onunla görüştüler. Ebu Lubabe onlara, eliyle boğazını gösterdi; yani bu boğazlanmaktadır, dedi. (Muhammed'in hükmüne göre teslim olursanız, sizi boğazlar, demek istedi. Sonra bu yaptığına pişman oldu ve Allah'a ve Rasulü'ne hainlik ettim, dedi. Mescidde kendini (direğe) bağladı. Allah, onun tövbesinin kabul edildiğine dair ayst indirinceye kadar Rasulullah'a (s.a.v.) gelmedi.
Sonra Rasuîulîah'm vereceği hükme razı oldular. Rasulullah (s.a.v.} onların işini Muhammed İbn Mesleme'ye emretti. Erkeklerin elleri boyunlarına bağlanarak bir tarafa götürüldüler. Eşyalar da "toplandı. Eşyalar arasında, binbeşyüz kılıç, üçyüz zırh, ikibin mızrak, binbeşyüz kalkan ve su taşımakta kullanılan develer vardı.
Evs, Rasuluîlah'a, Beni Kureyza erkeklerinin kendilerine verilmesini söyledi. Çünkü Evs onların müttefikiydi. Rasulullah (s.a.v.) hakemlik görevini Sa'd îbn Muaz'a bıraktı. Said, erkeklerin gruplar halinde öldürülmesi, hayvanların ganimet olarak alınması, kadın ve çocukların esir edilmesi ve malların taksimine hükmetti.
Rasulullah da şöyle dedi:
"Sen, onlar hakkında, Allah'ın yedi kat göğün üstündeki hükmüne uygun hüküm verdin."[1418][31]

Beni Lııtcan Gazası

Bunlar, Gıfar nahiyesindeydiler. Bu gaza, hicretin altıncı yılında,

---

[1418][31] Buharı, İV/82; VIII/72: Müslim, kitabu'l-cihad, bab: 22; Ahmed, 11 î/22; Vİ/142; Beyhakı, Sünenu'l-Kubra, VI/58; IX/97; Delailu'n-Nubuvvo, İV/19. 26, 27; İbn Sa'd, Tabaka-tu'l-Kubra, ll!/4;V/8.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 562-563.

Rabiulevvel ayında olmuştur. Rasulullah (s.a.v.) onlara gitmek üzere yöîa çıktı. Ama onlar dağlara kaçtılar. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) geri döndü.1419[32]

El-Ğabe Gazası

Bu da, hicretin altıncı yılı, Rabiulevvel ayında olmuştur. Şöyle olmuştur. Uyeyne İbn Hısn Rasulullah'ın sağmal develerine baskın yapıp onları sürüp götürdü. Devlerin çobanını da Öldürdü. "Baskın var" denilerek olay Rasulullah'a (s.a.v.) haber verildi. Rasulullah yola çıktı. İbn Ummi Metkum'u Medine'de yerine vekil bıraktı. Rasulullah (s.a.v.) Sa'd îbn Ubade'yi Medine'yi beklemek üzere üçyüz kişiyle birlikte, Medine'de bıraktı. Mikdad'a sancak verip:
- "Git, ben de senin peşindeyim" dedi. Onların arkasından Seleme İbnu'1-Ekva gitti. Rasulullah (s.a.v.) gelince, Seleme ona:
-Ya Rasulallah! Topluluk susuzdur, dedi Rasulullah da:
- "Malik oldun (kafirlere üstün geldin) öyleyse merhametli ol" dedi. Sonra geri döndü.1420[33]

Hudeybiye Gazası

Hicretin altıncı yılı Rasulullah (s.a.v.) ashabım umre yapmaya davet etti. Ashabı hemen geldi. Rasulullah, Medine'de yerine, Ibn Umm-i Mektum'u bırakarak yola çıktı. Müslümanlar yanlarında,

---

1419[32] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 563.
1420[33] Buharî, Sahih, İV/81, V/166; Müslim, Sahih, cıhad, hadis: 131; Beyhaki, Sü-nenu'l-Kubra, X/236: İbn Sa'd, Tabakat, İV/39. Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 563-564.

kınlarında sokulu olan kılıçlardan başka silahları olmaksızın yola çıktılar. Kendisi ve ashabı umre için kurbanlık develer götürüyorlardı. Öğle namazını Zulhuleyfe'de kıldı. Daha sonra kurbanlık develeri getirtip üzerlerine çul örttü. Kurbanlığın sağ tarafına işaret koydu. Boynuna kurbanlık nişanı taktı. Ashabı'da işaret koydular. Yetmiş tane kurbanlık deve vardı. Bunların arasında, Ebu Cehil'in Bedir savaşında ele geçirilen deveside vardı. Rasulullah ihrama girdi ve telbiye getirdi.
Müşrikler, Rasulullah'ın yola çıktığını duydular. Ona engel olmaya karar verdiler. Beldahda ordugâhlarını kurdular. İkiyüz atlıyı Kurau'l Gamim'e gönderdiler ve yaklaştılar.
Rasulullah (s.a.v.), korku namazı kıldı. Sonra [Mekk'ye] yaklaştı. Bindiği deve [Kasva) orada çöktü. Müslümanlar: Hal, hal, diyerek kaldırmak istediler. Ama Kasva kalkmadı, dediler. Rasulullah; "Onun böyle bir huyu yoktur. Ancak, fıl'i Mekke'ye girmekten tutup alıkoyan, şimdi de onu tutup, alıkoydu. Vallahi, onlar (Kureyş müşrikleri) Allah'ın Ha-rem'inde işlenmesini yasakladığı şeylerden hangisini benden isteyecek olurlarsa muhakkak kabul edeceğim ve onların bu yoldaki isteklerini yerine getireceğim' dedi.
Bundan sonra Kasva'yı kaldırmak için zorladı. Hayvan kalktı. Geri dönüp başladığı yere kadar gitti. Rasulullah müsl umanları Hudeybi-ye'nin suyu az olan çukurlarından birine indirdi Rasulullah (s.a.v.) ok çantasından bîr ok çıkarıp oraya sapladı Onlar için su fışkırmaya başladı. Öyle ki onlar avuçlarıyla çukurdan su içtiler.
Budeyl İbn Verka geldi ve şöyle dedi: Biz Sana kavminin yanında*1 geldik. OnJar, Ehabis'le kendilerine bağlı olanları sana karşı topladılar
Onların yanında sütlü ve yavrulu develer kadınlar ve çocuklar var. Cemaatları dağılıncaya kadar seni Beyt'ten alakoymaya

yemin ettiler.
Rasuluilah (s.a.v.) da şöyle dedi:
"Biz çarpışmak için gelmedik. Biz ancak Beytullah'ı tavaf etmek için geldik. Kim bizi bundan menederse, onunla çarpışırız."
Budeyl geri dönüp Kureyşe Rasulullah'm (s.a.v.) söylediklerini haber verdi. Kureyşliler bu defa Urve İbn Mesud'u gönderdiler. Rasuluilah (s.a.v.) ona da aynı şekilde konuştu. Urve gidip bunu Kureyş'e anlattı. Kureyşliler; Biz bu yıl onu, Beyti ziyaretten alakoyacağız. Gelecek yıl dönebilir. Mekke'ye girip onu tavaf edebilir.
Rasuluilah (s.a.v.) Osman İbn Affan'ı Mekkelilere gönderdi. Rasulullah'a Hz. Osman'ın öldürüldüğü haberi geldi. Bunun üzerine asha-bıyla, ağacın altında Rıdvan beyatini yaptı.
Daha sonra sulh, yapmağa karar verdiler. Ve şunu yazdılar. Muhammed îbn Abdillah ile Süheyl İbn Anır barış yaptılar. Şöyle:
Halkın (müslümanlarla müşriklerin) emniyeti içinde yaşamaları, birbirlerine zarar vermekten el çekmeleri için harp,onlardan on yıl kaldırılmak üzere, aramızda hırsızlık ve hainlik olmamak üzere, aramızda iyi niyet ve vefakarlık olmak üzere, Kureyş'in himayesine girmek isteyen, ona girmekte, serbest olmak üzere, Kureyş'İllerden velisinin izni olmaksızın Muhammed'in yanma gelecek kimseleri Kureyş'lilere geri çevrilmek üzere, Muhammed'in yanında bulunanlardan, Kureyşliler gelecek olanları, Muhammed'e geri çevrilmemek üzere, Muhammed'in bu yıl ashabıyla birlikte geri dönüp gelecek yıl ashabıyla birlikte bizim yanımıza gelip kalmak üzere, bizim yanımıza ancak yolcu silahıyla gelebilmek ve kıhnçları kınlarında olmak üzere anlaşma yapmışlardır. Ebu Bekir, Ömer, Osman, Abdurrahman, Said, Ebu Ubeyde, ibn Mesle-me ve Huveytıb şahit olmuşlardır. Ali de yazmıştır."
Bu belge, Rasulullah'm (s.a.v.) ve bir nüshası da Süheyl İbn

Amr'ın yanındaydı.
O sırada Süheyl'in oğlu Ebu Cendel İbn Süheyl ayakları zincire vurulmuş olarak geldi. Süheyl: Üzerinde seninle anlaştığım anlaşma gereğince, bana gen çevireceğin kişilerin ilki, dedi.
Sonra Rasuluilah (s.a.v.) kurbanlık develerini kesti ve ona: "Biz sana apaçık bir fetih verdik" ayeti nazil oldu.[1421][34]

Hayber Gazası

Rasuluilah (s.a.v.) Hayber'e gitti. Rasuluilah oraya varınca, Hayberdekiler kalelerine girdiler ve ona savaş açtılar. Rasuluilah (s.a.v.) onlardan doksanüç kişi öldürdü. Müslümanlardan onbeş kişi şehit edildi. Rasulullah, Hayber kalesini fethetti. Merhah ortaya çıktı. Onu Hz. Ali öldürdü. Fetih onun vasıtasıyla gerçekleşti.[1422][35]

Mekke'nin Fethi

1386) Rasulullah (s.a.v.) Mekke'nin fethine hazırlandığında, işini gizli tuttu ve şölye dua etti"
"Allah'ım! onların (Kureyşlilerin) gözlerini bağla! Beni birdenbire görsünler."[1423][36]
Rasulullah (s.a.v.) Medine çevresindeki araplara, Eşlem, Gıfar, Muzeyne, Cuheyne, Esca ve Suleym kabilelerine davetciler gönderdi. Müslümanların sayısı onbindi. Rasulullah, Medine'de

---

[1421][34] Fetih suresi, 1.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 564-565.
[1422][35] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 565-566.
[1423][36] Beyhakı, Delaılu'n-Nubuvve, V/11; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, !l/97.

yerine îbn Ummi Mektum'u bıraktı.
Ramazan'dan on gece geçtikten sonra çarşamba günü çıktı. Sancak ve bayrakları Kudeyd'de açtı.
Kureyş onun hareket ettiğini duyunca, haber toplaması için Ebu Sufyan'ı gönderdi. Ona şöyle dediler: Eğer Muhammedle karşılaşırsan bize ondan eman al.
Ebu Sufyan, Hakim İbn Hizam ve Budeyl îbn Verka yola çıktılar. Askerleri görünce, korktular. El-Abbas, Ebu Sufyan'ın sesini duydu ve: Ebu Hanzele! diye seslendi. Ebu Sufyan: Buyur dedi. El-Abbas: Bu Allah'ın Rasulü'dür. Onbin kişiyle geliyor dedi. El-Abbas müslüman ol-muştu,Ebu Sufyan'a eman verdi. El-Abbas, Ebu Sufyam ve iki arkadaşını Rasulullah'ın huzuruna getirdi. Ebu Sufyan'm iki arkadaşı müslüman oldular. Rasulullah (s.a.v.) Ebu Sufyan'a şu üstünlüğü verdi. Kim Ebu Sufyan'm evine girerse, ona eman verilmiştir," dedi.
Ebu Sufyan, El- Abbas'a:
-Kardeşinin oğlunun saltanatı pek büyümüş dedi. El-Abbas:
-Yazık sana! Bu, saltanat değil, peygamberliktir, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) savaş yapılmasını yasakladı. Ancak, altı erkekle dört kadının öldürülmesini emretti. Ikrime İbn Ebi Cehl kaçtı, sonra hanımı Ummu Hâkim Bintü'l-Haris, ondan eman istedi. Rasulullah (s.a.v.) İkrime, Hebbar Îbnü'l-Esved ve Abdullah îbn SaidlbnEbi Serh'e eman verdi. Osman da ondan eman istedi, onun sut kardeşiydi. Mıkyes îbn Subabe'yi Numeyle îbn Abdullah el-Leysi öldürdü. El-Huveyris îbn Nukayd'ı Ali îbn Ebi Talib öldürdü. Ebu Abdullah İbn Hilal îbn Hatal'i Ebu Berze Öldürdü. Hint Bint Utbe müslüman oldu. Amr İbn Haşim'in azatlı cariyesi olan Sare öldürüldü. Fertane iman etti ve Hz. Osman'ın halifeliği zamanında öldü.
Halid dışında, Rasulullah'm (s.a.v.) askerleri hiçbir toplulukta karşılaşmadı, Safvan îbn Umeyye, Süheyl îbn Amr ve Ikrime,

Handeme dağında bir Kureyş topluluğuyla Halid'in karşısına çıktılar. Onun girmesine engel oldular, kılıçlarını çektiler ve ok attılar. Halid, askerlerine bağırdı. Askerleri onlarla çarpıştı. Kureyş'ten yirmidört, Huzeyl'den de dört kişi öldürüldü. Rasuhıllah (s.a.v.) (Ezahır) yokuşuna çıkınca: "Ben çarpışmayı yasaklamamış mıydım?" dedi. Halid'le çarpışmaya kalkışıldı, o da çarpışıp öldürdü.

Rasulullah (s.a.v.) için Hacun'da bir çadır kuruldu. Mekke'ye zor kullanarak girmiş oldu. Mekke'liler ister istemez müslüman oldular. Rasuluilah (s.a.v.) devesinin üzerinde Kabe'yi Tavaf etti. Kabe'nin etrafında 360 put vardı putların yanından geçerken elindeki asâ ile Hak geldi batıl yok oldu"1424[37] diyerek bir puta işaret ediyor ve put yüz üstü düşüyordu. Bu putların en büyüğü, Kabe'nin karşısındaki Hubel'di. Rasulullah (s.a.v.) makama geldi onun arkasında iki rekat namaz kıldı, sonra bir köşeye oturdu.

Rasulullah (s.a.v.) Bilâl'ı Ka'be'nin anahtarını getirmesi için Osman îbn Ebi Talha'ya gönderdi. Anahtarı getirdi, Rasululîah anahtarı alıp kapıyı açtı. Ka'be'ye girdi. Orada iki rekat namaz kıldı. Osman îbn Ebi Talha'yı çağırdı, anahtarı ona verdi ve:

"Ebu Talha oğullan! Bunu, sizde temelli kalmak ve dürüst hareket etmek üzere alın. Onu zalim olmadıkça, hiç kimse elinizden alamaz" dedi. Sikaye (hacılara su dağıtma) vazifesini El-Abbas'a verdi.1425[38]

Rasululîah (s.a.v.) o gün, kuşluk namazını sekiz rekat kıldı. Bilal öğle namazı için Ka'be'nin tepesinde ezan okudu. Putlar kırıldı. Rasulullah (s.a.v.) Safa'da hutbe okudu.

1424[37] Daha önce kaynaklan geçti.

1425[38] Taberanı, Mucemül-Kebır,.XI/120; İbn Sa'd, Tabakatul-Kubra, N/99; Ebu Nu-aym, Tarihu İsbehan, I/248; Heysemİ, Mecmau'z-Zevaıd, IH/285; Suyuti, Durrul-Mensur, İl/ 175; Durerul-Muntesira, 77; Keşful-Hafa, f/448, 449.

1387) Ebu Hureyre şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.), Kabe'ye vardığında, Safa'ya çıkıp cemaate hutbe okudu. Ensarlılar aralarında şöyle konuştular: Adamın, kavmine karşı acıması ve yurduna karşı rağbeti özlemi tuttu.
Allah, Ensar'ın söyledikleri hakkında vahiy indirdikten sonra Rasulullah (s.a.v,);
"Ey Ensar topluluğu! Siz benim hakkımda; Adamın, kavmine karşı acıması, yurduna karşı rağbeti özlemi tuttu, diyorsunuz. Ben kimim, öyleyse? Vallahi, ben Allah'ın kulu ve Resulüyüm, ben sizin söylediğiniz şeyden Allah'a sığınırım. Benim hayatım, sizin hayatınız!adır. Ölümüm de, sizin ölümünüzledir" dedi. Ensarlılar:
-Ya Rasulallah! Biz bunu, ancak bizden ayrılacağından korktuğumuz için söyledik, dediler. Rasuluilah:
-Allah ve Rasulü, bu sözünüzü doğru sayıyor dedi.
Vallahi, gözyaşlarıyla göğsünü ıslatmayan kalmadı. Musannif şöyle demiştir: Rasullullah (s.a.v.), Safa'da oturduğunda, halktan müs-lüman olduklarına dair beyan aldı. Sonra halk birbirini takip etti. Fetih Ramazanın bitmesine on gün kala cuma günü oldu. Rasulullah (s.a.v.) orada, on gece kaldı ve Huneyn'e gitti. Mekke'ye, namaz kıldırması için Attab İbn Useyd'i tayin etti. Sünnet ve fıkhı öğretmesi için de Muaz fim Cebel'i görevlendirdi.[1426[39]]

Huneyn Gazası

Bu, Hevazin gazasıdır. Huneyn, Mekke'ye üç gece uzaklıktaki bir vadidir.

[1426[39]] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 566-568.

Huneyn gazasının sebebi şudur; Rasulullah (s.a.v.), Mekke'yi fet-hedince, Hevazinlilerle Sakifliler birbirlerinin yanma gidip gelmeğe ve biraraya gelmeğe başladılar. Malik İbn Avf en-Nasri onları biraraya getirdi. Onlar mallarım, kadın ve çocuklarını da yanlarına alarak Evtas'ta konakladılar. Onlara yardım da gelmeğe başladı. Gelenler, yanlarında, kör ve yüzyetmiş yaşında olan ve kadınlar için yapılan hevdeçte (bir nevi tahteravan) taşınan Dureyd Îbnu's-Summe'yide getirdiler.
Rasulullah (s.a.v.) Mekke'den onikibin kişiyle birlikte çıktı. Oraya varınca, müslümanları savaş safları düzenine koydu. Katırı Düldül'e bindi, iki tane zırh gömlek, miğfer ve tolga giydi. Karşılarına Hevazin-liler çıktılar, hep birden saldırdılar. Müslümanlar bazuldular. Rasulullah (s.a.v.) şöyle demeğe başladı:
"Ey Allah'ın Ensarı (yardımcıları)! Ey Allah'ın Rasulü'nün yar-dımcıları! Ben Allah'ın kuluyum ve onun Resulüyüm ."[1427[40]]
Rasulullah (s.a.v.) askerin yanma döndü. Ebu Bekr, Ömer, Ali el-Abbas, el Fadl, Ebu Sufyan İbnül Haris, Rabi'a Ibnül-Haris ve Usame, ayrılmayıp Rasulullah'ın (s.a.v.) yanında kaldı.
1388) Abdullah îbn Mes'ud şunu anlattı: Huneyn savaşında Rasu-lullah'la (s.a.v.) birlikteydim. [İnsanlar (askerler)] onu yalnız bırakıp geri gittiler. Muhacir ve Ensar'dan seksen kişi onun yanında sebat edip kaldı. Biz seksen kadar kişi, daha geriye gitmeden, bir ayak geri çekildik de, katırın üzerinde duran Rasulullah bir ayak geri gitmedi. Katırı onu hiçbir tarafa saptırmadı. Kendisi eğerin üzerinden sarkmadı. Ben ona:
- Yüksel, Allah da seni yükseltsin dedim. Rasulullah
- "Bana bir avuç toprak ver" dedi. Toprağı yüzlerine atarak gözİerini toprakla doldurdu. Sonra: "Muhacirler ve Ensar

---

1427[40] !bn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, 11/109; Suyuti, Durrul-Mensur, IH/224.

nerede?" dedi.
- îşte şunlar, dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Onlara seslen" dedi. Onlara seslendim Onlar ellerinde kılıçlarıyla birlikte sanki ateş gibi geldiler. Müşrikler de geri dönüp gittiler.1428[41]

1389) İbn Abbas şöyle anlattı:
Huneyn'de Rasulullah'la birlikteydim. Rasulullah yanında sadece ben ve Ebu Sufyan varken gördüm. Biz devamlı onun yanında kaldık. O, Ferve îbn Nufase el-Cuzami'nin kendisine hediye ettiği boz katırının üzerindeyken onu terketmedik.
Müslümanlarla kâfirler karşılaştığında müslümanlar bozguna uğrayıp kaçınca, Rasulullah (s.a.v.) katırını kâfirlere doğru yürütmeğe başladı. Ben, Rasulullah'ın (s.a.v.) katırının gemini tutarak engellemek istiyordum. O ise, müşriklere doğru hızla gitmeye çalışıyordu. Ebu Sufyan da Rasulullah'ın (s.a.v.) üzengisini tutuyordu. Rasulullah (s.a.v.):
- "Abbas! Sen onlara: Ağacın altında toplanıp da beyat edenler diye seslen" dedi. Ben gür sesli birisiydim. Sesimin çıktığı kadar: Ağacın altında beyat edenler nerede? diye bağırdım. Vallahi, onların benim sesimi duydukları andaki gelişleri, ineklerin yavrularını özleyerek gelişlerine benziyordu. Onlar gelirken: Buyur emrindeyiz, buyur, emrindeyiz, diyorlardı.
Müslümanlar gelip kafirlerle çarpışmağa başladılar. Rasulullah bakıp şöyle dedi:
- "İşte, şimdi savaş kızıştı" dedi. Sonra, eline çakıl taşlarını alıp kâfirlerin yüzlerine attı ve: "Kabe'nin Rabbine yemin olsun. Onlar bozguna uğradılar" dedi. Vallahi, Rasulullah'ın çakıl taşlarını onlara atmasından sonradır ki, güçlerinin azaldığım, işlerinin tersine döndüğünü gördüm. Böylece Allah onları

1428[41] Ahmed İbn Hanbel, Musned.

bozguna uğratmıştı. Şu anda ben Rasu-lullah'm katırının üzerinde onların peşinden gittiğini görüyor gibiyim.

1390) Ebu Abdirrahman El-Pihrî şöyle anlattı:

Huneyn Gazasında Rasulullah'la birlikteydim. Çok sıcak ve yakıcı bir günde yola devam edip ağaç gölgesine indik. Güneş zevala ulaşınca zırhımı giydim. Atıma binip Rasulullah'm (s.a.v.) yanma gittim. O, ça-dırmdaydı.

-Es-Selamu aleyke Ya Rasulallah, gitme zamanı geldi, dedim. Rasulullah (s.a.v.):

- "Evet" dedi. (Sonra) Rasulullah (s.a.v.): "Bilal" diye seslendi. Semure ağacının altındaki Bilal ok gibi yerinden fırladı ve:

- "Buyur, emrindeyim. Ben sana feda olayım, dedi." Rasulullah:

- " Atımı eğerle" dedi. Bilal, iki yanı hurma lifinden olan ve pek gösterişli olmayan bir çadır çıkardı. Bilal atı eğerledikten sonra Resu-lullah hayvanına bindi, biz de hayvanlarımıza bindik. Rasulullah, o akşam ve o gece bizi düşmanlara karşı saflar halinde düzene koydu. Müslümanlar bozulup kaçtıklarında.

- "Allah'ın kulları! Ben, Allah'ın kuluyum ve elçisiyim' dedi. Sonra atından inip bir avuç toprak aldı, bana onların daha yakınında olan birisinin anlattığına göre Rasulullah (s.a.v.) toprağı düşmanların yüzüne çarparak:

- "Yüzleri çirkin olsun" dedi ve Allah Teâlâ onları bozguna uğratıp yendi.[1429][42]

Ya'la İbn Ata şöyle anlattı: Onların oğullan bana babalarının şunu anlattıklarını nakletti:

Bizden, gözleri ve ağzı toprak dolmamış hiç kimse kalmamıştı.

[1429][42] Ahmed İbn Hanbel, Musned, IH/190, 279; V/286, İbn Sa'd, Tabakalul-Kubra, 11/113; ibn Ebı Şeybe, Musannef, XIV/530, 531; Beyhakı, Delâılun-Nubuvve, V/141, 150; Dulabı, el-Kunave'l-Esma, I/42; İbn Kesir el-Bıdaye ve'n-Nıhaye, İV/332.

Biz, gökle yer arasında demir leğen üzerinde demirin surtünmesiyle çıkan ses gibi bir ses duyduk.

1391) El-Bera şunu söyledi:

Huneyn günü, Rasulullah'ı Ebu Sufyan Ibn'ul Haris, îbni Abdil-muttalib, onun hayvanının üzengisinden tutmuş olarak:

- "Ben peygamberim, yalan yok, ben Abdulmuttalib'in oğluyum (torunuyum)" derken gördüm.[1430[43]]

1392) Yezîd îbn Amir şunu anlattı:

Rasuluîlah, Huneyn savaşında, yerden bir avuç toprak aldı. O-nunla müşriklere doğru yöneldi ve onu yüzlerine attıktan sonra:

- "Dönün" dedi.

Kardeşiyle karşılaşan hiç kimse yoktu ki, o gözleıini oğuşturarak, gözlerine giren çer çöpten şikâyet etmesin.

1393) Cubeyr İbn Mut'im şunu anlattı:

Düşman bozguna uğramadan önce, müslümanlarla çarpışırlarken, gökten siyah örtü. gibi birşeyin gelip bizimle düşmanın arasına düştüğünü, ona baktığımda, siyah karıncalar olduğunu ve onların dağılarak vadiyi doldurduklarını gördüm. Onların melekler olduğundan hiç şüphe etmedim. Sonunda, düşmanın bozguna uğramasından başka birşey olmadı.

Siyer alimleri şöyle derler: O günkü melekler başlarında kırmızı sarıklar olduğu halde inmişlerdi.

Rasulullah (s.a.v.) Medine'ye döndü. Hevazin heyeti geldi. Onlar Rasulullah'tan (s.a.v.), kendilerinden aldığı şeyleri geri vermesini istediler. Sad İbn Bekr Oğullarından -ki onlar Rasuluüah'a süt annelik yapan kadının kabilesiydi- birisi şöyle dedi:

- Eğer biz (Şam kralı) el-Haris İbn Ebi Sınır veya (îrak kralı) en-Nu'man ibnül-Munsir'i emzirseydik, mutlaka onun şefkat va acımasını umardık. Daha sonra şu şiiri söyledi:

[1430[43]] Daha önce kaynakları geçti.

Ey Allah'ın Resulü! Bize cömertçe lütufta bulun. Çünkü sen kendisinden umduğumuz ve sakladığımız kişisin.
Rasulullah'm (s.a.v.):
- "Size hangileri daha sevimlidir. Çocuklarınız ve kadınlarınız mı? yoksa mallarınız mı? dedi. Onlar:
- Kadınlarımız ve çocuklarımız, dediler. Rasulullah (s.a.v.):
- "Benim ve Abdulmuttalib oğullarının hisselerine düşenler, sizin. olsun. Cemaata namazı kıldırdığında, sizler ayağa kalkıp: Biz çocuklarımız ve kadınlarımız hakkında, Rasulullah'm müslümanlar katında, müslüm ani arın da, Rasulullah katında şefaatini diliyoruz, dersiniz. Bunun üzerine ben de: Bana ve Abdulmuttalib oğullarına düşenleri size vereceğim. Müslümanlardan da, sizin için istekte bulunurum, dedi.
Onlar kalktılar. Rasulullah da:
- "Benim hisseme ve Abdulmuttalib oğullarının hisselerine düdenler, sizin olsun" dedi. Muhacirler: '
- Biz de hisselerimize düşenleri Rasulullah1 a bağışladık, dediler. Ensar da aynı şeyi söyledi.
Daha sonra Rasulullah (s.a.v.) ganimetlerin toplanmasını emretti ve ganimetler toplandı. Altıbin kişi esir edilmişti. Yirmidört bin deve, kırk bin koyun ve dörtbin okiyyi gümüş ganimet olarak alınmıştı. Rasulullah (s.a.v.), Ebu Sufyan İbn Harb'e, kırk okıyye ve yüz deve verdi. Ebu Sufyan: LOğlum Muaviye'ye de] dedi. Rasulullah (s.a.v.) ona da, kırk okiyye gümüş ve yüz deve yerdi. Oğlum Yezid'e? dedi. Ona da onlara verdiği kadar verdi. Hakim İbn Hızam'a yüz deve verdi. Hakim tekrar istedi. Başkalarına da verdi. Zulhuveysıra:
- Adil ol, çünkü sen adaletli değilsin, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Yazıklar olsun sana! Ben âdil olmazsam, kim adil olur?"

dedi.[1431[44]]

Taıf Gazası

Rasulullah (s.a.v.) Taife gitmek üzere Huneyn'den döndü. Sakiflî-ler kalelerini onarmışlar bir yıl idare edecek kadar ihtiyaç maddesini i-çeriye depolayarak savaşa hazırlanmışlardı.
Rasulullah (s.a.v.) kalenin yakınında konakladı. Onlar ınüslü-nıanlara ok attılar. Rasulullah onları 18 gün kuşattı. Mancınık kurdu. Rasulullah'm tellâlı:
"Hangi köle kaleden inerse, hürdür" diye seslendi. On küsur kişi indi. Ebu Bekre, kaleden bir makarayla indi.[1432[45]]
Taif in fethi için Rasulullah'a izin verilmedi. O da geri döndü.[1433[46]]

Tebuk Gazası

Hicretin dokuzuncu senesi Recep ayında oldu. Sebebi şöyledir: ftasulullah (s.a.v.) Rumların (Bizanslıların) büyük bir topluluk (ordu) meydana getirdiklerini, Herakliyüs'ün kendi adamlarının bir yıllık ihtiyaçlarını sağladığını, Cüzam, Lahm, Amile ve Gassan kabilelerini de yanma çektiğini ve ordu öncülerini Belka'ya sevkettiğini duydu.
Rasulullah (s.a.v.) müslümanları toplayıp onlara, bunun için ha-zırlık yapmalarını istediği yeri bildirdi. Savaşa hazırlanmaları,

---

1431[44] Daha Önce kaynakları geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 568-571.
1432[45] Bakınız: Nasbu'r-Raye, 111/281.
1433[46] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 572.

için Mekke ve Arap kabilelerine adamlar gönderdi. Hava, çok sıcaktı.
, Bazıları binit istemek için, ağlayarak, Rasulullah'a geldiler, o da:
- "Ben sizi bindirecek birşey bulamıyorum" dedi. Bazıları da özür dilemek üzere geldiler ve Özürlerini açıkladılar.1434[47]
Rasulullah (s.a.v.) Medine'de yerine, Muhammed İbn Mesleme'yi bıraktı.
Ibn Ubey ve adamları geride kaldığı gibi, üç kişi daha geride kaldı.
Rasulullah, üçbin kişiyle birlikte Tebuk'e geldi, Onbin atları vardı. Orada yirmi gece kaldı. Hiçbir çarpışma yapmadan döndü. 1435[48]

Rasulullahıh Savaşlardaki Parolası

1394) Seleme İbnül-Ekva' şöyle dedi.
'-Peygamber'in parolası: Emit, emitti (Öldür, öldürdü)"1436[49]
Zeyd îbn Ali de şöyle dedi: Onun parolası: Ya Man sur! Ümit'di.
1395) El-Muhelleb İbn Ebi Sufre, Peygamber'den (s.a.v.) duyan kimseden şunu nakletti; Düşmanla karşılaştığınızda sizin parolanız: Hamim La'yunsarun'du."1437[50]

1434[47] Beyhaki, Oe\a\\un-Nubuvve V/318; Suyuti, Dumıl-Mensur, IU/263; Vl/128; Ebul-Ferec İbnul-Cevzi, Zadul-Mesir, İH/485.
1435[48] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 572.
1436[49] Ebu Davud, cihad, bab: 71, 93; Darimi, Sünen, kitabüs-siyer, bab: 14, İmam Ahmed, Musned, İV/46; Ebu's Şeyh, Ahlaku'n-Nebi, 155.
1437[50] Ebu Davud, Sünen, kitabul-cihad, bab: 71; İmam Ahmed, Musned, İV/65 289; V/377.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 572.

YİRMİSEKÎZİNCİ BOLÜM

RASULULLAHIN SERIYYELERI

Rasulullah savaşa kendisi gitmediğinde seriyyeler gönderirdi. 1438[1]

Rasulullah'ın Seriyyelere Katılmayışının Sebebi

1396) Ebu Hureyre anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Müslümanlara zorluk vereceğim bilmesem, Allah yolunda gaza eden bir seriyenin ardından asla oturmazdım, fakat imkân bulamadığım için benim peşimden gelemiyorlar. Benden ayrı olarak geride kalmak hoşlarına gitmiyor. Canım elinde olan Allah'a yemin ederim ki ben Allah yolunda gaza ederek öldürülmeyi sonra yine gaza ederek öldürülmeyi sonra yine gaza ederek Öldürülmeyi ne kadar isterdim.1439[2]

Rasiılullah'ın Seriyyelerinin Sayıları

Rasulullah (s.a.v.) elli altı seriyye göndermiştir. Bu konuda sözü uzatmak istemiyoruz. Ancak gazaları zikrettik, çünkü Rasulullah(s.a.v.) gazalara doğrudan doğruya kendisi iştirak

---

1438[1] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 573.

1439[2] Buharî, iman, bab: 26; Müslim, emare, hadis: 103; imam Ahmed, Musned, İl/ 231; İbn Ebi Şeybe, Musannef, V/288, Suyutî, Durru'i-Mensur, I/249.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 573.

etmiştir.
Ebu'1-Vefa Ibn Akıl şöyle demiştir: Dinsizlerin cahilleri: Muhammed, kılıçla gönderilmiştir. Bu, muhaldir (mümkün değildir). O, burhan ve hüccetlerle (delillerle) gönderilmiştir. Onlar kabul etmediklerinde, Allah'ın geçm iş ümmetlere verdiği azabın yerine kilıçla öldürülüyorlardı.1440[3]

Rasulullah'ınseriyyelere Tavsiyeleri

1397) Süleyman îbn Bureyde'nin babası şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) bir orduya veya seriyyeye komutan tayin ettiğinde ona özellikle Allah'tan korkmayı, beraberindeki müslümanlara da İyilik tavsiye eder sonra şöyle buyururdu:
"Allah yolunda besmele ile gaza edin! Allah'a inanmayanlarla çarpışın. Gaza edin, ganimete hıyanet etmeyin, gadretmeyin. Ölülerin organlarını kesmeyin, çocukları öldürmeyin. Müşriklerden olan düşmanınla karşılaştığında, onları üç şeye davet et. Bunların hangisinde sana icabet ederlerse onu kabul et, kendilerini br-ak. Onları İslama davet et. Eğer sana icabet ederlerse onu kabul et ve onları serbest bırak. Onları yurtlarından muhacirler diyarına göçmeye davet et. Onlara haber ver. Eğer bunu yaparlarsa muhacirlerin lehine olan onların da lehine, aleyhine olan onların da aleyhine olacaktır. Yurtlarından göç etmeyi kabul etmezlerse, onlara haber ver. Müslümanların bedevileri gibi olacaklar. Kendilerine, Allah'ın müminler üzerine cereyan eden hükmü uygulanacak ganimet ve haraçta hiçbir hakları olınıyacaktır. Müslüra ani arla birlikte cihad etmeleri müstesna.

1440[3] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 573.

Eğer bunu kabul etmezlerse, onlardan cizye iste. Eğer sana icabet ederlerse onlardan bunu kabul et ve kendilerini serbest bırak. Kabul etmezlerse, artık Allah'tan yardım dileyerek onlarla harbet.
Bir kale halkını kuşatırsan ve onlarda da senden Allah'ın ahdini ve Peygamber'in ahdini kendilerine vermeni isterlerse, onlara, ne Allah'ın ahdini ver, ne de Peygamber'in ahdini. Çünkü sizin kendi ahidle-rinizi ve arkadaşlarınızın abidlerini bozmanız, Allah'ın ve Rasulu'nün ahdini bozmaktan ehvendir.
Bir kale halkım kuşatırsan, onjar da senden kendilerine Allah'ın hükmünü tatbik etmeni isterlerse, onlara Allah'ın hükmünü tatbik etme. Onlara ancak kendi hükmünü tatbik et. Çünkü Allah'ın onlar hakkındaki hükmüne isabet edip etmeyeceğini bilemezsiniz."1441[4]

Rasulullah'ın Seriyye Komutanının Uygun Olmayan Hareketini Yadırgayıp Beğenmemesi

1398) Salinı'in babası şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) Halid'i îslam'a davet etmek üzere Cezîme o-ğullarma gönderdi. Halid onları İslam'a davet etti. Onlar müslüman oldukları anlamına gelen "Eslemna" kelimesini iyi söyleyemediklerinden, dinimizi değiştirdik anlamına gelen "Sabe'na sabe'na" demeye başladılar. Halid de (müslüman

---

1441[4] Musiim, cihad, hadis: 3; Ebud Oavud, cıhad, bab: 90; Ibn Mace, Sünen, 2S58: Tirmiz-Î, Sünen 1408; Ahmed, Musned. İV/240; V/352, 358; Beyhakı, Sunanu'l-Kubra, IX/49, 69, 91; Hakim, Mustedrek, İV/541; Abdurrezzak, Musannei, 9428; Taberani, Mucemü's-Sağır, 1/123,187; Taberani, Mucemu'l-Kebir, VIH/84.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 574.

olmadıklarını zannederek) onları öldürmeye ve esir etmeye başladı. Herbirimize birer esir verdi. Ertesi gün, her birimizin esirini öldürmesini emretti. Ben: Vallahi; ben esirimi öldürmeyeceğim. Arkadaşlarım da esirlerini öldürmesin, dedim. Rasulullah'in (s.a.v.) yanma geldiğimizde durumu ona arzettik. Rasulullah (s.a.v.) ellerini kaldırıp:
"Allah'ım! Halid'in yaptığından sana sığınıyorum. Beni sorumlu tutma" dedi.[1442[5]]

YIRMIDOKUZUNCU BOLUM

RASULÜLLAH'IN HÜKÜMDARLARLA MEKTUPLAŞMASI

Rasulullah'ın Mukavkıs'a Elçi Göndermesi Ve Ona Yazdığı Mektup

Rasulullah, Hatıb Ibn Ebi Beltea'yı Mukavkıs'a gönderdi.
Hatıb varınca, Mukavkıs ona ikramda bulundu. Rasulullah'ın mektubunu aldı. Cevap olarak şunu yazdı: Gelecek bir Peygamber daha kaldığını biliyordum. Elçini ağırladım.
Ona dört cariye hediye etti. Cariyelerden biri Mariye'dir. İki de binit hayvanı hediye etti. Birisi, Ufeyr adlı eşek, diğeri de Düldül denilen katırdı.
Mukavkıs müslüman olmadı. Rasulullah (s.a.v.) onun hakkında:
"Kötü adam, saltanatına kıyamadı. Saltanatı ona kalmayacak" dedi.

[1442[5]] Buharı, Sahih, İV/122; V/203; IX/92; Nesaî, Sünen, Vlfl/237, Ahmed İbn Han-bel, Musnsd, 11/151; Beyhakİ, Sunenu'l-Kubra IX/115, Delaılun-Nubuvve, V'114, İbn Sa'd, Tabakat, 11/107.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 574-575.

Rasulullah (s.a.v.), onun hediyesini kabul etti. Mariye'yi kendisine aldı. Mariye'den oğlu İbrahim doğdu. Veda haccmdan dönerken eşek öldü. Katır ise, Muaviye zamanına kadar kaldı.

1399) İbn Ca'fer şunu anlattı:

Rasulullah (s.a.v.), hicretin altıncı yılında, zilkade ayında, Hudeybiye'den dönünce, Hatıb İbn Ebi Beltea'yı İskenderiye'nin sahibi Mukavkıs'a gönderdi. Onu, İslam'a davet etmek üzere, Hatıb'îa bir de mektup gönderdi. Mukavkıs mektubu okuyunca, Hatıb'a hayırlı olsun, dedi, Mektubu alıp -mühürlü idi- fildişinden bir kutuya koydu ve cari-yesir.û verdi. Resulullah'm mektubuna cevap yazdı. Ama kendisi müs-İüman olmadı. Resulullah'a, Mariye'yi, eşeği Ya'fur'u ve katırı Düldül'ü berii/e etti. Düldül, beyaz renkliydi. O sırada, Araplarda ondan başka beyaz renkli katır yoktu.

Mukavkıs, Ehl-i Kitap'tan^ duyduğu özelliklerine göre peygamberim hak peygamber olduğunu biliyordu ama iman etmedi.

Müslüman olmadan önce El-Muğire onun yanına gitmiş ve ona bundan bahsetmişti.

El-Mugire, Malik oğullarıyla birlikte Mukavkıs'a gidişini şöyle anlatır:

Malik oğulları Mukavkıs'm yanma girdiğinde o:

-Benimle sizin aranızda Muhammed'le ashabı varken, bana nasıl geldiniz? dedi. Onlar:

-Bu hususta ondan korktuğumuzdan deniz yolunu tuttuk, dediler. Mukavkıs:

-Onun, sizi kabule davet ettiği şey hakkında ne yaptınız? dedi. Malik oğulları:

-Bizden ona, hiç kimse tabi olmadı. Mukavkıs: -Peki, niye? diye sordu. Malik oğulları:

-O, bize, bugüne kadar, ne ataların, ne de hükümdarların tuttuğu, sonradan çıkma bir din getirdi. Biz atalarımızın tuttukları dine

bağlıyız, dediler. Mukavkıs:
-Onun davetini kendi kavmi nasıl karşıladı? dedi. Malik oğulları:
-Ona, kavminin gençleri tabi oldular ve onun kavminden ve başka Araplardan kendisine muhalefet edenlere karşı korudular. Aralarındaki çarpışmada bir defa kavmi, bir defa da o yenildi, dediler. Mukavkıs:
- Siz, O'nun kabule davet ettiği şeyleri bana dosdoğru haber verir misiniz? dedi. Malik oğulları:
- O, bizi tek ve ortağı olmayan Allah'a ibadet etmeye, ataların yapageldikleri ibadeti bırakmaya davet ediyor. Namaz kılmaya ve zekat vermeye davet ediyor, dediler. Mukavkis:
-Namaz ve zekat nedir? Bunlar için vakit ve adet belirlenmiş midir? dedi. Malik oğulları:
-Geceli gündüzlü beş (vakit) namaz kılarlar. Bütün namazların isimleri verilmiş vakit ve sayıları vardır. Her yirmi miskale varan altından zekat verirler, dediler ve bütün malların zekatlarını bildirdiler. Mukavkıs:
-O, zekatı aldığında, nereye koyar? dedi. Malik oğulları: -Fakirlere. Onları fakirlere verir. O, sıla-i rahmi (akrabayı gözetmeyi), sözünde durmayı emrediyor. Faizi, zinayı ve içkiyi yasaklıyor. Allah'tan başkasının adına kesilenin etinden yemiyor, dediler. Mukav-kıs:
-O halde o bütün insanlara gönderilmiş bir Peygamberdir. Eğer o, Kibtilere ve Rumlara gelmiş olsaydı, onlar ona tabi olurlardı. Çünkü, îsa İbn Meryem onlara böyle emretmişti. Kendisinden önce gönderilmiş olan Peygamberler de, onu tarif etmişlerdi. Güzel akibet ve sonuç onun olacak. Kendisine, kimse karşı koyamayacak, dini ayakların bastığı her yere ve denizlerin kesiştiği yere kadar ulaşacak, kavmi onu mızrakla-rıyla koruyacaktır, dedi. Malik oğulları:
-Herkes onun dinine girse de, biz onun dinine girmeyiz, dediler.

Hayretinden başını salladı ve;
-Siz oyalanıyorsunuz, dedi ve şu soruyu sordu. -Onun, kavmi arasındaki soyu sopu nasıldır? Biz: -O kavminin en soylusudur, dedik. Mukavkıs:
-Mesih (îsa) ve diğer peygamberler de (a.s.), böyle, mensup bulundukları kavimlerin soy sop yönünden üstünleri arasından gönderilmişlerdir, dedi. Mukavkıs tekrar sordu:
-Onun sözünde doğruluğu nasıldır?
-Doğru sözlülüğünden dolayı ona El-Emin adı verilmiştir, dedik. Mukavkıs:
-Onun işini inceleyin! Aranızdaki muamelelerinde doğru sözlü olan bir kimsenin, Allah'a karşı yalan söyleyebileceğini mi zannediyorsunuz, dedikten sonra: Ona tabi olanlar kimlerdir? diye sordu. Biz de:
-Gençler, dedik. Mukavkıs:
-Mesih (İsa) ve daha önceki peygamberlere ilk tabi olanlar da gençlerdi, dedi. Mukavkıs sordu:
-Tevrat ehli olan Yesrib yahudileri ona karşı ne yaptılar? Biz:
-Ona muhalefet ettiler. O da onların üzerine yürüyüp onları öldürdü ve esir etti. Her tarafa dağıldılar, dedik. Mukavkıs:
-Onlar kıskançtılar. Onun için kıskandılar. Halbuki onlar, onun durumundan bizim bilmediklerimizi biliyorlar, dedi.
El-Muğire şö'yle dedi:
Onun yanından ayrıldık. Bizi, Muhammed'e karşı rezil rüsvay eden ve başımızı önümüze eğdiren sözler duymuştuk. Kendi kendimize yabancı hükümdarlar bile onu tasdik ediyorlar, yakında bizler onun akrabası ve komşuları olduğumuz ve davetçisi evlerimize geldiği halde onun yanına uğramıyoruz, dedik.[1443[1]]

[1443[1]] Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 47-48.

Rasulullahın Kaysere Elçi Göndermesi Ve Ona Yazdığı Mektup

Şöyle anlattılar:
Kayser bir gün sabahleyin üzgündü. Devlet adamları ona:
-Bu üzüntünün sebebi nedir? dediler. Kayser;
-Bu gece, Hitan melikini (sünnetliler hükümdarını) ortaya çıkmış gördüm, dedi. Onlar:
-Biz sadece, yahudilerin sünnet olduğunu biliyoruz. Onlar da senin hakimiyetinin altındalar. Onları öldür, dediler.
Onlar bu görüşteyken, Busra'nın sahibinin elçisi onlara Araplardan birisini getirdi. Elçi ona:
-Ey Kral! Araplardan olan bu adam, ülkesinde ortaya çıkan garip bir olaydan bahsediyor, dedi.
Herakliyüs tercümanına:
-Ülkesindeki bu olayın ne olduğunu ona sor, dedi. O da şöyle dedi:
-Aramızdan, peygamber olduğunu söyleyen birisi çıktı. Bazı kimseler ona uydular. Bazıları da ona kavşı çıktılar. Aralarında bazı savaşlar oldu. Ben onların yanından bu haldelerken ayrıldım. Herakliyüs:
-Onu soyun, dedi. Soyduklarında; onun sünnetli olduğunu gördüler. Herakliyüs:
-Bu benim gördüğümün zamanıdır. Elbisesini verin, dedi ve gitti.
Sonra, emniyet emirini çağırdı ve ona:
-Benim için, Şam'ı iyice araştır. Peygamber olduğunu iddia eden bu adamın kavminden birisini bana getir, dedi.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 577-579.

Ebu Sufyan şöyle anlatmıştır: Ticaret için gitmiştim. Onun emniyet emiri bizi yakalayıp:
-Siz o adamın kavminden misiniz? dedi. Biz de:
-Evet, dedik. Bizi çağırdı.
1400) Abdullah îbn Abbas şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) islam'a davet etmek üzere Kayser'e mektup yazdı: Mektubunu Dıhyetü'l-Kelbi ile gönderdi. Ona, Kayser'e vermesi için mektubu Busra'nın büyüğüne sunmasını emretti.
Allah, iranlıların askerlerim bozguna uğratınca, Hıms'tan îlya'ya (Kudüs'e) kadar Kayser için minderler seriliyordu.
îbn Abbas şöyle anlatır:
Kayser'e Rasulullah'm mektubu gelip onu okuyunca:
-Bana bunun kavminden birini bulunda ona Allah'ın Rasulünü (s.a.v.) sorayım dedi.
Efu Sufyan Ibn Harb, îbn Abbas'a şunu anlattı: Kendisi bazı Kureyşlilerle ticaret için Şam'a gelmişti. Bu, Rasulullah'la Kureyşli kafirlerin barış halinde oldukları sırada olmuştu.
Ebu Sufyan anlatmaya devam etmektedir:
Kayser'in elçisi bana geldi. Beni ve arkadaşlarımı götürüp onun huzuruna çıkardı. Kayser başında tacıyla tahtında oturuyor, etrafında da Rum (Bizans) büyükleri vardı. Tercümanına:
-Onlara bu adama, soyca en yakın olanınız hanginizdir? diye sor, dedi.
-Benim dedim,
-Ona yakınlığının derecesi nedir? dedi.
-Amcamın oğludur, dedim.
Gerçekten de, kafile içinde, o sırada Abdulnıenaf oğullarından, benden başka bir kimse bulunmuyordu. Kayser:
-Onu benim yanıma getirin dedi. Arkadaşlanmmda yaklaştırılmasını emretti. Arkadaşlarımı benim arkama oturttular. Sonra tercümanına:

-Arkadaşlarına söyle, ben o adam hakkında buna birşeyler soracağım. Eğer bana yalan söylerse onu yalanlasınlar, dedi.
Vallahi, onun hakkında bana sorulacak şeyler hakkında uyduracağım yalanımı, arkadaşlarımın orada burada anlatıp durmalarından utanmasaydım, kesinlikle yalan söylerdim. Fakat benim yalan söylediğimi anlatacaklarından utandığım için ona doğrusunu söyledim. Daha sonra Herakliyüs, tercümanına:
-Söyle ona: O kişinin aranızdaki nesebi nasıldır, dedi. Ben: -O, aramızda soylu birisidir, dedim.
-Sizden, bu Peygamberlik sözünü, ondan önce söyleyen birisi var mıydı? diye sordu.
-Hayır, dedim.
-Peygamberlik hakkındaki sözünü söylemeden önce onu, hiç yalanla suçladığınız, kötülediğiniz olmuş muydu? diye sordu.
-Hayır, dedim.
-Onun ataları arasında hükümdar olan birisi var mıydı? dedi.
:Hayır, dedim.
-Ona halkın eşrafı mı tabi oldu, yoksa zayıflarını? dedi.
-Halkın zayıfları, dedim.
-Ona tabi olanlar artıyorlar mı, yoksa eksiliyorlar mı? dedi. -Artıyorlar, dedim.
-Onun dinine girdikten sonra beğenmeyerek, kızarak dininden dönen oldu mu? dedi.
-Hayır, dedim.
-Sözünde durmadığı olur mu? dedi.
-Hayır. Ancak biz şimdi onunla bir müddet için çarpışmayı bırakarak anlaşma yapmış bulunuyoruz. Sözünü bozacağından korkuyoruz, dedim.
Verdiğim cevaplara bu sözden başka bir şey katmak imkânını bulamadım. Çünkü yalanımı anlatıp yaymalarından korkuyordum.

-Siz onunla, o da sizinle çarpıştı mı? diye sordu. Ben de: -Evet, dedim.
-Sizin onunla, onun sîzinle yaptığı harp nasıl sonuçlandı? diye sordu.
-Galibiyet sıra ve nöbetleşe oldu. Bir defa o, bizi yendi. Bir defa da biz onu yendik, dedim. Herakliyüs:
-O, Size neleri emrediyor? dedi.
-Bize tek olan Allah'a ibadet etmemizi ve ona hiçbir şeyi ortak koşmamızı emrediyor. Bizi, atalarımızın taptığı şeylerden de menediyor. Bize namaz kılmayı, doğru olmayı, haramlardan sakınmayı, akraba ile ilgilenmeyi, verilen sözde durmayı ve emaneti sahiplerine vermeyi emrediyor, dedim. Herakliyüs tercümanına:
- Ona de ki: Sana, onun, aranızda soyunun nasıl olduğunu sordum. Sen onun, aranızda en soylu olduğunu söyledin. Zaten Peygamberler, böyle kavimlerin en soyluları arasından seçilip gönderilirler.
Ben sana; bu peygamberlik sözünü ondan önce içinizde söyleyen birisi var mıydı? diye sordum. Sen; hayır dedin. Eğer, ondan önce, bu sözü söylemiş birisi olsaydı, bu da belki, kendisinden önce söylenmiş bir söze uymak isteyen birisidir derdim diye söylenebilirdim.
Ben sana; bu peygamberlik sözünü etmeden önce, onu hiç yalanla suçlamış mıydınız? diye sordum. Sen; hayır, dedin. Anladım ki, insanlara karşı yalan söylemeyen kişi, Allah'a karşı da yalan söylemez.
. Sana: Onun ataları arasında bir hükümdar var mıydı ? diye sordum. Sen hayır, dedin. Eğer sen, ataları arasında bir hükümdar vardı, desey-din. Ben de: Atalarının saltanatını elde etmeğe çalışan birisi derdim.
Sana: Ona tabi olanlar halkın eşrafı mıdır yoksa zayıfları mıdır?

diye sordum. Sen de: Zayıfların ona tabi olduğunu söyledin. Zaten, peygamberlerin tabileri de onlardır.
Ben sana: Onlar artıyorlar mı, yoksa eksiliyorlar mi? diye sordum. Sen de, arttıklarım söyledin. Zaten, iman işide, tamamlanıncaya kadar hep böyle gider.
Sana: Onun dinine girdikten sonra beğenmeyerek, kızarak dinin-den dönen oldu mu? diye sordum. Sen de: Hayır, dedin. Zaten [îman da] böyle olur. îmanın neşesi, kalbe karışıp kökleşince, hiç kimse, onu be-ğenmemezlik etmez.
Ben sana: O, sözünü bozar mı? diye sordum. Sen de: Hayır dedin. Zaten peygamberler böyledir. Onlar sözlerini bozmazlar.
Ben sana: Onunla, hiç çarpıştınız ını? O da sizinle çarpıştı mı? diye sordum. Sen de: Bunu yaptığınızı, aranızdaki harbin sonucunun sıra ile olduğuna, bir defasında, onun sizi yendiğini, diğerinde de sizin onu yendiğinizi söyledin. Zaten, peygamberler böyledir. Çeşitli imtihanlara tabi tutulurlar. Sonunda güzel akibet ve sonuç, onların olur.
Ben sana: O, size neleri emrediyor? diye sordum. Sen de, onun, tek olan Allah'a ibadet etmeyi ve ona hiçbir şeyi ortak koşmamayı emrettiğini, atalarınızın taptığı şeylerden sizi menettiğini, yine size doğruluğu, sözünde durmayı ve emaneti yerine vermeyi emrettiğini söyledin. Bunlar, bir peygamberin sıfat ve özelliğidir. Zaten ben onun çıkacağını biliyordum. Fakat sizden olacağım zannetmiyordum.
Eğer onun hakkında bu söylediklerin doğruysa, yakında, şu ayak* larımın bastığı yere hakim olacaktır. Vallahi, onun yanma varabileceğimi bilsem kendisine kavuşmak için her zahmete katlanırdım. Yanında olsam ayaklarım yıkardım, dedi.
Sonra Rasulullah'm (s.a.v.) mektubunu getirtip okutturdu. Mek-tupta şöyle yazılıydı:
" Bismillahi rrahm anirrahim.

Allah'ın kulu ve elçisi Muhammed'den, Rumların büyüğü Herakli-yüs'e,
Selam hidayete (doğru yola) uyanlara olsun. Bundan sonra derim ki; Ben seni. İslam'a göre müslümanlığa davet ediyorum. Müslüman ol, selamette ol. Allah, sana ecrini ilci kat versin. Eğer bu davetimi kabul etmezsen, çifçilerin günahı senin boynuna olsun. "Ey Ehl-i Kitabî Geliniz, aramızda ve aranızda eşit olan bir kelimede birleşelim de, Allah'tan başkasına tapmayalım! O'na, hiçbir şeyi ortak koşmayalım. Allah'ı bırakıp da birbirimizi Rab tanımayahm. Buna rağmen, onlar bu davetten yüz çevirirlerse, siz şahit olun ki, bizler müslumanlarız, deyin."1444[2]
Harakliyüs mektubu okutturduktan sonra, etrafındaki Rum büyüklerinden gelen sesler yükseldi. Bağırıp çağırmalar arttı. Ben onların ne dediklerini bilmiyordum. Herakliyüs bizim dışarıya çıkarıl-mamızı emretti ve çıkarıldık.
Arkadaşlarımla birlikte dışarı çıkınca onlara: îbn Ebi Kebşe'nin1445[3] işi iyice büyüdü. Beni'l-Asfar'm (Rumların) hükümdarı bile ondan korkuyor, dedim.
Vallahi, istemediğim halde, Allah, kalbime İslam'ı sokuncaya kadar, devamlı onun davasının zafer ve başarıyla sonuçlanacağına kesin olarak inandım.
1401) Bize ez-Zubri'den rivayet edildi. Hristiyanlardan bir uskurun bana anlattığına göre, Rasulullah'm mektubu gelince, Herakliyüs onu koynuna koydu. Sonra Roma'daki bir adama mektup yazdı. O, ibranca yazılanları okur/ona haber verirdi.
Romadaki' adamı Herakliyüs'e O (Rasulullah) beklediğimiz Peygamber1 dir, bunda şüphe yok, ona tabi ol ve onu tasdik et, diye

---

1444[2] Al-i İmran, 64.
1445[3] Kureyş müşrikleri Resulullah'a "İbn Ebi Kebşe" lâkabını takmışlardı. Burada Peygamberimiz (s.a.v.) kastedilmektedir. (Mütercimin notu).

yazdı.
Herakliyüs, Rumların komutanlarına kral köşkünde toplanmalarını emretti. Onlar toplandılar. Köşkün kapıları kapatıldı. Komutanların kendisine bir kötülük yapmasından korktuğu için köşkün üs katındaki bir odaya çıktı ve: Ey Rum topluluğu! Bana, dinine davet etmek üzere o zatın mektubu geldi. Vallahi o, beklediğimiz ve kitaplarımızda bulduğumuz Peygamberin ta kendisidir. Gelin, ona tabi olalım. Dünya ve ahirette rahat olalım. Hep bir ağızdan homurdanarak köşkün kapılarına doğru koştular. Kapıların kapalı olduğunu gördüler. Herakliyüs: Onları geri çevirin, dedi. Şöyle konuştu: Ey Rum topluluğu! Sizin dininize ne derece bağlı olduğunuzu görmek için böyle söyledim ve sizi memnun kalacağım durumda gördüm.
Onun önünde eğildiler ve çekip gittiler.1446[4]
1402) Dıhye îbn Halife şöyle anlattı:
Peygamber (s.a.v.), bir mektupla beni Dimeşk'taki Rum Krallığına-gönderdi. Rasulullah'm mektubunu ona verdim. Mektubun mührünü öptü ve onu üzerinde oturduğu şeyin altına koydu. Sonra komutanlarının ve kavminin toplanmasını istedi. Onlar toplandılar. Onun için döşenmiş minderlerin üzerine çıktı. Farslar ve Rumlar böyle yaparlardı. Onların kürsilerî yoktu.
Daha sonra adamlarına şu konuşmayı yaptı:
Bu, Mesih İsa'nın bize, İbrahim'in oğlu ismail'in soyundan geleceğini müjdelediği peygamberdir.
Dinleyenler homurdandılar. Eliyle, susun diye işaret etti. Sonra: Ben sadece, hristiyanlığa olan ilginizin nasıl olduğunu denemek istemiştim, dedi.
Ertesi gün bana, gizlice bir haber gönderdi. îçinde üçyüz onüç resmin bulunduğu büyük bir eve aldı. Bir de ne göreyim. Onlar

---

1446[4] Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve.

peygamberlerin resimleriydi. Şöyle dedi
-Bak, senin adamının bunlardan hangisidir?
Sanki peygambere bakarcasma, Rasulullah'm resmini gördüm.
-Bu, dedim.
-Doğru söyledin, dedi.
-Şu sağındaki kimin resmi? dedi.
-Ebu Bekir denilen, onun kavminden birisi, dedim.
-Şu solundaki kim ya? dedi.
-Ömer İbnu'l-Hattab denilen yine onun kavminden birisi diye cevap verdim.
-Biz Kitapta Allah'ın dini, onun bu iki arkadaşıyla tamamlayacağını görüyoruz dedi.
Peygamber'e geldiğimde, ona bu hadiseyi anlattım. Rasulullah (s.a.v.) da:
- "Doğru söylemiş. Allah bu dini, Ebu Bekir ve Ömer'le tamamlayacak ve üstün getirecek" dedi.[1447[5]]
1403) İbn İshak, bazı alimlerden nakletti: Herakliyüs Dihye'ye:
-Vallahi, iyi biliyorum ki, senin adamın gönderilmiş bir peygamberdir ve bizim beklediğimiz kişidir. Fakat ben, Rumlardan bana bir kötülük gelmesinden korkuyorum. Bu durum olmasaydı, mutlaka ona tabi olurdum, dedi.
1404) İbn Ishak, Halid İbn Sinan'a, Rum büyüklerinden birinin şunu anlattığını nakletti:
Herakliyüs, Şam'dan Kostantiniyye'ye gitmek istediğinde ve Rasulullah'ın durumu ona ulaştığında, Rumları toplayıp:
-Ben size bir meseleyi arzedeceğim dikkat edin, dedi. -Nedir o? dediler.
-Vallahi biliyorsunuz, bu adam gönderilmiş bir peygamberdir. Onu kitaplarımızda buluyoruz ve özellikleriyle tanıyoruz gelin

---

[1447[5]] Ebu Nuaym, Delaılu'n-Nubuvve.

ona tabii olalım, dedi. Onlar da:
-Ama o zaman, Arapların tahakkümü altında oluruz, dediler.
-Öyleyse her sene ona, cizye vereyim de bana karşı şiddetini kırayım ve onunla savaştan kurtulayım dedi.
-Biz Araplara ancak zillet ve fakirliği veririz. Hayır vallahi, dediler.
-Ona, Suriye toprağım -ki orası, Filistin,Ürdün, Dimeşk, Hıms ve Bizans'a giden yolun gerisindeki yerler- vereyim, dedi.
-Hayır, vermeyiz dediler.
-Vallahi, siz şehrinizde güçlü olursanız mutlaka üstün geldiğinizi göreceksiniz.
Sonra, bir katırın üzerine oturup yola koyuldu. Tepeden yola baktığında Şam topraklarını gördü ve: Ey Suriye topraklan sana veda se-lamıyla selâm olsun, dedi.
Musannif (yazar) Rasulullah'tan (s.av.) sonra Ebu Bekr, Kayser'e elçi göndermiştir, der,
1405) Musa îbn Ukbe şunu anlattı:
Hişam İbnu'1-As, Nuaym îbn Abdillah ve adım verdiği başka bir adam, Ebu Bekr'in zamanında Rum hükümdarına gönderildiler.
Bunlardan birisi şöyle anlattı: Musa îbn Ukbe şunu anlattı:
Guta'daki Cebele Îbnu'l-Eyhem'in huzuruna girdik. Onun üzerinde siyah elbiseler vardı ve etrafındaki her şeyde siyahtı. O:
-Bunları adakta bulunduğum için giydim. Sizi, Şam'ın tamamından çıkarmcaya kadar bunları çıkarmayacağım, dedi. Biz de:
-Bizi bu oturduğun yerden uzaklaştırmak için hiç acele etme. Vallahi, biz onu senden ve en büyük hükümdardan mutlaka alacağız, inşallah. Bunu bize peygamberimiz (s.a.v.) haber verdi.
-Öyleyse siz sümerasmız, dedi. Biz:
-Sümera mı? dedik.
-Siz, onlar değilsiniz, dedi.
-Peki, onlar kim? dedik.

-Gündüz oruç tutup gece namaz kılan kimseler, dedi. Biz: '
-Vallahi, biz onlarız, dedik.
-Sizin namazınız nasıldır? dedi.
Ona namazımızı tarif ettik. Vallahi, onu bir siyahlık bürüdü. Sanki yüzü, siyah bir tuğla parçası gibi oldu.
-Kalkın, dedi ve bize hükümdarın yanına gitmemizi emretti. Git-tik. Elçi bizi, şehrin kapısında karşıladı ve:
-isterseniz [size] katır [getireyim] isterseniz at getireyim, dedi. Biz: -Hayır, biz onun huzuruna sadece olduğumuz gibi gireceğiz, dedik.
[Ona; onlar emrini yerine getirmiyorlar diye haber gönderdi]. O da: Onları serbest bırak diye haber gönderdi.
Biz, sarıklı ve kılıçlarımız takılı olarak hayvanlarımızın üzerinde içeriye girdik. Kralın kapısına vardığımızda, onun yüksek bir köşkte o-turduğunu gördük. Bize baktı. Başlarımızı kaldırdık ve: La ilahe illallah, dedik.
-Allah biliyor, köşk tamamen sallandı. Biz rüzgarın düşürdüğü hurma salkımları gibi olduk (dağıldık).
Bize şu haberi gönderdi; Dininizi kapımda açıklamayın.
Girin diye haber gönderdi. îçeri girdik. Gördük ki, tavana asılı bir yatağın üzerindeydi. Yine üzerinde kırmızı bir kıyafet vardı. Yanındaki her şeyin de kırmızı olduğunu gördük. Rum komutanlar da yanındaydı. Bizimle elçi vasıtasıyla konuşmak istiyordu. Biz:
-Hayır, vallahi, biz onunla elçi vasıtasıyla konuşmayız. Biz ancak hükümdara gönderildik. Bizimle konuşmak istiyorsan, seninle konuşmamıza izin ver.
Biz yanma girince, güldü. Yanında, Arapçayı güzel konuşan birisi vardı. Biz La îlahe illallah, dedik. Allah bilir, tavan sallandı. O ve a-damları başını kaldırdı.
-Sizin, o sözünüz ne büyük? dedi.

-O, kelime-i tevhiddir, dedik.
-Sizin herşeyden önce söylediğiniz söz müdür o? dedi,
-Evet, dedik.
-Onu, düşmanınızın memleketinde söylediğinizde, tavanları titreyip sallanıyor, dedi.
-Hayır, dedik.
-Siz onu, kendi memleketinizde söylediğinizde, tavanlar titreyip sallanmıyor mu? dedi.
-Hayır, biz böyle olduğunu görmedik. Sadece senin yanında gördük.
-Doğruluk ne güzel şey! Siz şehirleri fethettiğinizde ne dersiniz? dedi,
-La ilahe illallahu vallahu ekber, deriz, dedik.
-Siz La ilahe illallah, dediğinizde onun ortağı yok demek istiyorsunuz, öyle değil mi? "Allahu Ekber" dediğinizde, ondan daha büyük birşey yok demek istiyorsunuz, öyle değil mi? dedi. Biz:
-Evet, dedik.
-Bana Peygamberinizin selâmını vermenize engel olan nedir? diye sordu. Biz:
-Bizim Peygamberimizin selamı sana helal değildir. Senin selamın bize helal değil ki, sana o selamı verelim, dedik.
-Sizin selamınız nedir ya! dedi.
-Cennet halkının selamıdır, dedik.
-Peygamberinizi o selamla mı selamlıyordunuz? dedi. Biz:
-Evet, dedik.
-Size kimler mirasçı olur? dedi.
-En yakın akrabalar, dedik.
Hükümdarlarınız da mı öyledir? dedi.
-Evet, dedik.
Bize birçok yiyecek verilmesini ve güzel bir konaklama yeri temin edilmesini emretti. Üç gün kaldık. Sonra, bir gece bize

haber gönderdi. Yanında hiç kimse yokken huzuruna girdik. Bizden daha önceki söylediklerimizi tekrar etmemizi istedi. Ona tekrar ettik. Yanında, büyük, altın işlemeli, dört köşe, sandık gibi birşey vardı. Onun içinde de küçük gözler vardı. Gözlerden birini açtı. Oradan içinde beyaz bir resim bulunan siyah renkli ipek bir bez parçası çıkardı. Çok uzun ve insanların en sık saçlısı olan bir adam gördük.

-Bunu tanıyor musunuz? dedi. -Hayır, diye cevap verdik. -Bu, Adem'dir, dedi.

Sonra onu tekrar yerine koydu. Başka bir gözü açtı. Ondan da siyah bir ipek çıkardı. Onun içinde de beyaz bir resim vardı. Baktık ki, resimde; büyük ba,şh, kıptüerinki gibi, saçları kıvırık, insanların en büyük butlusu ve gözleri kırmızı bir adam gördük.

-Bunu tanıyor musunuz? dedi. (-Hayır, dedik. -Bu, Nuh'tur, dedi.)

Sonra onu da yerine koydu. Başka bir gözü açtı. Ondan da içinde beyaz bir resim bulunan siyah bir ipek çıkardı. Biz:

-Peygamber Muhammed (s.a.v.) dedik.

-Vallahi, bu, Allah'ın Rasulu Muhammed'dir, dedi. Allah bilir o ayağa kalktı, oturdu (sonra): "Allah aşkına, bu sizin peygamberiniz mi?" dedi.

Allah için o, bizim Peygamberimizdir. Sanki sağken ona bakıyor gibiyiz, dedik.

-Gerçi, bu gözlerin sonundaydı, ama ben sizin tavrınızı görmek için onu hemen gösterdim dedi.

Sonra onu tekrar yerine koydu. Bir göz daha açtı. Ondan, içinde beyaz bir resim bulunan siyah bir bez çıkardı. Bu defa da, kısık dudaklı, çökük gözlü, dişlerini sıkmış, sakalı sık ve asık suratlı birisini gördük.

-Bunu tanıyor musunuz? dedi. -Hayır, dedik.

-Bu, Musa'dır. Yanında, ona benzeyen bir adam vardı. Ancak onun gözlerinde bir tür şaşılık vardı ve başına da yağ sürmüşdü.

-Bu Harun'dur, dedi.
Sonra onu kaldırdı. Başka bir gözü açtı. Ondan siyah bir bez çıkardı. Kırmızı veya beyaz bir resim gördük. Resimde orta boylu, yaşlı bir kadına benzeyen birisiyle karşılaştık,
-Bunu tanıyor musunuz? dedi.
-Hayır, dedik.
- Bu Davud'dur, dedi.
Daha sonra onu yerine koydu. Siyah bir ipek çıkardı. Onda beyaz bir resim vardı. Bunun, ata binmiş bacakları uzun [sırtı kısa], her şeyi kanat (gibi) olan ve etrafında rüzgar bulunan bir adam resmi olduğunu gördük.
-Bunu tanıyor musunuz? dedi.
-Hayır, dedik.
-Bu, Süleyman'dır, dedi.
Sonra başka bir göz açtı. Yine içinde beyaz bir resim bulunan siyah bir ipek çıkardı. Resimde rengi daha çok sarı olan, geniş, parlak alımlı ve güzel sakallı bir genç vardı.
-Bunu tanıyor musunuz? dedi. Biz:
-Hayır, dedik.
-Bu, İsa îbn Meryem'dir, dedi.
Sonra onu yerine koydu ve başka bir sandık getirdi ve ondan yine resim çıkardı. Biz:
-Bu, bizim tanıyıp gördüğümüz Peygamberimizin resmidir. Bu gördüğümüz resimlerin bizzat onların resimleri olduğunu nasıl Öğreneceğiz? dedik. Kayser:
-Adem, Rabb'inden, kendisine, soyundan gelecek Peygamberlerin resimlerini göstermesini istedi. Allah, Adem'e onların resimlerini, ipek bezler içinde cennetten çıkardı. Zulkarneyn, onları Adem'in mağrib-i şems'teki mahzeninde buldu. Danyal da bu resimleri aynen çizdi.
Vallahi, gönlüm mülkümden (saltanatımdan) çıkıp gitmeye razı

olsavdı, köle olmaya aldırmazdım. Fakat belki gönlüm buna razı olabilir.[1448[6]]

Bize hediyeler verdi ve yanından ayrıldık.

1405) Hişam Îbnu'1-As şöyle anlattı:

Ebu Bekr Es-Sıddık benimle, Kureyşten başka birisini Bizans hükümdarı Herakîiyüs'ü İslam'a davet etmeye gönderdi. Biz gidip Guta1 da Cebele Îbnu'l-Eyhem'in konuğu olduk. Hadisi anlattı ve o hadiste Lut'un, îshak'ın, Yakub'un, İsmail'in ve Yusuf un özellüderini anlattı.

Ebu Bekr'in yanma gelince, onları ona anlattık. Ebu Bekr ağladı ve:

"Zavallı! Allah onun hayra ermesini isteseydi mutlaka dilediğini yapardı."

Zaten Rasulüllah (s.a.v.) onların da yahudilerin de, Muhammed'in de özelliklerini bulduklarını (kitablarmda yazılı olarak bulduklarını) bize haber vermişti. Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "Onlar onu yanlarındaki Tevrat ve İncil de yazıh olarak bulurlar."[1449[7]]

Rasulullah'ınkisra/Ya Elçi Göndermesi Ve Ona Yazdığı Mektup

1406) Abdullah İbn Abbas şunu anlattı:

Rasulüllah (s.a.v.) Abdullah İbn Huzafe'yi, mektubunu götürmesi için Kisra'ya gönderdi. Abdullah îbn Huzafe mektubu, Bahreyn'in büyüğüne (valisine) verdi. Bahreyn valisi mektubu Kisra'ya

---

[1448[6]] Ebu Nuaym, Delailu'n-Nubuvve, 22; Suyutî, Hasaİsu'l-Kubra.

[1449[7]] Araf Suresi, 157.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 580-590.

verdi. Kisra mektubu okuyunca yırttı:

İbn Şihab şöyle dedi: El-Museyyeb'in şöyle dediğini zannediyorum:

Rasulüllah: Parça parça olsunlar diyerek onlara beddua etti.

1407) Muhammed îbn îshak şöyle anlattı:

Rasulüllah (s.a.v.) Abdullah İbn Huzafe İbn Kays'ı İran hükümdarı Kisra ibn Hürmüz'e gönderdi ve şu mektubu yazdı:

"Bismillahi rrahmanirrahim.

Allah'ın Rasulü Muhammed'den Farsların büyüğü Kisra'ya.

Selâm, doğru yolu tutanlara, Allah'a ve Rasulune iman edenlere olsun. Ben seni Allah'a imana davet ediyorum.Çünkü ben Allah'ın sağ olanları uyarmak,'kafirler hakkında da, o azap sözü gerçekleşmek için bütün insanlara göndermiş olduğu peygamberiyim. Öyleyse müslüman ol, selamette ol. Eğer davetimi kabul etmezsen, bütün mecusilerin günahı senin boynuna olsun."

Kisra Rasulullah'm mektubunu okuyunca yırttı.

Sonra Kisra Yemen'deki Bâzân'a:

"Hicaz'da şu adama yanından, güçlü kuvvetli iki kişiyi gönder, onlar onu bana getirsinler diye yazdı.

Bâzân, Babaveyh'deki özel vekilini gönderdi.

Bâzân'ın bu özel vekili yazı yazan ve hesap yapan birisiydi. Onunla birlikte Farslılardan birisim daha gönderdi. Onlara, Rasulullah'a götürmelerini emrettiği bir mektubu da verdi. O, mektubta Rasulullah'm onlarla birlikte Kisra'ya gitmesini emrediyordu. Babaveyh'e şöyle dedi.

Adamın haline bak, onunla konuş ve bana ondan haber getir.

Babaveyh'le o adam yola çıktılar; Taife geldiler, Rasulullah'ı (s.a.v.) sordular. Sordukları kimseler:

-O, Medine'dedir, dediler. Ayrıca "sevinin Kisra, onun karşısına dikildi, artık o adamın hakkından gelebilirsiniz" dediler.

Babaveyh'le arkadaşı yine yola çıkıp Medine'ye Rasulullah'm yanına geldiler, onunla Babaveyh konuştu.
-Şahlar şahı, hükümdarlar hükümdarı Kisra, hükümdar Bâzân'a, seni kendisine götürecek kimseler göndermesini emreden bir mektup yazdı. Bâzân da, benimle birlikte gitmem için beni sana gönderdi. Eğer benimle birlikte gelirsen, hükümdarlar hükümdarına senin lehinde mektup yazarım. O da senin işine yarayacak şeyler yapar ve seni bağışlar. Eğer benimle birlikte gelmekten kaçınırsan sen de bilirsin, Kisra seni de kavmini de mahveder ve memleketini de yıkar.
Babaveyh'le yanındaki Rasuluilah'ın yanına gitmeden önce, sakallarını kazıtmışlar, bıyıklarını da uzatmışlardı.
Onları o şekilde görmekten hoşlanmadığından:
-Yazıklar olsun size, böyle yapmanızı kim emretti size, dedi. Onlar:
-Bunu bize, Rabbimiz yani Kisra emretti, dediler. Rasulullah:
- "Fakat benim Rabbim, bana sakalımı uzatmamı, bıyığımı da kesmemi emretti" dedi. Daha sonra onlara: "Şimdi gidin, kaldığınız yere dönün, yarın yanıma gelin" dedi.
Rasuîullah'a (s.a.v.); Allah Kisra'ya oğlu Şireveyh'i musallat kıldı ve oğlu onu falan ayın, falan gecesinde ve gecenin de falan falan saatlerinde öldürdü diye vahiy geldi.
Ertesi gün elçiler Rasulullah'm yanına gelince onlara:
- "Benim Rabbim, falan gece ve o gecenin falan saatlerinde, oğlu Şireveyh'i Kisra'ya musallat kılıp onu öldürdü" dedi. Elçiler:
-Sen ne söylediğini biliyor musun? Üzerine yürüyüp seni cezalandırmamız bizim için, bu söylediğini, hükümdar Bâzân'a haber vermekten daha kolaydır. Bu duyduğumuzu ona yazalım mı, hükümdara haber verelim mi? dediler. Rasulullah (s.a.v.):
- "Evet, bunu benden duyduğunuzu ona haber verin. Ona şunu da söyleyin. Benim dinim ve hakimiyetim Kisra'nm saltanatının

ulaştığı yerlere kadar ulaşacak, atların ve develerin ayak basacakları en uzak yerlere kadar uzanacaktır. Yine ona şöyle söyleyin: Eğer müslüman o-lursan idaren altındaki yerleri sana vereceğim. Seni Ebna'dan olan kavmine hükümdar yaparım" dedi. r

Daha sonra Rasulullah (s.a.v.) Babaveyh'in arkadaşına, altın ve gümüşle işlenmiş bir kemer verdi. Bunu daha önce, Rasulullah'a (s.a.v.) hükümdarlardan birisi hediye etmişti.

Elçiler Rasulullah'm (s.a.v.) yanından ayrılıp Bâzân'ın yanma geldiler. (Ona olup bitenleri anlattılar). Bâzân:

-Vallahi, bu, hükümdar sözü değildir. Ben, dediği gibi, bu adamın bir peygamber olduğunu zannediyorum. Söylediği şeyin neticesini bekleyelim. Eğer söylediği söz doğru çıkarsa, o, gerçekten gönderilmiş bir peygamberdir. Eğer söylediği doğru çıkmazsa, o zaman onun haklarında ne gerekiyorsa düşüneceğiz, dedi.

Çok geçmedi, Bâzân'a Şireveyh'in mektubu geldi. Mektupta şunlar yazılıydı:

Ben, Kisra'yı öldürdüm. Ben onu ancak Fars eşrafından birçok kimseyi öldürmeyi, onları hudut boylarında toplayıp tutuklamayı mubah görmesine kızdığım için öldürdüm. Bu mektubum sana gelince, halkın, benim için beyatım al. Kisra'nın sana yazmış olduğu kişi hakkında da emrim gelinceye kadar bekle.

Kisra'mn oğlunun mektubu, Bâzân'a ulaşınca:

-Bu zat, Allah'ın el çişidir, diyerek müslüman oldu. Aslen Farsh olan Ebna ve (Yemen'deki) onlardan olan kimseler de müslüman oldular.

1408) El-Makburi şunu anlattı: Feyruz ed-Deylerm Rasulullah'a gelip:

- Kisra, Bâzân'a senin topraklarında peygamber olan birisinin

bulunduğunu duydum. Onu bağlayıp bana gönder diye yazdı, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Benim Rabbim, senin Rabbin'e kızdı. Onu oğulları, seher vakti, şu saatte öldürdüler" dedi. Yanından çıktı. Haberi duydu, İslama girdi ve iyi bir müslüman oldu.[1450][8]

Rasullullah'ın Necaşiye Elçi Göndermesi Ve Ona Gönderdiği Mektup

1409) îbn İshak şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) Amr îbn Umeyye'yi, Cafer îbn Ebi Talib'le arkadaşlarının durumu hakkında Necaşi'ye gönderdi. Onunla birlikte şu mektubu gönderdi:
"Bismillahirrahmanirrahim.
Allah'ın Rasulü Muhammed'den Habeş kralı Necaşi'ye,
Melik, Kuddus, Selâm, Mümin ve Muheymin olan, kendisinden başka ilah olmayan Allah'a hamdettiğimi sana bildiririm. Ben, Meryem oğlu İsa'nın Allah'ın, temiz, iffetli ve dünyadan el etek çekmiş olan Meryem'e attığı ruhu ve kelimesi olduğuna ve böylece Meryem'in isa'ya gebe kaldığına şehadet ederim. Seni, bir olan, ortağı olmayan Allah'a i-badete, bana tabi olmağa ve bana gelene inanmağa davet ediyorum. Çünkü ben, Allah'ın Rasuluyum. Sana, amcamın oğlu Cafer'i ve onunla birlikte bazı müslümanları gönderdim. Selam, doğru yola uyanların ü-zerine olsun."
Necaşi de Rasulullah'a (s.a.v.) şu mektubu yazdı:
Bis m illahirr ahmanir rahi m.
Allah'ın Rasulü Muhammed'e Necaşi'den.

[1450][8] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 590-592.

Ey Allah'ın peygamberi! Selam, Allah'ın rahmeti ve bereketi senins üzerine olsun. Kendisinden başka ilah olmayan Allah, beni islam'a hidayet etmiştir.
Ya Rasulallahî İçinde İsa'nın meselesini anlattığın mektubun bana geldi. Göğün ve yerin Rabbine yemin ederim ki, İsa (a.s.) senin söylediklerine zerre kadar ilavede bulunmamıştır. O ancak senin dediğin gibidir. Biz gönderdiğin şeyleri Öğrendik. Amcanın oğlu ve arkadaşları geldiler. Senin Allah'ın Rasulü olduğuna şahadet ederim. Sana beyat ettim. Amcanın oğluna da beyat ettim. Onun vasıtasıyla alemlerin Rabbi olan Allah'a boyun eğip müslüman oldum. Sana oğlumu gönderdim. Eğer, benim, yanma gelmemi istersen onu da yaparım. Ey Allah'ın Rasulü! Senin söylediğinin hak olduğuna şahadet ederim, Es-Selamu a-leyke ve rahmetullahi ve berekatuhu.
îbn İshak şunu söylemiştir: Bana şöyle anlatıldı: Necaşi oğlunu altmış Habeşliyle birlikte bir gemiye bindirmiş, denizin ortasına gelince gemi batmış ve onlar boğularak ölmüşlerdir.
El-Vakidi, şeyhlerinden şunu nakletti:
Rasulullah (s.a.v.) Necaşi'ye iki mektup yazmıştır. Birisinde onu, İslâm'a davet etmiş ve ona Kur1 an okumuştur. Necaşi Rasulullah'm mektubunu alıp gözüne sürmüş tahtından inerek tevazu ile yere oturmuştur. Sonra müslüman olup kelime-i şehadeti getirmiş ve şöyle demiştir: Eğer yanına gidebilseydim, mutlaka giderdim.
O, Rasulullah'm (s.a.v.) davetine icabet ettiğini, onu tastik ettiğini ve Cafer vasıtasıyla müslüman olduğunu yazdı.
Rasulullah diğer mektupta da ona, kendisini Umnıu Habibe Bint Ebi Sufyan'la evlendirmesini yazıyordu. Ummu Habibe, Ubeydullah îbn Cahş el-Esadi ile Habeşistan'a hicret etmiş, orada hrıstıyan olmuş ve ölmüştü. Mektupta ona ashabından yanında bulunanları (gemiye) bindirip kendisine göndermesini

emretmişti. Necaşi Rasulullah'm (s.a.v.) emrini yerine getirdi.

1410) Ebu Katade şöyle anlattı:

Necaşi'nin gönderdiği heyet Rasulullah'm yanma geldiğinde, onlara bizzat kendisi hizmet etmişti. Ashabı ona: Senin yerine biz yaparız, dedi. Rasulullah (s.a.v.) da:

"Onlar benim ashabımı uğurlanışlardı. Ben de onlara bunun karşılığım vermek istiyorum" diye cevap verdi.1451[9]

1411) Ebu Hureyre şunu rivayet etti:

Rasulullah (s.a.v) Necaşt'nin öldüğü günü bize haber verdi, musallaya çıkıp ashabını arkasına saf yaptı ve dört tekbir alarak onun cenaze namazını kıldı. 1452[10]

Hz. Aişe (r.a.) şunu söyledi: Necaşi öldüğünde kabrinde devamlı bir ışık görüldüğünü konuşurduk.

Bize, Rasulullah'm (s.a.v.) mektup yazdığı Necaşi'nin, cenaze namazını kıldığı Necaşi olmadığı rivayet edildi.

1412) Enes şunu anlattı:

Peygamber (s.a.v.) Kisra, Kayser, Necaşi ve her cebbara (zorba ve diktatöre) mektup yazarak kendilerini Allah Teala'ya (iman ve ibadete) davet etmiştir. Bu, Rasulullah'm cenaze namazını kıldığı Necaşi değildir.1453[11]

1451[9] Daha önce kaynakları geçti.

1452[10] Buharî, Cenaiz, bab: 4, 5, 61, 65; menakıbü'l-ensar, bab: 38; Müslim, cenaiz, hadis: 63, 64; Ebu Davud, Sünen, kitabul-cenaiz, bab: 58; Nesaî, cenaiz, bab: 27, 72, 76, 103; Malık, Muvatta, kitabül-cenaiz, hadis: 14; Ahmed, Musned, H/281; 438, 439

1453[11] Müslim, cihad, hadis: 75; Tırmizî, istizan, bab:23; Ahmed, Musned, İM/336.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 592-594.

Rasulullah'ın El-Haris İbn Ebi Şimr El-Gassaniye Elçi Göndermesi Ve Ona Yazdığı Mektup

1413) El-Vakidi şeyhlerinden şunu nakletti:
RasuluUah, Suca İbn Vehb el-Esedi'yi İslâm'a davet etmek üzere el-Haris Ibn Kbi Şimr'e gönderdi. Ona bir de mektup yazdı.
Suca şöyle anlatır:
Ona (el-Haris îbn Ebi Şimr'e) gittim. O, sırada Dımeşk'in Guta bölgesinde, Hınıs'tan İlya'ya (Kudüs'e) gelmiş bulunan Kaysere yer hazırlamak ve ona verilecek hediyeleri temin etmekle meşguldü. Eİ-Haris'in kapısında iki veya üç gün oturup onu bekledim. Kapıcısına: Ben Allah'ın Rasulü'nün elçisiyim, dedim. O: Sen onunla şu şu günde çıkıncaya kadar görüşemezsin, dedi. Kapıcısı, -Rumdu- bana Rasulullah'ı sormağa başladı. Ben de ona Rasulullah'm özelliklerini ve El-Haris'i neye davet ettiğini anlatıyordum. Sonunda hislenip ağlamaya başladı. Bu arada şöyle diyordu: Ben İncil'i okudum. Bu peygamberin özelliklerini İncil'de buldum. Ben ona iman ediyor ve onu tastik ediyorum. Fakat el-Haris'in beni öldürmesinden korkuyorum. Bana ikramda bulunuyor ve beni güzel bir şekilde misafir ediyordu.
El-Haris bir gün çıkıp tahtına oturdu. Başına tacını koydu. Kendisinin yanma girmeme izin verildi. Rasulullah'm mektubunu ona verdim. Mektubu okuduktan sonra yere attı ve: Saltanatımı benden kim söküp alabilirmiş! İnsanlarla o üzerime gelmeden ben ona gideceğim, dedi. Uzun bir süre yerinden kalkmadı. Sonra kalkıp atların nallanmasını emretti. Sonra da:
-Adamına gördüğünü haber ver, dedi. Kayser'e de bir mektup yazıp benim elçi olarak gelişimi ona haber verdi. Kayser de ona: "Onun üzerine yürüme, ondan sakın. Benimle İlya'da (Kudüste) buluş" diye yazdı.
Kayser'den mektubunun cevabı gelince, beni çağırıp: -Adamının

yanma ne zaman gitmek istiyorsun? dedi. Ben de:
-Yarın, dedim. Bana yüz dinar altın verilmesini emretti. Kapıcısı da bana azık ve elbise getirdi ve:
-Allah'ın Rasulü'ne benden selâm söyle, dedi, Peygambere (s.a.v.) gelip ona haber verdim. O da şöyle dedi. - "Saltanatı yok olsun" dedi.[1454[12]] El-Haris İbn Ebi Şimr Mekke'nin fethedildiği yıl öldü.[1455[13]]

Rasulullah'ın Hevze İsn Âli El-Hanifi'ye Elçi Göndermesi Ve Ona Gönderdiği Mektup

1414) El-Vakidi, şeyhlerinden şunu nakletti:
Rasulullah (s.a.v.) İslâm'a davet etmek üzere Selit İbn Amr EI-Amiriyi, Hevze İbn Ali El-Hanifî'ye gönderdi. Hevze'ye bir de mektup yazdı. Selit, Hevze'nin yanma varınca onu bir yere yerleştirdi ve ona ikramda bulundu, Rasulullah'm mektubunu okudu ve ona şunları yazdı: Davet ettiği şey ne kadar güzel, ne kadar iyi! Ben, kavmimin şairi ve hatibiyim. Araplar benim bulunduğum yerden korkarlar. Bana, işinden bazı yetkiler ver de sana tabi olayım.
Jevze, Selit îbn Amr'a bir takım hediyeler verdi ve ona Hecir do-$ı bir elbise giydirdi.
Belit bütün bunları alıp Rasulullah'a (s.a.v.) getirdi, Hevze'nin söylediklerim, Rasulullah'a (s.a.v.) anlattı. Onun mektubunu da okudu. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
"Yordeki bir hurma koruğunu bile istese, ona vermem. Onun elindeki her şey yok olsun, yok" dedi.

1454[12] Bakınız: Nasbur-Raye, İV/424.
1455[13] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 594-595.

Rasulullah (s.a.v.) Mekke'nin fethinden dönerken, Cebrail gelip Hevze'nin öldüğünü ona bildirdi.1456[14]

Rasulullahın Cebele İbnu'l eyheme Elçi Göndermesi

Rasulullah (s.a.v.) islâm'a davet etmek üzere Gassan kralı Cebele îbnu'l Eyhem'e mektup yazdı Cebele, müslüman oldu ve bunu Rasulullah'a (s.a.v.) yazdı.
O, Ömer Ibnu'l-Hattab'm zamanına kadar müslüman kaldı. Ka'be'yi tavaf ederken Fezare oğullarından birisi, izarma (peştemal gibi elbise) bastı ve o da çözüldü. Cebele elini kaldırıp ona tokat attı ve burnunu kırdı. Adam Cebele'yi Hz. Ömer'e şikayet etti. Ömer ona: Ya, adamı razı edersin ya da onun sana kısas yapmasına müsaade edeceğim dedi. Ömer eğer hırıstiyan olursan boynunu vururum, dedi. Bunun üzerine: geceleyin, durumumu düşüneyim, dedi. Geceleyin adamlarıyla birlikte hayvanlarım hazırladılar ve Kostantiniyye'ye gittiler. Orada hrıstıyan oldu ve o haldeyken öldü.
Onun hikayesini "El-Muntazam" adlı kitapta anlattık. 1457[15]

Rasulullah'ın Zulkela'a Elçi Göndermesi

Zulkelâ, Taif hükümdarlarından birisiydi. Adı, Sçmeyfa Ibn Havşeb'ti. O, kibirlenmeye başlamış hatta rab olduğunu iddia etmişti. Rasulullah (s.a.v.) Cerir İbn Abdullah vasıtasıyla ona mektup göndermiş ancak Cerir dönmeden vefat etmişti.

1456[14] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 595-596.
1457[15] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 596.

Zulkelâ Hz. Ömer zamanına kadar olduğu gibi kaldı sonra müslüman olmak istedi. Beraberindeki sekizyuz köleyle birlikte Hz. Ömer'e geldi. Kendisi ve kölelerinin tamamı Müslüman oldu. Hz. Ömer!e şöyle dedi: Benim bir günahım var. Allah Tealâ'nm onu affedeceğini zannetmiyorum.
Hz. Ömer: Nedir o? dedi. Zulkelâ: Bir defasında, bana tapan kimseleri gizlice yüksek bir yerden seyrettim. Yüzbin kadarı bana secde etti. Hz. Ömer de şu cevabı verdi: İhlasla (samimi olarak) yapılan tövbe sebebiyle Allah'ın mağfireti umulur, dedi.
1415) Ulvan İbn Davud, kavminden bir adamdan şunu nakletti:
Cahiliye devrinde kavmim, beni, bir hediyeyle Zulkela'a gönderdi. Bir sene bekledim, onun yanma varamadım. Daha sonra saraydan baktı. Onu gören herkes yere kapandı. Sonra da onu, Müslüman olarak gördüm. O, bir dirhemlik et satın aldı da, yanında onu taşıyacak birisi yoktu. Bundan dolayı eti atına yükledi ve şu şiiri söylemeğe başladı:
Of olsun dünyaya! Eğer dünya böyleyse, ben o dünya yüzünden her gün işkence içindeyim.
İnsanların en rahat yaşayanı, kimdir denildiğinde, budur denilen kimseydim ben.
Dünya benî, güçlü ve üstün iken bedbaht hale getirdi. Benim bedbahtlığım senin hakkında ne iyi, ne iyi! 1458[16]

Rasulullah'ın Ferve El-Cuzami'ye Yazdığı Mektup

1416) Vail İbn Amr şöyle anlattı:
Ferve İbn Amr el-Cuzamî, Rumların bir valisiydi. O, Müslüman oldu ve bunu Rasulullah'a (s.a.v.) yazdı. Ferve mektubu, kendi

---

1458[16] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 596-597.

kavminden birisiyi e gönderdi. O şahısla, hediye olarak beyaz bir katır, bir at, bir eşek, ince elbiseler ve altın sırmalı atlas bir kaftan da gönderdi.
Rasulullah (s.a.v.) Ferve'ye şunu yazdı:
"Muhammed Rasulullah'tan, Ferve İbn Amr'a! Elçin yanımıza geldi. Göndermiş olduğun hediyeler de bize ulaştı. Elçin, sizdeki bilgileri verdi ve bize senin Müslüman olduğunu haber verdi. Allah seni, doğru yoluna hidayet etmiş bulunmaktadır."
Rasulullah'm emri üzerine Bilal, Ferve'nin elçisine oniki okiyye bir neş verdi.
Rum (Bizans) hükümdarı, Ferve'nin, müslüman olduğunu duyun ca ona: Dininden dön, dedi. Ferve: Muhammed'in (s.a.v.) dininden ay rılmam. Sen de biliyorsun ki, İsa onu müjdelemiştir. Fakat saltanattar ayrılaınıyorsun, dedi. Bunun üzerine Kayser Ferve'yi hapsetti. Sonn onu hapisten çıkardı ve asarak Öldürdü.[1459][17]

Rasulullahın Culendanın Oğulları Ceyferle Abda Yazdığı Mektup

Rasulullah. (s.a.v.), kendilerini İslâm'a davet etmek üzer Uman'daki Culenda'mn oğulları Ceyfer'le Abd'a, Amr îbn el-As vasıta sıyla mektup gönderdi.
Amr İbn el-As şöyle anlatır:
Abd'in yanına gittim ve:
-Ben, Rasulullah'm sana ve kardeşine gönderdiği elçiyim, dedim.
-Kardeşim, yaşça ve saltanatça benden Önce gelir. Ben seni onunla görüştüreyim, dedi.

[1459][17] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 597.

Sonra Ceyfer'in yanma girdim. Mühürlü mektubu orsa verdim. Mektubu okuduktan sonra:
-Sen bugün, beni kendi halime bırak da yarın tekrar yanıma gel, dedi. Onun yanına tekrar gittim. O:
-Ben davet ettiğin şeyi düşündüm. Eğer ben elimdeki saltanatımı başka birisine bırakırsam, Araplar'm en zayıfı durumuna düşerim. [Onun atlıları buralara ulaşamazlar. Eğer ulaşırlarsa, ortada kimi bulup da savaşacaklar] dedi. Ben:
-Öyleyse ben, yarın gideceğim, dedim.
Sabah olunca, bana haber gönderdi. Kendisi ve kardeşi Müslüman oldular. Zekat ve sadakaları toplama işini bana verdiler. Ben de onları alıp fakirlere verdim.1460[18]

Rasulullah'ın El-Munzire Elçi Göndermesi

Rasulullah ts.a.v.), el-Alâ İbnu'l-Hadrami'yi, Bahreyn'deki el-Munzir İbn Sava el-Abdi'ye gönderdi. el-Munzir de Rasulullah'a (s.a.v.) müslüman olduğunu ve onu tasdik ettiğini mektupla bildirdi.1461[19]

Rasulullahın Hımyer Hükümdarlarına Gönderdiği Mektup

1417) Ivluhammed ibn İshak, Abdullah İbn Ebi Bekr'den şunu nakletti:
Tebuk'ten döndükten sonra Rasulullah'a (s.a.v.), Hımyer hükümdarları, el-Haris îbn Abdikulâl, Nuaym İbn Abdikulâl, en-Nu'man

---

1460[18] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 597-598.
1461[19] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 598.

Kavi Ziruayn, Hemdan ve Ma'afır'in müslüman olduklarını bildiren mektup geldi. Rasulullah (s.a.v.) onlara şu mektubu yazdı:
"Bismillahirrahmanirrahim. Allah'ın Rasulü Muhammed'den, el-Haris ibn Abdikulâl, Nuaym ibn Abdikulâl, en-Nu'man *Kayl Ziruayn, Hemdan ve Ma'afır'e, Kendisinden başka ilah olmayan Allah'a hamde-tiğimi size bildiririm. Rum toprağından dönerken elçiniz bize geldi. Medine'de görüştük. Gönderdiğiniz şeyi tebliğ etti. Sizin müslüman olduğunuzu ve müşriklerle savaştığınızı bize haber verdi. Eğer siz iyüeşir-seniz, Allah'a ve Rasulü'ne itaat ederseniz, namazı kılarsanız, zekatı verirseniz, ganimetlerden Allah'a ve Rasulullah'a ait beşte bir hisseyi ve Rasulullah'a ayrıca seçilip verilecek şeyi ve mü'minler üzerine farz kılınan sadakayı verirseniz Allah Teala sizi doğru yoluna koymuş olur. Yahudilik ve Nasranîliklerinde kalanlarsa dinlerinden zorla döndü-rülmezler. Onlara cizye vardır."
Rasulullah (s.a.v.) mektup yazıp başkalarına da gönderdi. Biz zik-rettiğimiz kadarıyla yetindik, Tevfık Allah'tandır.-
İbn Akil şöyle demiştir: Rasulullah'ın (s.a.v.) Kisra, Kayser ve başkalarıyla mektuplaşması, Arapların tamamı değil, kendi kavminden olan herkesle bile arasının iyi olmaması, Peygamberim iz'in peygamberliğinin doğru olduğuna delalet eden şeylerdendir. Kesin sonuç alınacağı her yere yazması hususunda bir emir gelmiş olsaydı, bunu yapmayacaktı. Bu, asla görüş sahiplerinden sadır olacak bir iş değildir. Yani mektup yazması tamamen Allah'ın emriyle olmuştur.
Sonra iş Kisra'mn ganimetlerinin, mescidinde taksim edilmesine kadar vardı. O, davetinin her bölgeye yayılacağını her saltanatta üstün geleceğine dair öğrendiği şeyler hakkında konuşuyordu, işte bu, ona her şey hakkında konuşma cesareti verdiren şeydi. Yani bunları ona bildiren Allah'tı.

O'nun vahye muttali olduğuna dair daha güzel bir delil var mı?
O'nun gerçek Peygamber olduğuna dair bu mesele bütün insanlık için delildir.
Rasulullahmloğruluğunu gösteren ışıklar parlamasına rağmen, O'nun peygamberliğinden "şüphe edenlerin akılları ne kadar basittir![1462[20]]

OTUZUNCU BOLUM

RASULULLAHA GELEN HEYETLER

Sa'd İbn Bekr Heyeti

1418) Abdullah Ibn Abbas şunu anlattı:
Sa'd İbn Bekr oğulları, Dımanı İbn Sa'lebe'yi elçi olarak Rasulullah'a (s.a.v.) gönderdiler. Dımam gelip devesini mescidde çöktürdükten sonra bağladı. Mescide girdi. Rasulullah (s.a.v.), ashabının arasında o-turuyordu. Dımam, güçlü, cesur, saç] iki Örgülü birisiydi. İlerleyip ashabının arasındaki Rasulullah'ın tepesine dikildi ve:
-Hanginiz Abdulmuttalib'in oğludur? dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Abdulmuttalib'in oğlu benim" dedi. Dımam: -Muhammed mi? dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Evet" dedi. Dımam:
-Abdulmuttalib'in oğlu! Ben sana sorular soracağım. Sorularımla seni sıkıştıracağım. Bu konuda gücenme, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Hayır, kırılmam. Aklına geleni sor" dedi. Dımam:
-Senin ilahın, senden öncekilerin ilahı ve senden sonrakilerin

---

1462[20] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 598-599.

ilahı olan Allah aşkına sbyle. Allah seni bize elçi olarak mı gönderdi? dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Evet" dedi. Dımam:
-Senin ilahın, senden öncekilerin ilahı ve senden sonrakilerin ilahı olan Allah aşkına söyle. Bize, senin, tek olan ve ortağı olmayan Allah'a ibadet etmemizi ve tapılan şu birbirlerinin benzeri olan putları bırakmamızı söylemeni sana Allah mı emretti? dedi. Rasulullah:
- "Evet" dedi. Dımam:
-Senin ilahın, senden öncekilerin ilahı ve senden sonrakilerin ilahı olan Allah aşkına söyle. Sana, şu beş vakit namazı kılmamızı Allah mı emretti? dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Evet" dedi.
Daha sonra birer birer tslam'm farzlarını zikretmeğe başladı. Zekatı, orucu, haca ve İslam'ın bütün hükümlerini zikretti. Herbir farzda daha öncekilerde yaptığı gibi "Allah aşkına söyle" diyordu.
Bitirince şöyle dedi;
-Ben, Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Rasulü olduğuna şehadet ediyorum. Bu farzları eda edeceğim. Benim yapmamı yasakladığın şeylerden çekineceğim. Bunları ne artıracağım ne de eksilteceğim.
Dımam geri dönüp devesine doğru yönelince Rasulullah (s.a.v.) şöyle dedi:
- "Eğer iki saç örgülü adam doğru söylüyorsa, Cennet'e girer."
Dımam devesinin yanma geldi. Bağını çözdü. Yola çıktı. Sonunda kavminin yanına geldi. Kavmi etrafına toplandı. İlk konuştuğu şey, şu oldu:
-Lafla Uzza ne kötüdür! Onlar:
-Yapma, Dımam! Alaca hastalığından, cüzzamdan ve delilikten sakın, dediler. Dımam:

-Yazıklar olsun size! Vallahi, Lafla Uzza ne zarar verirler, ne de fayda. Aziz ve Celil olan Allah bir peygamber göndermiştir. Ona, sizi, i-çinde bulunduğunuz şeylerden kurtaracak bir kitap indirmiştir. Tek olan ve ortağı olmayan Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in onun kulu ve elçisi olduğuna şehadet ederim. Onun yanından size emrettiği ve sizden menettiği şeyi getirdim, dedi.
Vallahi o gün, onun- mahallesinde müslüman olmayan ne erkek ne de kadın kaldı. O gün herkes müslüman oldu.
İbn Abbas şöyle der:
Dımam İbn Sa'lebe'den daha faziletli bir elçi geldiğini duymadık.1463[1]

Muzeyne Heyeti

1419) Kesir İbn Abdillah el-Muzenî şunu anlattı:
Rasuluîlah'a gelen ilk heyet Muzeyne'nin Muzar boyundan dörtyüz kişiydi. Bu, beşinci senenin Receb ayında olmuştu. Rasulullah (s.a.v.) onların hicretini kendi yurtlarına yaptırdı. Bu konuda şöyle buyurdu:
"Sız olduğunuz yere hicret ediyorsunuz. 'Mallarınızın yanma dö-nün." Onlarda kendi memleketlerine döndüler.1464[2]

1463[1] Beyhakî, Delâilu'n-Nubuvve, V/375; Hakim, Müstedrek, IH/54; Ahmed, Musned, I/25, 250, 264; Darimî, Sünen, 1/166; Ebu Nuaym, Tarıhu Isbehan, 1/230; İbn Hişam, İV/184-186.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 601-602.
1464[2] İmam Ahmed, Musned, İV/55; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, I/38; Taberanî, Mu-cemu'l-Kebîr, VII/26; Buharî, Tarih, 1/21. Bakınız: Fethul-Barî, Xlil/41; ei-Bidaye ve'n-Nıhaye, V/41.

Fezare Heyeti

1420) Ebu Vecze es-Sa'di şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.), Tebuk'ten döndükten sonra, ona, aralarında Harice İbn Hısn'la el-Hurr İbn Kays'm da bulunduğu on küsur kişilik Fezare oğulları heyeti zayıf develer üzerinde geldi. Onlar müslünıan olduklarını söylemek üzere gelmişlerdi. Rasulullah (s.a.v.) onlara, memleketlerini sordu. Onlardan birisi şöyle cevap verdi:
-Ülkemiz kuraklık yılma uğradı. Hayvanlarımız kırıldı. Kıtlık her tarafımızı sardı. Çoluk çocuğumuz aç kaldı. Bizim için Rabbi'ne dua et.
Rasulullah (s.a.v.) minbere çıkıp şöyle dua etti:
"Allah'ınıfÜlkelerine ve kullarına su ver. Rahmetini yay. Ölü bedeni dirilt. Allah'ım! Sen bize, kıtlıktan kurtarıcı, güzel ve iyi sonuçlu, her yanı kaplayıcı, bol, iri damlalı, hiç zarar vermeyen, yararlı, sağnaklı bir yağmurla acele olarak su ver. Allah'ım! Sen bize, rahmet olan su ver. Azap olan, yıkan, batıran, yok eden su verme. Allah'ım! Sen bize yağmur ver. Düşmanlara karşı bize yardım et.
Yağmur yağdı. Onlar göğün açılmadığını gördüler. Rasulullah (s.a.v.) minbere çıkıp şu duayı yaptı:
"Allah'ım! Üzerimize değil, etrafımıza. Allah'ım! Dağlara, tepelere, vadi içlerine ve ağaçlık ormanlık yerlere yağdır."
Bulutlar, Medine'nin üzerinden, elbisenin sıyrılıp çıkarıldığı gibi

---

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 603.

çekildi.[1465[3]]

Tucîb Heyeti

1421) el-Huveyris şunu anlattı:
Hicretin dokuzuncu yılında, onüç kişilik bir Tucîb heyeti Rasululiah'm (s.a.v.) yanma geldi. Mallarının zekâtlarım da yanlarında sürüp getirdiler.
Onların bu davranışına, Rasulullah memnun oldu ve onlara:
"Hoşgeldiniz" dedi. Onları iyi bir yerde misafir etti. Bilâl'e de onları güzel bir biçimde ağırlamasını emretti. Onlara heyetlere verilenin en fazlasını verdikten sonra:
- "Sizden bahşiş verilmeyen kimse kaldı mı?" diye sordu. Onlar:
-Binitlerimize bakmak üzere yaşça en küçüğümüz olan bir çocuğu geride bırakmıştık" dediler. Rasulullah (s.a.v.):
- "Onu da bize gönderin" dedi. O çocuk, Rasulullah'ın (s.a.v.) yanma geldi ve şöyle dedi:
-Ben, Ebza oğullarından birisiyim. Biraz önce senin, yanma gelen ve senin isteklerim yerine getirdiğin cemaattanım. Benim de isteğimi yerine getir. Rasulullah (s.a.v.):
- "Peki, senin isteğin nedir?" dedi. Çocuk:
-Allah'tan beni bağışlamasını, bana merhamet etmesini ve kalbime de zenginlik vermesini dile, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Allah'ım! Onu bağışla, ona merhamet et ve kalbine de zenginlik ver" diye dua etti. Sonra ashabından biri için emrettiğim onun

---

1465[3] Beyhakî, Delâlıu'n-Nubuvve, VI/143, 144; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye'sınde ondan nakletti, VI/91, 92.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 603.

için de emretti.[1466[4]]
Onlar, ailelerinin yanlarına döndüler. Onuncu yılda, hac mevsiminde, Mina'da Rasulullah'la (s.a.v.) buluştular. Rasulullah (s.a.v.) onlara, o çocuğu sordu. Onlar şöyle cevap verdiler:
-Allah'ın verdiği rızka, onun kadar kanaatkar olanını görmedik.[1467[5]]

Yememden Gelen Sa'd Huzeym Heyeti

1422) Ferve îbn Sa'îd'in dedesi şunu anlattı: Peygamber'in (s,a.v.) yanmdaydık. O'na, Yemen heyeti geldi ve:
-Ya Rasulellah! Allah, bizi İmruu'l-Kays'm iki beytiyle diriltti, dediler. Rasulullah (s.a.v.):
-"Nedir onlar?" dedi.
-Seninle buluşmak üzere geliyorduk. Şöyle şöyle yerde bulunduğumuz sırada, su bizi yanılttı. Onu' bulamadık. Sonunda muğlayan a-ğaçlarmın bulunduğu bir yere vardık. Her birimiz, dibinde ölmek için bir ağaç gölgesine gitti. Ölmek üzere olduğumuz bir sırada bir süvari çıka geldi. Süvari bazımızı görünce şu şiiri okudu:
Eşekler, su arkını aradıklarında, kendilerine ok atanlardan bir zarar gelmesinden ve onların attıkları okların böğürlerini kanatmasından korkarak, oradaki pınarın başında okçular bulunmadığı için Daric'e doğru yöneldiler:
Süvari:
-Bu şiiri kim söyledi? diye sordu. Bazımız:

1466[4] İbn Sa'd, Tabakat, 1/61; İbn Ebî Şeybe, Musannef, 111/291, X/409; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, V/93.
1467[5] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 604.

-îmruulkays, dedi. Süvari:
-İşte, Vallahi, Daric önünüzdedir, dedi. O, bizim yorgunluğumuzu görmüştü. Hemen dönüp Daric'e vardı. Aramızdaki mesafe elli zira (arşın) kadardı. Imruulkays'ın tarif ettiği gibi su yosunu, o suyun üzerine gölge yapmaktaydı.
Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Dünyada meşhur olan bu kişi, ahirette meşhur olmayan birisidir. Kıyamet günü, o, beraberinde kendilerini cehenneme götüren şairlerin sancağı olduğu halde gelir."[1468[6]]

Muharib Heyeti

1423) Ebu Vecze es-Sa'dî şöyle anlattı:
Hicretin onuncu yılında, Veda haccı sırasında, Rasulullah'a on kişilik bir Muharib heyeti geldi. Heyettekilerin arasında Seva İbnu'l-Haris'le oğlu Huzeyme de vardı. Onlar Müslüman oldular. Rasulullah'a (s.a.v.) onlardan daha kötü ve kaba davranan olmamıştı.
Heyet içinde, Rasulullah'm (s.a.v.) tanıdığı birisi vardı. O:
-Allah'a hamdolsun, seni tasdik edinceye kadar beni sağ bıraktı, dedi. Rasulullah da (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- "Şüphesiz, bu kalpler Allah'ın elindedir."
Rasulullah (s.a.v.), Huzeyme'nin yüzüne elini sürünce, yüzünde bir aklık meydana geldi. Diğer heyetlere verdiği gibi onlara da

---

[1468[6]] Taberanî, Mu'cemu'l-Kebır, XVIII/99, 100 (Heysemî, Sa'd İbn Ferve İbn Afif, o da babasından o da dedesinden tarikiyle Onların biyografisini verenleri görmedim, demiştir.) Bakınız: e!-8ıdaye ve'n-ıMihaye, M/219; Kenzu'l-Ummai, 34449, 37875.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 604-605.

hediye ve bahşişler verdi. Onlar da oradan ayrıldılar.1469[7]

Becîle Heyeti

1424) Abdulhamid İbn Ca'fer'in babası şunu anlattı:
Cerir İbn Abdillah el-Becelî, hicretin onuncu yılında, beraberinde kendi kavminden yüzelii kişi olduğu halde Medine'ye geldi. Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Sizin yanınıza şu kapıdan Yemenli, hayırlı bir kimse girecektir. Onun yüzünde ancak hükümdar alameti vardır."
O sırada, Cerir ibn Abdillah, hayvanının üzerinde ve kavmi de yanında olduğu halde çıkageldi.
Cerir şöyle anlatır:
Rasulullah elini uzattı ve: "Bana şu şartlarla beyat et" dedi:
- "Seni, Allah'tan başka ilah bulunmadığına, ve benim, Rasulullah olduğuma şehadete, namaz kılmağa, zekat vermeğe, Ramazan ayında oruç tutmağa, müslümanlara nasihat etmeğe, Habeşli köle de olsa, valiye (idareciye) itaat etmeğe davet ediyorum." Ben de:
-Evet, deyip beyat ettim.
Rasulullah (s.a.v.) ona, gerideki kavmimi sorardı. O da bir defasında şu cevabı vermişti:
-Ya Rasulellah! Allah, îslam'ı üstün kıldı. Ezan açıktan okunuyor. Kabileler de taptıkları putlarını yıktılar. Rasuluîlah (s.a.v.):
- "Zulhalasa ne oldu?" diye sordu. O: -O, olduğu gibi duıuyor, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) onu Zulhulasa'y]1470[8] yıkmağa gönderdi. Ona

1469[7] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 605.
1470[8] Zulhalasa: İçinde dikili bir taş bulunan bir tapınaktır. (Mütercimin notu).

bîr de sancak verdi.
Cerir Fon Abdillah:
-Ben, at üzerinde duramam, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) onun göğsüne vurup:
- "Allah'ım! Onu at üstünde durdur. Onu hâdî (hidayete ulaştıran) ve mehdî (hidayete ermiş) kıl" dedi.
Cerir İbn Abdillah yüz küsur kişilik kavmiyle birlikte yola çıktı. Kısa bir süre sonra döndü. Rasulullah (s.a.v.):
- "Onu yıktın mı?" dedi. Cerir:
-Evet, seni, hak dinle gönderen Allah'a yemin olsun! Onu ateşe verip yaktım. Ona tapanları da kötü bir halde bırakıp geldim, dedi.
Rasulullah (s.a.v.), Ahmeslerin atlarına ve süvarilerine bereket duası yaptı.1471[9]

Nehd Heyeti

1425) Ali İbn Ebi Talib şunu anlattı:
Rasululîah'a (s.a.v.) aralarında Tıhfe İbn Zuheyr'in de bulunduğu bir Nehd heyeti geldi. Onlar şöyle konuştular:
-Ey Allah'ın Rasulü! Biz, Tihame'nin en uzak yerinden, palanları Mis ağacından yapılmış develere binip çeşitli zahmet ve zorluklar çekerek geldik. Kıtlık belasından o hale geldik ki, her

---

1471[9] Buharı, İV/76,79,92, V/208,209; Musiim, Sahih, fezaılu's-sahabe, 135,137; İbn Mace, Sünen, 159; Be/hakı, Sunenu'l-Kubra, !X/I7- DG^ılu'n-Nubuvve, V/348,Taberanî, Mu-cem, ü/338, EbuNuaym, Oeiaılu'n-Nubuvve, 162, Humeydî. Musned, 801, ibn Kesir. ei-Bıdaye ve'n-Nıhaye, İV/375, V/78, 79. Vli/56, İbn Hacer, Fethu'l-Ban, Vlll/70, X/504. Xl/136; Nevevî, Ezkar, 285.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 606-607.

gördüğümüz buluttan yağmur umduk ama yağmadı. Ekinlerimiz yeşermedi, yabanî otları biçeriz, yenmesi güç yabanî ağaçlann meyvasını toplarız. Suya ihtiyacımız çok. Yağmur yağmadığı için sularımız, otlarımız kumdular. Ağaçlarımızın yapraklan döküldü, dalları kurudu. Ya Rasulellah! Biz putları terk ettik. Bidatlardan vazgeçtik. Bizim, salıverilmiş, çobansız ve damgasız develerimiz, sütü' az ama sayısı çok çobanlı koyunlarımız var. Biz kuraklık ve kıtlığa uğradık. Ekinlerimiz büyümedi. Hayvanlarınız süt vermedi. Suyumuz yok.

Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.) şu duayı yaptı:

- "Allah'ım! Bunların hayvanlarının sütlerini artır. Ürünlerini olgun hale gelinceye kadar durdur. Azalan sularını çoğalt. Onların çocuklarını çoğalt."1472[10]

Rasulullah (s.a.v.) ayrıca şu mektubu yazdı:

"Bisraillahirrahmanirrahim. Allah'ın Rasulü Muhammed'den Nehd'e. Selam sizin üzerinize olsun. Namaz lalan mü'min olur. Zekat ve muslim olur.1473[11] Şehadet getiren de gafil olarak yazılmaz.

Zekât alınırken hayvanın ne zayıfı ne de hastası alınsın. Verilen söze, yapılan antlaşmaya aykırı davranılmasın."

Ben Rasulullah'a (s.a.v.):

-Ya Rasulellah! Babam, anam sana feda olsun! Biz aynı atanın çocuklarıyız. Aynı memlekette büyüyüp yetiştik. Ama, sen gelen Arap heyetlerine, çoğu anlaşılmayacak bir dille konuşuyorsun,

---

1472[10] Suyutî, Menahtlu'd-Da'f, 10, Kâdî İyad, eş-Şifa, 1/169; el-Hındî, Kenzu'l-Ummal, 21607, 30317. (Ebu'l-Ferec Ibnu'i-Cevzî, ei-lle(u'l-Mutenahıye noh 284'de şöyle demiştir "Bu hadis sahih aoğıldır. Onda meçhul ve zayıf olanlar vardır. Nesâî onlardan birisidir Hepsinin en yalancısı el-Belvî'dıı }

1473[11] Burada bir matbaa hatası olabilir Ancak doğrusunu tesbıt edemedim-. Allah-u A'lem. (Mütercimin notu)

dedim. O da şu cevabı verdi:
- "Beni Allah te'dîb etti (eğitti) ve beni güzel te'dîb (edeplendirdi). Ayrıca ben Sa'd oğuları (kabilesinde) yetiştim."1474[12]

Âmir İbn Sasaa Heyeti

1426) Ibn îshak, Asım Ibn Umer Ibn Katade'den rivayet etti:
Rasulullah'a (s.a.v.), içlerinde Âmir Ibnu't-Tufeyl, Erbed Ibn Kays ve Cebbar Ibn Sulmân'ın bulunduğu amir oğulları heyeti ^elfü. Bu üç kişi, Amir oğullarının reisleri ve cin fikirlileriydi. Kavmi, Amir'e; Müslüman ol, çünkü herkes müslüman oldu, dediler. O da: Vallahi, Araplar, ardıma düşünceye kadar uğraşmağa kendimce ahdettim. Artık, ben, Kureyş'in şu gencinin ardına düşebilir miyim hiç? dedi.
Erbed1 de şöyle dedi:
-Şu adamın yanına vardığımızda, ben karşısına geçer, onu lafa tutarım. Sen de kılıçla, onun işini bitirirsin.
Onlar Rasulullah'ın (s.a.v.) yanma gelip konuşmağa başladılar. Âmir'de Erbed1 den, emrettiğini yapmasını beklemeğe başladı. Erbed'in hiçbir şey yapmadığını görünce, Rasulullah'a (s.a.v.):
-Vallahi, süvarileri ve piyadeleri üzerine yığarım, dedi. O geri dönünce Rasulullah (s.a.v.):
- "Allah'ım! Âmir İbnu't-Tufeyl'e karşı beni koru" dedi. Amir, Erbed'e:
-Yazıklar olsun sana! Sana tavsiye ettiğim şey nerde kaldı? dedi. Oda:
-Vallahi, onun hakkında, bana emrettiğin şeyi yerine getirmeğe

1474[12] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 607-608.

kaç defa davrandımsa, her defasında onunla arama sen girdin. Kılıçla sana mı vursaydım.

Böylece onlar memleketlerine gitmek üzere ayrıldılar.

Allah, yolda giderken, Âmır'in üzerine taun gönderdi ve onu ol-durdu. Erbed'e de bir yıldırım gönderdi Yıldırım onu yaktı.1475[13]

1427) Âmir Ibnu't-Tufeyl'den rivayet edilmiştir: Rasulullah (s.a.v.), Amir'in oturması için bir minder getirtti ve:

- "Amir! Müslüman ol" dedi. Amir:

-Çöllerin halkını bana ver. Şehirlerin halkı da senin olsun dedi. Ra-sulullah (s.a.v.) onun teklifini kabul etmedi. Amir öfkelenerek kalktı ve:

-Vallahi, süvarileri ve piyadeleri üzerine yığanm ve her hurma a-ğacma bir tane*at bağlarım, dedi. Peygamber (s.a.v.) de şöyle dedi:

- "Canım elimde olan Allah'a yemin ederim ki, eğer o ve Amir o-ğulları Müslüman olmuş olsaydı, hakimiyeti hususunda Kureyş'i zorlamış olurlardı." ,

Rasulullah (s.a.v.) ayrıca şu duayı yaptı:

- "Ey kavim! îman edin. Allah'ım! Amir .oğullarına hidayet ver. Amir İbnu't-Tufeyl'in belasını, bana bırakmadan ne ile ve nasıl dilersen, onun başımdan defet." 1476[14]

Amir yola çıktı. Onda, deve bezesi gibi bir beze çıktı. Şehirlere ait bir kadının evinde öldü. Ölmeden önce:

Ey ölüm! Çık karşıma, dedi. Koşarak ve gökyüzüne doğru zıplayarak:

Demek, benim gibi birisinde, deve bezesi gibi beze çıkacak ve Se-

---

1475[13] Beyhakî, Delaılu'n-Nutuvve, V/319; İbn Kesir, el-Bıdayp ve'n-Nıhaye, V/57, 58, Ibn Hışam, Sıretu'n-Nebevıyye, İV/179

1476[14] Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, V/321; İbn Âsakir, Tarih, VII/202. Bakınız: Nas-bu'r-Raye, İN/392.

lul'lere ait bir kadının evinde Ölecek, dedi.1477[15]

Abdül Kays Heyeti

1428) İbn Abbas şunu anlattı:
Abdulkays heyeti, Rasulullah'a (s.a.v.) geldiklerinde, onlara: "Allah'a iman ne demek olduğunu biliyor musunuz?" diye sordu. Onlar:
-Allah ve Rasulü daha iyi bilir, dediler. Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- "Allah'tan başka ilah olmadığına şehadet etmek, namaz kılmak, zekat vermek, Ramazan'da oruç tutmak ve ganimetlerin beşte birini vermek."1478[16]

Hanife Oğulları Heyeti

1429) İbn İshak şöyle dedi: Bana alimlerimizden birisi anlattı:
Hanife oğulları, Museylime'vi Örtülerle saklayarak, Râsulullah'a getirdiler. Rasulullah ona peygamberliğini anlattı. Rasulullah'ın (s.a.v.) elinde, hurma dalından bir değnek vardı. Museylime, Rasulullah 'tan (s.a. s) bazı şeyler istedi. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
(Değil peygamberlikten bir pay) şu dal parçasını istesen, onu bile

---

1477[15] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 608-609.
1478[16] Buharî, Sahih, kitabu'l-iman, bab: 40, hums, bab: 2, mağazî, 69, edeb, bab: 98; tevhid, bab: 56; Müslim, Sahih, kitabu'l-iman, hadis: 33, 34, 36. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 609.

sana vermem" dedi.1479[17]
Heyet Yemame'ye dönünce, Museylime irtidat etti (dinden döndü).
Esed oğullar)., Kilâb, ed-Dariyyin, el-Bekkâ oğulları, Tayyi, Sel âmân, Zubeyd, Abs ve Havlan heyetleri de gelmiştir.
Muharamed İbn Sa'd "et-Tabakat" ta yetmiş heyet zikretmiştir. Biz bu konuda sözü uzatmadık. Ancak orjinal sözleri olanları zikrettik.
Rasulullah (s.a.v.) bir heyet geldiğinde, en güzel kıyafetlerini giyerdi.1480[18]

OTUZ BİRİNCİ BÖLÜM

VEDA HACCINDAN DÖNDÜKTEN SONRA RASULULLAH'IN BAŞINDAN GEÇENLER

Rasulullah'ın Baki Kabristanındakiler İçin Mağrifet Dilemesi

1430) Bize, Ebu Muveyhibe'nîn hadisinden şöyle rivayet edildi: Rasulullah (s.a.v.), Veda Haccı'ndan döndükten sonra Muharrem ayında Balo kabristanında yatanlar için mağfiret dilemeğe gitti.
1431) Rasululiah'm azatlı kölesi Ebu Meveyhibe şöyle anlattı:

1479[17]) Buharî, Sahih, İV/247, 217, iX/117; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, I/357, V/330; Müslim, Sahih, kitabu'r-ru'ya, bab: 4; Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, X/376; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, V/50; İbn Hacer, Fethu'l-Bari, VIİI/89.
1480[18] Suyuîî, Durru'l-Mensur, IH/79; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 30315, 18287.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 609-610.

Rasulullah (s.a.v.) gece yarısı bana adam gönderip yanına getirtti ve şöyle dedi:

"Ebu Muveyhibe! Bana, Bakî kabristanında gömülü olanlar için, Allah'tan mağfiret dilemem enırolundu. Sen de benimle birlikte gel."

Ben de onunla birlikte gittim. Onların arasında durunca:

- "Es-selâmu aleykum, ey kabirler halkı! İnşaların içinde sabahladığı şeylerden, sizin içinde sabahladığınız şey, sizin için daha mutludur Allah'ın sizleri, ondan kurtarmış olduğunu bir bilseydiniz. Birbiri ardınca, bölük bölük karanlık geceler gibi fitneler gelecektir. Onların sonradan gelenleri, öncekilerinden daha kötüdür" buyurdu.

Sonra bana (Ebu Muveyhibe'ye) dönüp:

- "Ebu Muveyhibe! Bana, dünya hazinelerinin anahtarları, dünyada temelli kalmak sonra da Cennet verildi. Ben, bununla, Rabb'ime kavuşmak ve Cennet arasında muhayyer bırakıldım" dedi. Ben de:

-Babam anam sana feda olsun! Sen dünya hazinelerinin anahtarlarım, dünyada temelli kalmayı, sonra da Cennet'i seçip alsaydm, dedim. Rasulullah (s.a.v.):

- "Ebu Muveyhibe! Ben, Rabb'ime kavuşmayı ve Cennet'i tercih ettim" buyurdu.

Daha sonra Bakî1 de gömülü olanlar için mağfiret diledi.

Rasulullah (s.a.v.) oradan ayrıldı. Sabah olunca ağrıları başladı ve o ağrıları gitmeden Allah ruhunu kabzetti.[1481[1]]

1432) Rasulullah'ın (s.a.v.) mevlâsı (azatlı kölesi) Ebu Muveyhibe şunu anlattı:

1481[1] Beyhakî, Delaİlu'n-Nubuvve, VII/162; İmam Ahmed, Musned, İt/489; Ibn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, II/9, 10; Ebu Nuaym, Hılyetu'l-Evliya, 2712; Ibn Kesir, el-Bıdaye ve'n-Nıhaye, V/224; Heysemî, Mecmau'z-Zevaıd, IH/59.

Rasulullah'a (s.a.v.) Bakî'de yatanlara mağgiret dilemesi emrolundu. Rasulullah (s.a.v.), bir gecede, onlara üç defa mağfiret diledi. Ü-çüncü gece, Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- "Ebu Muveyhibe! Hayvanımın semerini vur."
Bakî'a varınca, hayvanından indi. Ben hayvanını tuttum. Kabirlerin başında durup:
"İnsanların içinde bulunduğu şeylerden, sizin içinde bulunduğunuz şey, sizin için daha mutludur. Birbiri ardınca bölük bölük karanlık geceler gibi fitneler gelecektir. Onların sonradan gelenleri, öncekilerden daha kötüdür."
Sonra dönüp:
- "Ebu Muveyhibe! Bana, Allah'ın benden sonra ümmetime fethini nasip ettiği şeyler Cennet ve Rabb'ime kavuşmak verildi (veya bunlarla muhayyer bırakıldım)" dedi. Ben de:
-Ya Rasulellah! Seç, dedim. O da:
- "Ben, Rabb'ime kavuşmayı tercih ettim" dedi.
Yedi veya sekiz gün sonra Rasulullah (s.a.v.) vefat etti. 1482[2]

Rasulullah'ın Usame İbn Zeyd'i Komutan Yapması

Siyer alimleri şöyle anlattılar:
Rasulullah (s.a.v.) Usame'yi çağırıp:
"Babanın öldürüldüğü yere kadar git. Onları atlara çiğnet" buyurdu.
Usame, Cürufta karargâh kurdu. Askerleri arasında, Ebu Bekr, Ömer, Sa'd, Said ve Ebu Ubeyde de vardı. Bazıları şöyle konuştular: -ilk muhacirler üzerine şu genç mi komutan tayin

---

1482[2] Bir önceki dipnota bakınız.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 611-612.

olunuyor?
Rasulullah (s.â.v.) çok kızdı. Başına bir sarık sararak dışarı çıktı. Minberden şu konuşmayı yaptı:
- "Usame'yi kumandan yapışım konusunda bazınızdan bana ulaşan sözler nedir? Siz, şimdi Usame'nin komutanlığına nasıl itiraz ediyorsanız, daha önce, onun babasının komutanlığına da böyle itiraz etmiştiniz. Vallahi, o, komutanlığa nasıl layıksa, ondan sonra oğlu da komutanlığa öyle layıktır." 1483[3]

Rasulullah'a Museylime'nîn Peygamberlik İddiasıyla Ortaya Çıktığına Dair Haber Gelmesi

Museylime, Rasulullah'm fs.a.v.) yanma geldiğinde, O'nun Peygamber olduğuna şehadet etmiş ve onunla ortak olduğunu söylemişti.
Memleketine dönünce, Rasulullah'a (s.a.v.) şu mekubu yazdı: Allah'ın Rasulü Museylime'den, Allah'ın Rasulü Muhammed'e:
Selam senin üzerine olsun. Ben, bu işte (peygamberlikte) seninle ortak oldum. Arzın (yeryüzünün) yarısı bizim, yarısı da Kureyş'indir. Fakat Kureyş haksızlık eden bir kavimdir.
Rasulullah (s.a.v.) da ona şöyle yazdı:
"Allah'ın Rasulü Muhammed'den, Museylimetu'l-Kezzab'a (yalancı Museylime1 ye).
Arz, Allah'a aittir. Kullarından dilediklerini ona mirasçı kılar."1484[4]

1483[3] ibn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, 11/11; el-Hindî, Kenzu'l-Ummal, 30266. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 612-613.
1484[4] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 613.

Elesvedu'l-Ansînin Ortaya. Çıkması

el-Esved hokkabazlık (illüzyon) yapardı. Onun ilk ortaya çıkışı, Rasulullah'm (s.a.v.) haccmdan sonra olmuştu. Mezhıclar onunla yazışmada bulunmuşlar, Necranlılar- da sözleşmişlerdi. Mezhıclarla Necran-lılar ayaklanarak Amr îbn Hazm'la Halid îbn Saîd'i çıkardılar. Rasulullah'm (s.a.v.) hastalığı sebebiyle onun durumu sağlamlaştı. Sahildeki kabileler ona boyun eğdiler. Müslümanlar ondan çekindiler. Daha sonra Feyruz onu öldürdü. Rasulullah bunu halka duyurdu.

1433) Ebu Hureyre şunu rivayet etti: Rasulullah (s.a.v.):

"Uyurken bana, yerin hazineleri verildi. Onlar ellerimin işine konuldu. Ellerimde altından iki bilezik gördüm. O, bilezikler bana karşı büyüdükçe büyüdüler. Durumları beni düşündürdü. Bana, onlara üflemem vahyedildi. Onlara üfledim. Onlar da uçtular. Ben, bunları, şu iki kezzaba (yalancıya): San'a'nm sahibiyle Yemame'nin sahibine yordum" buyurdu.[1485[5]]

El-Esved'le Museylıme'den Sonra Tuleyha İbn Huveylid'in Ortaya Çıkması

Tuleyha, peygamber olduğunu iddia etti. Bazıları ona uydular. O, barış ve anlaşma istemek üzere Rasulullah'a (s.a.v.) mektup yazdı. Daha sonra işi bozuldu. Arkasından müslüman oldu. Nihavend'de savaştı ve öldürüldü.[1486[6]]

[1485[5]] Daha önce kaynakları geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 613-614.

[1486[6]] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 614.

OTUZIKINCî BOLUM

RASULULLAH'IN HASTALANMASI VE VEFATI

Rasulullahın Zehirlenmesi

1434) Enes İbn Malik şunu anlattı:
Bir Yahudi kadım, içine zehir koyduğu eti Rasulullah'a (s.a.v.) getirdi. Rasulullah (s.a.v.) o etten yedi ve:
- "Bu kadın etin içine zehir koymuş" dedi. Sahabiler:
-Ya Rasulellah! Bu kadım öldürelim mi? dediler. Rasulullah:
- "Hayır" dedi.
Enes şöyle der: Ben bunu (zehirlenmenin alametini) Rasulullahrm (s.a.v.) diş etlerinden görüp bilmeğe başladım.1487[1]
1435) Ebu Hureyre şöyle anlattı:
Bir yahudi kadını, Rasulullah'a (s.a.v.) zehirli bir koyun hediye etti. Rasulullah (s.a.v.) ashabına:
- "Durun yemeyin, et zehirlidir" dedi. Daha sonra: "Seni böyle yapmağa sevkeden nedir?" dedi. Kadın:
-Öğrenmek istediğim şuydu: Eğer sen peygarabersen, Allah sana bunu haber verecektir. Eğer yalaıicıysan, insanlar senden kurtulurlar.1488[2]
1436) Ebu Seleme şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) hediyeyi yer, sadakayı kabul etmezdi. Hayber yahudilerinden bir kadın ona kızartılmış bir koyun hediye etti.

1487[1] Buharı, Sahih, kitabu'l-hibe, bab: 28; Müslim, Sahih, kitabu's-selam, 45; Ebu Davud, Sünen, kitabu'd-diyaî, bab: 6; imam Ahmecl, Musned, İN/8.
1488[2] Buharî, Sahih, kitabu'l-hibe, bab: 28;_Muslim, Sahih, hadis: 42; Darimî. Sünen, mukaddime, bab: 11; Ebu Davud, diyat, bab: 6; İbn Mace, Tıbb, bab: 45; İmam Ahmed, Musned, I/305, 373.

Rasulullah (s.a.v.) ondan yedi. Bişr Îbnu'1-Bera da yedi. Peygamber (s.a.v.) kadına şu haberi gönderdi.
- "Seni böyle yapmağa ne şevketti?" Kadın;
-Eğer sen peygambersen, sana hiçbir şey zarar vermez. Eğer kralsan, insanları senden kurtarırdım, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) kendi hastalığı hakkında şöyle demişti:
"Hayber'de yediğim yemeğin acısını hâlâ duyuyorum. Şu anda, kalbimin damarının koptuğunu hissediyorum."1489[3]
1437) Cabir İbn Abdülah şunu anlattı:
Hayber halkından yahudi bir kadın, kızartılmış bir koyunu zehirleyerek onu Peygamber'e (s.a.v.) hediye etti. Rasulullah (s.a.v.) koyunun ön kolunu alıp ondan yedi. Onunla birlikte, ashabından bazıları da yediler. Peygamber (s.a.v.) onlara:
- "Ellerinizi kaldırın" dedi. Peygamber (s.a.v.) yahudi kadına adam gönderip yanına getirtti. Ona:
- "Bu koyunu sen mi zehirledin?" dedi. Kadın:
-Evet, sana bunu kim haber verdi? dedi. Rasulullah (s.a.v.) elindeki eti göstererek:
- "Bana bu haber verdi" dedi. Kadın:
- Evet, dedi.
- "Bunu yapmaktan kastın neydi?" diye sordu. Kadın:
-İçimden şöyle geçirdim: Eğer o peygamberse, bu ona zarar vermez. Şayet değilse, ondan kurtuluruz, dedi.
Rasulullah (s.a.v.) onu affetti, ceza vermedi.1490[4]
O koyunun etinden yiyen bazı sahabiler öldüler. Peygamber (s.a.v.) koyunun etinden yediği için omuzundan hacamat yaptırdı (kan aldırdı). Hacamatı, Beyaza oğullarından mevlâsı (azatlı

1489[3] Buharî, Sahih, kitabu'l-mağazî, bab: 83; Darİmî, mukaddime, bab: 11; imam Ahmed, Musned, Vl/18.
1490[4] Ebu Davud, diyat, bab: 6; Darimî, Sünen, mukaddime, bab: 11.

kölesi) Ebu Hind kara ve şefre denilen bıçaklarla yapmıştı.
Musannif (Ebu'l-Ferec İbnu'l-Cevzî): Onu zehirleyen kadının adı: Sellâm İbn Mişkem'in hanımı Zeyneb Bintu'l-Haris'tir, dedi.
Muhammed İbn Sa'd şöyle demiştir: Bizdeki rivayetlere göre; Peygamber (s.a.v.) o kadını öldürmüştür.1491[5]

Rasulullah'ın Ecelinin Yaklaşması

1438) îbn Abbas şöyle anlattı:
Nasr suresi inince, Rasulullah (s.a.v.) Fatıma'yı çağırıp:
"Bana ecelimin yaklaştığı haber verilmiştir" dedi. Bunun üzerine Fatıma ağladı. Rasulullah (s.a.v.):
"Ağlama! Ailemden bana ilk kavuşacak olan sensin" deyince Fatıma güldü.1492[6]

Rasulullahın Vefat Etmeden Önce Cebrail'e Kuranı Arzetmesî

1439) Abdullah îbn Abbas şunu anlattı:
"Rasulullah (s.a.v.), her Ramazan'da, Cebrail'e Kur'an'ı arzederdi. Öldüğü ayda, Kur'an'ı ona iki defa arzetmişti."1493[7]

1491[5] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 615-616.

1492[6] Buharî, Sahih, kıtabu't-tefsir, bab: 4, tefsıru sureti'n-nasr; Beyhakî, Deiailu'n-Nubuvve, VI1/167; Buharı, Sahih (Hz. Aişe'den), kitabu fedaili's-sahabe, bab-u menakıbati Fatıma; Müslim, Sahih, kitabu fedaili's-sahabe, bab: 15; İmam Ahmed, Musned, VI/77; İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kübra, II/247. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 617.

1493[7] İmam Ahmed, Musned, I/276,325; İbn Ebî Şeybe, Musannef, X/560; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, IX/288.

1440) Hicretin onbirinci yılında, Safer ayının sonlarında Rasulul-lah'ta (s.a.v.) bir baş ağrısı başladı.
el-Vakıdî şöyle demiştir: Safer'in bitmesine iki gece kala, başladı. Başkaları: Bir gece kala, demişlerdir. Rabiu'l-evvel m başında da, denilmiştir. Hz. Aişe şöyle anlattı:
Rasulullah'ın (s.a.v.) rahatsızlığı, Meymune'nin evinde başladı. O gün çıkıp benim yanıma geldi. Ben:
- Başım ağrıyor, dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Benim de başım ağrıyor" dedi.
Daha sonra Meymune'nin evine döndü ve ağrısı şiddetlendi. O, hanımlarından, hastayken Aişe'nin odasında kalmasına izin vermelerim istedi Ona izin verdiler. Rasulullah (s.a.v.) ayakları yerde sürünür bir halde (başkalarının desteğiyle) onun evine gitti.
1441) Hz. Aişe şöyle anlattı:
Bir gün, Rasulullah (s.a.v.), Baki mezarlığından, bir cenazeden geldi. Beni, baş ağrısından: Vay başım! derken buldu ve şöyle dedi:
- "Bu sana zarar vermez. Eğer benden Önce ölseydin, seni yıkar, kefenler, cenaze namazım kılar ve defnederdim."[1494[8]] Ben de şöyle dedim:
-Vallahi, ben sanki senin ne yapacağını görür gibiyim. Eğer ben böyle olsaydım, sen benim odama döner, orada hanımlarından biriyle yatardın.
Rasulullah (s.a.v.) gülümsedi. Ölümüyle sonuçlanan rahatsızlığı başladı.
1442) Hz. Aişe, Rasulullah'ın (s.a.v.) hastalığı esnasında şöyle

---

1494[8] Buharî, Sahih, kitabu't-tıb, bab: 21; kiîabu'd-dıyat, bab: 14, 21; Müslim, Sahih, kitabu's-selam, bab: 27; Ahmed, Musned, VI/53; Tirmizî, Sünen, İV/391; Beyhakî, delaıl, Vli/ 169.

sorduğunu söyledi: "Ben, yarın neredeyim? Ben, yarın neredeyim?" Bu sözüyle Hz. Âişe'yi kasdediyordu. Hanımları onun istediği yerde olmasına izin verdiler. O, Hz. Aişe'nîn odasına geçti. Nihayet onun yanında öldü.1495[9]

Ebu Bekrin Hastalığı Esnasında Rasulullah'a Bakmak İstemesi

1443) İbn Salim şunu rivayet etti: Ebu Bekr Peygamber'e gelip:
-Ya Rasulellah! Bana izin ver de, hastalığın esnasında sana ben bakayım, dedi. Rasulullah (s.a:v.) da şu cevabı verdi:
- "Ebu Bekr! Başıma gelen hastalık hanımlarıma ve kızlarıma çok ağır gelse de, bakım ve tedavimi onlara yüklemedinı. Baktığın için Allah sana ecrini verecektir." 1496[10]

Rasulullahın Hastalığı Esnasında Hanımlarının Odalarına Dolaştırıldığı

1444) Cafer İbn Muhammed'in babası şunu anlattı:
"Peygamber (s.a.v.), hastalığı sırasında hanımları arasında taksimat yapılarak örtüsünün içinde sırasıyla onların odasına

---

1495[9] Buharı, Sahih, H/128, V/37, VI/6, VII/44; Müslim, Sahih, kitabu fedaili's-sahabe, hadis: 84; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, VII/74, 298. Bakınız: Fethu'l-Bari, VII/107, VIII/141, IX/ 317; İthafu's-Sadetil-Muttakin, V/368.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 617-618.
1496[10] Kaynaklan ileride gelecek.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 618.

götürülüyordu."1497[11]

Rasulullah'ın Ağrılarının Artması

1445) Hz. Aişe şöyle dedi:
Peygamber yatağında sızlanmağa ve kıvranmağa başladı. Ö'na:
-Bunu, bizden birisi yapsa, ona üzülürdün, dedim. Bunun üzerine şöyle dedi:
- "Mü'minler ağır belalara uğratılırlar."1498[12]
1446) Abdullah şöyle anlattı:
"Ağır hasta iken Rasulullah'm (s.a.v.) yanma girdim. Ona dokundum ve şöyle dedim:
-Ya Rasuiellah! Sen, şiddetli bir hummaya tutulmuşsun. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Evet. Ben sizden iki kişinin hummasına eşit hummaya tutuldum" buyurdu. Ben:
-Sana iki ecir vardır, dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Evet. Canım elinde olan Allah'a yemin olsun! Hastalğıa tutulan hiçbir müsiüman yoktur ki, Allah onun hata ve günahlarını, ağacın yapraklarının döküldüğü gibi dökmesin" buyurdu.1499[13]
1447) Hz. Aişe şöyle dedi:

1497[11] İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, H/28; Zebidî, İthaf, V/68; İbn Hacer, Metaübu'l-Aüye, VI/10.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 618.
1498[12] Hakim, Müsteclrek, I/346; İbn Sa'd, Tabakatü'i-Kübra, 11/11 (şu lafızla: "Hastalığı sebebiyle günah ve hatalarının dökülmesi için, müminler bela ve musibetlere uğratılırlar").
1499[13] Buharî, Sahih, kitabu'l-marad, bab: 3,13,16; Müslim, Sahih, kitabu'l-birr, hadis: 45; Darımî, Sünen, kitabu'r-rikak, bab: 57; İmam Ahmed, Musned, 1/381, 441, 455.

Hastalığı Rasulullah'ınkinden (s.a.v.) daha şiddetli olan hiç kimseyi görmedim.

1448) Ebu Said el-Hudrî şöyle anlattı:

Rasulullah'a. (s.a.v.) geldik. Şiddetli bir hummaya tutulmuştu. Bizden birinin eli, hummanın şiddetinden dolayı ısınır ısınmaz, teşbih getirmeğe (hayretimizi ifade etmeğe) başladık. Bunun üzerine. Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

'İnsanların en ağır belaya uğratılanları, peygamberlerdir. Bize geleh bela böyle ağır olduğu gibi, ecrimiz de kat kat olur."1500[14]

Şöyle denilse: Büyüklere belanın ağırlaştırılmasının sebebi nedir? Buna İbn Akü şöyle cevap vermiştir:

Büyüklere, ağır belaya dayanıklı olmaları için cevherler verilmiştir. Allah onları göstermek ve verdiği belaya sabretmeleri ve kazasına rıza göstermeleri için, sonrakilere hüccet yapmıştır.

1449) Ebu Ubeyde'nin halası Fatıma şunu anlattı:

Biz, bazı kadınlarla birlikte Rasulullah'ı ziyarete gitmiştik. O'nu, hummanın hararetinin şiddetinden, sanki asılı duran bir sudan üzerine hep su damlıyormuş gibi bulduk. Bunun üzerine:

- Ya Rasulellah! Şifa bulman için dua etsen" dedik. Rasulullah:

- "İnsanların en ağır belaya uğratılanları peygamberlerdir. Sonra, derecelerine göre, onlardan sonra gelenlerdir. Sonra derecelerine göre onlardan sonra gelenlerdir."1501[15]

1450) Hz. Aişe şunu anlattı:

Rasulullah'ı (s.a.v.) ölürken gördüm. Yanında içi su dolu bir bardak vardı. Elini bardağın içine sokup suyu yüzüne sürüyor, sonra da şöyle diyordu:

"Allah'ım! Ölümün sekeratına (sıkıntılarına) karşı bana yardım

---

1500[14] İbn Sa'd, Tabakatü'i-Kübra, 11/12.

1501[15] İmam Ahmecl, Musned, VI/369, Hakim, Mustedrek, İV/404; İbn Sa'd, Tabaka-tiı'l-Kübra, VIII/238; İmam Ahmed, Musned, Zevaıdu'l-Musned, 357.

et."1502[16]

1452) Hz. Aişe şöyle anlatmıştır:

Ölümün, Rasuluüah'a (s.a.v.) olan şiddetinden sonra, ölümü şiddetli bulunan mümine imrenmekten geri kalmadım.

1453) Enes şöyle anlattı:

Rasulullah (s.a.v.), ölüm ızdırabını çekerken Hz, Fatıma: -Vay çektiğin ızdıraba babacığım! dedi. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):

- "Bugünden sonra, babanın üzerinde hiç ızdırap kalmayacak. Her kimin ondan bir alacağı varsa Allah kıyamete kadar alacaklılarına onun borçlarını ödemiştir."1503[17]

Rasulullahın Gücünün Yerine Gelmesi İçin, Üzerine Su Dökülmesi Ve Cemaate Tavsiyelerde Bulunması

1454) Hz. Aişe şöyle anlattı: Rasulullah (s.a.v.) ağırlaşıp ağrıları artınca:

- "Üzerime ağız bağları çözülmemiş yedi tulum su dökün ki cemaate tavsiyelerde bulunayım" dedi.

Onu, Hafsa'ya ait bir leğene oturttuk ve üzerine su dökmeğe başladık. Sonunda yeter demeğe başladı. Daha sonra cemaatin yanına gidip onlara namazı kıldırdı ve hutbe okudu. 1504[18]

1502[16] Tırmızî, Sünen, kıtabu'l-cenaiz, bab: 8 (Tırmızî şoyie demiştir: "Bu hasen garib bir hadistir."); İmam Ahmed, Musned, 6416, 70, 77, 151-; İbn Mace, Sünen, kıtabu'l-cenaiz, bab: 64; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, VII/207.

1503[17] Buharî, Sahih, kitabu'l-mağazî, bab 83; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kubra, 11/311, Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, VII/213.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 619-620.

1504[18] Buharî, Sahih, kiîabu'l-mağazî, babu maradi rasulullahi ve vefatihi; Müslim, Sahih, kitabu's-salah, bab:21 (Bir başka vecihten: Beyhakî,

1455) Yine Hz. Aişe şöyle anlattı: Rasulullah (s.a.v.) hastalığı esnasında:
"Çeşitli, yedi kuyu suyundan üzerime dökün ki, cemaatin yanma gidip tavsiyelerde bulunayım" dedi.
Bunun üzerine onu, Hafsa'ya ait bir leğenin içine oturttuk. Sonra onun üzerine su döktük. Rasulullah (s.a.v.) bir rahatlama hissetti. Gidip minbere çıktı. Allah'a hamd ve senada bulundu. Uhud'da şehit olan sa~ habiler için Allah'tan mağfiret diledi ve onlar için dua etti. Sonra şöyle dedi:
"Ensar, benim kendilerine sığındığım hususî cemaatimdir. onların iyilerine iyilik ediniz. Onların kötülerini bağışlayın. Ancak had gereken şeylerde affetmeyin. Allah'ın kullarından biri dünya nimetleriyle Allah'ın katmdakiler arasında muhayyer bırakıldı. O, Allah'ın katmdaki-leri seçti."
Hz. Ebu Bekr ağladı ve Rasulullah'ın (s.a.v.) kendisini kastettiğini anladı. Peygamber (s.a.v.) şöyle dedi:
"Yavaş ol Ebu Bekr! Şu mescide açılan kapıları kapatın. Yalnız Ebu Bekr'in kapısı açık kalsın. Yarın, bana göre arkadaşlık konusunda Ebu Bekr'den daha üstün birisini bilmiyorum."1505[19]

Rasulullah'ın Kendisine Kısas Yapılmasını İstemesi

1456) el-Fadl îbn Abbas şöyle rivayet etti:
Rasulullah (s.a.v.) bana geldi. Onun yanına çıktım. Onun humma-

---

Delailu'n-Nubuvve, VII/173,174; Bağavî, Şerhu's-Sunne, Xll/152; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, V/225.)
1505[19] Buharî, Sahih, kitabu menakıbi'l-ensar, babu hicreti'n-nebiyyi ve ashabihi ila'l-medine; Müslim, Sahih, kitabu fedaili's-sahabe, bab: 1; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, VII/174, 175.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 620-621.

ya tutulmuş olduğunu ve başını örttüğünü gördüm.
- "Elimden tut" dedi. Elinden tuttum. Gidip minberin üzerine o-turdu. Daha sonra şöyle dedi:
- "Halka seslen."
Cemaat toplanınca, Allah'a hamd ve senada bulundu ve:
- "Ey cemaat! Aranızdan bazı kimselerin hakları bana geçmiş ola-bilir. Ben kimin sırtına kamçı vurmuşsam, işte sırtım. Benden öcünü alsın. Kimin malından almışsam, işte malım. Kimin namus ve şerefine dil uzatmışsam [işte namus ve şerefim]. Benden öcünü alsın. Hiç kimse şöyle demesin: Rasulullah'm (s.a.v.) kin ve düşmanlık beslemesinden korkarım. Kin ve düşmanlık beslemek asla, benim huyumdan ve halimden değildir. Bana göre, sîzin en sevgili olanınız, varsa hakkım benden alan veya hakkını bana helal eden kişidir ki, Rabb'ime, onun sayesinde, gönül hoşluğu ve rahatlığıyla kavuşacağım. Ben, aranızda durup bu sözümü tekrarlamaktan kendimi müstağni göremiyorum."
Bu konuşmayı yaptıktan sonra minberden indi ve ikindi namasım kıldı. Tekrar minbere oturdu. Yine kin ve düşmanlıkla ilgili diğer konulardaki ilk konuşmasını yaptı. Bir adam kalkıp:
-Benim senden üç dirhem alacağım var, dedi. Rasulullah (s.a.v.): -Fadlî Ona (dirhemlerini) ver, dedi.
Daha sonra: "Ey cemaat! Kimin üzerine geçmiş bir hak varsa, onu hemen ödesin. Dünyada rezil olurum demesin. Dünyada rezil olmak, a-hirette rezil olmaktan daha hafiftir" dedi.
Bir adam ayağa kalkıp şöyle dedi:
-Ya Rasulellah! Ben, Allah yolunda savaş ganimetine hıyanet et-miş, üç dirhem üzerime geçirmiştim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Sen, bu hıyaneti niçin yaptın?" diye sordu. Adam:
- Ona ihtiyacım vardı, dedi. Rasulullah (s.a.v.):

- "Fadl! Bu kişiden üç dirhemi teslim al" buyurdu. 1506[20]

1457- Abdullah İbn Ebî Bekr şöyle anlattı:

Hayber savaşında ayağımdaki kalın ve kaba ayakkabılarla Rasuîullah'a (s.a.v.) sıkıntı verdim. Onlarla Rasulullah'm (s.a.v.) ayağına bastım. Elindeki kırbaçla bir defa bana vurdu. O şöyle dedi:

- "Bismillah, benim canımı yaktın." ,

Ben: Rasulullah'm (s.a.v.) canını yaktım diye geceyi kendimi kınayarak geçirdim. Allah biliyor, gecem hep böyle geçti.

Sabah olunca bir adam:

-Falanca nerede? diye bağırmağa başladı. Ben:

-Vallahi, dün şu şu hareketi yapan kimseyim, dedim. Korka korka gittim. Rasulullah (s.a.v.):

- "Sen dün ayakkabınla benim ayağıma bastın. Benim canımı yaktın. Ben de kırbaçla sert bir şekilde sana vurdum. Şu seksen baş davarı onun karşılığı olarak al" dedi.1507[21]

1458) İbn Ömer şöyle anlattı:

Rasuiullah (s.a.v.) bir gün, cihada teşvik etti. Sahabiler onun yanında toplandılar. Onun üzerine üşüştüler. RasuluUah'm (s.a.v.) eîinde kabuğu soyula soyula incecik kalmış bir hurma çubuğu vardı.

Rasuiullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

- "Benden şunu uzaklaştırın. Üzerime fazla üşüştünüz." Peygamber, birisinin karnına dürttü ve onu kanattı. Adam: -Bu, senin peygamberinin bana yaptığı şeydir, diyerek çıktı.

Hz, Ömer onu duydu ve onu Rasulullah'a (s.a.v.) getirdi. Rasuiul-

---

1506[20] Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, VI1/179, 180; İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, V/231 (İbn Kesir şöyle dedi: Senedinde ve metninde aşırı bir gariplik vardır).

1507[21] Darimî, Sünen, I/35.

lah (s.a.v.):
- "Gerçekten ben sana dürttüm mü?" dedi. Adam:
- Evet, diye cevap verdi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ne istiyorsun" diye sordu. Adam:
- Senden öcümü almak istiyorum, dedi.
Adam hurma çubuğunu aldı. Rasulullah'm (s.a.v.) karnını açtı. Çubuğu elinden atıp Rasulullah'm (s.a.v.) göbeğini öptü ve şöyle dedi:
- "Bunu yapmak istedim ki, senden sonra yeryüzüne zalim gelmesin."
1459) Ebu Said el-Hudrî şöyle anlattı:
Muhacirlerden zayıf birisinin Rasuiullah'tan (s.a.v.) bir isteği vardı. İsteğini arzedebiîmek için onunla yalnızken görüşmek İstedi. Rasulullah (s.a.v.) Batha'da ordugâh kurmuştu. O geceleyin geliyor, Beyt'i tavaf ediyordu. Sabah olunca da sabah namazını kılıyordu.
Bir gece, sabaha kadar tavaf etti. Hayvanına binince adam karşısına çıkıp devesinin yularını tuttu ve:
-Ya Rasulellah! Senden bir isteğim var, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Sen ihtiyacına kavuşacaksın" dedi. Adam çekip gitmedi. Rasulullah onun, kendisini alakoyacağmdan endişe ederek ona kırbaç salladı. Sonra yoluna devam etti. Onlara sabah namazını kıldırdı.
Namazı kıldırıp işlerini bitirince yüzünü cemaate döndü. Bu hareketinden bir olay olduğunu anladılar. Hemen etrafında toplandılar.
Rasulullah (s.a.v.) şöyle dedi:
- "Az Önce kırbaç vurduğum kişi nerede?" Sözünü tekrar etti: "Cemaatin içindeyse ayağa kalksın" dedi. Adam:
-Allah'a sonra da Rasulü'ne sığınırım demeye başladı. Rasulullah (s.a.v.) da:
- "Ona yaklaşayım, ona yaklaşayım" diyordu. Sonunda Rasulullah

(s.a.v.) onun önüne geldi. Kırbacı ona verdi ve: "Al kırbacı, öcünü al" dedi. Adam:
-Peygamber'ini (s.a.v,) kırbaçlamaktan Allah'a sığınırım, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Affetmen şartıyla" dedi. Adam, kırbacı attı ve: -Affettim ya Rasulellah! dedi.
Ebu Zerr kalkıp yanma gitti ve:
-Ya Rasulellah! Akabe gecesini hatırla. Uyurken seni götürüyordum. Binmiş olduğun hayvanı sürerken yavaşlıyor, yularından tutunca da huysuzluk yapıyordu. Kırbaçla sana dürttüm ve: Sana gelenler var, dedim. Sen de: Sen suçlu değilsin, dedin. Al ya Rasulellah! Kısasa kısas yap. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ben affettim" dedi.
-Kısasa kısas yap. Çünkü bana göre böylesi daha iyi dedi. Rasulullah (s.a.v.) ona kırbacı vurdu. Rasulullah'ın (s.a.v.) vurduğu kırbacın acısından dolayı onun kıvrandığını gördüm.
Daha sonra Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
-"Ey cemaat! Allah'tan korkun. Vallahi, bir mü'min, başka bir mü'mine, zulmetsin de, Allah kıyamet günü, ondan onun intikamını almasın."
1460) Muhammed îbn Ömer şunu anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) Taiften Ci'rane'ye giderken, yanında Rasulullah'ın (s.a.v.) devesinin üzerinde Ebu Zuneym de vardı.
Ebu Zuneym bunu şöyle anlatır:
Ayakkabımın ucu onun bacağına dokunup canını yaktı. Rasulullah (s.a.v.):
- "Canımı yaktın. Ayağını geri çek" dedi ve ayağıma kırbaçla vurdu. Beni biraz uzaklaştırdı. Kendisi de yerinden kımıldamadı.
Yaptığım şeyin büyüklüğünden dolayı hakkımda ayet inmesinden korktum. Sabahı Ci'rane'de geçirdikten sonra, benim günüm olmadığı halde, beni arayan bir elçinin peygamber'e

gelmesinden korktuğum için sırtı daha kalın bir şekilde çıktım. Yolcular gidince sordum. Rasulullah (s.a.v.) seni istedi, dediler. Çekine çekine geldim. Rasulullah (s.a.v.) şöyle dedi:
- "Sen ayağınla benim canımı yaktın. Ben de kırbaçla senin canını yaktım. Vurduğumun yerine şu davar sürüsünü al."
Onun benden hoşnut kalması, benim için dünyadan ve dünyadakilerden daha iyiydi.
Peygamber (s.a.v.) onu, Tebuk'e gitmek istediğinde, savaşa davel etmesi için kabilesine gönderdi.1508[22]

Rasulullahın Hastalığının Ne Kadar Sürdüğü Ve Ebu Bekr'e Cemaate İmamlık Yapmasını Emretmesi

Rasulullah'm (s.a.v.) hastalığı on iki gün sürdü. Ondört gün de denilmiştir.1509[23] Namaza çıkıyordu. Sadece üç gün çıkamadı. O:
- "Ebu Bekr'e emredin, cemaate namazı o kıldırsın" dedi.1510[24]
1461) Hz. Aişe anlattı:
Rasulullah'm (s.a.v.) hastalığı ağırlaşmca, namaz vaktinin geldiğini duyurmak için Bilal ona geldi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ebu Bekr'e emredin cemaate namazı kıldırsın" dedi. Ben:
-Ya Rasulellah! Ebu Bekr, yufka yürekli ve zayıf birisidir. O, senin makamında durursa, insanlara sesini duyuramaz. Ömer'e

---

1508[22] İbn Sa'd, Tabakatu'i-Kubra, İV/180.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 621-624.
1509[23] Vakidî, Mağazi'de (111/1120), Rasulullah'm (s.a.v.) hastalığının onüç gün sürdüğünü rivayet etmiştir. Beyhakîde Oelailu'n-Nubuvve'de (Vlf/235) aynı şeyi söylemiştir.
1510[24] Buharî, Sahih, kitabu's-salah, babu ehli'l-ilmi ve'l-fadli bi'l-imameti; Müslim, Sahih, kitabu's-salah, babu istihlaîi'l-imamİ iza arada lehu uzru maradin ve seferin ve ğayri-hima; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, VII/186, 187.

emrteseydin, dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ebu Bekr'e emredin. Cemaate namazı kıldırsın" dedi. Ben Hafsa'ya:
-O'na sen söyle, dedim. Hafsa O'na:
-Ya Rasulellah! Ebu Bekr, yufka yürekli ve zayıf birisidir. Senin makamında durursa, insanlara sesini duyuramaz. Ömer'e emretseydin, dedi. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Sizler de, Yusuf un (a.s.) sahabileri olan kadınlar gibisiniz. Ebu Bekr'e emredin. Cemaate namazı kıldırsın" dedi.
Ebu Bekr'e emrettiler. O da, cemaate namazı kıldırdı. Ebu Bekr namaza başladığında, Rasulullah (s.a.v.) kendinde bir hafiflik hissetti, iki kişiye dayanarak ve ayakları yerde sürünerek mescide geldi. Ebu Bekr, Ö'nun geldiğini hissedince geriye çekilmek istedi. Rasululîab (s.a.v.): "Olduğun yerde dur" anlamında ona işaret etti. Rasulullah (s.a.v.) gelip Ebu Bekr'in solunda oturdu. Rasulullah (s.a.v.) oturuyor, Ebu Bekir ise ayaktaydı. Ebu Bekr, Rasulullah'm (s.a.v.) namazına uydu. Cemaat de Ebu Bekr'in namazına uydu.[1511[25]]
1462) Enes İbn Malik şöyle anlattı:
Ebu Bekr, Rasulullah'ın (s.a.v.) vefatından önceki hastalığında, cemaate namaz kıldırıyordu. Pazartesi günü, Müslümanlar saflar halinde namaz kılarlarken Peygamber (s.a.v.), odanın perdesini açıp bize baktı. Kendisi ayaktaydı ve yüzü mushaf yaprağı gibiydi. Rasulullah (s.a.v.) gülümsedi. Rasulullah'ı (s.a.v.) gördüğümüzde sevindiğimiz için namazdan çıkmayı düşündük. Ebu Bekr, Rasulullah'ın (s.a.v.) namaz için çıktığını zannederek, safa gelmesi için ökçesinin üzerinde geri döndü. Rasulullah (s.a.v.): "Namazınızı tamamlayın" manasında cemaata i-şaret

---

[1511[25]] Bundan önceki dipnota bakınız.

etti. Perdeyi indirdi. O gün vefat etti.[1512[26]]

Rasulullah1n Ebu Bekr'e Bir Mektup Yazmak İstemesi Ve Sonra Yazmaması

1463) Hz. Aişe şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) ağırlaşınca, Abdurrahman İbn Ebi Bekr'e:
- "Bana yazı yazacak şeyler getir. Ebu Bekr'e bir yazı yazayım ki, onun üzerinde anlaşmazlığa düşülmesin" dedi.
Abdurrahman ayağa kalkınca:
- "Ebu Bekr! Allah da, mü'minler de, senin hakkında anlaşmazlığa düşülmesine razı olmazlar" dedi.[1513[27]]
Rasulullah'ın (s.a.v.), Ebu Bekr'in adım zikretmeden bir yazı yazmak istediği de rivayet edilmiştir.
1464) Abdullah îbn Abbas şunu anlattı: Rasulullah'ın (s.a.v.) vefatı yaklaştığında şöyle buyurdu:
- "Getirin, size bir yazı yazayım da, bundan sonra yolunuzu şaşırmayasımz."
Evde, aralarında Ömer Îbnu'l-Hattab'm da bulunduğu bazı kişiler vardı. Hz. Ömer:
-Rasulullah'ın (s.a.v.) hastalığı şiddetlendi. Sizin Kur'an'mız var. Allah'ın kitabı bize yeter. Ev halkı anlaşmazlığa düştü ve tartışmağa başladılar. Bazıları: Rasulullah (s.a.v.) sizin için yazacağını yazsın diyordu. Bazıları da Ömer'in söylediğini söylüyorlardı.

[1512[26]] Buharı, Sahih, kıtabu'l-ezan, bab: 46, 94, el-amelu îı's-salah, bab: 6, mağazi, bab: 83; Müslim, Sahih, kıtabu's-salah, hadis: 98; İmam Ahmed, Musned, 111/163.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 625-626.
[1513[27]] İmam Ahmed, Musned, VI/47; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, MI/28.

onlar Rasulullah'ın (s.a.v.) yanında, anlaşmazlığı artırıp sözleri birbirine karıştırınca ve Rasulullah'a (s.a.v.) baygınlık verince:
- "Yanımdan kalkın" dedi. îbn Abbas şöyle diyordu:
Ne büyük musibettir ki, anlaşmazlığa düşüldüğü ve sözler birbirine karıştırıldığı için yazacağı yazı arasına girilmiştir.1514[28]

Rasulullah'ın Evindeki Parayı Elden Çıkarması

1465) Sehl îbn Sa'd şunu anlattı:
Rasulullah'ın (s.a.v.) yanında yedi dinar vardı. Onları Hz. Aişe'nin yanma koymuştu. Hastalığı esnasında:
- "Aişe! Yanındaki altını (parayı) Ali'ye gönder" dedi.
Sonra bayıldı. Aişe, O'nun hastalığıyla meşgul oldu, Hz. Aişe onu Ali'ye gönderdi. Ali'de fakirlere dağıttı. Rasulullah da pazartesi gecesi vefat etti. Aişe, lambasıyla kadınlardan birine gitti ve:
-Tulumundan, benim lambama yağ damlat. Çünkü Rasulullah (s.a.v.) vefat etti, dedi.1515[29].
1466) el-Muttalib îbn Hantab şöyle anlattı:
Rasulullah, Hz. Aişe'nin göğsüne yaslanmış bir haldeyken ona:
- "Aişe! O, azıcık altını (parayı) ne yaptın?" dedi. Aişe:
- Yanımda, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Onu fakirlere dağıt" dedi.
Daha sonra kendinden geçti. Kendine gelince:
- "O azıcık altını fakirlere dağıttın mı?" dedi. Hz. Aişe:
- Hayır, diye cevap verdi. Rasulullah (s.a.v.) altınları getirtip avu-

---
1514[28] Buharî, Sahih, kitabu'l-mağazı, bab: 83; Müslim, Sahih, kıtabul-vasıyye, bab:5; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, VI1/183,184.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 626.
1515[29] İbn Sa'd, Tabakatıı'l-Kubra, II/34; Heysemî, Mecmau'z-Zevaid, 111/124.

cuna koydu. Sonra saydı. Hepsi altı dinar idi. Sonra şöyle dedi:
- "Muhammed, bunlar yanmdayken, Rabb'ine kavuşacağını sanmaz."
Onların hepsini fakirlere dağıttı ve o gün vefat etti.1516[30]

Rasulullahın Ölmeden Önce Kölelerini Azat Etmesi

1467) Sehl İbn Yusuf un babası, dedesinden şunu nakletti: Peygamber hastalığı esnasında kırk kişiyi (köleyi) azat etti.1517[31]

Rasulullahın Kızı Fatımaya Öleceğini Haber Vermesi

1468) Hz. Aişe şunu anlattı:
Patıma (r.a.), Rasulullah (s.a.v.) gibi yürüyerek babasının yanma geldi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Hoş geldin kızım!" dedi. Yanına oturttuktan sonra ona gizlice birşey söyledi. Bunun üzerine Fatıma ağladı. Fatıma'ya:
-Rasulullah (s.a.v.) özel olarak seninle konuştu ama sen ağlıyorsun, dedim.
Sonra Rasulullah (s.a.v.) ona gizlice bir söz daha söyledi. Fatıma bu defa da güldü. Ben şöyle dedim:
-Ben, bugünkü gibi sevincin üzüntüye bu derece yakın olduğunu görmedim.

1516[30] İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kübra, l!/33; İmam Ahmed, Musned, VI/104; İbn Ebî Şeybe, Musannef, XIII/238; Beyhakî, Sünenu'l-kubra, VI/357; İbn Hıbban, Sahih, 214 (Me-vartd); Zebidî, İthaf, IX/366.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 627.

1517[31] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 627.

Ona, Rasulullah'ın (s.a.v.) ne dediğini sordum. Fatıma;
-Rasulullah'm (s.a.v.) sırrını asla ifşa edemem, dedi. Rasulullah (s.a.v.) vefat edince, ona tekrar sordum. Şöyle cevap verdi:
-Bana gizlice şunu söylemişti: "Cebrail bana Kur'an'ı her yıl bir defa arzediyordu. Bana (bu yıl) iki defa arzetti. Ecelimin gelmiş olduğunu zannediyorum. Ailemden bana ilk kavuşacak olan sensin. Ben senin için ne iyi selefim." İşte bunun için ağladım. Daha sonra da şöyle dedi: "Bu ümmetin kadınlarının veya mü'minlerin kadınlarının hanımefendisi olmaya razı olmaz mısın?" Buna da güldüm.[1518][32]

Rasulullahev Vefatından Önce Misvak Kullanması

1469) Hz. Aişe şöyle anlattı:
Allah'ın bana ihsan ettiği nimetlerden birisi, Rasulullah'm (s.a.v.) benim evimde, benim günümde ve başı benim göğsümde olarak vefat etmesidir. Yine Allah vefatı esnasında benim tükrüğümle O'nun tükrü-ğünü feiraraya getirmiştir. Rasulullah'ı (s.a.v.) göğsüme yasladığım sırada, Abdurrahman elinde bir misvakla yanıma geldi. Rasulullah'm ona baktığını gördüm. Misvak! istediğini anladım. Onu senin için alayım mı? diye sordum. Başıyla: Svet diye işaret etti. Misvağı yumuşattım. Alıp dişlerine sürdü. Önünde içinde su bulunan bir kap vardı. Ellerini suya sokup yüzüne sürmeğe ve şöyle demğe başladı:
"Lâ ilahe illallah. Ölümün de ızdırap ve şiddetleri var." Sonra elini kaldırdı ve: "Rafîk-i â'lâ zümresine kat" demeğe başladı.

[1518][32] Daha önce kaynakları geçti.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 627-628.

Mübarek ruhu alındı ve eli düştü.1519[33]

Rasulullah'ın Kalmakla Ölmek Arasında Muhayyer Bırakıldığı

1470) Bişr İbn Said şöyle anlattı: Rasuhıllah (s.a.v.), cemaate şu konuşmayı yaptı:
"Aziz ve Celil olan Allah bir kulu, dünya ile Allah katındakiler a-rasında muhayyer kıldı. O kul da, Allah katında olanı tercih etti."
Bunun üzerine Ebu Bekr ağladı. Biz, Rasulullah'm (s.a.v.), mu-hayyer bıkarılan kuldan bahsetmesine Ebu Bekr'in ağlamasını yadırgadık. Muhayyer bırakılan Rasulullah'tı (s.a.v.). Bunu, Ebu Bekr daha iyi biliyordu. 1520[34]
1471) Hz. Aişe şunu anlattı:
Hiçbir peygamberin dünya ile ahiret arasında muhayyer bırakıl-madıkça vefat etmeyeceğini duyardım. Hastalığı esnasında, Rasulul-lah'ın (s.a.v.) sesi çok kısıldı. Onun şöyle dediğini duydum: "Kim Allah'a ve Rasul'e itaat ederse, işte onlar Allah'ın kendilerine lutuflarda bulunduğu peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salih kişilerle beraberdir. Bunlar ne güzel arkadaştır."1521[35] Anladım ki muhayyer bırakılan oydu.1522[36]

1519[33] Buharî, Sahih, krtabu'l-marad, bab: 19, îedailu's-sahabe, bab: 5, mağazî, bab: 83, 84, rikak, bab: 42, daâvat, bab: 28; Müslim, Sahih, kitabu's-selam, hadis: 46, fedailu's-sahabe, hadis: 85, 87; Tırmızî, Sünen, kitabu'd-daavat, bab: 76; İbn Mace, Sünen, kitabu'l-cenaİz, bab: 64.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 628.
1520[34] Buharı, Sahih, I/26, V/4; İmam Ahmed, Musned, 111/18; ibn Asakir, Tarih, Vl/ 412; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, M/25.
1521[35] Nisa Suresi, 69.

Rasulullahın Ashabını Toplayıp Tavsiyelerde Bulunması

1472) İbn Mes'ud şunu anlattı:
Peygamberimiz (s.a.v.) ve habibimiz daha ölmeden bir ay Önce bize öleceğini haber vermişti. Babam, anam ve kendim onun yoluna feda o-layım. Ayrılık yaklaşınca, bizi annemiz Aişe'nin evinde topladı ve şöyle konuştu:
- "Hoş geldiniz. Allah sizi yaşatsın. Sizi yükseltsin.' Sizi korusun. Size ihsan etsin. Size nzık versin. Sizi menfaatlendirsin. Sizi barındırsın ve sizi korusun.
Size, Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Yine size Allah'ı tavsiye ederim ve sizi ona havale ederim. Sizin Allah'tan sakınmanızı tavsiye ederim. Ben, size, O'nun tarafından gönderilen açık bir uyarıcıyım. Kulları ve ülkeleri hakkında siz Allah'a üstün gelemezsiniz. Çünkü o, bana ve size şöyle dedi: "işte ahiret yurdu! Biz onu yeryüzünde böbürlenmeyi ve bozgunculuğu arzu etmeyen kimselere veririz. Akıbet, takva sahiplerinindir."[1523][37] Daha sonra şöyle buyurdu:
"Kibirlenenler için Cehennemde barınacak bir yer mi yoktur?"[1524][38]. Biz:
- Ya Rasulellah! Ecelin ne zaman? dedik. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ayrılık, Allah Cennetu'l-me'va, Sidretu'l-munteha', Rafik-i a'la, en yeterli nimet ve pay ve en mutlu hayata dönüş yaklaştı" dedi.

[1522][36] Buharî, Sahih, VI/12, 58; Müslim, Sahih, kitabu îedaıli's-sahabe, hadis: 86; İbn Mace, Sünen, 162; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, VII/208; İmam Ahmed, Musned, VI/176.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 629.
[1523][37] Kasas Suresi, 83
[1524][38] Zumer Suresi, 60.

- Ya Rasulellah! Seni kim yıkasın? dedik.
- "Ehl-i beytimin erkekleri ve en yakın olanlar" diye cevap verdi. Biz:
-Ya Rasulellah! Seni, ne ile kefenleyelim? dedik, Rasulullah:
- "isterseniz şu elbiselerimle, isterseniz Mısır işi örtülerle, isterseniz Yemen işi bir hırkayla" dedi. Biz:
- Ya Rasulellah! Senin namazını kimler kılsın? dedik. Bunun üzerine ağladı. Biz de ağladık. Sonra şöyle dedi:
- 'Yavaş olun! Allah size merhamet etsin ve size pygamberinizden dolayı iyilikle karşılık versin. Beni yıkayıp kefenlediğinizde, şu evimdeki kabrimin kenarındaki şu şeririmin (divanımın) üzerine koyun. Sonra bir süre yanımdan çıkın. Benim namazımı ilk kılacaklar, habibim ve halilim Cebrail, sonra Mikail, sonra israfil, sonra da bir melek ordusu içinde ölüm meleğidir. Sonra grup grup benim yanıma girin ve bana salat u selam getirin. Kadınların ağlamaları ve yas tutmalarıyla bana eziyet etmeyin. Benim namazımı önce Ehl-i Beyt'imin erkekleri sonra da onların kadınları kılsın. Sonra da sizler ashabımdan burada olmayanlara ve Kıyamet gününe kadar dinim üzere bana tabi olanlara selam söyleyin." Biz de:
-Ya Rasulellah! Seni kabrine kim koyacak? dedik. Rasulullah (s.a.v.) şöyle cevap verdi:
- "Birçok melekle birlikte akrabalarım. O melekler sizi görürler ama siz onları göremezsiniz."[1525[39]]

Rasulullahın Vefat Ederken Namazı Tavsiye Etmesi

[1525[39]] İbn Sa'd, Tabakatul-Kübra, 11/46; Zebidî, İthaf, X/286.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 629-630.

1473) Enes şöyle dedi: Rasulullah'm ölürken vasiyeti şuydu: "Namaza ve ellerinizdeki kölelerinize."
Rasulullah (s.a.v.) dili onu söylemeğe çalışırken son nefesini verdi.1526[40]
1474- Enes şunu anlattı:
Rasulullah'm (s.a.v.) son nefesinde, daha dili konuşurken yaptığı vasiyet şuydu:
"Allah'tan korkun. Namaza, namaza ve ellerinizdeki kölelerinize."1527[41]

Rasulullah'ın Dünyalık Birşey Vasiyet Etmediği

1475) Talha şunu anlattı: Abdullah İbn Ebi Evfa'ya: -Rasulullah (s.a.v.) vasiyette bulundu mu? diye sordum. O: -Hayır, diye cevap verdi. Ben:
-Kendisi vasiyette bulunmadığı halde nasıl mü'minlere vasiyeti emretti? dedim. Abdullah:
-Allah'ın Kitab'ını vasiyet etti, dedi.1528[42]
1476) Hz. Aişe şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) ne dinar, ne dirhem, ne koyun ne de deve bı-

---

1526[40] İbn Mace, Sünen, 1625, 2697; İmam Ahmed, Musned, 117; İbn Sa'd, Taba katü'l-Kübra, H/44; Münzirî, Terğib ve't-Terhıb, 111/215; Hatib, Tarih, İV/240; İbn Asakir, Tarih H/236
1527[41] Yukarıdaki dıpota bakınız.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 630-631.
1528[42] Buharî, Sahih, kitabufedaıiı'l-kur'an.bab: 18; mağazî, kitab: 83; Muslirtv Sahih kitabu'l-vasıyya, bab: 17; Tirrnizî, vasaya, bab: 43; İmam Ahmed, Musned, 354, 355,381.

raktı. Hiçbir şey vasiyet etmedi.1529[43]

Rasulullah'ın Kabrinin Mescit Haline Getirilmesini Yasaklaması

1477) İbn Abbas'la Aişe şunu anlattılar:
Rasulullah (s.a.v.) son deminde kendisine ait bir elbiseyi yüzüne örtmeğe başladı. Bunaldıkça onu yüzünden kaldırıyordu. Bu halde iken yahudilerle hristiyanların yaptıklarından ümmetini sakındırmak için:
"Allah'ın laneti yahudilerle hristiyanlara olsun! Peygamberlerinin kabirlerini mescide çevirdiler" dedi.1530[44]

Rasullulahın Ölümünden Üç Gün Önce Durumunu Sormak Üzere Allah'ın Emriyle Cebrail'in Ona Gelip Gitmesi

1478) Ebu Hureyre şöyle anlattı:
Cebrail, Rasulullah'ın (s.a.v.) vefatıyla sonuçlanan hastalığında Peygamber'e gelip:
-Allah sana selam ediyor ve sana: Kendini nasıl buluyorsun? diye

---

1529[43] Müslim, Sahih, kitabu'l-vasaya, bab: 18; Ebu Davud, kıtabu'l-vasaya, bab: £ İbn Mace, Sünen, kitabu'l-vasaya, bab: 1; Nesaî, vasaya, bab: 1; İmam Ahmed, Musneo VI/44.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 631.
1530[44] Buharî, Sahih, VII/109, İV/206, VI/14; Müslim, Sahih, kitabu'l-mesacid, bab: S İmam Ahmed, Musned, VI/275, 299; Nesaî, Sünen, kitabu'l-mesacid, bab: 13; Beyhakî, De lailu'n-Nubuvve, VII/203; Ebu Avane, Musned, I/399, 400; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, M/34 47.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 631.

soruyor, dedi. Rasuhıllah (s.a.v.):
- "Allah'ın emîni (Cebrail)! Kendimi acı çekiyor buluyorum" dedi. Cebrail ertesi gün yine geldi ve:
-Muhammedi Allah sana selam söylüyor ve: Kendini nasıl bulu-yorsun? diye soruyor, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Allah'ın emîni! Kendimi acı çekiyor buluyorum" diye cevap verdi. Üçüncü gün, Cebrail yanında ölüm meleği olduğu halde geldi ve:
-Muhammedi Rabbin sana selam ediyor ve: Kendini nasıl bulu-yorsun? diye soruyor, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Allah'ın emîni! Kendimi acı çekiyor buluyorum. Şu yanında olan kim?" dedi. Cebrail:
-O, ölüm meleğidir. Bu, senden sonra dünyada benim görevimin sonu, senin de dünyadaki görevinin sonudur. Senden sonra, Adem oğullarından Ölecek hiç kimseye sana üzüldüğüm kadar üzülmeyeceğim. Senden sonra yeryüzünde hiçbir kimseye inmeyeceğim, dedi.
Peygamber (s.a.v.), Ölümün ızdırap ve şiddettim hissetti. Yanında içinde su bulunan bir bardak vardı. Ölümün ızdırap ve şiddetini hisse-tikçe bu sudan alıp yüzüne sürüyordu ve şöyle diyordu:
"Allah'ım! Ölümün ızdırap ve şiddetlerine karşı bana yardım et."1531[45]

1479) Cafer İbn Muhammed'inbabası şunu anlattı: Rasulullah'ın (s.a.v.) vefatına üç gün kala Cebrail ona geldi ve:
-Muhammedi Yüce Allah, sana ikram olarak beni gönderdi. Sana soracağı şeyi, senden daha iyi bildiği halde, "kendini nasıl

---

1531[45] Beyhakî, Deiaılu'n-Nubuvve, VII/211, 267; Taberanî, Mucemul-Kebîr, 111/139; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kubra, il/48; Şafiî, Musned, no: 1820. Bakınız: İthafu's-Sad©tı'l-Muttakin, X/295, 296; Suyutî, Hasais, H/273.

hissediyorsun" diye soruyor, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Cebrail! Kendimi, baygın hissediyorum. Cebrail! Kendimi sıkıntılı hissediyorum" dedi.
ikinci gün Cebrail yine geldi:
-Muhammedi Yüce Allah sana ikram olarak beni gönderdi. Sana soracağı şeyi senden daha iyi bildiği halde "kendini nasıl hissediyorsun" diye soruyor, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Cebrail! Kendimi, baygın hissediyorum. Cebrail! Kendimi sıkıntılı hissediyorum" dedi.
Üçüncü gün olunca, Cebrail yine geldi. Onunla birlikte, İsmail denilen, havada ikamet eden, semaya asla çıkmayan, arzın (yerin) var olmasından beri yere inmeyen ve yetmişbin meleğin üstünde olan bir başka melek indi. Cebrail onlaruı önüne geçip:
-Muhammed! Yüce Allah sana ikram olarak beni gönderdi. Sana soracağı şeyi senden daha iyi bildiği halde "kendini nasıl hissediyorsun" diye soruyor, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Kindimi baygın ve sıkıntılı hissediyorum" dedi. Daha sonra, ölüm meleği izin istedi. Cebrail:
-Muhammed! Bu ölüm meleğidir. Senin yanma gelmek için izin istiyor. Senden önce hiçbir Ademoğlundan izin istemedi ve senden sonra da hiçbir Ademoğlundan izin istemeyecek, dedi. Rasulullah:
- "Ona izin veriyorum" dedi.
Ölüm meleği içeri girdi. Rasulullah'm huzurunda durdu ve:
-Ya Rasulellah! Allah, hej\ sana gönderdi ve senin bana emredeceğin her şeyde sana itaat etmemi emretti. Eğer bana canını almamı emredersen, canını alacağız. Eğer canını almamamı emredersen, almayacağım, dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ey Ölüm meleği! Böyle yapacak mısın?" dedi. Ölüm meleği:
-Bana böyle emredildi. Bana emredeceğin her şeyde sana itaat edeceğim, dedi. Cebrail:

-Allah seni özledi [1532[46]], dedi. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ölüm meleği! Emrolunduğun şeyi yerine getir" dedi. Cebrail:
-Es-Selamu aleyke ya Rasulellah! Bu, yeryüzüne son ayak basışım. Benim dünyadaki işim sadece sendin, dedi. Rasulullah (s.a.v.) vefat etti.[1533[47]]

Ölümü İstemediği İçin Rasulullah'ın Kendisini Kınaması

1480) Ebu'l-Huveyris şöyle anlattı: '
Rasulullah (s.a.v.), vefatıyla sonuçlanan hastalığına kadar, ne zaman bir rahatsızlık geçirse, Allah'tan mutlaka afiyet isterdi. Son rahatsızlığında şifa vermesi için dua etmedi. O şöyle demeğe başladı:
"Ey nefs! Sana ne oluyor ki, her sığınacak yere sığınıyorsun." [1534[48]]

1481) Hz. Aişe şöyle anlattı: ı
Rasulullah (s.a.v.) şu kelimelerle istiâzede bulunuyordu:
"Ey insanların Rabbi! Hastalığı gider. Şifa ver. Senden başka şifa verici yoktur. Sen öyle bir şifa ver ki, hiçbir hastalık bırakmasın."
Rasulullah (s.a.v.), ölümüyle sonuçlanan hastalığında durumu ağırlaşınca, elinden tuttum. Kendi eliyle onu meshetmeğe (vücuduna sürmeğe) ve okumağa başladım. Elini benden çekip şöyle dedi:
"Rabbim! Beni bağışla ve beni Rafîk'a kavuştur." Bu ondan

[1532[46]] Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, VII/211.
[1533[47]] 1478 nulu ve bundan önceki metinlerin sonundaki dipnotlara bakınız. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 632-633.
[1534[48]] Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, VII/210 (Beyhakî: Bu munkatı bir ısnaddır, dedi.)

duyduğum son sözdü.[1535][49]

Rasulullahın Temiz Ruhunun Çıkışı

1482) Hz. Aişe şöyle dedi:
Rasulullah, başı benim bağrımdayken vefat etti. Ruhu çıktığında, şimdiye kadar ondan daha hoş bir koku duymamıştım.[1536][50]

Rasulullah Vefat Ettiğinde, Üzerinde Bulunan Elbiseler

1483) Ebu Burde şöyle dedi:
Aişe, bize mulebbede denilen keçeleşmiş bir elbiseyle kaim bir izar çıkarıp: Rasulullah'ın ruhu, bunların içinde alındı, dedi.[1537][51]

Rasulullahın Öldüğü Vakit

Rasulullah (s.a.v.), pazartesi günü, günün ortasında, kaba kuşluk

---

[1535][49] Buharı, Sahih, VII/157,173. Müslim, Sahih, kıtabu's-selam, 46,47, 48, 49; Ebu Davud, Sünen, 3883; İbn Mace, Sünen, 1619, 3520. 3530; İmam Ahmed, Musned, VI/44; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 111/381; Hakim, Mustedrek, İV/62; Abdurezzak, Musannef, 19783, Taberanî, Mucemu'l-Kebîr, İV/327, İbn Hıbban, Sahih, 41415; Beyhakî, Delaİlu'n-Nubuvve, VI/174, 175; ibn Sa'd, Tabakatü'l-Kubra, 11/14, 15.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 633-634.

[1536][50] Daha önce kaynakları geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 634.

[1537][51] Daha önce kaynaklan geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 634.

vaktinde öldüğü de söylenmiştir. Hicretin onbirinci yılında, oniki Rabi-ulevvel'de vefat etmiştir.

1484) Hz. Aişe:

Rasulullah (s.a.v.) pazartesi günü vefat etti, demiştir.1538[52]

Halkın Rasulullah'ın Vefatı Konusunda Şüpheye Düşmeleri

1485) Ebu Seleme Hz. Aişe'nin kendisine şunları anlattığını rivayet etti:

Ebu Bekr, Sunh'taki evinden, bir at üzerinde geldi. înip mescide girdi. Aişe'nin yanına girinceye kadar halkla konuşmadı. Üzeri çizgili bir kumaşla örtülü olan Rasulullah'a (s.a.v.) yöneldi. Yüzünü açtı. Üzerine kapandı. Onu öptü ve ağladı. Daha sonra şöyle dedi: Babam, anam sana feda olsun! Vallahi, Allah sende iki ölümü birleştirmeyecek. Sen mukadder olan ölüm geçidinden geçtin."1539[53]

1486) Ebu Seleme bana, Abdullah İbn Abbas'tan rivayet etti:

Ebu Bekr'le Ömer İbnu'l-Hattab halkla konuşmağa çıktılar. Ebu Bekr: Otur, Ömer! dedi. Ömer oturmak istemedi. Halk, Ebu Bekr'in yanma geldi. Ömer'i terkettiler. Ebu Bekr şöyle konuştu:

-Kim Muhammed'e tapıyorsa bilin ki, Muhammed ölmüştür: Kim Allah'a ibadet ediyorsa, hiç şüphesiz, Allah, Hayy'dır, ölmez. Yüce Allah şöyle buyurdu: "Muhammed, ancak bir peygamberdir. Ondan önce de nice peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi o, ölür

---

1538[52] Beyhakî,'VII/233; İmam Ahmed, Musned, I/277; Suyutî, Hasaİsu'l-Kubra, İl/ 270.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 634-635.

1539[53] Buharî, Sahih, knabu'l-cenaız, bab: 3, fedaılu ashabi'n-nebî (s.a.v.), bab: 5, mağazı, bab: 83; Nesaî, Sünen, kitabu'l-cenaiz, babO 11; İmam Ahmed, Musned, I/334.

yahut öldü-rülürse., ökçenizin üzerinde gerisin geriye mi döneceksiniz? Kim, böyle iki ökçesi üzerinde ardına dönerse, elbette Allah'a hiçbir şeyle zarar yapmış olmaz. Allah şükür ve sebat edenlere mükafat verecektir."1540[54]

Vallahi, sanki Ebu Bekr bu ayeti okuyuncaya kadar halk onun indiğinden habersizdi. Herkes onu okudu. Onu okumayan kimse kalmadı.

Bana; Said İbnu'l-Museyyeb şunu haber verdi:

Ömer şöyle demiştir: Vallahi, Ebu Bekr'in o ayetleri okuduğunu duyar duymaz, dizlerimin bağı çözüldü ve yere çöktüm. Okuduğunu dinleyince, Rasulullah'ın ölmüş olduğuna kanaat getirdim.1541[55]

Ebu Muhammed ed-Darimî, bize onun şöyle dediğini haber verdi: Onun (Ebu Bekr'in) okuduklarını duyar duymaz dizlerimin bağı çözüldü ve yere düştüm.

1487) îbn Abbas şunu anlattı:

Rasulullah (s.a.v.) pazartesi günü vefat etti. O gün ve o geceyle, ertesi gün durduruldu. Çarşamba gecesi defnedildi. Bazıları: Rasulullah ölmedi. Fakat Musa'nın ruhunun semaya kaldırıldığı gibi onun ruhu da semaya kaldırıldı, dediler.

Ömer kalkıp şöyle dedi:

- Rasulullah (s.a.v.) ölmedi. Fakat Musa'nın ruhunun semaya kal-dırıldığı gibi, onun duhu da semaya kaldırıldı. Vallahi, Allah'ın Rasulü bazı kimselerin ellerini ve dillerini kesmedikçe ölmez. Ömer devamlı konuştu. Sonunda konuşmaktan ağzı köpürdü.

el-Abbas kalkıp şu konuşmayı yaptı:

- Rasulullah (s.a,v.) Ölmüştür. O da bir insandır. O'nun cesedi de,

---

1540[54] Aİ-iİmranT 144.

1541[55] Buharî, Sahih, kitabu'l-cenaiz, bab: 3; fedaılu's-sahabe, bab: 5; İbn Mace, ce-naız, bsb: 65.

herkesin cesedi gibi durdurulunca bozulabilir. Ey Kavim! Sahibinizi gömün. Rasulullah (s.a.v.) Allah katında iki defa ölmekten üstün ve uzaktır. Sizi bir defa öldürürken onu iki defa mı öldürecek? O, Allah katında böyle olmaktan üstün ve uzaktır.Ey Kavim! Sahibinizi defnedin. Eğer O, dediğiniz gibiyse, Allah O'nun kabrinin üzerindeki toprağı giderip yanınıza çıkarmaktan aciz değildir. Rasulullah (s.a.v.), açık bir yol, helali helal, haramı haram kılmadıkça evlenme, boşanma, savaş ve barış hükümlerini bildirmedikçe ölmemiştir. Sürüsünü dağların tepelerine götüren, hayvanlar için ağaçların yapraklarını silkeleyen onların su içtikleri havuzu eliyle yapan çoban aranızdaki Rasulullah'tan (s.a.v.) daha gayretli ve ciddi değildi. Ey Kavim! Sahibinizi defnedin.

Ummu Eymen ağalamağa başladı ve şöyle dedi:

- Rasulullah'm (s.a.v.) öldüğüne ağlamıyorum. Çünkü O'nun, dün-yadan daha hayırlı olana gittiğini bilmiyor değilim. Ben, artık semadan gelen haberin kesileceğine ağlıyorum.1542[56]

1488) Enes şunu anlattı:

Rasulullah (s.a.v.) pazartesi günü öldü. Ömer kalkıp şöyle dedi: Rasulullah(s.a.v.) ölmedi. Musa'nın kırk gece kavminden ayrılıp Rabb'ine gittiği gibi, Rabb'ine gitmiştir. Ben Rasulullah'm (s.a.v.) vefat ettiğini söyleyen münafıkların ellerini ve dillerini kesinceye kadar yaşayacağını umuyorum.1543[57]

1489) Enes şöyle anlattı:

Rasulullah'm (s.a.v) Medine'ye girdiği gün, Medine'nin her şeyi aydınlanmış, vefat ettiği fc'ün de her şeyi kapkaranlık olmuştur, Rasulullah'm (s.a.v.) kabrinin toprağından ellerimizi çeker

---

1542[56] İbn Sa'd.Tabakatü'l-Kubra, İV/53.

1543[57] Bakınız: İbn Sa'd, Tabakatu'l-Kubra, İV/5354.

çekmez duygularımızı bastırdık.1544[58]

Rasulullahev Kaç Yaşında Vefat Ettiği

1490) Ibn Abbas şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) altmışüç yaşındayken vefat etmiştir.1545[59]
1491) Enes Ibn Malik anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) kırk yaşma girince peygamber olarak gönderildi. On yıl Mekke'de, on yıl da Medine'de kaldı. Altmış yaşına girince de vefat etti.1546[60]
1492) Dağfel Ibn Hanzala şunu söyledi:
Peygamber (s.a.v.) altımş beş yaşındayken vefat etti.1547[61]
Musannif şöyle dedi: Doğru olan birincisidir. Altmış diyen kimse, onluk sayıları kastetmiştir. Kişi: Yaşım kırk diyebilir. Yaşı kırktan fazla olabilir. Ancak fazlalık on sayısını geçmemiştir,1548[62]

1544[58] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 635-636.
1545[59] Buharî, Sahih, kitabu menakıbi'l-ensar, bab: 45; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, bab: 33.
1546[60] Buharî, Sahih, kitabu'l-menakıb, bab: 23; Müslim, Sahih, kitabu1 l-fedait, bab: 31; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, VII/236.
1547[61] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, VI1/241 (Beyhakî şöyle dedi: "Bu, Ammar'ın ve ona tabi olanların İbn Abbas'tan rivayetlerine muvafıktır. Topluluğun İbn Abbas'tan altmışüç hakkındaki rivayetleri daha sahihtir. Onlar daha güvenilir ve daha kalabalıktırlar. Onların rivayetleri, Urve'nın Aişe'den sahih rivayetine, Enes'ten gelen iki rivayetten birine Muaviye'den gelen sahih rivayete uygundur. Bu, Sa'd Jbnu'l-Museyyeb, Amir eş-Şabi ve Ebu Cafer Mu-îtammed İbn Ali'nin kavlidir (Allah onlardan razı olsun)".
1548[62] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 637.

Rasulullahev Mirası Ve Onun Hükmü

1493) Cuveyriye Bintu'l-Haris'in erkek kardeşi, Rasulullah'm (s.a.v.>kayınbiraderi Amr Îbnu'l-Haris şöyle dedi:
Vallahi, Rasulullah (s.a.v.) öldüğünde, ne dinar, ne dirhem, ne köle; ne cariye ne de koyun bıraktı. O, sadece beyaz katırım ve vakfettiği bir araziyi bıraktı.1549[63]
1494) Hz. Aişe Rasulullah'm (s.a.v.) şu hadisini rivayet etti: "Biz mirasçı bırakmayız. Bizim bıraktığımız, sadakadır."1550[64]
1495) Ebu Hureyre, Rasulullah'm (s.a.v.) şu sözünü rivayet etti:
"Benim varislerim ne dinar bölüşürler ne de dirhem. Hanımlarımın nafakasında ve memurumun rızkının dışında bıraktığım sadakadır."1551[65]
1496) Ebu Bekr es-Sıddîk, Rasulullah'm şu sözünü rivayet etti: "Biz miras bırakmayız. Bizim bıraktığımız sadakadır."1552[66]
1497) Ömer İbnu'l-Hattab, Said, Abdurrahman ve ez-Zuheyr'e şöyle sordu:
-Allah'ınızın aşkına söyleyin, Rasulullah'm (s.a.v.):
"Biz miras bırakmayız. Bizim bıraktığımız sadakadır" dediğini biliyor musunuz? Onlar:
-Evet, diye cevap verdiler. Ömer aynı şeyi el-Abbas'la Ali'ye

1549[63] Kaynakları daha önce geçti.
1550[64] Ebu Davud, Sünen, 2963, 2968, 2969; Nesaî, Sünen, VI1/212; Tirmizî, Sünen, 1608, 1610; İmam Ahmed, Musned, !/4, 6, 9, 10, 47, 49, 60, 208; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, VI/299, 300, 301, 302; Delailu'n Nubuvve, VİI/2S0; Abdurrezzak, Musannef, 9772, 9773, 9774; Musüm, Sahih, kitabu'!-cihacı, bab: 15; imam Ahmed, Musned, VI/262; ibn Sa'd, Tab-akatü'l-Kübra, 11/85; Tkrnızî, Şemaif, 216; Ebu Nuaym, Tarihu Isbehan, 1/83. Bakınız: el-Bidayeve'n-Nihaye, 11/48, V/249, VI/341.
1551[65] Bakınız: Fethu'l-Bari, Xll/235.
1552[66] Kaynakları daha önce geçti.

sordu. O ikisi de aynı cevabı verdiler.

1498) Muhammed İb Sa'd, Muhammed îbn Sehl Ibn Ebi Hasme'nin şöyle dediğini rivayet etti:

Rasulullah'ın (s.a.v.) vakfettiği şeyler Beni Nadir'in mallarmdandı. [Bunlar] yedi taneydi (yedi bahçe ve bostandı): Araf, Delâl, Miseb, Bur-ka, Husna ve Meşrebetu Ummi İbrahim'dir. [Bu, Meşrebetu Ummu İbrahim diye adlandırılmıştı. Çünkü, Ummu İbrahim (ibrahim'in annesi) Mariye'dir]. O (Mariye) orada kalıyordu. Bu mal, Beni Nadir'den olan Sellâm İbn Mîşkem'e aitti.

Ömer İbnu'l-Hattab şunu anlattı:

Rasulullah'm üç safisi (kendisine ayrıdığı ganimet) vardı. Beni Nadir, felaket ve musibete uğrayanlar için ayrılmıştı. Fedek,' yolcular içindi. Hayber, ailesinin geçim ve rızkı içindi. Humus'u (beşte biri) üçe ayırmıştı. Üçte ikisi müslümanlar içindi. Üçte birinden ailesine harcıyor, eğer artarsa, muhacirlerin fakirlerine geri veriyordu.[1553[67]]

Rasulullahın Yıkanması

1499) İbn Abbas şöyle anlattı:

Müslümanlar Rasulullah'ı yıkamak için toplandıklarında, evde, aile halkı: Amcası el-Abbas, Ali îbn Ebî Talib, el-Fadl İbnu'l-Abbas, Kuşem İbnu'l-Abbas, Usame îbn Zeyd, azatlı kölesi Salih vardı. Onu yıkamak için biraraya geldiler. Kapının gerisinden Bedir savaşma katılan Ensarlı Enes İbn Havlı, Ali îbn Ebi Talib'e şöyle seslendi:

[1553[67]] Ibn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, 11/183.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 637-638.

-Ali! Allah aşkına, Rasulullah'a (s.a.v.) hizmette bizi de nasiplendir. Ali ona:
-İçeri gir, dedi. enes içeri girdi. Rasulullah'ın (s.a.v.) yıkanışında hazır oldu. Rasululîah'm yıkanmasıyla ilgili hiçbir şeyden geri kalmadı.
Hz. Ali, üzerinde karnisi (gömleği) olduğu halde, Rasulullah'ı (s.a.v.) bağrına bastı. el-Abbas, el-Fadl ve Kuşem, Ali'yle bir yandan öbür yana çeviriyorlardı. Usame'yle Salih de su döküyorlardı. Ali onu yıkamağa başladı. Ölüler de görüle gelen şeylerden hiç birini Rasulullah'ta görmedi. Hz. Ali şöyle diyordu: Babam, anam sana feda olsun! Sen diri iken de, ölü iken de ne kadar iyisin, temizsin.1554[68]
1500) Hz. Aişe şöyle anlattı:
Rasulullah'ı (s.a.v.) yıkamak istediklerinde şöyle dediler: Vallahi, ölülerimizin elbiselirini soyduğumuz gibi, Rasulullah'm (s.a.v.) elbiselirini soyup soymayacağımızı bilmiyoruz? Yoksa O'nu elbiseleri üzerinde olduğu halde mi yıkayacağız? Bu konuda anlaşmazlığa düştüler. Allah onlara bir uyuklama verdi. Vallahi, onlardan uyuya u-yuya çenesi göğsüne düşmeyen kimse kalmadı.
Evin bir köşesinden, kim olduğunu anlayamadıkları birisi onlara: Peygamber'i (s.a.v.) üzerinde elbisesi olduğu halde yıkayın dedi.
Hemen kalkıp O'nu üzerinde gömlek olduğu halde, su ve sidrle1555[69] yıkadılar, erkekler O'nu gömleğinin üzerinden oğuyorlardı.
Hz. Aişe şöyle diyordu:
Başımdan geçenlerle ilerde karşılaşacak olsaydım, Rasulullah'ı

1554[68] Bakınız: Hasaİsu'l-Kubra, H/275.
1555[69] Sidr: Arabistan kirazı denilen ağaçtır. Yaprağıyla ölü yıkanır. (Mütercimin notu).

(s.a.v.) sadece kadınları yıkardı.1556[70]

1501) Cafer îbn Muhammed şöyle dedi:

Su, Peygamber'in (s.a.v.) göz kapaklarında birikiyor. Hz. AH onu içiyordu.

1502) İbn Abas şöyle anlattı:

Hz. Ali Peygamber'i (s.a.v.) yıkamağa başladı. Onda, ölüde görülen şeylerden hiçbirini görmedi. O, şöyle diyordu: Diriyken de ölüyken de, ne kadar iyisin, temizsin. 1557[71]

1503) Hz. Ali'den nakledildi. O, Peygamber'i yıkadı ve karnının ortasını sıktı. Ondan hiçbir şey çıkmadı. Bunun üzerine şöyle dedi:

Babab anam sana feda olsun! Sen ölüyken de, diriyken de tertemizsin.1558[72]

1504) Cafer îbn Muhammed'in babası şöyle dedi:

Rasulullah'ı (s.a.v.), Ali, el-Fadl, el-Abbas ve Usame îbn Zeyd yıkadı. Rasulullah (s.a.v.) suyundan içtiği Sa'd İbn Hayseme kuyusundan getirilen su sidrle üç defa yıkandı.

Başka bir rivayette de şöyledir:

Bu kuyuya el-Urs denilmektedir.1559[73]

1505) el-Hasen şöyle dedi:

Rasulullah (s.a.v.) vefat ettiğinde, elbisesinin içinde bir misk kutusu buldular, o kokuyla elbisesi kokulandı.1560[74]

1556[70] Hakim, Müstedrek, III/59, 60 (Şöyle dedi: Bu, rivayet etmedikleri halde Buha-rİ'yle Müslim'in şartına göre sahih bir hadistir.); Beyhakî, Delaİlu'n-Nubuvve, VII/242 (Şöyle demiştir: Bu sahih bir isnaddır. Ona bir şahit getirdi).

1557[71] Bakınız: Hasaisu'l-Kubra, H/275; Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, VII/243,245; İbn Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, H/276, 277, 278.

1558[72] Yukarıdaki dipnota bakınız.

1559[73] 1355 nolu dipnota bakınız.

1560[74] 1501 nolu metnin dipnotuna bakınız.'

Rasulullah'în Kefeni

1506) İbn Abbas şöyle anlattı:
Rasulullah'ı (s.a.v.) yıkadıklarında kuruladılar ve ona, ölüye yapılan şeyler yapıldı. Sonra o, iki parça beyaz bezle Hıbere denilen beze sarıldı.1561[75]
1507) İbn Ömer şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) üç parça bezle kefenlendi. İkisi suhuliye denilen Yemen bezi, biri de Hıbere denilen Yemen beziydi.1562[76]
1508) Hz. Aişe şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.), gömlek ve sarık hariç pamuktan dokunmuş suhuliye denilen üç parça beyaz Yemen beziyle kefenlendi.1563[77]

Rasulullah İçin Kılınan Cenaze Namazı

1509) Ca'fer İbn Muhammed'in babası şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) için imamsız cenaze namazı kılındı. Cenaze namazı kılmak üzere Müslümanlar gruplar halinde içeri giriyorlar ve çı-kıyorlardı. Cenaze namazı kılınınca Ömer:
Cenazeyi ve cenaze sahiplerini artık kendi hallerine bırakın, diye seslendi.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 638-640.
1561[75] İmam Ahmed, Musned, I/260.
1562[76] Buharî, Sahih, kıtabu'l-cenaız, bab: 19; Müslim, Sahih, kitabu'l-cenaiz, bab: 13; Malik, Muvatia1, kitabu'l-cenaiz, bab: 2; İmam Ahmed, Musned, VI/40, 93,118,123,165, 231; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, VII/246, 247.
1563[77] Yukarıdaki dipnota bakınız.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 640.

1510) Sehl İbn Sa'd es-Sa'idî'nin babası dedesinden şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.) vefat edince, kefenlenip şeririne konuldu. Halk, onun için gruplar halinde ceuaze namazı kılıyorlardı. Hiç kimse onlara imamlık yapmıyordu. Önce erkekler içeri girip O'nun için cenaze namazı kıldılar. Sonra da kadınlar namaz kıldılar.1564[78]

1511) el-Hasen şöyle dedi: Rasuiullahi (s.a.v.) yıkayıp kefenlediler ve kokular sürdüler. Sonra şeririne konuldu. Onun için cenaze namazı kılmak üzere Müslümanlar grup grup içeri girdiler. Bir grup kılıp çıkıyor, diğer grup içeri giriyordu. Böylece hepsi O'nuu cenaze namazım kılmış oldular.1565[79]

Rasulullah'ev Kabrinin Yeri

1512) Ibn Cureyc şunu anlattı;

Babam bana şöyle haber verdi: Peygamber'in (s.a.v.) ashabı, Peygamber'i (s.a.v.) nereye gömeceklerini bilemediler. Sonunda Ebu Bekr şöyle dedi: Ben Rasulullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum:

"Hiçbir peygambere vefat ettiği yerin dışında kabir kazılmaz." Rasulullah'ın yatağını geri çekip altına kabir kazdılar.1566[80]

1513) Hz. Aişe şöyle dedi:

Rasulullah'ın (s.a v.) ruhu alınınca, defn konusunda anlaşmazlığa

---

1564[78] Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, Vil/250; Ibn Hişam, Sıretu n Nebevivye, İV/271.

1565[79] Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 640-641.

1566[80] Bey haki, Delailu'n-Nubuvve, (Son tarafı bu hadistir. Bu tarika işaret otti), Vll/ 2i>9. 260: Suyulı, hasaisu'l-Kubra, II/278 (Suyutî şöyle demiştir: Bunun birçok mevsul ve mursel tarikları vardır). Bakınız; Siretu İbn Hişam, İV/271.

düştüler. Bunun üzerine Ebu Bekr şöyle dedi: RasululJah'tan (s.a.v.) u-nutmadığım birşey duydum. O şöyle buyurmuştu;
"Allah, bir peygamberin ruhunu, gömülmesini istediği yerden başkasında almaz." O'nu, yatağının bulunduğu yere gömün.[1567[81]]
1514) Ebu Bekr es-Siddik şöyle dedi: Peygamber'in (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydum:
"Her peygamber, ruhunun alındığı yerde defnedilir."[1568[82]]
1515) Hz. AİŞe şöyle dedi: ,
Peygamber (s.a.v.) vefat ettiğinde, O'nu nereye defnedeceğiz? dediler. Ebu Bekr şöyle dedi:
-Vefat ettiği yere, dedi.
1516) Abdurrahman Ibn Said îbn Yerbu' şöyle anlattı:
Rasuluîlah (s.a.v.) vefat ettiğinde kabrinin yerinde anlaşmazlığa düştüler. Birisi: Baki'a gömelim, çünkü Rasuluîlah (s.a.v.) onlar için is ğfarda bulunuyordu; birisi de, Minberinin yanına gömelim, dedi. Birisi: Namaz kıldığı yere. dedi. Ebu Bekr gelip: Bu konuda, haber ve ilim var, dedi. Rasulullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum:
"Her peygamber ruhunun alındığı yere defnedilir."[1569[83]]
1517) Hz. Aişe, Ebu Bekr'e şöyle dedi:
-Rüyamda, üç ayın benim odama düştüğünü gördüm. Ebu Bekr: -Hayır olsun, dedi. Yahya şöyle demiştir:
HalkuvRasulullah (s.a.v.) vefat edince, Aişe'nin odasına defnedildiğini konuştuklarım duydum. Bunun üzerine Ebu Bekr:
-Bu, senin aylarından biridir, dedi.[1570[84]]

[1567[81]] Kaynaklan yukarıdaki dipnotta geçti.
[1568[82]] 1513 nolu metnin dipnotuna bakınız.
[1569[83]] 1513nolumeınİn dipnotuna bakınız.

1518) Hz. Aişe şöy'e dedi:
Peygamber (s.a.v.) vefat ettiğinde, onu defnetme konusunda anlaşmazlığa düştüler.
- Rasulullah (s.a.v.) nereye gömülecek? dediler. Hz. Ali:
- Yeryüzünde Allah katında içinde Peygamberi'nın (s.a.v.) canının alındığı yerden daha değerlisi yoktur.1571[85]

Rasulullahın Lahdi1572[86]

1519) îbn Abbas şöyle anlattı:
Müslümanlar, Rasulullah'ı fs.a.v) jıkamak için toplanınca, el-Abbas iki kişivi çağırdı. Biriniz Ebu Ubeyde Îbnu'l-Cerıah'a gitsin, dedi. Ebu Ubeyde, Mekke halkı için kabir kazardı. Biriniz de Ebu Talha'ya gitsin, dedi. Ebu Talha da Medine halkı için kabir kazardı.
el-Abbas, o ikisini gönderdikten sonra:
Allah'ım! Peygamber'in için hayırlısını tercih et, dedi. Ebu Ubeyde'yi arayacak olan onu bulamadı. Ebu Tallıa'nın adamı ise onu buldu ve Ebu Talha, Rasulullah'ın (s.a.v.) lahdini kazdı.1573[87]
1520) Cerir İbn Abdillah şöyle dedi: .   Rasulullah (s.a v.) şöyle buyurdu:

1570[84] Hakim, Mustedrek, IH/60 (Hakim şöyle dedi: Bu, Buhan'yle Müslim'in şartına uygun bir hadistir. Ama onların Sahih'lerhde yoktur); Beyhakî, Delailu'n-Nubuvve, VII/262.
1571[85] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 641-642.
1572[86] Kabrin lahd tarzında kazılması şöyledir: Kabrin kıble tarafı yandan kazılarak altı cenaze girecek kadar uyulmasıdır. Şakk tarzı da şöyledir: Kabrin ortasının dere gibi oyul-masıdır. (Mütarcımin notu).
1573[87] el-Beyhaki, Delailu'n-nübüvve, V11/252: îbn Hışam, es-Siretü'n-mebeviyye, 1V/ 270,271.

"Lahd yapın. Şakk yapmayın. Çünkü lahd bizim içindir. Şakk ise başkaları içindir."1574[88]

1521) Amir ibn Sa'd [îbn Ebi Vakkas] şöyle dedi: I Sa'd ölmek üzereyken şöyle dedi:]

-Rasulullah'a (s.a.v.) yapıldığı gibi, benim için bir lahd açın ve üzerime kerpiçleri güzelce dizin.1575[89]

Rasülullahın Kabrine Ne Konulduğu

1522) Ibn Abbas şöyle dedi:

Rasulullah'm (s.a.v.) kabrine kırmızı bir kadife konuldu. Vekî' şöyle dedi: Bu, peygambere hastır.1576[90]

1523) el-Hasen şöyle dedi:

Rasulullah'm (s.a.v.) kabrine Hayber savaşında ganimet olarak aldığı kırmızı bir kadife konuldu.

Onu, Medine'nin toprağı nemli ve çorak olduğu için koydular.1577[91]

1574[88] imam Ahnıed, Musned, ıV/359; İbn Kesir, Tefsir, NI/289; ibn Hacer, Metalıbu'l-Al.ye, 780; el-Hındî, Kenzu'l-Ommal, 2377.

1575[89] Müslim, Sahih, kitabu'l-cenaiz, hadis: 90, Nesaî, cenaız, bab. 85; ibn Mace, ceridiz, bab: 39, İmam Ahmed,
Mu-;ned, 1/169, 173, 184; Jbn Sa'd, Tabakatu'l-Kübra, IH/74.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 642-643.

1576[90] Müslim, Sahih, kıtabu'l-cenaiz, bab: 91; imam Ahmed, Musned, I/22S, 355; Beyhakî, delail, VII/254.

1577[91] Yukarıdaki dipnota bakınız.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 643.

Rasulullah Ne Zaman Defnedildi?

1524) Ca'fer îbn Muhammed şunu söyledi:
Rasulullah (s.a.v.) pazartesi günü vefat etti. O gün ve salı gecesi bekledi, ertesi gece (çarşamba gecesi) defnedildi.
1525) Hz Aişe şöyle dedi:
Rasulullah'm (s.a.v.) gömüldüğünü, salı gecesi, seher vakti kürek seslerini duyuncaya kadar öğrenemedik.1578[92]
1526) Cabir îbn Abdillah şöyle dedi: Rasulullah'm (s.a.v.) kabrine su serpildi.1579[93]

Rasulullahın Kabrine İnenler

1527) îbn Ömer şöyle dedi:
Rasulullah'm (s.a.v.) kabrine, Ali, el-Abbas, Akîl İbn Ebî Talib, el-Fadl ve Şükran indi.1580[94]
1528) Ebu Asîb, Kasulullah'ın (s.a.v.) cenaze namazında bulunduğunu söylemiştir.
Bir kapıdan giriyorlar, onun için cenaze namazı kılıyorlar, sonra diğer kapıdan çıkıyorlardı.
Lahdine konulunca, el-Muğire şöyle dedi: Ayaklarından bir kısmı kaldı. Onu düeeltmediler. în, onu düzelt, dediler. Girip elini soktu.. A-yaklanna dokundu. Bana toprak verin dedi. Ona toprak verdiler. Toprak bacaklarının yarısına kadar ulaştı. Sonra o çıktı.

1578[92] ibn f-iışam, Sıretu'n-Nebeviyye, İV/271; Beyhakî, Delaılu'n-Nubuvve, VII/256 (Onda şöyledir- Çarşamba gecesi gece yarısında kürek seslerini duyuncaya kadar Rasulullah'm (s a.v.) gömüldüğünü öğrenemedik.)
1579[93] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 643.
1580[94] Bakınız: BeyhaKî, Delailu'n-Nıubuvve, Vll/253, 254; Siretu İbn Hişam, İV/271; Vakıdî, Mağazî, 111/1120.

Şöyle dedi:
Ben sizin, Rasuluilah'ı (s.a.v.) en son göreninizim.1581[95]

Rasulullah'ın Ve İki Arkadaşının Kabirlerinin Nasıl Olduğu

Rasulullabla (s.a.v) iki arkadaşının kabirlerinin Hz. Aişe'nin o-dasımn sofasında olduklarını bil. Kabirlerin nasıl durduğu konusundaki rivayet farklıdır. Onların şu şekilde olduğu rivayet edilmiştir:

ÖMER RASULÜLLAH
EBUBEKÎR

Başkaları da kabirlerin şu şekilde olduğunu rivayet etmişlerdir:
RASULULLAH
EBUBEKÎR
ÖMER

Kabrin tümsek mi yoksa düz mü, olduğu rivayeti de farklıdır. Sun1 an her ikisini de rivayet etti.1582[96]

Rasulullahın Kabrinin Fazileti

1529) Ibn Abbas şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Kim hacceder ve öldükten sonra benim kabrimi ziyaret ederse, beni sağken ziyaret etmiş gibi olur."1583[97]
1530) îbn Ömer şöyle dedi: Peygamber (s.a.v.):

1581[95] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 644.
1582[96] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 644.
1583[97] Beyhakî, Sünanu'l-Kubra, V/246; Darakutnî, Sünen, H/278; Taberanî, Mu'cemu'l-Kebir, XH/407; Zebidî, İthaf, İV/416; Heysemî, Mecmau'z-Zevaıd, İV/2; Suyutî, Durru'l-M&nsur. J/237.

"Kim kabrimi ziyaret ederse, şefaatim ona vacip olmuştur."1584[98]

1531) Enes îbn Malik şöyle dedi: Peygamber şöyle buyurdu:

"Kim Allah'tan sevap umarak, Medine'deki kabrimi ziyaret ederse, kıyamet gününde, onun için şefaatçi ve şahit olurum."1585[99]

1532) îbn Ebi Muleyke şöyle dedi-

Kim, Peygamberin (s.a.v.) karşısında durmak isterse, kıblede bulunan kandili kabrin baş tarafına koysun.

1533) İbn Ebû Fudeyk şöyle dedi:

Görüştüğüm kimselerden birisinin şöylft dediğini duydum: Bize, Rasuluilah'ın (s.a.v.) kabrinin yanında duran kimsenin, şu ayeti okuduğu ulaştı: "Allah ve melekleri Peygamber'e (s.a.v.) salat ederler,"1586[100]

O şöyle der: Allah, sana salat etsin. Muhammedi Bunu yetmiş kere söyler. Ona bir melek şöyle seslenir: Ey falanca! Allah sana salat etsin. Senin hiçbir isteğin geri çevrilmedi.

Kabrini ziyaret edenlerden birisi şu şiiri söyledi:

Sana yaya olarak geldim. Kendisine bineceğim gözbebeğim (gibi) olan (hayvan) a sahip olmak isterdim.

Bana ne oluyor? (Neden) içinde RasuluHah'm (s.a.v.) kabrinin bulunduğu yere göz pınarlarının üzerinde (ağlayarak) yürümüyorum?1587[101]

1584[98] Darakutnî, Sünen, II/278; Dulabı, el-Kuna ve'l-Esma, M/64. Bakınız: İthafu's-Sadeti'l-Muttakın, İV/417, X/363; Suyutî, Durru'l-Muntesira, 157.

1585[99] Münzirî, Terğıb ve'î-Terhib, H/224; İbn Arrak, Tenzihu'ş-Şerîa, 11/176; Suyutî, el-Leâli'l-Masnu'a, H/72; Fettenî, Tezkiratu'l-Mevzuat, 75.

1586[100] Ahzab Suresi, 56.

1587[101] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 645.

Rasulullahınkabriyle Yağmur İstenmesi

1534) Ebu'I-Cevzâ şöyle anlattı:
Medine halkı şiddetli bir kuraklıkla karşılaştı Bunu Hz. Aişe'ye anlattılar. Hz. Aişe şöyle dedi:
Rasulullah'ın (s.a.v.) kabrine bakın. Üzerini açık yapın, yeni bir tavanla Örtmeyin. Öyle yaptılar. Öyle bîr yağmur yağdı ki yeşil otlar bitti. Develer karınları ve etleri çatlayıncaya kadar yediler, içtiler. O yıla Fetk yılı (Çatlama yılı) adı verildi.1588[102]
1535) Said İbn Abdülaziz şöyle dedi:
Eyyamu'l-harre (Harre günlerinde1589[103] Rasulullah'ın (s.a.v.) mescidinde üç defa ezan okunm-ıdı ve kamet getirilmedi. Said Ibnu'l-Museyyeb mescidden ayrılmadı. O, namaz vaktini ancak Rasulullah'ın (s.a.v) kabrinden duyduğu bir fısıltıyla anlıyordu.
1536) Ebu Bekr el-Minkarî şöyle anlattı:
Ben, et-Taberanî ve Ebu'ş-Şeyh Rasulullah'ın (s.a.v.) Harem'in-deydik Açlıktan dolayı İnze birşeyler olmuştu. O günü öylece geçirdik. Yatsı olunca, Rasulullah'ın (s.a.v.) kabrine gidip:
-Ya Rasulellah! Açız, açız, dedim ve ayrıldım.
Ebu'ş-Şeyh bana:
-Otur, ya rızık gelir \a da Ölürüz, dedi.
Ebu'ş-Şeyh'le ben yatıp uyuduk. et-Taberanî birşey düşünerek o-turuyordu. Kapıya bir alevî1590[104] gelip kapıyı çaldı. Yanında, her birinin elinde içinde birçok şeyin bulunduğu büyük bir sepet

---

1588[102] Darımi, Sünen mukaddime, 15.
1589[103] Eyyamj'l-Harre: Yezıd İbn Muavıye zamanında Medine'de meydana gelen br olay.
1590[104] Buraca geçen alevî kelimesinin "Ali (r.a.) taraftarı, yani şrî" anlam ında mı yoksa başka bir anlamda mı kullanıldığı anlaşılamamıştır. Bu sebeple kelime/t metinde geçtiği g-bt aktardık. (Mütercimin notu).

bulunan iki köle vardı. Oturup karnımızı doyurduk. Artanları kölenin alıp götüreceğini zannettik. Köle çekilip gitti. Artanları bize bıraktı. Yiyecekleri bitirince, alevî şöyle dedi:
-Siz Rasulullah'a halinizi arzettiniz mi Çünkü ben rüyamda Rasulullah'ı gördüm. O da bana size birşeyler getirmemi emretti.[1591][105]

Fatımanın Rasulullah'a Ağıt Yakması

1537) Enes şöyle anlattı:
Rasulullah'ın (s.a.v.) hastalığı ağırlaşmca, onu sıkıntı basmağa başladı. Fatmıa:
-Vay, babamın çektiği sıkıntıya! dedi. Rasulullah da (s.a.v.) ona:
- "Bugünden sonra, babanın sıkıntısı olmayacak" dedi. Rasulullah (s.a v)-vefat edince Fatıma:
-Babacıgım! Rabb'inin davetine icabet eden babacığım! Mekanı Firdevs C nr.eti olan babacığım! Ey Cebrail'in ölüm haberini getirdiği
babacığını!
Rasulullah fs.a.v.) defnedilince:
-Enes! Rasulullah'm (s.a.v.) üzerine toprak saçmanıza gönlünüz nasıl razı olabildi? dedi.
1538) Hz. Ali şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) vefat edince, Fatıma gelip kabrinin toprağından aldı"ve gözlemine sürdü. Ağlayarak şöyle dedi:
Ahmed'in toprağını koklayanın hali ne mi olur? Ömür boyu, güzel koku koklamamak.
Benim üzerime Öyle musibetler döküldü ki, onlar, gündüzlerin ü-

---

[1591][105] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 645-646.

zerine dökülseydi, gece olurlardı belki.
1539) Ata şöyle anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle dedi:
"Sizden birinizin başına bir felaket gelirse, benim başıma gelenleri hatırlasın. Çünkü onlar, musibetlerin en büyüklerindendir."1592[106]

Rasulullaha Salât Getirmenin Fazileti

1540) Ebu Hureyre şöyle dedi: Rasulullah şöyle buyurdu: "Kim bana bir saîât getirirse, Allah ona, on saîât getirir."1593[107]
1541) Enes lbn Malik şöyle anlattı: Rasulullah (s.a.v,):
"Kim bana bir salât getirirse, Allah rona] on salât getirir ve onun on günahını indirir" buyurdu.1594[108]
1542) Ubeyy îbn Ka'b şöyle dedi: Bir adam şöyle dedi:
-Ya Rasuîellab! Ben bütün salatlarımı sana verdim. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Öyleyse dünya ve ahiretinle ilgili şeylerde Allah sana kefildir" dedi.1595[109]
1543) Abdullah îbn Ebi Talha nın babası şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.), bir gün, sevinçli olarak geldi ve şöyle dedi:
"Bana melek geldi ve şöyle söyledi: Muhanımed! Aziz ve Celil

1592[106] İmam Ahmed, Musned, VI/313; ibn Adiyy, el-Kamil, V/1821. Bakınız" Mec-mau'z-Zev'aid, III/2
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 646-647.
1593[107] Musltm, bahih. kıtabu's-salah, nadıs: 70: İmam Ahmed, Musned, IC372, 28G. İbnEbîŞeybe 11/517.
1594[108] Yukarıdaki dipnota bakınız Ayrıca. Bağavî, Şerhu's-Sunne, 111/195. Mec-mau'z-Zevaıd, X/162; Fethu'l-Ban, Xl/167.
1595[109] imam Ahmed, Musned, V/136; Taberanî, Mu'cemu'l-Kebır, İV/42. Bakınız: Mecmau'z-Zevaıd, X/16Ö

olan Rabb'm sana: Ümmetinden birisinin sana salât getirdiğinde, benim ona on saîât getirmem, seni memnun etmez mi? diyor. Ben de. Elbette, memmun eder, dedim."1596[110]

1544) Amir îbn Rabia şunu söyledi: Rasulullah m (s.a.v.) şöyle dediğini duydum:

"Kim bana salât getirirse, salât getirdiği sürece melekler de ona devamlı salât getirirler. Öyleyse kişi salâtı ister azaltsın ister çoğaltsın."1597[111]

1545) Abdurrahman îbn Avf şöyle anlattı:

Rasulullah (s.a.v.) dışarı çıktı ve mescidine doğru yöneldi içeri girdi. Kıbleye yönelip secdeye kapandı. Uzun süre secdede kaldı. Oyleki biz Allah Tealâ'nın onun ruhuna aldığını zannettik. O'na yaklaştım. Sonra Rasulullah (s.a.v.) oturdu. Başım kaldırıp:

- "Kim o?" dedi. Ben:
- Abdurrahman, dedim.
- "Neyin var? N'oluyor?" dedi.
- Ya Rasulellah! Secde yaptın. Ben de, secdedeyken, Allah'ın ruhunu almış olmasından endişe ettim, dedim. Bunun üzerine Rasulullah (s.a.v.):
- "Cebrail gelip bana şöyle bir müjde verdi: Allah Taâlâ sana şöyle diyor: Kim sana salât getirirse, ben de sana salât getiririm Kim sana selam ederse, ben da sana selam ederim, onun için Allah'a secde ettim" cevabım verdi.1598[112]

1546) Ebu Talha el-Ensarî anlattı:

Rasulullah, bir sabah, gülümseyerek ve neşeli bir halde geldi.

-Ya Rasulellah! Bu sabah, neşelisin ve gülümsüyorsun, dediler.

1596[110] Hakim, Müstedrek, li'420. Bakınız: Lisanu'i-Mizan, I/250,111/118.
1597[111] İmam Ahmed, Musned, HI/445; Münzirî, Terğib ve't-Terhib, H/500.
1598[112] imam Ahmed, Musned, 1/191; Beyhakî, Sünenu'l-Kubra, 11/371; Münzirî, Terğib, U/495; İbn Ebİ'd-Dunya, eş-Şukr, 64.

Rasulullah (s.a.v.):

- "Evet. Bana, Rabb'imden gelen (Cebrail) geldi ve şöyle dedi: Kim sana salât getirirse, Allah, o kişiye, getirdiği salât sebebiyle on iyilik (sevap) yazar ve ondan on kötülüğü (günahı) siler. Onu, on derece yükseltir ve ona, onun gibisini iade eder."1599[113]

1547) Ebu Talha şöyle anlattı:

Rasulullah f«.a.v.) benim yanıma geldi. O'nu, o güne kadar görmediğim bir şekilde neşeli ve sevinçli olarak gördüm. Şöyle dedim:

-Ya Rasuîellah! Seni böyle bir halde görmemiştim. Rasulullah:

- "Ebu Talha! Nasıl böyle olmayayım? Biraz önce Cebrail yanımdan ayrıldı. Bana yüce Rabb'imden bir müjde getirdi: Allah, beni sana şunu müjdelemek üzere gönderdi dedi: Ümmetinden birisi sana salat getirsin de Allah ve melekler ona on defa salat getirmesinler" cevabım verdi.1600[114]

1548) Sehl îbn Sa'd es-Sa'ıdı şöyle anlattı:

Rasulullah (s.a.v.) dışarı çıktı ve Ebu Talha'yı gördü. Ebu Talha kalkıp onun yanma geldi ve:

-Babam anam sana feda olsun, ya RasuleUah! Yüzünde bir sevinç ve memnuniyet ifadesi görüyorum, dedi. Rasulullah şöyle buyurdu:

- "Evet. Biraz Önce bana Cebrail geldi ve şöyle dedi: Muhamed! Kim sana bir defa salât getirirse, Allah ona, on sevap yazar ve onun on günahını siler. Onu on derece de yükseltir."1601[115]

Muîıammed îbn Habib de şöyle demiştir: Onun ancak şöyle dediğini biliyorum: Melekler de ona on defa salat getirirler.

1549) Ebu Talha şöyle anlattı:

1599[113] İmam Ahmed, Musned, V/159.

1600[114] Daha önce kaynakları geçti. 1549 nolu metnin dipnotuna bakınız.

1601[115] Bakınız: ÂmâlÎ'ş-Şecerî, 1/134.

Bir gün, Rasulullah'ın (s.a.v.) yanına girdim. O gün onu, o güne kadar görmediğim bir neşe ve sevinç içinde gördüm. Ben:
-Ya Rasuîellah! Allah sana salat etsin. Babam ananı sana feda olsun. Seni bugün şimdiye kadar görmediğim bir neşe ve sevinç içinde görüyorum, dedim. Rasulullah (s.a.v.):
- "Ebu Talha! Niye böyle olmamayım? Cebrail, benim yanımdan biraz önce ayrıldı-. O şöyle dedi: Muhammedi Rabb'im, beni sana gönderdi. O şöyle buyuruyor: Ümmetinden birisi sana salat getirsin de Allah sana onun salatmm aynısını iade etmesin ve Allah salatı sebebiyle ona, on sevap yazmasın ve onun on günattmı indirmesin ve onu on derece yükseltmesin. Onun salatı arşa kadar yükselmesin. O salat bir meleğe rastlar rastlamaz melek: Onun Muhammed'e salat getirdiği gibi siz de ona salat getirin, der."1602[116]
1550) Ebu Talha şöyle anlattı:
Peygamberin (s.a.v.) yanma girdim. Neşeliydi. Ben:
-Ya Rasulellah! Seni bugünkünden daha neşeli ve sevinçli görmedim, dedim. Rasuiullah (s.a.v.):
Niye neşeli ve sevinçli olmayayım? Şimdi, Cebrail benim yanımdan ayrıldı. O şöyle dedi; Muhammedi Ümmetinden kim sana salat getirirse, Allah o salat sebebiyle ona on sevap yazar ve onun on günahım siler. Onu on derece yükseltir. Melek ona onun söylediğininin aynısını söyler. Ben: Cebrail! Peki o melek nedir? dedim. O da şöyle söyledi: Şüphesiz Allah Teala, seni yarattığı andan tekrar diriltinceye kadar bir meleği senin için görevlendirdi. Birisi sana salat getirince o: Allah sana da salat etsin, der" dedi.1603[117]
1551) Ebu Bekr es-Sıddîk şöyle dedi:

1602[116] Bakınız: Kenzu'l-Ummal, 2226.
1603[117] Bakınız. Mecmau'z-Zevaid, X/161.

Peygambere (s.a.v.) salat getirmek köle azat etmekten daha üs-tündür. Rasuiullah'ı (s.a.v.) sevmek, Allah yolunda
kılıç sallamaktan daha üstündür. (Ya da bu anlamda birşey söyledi).1604[118]

Meleklerin Getirilen Salât Ve Selamları Rasulullah'a Tebliğ Etmeleri

1552) RasuJullah (s.a.v.): Kim bana salât getirirse o salât sebebiyle, Allah da o kimseye on salât getirir ve o kimsenin selamım ruhuma tebliğ etmek üzere iki melek yarışa girerler."1605[119]

1553) Ibn Mes'ud, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) şöyle dediğini rivayet etti: "Allah'ın, ümmetimin selamını bana tebliğ etmek üzere dolaşan melekleri vardır"1606[120]

1554) Ebu Hüreyre şöyle anlattı: Rasuiullah şöyle buyurdu:
"Kim kabrimin yanında bana salât getirirse, onu, bana tebliğ et-mek üzere bir melek görevlendirilir. Onun dünya ve ahiret işi halledilir. Ben kıyamet gününde onun için şahit -veya şefaatçi-olurum."1607[121]

1555) Aramar ibn Yasir anlattı: Rasulullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini duydum:
"Allah Teala, meleklerden birine, mahlukatın seslerini dinleme imkanı verdi. O, kıyamet gününe kadar, kabrimde bekler. Birisi

---

1604[118] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 647-650.

1605[119] Kaynaklan daha önce geçti.

1606[120] İmam Ahmed. Musned, I'452: Taberanî, Mu'cemıTl-Kebir, X/271; Ebu Nuaym, H'lyem'l-Evliya, İV/201, VII! 130.

1607[121] Bakınız Ithafu's-Sadetı'l-Muttakın, İÜ/289, X/365; Tefsiru İbn Kesir. Vİ/466.

bana salât getirince, onun adını ve babasının adını vererek, şöyle der: Mu-ha3nrûed! Falancanın oğlu falanca sana salât getirdi. Aziz ve Celil olan Rab bana, her bir salât için, ona on tane geri vermeyi tekeffül etti."1608[122]

Rasulullah'a Nasıl Salât Getirilir?

1556) Ibn Ebi Leyla şöyle anlattı:
Ka'b Ibn Ucre benimle karşılaştı ve şöyle dedi:
-Sana bir hediye vermemi ister misin? Bu arada Rasululîah (s.a.v.) yanımıza geldi. Biz şöyle dedik:
-Ya Rasulallah! Sana nasıl salât getirilir? Rasulullah (s.a.v.):
- Şöyle söyleyin: Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Mu-hammedin kema salleyte alâ Ibrahîme. înneke hamîdün mecîd.1609[123]
1557) Ka'b İbn Ucre şöyle anlattı:
"Ey iman edenler! Siz de O na salât getirin ve selam verin"1610[124] ayeti indiğinde:
- "Ya Rasulallah! Sana selamı anladık. Sana salât nasıldır? dedik. RasuluJlah (s.a.v.):
- Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kema salleyte alâ Ibrahîme ve alâ âli İbrahîme inneke hamidün mecîd.1611[125]

1608[122] Bıkınız Kenzu'l-lımmal, 2218; Cem'ul-Cevami', 4693, 4963. Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 650.
1609[123] Müslim, Sahih, kitsbu's-salah, bab. 65, 66, 69; Buharı, Sahih, kıtabu'l-enbıya, bab 10,daavat, bab.31,32.
1610[124] Ahzab Suresi, 56
1611[125] 1556 nolu metnin dipnotuna bakınız.

Yanında Rasulullahev Adı Anılıp Da Ona Salât Getirmeyen Kimsenin Kötülenmesi

1558) Ali Îbnul-Huseyn'in babası söyle dedi: Peygamber (s.a.v.): "Cimri, yanında adım anılıp bana salât getirmeyen kimsedir" buyurdu.1612[126]
1559) Ebu Hüreyre şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v) minbere çıktı ve:
- Amin, âmin, âmin, dedi. inince şöyle denildi:
- Ya Rasulallah! Minbere çıktığında: Amin, âmin, âmin dedin. Rasulullah şu cevabı verdi:
- Bana Cebrail geldi ve şunu söyledi: Kim ramazan ayına erişir de bağışlanmadan ölürse cehenneme girer. Allah onu rahmetinden uzak etsin. Amin de. Ben de: Amin, dedim. Kim, anne ve babasına veya bunlardan birisine yetişir de onlara iyi davranmadan ölürse cehenneme girer. Allah onu hayırdan, rahmetinden uzak kılsın. Amin de. Ben de: Amin dedim. Kimin yanında adın zikredilir de sana salât getirmeden ö-lürse, cehenneme girer. Allah onu hayırdan uzak kılsın. Amin de. Ben de: Âmin, dedim.1613[127]
1560) Ebu Hüreyre şunu anlattı: Peygamber (s a.v.):
Müslümanlar aralarında toplandıklarında Allah'ı anmasalar ve peygamberlerine salât getirmeseler, günah ve kusur işlemiş olurlar. Allah dilerse onlara azabeder, dilerse onları bağışlar"

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 651.
1612[126] Hakim, Mustedrek, i/549; ibnu's-Sınnî, el-yevmu ve'l-leyie, 376; Buharı, Tarın, V/148
1613[127] İbn Hıbban, Sahih, 2028; İbn Sa'd, Tabakat, VIII/58. Bakınız: Mecmau'z-Zevaid, i/75; Fethu'l-Bari, IX/286; Suyutî, Durrul-Mensur, 1/185.

buyurdu.1614[128]

Rasulullah Hakkında Duyulan Taziye

1561) Ali îbn Ebi Talib şöyle dedi:
Rasulullah (s.a.v.) vefat ettiğinde, sesi duyulan, kendisi görülmeyen birisi gelip şöyle dedi:
- Es-Selamu Aleykum ve rahmetuHah! Her musibetin Allah katında bir bedeli ve her ölenin bir halefi vardır. Allah'a güvenin ve O'ndan umun. Asıl mahrum olan, sevaptan mahrum olandır. Ve's-Selam.1615[129]

Rasulullahın Ceskdînin Çürütmeyeceği

1562) Evs îbn Evs şöyle anlattı: Rasulullah şöyle buyurdu:
- "Günlerinizin en üstünü, cuma günüdür. Adem (a.s.) c gun yaratılmış ve o gün vefat etmiştir. Sûr o gün ufürülecek ve bütün canlılar o gün ölecektir. Cuma gününde, bana çok salât getirin. Çünkü salâtmız bana sunulur."
- Ya Rasulallah! Kabrinizde çürümüş bir kemik haline gelmişken, bizim salatanız sana nasıl sunulur? dediler. Bunun üzerine Rasulullah:
- "Allah, peygamberlerin cesetlerini yeyip çürütmeyi, yere

1614[128] İmam Ahmed, Musned. V/515, 527; İbn Hıbban, Sahih, 2321.
Bakınız: İtha-fu's-Sadetil-Muttakın, V/9.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 651-652.
1615[129] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 652.

haram kılmıştır" buyurdu.1616[130]

Rasulullah'a Ümmetinin Amellerinin Sunulması

1563) Evs'in hadisinde Rasulullah in şöyle buyurduğu geçti: "Amelleriniz, kıyamet gününde bana sunulur."1617[131]

1564) Bekr İbn Abdillah anlattı: Rasulullah şöyle buyurdu:

'Sağlığım, sizin için hayırlıdır. Siz benimle konuşursunuz, ben de sizinle konuşurum. Vefatım da sizin için hayırlıdır. Amelleriniz bana arzolunur. Hayırlı amellerinizi görürsem, Allah'a hamdederim. Kötü a-mellerinizi görürsem, sizin için Allah'tan mağfiret dilerim."1618[132]

1565) Enes bin Malik şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.):

"Sağlığım, sizin için hayırlıdır. Bana, semadan vahiy gelir. Size, helalleri ve haramları haber veririm. Ölümüm de sizin için hayırlıdır. Her. perşembe amelleriniz bana arzedilir. Güzel olursa, Allah'a hamdederim. Günah olursa, Allah'tan günahlarınızı bağışlamasını isterim" buyurdu.1619[133]

1616[130] Ebu Davud, Sünen, 1047; Nesaî, Sünen, H/91; İbn Mace, 1085; Hakim, I/278, İV/560; İbn Huzeyme, Sahih, 1733.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 652.

1617[131] Ahmed İbn Hanbel'ın Musned'ınde şu lafızla geçmektedir "Ademoğullarının amelleri her perşembeyi cumaya bağlayan gece bana sunulur"; Munzırı, Terğib ve't-Terhib, IH/343. Bakınız: Fethu'l-Bari, X/415.

1618[132] ibn Adıyy, e!-Kamil, İli/945. Bakınız. lihafu's-Sadeti'l-Muttakin, IX/176, 177; Keşfu'l-Hafa, I/442.

1619[133] Yukarıdaki dipnota bakınız.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 652-653.

Rasulullahın Rüyada Görülmesi

1566) Ebu Hüreyre şöyle anlattı:
"Kim rüyada beni görürse, gerçekten beni görmüştür. Çünkü şeytan benim suretime giremez."1620[134]

1567) Enes İbn Malik şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.):
"Kim beni uykuda görürse beni görmüştür. Çünkü şeytan bana benzeyemez" buyurdu.1621[135]

1568) Ebu Said şöyle dedi: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:
'(Rüyada) beni gören, gerçek olarak görmüştür. Çünkü şeytan benim suretime giremez."1622[136]

1569) Ebu Malik el-Eşcaî şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.): "Beni rüyada gören, (gerçekten) beni görmüştür." 1623[137]

OTUZÜÇÜNCÜ BÖLÜM

RASULULLAHIN BA'Sİ, HAŞRÎ VE ONUN BAŞINDAN GEÇECEK ŞEYLER

Rasulullâh Kıyamet Günü, Toprağı Yarılarak Kabirlerinden Çıkacakların İlkidir

1570) Enes İbn Malik şöyle dedi: Rasuîullah (s.a.v.):

1620[134] Buharı, Sahih, IX/42; Müslim, Sahih. 1775; Ebu Davud, Sünen, 5023; İmam Ahmed, Musned V/306: Taberanı, Md'cemu'i-Kebır, XIX/297; Hatib, Tarih, I/284; Tirmizî, Şemail, 218, 220,219.

1621[135] Yukarıdaki dipnota bakınız.

1622[136] 1409 nolu dipnota bak'nız.

1623[137] 1409 nolu dipnota bakınız.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 653.

"İnsanlar basedildiklerinde (yeniden dirilliidikJerinde) ilk çıkacak olanları benim" dedi.1624[1]

1571) Ebu Said, RasLÛullah'ın şöyle buyurduğunu rivayet etti:

"Kıyamet gün d, Sûra üfürüldükten sonra, başını topraktan kaldıranların ilki ben olurum. Musa'yı arş'm yanında bu! urum. Bilmiyorum artık, o, sûr'un üfürülüşünden etkilendi mi, etkilenmedi mi?"1625[2]

1572) Ebu Said şüyie dedi: Rasulullah (s.a.v.):

"Ben, Adem oğluni-n efendiliyim, Toprağı kendisi İçin'yarüacakların ilki benim. İlk şefaat eden ve ilk şetaatı kabul edilecek benim" buyurdu."1626[3]

1573) Abdullah İbn Selam şöyle dedi: RaEulüllah (s.a.v.): "Toprağı yarılarak kabirden çıkacakların ilki benim. Bunda övünme yoktur" buyurdu.1627[4]

1574) Ebu Hüreyre şöyle ckdi: Kasulullah şunu buyurdu:

"Kıyamet günü, toprağı y.ı ilan. * kabirden çıkacakların ilki benim. Bunda övünme yok."1628[5]

İsa İbn Meryem'in Feygamberimizle Birlikte Haşredileceğt

1575) Abdullah İbn Ömer anlattı: Rasulullah şöyJo buyuidu:

1624[1] Daha önce kaynakları geçti.

1625[2] Buharı, Sahih, Kl/159 IV, 192, *Af75, V!ll/13fc, ıX'16. 170; Müslim, Sahih, kita-bu'l-fedail,-hadis* 1G0,162; İmam Ahmed. Vlusr-ed, ıl!/41.

1626[3] Ebu Davud ^Suner!. 4673; inr.m Mımed, Musned/ll/540

1627[4] Tirmizî, Sünen. 3148, 392, İbn Ma^e, Sünen, 4308- İmam Ahmed, Musned, I/ 281, 312, 33; Hakim, Müstedrek, Ü/465.

1628[5] Yukarıdaki dipnota bakınız. İthafu's-Sadet i'l-M uttaki n, İV/278, 424, X/28, 288, 469, 496.

Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 655-656.

"îsa îbn Meryem yeryüzüne iner. Evlenir ve çocuğı olur. K>kbeş yıl kalır. Sonra ölür ve benim kabrime, yanıma defnedilir îsa ile hen, Ebu Bekr'le Ömer'in arasındaki aynı kabirden kalkarız."1629[6]

Rasulullah'ın Nasıl Haşredileceği

1576) Enes îbn Malik şunu söyledi: Rasulullah (s.a.v.):
"Kıyamet günü, toprağı yarılarak kabrinden çıkacakların ilki benim. Etrafımda, muhacirler ve ensar, başlarından topraklan silkeler oldukları halde kabrimden çıkarım" buyurdu.1630[7]
1577) îbn Ömer şunu anlattı: Rasulullah (s.a.v.):
"Toprağı yarılarak kabirlerden çıkacak olanların ilki benim. Sonra Ebu Bekr, sonra Ömer, daha sonra Bakî'ya gömülenlere gelirim. Onlar da benimle birlikte hasredilirler. Sonra da Mekke halkım beklerim."
El-Mutarriz şunu ilave etti: "Ben Haremeyn (iki Harem) arasında hasredilirim."1631[8]
1578) Ka'bu'l-Ahbar şunu anlattı:
Fecir -doğar doğmaz, yetmiş bin melek iner, kanatlarını çırparak kabri kuşatırlar ve Peygamber'e (s a.v.) salât getirirler. Akşam olunca onlar göğe çıkarlar. Onların benzerleri inip aynı şeyi yaparlar. Yer varıldığında da, Rasulullah (s.a.v.) etrafında pervane gibi dönen yetmiş bin meleğin arasında çıkar.
1579} Yusuf îbn Yusuf şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.)

1629[6] Bakınız: Kenzu'l-Ummal, 39718, Keşfu'l-Hafa, Ü/552; Mişkâtj'i-Mesab'h, 5508.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 656.
1630[7] Daha önce kaynakları geçti.
1631[8] Daha önce kaynakları goçti.

"însanlar yaya olarak hasredilirler. Ben ise, Bilal Önümde, kırmızı bir deve üzerinde olduğu halde, Burak'a binmiş olarak hasredilirim, insanların toplandığı yere ulaştığımızda, Bilal, ezan okuyarak seslenir. Eşhedu en lâ ilahe illallah ve eşhedu enne Muhammeden Rasulullah dediğinde, öncekiler ve sonrakiler onu tasdik ederler" buyurdu.[1632[9]]

Rasulullah'ın Sancağı (Livası)

1580) Enes İbn Malik şöyle dedi: Rasulullah şöyle buyurdu: "Livau'1-Hamd, benim elimdedir."[1633[10]]
1581) Enes İbn Malik şöyle dedi: Rasulullah şunu buyurdu:
"Livau'1-Hamd, benim elimdedir. Bunda övünme yok. Adem ve diğer peygamberler, kıyamet günü benim sancağımın altındadır. Bunda övünme yok."[1634[11]]

Rasulullah Peygamberler Arasında Tabisi En Çok Olan Peygamberdir

1582) Enes şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) şunu buyurdu:
"Kıyamet günü, bir peygamber, yanında bir kişi olduğu halde gelir. Başka bir peygamber, yanında iki kişi olduğu halde gelir.

[1632[9]] Nesaî, Sünen, fV/114; İmam Ahmed. Musned, IH/495. Bakınız: Fethu'l-Barı, I/ 174; İthaf, X/456.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 656-657.
[1633[10]] İbn Mace, Sünen, 4308; Suyutî, Durru'l-Mensur, İV/86, İV/301.
[1634[11]] Kaynakları yukarıdaki dıbnotta geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 657.

Ben, kıyamet günü, insanların tabisi en çok olanıyım."1635[12]

Rasulullah'ın Havuzu

1583) Enes Ibn Malik, Rasulullah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etti:
"Havuzumun mesafesi Eyle ile Yemen'in San'a şehri arasındaki mosafe gibidir. O havuzumda gök yıldızlarının sayısınca bardaklar vardır."1636[13]
1584) Abdullah ibn Anar anlattı: Rasulullah şöyle buyurdu:
"Benim (cennetteki) havuzum bir aylık yoldur. Kokusu miskten daha hoştur. Bardakları da gökyüzünün yıldızları gibi çoktur. Ondan içen kimse hiç susamaz."1637[14]
1585) Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Havuz'un başına ben sizden önce varacağım. Kim gelirse ondan içecek ve kim içerse ebediyyen susamayacaktır."1638[15]
1586) Abdullah İbn Mes'ud şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.):
"Havuzun başına ben sizden önce varacağım. Önümdeki bazı kimseler (diğerlerinden) bölünüp ayrılacaklar. Ben: Ya Rabbi! Ashabım, diyeceğim. Bana şöyle denilecek: Onların, senden sonra ne yaptıklarını bilmiyorsun" buyurdu.1639[16]

1635[12] imam Ahmed, Musned, IH/58. Bakınız: Fethu'l-Barı, VIII/172, İthaf, X/3.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 657.
1636[13] Buharı, Sahih, 1/149; İbn Ebi Asım, Sunne, II/328.
1637[14] Buharı, Sahih, VIII/194; Müslim, Sahih kitabu fedaıli's-sahabe, hadis: 27. Bakınız: İthaf, H/39, X/500, 504; Fethu'l-Barı, XI/463.
1638[15] Bakınız. Buharî, Sahih, VIII/148, 150, IX/58; Müslim, Sahih, kitabu'l-fedail, hadis: 25, 26, 32; İthaf, X/502, 503, 508, N/39.
1639[16] Yukarıdaki dipnota bakınız

1587) İbn Ömer şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Önünüzde gerçekten, bir havuz vardır. Onun iki tarafının arası Cerba ile Ezruh arası gibidir."1640[17]

1588) Ebu Zerr şöyle anlattı:

- Ya Rasulellah! Havuzun kapları nelerdir? diye sordum. Rasulullah (s.a.v.) şu cevabı verdi:

- Canım elinde olan Allah'a yemin olsun! Onun kapları açık karanlık gecedeki gökyüzünün yıldızlarından daha çoktur. Bunlar cennetin kaplarıdır. Kim bu kaplardan içerse, ömrünün sonuna kadar susamaz. Havuzun cennetten çıkan iki oluğu şarıl şarıl akar. Eni, uzunluğu gibidir. Amman'la Eyle arası kadardır. Suyu sütten daha beyaz ve baldan daha tatlıdır."1641[18]

1589) Huzeyfe şöyle anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şunu buyurdu: "Havuzum, Eyle'nin Aden'e olan uzaklığı kadardır. Canım elinde olan Allah'a yemin ederim ki, ben, kişinin yabancı develeri kendi (sulama) havuzundan kovup uzaklaştırdığı gibi adamları ondan uzaklaştırırım."

-Ya Rasulallah! Bizi tanır mısın? dediler. Rasululîah (s.a.v.):

- Evet, siz bana yüzünüz ve ayaklarınız bembeyaz ve nurlu bir şekilde gelirsiniz" dedi.1642[19]

Hz. Peygamberin Şefaati

Daha önce, Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiği bir hadiste şöyle geçmişti: "İlk şefaat eden ve şefaati ilk kabul edilecek olan

---

1640[17] Müslim, Sahih, hadis: 34, 35; Ebu Davud, Sunne, bab: 25; İmam Ahmed, Musned, 11/21, 125.

1641[18] Daha önce kaynaklan geçti. Bunu Müslim de rivayet etmiştir.

1642[19] Daha önce kaynakları geçti.

Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 657-658.

benim."[1643[20]]

1590) Ebu Hüreyre şöyle anlattı:

Rasulullah'a (s.a.v.) bir et (yemeği) getirildi. Ona kol tarafından bir parça takdim edildi. O, kolu severdi. Etten, dişleri ile bir parça kopardı. Sonra şöyle buyurdu:

"Kıyamet gününde, insanların efendisi benim. Bu neden? biliyor musunuz? Allah, gelmiş geçmiş bütün insanları düz bir yerde toplayacak. Çağıran sesini hepsine duyurabilecek, göz hepsini görebilecek, güneş yaklaşacak, insanların gam ve kederi dayanamayacakları ve tahammül edemeyecekleri dereceyi bulacak. Bunun üzerine insanlar birbirlerine: Halinizi görmüyor musunuz? Başınıza geleni görmüyor musunuz? Rabbinizin huzurunda kendinize şefaat edecek bir zat arasa-niza, diyecekler.

İnsanlar yine birbirlerine: Babanız Adem'dir, diyecekler. Adem'e gelecekler ve şöyle diyecekler:

-Ya Adem! Sen, insanların babasısın. Allah seni eliyle yarattı. Sana, kendi ruhundan üfledi. Meleklere emretti de sana secde ettiler. Aziz ve Celil olan Rabbinin huzurunda bize şefaat et. Halimizi görmüyor musun? Başımıza geleni görmüyor musun? Adem de şöyle der;

-Rabbim bugün öyle bir Öfkelendi ki, ne bundan önce böyle öfke-lenmiştir ne de bundan sonra böyle öfkelenecek. O bana cennetteki a-ğaçtan yemeyi yasak etti de, ben ona isyan ettim. Nefsî, nefsî. Siz başkasına gidin. Nuh'a gidin.

Nuh'a gelirler v,e şöyle derler:

-Sen yeryüzüne gönderilen ilk peygambersin. Allah, sana şükre-den kul demişti. Bize, Rabbin huzurunda şefaat et. Halimizi

---

[1643[20]] Müslim, Sahih, kitabu'l-iman, hadisp 332; İmam Ahmed, Musned, 111/140; jbn Mace, 4308; Darimî

görmüyor musun? Başımıza geleni görmüyor musun? Nuh onlara:
-Rabbim, bugün Öyle bir öfkelendi ki, ne bundan önce böyle öfkelenmiştir, ne de bundan sonra böyle öfkelenecektir. Benim vaktiyle ettiğim bir bedduam vardır ki, onu kavmime etmiştim. Nefsî, nefsi". Siz benden başkasına gidin. İbrahim'e gidin.
Onlar İbrahim'e (a.s.) gelirler ve şöyle derler:
-İbrahim! Sen Allah'ın peygamberisin ve yeryüzü halkından Allah'ın halîlisin. Bize Rabbin huzurunda şefaat et. Halimizi görmüyor musun? Başımıza geleni görmüyor musun? İbrahim onlara:
-Bugün Rabbim öyle bir öfkelendi ki, daha önce öyle öfkelenmedi ve daha sonra da öyle öfkelenmeyecektir. Bu arada vaktiyle söylediği a-sılsız şeyleri andı ve: Nefsî, nefsî (ben ancak kendimi düşünebilirim, kendimi), siz benden başkasına gidin. Musa'ya gidin, dedi.
Onlar Musa'ya gelirler ve şöyle derler:
-Musa! Sen, Allah'ın Rasulüsün. Allah, seni risaletleri ve konuşmasıyle diğer insanlardan üstün kılmıştır. Bize Rabbin huzurunda şefaat et. Halimizi görmüyor mus.un? Başımıza geleni görmüyor musun? Musa onlara:
-Bugün Rabbim öyle öfkelendi ki, ne bundan önce böyle öfkelenmiştir ne de bundan sonra böyle öfkelenecektir. Hem ben (vaktiyle) öldürmeye memur olmadığım bir insan öldürdüm. Nefsî, nefsî. Siz, benden başkasına gidin. İsa'ya gidin.
isa'ya (a.s.) gelip şöyle derler:
-Isa! Sen Allah'ın Rasulüsün, Meryem'e attığı kelimesisin ve Allah'tan bir ruhsun. (Isa da: Evet öyle, dedi). Sen insanlarla daha beşikteyken konuştun. Bize, Rabbin huzurunda şefaat et. Halimizi görmüyor musun? Başımıza geleni görmüyor musun? Isa da onlara şöyle der:

-Bugün Rabbim öyle öfkelendi ki ne bundan önce, böyle Öfkelendi, ne de bundan sonra böyle öfkelenecektir. -Hiçbir günah zikretmedi-Benden başkasına gidin. Muhammed'e gidin.
Onlar gelip şöyle derler:
-Muhammedi Sen Allah'ın Rasulüsün ve peygamberlerin sonuncususun. Allah senin önceki ve sonraki günahlarını affetmiştir. Rabbinin katında bize şefaatçi ol. Halimizi görmüyor musun? Başımıza geleni görmüyor musun?
Ben de kalkıp Arş'm altına geleceğim ve orada Rabbime secdeye kapanacağım. Sonra Allah kendisine ait hamdlerden ve senaların güzellerinden bana Öylelerini feth ve ilham buyuracak ki, onları, benden önce, hiçbir kimseye feth ve ilham buyurmuş değildir. Sonra: Muhammedi Başım kaldır, iste, istediğin verilecek. Şefaat et. Şefaatin kabul o-lunacak, denilir.
Bunun üzerine ben de: Rabbim! Ümmetimi, ümmetimi. Ya Rabbî! Ümmetimi, ümmetimi, diyeceğim. Bunun üzerine: Muhammedi Ümmetinden hesapsız olanları cennet kapılarının sağmdakinden cennete koy, denilecek. Onlar, bu kapıdan başka, öteki kapılarda da insanlara ortaktırlar.
Canım elinde olan Allah'a yemin ederim ki, cennet kapılarının iki kanadının arası, Mekke ile Hecer arası kadar veya Mekke ile Busra a-rası kadardır."1644[21]

1591) Enes îbn Malik rivayet etti: Peygamber (s.a.v.) buyurdu:
"Mü'minler kıyamet gününde toplanacaklar ve bu kendilerine ilham olunacak. Onlar şöyle diyecekler: Yüce Rabbimizden şefaat ailesel de bizi şu vaziyetimizden kurtarsa."
(1433)
(Bundan önceki hadiste geçenlere yalan bir ifade.)

1644[21] Buharî, Sahih, İV/163, VI/605; Müslim, Sahih, kitabu'l-iman, hadis: 327; Tirmiz Sünen, 2431; İmam Ahmed, Musned, U/435, 436,111/144.

Ravi şöyle dedi: "Ben (Muhammed) kalkacağım. Rabbimin huzuruna çıkmak için izin isteyeceğim. Bana izin verilecek. Rabbimi görünce secdeye kapanacağım. Allah dilediği kadar beni secde halinde bırakacak, sonra bana: Muhammed! Başını kaldır, iste, istediğin verilsin. Şefaat dile, sana şefaat hakkı verilsin, denilecek.
Başımı kaldıracağım. Rabbimin bana öğrettiği bir hamdle hamdedeceğim, sonra şefaat edeceğim, Rabbim bana bir had çizecek ve onlan cennete sokacağım. Dördüncü defa döneceğim ve şöyle diyeceğim: Ya Rabbi! Cehennemde Kur'an'ın hapsettiklerinden yani kendilerine ebe-diyyen cehennemde kalmak vacip olanlardan başka kimse kalmadı."
Enes îbn Malik bize Rasulullah'ın şöyle buyurduğunu anlattı:
[La ilahe illallah diyen ve kalbinde arpa tanesi kadar iyilik bulunan cehennemden çıkarılır.] Sonra la ilahe illallah diyen ve kalbinde zerre miktarı iyilik bulunan cehennemden çıkarılır. Sonra la ilahe illallah deyip de kalbinde buğday tanesi kadar iyilik bulunan cehennemden çıkarılır."1645[22]

1592) Enes şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) şunu buyurdu:
"Her peygamberin kabul olunan bir duası vardır. Fakat ben, duamı kıyamet gününde, ümmetime şefaat etmek için sakladım"1646[23]

1593) Ubeyy İbn Ka'b anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Kıyamet günü, insanların imamı, hatibi ve onların şefaat sahibi ben olacağım. Bunda övünme yok."1647[24]

1594) Enes şöyle dedi: Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

1645[22] Yukarıdaki dipnota bakınız.
1646[23] Buharî, Sahih, kitabu'r-rikak; Müslim, Sahih, 1/124 ve devamı.
1647[24] İmam Ahmed, Musned, V/137; Beyhakî, Delariu'n-Nubuvve, V/481; İbn Ebî Asım, Sunne, H/364.

"Sırattan geçerken ümmetimi beklemek üzere ayakta dururken îsa yanıma çıkagelir ve şöyle der: Bu peygamberler, senden istemek ü-zere sana geldiler, (veya şöyle der: Onlar senin yanında toplanırlar ve içlerinde bulundukları durumun öneminden dolayı bütün ümmetleri Allah'ın dilediği yere ayırması için Allah'a dua ederler. Bazı insanlar ter içinde gemlenecekler. Mü'min, sanki çuval gibi terin üzerindedir. Kafiri ise, ölüm kaplar. Sana dönünceye kadar bekle der. Rasulullah (s.a.v.) gider. Arş'm altında ayakta durur. Hiçbir seçilmiş meleğin ve hiçbir peygamberin karşılaşmadığı şeyle karşılaşır. Allah, Cebrail'e şöyle vahyeder: Muhammed'e git. Ona şöyle de: Başını kaldır. İste ki istediğin verilsin. Şefaat et ki şefaatin kabul edilsin. Her doksan dokuz kişiden birini şefaatimle cehennemden kurtarma yetkisi bana verilir. Azız ve Celil olan Rabbime devamlı gider gelirim. Her istediğimde bana mutlaka
şefaat yetkisi verilir. Nihayet yüce Allah şöyle der: Muhammedi Allah'ın yaratıkları olan ümmetinden, bir gün ihlasla la ilahe illallah diyeni ve bu halde öleni cennete sok,"1648[25]

1595) Imran İbn Husayn şöyle dedi: Peygamber (s.a.v.) buyurdu:
"Muhammed'in şefaatiyle bir topluluk ateşten çıkarılır. Bunlar cehennemlikler diye adlandırılanlardır."1649[26]

1596) Enes Ibn Malik şöyle dedi: Rasulullah şunu buyurdu:
"Şefaatim, ümmetimden ehl-i kebaire (büyük günah işleyenlere) dir."1650[27]

1597) Abdullah İbn Amr şunu rivayet etti: Rasulullah buyurdu:

1648[25] Daha önce kaynakları geçti
1649[26] Buharî, Sahih, VIU/143
1650[27] Ebu Davud,4739,Tırmızî, 2436; İmam Ahmed, Musned, 111/213; Beyhakî, Su-r.enu'l-Kubra, VII1/17, X/190, Taberanî, el-Kebîr, I/332, Xt/189.

"Ben, şefaatle, ümmetimin yansının cennete girmesi arasında muhayyyer bırakıldım. Ben, şefaati tercih ettim. Çünkü o, daha umumî ve. daha yeterlidir. Onun (sadece) muttaki mü'minlere olduğunu mu zannediyorsunuz? Hayır. O, lekeli, kirli günahkârlar için de olur."1651[28]

1598) Abdullah şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Her peygamberin dünyada hemen yaptığı bir duası vardır. Ben, duamı kıyamet gününde kirli, lekeli günahkâr ümmetime şefaat olarak sakladım."1652[29]

1599) Ebu Said rivayet etti: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Ben kıyamet gününde Adem oğlunun efendisiyim. Bunda övünme yok. Ben, kıyamet gününde ilk şefaat edenim. Yine bunda da övünme
yok." 1653[30]

1600) Cabir İbn Abdillah şunu rivayet etti: Peygamber (s.a.v.):
"Her peygamberin ümmeti için bir duası vardır. Ben duamı kıyamet gününde ümmetime şefaat olarak sakladım." 1654[31]

1601) Ubeyy Ibn Ka'b şöyle dedi: Rasulullah şöyle buyurdu:
"Kıyamet günü, ben peygamberlerin imamı, onların hatibi ve şefaatlarının sahibi olacağım. Bunda övünme yok." 1655[32]

Makam-ı Mahmud

1602) Ka'b İbn Malik şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.) şunu

1651[28] Daha önce kaynakları geçti.
1652[29] Yukarıdaki dipnota bakınız.
1653[30] Daha önce kaynaları geçti.
1654[31] Daha önce kaynaları geçti.
1655[32] Daha önce kaynaları geçti.
Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 658-662.

buyurdu:
"Kıyamet gününde, insanlar hasredilirler. Ben ve ümmetim bir tepenin üzerinde oluruz. Rabbim, bana, yeşil bir elbise giydirir. Sonra bana izin verilir. Ben Allah ne söylememi dilerse söylerim, işte Ma-kam-ı Mahmud, bu makamdır."1656[33]

1603) İbn Mes'ud şöyle dedi: Rasulullah (s.a.v.):
"Ben Makam-ı Mahmud'da dururum. Yalınayak, çıpîak ve sün-netsiz olarak getirildiğinizde, ben Makam-ı Mahnıud'da dururum. Orası, benim ümmetim için şefaat edeceğim makamdır" dedi.1657[34]

1604) Ebu Hüreyre rivayet etti: Rasulullah şöyle buyurdu:
"Alemlerin Rabbi beni, hiç kimsenin durmadığı bir makamda durdurur. -Ağladı- Benden sonra orada kimseyi durdurmayacak."

1605) İbn Abbas; "Rabbinin seni Makam-ı Mahımıd'a gönder-mesi umulur"1658[35] ayeti hakkında şöyle demiştir:
Allah onu Arş'a oturtacaktır.
Mahmud'un manâsı nedir? denilirse: Biz de şöyle deriz:
Onu Arş'm üzerine oturtur. Mahlukata olan üstünlüğünden dolayı bu ona hamdettiği makamdır.

1606) İbn Abbas; "Rabbinin seni Makam-ı Mahmud'a göndermesi umulur" ayeti hakkında şöyle demiştir:
Muhammed'in, Rabbinden verilme, hiçbir peygamberin ve hiçbir mukarreb meleğin oturmadığı bir makamı vardır. Aziz ve Celi! olan Allah, bütün önceki ve sonraki yaratıklara onun üstünlüğünü açıklar.

1656[33] Ebu Davud, el-ba’s, bab:23; İmam Ahmed, Müsned, III/456; Hakim, Müstedrek, II/363, 514, IV/564; Taberani, el-Kebir, XIX/73.
1657[34] Taberanî, ei-Kebir, X/98: Taberanî, Tefsir, XV/99; !bn Kesir, Tefsir, V/105.
1658[35] İsra Suresi, 79.

1607) Ali Îbnu'î-Huseyn anlattı: Rasulullah şöyle buyurdu: ı
"Kıyamet günü arz, derinin uzatıldığı gibi uzatılır. Öyle ki, insan için sadece iki ayaklık yer kalır."
Yine Rasuîullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Ben ilk çağrılan olacağım. Cebrail, Rahman'ın sağındadır. Vallahi daha önce onu görmemiştir. Ben şöyle diyeceğim: Rabbim! Bu, bana senin onu, bana gönderdiğini söyledi. Yüce Allah da: Doğru, diyecek. Sonra şefaatte bulunup şöyle diyeceğim: Ya Rabbi! Kulların yeryüzünün her tarafmdadır. İşte bu. Makam-ı Mahmud'dur."1659[36]

Rasulullah'ın Sıratta Mü'minleri Kurtarması

1608) Ebu Hüreyre şöyle dedi:
Cehennem köprüsünün üzerine sırat kurulacak. Peygamber (s.a.v.):
"Onu (sıratı) ilk geçecek benim" buyurdu.
1609) Müslim'in Huzeyfe ve Ebu Hüreyre'den alıp rivayet ettiği ferd hadisler arasında şu vardır:
' Peygamberiniz sırat üzerinde durarak şöyle der: Rabbim! Selamet ver, selamet ver."1660[37]
1610) Enes şöyle dedi:
Peygamber'den (s.a.v.), kıyamet gününde bana, şefaat etmesini istedim. O da:
- "Tamam" dedi. Ben:
- Ya Rasulallah! kıyamet günü, seni nerede arayayım? dedim. Ra-

---

1659[36] İbn Cerîr et-Taberî, "tefsir, XV/99, XXX'72; İbn Kesir, V<108, Zebıdî, İthaf. X/453.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 663.
1660[37] Müslim, Sahih, kıtabu'l-ıman, hadis: 329; Tırmızî, kıyame, bab: 9.

sulullah:
- Sırat'ta, beni ilk aradığın yerde ara" dedi. Ben:
- Sırat'ta seninle karşılaşamazsam, dedim. O da:
- "Ben, Mizan'm yanındayım" dedi. Ben:
- Seninle, Mizan'm yanında karşılaşamazsam, dedim. O:
- "Ben, Havuz'un yanında olurum. Bu üç yerde yanılmam. (Bu üç yerde mutlaka bulunurum" cevabını verdi.1661[38]

Peygamberimizin Cennete Gireceklerin İlki Olduğu

1611) Sabit şöyle anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Kıyamet günü, ben cennetin kapısına gelerek açılmasını isteyeceğim. Cennetin bekçisi:
-Sen kimsin, diyecek. Ben de: -Muhammed'im, diyeceğim. Bunun üzerine:
-Bana ancak, sana açmam emredildi. Senden önce hiç kimseye açmayacaktım, diyecek."1662[39]
1612) Enes İbn Malik rivayet etti: Rasulullah şöyle buyurdu: "Cennetin kapısını ilk çalacak olan benim. Hazin (cennetin bekçisi): -Sen kimsin? diyecek. Ben de:
-Ben Muhammed'im, diyeceğim. O da:
-Kalkıp sana açacağım. Bunu, senden önce hiç kimseye yapmadım ve senden sonra da kimseye yapmayacağım, diyecek."1663[40]
1613) Huzeyfe şöyle anlattı: Rasulullah'm ashabı şöyle dediler:

1661[38] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 664.
1662[39] Müslim, Sahih, kıtabu'l-ıman, hadis: 333; İmam Ahmed, Musned, 111/136, Ibnu'l-Mubarek, Zuhd, 11/119.
1663[40] Müslim, Sahih, kitabu'l-iman; Nesaî, Sünen, kitabu'l-iman, bab: 331. Bakınız: Fethu'l-Bari, XI/436; İthaf, X/497.

- ibrahim Halilullati'tır (Allah'ın dostudur). Musa, Allah'ın kendisiyle konuştuğu kimsedir. İsa,, Allah'ın kelimesi ve ruhudur. Peki sana ne verildi? Rasulullah (s.a.v.):
- Adem oğullarının hepsi kıyamet gününde sancağımın altındadırlar. Kendisine cennetin kapılarının açılacağı ilk kişi benim" dedi.1664[41]
1614) Ömer Ibnü'l-Hattab, Rasulullah'm (s.a.v.) şu sözünü rivayet etti:
"Cennet, ben girinceye kadar bütün peygamberlere haram kılındı. Ümmetim girinceye kadar da bütün ümmetlere haram kılındı."1665[42]
1615) Enes Ibn Malik anlattı: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
"Onlar tutuldukları zaman, şefaatçileri benim. Ümitsizliğe düştüklerinde, onlara (cenneti) müjdeleyen benim. Cennetin anahtarları da benim elimdedir."1666[43]
1616) Ebu Hüreyre şunu rivayet etti: Rasulullah (s.a.v.):
- Cennete ilk girecek benim. Bunda övünme yok" buyurdu.1667[44]

Rasulullahın Ümmetinin Fazileti

1617) Ebu Hüreyre rivayet etti: Rasulullah buyurdu:
"Bizler en son gelenleriz, anîa kıyamet gününde herkesi geçenler de biz olacağız. Şu kadar var ki onlara bizden önce kitap verildi, bize onlardan sonra verildi. Allah'ın, bize farz kıldığı şu gün yok mu? Allah bizi ona hidayet etmiştir. Onlar, bu hususta bize

---

1664[41] Daha önce kaynakları geçti.
1665[42] Bağavî, Şerhu's-Sunne; Suyutî, Camİ'u'l-Kebir, 5435; Zehebî, Mizanu'l-l'tida!, 4536; İbn Adiyy, el-Kamil, İV/1448.
1666[43] Daha Önce kaynakları geçti.
1667[44] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 664-665.

tabidirler. Yahudilerin bayramı yarın, hristiyanlannki ise öbür gündür."1668[45]

1618) Behz ibn Hakim Ibn Muaviye'nin babası dedesinden şunu rivayet etti: Peygamberin (s.a.v.) şöyle buyurduğunu duydum:
"Bilesiniz ki, siz yetmişinci ümmet olarak gelirsiniz. Siz, Allah katında, bu ümmetlerin en hayırlısı ve en değerlisisiniz."1669[46]

. 1619) Huzeyfe İbnu'l-Yeman şöyle anlattı:
Rasulullah (s.a.v.) öyle bir secde yaptı ki ruhunun alındığını zannettik. Başını kaldırınca, şöyle dedi. Rabbim beni ümmetime ne yapacağım konusunda muhayyer bıraktı. Ben de şöyle dedim: Rabbim! Onlar, senin yaratıkların ve kullarındır. Beni ikinci defa tekrar muhayyer bıraktı. Ona aynı şeyi söyledim. Yüce Allah bana: Muhammedi Seni, ümmetin hakkında mahcup etmeyeceğim, dedi ve bana: Ümmetimden benimle birlikte cennete gireceklerin ilki, her bin kişiyle yetmişbin olan, yetmiş bin kişidir. Onlara hesap yoktur. Sonra bana şu haberi gönderdi: Dua et ki sana icabet edilsin. İste ki sana verilsin. Elçisine şöyle dedim: Rabbim! Benim istediğimi verecek mi? Elçi şöyle cevap verdi' Rabbim, beni sana sadece vermek için gönderdi.
Rabbim bana verdi. Bunda övünme yok. Benim önceki ve sonraki günahlarımı affetti. Bana, ümmetimin aç kalmamasını ve yenilmemesi nimetini lütfetti. Bana Kevser'i verdi. Kevser, cennette, havuzum içinde akan bir nehirdir. Bana, izzet, şeref ve bir aylık yoldan korku salmayı lütfetti. Bana, cennete girecek ilk peygamber olma özelliğini verdi. Bana ve ümmetime ganimeti helal kıldı. Bizden öncekilere zorlaştırdığı (haram kıldığı) şeylerin birçoğunu bize helal kıldı. Bize (onlarda) güçlük

---

1668[45] Buharî, Sahih, enbiya, bab: 54; Müslim, Sahih, cumua, bab: 6.
1669[46] imam Ahmed, Musned, V'3, Taberî, Tefsir, l'?09, İV/30: Ibnu'l-Cevzî, Mevzua I/30; Ebu Nuaym, Tarıhu Isbehan, H/6

çıkarmadı."1670[47]

Rasulullah'ın Cennettekiler Yanındaki Derecesinin Yüksekliği

1620) Ebu Said rivayet etti: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Vesile, Allah Teala'mn yanında bir derecedir ki, ondan üstün derece yoktur. Allah'tan bana vesile vermesini isteyin."1671[48]

1621) Ebu Hüreyre rivayet etti: Rasulullah şunu buyurdu:
- "Bana salât getirdiğinizde, Allah'tan benim için vesile isteyin."
- Ya Rasulallah! Vesile nedir? denildi. Rasulullah (s.a.v.):
- "O cennette, sadece bir kişinin erişebileceği en yüksek derecedir. Benim, o kimse olacağımı umuyorum."1672[49]

1622) Yine Ebu Hüreyre rivayet etti: Rasulullah buyurdu: "Bana salât getirin. Çünkü bu, sizin için zekattır. Allah'tan, benim için cennetteki vesile derecesini isteyin. O, bir kişi içindir. Benim o kişi olacağımı umuyorum." 1673[50]

1623) Abdullah İbn Amr, Rasulullah'tan şunu duyduğunu rivayet etti:
"Müezzini duyduğunuzda, onun söylediğinin aynısını söyleyin, sonra bana salât getirin. Çünkü kim bana salât getirirse, Allah da ona on salât getirir. Aziz ve Celü olan Allah'tan vesile isteyin. Kim Allah'tan benim için, vesile'yi isterse, şefaati hakeder."1674[51]

1624) Rufeyfi" İbn Sabit anlattı: Rasulullah (s.a.v.) buyurdu:

1670[47] Abdurrahman İbnü'l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 665-666.
1671[48] imam Ahmed, Musned, Ilı 83, Heysemî, -ıau[z-Zevaıd, i/332
1672[49] İmam Ahmed, Musned, II/265, Ibn EbîŞey1-. Musannef, Xl'5O4
1673[50] İbn EbîŞeybe, Musannef, 11/517.
1674[51] Buharî, Sahih, 1/159; MusÜm, Sahih, kitabu's-saiah, hadis: 10

"Kim, Allah'ım, Muhammed'e salât et ve onu, cennette senin katına mukarreb (yakın) makama indir, derse, kıyamet günü, o kişi şefaatimi hakeder."[1675[52]]

[1675[52]] İbn Ebi Asım, Sunne, İt/395; Taberanî, el-Kebir, V/14; Münzirî, Terğib vet-Terhib, K/504. Bakınız: İthaf, V/51.
Ezher'deki nüshanın sonunda şöyle yazılıdır:

Mübarek kitap bitti. Bu kitap şeyh Abdurrahman İbnu'l-Cevzî el-Hanbelî'nin (Allah ona rahmet etsfn) telifidir. Allah, Efendimiz, Muhammed'e (s.a.v.) aline ve ashabına salât etsin ve çok selam etsin.

Teymur'dakİ nüshanın sonunda da şöyle yazılıdır:

Bu, şeyh, imam, alim, cesur ve cömert kişi Ebu'l-Ferec Abdurrahman Îbnu'l-Cevzî'nin "el-Vefa fî Sîreti'l-Mustafa" isimli kitabın sonudur. Allah onu rahmetine bürüsün. Onu firdevs cennetine yerleştirsin. Hamd ve minnet Allah'a aittir. Bu, 1182 yılının Gumadeîahiresinin üçünde gerçekleşmiştir. Hamd Allah'adır. Allah, kul, hakir, aczini ve kusurunu itiraf eden Muhammed İbn Ahmed el-Budirî vasıtasıyla Peygamber Muhammed'e (s.a.v.) salât etsin.
Abdurrahman İbnü’l-Cevzi, Ashâbın Dilinden Peygamberimizin Hayatı, Uysal Kitabevi: 666-667.